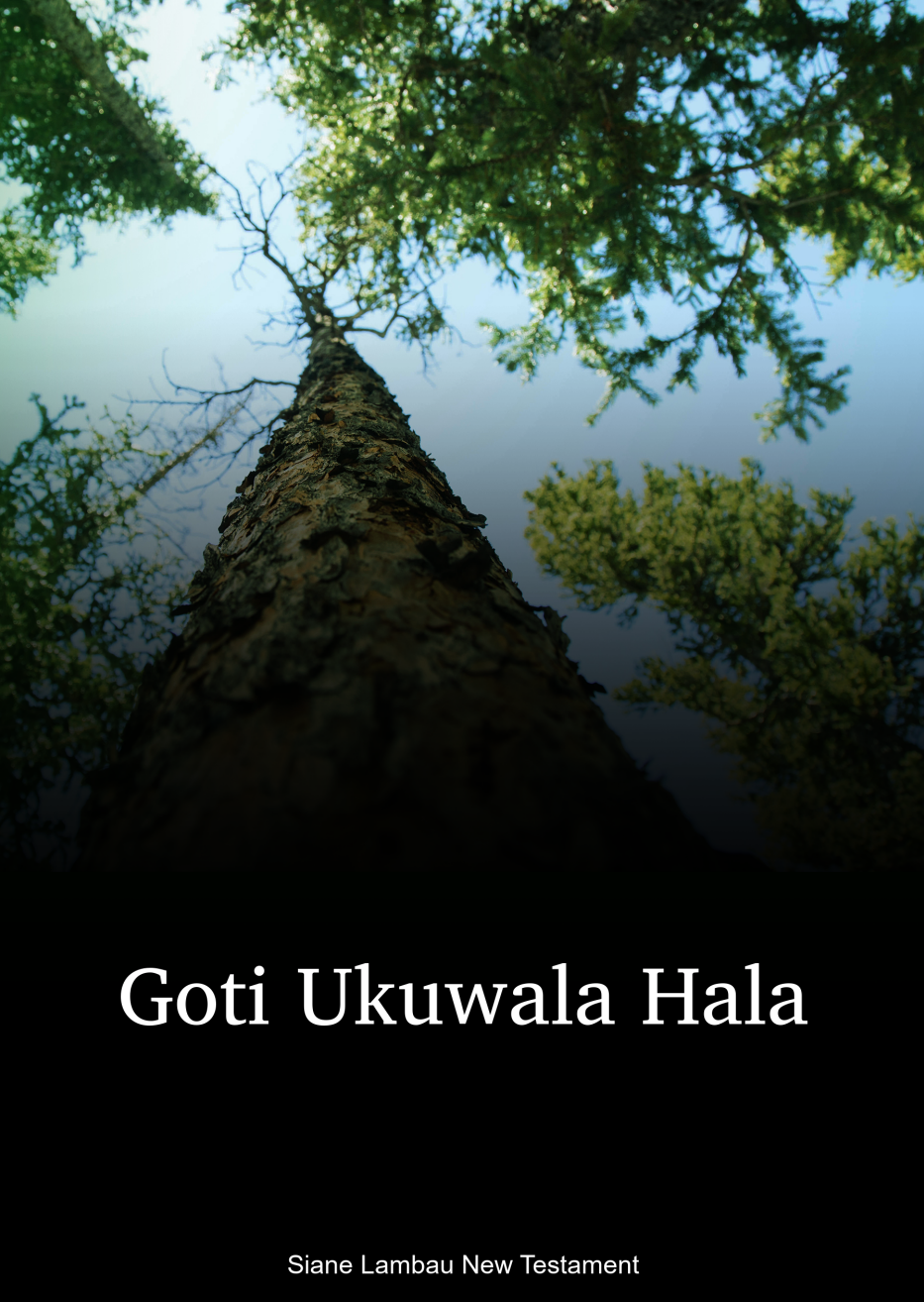

Goti Ukuwala Hala

Siane Lambau New Testament

Contents

Matiu	1
Maki	64
Luku	100
Yoni	165
Aposolo	210
Lomu	268
1 Kolinti	299
2 Kolinti	326
Galesia	346
Efesusi	357
Filipai	367
Kolosi	375
1 Tesalonaika	382
2 Tesalonaika	388
1 Timoti	392
2 Timoti	400
Taitusi	406
Filemoni	410
Hibulu	412
Yemusi	435
1 Pita	443
2 Pita	452
1 Yoni	458
2 Yoni	465
3 Yoni	467
Yuti	469
Oloto Pibo Ha	472

Goti Ukuwala Hala

**The New Testament in the Lambau Dialect of
the Siane Language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Siane-Lambau long Niugini

Language: Siane-Lambau (Siane)

Provided by: Wycliffe Bible Translators

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

ee9dac55-b979-518e-97bf-42a1c6cf67f7

ISBN: 978-1-5313-0589-5

Matiu

*Yesu hala ukuwa dowa
Matiukafo lufuwa ibo ha*

Homu Ha

Buku me ya ya Yesu ege-ege moniyabo we tuwelu (12) minagu yauti we ma huliya Mati, huliya ma Lifai yakafo lufuwa ibo ne. Mati ya Yuda we minoto, Yesu ege moniyámibo hamenalo ya hefana takisi li-li aibo onona lito, Yesu sula fito ya ononawa fulitoto ege wiye.

Yuda wenina yasi Gotikafo ilifi molaibo we ya loto nalauti wina ledoto hiyabate we wehudi minanogolaiye, loti hiyabala o minabo, Hibulu halokati ya wewa Mesaiya ne, loti, ido Giliki halokati ya Kilisto ne, loti lo minae. Feto lo minato, Mati ya Yuda we minoto, eimola Yuda weninala Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Mesaiya ona ya ne, loti holinigilae, loto hawa ya lufuwa ibo ne.

Lemo hawa lufuwa ibo ya hitoto, eito we ma lufuwa iye, loto holiyonibo nefa, ido Matiukafo eimola huliya ya li faka ladámanowe, loto holibo yagunu, ege-ege moniyobo we ya lowe, loto lufuwa iyámiye. E'e, Ege-ege monibo we ya liye, loto lufuwa ibo ne. Lufuwa feto ibo monawa yamaidana oto aliga Yonikafo lufuwa igu ya molaiye.

Yesu Kilisto awalafo holofala-mota hulitina

(Lu 3:23-38)

1 Yesu awalafo holofala mino liti uwabo ya hulitina feito ya ne. Yesu Kilisto ya Defiti hipa yufa figu yauti ya ne. Ido Defiti ya Abalahamu hipa yufa figu yauti ya ne.

²Abalahamukafo Aisaka hedaibo. Ido Aisakakafo Yekopu hedaibo.

Ido Yekopukafo Yuda yagi ido unalafo-mota yagi hedaibo.

³Ido Yudakafo Pelesite Selate hedaibo ya hipawa loiti otinafo ya Tamali ya ne. Ido Pelesikafo Hesiloni hedaibo. Ido Hesilonikafo Lamu hedaibo.

⁴Ido Lamukafo Aminadapu hedaibo. Ido Aminadapukafo Nasoni hedaibo. Ido Nasonikafo Salimoni hedaibo.

⁵Ido Salimonikafo Bowasi hedaibo ya hipawa olafo ya Lahapu ya ne. Ido Bowasikafo Obeti hedaibo ya hipawa olafo ya Luti ya ne. Ido Obetikafo Yesi hedaibo.

⁶Ido Yesikafo hiyabatina we wenaba Defiti hedaibo. Ido Defitikafo Solomoni hedaibo ya hipawa olafo ya homu ya Ulia olonafo ne.

⁷Ido Solomonikafo Lebowami hedaibo. Ido Lebowamikafo Abiya hedaibo. Ido Abiyakafo Asa hedaibo.

⁸Ido Asakafo Yehosafati hedaibo. Ido Yehosafatikafo Yolami hedaibo. Ido Yolamikafo Usia hedaibo.

⁹Ido Usiakafo Yotamu hedaibo. Ido Yotamukafo Ehasi hedaibo. Ido Ehasikafo Hesehia hedaibo.

¹⁰Ido Hesehiakafo Manase hedaibo. Ido Manasekafo Emoni hedaibo. Ido Emonikafo Yosaiya hedaibo.

¹¹Ido Yosaiyakafo Yekonia yagi ido unalafo-mota yagi hedaibo ya aya hame-nalo ya Babiloni wenina himiwetina yasi Isilaeli wenina numunatinalo moloti idipiti uti ebatina Babilonika nala fi betiyabo.

¹²Ido Babilonika nalalo uwabo hamena yalo ya Yekoniakafo Sealitiyeli hedaibo.

Ido Sealitiyelikafo Selubabeli hedaibo.

¹³Ido Selubabelikafo Abiyuti hedaibo. Ido Abiyutikafo Eliyakimu hedaibo. Ido Eliyakimukafo Asoli hedaibo.

¹⁴Ido Asolikafo Sadoku hedaibo. Ido Sadokukafo Ekimi hedaibo. Ido Ekimikafo Eliyuti hedaibo.

¹⁵Ido Eliyutikafo Eleyasa hedaibo. Ido Eleyasakafo Matani hedaibo. Ido Matanikafo Yekopu hedaibo.

¹⁶Ido Yekopukafo Yosefe hedaibo. Ido Yosefe ya Malia wanafo ne.

Ido olonafo Maliakafo Yesu hedaibo ya huliya Kilisto ne, loto ya ne.

¹⁷Feti minabo, ya Abalahamu hedo molaibo hipa minado yaloti oloto piyabo weninawa fotini (14) weninawa feti oloto piti fuli uti-uti ato yoto-yoto aliga yalo Defiti oloto pibo. Ido Defiti hedo molaibo hipa minado yaloti oloto piyabo weninawa fotini (14) weninawa ayaidana oti oloto piti fulimo yowato, aliga yalo uwotinafo yasi Isilaeli wenina Babilonika nalau li fulo betiyato minabo. Ido Babilonika minabo hamena yaloti oloto piyabo weninawa ya fotini (14) weninawa oloto piti fuliyato, oloto piti fuliyato ayaidana fe minomo uwato uwato ena yalo ya aliga Kilisto oloto piye.

Yesu oloto pibo ha

(Lu 2:1-7)

¹⁸Ena Yesu Kilisto oloto pibo ha ya feito ne. Olafo Malia Yosefe wa molo edafa, u kelámaibo hamenalo ya Goti Weuna Fele yakafo mona molo edaito ya Malia olufola houmalau nebo ya wa edámae. ¹⁹Feti wa edámafa, ido wanafo Yosefe ya monala fefe liboma nenako, ya li ulalo holi edotanowe, loto yagunu hala auba ito kito momona oto ilifi fulitanowe, loto holiye. ²⁰Feto loto idafawa yagunu hala ki neto ya moda Wenaba enisolela makafo wamoku oloto pi muto feti lomuibo, Defiti hipala Yosefeyo, ologafo Malia linowe, lotoma holi homámaneyo. Olufola houmalau nebo ya Goti Weunalokati nebo ya fele ne. ²¹Fele neto ya hipala hedageto ya emokafo weni-nala lifimatina li mofuto li nomudina wanogolaiye, loto huliya Yesu ne, loto molo, loto lomuiye.

²²Ena idafawa muki lo fedibo yagunu Wenabakafo ha polofeti welalo molaito feti libo,

²³Holilo. Olu ma wegi unámibo olu ma olufola houmalau minoto hipala ma hedageto huliya ya Emanuweli ne, loti molanigilae. Ido huliya monawa ya Goti ya leimotegi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 7:14) ya nebo hawa ya iye.

²⁴Ena Yosefe unototo sinoito Wenaba enisolelakafo ha lomuibo ya welalo meyalo moloto olonafodo ya u kelámoto, ²⁵minomo uti uti yalo ya hipala hedaito, ya huliya Yesu ne, loto molaiye.

Mika faigakati ha manadinau nebo we lo fedabo ha

2Yuda wenina hiyabatina we wenaba Heloti nebo hamenalalo ya Yudia ebauka Betelehemu numudo yalo ya Yesu ya oloto piye. Oloto pibo hamenalo ya moda fo yoidokati ha manadinau nebo we Yelusalemu numudo lo fedoti ya feti loti loga abo, ²Yuda wenina hiyabatina we wenaba oloto pibo ya numuna igau ya ne? Ofiyala fo yoidokati yalo moda watoto ya huliya li faka loto weude-lute-hate munune, loto one, loti lae.

³Feti loti lato, ya wenaba Helotikafo hawa holito ya lula-halau hena aito, ido Yelusalemu wenina muki yagi ayaidana oti hena holiye. ⁴Hena holi minato, ya Helotikafo Goti sokila hi muwabo we wenabatina yagi, ido wenina lo molaibo ha api itibi-itibi abo wegi muki li nuba o betito ya lobibo, Gotikafo hiyabate we-hudi ilifi molaibo we Kilisto ya igalo oloto pinaiye? loto loga o betito, ⁵liwila oti lomuwabo, Yudia ebaleka Betelehemu numudo yalo oloto pinogolaiye. Ido polofetikafo lufuwa igu ya feti libo,

⁶Aiyo, Yudia mikau Yuda wenina numuna meya nabatina muki yauti ya Betelehemu numuna ya lumuto

hefola efomako minámananibo ne. Aya numuna meya naba yauti ya hiyaba we wehudi ma loto, ya weni-nane Isilaeli wenina muki ya hiyaba o betinogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Mai 5:2) ya nebo ne, loti lomuwa.

⁷Feto loti lomuwato, ya Helotikafo holito ya wemoli ha manadinau nebo we ya momona oto sutina fiye. Sutina fito ato, ya ofiyawa apito oloto pibo hamena yagunu loga-miga o betiye. Loga-miga o betito emotinasi lomuwato, holito ya lobibo, ⁸Hemotina Betelehemuka ya uti hipawa yagunu auba iti moniti wita oti li oloto pi edotima ya loti lonomato, nemo ya ayaidana oto uto huliya li faka loto weune-lune-hane munowe, loto unogolowe, loto lobito idipi molaiye.

⁹Feto loto lobibo ha ya holiti uti, ya moda ofiyawa homu fo yoidoka wa edabo ya u homu uto hipawa nedo uto yowaleka ne. ¹⁰Ofiyawama wa edoti ya lutina-hatinau ake ito holi dowa loti naba-naba holi minae.

¹¹Ena numuguma yoti hipawa hefolate olafo Maliate wa betiti ya huba i edoti, huliya li faka loti, weudina-lutina-hatina muti minae. Feto feti minoti ya huwamenatina filoti idafa dowa muwabo, ya hefana mona huliya goli yagi, ido sokila ladanuwa aibo hiyabo huliya falagenesenisi yagi, ido yá nowala ladanuwa aibo huliya mulu ya muwae. ¹²Muwato, Gotikafo wamoku yau fuka ha ma feti lobibo, Heloti nedo liwila oti aguwámilo, lito holiti yagunu ya hanu maleka uti eimotina ebatinaloka liwila oti uwae.

Isipi ebaloka holi uwabo ha

¹³Utato, ya moda Wenaba enisolela makafo wamoku yau Yosefe fedo muto feti lomuibo, Hemo sinoito hipa hefolagi, ido olafogi holi idipito Isipi ebaloka

uto aya ebau ya minoto, ha hofa lobinobo yagunu hiyabane o minalo. Moda holabe? Helotikafo hipawa hofa fulinowe, loto wita anogolaiye, lomuuto ¹⁴Yosefe sinoito hipa hefolagi, ido olafogi lubuka midipuku akaima idipito Isipi ebau wiye. ¹⁵Idipito yau wito yalo minomo yoti yoti, ya aliga Heloti fulibito hamenalo ya liwila oti Isilaeli mikau loti minae. Ido homu aidena Wenabakafo ha ma polofeti welalo molaito feti libo, Isipi mikauti ya Hipane sula fiyoto liwila oti aie,

loto ha mono lufuwau (Hos 11:1) nebo ha ya feito iye.

Helotikafo lito hipa hefola muki ya hofa beti fuliyabo ha

¹⁶Ena ha manadinau nebo wemoli eimotina ebatinaloka liwila oti hanu eito maleka uwato, ya Helotikafo, Hone iyae, loto holibo sebala hala-kala loitaito himiwe idipi molaito, uti Betelehemu numuna nabau ido numuna-amuna selo negu muki yauti wenina hipatina melege loiti li fulámabo hipa hefola muki ya hofa beti fulimo uwae. Feto fe betibo ya homu ha manadinau nebo we loga-miga o betito, wetinaiti ofiya fedibo hame-nawa lomuwato holibo yamagunu holi minoto feti liye. ¹⁷⁻¹⁸Ena aya hawa ya polofeti Yelemaiakafo libo,

Lama numuna meya yau nola ma holiyabo ya hufo naba oto, Ei-ai, loto

lula-halau naba-naba holibo ya wena Leselikafo yufa fibo weninala olufotina yagunu hufo naba-naba o neto, ya weninala igaidana oto lula-hala li you lo edanune, loti holiyafa, olufotina minámabo yagunu ogofuwámae,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:15) nebo ha ya homu aidena lufuwa ibo ya idafawa muki lo fediye.

Yosefe hipa yagi olafogi idipibo ha

¹⁹Ena Heloti fulitaito ya moda Wenaba enisolela makafo Isipi ebau Yosefe wamoku fedo muto fetu lomuibo, ²⁰Hipawa hofanogolaibo wema fulitaiye. Yagunu folomokalo yati sinoito, emogi ido olafogi idipito liwila oto Isilaeli mikau uwo, loto lomuiye. ²¹Hawa lomuibo ya Yosefe holito ya sinoito hipawa yagi ido olafogi idipito, liwila oti Isilaeli mikau uwae.

²²Uwafa, ido Akelausi yakafo melafo Heloti ebala lito Yuda wenina hiyabatina we wenaba ne, loti labo ya Yosefe hawa ya holito ya, yalo uto minanube? loto holi muito ya wamoku yau fuka ha ma holito ya Galili mikau yau uti moniti ²³ya numuna naba ma huliya Nasalete yau loti numuna huti unoti minae. Fetu fe minabo yagunu ya homu aidena ya polofeti yasi labo, Wenina muki yasi emogunu ya Nasalete we ne, loti lo edanae, loti hawa labo ya feito u ayalo iye.

Yoni noku i beti-beti aibo we lo oloto molaibo ha

(Mk 1:2-8, Lu 3:1-18, Yo 1:19-28)

3Ena hamena yalo ya noku i beti-beti aibo we Yoni Yudia eba hafali mikau ya lo fedoto, wenina ha naba lo oloto bito fetu libo, ²Okulumau hiyaba we wenaba weninala hiyaba o ledaibo we hamenala moda alili ainako, loti lutina-hatina li elepa iyalo, loto lobiye. ³Aya wewa Yoni yagunu ya polofeti Aisaiyakafo fetu libo, Hafali mikau yalo ya we ya welauti ha auba ito fetu loto lo oloto molanaibo, Wenaba moninaibo hanula ya lifefe loti wili edalo, loto lo minanaiye, loto libo ha ya ha mono lufuwau (Ais 40:3) ya nebo ne.

⁴Ido Yoni ulalo owo ya safu-kameli opalagunu lifefe labo ya ulalo owo holoito, ido hebela ya bulumakau etuwagunu lifefe labo ya hofalalo ya hebe ito, ido wela-idafa ya witugi ido hofuku suwau fimona nowala yagi no-no o ne.

⁵Ena Yelusalemu wenina, ido Yudia mikaloti wenina muki yagi, ido wenina ebatina selo Yodani no nabalo nebo wenina yagi muki ya Yoni nedo loti ⁶ya lifimatina lo oloto molato, Yodani no nabau ya noku i betimo wiye.

⁷Noku i betito, ya Falisi ido Sadusi we maleka ya noku i betido ato, ya wa betito fetu lobibo, Hemotina hosofa olufola minabo, Metefokafo lifima lolumunaibo hamena naba ya selo ainako, loti holiya anae, loto fuka ha ya hemakafo lobiye? ⁸Hemotina lutina-hatina li elepa iti monatina fefe libo ya molalo. ⁹Ido hemotina holiyabo, Abalahamu ya awatefo-holofatema nenako, yagunu Gotikafo lifimate li liwila oto lomámanaibo ne, loti lutina-hatinau ya holi minafe? Feti holiyámilo. Gotikafo hefana-afana yakafo Abalahamu ouwamela-mota lifefe lanowe, lanaibo aifa lifefe lanogolaiye. ¹⁰Ido lona ya yá monalo moda molo minaibo ne. Fetu feyainako, yá ma ilawa dowa iyámanaibo yá muki monalo fukoto soku hinogolaiye.

¹¹Hemotina lutina-hatina li elepa iyyone, loti lato ya nemo moda nogunu noku i betiyofa, ido we ma aliga anaibo ya nemo li fulu nedoto wenaba ona neboma nenako, nemo efo yamo hinalo idafala li fulu edanobo ya fefe ladámanogolaiye. Aya wewa ya Weuna Fele yagi ido so hulumagunu yagi noku i betinogolaiye. ¹²Wewa ya suwa witi lilika inaibo idafa ya anau lito onona lito suwa witi etuwa ya hilito fulu so fiyámanaibo soku ya ito, suwa witi hula ya

li nuba oto lito numugu molanogolaiye, loto Yonikafo lobiye.

Yonikafo Yesu noku i edaibo ha

(Mk 1:9-11, Lu 3:21-22)

¹³Ena aya hamenalo ya Yesu Galili mikaloti Yodani no nabalo ya loto Yonikafo mono noku i nedanaiye, loto emo nedoka lo fedito, ¹⁴Yonikafo lomuiibo, E'e, nemodoka ya neidafaito loto lane? Nemo ya hemokafo noku i nedananibo ya dowa lanogolaiye, loto lo fuko edaifa, ¹⁵ido Yesukafo libo, Moda laba, ido onesa ya nemo wenelo meyalo molananibo ya feito Goti mona dowa molo lumiboidana oto molanoibo ya moda ogofunaibo ne, lito ya Yonikafo holito ya welalo meyalo moloto, noku i edaiye.

¹⁶Noku i edaito, Yesu ayalo nokuti yoto, waima moda okuluma godito Goti Weuna ya nama mulu yaidana oto lumuto, emodo limo ito, ¹⁷ido okulumauti nola makafo libo, Moda yoma we Hipane lune-hane muwobo we ya dowa ona wa edowe, liye.

Satanikafo Yesu hepa molo edaibo ha

(Mk 1:12-13, Lu 4:1-13)

4Ena ayaloti ya Weuna Felekafo Yesu ya ilimito Satanikafo hepa molo edanaiye, loto hafali mikau akaisa ilimito yoiye. ²Yoto fo hamena foti (40), ido lubu ya foti (40) ya wela-idafa moi ito minototo aliga ya inagunu fulito, ³hepa molo-molo ledaibo we ya emo nedo loto lomuiibo, Hemo Goti Hipalama minotoma, hefana me ya nebo ya lomuwageto weka-idafa fedaneyo, lomuiye. ⁴Lomuito Yesukafo liwila oto lomuiibo,

Wenina mino holinabo ya wetina-idafa nanabo yako minámiye. E'e, Goti welaloti ha libo muki meyalo molanabo ya moda mino holinabo ne,

loto ha mono lufuwau (Lo 8:3) ya nebo ne, loto lomuiye.

⁵Feto loto lomuito, ya Satanikafo fele numuna meya Yelusalemu yau ilimito uto Isilaeli wenina fele huliyagi numuna naba holalo li sinoi edoto lomuiibo, ⁶Hemo Goti Hipalama minotoma meloti satomo mikalo yoma iyo. Mono lufuwau yau fetoto libo,

Hemogunu ya enisolela ya lobiyageto, hiyaba o hedoti, higa ya hefanakafo fukotanaiye, loti ya adina mulalo li faka lo hedanigilae,

loto ha mono lufuwau (Sng 91:11,12) ya nebo ne, lito, ⁷Yesukafo libo, Ido aya lufuwau yau ha ma fetoto libo,

Wenaba Gotitina ya hepa molo umámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 6:16) ya nebo ne, loto lomuiye.

⁸Lomuito, yaloti ya Satanikafo ilimito obula naba-naba akaisati nebo yalo ilimito yoto, minoto mikau-mikau eba muki huliyagi idafa-adafa ilibito fetoto lomuiibo, ⁹Huba i nedoto, huline li faka loto, weuga-luka-haka nomagetoma ya idafa-adafawa muki ya humunogolowe, lito, ¹⁰Yesukafo libo, Ha mono lufuwau fetoto libo,

Wenaba Gotitina weudina-lutina-hatina muti eimolako hidina obula fiti houba-naba o edalo,

loto libo (Lo 6:13) nenako, yagunu Sataniyo, nemodokati faiga uwowo! loto lomuiye.

¹¹Feto lito, Satani ya fuloto edo itoto wito, ena Goti enisolela lo fedoti Yesu ana li faka lo edae.

Yesu Galili mikalo apito ononala libo ha

(Mk 1:14-15, Lu 4:14-15)

¹²Ena Yoni nala numugu fuloto edabo ha ya holitoto, Yesu hawa ya holito nebo eba ya fulitoto, Galili mikau ya wiye.

¹³Uto Nasaleta numudoti fokito uto,

Kapeneyamu numuna momeno Galili anawalo ya Sebuluni ido Napitali mikau ya unoto sinoito ne. ¹⁴Feto lo nebo ya homu aidena polofeti Aisaiyakafo fetolibu,

¹⁵Wenina ya Sebuluni mikau ido Napitali mikau, ido ho no hanu anawalo ido Yodani no naba wela ya ho no filigaleka aya Galili ebau ya eito feka wenina mikatina minabo ¹⁶ya weninawa midipu igu minabo ya lamena naba-naba moda wato, ido wenina fulinigili minadoka ya lame-nawa yakafo lamena o betiye, loto ha mono lufuwau (Ais 9:1-2) nebo ha yama u ayalo inaiye, loto aya mikau yau uto ne.

¹⁷Ena hamena yaloti Yesukafo apito fetu lo oloto bibo, Lutina-hatina li elepa iyalo. Okulumau nebo we wehudi weninala hiyaba o betibo hamena moda selo lotainako, yagunu lutina-hatina ya li elepa iti molalo, loto lo oloto molomo wiye.

**Yesukafo we fo (4) ya
sutina fito ege uwabo ha**

(Mk 1:16-2 Lu 5:1-11)

¹⁸Yesu ya Galili momeno anawalo monimo uto waibo ya unalafo-yalafo loiti Saimonite huliya ma Pita, ido Adu-lute laefa libo owo noku fuloti laefa li minaito ¹⁹Yesukafo lobibo, Nege molaliyo. Mona api itibinobo ya wenina li-li anaibo we buli betinogolowe, lito, ²⁰aloko ya laefa owotinama fulitoti ya ege moloti uwaiye.

²¹Ido yaloti monimo uti Sebedi hipala loiti Yemusite, Yonite ya wa betiye. Metinafo Sebedigi maina sipiku laefa owotina fukaibo hifiti minato, Yesukafo sutina fito, ²²ayalomati ya sipigi ido metinafogi ya fulitoti loti ege uwaiye.

**Yesukafo hala ukuwa
dowa lo oloto bibo ha**

(Lu 6:17-19)

²³Ido Yesu Galili mikau muki monimo uto uto, mono numunatina negu-negu yoto, Gotikafo mikalo wenina hiyaba o betibo hala ukuwa dowa ya lo oloto bito, ido wenina idafa i hiliyabo ido utina ogofu aibo idafa muki ya li faka lo betimo wiye. ²⁴Feto feyaibo ya hala ukuwa Silia mikau upatito holiti wenina muki idafa i hiliyabo, ido utina ogofu aibo, ido Satani himiwela ya wenina lutinau yowabo weninagi, ido hulu hofu betibo weninagi, ido adina-hidina galidibo weninagi muki ya emo nedoka idipiti ato, li dowa lo betimo wiye. ²⁵Feto fe betimo wito, ya Galili mikauti ido Dekapolisi ebalokati ido Yelusalemu numudoti, ido Yuda mikauti, ido Yodani no wela yolalokati wenina mau naba-naba li nuba oti ege monimo uwae.

**Yesukafo obulalo ha
mono api itibibo ha**

(Lu 6:20-23)

5 Wenina lo nuba oti loti ege molomo uwabo ya Yesu wa betito ya obulaloma yoto amedoto neto, ya ege-ege moniyabo we lo fedoti li hona o edoti minae.

²Yesukafo ha mono api itibito fetu lobibo, ³Wenina eimotina utina-lutina li faka ladámoti Goti yakafoko ade li faka lanaiye, loti holinabo wenina ya okulumau nebo we wehuditekafo weninala hiyaba o ledaibo monawa ya moda mino betima nenako, yagunu holi dowa loti minomo uwae.

⁴Ido hena holi minabo wenina ya Gotikafo lutina-hatinau li aila i betinogolaiboma nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

⁵Ido wenina lutina-hatina ito lumuti moloti holoti moni minabo wenina ya

Gotikafo mikaleka eba muki ya weuna fi betito linaboma nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

⁶Ido wenina inagunu nosámibo fuliti henobatalo opaito nogunu auba iti holiyabo yamaidana oti wenina lutina-hatinau Goti monala fefe libo mona yagunu auba iti holiti moni minanabo wenina ya Gotikafo mona dowa ogofuto binogolaiboma nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

⁷Ido wenina ma hena holiyabo yagunu wenina masi milumatina holiti adina li faka lo betiti moni minanabo wenina ya Gotikafo ayaidana oto henatina yagunu ya milumatina holito adina li faka lo betinogolaiboma nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

⁸Ido wenina lutina-hatina hiluwa lotoko moni minanabo wenina ya nomudinakafo Goti wa edanigilanako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

⁹Ido wenina lusaku moloti fina lowa lukafa hofu fuliti li you lo beti-beti o minabo wenina ya Gotikafo nemo olufone minae, loto lo betinogolaiboma nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

¹⁰Ido wenina mona dowa fefe liboko molomo uwabo yagunu ya wenina masi wa edabo nosámito, li hopa o betiyatoma ya okulumau wehuditekafo hiyaba o ledaibo mona moda mino betima nenako, yagunu moda holi dowa loti minomo uwae.

¹¹Ido hemotina ya nemo nege molabo yagunu ya wenina masi hanu biti heni fulo betiti ido ha nosa naba ámibo sugi ha mona-mona fi biyatoma ya moda holi dowa loti minomo uwae. ¹²Holi minafe? Aya hanuwalo ya polofeti yasi li homu moloti uwabo ya wenina nosámabo yasi ayaidana oti hofu betiyama ne. Okulumau meinawa naba-naba ya hiyaba o ledi nenako, loti lutina-hatinau ake-

make iyageto moda dowa ona holilo, loto lobiye.

Goti hala holi hikitabo wenina hatina

(Mk 9:5 Lu 14:34-35)

¹³Hemotina ya mikalo me ya holi hiki-to nomabo wenina ya ho hainoli yamaidana oti minafa, ido aya howa la fulibo ya hulageyama ya igaidana oto hofa la fulinaibo ne? Aya howa yamaidana ya ononalama hofa mináminako, aifa fulitoti hidinagunu lala iti upato hulanigilae.

¹⁴Ido hemotina ya mikaloka wenina le lamenatina yamaidana oti minae. Numuna eba obulalo ya ma hu unanabo ya faluku oto minámanogolaiye. ¹⁵Ido wenina masi lamu hiti liti masa lulau yau molámoti, lamu molo-molo abo ebalo yalo molato, wenina muki numugu minabo ya lamena o betinogolaiye. ¹⁶Yagunu lamenatinawa ayaidana oti ya wenina muki minado ya lamena o betiyaneyo. Feti ya monatina dowa molabo ya wati, okulumau Metinafo huliya li faka loti iti yonae, loti ya feti lamena o betiyaneyo.

Goti lo molaibo ha yagunu libo ha

¹⁷Ena nemo obo yagunu Goti lo molaibo hafe ido polofeti hatina ya li fulanowe, loto aiye, loti ya hatina ki minafe? E'e, fetu loti holiyámilo. Nemo obo ya li fulanowe, loto ámowe. Aya hawa yama lo nemodoka hulawa ya li oloto pinaie, loto obo ne. ¹⁸Yagunu ha ona lobiyouwe. Holilo. Mika okuluma hulanaibo hamenalo ya aifa hulanogolaifa, ido Goti lo molaibo hala mono lufuwau iyabo yauti ya lufuwa idafa hefola efomafe, ido ha hefola efomafe u hopa aguwámanogolaiye. Aya hawalo muki ya u ayalo uwapaso minageto hulawa lo fedanogolaiye. ¹⁹Yagunu wenina ma lo molaibo ha yauti hefola mako ma meyalo molámoto, hawa hefola efoma

nebo nenako, li fulitalo, loto wenina api itibinaibo, wewa ya okulumau wehudite hiyaba o ledaibo wenina minagu yauti huliya ito lumuto minanogolaiye. Ido we makafo lo molaibo ha muki hololoto minoto, lo molaibo ha ya hololalo, loto api itibibo ya okulumau wehudite hiyaba o ledaibo wenina minagu yauti wewa huliya ya yoto akaisati minanogolaiye. ²⁰Feito nebo nenako, loto ha ona lobiyouwe. Hemotina monatina fefe lanaibo yamo lo molaibo ha api itibi-itibi abo we, ido Falisi we monatina fefe libo ya li fulo edámanaibo ya hemotina okulumau wehudite hiyaba o ledaibo hilalau yau yowámanigilae, loto lobiye.

**Lutina-hatina holi
nosámibo binabo ha**

(Lu 12:57-59)

²¹Aidena Gotikafo awatinafo-mota feto lobibo, Wenina hofu beti fuliyámilo, loto (Kis 20:13), ido ha magi libo, We makafo hofu fulinaibo ya ha li fefe lo-lo abo ebato ilimiti uwato, wewa hofaibo yagunu lifima ha lo edanae, loto ha mono lufuwau (Kis 21:12) nebo ha ya hemotina moda holitama ne. ²²Feito nebo nefa, ido neimo ya aya hawa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. We makafo hounalafo lula-hala holi nosámibo munaibo ya ha li fefe lo-lo abo ebato ya ilimiti uwato, lifima li munae. Ido we makafo ha managau minámibo ne, loto hounalafo lomunaibo ya kanisole hiyabatina wenaba minado ya ilimiti uwato, ha li fefe lo-lo abo we yasi lifimala munae. Ido we makafo hemo digani ha managau minámibo, loto hounalafo ma lomunaibo ya eimola so fiyámanaibo soku yau lifimawa meinala linaiye.

²³⁻²⁴Ena hemo ya Goti munogolo uwaba, hounakafo makafo lula-hala

holi nosámibo numu ne, loto holitoma ya homu Goti munanibo idafa mono folomolalo selo yalo molo itoto uto, hounakafo yagi ha li fefe lo huloto, liwila oto loto idafawa lito ya Goti umo.

²⁵Ido hemote uwokafote ha li fefe lo-lo abo numudo unanido ya hanudo yako aloko ha loyolalo-melo oti, lutinahatina li mako molaliyo. Feto ladámanaibo ya ha lifefe labo we adinalo molageto, ido emote himiwe adinalo molato, ido himiwe yasi nala numugu ya fulo nedotanae, loto lutinahatina li mako molaliyo. ²⁶Yagunu ha ona lobinogolowe. Nalau feito yonanibo ya aloko nalauti huladámanogolane. E'e, lifimaka ya hefana muki ya liwila oto binanibo yako nalauti huloto lumunogolane.

Hume-ugele anabo ha

²⁷Ido ha ma feto lobibo, Hemotina hume-ugele ya ámilo, loto ha mono lufuwau (Kis 20:14) nebo ha ya hemotina moda holitama ne. ²⁸Feito nebo nefa, ido neimo ya aya hawa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. We makafo wena ma wa edoto lula-halau ya li unanobolae, loto holinaibo wewa ya eimola lula-halau yau moda hume-ugele aiye.

²⁹Ido nomuga yakafo lifima li mofu hedanaibo ya uka muki so fiyámanaibo soku fulo nedotanaiye, loto nomuga ya kilito fulito. ³⁰Ido agakafo lifima li mofu hedanaibo ya uka muki so fiyámanaibo soku fulo nedotanaiye, loto aga fukoto fulito.

**We makafo olonafo
fuko fulo edanaibo ha**

(Mt 19:9, Mk 10:11-12, Lu 16:18)

³¹Ido ha ma feto lobibo, We makafo olonafo fulo edanowe, loto holitoma ya wewa olonafo fulo

edanaibo ha lufuwa ito muwageto ya olonafo fulo edanaibo ne, loto ha mono lufuwau (Lo 24:1) ya nebo ne. ³²Feito nebo nefa, ido neimo ya aya hawa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. We ma olonafo hopa li uno-uno moniyámifa, ido wanafokafo ya olonafo fuko fulitaibo wena ya we eito ma unaibo, ya homu wanafo yakafo olonafo li hume-ugele hanuwa wili edaiye. Ido we makafo fuko filiga-filiga abo wena ma linaibo we ya hume-ugele anogolaiye.

Idafa ma huliya aubafofo loti li onae, lanabo ha

³³Ena hemotina awatinafo-mota lo molaibo hatina ya moda holitabo ya feto libo, Hemotina ha onae, loti ido idafa ma feto feyanune, Wenaba huliya loti, lo gedoti molanabo ya sugi mona molámoti, hawa ya meyalo moloti, Wenaba nomunalo ya feto feyanune, loti labo hawa fefe lotiko feto feyalo, loto aidena ha monoku yauti moda holitama ne. ³⁴Feito nebo nefa, ido neimo ya aya hawa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. Idafa ma huliya loti, ha onae, loti ladámilo. Holi minafe? Okulumau nebo we wehuditekafo weninala hiyaba o ledainako, hemotina wenina ma ha lobinigilima ya okuluma huliya loti, hawa ya li onae, loti ladámilo. ³⁵Ido mika melo ya Goti hina lala i nebo mika ya huliya loti, hawa ya li ona ne, loti ladámilo. Ido Yelusalemu ya Wehudite Wenabate numunalama nenako, Yelusalemu huliya loti hawa ya li ona ne, loti ladámilo. ³⁶Ido hemotina ya heimotina manadina opala ya ma mako ma li feke loti, ido li lubufa loti anabo ya ogofuwámanako, yagunu manadinati huliya li onae, loti ladámilo. ³⁷Feito ya o, lanabo ya aifa o, loti, ido e'e, lanabo ya aifa e'e, loti lalo. Ha ma ya hawa mulalo ayalo onu iti li aubafofo loti li onae, loti

lanabo ya nosámibo we nedokati anaibo ne, loto lobiye.

Lifima liwila oto biyámanubo ha

(Lu 6:29-30)

³⁸Ido ha ma feto lobibo, We makafo nomugalo hofa hedanaibo ya ayaidana oto lifima liwila oto nomunalo hofa. Ido makafo wekau hofa hedanaibo ayaidana oto welau lifima liwila oto hofa, loto ha mono lufuwau (Kis 21:24, Wkp 24:2 Lo 19:21) nebo ha ya hemotina moda holitama ne. ³⁹Feito nebo nefa, ido ha ma lanogolowe. Holilo. Wenina masi li hopa o betiyatoma liwila oto li hopa o betiyámilo. E'e, we makafo wanaga onaleka hofanaibo ya filiga adawaleka yagi hofa nedo, loto wanaga ilibiyo. ⁴⁰Ido makafo li halo molo hedoto ukalo owo lulau iyanibo linowe, loto lanaibo we ya ukalo owo mulalo iyanibo yagi aifa umo. ⁴¹Ido himiwe makafo, huwamenane mofuto hanu hofala founama unane, loto aubafofo lo hedanaibo, ya hofala magi aifa onu ito ilimito uwo. ⁴²Ido makafo idafa magunu wako lohumunaibo ya aifa umo. Ido makafo hemodokati ya idafa ma hefa moloto linowe, loto anaibo, ya mesafa i umámo, loto lobiye.

Uwotefo lute-hate binubo ha

(Lu 6:27-28, 32-36)

⁴³Ido ha ma feto lobibo, Weninatina selo keloti minabo wenina ya lutina-hatina biti, ido uwotinafo ya lutina-hatinau holi nosámibo bilo, loto ha mono lufuwau (Wkp 19:18) nebo ha ya hemotina moda holitama ne. ⁴⁴Feito nebo nefa, ido neimo aya hawa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. Uwotinafo ya lutina-hatina bilo. Ido mona nosámibo molo betinabo wenina yagunu Goti lomuilo. ⁴⁵Feto feyanabo

yakafo Metinafo okulumau nebo we ya olufola ona minanigilae. Moda holiyafe? Emo yakafo fo ya lifefe lito wenina nosámibo yagi ido dowa yagi minado ya muki li mako ito fo liye. Ido emokafo ho ya lifefe lito wenina monatina fefe loti molabo yagi ido fefe loti molámabo yagi minado ya muki li mako ito ho ya iye. ⁴⁶Yagunu hemotina yasi lutina-hatina biyabo wenina yako ya liwila oti lutina-hatina biyatoma ya meina linafe? E'e, aya monawa ya hefana takisi li-li abo we yagi molo minabo yae. Monawa ya ogofuwámiye. ⁴⁷Ido hemotina ya weni-natina yako aiyo-weiylo lobinabo monate yakafo wenina malekama monatina li fulo edaiye, loti holi minafe? E'e, eito feka wenina holi hikitámabo yagi aya monawa ya molo holi minabo yae. Moda holiyafe? ⁴⁸Feito ya Metinafo okulumau nebo we monala ya fefe lotoko nebo, yagunu hemotina ayaidana oti mona fefe lotiko molalo, loto lobiye.

Idafa wa námabo wenina adina li faka loto binubo ha

6 Hemotina ya mona fefe loto mola-nune, loti, ya wenina dowa wa ledanae, loti nomudinalo molanabo, ya Metinafo okulumau nebo we yakafo ekeni idafa ma biyámanaibo, yagunu wati moniti, wenina dowa wa betinabo yagunu holiyámilo.

²Yagunu ya wa námabo wenina adina li faka loto idafa ma binune, lanabo ya wenina monona loiti iyabo ya hulite iti yonae, loti hona liti mono numugu ido hanudo-hanudo u homu uti bomu wekilofo nola molabo mona yamaidana oti ya molámilo. Ya monawa molabo meinala ya moda litabo ne, loto nemo ona lobiyoue. ³Yagunu hemotina yasi idafa wa námabo wenina adina li faka loto idafa binune, loti holinabo ya idafa binabo monatina yagunu eito wenina lobiýámilo. ⁴E'e, faluku otiko adina

li faka loti bilo. Feto anabo ya Metinafo idafa faluku oto nebo muki ya wa-wa aibo we yakafo ekeni idafa binogolaiye.

Goti lomunubo mona yagunu libo ha

(Lu 11:2-4)

⁵Hemotina Goti lomunado ya monona loiti iyabo wenina yamaidana oti lomuwámilo. Emotina yasi Goti lomunado ya wenina wa ledanae, loti mono numugu ido hanu anawalo nomudinalo sinoi minae. Monawa molabo yamaidana oti hemotina feti molámilo. Ya monawa molabo meinala ya moda litabo ne, loto lemo ona hula lobiyoue. ⁶Yagunu hemokafo Goti lomunowe, loto holinanibo ya heimo numunakau ya yoto, hanu huitito Mekafo wa edámanibo we lomu-lomu o minagetoma, ya Mekafo mona muki momona ananibo ya wa-wa aibo we yakafo ekeni idafa humunogolaiye.

⁷Ido eito feka wenina Goti monala yagunu holiyámabo wenina yasi aifa ha ilalu huti lo-lo abo ya holi lumunaibo ne, loti hatina kiti lo-lo abo monatina molabo yamaidana oti hemotina molámilo. ⁸E'e, homu loga o edámabo hame-nalo Metinafo yakafo muki idafa lutina-hatinau holiyabo ya moda holitaima ne.

⁹Ena Metefo lomunigilima feti lomuilo,

Metefo okulumau minanibo we ya wenina yasi hulika li faka lomo yoto fele ne, loti minanabo ne, loto holiyone.

¹⁰Ido hemo hiyabate we wehudi hiyaba o ledanibo hamena lo fedanogolaiye, loto holiyone.

Ido okulumau weka lanido hololotiko minabo yamaidana oto wenina mikalo meu ya wekalo hololanune, loto holiyone.

¹¹Ido hamena-hamena wete-idafa lomo.

¹²Ido wenina lifimatina hilili o betiyonibo yamaidana oto lemo lifimate ya hilili o ledó.

¹³Ido mona nosámibo hepa molo lumunaibo nedo ya lilimiyámaba, ido mona nosámibo nala i ledanaiguti ya wina ledó.

[Hemo hiyaba we wehudi hiyaba o ledanibo ya minomo uto uto aubafofoka ya minomo uto uto hulika ya yoimo uto uto minowa-minowa oto minanaibo ne. Ya onae,]

loti Goti lomunabo ya feto loti lomuilo.

¹⁴Moda holiyafe? Hemotina li nosámibo o betinabo wenina lifimatina hilili o betiyatoma, ya Metinafo okulumau nebo wekafo heimotina lifimatina yagi ayaidana oto hilili o betinogolaibo ne. ¹⁵Feito nefa, ido wenina lifimatina hilili o betiyámanabo ya Metinafo yakafo heimotina lifimatina yagi ayaidana oto hilili o betiyámanogolaiye, loto lobiye.

Goti holi muto hoba moi inubo mona yagunu libo ha

¹⁶Goti holi muto hoba-hobina moi i muto ha lomuto minananido ya monona loiti iyabo wenina yaidana oto mona molámo. Weninawa yasi lana liti hotinawetina li hopaitabo, wenina wa ledanabo ya hoba-hobina moi i muwabo ne, loti wa ledanigilae, loti labo monatina yamaidana oto ya mona molámo. Monawa molabo meinala ya moda liyabo yae, loto nemo ha ona hula lobiyoue.

¹⁷Ido hemo ya Goti holi muto hoba-hobina moi inowe, lotoma ya hoka-weka noku ito, atakalo ya yá nowala ladanuwa aibo idafa wilito moniyo.

¹⁸Feto feyananibo ya wenina muki ya Goti holi muto, hoba-hobina moi i muiye, loti wa hedámanafa, ido Mekafo mona muki momona ananibo ya wawa aibo we yakafo ekeni idafa ya humunogolaiye.

Huwamena li nuba o-o anubo mona yagunu libo ha

(Lu 12:33-34)

¹⁹Hemotina mikaloka huwamena li nuba naba o minato, ya hanu sisigafa wilito, ido yufa lanaibo ne. Ido ugele we yasi numunatina ya fukoti yoti idafa ugele linabo ne. Yagunu mikaloka me ya huwamena ya li nuba o-o ámilo.

²⁰Ido okulumau huwamena li nuba anabo ya hanu sisigafa yakafo námanogolaiye. Ido yufa ladámanogolaiye. Ido ugele we yasi numunatina ya fukoti yoti ugele liyámanigilae. Yagunu okulumau huwamena ya li nuba o-o alo. ²¹Moda holiyafe? Huwamenatina molanabo eba ya lutina-hatina-manadina aubafofo loti aya ebau yako holi munabo ne, loto lobiye.

Ute lamu ha

(Lu 11:34-36)

²²Nomudina ya utina lamula ne. Yagunu ya nomudina dowa minagetoma lamena ya utina muki ya li faito betinogolaibo ne. ²³Ido nomudina nosámage-toma ya utina muki ya midipu yagunu faito betinogolaibo ne. Yagunu ya lamena lutinau nebo ya midipu inaibo ya moda naba-naba midipu inogolaiye, loto lobiye.

Wenaba loitilo houba-naba o betinubo ha

(Lu 16:13)

²⁴We makafo wenaba loiti ya houba-naba o betinaibo ya ogofuwámiye. Feto feyanowe, loto holinaibo ya wenabala ma ya eleka fi muto, ido ma ya lula-hala munaibo nefemo, ido malo ya u keloto, ido ma ya fuló edanaibo ne. Ayaidana oti hemotina Goti yagi ido hefana-huwamena mikalo idafa-adafa yagi li makoiti houba-naba o betinune, loti holinabo ya ogofuwámae.

Hatina abi kiyámilo, libo ha

(Lu 12:22-31)

²⁵ Yagunu ya ha ma lobinogolowe. Holilo. Hemotina ya fulitanune, loti ya wetina-idafa nanabo idafa yagi, ido no yagi ya igaukati lito nanubo ne? loti hatina abi kiti, ido utina yagunu holiti ya utelo owo ya nena idafa holoinubo ne? loti hatina abi ya kiyámilo. Nomude hofawa minonibo mona yakafo wete-idafa ya li fulo edaibo ne, loti holiyámafe? Ido utina yakafo utinalo owo ya li fulo edaibo ne, loti yagi holiyámafe?

²⁶ Nama ya okulumalo bu loti moniyabo monatina yagunu hatina ki fefe lalo. Emotina ya yufa idafa hifiyámabo ne. Ido hulawa libo ya doliyámabo ne. Ido numugu ya wetina-idafa li nuba ámabo ne. Feto feyámafa, ido Metinafo okulumau nebo we yakafo wetina-idafa moda bi-bi aibo ne. Yagunu holilo. Hemotina ya moda nama ya li fulo betiti minae, loti ya holiyámafe? ²⁷ Ido hemotina minagu yauti ya hemakafo eimola hala abi kidoti ya mino lito unaibo hamenala ya hefola magi onu ito minomo unaibo ne?

²⁸ Ido utinalo inabo owo yagunu ya neidafaito hatina abi ki minae? Hofuku huwawa ibo yagunu hatina ki fefe lalo. Huwawa yakafo onona liyámoto ido ulalo owo lifefe ladámibo ne. ²⁹ Feto lifefe ladámifa, ido huwawa yakafo Yuda wenina mikalo hiyaba we wehuditina Solomoni ulalo owo lali-idafa ibo ya li fulo edaibo ne, loto lobiyoue. ³⁰ Ake, hemotina holi hikitina hefola nebo weninao, Goti yakafo suwa-nala ya eletifo neto ido leda fukoti soku hinabo idafa ya feito li golaiboma nenako, yagunu ya moda ayaidana oto hiyaba dowa o ledanogolaiye, loti ya holiyámafe?

³¹ Yagunu ya hoba-idafa yagi, ido no yagi igaidana oto lito nanubo ne? loti, ido nena-idafa utelo holoinubo ne?

loti hatina abi ya kiyámilo. ³² E'e, aya idafa-adafawa muki yagunu ya eito feka wenina yasi wita-wita afa, ido Metinafo okulumau nebo we yakafo idafa-adafawa muki ya hemotina linabo ogofunaibo idafa ya moda holi ne. ³³ Yagunu hemotina ya okulumau nebo we wehudi ya hiyaba we wenabate minanogolaiye, loti, ido emo monala fefe libo mona dowako meyalo molanune, loti auba iti holiti li lutina-hatinau ya homu moloti minaneyo. Feto anabo ya idafa-adafawa malekama muki yagi moda onu ito oloto pi binogolaiye.

³⁴ Ido hemotina ya leda yagunu ya hatina abi ya kiyámilo. Fo hamena leda yakafo eimola idafala yagunu hala kinogolaiye. Fo hamena makolo ya eimola henala ya moda ogofuto ne, loto lobiye.

Li halo molo betiyámilo, loto libo ha

(Lu 6:37-38, 41-42)

7 Yesukafo feti libo, Gotikafo hemotina li halo molo ledotanaie, loti wenina li halo molo betiyámilo.

² Yagunu hemo li halo molo betinanibo mona yaidana oto Gotikafo li halo molo hedanaie. Ido bi-bi anibo mona yaidana oto liwila oto humunogolaiye.

³ Yagunu ya igaidana oto hounakafo nomunalo mouta hefola efoma nebo ya wa edaba, ido heimoka nomugau yá lana naba nebo ya wafefe ladámane?

⁴ Ido yá lana ya heimoka nomugau nebo wa edámanibo hounakafo nomunau mouta hefola efoma nebo ya igaidana oto li fulo hedanowe, loto lomunanibo ne? ⁵ Monona loiti iyanibo we, hemo heimoka nomugalo ya yá lana naba nebo ya homu li fulitoto wafefe loto minototo, aliga ya hounakafo nomunau mouta hefola efoma nebo ya li fulo.

⁶ Adala hofu ledotanae, loti fele idafa dowa ya hula biyámilo. Ido safu hidinakafo lala iti elepa iti adala

hofo ledotanae, loti ekeni okani dowa idafatina ya mikalo aifa fulámilo.

Goti lomu-lomu onibo ha

(Lu 11:9-13)

⁷Hemotina idafa ma lumunabe? loti lomuti minanabo wenina idafawagunu holinabo ya binaibo ne. Ido idafa moni wita minanabo wenina idafawagunu holinabo ya li oloto pi betinaibo ne. Ido hanudo hesoba inabo wenina ya hanu si betinaibo ne. ⁸Yagunu idafa lumunabe? loti lomuti minanabo wenina ya moda linabo ne. Ido idafa moni wita minanabo wenina ya li oloto pinabo ne. Ido hanudo hesoba iti minanabo wenina ya hanu si betinaibo ne.

⁹Ena hemotina yauti we ma hipalakafo hobagunu melafo loga o edanaibo ya hefana fowena munaibo nefe? ¹⁰Ido laefa yagunu loga o edagetoma ya salopaina munaife?

¹¹Feti hemotina ya wenina nosámabo minafa, ido olufotina idafa dowa aifa bi-bi abo mona ya holi minae. Monawa holi minato, ido Metibo okulumau nebo we yakafo idafa magunu loga o edanabo wenina ya ito yoto idafa lali-idafa bi-bi anaibo ne.

¹²Yagunu wenina masi feti o molo nedo-nedo anae, loto holinanibo ya hemokafo yagi mona ayaidana oto molo beti-beti o. Lo molaibo ha ido polofeti hatina monawa feito nebo ne.

Hanu loiti hala

(Lu 13:24)

¹³Ido hemotina ya hanu wela hefola efoma ya moni wita oti yoilo. U hopa anabo hanu wela ya naba-naba neto ido hanu hofala ya naba-naba nenako, wenina abi hanuwalo yau yoi-yoi abo ne.

¹⁴Feito nefa, ido mino wa-wa abo ebau unabo hanu welawa ya hefola neto, ido hanu ya hefola nenako, wenina mako-

mako yako hanuwa ya li oloto pi-pi o minae.

Ha sugi mono api itibiyabo wenina hatina

(Lu 6:43-44, 13:25-27)

¹⁵Ha sugi mono api itibiyabo wenina ya wati ekei o betilo. Weninawa ya loti hotina inune, loti sipisipi you libo monatina yaidana oti molafa, ido lutina-hatinau yau liye-hula yaidana oti minae. Yagunu wa betifefe loti minalo.

¹⁶Aya weninawa mona molanado yati hulawa ya wati wa betifefe lanigilae. Adi ibo ya agina hasuwalau yauti linafe? Ido yá menifa ailau yati sigolo ilawa ya linafe? E'e, feti feyámanabo ne.

¹⁷Feito yá dowa yakafo hulawa dowa i-i aifa, ido yá nosámibo yakafo hulawa nosámibo i-i aiyee. ¹⁸Yá dowa yakafo hula nosámibo iyámito, ido yá nosámibo yakafo hula dowa loto inaibo ya ogo-fuwámiye. ¹⁹Feito yá ma hula dowa iyámanaibo ya fukoti soku ya hinigilae. ²⁰Feito nebo yagunu Goti hala lobinogolo one, loti lo-lo abo wenina ya hulawatina wati wa betifefe lanigilae.

²¹Wenina mukisi Wenabate, Wenabate, loti lonumu-numu o minabo wenina ya okulumau nebo we weninala hiyaba o ledaibo hilalau yowámanigilafa, ido Menefo okulumau nebo we welalo hololoti moni minabo wenina yako unigilae. ²²Yagunu hona molanaibo hamena nabalo ya wenina mukisi feti lonumunabo, Wenabate, Wenabate, hulikalalo ya wenina lobiyoniboma ne. Ido hulikalalo ya Satani himiwela wenina lutina-hatinauti li fulo betito idipiyoniboma ne. Ido hulikalalo ya Goti aubala itibibo idafa abi loto onibo ne, loti lonumunae. ²³Feti lanabo ya nemokafo feti loto lo oloto binobo, Hemotina ya wa betiyámoma ne. Monatina nosámibo molo-molo abo ya nemo minodoka faiga wilo, loto lobinogolowe, loto lobiye.

We loiti numunatina huwaima ha

(Lu 6:47-49)

²⁴Wenina masi hane ya holiti meyalo molanabo ya ha mananau nebo we numuna hefana mulalo huibo yamaidana oti minanigilae. ²⁵Numuna huito, aliga ho naba-naba ito, no naba ya wil-ito, asi naba-naba yakafo loto numunawaloma auba ito hofaifa, ido numuna ya hefana naba mulalo aubafofo loto huinako, lumu fou ladámiye. ²⁶Feito nebo nefa, ido wenina masi hane holiti meyalo molámabo wenina ya ha mananau minámibo we numuna sesepalo huibo yamaidana oti minanigilae. ²⁷Numuna huito, aliga ho naba-naba ito, no naba ya wilito, asi naba-naba yakafo loto numunawaloma auba ito hofaito lumu fou loto upa-napatoto wiye, loto lobiye.

²⁸⁻²⁹Yesukafo hawa ya lo hulito wenina nuba naba minoti ha lobibo monala holiyabo ya elegiyae. Emo ya lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yaidana oto api itibiyámoto, ha mono hula yawalakafa api itibinako, elegiyae.

Yesukafo okola i hilibo we ma li holuto edaibo ha

(Mk 1:40-44, Lu 5:12-14)

8 Yesu obulaloti lumito, wenina mau naba-naba ege uwae. ²Ege uwato, ido moda okola hilibo we ma Yesu nedo loto, hinalo huba i muto fetó libo, Wenabao, hemokafo fetó feyanowe, loto holutoma okola hiliyobo ya holuto nedo, loto lagetó une ya moda holutanaiye, loto lomuiye. ³Fetó loto lómuito, Yesukafo ana sino loto wewa ulalo li minoto lomuiibo, Fetó feyanowe. Okola hiliyanibo holuto, lito ayalo okola hilibo moda holutiye. ⁴Ido Yesukafo libo, Idafa fe hedobo ha ya wenina lobiyámoto, uto sokila hi muibo we uka ilibiyagetó wa hedagetó ena Mosesekafo ha lo molaiboidana oto idafa muwagetó

wenina muki yasi okola hiliyaniboma moda holutane, loti holinigilae, loto lomuiye.

Yesukafo himiwe houba-nabala we ma li faka lo edaibo ha

(Lu 7:1-10)

⁵Ena Kapeneyamu numudo lo fed-ito, himiwe hiyabatina we ma Yesu nedo loto ⁶fetó lomuiibo, Wenabao, houba-nabane we hebilisitoko minoto, ula ogofu naba-naba aito, numugu folomoloko uno ne, loto lomuiye. ⁷Lómuito, Yesukafo liwila oto fetó libo, Nemokafo uto idafa i hilibo ya li faka lo edanogolowe, loto lomuiifa, ⁸ido himiwe hiyabatina we yakafo fetó libo, Wenabao, nemo Yuda we minámonako, numunaneu yonanibo ya fefe ladámanogolaiye. Yagunu hemo ha yako lagetó houba-nabane we idafa i hilibo ya faka lanaiye. ⁹Feito nemo yagi hiyaba o nedabo we wetinalo meyalo molanobo we minowe. Ido nemo ya himiwe hiyabatina we minowe. Feito himiwe ma uwo, lomuwo to ya moda wiye. Ido we ma ano, lomuwo to ya moda aiye. Ido houba-nabane we fetó feyo, lomuwo to ya fetó feyaiye, loto lomuiye. ¹⁰Lómuito, Yesukafo hawa liboma ya holito elegito ege uwabo wenina ya fetó lobibo, Ha ona lobiyowe. Holilo. Isilaeli wenina muki yauti we ma holi hikila naba nebo wewa yaidana we ma wa edámowe.

¹¹Yagunu lobinogolowe. Fo yoidokati ido fo lumidokati eito feka wenina muki ya loti okulumau nebo we weni-nala hiyaba o betibo ebalau yoti Abalahamu, Aisaka ido Yekopu maina amedoti wetina-idafa nanigilafa, ¹²ido Yuda wenina Goti hala holiti holiyámabo wenina ya idipi eba midipu naba igu fulo betinaibo ebawau itagetó hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae, lobiye.

¹³Lobito himiwe hiyabatina wema fetu lomuibo, Hemo uwo. Holi hikitaniibo yaidana oto hulawa oloto pi hedanaaye, loto lomuito, ido aya hame-nalo ya houbana-bala we idafa hilibo ya faka liye.

**Yesukafo Pita ola-kilofo
li faka lo edaibo ha**

(Mk 1:29-31, Lu 4:38-39)

¹⁴Ido Yesu ya Pita numunalau yoto wa edaima, ya Pita ola-kilofo wena ya idafa hilito ula hala-kala lito folomolo ya uno ne. ¹⁵Uno nebo ya wa edoto analo lito, ula hala-kala liboma ya fulo edaito wenawama sinoito wetina-idafa hofu hi betiye.

**Yesukafo wenina muki
li faka lo betibo ha**

(Mk 1:32-34, Lu 4:40-41)

¹⁶Ena lunaga molaito Satani himi-wela lutina-hatinau mino betiyabo wenina muki ya idipiti Yesudoka ato, ha libo yakafo Satani himiwela mino betiyabo li fulo betito idipi molaito uwato, ido idafa i hiliyabo wenina muki ya li faka lo betiye. ¹⁷Fetu feyaibo yagunu Gotikafo polofeti Aisaiya ha welalo molaito fetu libo, Eimolakafo uteu ogofu aibo idafa lito, idafa hiliyonibo mona-mona ya mofutaiye, loto ha mono lufuwau (Ais 53:4) nebo ha hulawa moda fediye.

**Yesukafo ege molanabo
we ya lobibo ha**

(Lu 9:57-60)

¹⁸Yesukafo wenina nuba naba li hona o edabo ya wa betito, ege-ege moniyabo we ya momeno anawa filiga yolaleka uwokelo, loto lobiye. ¹⁹Lobito, ha mono api itibibo we makafo emo nedo loto libo, Api lilibiyanibo we, eba muki unanibodoka ya nemote maina unoiye,

loto lomuiye. ²⁰Lomuito, Yesukafo fetu libo, Liye-hula ya mika hofuti hu unato, ido nama okulumalo moniyabo ya numunatina neto minafa, ido nemo We Hula ya uwo uno-uno obo ebane ya minámiye, loto lomuiye.

²¹Yesu ege molabo we yauti we ma loto libo, Wenabao, homu uto menefo hale li edoto aliga hege moninofe? loto loga o edaifa, ²²Yesukafo libo, Nege ano. Fulinabo wenina fulo betiyageto emotina yasi ya fuliyabo weninatina hale li betinigilae, loto lomuiye.

**Asi yagi ido no halafu yagi
ya Yesu welalo hololibo ha**

(Mk 4:35-41, Lu 8:22-25)

²³Ena sipiku yoito ege-ege moniyabo we ege uti ayau yowae. ²⁴Yoti momenoku ya moda asi naba-naba apito no hofaito, no halafu yakafo sipi hofaito no lulau lumunowe, loto feyaifa, Yesu ya moda uwo uno ne. ²⁵Uwo uno nedo ege-ege moniyabo we loti ilimikuti feti lomuwbao, Wenabao, no lulau lumuto fulinogolone. Ade li faka lo, loti ha naba loti lomuwbao. ²⁶Ha naba loti lomuwbao, emokafo libo, Hemotina holi hikitina hefola nebo we, nedafaito holi holiyae? loto lobito unaiguti sinoito asi yagi ido no halafu yagi hanu muiito, ayalo ya asi fu-fu ladámoto, no halafu yagi momoga ámiye. ²⁷Fetu aibo yagunu we-moli ya elegiti fetu labo, Aiyu, we ya igaidana we neto, asi yagi ido no yagi ha lido ya hololiye? loti lae.

**We loiti Satani himiwela
mino betito idipibo ha**

(Mk 5:1-17, Lu 8:26-37)

²⁸Yesugi ege-ege moniyabo wegi momeno filiga yolaleka Gadala wenina mikatinalo u fedato, we loiti ma Satani himiwela mino betibo we ya hono molabo ebaloti loti hatula aiye. Wewa loiti auba nosámibo inako, yagunu wen-

ina holi bito, aya hanudo yalo uti loti ámae. ²⁹We loitiwa yasi fetu lomuibo, Goti Hipala, neidafa fe ledanogolo ane? Lifima li hona molo ledanaibo hamena naba onesa fedáminako, ute ogofu li lumunogolo abe? loti loga o edaiye. ³⁰Loga o edaito, safu mau naba ma yowa minoti wetina-idafa no minato, ³¹Satani himiwela yasi wa betiti lomuwbato, Lilifinowe, lotoma ya safu lutinau yowau lilifi fulo, loti aubafofo loti lomuwa.

³²Lomuwato, ayau wilo, loto lobito, we loiti lutinauti fulo betiti safu lutinau yowato, safuwa holi lumuti lowau hotinadokati luwa fiti momenoku yau no noti moda fuliyae.

³³Moda fuliyato, safu hiyaba abo we ya holi oluloti uti numuna meyau yoti, wenina muki aya hawa yagi we loitima Satani himiwela mino betito idipibo ha yagi lobiyae. ³⁴Lobiyato, ayalo ya muki wenina numuna meya yauti loti Yesugi hatula anune, loti loti wa edoti ya auba iti fetu lomuwbato, Lemo ebato ya fulitoto uwo, loti wako lo edae.

Yesukafo hina-ana hebilisitoko nebo we li faka lo edaibo ha

(Mk 2:1-12, Lu 5:17-26)

9 Yesu sipiku yoto momeno wela filiga uto eimola numunalalo fediye. ²Fedito, ya moda hina-ana hebilisitoko nebo we ma agakalo moloti emo nedo ilimiti ato, Yesukafo holi hikito muwbato monatina ya wa betito hina-ana hebilisitoko nebo we ya lomuibo, Hipane, holi homámaneyo. Lifimaka ya moda hilili otaie, loto lomuiye.

³Fetu lito, moda wewa Goti hamana hiye, loti ha mono api itibiyabo we lutina-hatinau holiyae.

⁴Holiyato, Yesukafo lutina-hatinau holiyabo ha ya wa betito fetu libo, Hemotina nedafaito lutina-hatinau yau ha nosámibo holi minae? ⁵Feito hebilisitoko nebo we, Lifimaka ya hilili otaibo

ne, loto lomunobo hemotina hulawa ya wa edámanako, sugi lifemo, ido ona liye, loti holiyámanigilae. Ido, Agakalo yati sinoito hanu moniyo, loto lomuwbato hulawa wa edananako, sugi lifemo, ido ona liye, loti holinigilae. ⁶Nemo We Hula minobo mikalo meu ya lifima hilili anobo auba ya moda mino nedaibo ne, loti wanigilae, loto ya hebilisitoko nebo wema fetu lomuibo, Sinoito, hunuka lito liwila oto numunakaloka uwo, loto lomuiye. ⁷Lomuito, wewama sinoito hunuka lito numunaleka wiye. ⁸Wito, ya wenina nuba naba ya watiti elegiti Goti ya aubala naba wenina adinalo bibo huliya li faka loti ebola lae.

Yesukafo Matiu ya sula fibo ha

(Mk 2:13-17, Lu 5:27-32)

⁹Yesu yaloti monimo uto wenina hefana takisi li-li abo ebalo ya Matiu amedoto nebo ya wa edoto fetu lomuibo, Nege ano, loto lomuito ya sinoito ege wiye.

¹⁰Ena numugu ya Yesu wela-idafa no neto wenina hefana takisi li-li abo we ido lifimatina nebo we abi-idafa loti Yesugi ege-ege moniyabo wegi maina wetina-idafa no minae.

¹¹Wetina-idafa no minato, Falisi we yasi loti wa betiti ege-ege moniyabo we ya fetu lobiyabo, Igaidana oto api itibibo we ya yo-hola wenina hefanatina takisi li-li abo wegi, ido lifimatina nebo we yagi maina wela-idafa naiye? loti loga o betiyae.

¹²Yesukafo hawa labo ya holito fetu libo, Idafa i hiliyámabo wenina ya lusa numugu ya aguwámae. E'e, idafa ona hiliyabo wenina yako ya lusa numugu ya u-u ae. ¹³Nemo obo ya wenina mona fefe liboko molabo wenina ya lutina-hatina li elepa iti molalo, loto lobinowe, loto ámowe. E'e, lifimatina nebo wenina ya lutina-hatina li elepa iti molalo, loto

lobinowe, loto obo ne. Holilo. Gotikafo feti libo,

Lune-haneu holiyobo ya idafa hofu hi numunae, loto holiyámoto, wena milumatina holiti adina li faka lanae, loto holiyowe,

loto ha mono lufuwau (Hos 6:6) ya nebo ne. Yagunu hemotina uti hawa monawa ya moniti wita oti holi fefe loti holilo, loto lobiye.

Falisi we yasi wetina-idafa moi iyabo yagunu Yesu loga o edabo ha

(Mk 2:18-22, Lu 5:33-39)

¹⁴Ido Yoni ege molabo we ya Yesu-doka loti feti lomuwapo, Lemogi ido Falisi wegi wete-idafa moi iyogeto ya hemo hege-hege moniyabo we ya igaidana oti wetina-idafa moi iyámae? loti loga o edae.

¹⁵Yesukafo liwila oto feti lobibo, We ma wena linaibo weninalagi maina nebo hamenalo ya weninala lutina-hatinau hena holiti hufo nama ha lanafe? E'e, feti feyámanafa, ido emodokati wewa ipoti linabo hamena ya fedanaibo yalo ya wetina idafa moi inabo ne, loto lobiye.

¹⁶Ido we makafo ulalo owo lila fukanaido ya owo hofawa hefola makafo mulalo moloto hifinaibo ya noku iyoto hofawakafo lilama ika ageto fukotanaie, loto hifiyámanogolaiye.

¹⁷Ido we makafo no waini hofawa ya lipito safu-meme etuwa lilau yau lekiyámanaibo ne. No waini hofawa yakafo safu-meme etuwa lila ya fokiyageto no waini hofawa ya mikalo lekito u hopa uwageto ido safu-meme etuwa yagi fokito u hopa utanaie, loto no waini hofawa ya safu-meme etuwa hofawau yako lekinaibo ya loitiwagi aifa aubafofo loti minanogolaiye.

Hiyaba we oluwa fulibo ya li sinoi edaibo ha

(Mk 5:22-43, Lu 8:41-56)

¹⁸Hawa ya lobi nedoma ya hiyaba we ma loto hinalo huba i muto ya libo, Olune onesa ya fulibo yagunu hemo loto aga mananalo molageto ya moda sinoinaie, loto lomuiye. ¹⁹Feti loto lumito ya Yesu sinoito ege wito ege-ege moniyabo wegi ege uwae.

²⁰⁻²¹Ege uwato, ya wena makafo lunula leki-leki aibo melege tuwelu (12) yalo ya idafawa hilitoko nebo ya loto Yesu nedo egeka loto ulalo owo onuwalo linobo ya moda li faka lo nedanogolaiye, loto hala kito loto ulalo owo onuwalo ya liye. ²²Lito, Yesu elepa ito wenawama wa edoto ya lomuiibo, Olune, holi homá-maneyo. Holi hikitanibo yakafo li faka lo hedaiye, loto lomuito, ayalo wenawama moda faka liye.

²³Ido Yesu uto hiyaba we numunalau yoto ya hanugana nomu yaidana oti fu lo-lo abo wenina wa betito, ido wenina nuba naba oti hufo ha naba-naba loti minabo ya holito feti libo, ²⁴Hemotina feka wilo. Oluwa ya fuliyámoto, aifa uwo unaiye, loto lobito weninawa muki ya hiya o edae. ²⁵Feti lato, ya muki idipi feka fulitito, lulau yoto oluwama analo lito li sinoi edaiye. ²⁶Feti feyaibo hala ukuwa aya mikau muki ya upatoto wiye.

Nomudina likaibo we loiti ya nomudina li falato betibo ha

²⁷Ena Yesu ebawa fulito wito we loiti nomudina likaibo yasi ege uti feti laibo, Defiti yufa fibo weyo, milumate holiyo, loti su naba loti laito, ²⁸Yesu ya uto numugu yoto nomudina likaibo we loitima emo nedo aito feti lobibo, Hemotina nomudina ya li falatanaie, loti holi hikito nomaife? loto loga o betito emotina yasi O, Wenabao, holi hikito homoiye, loti lomuiye. ²⁹Feti laito, anagunu no-

mudinalo lito fetu libo, Hemotina holi hikitaibo yakafo hulawa fedo binaiye, loto lobito ³⁰we loiti nomudina falatito Yesukafo libo, Holiliyo. Idafa fetu feyobo ha ya wenina lobiyámiliyo, loto auba ito lo fuko betifa, ³¹loitimasi uti hala ukuwa laito ebawa negu-negu upatomo wito muki holiyae.

³²Ena we loitiwama uwaito moda we ma Satani himiwela lula-halau mino edaibo nei molaibo we ya emo nedo ilimiti ae. ³³Ilimiti ato, Satani himiwela lula-halau neboma li fulu edoto ilifi molaito nei molaibo we ya ha lito wenina mau minabo wenina ya elegiti fetu labo, Isilaeli mikau idafa yaidana ma wagá-moniboma ne, loti lafa, ³⁴Falisi we yasi fetu labo, Satani himiwela hiyabatina we wenaba aubala yakafo Satani himiwela li fulu betito idipi molaiye, loti lae.

Yesu lula-halau ya wenina milumatina holibo ha

³⁵Yesu uto numuna hefola naba muki ya monimo uto mono numunatina negu-negu yoto api itibito, ya weninala hiyaba o ledaibo hala ukuwa ya lo oloto pi bito, ido wenina idafa utinau i hiliyabo muki yagi, ido utina ogofu idafa i hiliyabo muki yagi li faka lo betimo wiye.

³⁶Ido wenina nuba naba-naba ya wa betito ya lula-halau milumatina holibo, ya weninawa yasi igau unune? Hemakafo ade li faka lo ledanaie? loti awisa labo ya sipisipi hiyabatina we minámabo yaidana oti minanako, milumatina holiye. ³⁷Yagunu ege-ege moniyabo we fetu lobibo, Hoba-hobina migu ya naba-naba hula lifa, onona linabo wenina mako-mako yako minae. ³⁸Yagunu hemotina onona yawala ya lo-muwato onona linabo wenina ya ononalau ya idipi molanaiye, loto lobibe.

Yesu ege-ege moniyabo we hulitina

(Mk 3:13-19, Lu 6:12-16)

10 Yesukafo ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya sutina fito ato ya Satani himiwela li fulu betito idipi molabo auba, ido wenina idafa mona-mona i hiliyabo, ido utina elo aibo li faka lanabo auba ya biye.

²Ononalalo idipi molaibo we ya hulitina feito ne: Homu molaibo ya Saimoni huliya ma Pita ne. Ido unalalo Adulu ya ne. Ido Sebedi hipala Yemusite unalalo Yonite ya minaiye. ³Ido Filipi ne. Ido Batolomiu ne. Ido Tomasi ne. Ido Matiu hefana takisi li-li aibo we ya ne. Ido Alifiusi hipala Yemusi ne. Ido Tadiusi ya ne. ⁴Ido Saimoni ya Seloti minagu yauti nebo we ya ne. Ido Yudas Isikaliyoti ya Yesu uwotinafo adinalo bibo we ya ne.

Yesukafo ege-ege moniyabo we ononagunu lobibo ha

(Mk 6:7-13, Lu 9:1-5)

⁵Ena ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya Yesukafo ononalalo idipi molanaibo ya ha feito lobibo, Uti ya eito feka wenina minabo ebau yagi ido Samalia wenina numunatina nabau yagi aguwámoti, ⁶Isilaeli wenina sipisipi moni faluku abo mona yaidana oti minabo wenina ebatinau yau wilo. ⁷Monimo uti okulumau nebo we wehudite hiyaba o ledanaibo hamenala moda alili aiboma ne, loti lo oloto moloto lobimo wilo. ⁸Lobimo uti idafa i hiliyabo ya li faka lo betiti, fuliyabo ya li sinoi betiti, okola i hiliyabo ya li holuto betiti, ido Satani himiwela mino betiyabo ya li fulu betimo wilo. Hemotina aubawa liyabo ya meina fiti liyámoti aifa liyanako, yagunu wenina ma idafawa ya fetu fe betitima ya meina liyámilo.

⁹Ido hefana golife, hefana siluwafe ido hefana kapafe otinau ya holiti aguwámilo. ¹⁰Ido moninigilima ya hefanatina holinabo owo ya liti aguwámilo. Ido utinalo owo loiti yafe, ido hidinalo inabo idafa yafe, ido holobo yafe liti moniyámilo. Onona linaibo we ya onona meinala linaie. Yagunu muki idafa liti moniyámilo.

¹¹Ido numuna negu-negu ya utima, mona dowa molaibo we wita oti wewagi maina numunalau minomo uti ebawa ya fulitoti unigilima ya sinoiti wilo. ¹²Ena numugu ya yotima, ya you amena mona hemotina minadoka mino betinaie, loti lobilo. ¹³Aya numugu minabo wenina moda aifa li dowa lo ledaibo mona molo betiyatoma, ya you amena hatina yakafo emotina minadoka mino betinaie. Ido weninawa moda feto molo betiyámatoma, ya you amena hatina ya emotina minadoka mino betiyámoto, hemotina minadoka hofa liwila oto anaibo ne. ¹⁴Ido numuna ma yau wenina yasi hemotinagi houna iyámoti, ido hatina yagi holi fulitatomá, ya numunatinafe ido ebatinafe ya fulo betiti unigilima ya hidinalo huwopa kelaibo ya itili o fulitoti wilo. ¹⁵Ha ona lobiyowe. Wenina muki lifima ha binaibo hamena nabalo ya Sodomu ido Gomola wenina ya lifima ha lito lumuto binogolaifa, aya ebawau minabo wenina ya lifima ha lito yoto binogolaiye, loto lobitoto onodo idipi molaiye.

**Yesukafo li nosámibo
betinabo yagunu libo ha**
(Mk 13:9-13, Lu 21:12-17)

¹⁶Yesukafo libo, Moda neimokafo hemotina sipisipi yaidana oti liye-hula yaidana feyabo wenina minagu ya idipiyowe. Yagunu ya hosofa ha mananau nebo yaidana oti hatina kifefe lalo. Ido nama mulu fefe loto monala molaibo yaidana oti mona ya molalo.

¹⁷Wati monilo. We masi adinalo-hidinalo liti numuna meyalo kanisole wenina adinalo molato idipiti uti mono numunatinau ya nala ikulagunu hofa betinabo nenako, wati monilo. ¹⁸Ido yako minámiye. Nege-nege moniyabo yagunu huliyagi we ido hiyaba we wenaba minado ya idipiti uwato, hemotina hane ukune lo oloto molato emotinagi ido eito feka weninagi ya holinigilae. ¹⁹Ido hiyaba we wenaba minadoka idipiti uwatoma, ha igaidana oto lanubo ne? Ido ha lolomatoma nedafaiye, loto liwila oto lobinubo ne? loti ya hatina abi kiyámilo. Aya hamenalo ha lobinabo ya wetinalo molanaibo ne. ²⁰Hemotina heimotina ya ha ladámanafa, Metinafo Weuna Fele yakafo hemotina wetinau yauti ha lanogolaiye.

²¹Ido we makafo unalafo ya uwolafo-mota adinalo biyageto hofa fulinabo ne. Ido we makafo olufola ya ayaidana o betinaibo ne. Ido olufotina yasi otinafo metinafo metina biyato hofa beti fulinabo ne. ²²Hemotina ya weninane minanako, wenina muki holi nosámibo-asámibo binafa, ido we makafo holi hiki loto auba ito minobo hena nabababa hulanaibo hamenalo yonaibo we ya li nomuna wanaibo ne. ²³Ido numuna malo minabo wenina yasi hofa betiti heni betiyatoma fulitoti numuna eito ya holi wilo. Ona lobiyowe. Hemotina Isilaeli numudo-namado yalo onona limo uwato nemo We Hula anobo hamenalo ya ononatina huladámageto anobo ne.

²⁴Ena ege molaibo we yakafo api ilibibo we ya li yoima edámibo ne. Ido houba-naba we yamo wenabala ya li yoima o edámibo ne. ²⁵Feito nenako, ha holinaibo we yamo api ilibibo we mona molaibo yaidana oto minanaibo ya moda ne. Ido onodo we ya onona yawala mona molaibo yaidana oto minanaibo ya moda ne. Ido numuna yawala nemo minobo ya

Belesebuli ne, lo nedotima loto yoti wen-inane muki yagi hamadina hinabo ne.

**Yesukafo Goti holiya
holilo, loto libo ha**

(Lu 12:2-7)

²⁶Yagunu hamadina hiyabo weni-nawa ya holutina holiyámilo. Idafa muki faluku oto nebo ya aliga oloto pi betito, ido wase ibo nebo idafa muki ya oloto pito idipinogolaima ne. ²⁷Ido ha midipuku lobiyobo hawa ya fo lanaido ya lo oloto moloti, ido ha ma holoto hatinau labo ya numuna obito yoti ha naba loti lo oloto molalo. ²⁸Feto lato, utina ya hofu beti fulinafa, ido weu-dina ya hofu beti fuliti ogofuwámabo wenina ya holutina holiyámilo. So fiyá-manaibo soku ya weudinagi utina etuwa yagi maina hofu beti fulinaibo we yako holiya holilo.

²⁹Ena nama lomo loiti ya meinala hefola efoma ne. Feito nefa, Metinafo hiyaba o betibo we ya nama lomo mako mikalo lumu fou lanaibo ya holibo ne.

³⁰Ido atatina opala muki yagi moda hi-totaibo ne. ³¹Yagunu holi holiyámilo. Emo nomunalo ya lemo weninala mi-nonibo yakafo nama lomo muki ya li fulo betiyonima ne.

**Yesukafo lo dowa munaibogi ido
meya munaibogi libo ha**

(Lu 12:8-9)

³²Ena we makafo wenina onobatinalo huline lo oloto molanaibo we ya nemo ayaidana oto okulumau Menefo onobal-alo huliya ya lo oloto molanowe. ³³Ido we makafo wenina onobatinalo meya numuto wa edámobo ne, lanaibo we ya nemokafo ayaidana oto okulumau Menefo onobalalo mene muto wa edá-mobo ne, loto lanogolowe.

Yesu aibo monawa yagunu libo ha

(Lu 12:51-53, 14:26-27)

³⁴Mikalo obo ya we wena ya li you lo ledanowe, loto aiye, loti hatina kiyámilo. E'e, we wena ya li you lo ledanowe, loto ámoto, ile himi lito owe.

³⁵Nemo obo ya uwolafo-uwolafo mi-nanae, loto oboma nenako,

Hipalakafo melafo ya uwolafo buliyageto, ido oluwakafo olafo ya uwolafo buli edanaibo ne. Ido onofula yakafo ola-kilofo ya uwolafo buli edanaibo ne.

³⁶Ido we ma eimola numunalau unanabo weninala ya li uwolafo buli edanabo ne,

loto ha mono lufuwau (Mai 7:6) ya nebo ne.

³⁷Ido we ma olafofe melafofe lula-hala binaibo monala yakafo lula-hala numunaibo monala ya li fulo edaito ya yonewe minámiye. Ido we ma hipalafe oluwafe ya lula-hala binaibo monala yakafo lula-hala numunaibo monala li fulo edaito ya yonewe minámiye.

³⁸Ido we makafo yá yofola mofuto nege molámanaibo ya ayaidana oto nemo yonewe minámiye. ³⁹Feito we ma eimola ula etuwagunuko holito minoto fulinaibo we ya u hopa unogolaiye. Ido we ma nemogunu holito monimo uto ula etuwa fulinaibo ya nomuna hofawa minowa-minowa anogolaiye.

Yesukafo meina yagunu libo ha

(Mk 9:41)

⁴⁰Ido we ma hemotina houna i betinaibo ya nemo ayaidana oto fe nedanogolaiye. Ido we ma houna i nedanaibo ya nilifibo we yagi fe edanogolaiye. ⁴¹Ido polofeti ya numunalalo aito ya we makafo wa edoto emo ya polofeti ma nenako, houna i edanowe, loto lanaibo we ya polofeti meinala ya liwila oto

linogolaiye. Ido we makafo monala fefe libo we wa edoto me ya ya monala fefe libo we ma nenako, houna i edanowe, loto lanaibo we ya eimola monala fefe libo we meinala ya liwila oto linogolaiye. ⁴²Ha ona hula lobiyowe. We ma yakafo nege-nege moniyabo we yauti ma lula-hala ito lumuto nebo we ya wa edoto, nege molaibo yagunu hefa no muwoto nanaiye, loto fetu feyanaibo we ya meinala u hopa aguwámanogolaiye, loto lobiye.

**Yonikafo ege molabo we
Yesu nedo idipi molaibo ha**

(Lu 7:18-35)

11 Yesukafo ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya onona ha ya api itibitoto ebawa fulitoto ha mono api itibito lo oloto molanowe, loto Galili mikau numunatina meya nedo-nedo ya wiye.

²Ena Yoni noku i beti-beti aibo we yakafo nala numugu minoto Kilisto onona libo hala ya holito ege molabo we ya Yesu nedo idipi molaito ³uti fetu lomuwo, Anaiye, loti labo ya wema minabemo, ido we eito ma hiyabala anune? loti loga o edae.

⁴Ido Yesukafo lobibo, Liwila oti uti idafa muki holiti ido nomudinagunu wati abo ya Yoni fetu lomuilo. ⁵Nomudina likaibo wenina ya nomudina falatae. Ido hidina nosámibo wenina ya hanu moni-moni ae. Ido okola i hiliyabo ya hululudo beti-beti aiye. Ido hatina molaibo wenina ya ha holi-holi ae. Ido fuliyabo wenina ya fuliyaguti sinoi-sinoi ae. Ido idafa wa námabo wenina ya masi hala ukuwa dowo lo oloto bi-bi ae. ⁶Ido wenina masi nemogunu holiti holi fulitámanabo wenina ya ake inigilae. Fetu feyae, loti lomuilo, loto lobiye. ⁷Fetu lobito, ya Yoni ege molabo we ya liwila oti uwae.

Liwila oti uwato, Yesukafo wenina nuba oti minabo ya lobibo, Yoni yagunu hafali mikalo uwabo ya nena idafa wanune, loti uwabo ne? Honofa asikafo lito uto loto aibo ya wanigili uwafe? ⁸Ido we ma ulalo owo dowo-idafa holoibo wanigili uwafe? E'e, moda utinalo owo dowo-idafa holoiyabo ya mikalo hiyaba we wehudi numunatinau yako minomino anabo ne. ⁹Ido nena idafa wanune, loti uwabo ne? Polofeti ma wa edanigili uwafe? O, wa edanigili uwabo wewa yagunu ha ma lobinogolowe. Holilo. Wewa wa edabo ya polofeti muki li fulo betito nebo we ne. ¹⁰Emogunu Gotikafo libo, Moda hane lo oloto molanaibo we ilifiyoto u homu molo hedoto hanuka wili hedanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Mal 3:1) ya nebo ne. ¹¹Ha ona lobiyowe. Holifefe loti holilo. Wenipasi hedabo wenina muki yauti we makafo ya Yoni noku i beti-beti aibo we ya li yoima edámánaibo ne. Nefa, okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilalau aifa we ma huliya minámibo yakafoko Yoni li yoima o edaiye.

¹²Ido Yoni noku i beti-beti aibo we hamenalalo yaloti loto loto onesa melo ya okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo hala ukuwa dowo ya wenina yasi linune, linune, loti aubafofo loti liyabo ne. ¹³Polofeti muki ido lo molaibo ha yasi hala ukuwa lo oloto molomo uti uti Yoni hamenalalo ya uwae. ¹⁴Ido holi hikitano yama Elaiya ya anaibo ne, lo-lo aboma ya Yoni yagunu lae. ¹⁵Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo.

¹⁶⁻¹⁷Ena onesa minabo wenina ya igaidana oto lo fi moloto lanowe? Ya olufo hefola yaidana oti minae. Olufo ya maketilo amedoti minoti hounatinafomota sutina fiti lobiyabo, Lemo nomu hofoto nama loba, ido hemotina melege liyámae. Ido fuliyabo nama lo fi molo

betito loba, ido hemotina hufo ámae, loti ha naba loti lobiyae. ¹⁸Moda holiyafe? Yoni loto hafa hobina, no waini námoto moi i muibo ya wa edoti, ya Satani himiwela ya lulau mino edaiye, loti lo edae. ¹⁹Ido nemo We Hula ya loto hafa hobina, no waini noto moi iyámoto wa nedoti, Ake, moda hoba naba-naba noto no waini naba-naba noto ido hefana takisi li-li abo we ido lifimatina nebo wenina yotinawe ya ne, loti lo nedae. Feto lafa, ido hala-mananau nebo ya mona dowa molaibo yakafo fefe libo we ne, loti idipinogolaiye.

Lutina-hatina li elepa iyámabo ha

(Lu 10:13-15)

²⁰Ena numudo-numudo aubala idipibo idafa li oloto pi bifa, ido lutina-hatina li elepa iyámabo yagunu hanu bito feto lobibo, ²¹Aiyo, Kolasini numudo weninao, Betesaida numudo weninao, hemotina ya u hopa unigilabo ya holiyámafe? Hemotinaloka idafawa Goti aubala oloto pi betibo idafa ya Taiya numudo ido Saidoni numudo oloto pi betibo neko, ya aidenati lutina-hatina li elepa iti so lana manadinau wiliti utinalo owo fekali-makali aibo ya iyadi ne. ²²Yagunu ha lobinowe. Holilo. Lifima hona molo betinaibo hamena nabalo ya Taiya ido Saidoni minabo wenina lifimatina ya ito lumuto bito, ido hemotina lifimatina ya ito yoto binogolaiye. ²³Ido Kapeneyamu weninao, hulite ya li akaisa okulumalo yoto minanaie, loti hatina kiyafe? E'e, feto feyámanogolaiye. Ya lowau fulaito yau lumuti minanigilae. Ido Goti aubala idipibo idafa hemotina ebatinau li oloto piyobo ya Sodomu wenina li oloto pi biyobo neko, onesa me ya ya Sodomu numuna eba aifa minadi ne. ²⁴Yagunu ha lobiyowe. Wenina muki li hona molo betinaibo hamena nabalo ya lifimatina yakafo Sodomu minabo wen-

ina lifimatina ya li fulo edanaibo ne, loto lobiyae.

Yesu minodo ato adina li faka loto mino betinowe, libo ha

(Lu 10:21-22)

²⁵Hamena yalo Yesukafo feto libo, Menefo, mika okuluma Wenabala minanibo ya ha manadinau nebo wenina idafawa ya li faluku betito, ido aifa wenina olufu hefolaidana oti minabo ya li oloto pi biyanibo yagunu luwaka lo minowe, loto lohomowe. ²⁶Menefo, lukahakau feto feyanowe, loto holi dowa loto anibo feito ya ne.

²⁷Menefokafo idafa muki moda anelo moloitaibo ne. Ido wenina muki yasi Hipala minobo monane ya holi fefe ladámae. Menefo yako holibo ne. Ido wenina muki yasi Menefo monala ya ayaida oti holi fefe ladámae. Hipala minobo yagi ido emo ya li oloto pi betinowe, loto holiyobo weninagi yako holi minogeto wenina ma ya holi fefe ladámae.

²⁸Hemotina onona naba-naba liti, hena naba-naba holiti, awisa loti, amika molabo wenina ya nemodoka ato, foli amena mona li oloto pi betinowe. ²⁹Yao-fane filiga abutinalo mofuti minato api itibinogolowe. Monane ya you loto nebo ido lune-hane ya ito lumuto we minoto, weudina foli amena minanaibo mona ya binogolowe. ³⁰Feito yaofane filiga abutinalo mofuwabo ya you libo ne. Ido mofunabo idafa biyobo ya hena áminako, hotiye, loto lobiyae.

Sabati foliku onona liyabo ha

(Mk 2:23-28, Lu 6:1-5)

12 Aya hamenalo ya Sabati foliku ya Yesu suwa witi hifiyagu wito, ege-ege moniyabo we ege uti inagunu fuliti suwa witi ya lekoti hula feke oti noti uwae. ²Feto feyabo ya Falisi we yasi wa betiti loga o edoti feto labo, Holabe? Hege-hege moniyabo we yasi

lo fukaibo idafa ya oti Sabati foli monala ya li hopaitae, loti lomuwa. ³ Lomuwa, emokafo liwila oto libo, Defitigi mako moniyabo weninagi inagunu fuliti idafa feyabo ha ya mono lufuwau yau hemotina hitoti holiyámafe? ⁴ Goti numunalau yoti beleti molabo idafa fele ne, loti labo ya sokila molo muibo we lito bito naboma ne. Nato lo molaibo hala yau Gotikafo sokila hi muwabo we eimotinako nanae, loto libo idafawa Defiti ido weninala námanabo ya nae.

⁵ Ido lo molaibo ha mono lufuwa iyagu yau Sabati foliku sokila hi mu-mu abo we ya mono numugu onona liti, Sabati foli monala ya meyalo molámafa, lifimatina minámibo ne. Hawa ya hitoti holi fefe ladámafe? ⁶ Feito nefa, nemo moda lobiyowe. Onesa melo makafo fele huliya numuna naba ya li yoima itaibo we ya ne. ⁷ Ido Gotikafo feto libo,

Lune-haneu holiyobo ya idafa hofu hi numunae, loto holiyámoto, wenina milumatina holiti adina li faka lo-lo anae, loto holowe,

loto ha mono lufuwau (Hos 6:6) ya nebo ne. Hemotina ya hawa monala yama holifefe loti holiyabo neko, lifimatina minámibo wenina li halo moloti sigiya lobiyámafe ne. ⁸ Yagunu holilo. Nemo We Hula ya Sabati foli yawala minowe, loto Falisi we liwila oto lobiye.

Sabati foliku we ma li faka lo edaibo ha

(Mk 3:1-6, Lu 6:6-11)

⁹ Yesu ya ebawa ya fulito uto mono numunatai yoi, ¹⁰ moda ana galidibo we ma neto, Falisi we yasi Yesu sigiya lomunubo mona ma monito wita anune, loti feto loga o edabo, Yesuwo, Sabati foliku ya wenina idafa hiliyabo ya li faka lo betinune, loti anabo ya lo molaibo ha fukanafe? loti loga o edae. ¹¹ Emokafo liwila oto libo, Hemotina minadokati we ma sipisipila mako ma ya Sabati foliku

haleku lumunaibo ya wewa anagunu lito li feka o edámanaibo nefe? ¹² Sipisipi ya aifa idafa nefa, ido wenina ya hula idafa minae, loti holiyámafe? Yagunu Sabati foliku mona dowa molanubo ya lo molaibo ha ya fukámanune, loto lobiye. ¹³ Lobito wewama, Aga sinolo, lomuito ana sino lito ana filiga nebo yamaidana oto li dowa feyaifa, ¹⁴ ido Falisi we yasi feka lumuti, Yesu hofu fulinune, loti ha hudala hiti uwae.

Yesukafo Goti ya houba-naba o edaibo ha

¹⁵ Hawa lo hifiyabo ha ya Yesukafo holitoto numuna ebawa ya fulitoto wito, wenina naba ege uwato, idafa i hiliyabo wenina muki ya li faka lo betito feto libo, ¹⁶ Nemo ya li oloto pi binune, loti wenina lobiyámilo, loto lo fuko betiye.

¹⁷ Mona feito molaibo yagunu homu aidena Gotikafo polofeti Aisaiya ha welalo molaito feto libo,

¹⁸ Moda me ya ya houba-nabane we wa molo o edobo ya lune-hane muto dowa loto wa edobo we ne. Weune ya molo edoto emokafo eito feka wenina mona lifefe lo betiyobo ha ya lobinogolaiye. ¹⁹ Emo yama ha naba loto moliya fi biyámageto hanudo-hanudo ya nola holiyámanigilae. ²⁰ Wenina holi hikitina aubala minámibo ya honofa fokibo yaidana oti minabo yagunu leko fulito betinowe, loto ámanogolaiye. Ido wenina weudina you libo ya lamena le hefola efoma libo yaidana oti minabo yagunu hofu finowe, loto ámanogolaiye. Ido hala fefe libo ya holiti meyalo molo minanado ya hamena dowa oloto pinaibo ne. ²¹ Ido huliya ya eito feka wenina mona-mona yasi ade li faka lo ledanaie, loti hiyabala anabo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 42:1-4) nebo hama ya ayalo iye, loto lobiye.

Yesukafo Belesebuli yagunu libo ha

(Mk 3:20-3 Lu 11:14-23, 12:10)

²²Ena we ma Satani himiwela lula-halau mino edaito, nomuna likoto ha ladámibo we ya Yesu nedo ilimiti ato, li faka lo edaito, ya ha loto ido idafadafa waiye. ²³Feto feyaito, ya wenina mau minabo muki yasi wati elegiti feti loga abo, Wewa ya Defiti yufa fibo we nefe? lato, ²⁴Falisi wenina yasi hawa labo holiti feti labo, Wewa ya Satani himiwela wenabatina Belesebuli aubala yakafoko Satani himiwela li fulu betito idipi molaiye, loti lae.

²⁵Feto lato, Yesukafo hatina kiyabo ya holitoto feti lobibo, Mako wenina eimotina foki filiga-filiga oti fina fi minanabo ya ebatina li hopa itanigilae. Ido numuna meya malo weninafe ido yufa makoku weninafe eimotina foki filiga-filiga oti fina fi minanabo ya muki u hopa unigilae. ²⁶Ido Satanikafo eimola Satani weninala heni betitoma ya eimola foki filiga-filiga anogolageyama weninala hiyaba o betibo ononala igaidana oto auba ito minanaibo ne?

²⁷Ido nemokafo Belesebuli aubala lito Satani himiwela wenina lutina-hatinau nebo idipi molotoma ya hemotina egetina molabo weninatina-mota ya hemakafo auba bito, wenina lutina-hatinauti Satani himiwela li fulu betiti idipi molo-molo o minae? Yagunu egetina molabo wenina yasi ya wa betiti hona molo betinigilae. ²⁸Feito nefa, ido Goti Weuna mino nedaibo aubalakafa wenina lutina-hatinauti Satani himiwela li fulu betito idipi molotoma ya moda okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo mona ya hemotinaloka li oloto pi betiye.

²⁹Feito nefa, we makafo aubafofo libo we ma numunalau ya fukoto yoto huwa-menala linowe, lotoma ya homu uto aubafofo libo we ya nala i edageto ya huwamenala muki linogolaiye.

³⁰We makafo nemodo kelámanaibo ya uwonefo minanogolaiye. Ido we ma nemogi maina wenina li nuba o betiyámanaibo we yakafo wenina heni fulu betinaibo.

³¹Yagunu lobinowe. Holilo. Wenina lifimatina mona-mona muki ido wenina hamadina hiyabo hatina lifimatina muki ya hilili o betinogolaifa, ido masi Weuna Fele hamana hinabo ya lifimatina hilili o betiyámanogolaiye. ³²Ido masi nemo We Hula ya hamane hinabo wenina ya lifimatina hilili anogolaifa, Weuna Fele hamana hinabo wenina ya lifimatina hilili o betiyámanogolaiye. E'e, hamena onesafe, ido hamena nabalo fedanaibofe, lifimatina ya minowa-minowa ageto hilili ámanogolaiye.

Yá ilawa ibo ha

(Lu 6:43-45)

³³Yá dowa minanaibo ya ilawa dowa inogolaiye. Ido yá nosámibo minanaibo ya ilawa nosámibo inogolaiye. Feito wenina ya yá ilawa wafefe loti wanigilae. ³⁴Hemotina hosofa olufola minabo, wenina nosámabo igaidana oti ha dowa ma lanae? Feito lutina-hatinau holiyabo nebo idafa yauti wetina yamo hawa ya lanaibo ne. ³⁵We dowa yakafo idafa dowa weuna-lula-hala neguti ya idafa dowa li oloto pito, ido we nosámibo yakafo idafa nosámibo weuna-lula-hala neguti ya idafa nosámibo li oloto piye.

³⁶Feito nefa, lifimatina li binaibo hamena nabalo ya wenina aifa ha labo muki yagunu lifima hona molo binaibo ne, loto lobiyowe. ³⁷Yagunu ha lo-lo ado yaloma holito ya lifimala minámibo we nefe, ido lifimala nebo we ne, loto hona molanogolaiye, loto lobiye.

**Goti aubala lilibibo
idafa wanune, labo ha**

(Mk 8:11-12, Lu 11:29-32)

³⁸Ena Falisi we ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi loga o edabo, Api lilibiyanibo we, Goti aubala lilibibo idafa ma hemokafo li oloto piyageto wanune, loti lae.

³⁹Lato, Yesukafo liwila oto lobibo, Hemotina mona nosámibo moloti Goti kelámabo wenina yasi Goti aubala lilibiyanibo wanune, loti lafe? Feto lafa, idafa hofawa Goti aubala lilibiyanibo idafa ma li oloto pi biyámanaibo ne. Ido polofeti Yona ulalo Gotikafo aubala lilibiyanibo mebe-maba yako li oloto pi betinaibo ne. ⁴⁰Feito Yona fo hamena tili (3) ido lubuka hamena tili (3) yalo ya laefa naba-naba houmalau nebo yamaidana oto nemo We Hula ya fo hamena tili (3) ido lubuka hamena tili (3) yalo ya mika lulau yau minanogolowe.

⁴¹Ena lifimatina binaibo hamena nabalo ya Ninife numudo minabo we yasi sinoiti, sino loti, onesa me ya minabo wenina sigiya lo betinigilae. Ninife numudo minabo we yasi Yona ha libo ya holiti lutina-hatina elepa iyafa, ido onesa moda Yona li fulo edobo we ya meu minofa, lutina-hatina elepa iyámae.

⁴²Ido lifimatina binaibo hamena nabalo ya Seba mikau minabo wenina hiyabatina wena yakafo sinoito, sino loto, onesa me ya minabo wenina sigiya lo betinogolaiye. Seba wenina hiyabatina wena ya Solomoni ya ha mananau nebo we nenako, uto hala dowa holinowe, loto mika faiga-faigakati aibo nefa, ido onesa moda Solomoni li fulo edobo we ya meu minofa, ha lobo ya holiyámae.

**Satani himiwela ma
ebalalo liwila oto aibo ha**

(Lu 11:24-26)

⁴³Ido Satani himiwela we ma lula-halau mino edaibo lulauti loto fulo edoito uto hafali mikau yaleka monimo uto foli minanowe, loto yaidana eba ma monito wita omo wifa, eba ma oloto piyámiye. ⁴⁴Oloto piyámoto fetoto libo, Homu minobo numuna fulo edobo yalo hofa liwila oto unowe, loto holito liwila oto wiye. Liwila oto lo fedoto waima numuna hilili oto, feke loto, idafa-adafa muki lulau fefe lotoko ne. ⁴⁵Ido hofa feka uto Satani himiwela seweni (7) hasuwala nosámibo fiyabo hasuwalala li fulo edoti minabo ya idipito aito, numunawa yau yoti unoti sinoiti minae. Feti minato, wewa ya homu Satani himiwela makoko lula-halau nebo ya nosámifa, ido aliga Satani himiwela muki lula-halau minabo yasi li nosámibo naba-naba o edabo ne. Ido monawa yaidana ya onesa me ya minabo mona nosámibo molo-molo o minabo wenina minadoka feito oloto pinaibo ne, loto lobiye.

Yesu olafogi unalafo-motagi abo ha

(Mk 3:31-35, Lu 8:19-21)

⁴⁶Ha lobi neto ya moda olafogi unalafo-mota yagi feka hiyaba minoti, ha lomunogolone, loti lato ⁴⁷we makafo fetoto lomuibo, Moda okafogi unakafo-motagi ha lohmunigili feka hiyaba minae, lomuito, ⁴⁸liwila oto fetoto libo, Hema ya onefo ne? Hema ya unanefo-mota minae? loto ⁴⁹ege-ege moniyabo we minado ya anagunu hetu pito libo, Moda meu ya onefo ido unanefo-mota minae. ⁵⁰Ido masi okulumau Menefo hala dowa kibo mona meyalo molo-molo abo ya unanefo ido atonefo ido onefo ya minae, loto liye.

Yufa idafa itili aibo ha

(Mk 4:1-9, Lu 8:4-8)

13 Aya hamenalo ya Yesukafo numunauti lumuto no anawa sesepalo uto amedoto neto, ²wenina naba abi loti nedoka nuba abo yagunu sipiku yoto amedoto neto wenina nuba abo muki ya no sesepalo sinoiti minae. ³No sesepalo sinoi minato, idafa-adafa muki wase ito ha lobito ya feto libo, Moda we makafo yufa idafa itili anowe, loto migu wiye.

⁴Migu uto itili aito yufa idafa ma hanudo limo ibo ya nama yasi loti no hulae.

⁵Ido yufa idafa ma hefana feumau neto mika hefola ma mulalo nedo limo ibo ya mika hefola neboma nenako, hen-emane oto fou lifa, ⁶fo lido megunito lufawa mináminako, opaitaito fuliye.

⁷Ido yufa idafa ma hasuwala aibo idafa yoigu limo ito ya hasuwala aibo idafa yakafo yoto li itoto hofu fuliye.

⁸Ido yufa idafa ma mika dowa negu limo ibo ya fokito yoto ilawa iye. Ma yakafo ilawa abi loto wani hadeti (100) yaidana oto iye. Ido ma yakafo ilawa hefolama nabaidana sikisiti (60) yaidana oto iye. Ido ma yakafo ilawa hefola efoma teti (30) yaidana oto ibo yaidana-yaidana oto imo uwae. ⁹Hemotina hatina nebo wenina ya hawa ya holifefe loti holilo, loto lobiye.

Yesukafo wase ito ha libo monala li oloto pibo ha

(Mk 4:10-12, Lu 8:9-10)

¹⁰Ena ege-ege moniyabo we emo nedo loti ya feto labo, Nedafaito wase ito ha lobi-lobi o minane? loti loga o edato ¹¹emokafo lobibo, Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ha faluku oto nebo ya hemotina li oloto pi bitaima ne. Ido wenina

malekama li oloto pi biyámiye. ¹²Ido we ma idafa wa naibo ya magi onu ito muwageto wa naibo idafala abi lanaibo ne. Feito nefa, ido we makafo idafa wa námanaibo ya idafa wa naibo idafala hefola efoma minanaibo ya emodokati liwila oto linaibo ne.

¹³Holi minafe? Nomudina yakafo wa-wa o minafa, ido idafa wafefe loti wagá-mae. Hatina yakafo ya ha holi-holi o minafa, ido holifefe loti holiyámae. Feti minanako, yagunu ha wase ito nebo ha ya lobiyoue. ¹⁴Aya weninawa yagunu Gotikafo hala ya polofeti Aisaiya welalo molaito feto loto libo,

Hemotina holi-holi o minafa, ha holifefe loti holiyámoti, ido wa-wa o minafa, idafa wafefe loti wagámanig-ilae. ¹⁵Weninawa ya lutina-hatina moda gediboko minanako, hatina anawako holiti nomudina li likotoko minae. Feto feyámabo neko, nomudinakafo wa-wa o minoti, hatinakafo holi-holi o minoti, lutina-hatinakafo holifefe loti holiti lutina-muludina ya li elepa iti nemodo ato li faka lo betiyadi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 6:9-10) nebo ha yama moda onesa me ya minabo wenina yalo iye. Yagunu wase ito ha lobimo uwowe.

¹⁶Hemotina nege molabo we nomudinakafo wafefe loti wati ido hatinakafo holifefe loti minanako, holi dowa loti minomo uwae. ¹⁷Ha ona hula lobiyoue. Polofeti muki yagi ido Goti weninala monatina fefe labo weninagi yasi idafa obo hemotina wa edabo ya wanune, loti holiyafa, ido wa edámabo ne. Ido idafa api itibiyobo hemotina holiyabo ya holi-nune, loti holiyafa, ido holiyámabo ne. Yagunu wase ito ha lobi minowe, loto lobiye.

Yufa idafa itili aibo we wase ibo ha monala ha

(Mk 4:13-2 Lu 8:11-15)

¹⁸Yufa idafa itili aibo we wase ibo ha monala ya heimotina holiti fokiti holifefe lalo. ¹⁹We makafo wehudite weninala hiyaba o ledaibo hala ukuwa ya holito holifefe ladámitoma ya nosámibo yawalakafo loto hama ya wewa lula-halau hifibo yama henemane oto li fulitaiye. Yufa idafa ya hanudo limo ibo yamaidana oto ne. ²⁰Ido we makafo Goti hala holito ayalo lula-halau holi dowa holibo ya yufa idafa hefana mulalo limo ibo yamaidana oto ne. ²¹Wewa ya lufawala ona li hiki ladámoto, aifa mulalo nebo yakafo ya Goti hala yagunu hena muti hasuwala fi edatoma, holi hikila ya aloko u hopa wiye. ²²Ido we makafo Goti hala dowa holifa, mikalo idafa-adafa muki yagunu hena holito, henala ido hefana-huwamena yakafo hola ito hala dowama li ito edaito ilawa iyámiye. Wewa ya yufa idafa hasuwala idafa yoigu limo ibo mika yamaidana oto ne. ²³Ido we makafo Goti hala dowa holito, mona holifefe loto holibo we ya yufa idafa mika dowa negu limo ibo mika yamaidana oto ne. Ido wewa hulawa wani hadetife (100), ido sikisitife (60) ido tetife (30) ya oloto pibo ne, loto lobibe.

Suwa witi hiyalau hofu yoibo ha

²⁴Ido wase ibo ha ma loto lobibo, Okulumau nebo we weninala hiyaba o ledaibo monala ya we ma minawau ya suwa witi yufa dowa hifibo yaidana oto ne. ²⁵Wewa yufa dowa hififa, ido oku unaibo hamenalo ya uwolafo yakafo loto hofu yufa lito loto witi hifigu hiyalauma hifito wiye. ²⁶Feito ya suwa witi yufa fou loto yoibo hamenalo hofu yagi maina moda oloto pibo ne. ²⁷Yagunu

ya ononala liyabo we yasi mina yawala nedo uti lomuwabo, Wenabao, migau yufa idafa dowako hifiyanima nefa, hofu ya igauti yoiye? loti loga o edae.

²⁸Loga o edato, ya feto libo, Uwonefo makafo hifito yoiye, loto lobibe. Feto lobito ya onodo we yasi lomuwabo, Lemo uto hofu ya apu oto lifefe lanube? loti loga o edato ya feto loto lobibo, ²⁹E'e, hofu ya apu one, loti suwa witi yagi apu otanae. ³⁰Yagunu suwa witigi ido hofugi maina minoto o molanaiye. Feito lula lagetot suwa witi fuko-fuko abo we homu ya hofu fukoti li nuba oti nalagunu wase iti fulo soku itoti hinae. Ido suwa witi ya li nuba oti liti numunaneu ya molalo, loto lobinogolowe, loto onodo we lobibo ne, loto lobibe.

Holipa ilawa ha

(Mk 4:30-32, Lu 13:18-19)

³¹Ido wase ito ha ma lobibo, Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya holipa ilawa ya we ma lito minau hifibo yaidana oto ne. ³²Holipa ilawa hefolá sogeya yaidana oto nebo yakafo fou loto yoto-yoto holipa yá naba yoiye. Ido idafa-adafa muki migu hifiyabo li fulo betito nebo yagunu nama okulumalo moniyabo yasi loti akawalo yalo numuna hu unae, loto lobibe.

Yisi wase ibo ha

(Lu 13:20-21)

³³Ido wase ito ha ma lobibo, Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya feito yaidana oto ne. Wena ma beleti hofu hinogolowe, loto beleti li fudibo idafa huliya yisi lito, palawa naba yagi li buli-naboli oto moloto hiyaba aito, ena yisikafo upatoto ito beleti muki li fudibo ne, loto lobibe.

Wase ibo ha

(Mk 4:33-34)

³⁴Hawa ya Yesukafo nuba abo wenina lobibo, ya fefe loto lo oloto pito lo-biyámoto, wase ibo hako lobiye. ³⁵Feito homu aidena polofeti makafo feto libo, Wase ito ha lobiyo bo ya mika oku-luma oloto pibo hamena yaloti idafa faluku oto nebo ya lanogolowe, loto ha mono lufuwau (Sng 78:2) nebo ha feito ibo ne, loto lobiye.

Hofu nosámibo migu yoibo wase ibo ha monala ha

³⁶Yesu ya mau minabo wenina fulo beti itoto numugu yoito ege-ege moniyabo we emo nedo loti ya feto labo, Hemo hofu migu yoibo wase ito ha lanibo ya mona lagetó holinune, lomuwa.

³⁷Ido emokafo liwila oto feto lobibo, Wewa yufa idafa dowa hifibo we ya nemo We Hula ya minowe. ³⁸Ido mi hifibo ne, lobo ya mikau muki ya ne. Ido yufa idafa dowa ya Goti hilalau minabo wenina ya minae. Ido hofu yufa nosámibo we yawala weninala ya minae. ³⁹Ido uwolafo hifibo we ne, lobo ya nosámibo we yawala Satani ya ne. Ido suwa witi fukanabo hamenae, lobo ya mika okuluma hulanaibo hamena ya ne. Ido fuko-fuko abo weninae, lobo ya okulumau enisole ya minae. ⁴⁰Ido hofu fukoti wase iti soku hi hulabo ya ayaidana oto mika okuluma hulanaibo hamenalo yalo ⁴¹nemo We Hula ya enisolene idipi moloto, nemo hila-neu yauti wenina muki weninatina li hopaitabo wenina, ido mona nosámibo molabo wenina, muki ya li nuba o betiti ⁴²fiyámánaibo soku ya fulo betinae. Yau fulo betiyato lumunabo ebau ya hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae. ⁴³Hamena yalo monatina fefe libo wenina yasi fo hiyala fulaibo

yaidana oti Metinafo hilalau lamena anabo ne. Hatina nebo wenina yasi hawa ya holifefe loti holilo, loto lobiye.

Idafa dowa idafa haleku faluku nebo ha

⁴⁴Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya we makafo idafa dowa idafa meinala hefolá minámibo yama eito we migu haleku faluku molaibo ya li oloto pito watoto guninaibo yaidana oto ne. Idafawa waibo yagunu lula-hala holi dowa loto uto eimola huwamenala muki hefanalo fulo hulo itoto liwila oto uto idafa dowa idafa hale libo mikama ya meina fiye, loto lobiye.

Ekeni idafa omonala wase ito libo ha

⁴⁵Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya feito yaidana oto ne. We makafo hefanalo fulo hulanowe, loto ekeni idafa omonala neboma ya wita omo wiye. ⁴⁶Wita-wita oto ekeni idafa omonala nebo yama muki li yoima o betiboma ya li oloto pito, huwamena idafala muki wenina bito hefana muwato uto ekeni idafawa omonala neboma ya meina fiye.

Laefa li-li abo owo wase ito libo hala

⁴⁷Ido okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya laefa li-li abo owo noku fulato lumuto laefa hola eito-eito nebo libo yaidana oto ne. ⁴⁸Owoma faitito ika oti limo sesepaloma oti, amedoti laefa ya hona moloti, nanabo idafa dowa ya owoku moloti, ido námanabo idafa ya fulitabo ne.

⁴⁹Ido mika okuluma hulanaibo hamenalo yaidana idafa fedageto ya enisole yasi loti wenina monatina fefe libo molabo wenina minagu yauti ma monatina nosámibo molabo ya hona moloti, ⁵⁰so fiyámánaibo soku yau fulo betiyato, lu-

muti yalo hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae.

⁵¹Idafawa muki yagunu lobiyobo ya moda holiti holifefe loti holiyafe? loto loga o betito, fetu lomuwapo, O, moda holito holifefe lotu holiyone, lomuwapo, ⁵²emokafo libo, Goti lo molaibo hala holifefe loti holiyabo we yasi okulumau Menefo weninala hiyaba o ledaibo ha api itibiyobo ya holi hikitoti meyalo molanabo, ya we ma api lilibiyabo ha lila ido ha hofawa yauti idafa dowa libo yaidana oto ne, lotu lobiye.

Yesu eimola numuna meyau ya weninala hala holiyámabo ha

(Mk 6:1-6, Lu 4:16-30)

⁵³Yesukafo wase ito ha mona-mona muki ya lotu lo hulo itoto ebawa ya fulitoto ⁵⁴eimola numunala ebalalo lotu mono numunatinau yoto ha mono api itibito, holiyabo ya elegiti fetu labo, Aiyo, ha mananau nebo yagi ido Goti aubala lilibibo idafawa li olotu pi lumibo auba yagi igaukati liye? ⁵⁵Wewa yohola ya numuna hu-hu aibo we hipalama yae. Ido olafo Malia ido unalafo-mota Yemusikele Yosefekele Saimonikele ido Yudasikele yama yae. ⁵⁶Ido emonala-mota muki ya lemogi maina minonima yae. Ena wewa me ya idafa-adafawa muki ya igaukati liye? loti ⁵⁷emo yagunu lutina-hatinau eleka fi uma. Fetu feyato Yesukafo fetu libo, Polofeti ma eimola numunala meyalo ido eimola numunalalo yako weninala huliya li faka ladámanigilabo ne, lotu lobiye. ⁵⁸Ido aya ebalo wenina muki holi hikitina mináminako, idafa hofawa Goti aubala idipibo idafa muki ya idipiyámiye.

Yoni noku i-i aibo we hofato fulibo ha

(Mk 6:14-29, Lu 3:19-2 9:7-9)

14 Ena aya hamenalo ya Galili wenina hiyabatina we wenaba Heloti ya Yesu hala ukuwa holitoto, emogi

maina minabo wenina ya fetu lobibo, ²Aya wewa ya Yoni noku i-i aibo we minoto ya fuliguti li sinoi edainako, yagunu Goti aubala lilibibo auba ya mino edaito idafawa feyaiye, lotu lobiye.

³⁻⁴Ido homu Helotikafo unalafo Filipi olonafo Helotiyasi libo yagunu Yonikafo fetu lomuibo, Wenawa ya liyanibo ya Mosese lo molaibo hala ya fukaninako, lifimaka ne, lotu lomuibo yagunu Helotikafo libo, Yoni ya liti analo-hinalo nala i edoti, nala numugu fulu edalo, lobito idipi molaito uwae. ⁵Uwato, hofu fulinowe, lotu holifa, wenina muki yasi polofeti ne, lotu holiyabo yagunu holitina holiye.

⁶Ena Heloti olotu pibo hamena lo fedito, Helotiyasi oluwa ya wenina muki nomudinalo melege lito, Helotikafo wa edaibo lula-halau holi dowa lito ya fetu libo, ⁷Nemo Goti nomunalo auba ito lo molobo, hemokafo idafa yaidana-meidana linowe, lananibo ya moda humunogolowe, lotu lomuiye. ⁸Lomuito, olafokafo homu oluwa hala lito fetu libo, Yoni noku i-i aibo we henobala fuko fuloto atala ya lapelo moloto ito lotu nomo, lotu lomuwo, lotu lomuiye.

⁹Lomuito, hala meyalo molanaibo hiyaba wenabama lula-hala hena aifa, wetina-idafa maina nabo wenina nomudinalo auba ito lo molo edainako, fetu libo, Idafawa lito lotu umo, lotu ¹⁰we ma ilifi molaito, nala numugu ya uto Yoni henobala fuko fuloto ¹¹atala ya lapelo moloto lito lotu oluwa muito, lito uto olafo muiye. ¹²Ena Yoni ege molabo we yasi lotu hono ula liti uti haleu moloti uti Yesu hawa ya lomuwa.

Yesukafo we faifu tauseni (5,000) ya wetina idafa bibo ha

(Mk 6:31-44, Lu 9:10-17, Yo 6:1-13)

¹³Ena Yesu hawa holitoto nebo eba ya fulito sipiku yoto hameto mikau wiye. Utaito wenina muki hawa ya holiti, nu-

munatina ebatina fulitoti mikalo moniti ege uwae. ¹⁴Ege uwato, Yesu momeno anawalo lo fedoto sipikuti lumuto, wenina muki ya wa betito lula-halau milumatina holito idafa i hiliyabo weni-natina ya li faka lo beti ne.

¹⁵Ena lunaga molaito ege-ege moniyabo we emo nedo loti ya feto lomuwbabo, Melo ya mika hameto minogeto moda lunaga molotaiye. Wenina ya idipi molageto numudo-numudo uti wetina idafa meina finae, loti lafa, ¹⁶Yesukafo neidafaito unabo ne? Hemotina yasi wetina-idafa ma bilo, loto lobiye. ¹⁷Lobito, liwila oti lomuwbabo, Beleti faifu (5) ido laefa loiti (2) yako li minone, lomuwbato ¹⁸feto libo, Idafawa ya me ya nemo minodoka italo, loto lobiye.

¹⁹Lobito ido wenina nuba abo suwalo amedalo, loto lobito beleti faifu (5) lito laefa loiti yagi lito okulumau wa faka loto, dowae, lalowe, loto lomuto ya beletigi laefagi fukoto, ege-ege moniyabo we bito, wenina mau naba minabo ya biyae. ²⁰Biyato, muki wenina noti houmatina aito, luma nebo liti holiyabo ya owo egepisa naba tuwelu (12) holiyabo ya faitiye. ²¹Ido wetina idafa nabo wemoli ya faifu tauseni (5,000) minato, ido wenipagi olufogi ya hitámae.

**Yesukafo no mulalo
hinagunu lala ito monibo ha**

(Mk 6:45-52, Yo 6:15-21)

²²Ayalo Yesukafo ege-ege moniyabo we ya feto lobibo, Wenina nuba abo idipi molodo ya hemotinagi sipiku ya yoti momeno filiga anawalo homu moloti wilo, loto lobito, sipiku yoti uwae. ²³Uwato, wenina nuba abo ya idipi moloitoto eimolako Goti lomunowe, loto obulalo

yoto neto, midipu ito eimolako ayalo ne. ²⁴Neto, sipima mika fulito u momeno lusaku utaito, asi ma hotinalokati aito no yamo halafu ito loto sipima hofaito, lito yoto lumuto iye.

²⁵Holomolomo yaleka Yesu no momeno mulalo hinagunu lala ito monimo loto minado lo fedito, ²⁶wa edoti utina ololo oti ya, Aiyo, holofa ne, lato holi bito, hai molato ²⁷Yesu aloko lobibo, Lutina-hatina you laneyo. Nemoma minowe. Holi biyámaneyo, loto lobiye.

²⁸Lobito, Pitakafo feto lomuibo, Wenabao, ona minagetoma no mulalo ano, lonomageto no mulalo monimo minanido anowe, loto lomuiye. ²⁹Feto lito, ya ano, loto lomuito, Pita sipikuti lumuto no mulalo monimo Yesu nedo aifa, ³⁰asi naba aibo waibokafo holi muito, no lulau lumuto, Wenabao, anelo liyo, loto hai moloto lomuiye.

³¹Ayalo Yesukafo ana sino loto ulalo lito feto libo, Holi hikika hefola efoma nebo ya neidafaito haka loiti kiyane? loto lomuito, ³²loitiwa sipiku yowaito, asi fulitaiye. ³³Ido sipiku minabo we weudina-lutina-hatina ya muti feto lomuwbabo, Hemo ona Goti Hipala ne, loti lae.

**Genesalete mikau idafa i hiliyabo
wenina muki li faka lo betibo ha**

(Mk 6:53-56)

³⁴Ido momeno ya yofototo uto Genesalete mikau lo fedato, ³⁵wemoli ebawa yau minabo yasi wa edotiti, aya wema ne, loti wafefe loti holiyato, eba selo nedo-nedo ya ha fulo filiga-filiga ato, wenina idafa i hiliti minabo muki ya idipiti emo nedo loti feto lomuwbabo, ³⁶Idafa i hiliyabo yasi owo holoiyanibo onuwalo yako linafao? loti wako lo edato, idafa i hiliyabo wenina muki adinagunu liyabo ya li faka lo betiye.

**Lo molaibo ha ido awatinafo-mota
hatina yagunu lobibo ha**

(Mk 7:1-13)

15 Ha mono lufuwau api itibiyabo we ido Falisi we ya Yelusale-mukati Yesu nedo loti loga o edoti feto labo, ²Hege-hege moniyabo we yasi awatefo-mota hidene hatina holiti li fulitae. Nedafaito wetina-idafa nanigilima ya adina noku iyámae? loti loga o edae.

³Loga o edato, emokafo feto libo, Ido hemotina ya nedafaito awatinafo-mota hidene hatina meyallo moloti ya Goti lo molaibo hala meyallo molámae? ⁴Yagunu Gotikafo libo,

Otinafo metinafo hulitina li faka lalo, loto lo moloto lima ne. (Kis 20:12, Lo 5:16) Ido ha magi libo,

We makafo ha nosámibo olafofe melafofe ya lo betinaibo, aya we ya hofu fulilo,

loto ha mono lufuwau (Kis 21:17, Wkp 20:9) ya nebo ne. ⁵Feito nebo yama nefa, hemotina yasi feto lo-lo abo, We makafo olafofe melafofe feto lobinaibo, Huwamenane wa nobo yakafo adina li faka lanaibo idafama ya Goti moda mutonako, yagunu hemotina liyámanaibo ne, loto lobinaibo ⁶ya idafawa olafo melafo biyámanogolaiye, loti lo-lo ae. Feti heimotina ya awatinafo-mota hidene hatina ya meyallo molo minafa, Goti lo molaibo ha ya li aifa idafa yaidana oti fulitae.

⁷Hemotina monona loiti iyabo yagunu Gotikafo Aisaiya welalo ha molaito feto libo,

⁸Aya weninawa ya wetinalo yako huline li faka lafa, ido lutina-hatinau holi nomámabo ne. ⁹Weudina-lutina-hatina sugiko numuti, ido aifa wenina hidene hatina yako api itibi-itibi ae,

loto ha mono lufuwau (Ais 29:13) nebo ya hemotinagunu ha ona lo betiye, loto lobiyé.

**Idafa yakafo wenina
ya sitoto li ladi o betibo ha**

(Mk 7:14-23)

¹⁰Yesukafo wenina nuba abo sutina fito, emo nedo ato, ya adina noku i-i abo mona yagunu lobibo, Holiti holifefe loti holilo. ¹¹Idafa-adafa wetinau nabo yakafo Goti nomunalo hemotina ya li ladi o betiyámifa, wetinauti feka aibo yakafoko Goti nomunalo hemotina ya li ladi o beti ne, loto lobiyé.

¹²Lobito, ege-ege moniyabo we ya emo nedo loti lomuwbabo, Falisi we-moli ya ha lanibo holititi lukafa naba otae. Moda holabe? loti lomuwbato, ¹³emokafo feto libo, Yufa idafa Menefo okulumau nebo wekafo hifiyámibo ya lufawagi apu anaibo ne.

¹⁴Waiti betilo. Weninawa hanu idipiyabo nomudina likaibo wenina yaidana oti minae. Ido nomuna likaibo we makafo eito ma nomuna likaibo we ya hanu ma ilibiyagetoma, loitiwa ya hale nabau yau lumu fou lanigilaiye, loto lobiyé.

¹⁵Lobito, Pitakafo feto libo, Wase ito hawa mona ya lolomage to holinune, loto lomuito, ¹⁶Yesukafo hanu bito feto libo, Ake, hemotina yagi holifefe loti holiyámafe? ¹⁷Wetina-idafa ya wetinau nato, uto sebatinau-houmatinau uto minoto, aliga ya sefe lo fulo-fulo abo yama holiyámafe? ¹⁸Feto feyaifa, wetinauti feka aibo ya weudina-lutina-hatina yauti aibo nebo yakafoko Goti nomunalo hemotina ya li ladi o betinaiyé. ¹⁹Yagunu weudina-lutina-hatina yauti ya hatina-manadina nosámibo kiyabo, wenina ya hofu beti fulinubolae, ido hume-ugele anubolae, ido hopa-napa li unanubolae, ido idafa ugele linubolae,

ido sugi ha lanubolae, ido hamadina hinubolae, loti hatina kiyabo idafawa muki ya weudina-lutina-hatina yauti aibo ne. ²⁰Aya idafawa yakafo Goti nomunalo hemotina li ladi o beti nefa, ido adina noku iyámabo mona yakafo Goti nomunalo li ladi o betiyámibo ne, loto lobiye.

**Eito feka wena makafo
Yesu sula fibo ha**

(Mk 7:24-30)

²¹Ena Yesu ya ebawa fulitoto monimo Taiyagi ido Saidonigi eba yolaleka wiye. ²²Wito, yalo wena ma Yuda wena minámibo eito Kenani mikauti aibo yakafo emodo loto sula naba fito fetu lomuibo, Wenabao, Defiti yufa fibo we, nemogunu mulugau miluma holi nedo. Satani himiwelakafo olune lula-halau minoto hasuwala fi edo-edo ne, loto lomuiye. ²³Lomuito, emokafo liwila oto ha ma lomuwámito, ege-ege moniyabo we emo nedo loti ya fetu labo, Wenawa ilalu huto hai naba-naba molo minoto lege-lege molainako, ilifi molo, loti lomuwa.

²⁴Lomuwato, fetu libo, Isilaeli wenina sipisipi moni faluku abo mona yaidana oti moloti minado yako nilifiye, loto lobiye. ²⁵Lobito, wenawa ya loto emodo hinalo huba i muto ya fetu libo, Wenabao, ane li faka lo, lomuito ²⁶fetu libo, Olufu wetina-idafa lito fiyasito hula binubo mona ya unámiye, loto lomuiye. ²⁷Lomuito, liwila oto libo, Wenabao, ona laba, hulama yasi yawalatina wetina-idafa no minato lana mikalo limo ibo ya no-no ae, loto lomuiye. ²⁸Yesukafo libo, Wenao, holi hikika naba ne. Fedo numunaiye, loto holiyanibo idafa ya fedo humunaibo ne, loto lomuito, ayalo oluwa faka lo fulitaiye.

**Yesukafo idafa i hiliyabo wenina
muki li faka lo betibo ha**

²⁹Ido Yesu aya eba fulito monibo Galili momeno naba anawalo uto monimo obulalo yoto amedoto ne. ³⁰Ido wenina nuba naba-naba abo yasi hidina nosámibo, ido hidina-adina galidibo, ido nomudina likaibo, ido nei molabo, ido idafa eito-eito i hiliyabo wenina ya idipiti emo nedo loti hinalo nuba o betiyato, muki li faka lo betiye. ³¹Li faka lo betibo, ya nei molaboma ya ha labo, ido hidina-adina galidibogi yama ya u dowa loti uwabo, ido hidina nosámibo yamagi hanu moniyabo, ido nomudina likaibo yamagi ya wabo ya wa betiti yagunu wenina muki yasi elegiti Isilaeli wenina Gotitina ebola lae.

**Yesukafo we fo tauseni (4,000) ya
wetina idafa bibo ha**

(Mk 8:1-10)

³²Yesukafo ege-ege moniyabo we sutina fito ato, fetu lobibo, Wenina naba nuba minabo ya fo hamena tili (3) yalo ya nemogi melo minabo ya nanabo idafa minámibo yagunu lune-haneu miluma holi biyoto, inagunu fuliyanako, uti hanudo lumu fou lotanae, loto idipi molámanogolowe, loto holiyowe, loto lobiye. ³³Fetu loto lobito, ege-ege moniyabo wema yasi lomuwabo, Eba me ya hameto ya nenako, beleti naba ma igalekati lito wenina nuba naba yaidana ya biyogeto noti ogofunabo ne? loti loga o edae. ³⁴Ido Yesukafo libo, Beleti nenaki li minae? loto loga o betito, liwila oti lomuwabo, Lemo beleti seweni (7) ido laefa hefola magi li minone, loti lomuwa.

³⁵Fetu loti lomuwato, wenina muki amedoti minalo, lobito ³⁶beleti seweni (7) ido laefa ya lito, dowae, lalowe, loto lekoto ege-ege moniyabo we bito, wenina nuba naba minabo ya biyae. ³⁷Biy-

ato, muki ya noti houmatina aito, ido luma nebo ya li nuba abo owo egepisa naba seweni (7) holiyabo ya faitiye. ³⁸Ido wetina-idafa nabo wemoli ya fo tauseni (4,000) minato, ido wenipagi olufogi ya hitámae. ³⁹Ena wenina muki idipi moloitoto ya sipiku yoto uto monimo Magadani mikau wiye.

**Goti aubala lilibiyageto
wanune, labo ha**

(Mk 8:11-13, Lu 12:54-56)

16 Ena Falisi we ido Sadusi we yasi hepa molo munune, loti Yesu nedo loti ya feto labo, Okulumaوتي Goti aubala lilibinaibo idafa ya lilibiyageto wanune, loti lae. ²Lato, emokafo liwila oto lobibo, Lunaga ya fo sapito okuluma ufa luta libo watima, ya leda fo lanaibo ne, loti lo-lo ama ne. ³Ido leda ya okuluma lubufa loto asi aitoma, eletifo ya ho inogolaiye, loti lo-lo ama ne. Ido hemotina ya okuluma monawa ya wati holifefe loti holitafa, ido nemogunu ido eletifo hamena yagunu ya mebe-mabawa fedibo wati ya monawa holifefe loti holinabo ya ogofuwámae. ⁴Mona nosámibo moloti Gotigi kelámabo wenina yasi Goti aubala idipibo idafa moniti wita afa, ido Goti aubala idipibo idafa ma ya li oloto pi betiyámanaibo ne. E'e, polofeti Yona ulalo Gotikafo aubala ilibibo mebe-maba yako li oloto pi betinaibo ne, loto lobito fulo betito wiye.

Falisi we ido Sadusi we yisitina ha

(Mk 8:14-21)

⁵Ido ege-ege moniyabo we momeno anawa filigaleka ya u fedoti beleti hatina molaito liti aguwámae. ⁶Ido Yesukafo libo, Falisi we ido Sadusi we yisitina ya ekei oti monilo, loto lobiye. ⁷Hawa lobibo ya eimotinagu loyolalo-melo oti ya feto labo, Beleti loto itámoninako, yagunu, loti lae. ⁸Ha labo ya Yesu holioto feto libo, Holi hik-

itina hefola efoma nebo we, nedafaito beleti itámabo yagunu loyolalo-melo o minae? ⁹Hemotina ya holifefe ladámoti minafe? Beleti faifu (5) lito wenina faifu tauseni (5,000) biyobo yama hatina molaife? Ido luma nebo liti owo nenaki ya holiyae? Yamagi hatina molaife? ¹⁰Ido beleti seweni (7) ya wenina fo tauseni (4,000) biyobo yamagi hatina molaife? Ido luma nebo liti owo naba nenaki ya holiyae? Yamagi hatina molaife? ¹¹Beleti yagunu lobiyámowe. Igaidana oti holifefe loti holiyámae? Hemotina ya Falisi we ido Sadusi we yisitina ya ekei oti monilo, loto lobiye.

¹²Ayalo ha libo mona ya moda holiyabo, Yisi ona yagunu ekei oti monilo, loto ladámoto, Falisi we ido Sadusi we api itibiyabo hatina yagunu ekei oti monilo, loto lobibo hawa monawa ya holifefe loti holiyae.

**Pitakafo Gotikafo ilifi molaibo we
Kilisto yama minane, lomuibo ha**

(Mk 8:27-3 Lu 9:18-21)

¹³Yesukafo Sisalia Filipai ebau lototo ege-ege moniyabo we loga o betito feto libo, Wenina muki yasi nemo We Hula yagunu ya hema ne, loti lo-lo ae? loto ya loga o betiye. ¹⁴Loga o betito, liwila oti feto loti labo, Wenina maleka masi Yoni noku i beti-beti aibo we ya minane, loti lo minae. Ido maleka masi Elaiya ya minane, loti lo minae. Ido ma yasi Yelemaiyafe, ido we ma polofeti minagu yauti we ya minane, loti lo minae, loti lomuwa. ¹⁵Ido hemotina yasi nemo ya hema ne, loti lo minae? loto loga o betiye.

¹⁶Saimoni Pitakafo feto libo, Hemo ya hilifi molaibo we Kilisto, Goti minowa-minowa aibo we Hipala ona ya minane, loto lomuiye.

¹⁷Lomuito, Yesukafo libo, Ba-Yona hipala Saimoniyo, ha feito lanibo ya wenina yasi lo oloto pi homámae. Aya

hawa ya menefo okulumau nebo wekafo fefe loto li oloto pi hedaibo yagunu dowa loto holi minomo uwane. ¹⁸Hemo ya Pita minane, loto lohomowe. Ido hefana naba-naba me ya mulalo ya mono weninane li nuba o betimo yowoto fulimo uwabo mona li yoima o betinaibo ya ogofuwámanaiye. ¹⁹Ido okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilala hanu-wela ito huto feyananibo auba ya humunowe. Ido idafa muki mikalo nala inanibo ya ayaidana oto okulumau yagi nala moda itaibo ne. Ido idafa muki mikalo wina ananibo ya ayaidana oto okulumau yagi moda wina otaibo ne, loto lomuiye. ²⁰Lomutoto ege-ege moniyabo we maleka ya lobibo, Nemo yagunu ilifi molaibo we Kilisto ne, loti wenina muki lobiyámilo, loto lo fuko betiye.

**Yesu hofu fuliyato
fuliguti sinoinaibo ha**

(Mk 8:31-9:1, Lu 9:22-27)

²¹Hamena yaloti Yesu Kilistokafo apito ege-ege moniyabo we ha lo oloto pi bito feti libo, Ena Yelusalemu numudo uwoto wenina hiyabatina we ido Goti sokila hi muwabo we ido lo molaibo ha api itibiyabo we yasi hena naba-naba li mofu nedoti hofu nedo fuliyato, fo hamena tili (3) minoto ya li sinoi nedanogolaiye, loto lobiye.

²²Ena Pitakafo ilimito anawaleka uto hanu muto ya libo, Ake, Wenabao, moda idafawa ya ona fedo homámanaibo ne, loto auba ito lomuiye. ²³Lomuito, Yesu elepa ito libo, Sataniyo, negeka uwa. Hemo ya hefanalo hine uteba inabo hefana yaidana oto minane. Goti hala kibo yaidana oto haka kiyámoto, aifa mikalo wenina hatina kiyabo yaidana oto haka kiyaniibo ne, loto lomuiye.

²⁴Yesukafo ege-ege moniyabo we ya lobibo, We makafo nemo nege molanowe, lotoma ya eimola lula-halau

holinaibo idafa ya fulitoto, yá yofola ya mofuto nege molanaiye. ²⁵Yagunu we makafo eimola ula etuwagunuko holi minoto fulinaibo we ya u hopa unogolaiye. Ido we makafo nemogunu holito monimo uto ula etuwa fulinaibo ya nomuna hofawa minowa-minowa anogolaiye. ²⁶We makafo mikalo idafa-adafa muki ya wa noto monimo wifa, ido weuna-lula-hala u hopa unaibo we ya wa naibo idafa-adafala igaidana oto ana li faka lanaibo ne? Ido nena-idafakafo meina fito weuna-lula-hala hofa liwila oto linaiye? ²⁷Ena nemo We Hula ya Menefo laminala nabau yau okulumau enisolenegi maina ya oloto pito loto wenina muki eimotina monatina molado ya lifimatina hona molo binogolowe. ²⁸Nemo ona lobiyowe. Onesa me ya sinoi minagu yauti malekama ya fuliyá-moti, homu ya nemo We Hula ya weninane hiyaba o betinowe, loto anobo hamena ya wa nedanigilae, loto lobiye.

Yesu ula u eitoma bulibo ha

(Mk 9:2-13, Lu 9:28-36)

17 Fo hamena sikisi (6) ya utaito Yesukafo Pitale, ido Yemusile unalafo Yonile idipito obula naba fanalo yoti eimotina yako minato, ²nomudinalo Yesu ula ya u eito bulito, hola-wela ya fo laminala yaidana oto lamena aito, ido ulalo owo ya feke ona libo yaidana oto lamena aiye. ³Ayalo Mosesete ido Elaiyate oloto piti emogi ha lo minato wa betiyae. ⁴Wa betiti Pitakafo feti libo, Wenabao, melo minonibo ya dowa liye. Heimoka holinanibo ya numuna holo-hala tili (3) huwogeto, ma ya hemo numunaka minanaiye. Ido ma ya Mosese numunala minanaiye. Ido ma ya Elaiya numunala minanaiye, loto lomuiye.

⁵Feti lito, moda hawa lo nedo ayalo ya limu ma lamena hu-hu liboma ya moda loto wase i betito, ya moda limuku yauti nola ma holiyabo feti libo,

Me ya ya lune-hane muwobo Hipane ya ne. Emo ya dowa loto wa edowe. Hala ya lutina-hatinau holilo, loto liye.

⁶Ena ege-ege moniyabo we hawa nola holiti ya mikalo lumu fou loti holi naba-naba holiyato, ⁷Yesukafo ya minado loto utinalo lito ya feto lobibo, Mikalo yati sinoiti holi holiyámilo, loto lobito, ⁸wa faka loti wa edabo ya wenina ma miná-mato, Yesu eimola yako ne.

⁹Ena ege-ege monimo lomado ya Yesukafo lobibo, Idfa onesa wa edabo ya wenina ma lobiyámoti, minomo uwato nemo We Hula ya fulinoguti sinoitoto ya lobinae, loto lo fuko betiye.

¹⁰Lo fuko betito, ege-ege moniyabo we feto loti loga o edabo, Elaiya homu anaibo ne, loti lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi neidafaito feto lo minae? loti loga o edae.

¹¹Loga o edato, feto libo, Ya ona ne. Elaiyakafo homu loto idafa-adafa muki ya lifefe lanogolaiye. ¹²Feito neboma nefa, Elaiya ya moda lotaifa, wati wafefe loti wa edámoti, idafa-adafa muki lutina-hatinau holiyabo ya fe edo-tama ne, loto lobiyowe. Ido ayaidana oti nemo We Hula ya hena naba-naba numunigilae, loto lobiye. ¹³Feto lito, ege-ege moniyabo we ya Yoni noku i beti-beti aibo we yagunu lobiye, loti holiyae.

Yesukafo Satani himiwela li fulo edoto ilifibo ha

(Mk 9:14-29, Lu 9:37-42)

¹⁴Emotina ya wenina nuba oti minado ya liwila oti lo fedato, we makafo loto hinalo hina obula fito ¹⁵feto libo, Wen-abao, hipanegunu luka-hakau milumala holiyo. Hululu hofoto ula ogofu naba-naba li muito, hamena-hamena sokufe, ido noku yau lumu fou lo-lo aiye. ¹⁶Feito hege-hege moniyabo we minadoka ilim-ito ofa, ula li faka lo edanabo ya ogo-fuwámae, loto lomuiye.

¹⁷Lomuito, Yesukafo libo, Ake, hemotina holi hikitina minámito monatina lekesa ibo molabo weninao, hamena nenaki ya hemotinagi minanowe? Ido hamena nenaki ya hemotina henatina mofu betinowe? Hipawama ilimiti nemodo alo, lobito, ¹⁸ilimiti ato, Yesukafo Satani himiwela hanu muito, hipa lulauti fulo edoito wito, ayalo ya moda faka loitaiye.

¹⁹Ena ege-ege moniyabo we eimotina nako minoti Yesu nedo loti feto loga o edabo, Li fulo edoto ilifinubo ya neidafaito ogofuwámone? loti loga o edato, ²⁰feto libo, Holi hikitina hefolako nenako, yagunu ilifinabo ya ogofuwámae. Feito nebo nenako, nemo ona lobiyowe. Holi hikitina ya yá holipa ilawa yaidana oto minanaibo ya obula yowa ya okaleka fulitoto meleka ano, lomunabo ya anogolaiye. Ido idafa ma yagunu ogofuwámone, loti ladámanabo ne. ²¹[Feto feyanafa, ido aya Satani himiwelawa yaidana hilibo yagunu ilifinune, lotima homu wetina-idafa moi iti Goti lomutiko ilifinigilae. Ilifinabo hanu ma minámiye,] loto lobiye.

Yesu ya fulito sinoinaibo ha

(Mk 9:30-32, Lu 9:43-45)

²²Ido Galili yalo maina uwato, Yesukafo feto libo, Nemo We Hula ya wenina adinalo biyato ²³hofo nedo fuliyato, fo hamena tili (3) uwageto fulinoguti ya li sinoi nedanogolaiye, loto lobito, holiti lutina-hatina hena naba-naba aiye.

Fele huliyaigi numuna naba hefana takisi meina fibo ha

²⁴Ena Kapeneyamu numudo lo fedato, ya fele huliyaigi numuna naba hefana takisi li-li abo we yasi Pita nedo loti loga o edoti labo, Api itibibo we yakafo fele huliyaigi numuna naba hefana takisi ya fulo-fulo ámife? loti lae.

²⁵Lato, liwila oto lobibo, Moda fulo-fulo aiye, loto lobito numunau yoi neto, ayalo Yesu loto homu loga aibo, Saimoniyo, haka kiyo. Mikaleka wenina hiyabatina we wenaba ya igalekati hefana takisi li-li ae? Weninatina yalekatife, ido mika malekamati abo wenina yalekatife? loto loga o edaiye. ²⁶Loga o edaito, Pitakafo libo, Mika malekamati abo wenina yalekati li-li o minae, lito ya Yesukafo libo, Feto nebo nenako, lemo hipatina minonibo ya hefana takisi fulámanubo ne. ²⁷Nefa, lutina-hatina holi lumunabo nosámotanaiye, loto uto momenoku ya laefa liyabo nala ya noku fuloto laefa hana linanibo ya ika oto welau ya li atoto hefana ma minanaibo ya lito hemote nemote hulitelo hefana takisi ya biyo, lomuiye.

U homu moloto nebo ha

(Mk 9:33-37, Lu 9:46-48)

18 Aya hamenalo ya ege-ege moniyabo we Yesu nedo loti loga o edabo, Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilalau ya hema homu moloto huliya nebo we minanogolaiye? loti loga o edae.

²Loga o edato, olufo hefola ma sula fito, aito nomudinalo minagu li sinoi edoto feto libo, ³Nemo ha ona lobiyowe. Hemotina monatina ya li elepa iti u olufo hefola yaidana oti feyámanabo ya okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo we hilalau yau aguwámanigilae. ⁴Ido we ma lula-hala lito lumuto olufo hefola me ya yaidana anaibo we ya okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo we hilalau u homu moloto huliya nebo we ona minanogolaiye.

⁵Ido ma yasi nemogunu holiti olufowa hefola meidana oto minabo wenina li houna i betinabo ya nemogi li houna i nedanigilae, loto lobiyoe.

Mona nosámibo yakafo wenina ika o betinaibo ha

(Mk 9:42-48, Lu 17:1-2)

⁶Ido Yesukafo ha ma feto libo, We makafo olufowa hefola holi hikito nomabo wenina yauti ma ya hola ito holi hikila li hopaitanaibo wewa ya analo hinalo liti henobalalo hefana naba-naba nala iti ho nolula hamulupigu no noto fulinaiye, loti fulo edabo neko, moda dowala loto feyadi ne.

⁷Mika negu-negu ya idafa nosámibo yakafo holi hikito nomabo wenina ya hatina fito hanu lalototi ika o betinaibo ne. Idafa-adafawa nosámibo ya moda fedanogolaifa, ido we makafo holi hikito nomabo wenina ya hatina lito hanu lalotoka yati ika o betinaibo we ya hena naba-naba holinaibo ne. ⁸Yagunu aga yakafofe ido higa yakafofe lifima li mofu hedagetoma aga yafe ido higa yafe fukoto li fulito. Moda holiyafe? Feito aga filigakofe ido higa filigakofe mako minageto ya minowa-minowa abo ebalo yonanibo mona yakafo aga loitife ido higa loitife nebokafo fiyámanaibo soku unanibo mona ya li yoima edaiye. ⁹Ido nomuga yakafo idafa wa edoto lifima li mofu hedagetoma ya nomuga kilito fulo. Feito nomuga makoko minageto minowa-minowa abo ebalo ya unanibo mona yakafo nomuga loiti minageto so fiyámanaibo soku yau unanibo mona ya li yoima edaiye.

¹⁰Ido wati monilo. Wenina olufowa hefolaidana yauti ma ya miyanumu o edámilo. Ha me ya lobiyowe. Holilo. Enisole hiyaba o betiyabo okulumauka minabo yasi hamena-hamena Menefo okulumau nebo we ya hola-wela wa o minae. [¹¹Yagunu nemo We Hula ya moni faluku abo wenina ya monito wita oto li nomudina wanowe, loto obo ne.]

Sipisipi moni faluku aibo wase ibo ha

(Lu 15:3-7)

¹²Hatina kiyalo. We ma sipisipila wani hadeti (100) neguti mako ma moni faluku agetoma, wewa yakafo sipisipila muki nainti-naini (99) aifa nebo ya fulo betitoto obulalo ya uto, sipisipila mako moni faluku aiboma ya monito wita ámanaife? ¹³Ha ona lobiyowe. Moda monito wita oto li oloto pinaibo ya lula-hala dowa holibo mona yakafo sipisipila nainti-naini (99) ya aifa nebo yagunu lula-hala dowa holibo mona yama li yoima edanogolaiye. ¹⁴Feito ayaidana oto Metinafo okulumau nebo we yakafo olufowa hefolá minagu yauti mako ma moni faluku anaiye, loto hala holiyámibo ne, loto lobiye.

Nosámibo mona molo hedanaibo ha

¹⁵Ena mono weninaka minaguti hounakafo makafo mona nosámibo molo hedanaibo ya uto heimotinako minoti nosámibo mona molaibo yagunu hanu umo. Hanu muwageto haka ya holifefe loto holiyagetoma hounakafo hofa liwila oto linanibo ne. ¹⁶Feito nefa, ido haka holi fulagetoma, hemogi we makofe ido loitife maina ha holinabo ya idipito nedo unae. Aliga wenina loitife ido loitigi-makogife ya ha lanibo ya onae, loti lobinigilae. ¹⁷Ido hatina ya holiyámagetoma monolo nuba abo wenina lobiyageto, uti lomuwatero hatina yagi holiyámagetoma ya eito feka wenina ido hefana takisi li-li abo we mona molo betinabo yamaidana oti mona molo edanae.

¹⁸Ha ona hula lobiyowe. Me ya mikalo nala inanibo ya ayaidana oto okulumau yagi nala moda itaibo ne. Ido idafa muki mikalo wina ananibo ya ayaidana oto okulumau yagi moda wina aibo ne.

¹⁹Hofa lobiyowe. Mikalo me ya loiti masi idafa-adafa magunu holiti,

lutina-hatina mako moloti lumunabe? loti lomunaibo ya Menefo okulumau nebo wekafo holito idafawa muki fetofe betinogolaiye. ²⁰Yagunu wenina loitikofe, ido tili (3) yako ya nemo hulinelo maina minanabo ya emotina minagu yau minanogolowe, loto lobiye.

Houba-naba we ma hounalafo lifimala hilili o edámibo ha

²¹Ena Pitakafo Yesu nedoka loto fetolibo, Wenabao, hamena nenaki hounanefokafo mona nosámibo molo nedagetoma, lifimala hilili o edanowe? Hamena seweni (7) moloto ya modafe? loto loga o edaiye.

²²Yesukafo libo, Hamena seweni (7) molageto ya moda ne, loto lohomámowe. E'e, hamena sewedi-seweni (77) ya hilili o edomo uwo.

²³Yagunu okulumau nebo we wehute weninala hiyaba o ledaibo monala ya mikalo hiyaba wenaba makafo houba-nabala we lifima bibo ya lifefe lanogolowe, loto holibo we yaidana oto ne. ²⁴Ena lifima apito lifefe lo betimo wito we ma lifimala teni tauseni (1000) taleni ya nebo emo nedo ilimiti ae. ²⁵Ilimiti afa, lifimala liwila oto munaibo ya ogofuwáminako, yagunu hiyaba wenabala yakafo houba-nabala wenina ma fetolibibo, Wewa, olonafó, olufola yagi idipi eito wenina ononatinalo itageto, uti onona liyato, ononatina meinala ya linowe. Ido huwamenala muki ya hefanalo fuloti hefana liti ya hefanane moda naibo ya liwila oti numilo, loto lobiye. ²⁶Lobito yagunu houba-nabala we yakafo hinalo loto hina obula fito wako lo edoto fetolibo, Wenabao, ha lanibo fetoladámoto, hiyaba mino. Hefanaka muki ya liwila oto humunogolowe, loto lomuiye. ²⁷Ido hiyabala we wenaba ya hala holito, lula-halau milumala holito, wina oto lifimala hilili o edaiye.

²⁸ Hilili o edaifa, houba-naba wewa ya feka uto wa edaima ya houba-naba we ma wani hadeti (100) denaliyasi ya muido lifimala aifa nebo we ya wa edoto, henobala lito, ipili hito fetoto libo, Hefana homobo muki ya moda onesa liwila oto nomo, loto lomuiye.

²⁹ Feto lito, houba-naba wewa ya hounalafo hinalo uto hina obula fito fetoto libo, Ha lanibo ya fetoto ladámoto, hiyaba mino. Hefanaka muki ya liwila oto humunogolowe, loto lomuiye. ³⁰ Feto lifa, hala holiyámoto, ilimito uto nala numugu fulo edoto libo, Hefana lifima muki liwila oto nomagetoma wina hedanowe, loto lomuiye.

³¹ Feto lomuito onona maina liyabo hounalafo-mota yasi hounatinafo wabo ya lutina-hatina nosámito, hiyabatina we wenaba nedo uti hawa muki lomuwae. ³² Lomuwato, hiyabatina we wenaba yakafo wewa sula fito aito fetoto libo, Houba-naba we nosámanibo ona minane. Milumane holiyo, loto lonomaninako, hefana lifimaka muki ya hilili o hedowe. ³³ Nemo ha lanibo holito, lune-haneu milumaka holiyobo yaidana oto hemo yagi hounakafo yagunu lukahakau milumala neidafaito holiyámane? loto lomuto, ³⁴ sebala hala-kala naba lito, nala numugu ula ogofu li munabo we adinalo bito fetoto libo, Hefana lifima muki liwila oto nomagetoma wina hedanowe, loto lomuiye.

³⁵ Ena hemotina muki lutina-hatinau yau hounatinafo-mota lifimatina ya hilili o betiyámatoma Menefo okuluma nebo wekafo ayaidana oto lifimatina ya hilili o betiyámanogolaiye, loto lobiye.

We ma olonafo fuko fulitanaibo ha

(Mk 10:1-12, Lu 16:18)

19

Yesu aya hawa ya lo huloito Galili mika fulitoto, monimo Yudia mikau Yodani no naba filigaleka wito, ² wenina nuba naba-naba ege mo-

lato, ido yalo wenina idafa i hiliyabo li faka lo betiye.

³ Ido Falisi we yasi, hepa molo munune, loti emo nedo loti fetoto labo, We ma olonafo ya mona-mona molaibo yagunu fuko fulitanaibo we yakafo lo molaibo ha fukanaife? loti loga o edae.

⁴ Loga o edato, emokafo fetoto libo, Hana ya mika okuluma li oloto pibo wekafo

we wena li oloto piye, loto ha mono lufuwau (Stt 1:27) nebo ha ya hitoti holifefe loti holiyámafe? Ido ha ma fetoto libo,

⁵ Yagunu wemoli yasi otinafo metinafo fulo betiti olodinafolo kelabo, loitiwa ya utina u mako loti minanaiye,

loto ha mono lufuwau (Stt 2:24) ya nebo ne. ⁶ Yagunu loitiwa ya loiti minámiye. E'e, moda u makoko loti minainako, yagunu Gotikafo li kelaibo ya wenina fuko filiga-filiga o betiyámilo, loto lobiye.

⁷ Lobito, liwila oti labo, Feto netoma ya Mosesekafo we ma olonafo fuko fulitanaibo we ya hiyaba we minadokati lufuwa iyabo ya lito olonafo muto fuko fulitanaibo ne, loto libo ya neidafaito liye? loti loga o edae.

⁸ Loga o edato, liwila oto lobibo, Hemotina lutina-hatina gedibo yagunu Mosesekafo ya olodinafo fuko filiga-filiga fulanabo ya feti feyanae, loto hawa libo ne. Nefa, hana ya hanu yaidana oto minámima ne. ⁹ E'e, we ma olonafo hopa li uno-uno oto moniyámibo ya fuko fulitoto uto wena eito linaibo we ya moda hume-ugele anaiye, loto lobiyowe, loto liye. ¹⁰ Feto lito ege-ege moniyabo we ya fetoto lomuwabo, Feto netoma wena liyámanogolaibo mona yakafo we wena maina mofu moloti minanaibo mona ya li yaima edaiye, loti lomuwae.

¹¹ Lomuwato, ido emokafo fetoto libo, Wenina muki hawa hiliyabo ya ogofuti meyaló molámanae. E'e, Gotikafo aya

auga bibo wenina yako hawa meyalo molanae. ¹²Feito we malekama ya otinafo houmalauti wenagi keloti ogofuwámanabo we minabo yagunu wena liyámanae. Ido wenina yasi we malekama li wenagi keloti ogofuwámanabo we gedanako yagunu wena liyámanae. Ido we malekama ya okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo we ya houbanaba o edanune, loti holiyanako, wena liyámanae. Hawa ya holifele loti holiti holi ogofunabo ya hawa liti meyalo molalo, loto lobiye.

**Yesu ya anagunu olufo
hefola atatinalo libo ha**

(Mk 10:13-16, Lu 18:15-17)

¹³Ena olufo hefola ma Yesu nedo idipiti abo ya anagunu atatinalo lito emotinagunu holito Goti lomunaiye, loti lafa, ido ege-ege moniyabo we yasi hanu biyae. ¹⁴Hanu biyato, Yesukafo fetolibo, Okulumau nebo we wehudite wenina olufowa yaidana oti minabo wenina ya hiyaba o betinako, yagunu olufo nemodo anabo ya hanu hu betiyámi, loto lobito, ¹⁵ana ya atatinalo litoto, ebawa ya fulitoto wiye.

Idafa wa naibo we lomuibo ha

(Mk 10:17-31, Lu 18:18-30)

¹⁶Ena we ma moda Yesu nedo loto loga aibo, Api lilibiyanibo we, nemo hofawa minomo yonabo mona ya linowe, loto holinobo ya nena mona dowa molanobo ne? loto loga o edaiye.

¹⁷Loga o edaito, fetolibo, Mona dowa yagunu neidafaito loga o nedane? Mako yako dowa ne. Ido hemo nomune hofawa minanowe, lotoma lo molaibo ha ya meyalo molo, loto lomuiye.

¹⁸Feto lomuito, emokafo libo, Lo molaibo ha ya igamae? loto loga o edaito, Yesu fetolibo, Wenina hofa beti fuliyámo. Hume-ugele ámo. Idafa ugele liyámo. Ha sugi

lobiyámo. ¹⁹Okafo mekafo hulitina li faka lo. (Kis 20:12-16) Heimoka yagunu holiyanibo yamaidana oto wenina muki ya luka-haka biyo, (Lo5:16-20)

loto ha mono lufuwau nebo ha ya lomuiye.

²⁰Lomuito, we hofawe yakafo libo, Hawa muki ya moda meyalo molomo uwowe. Yagunu ma igaidana anowe? loto loga o edaiye.

²¹Loga o edaito, Yesukafo libo, Hemo ufele ona lanowe, lotoma ya uto huwa-menaka muki ya hefanalo fuloto, hefana lito idafa wa námabo wenina ya hona moloto biyo. Feto feyageto ya okulumau huwamena dowa oloto pi humunogolaiye. Ido loto nege molo, lomuiye. ²²Lomuito, we hofawe yakafo hawa holito, idafa naba wa naibo nenako, yagunu lula-hala hena naba aito ya wiye.

²³Wito, Yesukafo libo, Ona lobiyowe. Huwamena naba-naba wa naibo we yakafo okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonowe, loto holinaibo ya hosa naba finaiye. ²⁴Ha hofa lobiyowe. Safu-kameli yakafo naka lulau unaibo ya hosa finaibo nefa, ido idafa wa naibo we yakafo Goti wehudite hilalau yonowe, loto holinaibo ya ito yoto hosa naba-naba finaibo ne, loto lobiye.

²⁵Lobito, ege-ege moniyabo we hawa libo ya holiti, elegiti fetolibo, Feto nenako, yagunu hemakafo wenina li nomudina wanaiye? loti lato, ²⁶Yesukafo wenu fefe loto wa betitofetolibo, Wenina yasi ya ogofuwá-mafa, Goti yakafo idafa-adafa muki fetofeyanaibo ya moda ogofuto ne, loto lobiye.

²⁷Lobito, Pitakafo loga o edoto fetolibo, Lemo moda idafa-adafa muki fulitoto hege moloninako, nena idafa linubo ne? loto lito ²⁸Yesukafo libo, Ona lobiyowe. Idafa-adafa muki hofawa

oloto pinaibo hamenalo ya nemo We Hula yakafo wenina hiyaba o betinowe, loto lamenu ekeni folomolo ya amedoto, hemotina nege-nege moniyabo yagi ekeni folomolo ya tuwelu (12) yalo amedoti minoti Isilaeli wenina afu monalo-monalo tuwelu (12) ya hona molo betiti weninawa hiyaba o betinae. ²⁹Ido wenina masi ya nemogunu holiti numunatina ebatina, yatinafo unatinafo emonatina, otinafo metinafo, olufotina, midina fulitanabo wenina ya ayalo naba-naba liwila oti liti, ido nomudina hofawa minowa-minowa oti minomo yonigilae. ³⁰Feito nefa, ido wenina abi hulitinagi we minabo ya hulitina ya lumunaibo ne. Ido hulitina lumibo wenina ya hulitinagi we minanabo ne, loto lobiye.

Nala waini ilawa hifibo minau onona linabo ha

20 Okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya mika yawala yaidana oto ne. Leda luwaila fo yoito mika yawala uto nala waini ilawa hifibo migu ya onona linabo we idipito anowe, loto wiye. ²Feito uto wewa onona linabo wemoli ya fo hamena mako onona liti ya onona fo hamena mako hefana meina denaliyasi mako ya linae, lobito, O, linune, loti lato, ido nala waini ilawa minau ya onodo idipi molaiye. ³Aliga fo lo gedito maketilo uto, wemoli ma aifa sinoi minabo ya wa betito lobibo, ⁴Hemotina yagi nala waini ilawa mineu uti ya onona liyato onona meina fefe loto bino-lowe, loto lobito onodo uwae.

⁵Uwato, ido folilo yagi hofa liwila oto uto, ido lunaga yagi hofa uto, wemoli ma ya ononalau idipi molaiye.

⁶Ido lunaga fo hufinogolaibo hamena yaidana uto, wenina malekama sinoi minabo ya wa betito lobibo, Neidafaito

aifa foli sinoi minae? loto lobiye. ⁷Lo-bito, emotinasi lomuwabo, We makafo onona linubo lomáminako, aifa minone, loti lato, emokafo libo, Hemotina yagi mineu uti nala waini ilawa onona li nedalo, loto lobiye.

⁸Ena lunaga molotaito mika yawalakafo hiyaba aibo we lomuibo, Onona liyabo we muki ya li nuba oto, onona litato aliga abo we onona meinatina ya homu biyo. Ido homu abo we meinatina ya aliga biyo, loto lomuiye. ⁹Feto lomuito wenina fo sapito lunaga loti onona liyabo we muki ya onona fo hamena mako meinala hefana denaliyasi mako ya biye. ¹⁰Ido leda luwailati onona apiti liyabo wenina yama meina naba linubo ne, loti hatina kiyafa, ayaidana oto wenina muki yagi onona fo hamena mako meinala hefana denaliyasi mako ya biye.

¹¹Feito bito, meina liyado ya mika yawala ya hanu muti lomuwabo, ¹²Wenina aliga abo ya hamena founako onona liyabo, ido lemo ya leda luwailati loto onona naba li minogeto fo ligu onona liyonibo meina li mako itoto meina yaidana oto lomane, loti lomuwa.

¹³Lomuwato, emokafo we ma liwila oto lomuibo, Weninane, li nosámibo hedámowe. Hemokafo onona lito ya fo hamena mako meina hefana denaliyasi mako ya linowe, loto labe? ¹⁴Yagunu meinaka lito uwo. Aliga aibo we ya hemogi meina ayaidana oto binowe, loto holiyowe. ¹⁵Nemo neimo idafanema nenako, yaidana-meidana anowe, loto holinobo ya fetu ámanobo nefe? Ido idafa bi holiyonako, yagunu luka-haka naba hofu nomabe? loto lomuiye.

¹⁶Feito wenina abi loti hulitinagi we minabo ya hulitina ya lumunaibo ne. Ido hulitina lumibo wenina ya hulitinagi we minanabo ne, loto lobiye.

Yesu ya fulito sinoinaibo ha

(Mk 10:32-34, Lu 18:31-33)

¹⁷ Yesu ya Yelusalemu yonowe, loto ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya idipito eimotinako hanudo uwabo ya fetu lobibo, ¹⁸ Moda Yelusalemu numudo akaisa yowogeto, yalo nemo We Hula ya sokila molo muwabo we wenabatinagi ido lo molaibo ha api itibiyabo wegi adinalo biyato, ha fi numuti hofu nedo fulinune, loti ¹⁹ eito feka wenina adinalo biyato, hamane hiti, nala osogunu ikula hofu nedoti, yá yofolo ya hofu nedo fuliyato, fo hamena tili (3) uwageto fulinoguti ya hofa sinoinogolowe, loto lobiye.

Sebedi hipala loiti Yesu hafulalo minanoiye, loti holiyaibo hatina

(Mk 10:35-45)

²⁰ Ena aliga Sebedi olonafo idafa ma linowe, loto holito, ido hipala loiti yagi Yesu nedo ato, otinafokafo hina obula fi muto, ²¹ Yesukafo loga o edaibo, Nena idafa linowe, loto holiyane? loto lito, liwila oto fetu lomuibo, Hemo weninaka hiyaba o betinanibo hamena yalo hipane loiti ya ma fulu aga onaleka ito, ido ma aga adawaleka ito betiyageto, ya amedoti hafukalo we minanaieye, loto holiyowe, loto lomuiye.

²² Fetu lito, Yesukafo libo, Loga o nedanibo idafa ya monawa holifefe ladámane. Nemo hasuwala fi nedanabo hapu ya hemotina yaidana oti ogofuti linaife? loto loga o betito, fetu laibo, Aifa linoibo ne, loti lomuwaiye. ²³ Yesukafo libo, Nemo hena holinobo yaidana oti holinigilaifa, ido hafunelo filiga-filiga minanaibo ne, loto lanobo ya ogofuwámowe. E'e, Menefokafo ebawa lifefe lo betitaibo wenina ebatina ya ne, loto lobiye.

²⁴ Lobito, ege-ege moniyabo we teni (10) ya hawa holiti hounatinafo loiti

hafuwalo we minanoiye, loti lainako, loitiwa holi nosámibo biyae. ²⁵ Yagunu Yesukafo sutina fito ato lobibo, Hemotina holiyabo ya eito feka wenina hiyabatina we yasi onona liyabo ya eimotina hulitina li faka loti auba iti, feti feyalo, feti feyalo, loti ha lobi-lobi ama ne. Ido hiyabatina we wenaba yagi auba iti lobiti hiyaba o beti-beti abo monatina ya hemotina holi minama ne. ²⁶ Holi minafa, ido mona molaboidana hemotina minagu ya molámilo. E'e, we ma hemotinagu yauti wenabatina minanowe, loto holinaibo we ya hemotina houba-naba ononatina ya liyaneyo. ²⁷ Ido makafo wenaba ona minanowe, loto holinaibo ya nalalo houba-nabatina we minoto houba-naba onona liyaneyo. ²⁸ Ayaidana oto nemo We Hula ya wenina houba-naba o nedanae, loto ámowe. E'e, houba-naba o betito, ido lifimatina yagunu u hopa utanae, loto eimotina ebatina lito fulinowe, loto owe, loto lobiye.

Yesukafo we loiti nomudina likaibo li falato betibo ha

(Mk 10:46-52, Lu 18:35-43)

²⁹ Ena Yesugi ege-ege moniyabo wegi Yeliko numuna fulitoto uwado wenina nuba naba-naba Yesu ege uwae. ³⁰ Ege uwato, moda we loiti ma nomudina likaibo ya hanu anawalo amedoti minnaibo yasi Yesu aieye, loti labo ha holiti fetu laibo, Wenabao, Defiti yufa fibo we, milumate holiyo, loti auba iti sula fiyaiye. ³¹ Fetu laito wenina muki yasi, Ha hedámoti holiti minaliyo, loti hanu biyafa, wewa loiti yasi, Wenabao, Defiti yufa fibo we, milumate holiyo, loti oto yoti ha naba loti sula fiyaiye.

³² Laito, Yesu hanudo minoto sutina fito loga o betibo, Nemo ya hemotina neidafa o ledanaieye, loti holiyaiye? loto liye. ³³ Lito, liwila oti fetu laibo, Wenabao, nomude li falato ledanane,

loto holiyoie, loti lomuwaito, ³⁴Yesu lula-halau milumatina holito nomudinalo lito, ayalo nomudina falatito ege uwaie.

Yesu ya Yelusalemu yoibo ha

(Mk 11:1-11, Lu 19:28-4 Yo 12:12-19)

21 Ena uto Yelusalemu li alili moloto, ya Betefage numuna Olifi obula hinau yalo fedoto, Yesukafo ege-ege moniyabo we yauti we loiti ma idipito ²feto libo, Hemotina numuna meya meu selo negu yau uti, ayalo safu-dogi olafogi mofolagi nala iyabo minanaibo ya wa betiti, nala wina oti liti liwila oti nemo minodo aliyo. ³Feto aito we makafo loga o betiyaagetoma, Wenabakafo emo ononala ma neto yagunu lito oiye, loti lomuliyo. Feto lomunaibo ya ayalo safu-dogi ya idipinogolaiye, loto lobito idipiye.

⁴Feto feyaibo yagunu Gotikafo ha polofeti welalo molaito feti libo,

⁵Hemotina Saiyoni we wena feti loti lobilo. Walo. Hiyabatina we we-hudi ya hemotina minadoka aibo ya mona you liboko molo-molo aibo we ya safu-dogi meyalalo amedoto ne. Safu-dogi mofola

meyalo amedoto minoto ya aie, loti ya lobilo,

loto ha mono lufuwau (Sek 9:9) nebo ha yama ayalo iye.

⁶Ido ege-ege monibo we loitima Yesu welalo hololoti uti ⁷safu-dogi olafogi mofolagi idipiti loti, utinalo owo feka iyaibo ya li fuloti safu-dogi meyalalo molaito, Yesu yoto amedoto minoto wiye.

⁸Wito, wenina naba-naba mau minabo yasi, Wenabate ne, loti utinalo owo ya li fuloti hanudo unaido holaleka mikalo ya wilimo uwato, ido wenina malekama ya ya akawa lekoti hanudo ya molomo uwae. ⁹Ido wenina nuba naba li homu-homu o edabo ya ido masi li aliga-aliga o edabo yasi feti loti labo,

Aiyo, dowae, hosana! Defiti yufa figuti weyo, luwaka lanune. Wenaba huliyaibo aibo we ya dowalo holimo wibo ne. Yoisau okuluma minabo yagi ayaidana oti, aiyo, dowae, hosana! loti lo-lo ae,

loti aiyo-weiyo lo edomo uwae.

¹⁰Yesu ya monimo uto Yelusalemu numudo ya yoito wenina minabo muki ya elegiti feti labo, We me ya ya hema ne? loti loga-miga ato, ¹¹wenina nuba naba masi, Galili mikau Nasaleta numudoti polofeti Yesu ya ne, loti liwila oti lobi minae.

Yesu fele huliyaibo numuna nabau yoibo ha

(Mk 11:15-19, Lu 19:45-48, Yo 2:13-22)

¹²Ido Yesukafo fele huliyaibo numuna naba hilalau ya yoto idafa meina fiti minabo wenina, ido idafa meinalo fuloti minabo wenina wa betito ya muki heni fulo feka betito, ido hefana hola eito-eito nebo ya li filiga-filiga abo wenina folomotina muki yagi, ido nama mulu meinalo fuloti minabo wenina folomotina yagi muki ya li elepa ito fululu kaiye. ¹³Fululu kaito feti libo, Ha mono lufuwa igu feti loto libo,

Numunane ya ha lonumu-numu abo numuna ne, loti lanabo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 56:7) nebo nefa, hemotina yasi li ugele we numunatina yaidana o minae, loto lobiye.

¹⁴Feti lobito aya fele huliyaibo numuna nabau minaido ya nomudina likaibo ido hidina nosamibo wenina ato li faka lo betiye. ¹⁵Li faka lo betito, sokila molo muwabo we hiyabatina we ido lo molaibo ha api itibiyabo we Goti aubala itibibo idafa li oloto pibo ya wati, ido olufo fele huliyaibo numuna naba ebalo minabo yasi Aiyo, Defiti yufa fibo weyo, luwaka lo minone, loti labo ha holiti ya sebatina hala-kala loitaiye.

¹⁶Feti ya loga o edabo, Meu minabo

wenina ha labo ya holabe? loti lato, Yesukafo liwila oto lobibo, O, moda holiyowe. Ido ha ma,

Olufu namunagi ido olufu yagi wetinaloti luwaka lanae, loto ya oloto piyane,

loto ha mono lufuwau (Sng 8:2) nebo hama hemotina ya hitoti holiyámafe? loto loga o betiye. ¹⁷Loga o betito fulo betitoto numuna meya naba hilalauti feka uto, Betani numudo yoto lubuka yalo unaieye.

**Yá sigolo aila Yesu
welalo megunibo ha**

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸Ido leda luwaila numuna meya nabalobalo ya unowe, loto hanudo monimo aido ya inagunu fulito ¹⁹ya yá sigolo ma hanu anawalo watoto yá monalo wifa, ilawa iyámito ailako nebo watoto, hofa ilawa iyámanaiye, loto lomuito, ayalo yá aila ya meguniye.

²⁰Yá aila megunito, ya ege-ege moniyabo we wati elegiti fetolo, Igaidana oto yá sigolo aila ya henemane oto meguniye? loti loga o edato,

²¹Yesukafo libo, Ona lobiyowe. Holi hikito numuti lutina-hatina loiti molámatoma, yá sigolo fetofe edobo yaidana oti fetofeyanigilae. Ido yako minámiye. Hemotina obula okaleka yowa nebo ya ho noku sinoito uwo, loti lanabo ya hatina meyalo molanogolaiye. ²²Idafa ma muki yagunu linune, loti holi hikitoti Goti lomunabo ya moda linae, loto lobiye.

**Yesu ya hema welaloti holito fe-fe
ane? loti loga o edabo ha**

(Mk 11:27-33, Lu 20:1-8)

²³Ido Yesu ya fele huliyaigi numuna naba hilalau yoto, wenina ha mono api itibi neto sokila molo muwabo hiyabatina we yagi wenina hiyabatina we wenaba yagi emodoka loti loga o edoti

labo, Hemo ya idafa fe-fe anibo ya hema welaloti holito fe-fe ane? Ido hemakafo lohumito fe-fe ane? loti lae. ²⁴Lato, Yesukafo libo, Nemo yagi hemotina ya idafa mako ma loga o betiyoto, logane ya liwila oti fefe loti lonomatoma, nemo ayaidana oto hema welaloti holito idafawa feyobo huliya ya lobinogolowe. ²⁵Holilo. Yoni noku i beti-beti aibo we ya hema welaloti fetofe-fe aibo ne? Okuluma nebo we welaloti nefemo, ido aifa wenina wetinaloti ne? loto loga o betiye.

Loga o betibo hawa ya holiti yagunu loyolalo-melo oti fetolo, Okuluma nebo we welaloti ne, lanubo ya nedafaito holi hikito umámae? lolumutanaiye, loto fetolo ladámanune. ²⁶Ido aifa wenina wetinaloti ne, lanubo ya wenina muki Yoni polofeti ne, loti holiyabo yagunu wenina holitina holiyone, loto ya fetolo ladámanune, loti lae. ²⁷Fetolo liwila oti lomuwo, Lemo holifefe ladámone, loti lomuwo, emokafo libo, Nemo yagi ayaidana oto hema welaloti idafa-adafa fe-feyobo yama lobiyámanogolowe, loto lobiye.

**We ma hipala loiti
minaibo yagunu libo ha**

²⁸Yesukafo fetolo libo, Hatina kiya. We ma hipala loiti minaibo ya homu hipala nedo uto lomui, Hipane, eletifo ya uto nala waini ilawa mineu ya onona liyo, lomuwogeto, ²⁹hipalakafo libo, E'e, eleka hofa nedaito, ononaka liyámanogolowe, lifa, aliga ya lula-hala elepa itoto uto onona liye. ³⁰Ido wewa hipala ma nedo uto ayaidana ha lomuito, hipalakafo liwila oto fetolo libo, O, menefo, uto ononaka linogolowe, lifa, aguwámiye. ³¹Feito hipala loiti yaوتي hemakafo melafo welalo hololiye? loto loga o betito, fetolo labo, Homu hipala ne, loti lomuwo.

Lomuwo, Yesukafo libo, Nemo ona lobiyowe. Hefanatina takisi li-li abo we

ido hopa li uno-uno abo wenipa ya Goti wehudite weninala hiyaba o betibo hialalau yau hemotina u homu molo betiti yonae. ³²Holiyafe? Yonikafo hemotina minadoka mona fefe libo hanuwa api itibinowe, loto aifa, hemotina yasi holi hikito umámafa, hefana takisi li-li abo we ido hopa li uno-uno abo wenipa ya holi hikito muwae. Feto feyabo ya hemotina wa edotama nefa, lutinatatina li elepa iti holi hiki ladámae, loto lobiye.

**Nala waini migu hiyaba abo
we nosámabo hatina**

(Mk 12:1-12, Lu 20:9-19)

³³Yesukafo libo, Wase ibo ha ma hólilo. Mika yawala we makafo migu nala waini ilawa hifito, hila fito, hidinagunu nala waini ilawa lipi anabo eba lifefe loto, nala waini ilawa hiyaba anabo numuna huto, fetó fe huloitoto minawa ononawa ya hiyaba abo we adinalo moloito monimo eba faigaka wiye.

³⁴Ena nala waini ilawa hula lanaibo hamena ya alili agetoma houba-nabala we fetó lobibo, Mine hiyaba abo we minado uti, nala waini ilawa hula li nedoti alo, loto idipi molaiye. ³⁵Idipi molaito, mina hiyaba abo we minadoka u fedato, mina hiyaba abo we yasi houba-nabala we ma adinalo-hidinalo liti, we ma ya mainafagunu hofoti, ma ya hofó fuliti, ma ya hefanagunu hofae. ³⁶Feto feyato, ena houba-nabala we ma abi loti ya hofa idipi molaito uwabo mina hiyaba abo we yasi ayaidana hofa fe betiyae.

³⁷Feto feyato, aliga ya eimola hipala emotina minado ilifito fetó libo, Wa edoti hala holinabo ne, loto ilifi minagu ya molaifa, ³⁸mina hiyaba abo we yasi hipala ya wa edoti, eimotina loyolalomelo o minoti fetó labo, Emo yakafo melafo idafala we fi molo edaibo idafala muki linogolainako, yagunu hofó fulito idafala muki ya linune, loti ³⁹migu yauti

li feka fuloti, hofó fuliyae. ⁴⁰Yagunu mina yawala yakafo anaibo ya mina hiyaba abo wewa ya neidafa fe betinaiye? loto loga o betiye.

⁴¹Loga o betito, liwila oti labo, Nosámabo wewa ya li nosámibo o betito, hofó beti fulito, wenina eito ma ya nala waini ilawa mina hiyaba anabo, hula lanaibo hamenalo ya numu-numu anae, loto migu onona adinalo binaiye, loti lomuwa.

⁴²Feto lomuwato, Yesukafo fetó libo, Ha mono lufuwau yau fetó libo, Hefana ya numuna huwabo wenina wa aifa idafaidana itabo nefa, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne. Wenaba yakafo idafawa fetó feyaibo ya wa edoto elegiyone,

loto ha mono lufuwau (Sng 118:22-23) nebo hawama ya hitoti holiyámafe? ⁴³Yagunu lobiyowe. Goti hiyaba we wehudi weninala hiyaba o ledaibo mona ya hemotinalokati lito eito feka wenina hulawa li oloto pinabo ya adinalo binogolaiye. [⁴⁴Ido we makafo hefanawama yalo lumu fou lanaibo ya aubala leko-mako loto li hopa anaibo ne. Ido hefanawama yakafo we ma meyalo limo inaibo ya wewa ula ya moda metala-atala anaiye, loto lobiye.]

⁴⁵Ido sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Falisi we yasi wase ito ha libo ya lemo lo ledaiye, loti holiti, ⁴⁶nala i edanabo hanu moniti wita afa, wenina muki ya polofeti ne, loti holiyabo yagunu holitina holiyae.

**We wena linaido wetina
idafa nanabo ha**

(Lu 14:16-24)

22 Yesukafo wase ito ha hofa fetó lobibo, ²Okulumau nebo wehudite yakafo weninala hiyaba o ledanaibo monala ya hiyaba wenaba ma hipala wena linogolaibo yagunu wela-idafa

naba li nuba oto hobo hibo we yaidana oto ne. ³Wewa yakafo onodo we feti lobibo, Wenina homu sutina fiyobo minado uti idipiti anae, loto idipi molaito uwafa, sutina fibo wenina ya eleka o betito ámae. ⁴Yagunu onodo we ma hoba idipi moloto feti lobibo, Uti homu sutina fiyobo wenina ya feti lobilo, hobahobina ya hobo hito, ido bulumakaufena sipisipifena moda hobo hito, muki idafa lifefe lo huloninako, yagunu loti we wena adinalo li bito wetina-idafa nanae, loti lobilo, loto lobito idipi molaiye.

⁵Idipi molaito, uti hawa lobiyafa, holiyámoti aifa hanu eito-eito uwato, ma ya eimola minau wito, ido ma ya eimola hefana ononalalo wito, ⁶ido malekama yasi onodo wewa adinalo-hidinalo liti utina li nosámibo o betiti hobo beti fuliyae. ⁷Hiyaba wenabama hawa holito sebala hala-kala lito, himiwe idipi molaito, uti hobo beti fuliyabo weni-nawa muki hobo beti fuliti, numunatina ebatina yagi lepa ae.

⁸Lepa ato, onodo we lobibo, Hipane wena lito wela idafa lifefe lobo ya nanune, loto wenina su fi betiyofa, monatina fefe ladámibo yagunu anabo ya ogofuwámae. ⁹Yagunu hanu hofala nedo-nedo uti, wenina muki wa betinabo ya sutina fiti, idafa nanuniyo alo, lobiti idipiti anae, loto onodo we lobiye. ¹⁰Lobito, uti hanu hofala nedo-nedo monimo uti, wenina muki oloto piyabo, mona dowa molabo ido nosámibo molabo, muki ya idipiti ato, numuna nabau ya wenina naba nuba oti amedoti minae.

¹¹Nuba oti amedoti numugu ya minato, hiyaba wenabakafo wa betinowe, loto yoto wenina wa betimo wiye. Wa betimo wibo ya we ma hipa wena lido unigili holoi-holoi abo owo ulalo iyámibo ya wa edoto lomuibo, ¹²Weninane, hipa wena linigilado holoi-holoi abo owo ukalo iyámanibo ya igaidana

oto numugu meu ya yowane? loto loga o edaito, wema ha ladámiye. ¹³Ha ladámito, hiyaba wenaba ya onodo we feti lobibo, Wewa analo-hinalo nala iti midipu igu feka fulato, aya midipu igu yau hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae, loto lobiye.

¹⁴Ena ayaidana oto Gotikafo wenina muki ya sutina fifa, ido mako-mako wa molo betiye, loto lobiye.

Yesu hefana takisi yagunu loga o edabo ha

(Mk 12:13-17, Lu 20:20-26)

¹⁵Ena Falisi we yasi feka uti, Yesu ha lanaibo ya ha lito sigiya lo edanune, loti nuba oti hudala hi minoti, ¹⁶egetina molabo we ido Heloti ege molabo we Yesu nedo idipi molato uti feti labo, Api lilibiyanibo we, ha ona hulako lane, loto holi minone. Ido Goti hanula dowa yalo moninabo monagunu ona hula api lilibi-lilibi o minane. Ido aifa weninafe, ido hulitina nebo wenina ya holitina holiyámoto, ha ona yako lo minane. ¹⁷Feito loga o hedogeto ha liwila oto lananibo holinune. Ena hiyaba wenaba Sisa hefana takisi mu-mu onibo mona ya fefe loto nefe? loti loga o edae.

¹⁸Yesukafo hatina-manadina nosámibo hiyabo ya holitoto feti lobibo, Hemotina monona loiti iyabo we, nedafaito hepa molo nomae? ¹⁹Hefana takisi fulanabo hefana ya nilibilo, lito hefana denaliyasi mako ya li oloto piti ilibiyato, ²⁰Yesukafo wa edoto lobibo, Weunagi lufuwalagi me ya ya hema idafala ne? loto loga o betiye. ²¹Ya Sisa weunagi lufuwalagi ne, loti liwila oti lomuwato feti libo, Feti Sisa idafala liti ya Sisa liwila oti muilo. Ido Goti idafala liti ya Goti liwila oti muilo, loto lobiye.

²²Hawa libo ya holiti elegiti fulo edoit uuae.

**Fuliyaguti sinoiyabo yagunu
Yesu loga o edabo ha**

(Mk 12:18-27, Lu 20:27-40)

²³Aya hamenalo Sadusi wenina ya wenina fuliyagu yauti sinoiyámanabo ne, loti holiyabo ya Yesu nedo loti loga o edabo, ²⁴Api lilibiyaniho we, Mosesekafo fetu libo, We ma olufo hedámoto fuliyagetoma, unalafo yakafu wena-hiyona ya lito yalafodo olufo li oloto pi edanaife, loto libo ne. ²⁵Ido lemo minonigu ya yalafo-unalafo seweni (7) ya minato, ena homu yatinafo ya wena lito olufo hedámoto fulito, unalafokafo wenawa liye. ²⁶Lito emo ayaidana oto fulito, unalafo makafo wenawa lito fuliye. Fetiko fe liti uwato, yalafo-unalafo seweni (7) ya wenawa mako liti fuliye. ²⁷Muki ya fuliyato, aliga wenawa yamagi fuliye. ²⁸Fulito, yalafo-unalafo seweni (7) ya wenawa liyaboma nenako, yagunu wenina fuliyabo ya hofa sinoinabo hamenalo ya hema olonafo minanaibo ne? loti loga o edae.

²⁹Loga o edato, Yesukafo liwila oto libo, Hemotina ya ha mono lufuwau nebo ha ido Goti aubala yagi holifefe loti holiyámanako, yagunu hofa ha lo minae. ³⁰Wenina fuliyaguti sinoinabo hamenalo ya we wena mofu molá-mato, we wena adinalo li biyámanigilae. E'e, Goti enisolela okulumau minabo yaidana oti minanigilae.

³¹Ena wenina fuliyaguti hofa sinoinabo hamena yagunu Gotikafo lobibo ha ya hitámafe? ³²Fetu lobibo,

Nemo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minowe,

loto ha mono lufuwau (Kis 3:6) ya nebo ne. Emo ya wenina fuliyabo Gotitina ya minámiye. E'e, wenina nomudina hofawa minabo yako Gotitina ne, loto lobiyae. ³³Ido wenina mau minabo ya hawa

libo holiti ya mono api itibibo hala yagunu elegiyae.

**Ha auba ibo yagunu
Yesu loga o edabo ha**

(Mk 12:28-31, Lu 10:25-28)

³⁴Ena Falisi we yasi Yesu ya Sadusi we li you lo betiye, loti labo hawa holiti ya nuba oti minae. ³⁵Ido mau minagu yauti we makafo lo molaibo ha ya hitoto holifefe libo we ya Yesu hepa molo edanowe, loto emo nedo uto fetu lomuibo, ³⁶Api lilibiyaniho we, lo molaibo ha yauti ya nena ha ya u homu uto auba ibo ha ne? loto loga o edaiye.

³⁷Loga o edaito, Yesukafo libo, Luka-haka muki ido weuga muki ido haka-managa muki ya Wenaba Gotika ya umo,

³⁸loto lo molaibo hau (Lo 6:5) nebo hawa ya u homu uto auba ibo ha ya ne.

³⁹Ido aliga ha ma ayaidana oto nebo, Heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Wkp 19:18) ya nebo ya ne. ⁴⁰Hawa loiti ya Goti lo molaibo hala ido polofeti hatina muki ya mona lufawa ona hula ya ne, loto lomuiye.

**Yesukafo Falisi we Goti ilifi molaibo
we Kilisto yagunu loga o betibo ha**

(Mk 12:35-37, Lu 20:41-44)

⁴¹Falisi we muki nuba oti minabo ya Yesukafo fetu loto loga o betibo, ⁴²Hemotina ya Goti ilifi molaibo we Kilisto yagunu nedafaiye loti holi minae? Hema yufa fibo we ne? loto loga o betito, emotina yasi Defiti yufa fibo we ne, loti liwila oti lomuwa.

⁴³Lomuwato, emokafo fetu libo, Fetu ya Weuna Fele yakafu Defiti welau ha molaito, Wenabane ne, loto libo ya igaidana oto lo edaibo ne? Yagunu mono lufuwa igu yau fetu libo,

⁴⁴Wenaba yakafo Wenabane ya lomuiibo, Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ya uwokafo-mota fulo higa feumau betinogolowe, loto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) ya nebo ne. ⁴⁵Feito Defitikafo ya, Wenabane ne, loto lito Goti ilifi molaibo we Kilisto ya igaidana oto Defiti yufa fibo we nebo ne? loto loga o betiye.

⁴⁶Yagunu wenina ma ha liwila oti lomunabo ya ogofuwámato, aya hamena yalokati minomo uwabo ya holiya holiti hofa loga-miga o edámae.

Lo molaibo ha api itibiyabo we ido Falisi we monatina ha

(Mk 12:38-39, Lu 11:43-46, 20:45-46)

23 Yesukafo wenina nuba abo ido ege-ege moniyabo we ya fetu lobibo, ²Holilo. Lo molaibo ha api itibiyabo we ido Falisi we yasi Mosese yaidana oti lo molaibo ha api itibi-itibi o minae. ³Yagunu hemotina lo molaibo ha api itibiyabo ha muki ya holiti meyalo molalo. Ido monatina molo-molo abo yaidana oti molámilo. E'e, wetinagunu lo oloto molabo nefa, eimotina hatina ya meyalo molámae. ⁴Ido lo molaibo ha api itibiyabo, wenina lutina-hatina li aila i betinaibo ha ladámoti, auba ibo ha lobiti hena li mofu betiyafa, adina li faka lo betiyámae.

⁵Ido wenina wa ledoti luwate lanae, loti wenina nomudinalo idafa muki fe-fe ae. Ido wenina wa ledanabo mono wenina minone, loti holinigilae, loti lo molaibo ha ma aila nabalo lufuwa iti huwamenau moloti onobatinalo wase iti molae. Ido Goti lomunigili utinalo owo onuwalo ekeni nala fana-fanalo i-i ae. ⁶Ido wetina-idafa naba nanabo hame-nalo ya wenina nomudinalo folomo homu nedo yako ya amedanune, loti holiti, ido mono numugu yagi ayaidana oti wenina nomudinalo ya folomo homu

nedo minanune, loti holi-holi o minae. ⁷Ido maketilo ya wenina wa ledoti aiyo-weiyo ha lolumunae, loti holiti, Api lilibiyabo weninae, loti luwate lanae, loti holi-holi o minae.

⁸Fetu feyafa, hemotina api itibibo we makoko ya ne. Ido hemotina muki ya yatinafo-unatinafo ya minae. Yagunu wenina masi, Api lilibiyabo weninae, loti latoma, ya fetu ladámilo, lobilo. ⁹Ido mikalo me ya we ma, Metefo ne, loti huliya li akaisa oti luwala ladámilo. E'e, Metinafo makoko nebo we ya okulumau ne. ¹⁰Ido hemotina yagunu wenina masi, hiyabate wenaba ne, loti latoma, ya fetu ladámilo, lobilo. Hiya-batina wenaba ya makoko ilifi molaibo we Kilisto ya ne. ¹¹Ido hemotina yauti we makafo u homu moloto huliyaagi wenaba ona nebo we ya hemotina onodo weninatina minanaieye. ¹²Yagunu we ma eimola huliya ito yonaibo ya Gotikafo huliya ito lumunaibo ne. Ido we ma eimola huliya ito lumuto moni minanaibo ya Gotikafo huliya li akaisa edanaibo ne, loto lobiye.

Mona nosámibo molabo ha

(Mk 12:4 Lu 11:39-42, 44, 52, 20:47)

¹³Yesukafo libo, Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Hemotina ya okulumau nebo we wehudite hilalau yonigilabo wenina hotinalo ya hanu hu beti-beti o minae. Fetu fe minabo heimotinasi ya hilalau yowámoti, ido yonigilabo wenina ya hanuma hu beti-beti o minae.

[¹⁴Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Hemotina wena-hiyona ya hotina iti numunatina idafatina ya ugele noti, ido wenina wa ledanae, loti ha fana-fana Goti lomu-

lomu aboma nenako, lifimatina ya li mulalo-mulalo oto molanaiye.]

¹⁵ Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Hemotina lege molanaibo we ma wita anune, loti ya ho no mulalo ido mikalo uti loti moniyabo onona naba-naba liti moniti wita-wita oti, wewa oloto piyageto ya hopa api ilibiyato mona nosámibo molanaibo yakafo hemotina mona nosámibo molabo ya li yoima o betinako, so fiyá-manaiibo soku unaibo ne, loto lobiye.

**Falisi we fele idafa-adafa naba
ya fulitoti idafa hefolako li
faka labo ya hanu bibo ha**

¹⁶ Aiyo, hemotina nomudina likaibo yasi wenina hanu idipiyabo ya lifima ha naba-naba liwila oti linigilae. Hemotina ha feti labo, we ma feti feyanowe, loto lido ya hawa libo li auba ito li onae, loto fele huliyaagi numuna naba huliya lanaibo we ya hawa aifa liye, loti lo-lo ae. Feti lafa, ido we makafo feti feyanowe, loto hawa libo li auba ito li onae, loto hefana goli ya fele huliyaagi numuna naba lulau nebo huliya lanaibo we ya hawa meyalo molo, loti lomuwa. ¹⁷ Hemotina ya ha manadinai minámibo ido nomudina likaibo weninao, hefana goli ya hula nefemo, ido fele huliyaagi numuna naba yakafo hefanawa li fele ai-boma ya hula ne?

¹⁸ Ido yako minámiye. We makafo feti feyanowe, loto hawa libo li auba ito li onae, loto idafa hi-hi abo folomo huliya lanaido yagunu hemotina yasi, Aifa liye, loti lo-lo afa, ido makafo Metefo aifa munaibo idafa ya sokila hi-hi abo folomolo nebo huliya lanaibo we yagunu hemotina labo, ha feti lanibo ya meyalo molo, loti lomu-lomu ae. ¹⁹ Hemotina nomudina likaibo weninao, nena idafa hula ne? Goti munigili liti abo idafa ya

hula nefemo, ido idafa hi-hi abo folomolo yakafo munabo idafawa li fele ai-boma ya hula ne? ²⁰ Yagunu we makafo feti feyanowe, loto lanaibo we ya hawa libo li auba ito li onae, loto idafa hi-hi abo folomo huliya loto lanaido ya folomowa yagi ido idafa muki folomolo mulalo nebo hulitina muki yagi auba ito li onae, loto lanaibo ne. ²¹ Ido we makafo feti feyanowe, loto hawa libo li auba ito li onae, loto lanaibo we ya fele huliyaagi numuna naba huliya lanaido ya numunawa huliya yagi ido ayau nebo we yagi hulitina muki ya li auba ito lanaibo ne. ²² Ido we makafo feti feyanowe, loto hawa libo li auba ito onae, loto okuluma huliya loto lanaibo we ya Goti nebo eba yagi ido eba yawala yagi hulitina li onae, loto lanaibo ne.

²³ Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Wete-idafa li la fulinaibo idafa-adafa teni (10) ya linaguti ya idafa mako ma hona moloti Goti muwafa, lo molaibo ha hula yau mona naba nebo ya fefe liboko molabo mona, ido wenina milumatina lutina-hatinau holiyabo mona, ido holi hikitabo monalo molomo yowabo mona ya moda fulitae. Hemotina lo molaibo ha yau idafa ma meyalo molaboidana oti muki idafa hefola naba maina ya meyalo molalo. ²⁴ Hemotina nomudina likaibo yasi wenina hanu idipinabo wenina minae. Feti feyabo ya we makafo no nanaibo yau hemeuna lumuto nebo yauti li fulaifa, ido safu-kameli yau nebo ya aifa no mikilito aibo we yaidana oti minae.

²⁵ Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi ido Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Kapugi lapegi ya feka etuwalo noku no iyafa, lulau yau idafa-adafa magi magi linubolae, loti weudina-lutina-hatinau yau auba iti holi

minabo monagi, ido nomudina fulibo idafa-adafa li nuba oti no hulanubolae, loti dowae loti holiyabo monagi ya faitiye. ²⁶Falisi we hemotina nomudina likaibo ya idafa lulau ya homu noku no inabo feka yagi maina feke loti hiluwa lanaibo ne.

²⁷Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Hemotina hono molo betiyabo ebato ufa hiyoba libo wiliyabo yaidana oti minae. Aya ebato fekaka ya wenina wati eba dowae ne, loti holiyafa, ido lulau ya hono aubatina ido idafa-adafa nosámibo lilitibo nebokafo faitibo ne. ²⁸Hemotina yagi ayaidana oti utina etuwakafo wenina nomudinalo dowae moniti monatina fefe libo molo minafa, ido lutinau yau monona loiti iyabo mona ido nosámibo-asámibo mona ya faitibo ne, loti lobiye.

**Api itibiyabo we mona molabo
yagunu lifima binaibo ha**

(Lu 11:47-51)

²⁹Aiyo, hemotina lo molaibo ha api itibiyabo wegi Falisi wegi monona loiti iyabo weninao, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Polofeti honotina molo betiyabo ebalo numunatina hu betiti ido monatina fefe liboko molabo wenina honotina molado idafa hifiti ebawa goloti feyae. ³⁰Feto feti labo, Awatefo-mota hamenatinalokama minonibo neko, polofeti hofu beti fuliyabo wenina ya adina li faka ladámadi ne, loti lo-lo ae. ³¹Feto loti labo hawa yakafo hemotina ya polofeti hofu beti fuli-fuli abo we yufa fiyabo weninatina ne, loti moda sigiya lo betiye. ³²Ido awatinafo-mota aidana apiti fe-fe abo idafama onesa hemotina ayaidana oti monatina molomo yowae. ³³Hemotina hosofa nosámibo olufola minabo, ya Gotikafo li halo molo betito so fiyá-

manaibo soku yau fulu betinaibo, ya igaidana oto holi unabone?

³⁴Yagunu holifefe loti holilo. Polofeti, ido ha manadinau nebo we, ido ha mono api itibiyabo we ya hemotina minagu idipi moloto anabo, malekama ya hofu beti fuliti ido yá yofolo hofu betinabo ne. Ido malekama ya mono numunatinau ya nala ikula hofu betiti ido heni fulu betiyato numudo malo-malo unabone. ³⁵Yagunu wenina yasi monatina fefe libo wenina mikalo me ya ya hofu beti fuliyabo lifima muki ya hemotinaloka minanogolaiye. Feito monala fefe libo we Abeli hofu fulibo hamenaloti wenina ya hofu beti fulimo uti uti Sekalaiya, Belekia hipala yagi hofato fulibo hamenalo uwae. Wewa ya fele huliyaagi numuna naba yagi idafa hi-hi abo folomogi lusaku yalo nedo ya hofu fuliyae. Yagunu lifimawa muki ya hemotinaloka binaibo ne. ³⁶Nemo ona lobiyowe. Lifi-mawa muki ya onesa wenina minado me ya fedo binaibo ne.

**Yesukafo Yelusalemu wenina
yagunu hufo aibo ha**

(Lu 13:34-35)

³⁷Aiyo, Yelusalemu weninao, Yelusalemu weninao, hemotina yasi polofeti hofu beti fuliti, ido hefanagunu wenina minagu idipi molaibo ya fuloti hofu betiyabo, ya okolofokafo olufola okonau li nuba o betibo yaidana oto hemotina muki ya hamaneu li nuba o betinowe, loti holiyofa, ido eleka o betito, e'e, lae. ³⁸Holilo. Numunatina ebatina fulitoto ya polofeti hemotinagi minámato, heimotinako minanabo ne. ³⁹Yagunu lobiyowe. Nemo ya hofa wa nedámoti monimo uti uti Wenaba huliyaalo aibo we ya ebola logeto mino holimo wiye, loti ha mono lufuwau (Sng 118:26) nebo ha lanabo hamena yalo ya hofa wa nedanigilae, loti lobiye.

**Fele huliyagi numuna naba ya
luko-mako anabo ha**

(Mk 13:1-2, Lu 21:5-6)

24 Yesu fele huliyagi numuna naba ya fulitoto wido ege-ege moniyabo we ya fele huliyagi numuna naba huwabo ya ilibinune, loti emo nedoka ato, ²Yesukafo libo, Numuna huwabo idafa muki ya wafe? Nemo ona lobiyoue. Hefana makafo hefana ma mulalo nebo meidana oti waitámanigilae. E'e, muki ya itifu fulato, lumu fou lanogolaiye, loto lobiye.

Hena nosámibo fedanaibo ha

(Mk 13:3-13, Lu 21:7-19)

³Yesu Olifi obulalo ya amedoto neto, ege-ege moniyabo we emo maina ya nedo loti feto lomuwabo, Hawa lanibo yama nena hamenalo oloto pinaibo ne? Ido igaidana oto mebe-maba ya fedanaibo wato hemo hofa liwila oto ananibo hamena ido mika okuluma hulanaibo hamena moda alili aibo ne, loto holinune? loti loga o edae.

⁴Loga o edato, Yesukafo libo, Hemotina wenina masi loti hote itanae, loti wa fefe loti monilo. ⁵Wenina abi lokati huline liti, nemo Goti nilifi molaibo we Kilisto minowe, lanabo ya wenina muki hotina inigilae. Feito nenako, wafefe loti hiyaba oti minalo.

⁶Ido fina ha ido lowa ha ya holinigilafa, holi biyámilo. Idafawa yaidana fedanogolaifa, mika okuluma hulanaibo hamena ya ayalo fedámanaibo ne. ⁷E'e, wenina mikau-mikau ya lowa fimo uwato, ido mikalo hiyaba we ma weninalagi ido hiyaba we ma weninalagi lowa fina fimo unabo ne. Ido mikau-mikau inagunu naba oloto pitoko minageto, ido mika mima naba anaibo ne. ⁸Ido idafa-adafawa muki ya wenipa

olufu hedanigili utina apito ogofu aibo yaidana oto ne.

⁹Ena aya hamenalo ya hemotina nemo weninane minanako, yagunu liti utina ogofu li biti hena naba li mofu betiti hofu beti fulinabo ne. Ido mikau-mikau wenina muki yasi weninane minabo yagunu lutina-hatinau holi nosámibo-asámibo binigilae. ¹⁰Ido idafawa ya oloto pinaibo hamenalo ya wenina abi loti ya fulu nedoti hopa uti weninatina ya li uwotinafa-mota adinalo biti eimotina-eimotina uwolafo-uwolafo bulinabo ne.

¹¹Ido ha sugi polofeti abi lokati anabo ya wenina muki hotina inabo ne. ¹²Ido mona nosámibo ya u naba naba fedanogolainako, wenina muki ya lutina-hatina bi-bi abo mona ya fulitanabo ne. ¹³Feti minanigilafa, holi hiki loti auba iti minobo henawa hulanaibo hamenalo yonabo wenina ya Metefokafo li nomudina wanaibo ne. ¹⁴Ido wenina muki mikau-mikau minabo ya hawa holinigilae, loti wehudite hiyaba o ledaibo we hala ukuwa dowo ya lobimo uwato, hawa holitato, ena aliga mika okuluma hulanaibo ne, loto lobiye.

Idafa nosámibo aliga fedanaibo ha

(Mk 13:14-23, Lu 21:20-24)

¹⁵Wenina yasi Daniyeli ha libo, Ha mono lufuwau (Dan 9:27, 11:31, 12:11) nebo hawa hitanabo ya holifefe loti holinigilae. Idafa nosámibo-asámibo muki idafa li hopaitanaibo idafa yagunu libo, aya idafawama eba felelo yalo minanaibo ya wa edanado ¹⁶Yudia mikau minanabo wenina u obulaleka holi unigilae. ¹⁷Ido ma numuna obito minanaidoti ya lumuto numunalau yauti huwamenala linaibo hamenala minámanogolaiye. ¹⁸Ido ma ya minau onona linaidoti ya hofa liwila oto uto ulalo owo liyámanogolaiye. ¹⁹Ido aya hamenalo ya wenipa olufu houmatinau

nebogi, ido wenipa olufotina amina bi minanabogi ya hena naba holinabo ne. ²⁰Ido idafawa fedageto holi unabo ya asi naba anaibo hamenalofe, ido Sabati foli hamenalo ya oloto pitanaie, loti Goti lomu-lomu o minalo. ²¹Aya hamenalo henawa naba-naba fedanaibo ya mika okuluma oloto pido akaisati loto onesa hamenalo minaiabo hena yaidana oloto piyámibo ne. Ido aliga yagi hena yaidana ma minámánogolaiye.

²²Hamenawa ya fukoto li fouma itámibo neko, wenina ma ya minámadi ne. Feito nefa, emokafo weninala wa molo o betibo yagunu holito hamenawa li fouma itanogolaiye.

²³Ido aya hamenalo we makafo, Wa edalo. Ilifi molaibo we Kilisto me ya ya ne, loto lanaife, ido, Walo. Yowa ne, loto lanaibo ya holi hikito umámilo. ²⁴Feito wenina masi oloto piti sugi ha lanabo, maleka nemo ya Kilisto minowe, lato ido ma yasi, Nemo polofeti minowe, loti feyanabo, ya idafa hofawa naba-naba eito-eito ido aubatina idipibo idafa li oloto pinabo, ya Goti weuna fi betibo weninala yagi hotina inune, loti ogofunabo neko ya hotina inadi ne.

²⁵Hamenawa aliga anaibo yagunu hemotina moda homu lobitowe. ²⁶Yagunu moda hafali mikau yola ne, latoma, ya aguwámilo. Ido moda numugu lulau meu ne, lanabo yagi holiyámilo. ²⁷E'e, hopanakafo filiga fo yoidokati hopana hito uto fo lumidoka ya wibo yaidana oto wenina yasi nemo We Hula hofa liwila oto anobo ya wa nedanae.

²⁸Holifefe loti holiyafe? Hono ula nedo yalo nama hiyala ya loti nuba ae, loto lobiye.

We Hula liwila oto anaibo ha

(Mk 13:24-27, Lu 21:25-28)

²⁹Ena hasuwala fiyabo hamenawa hulageto yalo,

Fo ya lubu ito, igana lamenala ya hulito, ofiya ya okulumauti limo iyageto, okulumalo nebo idafa muki ya momoga anogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Ais 13:1 34:4) ya nebo ne. ³⁰Aya hamenalo nemo We Hula anobo mebe-mabane okulumalo yalo oloto piyageto, mikau-mikau minabo wenina muki wa nedoti ya hufo nama naba lato, nemo We Hula ya okuluma limulo minoto aubane nabagi ido lamena nabagi feyoto wa nedanabo ne.

³¹Ena nemo enisolene ya idipi moloto bomu wekilofa nola aubafofo loti moloti mika filiga-filiga okaleka-wakaleka uti weuna fi betibo weninala li nuba o betinae, loto lobiye.

Yá sigolo monala yamo lilibibo ha

(Mk 13:28-31, Lu 21:29-33)

³²Hemotina ya yá sigolo monala yamo idafa lilibibo ha holifefe loti holilo. Yá sigolo akawa ya adoloma bu loto nowala minoto aila hofawa itoma, ayalo fo lanaibo hamena alili aiye, loti holiyae. ³³Feito idafawa muki yagi oloto pito hemotina wa minanabo, ya hamenawa moda selo ona molaibo ne, loti holinigilae. ³⁴Ha ona lobiyowe. Hamena onesa me ya minabo wenina malekama fuliyámato ya idafawa muki lobiyobo ya oloto pinaibo ne. ³⁵Mika okuluma ya hulanogolaifa, nemo hane ya minowamonowa omo yoto huladámánaibo ne.

Hamena yagunu holifefe ladámae, loto libo ha

(Mk 13:32-37, Lu 17:26-3 34-36)

³⁶Idafawa muki oloto pinaibo hamena ya holifefe libo we ma minámiye. Ido okulumau enisole yagi holifefe loti holiyámae. Ido nemogi Hipala minobo ya holifefe loto holámowe. E'e, Metefo yako fedanaibo hamenawa ya holi ne. ³⁷Ido nemo We Hula hofa liwila oto anobo hamenalo ya Nowa nebo hame-

nalo wenina monatina molabo yamaid-ana oti mona molanabo ne. ³⁸No luta naba ya oloto piyámibo hamenalo wenina wetina-idafa no-ano noti, we wena mofu molato, we wena adinalo li biyato, feti yaidana-meidana monalo moni minato, Nowa sipiku yoibo yalo ³⁹no luta naba-naba wilito anaibo hamena ya holife fe loti holiyámato, no luta naba-naba wilito loti weninawa muki ya hililifa oto idipito wiye. Ido yamaidana oto nemo We Hula liwila oto anobo hamenalo ya feti feyabo yaidana anae.

⁴⁰Ido hamena yalo we loiti migu onona li minanaidokati ma ya liti ido ma ya fulo edanabo ne. ⁴¹Ido wena loiti maina onona li minanaidoti ma ya liti ido ma ya fulo edanabo ne.

⁴²Feito ya nenako, yagunu Wenabatina liwila oto anaibo hamena ya holiyá-manako, yagunu wati hiyaba otiko minalo. ⁴³Ido numuna yawala yakafo eletifo luwaila numunaneu ugele we fukoto yonaibo ne, loti holibo neko, midipuku ya hiyaba ageto fukoto yowámadi ne. ⁴⁴Feti hemotina yagi nemo We Hula anobo hamenane ya holiyámabo yagunu hiyaba otiko minalo, loti lobiye.

**Onodo mona dowa molaibo
wegi ido ma mona nosámibo
molaibo wegi hatina**

(Lu 12:42-46)

⁴⁵Yesukafo feti libo, Ena onodo we yauti hemakafo onona holi muto fefe loti lito ha mananau nebo we ne? Onona yawala yakafo, Wewa ya ononane liyabo wenina muki ya hiyaba o betito, wetina-idafa nanabo hamenalo ya wetina-idafa hona moloto bi-bi anaiye, loti weuna fi edaibo ne. ⁴⁶Aliga onona yawala liwila oto loti onodo we lomuido meyalo moloto onona li nebo we wa edageto ya dowa mino holinogolaiye. ⁴⁷Nemo ha ona lobiyowe. Onona yawala ya loti idafa-adafane muki hiyaba o

nedanaiye, loti huwamenala muki ya onodo we analo molanogolaiye. ⁴⁸Feito molanogolaifa, ido onodo we ya monala nosámanaibo moloto, onona yawala ya henemane oto liwila oto ámanogolaiye, loti lula-halau holito ⁴⁹ya hounalafomota houba-naba we osogunu hofa betito, ido no noti lutina-hatina li hopa oti moniyabo wegi maina wetina idafa ido no-ano naba no-no minanae. ⁵⁰Ena wewa onona yawala liwila oto anaibo hamenala yagunu holiyámato, ido onesa eletifo ámanogolaiye, loti holi nedo, aya hamenalo moda lo fedanaiye. ⁵¹Fedoto we ya monona loiti iyabo wenina ebatinau yau ilifi molageto, ayau moda hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae, loti lobiye.

Olipa teni (10) ya wase ibo hatina

25 Yesukafo ha ma feti libo, Aya hamenalo ya okulumau nebo we wehudite weninala hiyaba o ledaibo we monala ya olipa teni (10) yasi lamutina ya liti uti, hipa wena linogolaibo ya hanudo anaibo hatula oto ilimito anune, loti uwabo yaidana oto ne. ²Olipa faifu (5) ya ha manadinau nebo nefa, ido maleka faifu (5) ya ha manadinau minámiye. ³Ha manadinau minámibo olipawa yasi lamutina liti uwafa, ido no lamuku lekinabo ya ma liyámae. ⁴Ido ha manadinau nebo olipawa yasi lamutina liti ido no fiyabo idafau yau lamu no ma malekama liti uwae.

⁵Ena hipawa wena linogolaibo ya anaibo ne, loti hiyaba afa, ámito olipawa nomudina fifi aito uwo uno minae.

⁶Uwo uno minato, lubuka luwaila midipu ibo hamenalo ya wena linogolaibo we ya hanudo lo fedageto ya uti, wa edoti ilimiti liwila oti alo, loti ha naba ma oloto wito, ⁷olipama muki sinoiti lamutina lifefe labo, ⁸ha manadinau minámibo olipa yasi ha manadinau nebo olipa ya feti lobiyabo,

Lamute ya finogolaiye. Hemotina no ma leki ledalo, loti lafa, ⁹ido ha manadinau nebo olipa yasi, E'e, note me ya hemotinagi ido lemogi lekinubo ya ogo-fuwámiye. Hemotina uti no ma meina fiyalo, loti lobiya. ¹⁰Ena lamu no meina finune, loti hanudo u minado ya wena linogolaibo hipawama aito, hiyabala o minabo olipa ya wetina-idafa hofu hiti molabo numugu ya maina yowato hanu huwae.

¹¹Hanu moda huwato, ido aligama olipa malekama yagi loti feto lomuwbabo, Wenabao, wenabao, hanu si ledowo, lafa, ¹²ido emokafo libo, Nemo ha ona lobiyouwe. Hemotina wa betifefe loto wa betiyámowe, loto lobiye.

¹³Yagunu holilo. Liwila oto anobo hamena ya hemotina holiyámabo yagunu ya hamena-hamena moda wati hiyabane otiko minalo.

Onona liyabo we tili (3) wase ibo hatina

(Lu 19:11-27)

¹⁴Ido hamenawa anaibo ya feito yaidana oto ne. Holilo. Hamena ma we makafo hanu faiga unowe, loto ononala liyabo we huwamenala adinalo moloto, idafane hiyaba o nedato unowe, loto sutina fito, ato ¹⁵adinalo molaibo we ya onodo we muki monatina yagi ido idafa-adafa lifefe lanabo ogofuto mino betibo aubatina yagunugi holito hefana ya hona moloto we ma hefanala naba-naba huliya taleni faifu (5) ya muibo, ido we ma hefana naba taleni loiti ya muibo, ido we ma hefana taleni mako ya muibo, feito bitoto unogolaibo hanu ya wiye.

¹⁶Ena hefana taleni faifu (5) libo wema ya aloko uto hefanamakafu onona lito hefana taleni faifu (5) magi ika oto liye. ¹⁷Feto feyaito ido hefana taleni loiti libo wema ayaidana oto hefana taleni loiti magi liye. ¹⁸Lifa, ido hefana tal-

eni mako libo wema hefanawa lito uto mikau ya hale lito faluku aiye.

¹⁹Aliga hamena fana minototo ononala liyabo hiyabatina we wenaba ya hefana bibo yama lifefe lanowe, loto liwila oto aiye. ²⁰Feto feyaito hefana taleni faifu (5) ya libo wemakafu hefana taleni faifu (5) magi li makoito lito lomuibo, Wenabao, wao, hefana taleni faifu (5) nomanima ononawa limo uto hefana taleni faifu (5) ya magi weunawa liyouwe, loto lomuiye. ²¹Lomuito, hiyaba we wenaba yakafu liwila oto lomuibo, Hemo ya houba-naba we dowu minoto hanelo hololanibo ononaka dowu wa owe. Hemo hefola idafalo hiyaba we dowu minaninako, yaidana oto huwamenane muki ya hiyaba o nedageto, nemote keloto dowu lotoko minomo yonogolone, loto lomuiye.

²²Ido hefana taleni loiti libo wemakafu loto lomuibo, Wenabao, wao, hefana taleni loiti nomanima ononawa limo uto hefana taleni loiti magi weunawa liyouwe, loto lomuiye. ²³Lomuito, hiyaba we wenaba yakafu libo, Houba-naba we dowu minoto ido hanelo hololanibo ononaka dowu wa owe. Hemo hefola idafalo hiyaba we dowu minaninako, yaidana oto huwamenane muki ya hiyaba o nedageto, nemote keloto laloko minomo yonogolone, loto lomuiye.

²⁴Ena hefana taleni mako libo wemakafu loto lomuibo, Wenabao, lukahaka ito aiboma minanibo ne, loto holiyobo, hoba-hobina midinau hifiyabo ya lito wenina eito mikatinau yufa idafa itili agu yauti liti no-no aniboma nenako, ²⁵yagunu holika holito, hefana taleni mako nomanibo ya mikau hale lito faluku obo me ya ya ne, loto muiye.

²⁶Muito, hiyaba wemakafu lomuibo, Hemo ya houba-naba we hafali nosámibo minane. Hemo wa nedanibo ya eito wenina midinau

yauti wetina-idafa hifiyabo ya lito wenina eito mikatinau ya yufa idafa itili agu yauti liti no-no obo wa nedanima nefe? ²⁷Ido nemogunu fetoto holiyaninako, hefana hiyaba we adinalo moloto ido hiyabane we anaibo hamenalo ya hefanala molobo yagi hefana weuna yagi linaiye, loto hefanane ya molo-molo abo numugu ya neidafaito molo nedámame? loto loga o edaiye. ²⁸Loga o edoto, ya fetoto lobibo, Hefanawa taleni mako ya anaute liti hefana taleni teni (10) ya li nebo we ya muilo, loto lobiye. ²⁹Feito idafa ma wa naibo we ya magi onu ito muwageto idafa naba wa nanaibo we minanogolaiye. Ido we ma idafa hefolako wa naibo ya aya idafa hefolo wa naiboma ya anaute ipo anogolaiye. ³⁰Ido houba-naba we nosámibo ya midipu igu feka fulitato, midipu igu ya hufo naba-naba oti wetina hofala guti minanigilae.

Hamena naba hala

³¹Nemo We Hula ya lamenane nabau anobo, enisole muki yagi maina anubo hamenalo, ya ekeni folomonelo yoto amedoto minoto, ³²wenina mikau-mikau onobanelo li nuba o betiyato, ido sipisipi hiyaba wekafo sipisipi ido meme fokito hona molo betibo yaidana oto wenina fokito hona molo betinogolowe. ³³Sipisipi ya ane onaleka fuloto betito, ido meme ya ane adawaleka fuloto betinogolowe. ³⁴Ena hiyabatina we wehudi nemo ya wenina ane onaleka minanabo ya fetoto lobinobo, Hemotina Menefo nesibala bibo wenina ya alo. Hana mika oloto pidoti Menefokafo hiyaba wenina naba minanae, loto ebatina we fi molo betibo eba ya liniae. ³⁵Holiyafe? Nemo inagunu fulito minoto hemotina ya wene-idafa nomabo ne. Ido nogunu holiyoto no ya nomabo ne. Ido eba eito maukati

oto hanudo minoto numunatinau ya nilimiti uwabo ne. ³⁶Ido unelo owo minámito unelo owo ya holoi nedabo ne. Ido idafa i hiliyoto hiyaba o nedabo ne. Ido nala numugu minoto loti wa nedabo ne, loto lobinogolowe.

³⁷Fetoto lobinado ya monatina fefe libo weninawa yasi liwila oti fetoto lonumunabo, Wenabao, nenafeko inagunu fuliyageto wa hedoto weka-idafa homonibo ne? Ido nogunu holiyageto no homonibo ne? ³⁸Ido nenafeko ya eba eito maukati we wa hedonibo minane, loto hilimito numunateuka uwonibo ne? Ido ukalo owo minámito minageto ukalo owo holoi hedonibo ne? ³⁹Ido nenafeko idafa hilito minageto uto wa hedoto, ido nalau minageto uto wa hedonibo ne? loti loga o nedanabo ne.

⁴⁰Ido nemo hiyabatina we wehudi ya liwila oti fetoto lanobo, Ha ona lobiyo-owe. Hemotina yasi weninane hilitina minámibo wenina ma fetoto fe betiyabo ya nemogi fetoto fe nedae, loto lobinogolowe.

⁴¹Ido ane adawaleka minabo wenina yagi fetoto lobinobo, Hemotina u hopa unabo wenina nemo minodo ya fulitoti, nosámibo yawalagi himiwelagi so fiyámamabo so lifefe lo betigu yau lumuti minalo. ⁴²Holiyafe? Nemo ya inagunu fulito minoto hemotina wene-idafa ya nomámabo ne. Ido nogunu holiyoto no ya nomámabo ne. ⁴³Ido eba eito maukati loto minoto numunatinau ya nilimiti aguwámabo ne. Ido unelo owo minámito ya unelo owo ya holoi nedámabo ne. Ido idafa hilito, ido nalau minoto ya loti hiyaba o nedámabo ne, loto lobinogolowe.

⁴⁴Lobiyo, emotina yasi lonumunabo, Wenabao, nenafeko inagunu fuliyanibofe, ido nogunu holiyanibofe, ido eba eito malekati anibofe, ido ukalo owo minámibofe, ido idafa i hiliyanibofe, ido nalau minanibo

ya aga li faka ladámone? loti loga o nedanabo ne.

⁴⁵Ido liwila oto lanobo, Nemo ona lobiyouwe. Hemotina yasi weninane hilitina minámibo ma ya fetofe betiyámabo ya nemogi fetofe nedámabo ne, loto lobinogolowe.

⁴⁶Yagunu uti minowa-minowa anaibolifima ya limo yonigilae. Ido monatina fefe libo wenina ya nomudina hofawaminowa-minowa oti minomo yonigilae, loto lobiye.

**Yesu hofu fulinigili
ha loti hudala hiyabo ha**

(Mk 14:1-2, Lu 22:1-2, Yoni 11:45-53)

26Ena Yesukafo hawa muki lo huloitoto ya ege-ege moniyabo we fetolobibo, ²Hamena loiti ma uwageto ya Goti Uta O Ledaibo foliwa oloto pino-golaiye, loti holi minae. Ido nemo We Hula ya uwonefo-mota adinalo biyato ya yá yofolo hofu nedanigilae, loto lobibone.

³Ena hamena yalo sokila molo muwabo we hiyabatina we wenabahuliya Kaiyafasi numuna nabau ya sokila molo muwabo we hiyabatina wemoli yagi ido Yuda wenina hiyabatina wemoli yagi nuba oti, ⁴Yesu nedo momona oti analo-hinalo nala iti hofu fulinigili ha loti hudala hiyafa, ⁵wenina muki lowa fina fitanae, loti onesa meu foliwalo fetofeyámokelo, loti lae.

**Wena makafo no ladanuwa aibo
Yesu atalalo leki edaibo ha**

(Mk 14:3-9, Yo 12:1-8)

⁶Ena Yesu ya Betani numudoka homu okola i hilibo we Saimoni numunalo minoto ⁷amedoto wela-idafa no neto, ya wena makafo nomu hefana pana hibo nomuku no ladanuwa aibo meinala naba nebo ya lito loto Yesu atalalo leki edaiye.

⁸Fetofeyaito, ege-ege moniyabo we

wati wa eleka fi muti fetolabo, Meinala naba nebo idafawa ya neidafaito aifa fulaiye? ⁹Idafawa ya hefanalo fulaiboneko, meina naba lito idafa wa námabowenina biyadi ne, loti lae.

¹⁰Fetolato, Yesukafo aya ha ya holi-toto lobibo, Hemotina wena me ya yanedafaito hani mu minae? Idafadowa o nedaiye. ¹¹Holiyafe? Idafa wa námabowenina ya moda hemotinagihamena-hamena maina keloti minanigilafa, ido nemo ya hemotinagihamena keloto minámanogolowe. ¹²Fulinobohamena selo ainako, yagunu yá nowala ladanuwa aibo unelo lekibo ya fuliyoto molo nedanabo yagunu ya fetofe nedaiye. ¹³Yagunu ha ona lobiyouwe. Hane ukune dowa mikau-mikaulobimo uti uti wenawa me ya idafawafe nedaibo monala yagi maina lobimouwato, ya emogunu holiwa-holiwa minanigilae, loto lobiye.

**Yudasikafo Yesu ya uwolafo
adinalo molanaibo ha**

(Mk 14:10-11, Lu 22:3-6)

¹⁴Ena we tuwelu (12) minaguti ya we mahuliya Yudasi Isikaliyoti sokilamolo mu-mu abowe hiyabatina wemolinadoka uto ya lobibo, ¹⁵Nemokafo emo ya adinalo biyotoma, ya hefana meina nenaki numunabo ne? loto loga o betito, yalo emotinasi hefana siluwa teti (30) ya hitoti muwato liye. ¹⁶Hefanawalido yaloti ya adinalo binaibo hani ya monito wita omo wiye.

**Goti Uta O Betibo
hoba-hobina nabo ha**

(Mk 14:12-21, Lu 22:7-14,
21-23, Yo 13:21-30)

¹⁷Ena foliwa ya beleti lifefe lagetopupu lanaibo idafa yisi ya molámoti aifahiti no-no abo foliwa homu hamenalo ya ege-ege moniyabo we Yesu nedo lotilomuwato, numuna igau ya Goti Uta O

Betibo wete idafa hofu hito lifefe lanune? loti loga o edae. ¹⁸Emokafo libo, Numuna meya nabau ya we ma minanaido uti fetu lomuilo, Api lilibibo wekafo fetu lohumibo, Hamenane alili aibo yagunu numunakau nemogi nege-nege moniyabo wegi Goti Uta O Betibo hoba-hobina nanune, loti liye, loti ya lomuilo, loti lobiye. ¹⁹Fetu lotu lobito, ya welalo moloti ege-ege moniyabo we Goti Uta O Betibo wetina-idafa hofu hiyae.

²⁰Ena lunaga fu sapito ya Yesugi ido ege-ege moniyabo we tuwelu (12) yagi numunawa yau amedoti minoti ²¹wetina-idafa no minato, ya emokafo lobibo, Ha ona lobiye. Hemotina yauti we makafo nemo ya uwonefo-mota adinalo binogolaiye, lito, ²²lutina-hatinau hena naba-naba aito lomuwo, Wenabao, nemofe? loti muki loga o edae. ²³Loga o edato, emokafo libo, We ma lape yau ana fulageto nemo yagi ane fulu ayau itanobo we yakafo uwonefo adinalo binogolaiye. ²⁴Nemo We Hula ya moda fulinobo hanune yagunu ha mono lufuwau iyadoma ya ayalo unogolowe. Feito unafa, ido nemo We Hulama ya uwonefo adinalo binaibo we ya aiyo, lifima ha naba-naba liwila oto linaibo ne. Olafo houmalauti oloto piyámibo neko, ya dowa minadi ne, liye. ²⁵Fetu lito, uwolafo-mota adinalo binaibo we Yudasi yakafo lomuibo, Api lilibiyaniwo we, nemogunu labe? lito ya, Heimoka moda lane, lotu lomuie.

Yesukafo mono hobina bibo ha

(*Mk 14:22-26, Lu 22:15-21 Ko 11:23-25*)

²⁶Ena wetina-idafa no minato Yesukafo beleti ma lito, dowae, lalowe, lotu lomutoto ya lekoto ege-ege moniyabo we bito lobibo, Me ya ya nemo une ne. Liti nalo, lotu lobiye. ²⁷Fetu lo itoto ena nomu lito, dowae,

lalowe, lomutoto ya bito fetu lobibo, Hemotina muki ya nomuwa yauti nalo. ²⁸Me ya ya nemo lunune ne. Gotigi li hutifina betibo ha li auba i edaibo lunune yakafo lifimatina hilili o betinowe, lotu wenina abi yagunu lekinobo ne. ²⁹Ido ha ma lobiye. No waini ya hofa ma moda námoto minomo utu to Menefo hiyabate we wehudi hiyaba o ledaibo hilalau yau hemotinagi ya hofa nanogolone, lotu lobiye.

³⁰Ena fetu lotu lobito, ya mono nama ma lotiti numudoti lumuti uti Olifi obulalo ya yowae.

Pitakafo Yesu huliya li faluku anaibo ha

(*Mk 14:27-31, Lu 22:31-34, Yo 13:36-38*)

³¹Olifi obulalo yowato, ya Yesukafo libo, Holilo. Ha mono lufuwau fetu libo, Nemokafo sipisipi hiyabatina we ya hofoto, sipisipi mau minabo ya upatanigilae, lotu ha mono lufuwau (Sek 13:7) ya nebo yagunu eletifo onesa luwaila idafa fe nedanabo yagunu hemotina muki ya fulu nedo iti holi unigilae. ³²Fetu feyanafa, ido nemo fuliyoguti sinoito ya Galili mikau u homu molo betito unogolowe, lotu lobiye. ³³Pitakafo ha liwila oto libo, Maleka muki ya holi fulu hedoiti uwatoma, ya nemo neimone ya moda fulu hedámanogolowe, lotu lomuiye. ³⁴Yesukafo libo, Nemo ha ona lohomowe. Eletifo luwaila okolofo nola ladámageto ya hamena tili (3) ya huline li faluku anogolane, lomuiye. ³⁵Fetu lito, Pitakafo libo, Hofu fulinabo ya nemogi maina hofu nedo fuliyatoma, moda hulika li faluku ámanogolowe, lotu lomuito, ido ege-ege moniyabo we muki yagi ayaidana oti lomuwoe.

**Yesukafo Getesemanika
Melafo lomuibo ha**

(Mk 14:32-42, Lu 22:39-46)

³⁶Ena Yesu ido ege-ege moniyabo we ya eba ma huliya Getesemani uwato, emokafo libo, Melo amedoti minalo, yolalo uto menefo lomunogolowe, loto ³⁷Pita ido Sebedi hipala loiti idipito uto ya lula-halau holibo hena naba-naba o minoto, ³⁸feto libo, Lune-haneu hena naba-naba obo yakafo fulinoboidana aibo yagunu melo minoti nemogi maina hiyaba o minalo, loto lobiye. ³⁹Feto lo itoto, hefola ma monimo uto hola-wela mikalo fito libo, Menefo, hanu ma minageyama miluma holiyobo kapu me ya li fulo nedanane, loto holiyobo nefa, ido nemo holiyodo molo nedámoto, heimoka holinanido ya molo nedo, loto lomuiye.

⁴⁰Lomutoto ya liwila oto ege-ege moniyabo we minado loto wa betima, uwo uno minato ya Pita lomuibo, Nemogi hamena fouma efoma maina hiyaba anabo ya ogofuwámafa? ⁴¹Ido idafa ma fedoto ya hepa molo lumutanaiye, loti wati hiyaba oti Goti lomutiko minalo. Lutinau feti feyanune, loti holiyafa, ido utina aubala ya hefola ne, loto lobiye.

⁴²Feto lo itoto hofa uto libo, Menefo, henawa ya li fulo nedámageyama ya moda mofunogolowe. Heimoka holinanido ya molo nedo, loto lomutoto, ⁴³ya hofa liwila oto aito, nomudina o fifi aito uwo uno minabo ya wa betito ⁴⁴fulo betito hofa uto Melafo lomuibo, ya homu lomuibo hama moda ayaida oto hofa lomuiye.

⁴⁵Feto lomuito ya hofa liwila oto ege-ege moniyabo we minado loto lobibo, Aifa minoti uwo uno minafe? Hamena ya moda alili aibo ya nemo We Hula ya lifimatina nebo wenina adinalo moda biye. ⁴⁶Sinoiyato uwokelo. Yolaleka walo.

Uwonefo-mota adinalo bibo we ya moda lo fediye, loto lobiye.

**Yudasikafo Yesu uwolafo
adinalo bibo ha**

(Mk 14:43-5 Lu 22:47-53, Yo 18:3-12)

⁴⁷Feto loto lobi neto ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) minagu yauti we ma Yudasi ya lo fedibo, wenina nuba naba maina yagi abo wenina adinau mi nabafena mainafafena liyabo, ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we ido Yuda wenina hiyabatina we yasi, ilimiti anae, loti idipi molae. ⁴⁸Ido adinalo bibo we yakafo homu feti loto lobibo, Wewa ya mudo edanobo ya ne. Analo-hinalo liyalo, loto lobito ⁴⁹aloko loto Yesu nedo lo fedoto lomuibo, Api lilibiyanibo we, dowae, loto mudo edaiye. ⁵⁰Mudo edaito, Yesukafo lomuibo, Yonewe, feti feyanowe, loto anibo ya feti feyo, loto lomuito, ya loti analo li hiki loti adinau liyae.

⁵¹Feti liyato, moda Yesugi minabo we yauti makafo mila hebelauti ika oto sokila molo mu-mu abo we hiyabatina we wenaba houba-nabala we hala ya fuko fulitaiye. ⁵²Fuko fulitaito, Yesukafo wa edoto ya lomuibo, Wenina muki migunu fina finabo ya migunu hofi beti hulanigilanako, liwila oto hebekau iyo. ⁵³Ido Menefo loga o edotoma ya onesa me ya enisolela mau naba-naba sewedi tauseni (7000) yaidana oto idipi molageto ane li faka lanabo ne, loto holiyámabe? ⁵⁴Ido feti fe neto ha mono lufuwau nebo yau ha ma nemodo idafawa lo fedanaibo yagunu liboma ya igaidana oto u ayalo hula fedanaibo ne? loto loga o edaiye.

⁵⁵Ido aya hamenalo Yesukafo wenina mau minabo feti lobibo, Nemo ya ugele we wenabatina ne, loti holiti ya mifena mainafafena liti loti nala fi nedanune, loti afe? Hamena-hamena fele huliya numuna naba hilalau ya wenina api itibimo uwodo yama anelo-hinelo liti

nala fi nedámae. ⁵⁶Feto feyámama nefa, ido onesa me ya idafa muki o nedabo ya polofeti ha mono lufuwa iyabo ha yama u ayalo hulawa fedanogolaiye, loto lobito, yalo ege-ege moniyabo we muki fulo edoiti holi uwae.

**Sokila hi mu-mu abo we
hiyabatina we wenaba
numunalau ilimiti yowabo ha**

(Mk 14:53-65, Lu 22:54-55,
63-71, Yo 18:13-14, 19-24)

⁵⁷Ena Yesu analo hinalo li hiki loti liyabo we yasi ilimiti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba Kaiyafasi nedo uwato, ayauka ya mono api itibiyabo we ido Yuda wenina hiyabatina we ya nuba oti minae. ⁵⁸Feto feyato, Pita ya faigato moloto ege uto, sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba numuna nabalo lo fedoto hilalau yoto, ya neidafa fe edanae? Wanowe, loto himiwe minagu uto amedoto ne.

⁵⁹Neto, ena sokila hi muwabo we hiyabatina wemoli ido kanisoletina huliya Sanihetilini mau muki minoti hofu fulinubo ha li oloto pinune, loti sugi ha fi munabo ya moni wita omo uwabo, ⁶⁰wenina muki sugi ha fi munabo ya lo fedafa, hofu fulinabo ha ma li oloto piyámae. Feto fe minato, ya aliga we loiti lo fedoti feto laibo, ⁶¹Wewa yakafo feto libo, Goti fele huliyaagi numuna naba ya lukoto fo hamena tili (3) uwageto hofa huto hulanobo ne, lito ya moda holiyonibo ne, loti laiye.

⁶²Feto laito, ya sokila hi muwabo we hiyabatina we wenabakafo folomoloti sinoito Yesu lomuibo, Hemo ha liwila oto ma ladámabe? Wewa ya ha lo hedaibo ya nedafaiye loti laiye? loto loga o edaifa, ⁶³ido Yesu ya ha ladámoto ne. Ha ladámoto neto ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenabakafo lomuibo, Goti mino wa-wa aibo we

onobalalo loga o hedowe. Lolomo. Hemo Goti Hipala Kilistoma minabe? loto loga o edaiye.

⁶⁴Loga o edaito, Yesukafo lomuibo, Heimokakafo moda lotane. Ido ha ma lobiyowe. Aliga nemo We Hula ya aubafofo libo we ana onaleka amedoto minoto, okulumalo limuku lo fedoto wa nedanigilae, loto lomuiye.

⁶⁵Ena hawa lido ya sokila hi muwabo we hiyabatina we wenabatina eimola ulalo owo feka lito ya libo, Ake, moda Metefo hamana hitaiye. Wenina ma ha fi munabo ya sutina fiyámanune. Metefo hamana onesa hibo ya moda holitanako, ⁶⁶yagunu hemotina moda neidafaiye loti holiyae? lito ya emotinasi lomuwbato, Moda fulinaibo ne, loti lae.

⁶⁷Feto loti, etefu o edoti, adina nubati hofoti, ido malekamasi adina lukana atapogunu hofoti feto lomuwbato, ⁶⁸Hemo Goti ilifi molaibo we Kilistoma minanibo ya hofaibo we hema ne? Polofeti ha lolomo, loti lae.

Pitakafo Yesu huliya li faluku aibo ha

(Mk 14:66-72, Lu 22:56-62,
Yo 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Ena Pita ya feka numuna hilala lulau amedoto neto, ya onodo olu ma emo nedo lo fedoto lomuibo, Hemo yagi Galili we Yesugi minanima ne, lito, ⁷⁰Pitakafo wenina muki onobatalo li faluku oto feto loto libo, Ha lanibo yagunu holifefe loto holiyámowe, loto ⁷¹hanu welalo sito, onodo olu makafo wa edoto ya wenina yalo minabo lobibo, We me ya ya Yesu Nasaletu wegi maina nebo ne, loto lobito, ⁷²Metefo onobalalo lo fukoto, We ya wa edámowe, loto hofa li faluku oto liye. ⁷³Feto lito, aliga ya selo sinoi minabo wenina masi emo nedo lo fedoti lomuwbato, Haka lanibo noka ya holifefe logeto hemo ya ona emotina minagu yauti minane, loti lomuwbato. ⁷⁴Feto lomuwbato, hofa Metefo

onobalalo lo fukoto, Wewa ya moda wa edámowe. Ha ona ladámoto Gotikafo li hopa o nedanaiye, lito ayalo ya okolofo kokololo liye. ⁷⁵ Kokololo lito, Pitakafo Yesu ha homu lomuibo ya okolofo nola ladámageto hemokafo hamena tili (3) ya huline li faluku ananibo ne, loto lomuibo ha yagunu holito, feka uto hufo naba-naba aiye.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti uwabo ha

(Mk 15:1, Lu 23:1-2, Yo 18:28-32)

27 Ena ho lito sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wemoli muki ido Isilaeli wenina hiyabatina we nuba oti Yesu hofu fulinune, loti ha lo fukoti, ² analo nala iti ilimiti uti gamani hiyaba we wenaba Pailati analo muwae.

Yudasi nala oto fulibo ha

(Ap 1:18-19)

³⁻⁴ Ido uwolafo-mota adinalo bibo we Yudasi ya Yesu hofu fulinune, loti labo ha ya holito lula-hala hena naba-naba aito adinalo bibo meinala hefana siluwa teti (30) libo yama liwila oto sokila hi muwabo hiyabatina we ido Isilaeli wenina hiyabatina wemoli ya bito fetu lo-bibo, Nemo lifimala minámibo we ya uwolafo adinalo biyoto hofu fulinigilana, lifimane ya naba ne, lobiye. Lobifa, emotina yasi labo, Lemodoka neidafaito loto lane? Ya heimoka idafaka ne, loti lomuwo, ⁵ Yudasi hefanawama lito uto fele huliyaigi numuna nabau yau fulitoto fulu betito uto nala oto fuliye.

⁶ Fulito, ido sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we yasi hefanama liti fetu labo, Hefanawa ya hofu fulinigili meina fiyama nenako, yagunu fele huliyaigi numuna naba hefana-huwamenaku molanubo ya ufefe ladámanogolaiye. ⁷ Ayawa neidafa anubo ne? loti ha lomo uti ya haba masa lifefe lo-lo aibo we mikala ya wenina eba malekamati loti fulinabo ya molo betinubo mika ne, loti

aya hefanawa yamagunu meina fiyae. ⁸ Yagunu ya mikawa ya lunu mika ne, loti huliya molabo ya onesa me yagi huliyaifa aifa fetu lo minae. ⁹ Ido aya yagunu ya homu aidena polofeti Yelemaiya fetu libo,

Emogunu ya Isilaeli wenina yasi meinala litipelako hefana siluwa teti (30) ya ne, loti hefanawa ya liti ¹⁰ Wenabakafo haba masa lifefe lo-lo aibo we mikala meina finae, loto lonumido ya meina fiyae,

loto ha mono lufuwau (Sek 11:12-13, Jer 32:6-9) nebo hawa ya ayalo iye.

Pailatikafo Yesu

loga-miga o edaibo ha

(Mk 15:2-5, Lu 23:3-5, Yo 18:33-38)

¹¹ Yesu ilimiti loti gamani hiyaba we wenaba nomunalo li sinoi edato, ya hiyaba we wenabamakafo lomuibo, Hemo Yuda wenina hiyabatina we we-hudi minabe? loto loga o edaito, ya Yesukafo libo, Hemo heimoka ya moda lane, loto lomuiye. ¹² Ido sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Isilaeli wenina hiyabatina we ya Yesu ha sigiyamagiya ha lo fi umado ya ha ma ladámiye. ¹³ Ha ma ladámito, Pailatikafo libo, Hemo yagunu ha muki sigiyamagiya lo fi homabo ya ma holámabe? loto loga o edaifa, ¹⁴ sigiya ha lomuwo ya mako magi liwila oto lobiyámibo, yagunu ya hiyaba we wenabama hala loiti-loiti kito elegiye.

Pailatikafo Yesu yá yofolo hofalo, loto lobibo ha

(Mk 15:6-15, Lu 23:13-25, Yo 18:39-19:16)

¹⁵ Ena melegelo-melegelo aya foliwa fedito ya gamani hiyabatina wenaba yakafo nuba abo wenina ya nalau wenina yauti we ma wina oto ilifi fulu, lato ya wewa wina fulu beti-beti aiye. ¹⁶ Ido aya hamenalo ya hasuwala fi-fi

aibo huliyagi we ma huliya Balabasi ya nala numugu neto, ¹⁷⁻¹⁸ Pailatikafo Yesu ya wauwa liti anelo nomae, loto holi-nako, wenina mau minabo ya feto lobibo, Hemotina holiyabo ya Balabasi ya wina fulo edanofemo, ido Yesu ya Kilisto ne, loti labo we ya wina fulo edanowe? loto loga o betiye.

¹⁹ Ena Pailati ha lifefe lo-lo abo folomolo yalo neto, olonafokafo ha ma feto loto fulo edaibo, Monala fefe libo we ya waito edo. Aya we yagunu eletifo wamo wato hena naba-naba fuliyowe, loto lomuiye.

²⁰ Feto loto hawa fulo edaifa, ido sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wemoli ido Isilaeli wenina hiyabatina wemoli yasi mau minabo wenina hatina liyabo, Balabasi ya fulo edoito Yesu ya hofu fulilo, loti lomuilo, loti lobiyae.

²¹ Feto lato, ya gamani hiyaba we wenaba yakafo libo, Wewa loiti yauti hema ya hemotinaloka ya fulo edanowe? loto loga o betito ya emotinasi Balabasi wina fulu edo, lato ya ²² Pailatikafo lobibo, Ido Yesu ya Kilisto ne, loti labo we ya emogunu neidafa edanowe? loto loga o betito, ya muki yasi lomuwbabo, Yá yofolo hofu fulilo, lato, ²³ emokafo lobibo, Neidafaiye? Nena mona nosámibo ya molaibogunu ne? loto loga o betito ya ilalu huti labo, Yá yofolo hofu fulilo, loti auba iti lomo uwae.

²⁴ Feto lato, ya Pailatikafo holibo, Hane holiyámanigilae, loto holito moda fina finigilabo yagunu no ma lekito mau minabo wenina nomudinalo ana noku ito feto lobibo, Wewa ya hofu fulinabo lifima ya nemodoka minámanogolaiye. Moda heimotinalokako ne, loto lobito, ²⁵ ya wenina mukisi ha liwila oti lomuwbabo, Wewa hofu fulinubo lifimawa ya lemogi olufote ouwamete-motaloka moda mino ledanaie, loti lae. ²⁶ Feto lato, ya Balabasi wina oto emodoka fulo edoito, ido Yesu ikula auba iti hofotiti,

yá yofolo hofu fulinae, loto himiwe adinalo biye.

Himiwe yasi Yesu hamana hiyabo ha

(Mk 15:16-2 Yo 19:2-3)

²⁷ Ena gamani hiyaba we wenaba himiwela yasi Yesu ilimiti uti Lomu gamani hiyabatina we numuna huliya Pilatoliumu ne, loti labo hilalau yoti himiwe ma muki li nuba o betiti minoti li hona o edoti ²⁸ eimola ulalo owo li fuloti, owo fana hisi libo ma ulalo i edoti, ²⁹ ido agina hasuwalagunu nala liti helekamu lifefe loti atalalo holuto i edoti, honofa ma ana onaleka ya molo itoti nomunalohidina obula fi muti sugi idafa oti holi muti feto lomuwbabo, Aiyo, Yuda wenina hiyabatina we wehudi, dowae! lomuti ³⁰ etefu o edoti, honofama liti atalalo hofomo uwae. ³¹ Hofomo uti hamana hiti, ya owo fanama li fuloti eimola ulalo owo liwila oti i edoti, ya yá yofolo hofanigili ilimiti feka uwae.

Yesu yá yofolo hofabo ha

(Mk 15:21-32, Lu 23:26-43, Yo 19:17-27)

³² Yesu ilimiti uwato, ya we ma Sailinikati aibo we huliya Saimoni wa edoti, ya yá yofola ana li faka loto mofunaiye, loti auba iti lo edato mofuito ³³ ya monimo uti eba ma huliya Golgota (huliya monawa ya atatina auba eba ne, loto nebo) yalo ya lo fedae. ³⁴ Fedato no waini nogi ido ekefa aibo nowala yagi li maina itoti nanaiye, loti muwato, hefola efoma noto holifa, eleka hofaito námiye. ³⁵ Feto námito, moda yá yofolo hofu ititi ya ulalo owola yagunu noka hedoti hona moloti liyae. ³⁶ Feto liyato, amedoti yalo ya hiyaba o edo minae. ³⁷ Ido atala mulalo ya hofu fuliyabo ha mona Pailatikafo feto loto lufuwa ibo, Me ya ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi Yesu ya ne, loto lufuwa ito molae.

³⁸Ido yá yofolo loiti malo ya hasuwala fibo we loiti emogi maina hofu betiyabo ma ya filiga onaleka ido ma ya filiga adawaleka ya yá yofolo hofu betiyae. ³⁹Ido yalo uti loti abo yasi ha nosámibo-asámibo auba iti lomuti otina gimagama o muti fetu lomuwbabo, ⁴⁰Ake! Hemo fele huliyaagi numuna naba ya luko fulito fo hamena tili (3) ya hofu hu fukanobo ne, loto lanibo we hemo moda Goti Hipala minotoma, heimoka li nomuga wato yá yofolo yati lomo, loti lomuwa. ⁴¹Fetu lato, ido sokila hi muwbabo we hiyabatina wemoli ido lo molaibo ha api itibiyabo wemoli ido Isilaeli wenina hiyabatina wemoli yalekasi ayaidana oti hamana hi edoti fetu lomuwbabo, ⁴²Wenina eito ya li nomudina wa-wa aiboma nefa, eimola li nomuna wanowe, loto ogofuwámiye. Isilaeli wenina wehuditina nebo ya yá yofolo yati onesa melo lomagetoma, ya moda holi hikito munogolone. ⁴³Emo ya Goti Hipala minowe, loto liboma ya holi hikito Goti muinako, yagunu Gotikafo dowa loto wa edageyama ya moda wina edanaibo ne, loti lo minae. ⁴⁴Ido hasuwala we emogi maina yá yofolo hofu betiyabo ya ayaidana oti ha nosámibo lo edaiye.

Yesu fulibo ha

(Mk 15:33-41, Lu
23:44-49, Yo 19:28-30)

⁴⁵Ena folilo tuwelu (12) kiloku yalo-mati u lunaga tili (3) kiloku ya mikau-mikau muki ya lubu imo wiye. ⁴⁶Ido lunaga tili (3) kiloku yaloma ya Yesukafo libo, Eli, Eli, lama sabaktani, loto auba ito libo ha monawa ya Gotine, Gotine, neidafaito fulu nedane? loto lito, ⁴⁷ayalo sinoi minabo wenina hawa holiti fetu labo, Wewa ya Elaiya sula fiye, lato, ⁴⁸ido makafo aloko oluloto uto idafa ho nokuti noi yaidana oto nebo ya lito, no waini ekefa aibo yau fito honofa

osolo pito moloto, Yesu nanaiye, loto muifa, ⁴⁹ido malekamasi, Fulitokelo. Elaiya loto li nomuna wanaife? Wa minokelo, loti lae. ⁵⁰Fetu lato, ido Yesu hofa ha auba ito loto ya moda weuna ilifi moloto fuliye.

⁵¹Fulito, ayalo ya fele huliyaagi numuna naba lulau ya watanae, loti lafo-lafu naba diyabo ya oka atalalokati fekalito waka lumibo ne. Ido mika ya mima naba oto, hefana naba-naba fokinaki oto, ⁵²molo betiyabo eba ya fokito, fele wenina moda fuliyabo ya abi loti hono utina ya hofa sinoi betito, ⁵³molo betiyabo ebaleka yati loti, Yesu fuliguti moda sinoitaibo hamenalo ya numuna meya fele Yelusalemuka yoti yalo monimo uti wenina naba oloto pi biyae.

⁵⁴Ido himiwe hiyabatina we ido himiwela ya Yesu hiyaba o edoti minabo yasi mima aibo ido idafa ma muki oloto pibo ya wati holi naba-naba bito fetu labo, Wewa ya moda ona Goti Hipala ne, loti lae.

⁵⁵Yalo ya wenipa muki Yesu Galili mikaloti ege moloti houba-naba o edabo wenipa ya faigaka sinoi minoti, idafa wati holiti ⁵⁶ayau minabo wena ya Malia Madala numudoti wenakele, ido abalafo Yemusite Yosefete otinafo Mali-akele, ido Sebedi hipala loiti otinafokele yama minae.

Yesu hono ula ya hefagu molo edabo ha

(Mk 15:42-47, Lu
23:50-55, Yo 19:38-42)

⁵⁷Ena lunaga fo sapito Alimatea numudoti idafa-adafa wa naibo we ma huliya Yosefe yakafo Yesu ege molaibo we ya loto ⁵⁸Pailati nedoka uto Yesu hono ula ya numunabe? loto loga aito, Pailatikafo himiwela ya, Muilo, loto lobiye. ⁵⁹Fetu feyato, Yosefekafo hono ula lito, lafo-lafu feke hofawa makafo wase ito, ⁶⁰hefana lula ligu eimola fuli-

nobo ya molo nedanae, loto liyaigu yau moloito, hefana fowena naba-naba ma hululu moloto lito oto oto hefana lula welalo ma lotana itoto moda wiye. ⁶¹Moda wito, ena Malia Madala numudoti wena, ido abalafo Malia yate molo edaibo ebawalo selo yalo amedoti minaiye.

Himiwe hono halelo hiyaba oti minabo ha

⁶²Ena leda Sabati foli idafa-adafa lifefe labo hamena hulito ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wemoli ido Falisi we ya Pailati nedoka uti fetu lomuwbao, ⁶³Wenabao, hote i-i aibo wewa yakafo hofawa nebo hame-nalo ya fetu libo, Fulito fo hamena tili (3) uwageto hofa sinoinogolowe, loto libo ha ya hate ki minonima ne. ⁶⁴Yagunu himiwe ma idipi molageto uti molo edabo hefana welalo lotana itoti ya hamena tiliku (3) ya hiyaba oti minanae. Fetu feyámanubo ya ege-ege moniyabo we yasi hono ula ya ugele liti uti, Yesu fuliguti sinoitaiye, loti wenina muki lobinabo hawa yakafo homu hotina iyabo ha yama li yoima edotanaieye, lomuwa. ⁶⁵Fetu lomuwbato, Pailatikafo libo, Hiyaba anabo himiwe idipiti uti hono halelo ya hanu li hiki lanabo monawa holi minabo yamaidana fetu feyalo, lobito, ⁶⁶uti hono haleloma hanu li hiki lanune, loti hefana fowenalo ane moloititi fulu betiyato, himiwe hiyaba oti minae.

Yesu fuliguti sinoibo ha

(Mk 16:1-1 Lu 24:1-1 Yo 20:1-18)

28

Ena Sabati foli hulito salele homu hamenalo ho lanogolaido ya Malia Madala numudoti aibo wena ido abalafo Malia ya molo edabo eba wanoieye, loti aito ²ayalo moda mima naba-naba aito Wenaba enisolela ma okulumauti lumuto lo fedoto molo ed-

abo ebalo hefana fowenama hanudo lotana iyaboma hululu moloto ya mulalo amedoto ne. ³Amedoto nebo ya ho hopana yamaidana oto lamena aito ulalo owo ya hiyoba feke ona liye. ⁴Ido himi-wema hiyaba oti minabo ya wa edoti holi bito, utina ololo o hopaiti wenina ona fuliyabo yamaidana oti lumu fou loti unomo uwae.

⁵Ena enisolemakafa wena loitima lobibo, Hemotina holi holiyámilo. Yesu yá yofolo hofu fuliyabo ya wa edanoieye, loti aibo ya moda holi minowe. ⁶Emo ya homu lobibo yamaidana oto moda fuliguti li sinoi edainako, moda melo minámiye. E'e, molo edabo ebau yau yoti unaibo ebala ya waliyo. ⁷Watiti aloko uti ege-ege moniyabo we ya fetu lobilo, Fuliguti li sinoi edaito, ya moda Galili mikau u homu molo betiyageto yalo wa edanigilae, loti lobilo. Moda lobitowe, loto lobiye.

⁸Fetu lobito, wena loitima hono molabo ebalokati aloko uti ya lutina-hatinau moda holi bibo yagi, ido ake naba-naba aibo yagi maina holiti ya ege-ege moniyabo we lobinoieye, loti oluloti uwaio ⁹ya moda haita Yesukafo hatula oto ya, Dowae, lalowe, loto lobito, ya emodoka lo fedoti hina abusa iti ya weudina-lutina-hatina muwaiye. ¹⁰Weudina-lutina-hatina muwaito, ya Yesukafo lobibo, Holi ámiliyo. Uti unanefo-mota lobilo, Galili mikau uti yalo ya nemo wa nedanigilae, loti lobilo, loto lobiye.

Himiwe yasi idafa oloto pibo monawa lobiyabo ha

¹¹Ena wena loitima uwaito, ya moda hale welalo hiyaba abo himiwe ma Yelusalemu numudo uti idafawa muki oloto pima ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wemoli lobiyae. ¹²Lobiato, ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wemoli ido Isilaeli wenina hiyabatina

wemoli yasi nuba oti ha lo humomo fiti ya hefana naba-naba liti himiwe biti ya lobiyabo, ¹³Hemotina fetu loti lalo, Lubuka ya uwo uno minogeto ege-ege moniyabo we yasi loti hono ula ya ugele liti uwae, loti lo oloto molalo. ¹⁴Ido hawa ya gamani hiyaba we wenaba holutoma idafa ma o ledotanaiye, loti holi biyámaneyo. Leimote moda li you lo edanubo ne, loti lobiyae. ¹⁵Fetu loti lobiyato, ya himiwe yasi hefanama liti ha lobiyado ya meyalo molae. Ido hawa ya Yuda wenina minagu upatomo wibo ya onesa me ya ayaidana oti lo-lo ae.

Yesukafo ononalalo fulo betibo ha

*(Mk 16:14-18, Lu
24:36-49, Yo 20:19-23)*

¹⁶Ena ege-ege moniyabo we leweni (11) ya Galili mikau uto Yesukafo obu-

lalo yalo wilo, loto lobido yalo ya yowae. ¹⁷Yoti yalo Yesu wa edoti ya weudinalutina-hatina muwafa, ido malekama ya hatina loiti-loiti ki minae. ¹⁸Ido Yesu emotinaloka lo fedoto fetu lobibo, Okulumau ido mikaleka aubala muki ya nemo numinako, ¹⁹yagunu hemotina uti wenina muki mikau-mikau minadoka ya nege anabo mona api itibiti, ya Menefo huliyalo ido Hipala nemo hulinelo ido Weuna Fele huliyalo noku i betiti, ²⁰ha lo molo betiyodoma muki yaloma feti meyalo molalo, loti api itibilo. Fetu feyato nemo ya moda hemotinagi hamenahamena mino betimo uto uto mika okuluma hulanaido minanogolowe, loto lobiyae. Modae.

Maki

*Yesu hala ukuwa dowa
Makikafo lufuwa ibo ha*

Homu Ha

Maki huliya ma Yoni ya buku me ya lufuwa ibo we ya Yesu ege-ege moniyabo we minagu yauti minámoto, Polo yolawe Banabasi weninala ne. Feto minoto hamena fouma emogi ya Polote Banabasite yagi maina moniyato adina li faka lifa, fulo betibo yagunu Polo eleka naba hofaiye. (Ap 15:36-47) Eleka hofaifa, aliga ya loitiwa hofa yotinawe minaiye. (2Ti 4:11)

Maki ya hipa hefola nedoti ya Yelusalemu numudo unoto sinoito nebo yagunu ha manadinau nebo wenina ya feto labo, Pitakafo Yesu hala ukuwa dowa lo oloto molo-molo aibo ha ya Makikafo holito lufuwa ibo ne, loti lo-lo ae.

Makikafo Lomu wenina ya Yesu hala ukuwa holinigilae, loti holito, buku me ya ya lufuwa ibo ne. Lufuwa me ya igu ya Yesukafo aubala itibibo idafa abi loti aibo hala, Satani li yoima o edaibo hala, ido li nomude wanaibo hala ya auba ito lufuwa ifa, ido api itibibo hala ya li fouma oto lufuwa ibo ne.

Ido wenina masi feto labo, Eito we makafo onuwa ha ya lufuwa ibo ne, loti lo-lo ae.

Yoni noku i-i aibo we hala

(Mt 3:1-12, Lu 3:1-18, Yo 1:19-28)

1 Ha me ya ya Goti Hipala Yesu Kilisto hala ukuwa dowa ya ne. ²Ido polofeti Aisaiyakafo ya Gotikafo Hipala ha lomuiwo ya feto libo, Moda hane lo oloto molanaibo we ilifiyoto u homu molo hedoto

hanuka wili hedanogolaiye. (Mal 3:1) ³Hafali mikau yalo we ya welauti ha auba ito feto loti lo oloto molanaibo, Wenaba moninaibo hanula ya lifefe loti wili edalo, loti lo minanaiye, (Ais 40:3)

loto ha mono lufuwau ya nebo ne.

⁴Feito Yoni ya hafali mikau ya loti noku i betito feto lo oloto molaibo, Hemotina Gotikafo lifimate hilili o ledanaiye, loti lutina-hatina li elepa inabo ya nemo noku i betinogolowe, loti lo oloto molaiye. ⁵Feto lo oloto molaito, Yudia ebau muki numudoti-numudoti wenina ato, ido Yelusalemu numudoti wenina muki emodoka loti, nosámibo monatina lo oloto molato, Yodani no nabau ya noku i betimo wiye.

⁶Ido Yoni ulalo owo ya safu-kameli opalagunu lifefe labo ya ito, ido hebela ya bulumakau etuwagunu lifefe labo ya hofalalo ya hebe ito, ido wela-idafa ya witugi ido hofuku suwau fimona nowala yagi no-no aibo ne. ⁷Ido feto loti lo oloto molaibo, We ma aliga anaibo ya nemo li fulo nedoto wenaba ona neboma nenako, nemo efo ya hinalo idafala li fulo edanobo ya fefe ladámanogolaiye. ⁸Nemo ya nogunu noku i betiyofa, ido wewa ya Weuna Felegunu ya noku i betinogolaiye, loti lo oloto molo ne.

Yonikafo Yesu noku i edaibo ha

(Mt 3:13-17, Lu 3:21-22)

⁹Ena aya hamenalo ya Yesu Galili ebau Nasalete numudokati loti Yodani no nabau ya Yonikafo noku i edaiye. ¹⁰Noku i edaito, ayalo nokuti yoto wa edaima okuluma godito Weuna ya nama mulu yaidana oto lumuto emodo fito, ¹¹ido okulumauti nola makafo libo, Hemo ya Hipane lune-hane homobo we minanibo ya dowa ona wa hedowe, loti liye.

Satanikafo Yesu hepa molo edaibo ha*(Mt 4:1-11, Lu 4:1-13)*

¹²Ido ayalo ya Weunakafo Yesu ya hafali mikau ilifito wiye. ¹³Uto, yalo fo hamena foti (40) ya unoto sinoito neto, Satanikafo hepa molo edomo wito, liye-hafa yagi neto, ido enisole yasi ana li faka lo edae.

Galili mikalo ya Yesu ononala apito libo ha*(Mt 4:12-17, Lu 4:14-15)*

¹⁴Ena Yoni ya nala numugu fulo edotato, Yesu ya Galili mikalo loto Goti hala ukuwa dowa lo oloto molomo uto ¹⁵ya fetoto libo, Hamena molaibo ya moda lo fedito, Goti we hudite weninala hiyaba o ledanaibo hamena ya moda alili ainako, yagunu lutina-hatina li elepa iti hawa ukuwa dowa ya holi hikito muilo, loto lobimo wiye.

Yesukafo we fo (4) sutina fito ege uwabo ha*(Mt 4:18-22, Lu 5:1-11)*

¹⁶Ena Yesu ya Galili momeno anawalo monimo uto wa edaibo ya Saimonite unalafo Adulute laefa li-li aibo we minaiibo yagunu noku ya laefa li-li abo owo ya fulo minaibo ya wa betito ¹⁷fetoto libo, Hemotina nege molaliyo. Nege loti ya laefa li-li aibo ononatina yaidana oti wenina li-li anaibo we ya buli betinogolowe, loto lobito ¹⁸aloko laefa owotinama fulitoti ya ege moloti uwaiye.

¹⁹Ido yaloti monimo uto Sebedi hipala Yemusite Yonite ya sipiku laefa li-li abo owotina lifefe lo minaibo ya wa betito, ²⁰aloko sutina fito, loitiwa ya metinafo ido hefana onona liyabo we sipiku minabo ya fulo betiti Yesu ege uwaiye.

Yesukafo Satani himiwela ma li fulo edaibo ha*(Lu 4:31-37)*

²¹Ena Kapeneyamu numudo uwato Sabati folilo fedito Yesu mono numugu yoto api itibiye. ²²Api itibibo ya lo molaibo ha api itibiyabo we yaidana oto api itibiyamoto, ha mono hula yawalakafo api itibinako, ya holiti elegiyae.

²³Ayalo mono numunatinau we ma Satani himiwela mino edaibo we yakafo hai moloto fetoto libo, ²⁴Aiyo, Nasaleta numudoti we Yesuwo, neidafa-neidafa fe ledanogolo ane? Li hopa o ledanogolo abe? Hemo ya wa hedofefe loto Gotidokati Fele we ya minane, loto ha naba loto liye. ²⁵Fetoto lito, ya Yesukafo lo fuko edoto lomuibo, Hemo ha hedamoto ²⁶Satani himiwelakafo wewa li imudamu edoto lula-halauti feka loto hai naba moloto wiye. ²⁷Wito, ido wenina muki wetina lauwa opaito ya loyolalomelo oti fetoto labo, Aiyo, ya nena idafane? Ha mono hofawa ya yawalakafo api lilibiye. Ido yako ya minamiye. Satani himiwela ya ha lobito welalo hololae, loti lae. ²⁸Fetoto lato, ido Galili mikau muki ya hawa ukuwa ya upatototo wibone.

Yesukafo Pita ola-kilofo li dowa lo edaibo ha*(Mt 8:14-15, Lu 4:38-39)*

²⁹Yesugi ege-ege moniyabo wegimono numuguti u feka uti, ayalo Yemusile Yonilegi maina uti, Saimonite, Adulute numunatinau yowato, ³⁰Saimoni ola-kilofo idafa i hilito ulahala-kala lito, folomolo ya uno nebo ha ya Yesu lomuwa. ³¹Lomuwato, emo nedo uto analo lito li faka lito ulahala-kala liboma ya fulo edaito sinoito wetina-idafa apito hofa hi betiye.

**Yesukafo wenina idafa i hiliyabo ya
li faka lo betibo ha**

(Mt 8:16-17, Lu 4:40-41)

³²Ena lunagama fo sapi hulito ya idafa i hiliyabo wenina ido Satani himiwela lutina-hatinau mino betiyabo wenina ya idipiti Yesudoka ae. ³³Loti, numuna meya naba wenina muki minabo numuna hanu welalo mau minato, ³⁴Yesukafo wenina idafa eito-eito hiliyabo li faka lo betito Satani himiwela abi ya wenina lutina-hatinau yauti li fulo betifa, wa edofefe lanako, Ha hedámilo, lobiye.

**Yesukafo Galili mikalo hala
ukuwa lo oloto molaibo ha**

(Lu 4:42-44)

³⁵Ena leda luwaila midipu igu ya Yesu sinoito numudoti lumuto wenina minámabo eba yalo uto Goti lomu ne. ³⁶Lomu neto, Saimonigi maina minabo weninagi uti moni witala oti, ³⁷wa edoti feto lomuwbabo, Wenina muki ya moni witaka minae, loti lomuwa. ³⁸Lomuwbato, Yesu liwila oto lobibo, Eba maleka numuna meya selo-selo nedo uto yalo minabo wenina yagi lo oloto binae, loto ya owe. Yagunu uwokelo, loto lobiye. ³⁹Feto lobito, Galili mika negu-negu ya uto mono numunatinau lo oloto bito, Satani himiwela li fulo betimo wiye.

**Yesukafo okola hilibo we ma
ya li faka lo edaibo**

(Mt 8:1-4, Lu 5:12-16)

⁴⁰Ena okola hilibo we ma Yesu nedo loto hina obula fito wako lo edoto lomuibo, Wenabao, hemokafo feto feyanowe, loto holinanibo ya okola hiliyobo ya holuto nedo, loto lagetone ya moda holutanaiye, loto lomuiye. ⁴¹Lomuito, Yesukafo milumala holito ana sino loto wewa ulalo li

minoto lomuibo, Feto feyanowe. Okola hiliyanibo holuto, lito, ⁴²ayalo okola hilibo ya fulo edaito ula moda holutiye. ⁴³Yesukafo ayalo ilifito auba ito lo fuko muibo, ⁴⁴Idafa feto fe hedobo ha ya wenina lobiyámo. Uto sokila hi muibo we ya uka ilibiyageto, wa hedageto ena Mosesekafo ha lo molaiboidana oto idafa muwageto wenina muki yasi okola hiliyaniboma yagunu holutane, loti holinigilae, loto lomuiye. ⁴⁵Feto lomuiifa, ido uto idafawa yagunu apito wenina muki lo bi-bi aiye. Yagunu Yesu hofa numuna meya ya wenina nomudinalo aguwámoto wenina minámabo ebalo yako nefa, ido wenina eba malekati-malekati emodoka lo-lo ae.

**Yesukafo hina heblisitoko nebo
we ma li faka lo edaibo ha**

(Mt 9:1-8, Lu 5:17-26)

2Hamena ma li fulitoto Yesu hofa Kapeneyamu numudoka liwila oto aito wenina muki liwila oto aibo hawa ya holiti, ²wenina abi loti mau minato, eba hiki lotaibo ya hanudoti yagi faito fulitoto wenina ma minanabo eba ma minámito ya emokafo hala ukuwa ya lobi ne. ³Lobi neto, we fo (4) yasi ana hina heblisitoko nebo we ma ilimiti emo nedo afa, ⁴wenina mau naba faitabo yagunu Yesu nedo ya ilimiti unabo ogofuwámoti, numuna mulalo yoti Yesu nedo mananalo ya menefa li fuloti wewama hunuwalo uno nedo fulato numugu lumiye. ⁵Numugu lumito, Yesukafo holi hikito muwabo monatina ya wa betito ana hina heblisitoko nebo we ya feto lomuibo, Hipane, lifimaka moda hilili otaie, loto lomuiye.

⁶Feto lomuito, lo molaibo ha api itibiyabo we malekama yalo amedoti minoti feto loti hatina kiyabo, ⁷Aiyo, hawa ya nedafaiye liye? Goti hamana ya hiye. Lifima hilili o-o aibo we ya Goti eimolakoma ne, loti hatina loiti-loiti ki

minae. ⁸ Ayalo ya feti lutina-hatinau ya hatina loiti-loiti ki minabo ya Yesukafo holito fetu loto lobibo, Hemotina ya idafawa yagunu nedafaito hatina loiti-loiti kiyae? ⁹ Ido hebilisito nebo we, Lifi-maka ya hilili otaibo ne, loto lomunobo ya hemotina hulawa ya wa edámanako, sugi lifemo, ido ona liye, loti holiyá-manigilae. Ido, Agakalo yati sinoito, hunuka lito uwo, loto lomuwo hula wa edananako, ya sugi lifemo, ido ona liye, loti holinigilae. ¹⁰ Nemo We Hula ya mikalo me ya ya lifima hilili anobo auba ya moda mino nedaibo ne, loti wanigilae, loto ya hebilisito nebo wema fetu lomuibo, ¹¹ Sinoito, hunuka lito, liwila oto numunakaloka uwo, loto lohomowe, loto lomuiye. ¹² Fetu lomuito, wewama sinoito hunula lito nomudinalo feka wito wenina muki wati elegiti Goti ebola loti fetu labo, Idafa yaidana oto homu wagámonima ne, loti lae.

Lifai nege molo, loto lomuibo

(Mt 9:9-13, Lu 5:27-32)

¹³ Ena Yesu hofa feka uto ya momeno anawaleka wito wenina muki mau minabo ya emodoka ato api itibi ne. ¹⁴ Api itibito, monito Alifiusi hipala Lifai ya hefana takisi li-li abo ebalo amedoto nebo ya wa edoto nege ano, lito sinoito ege wiye.

¹⁵ Yesu Lifai numunalau wela-idafa no neto wenina abi lokati ege molanako, hefana takisi li-li abo weninagi ido lifimatina nebo wenina yagi emo ege-ege moniyabo wegi maina wetina-idafa no minae. ¹⁶ Ido lo molaibo ha api itibitibi abo we yasi wenina lifimatina nebo wegi, ido hefana takisi li-li abo weninagi maina wela-idafa no nebo ya wa edoti ege-ege moniyabo we fetu loti loga o betiyabo, Igaidana oto ya yo-hola wenina hefanatina takisi li-li abo weninagi, ido lifimatina nebo we yagi maina wela-idafa no ne? loti loga o betiyae. ¹⁷ Loga

o betiyato, Yesukafo hawa labo ya holito fetu libo, Idafa i hiliyámabo wenina ya lusa numugu ya aguwámae. E'e, idafa ona i hiliyabo wenina yako ya lusa numugu ya u-u ae. Nemo obo ya wenina mona fefe liboko molabo wenina ya sutina finowe, loto ámowe. E'e, lifimatina nebo wenina ya sutina finowe, loto obo ne, loto lobiye.

Yesukafo wetina-idafa moi iyabo mona api itibibo ha

(Mt 9:14-17, Lu 5:33-39)

¹⁸ Ena hamena malo Yoni ege molabo weninalagi, ido Falisi wegi ya wetina-idafa moi iti námato, wenina malekama Yesudoka loti loga o edabo, Yoni ege molabo wegi, ido Falisi wegi wetina-idafa moi iyato ido hemo hege moniyabo we ya igaidana oti wetina-idafa moi iyámae? loti loga o edae. ¹⁹ Loga o edato, Yesu ya liwila oto lobibo, We ma wena linaibo we ya yolawe-motagi minanaibo hamenalo ya igaidana oti wetina-idafa moi iti minanae? Emogi ya maina minanaibo hamenalo ya ake iti wetina-idafa moi iti ogofuwámanae. ²⁰ Moi iti ogofuwámafa, aliga emodokati wewa ya ipoti linabo hamena yalo ya wetina-idafa moi inabo ne, loto lobiye.

²¹ Ido wase ito ha ma fetu lobibo, We makafo ulalo owo lila ma li hifinowe, loto hofawa fekalito lilalo moloto hifinaibo we ma minámiye. E'e, fetu feyanaibo ya idafawa noku inaibo hamenalo ya lilagi hofawagi ya u mako aguwámoto hofawa yakafo auba ito lila ya li hopaito fekalinaibo ne.

²² Ido we makafo no waini hofawa ya lipi oto safu-meme etuwa lilau yau lekiyámanaibo ne. E'e, no waini hofawa yakafo safu-meme etuwa lila ya fokiyageto ya no waini hofawa ya mikalo lekito u hopa uwageto ido safu-meme etuwa yagi fokito u hopa

utanaiye, loto no waini hofawa ya safu-meme etuwa hofawau lekinaibo ne.

Sabati folilo onona liyabo ha

(Mt 12:1-8, Lu 6:1-5)

²³Ena Sabati foli malo ya Yesu suwa witi hifiyagu wito ege moniyabo we yagi uti ilawa ma apiti doliyae. ²⁴Feto fey-ato, Falisi we masi wa betiti ya feti loti lomuwo, Walo. Sabati foliku ya feti feyámilo, loto lo fukaibo ya nedafaito feti feyae? loti loga o edato, ²⁵Yesu ha liwila oto lobibo, Defitigi maina moniyabo weninagi idafagunu holiti in-agunu fuliti idafa feyabo ha ya mono lufuwau yau hemotina hitoti holámafe?

²⁶Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba Abiyata nebo hamenalo Defitikafo Goti numunalau yoto beleti lito naima ne. Aya beletiwá Goti nomunaló molo edabo ya wenina aifa wenina ná-manae, loto lo fukabo idafa ya Goti sokila hi muwabo we eimotina yako no-no abo beletiwá yama lito noto ido weninála maina minabo yagi bito naboma ne, loto lobiye.

²⁷Ena ha ma onu ito lobibo, Gotikafo Sabati foli yagunu holito wenina ya li oloto pi betiyámiye. E'e, wenina yagunu holito Sabati foli ya molo betiye. ²⁸Feito nemo We Hula ya Sabati foli yagi yawala minowe, loto lobiye.

Yesukafo we ma ana galidibo we ya li faka lo edaibo ha

(Mt 12:9-14, Lu 6:6-11)

3Ena hamena ma Yesu hofa mono numugu yoito ya we ma ana galidibo ya ne. ²Ido wenina malekamasi Yesu sigiya lomunune, loti ha ma moni wita omo uwabo ya Sabatiku yau wewa ya li faka lo edanaifemo, ido li faka lo edá-manaiye? loti wenu wa minae. ³Wenu wa minato, Yesukafo ana galidibo we ya feti loti lomuibo, Hemo nomudi-

nalo sinoi mino, loto lomuto, ⁴ido muki feti loti loga o betibo, Sabati foliku ya mona dowa molanubemo, ido mona nosámibo molanune? Ido wenina li nomudina wanubemo, ido li hopa o betinune? Hemotina holiyabo ya nena mona ya u fefe liye? loti loga o betito ya ha hedámae. ⁵Ha hedámato, Yesu ya lula hala-kala lito wenu li hona oto wa betibo ya lutina-hatina gedinako, hena naba holito wewa feti lomuibo, Aga sinolo, lito ana sino lito hofa dowa ya liye. ⁶Ana dowa lito, Falisi we feka uti Heloti ege molabo weninagi Yesu ya hofa fulinune, loti ha lo fukoti uti apiti hudala hiyae.

Yesukafo idafa i hiliyabo wenina li faka lo betibo ha

(Lu 6:17-19)

⁷Ido Yesugi ege-ege moniyabo wegí yalo fulitoti momeno anawalo uwato, wenina mau naba Galilikati loti ya ege uwae. ⁸Ege uwabo weninawa ya idafa muki feyaibo ha ya holititi malekama ya Yudiakati ato, ido malekama ya Yelusalemukati ato, ido malekama ya Idumea ebalokati ato, ido malekama ya Yodani no naba wela filigalekati ato, ido malekama ya Taiya numudo, ido Saidoni numudo eba selo nedo-nedo yaloti ae. ⁹Feiti loti mau naba-naba minanako, Yesukafo ege moniyabo we ya lobibo, Wenina muki yasi mi i nedotanae, loto sipi hefola ya lifefe lo nedalo, loto lobiye. ¹⁰Feti lobibo homu wenina abi loti ya li faka lo betinako, yagunu onesa idafa hiliyabo wenina muki ya ulalo linune, loti selo selo loti itifu-natifu ae. ¹¹Feti feyato, ido Satani himiwela mino betiyabo wenina yasi wa edoti ya hinalo hidina obula fiti hai moloti feti labo, Hemo ya Goti Hipala minane, loti lafa, ¹²emokafo wa edofefe labo yagunu auba ito lo fuko bibo, Nemo ya li oloto pi binune, loti lobiyámilo, loto lobiye.

Yesukafo aposolo we ya weuna fi betibo ha

(Mt 10:1-4, Lu 6:12-16)

¹³Ena Yesukafo obulalo yoto aposolo onona linae, loto holibo we ya alo, lobito emodoka ato, ¹⁴⁻¹⁵we tuwelu (12) ya nemogi maina minoti, hane ukune dowa lo oloto molanae, loto idipito weneloti Satani himiwela li fulo betiti idipi molanae, loto weuna fi betiye. ¹⁶Wewa tuwelu (12) ya hulitina feito ne: Saimoni, huliya hofawa Pita ne, loto molaieye. ¹⁷Ido Sebedi hipala Yemusite Yonite, hulitina hofawa Bowanegese ne, loto molaibo huliya monawa ya ho halake libo yaidana oti minaiye, loto molaieye. ¹⁸Ido Adulu, Filipi, Batolomiu, Matiu, Tomasi, Alifiusi hipala Yemusi, Tadiusi, Saimoni ya huliya ma Seloti, ¹⁹ido Yudasi Isikaliyoti Yesu uwolafo adinalo molaibo we ya ne.

Yesu ya Belesebuligi maina onona liye, loti labo ha

(Mt 12:24-32, Lu 11:14-23, 12:10)

²⁰Ena Yesu ya numugu yoito wenina hofa mau naba minanako, Yesugi ege moniyabo wegi wetina-idafa nanabo hamena ya minámiye. ²¹Ido hawa weninala yasi holiti, Hala-manana ya u hopa wibo yagunu ilimito unune, loti emo nedoka ae.

²²Feto feyato, ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we Yelusalemukati emotina yasi feti labo, Satani himiwela wenabatina Belesebuli ya Yesu mino edaiye. Mino edaito emo ya Satani himiwela wenabatina aubala yakafo Satani himiwela wenina lutina-hatinau nebo ya li fulo betito idipi molaieye, loti lae.

²³Yagunu Yesukafo, Alo, lobito wase ito ha feti loto lobibo, Igaidana oto Satanikafo Satani li fulo edoto ilifi molanaibo ne? ²⁴Mako wenina eimotina foki filiga-filiga oti fina finabo ya auba

i minámanigilae. ²⁵Ido numuna meya mako yautife, ido yufa mako yauti, eimotina foki filiga-filiga oti, fina finabo ya auba i minámanigilae. ²⁶Ido Satani weninala eimotina foki filiga-filiga abo ya Satani auba i minámito hiyaba o betibo hamenala ya hulanogolaiye.

²⁷Feito we makafo auba ibo we ma numunalau ya fukoto yoto huwamenala linowe, lanaibo ya homu uto auba ibo we ya nala i edanaibo yako ya huwamenala muki ugele linogolaiye.

²⁸Ha ona lobiyoue. Wenina lifimatina mona-mona muki ido wenina hamadina hiyabo hatina lifimatina hilili o betinogolaifa, ²⁹makafo Weuna Fele hamana hinaibo ya lifimala hilili o edámanogolaiye. Aya lifimawa ya minomo yonogolaiye, loto ya lobiye. ³⁰Lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi Satani himiwela lula-halau ne, loti labo yagunu Yesukafo hawa ya lobiye.

Yesu olafo ido unalafo-mota abo ha

(Mt 12:46-5 Lu 8:19-21)

³¹Ena Yesu olafo unalafo-mota lo fedoti feka sinoi minoti emo nedo, Ano, loti ha fulato, ³²wenina mau naba li hona o edoti amedoti minabo wenina yasi feti lomuwabo, Okafogi unakafo-motagi ha lohmunigili feka loti minae, lato ³³Yesukafo liwila oto lobibo, Onefo unanefo-mota ya hema ya minae? loto loga o betiye. ³⁴Loga o betito, li hona oti amedoti minabo wenina wa betito feti libo, Meu ya onefo unanefo-mota ya minae. ³⁵Ido masi okulumau Menefo hala dowa kibo mona meyalo molo-molo abo ya onefo unanefo nemonane-mota ya minae, loto lobiye.

We makafo yufa idafa itili aibo ha

(Mt 13:1-9, Lu 8:4-8)

4Ena hamena ma, Yesukafo hofa momeno anawalo ha mono api itibito, wenina abi loti lo fedoti li nuba oti li

hona o edabo, yagunu sipi mau yoto amedoto neto, wenina muki momeno anawa sesepalo ya minomo uwae. ²Minomo uwato, emokafo idafa-adafa muki wase ito ha loto api itibito feto libo, ³Holilo. We makafo yufa idafa itili anowe, loto migu uto ⁴itili aito yufa idafa ma hanudo limo ibo ya nama yasi loti no hulae. ⁵Ido yufa idafa ma hefana mulalo nedo limo ibo ya mika hefola neboma nenako, aloko fou lifa, ⁶fo lido ya megunito lufawa naba mináminako, opaito fuliye. ⁷Ido yufa idafa hasuwala aibo idafa yoigu limo ito, ya hasuwala aibo idafa yakafo yoto li fitoto hofu fulinako, hulawa iyámiye. ⁸Ido yufa idafa ma mika dowa negu limo ibo ya fokito yoto ilawa ibo ya tetife (30), ido sikisitife (60), ido wani hadeti (100) ya oloto pi biye. ⁹Hemotina hatina nebo wenina ya hawa ya holi fefe loti holilo, loto lobiye.

**Yesukafo wase ito ha libo
monala li oloto pibo ha**

(Mt 13:10-17, Lu 8:9-10)

¹⁰Aliga ya Yesu eimolako neto, ege moniyabo we tuwelu (12) yagi ido maina mino-mino abo weninagi yasi wase ito ha libo yagunu loga o edato, ¹¹emokafo feto lobibo, Goti wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ha faluku oto nebo ya hemotina moda li oloto pi bitaiye. Feto feyaifa, ido feka minabo wenina ya idafa-adafa muki ha wase itoko lobiyowe. ¹²Yagunu feto loto libo,

Wa-wa o minafa, idafa wafefe loti wagámanigilae. Ido holi-holi o minafa, ha holifefe loti holiyámanigilae. Feto feyámabo neko, lutina-hatina li elepa iyato lifimatina hilili o betiyadi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 6:9-10) ya nebo ne. Yagunu wase ito ha lobi-lobi owe, loto lobiye.

Wase ibo ha monala

(Mt 13:18-23, Lu 8:11-15)

¹³Ena Yesukafo feto loto lobibo, Wase ito hawa lobo ya holifefe loti holámafe? Ha muki wase ito lanobo, ya igaidana oti holifefe loti holinabo ne? ¹⁴Yufa idafa itili aibo we ya Goti hala ya itili aibo ya ne.

¹⁵Ido wenina ma ya yufa idafa ma hanudo limo ibo yaidana oti minae. Weninawa Goti hala ya holiyafa, ayalo Satanikafo loto ya Goti hala lutina-hatinau hifibo yama li fulitaiye.

¹⁶Ido malekama ya yufa idafa ma hefana mulalo limo ibo yaidana oti minae. Weninawa Goti hala holiti ayalo ake naba iyafa, ¹⁷ido lufawatina mináminako, yagunu hamena founako holi hikito mu minato, ya Goti hala holi hikito muwabo yagunu wenina masi hasuwala fi betiyabo yagunu hena naba-naba emodoka lo fedanaibo hamenalo ya Goti hala ya fulitoti u hopa uwae.

¹⁸Ido malekama ya yufa idafa ma hasuwala idafa yoigu yau limo ibo yaidana oti minabo Goti hala holiyafa, ¹⁹ido me ya mikaleka hena holiyabo idafa-adafa yagi, ido idafa wa nabo idafa-adafa hote inaibo idafagi, ido idafa-adafa magunu lutina-hatinau holiyabo idafa yamo lo fedoto Goti hala ya litainako, hulawa ámibo ne.

²⁰Ido malekama yufa ma limo mika dowa negu ibo yaidana oti minabo ya Goti hala holiti holi hikito muwato, emodoka hulawa tetife (30), ido sikisitife (60) ido wani hadetife (100) ya oloto pi bi nebo ne, loto ya lobiye.

**Masi lamu hiti liti masa
lulau molámanabo ha**

(Lu 8:16-18)

²¹Ido ha ma feto loto lobibo, Hemotina ya lamu hiti liti masa lulau yau molanabo nefemo, ido folomo

feumau yau molanabo nefe? E'e, feti molámoti, lamu molo-molo abo ebalo yalo ya molanabo ne. ²²Yagunu holilo. Homu idafa ma holifefe loti holiyámabo idafa ya aliga holifefe loti holinabo ne. Feito idafa-adafa muki onesa faluku oto nebo ya aliga li oloto pi betinaibo ne. ²³Ido hatina nebo wenina yasi hawa ya holifefe loti holilo.

Yufa idafa fou loto yoto nebo wase ibo hala

²⁴Hemotina ya ha holinabo ya wati holilo. Ido bi-bi abo monatina yaidana oto liwila oto bito, ido mulalo-mulalo oto binaibo ne. ²⁵Ido idafa wa nabo wenina ya aliga magi onu ito binaibo ne. Ido idafa wa námabo wenina ya idafa hefolako wa naboma ya emodokati ipo anaiye, loto lobiye.

²⁶Ido ha ma onu ito feti lobibo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo monala ya feito ne: We ma ya yufa idafa mikalo itili aibo we ²⁷ya ho libo, ido lubu ibo, unoto sinoito oto nebo hamenalo, ya yufa idafa fou loto yoto nefa, mona ya holifefe loti holiyámiye. ²⁸Mika eimolakafo ya yufa idafa li auba i edaito, homu aila oloto pito, aliga huwawa oloto pito, ya hilitoto, aliga hulawa iye. ²⁹Hulawa ito, doliti li nuba anabo hamenawalo ya hulawa ya doli-doli anaiye, loto lobiye.

Holipa ilawalo ya wase ibo ha

(Mt 13:31-32, Lu 13:18-19)

³⁰Ena Yesukafo feti loti loga o betibo, Goti wehudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya nena idafa yaidana oto ne, loto lanune? Ido nena idafalo limo moloto wase ito lanune? ³¹Holipa ilawa ya hefola efoma yaidana oto ne. Holipa ilawa hefola efo yakafo yufa idafa muki mikau hifiyabo hefo-itala ya li fulo edaiye. ³²Feti feyaibo holipa yufa ya hifiyato, fou loti yá holipa naba yoto migu

idafa muki li fulo edaito, nama-afa oku-lumalo moniyabo ya loti akawalo amena molaigu ya mino-mino aboma ne, loto lobiye.

Yesukafo wase ito ha libo ha

(Mt 13:34-35)

³³Feito Yesukafo Goti hala api itibiy-oto holinae, loto wase ibo ha yaidana oto mona-mona ha api itibiye. ³⁴Api itibibo ha ya fefe loto lo oloto pito lobiyámoto, hepa hako lobifa, ido ege-ege moniyabo wegi emogi mako minado yalo wase ibo ha monawa muki ya lobiye.

Asi yagi ido no halafu ibo yagi ya Yesu welalo hololibo ha

(Mt 8:23-27, Lu 8:22-25)

³⁵Hamena yalo ya lunaga fo sapito Yesukafo ege-ege moniyabo we feti lobibo, Momeno anawa filiga yolaleka uwokelo, loto lobito, ³⁶wenina muki nuba oti minabo wenina ya fulo betiti Yesu sipi hefolau neto ya ilimiti sipi magi maina uwae. ³⁷Uwato, asi naba-naba loto ya nokafo sipi li yoima ito ya sipikuma no lulau lumunowe, loti feyaito, ³⁸Yesu sipi meyallo ya lagalo uwo uno neto, ege-ege moniyabo we loti ilimikuti feti lomuwbabo, Api lilibiyanibo we, leimo onesa ya no lulau lumuto fulinogolo onibo ya haka ki lomámabe? lato, ³⁹emo ya sinoito ya asi naba-naba aibo ya hanu muto ido no halafu ya, You lo mino. Holoto mino, lomuto asi fu-fu ladámoto no halafu momoga ámoto you loto ne. ⁴⁰You loti neto, emokafo ege-ege moniyabo we feti loti loga o betibo, Hemotina nedafaito holi holiyae? Holi hikito nomámafe? loti loga o betito, ⁴¹holi naba-naba holiti eimotinau feti loti loyolalo-melo abo, Aiyo, we ya igaidana we neto, asi yagi ido no yagi ha lido ya hololiye? loti lae.

Yesukafo Satani himiwela we ma mino edabo ya idipibo ha

(Mt 8:28-34, Lu 8:26-39)

5 Yesugi ege-ege moniyabo wegi no momeno wela filiga yoiialeka Gelasa wenina mikatinalo ya uwato, ²Yesu sipikuti mikalo lumito we ma Satani himiwela mino edaibo we ya hefana lulau hono auba molabo ebauti aibo ya hatula aiye. ³Wenina ya aya wewa hono molabo eballo unoto sinoito nebo we ya nala i edanune, loti afa, ogofuwá-mae. Ido nala auba ibo ainigunu lifefe labo yagunu nala i edanune, loti feyabo yagi ogofuwá-mae. ⁴Homu hamena abi loti aini nalagunu analo-hinalo i edafa, emokafo analo aini nala ika oto fuloto ya ido hinalo aini nala fukoto fulitainako, ya auba ito li yoima edanaibo we ma ya minámiye. ⁵E'e, wewa yakafo folilogi lubukagi hono molabo ebalogi obulalogi ya hai naba moloto eimola ula-falau ya hefanagunu fuko-nako o-o aiye.

⁶Wewa ya faigakati Yesu wa edototo emodoka oluloto lo fedoto nomunalo hina obula fito, ⁷⁻⁸Yesukafo feti libo, Satani himiwela nosámabo hemotina we ya lula-halau ya fulitoti wilo, loti libo yagunu wewama hai naba-naba moloto feti libo, Yesuwo, Goti akaisa nebo we wenaba Hipala, nena-idafa fe nedanogolo nemodoka ane? Une ogofu li nomámanowe, loti Goti huliya loti ha lanibo ya li onae, loti lonomo, loti lomuiye. ⁹Lomuito, Yesukafo, Hulika lo, loti lomuito lula-halau yau Satani himiwela muki yoti minanako, yagunu huliline Lisiyoni ne, loti lomuiye. ¹⁰Lomuto, Ya eba mauka li fulo betiyámo, loti wako lo edomo wiye.

¹¹Ido obulalo selo yaleka yalo safu mau naba noti minabo yagunu ¹²ya Satani himiwela yasi lomuwbabo, Lilifi molageto ya safu lutinau yonogolobao? loti wako lo edato, ¹³O, lito Satani himi-

wela ya wewa lula-halau ya fulititi safu lutina-hatinau yowato, safu mau naba tu tauseri (2,000) yaidana oti minabo ya holi lumuti lowau hotinalokati oluloti momenoku yau no noti moda fuliyae.

¹⁴Fuliyato, ya safu hiyaba abo we ya wati holi oluloti uti wenina numuna meya nabaugi ido migu minabo wenina yagi hawa lobiyato, wenina masi idafawa wa edanune, loti oti ¹⁵Yesu nedo loti homu Satani himiwela lula-halau mino edabo wewa ya onesa ulalo owo holoito hala-manana fefe loti neto minoto ya Yesu hinalo amedoto nebo we ya wa edoti ya holi biye. ¹⁶Ido idafawa holiti wati abo wenina yasi Satani himiwela mino edabo we hala yagi ido safu hatina yagi lobiyae. ¹⁷Lobiyato, wenina ya Yesu auba iti feti lomuwbabo, Lemo ebate fulitoto uwo, loti wako lo edae.

¹⁸Wako lo edato, sipiku yoi neto wema homu Satani himiwela mino edabo we ya Nemote unoifao? loti wako loti lomuiya, ¹⁹emokafo, E'e, hemo numunakaloka uwo. Uwageto, Wenabakafo milumaka holito ya idafa-adafa muki lifefe lo hedaibo ya weninaka lobiyato, loti lomuiye. ²⁰Feti lomuito, wewa Dekapolisi eba yalo uto Yesukafo idafa-adafa muki o edaibo ha ya lo bi-bi omo wito wenina muki hatina abi kiyae.

Hiyaba we oluwa fulito li sinoi edaibo ha

(Mt 9:18-26, Lu 8:40-56)

²¹Ena Yesu sipiku momeno wela filiga liwila oto uto anawalo neto, wenina mau naba ya li hona o edo minae.

²²Feti minato, mono numuna hiyaba we wenaba ma huliya Yailusi yalo loti Yesu wa edoto, hinalo hina obula fito feti loti wako lomuiyo, ²³Olune hefola moda fulinogolainako, yagunu li faka lo edageto ya nomuna hofawa minanaie, loti emodoka loti aga ya ulalo ya molo,

loto wako liye. ²⁴Wako lito, Yesute maina uwaiye.

Uwaito, wenina mau naba yasi li lulau edoti uwato, ²⁵yalo wena ma nebo ya lunula leki-leki aibo melege tuwelulo (12) yalo idafawa i hiliye. ²⁶Idafawa i hilito, lusa we abi loti minadoka wito li faka lo edanune, lato hefana meina fimo wifa, lo ogofu muti idafawa i hilibo ya faka lo edámato idafa i hilibo ya u naba wito, hefanala muki ya moda huliye. ²⁷Ido wenawa ya Yesu monala labo ha ya holito egeka lotu ulalo owo ya liye. ²⁸Libo ya aifa ulalo owo linobo ya faka lanogolowe, lotu hala kinako, ulalo owo ya liye. ²⁹Lito, ayalo ya ulau idafa hilibo hulito, ula-falau holibo ya faka liye. ³⁰Faka lito, ayalo Yesu aubala ma emodokati wibo ya holito wenina mau naba minagu ya elepa ito fetu lotu loga o betibo, Unelo owo ya hema liye? lito ³¹ege moniyabo we yasi liwila oti lomuwbabo, Wenina mau naba yasi li lulau o hedabo ya wa betiyanibo ya nenako, igaidana oto nemo unelo ya hemakafo liye? lotu lane? loti lomuwa. ³²Lomuwafo, Yesu ya hemakafo feyaiye? lotu hala kito wenu li hona oto wa beti ne. ³³Wa beti neto, wenawa ulalo idafa fedo muibo ya holito emodoka lotu hinalo hina obula fito holi holito ula ololo lotu, hawa monawa ya lo oloto moloto lomuibo, ³⁴Yesukafo lomuibo, Olune, hemo holi hikitaniyo yakafo li faka lo hedaiye. Hena holiyanidokati wina hedoto luka-haka you lagetoto uwo, lotu lomuiye.

³⁵Yesukafo fetu lomu neto, ayalo ya mono numuna hiyaba we wenaba Yailusi numunalau yati ma loti ya fetu loti lomuwbabo, Oluka moda fulitaiye. Yagunu api lilibibo we ya hosa fi umámanune, loti lomuwa. ³⁶Yesu hawa labo ya holi huloto mono numuna hiyaba we wenaba fetu lomuibo, Haka loiti kiyámoto nemo holi hikito nu-

mutoko mino, lotu lomuiye. ³⁷Fetu lomuibo, wenina muki nege ámilo, lotu lobito Pitale, ido Yemusile unalafu Yonile yako idipito uto ya ³⁸mono numuna hiyaba wenaba numunalalo fedato, wenina momoga-amoga oti hai-hai moloti hufo-nama auba ito oti minabo ya wa betiye. ³⁹Wa betito, numugu yoto weninawa fetu lobibo, Momoga naba oti hufo ámilo. Oluwa ya fuliyámoto aifa uwo unaiye, lotu lobifa, ⁴⁰hiya o edae. Hiya o edato, muki idipi feka fulitoto oluwa olafo melafo ege moniyabo we maina abo we yagi idipito, olu ebalau ya yoto ⁴¹analo lito fetu lomuibo, Talita kumi, libo hawa monawa ya olu hefolao, sinoiyo, lotu lohomowe, lito ⁴²ayalo ya oluwama sinoito moniye. (Aya oluwa ya olafo hedaidoti melegela tuwelulo (12) ya ne.) Monito, ya wa edoti moda wetina lauwa opaito ⁴³Yesukafo fetu lo fukaibo, Idafawa ya lobiyámilo, lotu ido, Oluwela-idafa muilo. Nanaiye, lotu lobiyeye.

**Nasalete minabo wenina
Yesu hala holiyámabo ha**

(Mt 13:53-58, Lu 4:16-30)

6 Ena Yesu ebawa ya fulitoto eimola numunala ebalalo ya ege moniyabo wegi maina uwae. ²Maina uti, Sabati foliku mono numunatinau yoto apito lobibo ha wenina abi loti holiti wetina nowala opaito ya fetu labo, We meya ya hala ya igalekati lito liye? Emo ya ha mananau nebo we hemakafo api ilibiye? Ido Goti aubala lilibibo idafawa li oloto pi lumibo auba ya igalekati liye? ³Wewa yo-hola ya aifa numuna hu-hu aibo wema yae. Ido emo ya Malia hipala yae. Ido unalafu-mota Yemusikele, Yosefekele, Yudasikele, ido Saimonikele yama minabo yae. Ido emonala-mota muki ya lemogi maina ya minonibo yae, loti ya lutina-hatinau holi nosámibo uma. ⁴Fetu feyafa, Yesukafo fetu lotu lobibo, Polofeti ma ya muki

ebau ya huliya li faka lafa, ido eimola numuna meyalo ido eimola numunalau, ido weninala minagu, ya huliya li faka ladámanabo ne, loto lobiye. ⁵Feto lobito, ido aya ebalo Goti itibibo idafa ya oloto pi binaibo ogofuwámoto, idafa hiliyabo wenina mako mako yako utinalo anagunu lito ya li faka lo betiye. ⁶Ido holi hikito umámabo yagunu hala abi kiye.

Yesukafo ege moniyabo we onona linabo ha lobibo

(Mt 10:5-15, Lu 9:1-6)

⁷Ena Yesukafo numudo-numudo ya monito api itibi-itibi aiye. Ido ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya emodoka li nuba o betito, loiti loiti ononalalo apito idipi molanogolo ya homu Satani himiwela li fulo betiti idipi molanae, loto ya auba biye. ⁸Auba bito fetoto lobibo, Hemotina hanudo unabo idafa-adafa liyámoti, holobo yako liti, ido beletife, ido owotinafe, ido hefana owotinafe yagi liyámoti aifa wilalo. ⁹Ido hidinalo idafa holoinafa, ido utinalo owo loiti ya holoiyámilo. ¹⁰Ido numugu yonagu yau yako unoti sinoiti oti minomo uti numuna meya malo unigilima ya hamenalo ya numunawa fulitalo. ¹¹Feti eba maleka u fedato houna i betiyámoti, ido ha lanabo ya holiyámatoma, numunawa ya fulitoti hidinalo huwopa kelaibo ya hululu iti fulitoti monatina holinae, loti fulo betilo, loto lobitoto ya idipi molaiye. ¹²Idipi molaito, ya uti lutina-hatina li elepa iyalo, loti lo oloto moloti, ¹³Satani himiwela abi loti li fulititi ya idafa hiliyabo wenina abi loti ya yá ilawa nowala wili betiti ya li faka lo betiyae.

Yoni noku i beti-beti aibo we hofato fulibo ha

(Mt 14:1-12, Lu 3:19-2 9:7-9)

¹⁴Ena Yesu fetoto feyaibo ha ya wenina muki holiyato, mikalo hiyaba we wehudi Heloti yagi hawa holiye. Holito, wenina malekamasi fetoto labo, Wewa Yesu ya Yoni noku i beti-beti aibo we ya ne. Emo yama fuliguti li sinoi edainako, mebe-mabawa ya li oloto pi-pi o ne, loti lo-lo ae. ¹⁵Ido malekamasi ya fetoto labo, Wewa ya Elaiya ya ne, lato ido malekamasi fetoto labo, Emo ya polofeti aidena minabo yamaidana ototo polofeti ma ya ne, loti fetoto lo-lo ae. ¹⁶Hawa labo ya Helotikafo holito fetoto libo, Yoni nemo henobala fuko fulobo ya fuliguti li sinoi edaiye, loto ya liye.

¹⁷⁻²⁰Fetoto libo ya homu Helotikafo unalafo Filipi olonafo huliya Helotiyasi lito, ya Yonikafo fetoto lomuibo, Helotiyo, hemo unakafo olonafo liyanibo ya lo molaibo ha ya fukane, loto lomu-lomu aiye. Fetoto lomuibo yagunu wena Helotiyasi sebala hala-kala lito, Yoni ya hofoto fulinowe, loto holifa, Heloti ya holibo, Yoni ya monala ya fefe lototo fele we ne, loto holito holiya holito hiyaba dowa o edainako, Helotiyasikafo hofoto fuli edanaibo ogofuwámiye. Ogofuwámito, Heloti ya Yoni ha libo holito hala abi kibo nefa, ha libo holinowe, loto dowa lototo holiye.

²¹Ena aliga hofoto fulinaibo hamena ma feito ototo piye. Heloti olafo hedaibo hamenala ya ototo pito, wenina hiyabatina we wenaba yagi himiwe hiyabatina we wenaba yagi ido Galili minabo wenina hiyabatina we wenaba yagi ototo wetina-idafa hofoto hito nae. ²²Wetina-idafa nato, wena Helotiyasi oluwa lototo nomudinalo melege lito Helotigi emogi maina nabo weninagi ya dowa wa edato, mikalo wehudi yakafo oluwa fetoto lomuibo, Hemo ya, idafa ma linowe,

lananibo ya humunowe. ²³Ido, Ebaka filiga linowe, lananibo yagi moda humunowe, loto lo gedoto lo molo edaiye.

²⁴Lo molo edaito, feka uto, Ya nena idafa lomunowe? loto olafo loga o edaito, liwila oto lomuibo, Yoni noku i beti-beti aibo we manana ya linowe, lomuwo, loto lomuiye. ²⁵Feto lomuito, ayalo ya oluma oluloto mikalo wehudima nedo loto fetu lomuiibo, Onesa Yoni noku i beti-beti aibo we atala ya lapelo nomo, liye. ²⁶Hawa lito, mikalo wehudikafo holito lula-halau hena naba-naba aifa, wetina-idafa emogi maina nabo wenina nomudinalo ya olu ha lo molo edobo nenako, yagunu ya oluwa hala ma li fultámanowe, loto hala kito ²⁷ayalo himiwe fetu lomuiibo, Yoni manana itano, loto ilifito ya uto nala numugu Yoni henobala fuko fuloto ²⁸atala ya lapelo moloto lito loto oluma muito ya lito olafo muiye.

²⁹Ido Yoni ege-ege moniyabo we ya hawa holiti loti hono ula ya liti uti hale li edae.

**Yesukafo we faifu tauseni
(5,000) ya wetina-idafa bibo ha**

(Mt 14:13-21, Lu 9:10-17, Yo 6:1-13)

³⁰Yesukafo aposolo homu idipi mo-laibo we ya liwila oti emodoka loti ya idafa-adafa fetu feyabo ido api itibiyabo ha muki ya lomuwa. ³¹Lomuwato, ya wenina muki uti loti anako, idafa nanabo hamena minámito, ya aposolo Yesukafo fetu lobibo, Leimoko wenina minámanabo ebalo uto foli minanune, lobiye. ³²Lobito, sipiku yoti eba hameto eimotinako uwae.

³³Eba hameto uwado ya wenina muki wa betiti numunatina meyau yati muki mikalo oluloti uti homu u fedae. ³⁴Homu u fedato, Yesu sipikuti mikalo lumuto ya wenina mau naba minabo wa betito ya sipisipi hiyabatina we minámabo yamaida oti minanako, ya-

gunu lula-halau miluma holi bito idafa-adafa muki api itibiye.

³⁵Api itibi neto, lunaga fo sapinogolaito ege moniyabo we emodoka loti fetu lomuwabo, Eba hameto meu ya minogeto ya midipu inogolaiye. ³⁶Yagunu wenina ya numudo-numudo ya idipi fulageto wetina-idafa meina finae, loto idipi molo, lomuwa. ³⁷Fetu lomuwato, hemotina yasi wetina-idafa ma bilo, loto lobito liwila oti lomuwabo, Aiyo, idafawa meina finubo ya meinala hefana denaliyasi tu hadeti (200) yaidana oto minanogolaiye. Lemote ya uti hefana naba fuloti beleti meina fi betiti loti bilo, loto labe? loti loga o edae. ³⁸Loga o edato, fetu lobibo, Beleti nenaki li minae? Uti walo, lobito uti li oloto pititi liwila oti loti fetu lomuwabo, Beleti faifu (5) ido laefa loiti li minone, loti lomuwa.

³⁹Lomuwato, fetu lobibo, Wenina muki mau minabo ya we fiti suwa dowalo ya amedalo, loti lobilo, loto lobito, ⁴⁰ido wenina fifiti-fifiti (50) ya mau minabo ido malekama wenina wani hadeti wani hadeti (100) ya mau minabo ya suwalo amedoti minae. ⁴¹Amedoti minato, Yesukafo beleti faifu (5) ya lito okulumalo wa faka loto, dowae, lalowe, lototo ya lekoto ege-ege moniyabo we yasi hona moloti wenina mau naba ya binae, loto biye. Ido laefa loiti yagi hona molo bito ⁴²muki noti houmatina aito ⁴³ido ege moniyabo wewa ya luma nebo onuwa-fanawa minomo wibo ya haka oti, owo egepisa naba tuwelu (12) ya holiyato faitibo ne. ⁴⁴Ido wetina-idafa nabo wemoli ya faifu tauseni (5,000) ya minae.

**Yesukafo no mulalo
hina lala ito monibo ha**

(Mt 14:22-23, Yo 6:16-21)

⁴⁵Ayalo Yesukafo ege moniyabo we ya fetu lobibo, Hemotina sipiku ya

yoti Betesaida numudo homu moloti wilo, loto lobito wenina mau minabo ya idipi molaiye. ⁴⁶Idipi moloto fulo betito ya Goti lomunowe, loto obulalo yoiye. ⁴⁷Yoito, luwaila molanogolaito sipima mika fulo faiga ito u momeno lusa utaito, eimolako mikalo ya ne. ⁴⁸Minoto wa betibo ya asi naba ma hotinalokati loto li bubulito hosa fiti ika o minato, ya Yesu wa betiye. Wa betito, holomolomo yaleka ya no mulalo hinagunu lala ito monimo loto minado loto ya fulo betitoto unowe, loto hala kifa, ⁴⁹emotinasu Yesu no mulalo monibo ya wa edoti fetu holiyabo, Holofa ne, loti hatina kiti ya muki wa edoti holi naba-naba binako, ⁵⁰hai naba-naba molae. Hai naba-naba molato, ayalo ya fetu lobibo, Lutina-hatinau ya auba iyalo. Nemoma minowe. Holi biyámaneyo, loto lobito ⁵¹sipiku maina yoito ya asi hulito elegiti, ⁵²lutina-hatina gedibo nenako, homu beleti hona molaibo monala ya holifefe loti holiyámae.

**Idafa hiliyabo wenina
li faka lo betibo ha**

(Mt 14:34-36)

⁵³Ido momeno ya yofototo uto Gene-salete mikalo fedoti sipi no anawalo nala iti li hiki loti ⁵⁴sipikuti lomato, ayalo ya wenina ya Yesu wa edofefe loti, ⁵⁵eba negu-negu yauti muki oluloti loti nebo ebaleka ya wenina idafa hiliyabo ya hunutinalo moloti idipiti ae. ⁵⁶Idipiti abo yaidana oti Yesu eba muki meukafe yaukafe, ido numuna meya nabalofe, ido hefolalofe wibo ya wenina mau minabo eballo idafa hiliyabo wenina uno betiti ya fetu lomuwabo, Ukalo owo anawalo yako linogolone, loti wako lomuwato ido wenina muki liyabo ya li faka lo betiye.

**Yesukafo Goti lo molaibo halagi ido
Yuda wenina awatinafo-mota
hatina yagunu lobibo ha**

(Mt 15:1-9)

7 Falisi wegi lo molaibo ha api itibi-itibi abo we malekamagi ya Yelusalemukati Yesu nedo loti mau minato, ²ege moniyabo we malekama adina noku iyámoti wetina-idafa nato ya wa betiyae. ³Wa betiti, Falisi wegi ido Yuda weninagi muki ya awatinafo-mota hidene hatina meyalo moloti wetina-idafa nanigilima ya homu adina noku noititi no-no ae. ⁴Ido maketilo yati idafa ma liti lotima, homu noku noititi no-no ae. Ido hidene ha abi loti kapufena masafena lapefena noku noi-noi abo mona yamaidana oti meyalo molae. ⁵Yagunu Falisi we ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi fetu loti loga o edabo, Igaidana oti hege-hege moniyabo we yasi awatefo-mota hidene hatina ya meyalo moloti wetina-idafa nanigilima adina noku iyámae? loti loga o edae. ⁶Loga o edato, liwila oto lobibo, Aisaiyakafo homu aidena hemotina monona loiti iyabo yagunu ha ona loto fetu libo, Weninawa ya wetinalo yako huline li faka lafa, lutina-hatinau holi nomá-moti, ⁷fetu labo, Hawa ya Goti hala ne, loti lafa, ido wenina hidene hatina yako api itibiti weudina-lutina-hatina nomabo monawa ya aifa idafa ne, loto ha mono lufuwa igu (Ais 29:13) ya nebo ne. ⁸Ido Goti lo molaibo hala ya hemotina li fulitoti wenina hidene hatina li hiki loti limo uwae. ⁹Hemotina fetu labo, Leimo monate yako meyalo molanune, loti Goti lo molaibo hala fulitabo ya monate dowane, loti hatina kiyafe? Olo. ¹⁰Yagunu Mosesekafo fetu libo, Otinafo metinafo hilitina li faka lalo,

loto (Kis 20:12, Lo 5:16), ido ha magi fetu libo,

We makafo ha nosámibo olafofe melafofe ya lo betinaibo, aya we ya hofu fulilo,

loto ha mono lufuwau (Kis 21:17) ya nebo ne. ¹¹Fetu lifa, we makafo olafo melafo lobinaibo, Nemo idafa muki wa molo betiyobo idafa yama fele neto Goti moda mutobo ne, lobinaibo we ya ¹²hemotina fetu lomuwo, Okafo mekafo idafawa bito hofa li dowa betiyámanibo ya dowa ne, loti lomuti, ¹³hemotina monatina feti api itibiyabokafo Goti hala li aifa idafa oti fulitae. Ido hemotina mona yamaidana oti abi loti fetu molo-molo ae, loti lobiye.

**Idafa yakafo wenina
ya sitoto li ladi o betibo ha**

(Mt 15:10-20)

¹⁴Yesukafo wenina mau minabo sutina fito emo nedo ato fetu lobibo, Hemotina muki hane holiti ya holifefe loti holilo. ¹⁵Idafa-adafa feka nebo idafa yakafo luteu yonaibo ya li ladi o ledámanogolaifa, ido idafa-adafa weude-lute-hateu yati feka aibo idafa yakafo li ladi o ledaiye. [¹⁶Hemotina hatina nebo wenina yasi holilo, loti lobiye.]

¹⁷Wenina mau minabo fulu betito numugu yoito, ya ege-ege moniyabo we yasi wase ito hawa libo yagunu loga o edato, ¹⁸emokafo fetu lobibo, Ake, hemotina yagi holifefe loti holiyá-mafe? Idafa-adafa fekati luteu yoibo ya ¹⁹weude-lute-hateu yowámoto, sebate houmalau yako yoto, aliga sefe lo fulu-fulu oninako, weude-lute-hate ya li ladi o ledámiye, loti libo ya feito wete-idafa muki nonibo ya dowa ne, loti liye. ²⁰Fetu loti ido ha ma fetu libo, Weude-lute-hateuti feka aibo yakafoko Goti nomunalo ya li ladi

o ledaiye. ²¹Yagunu weudina-lutina-hatina yauti hatina-manadina nosámibo kiyabo mona, hoba li unabo mona, idafa ugele liyabo mona, hofu fuliyabo mona, hume-ugele abo mona, ²²wa lalo-talo molabo mona, wenina holi nosámibo o betiyabo mona, hotina iyabo mona, mona nosámibo moloto wenina li utinalo holi betinaibo mona, idafatinagunu holiti lutina-hatina nosámibo molo betiyabo mona, hamadina hiyabo mona, utina-lutina ito yoti holiyabo mona, ha manadinau minámibo mona, ²³monawa nosámibo-asámibo muki ya weudina-lutina-hatinau yauti loti li ladi o beti-beti aye, loti lobiye.

**Eito feka wena makafo
holi hikitibo ha**

(Mt 15:21-28)

²⁴Ena Yesu ya ebawa ya fulitoto uto eba ma Taiya numuna selo nedo ya uto numugu yoto, ya momona oto minanowe, loti holifa, ido yalo u faluku anaibo ya ogofuwámibo ne. ²⁵Feito nenako, wena ma oluwa hefola ya Satani himiwela lula-halau mino edaibo ya wena Yesu hala holito ayalo loti hinalo hina obula fiye. ²⁶Hina obula fibo wena ya eito feka wena minoto Fonisia ebalo Silia mikalo oloto pibo wena yakafo fetu lomuibo, Olune Satani himiwela lula-halau mino edaibo ya li fulu edoto ilifi molo, loti wako lomuiye. ²⁷Feito wako lomuito, ya fetu lomuibo, Olufu wetina-idafa liti hula minagu fulabo ya fefe ladámiye. Olufu homu nanabo ne, lomuiye.

²⁸Fetu lomuiifa, ido liwila oto lomuiibo, Wenabao, ona laba, ido olufu wetina-idafa no minato, lana mikalo limo ibo ya hula yasi no-no ae, lito, ²⁹fetu lomuiibo, Fetu liwila oto lonomanibo yagunu numunakaloka liwila oto uwageto oluka Satani himiwela ya fulu edoto utaiye, lomuiye. ³⁰Lomuito,

numunalaloka liwila oto uto ya oluwa folomolo uno nebo wa edaibo Satani himiwela moda fulo edoito utaiye.

**Yesukafo we hala molaibo
wela huluma hena aibo ya
li faka lo edaibo ha**

³¹Ena Yesu Taiya eba ya fulitoto uto Saidoni numudo fedoto, yaloti u Galili momenolo uto Dekapolisi ebalo fediye.

³²Fedito, ya we ma hala molaibo wela hena aiboma ilimiti Yesu nedo loti, Agagunu ya ulalo liyo, loti wako lomuwaoto,

³³emokafo wenina mau minadoti ilimito fele uto ya ana ilefala halau moloto ya etefu oto we wela huluma lito, ³⁴okulumaleka wato halauti aku loto feto libo, Efata, loto libo ya monawa, Haka ya li godo, loto lomuiye. ³⁵Lomuito, ya ayalo ya wewa hala ya moda li godito, wela hulumama hotito, ha fefe loti liye.

³⁶Ha fefe loto lito, Yesukafo lobibo, Hemotina idafawa yagunu wenina ma lobiyámilo, loto lo fuko betifa, emotinasi auba iti lobimo uwato, ³⁷wenina holiti wetina lauwa opaito feto labo, Emo ya idafa-adafa muki ya dowa lotoko lifefe liye. Hatina molaibo wenina li hatina li godoto, ido wetina huluma hena aibo wenina li fefe lo betito, ha fefe loti lae, loti lae.

**Yesukafo we fo (4) tauseni
wetina-idafa bibo ha**

(Mt 15:32-39)

8Hamena yalo wenina naba hofa nuba o minato, wetina-idafa minámito, Yesukafo ege moniyabo we sutina fito ato feto lobibo, ²Wenina mau naba minabo ya fo hamena loitigi-makogi (3) yalo ya nemogi melo minabo ya nanabo idafa mináminako, lune-haneu miluma holi biyowe. ³Ido maleka ya faigakati abo ya

inagunu fuliyado ya numunatinaloka idipi molanobo ya hanudo lumu fou lanigilae, loto lobiye. ⁴Lobito, ege moniyabo wewa liwila oti lomuwaoto, Eba me ya hameto ya nenako, beleti naba ma igalekati lito biyogeto ogofuti nanabo ne? loti loga o edae. ⁵Loga o edato, liwila oto lobibo, Beleti nenaki liti ae? lobito feto labo, Seweni (7) ya ne, lomuwaeto.

⁶Lomuwaoto, emokafo wenina muki mikalo amedoti minalo, lobito ya beleti seweni (7) ya lito, dowae, lalowe, lomuto lekoto ege moniyabo we wenina muki ya bilo, loto bito feto feyae. ⁷Ido laefa hefola magi nebo yagunu dowae, lalowe, lomuto ege moniyabo we bito, ya laefa yagi bilo, lobiye. ⁸Lobito, biyato, muki noti houmatina aito ya aliga ege moniyabo we ya luma nebo ya li nuba abo owo ma egepisa naba seweni (7) ya owo holiyabo ya faitiye. ⁹Ido wemoli fo tauseni (4,000) ya yalo minae.

Ido weninawa ya idipi molo itoto ¹⁰ya Yesugi ege-ege moniyabo wegí sipiku yoti ya Dalimanuta ebalo uwae.

**Goti aubala lilibiyageto
wa edanune, labo ha**

(Mt 16:1-4)

¹¹Ido Falisi we ya Yesudoka loti moliya fiti hepa molo munune, loti ya feto lomuwaoto, Okulumalo mebe-maba ma lilibiyageto wanune, loti lae. ¹²Feto lato, emokafo lula-halau hena aibo yauti aku loto feto lobibo, Hamena onesa meya minabo wenina ya nedafaito Goti aubala lilibibo mebe-maba ma oloto pi lomageto wa edanune, loti lae? Ha ona lobiyowe. Goti aubala idipibo mebe-maba ma ya li oloto pi betiyámanobo ne, loto lobito, ¹³fulo betito sipiku liwila oto yoto momeno wela filigaleka wiye.

Falisi we ido Heloti ha nosámibo api itibiyabo ha yagunu fuka ha lobibo ha
(Mt 16:5-12)

¹⁴Ege moniyabo we ya beleti hatina molaito itámato ya beleti makoko sipiku emotina minagu ne. ¹⁵Ido Yesukafo fuka ha lobibo, Wati monilo. Falisi we yisitnagi, ido Heloti yisilagi li hopa o ledotanaiye, loti wafele loti monilo, loto lobiye. ¹⁶Feto lobibo hawa yagunu eimotina loyolalo-melo oti feto labo, Beleti itámoninako, yagunu feto liye, loti lae. ¹⁷Ha labo ya Yesu holi-toto feti libo, Neidafaiti beleti itámabo yagunu loyolalo-melo o minae? Eletifo yagi ya wati holifefe loti holiyámafe? Ido lutina-hatina gedife? ¹⁸Nomudina nebo ya wagámafe? Ido hatina nebo yamo holiyámafe? Homu idafa feyobo yama ya hatina molaife? ¹⁹Beleti faifu (5) ya lito wenina faifu tauseni (5,000) ya biyoto luma nebo liti owo egepisa nenaki ya holiyabo ne? loto loga o betito, liwila oti lomuwbabo, Lemo tuwelu (12) ya holiyonibo ne, lato, ²⁰feto lobibo, Ido beleti seweni (7) ya lito wenina muki fo tauseni (4,000) biyoto luma nebo liti owo egepisa nenaki ya holiyabo ne? loto loga o betito, liwila oti lomuwbabo, Lemo seweni (7) ya holiyonibo ne, lato, ²¹feto lobibo, Onesa yagi holifefe loti holiyámafe? loto lobiye.

Yesukafo we ma nomuna likaibo ya nomuna li falatibo ha

²²Ena u Betesaida numudo fedato wenina masi nomuna likaibo we ma ilimiti Yesu nedo loti ya agagunu ulalo liyo, loti wako lomuwbato, ²³emokafo nomuna likaibo we analo lito numu-natalotiti ilimito uto ya nomunaloto etefu oto anagunu ulalo lito feti lomuibo, Idafa ma wabe? loto loga o edaito, ²⁴wa faka loto feti lomuibo, Nemo wenina wa betiyofa, ido yá hanu moniyabo

yaidana hiliyae, loto lomuito, ²⁵Yesu anagunu hofa nomunaloto lito, nomuna falatito idafa-adafa muki wafele loto waiye. ²⁶Fefe loto waito, eimola numu-nalaloka ilifi moloto lomuibo, Numuna meya yau yowámo, loto lo fuko edaiye.

Pitakafo Goti ilifi molaibo we Kilistoma minane, lomuibo ha

(Mt 16:13-2 Lu 9:18-21)

²⁷Ena Yesugi ege moniyabo wegi eba naba huliya Sisalia Filipaika uti numuna meya selo nebo ya uwado hanudo ya feti libo, Wenina ya nemogunu ya hema ne, loti lo minae? loto loga o betito, ²⁸liwila oti lomuwbabo, Wenina malekama yasi, Yoni noku i beti-beti aibo wema ya minane, loti lo minae. Ido malekama yasi, Elaiya ya minane, loti lo minae. Ido ma yasi, Yelemaiya minabemo, ido polofeti minagumati we ya minane, loti lo minae, loti lomuwbabo. ²⁹Feti lato, emokafo libo, Ido hemotina ya nemo ya hema ne, loti lo minae? loto loga o betito, Pitakafo liwila oto lomuibo, Hemo ya Goti ilifi molaibo we Kilisto ya minane, loto lomuiye. ³⁰Ido hawa ya wenina lobiyámilo, loto ha auba ito lo fuko betiye.

Yesu fulitoto sinoinowe, loto lobibo ha

(Mt 16:21-28, Lu 9:22-27)

³¹Ido emokafo api itibito feti libo, We Hula nemo ya hena naba-naba holinogolowe. Ido Yuda wenina hiyabatina we yagi sokila hi muwbabo we hiyabatina we yagi ido lo molaibo ha api itibitibi abo we yalekasi metina numunigilae. Numuti hofa nedo fuliyato, ya fo hamena tili (3) uwageto, hofa sinoinogolowe, loto lobiye. ³²Hawa ya oloto lito, Pitakafo ilimito anawaleka uto apito hanu muifa, ³³ido Yesu ya elepa ito ege moniyabo we wa betito Pita hanu muto feti lomuibo, Sataniyo, negeka uwo. Hemo Goti hala kibo yaidana oto

haka kiyámanibo aifa mikaleka wenina hatina kiyabo yaidana oto haka kiyane, loto lomuiye.

³⁴Ena Yesu mau minabo wenina ido ege moniyabo we yagi, Nemo minodo ya alo, loto sutina fito fetu lobibo, Ma nege molanune, loti lanabo ya heimotinagunuko holiyabo ha ya fulitoti hamena-hamena nege moloto fulinune, loti lanabo ya yá yofotina mo-futi ya nege-nege molanae. ³⁵Yagunu makafo eimola ula etuwa yagunuko holi minoto fulinaibo we ya u hopa unogolaiye. Ido makafo nemogunu ido hawa ukuwa dowa yagunu holito monimo uto nomuna hofawa nebo monala ya fulitoto fulinaibo wewa ya nomuna hofawa minomo yonogolaiye. ³⁶Holafe? Makafo ya mikaleka idafa-adafa muki ya wa noto monimo wifa, ido eimola u hopa unaibo we ya igaidana oti wa naibo idafa-adafala li dowa lo edanaibo ne? ³⁷Ido moda fulitanaibo ya nena idafakafo weuna meina fito liwila oto linaiyey? ³⁸Ido hamena onesa me ya minabo wenina ya mona nosámibo moloti Gotidoka kelámabo hamena negu masi nemogunu ido ha lobo yagunu holiti utinalo holinabo wenina ya nemo We Hula ya enisole fele yagi maina o Menefo lamenala yau fedanobo hamenalo ya weninawa yagunu holito ayaidana oto unelo holinogolowe, loto lobiye.

9Ena Yesukafo fetu lobibo, Ha ona lobi-yowe. Hemotina eletifo melo sinoi minagu yauti maleka fuliyámoti aifa hofawa minabo ya Goti wehudi weninala aubalakafa hiyaba o betibo hamena ya wanigilae, loto lobiye.

Yesu ula ya u eitoma bulibo ha

(Mt 17:1-13, Lu 9:28-36)

²Aliga fo hamena sikisi (6) utaito, ya Yesukafo Pitale, Yemusile, Yonile idipito obula fana-fanalo yoito, fele eimotinako minato, yalo ya nomudinalo ula ya u eito

bulito ³ulalo owo lamena oto u hiyoba ona bulibo ya wenina utinalo owo hiyoba buli edabo ya mikalo wenina yasi hiyoba yaidana oti buli edámanigilae.

⁴Ido nomudinalo Elaiyate, Mosesete, oloto pito Yesugi loyolalo-melo o minato wa betiyae. ⁵⁻⁶Wa betiti, holi naba holiti Pitakafo nedafaiye lanowe? loto hala ki fefe ladámoto, Yesu fetu lomuibo, Api lilibiyaniyo we, melo minonibo ya dowa liye. Numuna holo-hala loitigi-makogi ya huwogeto ma ya hemo numunaka minanaiye. Ido ma ya Mosese numunala minanaiye. Ido ma ya Elaiya numunala minanaiye, loto lomuiye. ⁷Fetu lomuito, ya limu ma moda oloto pito wase i betito, ya limuku yauti nola ma holiyabo fetu libo, Me ya ya lune-hane muwobo Hipane ya ne. Hemotina hala ya lutina-hatinau holilo, loto liye. ⁸Fetu lito, haita wa fulo oka waka afa, ya wenina ma wa betiyámae. Yesugiko maina minae.

⁹Obulalokati lomado ya Yesukafo auba ito lo fuko betibo, Idafa wabo yama wenina lobiyámilo. Aliga nemo We Hula fulinoguti hofa sinoiyoto hawa ya lobinae, loto lo fuko betiye. ¹⁰Lo fuko betito, fuliguti hofa sinoinaibo hawa monawa ya eimotinako minagu yau loyolalo-melo oti moni wita ae.

¹¹Moni wita oti fetu loti loga o edabo, Elaiya homu anaibo ne, loti ha mono api itibiyabo we yasi nedafaito fetu labo ne? loti loga o edato, ¹²Yesukafo liwila oto lobibo, Ona lae. Elaiya ya homu loto idafa-adafa muki ya lifefe lanogolaiye. Fetu feyageto ido mono lufuwa iyagu yau nemo We Hula yagunu fetu loti labo, Emo ula ogofu naba-naba holito, ido metina munae, loti labo hawa ya nedafaiye loti lufuwa iyabo ne? ¹³Ha lobiyowe. Elaiya ya moda lotaifa, ido emogunu lo molaibo ha lufuwa iyabo hamalo meyalo moloti fetu fe edanune, loti idafa-adafawa muki lutina-hatinau

holiyabo ya li edotama ne, loto ya lobiye.

**Yesukafo Satani
himiwela li fulaibo ha**

(Mt 17:14-21, Lu 9:37-43)

¹⁴Ena Yesule, Pitale, Yonile, Yemusile liwila oti ege-ege moniyabo we malekama minadoka loti hemo ya wenina mau naba li hona o beti minato, ido lo molaibo ha api itibiyabo we yagi ege-ege moniyabo wegi moliya fiyabo ya wa betiyae. ¹⁵Wa betiyato, li nuba oti minabo wenina muki ya Yesu wa edoti elegiti oluloti emo nedo uti aiyo-weiyo lomuwo, ¹⁶emokafo, Moliya fiyabo mona ya lonomalo, loto lobiye. ¹⁷Feto lobito, mau minabo wenina yauti we makafo lomuibo, Api lilibiyaniibo we, hipane lula-halau Satani himiwela mino edaibo yagunu ha ladámito ya hemodoka ilimito owe. ¹⁸Ido hamena-hamena Satani himiwelakafo hipane lito fulo mikalo edaito, emo etefu welauti yoto, wela-auba ogofuto hiki loto, ula-falau gedoto mino-mino aibo ne. Yagunu nemokafo hege-hege moniyabo we lula-halauti ya li fulo edoti ilifi molalo, loto lobiyofa, ido ogofuwámae, loto lomuiye.

¹⁹Lomuito, Yesukafo liwila oto lobibo, Aiyo, hamena onesa me ya minabo wenina, hemotina holi hiki ladámabo wenina, nemo ya hemotinagi hamena nenaki minanowe? Ido hamena nenaki henatina holinowe? Hipawama ilimiti nemodo alo, loto lobiye. ²⁰Ilimiti ato, Satani himiwela yakafo Yesu wa edoto ayalo ya hipawama li hululu hofa edaito mikalo lumu fou loto hululu-hululu monito ya etefu welauti hala-kala loto yoiye.

²¹Yesukafo hipawa melafo loga o edaibo, Hamena nenaki feti feyaiye? lito liwila oto lomuiibo, Hipa hefola nedoti feti feyaibo ne. ²²Ido hamena-

hamena Satani himiwela yakafo hofa fulinowe, loto hipane soku noku li fulo edo-edo aibo ne. Nefa, hemo ogofutoma ya lemo milumate holito ade li faka lo, loto lomuiye. ²³Feti lomuito, Yesukafo lomuiibo, Ogofutoma, lanibo ya neidafaito lane? Wenina holi hikitabo wenina, Idafa-adafa feti feyanune, loto holinabo ya idafa-adafawa ya ogofuti feyanabo ne, loto liye. ²⁴Feti lito, ayalo ya hipa melafoakafo lomuiibo, Nemo holi hikitabo nefa, holi hikine aubala minámiye. Yagunu hemokafo holi hikine ya li auba i nedoto ane li faka lo, loto lomuiye.

²⁵Ido wenina muki oluloti loti mau iyabo ya Yesukafo wa betito Satani himiwela hanu muito feti lomuiibo, Hemo hipa hala moloto ha ladámamaiye, loto feti fe edanibo ya ha auba ito lohomowe. Hipa lula-halauti feka loto fulo edoito uto hofa liwila oto ámo, loto lomuiye. ²⁶Feti lomuito, Satani himiwelama hai naba moloto hipawa li hululu naba-naba hofa edoto feka loto fulo edoito wito hipawama hono ula hilito ya wenina muki feti labo, Aiyo, moda fulitaiye, loti lafa, ²⁷Yesukafo analo lito li faka lito ya sinoi ne, loto lobiye.

²⁸Yesu numugu yoiyo, wenina ma minámado ya ege-ege moniyabo we yasi feti loti loga o edabo, Li fulo edoto ilifinubo ya neidafaito ogofuwámone? loti loga o edato, ²⁹liwila oto lobibo, Idafawa yaidana li fulo edanabo ya homu Goti lomunabo yakafoko li fulo edanabo ne, loto lobiye.

**Yesu fulito sinoinaibo
ha hofa lobibo ha**

(Mt 17:22-23, Lu 9:43-45)

³⁰⁻³¹Ebawa fulitoti Galili mikalo monimo uti Yesukafo ege-ege moniyabo we api itibibo yagunu wenina minonibo eba ya holiyámanae, loto holiye. Holito feti lobibo, We Hula nemo ya wenina

adinalo biyato, hofo nedo fuliyato, fo hamena tili (3) uwageto fulinoguti ya hofa sinoinowe, loto lobiye. ³²Feto lob- ifa, hawa monala ya holifefe ladámoti holiya holiti ya idafawa yagunu loga o edámae.

U homu moloto nebo ha

(Mt 18:1-5, Lu 9:46-48)

³³Uti Kapeneyamu fedoti Yesukafo numugu yoto fetu loto loga o betibo, Hanu onido ya nena idafagunu moliya fiyae? lito, ³⁴hanudo ado ha labo ya minagu yauti hemakafo u homu moloto huliya nebo we minanogolaiye, loti yagunu moliya fiyanako, ha hedámae. ³⁵Ha hedámato Yesu amedoto ege moniyabo we tuwelu (12) ya alo, lobito holiti ato, fetu lobibo, We makafo nemo huline nebo we minanowe, loto lanaibo we ya homu huliya ito lumuto minoto wenina muki houba-naba o betinaiye, loto lobito ³⁶olufu hefola analo lito, minagu li sinoi edoto, abusa ito fetu lobibo, ³⁷We masi ya nemo huline yagunu olufowa yaidana oto houna i betinigilabo we ya nemogi houna i nedanigilae. Ido nemo houna i nedanabo we ya nemoko houna i nedámanigilae. E'e, nilifi molaibo we yagi houna i edanigilae, loto ya lobiye.

We ma uwotefo buliyámanaibo ya weninate ne, loto libo ha

(Lu 9:49-50)

³⁸Ena Yonikafo fetu lomuiabo, Api lili-biyanibo we, we ma hemo hulikalo Sata- ni himiwela li fulu beti-beti aibo we ya wa edonibo nefa, aya wewa ya lemodoka kelámibo yagunu lo fuko edone, loto lomuiye. ³⁹Lomuito, Yesukafo libo, Lo fuko edámilo. Makafo ya hulinelo Goti aubala idipibo idafa oloto pi binaibo we ya aloko ha nosámibo ogofuto lo nedámanogolaiye. ⁴⁰Yagunu we ma ya uwotefo buliyámanaibo we ya yotewe

ne. ⁴¹Ha ona lobiyoue. Hemotina Goti nilifibo we Kilisto nege molanako, we makafo nemo huline yagunu nomu lito no binaibo we ya meinala u hopa aguwa- manogolaiye, loto lobiye.

Mona nosámibo yakafo holi hikitabo monatina li hopaitaibo ha

(Mt 18:6-9, Lu 17:1-2)

⁴²Ido we makafo aifa wenina holi hik- ito nomagu yauti mako ma holi hikila ya li hopaitanaibo we ya Gotidokati li- fima ha naba-naba liwila oto linaibo ne. Ido wenina hefana naba-naba henobalau nala iti ya no supili igu yau fulu edabo neko, moda dowu ladi ne.

⁴³Ido agakafo lifima li homagetoma, aga fuko fulito. Hemo aga dumani nageto nomuga hofawa minanaibo ya dowu nefa, aga loitiwa yagi minoto so fiyámanaibo soku unanibo ya nosa naba ámanaibo ne. [⁴⁴Yalo hinina ya fuliyá- mato, ido so yagi fiyámanaibo ne.] ⁴⁵Ido higakafo lifima li mofu hedagetoma, higa ya fuko fulito. Hemo keni-keni oto nomuga hofawa minanibo ya dowu nefa, higa loitiwa yagi minananibo ya soku li fulu hedanabo ya nosa naba ámanaibo ne. [⁴⁶Yalo hinina ya fuliyámato, ido so yagi fiyámanaibo ne.] ⁴⁷⁻⁴⁸Ido nomu- gakafo lifima li mofu hedagetoma, no- muga ya li fulito. Hemo nomuga filigako minoto Goti wehudi weninala hiyaba o betibo hilalau yowageto ya dowu nefa, nomuga loitiwagi minananibo ya so fiyá- manaibo soku hinina ya fuliyámato, ido so yagi fiyámanaibo negu ya li fulu hedanabo ya nosa naba ámanogolaiye.

⁴⁹Ido wenina u dowu lotoko unae, loto nala ho hiyabo yaidana oto Goti yamo hasuwala fi ledaibo ne. ⁵⁰Ho ya dowu nefa, ho la fuliyámageyama nena idafa- gunu la fulinaibo hofa lifefe lanune? Ido hemotina lutina-hatinau ho abo yaidana oti you amena mona moloti weninati- nagi holoti maina minalo, loto liye.

**We wena mofu molabo ya
fuko fulitanabo ha**

(Mt 19:1-12, Lu 16:18)

10 Ena Yesu ya aya ebawa fulitoto Yudia mikau uto no naba Yodani hilito filiga wiye. Wito wenina mau naba-naba minabo ya emodoka ato, api itibi-itibi aibo monala moloto ya api itibiye.

² Api itibito, Falisi we masi hepa molo munune, loti, loti feto loti loga o edabo, We makafo olonafo fuko fulitanaibo we ya lo molaibo ha fukanaife? loti loga o edato, ³ liwila oto lobibo, Mosesekafo nena ha auba ito lo molo betiye? loti loga o betiye. ⁴ Loga o betito, ya feto lomuwabo, Mosese ya we makafo olonefo fulitanowe, loti lufuwa ito muto fulito edanaibo ne, loti libo ne, loti lomuwa. ⁵ Lomuwato, liwila oto lobibo, Hemotina lutina-hatinau gedinako, yagunu hawa lufuwa ito lobifa, ⁶ hana aidena akaimati idafa-adafa apito li oloto pibo hamenalo ya Gotikafo

We wena li oloto pibo ne, loti ha mono lufuwau (Stt 1:27) ya nebo ne. ⁷ Feito neboma nenako, Wemoli yasi otinafo metinafo fulo beti itoti olodinafodo kelabo, loiti ya utina ⁸ u mako oti minanaaye, loti ha mono lufuwau (Stt 2:24) ya nebo ne. Feto loiti minámoti u mako uti minanaibo ne. ⁹ Feto nebo nenako, Gotikafo moda kelo betitaibo ya wenina yasi fuko filiga-filiga o betiyámilo, loti lobiye.

¹⁰ Aliga numugu minoti ya ege-ege moniyabo we ya idafawa yagunu hofa loga o edato, ¹¹ Yesukafo liwila oto lobibo, We makafo olonafo fuko fulitoto uto wena ma libo we ya moda humeugele aiye. ¹² Ido wena makafo wanafo fuko fulitoto uto we ma mofu molaibo wena ya moda humeugele aiye, loti lobiye.

**Yesukafo ana olufo hefola
atatalo molaibo ha**

(Mt 19:13-15, Lu 18:15-17)

¹³ Ena olufo hefola ya Yesu nedo idipiti ato, ya anagunu atatalo molanaaye, loti o minafa, ege-ege moniyabo we yasi wa betiti hanu biyae. ¹⁴ Hanu biyato, Yesukafo wato lula hala-kala lito feto lobibo, Olufo nemodo alo, loti lobilo. Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau ya yaidana wenina ebatina nenako, anabo hanu ya hu betiyámilo. ¹⁵ Ha ona lobiyowe. Wenina ya Goti wehudite hiyaba o ledanaaye, loti holinabo wenina ya olufowa hefola yaidana oti ya hilalau yonabo ne, loti lobito, ¹⁶ olufo abusa ito, anagunu atatalo lito Melafo li dowa lo betiyo, loti lomuiye.

Idafa wa naibo we hala

(Mt 19:16-3 Lu 18:18-30)

¹⁷ Ena Yesu hanudo unowe, loti wido ya we ma oluloto loti hinalo hina obula fito feto lomuiibo, Api lilibiyanibo we dowa idafao, Nemo hofawa minomo yonobo mona linowe, loti holinobo ya nena mona molanobo ne? loti loga o edaiye. ¹⁸ Loga o edaito, Yesukafo feto lomuiibo, Hemo neidafaito nemo ya we dowa minane, loti lane? Wenina dowa loti ma minámabo ne. Goti yako dowa ne. ¹⁹ Lo molaibo ha yau feto libo, Wenina hofa beti fuliyámo. Humeugele ámo. Idafa ugele liyámo. Ha sugi loti wenina hamadina hiyámo. Wenina hotina ito idafatina liyámo. Okafo mekafo hulitina li faka lo, loti ha mono lufuwau (Kis 20:12-16, Lo 5:16-20) nebo ha ya moda hilitanibo ne, loti lomuiye. ²⁰ Lomuito, liwila oto lomuiibo, Api lilibiyanibo we, hipa hefola minobo hamenaloka yati hawa muki ya meyalo molomo uwowe, loti lomuito, ²¹ Yesukafo wa edoto lula-hala muto lomuiibo, Hemo ya idafa mako

ma fetu feyámáne. Uto idafa-adafaka muki wa nanibo ya hefanalo fulitoto, hefana lito, idafa wa námabo wenina hona molo biyo. Fetu feyananibo ya okulumau idafa-adafa wa nanogolane. Ido loto nege molo, loto lomuiye. ²² Lomuibo hawa holito huwamena naba-naba wa naibo nenako, hola-wela hisimi ito lula-hala hena aito ya wiye.

²³ Wito, ya Yesukafo elepa ito ege moniyabo we fetu loto lobibo, Huwamena naba-naba wa nabo we ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonune, loti holinabo ya hosa naba-naba finabo ne, loto lobito, ²⁴ hawa libo holiti elegiyafa, Yesu hofa ya libo, Olufu, makafo ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonowe, loto holinaibo ya hosa naba-naba finaibo ne. ²⁵ Ido safu-kameli yakafo naka hifiyau yonowe, loto hosa naba fibo yaidana oto huwamena naba-naba wa nabo we ya Goti hilalau yonune, loti holinabo ya oto yoti hosa naba-naba finabo ne, loto lobiyé. ²⁶ Lobibo ha holiti elegiti eimotina yau loyolalo-melo abo, Fetu nenako, yagunu iga wenina li nomudina wanaiye? loti lato, ²⁷ Yesukafo wa betito fetu libo, Wenina ya ogofuwámanigilafa, ido Goti ya ogofunaibo ne. Idafa-adafa muki fetu feyanowe, loto holibo ya moda ogofu ne, loto lobiyé.

²⁸ Lobito, Pitakafo fetu lomuiibo, Lemo moda idafa-adafa muki fulitoto hege molonibo ne, loto lito, ²⁹ Yesukafo liwila oto lomuiibo, Ha ona lobiyowe. Wenina masi nemogi hane ukune dowagi yagunu holiti numunatina ebatina, ido yatinafo unatinafo emonatina, ido otinafo metinafo, ido olufotina, ido midina fulitanabo wenina ³⁰ ya onesa minabo hamenalo idafawa fulitabo mulalo-mulalo yoti liwila oti linabo ne. Numunatina ebatina, yatinafo unatinafo emonatina, otinafo metinafo, olufotina, midina linafa, ido

yako minámiye. Hena ma yagi holinabo ne. Ido hamena aliga lo fedanaibo yalo Goti analoti hofawa minowa-minowa oti minomo yonabo mona ya lináe. ³¹ Feti linafa, ido wenina abi hulitinagi we minabo ya hulitina ya lumunaibo ne. Ido hulitina lumibo wenina ya hulitinagi we minanabo ne, loto lobiyé.

Yesu fuliguti hofa sinoinaibo hala

(Mt 20:17-19, Lu 18:31-34)

³² Ena Yelusalemuka yonune, loti uwado ya Yesu u homu molo betito wito ege-ege moniyabo we elegiti hatina abi kiyato, ido egetina molabo wenina ya holi holiyae. Ido emokafo ege moniyabo we tuwelu (12) ya anawaleka idipito uto idafa-adafa o edanabo yagunu ya fetu loto lobibo, ³³ Moda Yelusalemuka yowogeto yalo ya uwonefo-mota yasi nemo We Hula ya sokila hi mu-mu abo we wenabatina ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we adinalo ya biyato li halo molo nedoti hofu nedo fulinabo ha lo inigilae. Feti eito feka wenina adinalo biyato, ³⁴ weninawa yasi hamane hiti etefu o nedoti ikula hofu nedoti hofu nedo fulinae. Hofu nedo fuliyato, fo hamena tili (3) ya uwageto fulinoguti hofa sinoinowe, loto lobiyé.

Yemusite Yonite hulitinagi we minanoiye, loti holibo ha

(Mt 20:20-28)

³⁵ Ena Sebedi hipala Yemusite Yonite Yesu nedo loti fetu lomuiibo, Api lilibiyanibo we, lohmunogoloibo idafa ya lifefe lo ledanane, loto holiyoie, laito, ³⁶ liwila oto libo, Nena idafa lifefe lo ledanaie, loti holiyaiye? loto loga o betiyé. ³⁷ Loga o betito, liwila oto lomuiibo, Hemo lamanaka nabagi ananibo hamenalo ya lemo ma fulu aga onaleka ito ido ma aga adawaleka ito ledo, laiye.

³⁸ Fetu laifa, ido Yesukafo fetu lobibo, Hemotina ya ha laibo monawa ya ho-

lifefe ladámaiye. Nemo hasuwala fi nedabo kapu ya hemotina yaidana oti ogo-futi linaife? Ido noku i betiyabo yaidana oti ya hena naba-naba yamo noku i nedanabo idafa ayaidana oti li ogofunaife? lito, ³⁹ liwila oti laibo, Lemo ogofuwoiye, loti lomuwaiye.

Lomuito, fetu lobibo, Nemo hasuwala fi nedabo idafa ya hemotina ayaida linaife. Ido nosámibo idafa fe nedabo yagi hemotina o betinafa, ⁴⁰ ido nemokafo ma fulu ane onaleka edoto ido ma fulu adawaleka edoto anobo ya ogofuwámowe. E'e, ebawa ya wenina lifefe lo betitaibo ebatina ne, loti lobiye.

⁴¹ Lobito, ege moniyabo we teni (10) ya hawa holititi sebatina hala-kala lito, Yemusite, Yonite holi nosámibo biti hanu biyae. ⁴² Yagunu Yesukafo alo, loti li nuba o betito fetu lobibo, Eito feka wenina hiyabatina we yasi onona liyabo ya eimotina hulitina li faka loti auba iti, fetu feyalo, fetu feyalo, loti ha lobi-lobi ama ne. Ido hiyabatina wenaba yagi auba iti lobiti hiyaba o betibeti abo monatina ya hemotina holi minama ne. ⁴³ Holi minafa, ido hemotinagu monawa ya molámilo. We makafo hemotina yauti hulinegi we minanowe, loti holinaibo we ya hemotina houba-naba ononatina ya liyaneyo, loti lomuwo. ⁴⁴ Ido we makafo hemotina yauti wenabatina ona minanowe, loti holinaibo we ya ononatina we minoto muki houba-naba o betiyaneyo, loti lomuwo. ⁴⁵ Ido yako minámiye. Nemo We Hula obo ya houba-naba o nedanae, loti ámowe. E'e, nemo houba-naba o betinowe, loti obo ne. Ido lifimatina yagunu hofu beti fulitanaiye, loti fulito wenina muki meina fito li liwila oto linowe, loti obo ne, loti lobiye.

Yesukafo we nomuna likaibo li falatibo hala

(Mt 20:29-34, Lu 18:35-43)

⁴⁶ Ena lo Yeliko fedato, Yesugi ege-ege moniyabo wegi wenina mau naba yagi numuna meya naba fulitoti uwato ya Timeusi hipala Batimeusi nomuna likaibo we ya hanu anawalo amedoto idafa wako lo-lo o minoto, ⁴⁷ Yesu Nasaleta numudoti aibo we aiye, loti labo ha holito apito ha naba lotu fetu libo, Yesuwo, Defiti yufa fibo we, milumane holiyo, lotu ha lotu liye. ⁴⁸ Fetu lito, wenina mukisi hanu muti fetu labo, Ha hedámo, lomuwafa, ito yoto ha naba lotu libo, Yesuwo, Defiti yufa fibo we, milumane holiyo, lito, ⁴⁹ Yesukafo ha libo holito sinoi minoto fetu libo, Wewa ano, loti sula filo, lito nomuna likaibo we ya sula fiti fetu lomuwo, Ake iyo. Suka fiye. Sinoiyo, lomuwo, ⁵⁰ emokafo ulalo owo mofuibo ya fiyasi fuloto sato moloto sinoito Yesu nedo aiye. ⁵¹ Aito, ya Yesukafo loga o edaibo, Nemo ya hemo neidafa-neidafa fe nedanaiye, lotu holiyane? lomuito ya nomuna likaibo wekafo fetu lomuibo, Api lilibiyanibo we, nomune wanowe, lotu lomuito, ⁵² Yesukafo fetu lomuibo, Hanudo ya uwo. Hemo holi hikitanibo yakafo li faka lo hedotaiye, lotu lomuito ayalo ya nomuna falatito hanudo uto ege molaiye.

Yesukafo hiyaba we wehudi yaidana oto Yelusalemu yoibo ha

(Mt 21:1-11, Lu 19:28-4 Yo 12:12-19)

11 Ena loti, Yelusalemu alili moloti Betefage numudo ido Betani numudo Olifi obulalo lo fedoti Yesukafo ege-ege moniyabo we loiti ya idipi moloto fetu lobibo, ² Numuna meya waibo nomudinalo yalo uti yonaido ya safu-dogi mofola meyalo moniyámabo ma nala itabo minanaibo

wa edanaibo ya nalalo wina oti liti liwila oti nemo minodo aliyo. ³Ido we makafo, Hemotina ya nedafaito feti aiye? loto loga o betiyagetoma, feti lomuliyo, Wenaba ononala ma nenako, ya litoto aloko hofa liwila oto melo ilifi molanaiye, liti lomuliyo, loto lobito idipi molaiye. ⁴Idipi molaito, uti safu-dogi mofola ya hanudo nebo numuna hanu welalo nala iyabo li oloto piti nala wina aito, ⁵wenina ma yalo amedoti minabo yasi feti labo, Hemotina safu-dogi mofola ya nedafaito wina ae? liti loga o betiyato, ⁶Yesukafo ha lobibo yamaidana oti lobito holiti, O, ilimiti wiliyo, lato, ⁷safu-dogi Yesu nedo ilimiti uti ya utinalo owo mofuibo ya meyalo molaito Yesu yoto amedoto ne. ⁸Amedoto neto, ya wenina muki utinalo owo hanudo molomo uwato, ido wenina masi yá akawa miguti fukoti ya hanudo unaido holaleka molomo uwae. ⁹Ido homu molabo weninagi ido egeka molabo weninagi yasi su naba liti feti labo,

Aiyo, siyane, hosana!

Wenaba huliyalo aibo we ya dowo loto holimo wibo ne.

¹⁰Awatefo-holofate Defitikafo weninala hiyaba dowo o betibo monala yaidana oto wewa yakafo hiyaba dowo o ledanaibo mona ya dowo loto holimo unubo mona ya ne.

Yoisau okulumau minabo yagi ayaidana oti, Aiyo, siyane, hosana, liti lo-lo ae,

liti ya ha naba liti lomo uwae.

¹¹Ena Yesukafo Yelusalemu yoto uto fele huliyagi numuna nabau yoto idafa-adafa muki ya wa hulito ya moda midipu inogolaito emogi ido ege moniyabo we tuwelu (12) yagi liwila oti Betanika u fedae.

Yesukafo yá sigolo hofa iyámanaiye, loto libo ha

(Mt 21:18-19)

¹²Leda Betanika fuloti uwado hanudo Yesu inagunu fulito ¹³ya yá sigolo ma aila ibo faiga nebo ya wa edoto uto ilawa ibo ya moni wita anowe, loto yá nedo wifa, ilawa ibo hamena mináminako, ilawa ibo li oloto piyámoto yá ailako waiye. ¹⁴Yá ailako wato, yá feti loto lomuiibo, ilawaka ya wenina ma hofa námanae, loto lomuiye. Hawa ya lomuiibo ege-ege moniyabo we ya holiyae.

Yesukafo fele huliyagi numunalau wenina idafa hefanalo fulabo heni betibo ha

(Mt 21:12-17, Lu 19:45-48, Yo 2:13-22)

¹⁵Yesu ya Yelusalemu lo fedoto fele huliyagi numuna naba hilalau ya yoto idafa meina fiyabo weninagi idafa hefanalo fulabo weninagi ya apito heni feka iye. Ido hefana hola eito-eito nebo ya li filiga-filiga abo wenina folomotinagi, ido wenina nama mulu meinalo fulabo wenina onona folomotina yagi li elepa ito fululu kaiye.

¹⁶Fululu kaito, wenina idafa-adafa liti fele huliyagi numuna naba hilalau yoti lumuti abo wenina ya feti feyámilo, loto lo fuko betiye. ¹⁷Lo fuko betito api itibito feti lobibo, Gotikafo feti libo,

Numunane ya wenina mikau-mikau ya ha lonumu-numu abo numunae, liti lanabo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 56:7) nebo ha ya ne. Feti nefa, hemotina li ugele we numunatina yaidana o minae, (Jer 7:11) loto lobiye.

¹⁸Hawa ya lobibo yagunu wenina muki elegiyato sokila hi mu-mu abo we hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo wegi holiya holiti hofa fulinabo hanu moni wita ae.

¹⁹Ido lunaga midipu inogolaito Yesugi ege-ege moniyabo wegi numuna meya naba ya fulitoti uwae.

**Yesukafo Goti holi hikito
muilo, loto lobibo ha**

(Mt 21:20-22)

²⁰Leda hanudo monimo uti ya yá sigolo lufawagi ailagi muki moda megunibo ya wae. ²¹Wato, Pitakafo hala kito Yesu ya feto lomuibo, Api lilibiyaniho we, wao. Hemo ya yá sigolo li hopaitanaibo ha lomuwanibo ya moda meguniye, loto lomuito, ²²Yesukafo liwila oto lomuibo, Goti ya holi hikito muilo. ²³Ha ona lobiyowe. Goti holi hikito munaibo wekafo obula me ya ya ho noku sinoito uwo, loto hala loiti kiyámoto lomunaibo ya moda ha lobo ya oloto pi nedanaiye, loto hala ki hikitoto hinaibo ya feito oloto pi edanaibo ne. ²⁴Yagunu lobiyowe. Idafa ma muki yagunu linune, loti holi hikitoti Goti lomunabo ya moda linae.

²⁵Ido sinoito minoto Goti lomunanibo hamenalo ya we ma mona nosámibo ma molo hedaibo we lifimala ya hilili edo. Feto feyananibo ya Mekafo okulumau nebo we yakafo hemo lifimaka yagi ayaidana oto hilili o hedanaibo ne. [²⁶Feito nefa, we ma lifimala hilili o edámananibo ya Mekafo okulumau nebo we yakafo lifimaka hilili o hedámanaibo ne, loto lobiyeye.]

**Yesu hema welalo api lilibiyane?
loti loga o edabo ha**

(Mt 21:23-27, Lu 20:1-8)

²⁷Ido hofa lo Yelusalemu fedato, Yesu fele huliyagi numuna naba hilalau moni neto, sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we ido Yuda wenina hiyabatina we ya emo nedo loti ²⁸feto loti loga o edabo, Idafawa feto fe-fe minanibo ya hema we-

laloti fe-fe ane? Ido hemakafo feto lohumito fe-fe ane? loti loga o edae.

²⁹Loga o edato, Yesukafo liwila oto lobibo, Nemo ha ma loga o betinogolowe. Liwila oti lonomatoma hema welaloti idafawa fe-feyobo ya lobinogolowe. ³⁰Yoni ya hema welaloti wenina noku i beti-beti aiye? Okulumau nebo we welaloti nefe, ido wenina wetinaloti nefe? Lonumilo, lobiyeye.

³¹Lobito, eimotinagu loyolalo-melo oti feto labo, Lemo ya okulumau nebo we welaloti ne, loto lanubo ya emokafo, Aiyo, hemotina nedafaito holi hikito umámae? loto lolumunogolaifa, ³²ido wenina wetinaloti ne, loto lanube? loti hatina ligi-ligi kiyabo, ya wenina muki Yoni ya polofeti ona ne, loti holiyanako, wenina holitina holiyae. ³³Yagunu liwila oti feto lomuwbabo, Ya holiyámone, loti lomuwbato, Yesukafo libo, Nemo yagi ayaidana oto hema welaloti idafawa fe-feyobo ya lobiyámanogolowe, loto liye.

**Hiyaba we nosámabo nala waini
migu onona liyabo hatina**

(Mt 21:33-46, Lu 20:9-19)

12Ena Yesukafo wase ito ha apito lobibo, We makafo mina hila li hona oto fito migu nala waini ilawa hifito hidinagunu nala ilawa lipiyanabo hale ya lito migu hiyaba anabo numuna huiye. Feto fe hulo itoto mina ononawa ya hiyaba abo we adinalo moloitoto monimo eba faiga ma wiye. ²Uto, nala waini ilawa falatibo hamenalo ya mineuti ilawa falatibo ma ya homato lito liwila oto ano, loto mina hiyaba abo we minadoka houba-nabala we ma ilifi molaito wiye. ³Wifa, ido analo-hinalo liti hofa edoti idafa ma umámoti heni fulato liwila oto aiye. ⁴Li-wila oto aito mina yawala yakafo houba-nabala we ma ya hofa ilifi molaito wifa, manana hofoti nosámibo idafa fe edae. ⁵Feto fe edato, aliga we magi ya il-

ifi molaito wito wewa ya hofu fuliyae. Hofu fuliyato, we abi ya idipi molaito uwafa, maleka ya hofu betiyae. Maleka ya hofu beti fuliyae. ⁶Hofu beti fuliyato, ilifi molanaibo we makoko ma nebo ya hipala lula-hala muibo we ya ne. Hipalawa ya aliga ilifi minado ya moloto fetoto loto holibo, Hipane huliya ya li faka lanigilae, loto holito ilifi molaiye. ⁷Ilifi molabo wewa wibo ya mina hiyaba abo we yasi wa edoti eimotina yau fetoto labo, Emo ya Melafokafo idafa-adafala li weuna fi edaibo wema ne. Yagunu hofu fuliyokelo. Melafo fulinaibo hame-nalo ya weuna fi edaibo idafa muki lino-golone, loti ⁸analo-hinalo liti hofu fuliti hono ula ya migu yauti fulo feka itae.

⁹Ena waini ilawa mina yawalakafa neidafa-neidafa anaiye? Holiyafe? Emokafo mina hiyaba abo wenina minadoka loto hofu beti fulito migu onona ya eito wenina adinalo molanogolaiye.

¹⁰Ido mono lufuwau ya fetoto libo, Hefana ya numuna huwabo wenina wa aifa idafaidana itabo nefa, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne. ¹¹Wenaba yakafo idafawa fetoto libo ya wato elegiyone, loto ha mono lufuwau (Sng 118:22-23) nebo hawa ya hitámafe? loto loga o betiye. ¹²Loga o betito, emotinasi wase ito ha libo ya holiyabo, Lemo ya lo ledaibo yagunu nala i edanune, loti holafa, wenina mau minabo holitina holiti ya fulo edoti uwae.

**Hefana takisi Sisa munube?
loti Yesu loga o edabo ha**

(Mt 22:15-22, Lu 20:20-26)

¹³Ena aliga Falisi wenina magi ido Heloti ege molabo wenina magi Yesu ya ha nosámibo lanaido ya sigiya lomune, loti emo nedo idipi molato ¹⁴emodoka loti fetoto lomuwo, Api lilibiyanibo we, lemo holiyonibo ya hemo ha onako lo-lo

ane, loto holiyone. Ido aifa weninafe, ido hilitina nebo wenina ya holitina holiyá-moto, haka ligi-ligi kiyámoto Goti hanu-lalo moninabo mona ya ona fefe loto api lilibi-lilibi minane. Yagunu lagetoto holinune. Hiyaba we wenaba Sisa hefana takisi mu-mu onibo mona ya Goti nomunalo ya fefe loto nefe? Feito mu-mu anubemo, ido umámanune? loti lae.

¹⁵Fetoto lafa, ido Yesukafo monona loiti iyabo monatina holitoto ya fetoto lobibo, Neidafaiti hepa molo nomae? Hefana denaliyasi ya nilibiyato wanowe, loto lobito, ¹⁶hefana ma li muwato watoto loga o betito, Weuna hefanawalo ya hema weuna ne? Ido lufuwa yagi hema idafala ne? loto loga o betito, liwila oti lomuwo, Ya Sisa idafala ne, loti lae. ¹⁷Fetoto lato, Yesukafo fetoto lobibo, Fetoto Sisa idafala liti ya Sisa liwila oti muilo. Ido Goti idafala liti ya Goti liwila oti muilo, lito, elegi minae.

**Fuliyaguti sinoiyabo yagunu
Yesu loga o edabo ha**

(Mt 22:23-33, Lu 20:27-40)

¹⁸Ena Sadusi we yasi wenina fuliyaguti hofa sinoiyámanigilae, loti lo-lo abo wenina ya Yesu nedoka loti fetoto loti loga o edabo, ¹⁹Api lilibiyanibo we, Mosesekafo mono lufuwau fetoto loto ibo, We ma fuliyagetoma, olonafoto hofawa minoto olufola ma li oloto piyáminako, fulibo we unalafo yakafo wena-hiyonawa ya lito yalafodo olufoto li oloto pi edanaiye, loto lolumibo ne. ²⁰Ido we ma hipala seweni (7) minagu yauti homu we yakafo wena lifa, olufola hedoto molámoto fuliye. ²¹Ido fulibo we unalafo makafo wenawama lifa, olufola li oloto piyámoto ayaidana ototo fuliye. Fulito, ya aliga unalafo naba tili (3) yakafo wenawa ayamaidana aiye. ²²Fetoto hipawa seweni (7) yama ayaidako oti olufoto ma hedámoti fuliyato, aliga wenawa yamagi fulibo

ne. ²³Ena yalafo-unalafo seweni (7) ya wenawa liyabo yagunu fuliyaguti hofa sinoinabo hamenalo ya hema olonafo minanaibo ne? loti loga o edae.

²⁴Loga o edato, Yesu liwila oto lobibo, Hemotina ya mono lufuwau nebo ha yagi ido Goti aubala yagi holifefe ladámanako, yagunu hopa ha lo minae.

²⁵Wenina fuliyaguti sinoinabo hame-nalo ya we wena mofu molámoto, we wena adinalo li biyámanigilae. E'e, enisole okulumau minabo yaidana oti minanigilae.

²⁶Ido wenina fuliyaguti hofa sinoinabo yagunu hemotina Mosese mono lufuwa igu ya yá hefolalo so libo hala lufuwa ibo ya hitámafe? Yalo Gotikafo ha fetu lomuibo,

Nemo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila minowe,

loto ha mono lufuwau (Kis 3:6) ya nebo ne. ²⁷Emo ya wenina fuliyabo Gotitina minámiye. E'e, wenina hofawa minabo wenina Gotitina ne. Hemotina hopenapa hatina ki minae, lotu ya lobiye.

Lo molaibo ha yauti ha ma homu uto auba ibo ha

(Mt 22:34-4 Lu 10:25-28)

²⁸Ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we minaguti ma lotu moliya fiyabo ha holito Yesu ya ha dowa lotu liwila oto lobibo hala holito fetu lotu loga o edaibo, Lo molaibo ha muki yauti nena ha ya u homu uto auba ibo ha ne? lotu loga o edaito, ²⁹Yesukafo liwila oto lomuibo, Ha ya u homu uto auba ibo ha feito ne: Isilaeli weninao, hemotina ya holilo.

Wenaba Gotite ya Wenaba makoko ne. ³⁰Lutina-hatina muki, ido weudina muki, ido hatina-manadina muki, ido aubatina muki, ya wenaba Gotitina ya muilo,

³¹Ido auba ibo ha naba tu (2) ya feito ne:

Heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Lo 6:4-5, Wkp 19:18) nebo hawa loitiwa ya ha makafo ya li fulu edámanaibo ne, lotu lomuiye.

³²Lomuito, ya fetu lomuibo, Api lilibiyanibo we, ha fefe lotu lane. Goti ya makoko ne. Ido eito ma minámiye, lotu lanibo ya ha ona lane. ³³Ido hawa lanibo, Lutina-hatina muki, ido weudina muki, ido hatina-manadina muki ya Wenaba Gotitina ya muilo. Ido heimokagunu holiyanibo yaidana oto wenina muki luka-haka bi-bi o mino, lotu libo hawa yakafo sokila hi muwabo idafa muki, ido hofu hi muwabo idafa muki yagi ya li fulu betiye, lotu liye.

³⁴Fetu lito, Yesu ya wewa ha fefe lotu lomuibo hala holito fetu lomuibo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hila-lau yonabo hanu ya hemodoka selo molaiye, lotu lomuiye.

Yaloti ya wenina holiya holiti hofa loga-miga o edámae.

Yesukafo Goti ilifi molaibo we Kilisto yagunu loga o betibo ha

(Mt 22:41-46, Lu 20:41-44)

³⁵Ena Yesukafo fele huliyagi numuna naba hilalau ha mono api itibi nebo hamenalo ya fetu lotu loga o betibo, Lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi Goti ilifi molaibo we Kilisto ya Defiti ouwamela ne, lotu lo-lo abo ya igaidana oti lo minae? ³⁶Weuna Fele yakafo Defiti mino edoto welau ha molaito, fetu libo, Wenaba yakafo Wenabane ya lomuibo,

Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ya uwokafo-mota fulu higa feumau betinogolowe, lotu libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) ya nebo ne. ³⁷Ido Defiti ya eimolakafo lomuibo, Wenabane ne, lotu lito ya Kilisto

ya igaidana oto Defiti yufa figu yauti minoto ido Wenabala yagi ne? loto liye.

**Lo molaibo ha api
itibi-itibi abo monatina**

(Mt 23:1-36, Lu 11:37-54, 20:45-47)

Ido wenina mau naba minabo ya hawa ya holiti lutina-hatinau dowa loliyae. ³⁸ Yesukafo api itibito feto lobibo, Hemotina ya lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yagunu holiti wati monilo. Emotina yasi utinalo owo fana-fana iti moniti, ido maketilo ya wenina wa ledoti, aiyo-weiyo lolumunae, loti holiti, ³⁹ido Yuda wenina mono numunatinau yowabo ya wenina nomudinalo folomo welalo yako minanune, loti holiti, ido wetina-idafa nanune, loti feyabo hamena ya folomo welalo homu yaloko minanune, loti holi minae. ⁴⁰Ido wena-hiyona numunatina idafa-adafatina aifa liti, ido wenina wa ledanae, loti ha fana-fana Goti lomulomu o minae. Aya weninawa ya lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne, loto lobiye.

**Wena-hiyona makafo Goti
idafa ma muibo ha**

(Lu 21:1-4)

⁴¹Yesu ya fele huliyaigi numuna nabau hefana-huwamena yau fulo-fulo abo ebato selo sinoi minoto wenina naba mau minabo yasi hefanatina fulabo ya wa beti ne. Wa beti neto, wenina idafa-adafa wa nabo muki ya hefana naba fulafa, ⁴²wena-hiyona ma idafala minámibo ya loto hefana luta hefola loitiko ma fulaibo ya wani (1) toya yaidana oto ne. ⁴³Wenawa fulaibo ya watoto ege-ege moniyabo we ya alo, lobito emodoka ato feto lobibo, Ha ona lobiyoue. Wena-hiyona ya idafala minámibo yakafo hefanala huwamenaku fulaibo ya wenina muki hefanatina fulabo ya li yoima o betiye. ⁴⁴Aya wen-

ina ya idafa-adafatina wa nagu yauti fulafa, emo idafala minámigu yauti ya idafa hefola efoma mino edaido yama moda fulo hulinako, ya ma minámiye, loto lobiye.

**Yesukafo fele huliyaigi numuna
naba u hopa unaibo ha libo**

(Mt 24:1-2, Lu 21:5-6)

13 Yesu ya fele huliyaigi numuna naba fulitoto lumito ya ege-ege moniyabo we yauti makafo feto lomuibio, Api lilibiyanibo we, waohae. Hefana naba-nabagi ido numuna nabagi ya dowa liye, loto lomuito, ²Yesukafo liwila oto libo, Hemo ya numunawa naba wabe? Hefana makafo hefana ma mulalo nebo meidana oto waitámanigilae. E'e, muki ya itifu fulato, lumu fou lanogolaiye, loto liye.

Hena naba lo fedanaibo hala

(Mt 24:3-14, Lu 21:7-19)

³Yesu Olifi obulalo amedoto neto fele huliyaigi numuna naba holaleka neto Pitale, Yemusile, Yonile, Adulule ya eimotinako emo nedo loti feto lomuwabo, ⁴Idafawa ya nenafeko oloto pinaibo ne? Ido idafawa muki ya moda alilitagetoma, ya nena idafa fedageto wa edanune? Lolomo, lomuwae.

⁵Feto lomuwato, Yesukafo liwila oto lobibo, Hemotina ya hote itanae, loti wati monilo. ⁶Wenina abi loti ya loti huline liti feto lanabo, Nemo ya nilifi molaibo wewa ya minowe, loti wenina muki hotina inigilae.

⁷Ido fina ha, ido lowa ha holitima, holi biyámaneyo. Idafawa oloto pinogolaifa, mika okuluma hulanaibo hamena ya onesa oloto piyámanogolaiye. ⁸Ido wenina mika malekagi mikalokati lowa fina fimo uwato, ido mikalo wehudi ma weninalagi, ido ma weninalagi ya lowa fina fimo unigilae. Ido mikau-mikau mima naba oto, ido inagunu fulinabo

hamena ya oloto pinaibo ne. Idafawa holinabo, ya wenipa utina ogofu aito olufotina hedabo yaidana oto ne.

⁹Hemotina ya wati monilo. Hemotina ya adinalo-hidinalo liti idipiti uti kanisole wenina adinalo biyato, ido mono numunatinau ikula hofu betinabo ne. Ido hemotina nege molabo yagunu wenina hiyabatina we wenaba ido mikalo wehudi nomudinalo ya li sinoi betinigilae. Feto fe betiyato ya nemo hane lobinae. ¹⁰Ido homu hane ukune dowa ya wenina mikau-mikau lo oloto binigilae.

¹¹Ido adinalo-hidinalo liti idipiti uti li halo molo betinabo lusanigu uwatoma, hemotina ya ha igaidana oto liwila oto lobinubo ne? loti hatina loiti-loiti kiyámilo. Aya hamenalo ya heimotina hatinalokati ladámanigilae. E'e, Wenuna Fele yakafo wetinalo ha lanabo molanaibo hawa ya aifa lobilo. ¹²Ido yalafokafo unalafo ya uwolafo-mota adinalo biyageto hofu fulinabo ne. Ido melafokafo olufola ya uwolafo-mota adinalo biyageto hofu fulinabo ne. Ido olufotina yasi otinafo metinafo metina bitu uwotinafo-mota adinalo biyato hofu beti fulinabo ne. ¹³Hemotina ya weninane minanako, wenina muki holi nosámibo-asámibo binafa, holi hiki loti auba iti minobo henawa hulanaibo hamenalo yonabo wenina ya li nomudina wanaibo ne, loto lobiye.

**Idafa nosámibo-asámibo muki
idafa li hopaitanaibo idafa ha**

(Mt 24:15-28, Lu 21:20-24)

¹⁴Nemo lufuwa me ya iyobo ha ya hemotina hitanabo ya hatina kifefe loti monawa holifefe loti holilo, loto lobiyowe. Yesukafo ha ma onu ito lobibo, Ido aliga idafa nosámibo-asámibo muki idafa li hopaitanaibo idafa ya loto Gotikafo, E'e, libo ebalo minanaibo ya wati Yudia mikalo minanabo wenina ya

obulalo holi yonae. ¹⁵Ido ma numuna obito minanaidoti ya lumuto numunalau yauti huwamenala liyámanogolaiye. ¹⁶Ido makafo minawau onona linaidoti ya hofa liwila oto uto ulalo owo ya liyámanogolaiye. ¹⁷Ido aya hamenalo ya aiyo, wenipa olufotina houmatinau nebogi, ido wenipa olufotina amina bi minanabogi ya hena naba-naba holinabo ne. ¹⁸Ido idafawa fedanaibo ya asi naba anaibo hamenalo oloto pitanaibe, loti Goti lomulomu o minalo. ¹⁹Idafawa oloto piyagetoma, hena naba-naba holinabo idafawa ya Gotikafo mika okuluma li oloto pido akaimati ya henawa naba-naba yaidana oloto piyámibo ne. Ido aliga yagi henawa yaidana ma oloto piyámanaibo ne. ²⁰Ido Wenabakafo hamenawa ya li fouma itámibo neko, wenina ma ya minámadi ne. Feito nefa, emokafo weninala weuna fi betibo yagunu holito hamenawa ya li fouma itaibo ne.

²¹Ido aya hamenawalo ya we makafo lanaibo, Walo. Ilifi molaibo we Kilisto me ya ya ne, loto lanaife, ido, Walo. Yowa ne, loto lanaibo ya holi hikito umámilo. ²²Wenina ma oloto piti sugi ha lanabo, maleka, Nemo nilifi molaibo we Kilisto minowe, lato ido masi, Nemo polofeti minowe, loti anabo, ya idafa hofawa naba-naba eito-eito ido aubatina idipibo idafa li oloto pinabo, ya Goti weuna fi betibo weninala yagi hotina inune, loti ogofunabo neko ya hotina inadi ne. ²³Feto feyanabo ya hemotina wati hiyaba oti monilo. Idafa-adafawa muki aliga anaibo idafa yagunu homu oloto piyámibo hamenalo ha muki ya moda lobiyowe.

We hula liwila oto anaibo ha

(Mt 24:29-31, Lu 21:25-28)

²⁴Ena henawa naba hulageto, aya hamenalo ya,

Fo ya midipu ito, igana lamenala ya hulito, ²⁵ ofiya ya okulumauti limo iyageto, okulumalo nebo idafa muki ya momoga anogolaiye, loto ha mono lufuwau (Ais 13:1 34:4) ya nebo ne. ²⁶ Aya hamenalo ya nemo We Hula ya aubane lamene naba-naba mino nedageto okulumalo limuku loto ya wa nedanigilae. ²⁷ Nemo enisole ne ya idipi moloto uti fo yoidokati fo lumidoka mikau-mikau yauti weuna fi betiyobo weninane ya idipiti li nuba o betinabo ne.

Yá sigolo monala yamo lilibibo ha

(Mt 24:32-35, Lu 21:29-33)

²⁸ Hemotina ya yá sigolo monala yamo idafa lilibibo ha ya holifefe loti holilo. Yá sigolo akawa ya adoloma bu loto nowala minoto aila hofawa itoma, ayalo fo lanaibo hamena alili aiye, loti holiyae. ²⁹ Feito idafawa muki lobiyobo ya oloto piyageto hemotina wa minanabo, hame-nawa moda ona selo molotaibo ne, loti holinigilae. ³⁰ Ha ona lobiyowe. Hamena onesa me ya minabo wenina maleka fuliyámato ya idafawa muki lobiyobo ya oloto pinaibo ne. ³¹ Holilo. Mika okuluma ya hulanogolaifa, hane ya minowa-minowa omo yoto huladámánaibo ne.

Idafawa lo fedanaibo ha

(Mt 24:36-44)

³² Idafawa muki oloto pinogolaibo hamenala, ya ma holi minabo wenina ma minámae. Ido okulumalo enisole ya holiyámae. Ido Hipala nemo yagi ya holiyámowe. E'e, Metefo yako ya holi ne.

³³ Ido hemotina yagi hamenawa oloto pinaibo ya holiyámanako, nomudina falatoti wati hiyaba oti minalo. ³⁴ Hame-nawa oloto pinaibo ya we ma faiga wibo yaidana oto ne. Wewa numuna fulitoto uto houba-nabala we idafa-adafala hiyaba o edanabo wenina muki onona bito ido hanu welalo hiyaba o mi-

nanaibo we ya wato hiyaba oto mino, lomu itoto wiye. ³⁵ Ido numuna yawala ya nenefeko liwila oto anaiye? Luna-gafe? Luwailafe? Okolofo lanaidofe? Ho lanaidofe? Liwila oto anobo hamena ya holifefe ladámanako, yagunu wati hiyaba alo. ³⁶ Nemo haita liwila oto loto, hemotina uwo uno minanabo ya li oloto pitanowe, loto, wati hiyaba alo. ³⁷ Ido hawa hemotina lobiyobo ya wenina muki ayaidana oto fetoto lobiyobo, Wati hiyaba alo, loto lobiyowe, loto lobiyoe.

Yesu hofu fulinigili hudala hiyabo ha

(Mt 26:1-5, Lu 22:1-2, Yo 11:45-53)

14 Ena hamena loiti utaito, Goti Uta o Betibo foliwagi, ido beleti lifefe lagu yisi molámoti aifa hiti no-no abo foliwagi ya oloto pinaibo sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we ido lo molaibo ha api itibi-itibi abo we yasi Yesu nedo momona oti analo-hinalo nala iti hofu fulinigili ha loti lo moloti hudawa hiyafa, ² wenina ya abi lanako, fina fitanae, loti foliwalo ya hofu fuliyámanune, loti lae.

Wena makafo no ladanuwa aibo Yesu atalalo leki edaibo ha

(Mt 26:6-13, Yo 12:1-8)

³ Ena Yesu ya Betanika numudoka ya homu okola hilibo we Saimoni numunalau amedoto minoto wela-idafa no neto, wena makafo nomu hefana pana hibo nomuku no ladanuwa aibo nalitikafo lifefe labo meinala naba nebo ya lito loto nomuma wela lekoto no ya Yesu atalalo leki edaiye. ⁴ Lekidaito, wenina minagu yauti masi lutina hala-kala lito, eimotina yau fetoto labo, Nowa ladanuwa aibo ya neidafaito aifa fulaiye? ⁵ Idafawa ya hefanalo fulaibo neko, we ma melege mako onona liti meina libo yaidana oto lito idafa wa námabo wenina ya biyadi ne, loti auba iti hanu muwae.

⁶Hanu muwato, Yesukafo lobibo, Waiti edalo. Nedafaito ya hanu mu minae? Emo yakafo idafa dowa fe nedaiye.

⁷Holiyafe? Idafa wa námabo wenina ya moda hemotinagi hamena-hamena maina keloti minato, adina li faka lanune, loti holinabo ya aifa adina li faka lanigilafa, nemo ya hemotinagi hamena-hamena maina minámanogolo ne. ⁸Emokafo ya fulinobo hamena selo molainako, yagunu homu no ladanuwa aibo unelo lekibo ya fuliyoto hale li nedanigilabo yagunu ya feto fe nedaiye. Feto fe nedanaibo idafa ya fe nedaiye.

⁹Ha ona lobiyoue. Hane ukune dowa mikau-mikau lobimo unado ya wenawa me ya idafawa fe nedaibo hala yagi lobimo uwato ya emogunu holiwa-holiwa minanigilae, loto lobiye.

Yudasikafo Yesu ya uwolafo-mota adinalo binowe, loto libo ha

(Mt 26:14-16, Lu 22:3-6)

¹⁰Ena Yesu ege moniyabo we tuwelu (12) ya minaguti Yudasí Isikaliyoti yakafo, Yesu ya uwolafo-mota adinalo molanowe, loto sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we minado wiye. ¹¹Wito, hala holiti ake naba-naba oti meina humunune, lo molo muwato, Yesu adinalo binaibo hanu ya moni wita omo wiye.

Yesugi ege-ege moniyabo wegí Goti Uta O Betibo wetina-idafa nabo ha

(Mt 26:17-25, Lu 22:7-14, 21-23, Yo 13:21-30)

¹²Ena foliwa beleti lifefe lagu fudanaibo idafa yisi molámoti aifa hiti no-no abo foliwa lo fedito, homu hamenalo ya Uta O Betibo hate molotanaiye, loti sipisipi mofola hofu hiti no-no abo ne. Aya hamena ya fedito ege moniyabo we Yesu nedo loti feto loti loga o edabo, Numuna igau Goti Uta O Betibo wete-idafa hofu hito lifefe lanune? loti loga o edae. ¹³Loga o edato, ege-ege moniyabo

we loiti ya idipi moloto feto lobibo, Numuna meya nabau yonaido ya we ma no fi-fi abo masa mofuto anaibo we ya hatula anaibo ya ege moloti wiliyo.

¹⁴Ege uti, numunalau yoibo numuna yawala feto lobiliyo, Api lilibibo wekafo ya nege-nege moniyabo wegí Gotikafo Uta O Betibo wete-idafa nanubo eba ya igau ya ne? loto loga o hedaiye, loti lomuliyo. ¹⁵Feto lomunaibo ya eba naba ma hunu-anu wiliti lifefe lotabo eba ya idipiyageto, yau wete-idafa hofu hililo, loto lobiye. ¹⁶Lobito, fulo edoiti uti numuna meya nabau yoti Yesu libo idafawa yaidana li oloto piti Goti Uta O Betibo wetina-idafa hofu hiyaiye.

¹⁷Lunaga fo sapito, ya Yesugi ege moniyabo we tuwelu (12) yagi loti ¹⁸amedoti wetina-idafa noti minoti ya Yesukafo feto lobibo, Ha ona lobiyoue. Hemotina yauti we makafo nemo ya Uwonefo-mota adinalo binogolaiye. Wewa ya nemote wete-idafa noibo we ne, lito, ¹⁹lutina-hatinau hena naba-naba aito muki feto lomuwbabo, Nemofe? Nemofe? lato, ²⁰liwila oto lobibo, Nege moniyabo we tuwelu (12) minagu yauti mako ma lapeku nemote beleti fuloto idafa lito noibo we ya ne. ²¹Nemo We Hula ya moda fulinobo hanune yagunu ha mono lufuwau iyado ayaloma ya unogolowe. Feito unafa, ido nemo We Hulama ya uwonefo adinalo binaibo we ya aiyo, lifima ha naba-naba liwila oto linaibo ne. Wewa ya olafokafo hedámibo neko, dowa minadi ne, loto liye.

Yesukafo mono hobina bibo ha

(Mt 26:26-3 Lu 22:15-2 1 Ko 11:23-25)

²²Wetina-idafa no minato, Yesukafo beleti ma lito, dowae, lalowe, loto lomutoto, lekoto ege-ege moniyabo we bito ya lobibo, Lilo. Une ya ne, loto, ²³ido nomu lito, dowae, lalowe, lomutoto ya bito, muki ya nomu yauti nae. ²⁴Nato, emokafo feto libo, Me ya ya nemo lu-

nune ne. Gotigi li hutifina betibo ha li auba i edaibo lunune ya wenina abi yagunu lekinobo ne. ²⁵Ha ona lobiyowe. No waini ya hofa ma moda námoto minomo uto uto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau hemotinagi no waini hofawa ma hofa nanogolone, loto lobiye.

²⁶Lobito, mono nama lo ititi ya feka uti Olifi obulalo uwae.

Pitakafo Yesu huliya li faluku anaibo ha

(Mt 26:31-35, Lu 22:31-34, Yo 13:36-38)

²⁷Olifi obulalo yowato, Yesukafo libo, Gotikafo feti libo,

Nemokafo sipisipi hiyaba we ya hofoto sipisipi ya upatanigilae,

loto ha mono lufuwau (Sek 13:7) nebo nenako, hemotina muki ya fulu nedoti holi unigilae. ²⁸Feti feyanafa,

ido nemo fulinoguti sinoito ya Galili mikau homu molo betito unogolowe, loto lobiye. ²⁹Lobito, Pitakafo ha liwila oto libo, Maleka muki ya holi fulu hedoiti uwatoma, ya nemo neimone ya moda fulu hedámanogolowe,

loto lomuiye. ³⁰Lomuito, Yesukafo libo, Nemo ha ona lohomowe. Eletifo luwaila okolofo hamena loiti nola ladámageto,

ya heimoka yakafo hamena loitigimakogi ya huline li faluku anogolane, lomuiye. ³¹Feti lifa, Pitakafo ilalu huto auba ito lomuibo, Hofo fulinabo ya nemogi maina hofa nedo fuliyatoma,

moda hulika ya li faluku ámanogolowe, loto lomuito, ido ege-ege moniyabo we muki yagi ayaidanako oti lomuwa.

Yesukafo Getesemani Melafo lomuibo ha

(Mt 26:36-46, Lu 22:39-46)

³²Ena Yesu ido ege-ege moniyabo we ya eba ma huliya Getesemani loti

emokafo feti libo, Melo amedoti minalo. Nemo yolalo uto Menefo lomunogolowe, lobito, ³³Pitale, Yemusile, Yonile idipito uto yaloti apito lula-halau hena naba-naba oto nosámoto metolito holito feti lobibo, ³⁴Lune-haneu hena naba-naba obo yakafo fulinoboidana aibo yagunu melo minoti hiyaba o minalo, loto lobiye.

³⁵Feti lo itoto, hefoli ma monimo uto hola-wela mikalo limo fito, hanu ma minageyama, hamenawa ya li fulu nedanaiye, loto Goti ya ³⁶feti lomuibo, Wauwe, Menefo, idafa-adafa muki feti feyananibo ya moda ogofuto minane. Miluma holiyobo kapu me ya ya li fulu nedanane, loto holiyobo nefa, ido nemo holiyodo molo nedámoto, heimoka holi-nanido ya molo nedo, loto lomuiye.

³⁷Lomutoto, ya liwila oto ege-ege moniyabo we minado loto wa betima, uwo uno minato ya Pita lomuibo, Sai-moniyabo, uwo unabé? Nemogi hamena fouma efoma maina hiyaba ananibo ya ogofuwámabe? ³⁸Ido idafa ma hepa molo lumuto anaibo idafa lemodoka fedo lumutanaiye, loti wati hiyaba oti Goti lomutiko minalo. Lutinau feti feyanune, loti holiyafa, ido utina aubala ya hefoli ne, loto lomuiye.

³⁹Feti lo itoto, hofa uto Melafo homu lomuibo hama moda ayaidana oto hofa lomuiye. ⁴⁰Lomutoto hofa liwila oto aibo nomudina fifi aito uwo uno minabo ya wa betito liwila oti lomunabo ha ma minámiye.

⁴¹Ena hofa liwila oto minado loto feti lobibo, Aifa minoti uwo unoti foli minafe? Modae. Hamenane ya moda lo fedinako, nemo We Hula ya lifimatina nebo wenina adinalo moda biye. ⁴²Sinoiyato, uwokelo. Uwonefo-mota adinalo bibo we ya moda lo fediye, loto lobiye.

**Yudasikafo Yesu uwolafo
adinalo molaibo ha**

(Mt 26:47-56, Lu 22:47-53, Yo 18:3-12)

⁴³Feto lobi neto ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) minagu yauti ma Yudasasi ya lo fedito ido emogi maina abo wenina mau naba minabo adinau ya mi nabafena mainafafena liyabo ya lo fedae. Lo fedabo weninawa ya sokila hi muwabo we hiyabatina we, ido lo molaibo ha api itibiyabo we, ido Yuda wenina hiyabatina we yasi, ilimiti anae, loti idipi molae. ⁴⁴Idipi molato, uwolafo-mota adinalo molaibo we yakafo homu lobito libo, Wewa ya mudo edanobo ya ne. Analo-hinalo liti nala i edoti hiyaba o edoti ilimiti wilo, loto lobiye.

⁴⁵Feto lobito, ya aloko Yesu nedo lo fedoto lomuibo, Api lilibiyanibo we, loto mudo edaiye. ⁴⁶Mudo edaito, Yesu analo li hiki loti adinau liyae.

⁴⁷Adinau liyato, wenina selo sinoi minagu yauti we makafo mila fana hebelauti ika oto sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba houba-nabala we hala ya fuko fulitaiye. ⁴⁸Fuko fulitaito, Yesukafo libo, Nemogunu ya ugele we wenaba ne, loti holiti ya mifena mainafafena liti loti nala fi nedanune, loti afe? ⁴⁹Hamena-hamena fele huliyaagi numuna naba hilalau ya wenina api itibimo uwodo yama anelo-hinelo liti nala fi nedámabo ne. Feto fe nedámama nefa, ha mono lufuwa iyabo ha yama u ayalo inaiye, loto lobito, ⁵⁰ege-ege moniyabo we muki ya fulo edoititi holi uwae.

⁵¹Holi uwato, we hofawe ulalo lafo-lafoko holoibo ya Yesu ege wito emotinasi analo liyato, ⁵²lafo-lafola apaso fulitoto ya apako holi wiye.

**Yesu ya kanisole nomudinalo
loga-miga o edabo ha**

(Mt 26:57-68, Lu 22:54-55, 63-71, Yo 18:13-14, 19-24)

⁵³Ena Yesu analo-hinalo li hiki loti ilimiti sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba nedo uwato, yalo sokila hi muwabo we wenabatina muki ido lo molaibo ha api itibiyabo we, ido Yuda wenina hiyabatina we ya lo fedoti nuba oti minae. ⁵⁴Nuba oti minato, Pita faigato moloto ege uto sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba numuna hilalau yoto yalo himiwegi maina amedoti so labi oti minae.

⁵⁵Ena sokila hi muwabo we hiyabatina wemoli, ido Yuda mono kanisole we muki yasi Yesu hofu fulinabo ha li oloto pinune, lafa, ha ma li oloto piyámae. ⁵⁶Li oloto piyámato, muki ya sugi ha fi munabo ya lo fedafa, ha labo ya u mako aguwámiye. ⁵⁷U mako aguwámato, wenina masi sinoito sugi ha lo edoti fetu labo, ⁵⁸Wewa yakafo fetu libo, Fele huliyaagi numunawa naba adinagunu huwabo ya lukoto fo hamena tili (3) uwageto numuna ma wenina yasi huwámabo ya hu hulanobo ne, lito ya moda holiyonibo ne, loti lae. ⁵⁹Fetu lafa, hatina yagi ya u mako aguwámiye.

⁶⁰U mako aguwámato, sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yakafo nomudinalo sinoi minoto Yesu fetu loto loga o edaibo, Hemo ya ha ma liwila oto ladámanabe? Weninawa halo molo hedabo ya nena ha lae? loto loga o edaifa, ⁶¹Yesu ya ha liwila oto lomuwámato ne.

Lomuwámato neto, sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba yakafo hofa loga o edaibo, Hemo mino holimo wibo we Hipala ya hilifi molaibo we Kilisto minabe? loto loga o edaito, ⁶²Yesukafo liwila oto lomuibo, Nemo ya minowe. Ido aliga nemo We Hula ya aubafofo libo

we ana onaleka amedoto minoto oku-lumalo limuku oloto piyoto wa nedanig-ilae, loto lomuiye. ⁶³Hawa lido ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenabatina eimola ulalo owo fekalito ya libo, Ake, neidafaito ha ma moni wita anubo ne? ⁶⁴Moda Metefo hamana onesa hibo hala ya holitama ya nenako, yagunu hemotina moda nedafaiye loti holiyae? loto loga o betito, muki yasi, moda fulinaibo ne, lae. ⁶⁵Feto lato, masi etefu o edoti lafo-lafogunu nomunalo wase iti adinagunu hofu edoti fetu lomuwbato, Polofeti ha lolomo, lato, ido himiwe yasi ilimiti uti adinagunu hofu edae.

Pita Yesu huliya li faluku aibo ha

(Mt 26:69-75, Lu 22:56-62,
Yo 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Idafawa fetu fe edato, Pita ya feka numuna hilalau youmaleka neto, olu ma sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba houba-naba oluwa loto ⁶⁷Pita so labi oto nebo ya wenu wa edoto fetu lomuibo, Hemo ya Nasaletakati aibo we Yesugi minanima ne, lifa, ⁶⁸emokafo fetu libo, E'e, ha lanibo ya holifefe loto holiyámowe, lomuto uto numuna hanu welalo ne. [Neto okolofokafo liye.] ⁶⁹Yalo neto, houba-naba oluwa wa edoto wenina selo sinoi minabo ilalu huto lobibo, Wewa ya hounalafo-mota? Minagu yauti ne, loto lobito, ⁷⁰Pitakafo hofa, E'e, lomuiye.

Lomuito, aliga hefola selo sinoi minabo wenina yasi fetu lomuwbato, Hemo ya Galili we minaninako, hounalafo-mota? minagu yauti moda minane, loti lomuwa. ⁷¹Lato, emokafo auba ito liwila oto lobibo, Wewa yagunu ha labo ya moda wa edámowe. Ha ona ladámoto ya Gotikafo li hopa o nedanaie, liye. ⁷²Hawa lido ayalo ya okolofo hofa kokololo lito ya Pitakafo Yesu ha homu lomuibo, Okolofo hamena loiti nola ladámageto hemokafo hamena loitigi-makogi (3) ya huline

li faluku anogolane, loto lomuibo ha yagunu holito hufu naba-naba aie.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti uwabo ha

(Mt 27:1-2, 11-14, Lu
23:1-5, Yo 18:28-38)

15 Ena ho lito, sokila hi muwabo we hiyabatina we muki, ido Isilaeli wenina hiyabatina weninagi, lo molaibo ha api itibiyabo weninagi, mono kanisole we muki yagi nuba oti loyolalomelo oti hatina li mako moloti Yesu analo nala iti ilimiti uti Pailati analo muwae. ²Muwato, emokafo fetu loto loga o edaibo, Hemo ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi minabe? lito liwila oto lomuibo, O, hemo heimoka ya moda lane, loto lomuiye. ³Ido sokila hi muwabo we hiyabatina we yasi muki ha sigiya lomuwbato, ⁴hofa Pailatikafo loga o edaibo, Ha ma liwila oto ladámananibo nefe? Sigiya ha muki lo hedabo ya holiyo, lomuifa, ⁵hofa liwila oto lobiyámoto, Pailati ya loiti hala kiye.

**Pailatikafo Yesu
loga-miga o edaibo ha**

(Mt 27:15-26, Lu
23:13-25, Yo 18:39-19:16)

⁶Ena melegelo-melegelo aya foliwalo ya gamani hiyabatina wenabama yakafo mau minabo wenina yasi nala we ma huliya lato, ya wina fulu beti-beti aibo mona ya molaiye. ⁷Ido aya hamenalo ya nala numugu gamanigi fina fiti wenina hofu beti fuliyabo wenina minagu yauti hasuwala fi-fi aibo we ma huliya Balabasi ya ne. ⁸Ido mau minabo wenina yasi Pailati nedo loti fetu labo, Homu mona molo ledo-ledo anibo yamaidana oto hofa molo ledo, lae. ⁹Fetu lato, emokafo fetu loto loga o betibo, Nemo ya hemotina Yuda wenina hiyabatina we wehudi ya wina fulu edanaie, loti holiyafe? loto loga o betibo, ¹⁰sokila hi muwabo we hiyabatina we ya wen-

ina muki holi muti labo holi fulitanigila, loti holiyabo yagunu wauwa liti anelo molae, loto holiye. ¹¹Holifa, sokila hi muwabo we hiyabatina we yasi mau minabo wenina sebatinau fali witunu iyato, ya emotinasi fetu labo, E'e, Balabasi ya wina edo, lato ¹²fetu lobibo, Ena wewa ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi ne, loti huliya molabo we ya neidafa-neidafa o edanowe? loto loga o betito, ¹³liwila oti hai naba moloti fetu labo, Yá yofolo hofu fuliyo, lae. ¹⁴Fetu lato, emokafo hofa fetu loto lobibo, Nedafaiye? Nena mona nosámibo ya molaibogunu ne? loto loga o betifa, lo gedoti ilalu huti labo, Yá yofolo hofu fuliyo, loti hai naba moloti lae. ¹⁵Fetu lato, Pailatikafo wenina mau naba ya lutina-hatinau dowa loti holinae, loto Balabasi ya wina fulu beti bito ido Yesu ya ikula auba iti hofu edotiti yá yofolo hofu fulinae, loto himiwe adinalo molaiye.

Himiwe yasi Yesu hamana hiyabo ha
(Mt 27:27-31, Yo 19:2-3)

¹⁶Ena himiwe yasi Yesu ilimiti uti Lomu gamani hiyabatina we numuna huliya Pilatoliumu hilalau yoti himiwe muki ya li nuba o betiti, ¹⁷ulalo owo fana luta libo ma holoi edoti, ido nala agina hasuwalagunu helekamu lifefe loti atalalo holuto i edoti, ¹⁸fetu loti apiti sula fiyabo, Aiyo, Yuda wenina hiyabatina we wehudiyo, siyane, loti ¹⁹honofa liti atalalo hofu edomo uti etefu o edoti, hidina obula fiti, sugi idafa oti holi uma. ²⁰Feti hamana hititi, owo fana luta liboma li fuloti eimola ulalo owo liwila oti holoi edoti ya yá yofolo hofu edanigili ilimiti feka uwae.

Yesu yá yofolo hofabo ha
(Mt 27:32-44, Lu 23:26-43, Yo 19:17-27)

²¹Yesu ilimiti uwado, ya we ma Aleksadate Lufusite metinafo huliya Sai-

moni ya Sailinikati we hanudo Yelusale-muka unowe, loto aido ya wa edoti analo liti yá yofola ya abukalo mofuwo, loti auba iti lomuwatero mofuiye.

²²Mofuito, uti eba ma huliya Gologota yalo ya fedae. (Huliya monawa ya atatina auba ne, loti molae.) ²³Fedato, no waini nogi ido yá nowala huliya mulugi li maina itoti nanaiye, loti umafa, námiye. ²⁴Yá yofolo hofae. Hofoti, ulalo owo yagunu noka hedoti hona moloti liyae.

²⁵Hofu edabo hamena ya naini kiloku (9) ya yá yofolo hofu edabo ne. ²⁶Ido halo molo edabo ha lufuwa ibo ya, Yuda wenina hiyabatina we wehudi ne, loto lufuwa ito molae. ²⁷Ido hasuwala fibo we loiti emogi maina hofu betiyabo ma ya filiga onaleka ido ma ya filiga adawaleka ya yá yofolo hofu betiyae. [²⁸Ido,

Emo ya ha holiti holiyámoti abo we yaidana oto ne, loti wa edabo ne, loto ha mono lufuwau (Ais 53:12) nebo ha yama ayalo ya iye.]

²⁹Ido wenina uti loti emotina yasi ha nosámibo-asámibo auba iti lomuti otina gima-gama i muti, fetu lomuwatero, Ake! Hemo fele huliya numuna naba ya luko fulitoto fo hamena tili (3) hofa hu fukanobo ne, loto lanibo we ³⁰yá yofoloti lumuto heimoka li nomuga wao, loti lomuwatero. ³¹Fetu lomuwatero, ido ayaidana oti sokila hi muwabo we hiyabatina wegi, lo molaibo ha api itibiyabo wegi eimotinagu hamana hiti fetu labo, Wenina eito ya li nomudina wa-wa aiboma nefa, ido eimola li nomuna wanowe, loto ya ogofuwámiye. ³²Ido aya wewa Goti ilifi molaibo we Killisto ya Isilaeli wenina hiyabate we wehudima yá yofolo yati lomagero watoma, holi hikito munune, loti lato, ido we emogi maina yá yofolo hofu betiyabo yagi ha nosámibo lomuiye.

Yesu fulibo ha

(Mt 27:45-56, Lu 23:44-49, Yo 19:28-30)

³³Ena folilo 12 kiloku (12) yalomati u lunaga tili kiloku (3) ya mikau-mikau muki ya midipu imo wiye. ³⁴Ido lunaga tili (3) kiloku yaloma ya Yesukafo hai moloto libo, Eloï, Eloï, lama sabaktani? loto hai moloto libo ha monawa ya Gotine, Gotine, neidafaito fulo nedane? loto hai moloto liye. ³⁵Ido selo sinoi minabo wenina hawa holiti feto labo, Holilo. Elaiya sula fiye, lato ³⁶ido we makafo aloko oluloto uto idafa ho nokuti noi yaidana hilibo ya lito no waini ekefa aibo yau fito honofa osolo pito Yesu nanaiye, loto muto feto lobibo, Onesa waita edalo. Elaiya loto wina edageto lumunaife? Wa minokelo, loto lobiye. ³⁷Feto lito, ido Yesukafo hai naba moloto wela mula hulito fuliye.

³⁸Fulito, ya ayalo ya fele huiyagi numuna naba lulau ya wa edotanae, loti lafo-lafo naba diyabo ya yaleka atalalokati filiga-filiga fekalito waka lumibo ne. ³⁹Ido himiwe Yesu nomunalo sinoi nebo we yakafo hai moloto fulibo monala wa edoto feto libo, Wewa ya moda ona Goti Hipala ne, loto liye.

⁴⁰Yalo ya wenipa magi ya faiga minoti idafa wati holiti minae. Minagu yau Malia Madala numudoti wenagi, ido Yosefete Yemusi abalafote otinafo Maliagi, ido Salomegi ya minae. ⁴¹Homu Yesu Galilika nebo hamenalo ya wenipawa ya ege moloti houba-naba o edato, ido wenipa ma abi loti emogi maina loti Yelusalemuka fedabo yamagi yalo minae.

Yesu hono ula ya hefana haleku molo edabo ha

(Mt 27:57-61, Lu 23:50-55, Yo 19:38-42)

⁴²Ena lunaga midipu inogolaito ya Sabati foli alili aito Yuda wenina Sabati foligunu wetina-idafa hofu hi molanabo

hamenalo nenako, ⁴³Yosefe Alimatea numudoti we Yuda wenina hiyabatina we kanisole minagu huliya nebo we eimola ya Goti wehudi weninala hiyaba o betibo hamenala ya hiyaba o minaibo wewa yakafo auba ito Pailati nedo uto Yesu hono ula ya numunabe? loto loga o edaiye. ⁴⁴Loga o edaito, Pailatikafo libo, Moda fulitaife? loto hala loiti-loiti kito himiwe hiyabatina we, ano, loto ha fulo edaito holito aito fetu loto loga o edaibo, Yesu ya moda fulitaife? lito, ⁴⁵himiwe hiyabatina wekafo liwila oto lomuibo, Moda fulitaife, lito Pailati ya Yesu hono ula ya liyo, loto Yosefe lomuiye. ⁴⁶Lomuito, Yosefe uto lafo-lafo hiyoba feke ma meina fito uto hono ula ya yofoloti lito lafo-lafogunu wase ito lito uto hefana lulau molaiye. Molo itoto, hefana fowena naba-naba ma hululu moloto lito loto oto, hefana lula welalo ma lotana iye. ⁴⁷Lotana ito, Malia Madalakati wenate, Yosefe abalafo olafo Maliate ya molo edaibo eba ya wa minaiye.

Yesu fuliguti sinoibo ha

(Mt 28:1-8, Lu 24:1-12, Yo 20:1-10)

16Ena Sabati foliwa hulito ya Madalakati wena Maliate, Yemusi olafo Malia abalafote, Salomele ya uto Yesu hono ulalo ya ya nowala wili edanune, loti ladanuwa aibo idafa meina fiti ²leda Sadeku ho lido ya hefana lulau hono ula molagu ya unune, loti uwae. ³Uti hanudo ya eimotina loyolalo-melo abo, Hemakafo ade li faka loto hefana naba hale welalo lotana itabo yama hululu molo ledanaife? loti loyolalo-melo oti ⁴wa faka loti hemo ya hefanawa naba-nabama ya hululu utaito wa edae. ⁵Wa edoti hefana lulau yau yoti we hofawe ma ulalo owo hiyoba feke ito ya anawaleka amedoto nebo ya wa edoti holi biye.

⁶Holi bito wewa yakafo feto lobibo, Holi holiyámilo. Hemotina ya Yesu Nasaletekali we yá yofolo hofu fuliyabo ya moni witala minae. Emo ya fuliguti hofa sinoitaibo ne. Meu ya minámito, molo edabo ebau ya walo. ⁷Alo uti ege-ege moniyabo we lobiti ido Pita yagi ya feto lomuilo, Emo ya homu lobibo yaidana oto Galilika homu molo betito yalo ya wa edanigilae, loti lobilo, loto lobiye.

⁸Feto lobito, wenipa utina ololo oti elegiti hefana lulauti feka uti oluloti uwae. Uti holi binako, hawa ya wenina lobiyámae.

**Malia Madala wena yakafo
Yesu wa edaibo ha**

(Mt 28:9-1 Yo 20:11-18)

⁹Sadeku ho lido Yesu ya fuliguti hofa sinoito homu Malia Madala wena Satani himiwela seweni (7) ya lula-halauti li fulo edoto idipi molaibo wenama nomunalo oloto pi muiye.

¹⁰Oloto pi muito, emokafo uto homu maina mino-mino abo wenina lutinahatana hena naba-naba aito hufo nama o minado ya uto lobiye. ¹¹Lobifa, Yesu hofawa neto Malia ya wa edaibo hala holiti ya holi hikito umámae.

**Yesukafo ege molaibo we
loiti ma oloto pi bibo ha**

(Lu 24:13-35)

¹²Aliga ege molabo we minaguti we loiti migu unigili moniyaido ya Yesu eito hilito nomudinalo oloto pito, ¹³wa edoti wewa loiti ya liwila oti muki minado uti lobifa, hawa yagi lobiyabo holi hikito biyámae.

Yesukafo ononalalo fulo betibo ha

*(Mt 28:16-2 Lu 24:36-49,
Yo 20:19-23, Ap 1:8)*

¹⁴Aliga ya ege molabo we leweni (11) ya idafa no minado, Yesu ya nomudinalo oloto pito holi hikito umámoti ido fuliguti sinoibo wa edabo wenina ya lobiyabo hatina ya ilalu huti holi hikito biyámanako, yagunu hanu biye. ¹⁵Hanu bitoto, feto lobibo, Wenina muki mikau-mikau minadoka uti hane ukune dowwa ya lobi-lobi alo. ¹⁶Wenina ya holi hikito numuti mono noku inabo wenina ya li nomudina wanaibo ne. Feto feyanaifa, wenina holi hikito nomámanabo wenina ya lifima ha binaibo ne. ¹⁷Ido holi hikito numunabo wenina ya Goti aubala idipibo mebe-maba ya biyageto aya weni-nawa ya weneloti Satani himiwela ya li fulo beti-beti anabo ne. Ido lowa-lawwa ha hofawa ya lanabo ne. ¹⁸Ido adinagunu hosofa aifa linabo ne. Ido hifena ya wenina hofu beti fulinaibo idafafena ya nanabo ya li nosámibo o betiyámanaibo ne. Ido adinakafu idafa hiliyabo wenina ya utinalo linabo ya li faka lo betinaibo ne, loto lobiye.

¹⁹Ena wenaba Yesu ya hawa lobi huloitaito Gotikafo ilimito okulumau yoito yalo Goti ana onaleka amedoto ne. ²⁰Neto, ena ege-ege moniyabo we ya uti mikau-mikau hawa ukuwa dowwa lo oloto molomo uwato, Wenabakafo adina li faka loto aubala bito wenina muki ya hane ukune ya ona ne, loti holinigilae, loto aubala idipibo idafa ya li oloto pito idipi-idipi aiye. Modae.

Luku

*Yesu hala ukuwa dowa
Lukukafo lufuwa ibo*

Homu Ha

Yesu fuliguti sinoito okulumau liwila oto wito, aliga buku me ya Giliki we ma huliya Lukukafo lufuwa ibo ne. Wewa ya lusa we minoto, Giliki weninagi eito feka wenina ma muki yagi Yesu hala ukuwa holiti, holi hikito munigilae, loto buku me ya lufuwa ibo ne. Ido buku ma huliya Aposolo yagi lufuwa ibo ne. Lufuwa igu yau Yesu ya li nomude wanowe, loto aiye, loto api itibibo ne.

Lukukafo Yesu hala ukuwa ya Tiyofilusidoka ya lufuwa i fulo edaibo ha

1¹⁻² Wenabane Tiyofilusiyo, nemo lufuwa me ya lufuwa i fulo hedowe. Hito. Lemo minonigu ya idafa oloto pi lumibo idafa ya hana apito oloto pido akaisati ya wenina nomudinakafo wati ha monolo houba-naba onona liyabo wenina lo oloto lomabo ha ayawa ya wenina muki hawa ukuwa wife loto lufuwa inune, loti holiyabo ya moda holiyane. ³⁻⁴ Feto loto holiyani-nako, nemo moda ayaidana oto idafawa muki hana apito oloto pidoti ya mama oto holimo yowoboma nenako, loto ya hemogunu holito li fefe-fefe loto lufuwa iyobo ya hitoto holito ha mono api hilibiyabo ya ona hula ne, loto holifefe lanane, loto hane kito ya lufuwa me ya iyowe. Wao.

Enisole makafo Sekalaiya lomuibo ha

⁵ Ena Yudia wenina hiyabatina we wenaba Heloti hamenalalo yalo Goti sokila hi muwabo wenina ma onona hulitina naba ya Abiya wenina yauti we ma nebo huliya Sekalaiya ya olonafo

huliya Elisabeti yagi ya Goti sokila hi muibo we wenaba Aloni yufa fibo yauti wena ne. ⁶ Feito minaibo ya olonafo wanafo loiti ya Goti nomunalo ya lutinahatina dowa lotiko minoti, Wenaba lo molaibo ha muki ya li meyalo molomolo o minaito, lifimatina minámiye. ⁷ Feto fe minaifa, ido Elisabeti ya heni-wena nenako, olufotina minámito, we kilofo wena kilofo molaiye.

⁸ Ena wewa Sekalaiya sokila hi muwabo weninalagi onona hamenatina aito, Goti nomunalo onona li ne. Onona li neto, sokila hiyabo weninawa yasi hi-hi abo monatina li meyalo moloti, ⁹ ido ladanuwa aibo hinaibo we huliya li oloto pinune, loto li mebe-maba oto noka hedogeto huliya oloto pinaibo we yamo ya ononawa linaiye, loti hedabo ya Sekalaiya huliya oloto piye. Oloto pito, ladanuwa aibo idafa hinowe, loto Wenaba fele huliyaagi numuna nabau yau lulau yoiye. ¹⁰ Lulau yoto ladanuwa aibo idafa hinaibo hamena yalo ya wenina muki nuba minabo wenina ya feka minoti Goti lomuti minae.

¹¹ Feto fe minato, ladanuwa aibo idafa hi-hi abo folomo onaleka yalo ya Wenaba enisolela ma oloto pi muiye. ¹² Oloto pi muito Sekalaiyakafo wa edoto ula oloto holi naba-naba muiye. ¹³ Holi naba-naba muito, enisolekafo feto lomuibo, Sekalaiyao, holi homámaneyo. Goti ha lomuwanibo ha ya holi nenako, ologafo Elisabeti ya hipa ma hedanogolaiye. Hedageto ya huliya Yoni ne, loto molo. ¹⁴ Ido oloto pinaibo yagunu lukahaka moda yowageto ake iyageto wenina muki ake naba-naba inigilae. ¹⁵ Feto ato, Wenaba nomunalo wenaba minoto, no wainife ido li nomudina moninaibo no mafe ya námo, loto lo fuko edo. Emo ya olafo houmalau minanigu ya Goti Weuna Fele mino edoto lula-halau faitoto mino edanogolaiye. ¹⁶ Feito minageto yakafa aliga Isilaeli wenina abi

loti ya liwila oto li Wenaba Gotitinaloka idipinogolaiye. ¹⁷Ido Weuna Felekafo Elaiya mino edoto li auba i edaibo yaidana oto emo ya mino edageto, Wenaba u homu molo edanaibo we minanogolaiye. Wewa ya wenina lutinahatina li elepa i betiyageto olufotinagi lutina-hatina mako molanigilae. Ido ha holiti holámoti abo wenina yagi lutina liwewe o betiyageto ya wenina mona fefe liboko molabo yaidana oti ha mono mona ya fefe loti molo minanigilae. Feto ya wenina lifefe lo betiyageto ya moda fefe loti minoti Wenaba hiyabala o minanigilae, loto lomuiye.

¹⁸Feto lomuito, Sekalaiyakafo ha liwila oto feto lomuiibo, Igaidana oto ha ona lane, loto holinowe? Nemo we kilofa moloto olonefogi ayaidana oto moda kilofa molainao, loto liye.

¹⁹Enisolekafo ha liwila oto lomuiibo, Nemo ya Gebiliyeli, Goti nomunalo sinoito mino-mino owe. Feto feyoto, emo yakafo, hawa ukuwa dowa loto lomuwo, loto hemodoka nilifi molaito, lomuwo lohomowe.

²⁰Ya holi mino. Hawa lohomobo hamenala ageto ya moda hulawa anaibo ne. Nefa, hawa lohomobo ya holi hiki ladámanibo yagunu onesa melokati ha ladámoto minanogolane. Ha ladámoto minageto ya hawa hulawa anaibo hamenalo ya hofa ha lanogolane, loto lomuiye.

²¹Feti lo neto, feka nuba minoti Sekalaiya hiyabala minabo wenina yasi fele huliya numuna naba lulau yau hamena fana ne, loti hatina loiti-loiti ki minae. ²²Feto fe minato, aliga lumuto, ha lanaibo ogofuwámiye. Ha lanaibo ogofuwámoto mebe-maba yako o binako, weninawa ya feto loti holiyabo, Fele huliya numuna nabau yau idafa ma oloto pi muiye, loti holiyae.

²³Ena sokila hibo onona hamenala hulito ya eimola numunalaloka liwila

oto wiye. ²⁴Uto minaito, aliga olonafola Elisabeti olufola houmalau nebo ne. Olufola houmalau neto ya igana faifu (5) yalo faluku oto minoto feto loto libo, ²⁵Nemo heni-wena minobo yagunu wenina nomudinalo unelo holi minofa, onesa ya Wenabakafo wa nedaibo hamenalo ya unelo holiyobo ha ya li fulo nedanowe, loto ya feto fe nedaibo ne, loto liye.

Enisolekafo Malia oloto pi muibo ha

²⁶Ena iganala sikisi (6) yalo ya Gotikafo enisolela Gebiliyeli ilifi molaito, Galili mikalo Nasaleta numudo wiye. ²⁷Uto yalo ya olu we liyámabo olu huliya Malia ya aidana wehudi Defiti yufa fibo we ma huliya Yosefe wa molo edabo olu nedo lo fediye. ²⁸Loto oloto pi muto feto lomuiibo, Dowae, Wenabakafo lula-halau dowa loto naba wa hedoto mino hedaiye, loto lomuiye. ²⁹Feto loto lomuito, ha libo yagunu ya lula-halau hena naba-naba aito, Nena hama ne? loto hala loiti-loiti kiye.

³⁰Hala loiti-loiti kito, enisolekafo feto loto lomuiibo, Maliao, holi homámaneyo. Goti lula-halau dowa loto naba wa hedaiye. ³¹Ena ha ma lohumunowe. Holi mino. Aliga ya olufoka houmakau minageto ya hipaka hedananibo ya huliya Yesu ne, loto molo. ³²Emo ya huliya ya minanaibo ya akaisa nebo we Hipala ne, loti lanabo ne. Ido Wenaba Gotikafo awalafo holofala Defiti hiyaba we ononalama munogolaiye. ³³Ido Yekopu yufa fibo wenina hiyabatina we wehudi minowa-minowa oto minoto hiyaba omo yonaibo ya ma huladámánaibo ne, loto lomuiye.

³⁴Lomuito, Maliakafo ha liwila oto feto loto lomuiibo, Nemo we makafo li uno nedámoto minoboma nenako, ha lanibo ya igaida oto gedanaibe? loto loga o edaiye.

³⁵Loga o edaito, enisolekafo ha li-wila oto feto loto lomuibo, Weuna Felekafo hemodoka ageto ya akaisa nebo we aubala yakafo hamamuna yaidana oto li fito hedanogolainako, olufoka hedananibo ya Gotikafo fele ne, loto ido Hipane ne, loto lanogolaiye.

³⁶Ido yako minámiye. Weninaka Elisabeti wena kilofo molotaibo ya heni-wena ne, loti lo edaboma nefa, onesa hipala houmalau nebo ya iganala sikisi (6) ya utaiye. ³⁷Yagunu Goti yakafo idafa-adafa muki feto feyanaibo ya moda ogofunaibo ne, loto lomuiye.

³⁸Feto loto lomuito, Maliakafo ha li-wila oto feto loto lomuibo, Nemo Wenaba houba-nabala olu minobo ya wa nedane. Yagunu ha lanibo ya feto fe nedanaiye, loto lito ya enisolekafo fulo edoito wiye.

Malia ya Elisabeti nedo wibo ha

³⁹Ena hamena yalo ya Malia sinoito obulalo Yuda wenina numunatina meya yalo aloko uto ⁴⁰fedoto Sekalaiya numunalau yoto ya, Dowae, loto Elisabeti lomuiye. ⁴¹Feto loto lomuito, Elisabeti holibo hamenalo ayalo ya houmalau olufola nebo ya sato molaito, Weuna Felekafo Elisabeti lula-halau faitoto mino edaito ⁴²Elisabetikafo su aubawagi feto loto fibo, Aiyo, wena, wenipa muki yauti hemo Gotikafo wa hedoto li dowa lo hedaibo ne. Ido olufoka houmakau nebo hedananibo yagi li dowa lo edanaibo ne. ⁴³Ido Wenabane olafokafo nemo minodo anibo ya nemo aifa wena ma minonako, neidafaito loto feto fe nedane? ⁴⁴Yagunu holiyo. Hemo siyane, loto lonomanibo ya noka fefeluma holiyodo ayalo ya houmaneu olufone ake ito sato molaiye. ⁴⁵Ido hemo Wenabalokati ha lohumibo ha ya hulawa anaiye, loto holi hikito muwanibo wena ya moda dowa

ake i-i anibo ne, loto Elisabetikafo feto lomuiye.

Maliakafo libo ha

⁴⁶Ena Maliakafo feto loto libo, Neimo weune-lune-hane yakafo Wenaba huliya li faka loto ebola lo minowe.

⁴⁷Ido Goti ya li nomune waibo we nenako, yagunu weuneu ya ake i-i minowe. ⁴⁸Nemo ya aifa idafa houba-nabala olu efoma ya minofa, ido wa nedo dowa molainako, yagunu onesa meloti wenina muki hofawa minabogi ido oloto pinabogi yasi nemogunu holiti ya wenawa dowa holi minomo unaibo mona ya Gotikafo muiye, loti lo-lo o nedanabo ne.

⁴⁹Aubafoko yawala yakafo idafa naba nemodoka li oloto pito, huliya fele nebo ne.

⁵⁰Wenina muki hofawa minabogi ido aliga oloto pinabogi ya wewa holiya holinado milumatina holi-holi anaibo ne. ⁵¹Ido wewa anagunu auba ibo onona lito ya wenina weudina-lutina-hatinau eimotina hulitina li faka labo wenina ya li upato betito uwabo ne. ⁵²Hulitinagi wenina minoti wenina hiyaba o betiyabo we ya hulitina li waka o betito, ido hulitina minámibo wenina efo yako ya hulitina li faka lo betibo ne.

⁵³Ido inagunu fuliyabo wenina ya idafa dowa bito houmatina aifa, ido idafa wa nabo wenina ya emodokati idipi molaito, adinau idafa ma liyámoti uwabo ne. ⁵⁴Isilaeli wenina houba-nabala wenina minonibo ya ade li faka loto milumate holibo ya minowa-minowa oto hala molámibo ne. ⁵⁵Feito milumate holito Abalahamu yagi, yufa fibo weninala yagi ha lo molo ledaibo yagunu u ayalo ibo ya minowa-minowa oto nebo ne,

loto feto libo ne.

⁵⁶Ena igana loitigi-makogi (3) yalo Malia ya Elisabetite maina minoti eimola numunalaloka liwila oto wiye.

Yoni oloto pibo ha

⁵⁷Ena Elisabeti hamenala aito ya hipala hedaiye. ⁵⁸Hipala hedaito, selo keloti minabo wenina, ido weninala malekama minabo holiti ya, Aiyo, Wen-abakafo milumala naba-naba holibo mona emodoka li oloto piye, loti emogi ake naba iyae.

⁵⁹Ena yaloti fo hamena eiti (8) wito yalo ya hipa ulau Goti anela fukanune, loti nuba oti melafo Sekalaiya huliya abalafo ne, loti molanune, loti lafa, ido ⁶⁰olafokafo libo, E'e, huliya Yoni ne, loti molalo, loto lobiye. ⁶¹Lo-bito, emotinasi ha liwila oti feto loti lomuwabo, Aiyo, weninatina yauti ma hilitina yaidana ma minámima ne, loti ⁶²melafo Sekalaiya ya mebe-maba oti hipala huliya molanaibo yagunu loga o edae. ⁶³Loga o edato, emokafo lufuwa inaibo idafa numunae, loto mebe-maba aito liti muwato, Huliya ya Yoni ne, loto lufuwa ito ya hatina abi kiyae. ⁶⁴Ido ayalo wela huluma li hotito ha loto Goti ebola liye. ⁶⁵Ido selo keloti minabo wenina muki ya wetina lauwa opaiye. Ido Yudia eba naba obulalo-obulalo yalo idafawa yagunu loyolalo-melo omo uwae. ⁶⁶Feto fe minabo ya hawa holiyabo wenina muki yasi lutinau holiyabo ya Wenaba aubala mino edaibo ne, loti holiyabo yagunu feto loti labo, Hipa yakafo naba lito igaida we minanaiye? loti feto lo minae.

Sekalaiyakafo Wenaba ebola libo ha

⁶⁷Ido melafo Sekalaiya ya Weuna Felekafo lulau mino faitito ya Goti welaloti ha feto loto ya libo,

⁶⁸Wenaba ya Isilaeli wenina Gotite ebola lokelo. Emokafo ya weni-

nalaloka loto meina fi ledoto nalauti wina ledaiye. ⁶⁹Feto fe ledoto houba-nabala we Defiti yufa fibo yauti li nomude wanaibo we auba ibo we ya li oloto pi ledaibo ne.

⁷⁰Feto fe ladanowe, loto eimola hala ya aidenati polofetila fele we wetinau ya molaito feto loti labo,

⁷¹Goti yakafo li nomudina wanowe,

loto uwotefo-mota adinau yauti, ido wenina lutina-hatinau nosámibo holi lumunabo adinau yauti li nomude wanaibo ne, loti labo ne.

⁷²Feito Gotikafo awatefo holofate-mota ya milumatina holito, emogi li hutifina ledaibo hala fele nebo ya hala molámibo ne. ⁷³Gotikafo awatefo Abalahamu ya auba ito lo gedibo hawa ya feto libo, ⁷⁴⁻⁷⁵Uwotinafo-mota adinaloti li nomudina wa oto holitina holámoti, huline li faka loti lutina-hatina numuti, mikalo minabo hamenalo yalo mona fefe lotiko molanabo ya fele wenina mino-mino anae, loto lo molaibo ne.

⁷⁶Ido heimo, olufone ya hemogunu akaisa nebo we polofetilae, loti lanabo ne. Hemokafo Wenaba moninaibo hanu ya wili edanowe, loto homu molanane. ⁷⁷Homu molananibo ya Wenaba lifimate hilili o ledoto li nomude wanaiye, loto weninala lobi-lobi anogolane. ⁷⁸Feito Gotite weuna-lula-halau yau milumate holibo ya fo yaidana oto lamena lumunaibo we ya okulumalo akaisati lemodoka ya ilifi molanaiye. ⁷⁹Wewa yakafo lemo wenina midipu igu minoto fulinubo hamena yagunu holi holiyonibo ya lamena o ledoto, you amena mona ya api lilibinaiyae, loto ilifi molaiye,

loto Sekalaiya libo ne.

⁸⁰Ido hipawa naba lito, weuna-lula-hala ya auba ibo yoito, uto hafali mikau

yau minomo uto, aliga Isilaeli wenina nomudinalo oloto pi betibo ne.

Yesu hedaibo ha

(Mt 1:18-25)

2 Ena Yoni namuna nebo hamena yalo ya Lomu mikalo hiyaba we we-hudi Sisa Ogasitusi welaloti ha ma fetoto loto lo molaibo, wenina mikau-mikau minabo Lomu gamanikafo hiyaba aibo wenina ya hulitina lufuwa iyalo, loto lo molaieye. ²Fetoto loto lo molaibo ya Silia ebalo we naba Kuiliniusi yakafo wenina hiyaba o betibo hamenala yalo hulitina iyabo ononawa yaidana homu ma liyámabo nefa, ido aya hamenalo yati apiti ononawa liti hulitina iyabo ne. ³Hulitina iyato, wenina muki hulite inae, loti eimotina numunatina meya yaloko uwae. ⁴Uwato, Defiti yufa fibo we ma Yosefe ya ayaida oto Galili ebalo numuna meya Nasaleta yalo minabo yaloti Yudia ebalo Defiti numunala meya Betelehemu yalo wiye. ⁵Uto ya wa molo edabo olu Malia olufola mulunau nebo yagi maina hulite inae, loti uwaiye. ⁶Uti yalo ya minaito, olufola hedanaibo hamenala aito hedaieye. ⁷Hedaifa, ido wenina numuna meyalo ya liti linako, numugu eba ma minámito, hana hipala hedaibo ya lafo-lafogunu wase ito bulumakau wela-idafa molabo ebau yau uno edaiye.

Enisole makafo sipisipi hiyaba abo we lobibo ha

⁸Ido eba ayalo ya wenina ma lubuka yalo suwa fafato ma sipisipitina hiyaba oti minae. ⁹Hiyaba oti minato, Wenaba enisolela makafo haita oloto pi bito, Wenaba lamenala yakafo lamena o beti fulitaito, holi naba-naba biye. ¹⁰Holi naba-naba bito, enisolemakafa fetoto loto lobibo, Hemotina holi biyámaneyo. Nemo wenina muki dowa holiti ake naba-naba inabo idafa oloto pi

bibo ya hawa ukuwa dowa lobiyowe.

¹¹Eletifo ya Defiti numuna meyalo yalo ya li nomudina wanaibo we ya hemotinagunu oto hedaieye. Emo ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto minoto ya Wenaba ne. ¹²Nebo ya wa edanabo mebe-mabala ya feito ne. Hipa namunama lafo-lafogunu wase iyabo ya bulumakau wela-idafa molabo ebau yau uno minanaibo ya hemotina wa edanabo ya uti li oloto pinigilae, loto lobieye.

¹³Fetoto loto lobito, ayalo Goti okulumau himiwela enisole nuba naba-naba oloto piti ya homu aibo wema li keloti ya Goti ebola fetoto loti labo,

¹⁴Yoisau okulumau minabo ya Goti lamena huliya ya li faka lomo yowae. Ido wenina Goti dowa wa betibo wenina mikaleka minabo ya you amena mona ya oloto pi betiye, loti lae.

Sipisipi hiyaba abo we yasi uti hipa namuna Yesu li oloto piyabo ha

¹⁵Ena enisole yasi fulo betiti okulumau yowato, sipisipi hiyaba abo we yasi fetoto loti loyolalo-melo abo, Betelehemu numudo uto ya Wenaba welaloti lo oloto lumibo idafa ya hulawa wanune, loti lae. ¹⁶Fetoto loti loyolalo-melo oti aloko uti Maliata Yosefete hipa namuna bulumakau wela-idafa molabo ebau yau uno nebo ya li oloto pi betiti ya wa minae. ¹⁷Wa betiti uti ya hipa hefola hala ukuwa yagunu lobito, hawa holiyaboma ya lo oloto molomo uwae. ¹⁸Lo oloto moloto, wetinauti hawa holiyabo wenina muki holiti, elegiti muludina yoiye. ¹⁹Ido Malia ya idafawa muki yagunu lula-halau ya metolito holito ne. ²⁰Ido sipisipi hiyaba abo we ya ononatinalo liwila oti uti, idafa-adafa muki holiyabo idafa yamagi, ido wa edabo idafa yamagunugi Goti huliya li faka loti ebola lolo minae. Idafa-adafa muki lobidoma ya moda ibo ne.

Yesu huliya molabo ha

²¹Ena hipawa oloto pito neto, fo hamena eiti (8) wito ya ulau Goti anela fukanabo hamenalo ya huliya Yesu ne, loti molabo ne. Ya huliyawa ya homu Malia houmalau olufola minámito enisolekafo lomuiibo huliya yama molae.

Maliata Yosefete fele huliyadi numuna nabau Yesu ilimiti wibo ha

²²Ena Wenaba lo molaibo ha Mosesekafo lufuwa i molaibo ha yalo ya li meyalo moloti li hiluwa lanaibo hamena alili aito ya hipawa ilimiti Wenaba nomunalo li oloto piti ya sokila hi munoie, loti ya Yelusalemuka yowaiye. ²³Feto aibo ya Wenaba lo molaibo ha lufuwa igu feti libo,

Hana olufotina hipatina oloto piyatoa,

Wenaba fele we wa molo edalo, loti ha mono lufuwau (Kis 13:2, 12,15) nebo ha meyalo moloti feti fe edaiye.

²⁴Ido ha ma ya feiti nebo,

Nama mulu loitife, ido nama mulu mofola loitife ya liti uti hofoti hinaiye, loti sokila hi munaibo we ya munaie,

loti ha mono lufuwau (Wkp 12:8) nebo ha holiti yagi liti uwaiye.

²⁵Ena Yelusalemuka we ma nebo huliya Simeyoni ya mona fefe libo moloto, mono li hiki lo minoto, Isilaeli wenina lutina-weudina li you lo betinaibo hamena oloto pinaie, loti hiyaba o ne. Feti fe neto ya Weuna Fele lulau mino edaiye. ²⁶Mino edoto ha feti loti lo oloto muibo, Hemo fuliyá-mageto Wenaba ilifinaibo we Kilisto oloto piyageto wa edanogolane, loti lo oloto muiye. ²⁷Ena Weunakafo ilimiti fele huliyadi numuna naba hilala yau yoiye. Yoito, hipa namuna Yesu olafote melafote yasi ilimiti uti ya Goti lo molaibo hala yamalo li meyalo molo edanoiye, loti ayau yowaiye. ²⁸Yowaito

Simeyonikafo hipawa namuna lito abusa ito Goti ebola feti loti libo,

²⁹⁻³¹Wenabao, onesa meleka ya hemo li nomude wanaibo we ya wenina mikau-mikau minonibo wenina muki nomudelo li oloto piyanibo ya nomune hulagunu wa edowe. Wa edonako, houba-nabaka we nemo ha lo molo nedoto ya moda meyalo molotaninako, yagunu dowa loti holito fulinogolowe. ³²Emokafo ya eito feka wenina ha ona hula li oloto pi betinowe, loti sutina lamena o betiyageto ya emodokati Isilaeli weninaka hulinina ya faka lanaiye, loti liye.

³³Ido hipawa yagunu hawa feti lito ya olafo melafo holiti elegi minaiye. ³⁴Feti o minaito, Simeyonikafo Goti li dowa lo betinaibo ne, loti emogunu holito Goti lomuiye. Goti lomutoto ya hipawa olafo Malia feti loti lomuiibo, Ena ha ma lohomowe. Gotikafo feti loti holibo, Hipawa yamo Isilaeli minabo wenina malekama ya li lumu fou lo betito, ido malekama ya li faka lo betinaie. Ido emo ya Goti holibo idafa itibinaibo we minageto wenina muki ha nosámibo lo edanabo ne, loti weuna fi edaibo ne. ³⁵Feiti weuna fi edaibo ya wenina muki ha lutina-hatinau nebo ha ya li oloto pinogolaiye, loti ya feti fe edanaibo ne. Ido hemo luka-hakau ya mikafo fukaito ogofu aibo yaidana oto miluma nosámibo holinanibo ogofu oloto pi humunogolaiye, loti lomuiye.

³⁶Ena polofeti wena ma nebo huliya Ana ya Aseli yufa figuti we Fanuweli oluwa ya ne. Ena wenawa ya olu nedoti we uto keloto minaiibo ya melege seweni (7) yaidana wibo wena wanafo fulito, ³⁷wena-hiyona minomo yoibo melegela eiti-fo (84) ya li fulitoto wena kilofu molaiye. Ena wenawa mabuli yakafo ya fele huliyadi numuna nabau yau hamena-hamena yauko minoto, leda lu-

naga Goti lomutoko minoto, hamena ma wela-idafa moi ito minoto Goti lomu-toko ne. ³⁸Aya hamenalo ya wenawa yakafo olafo melafo minado lo fedoto, Goti ebola lomuto, uto Yelusalemu wenina wina betinaibo hamena hiyaba o minabo wenina muki ya hipawa yagunu lobi-lobi aiye.

Nasaletе numudoka liwila oti uwabo ha

³⁹Ena olafote melafote Wenaba lo mo-laibo ha yama meyalo molo hulo iti ya liwila oti Galili mikalo uti, eimotina numunatina meya Nasaletе yalo uwaiye. ⁴⁰Uti yalo minaito hipawama auba ito ha mananau faitito ya Goti aifa li dowla lodaibo monala mino edaiye.

Hipa Yesu ya fele huliyaḡi numuna nabau yoibo ha

⁴¹Ena melegelo-melegelo Goti Uta O Betibo folilo yalo olafote melafote ya Yelusalemu numudo yoi-yoi aibo ne. ⁴²Feto fe-fe minaito ya hipawama melegela tuwelu (12) ya li fulaito, foli monawa meyalo moloti ya yowae. ⁴³Yoti minato, foli hamena hulito ya hipa Yesu Yelusalemuka nebo ya olafote melafote holámoti, fulo edoiti liwila oti uti uti, ⁴⁴aliga ya hatina kiyaibo, Maina onibo wenina magi moda homu wife? loti hatina kiti, uti uti fo hamena mako ya li fulitoti hanudo weninatina loga-miga oti moni witala omo uwaiye. ⁴⁵Moni witala omo uwaifa, ido li oloto pi edámoti fulitoti hofa Yelusalemuka liwila oti witala omo yowaiye. ⁴⁶Moni witala omo yowaito, fo hamena loitigimakogi utaito, fele huliyaḡi numuna nabau yau li oloto piye. Li oloto piti wa edaibo ya emokafo mono api itibiyabo we minagu yau minoto, ha labo ya holito loga-miga o beti ne. ⁴⁷Feito loga-miga o betito, holifefe libo hala yaḡi ido ha liwila oto lobibo hala yaḡi

muki ya holiyaḡo yagunu elegiyaḡo ne. ⁴⁸Feto fe minato, olafote melafote ya wa edoti weudina wito olafokafo fetoto lomuibo, Hipane, hemo neidafaito fetoto fe ledane? Mekafote lute-hateu ogofu naba-naba holito witaka o minoibo ya ma wagámabe? loto lomuiye. ⁴⁹Lomuito, emokafo ha liwila oto fetoto loto lobibo, Aiyo, wenao, hemotina ya nedafaito nemo witane aiye? Nemo Menefo numunalau minobo ya fefe loto minowe. Yama holiyámaife? loto lobiye. ⁵⁰Ido lobibo hawa ya holito holifefe ladámaibo ne.

⁵¹Feto feti emotinagi maina Nasaletе numudo liwila oti lumuti, yalo ya olafo melafo ha laibo ha ya holito meyalo molo ne. Meyalo molo neto, olafo ya idafawa muki yagunu lula-halau ya metolito holito ne. ⁵²Ido Yesu ya naba lito, ha mananau onu ito naba nebo ya Gotigi ido weninagi maina wa edo dowla molomo yowabo ne.

Yoni noku i beti-beti aibo we hala

(Mt 3:1-12, Mk 1:2-8, Yo 1:19-28)

3Ena Lomu wenina mikau-mikau muki hiyabatina wehudi Taibeliyasi Sisa hiyaba omo yoibo ya melege fiftini (15) utaito hamena yalo ya Pontiusi Pailatikafo ya Yudia mikalo minabo wenina hiyaba o beti ne. Ido Helotikafo ya Galili minabo wenina hiyaba o beti ne. Ido Heloti yalafo Filipikafo ya Itulia ido Tilakonitisi eba loiti ya hiyaba o beti ne. Ido Abilene ebalo ya Lisaniyasikafo ya hiyaba o beti ne. ²Gamani hiyabatina wewa feti minomo uwato, ido Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenabatina hulitina ya Anasite ido Kaiyafasite ya mono onona liyaibo ne. Ido aya hamena yalo ya Sekalaiya hipala Yoni ya mika hafali mikalo neto, emodoka Goti hala ya lo fedoto mino edaibo ne. ³Feito Yonikafo no naba Yodani meleka, yolaleka

monito ha fetu lobibo, Hemotina Gotikafo lifimate hilili o ledanaie, loti lutina-hatina li elepa inabo ya nemo noku i betinogolowe, loto lo oloto molaiye. ⁴Yagunu polofeti Aisaiyakafo ha mono lufuwau ya fetu libo,

Hafali mikau yalo we ya welauti ha auba ito fetu loto lo oloto molanaibo, Wenaba moninaibo hanula ya lifefe loti wili edalo. ⁵Obula ebalo ha muki ya guniti li faitalo. Ido obula naba-naba muki yoibo lumibo ya eba muki lumuto yoto aibo ya li hunomu alo. Ido hanu losa aibo ya lifefe lalo. Ido hanu nosámibo ya li dowa loti lifefe lalo.

⁶Fetu ato, wenina muki mikau-mikau ya Goti li nomuna wanaibo mona ya wanigilae, loto lo minanaie, loto ha mono lufuwau (Ais 40:3-5) nebo ha yama Yonidoka gedibo ne.

⁷Ido wenina nuba naba ya mono noku i ledanaibo ne, loti Yoni nedo ato, emokafo fetu loto lobibo, Hemotina hosofa olufola minabo, ha naba oloto pi lumutanaie, loti holi holiti wilo, loto hemakafo fuka ha lobito ya ae? ⁸Yagunu hemotina lutina-hatina li elepa iyabo wenina yaidako mona hula li oloto pilo. Ido Abalahamu yufa fibo weninama minoninako, Gotikafo dowa wa ledaibo ne, loti holiyámilo. Yagunu nemo ha ma lobiyowe. Gotikafo hefanaafana yakafo Abalahamu ouwamelamota lifefe lanowe, lanaibo aifa lifefe lanogolaiye. ⁹Ido onesa me ya ya lona ya yá monalo molaibo ne. Yagunu yá ma ilawa dowa iyámanaibo yá muki monalo lufawalo fukoto soku hinogolaiye loto lobiye.

¹⁰Lobito, wenina nuba minabo ya, Aiyo, fetu feyanaibo neidafa feyanune? loti loga o edae. ¹¹Loga o edato, emokafo fetu loto lobibo, Wenina masi utinalo owo loiti wa nanabo ya hona moloti, we ma ulalo owo wa námanaibo

ma ya muilo. Ido wetina-idafa wa nanabo ya ayaidana feyalo, loto lobiye.

¹²Lobito, hefana takisi li-li abo we yagi ayaidana oti mono noku i ledanaie, loti ya emodoka loti, loga o edoti labo, Api lilibiyanibo we, lemo yagi neidafa feyanune? lato ¹³liwila oto fetu loto lobibo, Wenina hefana takisi feti molanae, loto lo molaibo halo ya hefana takisi ma homi iti ugele liyámilo, loto lobiye. ¹⁴Lobito, himiwe malekamagi ayaidana oti ya, Ena lemo yagi neidafa feyanune? loti loga o edato, fetu loto lobibo, Hemotina hefanatina ipoti linune, loti, ido sugi-namagi ha loti, sigiya-magiya ha sugi-idafa oti lobiyámilo. Moda onona meinatina liyabo ya moda dowa ne, loti holilo, loto lobiye.

¹⁵Fetu loto lobito, wenina muki holiti idafa ma hiyaba o minabo ya Yoni ya Gotidokati ilifi molaibo we Kilisto nefemo? loti lutina-hatina loiti-loiti ki minato, ¹⁶Yonikafo ha liwila oto fetu lobibo, Neimone ya no yakafoko noku i beti-beti feyofa, ido we ma aubalakafo li fulo nedaibo we ya anaibo ne. Nemo efo ya emo yaidana we ya minámonako, hinalo idafala li fulo edanobo ya fefe ladámanogolaiye. Anaibo wewa ya Weuna Fele ido so yakafo ya noku i betinogolaiye. ¹⁷Ido emo ya suwa witi lilika inaibo ebala ya fefe loto hililito hula ya li nuba oto numugu molanofa, ido mouta idafa ya so fiyámanaibo soku hinogolowe, loto anau ya lilika inaibo idafala li ne, loto lobiye.

¹⁸Feito ya api itibibo ha ma muki ya lito Goti hala ukuwa dowa ya wenina lo oloto biye.

Helotikafo Yoni nalalo fulo edaibo ha

¹⁹Ena Yonikafo wenina hiyaba o betibo wenabatina Heloti monala nosa naba ámibo yagunu hanu muiye. Wewa yakafo yalafo olonafu Helotiyasi ya ika

oto wena lito, ido nosámibo mona malekama muki yagi o moloto, ²⁰ido mulalo onu ito Yoni yagi nala numugu fulo edaibo ne.

Yonikafo Yesu noku i edaibo ha

(Mt 3:13-17, Mk 1:9-11)

²¹Ena (homu nala numugu ámibo hamenalo ya) wenina muki Yonidoka uwato, mono noku i betibo hamenalo ya Yesu ayaidana oto wito, noku i edaito, Yesukafo Goti lomu minoto okuluma eya lito ²²Weuna Felekafo nama mulu yaidana hilibo emodoka lumiye. Lumito, ya okulumauti nola ma holiyabo fetolibo, Hipane lune-hane homobo we minanibo ya dowa ona wa hedowe, lotoliye.

Yosefe awalafo holofala hulitina ha

(Mt 1:1-17)

²³Ena Yesu melegela teti (30) yaidana oto li fuloto ya mono ononala apiye. Ido wenina yasi melafo Yosefe ya ne, loti hatina ki minae.

Ido Yosefe melafo Heli ya ne.

²⁴Ido Heli melafo Matati ya ne. Ido Matati melafo Lifai ya ne. Ido Lifai melafo Meliki ya ne. Ido Meliki melafo Yanai ya ne. Ido Yanai melafo Yosefe ya ne.

²⁵Ido Yosefe melafo Matatiasi ya ne. Ido Matatiasi melafo Amosi ya ne. Ido Amosi melafo Nahamu ya ne. Ido Nahamu melafo Esili ya ne. Ido Esili melafo Nagai Ya ne.

²⁶Ido Nagai melafo Mati ya ne. Ido Mati melafo Matatiasi ya ne. Ido Matatiasi melafo Semeneni ya ne. Ido Semeneni melafo Yoseke ya ne. Ido Yoseke melafo Yoda ya ne.

²⁷Ido Yoda melafo Yowanani ya ne. Ido Yowanani melafo Lesa ya ne. Ido Lesa melafo Selubabeli ya ne. Ido Selubabeli melafo Sealitiyeli ya ne. Ido Sealitiyeli melafo Neli ya ne.

²⁸Ido Neli melafo Meliki ya ne. Ido Meliki melafo Adi ya ne. Ido Adi melafo Kosamu ya ne. Ido Kosamu melafo Elimadamu ya ne. Ido Elimadamu melafo Eli Ya ne.

²⁹Ido Eli melafo Yosuwu ya ne. Ido Yosuwu melafo Eliyeseli ya ne. Ido Eliyeseli melafo Yolimu ya ne. Ido Yolimu melafo Matati ya ne. Ido Matati melafo Lifai ya ne.

³⁰Ido Lifai melafo Simeyoni ya ne. Ido Simeyoni melafo Yuda ya ne. Ido Yuda melafo Yosefe ya ne. Ido Yosefe melafo Yonamu ya ne. Ido Yonamu melafo Eliyakimu ya ne.

³¹Ido Eliyakimu melafo Melea ya ne. Ido Melea melafo Mena ya ne. Ido Mena melafo Matata ya ne. Ido Matata melafo Natani ya ne. Ido Natani melafo Defiti ya Ne.

³²Ido Defiti melafo Yesi ya ne. Ido Yesi melafo Obeti ya ne. Ido Obeti melafo Bowasi ya ne.

Ido Bowasi melafo Salimoni ya ne. Ido Salimoni melafo Nasoni ya ne.

³³Ido Nasoni melafo Aminadapu ya ne. Ido Aminadapu melafo Atimini ya ne. Ido Atimini melafo Alani ya ne. Ido Alani melafo Hesiloni ya ne. Ido Hesiloni melafo Pelesi ya ne. Ido Pelesi melafo Yuda ya ne.

³⁴Ido Yuda melafo Yekopu ya ne. Ido Yekopu melafo Aisaka ya ne. Ido Aisaka melafo Abalahamu ya ne. Ido Abalahamu melafo Tela ya ne. Ido Tela melafo Naholi ya ne.

³⁵Ido Naholi melafo Seluku ya ne. Ido Seluku melafo Leu ya ne. Ido Leu melafo Peleki ya ne. Ido Peleki melafo Ebeli ya ne. Ido Ebeli melafo Sela ya ne.

³⁶Ido Sela melafo Kainani ya ne. Ido Kainani melafo Alipakisati ya ne. Ido Alipakisati melafo Semu ya ne. Ido Semu melafo Nowa ya ne. Ido Nowa melafo Lameki ya ne.

³⁷Ido Lameki melafo Metusela ya ne. Ido Metusela melafo Enoku ya ne. Ido Enoku melafo Yaleti ya ne. Ido Yaleti melafo Mahalaleli ya ne. Ido Mahalaleli melafo Kenani ya ne.

³⁸Ido Kenani melafo Enosi ya ne. Ido Enosi melafo Seti ya ne. Ido Seti melafo Adamu ya ne. Ido Adamu melafo Goti ya ne.

Satanikafo Yesu hepa molo edaibo ha

(Mt 4:1-11, Mk 1:12-13)

4Ena Yesu ya Weuna Felekafo lulau mino faito edaito, Yodani no nabaloti liwila oto Weunakafo ilimito u mika hameto wiye. ²Uto yalo ya fo hamena foti (40) ya unoto sinoito neto, Satanikafo hepa molo edo-edo o ne.

Ido aya hamenawa yau ya Yesu weladifa námoto minomo yoito, hamenawa ya hulito inagunu fuliye. ³Inagunu fulito, Satanikafo fetoto lomuibo, Ena, hemo Goti Hipalama minotoma, hefana me ya nebo ya lomuwageto weka-idafa oloto piyaneyo, lomuiye.

⁴Lomuito, Yesukafo ha liwila oto fetoto lomuibo,

Wenina mino holinabo ya wetina-idafa nanabo yako minámiye,

loto ha mono lufuwau (Lo 8:3) ya nebo ne, loto lomuiye.

⁵Fetoto lomuuito ya Satanikafo ilimito yoto wenina mikau-mikau hiyabatina we hudi hiyaba o betiyabo ebatina muki ya haita ilibi huliye. ⁶Ilibi huloto ya fetoto lomuibo, Ena ebawa muki yagi, ido hulitina ukutina-hatina mino betibo yagi ya hemo humu hulanogolowe. Idafawa muki numutaito, litobo ya we ma munowe, loto holinobo ya aifa munogolowe. ⁷Yagunu huline li faka loto weuga-luka-haka nomage-toma, idafawa muki ya hemo idafaka anaiye, loto lomuiye. ⁸Fetoto lomuuito, Yesukafo ha liwila oto fetoto lomuibo, Ena ha ma fetoto libo,

Wenaba Gotitina huliya li faka loti weudina-lutina-hatina muti, eimolako houba-naba o edalo,

loto ha mono lufuwau (Lo 6:13) ya nebo ne, loto lomuiye.

⁹Fetoto lomuuito, Satanikafo ilimito Yelusalemu uto fele huliyaagi numuna naba holalo fuloto edoto ya fetoto lomuibo, Hemo Goti Hipalama minotoma, meloti sato moloto mikalo youma iyo.

¹⁰Ha mono lufuwau ya fetoto libo,

Hemogunu ya enisolela lobiyageto, hiyaba o hedoti ¹¹higa ya hefanagunu hofotanaiye, loti ya adina mulalo li faka lo hedanigilae,

loto ha mono lufuwau (Sng 91:11-12) ya nebo ne, loto lomuiye.

¹²Fetoto lomuuito, Yesukafo ha liwila oto fetoto lomuibo, Ena ha ma libo,

Wenaba Gotitina ya hepa molo umámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 6:16) ya nebo ne, loto lomuiye.

¹³Fetoto lomuuito, Satanikafo hepa molo muibo ha muki lo fulitoto ya emodokati uto hamena malo ne, loto hiyaba o ne.

Yesukafo Galili minoto ononala apito libo ha

(Mt 4:12-17, Mk 1:14-15)

¹⁴Ena Yesu ya Weuna Fele aubala mino edaito, Galili mikalo liwila oto wiye. Liwila oto uto hala ukuwa numudo-namado Galili selo nebo numudo ya u huliye. ¹⁵Feito yalo ya mono numunatinau negu-negu ha mono api itibito, holiti ebola lo minae.

Nasaleta minabo wenina yasi metina Yesu muwabo ha

(Mt 13:53-58, Mk 6:1-6)

¹⁶Feito monimo uto Nasaleta numudo eimola hipa hefola minoto u naba libo numudo Sabati foliku mono numugu yoi-yoi aibo yamaidana yoiye. Yoito

mono lufuwa hito binowe, loto sinoito,
¹⁷polofeti Aisaiya lufuwa ibo lolokuto
 ya li muwae. Li muwato ataloto ha ma
 li oloto pibo hawa ya feto loto nebo,

¹⁸Wenaba Weunakafo idafa wa námoti
 minabo wenina hala ukuwa dowo lo
 oloto biyo, loto mino nedaibo ne.
 Mino nedoto ya feto loto lonumibo,
 Uto ya nala i betiyabo wenina ya nala
 yauti wina betiyageto minanae, loto
 feito lo oloto biyo. Ido nomud-
 ina likaibo wenina ya nomudina
 hofa falatageto wanae, loto lo oloto
 biyo. Ido uwotinafo-mota yasi li
 nosámibo o beti minabo wenina ya
 wina betiyo.

¹⁹Ido Wenaba li dowo lo betinaibo
 hamena ya moda alili aiye, loto lo
 oloto biyo, loto feto loto lonumuto
 nilifi molaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 61:1-2) nebo
 ha ya hito biye.

²⁰Hawa ya hitoto lufuwa ya lolokuto,
 hiyaba we li muto, amedoto ne. Ame-
 doto neto ya wenina mono numugu
 minabo wenina muki emodoka wenu wa
 edae.

²¹Wenu wa edato, ha apito lobibo,
 Mono hawa hitobo me ya ya eletifo
 hemotina hatina holiyado ya moda hu-
 lawa oloto pibo ne, loto lobiye. ²²Feto
 lobito, emotina yasi ha dowo lo edato,
 welauti ya aifa li dowo lo ledaibo ha
 libo ya dowo holiti muludina yoito, feto
 loti lo minabo, Aiyo, emo Yosefe hipala
 nefe? Olo, loti lae.

²³Feto lo minato, emokafo feto loto
 lobibo, Hemotina ya ha ma lo-lo abo
 ha ya feto loti lonumunabo, Lusa we,
 hemo lusa hi beti-beti anibo yamaidana
 oto heimokagunu hiyo. Aubaka
 Kapeneyamu numudo itibiyaniibo
 yagunu holiyonibo aya aubakawa
 yama melo heimo numunakalo yagi
 lilibiyageto wanune, loti lonumunigilae.
²⁴Yagunu nemo ha ona lobiyowe.

Polofeti ya eimola numunala melo
 yako weninala yasi huliya li faka
 ladámanigilae. ²⁵Ido ha ma ona
 lobiyowe. Elaiya hamenalalo ya melege
 tili hafugi (3 1/2) yalo ho iyámito,
 inagunu naba-naba mikau-mikau oloto
 pito huloto nebo hamenalalo ya Isilaeli
 mikalo ya wena-hiyona muki minabo
 ne. ²⁶Feti minafa, aya wena-hiyona
 muki minado Gotikafo Elaiya ilifi
 molámiye. E'e, eito wenina Saidoni
 mikalo Salefata numudo wena-hiyona
 mako ma nedoka yako ilifito wiye.

²⁷Ena Polofeti Elisa nebo hamenalalo
 ya Isilaeli mikalo ya okola i hiliyabo
 wenina muki minagu yauti Gotikafo ma
 holuto betiyámifa, eito Silia mikaloti we
 Namani yako holuto edaiye, loto lobiye.

²⁸Feto loto lobito, mono numugu
 minabo wenina muki holiti ya sebatina
 hala-kala naba-naba lito, ²⁹ya sinoiti
 uti numudo yati ilifi feka itifu-natifu
 oti, numuna meya obulalo holalo ilimiti
 yoti, fulo edogeto lumunaiye, loti lowa
 anawaleka ilimiti uwae. ³⁰Feto fe edafa,
 emokafo minagu ya felele kito wiye.

Yesukafo Kapeneyamu numudo onona libo ha

(Mk 1:21-28)

³¹Ena lumuto Galili mikalo numuna
 ma Kapeneyamu yalo fedoto, Sabati fo-
 liku ya ha mono api itibi ne. ³²Api
 itibibo ya ha mono hula yawalakafo api
 itibinako, holiti elegiyae.

³³Ido mono numugu yau we ma Satani
 himiwela ma mino edaibo we ma nebo
 yakafo Yesu wa edoto, hai naba moloto
 feto loto libo, ³⁴Yae, Nasaleta numudoti
 we Yesuwo, neidafa fe ledanogolo ane?
 Li hopa o ledanogolo abe? Hemo Goti-
 dokati Fele we ya minanibo ya nemo wa
 hedofefe lowe, loto liye.

³⁵Feto lito, Yesukafo feto loto lo fuko
 edoto libo, Hemo ha hedámoto wewa ya
 fulo edoto yoto uwo, lito Satani himi-

wela wenina nomudinalo wewa mikalo li lumu fou lo edoto, lula-halauti feka loto wiye. Feto fe edoto wewa ula li hopa o edámiye. ³⁶Ido wenina muki wetina lauwa opaitaito, loyolalo-melo oti feto loti labo, Aiyo, ha me ya ya nena hama ne? Emo auba yawala yaidana oto aubala naba nebo wekafo ya Satani himiwela ya ha lobito, yoti u-u abo ne, loti lae. ³⁷Feto lato, aya ebawa yau hala ukuwa numudo-namado upatoto wibo ne.

Pita ola-kilofo li faka lo edaibo ha

(Mt 8:14-15, Mk 1:29-31)

³⁸Ena Yesu mono numuguti lumuto Saimoni numunalau yoito, ayau Saimoni ola-kilofo wena idafa i hilito ula hala-kala libo ha ya holiti Yesu lomuwa. ³⁹Lomuwato, emodoka loto yalo sinoi minoto, ya ula hala-kala liboma lo fuko edaito, ya fulo edoito wito, ayalo ya wewamakafo sinoito wetina idafa hofu hi betiye.

Yesukafo wenina abi loti li faka lo betibo ha

(Mt 8:16-17, Mk 1:32-34)

⁴⁰Ena fo sapinogolaito wenina muki weninatina idafa eito-eito i hiliyabo ya Yesudoka idipiti ato, ya muki utinalo anagunu lito li faka lo betiye. ⁴¹Feto fe betibo yako minámiye. Wenina malekama lutina-hatinau yauti Satani himiwela yoti hai naba moloti ya, hemo Goti Hipala minane, loti lae. Feto labo, ya emo Goti ilifi molaibo we Kilisto ne, loti holiyabo yagunu ya emokafo, Ha hedámilo, loto lo fuko betiye.

Yesu numudo-namado monibo ha

(Mk 1:35-39)

⁴²Ena ho lito Yesu numudokati lumuto, wenina minámabo eba yalo uto ne. Neto, wenina witala edoti ya wa edoti emodoka loti feto lomuwa,

Lemo fulo ledoito aguwámo, loti ika o edae. ⁴³Ika o edafa, emokafo feto loto lobibo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hala ukuwa dowá ya wenina numudo-namado minabo yagi ya lobiyo, loto nilifi molainako, uto lo oloto binogolowe, loto lobiye. ⁴⁴Feto loto Yudia mikalo mono numunatina minomo wigu yau monito mono lobimo wiye.

Yesu welalo noku laefa abi loti liyabo ha

(Mt 4:18-22, Mk 1:16-20)

5Ena hamena ma ya Yesu Genesalete momeno anawalo sinoi neto, wenina nuba naba ya Goti hala holinune, loti li lulau o edo minabo ne. ²Li lulau o edo minato, emo ya sipi loiti momeno anawalo waito laefa li-li abo we ya sipiku minámoti laefa li-li abo owotina noku iti minae. ³Minato, emo ya sipi ma, Saimoni sipilau ya yoto feto lomuibo, Sipika ya no sesepalo nedo yaloti hefolama itifuo, loto lomu itoto ya sipi ayau amedoto ha mono api itibimo wiye.

⁴Api itibimo uto huloto Yesu ya Saimoni feto loto lomuibo, Laefa linune, loti momeno lusaku uti otina ya noku fulalo, loto lomuiye. ⁵Feto loto lomuito, Saimonikafo liwila oto lomuibo, Api lilibiyanibo weyo, lemo ya moda lubuka onona naba lito monimo uto molomo uwoba-uwoba, ido laefa ya liyámonibo ne. Nefa, hemo wekalo hofa molanowe, lito uti ⁶ya otina fuloti laefa ya abi loti ika ato, owo fukanowe, loto aibo ne. ⁷Feto fe minoti, onona mako liyabo we ma sipi nuba minabo ya, hemotina loti ade li faka lalo, loti adina mebe-maba ato ya maina laefa liyabo sipi loiti faitoto li yoima itanowe, loto aiye.

⁸Feto fe minato, Saimoni Pitakafo idafawa wa edoto ya Yesu hinalo hina obula fito feto lomuibo, Aiyo, Wenabao, nemo lifima nebo we ma minowe. Fulo nedoto uwo, loto lomuiye. ⁹Feto loto lo-

muibo ya eimolagi ido weninala maina minabo muki yagi laefa muki liyabo yagunu holiti wetina lauwa opaibo ne. ¹⁰Wetina lauwa opaibo ya Saimonigi onona mako liyabo we Yemusite Yonite, Sebedi hipala loiti ya ayaida oti wetina lauwa gediye. Feto fe minato, Yesukafo Saimoni feto loto lomuibo, Hemo holi homámaneyo. Onesa melokati wenina li-li anane, loto lomuiye. ¹¹Feto lito, emo ya sipi ika ato no sesepalo wito ya idafa-adafatina muki fulitoti Yesu ege uwae.

**Yesukafo okola i hilibo we ma
li holuto edaibo ha**

(Mt 8:1-4, Mk 1:40-45)

¹²Ena hamena ma Yesu ya numuna meya malo ya neto, we ma okola ulalo muki i hilibo we yakafo loto Yesu wa edoto ya hola-wela mikau fito feto loto wako lo edaibo, Wenabao, hemo feto anowe, loto holinanibo ya okola hiliyobo ya holuto nedo, loto lagetoto une ya moda holutanaiye, loto lomuiye. ¹³Lo-muito, Yesukafo ana sino loto wewa ulalo li minoto lomuibo, Feto feyanowe. Okola i hiliyanibo holuto, lito ayalo okola ya fulito edaiye. ¹⁴Feto fe edoto ya feto loto lo fuko edaibo, Hemo hawa ya wenina lobiyámoto, aifa uto sokila hi muibo we ya uka ilibiyageto wanaiye. Wato ya uka holutibo yagunu Mosesekafo ha lo molaiboidana oto idafa muwageto wenina muki yasi okola hiliyaniboma yagunu holutane, loto holinigilae, loto lomuiye. ¹⁵Feto loto lomuifa, ido hala ukuwa ya numudonamado ba loto wito, wenina nuba nabababa loto hala holiti idafa hiliyonibo li faka lo ledanaiye, loto nuba oti minae. ¹⁶Nuba oti minafa, ido hamena-hamena Yesu ya u mika huwopa mikalo uto Goti lomu-lomu o ne.

**Yesukafo hebilisibo we ma ya
li faka lo edaibo ha**

(Mt 9:1-8, Mk 2:1-12)

¹⁷Ena hamena ma Yesukafo wenina mono lobi neto Falisi we ido lo molaibo ha api itibiyabo we Galili numudo-namadoti, ido Yudia mikaloti, ido Yelusalemu numudoti muki loti ya wenina minagu amedoti minae. Amedoti minato, Wenaba aubalakafa wenina idafa i hiliyabo li faka lo betibo auba ya Yesugi mino edaiye. ¹⁸Mino edaito, ena hebilisibo we ma ya weninalasi hunulo moloti, oti ya numugu liti yoti, Yesu hinalo limo fulanune, loti feyafa, ¹⁹ido wenina nuba minabo yagunu liti yonabo eba minámoto, numuna mulalo liti yoti menefa ya li fuloti wewa hunulo uno nebo fulato, wenina minagu Yesu nomunalo ya lumiye.

²⁰Feto feyabo ya Yesu holi hikito muwabo monatina wa betito, wewa feto loto lomuibo, Weninane, lifimaka moda hilili otaiye, loto lomuiye. ²¹Feto lito, Goti lo molaibo ha api itibiyabo we ido Falisi we hawa ya holiti feto loti hatina holiyabo, Aiyo, Goti hamana hibo we ya hema? Lifima hilili o-o aibo we ya Goti eimolakoma nenako, loti holiyae. ²²Feto loti holi minato, Yesukafo holito ya ha liwila oto feto lobibo, Hemotina ya idafawa yagunu nedafaito ya lutinahatatau ya hatina ligi-ligi ki minae? ²³Ido hebilisito nebo we, lifimaka ya hilili otaibo ne, loto lomunabo hemotina hulawa ya wa edámanako, sugi lifemo, ido ona liye, loti holiyámanigilae. Ido, sinoito moniyo, loto lomuwooto hulawa wa edanabo, sugi lifemo, ido ona liye, loti holinigilae. ²⁴Yagunu nemo we Hula mikaleka me ya ya lifimatina hilili o betinobo auba mino nedaibo ya holinigilae, loto hebilisibo we feto lomuibo, Nemo ha lohomowe. Sinoito, hunuka lito numunakaloka uwo, loto lomuiye.

²⁵ Feto lomuito, wewa ayalo nomudinalo sinoito idafalo unaibo idafa ya lito, Goti ebola lomo-lomo numunalaloka wiye.

²⁶ Feto feyaito, wenina muki wati hatina abi kiti holi holiti feto labo, Onesa idafa cito ma oloto pito wa one, loti Goti ebola lae.

Yesukafo Lifai sula fibo ha

(Mt 9:9-13, Mk 2:13-17)

²⁷ Ena yaloti ya hanu uto, hefana takisi li-li aibo we ma huliya Lifai ya hefana takisi li-li abo ebalo amedoto nebo ya wa edoto, Nege ano, loto lomuito, ²⁸ emo ya sinoito idafa-adafala muki fulitoto ege wiye.

²⁹ Ege uto, numunalauka wela-idafa naba-naba hofo hi edoito ya hefana takisi li-li abo we muki ido wenina maleka magi li nuba o betito loti maina nae.

³⁰ Maina no minato, Falisi weninagi ido lo molaibo ha api itibi abo we lusanigu minabo weninagi holi nosámiboti Yesu ege-ege moniyabo we feto loti lobiyabo, Igaidana oti hemotina takisi li-li abo we yagi, ido lifimatina nebo we yagi wetina idafa no minae? loti loga o betiyato,

³¹ Yesukafo holito ha liwila oto feto loto libo, Idafa i hiliyámabo wenina ya lusa numugu ya aguwámafa, ido idafa ona i hiliyabo wenina yako ya lusa numugu ya u-u ae. ³² Ido nemo obo ya wenina mona fefe liboko molabo wenina ya sutina finowe, loto ámowe. E'e, lifimatina nebo wenina ya sutina fito lutina-hatina ya li elepa iti molalo, loto lobinowe, loto obo ne, loto lobiye.

Yesukafo wetina idafa moi inabo mona lobibo ha

(Mt 9:14-17, Mk 2:18-22)

³³ Ena emotina yasi feto loti lomuwabo, Yoni ege-ege molabo we ya hamena-hamena wetina idafa moi iti minoti, Goti lomuwabo onona li-li o minama ne. Ido Falisi we egetina mo-

labo wenina yagi ayaidana oti o-o ama ne. Feto o-o ama nefa, ido hemo hege moniyabo we ya wetina-idafa ido no-ano no-no o minae, lato, ³⁴ Yesu ya feto loto lobibo, We ma wena linaibo we ya yolawe weninagi minanaibo hame-nalo ya hemotina yasi weninawa wetina idafa moi iti minalo, loti lobinafe? ³⁵ E'e, feito minámiye. Aliga emotinadokati wena linogolaibo wewa ya ipoti linabo hamena yalo ya wetina idafa moi iti minanabo ne, loto lobiye.

³⁶ Feto lobito, ido wase ibo ha ma yagi feto loto lobibo, We makafo ulalo owo hofawaloti ma fekalito lilalo hifinaibo we ma minámiye. E'e, feto feyanaibo ya hofawa ya fekalito, ido lilagi hofawagi u mako aguwámanaibo ne. ³⁷ Ido makafo no waini hofawa ya meme etuwa lilau yau lekinaibo we ya minámiye. E'e, feto feyanaibo ya no waini hofawakafo meme etuwa ya fokiyageto no waini nogi, ido meme etuwa yagi maina u hopa anogolaiye. ³⁸ Yagunu ya no waini hofawa ya meme etuwa hofawa yauko lekinabo ne. ³⁹ Ido makafo no waini lila nototo ya hofawa nanowe, loto holi-naibo we ya ma minámiye. E'e, lila ya la fuliye, loto holibo ne, loto lobiye.

Sabati foli ha

(Mt 12:1-8, Mk 2:23-28)

6 Ena Sabati foli malo ya suwa witi hifiyagu yau uti, ege-ege moniyabo we ilawa ma doliti adinagunu hululu iti nae. ² Feto feyato, Falisi we masi wa betiti ya feto loti labo, Sabati foliku ya feto feyámilo, loto lo fukaibo idafa ya nedafaito feto feyae? lato ³ Yesu ha liwila oto lobibo, Defitigi mako moniyabo weninagi inagunu fuliti idafa abo ha ya mono lufuwau yau hemotina hitoti holiyámafe? ⁴ Defiti ya Goti numunalau yoto, beleti Goti nomunalo molo edabo ya lito loto beletywa noto weninala bito, maina naboma ne. Beletywa ya wen-

ina aifa wenina námanae, loto lo fuk-abo idafa ya Goti sokila hi muwabo we eimotina yako no-no abo beleti yama ya Defiti sokila hiyabo we yauti ma minámifa, lito naibo ne, loto lobiye. ⁵Feto lobito ha ma onu i moloto feto libo, We Hula nemo ya Sabati foli yawala minowe, loto lobiye.

**Yesukafo we ma ana galidibo
we ya li faka lo edaibo ha**

(Mt 12:9-14, Mk 3:1-6)

⁶Ena Sabati foli malo mono numugu yoto ha mono api itibi nedo yalo we ma ana onaleka galidibo ya ne. ⁷Feto fe neto, Falisi we yagi, ido lo molaibo ha api itibiyabo we yagi sigiya lo edanune, loti ha ma wita oti, Sabati foliku yau wewa li faka lo edanaifemo, ido li faka lo edámanaiye? loti wenu wa minae. ⁸Wenu wa minafa, Yesukafo lutinau ya wa beti huloto ya wewa ana galidibo ya lomuibo, Hemo wenina nomudinalo ya sinoito mino, loto lomuito, emo sinoito yalo ne. ⁹Yalo neto, Yesukafo feto lobibo, Nemo ha ma loga o betinowe. Lo molaibo ha ya Sabati foliku yau li dowalo betiyalo, loto lifemo, ido li nosámibo o betiyalo, loto liye? Ido wenina li nomudina walo, loto lifemo, ido li hopa o betiyalo, loto liye? loto loga o betiye. ¹⁰Feto loto loga o betito, li hona oto wa betito ya wewa fetu lomuiibo, Aga sinolo, loto lito ya ana sino lito hofa dowalo liye. ¹¹Ana hofa dowalo lifa, ido emotina yasi sebatina hala-kala lito, Yesu li yaidana-meidana o edanune, loti ha loyolalo-melo ae.

**Yesukafo aposolo we ya
weuna fi betibo ha**

(Mt 10:1-4, Mk 3:13-19)

¹²Ena hamena malo ya Yesukafo Goti lomunowe, loto obulalo yoiye. Yoito lubuka ya Goti lomu neto, ho liye. ¹³Ho lito ege molabo wenina sutina fito, ato

minagu yati we tuwelu (12) ya haka oto, hulitina naba ya aposolo ne, loto molaiye. ¹⁴Ido wewa hulitina feito ne. Saimoni huliya hofawa Pita ne, loto molaibo, ido unalafo Adulu, ido Yemusi ido Yoni, ido Filipi, ido Batolomiu, ¹⁵ido Matiu, ido Tomasi, ido Alifiusi hipala Yemusi, ido Saimoni huliya ma Seloti ne, loti molabo, ¹⁶ido Yemusi hipala Yudasi, ido abalafo Yudasi Isikaliyoti ya Yesu uwolafo adinalo molaibo we ya ne.

Yesukafo wenina li faka lo betibo ha

(Mt 4:23-25, Mk 3:7-12)

¹⁷Yesugi emotinagi maina lumuti ya lumu omunal fedoti yalo ya ege molabo wenina muki ya minae. Minato, wenina nuba naba Yudia mikalo numudonamadoti, ido Yelusalemu numudoti, ido ho no anawalo Taiya numudo ido Saidoni numudo eba yaloti ya o-o abo, ¹⁸Mono lanaibo ya holinune, loti, ido idafa hiliyonibo ya li faka lo ledanaie, loti ya o-o minae. O-o minato, lutina-hatinau Satani himiwelasi mino betiyabo wenina ya li faka lo beti-beti aiye. ¹⁹Ido emodokati aubala ya uto muki li faka lo beti-beti ainako, wenina nuba naba muki ya adegunu ulalo linune, loti holiti ya ae.

Ake inabo ha ido hufo anabo ha

(Mt 5:1-12)

²⁰Yesukafo wa faka loto ege-ege moniyabo wenina wa betito fetu lobibo, Hemotina idafa wa námabo wenina ya okulumau nebo we wehudi weninala hiyaba o ledaibo monala ya moda mino betima nenako, yagunu moda holi dowalo loti minomo uwae.

²¹Ido hemotina onesa inagunu fuliti minabo wenina ya houmatina anogolainako, yagunu moda dowalo holi minomo uwae.

Ido hemotina hamena meleka hufo o minabo wenina hiya anaboma nenako,

yagunu moda holi dowā loti minomo uwae.

²²Ido hemotina ya We Hula nemo nege molabo yagunu wenina masi holi nosámibo biti, fulo faiga o betiti, hamadina hiti hulitina li hopaiti anabo yagunu hemotina moda holi dowā loti minomo uwae.

²³Weninawa awatinafo holofatina-mota yasi polofeti ayaida o betiyato, hemotina ya idafa yaidana oloto pi betiyagetoma, okulumalo lifimatina dowā li we fito molo betinako, lutina-hatina dowā loti holiti sato moloti ake ito alo.

²⁴Feti minanigilafa, ido idafa wa nabo weninao, aiyo, hemotina ya li ake ito o betibo idafatina ya moda litanako, aliga hena ha naba-naba holinigilae.

²⁵Ido onesa me ya idafa naba noti hوماتina aibo weninao, aiyo, aliga hemotina inagunu fulinigilanako, hena ha naba-naba holinigilae.

Ido onesa meleka hiya o minabo weninao, aiyo, aliga hemotina ya miluma holiti hufo nama anigilanako, hena ha naba-naba holinigilae.

²⁶Ido hemotina ya wenina muki yasi ebotina loti hulitina ito yoti dowā o betinabo yagunu aiyo, hena ha naba-naba holinigilae.

Awatinafo holofatina-mota yasi ayaidana oti ha sugi labo Polofeti ya luwatina loti, lo dowā betiyabo ne, loto lobiye.

Uwotinafo-mota lutina-hatina biyabo mona ha

(Mt 5:38-48)

²⁷Ena ha ma onu ito feti loto lobibo, Ena hemotina hane holiyabo wenina ha ma lobiyoue. Hemotina uwotinafo-mota lutina-hatina bilo. Ido holi nosámibo binabo wenina ya hemotina liwila oti li dowā lo betilo. ²⁸Ido wenina masi li hopa o betinune, loti hudawatina hi mi-

nanabo weninagunu holiti ya li dowā lo betiyo, loti Goti lomuilo. Ido li hopa o betinabo wenina ya emotinagunu holiti Goti lomuilo.

²⁹Ena makafo wanaga filigaleka hofanaibo ya filiga yagi hofa nedo, loto wanaga ilibiyo. Ido makafo ukalo owo mulalo iyanibo linaibo ya ukalo owo lulau iyanibo yagi linowe, lanaibo ya, E'e, lomuwámo. ³⁰Ido makafo idafa magunu wako lohumunaibo ya aifa umo. Ido makafo idafaka ipoto linaibo ya liwila oto linowe, loto auba ito lomuwámo.

³¹Ido wenina masi feitiko o molo ledoleto feyanae, loti holinabo ya hemotina yagi mona ayaidana oti molo beti-beti alo.

³²Hemotina ya wenina lutina-hatina bi minabo wenina yako liwila oti lutina-hatina binabo ya igaidana oti meina linæ? Mono holiyámabo weninagi ya weninatina lutina-hatina bi minabo wenina ya liwila oti lutina-hatina bi minaboma ne. ³³Ido hemotina li dowā lo beti minabo wenina yako liwila oti li dowā lo betinabo ya igaidana oto Goti ya ebotina lanaiye? Mono holiyámabo wenina yasi ayaidana oti feti fe minabo ne. ³⁴Ido liwila oti binabo wenina yako idafa lifima li bi minanabo hemotina ya igaidana oto Goti ya ebotina lanaiye? Mono holiyámabo wenina yasi weninatina mono holiyámabo wenina ya ayaidana oti muki idafa biyonibo li liwila oti lumunae, loti ya lifima li bi-bi abo ne. ³⁵Feti fe minaboma nefa, ido hemotina uwotinafo-mota lutina-hatina biti, mona dowā moloti, ido liwila oti lifima lomámanae, loti holiti ya aifa li bi minalo. Feti minanabo ya lifima dowā we fi betibo ya naba liti yoisa yoto nebo we olufola oti minanigilae. Emo ya wenina emogunu holiyámabo wenina ido lutina gedibo wenina ya aifa li dowā lo beti-beti aibo we ne. ³⁶Metinafokafo

wenina milumatina holibo ya hemotina ayardana oti milumatina holilo.

Sigiya lobiti li halo molo betiyabo ha

(Mt 7:1-5)

³⁷ Hemotina wenina li halo molo betiyámato, Gotikafo moda hemotina li halo molo betiyámanaiye. Ido we ya lifimala ne, loti ladámilo. Feto feyámatoma, Gotikafo moda hemotina lifimatina ne, loto ladámanaiye. Ido weninatina lifimatina hilili o betinabo, Gotikafo hemotina lifimatina hilili o betinaiye. ³⁸ Ido idafa binabo, Gotikafo hemotina binaibo ya ito yoto mi ito, nuba naba o betito, fitoto fululu kaito binogolaiye. Idafa bi-bi anabo mona yaidana oto binogolaiye, loto lobiye.

³⁹ Feito ya wase ibo ha ma feto loto onu ito lobibo, Nomuna likaibo we makafo nomuna likaibo we ma hanu ilibinowe, loto anaibo nefe? E'e, hale nabau loitiwa ya lumu fou lanigilaiye.

⁴⁰ Ena ege molaibo we yakafo api ilibibo we li yoima o edámibo ne. Feto nefa, api ilibiyageto ya monawa wa hulanaibo yamo api ilibibo we yaidana oto minanogolaiye.

⁴¹ Ido hounakafo nomunau huwopa hefola efoma nebo ya igaidana oto waba, ido heimoka nomugau yá lana ya wafefe ladámane? ⁴² Ido yá lana ya heimoka nomugau nebo wagámanibo hounakafo nomunau huwopa hefola efoma nebo ya igaidana oto li fulo hedanowe, loto lomonanibo ne? Monona loiti iyanibo we, hemo heimoka nomugau yau yá lana nebo ya homu li fulitoto, wafefe loto minototo hounakafo huwopa nomunau nebo ya li fulo edo.

Yá nosámibokafo ilawa nosámibo inaibo ha

(Mt 7:16-2 12:33-35)

⁴³ Holilo. Yá dowo yamo igaidana oto ilawa nosámibo inaiye? Ido yá nosámibo

yamo igaidana oto ilawa dowo ya inaiye? Feto feyámanogolaiye. ⁴⁴ Yagunu wenina ya yá ilawa wafefe loti wa edanigilae. Holiyafe? Sigolo ilawa ya agina hasuwalau yauti liyámanigilabo ne. Ido adi ya yá menifa yauti liyámanigilabo ne. ⁴⁵ We dowo yakafo idafa dowo weuna-lula-hala neguti ya idafa dowo li oloto piye. Ido we nosámibo yakafo idafa nosámibo weuna-lula-hala neguti ya idafa nosámibo ya li oloto piye. Feto ya lutinawu faitoto nebo ha yauti wetinawu ha lo feka o minae.

Numuna huibo we loiti hatina

(Mt 7:24-27)

⁴⁶ Hemotina wetina etuwalo Wenabao, Wenabao, loti lonomafa, ha lobiyo li meyalolo molámabo ya nedafaito feto ae? ⁴⁷ Makafo nemodoka loto ya ha lobo holito, li meyalolo molo nebo we mona ya itibinogolowe. ⁴⁸ Wewa ya we makafo numuna hunogolowe, loto hale lito, fulo yoima uto, hefanalo numuna huibo we yamaidana oto ne. Feto hu hulo itoto ya aliga ho ibo hamenalo no wilito numuna itifuifa, numuna ya yá gedibogunu huinako, yagunu auba ito ne. ⁴⁹ Feito nefa, makafo ha lobo ya holito holi fulitaibo we ya we makafo ya numuna hunogolowe, loto aka ma sugi idafa oto mika mulaloko fito huibo we yamaidana oto ne. No wilito numuna itifuito ayalo mofulito lumuto upa-napa libo ne.

Yesukafo himiwe houba-nabala we ma idafa i hilibo li dowo lo edaibo ha

(Mt 8:5-13)

7 Ena Yesu ya mono ha wenina lobi hulototo ya Kapeneyamu numudo yoto wiye. ² Wito yalo ya himiwe wani hadeti (100) hiyaba o betibo we houba-nabala we ma holi dowo muibo we ya idafa hilito fulinogolo aibo ne. ³ Neto, wenabala himiwe hiyabatina wekafo

Yesu hala ukuwa holito, Yuda wenina hiyabatina we ma fetu lobibo, Hemotina Yesu nedoka uti, loto houba-nabane we li faka lo edanane, loti lomuilo, loto lobito idipi molaiye. ⁴Idipi molaito, Yesu-doka uti, ha auba iti fetu loti wako lo edabo, Wewa ya monala dowa nebo nenako, hemo fetu fe edananibo ya dowa feyanaiye. ⁵Emokafo lemo Yuda wenina lula-hala lumuto ya mono numunate hu ledaibo ne, loti lomuwa.

⁶Fetu wako lo edato, ya Yesu ya holito emotinagi maina uwae. Uti numuna li alili molato himiwe hiyabatina wekafo weninala ma Yesu nedo idipi moloto ya ha fetu loto lobito uwabo, Wenabao, nemo Yuda we minámonako, numunaneu yonanibo fefe ladámanogolaiye. ⁷Ido hemodoka anowe, loto holiyofa, ido nemo yagi ya hemo yaidana we ya minámonako, hena holiyowe. Yagunu hemo aifa wekakafo ha lagetouhouba-nabane we ya moda faka lanaiye. ⁸Feito nemo yagi hiyaba o nedabo we wetinalo meyalo moloto ya onona lito ido nemo ya himiwe hiyabatina we minobo hiyaba o betito feito we ma uwo, lomuwtoma, moda wiye. Ido we ma ano, lomuwtoto ya moda aiye. Ido houba-nabane we, onona ya liyo, lomuwtoma, ononawa ya li-li o ne, loto lomuiye.

⁹Lomuito, Yesukafo hawa liboma ya holito, elegito wenina nuba ege uwabo weninaloka liwewe oto fetu lobibo, Nemo ya lobiyowe. Muki Isilaeli wenina yauti we ma holi hikila naba nebo wewa yaidana we ma wa edámowe, loto lobiyowe. ¹⁰Fetu lito, idipibo wema ya liwila oti uti numugu yowato, houba-naba we moda faka lito wa edae.

Yesukafo hipa ma fuliguti li sinoi edaibo ha

¹¹Ena aliga hefolá Yesukafo numuna meya naba ma huliya Naini yalo unowe, loto wito ege-ege moniyabo we

ido wenina nuba naba ya ege uwae. ¹²Ege uwato, numuna meya hanudo ya u fedito, wenina ma hono ula ya yao-falo moloti liti lomae. Lomato, ido wenina muki ya wena-hiyona ma hipala mako ya fulito molo edanune, loti wena-hiyonagi numudoti maina lomae. ¹³Lomato, Wenabakafo wena-hiyona wa edoto lula-halau milumala holito, Hufo ámo, loto lomuiye. ¹⁴Fetu lomuto u selo anagunu ya yaofalo lito, hono yaofa molabo we hanudo sinoi minato, emokafo fetu loto libo, We hofawe, hemo lohomowe. Sinoiyo, loto lomuiye. ¹⁵Fetu lomuito, fulibo we hofawe ya sinoito ha liye. Fetu fe neto, Yesukafo olafote minanaiye, loto li muiye. ¹⁶Fetu fe betito, wenina muki ya wetina lauwa opaitaito, Goti ebola loti fetu labo, Ei, polofeti naba ma minonigu oloto pibo ne, lato, ido malekamasi fetu labo, Gotikafo weninala adina li faka lanowe, loto aibo ne, loti lae. ¹⁷Ido aya hala ukuwa ya Yudia ebalo ido eba oka waka yau upatoto wibo ne.

Yonikafo ege moniyabo we Yesudoka idipi molaibo ha

(Mt 11:2-6)

¹⁸Ena Yoni ege-ege moniyabo we yasi Yesu hala ukuwa ya lomuwa. ¹⁹Lomuwtoto, holito, ege monibo we loiti ya aliyo, lobito ya aito fetu lobibo, Wenabadoka uti ya fetu loti loga o edaliyo, anaiye, loti lufuwa iyaboma ya wema minabemo, ido we eito hiyabala anune? loti loga o edaliyo, loto lobito idipiye. ²⁰Idipito, we loiti ya Yesudoka uti fetu laibo, Yoni noku i beti-beti aibo wekafo fetu loto hemodoka lilifiye. Anaiye, loti lufuwa iyaboma ya wema minabemo, ido we eito hiyabala anune? loti loga o edaiye.

²¹Fetu loti loga o edaito, Yesukafo aya hamenalo ya wenina idafa-adafa naba i hiliyabo li faka loto, ido lutina-hatinau

Satani himiwela mino betiyabo idipi feka fulaiye. Ido nomudina likaibo muki ya nomudina li falato betiye. ²²Feto fe betito we loitima ya ha liwila oto feti lobibo, Hemotina liwila oti uti, idafa muki holiti, ido nomudinagunu wati ya Yoni feti loti lomuilo. Nomudina likaibo wenina ya nomudina falato ae. Ido hidina nosámibo wenina ya hanu moni-moni ae. Ido okola i hiliyabo wenina ya gululudo beti-beti aiyae. Ido hatina molaibo wenina ya ha holi-holi ae. Ido fuliyabo wenina ya fuliyaguti sinoi-sinoi ae. Ido idafa wa námabo wenina ya masi hala ukuwa dowa lo oloto bi-bi ae. ²³Ido wenina masi nemogunu holiti holi fultámanabo wenina ya dowa holi minomo uwae. Feito lomuilo, loto lobiye.

Yesukafo Yoni yagunu libo ha

(Mt 11:7-19)

²⁴Ido Yoni idipibo we loiti liwila oto uwaito, Yesukafo wenina nuba minabo ya Yoni yagunu feti loto lobibo, Hemotina mika hafali mikalo nena idafa wanune, loti uwabo ne? Honofa ma asigunu lito uto oto aibo wanune, loti wanigili uwafe? ²⁵E'e, latoma, we ma ulalo owo lali-idafa ibo ya wanigili uwafe? E'e, moda utinalo owo lali-idafa iti, idafa-adafa wa noti minabo wenina ya mikalo hiyaba we wehudi numunatinau yau minae. ²⁶Yagunu nena idafa wanune, loti uwabo ne? Ido polofeti ya wanigili uwafe? O, wanigili uwabo wewa yagunu ha ma lobiyouwe. Wewama wa edabo ya polofeti malekama li fulo betito nebo we ne. ²⁷Emogunu ya mono lufuwau ya feti libo, Moda hane lo oloto molanaibo we ilifiyoto u homu molo hedoto hanuka wili hedanogolaiye, loto ha mono lufuwau (Mal 3:1) ya nebo ne. ²⁸Yagunu nemo ha lobiyouwe. Weni-pasi hedabo wenina muki yauti makafo Yoni li fulo edaibo we ma minámiye.

Minámifa, ido Goti we hudite weninala hiyaba o ledaibo hilalau we ma huliya minámibo we efoma nebo we yamakafo Yoni li fulo edo nebo ne, loto lobiye.

²⁹Lobito, Yesu hala holitabo wenina muki ido hefana takisi li-li abo we yagi Yoni mono noku i betinako, Goti monala moda fefe liye, loti holiyae. ³⁰Feti holiyato, ido Falisi we ido lo molaibo hala holi hulabo we Yonikafo mono noku i betiyáminako, Gotikafo, li yaidana-meidana o betinowe, loto hala dowa kibo ya fultae.

³¹Ena Yesukafo nuba minabo wenina feti loto lobibo, Hamena onesa me ya minabo wenina ya hemaídana oto li mako o betinowe? Ido igaidana wenina minae? ³²Weninawa ya olufo hefola yaidana oti minae. Olufowa hefola ya maketilo amedoti minoti hounatinafomota sutina fiti ha naba loti lobiyo, Oka hofoto nama loba, ido hemotina melege liyámae. Ido fuliyabo nama lo fi molo betito loba, ido hemotina hufó ámae, loti lobiyo ne. ³³Feito Yoni noku i beti-beti aibo we ya loto, wela-idafa ido no waini námoto moi ito hemotina feti lo edabo, Satani himiwela mino edaiye, loti lo edae. ³⁴Ido nemo We Hula ya loto wene-idafagi nogi ya no minoto hemotina feti lo nedabo, Ake, we ya wela-idafagi ido nogi yagunuko holi minoto hefana takisi li-li abo wegi lifimatina nebo weninagi yowo molaiye, loti lo nedae. ³⁵Feti lo minato, Gotidokati ha manadinau nebo ya liyabo wenina muki ya ha mananau nebo ya ona hula ne, loti itibi-itibi ae, loto lobiye.

Wena nosámibo makafo Yesu hinalo wili edaibo ha

³⁶Ena Falisi we ma huliya Saimoni ya nemogi wete-idafa maina nanube? loto Yesu loga o edaito, numunalau yoto, amedoti wetina idafa maina no minae. ³⁷Maina no minato, numuna meya

yaloti wena nosámibo makafo holito ya no ladanuwa aibo ma nomu hefana pana hibo nomuku nebo ya lito numunalau yoto ³⁸egeka minoto hufo oto, nomuna nowalagunu hinalo wili edoto, manana opalagunu hilili o edoto, hina mudoto, ladanuwa aibo no yalo leki edaiye.

³⁹Feto fe edaito, Falisi we Yesu li numunalau edaibo wewa yakafo wato ya lulau fetu loto holibo, Wewa ya polofeti nebo neko, wenawa idafa fetu fe edaibo ido monala yagunu lifimala nebo wena ne, loto holife fe ladi ne, loto holiye.

⁴⁰Feto loto holito, Yesukafo ha liwila oto fetu loto lomuibo, Saimoniyo, nemo ha ma lohumunowe, loto lomuito, emokafo ha liwila oto libo, Api lili-biyanibo we, moda lonomo, loto lomuiye. ⁴¹Lomuito, Yesukafo fetu libo, Hefana onodo libo we makafo we loiti ma lifima munaibo hefanawa Yuda hefana huliya denaliyasi faifu hadeti (500) ya ma muto, ido ma fifti (50) ya muiye. ⁴²Feito bito aliga ya lifimawa uma finowe, loto hefanala wita aifa, liwila oti ogofuwámuto feyámoto aifa hilili o betiye. Hilili o betiyageto, loitiwa ya lutina-hatina munigilafa, ido makafo loto yoto lula-hala munogolaiye. Ya hemagunu lowe? loto loga o edaiye.

⁴³Feito loga o edaito, Saimonikafo ha liwila oto fetu loto lomuibo, Lifimala naba nebo hilili o edaibo we fetu anaibo ne, lito ya Yesukafo fetu loto lomuibo, Moda fefe loto haka hiyane, loto lomuiye.

⁴⁴Feto loto lomuto ya wena nedoka liwewe oto ya Saimoni fetu loto lomuibo, Wenawa ya wa abe? Nemo numunakau yowobo ya hine noku inobo no fi nomámaba, ido emo yakafo nomuna nowalagunu hinelo lekito atala opalagunu hilili o nedaiye. ⁴⁵Ido hemo numunakau yowodo yalomati oto onesa melo

aito, hemoma mudo nedámanima nefa, emo yakafo hine mudomo wiye. ⁴⁶Ido hemokafo atanelo yá nowala wili nedámanima nefa, emokafo hinelo ladanuwa aibo nogunu wili nedo ne. ⁴⁷Yagunu ha ma lohomowe. Emokafo lula-hala naba-naba numibo yagunu lifimala naba-naba nebo ya hilili otaibo ne. Feto nefa, ido we ma lifimala hefolako nebo we hilili o edaibo ya lula-hala hefola efomako muibo ne, loto lomuiye. ⁴⁸Feto loto lomuto ido wena ya fetu loto lomuibo, Lifimaka moda hilili otaiyeye, loto lomuiye. ⁴⁹Feto loto lomuito, wetina idafa maina noti minabo wenina yasi loyolalo-melo fetu labo, Ake, wewa ya lifima yagi hilili aibo we ya hema ne? loti holiyae. ⁵⁰Ido Yesukafo wenawama ya fetu loto lomuibo, Holi hikika yakafo moda li nomuga wa hedotaiye. Hemo uwageto you amena mona ya mino hedanaiye, loto lomuiye.

Yesu ege moniyabo wenipa ha

8Ena Yesu ya numudo-namado monimo uto, Goti we hudite weninala hiyaba o ledaibo hala ukuwa dowaya lo oloto moloto lobimo wiye. Lobimo wibo ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) yagi maina uwae. ²Ido wenipa malekama ya Satani himiwela lutina-hatinau mino betiyabo ya li fulo betito idipi moloto ido idafa i hiliyabo li faka lo betibo wenipa yagi maina minae. Maina minabo wenawa ya feito ne: Ma ya Madala numudoti wena huliya Malia ya lula-halauti Satani himiwela seweni (7) ya li fulo betito idipi molaibo ya ne. ³Ido ma ya Yowana Heloti houba-nabala we hiyabatina we huliya Kusa olonafo ya ne. Ido ma ya huliya Susana ido wenipa malekama muki ya maina minae. Ido wenipawa idafa-adafatina wa nagu yauti adina li faka loti bi-bi ae.

Yufa itili aibo ha

(Mt 13:1-17, Mk 4:1-12)

⁴Ena numudoti-namadoti wenina muki uti u Yesudoka nuba naba o minato ya emokafo wase ibo ha ma fetu loto lobibo, ⁵Idafa hifi-hifi aibo we makafo yufa idafa ma itili anowe, loto migu wiye. Uto itili aito, ya yufa idafa ma hanudo limo ibo wenina yasi lala iti hululu iyato, nama yasi oti no hulae. ⁶Ido yufa idafa ma ya hefana mulalo limo ito, fokito yoifa, mika nowala mináminako, yagunu yufa fou loto yoibo ya megunibo ne. ⁷Ido yufa idafa ma ya hasuwala aibo idafa yoigu yau limo ito, fokito yoito, hasuwala idafa yakafo ayaida oto yoto, yufa ya li fitoto hofu fulibo ne. ⁸Ido yufa idafa ma ya mika dowa negu limo ito fokito yoto ilawa ibo ya u wani hadeti (100) ibo ne, loto lobiye. Fetu loto wase ibo ha ya lo huloto ya fetu su loto libo, Hemotina hatina nebo wenina yasi hawa ya holifefe loti holilo, loto lobiye.

⁹Fetu loto lobito, ege-ege moniyabo we yasi wase ibo ha monawa yagunu loga o edae. ¹⁰Loga o edato, fetu loto lobibo, Goti we hudite weninala hiyaba o ledaibo ha faluku aibo ya hemotina oloto pi biyoto moda holiyae. Holiyafa, masi Wa-wa o minafa, idafa wafefe loti wagámanigilae. Ido holi-holi o minafa, holifefe loti holiyámanigilae, loto ha mono lufuwau (Ais 6:9) ya nebo ne. Fetu nenako, wase ibo ha yako lobiye, loto lobiye.

Yufa idafa wase ito ha libo monala ha

(Mt 13:18-23, Mk 4:13-20)

¹¹Fetu loto lobibo, Ena wase ito ha lobo ya monawa feito ne. Yufa ya Goti hala ya ne. ¹²Ido yufa idafa ma hanudo limo ibo yaidana oti wenina masi Goti

hala holiyafa, ayalo Satanikafo loto, Goti holi hikito muwato, li nomudina watanaiye, loto ya hawa ya lutinahinauti ipoto li fulu betiye. ¹³Ido yufa idafa ma hefana mulalo limo ibo yaidana oti wenina masi Goti hala holiti, ayalo ake naba iyafa, ido lufawatina minámiye. Minámito, hamena fougamo holi hiki muti ya hepa molo bibo hame-nalo ya Goti hala fulitoti u hopa uwae. ¹⁴Ido yufa idafa ma hasuwala yoigu yau limo ibo yaidana oti ya wenina masi Goti hala holiyafa, ido uti ya mikaleka hena holiyabo idafa-adafa yagi, ido idafa wa nabo idafa-adafa yagi, ido ake inabo idafa-adafa yagi idafa-adafawa yakafo hawa holiyabo yama li fito betinako, weninawadoka hulawa fedo biyámiye. ¹⁵Ido yufa ma limo mika dowa negu ibo yaidana oti wenina ma lutina-hatina ona dowa nebo yasi Goti hala holiti li hiki loti auba iti minomo yowato, emodoka hulawa oloto pi bi ne.

Lamu wase ibo ha

(Mk 4:21-25)

¹⁶Holilo. Wenina yasi lamu hiti liti masa lulaufe, ido folomo feumau ya molámanabo ne. E'e, wenina numugu yonabo ya lamena wanae, loti lamu molo-molo abo ebalo yalo ya molanigilae. ¹⁷Ido ayaidana oto idafa-adafa muki onesa faluku nebo ya aliga li oloto pinogolaiye. Ido idafa-adafa muki li momona-amona oto li mi i minabo idafa ya muki oloto pi hulageto, wenina holi hulanabo ne.

¹⁸Yagunu hemotina ha holinabo monatina yagunu hatina kifefe lalo. Idafa wa nabo wenina ya ma onu ito biyageto, ido wenina ya moda idafa wa nonibo wenina minone, loti hatina kiyabo weninalokati idafawa ya ipoto linogolaiye, loto lobiye.

Yesu olafogi unalafu-motagi lo fedabo ha

(Mt 12:46-5 Mk 3:31-35)

¹⁹Ena Yesu olafogi unalafu-motagi emodoka unune, loti afa, wenina nuba naba minoti li lulau o edanako, ogofuwá-mae. ²⁰Ogofuwámato, masi wa betiti uti Yesu feto loti lomuwbato, Okafogi unakafu-motagi wa hedanune, loti feka youma minae, loti lomuwa. ²¹Feto loti lomuwbato, emokafu liwila oto feto loti lobibo, Goti hala holiti li meyalo molabo wenina ya onefo unanefo-mota ya minae, loti lobiye.

Asi yagi ido no halafu ibo yagi ya Yesu welalo hololibu ha

(Mt 8:23-27, Mk 4:35-41)

²²Hamena ma ya Yesu ege-ege moniyabo we ya feto loti lobibo, Momeno anawa filiga yolaleka ya uwokelo, lito holiti sipiku yoti uwae. ²³Feti uwado ya Yesu nomuna fifi aito uwo unaito, asi naba-naba loti, no ya li nosámibo itaito, no halafuto sipi lulau yoito, noku lumunune, loti ae. ²⁴Feto o minato, ege-ege moniyabo we minaidoka loti ilimikuti oti feto loti lomuwbato, Wenabao, wenabao, lemo no lulau lumuto fulinogolone, lato, ya emo sinoito asigi no halafugi ya hanu muto, ya asigi no halafugi fulitito holoto neto ²⁵ege-ege moniyabo we feto loti loga o betibo, Hemotina nedafaito holi hikito nomámae? loti libo ya holiya holiti, elegiti ya feto loti loga-loga abo, Aiyo, we ya igaidana we neto, asi yagi ido no yagi ha lido ya hololiye? loti lae.

Yesukafo Satani himiwela we ma mino edabo ya idipibo ha

(Mt 8:28-34, Mk 5:1-20)

²⁶Ena sipiku monimo uti no momenoma filiga yolaleka Gelasa ebalo u fedae.

²⁷Yalo u fedato, Yesu mikalo yoito we ma Satani himiwela mino edaibo wema ya numuna meya yolaleka yati aito ya hatula aiye. Hatula aibo wewa ya aidenati ulalo owo holoiyámoto, numugu unámoto, hono molado yalo hu unoto moni-moni aiye. ²⁸Wewa yakafu Yesu wa edoto hai moloto hinalo hina obula fito ha naba loti libo, Yesuwo, Goti akaisa nebo we Hipala, neidafaneidafa fe nedanogolo ane? Une ogofu li nomámo, loti auba ito lohomowe, loti lomuiye.

²⁹Feto loti lomuibo, Ya Yesukafo Satani himiwela ya wewa lula-halau yauti lumuto uwo, loti lomuibo yamagunu ya feto loti lomuiye. Ido aidena yoimalokati wewa ya analo-hinalo liti nala ainigunu nala i edoti hiyaba o edafa, ido Satani himiwelawa yakafu hamena-hamena ya wewa lito nala-idafa fuko-nako o fulitaito, henito eba hameto holi u-u aiye.

³⁰Ido Yesukafo wewa, Hulika lo, loti lomuito, lula-halau yau Satani himiwela mukisi yoti minabo yagunu, huline Lisii-oniye, loti lomuiye. ³¹Lomuito, Satani himiwela yasi, Lowau lilifiyageto lumutanune, loti ya feto fe ledámo, loti wako lo edae.

³²Ido obulalo selo yaleka yalo safu nuba naba noti minabo yagunu ya Satani himiwela yasi, Safu lutinau yonune, loti wako lo edato ya, O, liye. ³³O, lito wewa lula-hala yauti lumuti safu lutinau yowato, safuwa holi lumuti lowau hotinalokati luwa fiti momenoku yau no noti moda fuliyae.

³⁴Fuliyato, safu hiyaba abo we ya wati holi oluloti uti wenina numuna meya nabaloti hefolaloti minabo ya hawa lobiyae. ³⁵Lobiyato, wenina masi idafawa wanune, loti Yesudoka lo fedoti, wewa lula-halauti Satani himiwela fulu edabo we ya ulalo owo holoito, hala-manana fefe loti neto minoto, ya Yesu hinalo

amedoto nebo ya wati ya holi holi minae. ³⁶Holi holi minato, idafawa holiti wati abo wenina yasi Satani himiwela mino edaibo we li dowla lo edaibo monawa eteme o biyae. ³⁷Hawa eteme o biyato, Gelasa mikalo minabo wenina muki ya holi naba binako, Yesu mikate fulitoto unaiye, loti lomuwa. Feto loti lomuwa to ya liwila oto unowe, loti sipiku yoto fulo betito wiye. ³⁸Ido fulo betito wido wewa Satani himiwela fulo edabo we yakafo, Nemote unoifao? loto wako lo edaifa, Yesukafo feto loto lomuibo, ³⁹E'e, hemo numunakaloka liwila oto uto ya Gotikafo hemodoka onona naba libo hawa ya weninaka lo oloto biyo, loto ilifito, wewa ya uto Yesukafo li dowla lo edaibo idafa naba ya wenina muki lo oloto biye.

**Yesukafo olu ma fuliguti li
sinoi edaibo ha**

(Mt 9:18-26, Mk 5:21-43)

⁴⁰Ena Yesu liwila oto aito, wenina nuba naba hiyabala o minabo ya wa edoti aiyo-weiyo lo edae.

⁴¹Ena mono numuna hiyaba we ma huliya Yailusi ya loto Yesu hinalo hina obula fito, Nemo numunaneu ano, loto wako lo edaiye. ⁴²Wako lo edaibo wewa ya oluwa makoko nebo melegela ya tuwelu (12) yaidana oto nebo olu ya fulinowe, loto uno nebo yagunu feito wako lo edaiye.

Yesu ya wewa wako lo edaibo hala ya holito, maina uwaibo ya wenina yasi li lulau o edo minae. ⁴³Feto fe edabo wenina minagu wena ma nebo ya lunula leki-leki aibo melege tuwelu (12) yalo ya idafawa i hiliye. Idafawa i hilibo wenawa ya lusa we yasi li faka lo edanune, loti afa, ogofuwamae.

⁴⁴Ena wenawa ya Yesu egeka uto, ulalo owo onuwalo lito ya ayalo lunula hapaiye. ⁴⁵Lunula hapaito, Yesukafo, Hemakafo unelo liye? Lito ya wenina

mukisi, E'e, lemo feto feyámone, lato ya Pitakafo feto loto lomuibo, Wenabao, wenina nuba naba yasi li lulau o hedomiti liti-liti lanako, ido itifu-natifu o minae, loto lomuiye. ⁴⁶Feto loto lomuito, Yesukafo feto loto libo, E'e, eito makafo unelo lito nemodokati aubane ma ibo ya holiyowe, loto liye. ⁴⁷Feto lito, wenawamakafo monane poliye, loto ula ololo oto lo fedoto, Yesu hinalo hina obula fito ya wenina muki nomudinalo ya idafa i hilibo ha ya loto, ido ulalo lito ayalo moda faka libo ha yagi lo oloto molaiye. ⁴⁸Lo oloto molaito, Yesukafo feto loto lomuibo, Olune, hemo holi hikitanibo yakafo li faka lo hedaibo ne. Luka-haka you lagetoto uwo, loto lomuiye.

⁴⁹Ena feto lomu neto, ayalo ya Yailusi mono hiyaba we numunalaute makafo loto ya feto loto lomuibo, Oluwa moda fulitaiye. Yagunu api lilibibo we ya hosa aifa fitanaiye, loto ya ámanaiye, loto lomuiye. ⁵⁰Feto loto lomuibo ha ya Yesukafo holito ya Yailusi ha liwila oto feto lomuibo, Holi homámaneyo. Holi hikito numuto minageto ya oluka faka lanogolaiye, loto lomuiye. ⁵¹Feto lomuto u numudoka fedoto ya yonowe, loto wenina maleka lo fuko betito, Pitale, Yonile, Yemusile, ido oluwa olafote melafote yako idipito yowae. ⁵²Yowato, wenina mukisi hufonama oti ei-ai, loti feyafa, Yesukafo feto loto lobibo, Hemotina hufo ámilo. Olu ya fuliyámoto aifa uwo uno ne, loto lobiyé. ⁵³Feto loto lobito, weninawa yasi oluwa ya moda fulito, wa onima nenako, loti ya hiya o edae. ⁵⁴Feto fe edafa, emokafo analo lito ya feto loto sula fito libo, Oluwo, sinoiyo, loto lomuiye. ⁵⁵Feto loto lomuito, weuna liwila oto aito ayalo ya sinoiye. Sinoito, Yesu feto lobibo, Wela-idafa muilo. Nanaiye, loto lobiyé. ⁵⁶Lobito, olafote melafote elegi minaito, emokafo hawa wenina ma lobiyámilo, loto auba ito lo fuko betiye.

**Yesukafo ege-ege moniyabo
we onona ha lobibo**

(Mt 10:5-15, Mk 6:7-13)

9 Ena Yesukafo ege-ege moniyabo we tuwelu (12) emodoka li nuba o betito Satani himiwela li fulo betiti idipi molanabo auba ido idafa i hiliyabo li faka lo betinabo auba ya biye. ²Auba bito, feto lobibo, Uti Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ha ya lo oloto biti ya ido idafa i hiliyabo ya li faka lo betilo, loto idipi molaiye. ³Idipi molanogolo ya ha ma onu ito feto loto lobibo, Hemotina unabo ya hanudo idafa-adafa owotinafe, ido holobofe, ido beletife, ido hefanafe ya li minámoti aifa wilo. ⁴Ido numugu yonagu ayau yako unoti sinoiti oti minomo uti numuna meya malo unigilima aya hamenalo ya numunawa fulitoti wilo. ⁵Ido u fedato houna i betiyámanabo, numunawa ya fulitoti hidinalo huwopa kelaibo ya hululu iti, fulitoti monatina holinae, loti fulo betilo, loto lobito idipi molaiye. ⁶Idipi molaito, uti numudo-numudo eba nedo-nedo moniti Goti hala ukuwa dowa lo oloto biti, idafa i hiliyabo li faka lo betimo uwae.

**Helotikafo Yesu hala
ukuwa holibo ha**

(Mt 14:1-2, Mk 6:14-16)

⁷Ena gamani wenabatina Helotikafo Yesu idafa-adafa aibo ha ya holito, hala ligi-ligi kiye. Wenina masi ya Yoni fuliguti li sinoi edaito ne, loti lo-lo ae. ⁸Ido masi ya Elaiya hofa oloto pito ne, loti lo-lo ae. Ido malekamasi ya aidena polofeti minagu ma fuliguti sinoito ne, loti lo-lo ae. ⁹Feto lo minabo yagunu Helotikafo hala ligi-ligi kito ya feto libo, Nemo weneloti ya Yoni henobala fukabo ne. Wewa yamagunu ha yaidana lo minabo holiyobo yagunu hema ne? loto ya wa edanaibo hanu ma wita ne.

**Yesukafo wenina faifu tauseni
wetina-idafa li bibo ha**

(Mt 14:13-21, Mk 6:30-44, Yo 6:1-13)

¹⁰Ena aposolo we yasi moniyadoti liwila oti loti onona liyabo ha ya Yesu lomuwa. Lomuwato, Yesukafo idipito, leimoko minanune, loto numuna meya huliya Betesaida wiye. ¹¹Idipito wito, wenina nuba naba-naba ya holiti egetina uti ya Yesudoka lo fedae. Lo fedato, houna i betito Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ha ya lobito, idafa i hiliyabo wenina ya li faka lo betiye.

¹²Ena fo sapinowe, loto ito ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya emonedoka loti feto loti lomuwabo, Melo ya hameto mikalo minonibo yagunu holito wenina nuba naba ya uti numudonumudo ido midina numunatina selo nedo yalo ya wetina-idafagi ido unanabo eba ya moni wita anae, loto idipi molo, loti lomuwa. ¹³Feto loti lomuwafa, ido emokafo, Heimotina wetina-idafa ma bilo, loto lobito, liwila oti lomuwabo, Lemo beleti faifu (5) ido laefa loiti (2) yagiko li minone. Yagunu neidafa feyanune? Uto weninawa muki wetina-idafa meina finubogunu labe? loti lae.

¹⁴Feto loti labo ya wemoli ya faifu tauseni (5,000) yaidana oti minabo yagunu lae.

Feto lato, emokafo ege-ege moniyabo we ya feto loto lobibo, Hemotina wenina lobiyato we fiti nuba fifiti-fifiti (50-50) oti amedoti minomo unae, loto lobiye. ¹⁵Feto loto lobito, emotinasi uti feto fe betiyato, muki amedoti minomo uwae. ¹⁶Feto feyato, Yesukafo beleti faifu (5) yagi ido laefa loiti (2) yagi lito okulumalo wa faka loto, Dowae, lalowe, loto ya lekoto ege-ege moniyabo we yasi hona moloti, wenina nuba naba ya binae, loto biye. ¹⁷Bito, muki wenina nato houmatina aito ya luma nebo onuwanawa minomo wibo ya haka oti owo

egepisa naba ya tuwelu (12) holiyato faitiye.

Pitakafo Yesu ya Goti ilifi molaibo we Kilisto ya ne, loto libo ha

(Mt 16:13-19, Mk 8:27-29)

¹⁸Hamena ma Yesugi ege-ege moniyabo wegi eimotinako minoti, Yesu eimolako Goti lomu nedo yalo ya feto loto loga o betito libo, Wenina nuba naba yasi nemogunu labo ya hema ne, loti lo minae? loto loga o betiye. ¹⁹Loga o betito, ha liwila oti feto lomuwabo, Masi hemo Yoni noku i beti-beti aibo we ya minane, loti lae. Ido masi Elaiya ya minane, loti lae. Ido masi ya aidena polofeti minaguti ma ya fuliguti hofa sinoibo we ya minane, loti lo minae, loti lomuwa. ²⁰Feto lomuwato, emokafo, Feito lafa, ido hemotina ya nemogunu ya hema ne, loti lo minae? loto loga o betito, Pitakafo ha liwila oto feto loto lomuibo, Gotikafo hilifi molaibo we Kilisto ne, loto lomuiye. ²¹Lomuito, ido hawa ya wenina lobiyámilo, loto auba ito lo fuko betiye.

Yesu fulito sinoinaibo ha

(Mt 16:20-28, Mk 8:30-9:1)

²²Ido ha ma onu ito lobibo, We Hula nemo ya hena naba-naba holiyoto Yuda wenina hiyabatina wegi, sokila hi muwabo we hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo we yalekate metina numuti hofa nedato fulito ya fo hamena tili (3) uwageto hofa sinoinogolowe, loto lobiyae.

²³Ena Yesukafo ya muki feto loto lobibo, Ma nege molanune, lotima, eimotinagunuko holiyabo ha ya fulitoti, hamena-hamena yá yofotina mofuti nege molanae. ²⁴Ido we makafo eimola ula etuwagunuko holi minoto fulinaibo we ya u hopa unogolaiye. Ido makafo nemogunu holito monimo uto nomuna hofawa minaibo monala ya fuli-

toto fulinaibo we ya nomuna hofawa minowa-minowa anogolaiye. ²⁵Ido masi ya mikaleka idafa-adafa muki ya wa noti monimo uwafa, ido eimotina u hopa unabo ya igaidana oti dowa lanabo ne?

²⁶Ido makafo nemogunu ido ha lobo yagunu holito ulalo holinaibo we ya nemo we Hula lamenane yagi, ido Menefo ido fele enisole lamenatina yagi lo fedanobo hamenalo ya wewa yagunu holito ayaidana oto unelo holinogolowe.

²⁷Ena ha ona lobiyowe. Hemotina eletifo melo minagu yauti malekama fuliyámoti aifa minato, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamena li oloto pi biyageto wa edanabo ne, loto lobiyae.

Yesu ula u eitoma bulibo ha

(Mt 17:1-13, Mk 9:2-13)

²⁸Ena Yesukafo hawa lobi huloitoto neto ya fo hamena eiti (8) utaito yalo Goti lomunowe, loto Pitale, Yonile, Yemusile idipito obulalo yoiye. ²⁹Yoto, Goti lomu nedo ya hola-wela u eito ito ido ulalo owo u lamena loto hiyoba ho sili ge-ge fulaibo yaidana oto feyaiye. ³⁰Feto fe neto, we loiti Mosesete Elaiyate ³¹okuluma lamenagi oloto piti, emogi ha loyolalo-melo abo ya Yesu Yelusalemu ya huloto fulinaibo ha ya lo minae. ³²Lo minato, ya Pitagi maina nebo we loitigi nomudina fifi aito uwo unadoti sinoiti Yesu lamenala yagi ido we loiti maina minaibo we yagi wa betiyae. ³³Wa betiyato, we loiti Yesudokati uwaido ya Pitakafo Yesu feto loto lomuibo, Api lilibiyanibo we, lemo melo minonibo ya dowa ne. Leimo numuna holo-hala loitigi-makogi huto ma ya hemo numunaka minanaiye. Ido ma ya Mosesese numunala minanaiye. Ido ma ya Elaiya numunala minanaiye, loto lomuiye. (Feto lomuto ha libo monala ya holifefe ladámiye.)

³⁴Feto lo neto, limu makafo oloto pito wase i betito ege-ege moniyabo we ya holi biye. ³⁵Holi bito, limuku yauti nola ma holiyabo feto libo, Meya ya Hipane wa molo edobo wema ne. Hala ya lutina-hatinau holilo, loto liye. ³⁶Ha lo hulito ya Yesu eimolako nebo ya wa edae. Ena hamena yalo ya idafawa wa edabo ya wenina ma lobiyámoti aifa holiti minae.

**Yesukafo hipa ma lula-halauti
Satani himiwela ilifibo ha**

(Mt 17:14-21, Mk 9:14-29)

³⁷Ena leda obulaloti lomado ya wenina nuba naba ato hatula ae. ³⁸Hatula ato, ayalo wenina minagu yau we makafo feto loto su fibo, Api lilibiyanibo weyo, hipane olufone mako ma nenako, wao, loto wako lo hedowe. ³⁹Holabe? Satani himiwela makafo li hiki lo edaito, haita hai-hai nosámibo molaito ido li ipili-napili i edaito etefu hala-kala welau yati yoi-yoi aibo ne. Feto feyaibowa ya alo fulo edámoto hamena fana-fana feito ula li hopa o edomo yoiye. ⁴⁰Feto fe edaito, nemo hege-hege moniyabo we yasi lula-halauti li fulo edoti ilifinae, loto wako lo betiyofa, ido ogofuwámae, loto lomuiye.

⁴¹Feto loto lomuito, Yesukafo ha liwila oto feto loto libo, Ake, hemotina holi hikitina minámito monatina lekesa ibo molabo weninao, hamena nenaki ya hemotinagi minanowe? Ido hamena nenaki hemotina henatina mofu betinowe? Hipaka ilimito ano, loto lomuiye. ⁴²Feto loto lomuito, hipawa ya Yesu nedo o neto ya Satani himiwelakafo li mikalo fulo edaito, hululu-hululu monito, etefu welauti hala-kala loto yoiye. Feto fe edaito, ya Yesukafo Satani himiwela, feto feyámo, lo fuko edoto, ya hipa li faka lo edoto melafo liwila oto li muiye. ⁴³Feto fe betito, muki yasi Goti aubala naba ya wati elegiyae.

**Yesukafo fulinowe,
loto lo oloto bibo ha**

(Mt 17:22-23, Mk 9:30-32)

Ido wenina muki ya Yesu idafa-adafa oto moloto o-o nebo yagunu elegi minato, emokafo ege-ege moniyabo we ya feto loto lobibo, ⁴⁴Ha me ya lobinobo ya holiti feto loto holifefe lalo. We Hula nemo ya hofu nedo fulinabo wenina adinalo binogolaiye, loto lobiye. ⁴⁵Feto loto lobifa, hala ya holifefe lotanae, loto Gotikafo hala monawa li faluku betinako, yagunu hatina ligi-ligi kiti loga o edanune, loto holiyafa, ido holi bito loga o edámae.

U homu moloto nebo ha

(Mt 18:1-5, Mk 9:33-37)

⁴⁶Ena ege-ege moniyabo we yasi moliya fiti feto loto labo, Lemodokati ya hema homu moloto huliya nebo we minanogolaiye? loto lae. ⁴⁷Feto loto lafa, ido lutina-hatinau holiyabo ha ya Yesukafo holito ya olufo hefola ma ilimito selo sinoi moloto ⁴⁸feto loto lobibo, Holilo. Wenina masi nemo hulinelo olufo hefola yaidana ma houna i betinabo wenina ya nemogi houna i nedanigilae. Ido houna i nedanabo wenina ya nilifi molaibo we yagi houna i edanigilae. Yagunu hemotina yauti we ma hidinalo lumuto minanaibo we ya maleka muki ya li fulo betito u homu molanaiye, loto lobiye.

**Uwotinafo minámabo wenina ya
weninatina ne, loto libo ha**

(Mk 9:38-40)

⁴⁹Ena Yonikafo feto lomuiibo, Api lilibiyanibo weyo, we makafo hemo hulikalalo Satani himiwela idipito wa onibo ya lemodoka onu ito hege moláminako, yagunu lo fuko edone, loto lomuiye. ⁵⁰Lomuito, Yesukafo feto loto libo, Lo fuko edámilo. Hemotina uwotinafo buli

betiyámibo we ya hemotina yotinawe ne, loto lobiye.

**Samalia wenina yasi Yesugi
houna i edámabo ha**

⁵¹Ena Yesu okulumau yonaibo hame-nala alili aito ya Yelusalemu numudo unowe, loto auba ito holito ⁵²wenina idipito homu moloti uti Samalia wenina numunatina malo u fedoti, Yesu unanaibo numuna ma li oloto pi edanune, loti yowafa, ⁵³ido Yesu ya Yelusalemu numudo unogolaibo yagunu weninawa emogi houna i edámae.

⁵⁴Emogi houna i edámabo monatina ya ege-ege moniyabo we Yemusite Yonite wati fetu loti lomuwaibo, Wenabao, lemo ya okulumau su fiyoito okulumauti so lomageto lo ludo hulanae, loto holabe? loti laito ⁵⁵emokafo liwewe oto hanu betito ⁵⁶u numuna malekama uwae.

**Yesukafo ege-ege moninabo
mona yagunu ha lobibo**

(Mt 8:19-22)

⁵⁷Ena hanudo uwato, we makafo fetu loto lomuibo, Eba muki unanidoka ya nemote maina unoie, lito, ⁵⁸Yesukafo fetu loto lomuibo, Liye-hula yasi mika hofuti hu unato ido nama okulumalo moniyabo ya numunatina neto minafa, nemo We Hula ya uwo uno-uno obo ebane ya minámiye, loto lomuiye.

⁵⁹Fetu loto lomuitoto ena we ma wa edoto, loto nege molo, loto lomuifa, wewa yakafa liwila oto lomuibo, Wenabao, homu ya uto menefo hale li edoto hege moninofe? loto lomuito, ⁶⁰Yesukafo fetu loto lomuibo, Fulinabo wenina fulu betiyageto emotina yasi ya fuliyabo weninatina molo betinigilae. Ido hemo ya uto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ha ya lo oloto biyo, loto lomuiye.

⁶¹Ena we makafo fetu loto lomuibo, Wenabao, nemo ya hege molanofa, homu ya uto numunanelo minabo wenina ya aiyo-weiyo lo betito minalo, loto lobitoto ya hege molanofe? loto lomuito, ⁶²Yesukafo liwila oto lomuibo, Wenina ma ya onona hila linune, loti liyafa, idafa magunu holiti fulitanube? loti lutinahatina loiti molanabo ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonabo ya ogofuwámae, loto lomuiye.

**Yesukafo ege molabo sewedi-tu (72)
ya mono onodo idipi molaibo ha**

10Ena aliga Wenabakafo ege molabo wenina sewedi-tu (72) ma weuna fi betito ya numuna meya muki ido eba muki eimola unowe, loto holibo ebalo ya we loiti loiti u homu molo nedoti unae, loto idipi molaiye. ²Idipi molanogolo ya onona ha fetu loto lobibo, Hoba-hobina migu ya naba-naba hula lifa, onona linabo wenina ya naba minámae, loti hemotina onona yawala lomuwafo ya onona linabo wenina ma ya ononalau ya idipi molanaie, loti lomuilo.

³Hemotina wilalo. Nemo idipi molobo hemotina ya sipisipi mofola yaidana oti liye-hula minagu yau idipi molowe.

⁴Unabo ya hefanafe, ido owofe, ido hidinalo inabo idafa mafe ya ma liyámoti aifa wilalo. Ido hanu unado ya wenina ma wa betitima, aifa minoti ha-ha lobiti loyolalo-melo ánilo.

⁵Ena uti u fedoti numuna mau yonabo homu ya, numuna meu ya you amena mona ya mino betinaie, loti lobilo. ⁶Fetu loti lobiyato, we ma you amena mona emodoka mino edaibo numugu minanaibo, hemotina you amena mona yagunu lomuwafo ya wewadoka ya mino edanogolaiye. Ido ma minámanaibo, monawa yagunu lomuwafo ya hemotinaloka hofa liwila oto anogolaiye. ⁷Ido onona liyabo wenina yasi

meinatina linabo nenako, yagunu yonabo numugu ayau yako unoti sinoiti oti, hoba-idafa muki binabo ya nalo. Numuna mauka-mauka yowámilo.

⁸Ena numuna meyalo malekama lo fedato ya wenina yasi houna i betiti ya wetina-idafa binabo ya nalo. ⁹Noti ya ayau idafa hiliyabo wenina ya li faka lo betiti feto loti lobilo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamena ya hemotinaloka alilito betiye, loti lobilo.

¹⁰Ido u numuna meyalo malekama lo fedato, wenina ya hemotinagi houna i betiyámanabo, hanutinalo moniti ya feto loti lobilo, ¹¹Hemotina numunatinelokati fulo betitoto unune, lotima, hupopatina yagi hidelo kelaibo ya pu loto itili oto fulo ebatinauka fulito betiyone. Feto fe betiyoba, ido hemotina ya fuka ha lobiyonibo ya holilo. Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamenala ya moda alili aibo ne, loti lobilo. ¹²Ha ona lowe. Hamena nabalo ya Sodomu minabo wenina lifima ha ito lumuto binogolaifa, ido numunawau minabo wenina lifima ha ya ito yoto binogolaife.

Hena naba holinabo ha

(Mt 11:20-24)

¹³Aiyo, Kolasini weninao, Betesaida weninao, hemotina u hopa unigilabo ya holiyámafe? Hemotinaloka Goti aubala oloto pi betibo idafa-adafawa ya Taiya weninagi ido Saidoni weninagi numunatinalo oloto pi betibo neko, aidenati lutina-hatina li elepa iti utinalo owo lilapa-alapa holoiti so lana wiliti minadi ne. Feto nefa, hemotina lutina-hatina elepa iyámoti aifa gedito minae. ¹⁴Feto fe minafa, ido lifima ha binaibo hamenalo ya Taiya ido Saidoni minabo wenina lifima ha ya ito lumuto bito, ido hemotina lifima ha ya ito yoto binogolaife. ¹⁵Ena Kapeneyamu weninao, heimotina hulitina ya li yoisa okulumalo

yoto minanaiye, loti hatina kiyafe? E'e, feto feyámanogolaife. Ya lowau fulo betito yau lumuti minanigilae, loto liye.

¹⁶Ena ha ma onu ito lobibo, Hemotina ha lanabo ha ya holinabo wenina ya nemogi holinigilae. Ido holi fulo betinabo wenina ya nemogi holi fulo nedanigilae. Ido nemo holi fulo nedanabo wenina ya nilifi molaibo we yagi holi fulo edanigilae, loto lobito idipi molaiye.

Sewedi-tu (72) wenina liwila oti abo ha

¹⁷Ido sewedi-tu (72) weninawa monititi liwila oti loti ya lutina-hatinau dowa lito feto loti lomuwbabo, Wenabao, hemo hulikalalo Satani himiwela yasi wetelo hololae, loti lomuwa. ¹⁸Lomuwato, Yesukafo feto loto lobibo, Satani ya okulumauti hopana yaidana oto limo ito wa edobo ne. ¹⁹Nemo hemotina auba biyonako, hosofa ido hamuke mulalo lala iti, uwotefo aubala muki ya li yoima o edato, idafa makafo li hopa o betinaibo ya ma minámiye. ²⁰Feito nefa, hemotina Satani himiwela wetinalo meyalo molabo yagunu ake iyámilo. E'e, hulitina okulumau lufuwa itaibo nenako, yagunu ake iyalo, loto lobiye.

Yesukafo Melafo lomuibo ha

(Mt 11:25-27, 13:16-17)

²¹Ido aya hamenalo ya Weuna Fele Yesu lula-halau mino edaibo yakafo ake ito naba-naba muito ya feto libo, Menefo, okulumau mikaleka Wenabala, ha manadinau nebo wenina ya idafawa ya li faluku betito, ido aifa wenina olufo hefolaidana oti minabo ya li oloto pi biyanibo yagunu heboka lo minowe. Hemo luka-hakau feto feyanowe, loto dowa holiyanibo ya moda feto fe betiyane, loto lomuiye.

²²Lomutoto, ido wenina feto loto lobibo, Menefokafo idafa-adafa muki ya

moda anelo molotaibo ne. Ido Hipala nemo ya we makafo wa nedofefe loto wa nedaibo we ma minámiye. E'e, Menefo yako wa nedofefe loto wa nedaie. Ido ayaidana oto we makafo Menefo wafefe loto wa edaibo we ma minámiye. E'e, nemogi ido wenina li oloto pi binowe, loto holiyobo wenina yagiko Menefo wafefe lonibo ne, loto lobiye.

²³ Feto lobito ege-ege moniyabo wegí eimotinako minoti ya feto loto lobibo, Wenina nomudinakafo hemotina idafa wa edabo yaidana oti wati ya ake i-i anigilae. ²⁴ Ha lobiyoue. Polofeti muki ido mikalo hiyaba we wehudi muki yasi hemotina idafa wa edabo yaidana oto wa edanune, loti holiyafa, ido wa edámabo ne. Ido hemotina ha holiyabo yaidana oto holinune, loti holiyafa, ido holiyámabo ne, loto lobiye.

Samalia we yakafo uwolafo li dowa lo edaibo wase ibo ha

²⁵ Hamena ma lo molaibo ha holifefe lo hulibo we makafo Yesu hepa molo edanowe, loto sinoito feto loto loga o edaibo, Api lilibianibo we, nemo hofawa minomo yonobo mona linowe, loto holinobo, ya nena mona molanobo ne? loto loga o edaiye. ²⁶ Loga o edaito, Yesukafo feto loto loga o edaibo, Lo molaibo ha lufuwa igu yau nedafaiye liye? Hemo ya hitoto nedafaiye loto holiyane? loto lomuiye. ²⁷ Lomuito, liwila oto lomuiibo,

Luka-haka muki ido weuga muki ido aubaka muki ido haka-managa muki ya Wenaba Gotika ya umo. Ido heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Lo 6:5, Wkp 19:18) ya nebo ne, loto lomuiye. ²⁸ Lomuito, Yesukafo feto lomuiibo, Onesa ya ha fefe loto liwila oto lonomane.

Hawa ya meyaló molananibo, minowa-minowa oto hofawa minomo yonane, loto lomuiye.

²⁹ Feto lomuiifa, wewa yakafo monane fefe libo ya oloto pinaie, loto liwila oto loga o edaibo, Hemagunu ya holiyoto weninane minanaiye? loto lomuiye. ³⁰ Yesukafo liwila oto lomuiibo, Holiyo. We ma Yelusalemu numudoti Yeliko numudo monimo lumido ugele we yasi haita hofoti ulalo owo wakoti idafala muki liti hofoti fulinaiye, loti fuló edo itoti uwae. ³¹ Uwato, Goti sokila hi muibo we ma aya hanudo monimo lumuto wewa ya wa edoto hanuma fulitoto u filigaleka hanu anawaleka yola uto wibo ne. ³² Ido ayaidana oto we ma Lifai yufa figu yauti we ya aya ebalo loto wa edoto hanu anawa filigaleka yola uto fuló edoito wibo ne.

³³ Fulo edoito wifa, Samalia we ma hanudo monimo loto ya wewa uno nebo ebalo lo fedoto wa edoto milumala holiye. ³⁴ Milumala holito emo nedo uto ula hofu fukado ya no wainigi yá ilawa nowalagi yakafo noku ito wase i edaiye. Wase i edoto eimola safula-dogi meyaló ya li moloto numuna naba ma hanudo moniyabo lubu itoma uti uno-uno abo numugu ya ilimito yoto hiyaba o edaiye. ³⁵ Hiyaba o edoto, leda hefana loiti holibo ya lito numuna yawala muto feto loto lomuiibo, Wewa ya hiyaba o edo. Ido hefana homobo ogofuwámagetoma, liwila oto anobo hamenalo ya hefana ma yalo humunogolowe, loto lomuiye.

³⁶ Ena wema loitigi-makogi yauti hema ya ugele we yasi hofabo we weninala ne? loto loga o edaiye. ³⁷ Loga o edaito, lo molaibo ha hitoto holifefe libo wekafo ha liwila oto lomuiibo, Milumala holibo we ne, loto lito, Yesukafo, Hemo ya uto mona molaibo yaidanako oto molo, loto lomuiye.

Yesu ya Maliate Matate numunatinau minaibo ha

³⁸ Yesugi ege-ege moniyabo wegi hanu monimo uti numuna malo fedato, wena ma huliya Matakafo aifa li dowa lo betito, ³⁹ unalafo huliya Malia Wenaba hinalo amedoto ha libo ya holi ne. ⁴⁰ Holi nefa, atolafo Mata idafa hofu hibo ononakafo nala i edaito, uto loto minoto Yesu nedo loto fetu loto lomuiibo, Wenabao, unanefo ya fulu nedoito wito houba-naba onona ya neimoko liyobo ya wa nedanibo dowa life? Hemo lumuwageto ane li faka lanaiye, loto lito, ⁴¹ Yesukafo fetu loto lomuiibo, Matao, Matao, hemo idafa-adafa mukigunu holito haka abi kito luka-hakau hena holi minane. ⁴² Fetu fe minaba, ido mona dowa makoko ma mino hedámiye. Ido Malia mona dowa molanowe, loto mona molaibo yamamo ya hemo monaka li fulu edainako, masi emodokati monala ya ipoto liyámanigila, loto lomuiye.

Goti lomunubo mona ha

(Mt 6:9-15, 7:7-11)

11 Hamena ma ya eba malo Yesukafo Goti lomu ne. Lomu hulito ya ege-ege monibo we makafo emo nedo lotu fetu lotu lomuiibo, Wenabao, Yonikafo ege-ege moniyabo we Goti lomunabo mona api itibibo yaidana oto hemo ya api lilibiyo, lotu liye. ² Lito, Yesukafo fetu lobibo, Hemotina Goti lomunune, lotu ya feti lomuiilo,

Metefo, wenina yasi hulika li faka lomo yoto fele ne, lotu minanabo ne, lotu holiyone. Ido hemo hiyabate we wehudi hiyaba o ledanibo hamena lo fedanogolaiye, lotu holiyone. ³ Ido hamena-hamena wete-idafa ya lomo. ⁴ Ido lemo yagi wenina muki li nosámibo o ledabo lifimatina hilili

o betiyonibo yagunu hemo lifimate hilili o ledó. Ido mona nosámibo hepa molo lumunaibo nedo ya lilim-ito aguwámo,

lotu Goti lomunabo ya fetu lotu lomuiilo.

⁵ Ena hatina kiyalo. Hemotinadokati makafo luwaila yalo uto hounalafo sula fitu fetu lomunaibo, Hounanefo, hemo beleti loitigi-makogi ma nomo.

⁶ Yonewe ma hanu monidoti nemo minodo lo fedito wela-idafa munowe, lotu feyofa, hoba-idafa ma numuna-neu minámiye, lotu lomunaiye. ⁷ Ido numunalau nebo we yamo liwila oto fetu lomunaibo, Nilimiku ámo. Numuna hanu huto li hiki lo itoto, nemogi olufonegi folomolo uwo unoto minone. Yagunu folomonelo yati sinoito idafa ma ogofuto homámanogolowe, lotu lomunaiye. ⁸ Ha lobiyowe. Numuna yawala ya wewa yonewema ne, lotu holito folomoloti sinoito beleti umámifa, wewa ya ilalu huto loga o edainako, yagunu folomoloka yati beleti moda ogofuto li munogolaiye.

⁹ Yagunu ha lobiyowe. Hemotina ya idafa ma lumunabe? lotu Goti lomu minanabo ya idafawagunu holinabo ya binabo ne. Ido idafa moni wita minanabo ya li oloto pi betinaibo ne. Ido hanudo hesoba inabo ya hanu si betinaibo ne.

¹⁰ Feito idafa lumunabe? lotu lomu minanabo wenina ya moda linabo ne. Ido idafa moni wita minanabo wenina ya li oloto pinabo ne. Ido hanudo hesoba i minanabo wenina ya hanu si betinaibo ne.

¹¹ Ido hemotinadokati ya we ma hipalakafo laefa yagunu loga o edanaibo, ya salopaina li munaife?

¹² Ido okolofo mulagunu loga o edanaibo, hamuke li munaife? ¹³ Feti hemotina ya wenina nosámabo minafa, olufotina idafa dowa lotu aifa bi-bi abo mona ya holi minae. Monawa holi minato, ido Metinafo okulumau nebo we yakafo lotu yoto wenina ya Weuga

Fele lomo, loti lomunabo ya moda binaibo ne.

Yesu ya Belesebuligi maina onona liye, loti labo ha

(Mt 12:22-3 Mk 3:20-27)

¹⁴ Yesukafo Satani himiwela we ma mino edoto li nei molo edaibo ya lula-halauti ilifi molaito fulo edaito wito wewa homu nei molaibo yakafo ha lito wenina mau minabo ya elegi minae. ¹⁵ Elegi minafa, maleka yasi feti labo, Emo ya Satani himiwela wenabatina Belesebuli aubala yakafo Satani himiwela ya li fulo betito idipi molaiye, loti lae. ¹⁶ Ido ma yasi, Hepa molo edanune, loti holiyabo, Okulumalo mebe-maba li oloto pi ledageto wanune, loti lomuwa. ¹⁷ Lomuwato, Yesukafo hatina kiyabo ya holi huloto feti loto lobibo, Mako wenina eimotina foki filiga-filiga oti fina fi minanabo ya eimotina ebatina li hopa itanigilae. Ido afu mona mako yau wenina minabo eimotina foki filiga-filiga oti fina finabo ya afu monatina ya li hopa itanabo ne. ¹⁸ Ido Satanigi ido weninalagi eimotina foki filiga-filiga oti fina fi minanabo, igaidana oto auba i minanaibo ne? Hemotina ya nemogunu holiti, Satani himiwela wenabatina Belesebuli aubala libokafo Satani himiwela li fulo betito idipi molaiye, loti lo-lo abo hawa yagunu lobiyowe. ¹⁹ Ido nemo ya Belesebuli aubala liyobo yakafo Satani himiwela ya li fulo betito idipi molotoma, ya hemotina egetina molabo weninatina ya hemakafo auba bito li fulo betiti idipi molo-molo ae? Yagunu egetina molabo wenina yasi ya wa betiti hona molo betinigilae. ²⁰ Ido nemo ya Goti aubala liyobokafo Satani himiwela ya li fulo betito idipi molobo yagunu Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo monala ya hemotinaloka mino betibo ne.

²¹ Holilo. Auba ibo wekafo huwalagi hiyalagi nebo eimola numuna ebala hiyaba ageto ya idafa-adafala muki aifa minanogolaiye. ²² Aifa minanogolaifa, ido aubala li fulo edaibo we makafo loto hofoto hiya huwala li auba i edaibo idafawa ipoto lito huwamenala ya hona molanogolaiye.

²³ We ma nemodo kelámibo ya uwonefo ne. Ido we makafo nemogi maina onona lito li nuba o betiyámibo we ya li upato beti ne.

Satani himiwelakafo we ma fulo edoto wibo nefa, hofa liwila oto aibo ha

(Mt 12:43-45)

²⁴ Ido Satani himiwela nosámibo we ma lula-halau mino edaibo lulauti lumuto fulo edo itoto uto hameto mikau yaleka monimo uto foli minanowe, loto yaidana eba ma moni wita omo wifa, eba ma oloto piyámiye. Oloto piyámito feti loto libo, Hofa liwila oto homu minobo numunaneu unowe, loto holito liwila oto wiye. ²⁵ Liwila oto lo fedoto wa edaima numunala hilili oto, feke loto, idafa-adafa muki lulau fefe lotoko ne. ²⁶ Feito wato hofa feka uto, Satani himiwela nosámibo seweni (7) ya hasuwala nosámibo fiyabo emo hasuwalala li fulo edoti minabo ya idipito aito numunawa yauma yoti unoti sinoiti minae. Feti minato wewa homu ya Satani himiwela makoko lula-halau neboma nefa, ido aliga ya Satani himiwela muki lula-halau minabo yasi li nosámibo nabababa o edanabo ne, loto lobiye.

²⁷ Yesu hawa lobi nedo ya wenina mau minagu yauti wena ma sula fito libo, Hemo houmalauti hedoto amina humibo wena ya dowo loto holi minomo wiye, loto lomuito, ²⁸ eimola liwila oto lomuiibo, Ona laba, ido Goti hala holiti hololabo wenina ya dowo loti

holi minomo uwae, lanubo ya moda fefe lanaibo ne, loto liye.

Yesukafo Yona mebe-mabala ha libo

(Mt 12:38-42, Mk 8:12)

²⁹Ido wenina nuba naba abo yasi Yesu li lulau o edo minato fetu loto lobibo, Onesa minabo wenina monatina nosámibo-asámibo molo minae. Mebe-maba ma li oloto pi ledanaibo, wa edanune, loti lafa, Goti aubala itibibo idafa ma li oloto pi biyámanaibo ne. E'e, polofeti Yona ulalo Gotikafo aubala ilibibo mebe-maba yako li oloto pi betinaibo ne. ³⁰Yona monala molaibo yakafo mebe-maba Ninife numudo wenina oloto pi betibo yaidana oto We Hula nemo monane molobo yakafo hamena onesa me ya minabo wenina mebe-maba oloto pi betinobo ne. ³¹Ido lifima ha binaibo hamena nabalo ya Seba wenina hiyabatina wenahudi yakafo sinoito hamena onesa me ya minabo wenina ya sigiya lo betinaibe. Emo ya Solomoni ha mananau nebo we nenako, uto hala dowa loto holinowe, loto mika faigalekati aibo nefa, ido onesa moda Solomoni li fulo edobo we ya meu minowe. ³²Ido lifimatina binaibo hamena nabalo ya Ninife numudo minabo wenina yasi sinoiti hamena onesa me ya minabo wenina ya sigiya lo betinigi-lae. Ninife numudo minabo wenina yasi Yona hala holiti, lutina-hatina elepa iyafa, ido onesa me ya moda Yona li fulo edobo we meu ya minowe.

Ute lamula ha

(Mt 5:15, 6:22-23)

³³We makafo lamu hito li faluku anaibo ebau molanaibofe, ido masagunu li fitanaibo we ya ma minámiye. E'e, wenina numugu yonabo lamena wanae, loto lamu molo-molo abo ebalalo molanaibo ne. ³⁴Ido nomuga ya uka lamula ne. Yagunu nomuga dowa

minagetoma, lamena ya uka muki ya li faito hedanogolaibo ne. Ido nomuga nosámagetoma, midipu ya uka muki li faito hedanogolaibo ne. ³⁵Ido lame-nawa lukau nebo ya midipu itanaibe, loto wato hiyaba oto mino. ³⁶Feito uka muki lamena uka faito hedageto, midipu i hedanaibo eba ma minámageto, lamu ya lamena o hedanaibo yaidana oto uka muki lamena o hedanaibe, loto liye.

Yesukafo Falisi we monatina nosámabo molabo ha libo

(Mt 23:1-36, Mk 12:38-4 Lu 20:45-47)

³⁷Yesu ha lo huloto neto, Falisi we makafo wela-idafa nanaiye, loto numunalau ilimito wiye. Ilimito wito numunalau yoto wetina-idafa nabo folomolo amediye. ³⁸Amedoto nanogolaifa, ana homu noku iyámibo yagunu Falisi wekafo wa edoto hala abi kiye. ³⁹Hala abi kito, Wenabakafo fetu loto lomuiibo, Aiyo, hemotina Falisi we yasi kapugi lapegi etuwalo feka yako noku iyafa, lutinau yau wenina idafatina ipoti idafa-adafa magi magi linubolae, loti holiyabo monagi, ido nosámibo hatina kiyabo monagi ya faitiye. ⁴⁰Hemotina hatinamanadina minámibo weninao, etuwa li oloto pibo we ya lulau yagi li oloto piyámife? ⁴¹Feito nefa, idafa lape lulau nebo idafa ya wa námabo wenina binabo ya muki idafa li hiluwa lo betinaibo ne.

⁴²Aiyo, hemotina Falisi we ya lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne. Hemotina yasi idafa teni (10) ya liyagu yauti fokiti mako Goti muwabo ya henenafena lobofena miguti hobina li la fulinaibo idafa-adafa mona-mona ya muwafa, ido idafa hula nebo, fefe libo mona ido lutina-hatina Goti munabo mona ya fulitae. Fefe libo mona ido lutina-hatina Goti muwabo monagi molabo neko, ido idafa Goti muwabo mona molabo yagi fulitámabo neko, ya aifa u yalo fefe ladi ne.

⁴³ Aiyo, hemotina Falisi we yasi mono numugu yonabo ya folomo homu nedo minanune, loti holi-holi o minoti, ido maketilo ya wenina wa ledoti aiyo-weiyu lolumunae, loti holiyanako, ya-gunu lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne.

⁴⁴ Aiyo, hemotina ya hono auba mika lulau faluku oto neto wenina holiyámoti mulalo moniyabo eba yaidana oti minanako, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne, loto liye.

⁴⁵ Feto lito, lo molaibo ha hitoti holife labo we minaguti we makafo liwila oto feto loto lomuibo, Api lilibiyanibo we, hemo ha feito lanibo yamo hulite yagi lito lomane, loto lomuiye. ⁴⁶ Lomuito, Yesukafo liwila oto feto lomuibo, Ido hemotina lo molaibo ha hitoti holife labo we yasi wenina hena naba biyato, hena fuliyabo ya idafa ma mofu betinune, loti adina li faka lo betiyá-manako, lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne.

⁴⁷ Aiyo, hemotina ha hena naba-naba holinigilae. Awatinafo-mota holofatina yasi polofeti ya hofu beti fuliyato, ido hemotina hofu beti fuliyabo yagunu holiti, hini eba ekeni liti hale li betiyabo ebatina li dowa lo minabo ne. ⁴⁸ Feti hemotina yasi awatinafo-mota holofatina hofu beti fuliyabo monatina ya dowae, loti lae. Feto lato, emotina yasi polofeti hofu beti fuliyato, ido hemotina ya polofeti hono aubatinalo numuna hu betiyabo ne.

⁴⁹ Feito nenako, Goti ha mananau nebo we yakafo feto loto libo, Polofetigi ido aposologi emotinaloka idipi moloto anae. Idipi moloto anabo malekama ya hofu beti fulinabo ne. Ido malekama ya li hena holi betinae, loto liye. ⁵⁰ Ido mika okuluma li oloto pibo hamenaloti polofeti muki hofu beti fuliyabo lunutina yagunu lifima ha ya hamena onesa me ya minabo weninaloka ya fedo binaibo

ne. ⁵¹ Feito Abeli hofu fulibo hamenaloti hofu beti fulimo uti uti Sekalaiya hofato fulibo hamenalo uwabo ne. Wewa ya fele huliyaigi numuna nabagi ido Goti sokila hi muwabo folomologi lusaku yalo nedo hofu fuliyabo ne. Ha ona lowe. Lifimawa ha muki ya hamena onesa me ya minabo weninaloka ya fedo binaibo ne.

⁵² Aiyo, hemotina lo molaibo ha hitoti holife labo we yasi mono ha holi holutone, loti mono ha holife loti holi-abo hanu-wela siti huti anabo idafa ya liti uwae. Heimotina hanu-welau yowámoti, ido we wena yoto mono ha holi-nune, loti labo wenina ya hanu hu beti itanako, yagunu hemotina lifima ha naba-naba liwila oti linabo ne, loto lobiye.

⁵³ Hawa feto loto lobito wibo Falisi wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo wegi li uwolafo buli edoti, moliya fi muti, ilalu huti loga-miga o edoti, ⁵⁴ welaloti fefe ladámibo ha ma lito li halo molo edanune, loti hiyaba o minae.

Yesukafo Falisi monona loiti iyabo monagunu libo ha

(Mt 10:26-27)

12 Ena wenina nuba naba-naba tauseni-tauseni minabo ya emodoka lo fedoti liti-liti loti hidinalo lala i minae. Feto fe minato, Yesukafo apito ege-ege moniyabo we homu feto loto lobibo, Hemotina ya Falisi monona loiti iyabo monatina ya yisi yaidana oto nebo ya wati hiyaba oti monilo. ² Ido idafa muki faluku oto nebo ya aliga oloto pi betito ido idafa wase ito nebo idafa muki ya oloto pito itibinaibo ne. ³ Ido midipu igu ha labo ya fo lido yalo hawa labo yama holinigilae. Ido numugu lulau holoto hatinau ha labo ya numuna obito yalekati lo oloto molato holinigilae.

Yesukafo auba inabo ha lobiyabo

(Mt 10:28-31)

⁴Yonewe-motao, ha lobiyowe, Hemotina ya utina hofu beti fulinafa, ido hofa li hopa o betiti ogofuwámabo wenina ya holitina holiyámilo. ⁵Holitina holiyámafa, ido ma holiya holinabo ya itibinogolowe. Wewa yakafo ya utina hofu beti fulitoto lowau itifu betinaibo aubala ya mino edaibo wewa holiya ona holilo. Ona lowe. Holiya holilo.

⁶Ena nama lomo faifu (5) meinala ya hefola efoma ne. Feito nefa, Goti ya namawa makoti yaidana u hala molámanaibo ne. ⁷Ido hemotina atatina opala muki ya moda hitotaibo ne. Holi holiyámilo. Nomunalo ya hemotina weninala minabo nama lomo muki ya li fulu betiyabo ne.

Wenina onobatalo Yesu huliya lo oloto molanaibo ha

(Mt 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

⁸Ido ha lobiyowe. We makafo wenina onobatalo huline lo oloto molanaibo we ya nemo We Hula yakafo ayaidana oto Goti enisolela onobatalo ya huliya lo oloto molanowe. ⁹Ido we makafo wenina onobatalo meya numuto wa edámobo ne, lanaibo we ya Goti enisolela onobatalo ya mene muto wa edámobo ne, loto lanobo ne.

¹⁰Ido we makafo nemo We Hula ya hamane hinaibo we ya lifimala hilili anogolaifa, ido we makafo Weuna Fele hamana hinaibo we ya lifimala hilili o edámánaibo ne.

¹¹Holilo. We masi adinalo-hidinalo liti li hiki loti ika oti idipiti mono numuna kanisole nuba agufe, ido hiya-batina we wenaba ido hiyabatina we nuba agu anabo, ya ha lolomato neidafaiye loto liwila oto lobinubo ne? Ido ha igaidana oto lanubo ne? loti hatina

loiti-loiti kiyámilo. ¹²E'e, aya hamenalo yalo Weuna Fele yakafo ha lobinabo ha ya api itibinaibo ne, loto lobiye.

Idafa wa naibo ha mananau minámibo we wase ibo ha

¹³Ido wenina nuba agu yauti makafo fetu loto libo, Api lilibianibo we, hemo lomuwageto yanefokafo idafa weuna fi ledaibo idafa hona moloto filiga ya nemo numunaiye, loto lomuiye. ¹⁴Lomuito, Yesukafo liwila oto lomuiibo, Aiyo, hemakafo ha li fefe-fefe lo betinobo wefe, ido lusaku we buli nedaiye? loto loga o edaiye. ¹⁵Ido ha ma fetu loto lobibo, Wati monilo. Idafa-adafa magi magi linubolae, loti holiyabo mona muki yauti ma molotanune, loti wati hiyaba oti monilo. Wenina mikalo me ya minoti idafa-adafa naba wa nabo idafatina yamo hofawa minabo mona biyámanogolaiye, loto lobiye.

¹⁶Ena wase ibo ha ma fetu loto lobibo, Ena wa naibo we ma mikala dowa nenako, hulawa naba-naba iye. ¹⁷Hulawa ibo ya wato fetu loto hala kibo, Neidafa feyanowe? Eba mináminako, igau hulawa li nuba anowe? loto hala ki ne. ¹⁸Hala kitoto fetu libo, Fetu feyanowe. Numunane ya lukoto hofawa li naba ito huto hulawane muki ido huwamenane muki moloto minanaiye. ¹⁹Ido neimone ya hane fetu loto holinowe. Nemo idafa-adafane naba ya melege abi loto nefa, aifa minanogolainako, nemo ya holoto use loto minoto, nonefena noto, wene-idafafena noto, ake i-i minanogolowe, loto holiyowe, loto liye. ²⁰Fetu lifa, ido Gotikafo fetu loto lomuiibo, Ha managau minámibo we, eletifo lubuka fuliyageto hamenaka ya hulanogolaiye. Ena idafa-adafaka moda li nuba ito molomo yowanibo ya hema idafala bulinaiye? loto lomuiye. ²¹Ayaidana oto we makafo eimolagunu holito idafa-adafala moda li nuba oto molomo yonaibo we

Goti nomunalo ya u idafa wa námibo we ona bulinaibo ne.

Hatina abi kiyámilo, loto libo ha

(Mt 6:25-34)

²²Ena Yesukafo ege-ege moniyabo we feto loto lobibo, Holilo. Hemotina ya fulitanune, loti ya hoba-idafa nanabo idafagunu holiti ido utina yagunu holiti utelo owo ya nena idafa inubo ne? loti hatina abi ya kiyámilo. ²³Nomude hofawa minonibo mona yakafo wete-idafa ya li fulo edaibo ne. Ido ute yakafo utelo owo ya li fulo edaibo ne. ²⁴Nama yagunu hatina kifefe lalo. Emotina ya yufa idafa ya hifiyámabo ne. Ido hulawa ibo ya doliyámabo ne. Ido numugu ya wetina-idafa nuba oti molámabo ne. Feto feyámafa, ido Gotikafo wetina-idafa moda bi-bi aibo ne. Holafe? Hemotina ya moda nama ya li fulo betiti minae. ²⁵Ido hemotina minagu yauti ya hemakafo eimola hala abi kidoti ya nomuna hofawa mino lito unaibo hamenala ya hefola magi onu ito minomo unaibo ne? ²⁶Ido idafawa hefola idafa efo yaidana li fefe lanabo ogofuwámoti, ya idafa maleka yagunu neidafaito hatina abi ki minae?

²⁷Ido hofuku idafa huwawa aibo yagunu hatina kifefe lalo. Huwawa yakafo onona liyámoto ulalo owo lifefe ladámibo ne. Feito lifefe ladámifa, ido huwawa yakafo Yuda wenina hiyabatina we wehudi Solomonu ulalo owo dowa-idafa holoibo ya li fulo edaibo ne, loto lobiyowe. ²⁸Ido Goti yakafo suwa-nala ya eletifo neto ido leda ya fukoti soku hinabo idafa ya feito li golaiboma nenako, yagunu ya moda ayaidana oto hiyaba dowa o ledanogolaiye, loti ya holiyámafe? Aiyo, hemotina holi hik-itina ya hefolako nebo wenina minae. ²⁹Hemotina hoba-hobina yagi, ido no yagi igaidana oto lito nanubo ne, loti moni wita oti lutina-hatinau nosámibo

holiti hatina abi ya kiyámilo. ³⁰E'e, aya idafa-adafawa muki yagunu ya eito feka wenina yasi moni wita-wita minafa, ido Metinafo yakafo idafa-adafa muki ya hemotina linabo ogofunaibo idafa ya moda holi ne. ³¹Yagunu hemotina ya Goti ya hiyabate we wehudi minanaiye, loti auba iti holiti lutina-hatinau ya li homu molo minaneyo. Feto feyanabo ya idafa-adafawa maleka muki yagi moda onu ito oloto pi binogolaiye.

Huwamenate li nuba o-o anubo ha

(Mt 6:19-21)

³²Ido hemotina mau hefola minabo ya holi holiyámilo. Metinafo yakafo nemo weninane hiyaba o betiyobo yaidana oti wenina hiyaba o betinae, loto dowa loto holito ononawa bibo ne. ³³Huwamenatina ya hefanalo fuloti meina liti idafa wa námabo wenina bilo. Ido hefana holinabo owo lilitá-manabo ya liyalo. Ido okulumau idafa li nuba anabo ya ugele we yasi selo ámanigilae. Ido hanu sisigafa yakafo ná-manogolaiye. ³⁴Moda holiyafe? Huwamenatina molanabo ebau ya lutina-muludina hatina-manadina aubafofo loti aya ebau yako holi munabo ne.

Onodo we ya wenabatina hiyabala minanabo ha

(Mt 24:42-44)

³⁵Ena hemotina ononala linune, loti utinalo owo ya li hiki loti lamenatina hiti minalo. ³⁶Ido onona we yasi hiyabatina we ya we wena adinalo li biti hoba-hobina nadoka yati liwila oto loto hanudo hesoba iyageto ayalo hanu si edanune, loti hiyabala o minabo wenina yaidana oti minalo. ³⁷Ido hiyabatina we anaibo yakafo onodo we ya auba iti hiyabala o-o minabo monatina wa betito dowa loto wa betiyowe, loto lito ake naba-naba inigilae. Ona lobiyowe. Hiyaba we yakafo ulalo owo ya li hiki

loto idafa no-no abo ebalo loti amedoti minato wetina-idafa binowe, loto lobito houba-naba o betinaibo ne. ³⁸Ido lubukafe, ido leda luwaila ya hiyabatina we loto onodo we auba iti hiyabala o-o minabo monatina wa betito dowa loto wa betiyowe, lagetoto ake naba-naba inigilae.

³⁹Feito nefa, holifefe loti holilo. Numuna yawala yakafo eletifo lubuka numunaneu ugele we fukoti yonigilae, loto holibo neko, midipu igu ya hiyaba ageto fukoti yowámadi ne. ⁴⁰Ido hemotinagi ya nemo We Hula anobo hamenane ya holiyámanako, yagunu hiyaba otiko minalo, loto lobiye.

**Onodo we mona nosámibo
molaibogi ido we mona dowa
molaibogi wase ibo ha**

(Mt 24:45-51)

⁴¹Feto loto lobito, Pitakafo libo, Wenabao, hemo wase ito hawa lanibo ya leimogunuko labemo, ido mukigunu lane? loto loga o edaiye. ⁴²Loga o edaito, Wenaba liwila oto lomuibo, Ena onodo we yauti hema yamo onona fefe loto lito ha mananau nebo we ne? Onona yawala yakafo wewa ya ononane liyabo wenina muki ya hiyaba o betito wetina-idafa nanabo hamenalo ya wetina-idafa hona moloto bi-bi anaiye, loto weuna fi edaibo ne. ⁴³Aliga onona yawala liwila oto loto onodo we hawa lomuido meyaloto moloto onona li minaibo we wa edageto ya dowa mino holinogolaiye. ⁴⁴Nemo ha ona lobiyowe. Onona yawala ya loto idafa-adafane muki hiyaba o nedanaiye, loto huwamenala muki ya onodo we analo molanogolaiye. ⁴⁵Feito molanogolaiya, ido onodo we ya mona nosámamanaibo moloto onona yawala we aloko liwila oto ámanogolaiye, loto lula-halau holito hounalafomota houba-naba wegi wenagi inafagunu hofoto betito ido wela-

idafa noto no noto lula-hala li hopa o-oto minanaibo, ⁴⁶ya onona yawala liwila oto anaibo hamenala yagunu holiyámoto, ido eletifo onesa aguwámanogolaiye, loto holido, aya hamenalo yalo lo fedanaiye. Fedoto onona yawala yakafo fuko-nako o edoto, holi hikitámabo wenina ebatinau ya ilifi molanaiye.

⁴⁷Ido onodo we ya onona yawala hala holifa, idafa lifefe loto hala hololadámamanaibo ya auba iti hofoto edanigilae. ⁴⁸Feto feyanigilafa, onodo we ya onona yawala hala holi fefe ladámoto mona nosámibo molanaibo ya hamena fouma hofoto edanigilae. Ido idafa-adafa muki bibo wenina ya emodokati idafa-adafa ma mulalo-mulalo ya liwila oti numunabo ne, loto holito, ido idafa-adafa muki hiyaba o nedanabo wenina ya idafa-adafa hiyaba o nedanabo onona ma mulalo-mulalo ya binowe, loto holibo ne.

Yesukafo aibo mona yagunu libo ha

(Mt 10:34-36)

⁴⁹Nemo obo ya wenina mikalo minado so fulanowe, loto obo ne. Fulo aloko lanaiye, loto auba ito holiyowe. ⁵⁰Feito holiyofa, ido noku i betiyabo yaidana oti ya hena naba-naba yamo noku i nedanigilanako, hena holinogolowe. Idafawa huladámanaido ya hena holi minowe. ⁵¹Hemotina holiyabo mikalo obo ya we wena ya li you lo ledanowe, loto aiye, loti holiyafe? Feito minámiye. Ona lobiyowe. Nemo wenina ya li uwotinafo-uwotinafo o betinowe, loto obo ne. ⁵²Ido onesa me ya hamenalokati wenina faifu (5) ya numuna makoku minabo yama ya fokiti u eito-eito uwato, wenina filiga tili (3) ya minabo yasi wenina maleka loiti (2) minabo ya uwotinafo-uwotinafo u buli betinae. Ido loiti (2) yamasi wenina maleka tili (3) yama uwotinafo-uwotinafo u bulinigilae. ⁵³Feti u eito-

eito uti ya melafo yakafo hipala uwolafo buliyageto, ido hipala yakafo melafo uwolafo buli edanaibo ne. Ido olafo yakafo oluwa uwolafo buli edanaibo ne. Ido oluwa yakafo olafo uwolafo buli edanaibo ne. Ido ola-kilofo yakafo onofula uwolafo buli edanaibo ne. Ido onofula yakafo ola-kilofo ya uwolafo buli edanaibo ne, loto lobiye.

**Mebe-maba ya idafa
oloto pibo lobibo ha**

(Mt 16:2-3)

⁵⁴ Yesukafo wenina naba nuba minabo fetoto loto lobibo, Hemotina ya okulumalo limu huibo ya watima, ho inogolaiye, loti lo-lo ato ya moda fetoto feyaiye. ⁵⁵ Ido asi ya maukati loti asi fu-fu litoma, hota lanogolaiye, loti lo-lo ato ya moda o-o aima ne. ⁵⁶ Hemotina monona loiti iyabo wenina, aya mikalo okulumalo mebe-maba oloto pibo ya feti holifefe loti holama nefa, ido onesa me ya hamenalo mebe-maba ma oloto pito ya wa minabo ya igaidana oti holifefe loti holiyámae?

**Li halo molo hedanaibo ha
lifefe lo, loto libo ha**

(Mt 5:25-26)

⁵⁷ Heimotina ya mona fefe libo ya neidafaiti hona moloti wafefe ladámae? ⁵⁸ Ido hemote uwokafote ha li fefe lo-lo abo numugu unanido hanudo yalo ha dowa loto lomuwageto, lutina-hatina mako moloti, ha li fefe lo-lo aibo we analo molageto himiwe yasi nala i hedoti nala numugu yau fulu nedotanae, loto lutina-hatina mako molaliyo. ⁵⁹ Ha ona lobiyouwe. Lifimaka hefana muki ya liwila oto binanibo yako ya nalauti hulo loto lumunogolane, loto lobiye.

**Mona nosámibodokati elepa
iyámotima, u hopa unabobo ha**

13 Aya hamenalo ya wenina maleka yalo minabo yasi Pailatikafo

himiwela idipi molaito uti Galili wenina ma sokila hinabo minadoka uti hofobeti fuliyabo ha ya Yesu lomuwa. ² Lomuwato, emokafo liwila oto lobibo, Aya Galili wenina idafawa hena aibo holiyabo yagunu lifimatina yakafo Galili wenina maleka muki lifimatina ya li fulu edaiye, loti holiyafe? ³ E'e, moda feito minámiye, loto lobiyouwe. Feito minámifa, ido lutina-hatina li elepa iyámanabo ya hemotina yagi ayaidana oti u hopa unigilae. ⁴ Ido we eitini (18) ya Silowamu numudo minabo numuna fana-fana yakafo lumu fou loto hofobeti fulibo we lifimatina yamamo Yelusalemu minabo wenina muki lifimatina ya li fulu edaiye, loti holiyafe? ⁵ E'e, moda feito minámiye, loto lobiyouwe. Feito minámifa, ido lutina-hatina li elepa iti molámanabo hemotina yagi ayaidana oti u hopa unigilae, loto lobiye.

Ya sigolo hifito, hula iyámibo ha

⁶ Ena wase ibo ha fetoto lobibo, Yá sigolo ma migu neto ya yawala yamo minau uto, sigolo ibo ya moni wita anowe, loto moni wita aifa, li oloto piyámiye. ⁷ Li oloto piyámito, mina hiyaba aibo we fetoto loto lomuibo, Melege tili (3) yalo yá sigolowa nedo loto hula moni wita-wita minofa, li oloto piyámowe. Yagunu fukoto fultoto. Mine mika aubala aifa notanaiye, loto lomuiye. ⁸ Lomuito, mina hiyaba aibo wekafo liwila oto lomuibo, Wenabao, melege mako ma yáwa waitageto aifa minageto, mika monau ya hofuto mika inogolowe. ⁹ Ido melege mako ma uwageto, ilawa inaife, ya wanoieye. Ilawa iyagetoma, ya dowa minanogolaifa, ido ilawa iyámagetoma, hofu fukanoieye, loto lomuiye, loto lobiye.

**Yesu Sabati foliku wena
ma li faka libo ha**

¹⁰Ena Sabati foliku Yesukafo mono numuna malo api itibi neto, ¹¹yalo moda wena ma nebo Satani himiwela melege eitini (18) ya mino edoto li idafa hili edaito, meya nosámibo huba itoko nebo, sinoito fefe loto moninaibo ya ogo-fuwámiye. ¹²Ena Yesukafo wenawa wa edoto feto loto lomuibo, Nemodo ano, lito holito aito feto lomuibo, Wenao, idafa hiliyanibo yama moda apaso he-dowe, loto lomuiye. ¹³Lomuto anagunu mananalo lito, ayalo meya ya fefe lito, sinoito, fefe loto monito, Goti ebola lo ne.

¹⁴Ena mono hiyaba wekafo Yesu Sabati foliku wenawa li faka lo edaibo yagunu lula hala-kala lito wenina minabo feto loto lobibo, Holilo. Onona hamena ya sikisi (6) ya ne. Feito neboma nenako, idafa hiliyabo ya li faka lo ledanaiye, loti lanabo ya onona hamenalo yako alo. Ido Sabati foliku yalo ámilo, loto lobiye. ¹⁵Feto loto lobito, Wenabakafo liwila oto lomuibo, Monona loiti iyabo ya minae. Hemotina muki Sabati foliku bulumakautinafe ido safutina-dogi nalauti wina oti no nanae, loti idipiti nolo u-u afe? Olo. ¹⁶Yagunu Abalahamu yufa figu yauti nebo wenawa ya Satanikafo hamena fana melege eitini (18) yalo nala i edomo wibo ya Sabati foliku ya nala i edaibo idafa yati li wina otobo ya u fefe ladámife? loto loga o betiye. ¹⁷Hawa lobibo ya holiti uwolafo-mota utinalo holi minato, ido wenina muki ya idafa-adafa dowa libo yagunu ake naba-naba i minae.

**Holipa ilawagi ido beleti li
pupu libo idafagi wase ibo ha**

(Mt 13:31-33, Mk 4:30-32)

¹⁸Ena Yesukafo feto loto loga o betibo, Goti we hudite weninala hiyaba o ledaibo monala ya nena idafa yaidana oto ne? Nena idafalo li moloto lanowe?

¹⁹Holipa ilawa ya we makafo lito uto minau hifibo yaidana oto ne. Hifito, fou loto yoto yoto aliga yá holipa naba oloto pito, nama-afa okulumalo u moni-moni abo ya loti akawalo mino-mino aboma ne, loto lobiye.

²⁰Ido hofa ya loga o betibo, Goti we hudite weninala hiyaba o ledaibo mona ya nena idafalo li moloto lanowe?

²¹Idafawa ya beleti li pupu lanaibo idafa huliya yisi yaidana oto ne. Wena ma beleti hofa hinogolowe, loto yisi lito palawa naba yagi li buli-naboli aito yau ya yisi yamo onona lito idafa muki ya li pupu loto aibo ne, loto lobiye.

Hanu wela hefolafena ha

(Mt 7:13-14, 21-23)

²²Ena Yesu Yelusalemu unowe, loto monimo wibo ya numuna meya nabalofena ido hefolafena yagi uto mono ha api itibimo wiye. ²³Feito makafo feto loto libo, Wenabao, wenina mau hefolamako li nomudina wanaife? loto loga o edaiye. ²⁴Loga o edaito, liwila oto libo, Hemotina hanu hefolau yonune, loti holinabo hosa naba ya fiyalo, loto lobi-yowe. Yagunu wenina mukisi yonune, loti lanafa, ido ogofuwámanae. ²⁵Ido numuna yawala nemo sinoito hanu moda hunobo hamena oloto pinaibo yalo hemotina feka minoti hanu hes-oba i minoti, feto loti wako lo nedan-abo, Wenabao, hanu si ledi, loti lonu-munafa, ido nemokafo liwila oto lobinobo, Hemotina ya wa betifefe loto wa betiyámowe. Ido numuna ebatina yagi ya wagámowe, loto lanogolowe. ²⁶Feto

loto lito hemotina yasi fetu loti lonumunabo, Hemogi maina wetu-idaafena ido nofena nonima ne. Ido numunate hanutelo yalo sinoito mono ya api lilibi-lilibi anima ne, loti lonumunabo ne. ²⁷Fetu loti lonumunafa, ido liwila oto lobinobo, Hemotina ya wa betifefe ladámowe. Igalekati wenina minae? Hemotina nosámibo monako molo-molo abo wenina muki ya fulu nedoti faiga wilalo, loto lobinogolowe. ²⁸Fetu lobiyo, ena Abalahamu, Aisaka, Yekopu, ido polofeti muki ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ebalau yalo minato hemotina wa betinafa, ido heimotina ya fulito betiyanako, yagunu feka minoti, hufo hai-hai moloti, wetina hofala guti minanigilae. ²⁹Ena mika negu-negu filiga-filiga oka-waka yalekati wenina loti Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ebalau yoti wetina-idafa nanigilae. ³⁰Ido wenina onesa hulitinagi we minabo ya aliga hulitina ya lumunaibo ne. Ido onesa hulitina lumibo wenina ya aliga hulitinagi we minanabo ne, loto lobiye.

**Yesukafo Yelusalemu minabo
wenina yagunu hufo aibo ha**

(Mt 23:37-39)

³¹Aya hamenalo Falisi we masi Yesu nedo loti lomuwafo, Helotikafo hofu hedanowe, loto holibo yagunu mika melo fulitoto eba malo uwo, loti lomuwafo. ³²Lomuwafo, emokafo liwila oto lobibo, Hemotina liwila oti uti wewa liye-hula ya fetu loti lomuilo, Holi minabe? Moda eletifogi ido ledagi Satani himiwela mino betiyabo idipi molomo uto, wenina idafa i hiliyabo li faka lo betiyomo uwoto ido fo hamena tili (3) uwageto ononane ya hulanogolaiye, loti lomuilo. ³³Ido nemo ya eletifo ya monimo uto, leda yagi monimo uto, oko yagi monimo unogolowe. Ya neidafaitowe? Yelusalemu hilala feka yalo polofeti ma

hofu fuliyámanae. E'e, Yelusalemu numudoka yako hofu nedo fulinae.

³⁴Aiyo, Yelusalemu weninao, Yelusalemu weninao, hemotina polofeti hofu beti fuli-fuli o minae. Ido hemotinadoka idipi molaibo we ya hefanagunu hofu beti fuli-fuli abo ne. Ido okolofokafo mofola li nuba o betito okonagunu li fito beti-beti aibo yaidana oto hamena abi nemokafo hemotina hemanu li nuba betinowe, loto holiyofa, ido eleka fimo uwae. ³⁵Walo. Numunatina meya ya fulito edanaie. Ido hemotina hofa wa nedámoti monimo uti uti, Wenaba huliya aibo we ya dowa loto holimo wibo ne, loto ha mono lufuwau (Sng 118:26) nebo ha lanabo hamena yalo ya hofa wa nedanigilae, loto lobiye.

**Yesukafo we ma idafa hilibo
li faka lo edaibo ha**

14 Ena Sabati foliku malo Yesu wene-idafa nanowe, loto Falisi huliya nebo we ma numunalau yoito, auba iti wa edo minae. ²Wa edo minato, moda nomunalo we ma ana-hina moloto fudibo ya neto ³Yesukafo wa edoto ya Falisi wegi ido ha lo molaibo ha holiyabo wegi fetu lobibo, Sabati foliku li faka lo edanune, loti lanabo ya lo molaibo ha fukanafemo, ido fukámanae? loto loga o betiye. ⁴Loga o betito, ha ladámoti minabo yagunu anagunu idafa hilibo we lito li faka lo edoto ilifito wiye.

⁵Wito, ena fetu lobibo, Hatina kiyalo. Hemotina yauti we ma hipalafe ido bulumakaulafe ya Sabati foliku ya hale fana no negu yau lumu fou lanaibo ya wewa yakafo aloko li faka lo edámanaife? loto loga o betito, ⁶liwila oti lomunabo ha ya minámiye.

⁷Ido Yesukafo wenina wetina-idafa nanune, loti abo wenina yasi folomo hotinalo oloto nebo folomolo yaloko

minanune, loti holiyabo ya wa betito wase ibo ha ma lobibo, ⁸We makafo hipala wena liyageto weten-idafa ya nanogoloniyo. Hemo ano, loto hemodoka ha fulu hedoto, ido we ma huliya nebo hulika li fulu edanaibo we yagi ha fulu edotoma, ⁹hemodoka loto, Folomoka ya we me ya ya umo, loto lohomageto ukalo holito uto aifa wenina ebatinalo yalo minotanowe, loto folomolo hotinalo oloto nebo yalo amedámo. ¹⁰E'e, ano, lohomageto, hemo uto aifa wenina ebatinalo yalo minananibo ya wetina-idafa yawala hemodoka loto lohumunaibo, Weninane, loto folomo dowa loto yalo minanane, loto lohumunaibo ne. Feto lohumunaibo aya hamenalo ya wenina muki nomudinalo ya hulika yonaibo ne. ¹¹Feito makafo eimola huliya ito yonaibo ya Gotikafo ya huliya ito lumunaibo ne. Ido makafo eimola huliya ito lumuto moni minanaibo ya Gotikafo huliya li yoisa o edanaibo ne, loto lobiye.

Wete-idafa nanuniyo alo, loti labo ha

¹²Ido Yesukafo wela-idafa yawala fetu lomuiyo, Ena folilofe, ido lunagafe, wetina-idafa naba hofu hitoma, yokawemotafe, ido atokafo-motafe, ido weninakafe, ido wenina selo minoti idafa wa nabo weninafe, wete-idafa nanuniyo alo, loto ha fulu betiyámo. Alo, lobinaniyo, ya liwila oti lohumunabo, Hemo ya lemogi maina nanane, lato, lifimane hulotaniye, loto alo, lobiyámo. ¹³E'e, wetina-idafa naba hofu hinaniyo ya idafa wa námabo weninagi, hebilisiyabo weninagi, ido hidina-adina nosámibo weninagi, ido nomudina likaibo weninagi, Alo, loto ha fulu betiyo. ¹⁴Feito ha fulu betinaniyo ya dowa loto holi minomo unogolane. Ido aya weninawa liwila oti lifima humunabo ya ogofuwámanako, yagunu fefe libo mona mo-

labo wenina fuliyaguti li sinoi betinaibo hamenalo ya lifima liwila oto humunaiye, loto lomuiye.

We makafo wetina-idafa nanae.

Alo, loto ha fulu betibo ha

(Mt 22:1-10)

¹⁵Ido Yesugi maina amedoti wetina-idafa no minabo wenina minagu yauti we makafo hawa holito fetu lomuiyo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ebalau yoti ya wetina-idafa nanabo wenina ya holiyobo dowa loti holi minomo unigilae, loto liye. ¹⁶Fetu lomuito, Yesukafo liwila oto libo, We makafo wenina muki wetina-idafa hofu hi betiyo oto nanae, loto anabo hamena ya molo betiye. ¹⁷Ena idafa-adafa muki ya lifefe lo huloitaibo hamena yalo ya weninaloka ya houba-nabala we ilifito uto fetu loto lobibo, Idafa-adafa muki hofu hitae. Alo, lobiye. ¹⁸Fetu lobifa, weninawa muki ha eito-eito loti aguwámanabo ha lae. Fetu lato, we makafo fetu libo, Nemo onesako mika ma meina fiyobo nenako, yakafo ika o nedaito wanowe, loto uwowe. Yagunu hemo wenaba nedoka uto lumuwageto hawa ya holinaibo nosámanaife? loto ya liye. ¹⁹Ido makafo libo, Nemo onesako bulumakau teni (10) ya meina fiyobo nenako, uto onona linabo hepa moloto anogolowe. Yagunu hemo wenaba nedoka uto lumuwageto hawa holinaibo nosámanaife? loto ya liye. ²⁰Ido makafo libo, Nemo onesako wena liyobo yagunu aguwámanowe, loto liye.

²¹Feito houba-naba we yakafo liwila oto uto, we nabala hawa labo ha ya lomuito, holito numuna yawala sebala hala-kala lito, houba-nabala we fetu loto lomuiyo, Hemo aloko numuna meya nabau uto hanu hofalalo ido hanu hefolalo ya monito idafa wa námabogi, hebilisiyabogi, nomudina likaibogi, hidina nosámibogi idipito ano, loto lomuiye.

²²Feto lomuito, hawa houba-nabala we holito, ayalo meyalo moloto liwila oto loto wenabala ya feto loto lomuibo, Wenabane, hemo ha lanido ya meyalo moloto idipito feyofa, ido eba maleka ya aifa ne, loto lomuiye. ²³Feto lomuito, wenabala ya feto libo, Yagunu numuna meya fulitoto uto hanu hofalalo ido migu hanudo ya monito wenina minanabo ya auba ito idipito ageto loti numananeu faitanae. ²⁴Ena lobinogolowe. Wenina homu ha fulo betito wetinadifa hofa hi betiyobo ya ma námanabo ne, loto liye, loto lomuiye.

Yesu ege molanubo ha

(Mt 10:37-38)

²⁵Ena wenina nuba naba minabo ya Yesu ege uwato, elepa ito feto lobibo, ²⁶We makafo nemodoka loto olafo, melafo, olonafo, olufola, yalafo, unalafo, ido eimola nomuna hofawa minanaibo mona yagi meya biyámanaibo ya nege molanaibo ogofuwámanogolaiye. ²⁷Ido yá yofola mofuto nege molámanaibo we ya nege molanaibo ya ogofuwámiye.

²⁸Hatina kifefe lalo. Hemotina minagu yauti we makafo numuna naba ma hunowe, loto lanaibo ya homu amedoto meinala holito hefanane ogofunaife? loto hefanala hitanogolaiye. ²⁹Feto feyámanaibo, numuna folomo wilinaido hefanala hulageto numuna hu hulanaibo ogofuwámito, wenina muki idafawa wati ya hamana hinae. ³⁰Hamana hiti ya feto lanabo, Wewa ya numuna apito hu hulanaibo ya ogofuwámiye, loti lo edanabo ne.

³¹Ido mikalo hiyaba we wehudi makafo mikalo hiyaba we wehudi magi lowa finune, loto lanaibo ya homu amedoto nuba abo himiwela teni tauseri (1000) yasi uwolafo himiwela tuwedi tauseri (2000) anigilabo ya li fulo betinubemo, ido li fulo betiyámanune? loto hala kinaiye. ³²Ido

li fulo betiyámanune, loto holitoma, uwolafo faiga minanaibo hamenalo emotinagi igaidana oto li hutifina anune? loto ha fulo edanowe, loto weninala uwolafo nedoka idipi molaito unae.

³³Ido ayaidana oto hemotina yauti makafo idafa-adafala muki ya meya umámanaibo ya nege molanaibo ya ogofuwámanaiye.

Ho ha

(Mt 5:13, Mk 9:50)

³⁴Holilo. Ho ya idafa la fulibo nefa, la fulibo hulageyama ya igaidana oto hofa la fulinaibo ne? ³⁵Ononala hulibo ne. Feito howagi ido bulumakau sefegi mikau ya li elepa ito idafa hifiyámanogolone. Aifa fulitone.

Hemotina hatina nebo wenina ya hawa holifefe loti holilo, loto lobiye.

Sipisipi moni faluku aibo wase ibo ha

(Mt 18:12-14)

15 Ena hefana takisi li-li abo wegi ido mona nosámibo molo-molo abo wegi muki Yesu hala holinune, loti emodoka loti li hona o edo minae. ²Feto fe minafa, Falisi wegi ido lo molabo ha api itibiyabo wegi yasi Yesu holi nosámibo muti feto labo, We me ya ya mona nosámibo molo-molo abo wenina yagi houna i betito maina no-no o minae, loti lae.

³Feto lato, ena Yesu ya wase ito ha lobibo, ⁴Holilo. Hemotina minagu yauti we makafo sipisipila wani hadeti (100) minaguti mako ma ya moni faluku ageto malekama nainti-naini (99) ya aifa nebo ya suwa nabo ebalo fulo betitoto uto moni faluku aiboma ya moni wita omo uto uto li oloto pinaibo nefe? ⁵Li oloto pito ake naba-naba ito li heleyau moloto ⁶numudoka liwila oto itanaibo ne. Lo fedoto yolawe-motagi ido wenina selo minoti kelabo weninalagi li nuba

o betito feto loto lobinaibo, Sipisipine moni faluku aiboma ya li oloto pitowe. Yagunu nemogi maina ake naba-naba inune, loto lanogolaiye. ⁷Ido ha lobiyowe. Okulumauka minabo yasi ayaidana oti lifima mino edaibo we mako makafo lula-hala li elepa inaibo, ake naba-naba i minae. Ido ake naba-naba inabo monatinawa yakafo wenina nainti-naini (99) mona fefe liboko molo-molo onibo nenako, lute-hate elepa iyámanune, loti lanabo yagunu ake iyabo mona ya li fulo edaiye.

Hefana siluwa mako limo ito faluku aibo ha

⁸Ido wena makafo hefanala siluwa teni (10) nebo yauti mako ma limo ito faluku aito le hito numugu ya mouta hiloto esama-asama oto wita omo uto uto li oloto pinogolaife? ⁹Oloto pitoto wenawa ya yolawe-motagi ido weninala selo minabo yagi li nuba o betito lobinaibo, Hefanane siluwa mako ma limo ito faluku aibo yama li oloto pitowe. Yagunu nemogi maina ake naba-naba inune, loto lanogolaiye. ¹⁰Ido ha ma lobiyowe. Ayaidana oto Goti enisolela nomudinalo lifimala nebo we makafo lula-hala li elepa inaibo, ake naba-naba i minae, loto lobiye.

We ma hipala moni faluku aibo ha

¹¹Yesukafo ha ma onu ito lobibo, We ma hipala loiti minaibo ya ¹²aliga hedaibo hipa yakafo melafo lomuibo, Idafaka weuga fi nedanibo yama nomo, loto lomuilo idafala hona moloto hipala loiti biye.

¹³Idafala hipala bito hamena fouma efomako mino itoto aliga hedaibo hipa-makafo idafa-adafala muki li nuba oto lito eba ma faiga meuka uto yalo weuna fi edaibo idafala muki hefanalo fuloto mona nosámibo moloto monito hefanala fulo huliye. ¹⁴Hefanala huwa-

menala muki ya hulo itoto neto mika yalo inagunu naba oloto pito, Weneidafa ma mináminako, inagunu fulitanowe, loto ¹⁵aya ebalo wenina ma nedo uto ononaka linowe, lito, Safune wetina-idafa muto hiyaba o, loto yalo fulo edaito safula hiyaba aieye. ¹⁶Safula hiyaba oto inagunu fulifa, we ma wela-idafa umáminako, safu wetina-idafa ya noto houmane anaiye, loto holiye.

¹⁷Feto loto holito uwo unaiguti eganamaga oto sinoito feto loto hala kibo, Menefo houba-nabala we muki ya hoba-idafa noti minabo hefa idafa abi loto nebo nefa, nemo ya inagunu fuli minowe. ¹⁸Feito neboma nenako, menefo nedoka liwila oto uto feto lomunowe: Menefo, nemo ya okulumau nebo wete hemote mona nosámibo molo betiyobo yagunu lifimane ne. ¹⁹Yagunu hipane ne, loto lananibo ya fefe ladámanaibo ne. E'e, hemo ononakalo houba-naba we ne, loto fulo nedanane, loto hala kito ²⁰sinoito melafodoka wiye.

Wibo ya melafokafo faigati wa edoto mulunau milumala naba holito hipaladoka oluloto uto abusa ito hola mudiye. ²¹Hola mudito, hipalakafo lomuibo, Menefo, nemo okulumau nebo we ya mona nosámibo molo edoto ido hemo nomugalo mona nosámibo molo hedobo yagunu lifimane ne. Yagunu hipane ne, loto lananibo ya fefe ladámanaibo ne, loto lomuifa, ²²melafokafo houba-nabala we feto lobibo, Henemane oti ulalo owo dowa-idafa utinalo owo maleka li yoima o edaibo yama liti loti ulalo holoi edoti, analo ekeni idafa dowa holoi edoti, hinalo idafa yagi holoi edalo. ²³Feti ya uti bulumakau lulumala fibo ya liti loti hofu huwato ake ito nanune. ²⁴Hipanewa me ya yagunu moda fuliye, loto loma nefa, hofa sinoiye. Ido moni faluku aito hofa li oloto piyowe, lobito ena apiti ake iti noti minae.

²⁵Feto fe minato, hipala homu hipa ya onogu neguti loto numuna lega selo ya lo fedoto nama loti melege liyabo ya holito ²⁶Houba-naba we ma sula fito feto lomuibo, Neidafaiti feyae? loto loga o edaiye. ²⁷Loga o edaito, feto lomuibo, Unakafo fuliyámoto liwila oto aito metinafomakafo bulumakau lulumala fibo ma hofoto hu edaito noto minone, lomuiye. ²⁸Feto loto lomuibo ha ya holito sebala hala-kala lito lukafa oto numugu yowámanogolowe, lito melafokafo holito numunalauti lumuto lomuibo, Numugu yowo, loto hala fi ne. ²⁹Hala fi nefa, emokafo feto loto melafo lomuibo, Holabe? Melege abi loto houba-naba o hedoto ido hakalo hamena mako ma holi fulámoma ne. Nefa, ido hemo ya meme mofolagi ya yaidana oto nomageto weninanegi minámo-minámo onima ne. Ona moda feto feyámanima ne. ³⁰Feto feyámanima nefa, ido hipaka me ya ya idafa-adafaka lito monito wenipa olufo hopa li uno-uno oto bi huloto hofa liwila oto aito ya hemo hala holito safuka-bulumakau mofola lulumala fibo ya hofa hi edane, loto feto lomuiye.

³¹Feto lomuito, melafokafo libo, Hipane, hamena-hamena nemote minoiboma nenako, nemo idafane muki ya heimo idafaka ne. ³²Feito nefa, eletifo ya lute-hateu dowa loto holiyokelo. Aya unakafowa ya fulitaima nefa, eletifo hofa sinoiye. Ido u hopa utaima nefa, eletifo hofa li oloto piyone, loto lomuiye.

Huwamena hiyaba aibo we ha mananau nebo ha

16 Yesukafo ege-ege moniyabo we ya ha feto lobibo, Idafa wa naibo we ma nedo loti huwamenala hiyaba we yagunu huwamenaka moda fulaiye, loti lodobe fiyae. ²Yagunu nemodoka ano, lomuito aito lomuibo, Hemogunu lo

hedo minabo hawa ya holiyowe. Huwamenane hiyaba we minanibo ononane ma hofa liyámanane. Yagunu hefana lito ido hefana fulitanibo mona ya li oloto pi nomo, lomuiye.

³Feto lomuito, hiyaba wekafo hala abi kito ya neidafa-neidafa feyanowe? We nabanekafo ononanelo yaloti li fulo nedainako, migu onona linofe? E'e, aubane mináminako. Wenina wako lobinofe? E'e, feto feyanobo ya unelo holinogolowe. ⁴Aiyo, wenabane nili-fiyageto weninasi wene-idafa nomato, numunatinau unoto sinoito anobo yagunu idafa anowe, loto holiye. ⁵Feto loto holito, wenabala idafala lifima li muwabo wenina muki alo, lito ya hala holiti ato, homu aibo we ya hiyaba wewakafo lomuibo, Hemo wenabane-dokati idafala liyanibo ya hemodoka lifima nenaki ne? loto loga o edaito, ⁶Nemodoka ya yá olifi nowala dalamu wani hadeti (100) yaidana nebo moda notowe, lito ya feto lomuibo, Emodokati idafa liyanibo lufuwa ya lito, henemane oto amedoto dalamu fifiti (50) yako li oloto moloto lufuwa iyo, lomuiye. ⁷Ena aliga aibo we ya lomuibo, Wenabane idafala liyanibo ya idafa nenaki me ya fiyámanibo ne? loto loga o edaito, liwila oto lomuibo, Suwa witi beki naba wani hadeti (100) ya moda notobo ne, lito feto loto lomuibo, Me ya fiyámanibo idafa lufuwa ibo ya lito, amedoto suwa witi beki naba eitiko (80) ya ne, loto li oloto moloto lufuwa iyo, loto lomuiye.

⁸Ido huwamena hiyaba we hasuwala aibo mona molaibo we ya ha mananau nebo yaidana oto hala kinako, wenabala yakafa ebola libo ne. Yagunu melo mikaleka monagunu holifefe loti holiyabo wenina ya eimotina adina li faka lanabo monatinakafo wenina lame-nalo minabo ya eimotina adina li faka lanabo monatina ya li fulo edaiye.

⁹Holilo. Hemotina me ya nosámibo mikalo hefana-huwamena wa nabo idafa yakafo wenina houna i betilo. Feto fey-ato hefana-huwamenafena hulanaido ya minowa-minowa oti minanabo ebau ya houna i betinae, loto lobiyowe.

¹⁰Makafo hefo-itala idafa hiyaba dowa loto li minanaibo ya ayaidana oto idafa-adafa naba yagi hiyaba dowa lanogolaiye. Ido makafo hefo-itala idafa ya wato hiyaba ámanaibo yakafo ayaidana oto idafa naba ya hiyaba ámanaibo ne. ¹¹Feito nebo nenako, hemo ya hefana-huwamena me ya mikalo ya hiyaba dowa o edámananibo, hemakafo idafa wa naibo idafala ona hula ya hiyaba o nedanane, loto agalo molanaibo ne? ¹²Ido hemo eito wenina huwamenatina ya hiyaba dowa loto ámananibo, hemakafo heimoka idafaka ne, loto huwamena homageto li minananibo ne?

¹³We makafo wenaba loiti ya houba-naba o betinaibo ya ogofuwámiye. Feto feyanowe, loto holinaibo ya wenabala ma ya eleka fi muto, ido ma ya lula-hala munaibo nefemo, ido malo ya u keloto, ido ma ya fulo edanaibo ne. Ayaidana oti hemotina Goti ido hefana-huwamena mikalo idafa-adafa ya li mako itoti houba-naba o betinune, loti holinabo ya ogofuwámae, loto lobiywe.

Lo molaibo ha ido Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo mona ha

¹⁴Ido Falisi we hefana ya lutina-hatina muwabo we yasi Yesu hawa libo ya holiti hamana hi minae. ¹⁵Feto fey-ato, emokafo feto loto lobibo, Hemotina ya wenina nomudinalo fefe libo mona molonibo wenina minone, loti monona loiti i minafa, Gotikafo lutina-hatinau hatina kiyabo monawa ya holi ne. Ido wenina yasi idafa ma huliya iti yoi minabo idafa ya Goti nomunalo ya lil-itibo idafa yaidana oto ne.

¹⁶Holiyafe? Lo molaibo ha, ido polofeti hatina ya lo oloto molomo uti Yoni nebo hamenalo ya uwae. Yaloti Goti wehudi hiyaba o ledaibo hala ukuwa dowa lo oloto molomo uwato, Gotidoka unune, loti auba iti holiyabo wenina muki ya hosa fiti onona li minae.

¹⁷Ido aliga ya mika okuluma hulanaiyo ya aifa hulanogolaifa, ido lo molaibo ha yauti ha hefola efomako ya u hopa aguwámanaibo ne.

We wena mofu molabo ya fuko fulitanabo ha

(Mt 5:31-32, 19:9, Mk 10:11-12)

¹⁸Ena we makafo olonafo fuko fulitoto, uto wena eito libo ya hume-ugele aiye. Ido we makafo wena wanafo fuko fulitaibo ya wena libo ya hume-ugele aiye.

Idafa wa naibo wegi Lasalusigi hatina

¹⁹Ido idafa wa naibo we ma nebokafo ulalo owo luta-hisigi hiyobagi meinala naba nebo holoito, hamena-hamena wela-idafa dowa lotoko no-no o ne. ²⁰No neto, ido we ma idafa wa námibo wako o-o aibo we huliya Lasalusi ula muki numuna libo we ²¹idafa wa naibo we wela-idafa hefa aibo ya fulanabo lito nanaiye, loti hila hanu welalo weninalasi limo fulo edato, uno ne. Uno neto, hula yasi loti numuna lido henabu-henabu o edae.

²²Ena aliga wako o-o aibo wema fulito, enisolesi ilimiti yoti Abalahamu hamanau fulo edae. Ido idafa wa naibo wemagi fulito, hale li edae. ²³Hale li edato, so fiyámanaibo soku minoto ogofu naba-naba holito wa faka loto yaleka faiga yowaito waibo ya Abalahamute Lasalusite maina minaibo ya wa betiye. ²⁴Wa betito Abalahamu feto loto lomuibo, Menefone, nemo milumane holito ya soku ogofu naba-naba holiyonako, loto ana gala noku fito wene

hulumalo wili nedanaiye, loto Lasalusi nemodoka ilifiyo, loto lomuiye. ²⁵ Lomuifa, ido Abalahamukafo liwila oto lomuibo, Hipane, holi minane. Mikalo minanibo hamenalo ya idafa-adafaka dowa ya moda liyageto, ido Lasalusi ya idafa-adafala nosámibo lima nefa, onesa lula-hala li aila i edo minoto, ido hemo ogofu holi minane. ²⁶ Ido yako minámiye. Filiga-filiga lemo minonido hemotina minado lusaku yau ha naba-naba falinako, wenina melo minabo ya filigaleka ogofuti hemo minanidoka ya aguwámanigilae. Ido hemo minanidoka yati ogofuti lemo minonido ya ámanigilae, loto lomuiye.

²⁷⁻²⁸ Ena liwila oto lomuibo, Menefone, ha ma lanowe, holi nomo. Menefo numunalau unanefo-mota faifu (5) ya minabo ne. Emotinagi so fiyámanaibo eba meu ya lumuti ogofu naba-naba holitanae, loto Lasalusi ilifiyageto uto fuka ha lobinaiyé, loto lomuiye. ²⁹ Feito lomuito, Abalahamu yakafo liwila oto lomuibo, Unakafo-mota ya Mosesegi polofetigi lufuwa iyabo yama mino betima nenako, holinigilae, loto lomuiye. ³⁰ Feto lito, lomuibo, E'e, Abalahamu, menefone, feito minámiye. We ma fuliguti sinoito lobinaibo ya lutina-hatina li elepa inigilae, liye.

³¹ Feto lito, ya lomuibo, Mosesete polofetite hatina holi fulitoti minatoma, ido we ma fuliguti sinoito uto lobinaibo ya ayaidana oti hala ya holi fulitanabo ne, loto lobiye.

Mona nosámibo yakafo wenina kolidikitina li hopa o-o aibo ha

(Mt 18:6-7, 21-22, Mk 9:42)

17 Yesukafo ege-ege moniyabo we fetu lobibo, Idafa-adafa mona-mona yakafo loto wenina ya li nosámibo mona molanae, loto anogolaiye. Feto anogolaifa, we makafo feito li lifima fedo binaibo we ya aiyo, lifima ha naba-

naba liwila oto linaibo ne. ² Yaidana we yakafo weninane yauti mako aubala minámibo ma li lifima fedo munowe, loto lanaibo we ya analo-hinalo liti, henobalalo hefana naba-naba nala iti ho noku fulo edabo neko, moda dowa ladi ne.

³ Yagunu heimotina monatina ya wati hiyaba otiko monilo. Ido hounakafo makafo nosámibo mona molaibo ya hanu muwageto, lula-hala li elepa inaiibo, lifimala hilili o edo. ⁴ Ido fo hamena makolo ya hamena seweni (7) ya li nosámibo o hedanaibo ya hamena seweni (7) ya hemodoka liwila oto loto lune-hane li elepa iyowe, lanaibo, lifimala hilili o edo, loto lobiye.

Holi hikito munubo ha

⁵ Ido aposolo yasi Wenaba lomuwbabo, Hemo holi hikite ya li naba-naba o ledó, loti lato, ⁶ emokafo liwila oto lobibo, Hemotina holi hikitina ya holipa ilawa yaidana oto hefola minanaibo ya yá ma apu oto lumuto ho noku minoto yonane, loti lomunabo ya wetinalo meyaló moloto fetu feyanogolaiye.

Houba-naba we ononatina ha

⁷ Hatina ki fefe loti kiyalo. Hemotina yauti we ma houba-nabala we ya migu mika fi minanaife, ido sipisipi hiyaba o minanaife, lunaga molageto migu yati liwila oto loto numugu yonaiibo ya wenabala yakafo lomunaibo, Aloko ano. Weka-idafa no, loto lomunaife? ⁸ E'e, feito minámiye. Emomakafo fetu lomunaibo, Aiyo, hemo wene-idafa hofu hito, ukalo owo holoito, wene-idafa nomageto nototo aliga heimoka hofu hi nanane, loto lomunogolaiye. ⁹ Ido houba-nabala we ya ha lomuido meyaló molaibo ya ebola lanaife? E'e, fetu fe edámanaiye. ¹⁰ Yagunu hemotinagi ayaidana oti idafa lobiyodo ya o hulageto, lemo aifa houba-naba we

minoto ononate yako liyoniyo. Luwate ya ladámilo, loti lalo, loto ya lobiye.

**Yesukafo okola hiliyabo we teni
(10) ya li faka lo betibo ha**

¹¹Ena Yesu ya Yelusalemu unowe, loto hanudo Galili mika onuwalo, ido Samalia mika onuwalo ya monimo uto, ¹²numuna meya malo u fedoto yoito, okola hiliyabo we teni (10) yasi hat-ula oti, ¹³faiga minoti ha naba loti sula fiti feti labo, Yesuwo, wenabao, lemo milumate ya holiyo, loti lae. ¹⁴Feto lomuwo we ya wa betito lobibo, Hemotina uti utina ya sokila hi muwabo we ya itibilo, lito holiti hanudo monimo uwado yalo utina li hiluwa lo betiye. ¹⁵Ido wemoli uwagu yauti we mako makafo ula hiluwa libo ya wa edototo liwila oto Yesu nedo loto, Goti ebola ha naba-naba loto lomo aiye. ¹⁶Loto ya Yesu hinalo hina obula fito, Dowae, lalowe, loto lomuiye. Feto loto lomuibo wewa ya Samalia we ne.

¹⁷Yesu ya loga aibo, We teni (10) okola hiliyabo ya muki li hiluwa lo betiyofe? Olo. Ido malekama naini (9) igau ya minae? ¹⁸Eito feka we me ya yako loto Goti ebola lanowe, loto liwila oto ainako, malekama ya Goti ebola lanune, loti liwila oti ámafe? loto loga o betito, ¹⁹ido wewama feti loto lomuiibo, Hemo sinoito uwo. Holi hikitaniyo yakafo ukalo ya li faka lo hedaiye, loto lomuiye.

**Goti wehudi weninala hiyaba o
ledaibo hamenala ha**

(Mt 24:23-28, 37-41)

²⁰Hamena ma Falisi we yasi Yesu loga o edabo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamena ya nenefeko lo oloto pinaibo ne? loti loga o edato, Yesu ya liwila oto lobibo, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamena ya mebe-mabagi wenina nomudinagunu wa edan-

abo ya ámanaibo ne. ²¹E'e, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ya moda hemotina minagu mino betibo nenako, melo ya ne. Walo, ido, yola ya ne. Walo, loti ladámanabo ne, loto lobiye.

²²Ena ege-ege moniyabo we feti loto lobibo, Aliga hemotina ya nemo We Hula ya hofa oloto pi betinobo hamena mako ya wa edanune, loti auba iti holinigilafa, wa edámanabo ne. ²³Ido masi feti lobinabo, Yolaleka ne. Wa edalo, ido, meleka ne. Wa edalo, loti lobinabo ya wa edanune, loti oluloti egetina molámilo. ²⁴E'e, hopana hito okulumalo ya filiga pana hito filiga lamena o fulitaibo yaidana oto nemo We Hula hamenanelo ya liwila oto lo oloto pinobo ne. ²⁵Feito oloto pinofa, ido hamena onesa me ya minabo wenina homu hena naba-naba mona-mona numuti, metina numuti wa nedofe loti wa nedámanae.

²⁶Ido nemo We Hula liwila oto anobo hamenalo ya Nowa nebo hamenalo wenina monatina molabo yamaidana oti mona molanabo ne. ²⁷Aya hamenalo ya wenina wetina-idafa no-ano noti, we wena mofu moloti, we wena adinalo li biti, yaidana-meidana mona molomo uti, u Nowa sipiku yoido yalo uwafa, ido no luta naba wilito ya lo fedoto muki li hopa o betibo ne.

²⁸Ido Loti hamenalalo yagi ayaidana oti wetina-idafa no-ano noti, idafa-adafa meina fiti, idafa-adafa hefanalo fuloti, yufa idafa hifiti, numunatina huti feti mino-mino omo yowae. ²⁹Feti minafa, Loti Sodomu fulitoto wibo hamena yalo so yagi hefana salifa so libo yagi ho ibo yaidana oto okulumalo yati lumuto wenina muki li hopa o betibo ne. ³⁰Ido nemo We Hula li oloto pi betinobo hamenalo ya aidana wenina monawa molabo yamaidana oti feti anabo ne.

³¹Aya hamenalo ya we ma numunala obito minanaidoti ya lumuto uto

huwamena-amenane lulau linowe, loto numunalau yowámanaiye. Ido ayaidana oto we ma minau minanaibo ya li-wila oto idafane ma linowe, loto numudo aguwámanogolaiye. ³² Loti olon-afo hala yagunu hatina ki fefe lalo. ³³ Makafo eimola oto moloto aibo monala ya li hiki lo minanowe, loto holibo ya u hopa unogolaiye. Ido makafo eimola oto moloto aibo monala yagunu holiyámanaibo ya nomuna hofawa minowaminowa anaibo ne.

³⁴ Ha ma lobiyowe. Aya lubuka yalo loiti folomolo makolo uno minanaibo ya mako ma liti ido mako ma fulo edanabo ne. ³⁵ Ido wena loiti maina onona li minanaidoti ma liti ido ma fulo edanabo ne. [³⁶ Ido we loiti migu minanaibo ma ya liti ido ma ya fulo edanabo ne,] loto lobiye. ³⁷ Feto lobito, emotina ya lomuwabo, Wenabao, hawa lanibo ya igaleka oloto pinaiyé? loti loga o edato, liwila oto lobibo, Hono ula nedo yalo nama hiyala ya loti nuba o-o ae, loto lobiyé.

Wena-hiyona ha

18 Ena Yesu ya ege-ege moniyabo we ya hamena-hamena Goti lotimutiko minoti, awisa loti fulitámanae, loto wase ibo ha lobiye. ² Feito lobibo, Numuna meya malo ha li fefe lo-lo aibo we ma nebo ya Goti holiya holiyámoto, ido weninafena yagi holi bito wa beti dowa molámiye. ³ Ido numuna meya ayau ya wena-hiyona ma nebo yakafo hamena-hamena ya ha li fefe lo-lo aibo we nedo ya uto ilalu huto fetoto lomu-lomu aibo, Uwotefokafo hane ya li fulo nedainako, yagunu hemo ya ane li faka lo nedo, loto liye. ⁴ Feto lito, wewa ya wena-hiyona hala hamena fana holi fulito nebo nefa, aliga lula-halau fetoto holibo, Nemo ya Goti holiya holiyámoto, ido weninafena yagi holi bito wa beti dowa molámowe.

⁵ Feito nefa, wena-hiyona ya ilalu huto hamena-hamena loga lonumutoko minageto, awisa lotananako, yagunu ana li faka lanowe, loto holiye, loto Yesu ya lobiyé.

⁶ Ena Wenabakafo fetoto libo, Hemotina ya ha li fefe lo-lo aibo we monala fefe ladámibo we hala ya holilo. ⁷ Ido Goti wa molo betibo weninala ya fo lido midipu igu hamena-hamena ha naba loti lomu-lomu o minabo ya adina li faka ladámanaife? Ido hiyaba omo uwato aliga ya adina li faka lanowe, loto ladámanaife? ⁸ E'e, ha ona lobiyowe. Hene mane oto adina li faka lanogolaiye. Feito nefa, nemo We Hula anobo hamenalo ya mikalo holi hikitina nomabo wenina ya li oloto pinofé? loto lobiyé.

Falisi wegi hefana takisi li-li abo wegi wase ibo ha

⁹ Ido Yesukafo wenina maleka eimotinagunu holiyabo, Mona fefe lototo molo minone, loti wenina malekama muki ya holi fulo betiyabo wenina ya wase ibo ha magi fetoto lobibo, ¹⁰ We loiti ma Goti lomunoie, loti fele huliyaigi numuna nabau yoibo, ma ya Falisi we, ido ma ya hefana takisi li-li aibo we ne. ¹¹ Ido Falisi wema ya sinoi minoto, eimolagunu ya holito fetoto lomuibo, Aiyo, Gotiyo, wenina malekama ya ugele noti, mona nosámibo-asámibo moloti, hume-ugele abo mona molabo we, ido hefana takisi li-li aibo we me ya nebo yaidana oto minámonako, yagunu dowae, lalowe, loto lohomowe. ¹² Nemo salele mako lulau fo hamena loiti wene-idafa moi ito námoto minoto, huwamena hofawa lito wa nobo idafa yauti mau naini (9) ya neimone limo uto ido mau mako (1) ya humu-humu obo ne, loto feito lomuiye. ¹³ Feto lomuifa, ido hefana takisi li-li aibo we faiga youmaleka sinoi minoto, okulumau wenu wa faka ladámoto, ikiyalo hesoba ito, fetoto lomuibo,

Aiyo, Gotiyo, nemo lifimane nebo we ya minowe. Yagunu milumane holiyo, loto libo ne. ¹⁴Feito lomuiibo we ya Gotikafo monaka fefe libo we minane, lo edaito numunalaloka wibo ne. Ido eito wema yagunu feito ladámiye, loto lobiyowe. Yagunu we ma eimola huliya li faka lo minanaibo we ya Gotikafo huliya ito lumunaibo ne. Ido we ma eimola huliya ito lumuto moni minanaibo we ya Gotikafo huliya li yoisa edanaibo ne, loto lobiyewe.

Yesu nedo olufo hefola idipiti abo ha

(Mt 19:13-15, Mk 10:13-16)

¹⁵Ido olufo hefola Yesu nedo idipiti ato, anagunu atatinalo molanaiye, loti afa, ege-ege moniyabo we yasi hanu biyae. ¹⁶Hanu biyafa, Yesu ya olufo hefola sutina fito, emo nedo li nuba o betito, feto libo, Olufowa yaidana oti minabo wenina ya Goti wehudi weninala hiyaba o betinako, yagunu nemodo anabo ya hanu hu betiyámilo. ¹⁷Ha ona lobiyowe. We makafo olufo idafa aifa munabo idafa linaibo yaidana oto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo monala ya liyámanaibo ya Goti hilala yau yowámanaiye.

Hiyaba we idafa wa naibo we hala

(Mt 19:16-3 Mk 10:17-31)

¹⁸Ido hiyaba we makafo feto lomuiibo, Api lilibiyanibo we dowae, nemo hofawa minomo yonobo mona ya linowe, loto holinobo ya nena mona molanobo ne? loto loga o edaiye. ¹⁹Loga o edaito, Yesukafo liwila oto lomuiibo, Neidafaito ya we dowae, loto lo nedane? We dowae ma ya minámiye. Goti yako dowae ne. ²⁰Ena hemo lo molaibo ha moda holifefe loto holitanima ne. Feito libo, Hume-ugele ámo. Wenina hofa beti fuliyámo. Idafa ugele liyámo. Ha sugi lobiyámo. Okafo mekafo hulitina li faka lo,

loto ha mono lufuwau (Kis 20:12-16, Lo 5:16-20) nebo ha ya holi minane, loto lomuiye. ²¹Lomuito, liwila oto libo, Hipa hefola minobo hamenaloka yati hawa muki ya meyalo molomo uwowe, loto lomuiye. ²²Lomuito, Yesukafo hawa holi-toto feto lomuiibo, Hemo ya idafa mako mako feto feyananibo idafa ya aifa ne. Idafa-adafa muki wa nanibo ya hefanalo fuloto, hefana lito idafa wa námabo wenina hona molo biyageto ya okulumau huwamena wa nanogolane. Ido loto nege molo, loto lomuiye. ²³Hawa lomuiibo ya holi-toto huwamena naba-naba wa naibo nenako lula-hala hena aiye.

²⁴Feto feyaibo Yesu wa edoto lomuiibo, Huwamena naba-naba wa nabo wenina ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonabo ya hosa naba finabo ne. ²⁵Safu-kameli yakafo naka hifiyau yonaibo ya hosa naba finaibo nefa, ido huwamena wa nabo wenina yasi Goti hilalau yonabo ya loto yoti hosa naba-naba finabo ne, loto lobiyewe. ²⁶Wenina ya hawa libo ya holi-titi feto labo, Feito nenako, yagunu wenina hema li nomudina wanaaye? loti loga o edato, ²⁷Yesu ya libo, Wenina yasi ya ogofuwámafa, ido Goti yakafo idafa-adafa muki feto feyanaibo ya moda ogofuto ne, loto lobiyewe.

²⁸Pitakafo feto loto lomuiibo, Lemo wa nonibo idafa-adafate muki ya moda fuli-toto hege molone, lomuito, ²⁹Yesu ya lobibo, Ha ona lobiyowe. We makafo Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo yagunu numunala ebalafe, ido olonafefe, ido yalafo-unalafefe, ido olafo melafefe, ido olufolafe fulitanaibo ³⁰ya onesa nebo hamenalo idafa fulitaibo mulalomalalo yoto liwila oto munaibo ya lito, ido aliga hamena lo fedanaibo yalo ya minowa-minowa oto minomo yonaibo ne, loto lobiyewe.

Yesu fulinaibo ha

(Mt 20:17-19, Mk 10:32-34)

³¹ Yesu ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) yako idipito anawaleka uto, fetu loto lobibo, Lemo ya Yelusalemu yowogeto polofetite nemo We Hula ya-gunu lufuwa i molabo ha yama muki u ayalo inaiye. ³² Nemo We Hula ya anelohinelo liti eito feka wenina adinalo biyato, emotinasi hiya o nedoti, hamane hiti, etefu o nedoti, ³³ ikula hofu nedoti, hofu nedo fulinigliae. Ido fo hamena loitigi-makogi (3) uwageto fulinoguti ya hofa sinoinogolowe, loto lobiye. ³⁴ Fetu lobibo hawa muki ya holifefe loti holiyá-mae. Ha libo monawa ya li faluku betibo yagunu nena idafagunu liye? loti ya holifefe ladámae.

Yesukafo nomuna likaibo we ma li faka lo edaibo ha

(Mt 20:29-34, Mk 10:46-52)

³⁵ Yesu monimo uto Yeliko li alili molaito, nomuna likaibo we ma ya hanu anawalo amedoto minoto, idafa wako lolo aibo wema ne. ³⁶ Ido wenina nuba naba hanu ayalo uti ha labo ya holitoto fetu loto loga aibo, Yae, neidafa-neidafa feyae? loto loga aito, ³⁷ fetu loti lomuwabo, Yesu Nasaleta numudoti aibo we ya monimo wiye, lomuwato, ³⁸ wewa ya ha naba loto sula fito fetu libo, Yesuwo, Defiti hipala, nemo milumane holiyo, loto lomuiye. ³⁹ Fetu lito, wenina homu moloti uwabo yasi wewa hanu muti fetu lomuwabo, Ha hedámoto mino, loti lafa, hofa su naba-naba loto fetu libo, Defiti hipala, milumane holiyo, loto lomuiye. ⁴⁰ Yesu ha libo holito, sinoi minoto, wewa ya ilimiti minodo alo, lito ilimiti ato selo neto wewa ya Yesukafo loga o edaibo, ⁴¹ Nemo ya hemo neidafa-neidafa fe nedanaiye, loto holiyane? Lomuito, liwila oto fetu loto lomuiibo, Wenabao, nomune wanowe, loto holiyowe,

loto lomuito, ⁴² Yesu liwila oto lomuiibo, Nomuga wao. Holi hikitanibo yakafo li faka lo hedaiye, loto lomuiye. ⁴³ Lomuito, moda ayalo nomuna likaibo ya falatito, Yesu ege moloto Goti ebola lomo wiye. Ido wenina muki ya wa edoti emo yagi Goti ebola lomo uwae.

Sakiusi hala

19 Yesu ya Yeliko numudo uto, monimo wiye. ² Ido yalo we ma huliya Sakiusi ya hefana takisi li-li abo we hiyabatina we naba minoto, idafa wa naibo we ne. ³ Ido wewa yakafo Yesu ya igaidana we ne? loto wa edanowe, loto holifa, we fouma nenako, wenina nuba naba minagu minoto wa edofefe ladámiye. ⁴ Yagunu Yesu unaidoka hanu youmaleka ya oluloto homu uto, wa edanowe, loto ya yá sigoloku yoto ya ne. ⁵ Neto, Yesu aya ebalo lo fedoto wa faka loto wa edoto, fetu libo, Sakiusiyo, aloko liwila oto mikalo lomo. Nemo eletifo ya hemo numunakau minanowe, loto holiyowe, loto lomuito ⁶ Ayalo henemane oto liwila oto lumuto, lula-hala ake ito, aiyo-weiyo lo edoto, ilimito numunalauka wiye. ⁷ Wito wenina muki ya wati, holi nosámibo muti fetu labo, Aiyo, lifimala nebo we numunalau yoto yalo unanogolaiye, loti lae.

⁸ Fetu lafa, Sakiusi sinoito, Wenaba ya fetu lomuiibo, Wenabao, moda holiyo. Onesa melo nemo huwamenane muki hona moloto filiga ya idafa wa námabo wenina binowe. Ido we ma ha sugi lomuto idafala mako ma ugele liyobo ya mulalo-mulalo moloto liwila oto idafa fo (4) yaidana munogolowe, loto lomuiye. ⁹ Ido Yesukafo fetu libo, Wewa yagi Abalahamu yufa figu yauti nenako, eletifo Gotikafo numunawau minabo wenina li nomudina waiye. ¹⁰ Feito nemo We Hula wenina moni faluku abo wenina ya moni wita aito li nomudina wanowe, loto obo ne, loto lomuiye.

Hefana onona liyabo we teni (10) ya ononatina meina liyabo ha

(Mt 25:14-30)

¹¹Hawa ya holi minato, Yesu Yelusalemu li alili aiye yagunu wenina Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo mona ya onesa fetu-namato oloto pinaie, loti holiyato Yesukafo wase ibo ha ma onu ito fetu lobibo, ¹²Huliya nebo we ma eba faigalo uto minoto, mikalo hiyabatina we wehudi buli nedato, liwila oto anogolowe, loto ¹³houba-nabala we minaguti ya teni (10) sutina fito, ato Giliki hefana huliya mina mako ya muki bito fetu lobibo, Hefanawa biyobo ya liti hefanagunu onona limo uwato liwila oto anowe, lototo wiye.

¹⁴Wifa, ido hiyaba o betibo wenina emogunu holi nosámibo muti, wewa wido ya hiyabate we wehudi minanaiye, loto holiyámone, loto hawa fulanune, loti wenina ma egeka idipi molato uwae.

¹⁵Uwafa, ido hiyabatina we wehudi bulito, aliga ya liwila oto aiye. Liwila oto loto hefanane biyobo weunawa nenaki li homi abo ya holinowe, loto houba-nabala we sutina fito ae.

¹⁶Homu aibo we fetu loto lomuibo, Wenabao, hemo hefana mina nomanibo yakafo onona lito hefanaka weunawa teni (10) magi li molo hedobo ya ne, loto lomuiye. ¹⁷Fetu lito, hiyaba we ya fetu lomuibo, Houba-nabane weyo, ononaka dowa loto wa owe. Hemo idafa hefola efoma ya hiyaba dowa laninako, numuna meya teni (10) ya hiyaba anane, loto lomuiye.

¹⁸Lomuito, ido houba-nabala we naba tu ya loto fetu libo, We nabao, hemo hefana mina nomanibo yakafo onona lito hefanaka weunawa faifu (5) magi li molo hedobo ya ne, loto lomuiye. ¹⁹Lo-

muito, hiyaba we ya fetu lomuibo, Numuna meya faifu (5) ya hiyaba anane, loto lomuiye. ²⁰Fetu lomuito, houba-nabala we ma loto fetu lomuibo, We nabao, hemo hefana mina nomanima lafo-lafoku yau wase ito faluku oto molobo me ya ya ne. ²¹Hemo luka-haka ito anibo nenako, holika holiyowe. Ido idafa ma idafaka minámibo ya aifa li-li anibo ne. Ido idafa migu hifiyabo idafa hifiyámamibo ya aifa hofu-hofu anima ne, loto lomuiye.

²²Fetu loto lomuito, hiyabala we yakafo liwila oto lomuibo, Houba-naba we hafali nosámamibo, heimoka ha lanibo yakafo li halo hedanogolowe. Nemo lune-hane itoto, idafa ma idafane minámibo ya aifa li-li oto, ido idafa migu hifiyabo idafa hifiyámobo ya aifa hofu-hofu obo ya moda holitabe? Olo. ²³Fetu loto holiyanibo ya liwila oto anaibo hamenalo ya hefanala weunagi linaiye, loto hefanane homobo ya hefana molo-molo abo numugu ya neidafaito molo nedámame? loto loga o edaiye. ²⁴Loga o edoto wenina selo sinoi minabo ya fetu loto lobibo, Hefana anau li nebo ya ipoti liti hefana mina teni (10) wa naibo we ya muilo, loto lobito ²⁵emotina yasi liwila oti lomuwbao, We nabao, emo ya hefana mina teni (10) ya moda li nema ne, loti lomuwbao, ²⁶liwila oto fetu loto lobibo, Idafa ma wa nabo wenina muki ya magi onu ito binaibo ne. Ido idafa ma wa námabo wenina idafa hefola wa naboma ya emodokati ipo anaibo ne, loto lobiyowe. ²⁷Ena uwonefo-mota nemogunu ya mikalo we hudite minanaiye, loti holiyámabo ya idipiti oti nemo nomunelo ya hofu beti fulilo, loto libo ne, loto lobiye. ²⁸Ena Yesu ya hawa ya lobi hulototo Yelusalemu unowe, loto homu moloto yoiye.

**Yesu Yelusalemu yalo mikalo
wehudi yaidana oto yoibo ha**

(Mt 21:1-11, Mk 11:1-11, Yo 12:12-19)

²⁹ Monimo yoto obula huliya Olifi obula yalo Betefage ido Betani numuna li selo moloto ege-ege moniyabo we loiti homu idipi moloto feti lobibo, ³⁰ Hemotina numuna meya youmalo uti yonaido ya safu-dogi mofola meyalo moniyámabo nala iyabo minanaibo ya wa edoti nalalo wina oti liti melo liwila oti aliyo. ³¹ Ido we makafo, Hemotina ya neidafaiti nala ya wina aiye? loto loga o betitoma, feti lomuiilo, Wenaba ononala ma neto yagunu lito oiye, loti lomuliyo, loto lobito idipi molaiye.

³² Idipi molaito, wewa loiti ya monimo uti idafawa muki Yesu lobiboidana oto oloto pi bito wa edoti ³³ uti safu-dogi mofola ya nala wina neto yawala yasi oti lobiyabo, Hemotina ya neidafaiti safute-dogi mofola ya nala wina minaiye? loti loga o betiyato, ³⁴ liwila oti lobibo, Wenaba ononala ma neto yagunu lito oiye, loti laiye.

³⁵ Feti loti safu-dogi mofola ya ilim-iti Yesu nedo ya loti utinalo owo mulalo holoiyabo ya li fuloti safu-dogi mofola meyalo ya moloti Yesu ana li faka lato meyalo yoiye. ³⁶ Yoto minoto monimo wito wenina yasi utinalo owo feka holoiyabo ya li fuloti hanudo unaido holaleka wilimo uwae. ³⁷ Feti feyato, Yelusalemu selo Olifi obula fulitoto waka youmaleka wibo hanudo ya aito, ege molabo wenina muki nuba naba yasi ake naba iti, Goti aubala itibibo idafa muki oloto pi betibo ya wa edabo yagunu ha naba-naba loti Goti ebola loti, huliya li faka loti feti labo,

³⁸ Aiyo, hiyabate we wehudi Wenaba huliyaibo aibo we ya dowo loto holimo wibo ne.

Ido okulumau you amena mona ya oloto pito, yoisau okulumau minabo yagi ayaidana oti huliya li faka lo-lo ae, loti ya lomo uwae.

³⁹ Wenina nuba naba minagu yauti Falisi we masi Yesu feti loti lomuwabo, Api lilibiyanibo we, hege molabo we ya lo fuko betiyageto wetina itoti minanae, loti lomuwato, ⁴⁰ liwila oto lobibo, Nemo ha lobiyowe. Ha ladámatoma, hefana yasi hai molanigilae, loto lobiyé.

**Yesukafo Yelusalemu
yagunu hufo aibo ha**

⁴¹ Ena Yesu monimo uto, Yelusalemu li alili moloto, numuna meya naba ya wato wenina yau minabo hufotina o betito ⁴² feti libo, Aiyo, eletifo onesa melo nemokafo li you amena mona molo betinobo mona ya heimotina holifefe loti holi minabo neko, dowo ladi ne. Nefa, onesa idafawa li faluku betibo yagunu nomudinagunu ogofuti wagámae. ⁴³ Ogofuti wagámato, hamena ma anaibo yalo ya hemotina uwotinafomota numuna meya naba hilalo hefana koli molomo yoti yalo yoti li hona o betiti hanu muki unagu-unagu lotana ito betinabo ne. ⁴⁴ Ido numunatina meya muki ya luko-mako oti li hopa o edoti we wena olufotina muki minabo ya hofu beti fulinabo ne. Gotikafo li nomudina wanowe, loto aibo hamenala ya holifefe loti wa edámabo nenako, yagunu hefana ya hefana ma mulalo nebo ma minámanaibo ne, loto libo ne.

**Fele huliyaigi numuna nabau
Yesukafo wenina idafa hefanalo
fulabo ya heni betibo ha**

(Mt 21:12-17, Mk 11:15-19, Yo 2:13-22)

⁴⁵ Ena Yesu fele huliyaigi numuna naba hilalau yoto wenina idafa hefanalo fuloti minabo ya apito heni betido feka aito feti lobibo,

⁴⁶Numunane ya ha lonumu-numu abo numunae, loti lanabo ne, loto ha mono lufuwau (Ais 56:7) ya nebo nefa, hemotina yasi li ugele we numunatina yaidana o minae, loto lobiye.

⁴⁷Ido hamena-hamena ya fele huliyaigi numuna nabau api itibibo wifa, sokila hi muwabo we hiyabatina we, ido lo molaibo ha api itibiyabo we, ido wenina hiyabatina we yasi Yesu hofu fulinabo hanu ya moni wita afa, ⁴⁸wenina nuba minabo ya auba iti ha libo ya holiyanako, yagunu hofu fulinabo hanu ya li oloto piyámabo ne.

**Yesu hema welalo api lilibiyane?
loti loga o edabo ha**

(Mt 21:23-27, Mk 11:27-33)

20 Hamena ma Yesu ya fele huliyaigi numuna naba hilalau ya wenina api itibito hawa ukuwa dowo lo oloto molaito, sokila hi muwabo hiyabatina we, ido lo molaibo ha api itibiyabo we, ido wenina hiyabatina we yagi emodoka loti ²feto lomuwabo, Hemo idafawa fe-fe minanibo ya hema welaloti holito fe-fe ane? Hemakafo lohumito fe-fe ane? loti loga o edato, ³liwila oto lobibo, Nemo yagi ha ma loga o betinogolowe. Lonumilo. ⁴Yoni ya hema welaloti wenina noku i betiye? Okulumau nebo we welaloti nefemo, ido wenina wetinaloti nefe? loto loga o betiye. ⁵Loga o betito, eimotina loyolalo-melo oti fetu labo, Lemo ya okulumau nebo welokati ne, loto lanubo ya emokafo ya, Aiyo, hemotina ya neidafaiti holi hikito umámae? loto lolumunogolaiye. ⁶Ido weninalokati ne, loto lanubo ya wenina muki yasi holiyabo Yoni ya polofeti ne, loti holiyama nenako, hefanagunu hofu ledo fulinigilae, loti holiyabo yagunu ⁷liwila oti lomuwabo, Igalekati ne? Lemo holifefe ladámone, loti lomuwato, ⁸Yesukafo libo, Nemo yagi

hema welaloti meleka idafa feyobo ya lobiyámanogolowe, loto lobiye.

**Hiyaba we nosámabo nala
waini migu onona liyabo ha**

(Mt 21:33-46, Mk 12:1-12)

⁹Ido Yesu ya wenina muki wase ibo ha apito fetu lobibo, We makafo nala waini hifiyobo mine ya hiyaba o minanune, lanabo meina numunae, loto ononawa adinalo molo itoto mika faiga uto yalo hamena fana ne. ¹⁰Neto, ilawa inaibo hamenalo ya houba-nabala we ma mineuti ilawa malekama muwato lito anaiye, loto mina hiyaba o minabo we minado ilifi molaito, u fedifa, hofoti, idafa ma umámoti, heni edato, aifa liwila oto aye. ¹¹Liwila oto aito, houba-naba we ma ilifi molaito, minadoka wifa, emogi hofoti li nosámibo o edoti idafa ma umámoti heni fulu edato aifa liwila oto aye. ¹²Liwila oto aito, houba-nabala we mama ilifi molaito, minadoka wifa, ayaidana oti hofu edoti ula li nosámibo o edoti itifuwae. ¹³Itifuwato, nala waini mina yawala yakafo fetu loto libo, Neidafa-neidafa feyanowe? Hipane lune-hane muwobo we ya minado ilifi molanowe. Ilifi moloto unaibo ya hala holinigilae, loto holito ilifi molaiye. ¹⁴Ilifi molaito, minadoka wifa, wa edoti loyolalo-melo oti fetu labo, Wewa aibo yakafo melafo fulinaibo hamenalo idafa-adafala weuna fi edaibo ya linogolainako, yagunu hofu fuliyokelo. Leimote melafo fulinaibo hamenalo ya weuna fi edaibo idafala muki ya linogolone, loti ¹⁵ya analo-hinalo liti nala waini migu yauti li fulu feka iti hofu fuliyae. Yagunu hemotina hatina kiyalo. Nala waini mina yawala yakafo neidafa-neidafa o betinaibo ne? ¹⁶Emokafo minado uto ya nala waini mina hiyaba o edabo wewa muki ya hofu beti fulito, migu ononawa ya eito wenina adinalo molanogolaiye,

loto lobiye. Lobito, hawa holiyado feto labo, Ei, feto ámanaibo ya dowa ne, loti lae.

¹⁷ Feto lato, Yesukafo wenu wa betito, feto lato lobibo,

Hefana ya numuna huwabo wenina wa edo aifa idafaidana itabo nefa, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 118:22) nebo hawa monala ya hemotina igaidana oti lanabo ne? ¹⁸ Holilo. We makafo hefanawama yalo lumu fou lanaibo ya aubala leko-mako oto li hopa anaibo ne. Ido hefanawa yakafo we ma meyalo limo inaibo ya wewa ula ya metala-atala anaibo ne, lato lobiye.

¹⁹ Feto lobito, lo molaibo ha api itibiyabo wegi, ido sokila hi muwabo we hiyabatina wegi ya Yesukafo wase ito hawa libo ya eimotina lo betibo ha holititi, ayalo analo-hinalo linune, loti hanu ya moni wita afa, wenina holitina holiyae.

**Hefana takisi Sisa munube?
loti Yesu loga o edabo ha**

(Mt 22:15-22, Mk 12:13-17)

²⁰ Ena hiyaba abo ya wenina maleka ya momona oti idafa ma anaido wa edanae, loti idipi molae. Idipi molabo weninawa ya monate fefe libo wenina minone, loti sugi idafa feyae. Feyabo ya Yesu ha lanaibo ya holito sigiya lo edanubo mona ma moni wita oto, li oloto pito ilimito uto gamani hiyaba we wenaba analo molanune, loti holiyabo yagunu ²¹ feto loti loga o edabo, Api lilibiyanibo we, holiyonibo ya hemo ha onako lato mona fefe liboko api itibi-itibi anibo ne. Ido wenina molo yoilumu o biyámáne. Ido Goti hanulalo monin-ubo mona ya ona fefe lato api lilibi-lilibi o minane, lato holi minone. ²² Yagunu lagetoto holinune. Hiyaba we wenaba Sisa hefana takisi mu-mu onibo mona ya fefe

loto nefe? loti loga o edae. ²³ Feto loti loga o edato, hepa molo edabo holito feto lobibo, ²⁴ Hefana denaliyasi ya nilibilo. Weunagi lufuwalagi hefanawalo nebo ya hema idafala ne? lato loga o betito, liwila oti feto loti labo, Ya Sisa weunagi lufuwalagi ne, loti lomuwapoto, ²⁵ feto lobibo, feito Sisa idafala liti ya Sisa liwila oti muilo. Ido Goti idafala liti ya Goti liwila oti muilo, lato lobiye. ²⁶ Ido emotina yasi Yesu ya wenina nomudinalo ha lanaibo ma liti sigiya lo edanabo ha ma ogofuti oloto piyámae. Ido liwila oto ha lobibo holiti elegiti, ha ladámoti minae.

**Fuliyaguti hofa sinoiyabo
yagunu Yesu loga o edabo ha**

(Mt 22:23-33, Mk 12:18-27)

²⁷ Ena Sadusi we maleka wenina fuliyaguti hofa sinoiyámanabo ne, loti holiyabo wenina ya Yesu nedo loti feto loti loga o edabo, ²⁸ Api lilibiyanibo we, Mosesekafo mono ha lufuwau feto lato libo, We ma olufola hedámoto fuliyagetoma, olonafo hofawa neto unalafo wena-hiyona ya lito yalafodo olufo li oloto pi edanaie, lato libo ne. ²⁹ Yagunu we ma hipala seweni (7) minagu yauti homu we yakafo wena lifa, olufola hedámoto ya fuliye. ³⁰ Ido fulibo we unalafo makafo wenawa lifa, ayaidana oto fuliye. ³¹ Fulito, aliga unalafo naba tili (3) yakafo lifa, fuliye. Feti hipawa seweni (7) yama ayaidana oti liti olufola ma hedámoti fuliyae. ³² Fuliyato, ido aliga wenawa yamagi fuliye.

³³ Ena fuliyaguti hofa sinoinabo hame-nalo we seweni (7) ya wenawa liyaboma nenako, yagunu aya hamenalo ya hema olonafo minanaibo ne? loti loga o edato, ³⁴ Yesukafo liwila oto feto lato lobibo, Onesa hamena melo minabo wenina ya we wena mofu moloti, we wena adinalo li bi minae.

³⁵Feto feyafa, ido aliga hamena naba fedanaido yalo Gotikafo wenina maleka yagunu fetu libo, Monatina fefe libo wenina fuliyaguti hofa li sinoi betiyoto nemogi minanae, loto lo betibo wenina ya we wena mofu molámoti, we wena adinalo li biyámanigilae. ³⁶Aya weninawa ya enisole yaidana oti hofawa minomo yoti ya hofa ogofuti fuliyámanigilae. E'e, ido fuliyaguti li hofa sinoi betibo nenako, Goti olufola minae. ³⁷Ido Mosese yagi yá hefolalo so libo hala ya lufuwa igu yau Wenaba hala yagunu fetu libo,

Nemo ya Abalahamu Gotila minoto, ido Aisaka Gotila minoto, ido Yekopu Gotila ne,

loto ha mono lufuwau (Kis 3:6) nebo ha yakafo wenina fuliyabo ya fuliyaguti hofa sinoinae, loto api lilibiye. ³⁸Yagunu emo nomunalo weninala muki ya hofawa minomo yowabo nenako, Goti ya fuliyabo wenina Gotitina minámifa, hofawa minabo wenina Gotitina ne, loto lobiye.

³⁹Feto loto lobito, lo molaibo ha api itibiyabo we malekamasi liwila oti fetu lomuwo, Wenabao, hemo ha lagetowa liye, loti, ⁴⁰holi bito hofa logamiga o edámae.

Yesukafo Kilisto yagunu loga o betibo ha

(Mt 22:41-46, Mk 12:35-37)

⁴¹Ena Yesukafo ya fetu loto lobibo, Goti ilifi molaibo we Kilisto ya Defiti ouwamela ne, loti lo minabo ya neidafaiti lae? ⁴²Defiti eimola yakafo Mono Nama lufuwa iyagu yau fetu loto libo, Wenaba yakafo Wenabane ya lomuibo, Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ⁴³ya uwokafo-mota fulo higa feumau betinogolowe, loto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) ya libo ne. ⁴⁴Feito Defitikafo ya Wenabane

ne, loto linako, igaidana oto emo yufa figuti nebo ne? loto loga o betiye.

Api itibiyabo we monatina yagunu lobibo ha

(Mt 23:1-36, Mk 12:38-4 Lu 11:37-54)

⁴⁵Wenina muki ha libo holi minado Yesu ya ege-ege moniyabo we fetu loto lobibo, ⁴⁶Hemotina ya lo molaibo ha api itibiyabo we yagunu wati hiyaba oti monilo. Emotina yasi utinalo owo fana-fana holoiti moniti, ido maketilo ya wenina wa ledoti aiyo-weiyo lolumunae, loti holiti, ido mono numugu yowabo ya wenina nomudinalo folomo welalo yako minanune, loti holiti, ido wetina-idafa nanune, loti abo hamena ya folomo welalo homu yaloko minanune, loti holi minae. ⁴⁷Ido wena-hiyona numunatina idafa-adafatina aifa liti, ido wenina wa ledanae, loti ha fana-fana Goti lomu-lomu o minae. Aya weninawa ya lifima ha naba-naba liwila oto binogolaiye, loto lobiye.

Wena-hiyona makafo Goti idafa ma muibo ha

(Mk 12:41-44)

21 Yesu ya wa faka loto idafa-adafa wa nabo wenina yasi hefana ya fele huliyagi numuna nabau hefanahuwamena yau fulo minabo ya wa betiye. ²Wa betito ido wena-hiyona ma idafala minámibo ya loto hefana luta hefola loitiko ya wani (1) toya yaidana oto fulaibo yagi wa edaiye. ³Wa edoto fetu loto libo, Ha ona lobiyowe. Wena-hiyonawa idafala minámibo hefanala fulaibo yakafo wenina malekama hefanatina fulaboma ya li fulo betiye. ⁴Aya wenina ya idafa-adafa wa nabo yauti fulato, idafatina muki aifa nefa, ido emo idafala minámigu yauti ya idafa hefola efoma mino edaido muki moda fulo hulito ya ma minámiye, loto lobiye.

**Yesukafo fele huliyaagi numuna
naba u hopa unaibo ha libo**

(Mt 24:1-2, Mk 13:1-2)

⁵Ena ege-ege moniyabo we maleka-masi weninasi hefana lali-idafa molabogi, ido Goti lutina-hatina muti muwabo idafagi yakafo fele huliyaagi numuna naba ekeni li edabo ya wati lomo uwafa, ido Yesukafo lobibo, ⁶Idafawa me ya wabo ya hamena aliga oloto pinaibo hamenalo hefana makafo hefana ma mulalo nebo ya waitámoti, muki ya holi-makoli anigilae, loto lobiye.

Hena naba oloto pinaibo ha

(Mt 24:3-14, Mk 13:3-13)

⁷Ido emotina yasi feti loti lomuwabo, Api lilibianibo we, idafawa ya nenafeko fedanaiye? Ido nena mebe-maba oloto piyageto idafawa ya moda alili molaiye? loto holinune, loti loga o edato, ⁸liwila oto feti lobibo, Hemotina hote itanae, loti wati hiyaba oti monilo. Wenina abi loti ya loti huline liti feti lanabo, Nemo ya wewa ya minowe, loti ido, Hamena naba ya moda alili aiye, loti lanigilae. Hemotina ya weninawa ya egetina molámilo. ⁹Ido fina ha ido lowa ha holitima, holi biyámaneyo. Idafawa ya homu oloto pinogolaifa, mika okuluma hulanaibo hamena ya ayalo fedámanaibo ne, loto lobiye.

¹⁰Ido ha ma onu ito lobibo, Ido wenina mikau-mikau fina lowa fimo uwato, ido mikalo hiyaba we ma weninalagi ido hiyaba we ma weninalagi lowa fina fimo unabo ne. ¹¹Ido mika mima naba-naba anaiye. Ido inagunu naba fedanaiye. Ido eba maleka idafa hilinabo idafa nosámibo-asámibo oloto pinaiyi. Ido idafa mona-mona holi naba-naba binaibogi, ido okulimaloti mebe-maba naba-naba yagi ya oloto pinogolaiye.

¹²Idafawa muki ya oloto piyámageto hemotina adinalo-hidinalo liti li

nosámibo o betiti, idipiti mono numuna hiyaba wegi ido nala numuna hiyaba wegi adinalo molanabo ne. Ido mikalo wehudigi wenina hiyabatina we wenabagi nomudinalo ya sinoi betinigilae. Hemotina nemo huline li minabo yagunu feti fe betinigilae. ¹³Feti fe betinabo hamenalo ya hemotina hala ukuwa dowa ya lo oloto molanigilae. ¹⁴Hemotina lo oloto molato, sigiya lo betinado nena ha liwila oto lobinubo ne, loto hate loiti-loiti kiyámanune, loti auba iti holilo. ¹⁵Neimone yakafo wetinalo ha moloto ido manadinau molanobo ha ya uwotinafo-mota yasi hatina iti lumuti li fulo betinune, loti lanabo ya ogofuwámanigilae.

¹⁶Hemotina ya otinafo, metinafo, yatinafo unatinafo-mota ido minabo yufa weninatina, ido yotinawe-mota yasi uwotinafo-mota adinalo molato, minagu yauti maleka ya hofu beti fulinigilae. ¹⁷Ido hemotina ya weninane minanako, wenina muki lutina-hatinau holi nosámibo-asámibo binigilae. ¹⁸Feti feyanigilafa, manadina opala mako ma ya u hopa ámanogolaiye. ¹⁹E'e, hemotina mino auba iti minanabo ya hofawa minomo yonabo mona oloto pi betinogolaiye, loto lobiye.

Yelusalemu u hopa unaibo ha

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰Ido ha ma onu ito lobibo, Ena himiwe nuba naba yasi loti Yelusalemu li hona anabo wa betinado ya moda u hopa unaibo hamenala alili aiye, loti ya holinigilae. ²¹Aya hamenalo Yudia mikalo minanabo wenina ya obulaleka holi wilalo. Ido numuna meya nabau minanabo wenina ya ebawa fuloti wilalo. Ido migu minanabo wenina ya numuna meya nabau yowámilo. ²²Aya hame-nawalo ya lifima ha liwila oto binaibo hala lufuwa iyabo muki yama u ayalo in-

aiye. ²³Ido aya hamenalo aiyo, wenipa olufo houmatinau nebogi, ido wenipa olufotina amina no minanabogi ya hena naba-naba holinigilae. Ido wenina muki mikawa melo minanabo ya hena naba holiyato, Gotikafo weninawa lifima ha liwila oto binaiye. ²⁴Ido uwotinafo-mota yasi hofu-hofu beti abo mi yakafo hofu beti, ido nala i betiti, idipiti mikau-mikau unigilae. Ido eito feka wenina yasi Yelusalemu mikalo hidina lala imo moniyato, hamenatina hulageto hofa lala iyámanigilae, loto lobiye.

We Hula liwila oto anaibo ha

(Mt 24:29-31, Mk 13:24-27)

²⁵Ido ha ma onu ito lobibo, Ena fo, igana, ofiya yalo mebe-maba oloto pinogolaiye. Ido mikalo wenina mikau-mikau minabo yasi ho nokafo sato moloto naba-naba aibo nola naba lanaibo ya holiti hatina ligi-ligi kiti holi naba binogolaiye. ²⁶Ido okulumalo idafa nebo ya momoga anaibo nenako, wemoli mikalo idafa ma oloto pinaibo wanune, loti hiyaba o minanabo ya holi naba-naba biyageto, fuliyabo yaidana oti minanigilae. ²⁷Aya hamenalo We Hula nemo ya okulumalo limuku lo fedoto aubane nabagi, ido lamena nabagi oto wa nedanigilae. ²⁸Aya idafawa apito oloto pinaibo, meina fito wina betiyobo hamena moda selo molo nenako, yagunu sinoiti wa faka lalo, loto lobiye.

Yá sigolo wase ibo ha

(Mt 24:32-35, Mk 13:28-31)

²⁹Yesukafo wase ibo ha fetu loto lobibo, Hemotina ya yá sigologi ido yá malekama muki wati monatina holilo. ³⁰Yá aila hofawa inaibo, heimotina ya wati, ayalo fo lanaibo hamena selo molaiye, loti ya holi-holi ae. ³¹Feito idafawa lobiyobo yagi oloto pito, hemotina wa edo minanabo, Goti

we hudite weninala hiyaba o ledaibo hamenala selo molaiye, loti holinigilae.

³²Ha ona lobiyowe. Hamena onesa me ya minabo wenina maleka fuliyá-mato ya idafawa muki lobiyobo ya oloto pinaibo ne. ³³Holilo. Mika okuluma ya hulanogolaifa, nemo hane ya minowa-minowa omo yoto huladámánaibo ne, loto lobiye.

Yesukafo ege molabo weninala wati hiyaba oti monilo, loto libo ha

³⁴Hemotina ya wati hiyaba oti monilo. No-ano wetina-idafa naba nato, nomudina monito hatina-manadina u hopa unaibo mona, ido utina etuwa idafa yagunu hatina abi kiti, lutina-hatinau hena naba-naba holitanae, loti hamena naba yakafo helefu hu liyabomaidana oto haita oloto pi ledotanaiye, loti wati hiyaba oti monilo. ³⁵Feito aya hamenawa ya wenina muki mikau-mikau minanado yalo ya oloto pinogolaiye. ³⁶Yagunu idafawa oloto pinaibo li yoima o ledotanaiye, loto ido We Hula nomunalo ogofuto sinoi minanogolone, loto ade li faka lo, loti hamena-hamena wati hiyaba oti moniti Goti lomumo yoilo, loto lobiye.

³⁷Ido hamena-hamena Yesu ya fele huliyaagi numuna nabau ya api itibi-itibi o neto, lunaga molaito, numuna meya fulitoto Olifi obulalo yoto yalo ya lubuka mino-mino aiye. ³⁸Feto fe neto ho lito wenina muki ha lanaibo ya holinune, loti fele huliyaagi numuna nabau loti nuba ae.

Yudasikafo Yesu uwolafo-mota adinalo binowe, loto lobibo ha

(Mt 26:1-5, 14-16, Mk 14:1-2, 10-11, Yo 11: 45-53)

22Ena folima ya beleti lifefe loti pupu libo idafa yisi molámoti aifa hiti no-no abo foliwa huliya Uta o

Betibo hamena ya alili molaito, ²Goti sokila hi muwabo we hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo we yagi ya wenina holitina holiyanako, yagunu Yesu ya igaidana oto hofu fulinune? loti hanu ma moni wita omo uwae.

³Feti minato, Yesu ege-ege moniyabo we tuwelu (12) minagu yauti we ma huliya Yudas huliya ma Isikaliyoti nebo ya Satanikafo lulau yoiye. ⁴Lulau yoito, Yudasikafo Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we ido fele huliya nu-muna naba himiwe hiyabatina we minado uto Yesu ya adinalo molanaibo ha ya lobito, maina loyolalo-melo o minae. ⁵Loyolalo-melo o minoti, lutina-hatina ake naba-naba iti ya hefana humunune, loti lomuwo, ⁶O, loto wenina naba minámabo hamenalo Yesu uwolafo-mota adinalo binowe, loto hiyaba o ne.

**Yesugi ege-ege moniyabo
wegi wetina-idafa nabo ha**

*(Mt 26:17-25, Mk
14:12-21, Yo 13:21-30)*

⁷Ena folima ya beleti lifefe loti pupu libo idafa yisi molámoti aifa hiti no-no abo hamena ya oloto piye. Aya hame-nalo ya Uta O Betibo hate molotanaie, loti sipisipi mofola ya hofoti no-no ae. ⁸Yagunu Yesukafo Pitate Yonite fetu loto idipi molaibo, hemotina ya uti Uta O Betibo hobina nanubo hofu hinaie, loto lobito, ⁹liwila oti fetu lomuibo, Numuna igau hofu hinoie? loti loga o edaito, ¹⁰fetu loto lobito, Holiliyo. Hemotina numuna meya nabau yonaido ya we ma no fi-fi abo masa mofuto anaibo we ya hatula oti, ege moloti wiliyo. Ido numunalau yonaibo ya ayau yoiyo. ¹¹Yoti numuna yawala fetu lomuliyo, Api lilibibo wekafo nege-nege moniyabo wegi Uta O Betibo hobina nanubo eba igau ya ne? loto loga o hedaiye, loti lomuliyo. ¹²Fetu lomu-naibo ya eba naba ma folomo hunu-anu

wiliyabo eba ya itibiyageto yau wete-idafa hofu hiliyo, loto lobito. ¹³Lobito, fulu edo itoti uti, Yesu libo idafawa yaidana li oloto piti, Goti Uta O Betibo wetina-idafa hofu hiyaiye.

Yesukafo mono hobina bibo ha

*(Mt 26:26-3 Mk 14:22-26,
1 Ko 11:23-25)*

¹⁴Ena hamenawama lo fedito, Yesugi ido aposolola yagi idafa nanabo folomolo amedoti minae. ¹⁵Amedoti minato, fetu loto lobito, Miluma holinobo hamenane alili aibo yagunu homu ya Uta O Betibo wete-idafa meya hemotinagi nanune, loto auba ito holiyowe. ¹⁶Ido aya yagunu ha ma lobiyowe. Nemo ya Uta O Betibo wete-idafa hofu námoto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ebalo Uta O Betibo mona ona ya anaibo yalo hofu nanowe, loto lobito.

¹⁷Lobito ya nomu litoto, dowae, lalowe, loto lomuto ya fetu lobito, Hemotina liti minagu ya hona molalo. ¹⁸Ha ma lobiyowe. Nemo ya no waini hofu námoto Goti wehudi weninala hiyaba o ledanaibo hamena oloto pinaibo yalo hofu nanowe, loto lobito. ¹⁹Fetu lobito beleti lito, dowae, lalowe, lomuto ya lekoto bito fetu loto lobito, Me ya ya nemo une nebo ya hemotinagunu mu minowe. Monawa fetu molanabo hamenalo ya hatina ki numuti fetu molomo yoilo, loto lobito. ²⁰Ido aliga no hulotiti ya nomuma yagi ayaidana oto lito fetu lobito, Nomu meu ya nemo lunune ya Gotigi li hutifina betibo ha hofu li auba i edaibo lunune ya hemotinagunu lekinobo ne. ²¹Feito nefa, nemo uwonefo-mota adinalo molanaibo we ya nemote folomolo melo ya maina wete-idafa no minoiye. ²²We Hula nemo ya Gotikafo, Fetu feyanane, loto libo welalo ya molanogolofa, ido uwonefo adinalo molanaibo we ya aiyo, lifima ha naba-naba liwila oto linaibo ne, loto lobito.

²³ Feto loto lobito, eimotina minagu yau, Hemakafo ya feto feyanaiye? loti loga-loga ae.

Hemakafo u homu uto naba ne, loti moliya fiyabo ha

²⁴ Ena ege-ege moniyabo we yasi moliya fi filiga-filiga oti ya labo, Leimo yauti hema huliya u homu uto ne? lato, ²⁵ Yesukafo ya feto loto lobibo, Eito feka wenina mikalo hiyabatina we wehudi yasi wenina auba iti hiyaba o betiyato, ido hiyabatina we ma hulitina ya wenina hounatinafo-motae, loti molae. ²⁶ Feti molabo mona yaidana oti hemotina molámilo. E'e, hemotina minagu yauti huliya nebo we ya hemotina unatinafo aliga we yaidana oto minanaiye. Ido hiyabatina we ya houbanaba we yaidana oto minanaiye. ²⁷ Holilo. We loiti yauti hema ya huliya nebo we ne? We ma amedoto minoto wela-idafa no nebo wefemo, ido houbanabala we wela-idafa hofu hi munaibo we ne? Wela-idafa no nebo we ya huliya nebo we ne, loti holi minae. Feito nefa, ido nemo ya hemotina minagu minobo ya houbanabatina we yaidana oto minowe.

²⁸ Ido idafa-adafa muki hepa molo numunowe, loto fedibo hamenalo ya hemotina yasi fulu nedoiti aguwámoti nemogi maina mino-mino aboma wenina ya minae. ²⁹ Ido Menefokafo hiyaba we wehudi onona numibo yaidana oto nemo ya hiyaba we wehudi onona ya hemotina biyowe. ³⁰ Nemo hiyaba we wehudi onona linodo yalo hemotina nemogi maina idafa noti, ekeni folomolo amedoti minoti, Isilaeli wenina afu monalo-monalo tuwelu (12) ya hona molo betiti weninawa hiyaba o betinae, loto ononawa biyowe, loto lobiyowe, loto liye.

Yesukafo Pita ya huline li faluku anane, loto libo ha

(Mt 26:31-35, Mk 14:27-31, Yo 13:36-38)

³¹ Yesukafo libo, Saimoniyo, Saimoniyo, Satanikafo suwa witi ilawa lilika iyabo yaidana oto hemotina ya lilika inofao, loto Goti lomuifa, ³² ido nemo yakafo holi hikitanibo ya hulotanaiye, loto hemogunu holito Goti lomuwoe. Ido hemo elepa ito liwila oto ananido ya hounakafo-mota li aubafofo lo betiyo, loto lomuiye.

³³ Feto loto lomuito, liwila oto lomuibo, Wenabao, hemo nala fi hedanafe, ido hofu fulinafe, unanido ya maina unogolowe, lito ³⁴ Yesukafo libo, Pitao, lohomowe. Okolofokafo eletifo luwaila nola ladámageto hemo hamena loitigi-makogi ya wewa wa edámowe, loto huline li faluku nedanogolane, loto lomuiye.

³⁵ Ena Yesu ya loga o betibo, Homu idipi moloto hefana otina, ido owo, ido hidinalo holoiyabo idafa ya liyámoti moniyabo yama idafa ma mino betiyámibo nefe? loto loga o edaito, liwila oti lomuwoe, Lemo ya idafa ma moni wita ámone, loti lomuwoe. ³⁶ Lomuwoe, emo feto lobibo, Feito ya nefa, onesa ya hefana owo wa nanabo ya liti, ido owo yagi liti, ido fina finabo mi wa námotima, utinalo owo ya hefanalo fuloti meina linabo yakafo fina finabo mi ya meina fiyalo. ³⁷ Lufuwa igu feto libo, Emo ya holiti holiyámoti abo wenina yaidana oto ne, loti wa edabo ne, loto ha mono lufuwau (Ais 53:12) nebo ha yama nemodoka hulawa anogolaiye. Ona, nemogunu lufuwa iyabo muki ya moda hulawa o hulanogolaiye, loto lobiye. ³⁸ Feto lobito, ege-ege moniyabo we feto loti lomuwoe, Wenabao, lemo ya fina finubo mi loiti ya li minone. Wao,

lomuwato, liwila oto lobibo, Moda ya ogofuiye, loto lobiye.

**Yesukafo Getesemani hinibau
uto Goti lomuibo ha**

(Mt 26:36-46, Mk 14:32-42)

³⁹Ena Yesu ya hamena-hamena o-o aibo ya loto Olifi obulalo ya yoito, ege-ege moniyabo we ege uwae. ⁴⁰Ege uwato, ido ebawalo yama lo fedoto ege-ege moniyabo we feti lobibo, Hemotina ya mona nosámibo yakafo hepa molo ledageto ya lumu fou lotanune, loti Goti ya lomutiko minalo, loto lobiye. ⁴¹Lo-bitto fulo betitoto emotinalokati monimo hefola ma uto, hina obula fito ya Goti feti loto lomuibo, ⁴²Menefo, miluma holiyobo kapu me ya ya li fulo nedo, loto holiyobo nefa, heimoka holinanido ya molo nedo, loto lomuiye.

[⁴³Feti lito, okulumau yati enisole makafo oloto pi edoto auba muiye.

⁴⁴Ido Yesu ya lula-halau hena naba-naba holito, Goti ya auba ito lomumo yoibo hola-welalo ya hosa fibo ya lunu yaidana oto mikalo ya lumiye.]

⁴⁵Feito lomu itoto ya sinoito, liwila oto ege-ege moniyabo we minado uto wa betibo ya lutina-hatinau hena naba aibo yagunu awisa loti uwo uno minae.

⁴⁶Uwo uno minabo ya feti loto lobibo, Hemotina neidafaito uwo uno minae? Mona nosámibo hepa molo ledanaido ya lumu fou lotanune, loti Goti lomu-lomu o minalo, loto lobiye.

**Yudasikafo Yesu uwolafo-mota
adinalo molaibo ha**

(Mt 26:47-56, Mk 14:43-5 Yo 18:3-11)

⁴⁷Yesu hawa ya feti lo neto, wenina naba mau minabo emodoka lo fedato, ege-ege moniyabo we tuwelu (12) yauti wema huliya Yudasi yakafo li homu moloto idipito Yesu nedo loto, mudo edanowe, loto selo aifa, ⁴⁸Yesu ya loga o edaibo, Yudasio, We Hula nemo ya

mudo nedananibo yakafo li uwonefo-mota adinalo molabe? loto lomuiye.

⁴⁹Ido Yesu ege molabo we ya idafa fedanogolaibo ya holiti feti loti lomuwabo, Wenabao, lemo ya fina fi-fi onibo mite yakafo hofi betinube? loti loga o edoti, ⁵⁰emotinalokati makafo sokila hi mu-mu abo we wenabatina houba-nabala we aibo migunu hala onaleka ya fuko fulitaifa, ⁵¹Yesu ya idafawa wa edoto feti libo, Mona ya fulitalo, loto wewa hala ya lito li faka lo edaiye.

⁵²Ena Yesukafo Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we, ido fele huliyaigi numuna naba hiyaba abo himiwe hiyabatina we, ido we kilofo hulinagi we ya, analo-hinalo linune, loti lo fedabo ya feti loto lobibo, Hemotina holiyabo nemo ya ugele wenaba ne, loti holiti migi, ido mainafagi liti minodo afe?

⁵³Hamena-hamena ya fele huliyaigi numuna naba ebalo hemotinagi minobo yama anelo-hinelo liyámaboma ne. Anelo-hinelo liyámabo nefa, onesa me ya hamenatina neto ido midipu ibo hiyaba we hamenala ya ne, loto lobiye.

Pitakafo Yesu huliya li faluku aibo ha

(Mt 26:57-58, 69-75, Mk 14:53-54, 66-72, Yo 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Ena emotinasi Yesu analo-hinalo liti, ilimiti uti sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba numunalau yowae. Yowato, Pita ya faigato moloto egetina monimo wiye. ⁵⁵Egetina uto numunawa hilalau ya yoti, so hiti labi oti minado ya Pita ya u ayau keloto minagu ne. ⁵⁶Neto, houba-naba olu makafo loto so lamena aido yalo amedoto nebo ya wa edoto, wenu wa edofefe loto feti libo, Wewa me ya emogi maina minanima ne, loto lifa, ⁵⁷ido Pita libo, Oluwo, nemo emo wa edámoboma ne, loto li faluku oto lomuiye. ⁵⁸Lomuito, ido aliga hefo-

lama ya we makafo wa edoto fetu loto lomuibo, Hemo yagi hounalafo-mota minagu yauti ya minane, loto lito, liwila oto lomuibo, We meyala, nemo ya feito minámowe, loto lomuiye. ⁵⁹Fetu lomuuito, ido aliga wani (1) auwa yaidana oto minoto, we ma loto lo gedoto libo, Ya ona lowe. Wewa me ya Galili we nenako, Yesugi nebo ya ne, loto lifa, ⁶⁰Pita liwila oto lomuibo, We meyala, ha lanibo ya holife loto holiyámowe, loto lo nedo ayalo okolofo kokololo liye. ⁶¹Kokololo lito, Wenabakafo liwewe oto Pita wenu wa edofefe loto wa edaito, ha homu fetu loto lomuibo, Okolofokafo eletifo luwaila nola ladámageto hemo hamena loitigi-makogi huline li faluku nedanogolane, loto lomuibo ha ya holito, ⁶²feka uto hufo naba-naba aiye.

Yesu hiya o edoti hofu edabo ha

(Mt 26:67-68, Mk 14:65)

⁶³Ena Yesu hiyaba o edoti minabo we yasi hamana hiti ya hofu edo minoti, ⁶⁴lafo-lafogunu nomunalo itoti lomuwbawo, Polofeti ha lolomo. Hofaibo we ya hema ne? loti loga o edoti, ⁶⁵ido ha nosámibo-asámibo ha muki ya lomuwa.

Kanisole nomudinalo Yesu li halo sinoi edabo ha

(Mt 26:59-66, Mk 14:55-64, Yo 18:19-24)

⁶⁶Ena ho lito leda Yuda wenina we kilofu hulitinagi wegi, ido Goti sokila hi muwabo we hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo wegi ya kanisole nuba oti minado Yesu ya ilim-iti uti nomudinalo li sinoi edae. ⁶⁷Li sinoi edato, fetu loti loga o edabo, Hemo ya ilifi molaibo we Kilisto minagetoma, lolomo, loti lomuwbawo, liwila oto fetu lobibo, Nemo ya hemotina lobiyotoma, holi hikito nomámanigilae. ⁶⁸Ido loga o

betinobo ya liwila oti lonomámanigilae. ⁶⁹Feito nefa, onesa hamena melekati We Hula nemo ya Goti aubafofo libo we ana onaleka amedoto minanogolowe, loto lobiye.

⁷⁰Fetu loto lobito, emotinasi loga o edabo, Yagunu ya hemo Goti Hipala minabe? loti lato, liwila oto lobibo, Heimotina, feito minane, loti labo ya ha ona lae, loto lobiye. ⁷¹Fetu lobibo hawa ya holiti fetu labo, Leimote ya neidafaito ha magi ya holinubo ne? Eimola welaloti ya moda holiyone, loti ya lae.

Pailati nomunalo Yesu li halo sinoi edabo ha

(Mt 27:1-2, 11-14, Mk 15:1-5, Yo 18:28-38)

23 Ena mau minabo wenina muki ya sinoiti, Pailati nedo ilimiti ²uti, sigiya fetu loti labo, Aya we yamo lemo Yuda wenina muki li hopa o ledi nebo we ya li oloto piyone. Emokafo fetu libo, Hemotina hefana takisi Lomu hiyaba we wenaba Sisa umámanae, loto lobiye. Ido, Nemo nilifi molaibo we Kilisto ya hiyaba we wehudi ya minowe, loto fetu lo ne, loti lomuwa. ³Fetu lato, Pailatikafo holito fetu lomuibo, Hemo ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi minabe? loto loga o edaito, Yesukafo liwila oto libo, Ona lane, lito, ⁴Pailatikafo Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we ido wenina muki mau minabo ya lobibo, Nemo ya wewa lifimala moni wita oto li oloto piyámowe, loto lobiye. ⁵Lobifa, ilalu huti lo gedoti lomuwbawo, Wewa yakafo api itibibo hala yamo Yudia mikalo minabo wenina muki lutinahatina li hopa o betimo wiye. Li hopa o betibo ya Galili mikalo yaloti apito itibimo aibo loto onesa melo ya fediye, loti lomuwa.

⁶Pailati ya hawa holito fetu libo, Wewa ya Galili we nefemo? loto loga o betito, ⁷ido Heloti hiyaba aibo ebal-

aloka yati aiye, loti labo ya holito, Heloti ya onesa Yelusalemu nema nenako, emo nedo ilimiti unae, loto idipi molaiye.

**Yesu Heloti nedoka ilimiti
uti sigiya lo edabo ha**

⁸Idipi molaito, Heloti nedoka ilimiti lo fedato, Heloti ya hamena fana Yesu hala holi-holi o nebo nenako, wa edanowe, loto holito wa edoito ake naba-naba ito, Goti aubala nilibinaibo idafa ya li oloto pi nedageto wa edanowe, loto holi ne. ⁹Feito holi minoto Yesu loga-miga o edomo wifa, liwila oto ha ladámoto ne. ¹⁰Ha ladámoto neto, Goti sokila hi muwabo we hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo we yasigi yalo sinoi minoti auba iti sigiya lo edo minae. ¹¹Feto feyato, Helotigi ido himiwelagi yasi noka hedo muti, hamana hiti, hiyaba we ulalo owo ma holoi edoti, Pailati nedoka hofa ilimiti unae, loti idipi molae. ¹²Ido Pailatite Helotite homu ya uwolafo-uwolafo minaibo nefa, ido fo hamena yalo ya yowo molaiye.

**Pailatikafo Yesu yá yofolo
hofo edalo, loto libo ha**

*(Mt 27:15-26, Mk
15:6-15, Yo 18:39-19:16)*

¹³Ena Pailatikafo sokila hi muwabo we hiyabatina wetina, ido wenina hiyabatina we nabagi, ido aifa wenina muki yagi li nuba o betito, ¹⁴feto loto lobibo, Hemotina wewa Lomu gamanigi fina lowa finune, loto wenina lutinahatina fali witunu ibo we ne, loti lo edabo ya nemodoka ilimiti ato, nemokafo nomudinalo ya sigiya lo edabo hatina holito, lifimala ya moni wita ofa, ma li oloto piyámowe. ¹⁵Ido Heloti yagi ayaidana oto lifimala ma li oloto piyáminako, yagunu ya lemodoka ilifi molaibo ya moda holi minae. Wewa ya idafa ma hofa fulinubo idafa ma o molámiye. ¹⁶Yagunu ya ikula hofa edoto, nalauti

wina edoto fulo edanogolowe, loto lobiyeye. [¹⁷Feto lobibo ya aya foliwa ya nalalo we ma nalauti wina edoto fulo edo, loti lomuwapo wewa ya nalauti wina edanaeye.]

¹⁸Feto lobibo hawa ya holutiti ha notina li maina moloti hai moloti lomuwapo, Wewa ya hofa fuliyo. Balabasi nalauti wina oto adelo molo, loti lomuwapo. ¹⁹Feto loti labo Balabasiwa ya numuna meya naba fina-lowa hito, gamani wenina fi hofa betito, we ma hofa fulito, yagunu nala numugu fulo edabo ne. ²⁰Ido Pailatikafo Yesu wina edanowe, loto holibo ya hofa lobifa, ²¹ido ilalu huti hai moloti feti labo, Yá yofolo hofa fuliyo. Yá yofolo hofa fuliyo, loti lo minae. ²²Feto lato, emokafo hofa feti loto lobibo, Neidafaiye? Nena mona nosámibo ya molaibogunuwe? Nemo ya wewa hofa edo fulinabo lifimala ya moni wita ofa, li oloto piyámonako, yagunu ikula hofa edoto ilifi fuloneto unaiye, loto lobiyeye. ²³Feto lobifa, lo gedoti ilalu huti labo, Yá yofolo hofa fuliyo, loti ha naba loti lo minato, hatina yakafo emo hala li fulo edainako, ²⁴Pailati ya holibo, Hatina meyalo molanowe, loto ²⁵hasuwala fi-fi aibo we fina-lowa hito we hofa fulito, nala numugu minaibo we ya adelo molo, loti labo wewa ya nalauti wina edoto, ido Yesu ya hofa fulinae, loti holi minabo yagunu himiwela adinalo molaiye.

Yesu yá yofolo hofato fulibo ha

*(Mt 27:32-44, Mk
15:21-32, Yo 19:17-27)*

²⁶Ena Yesu ilimiti uwado we ma huliya Saimoni ya Sailinikati we hanudo Yelusalemu u fedanowe, loto aido ya wa edoti, analo liti yá yofa abulalo mofu edoti, Yesu meyalo ege molanaeye, loti auba iti lomuwapo.

²⁷Ena we wena muki egetina monimo uwagu yauti wenipa ma hufo

nama o edomo uti miluma-aluma holiya. ²⁸Feto feyato, Yesu liwewe oto fetu lobibo, Aiyo, Yelusalemu wenipao, nemogunu hufo ámilo. Heimotinagi ido olufotinagi yagunu hufo alo. ²⁹Holiyafe? Hamena ma oloto pinaibo hamena yalo fetu loti lanabo, Wenipa heni minabo, ido wenipa olufo hedámabo wenipa, ido wenipa aminatinalo olufo námabo wenipa ya ake inigilae, loti feti lanigilae. ³⁰Ido

Aya hamenalo fetu loti lanabo, Hemotina obula naba ya lemodoka lumuti mi i ledalo. Hemotina obula hefola ya lemo minonido lumuti ute ya ogofu li lulau o ledalo,

loti ha mono lufuwau (Hos 10:8) nebo ha ya lanigilae. ³¹Ido yá hofawa nebo ya nosámibo idafawa fetu feyabo ya yá ged-ibo hamenalo ya nena idafa nosámibo mulalo-mulalo feyanabo ne? Holiyafe? loti lobiye.

³²Ena we loiti ma hasuwala fibo we ya emogi hofu beti fulinune, loti idipiti uwae. ³³Idipiti uti eba ma huliya Atatina Auba ne, loti nedo ya lo fedoti, yalo emogi ido hasuwala fibo wegí hofu betiyabo ma filiga onaleka, ido ma ya filiga adawaleka ya yá yofolo hofu betiyae. ³⁴Hofu betiyato, Yesukafo fetu libo, Menefo, idafa feyabo ya monawa holiyámoti abo yagunu ha lifimatina ya hilili o betiyo, loti lomuiye. Ido himiwe yasi ulalo owo yagunu noka hedoti hona moloti liyae.

³⁵Ido wenina sinoiti wa minato, hiyabatina we yagi ha nosámibo-asámibo fetu loti lo edabo, Wenina eito ya li nomudina wa-wa aiboma we ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto, wa molo edaibo we yama minagetoma, eimola li nomuna wanaiye, loti lae.

³⁶Ido himiwe ya ayaidana oti emodoka loti hamana hi minoti, nanaiye, loti ekefa aibo no waini muti, ³⁷fetu lomuwaibo, Hemo Yuda wenina

hiyabatina we wehudi minotoma, heimoka ya li nomuga wa, loti lomuwa. ³⁸Ido atalalo idafa lufuwa ito molabo ya fetu loti ibo, Wewa me ya ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi ne, loti ibo ne.

³⁹Ido hasuwala fibo we ma yá yofolo minaibo yakafo ha nosámibo fetu loti lomuibo, Hemo Goti ilifi molaibo we Kilisto minabe? Olo. Heimokagi ido lemo yagi li nomude wa, loti lomuifa, ⁴⁰ido hasuwala fibo we makakafo hanu muito fetu lomuibo, Hemo ya hena libo yaidana oto liyanibo yagunu Goti holiya holámabe? ⁴¹Lemo mona nosámibo molonibo yagunu lifimate fefe loti nebo ya liwila oto liyoba, ido wewa me ya mona nosámibo ma molámibo ne, loti ⁴²fetu loti lomuibo, Yesuwo, hiyaba we wehudi ananibo hamenalo ya nemogunu holinabe? loti lito, ⁴³Yesu ya liwila oto lomuibo, Nemo ha ona lohomowe. Eletifo ya nemote Paladaisika minanoie, loti lomuiye.

Yesu fulibo ha

(Mt 27:45-56, Mk

15:33-41, Yo 19:28-30)

⁴⁴Ena folilo, tuwelu (12) kiloku yalo-mati u lunaga tili (3) kiloku ya fo ladámito, mikau-mikau muki ya midipu omo wiye. ⁴⁵Midipu omo wito, ido fele huliyaagi numuna naba lulau ya wa edotanae, loti lafo-lafo naba diyabo ya filiga-filiga fekalibo ne.

⁴⁶Ido Yesukafo ha naba lotu fetu libo, Menefo, agalo weune ya molowe, loti wela-mula hulito fuliye.

⁴⁷Fulito, himiwe hiyabatina wekafo idafa ya wa edoto, Goti ebola lotu fetu libo, Wewa ya moda monala fefe lotu molaibo we ya ne, lotu liye.

⁴⁸Ido wenina muki idafa wanune, loti lo fedoti mau minabo yasi idafawa wati holiti, lutina-hatinau hena holiti, ikitinalo hofoti liwila oti monimo uwae.

⁴⁹Feto feyafa, yolawe-motagi ido Galili mikaloti ege molabo wenipagi ya faiga sinoi minoti idafawa wati holiti minae.

Yesu molo edabo ha

(Mt 27:57-61, Mk 15:42-47, Yo 19:38-42)

⁵⁰Ena we ma nebo huliya Yosefe ya Yuda kanisole we nebo, we dowa monala fefe libo ne. ⁵¹Ido hounalafo-mota Yesu hofo fulinune, loti labo hamenalo ya emo feto feyanune, loto ladámiye. E'e, aya wewa ya oloto pibo numuna meya ya Yuda wenina numunatina huliya Alimatea wewa ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hamena ya hiyaba omo yoiye. ⁵²Aya wewa yakafo Pailati nedo uto, Yesu hono ula ya numunabe? loto loga o edaito, ⁵³O, lito uto hono ula ya yá yofoloti lito, lafo-lafogunu wase ito, lito uto hefana lulau hono molanune, loti lifefe loti hono yau molámagu yau Yesu hono ula ya molo edaiye. ⁵⁴Molo edaito, aya hamena huliya Lifefe Lanabo Hame-nae, loto neto Sabati foliwa alili aibo oloto pinogolaiye.

⁵⁵Ido wenipa Yesugi Galili mikaloti maina abo ya Yosefe ege uti, hefana lula wati, ido hono ula hefana lulau molaibo monala ya wa huloti, ⁵⁶numudoka liwila oti uti, yá nowala ladanuwa aibo wili edanabo idafa li nuba iyafa, lo molaibo ha meyalo moloti Sabati foliwalo onona liyámae.

Yesu fuliguti sinoibo ha

(Mt 28:1-1 Mk 16:1-8, Yo 20:1-10)

24 Ena Sabati foliwa hulito salele homu hamenalo ho lanogolaido wenipawa idafa ladanuwa aibo idafa li nuba abo idafa yama hefana lula libo ebalo liti uwae. ²U fedoti wabo hefana naba hale wela lotana itabo yama ya hululu wito hale wela godo ne. ³Godo neto, lulau yoti Wenaba Yesu hono ula moni

wita afa, li oloto piyámae. ⁴Li oloto piyámoti yagunu hatina loiti-loiti ki minato, haita we loiti ma utinalo owo ho sili ge-ge fulaiboidana lamena aido ya oloto piti sinoi minaiye. ⁵Sinoi minaibo ya wa betiti holi bito, huba i muti mikalo wa minato, wewa yasi feto loti lobibo, Hemotina sinoiti nomuna hofawa nebo we ya fuliyabo wenina minagu yau moni wita aiye? ⁶Emo ya fuliguti hofa sinoitaibo ne. Meu ya minámiye. E'e, emo yakafo hemotinagi Galili mikalo nebo hamenalo lobibo ha holilo. ⁷Feto loto lobibo, We Hula nemo ya lifimatina nebo we adinalo molato, yá yofolo hofo nedo fuliyato, fo hamena loitigi-makogi (3) uwageto ya hofa sinoinogolowe, loto lobiboma ne, loti laiye.

⁸Feto laito, wenipa Yesu lobibo hala ya hatina ki minae. ⁹Ena hefana lula yaloti liwila oti numudoka uti, ege-ege moniyabo we leweni (11) yagi, ido malekama weninagi idafawa muki yagunu lobiyae. ¹⁰Feti aposolo lobiyabo wenipa ya hulitina feito nebo, Malia Madala numudoti aibo, ido ma Yowana, ido ma Yemusi olafo Malia, ido malekama maleka yagi maina minae. ¹¹Feto loti hawa lobiyafa, ido hatina holiyabo ya aifa ha lae, loti holiti holi hiki ladámae. ¹²Holi hiki ladámato, Pita ya sinoito, hefana lula libo ebalo oluloto lo fedoto, huba ito waibo lafo-lafo yako neto wato, neidafa-neidafa aiye? loto numudoka liwila oto hala kimo wiye.

Ege molaibo we

Emeusi numudo wibo ha

(Mk 16:12-13)

¹³Ena aya fo hamenalo ege molabo we minagu yati loiti ma Emeusi numudo unoiye, loti uwaiye. Numunawa yaloti Yelusalemu ya leweni (11) kilomita yaidana oto ne. ¹⁴Ena wewa loitima ya hanudo monimo uti, idafa muki oloto pibo yagunu loyolalo-melo omo uwaiye.

¹⁵Feti loyolalo-melo omo uwaito, Yesu eimola ya loto emotinado kelaito, maina uwafa, ¹⁶makafo li nomudina likaibo yaidana oti edaito wa edofefe loti wa edámaiye.

¹⁷Wa edofefe loti wa edámaito, emokafo fetu lobibo, Hemotina hanudo monimo aido ya nena idafagunu loyolalo-melo omo aiye? loto loga o betito, loitiwama momoga oti aguwámoti, aifa sinoi minoti, hotina-wetina hena aiye. ¹⁸Ena ma ya huliya Kiliyopasi yakafo loga o edaibo, Wenina muki Yelusalemu loti minabo ya holi hulinako, hemoko idafawa oloto pibo idafa ya holámabe? lito ¹⁹loga o betibo, Nena idafa yae? lito liwila oti lomuiibo, Yesu Nasaletekali aibo we hala yae. Emo ya polofeti minoto ido Goti nomunalogi ido wenina muki nomudinalogi ya idafa o-o aibogi ido ha lo-lo aibogi ya auba ibo ne. ²⁰Feito auba ibo nefa, sokila hi muwabo we wenabatinagi ido lemo hiyabate wegí yasi analo-hinalo liti hofu fuli edanae, loti uwolafo-mota adinalo molato yá yofolo hofu fuli edae. ²¹Fetu feyafa, leimote eimola ya lemo Isilaeli wenina ya meina fito wina ledanaíye, loto homu holiyone.

Ido idafawa oloto pibo fo hamena loitigi-makogi (3) yaidana moda utaibo ne. ²²Ido minonigu yauti wenipa masi li elegi ledae. Emotina ya leda luwaila hefana lulau uti ²³wabo ya hono ula ya moda li oloto piyámoti, liwila oti lemodoka loti fetu labo, Lemo yasi wamo yaidana oto wa onibo enisole loiti oloto pi lumuti, Yesu ya hofawa ne, loti laiye, loti lolomae. ²⁴Ena hawa holito, lemodokati hounatefo-mota malekaloka ya hefana lula yau uti, wenipate lolomabo yamaidana oti ya ayalo wa edafa, ido eimola ya wa edámae, loti lobiye.

²⁵Lobito, emokafo fetu loto lobibo, Hemotina ya ha manadinau minámibo wenina, lutina-hatina gedibo yagunu polofeti ha labo muki ya holi hiki ladámo minae. ²⁶Holifefe loti holiyá-maife? Goti ilifi molaibo we Kilisto ya homu idafawa hena naba-naba holitoto lamenalau ya yonaibo ne, loti holiyá-maife? Olo, loto lobiye. ²⁷Fetu lobibo ya Mosesekafo ha lufuwa ibo ha yagi, ido polofeti muki lufuwa iyabo ha yagi yaloti apito mono lufuwau yau muki idafa eimola yagunu labo ya li oloto pi betimo wiye.

²⁸Ena uti Emeusi numuna meya li alili ato, Yesu ya eba malo monimo unowe, loto wifa, ²⁹E'e, loti auba iti fetu laibo, Fo lumibo ya midipu anaibo nenako, hemo lemogi minanune, loti laito, emogi minanowe, loto holi bito, numugu maina yowae. ³⁰Numugu yoti, wetina-idafa nanabo folomolo amedoti minato ya beleti lito lekoto, dowae, lalowe, lomuto apito biye. ³¹Apito bito, nomudina li falato betito wa edofefe laibo hame-nalo ayalo wa edámaiye. ³²Wa edámoti eimotina fetu loti laibo, Hanudo lolu-mibo ya ha mono lufuwauti monawa ya li oloto pito lolumito, lute-hate yoibo ne, loti laiye.

³³Fetu loti ayalo sinoiti Yelusalemuka liwila oti uwaiye. U fedoti wa betibo ya ege-ege moniyabo we leweni (11) yagi, ido hounatinafo-motagi nuba oti minabo fetu loti labo, ³⁴Ya onae. Wenaba ya fuliguti moda sinoito, Saimoni oloto pi muiye, loti lato, ³⁵Loitiwa ya ayaidana oti hanudo idafa oloto pi bibo monagi, ido Yesu ya beleti lekaito wa edofefe loti wa edaibo monawa yagi lobiye.

Yesukafo ege molabo we oloto pi bibo ha

(Mt 28:16-2 Mk 16:14-18, Yo 20:19-23)

³⁶Hawa lobi minado ya Yesu eimolakafo minagu yau oloto pito sinoi

minoto fetu loto lobibo, You amena mona ya hemotinaloka mino betiye, loto lobiye. ³⁷Lobito, holiyofa oloto piye, loti hatina ki minoti ya utina oloto olo holi naba-naba biye. ³⁸Holi bito, emokafo fetu loto lobibo, Neidafaiti lutina-hatinau hena holiti hatina loiti-loiti ki minae? ³⁹Me ya ya neimo yama minowe. Hemotina ane-hine walo. Ena loti une liti ya nedofefe lalo. Holofa ya aubalagi ula milalagi minámifa, nemo aubanegi une milanegi minobo ya wa nedalo, loto lobiye. ⁴⁰Fetu lobito ana hina itibito, ⁴¹hawa holiti elegiti ake iyabo yagunu auba iti holi hikito umámato, fetu loto loga o betibo, Hobo ma nefe? Nanogolowe, lito, ⁴²laefa hiyabo ma ya li muwato, ⁴³lito nomudinalo naiye.

⁴⁴Ido nototo fetu loto lobibo, Holilo. Mosesekafo lo molaibo ha ya lufuwa igu, ido polofeti yasi lufuwa iyagu, ido Mono Nama lufuwa iyagu yau nemogunu lufuwa iyabo ha muki yama u ayalo inaiye, loto nemo hemotinagi minodoma fetu loto lobiyobo ne, loto lobiye. ⁴⁵Fetu lobito ha mono lufuwa iyabo holifefe loti holinigilae, loto api itibi minoto ⁴⁶fetu libo, Holilo. Feti lufuwa iyaboma ne: Goti ilifi molaibo we Kilisto ya hena naba holito, fuliyageto

fo hamena tili (3) uwageto fulinaiguti hofa sinoinaiye. ⁴⁷Sinoiyageto, huliyalo ya wenina lutina-hatina li elepa inabo ya lifimatina hilili o betinaiye, loti lo oloto bimo unae. Ido hala ukuwa lo oloto bimo unabo yasi Yelusalemu yaloti ononawa apiti wenina mikau-mikau minagu ya uti hala ukuwa lo oloto piti lobimo unae. ⁴⁸Ido hemotina idafawa hemo ya wenina lobimo wilalo. ⁴⁹Ido nemo ya idafa ma Menefokafo binowe, loto lo molo betibo idafawa ya hemotinaloka ya ilifi molanowe, loto lobiyowe. Ido numuna meya naba yau hiyaba oti minomo uwato, yoisauti auba ya lumuto mino betiyageto yaloti ya apiti lobimo unigilae, loto lobiye.

Metefokafo Yesu okulumau ilimito wibo ha

(Mk 16:19-2 Ap 1:9-12)

⁵⁰Ena numudoti idipito uto Betani numudo selo fedoto ana faka loto Gotikafo li dowo lo betiyo, loto ⁵¹lo nedo ya fulo betitoto okulumalo yoiye. ⁵²Yoito, huliya li faka loti, weudina-lutina-hatina muti, ake naba-naba iti, Yelusalemuka ya liwila oti uwae. ⁵³Liwila oti uti hamena-hamena fele huliyagi numuna nabau minoti, Goti ebola lo-lo o minabo ne. Modae.

Yoni

*Yesu hala ukuwa dowa
Yonikafo lufuwa ibo ha*

Homu Ha

Yoni ya Yesu ege-ege moniyabo we tuwelu (12) minagu minoto, Yesukafo ege-ege monibo wema lula-hala muibo we ya ne. Hamena abi loto Yesugi maina monito nomunagunu Yesu onona libo ya wa edoto, halakafo api itibibo ya holi-holi aibo idafawa ya lufuwa ito feto libo, Hemotina hitoti holiti ya Yesu ya Goti Hipala ilifi molaibo we Kilisto ne, loti holi hikitanae. Holi hikito muwato, ya emo huliyaalo hofawa mino betimo yonigilae, loto ibo ne. (Yoni 20:31)

Lemo hawa lufuwa ibo ya hitoto, eito we ma lufuwa iye, loto holiyonibo nefa, ido Yonikafo eimola huliya ya li faka ladámanowe, loto holibo yagunu, ege-ege moniyobo we ya lowe, loto lufuwa iyámiye. E'e, Ege-ege monibo we ya liye, loto lufuwa ibo ne. Lufuwa feti ibo mon-awa ya Matiukafo ayaidana oto lufuwa igu ya molaiye.

Goti Hala ya nomuna hofawa nebo ha

1 Ha ya hana monau akaimati minomo yoto minoto ya Gotigi mako mino edomo yoibo ne. Ido Hawa ya Goti eimola ya ne. ²Ido Hawa ya hana monau akaimati Gotigi mako minoto mino edomo yoibo, ³ya idafa-adafa muki oloto pibo ya emo yakafoko li oloto pibo ne. Feito emo ya minámibo neko, mika, okuluma, idafa-adafa muki ya oloto piyámadi ne. ⁴Ido emodoka ya hofawa minomo yoibo mona hula ya ne. Ido aya hofawa minomo yoibo mona hulawa yakafo wenina li lamena o ledaibo ne. ⁵Lamenawa yakafo lubu igu ya lamena aito, lubukafo lamena fiyámiye.

⁶⁻⁷Ena we ma huliya Yoni ya lame-nawa yagunu lo oloto molageto, wenina muki yasi lamena yawala holi hikito munae, loto Gotikafo ilifi molaibo ne. ⁸Ilifibo wewa Yoni ya lamena yawala minámiye. E'e, aifa lamena yawala hala ukuwa lo oloto molaibo we ya ne.

⁹Ena lamena yawala wenina mikau-mikau li lamena o ledaibo ya Yoni hame-nalalo ya mikalo oloto pito aibo ne.

¹⁰Mikalo aibo wewa ya eimola aubal-agunu mika ya li oloto pifa, mikaleka wenina yasi wafele loti wa edámae.

¹¹Ido eimola ebalaloka oloto pito aifa, weninala ya emogi houna iyámabo ne.

¹²Houna iyámafa, ido wenina ma emogi houna iti huliya holi hikitoti moni minabo wenina ya Goti olufola minanabo hanu ya li oloto pi beti ne.

¹³Wenina utinautiko oloto piyabo wenina ya Goti olufola minámae. Ido we wena kelanoiye, loti kelaigu yauti oloto piyabo wenina ya Goti olufola minámae. Ido wenina heimotina hatina kiyado yati Goti olufola ya oloto piyámae. E'e, Goti olufola ya Gotidokati oloto piyabo minae.

¹⁴Ena Hala ya ula etuwagi oloto pito, lemo minonigu ya minoto, aifa li dowa lo ledaibo mona ido mona ona hula yawala nebo we ya leimote lamena monala wa edonibo, ya Metefo Hipala mako lamena monala yaidana oto ne.

¹⁵Ena emogunu ya Yonikafo lo oloto moloto, lo faka loto feti libo, Aliga aibo we ya nemo oloto piyámoto minomo yoibo we nenako, nemo li fulu nedoto wenaba ona nebo ne, loto lobitobo we yama me ya ya ne, loto liye.

¹⁶Ena aifa li dowa lo ledaibo yawala yakafo lemo wenina muki ya emodokati aifa li dowa lo ledomo wiye. ¹⁷Goti lo molaibo ha ya Mosese anau moloto lumima nefa, Yesu Kilistodokati aifa li dowa lo ledoto mona ona hula ya lilibiye. ¹⁸Ena Goti ya we makafo

wa edaibo we ma minámiye. E'e, Hipala Goti mako Melafo hamanau nebo wekafo ya monala li oloto pi lumibo ne.

**Noku i beti-beti aibo we Yoni
yakafo lo oloto molaibo ha**

(Mt 3:1-12, Mk 1:2-8, Lu 3:1-17)

¹⁹⁻²⁰Ena Yelusalemu numudoti Goti sokila hi mu-mu abo we ido fele huliagi numuna naba houba-naba we ya Yuda wenina yasi idipi molato Yoni nedo uti ya lomuwbabo, Hemo ya we hema minane? loti loga o edato ya monala li faluku ámoto, lo oloto moloto fetoto loti lobibo, Nemo ya Goti ilifi molaibo we Kilisto yama minámowe, lobiye. ²¹Lo-bito, ya emotina yasi hofa loga o edabo, Ena hemo ya hema minane? Elaiya minabe? lato liwila oto lobibo, E'e, nemo Elaiya minámowe, lito emotina yasi labo, Hemo polofeti hiyabala onibo we yama minabe? lato ya emo, E'e, loti liye.

²²Feto libo yagunu emotina yasi fetoto loti lomuwbabo, Ena hemo ya hema minane? Hemo anibo yagunu lilifi molato one. Hemo heimoka ya yaidana we minowe, loti lolomageto uto lobinune, lomuwa.

²³Lomuwato, fetoto lobibo, Polofeti Aisaiya fetoto libo,

Hafali mikau yalo we ya welauti ha aubaito fetoto loti lo oloto molanaibo, Wenaba hanula ya lifefe lalo, loti lo minanaiye,

loto ha mono lufuwau (Ais 40:3) nebo ha yama onesa nemo ya lo fedowe, loti ya liye.

²⁴Ido Falisi wenina minaguti Yonidoka idipi molato uwabo wenina yasi ²⁵loga o edoti labo, Ena ha lanibo ya nemo Goti ilifi molaibo we Kilisto ya minámowe. Ido Elaiya ya minámowe. Ido polofeti hiyabala onibo we yama minámowe, loti lanibo ya hemo neidafaito noku i beti-beti ane? lato, ²⁶Yonikafo fetoto lobibo, Nemo ya wenina nogunuko noku i beti minofa,

ido hemotina minagu yau we ma oloto pito nebo we ya hemotina wa edofefe ladámae. ²⁷Emo ya nege aifa, nemo efo ya emo yaidana we ya minámonako, hinalo ibo idafa wina anobo ya fefe ladámanogolaiye, loti ya liye. ²⁸Hawa ya Betani numudo Yodani no filiga yolaleka yalo ya Yonikafo wenina noku i betido, yalo ya hawa ya oloto piye.

**Yesu ya Goti Sipisipila
Mofola ya ne, loti libo ha**

²⁹Ena leda ya Yesu Yoni nedo ya wito, faigati wa edoto ya wenina fetoto loti lobibo, Walo. Goti Sipisipila Mofola yolakafo wenina mikau-mikau lifimate li mofuibo we ya ne. ³⁰Li mofuibo we yagunu fetoto lobiyoma, Aliga aibo we ya nemo oloto piyámoto minomo yoibo we nenako, nemo li fulu nedoto wenaba ona nebo ne. ³¹Ido neimo homu ya wa edofefe ladámobo nefa, monala ya hemotina Isilaeli weninane lobiyoto holinae, loti ya lo fedoto nogunu noku i betiyoma ne, loti ya liye.

³²Ido ha ma eimola nomuna wa edaibo idafa yagunu Yonikafo fetoto loti lo oloto pi bibo, Weuna ya nama mulu yaidana oto okulumauti lumuto emodoka ya neto wa edobo ne. ³³Neimo homu ya wa edofefe ladámofa, nogunu noku i betiyobo ononawa numibo wekafo fetoto lonumibo, Weuna ya lumuto emodoka ya minageto wa edanogolane. Wa edananibo we ya Weuna Felekafo noku i betinogolaiye, loti lonumibo ³⁴yagunu nemo idafa ya wa obo nenako, loti monala fetoto loti lobiyoma, Emo ya Goti Hipala ya ne, loti lobiyoma.

**Yesukafo ege molanabo we fo
(4) sutina fito li kelaibo ha**

³⁵Ena leda ya Yonigi ido ege molabo we yauti we loiti yagi ebawau ya minato,

³⁶Yesu lekoto ayalo ya wito, Yonikafo

wa edoto we loiti ya lobito libo, Wa edaliyo. Goti Sipisipila Mofola yola ya ne, lito, ³⁷loiti ya hawa holiti Yesu ege uwaiye. ³⁸Ege uwaito, Yesukafo li-wewe oto wa betito ya, Hemotina ya neidafaito aiyé? lito ma yakafo libo, Api lilibiyanibo we, numunaka igau ya minane? loto loga o edaito ³⁹ya lobibo, Loti waliyo, loto lobito, loiti ya ege-ege uti numunala wati ya fo lunaga molanowe, loto aito yalo ya Yesu nedo ya minaiye.

⁴⁰Ena Yoni hala holiti Yesu ege wibo we ma Saimoni Pita unalafo Adulu yakafo ⁴¹aloko uto yalafo Saimoni li oloto pi edoto, feto loto lomuibo, Lemo Mesaiya li oloto piyoiye, loto libo, ya hawa monawa ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ne, loto ne. ⁴²Hawa lomuto ya Yesu nedoka ilimito wito, Yesukafo wa edoto ya libo, Hemo Yoni hipala Saimoniyo, hulika hofawa Sifasi ne, loto ya molowe, loto libo, ya Yuda wenina hatinalokati huliya Sifasi, ya Giliki wenina hatinalokati ya huliya Pita ya ne.

Yesukafo Filipite Nataniyelite sutina fibo ha

⁴³Ena leda ya Yesukafo Galili mikalo unowe, loto ya Filipi wa edoto feto lomuibo, Hemo nege-nege ano, loto lomuiye. ⁴⁴Lomuibo wewa Filipi ya Adulute Pitate numunatina Betesaidakati aibo we ne. ⁴⁵Wewa Filipikafo uto Nataniyeli wa edoto feto lomuibo, Mosesekafo lo molaibo ha lufuwa igu ido polofeti yagi lufuwa iyagu yau we yagunu iyabo wewa yama onesa li oloto piyone. Ya we ya Nasalete numudoti aibo we Yosefe hipala Yesu ya ne, lomuiye. ⁴⁶Lomuito, Nataniyelikafo ha feto loto liwila oto lomuibo, Nasalete numudo yati idafa dowá ma oloto pinaibo nefe? lito Filipikafo lomuibo, Hemo loto wao, loto lomuiye.

⁴⁷Feto lomuito, Nataniyeli ya uto Yesu nedo u fedito, Yesukafo wa edoto ya libo, Walo. We me ya ya Isilaeli we hula nebo ya lula-halau ha sugi ya ma minámiye, lito ⁴⁸Nataniyelikafo loga o edoto libo, Hemo igaidana oto ya nemo wa nedoto lane? lito Yesukafo libo, Filipikafo suka fiyámito ya yá sigolo monau ya minageto wa hedoma ne, lomuiye. ⁴⁹Lomuito, Nataniyelikafo feto loto lomuibo, Api lilibiyanibo we, hemo Goti Hipala Isilaeli wenina hiyabate we wehudi ona ya minane, lito ⁵⁰Yesukafo libo, Yá sigolo monau ya minanima lo oloto pi homobo yagunu holi hikito nomabe? Aliga ya idafa naba hulawa ya ito yoto wa edanogolane, loto, ⁵¹ido ha ma onu ito libo, Nemo ha ona hula lobiyo. Hemotina okuluma eya lagetó Goti enisolela yasi We Hula nemo minodo ya yoti lumuti ato wa betinigilae, loto ya lobiye.

Kana numudoti we ma wena libo ha

2 Ena onona hamena loiti hulito Galili mikalo Kana numudo ya we wena adinalo li binune, loti wetina-idafa hofó hi minado, Yesu olafo ayalo neto, ²Yesu yagi ege-ege moniyabo we yagi lo molo betiyato ya ae. ³Ato, wenina nuba oti idafa no minato, no waini hulito ya Yesu olafokafo lomuibo, No waini ma minámiye, lito ⁴Yesukafo lomuibo, Wenaó, onona yagunu ha lonomámo. Hamenane onesa nefe? lomuiye. ⁵Lomuito, olafokafo numuna yawala houba-nabala we feto loto lobibo, Onona ma lobinaibo ya liyalo, loto lobiye.

⁶Ena numuna yalo ya hefana malu naba sikisi (6) neto, ya Yuda wenina ha mono monatina ya idafa-adafa hamena-hamena noku i-i abo yagunu numugu-numugu no maluku ya minomo wiye. Maluwa ma yau dalamu hefolau hamena faifu (5), ido ma yau hamena seweni (7) ya no fiti ito loti leki-leki

abo ya nabatina feito ne. ⁷Feito neto ya Yesukafo numuna yawala houbanabala we feto loto lobibo, Hemotina no fiti maluku yau lekiyalo, lito emotina yasi feto feti no ya fiti lekiyato lumuto faito fulitaito ⁸Yesukafo feto loto lobibo, Hemotina ma fiti wetina-idafa hiyaba aibo weloka ya liti wilo, loto lobiye.

⁹Feto lobito, no fiti liti uwato, no yakafo no waini bulito wetina-idafa hiyaba aibo we ya no holifa, monala holámibo, houbanaba we no fiti maluku lekiyabo we yasiko no waini monala holifefe lae. Ido wetina-idafa hiyaba aibo we yakafo wena libo we ilimito loto ¹⁰feto loto lomuibo, Homu no waini la fulibo biyogeto, noti hatina-manadina u hopa ito aliga no waini la fuliyámibo ya bi-bi onima ne. Monate feito nema nefa, hemo ya li elepa ito la fuliboma ya mi ito molaniguti onesa oloto piye, loto lomuiye.

¹¹Feito Yesu yakafo Galili mikau ya Kana numudo yalo ya idafa hofawa aubala itibibo ononala apito lito, lamena aubala li oloto pito ya ege-ege moniyabo we wati holi hikito muwae.

¹²Ena Yesule, olafole, unalafo-motagi, ido ege-ege moniyabo we yagi muki ya Kana numudoti lumuti Kapeneyamu numudo lo fedoti ya hamena malekako yalo ya minae.

**Fele huliyaigi numuna nabau
idafa hefanalo fulabo wenina
ya Yesukafo heni betibo ha**

*(Mt 21:12-13, Mk
11:15-17, Lu 19:45-46)*

¹³Ena Yuda wenina Gotikafo Uta O Betibo foli hamenatina alili aito, Yesu ya Yelusalemu numudo ya yoto ¹⁴fele huliyaigi numuna naba hilalau yoto wa edaibo, ya Goti sokila hi munabo yagunu sipisipi, bulumakau ido nama mulu ya hefanalo fulabo wenina, ido folomolo ya hefana hola eito-eito nebo ya li filiga-

filiga abo wenina ya Yesukafo wa betito, ¹⁵nala ya mibo u mainafa hilito, wenina yagi sipisipi bulumakau yagi henito hofa betito holi uwato, hefana-afana yagi lito fululu kaito, folomotina yagi itifu-natifu oto, ¹⁶nama mulu li minabo we ya feto loto lobibo, Hemotina idafawa li fekaitalo. Me ya Menefo numunalau ya idafa hopa feto feyato ya maketi yaidana ámaneyo, loto ya liye. ¹⁷Feto feyaibo yagunu ya ege-ege moniyabo we ya ha mono lufuwau nebo ha yagunu feto loti hatina kiyabo,

Hemo numunaka lifefe lanowe, loto auba ito holito lune-hane so loto hutifina-natifina aiye, loto ha mono lufuwau (Sng 69:9) ya nebo ne.

¹⁸Ena Yuda wenina yasi loga o edoti labo, Hemo feto anibo ya aubaka monaka yakafo nena idafa li oloto pi lumunanibo ne? lato, ¹⁹emokafo ha liwila oto feto loto lobibo, Hemotina fele huliyaigi numuna naba me ya ya luko itoto nemo fo hamena tili (3) uwageto hofa hu fukanogolowe, lobiye. ²⁰Lobito, emotinasi feto loti lomuwbato, Lemo yatefo-metefo minabo yasi fele huliyaigi numuna naba meya ya melege foti-sikisi (46) ya wito hu fukama nenako, ya hemo ya fo hamena tili (3) yako hu fukanowe, loto labe? loti lomuwbato, ²¹ido Yesukafo ula yagunu libo fele huliyaigi numuna nabalo ya moloto wase ito ha lobiye.

²²Feto loto lobito minoto fuliguti sinoito ya ege-ege moniyabo we hawa ya holifefe labo ne. Ido Yesu hala libo yagi ido ha mono lufuwau ya Goti hala iyabo yagi ya holiti ya holi hikitabo ne.

**Yesukafo wenina muki
lutina-hatinau ya wa
huloto wa beti nebo ha**

²³Ena Yesukafo Goti Uta O Betibo foliku ya Yelusalemu numudo ya aubala itibibo idafa mona-mona aibo ya wen-

ina muki yasi wati huliya holi hikito muwafa, ²⁴ido Yesukafo wenina monatina wa beti hulinako, ya emodoka metolito minámiye. ²⁵Emo ya we ma monala holinowe, loto wenina maleka loga o betiyámibo ne. E'e, eimolakafo wenina lutina-hatinau ya wa huloto wa betiye.

Yesu ya Nikodemusite ha loyolalo-melo aibo ha

3 Ena Falisi we minagu yauti we ma nebo huliya Nikodemusi ya Yuda mono kanisole we ya ²lubuka Yesu nedo loto ya feto lomuibo, Api lilibiyanibo we, lemo monaka ya holi minone. Hemo api lilibiyanibo we ya Gotidokati anima ne. Hemo idafa hofawa li oloto pi lumulumu anibo, ya Goti hemogi minámibo neko, feito li oloto piyámadi ne, loto lomuiye.

³Feto lomuito, Yesukafo ha liwila oto feto loto lomuiibo, Nemo ha ona hula lohomowe. Ma ya auba ito hofawa oloto piyámanaibo yakafo Goti wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilala ya wa edámanogolaiye, lomuiye. ⁴Feto lomuito, Nikodemusikafo feto loto loga o edaibo, Aiyo, we ma alo naba litaibo yakafo ya igaidana oto hofa olufo namuna bulito oloto pinaibo ne? Igaidana oto hofa olafo houlamau ya yowageto hofa ya hedanaibo ne? loto ya liye.

⁵Lito, ya Yesukafo feto loto lomuiibo, Nemo ha ona hula lohomowe. Ma ya nokuti ido Weunauti hofawa oloto piyámanabo ya Goti wehudite weninala hiyaba o ledaibo hilalau ya ma aguwámanigilae. ⁶Wenina utinauti oloto piyabo ya aifa wenina yaidana oti minae. Ido Weunau yati hofawa oloto piyabo ya weudina ya Goti Weuna yaidana oti minae. ⁷Hofawa oloto piyaneyo, loto lobo ya holito haka loitiloiti kiyámo. ⁸Asi ya hopa-napa o-o minoto ya fufu-fafa libo yako holi mi-

nane. Monawa ya igalekati apito aife? Ido u igaleka hulife? Ya ma holiyámone. Weunau yati oloto piyabo wenina ya ayaidana oti minae, loto ya liye.

⁹Feto lito, ya Nikodemusikafo ha liwila oto feto loto loga o edaibo, Ya igaidana oto feto anubo ne? lito, ¹⁰Yesukafo ha liwila oto lomuiibo, Hemo Isilaeli wenina api itibiyaniibo wema minaba, holifele ladámabe? ¹¹Nemo ha ona hula lohomowe. Lemo idafa holiyonido ido wa onido, ayalo ya loto lo oloto itibi minoba, hemotina ya hate ya holi fulo minae. ¹²Ido mikaleka idafa yagunu lobiyobo ya holi hiki ladámanako, okulumau idafa yagunu lobinobo ya igaidana oti holi hikitanabo ne? ¹³Wenina ma okulumau yowámae. We Hula neimo mako yako okulumau minodoti lomobo ne. ¹⁴Ido Mosesekafo homu yoimaloka ya hafali mikalo ya hosofa felumala lifefe loto li faka libo yamaidana oti We Hula nemo ya li faka lanigilae. ¹⁵Li faka lanigilanako, holi hikito numunabo wenina muki ya hofawa minowa-minowa oti minomo yonigilae, loto lomuiye.

¹⁶Ena Goti yakafo mikalo wenina muki ya lula-hala ito yoto bibo yagunu Hipala makoko ilifi molaima, ya holi hikito munabo wenina ya u hopa aguwá-moti, moda hofawa minowa-minowa oti minomo yonigilae, loto ilifi molaiye. ¹⁷Ilifi molaibo, ya mikalo wenina lifima ha li liwila oto binowe, loto ilifi molámiye. E'e, Hipalakafo wenina li nomudina wanaiye, loto ilifi molaito lumuiye. ¹⁸Holi hikito munabo wenina ya lifima ha li liwila oto biyámanaibo ne. Ido holi hikito umámanabo wenina ya Goti Hipala makoko huliya holi hikito umámanako, yagunu lifima ha li liwila oto bibo mona onesa me ya moda mino betibo ne. ¹⁹Ido lifima ha li liwila oto bibo monawa feito ya ne: Lamena yakafo mikalo wenina li alo alili molo beti nefa,

monatina nosámido minanako, lamena ya lutina-hatina umámoti, midipu ibo ya lutina-hatina muwae. ²⁰Nosámibo mona molo minabo wenina yasi lamena eleka fi muti, ya monate li oloto pitanaie, loti lamenalo ya ámoti minae. ²¹Ido mona ona hula molo minabo wenina yasi Goti lulau mino edoto monate molo-molo onibo monawa ya li oloto pinogolaiye, loti lamenalo ya loti minae.

Yonikafo Yesu monala lo oloto molaibo ha

²²Ena aliga Yesugi ege-ege moniyabo we yagi Yelusalemu fulitoti Yudia mika anawalo ya uti, yalo ya minoti wenina noku i betiyae. ²³⁻²⁴Ido Yoni ya nala numugu fulo edámabo hamenalo nenako, emokafo ayaidana oto mika ma huliya Ainoni selo Salimi numudo ya no abi oto nebo yagunu neto wenina loti-loti ato, ya noku i beti-beti aieye.

²⁵Noku i beti-beti aito, Yoni ege moniyabo we malekamagi Yuda we magi noku iyabo mona yagunu moliya fiyae. ²⁶Moliya fiyato, Yoni ege moniyabo we yasi Yoni nedo ya uti fetoto loti lomuwbato, Api lilibiyaniwato, hemo Yodani no filigaleka yola minageto we ma u wa hedoto hatula ito monala lo oloto pi lomanibo we yamakafo onesa hamena meleka wenina noku i beti neto, ya emodoka u hulae, lomuwbato. ²⁷Lomuwbato, Yonikafo ha liwila oto lobibo, We ma okuluma yawalakafo idafa umámageyama eimolakafo igaidana oto linaibo ne? Moda liyámanogolaiye. ²⁸Nemo homu fetoto lobiyobo, Nemo Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya minámowe. Minámofa, Gotikafo u homu moloto hanula lifefe lo, loto nilifi molaito owe, loto lobiyobo hawa ya hemotina moda holitama ne. ²⁹Hipa ma wa molo edabo ya wena linaibo ya ne. Ido hounalafa selo sinoi minoto nola fefeluma holito

lula-halau ya dowa loto holinaibo ne. Yagunu nemo onesa dowa loto holiyobo mona ya lune-haneu faitibo ne. ³⁰Emo huliya ya yoimo unaibo ne, ido nemo huline ya lumumo unaibo ne.

³¹Ena okaleka yowauti lumibo we yakafa wenina muki li fulo ledaiye. Wenina mikaloka oloto pionyibo ya mikalo wenina minoto, mikaleka idafagunu lo minoba, okulumauti lumibo we yakafa muki li fulo ledo hulibo we ya ne. ³²Emo ya wato holito aibo idafa yagunu lo oloto molaifa, wenina yasi hala holi fulo minae. ³³⁻³⁴Gotikafo ilifi molaibo we lula-halau ya Weuna faitoto molainako, Goti hala ya lo nebo yagunu ha libo holi hik-itabo wenina yasi Goti monala ya mona ona hula ya ne, loti li faka lo minabo ne. ³⁵Melafokafo Hipala lula-hala muto, idafa-adafa muki ya analo molo hulibo ne. ³⁶Goti Hipala holi hikito muwabo wenina onesa melekati ya nomudina hofawa minowa-minowa oti minomo yowabo ne. Ido Goti Hipala hala hololadámabo wenina ya mino holimo yonabo mona ya wagámanabo ne. Gotikafo eleka fi bibo mona moda mino betibo ne.

Yesu ya Samalia wena masi ha loyolalo-melo aibo ha

4 Ena Falisi wenina yasi Yesugunu fetoto loti holiyabo, Yonikafo ege molabo wenina naba li nuba oto noku i betito, ido Yesukafo Yoni li fulo edoto wenina naba-naba li nuba o betito noku i betibo yagunu holiyafa, ²Yesukafo eimola ya wenina ma noku i betiyámiye. Ege-ege moniyabo we yako noku i beti-beti ae. ³Ido Wenabakafo hawa fetoto labo ya holito, Yudia mika fulitoto Galili mikalo liwila oto unowe, loto ⁴unaibo hanu ya Samalia mikalo ya lekoto wiye.

⁵Feito Samalia mikalo ya lekoto uto uto numuna ma huliya Sikali yalo ya u fediyae. Numunawa ya Yekopukafo hipala Yosefe mika li muibo ya li alili

moloto, ⁶ ayalo ya Yekopu no hale li molaido ya folilo Yesu u ayalo fedoto, awisa loto hale wela anawalo ya amedoto mino holiye.

⁷⁻⁸ Neto, ege-ege moniyabo we wetina-idafa meina finune, loti numudoka ya yowato, Yesu eimolako neto, Samalia wena ma no finowe, loto lo fedito Yesukafo fetu loto lomuibo, Hemo no ma nomageto nanowe, loto lomuiye. ⁹ Fetu lomuifa, Yuda wenina ido Samalia wenina yagi wetina-idafa moi mamakeke loti moi iyaboma nenako, loto wenawa yakafo fetu loto lomuibo, Hemo Yuda we makafo Samalia wena nemodoka neidafaito nogunu ya lane? liye. ¹⁰ Lito, Yesukafo ha liwila oto lomuibo, Hemo Goti aifa li dowo lo ledaibo monala yagi, ido nemo no ma nomageto nanowe, loto lohomobo we monane yagi ya holifefe lanibo neko, ena ma nomo, loto laniko ya no atala yaidana oto homadi ne, lomuiye.

¹¹ Lomuito, wenawa yakafo fetu loto lomuibo, We hofawe, no hale fana nenako, hemo no finanibo idafaka yagi mináminako, no ma finanibo atalawa igalekati oloto pinaibogunu lane. ¹² Awatefo-holofate Yekopukafo no hale ya libo me ya ya ne. Ido emo hipala-mota yagi, sipisipila, bulumakaula yagi muki no ayau yatiko noti minama ne. Hemo ya Yekopu li fulu edoto noma li oloto pinogolo labe? lito ¹³ ya Yesukafo ha liwila oto fetu lomuibo, No meuti nanabo wenina yasi hofa nogunu holinigilae. ¹⁴ Ido nemo none biyoto nanabo wenina ya nogunu hofa holiyámoti aifa minomo yoti minanigilae. Nowa ya bito muludinau ya no atalawa yaidana oto li oloto pi betiyoto, nomudina hofawa minowa-minowa oti minomo yonigilae, loto liye. ¹⁵ Fetu lito, wenawa yakafo fetu loto lomuibo, We hofawe, hemo

nowa ya nomageto noto nogunu aliga holiyámoto, melo ya loto no fi-fi o minobo ya fulitanowe, loto ya liye.

¹⁶ Fetu lito ya Yesukafo lomuibo, Uto wagafo sula fito ilimito ano, lito, ¹⁷ wenawa yakafo ha liwila oto libo, Nemo wanefo ma minámiye, lito, Yesukafo lomuibo, Hemo wanefo minámiye, lanibo ya ona fefe loto lane. ¹⁸ Ido wagafo faifu (5) mofu moloto fulitoto anima ne. Ido onesa yagi welo kelo minanibo yo-holae hemo wanefo ya minámiye, loto lanibo ya ha ona oloto lane, lomuiye.

¹⁹ Lomuito, wenawa yakafo fetu loto lomuibo, We hofawe, hemo polofeti minanibo ya onesa ya holiyowe. ²⁰ Yagunu ya lagetoto holinowe. Lemo Samalia wenina awatefo-mota yasi obula melo ya Goti weudina-lutina-hatina mumo yowabo ne. Ido hemotina Yuda wenina yasi wenina muki Yelusalemuka ya Goti weudina-lutina-hatina muilo, loti lobi-lobi ama ne, lomuiye.

²¹ Lomuito, Yesukafo fetu loto lomuibo, Wenao, nemo ha lohomowe. Holi hikito mino. Hamena ma alili anogolaibo, ya ageto ya hemotina Menefo weudina-lutina-hatina munabo ya obula melo ma ámanigilae. Ido Yelusalemuka yagi aguwámanigilae. ²² Hemotina ya holifefe ladámoti weudina-lutina-hatina mu-mu ae. Li nomudina waibo mona ya Yuda weninalokati nenako, lemo ya holifefe loto weude-lute-hate mu-mu o minone. ²³ Ido hamena ma anaibo ya moda fedotaiye. Yalo ya weudina-lutina-hatina muwabo wenina hula ya Weuna lulau mino edoti, eimola monala ona hulalo meyalo moloti ya Menefo weudina-lutina-hatina munigilae. Feti numunae, loto Menefokafo wenina yaidana o minabo ya moni wita aibo ne. ²⁴ Goti ya Weuna neboma nenako, yagunu weudina-lutina-hatina munabo wenina

ya Weuna lulau mino edoti, eimola monala ona hulalo meyalo moloti weudina-lutina-hatina ya munae, loto lomuiye.

²⁵ Lomuito, wenawa yakafo fetu lomuibu, Mesaiya, huliya ma Kilisto ya Gotikafo ilifi molaibo we oloto pinaieye, loti labo ya nemo holi minowe. Emokafo oloto pito idafa-adafa muki ya lo oloto pi ledanogolaiye, lito ²⁶ Yesukafo lomuibu, Hemo lanibo ya nemo ya minowe, loto lomuiye.

²⁷ Fetu lo neto, ege-ege moniyabo we ya liwila oti lo fedoti wenagi ha loyolalo-melo aibo yagunu hatina abi kiti, Nena ha lomuwane? Neidafaito loyolalo-melo o minaiye? loto lomunune, loti holiyafa, hena aito fulitae.

²⁸ Ena wenawa yakafo no nomula fulitoto numudoka ya liwila oto uto wenina fetu loto lobibo, ²⁹ Hemotina loti we ma yakafo idafa oto moloto obo muki lo oloto pito lonumibo ya wa edalo. Ya we ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya nefemo? lito, ³⁰ holiti numuna meyaloti lumuti ya Yesu nedo uwokelo, loti uwae.

³¹ Uwato, Yesu ege-ege moniyabo we ya emo nedo minoti, ha auba iti lomuwabo, Api lilibiyanibo we, weka-idafa no, loti lomuwato, ³² emokafo lobibo, Hoba-idafa eitoma li minofa, ya hemotina ma holámae, lito, ³³ ege-ege moniyabo we ya loyolalo-melo oti labo, Wenina makafo hoba-hobina ito loto limo muifemo? loti lae. ³⁴ Fetu lato, ya Yesukafo lobibo, Nilifi molaibo we hala dowa kibo mona ya meyalo moloto ononala li hulanobo ya nemo wene-idafa ya ne.

³⁵ Heimotina fetu loti lo-lo abo, Igana fo (4) ya hulageto ya hobina hula lotainako, lolobe nanune, loti lafa, neimo lobiyowe. Hemotina wa faka loti wati onona hila walo. Hobina hula libo hamena onesa fetu-namato ya moda fedotaito, ³⁶ liti li nuba-nuba abo wenina

yasi meinawa li minae. Ya meinawa hula yakafo wenina muki nomudina hofawa minomo yonae. Yagunu idafa li hifiyabo wenina yasi hulawa li nuba abo wenina yasi maina ake inigilae. ³⁷ Yagunu ha me ya ya fetu labo, Ma yasi idafa li hifi-hifi ato, ido ma yasi hulawa li nuba o-o ae, loti lo-lo abo ha ya ona ne. ³⁸ Hemotina idafa li hifiyámaguti hula li nuba anae, loto ya nemokafo idipi molowe. Onodo we masi onona liyato, hula moda lotaibo ne. Hemotina ya hulawa maina li nuba omo uwae, loto lobiye.

³⁹ Ena Samalia wenawa yakafo numunaloti weninala fetu loto lobibo, Idafa oto moloto oboma muki ya lo oloto numiye, loto lobibo ha yagunu ya weninala muki yasi Yesu holi hikito muwabo, ⁴⁰ yagunu Yesu nedo u fedoti lemogi minanune, loti Yesu wako lo edabo ya Yesukafo holi bito, loto fo hamena loiti eimotina numunatinalo ya ne. ⁴¹ Minoto ha mono lobito, wenina muki holiti holi hikito muwabo, ⁴² yagunu wenawa ya fetu loti lomuwabo, Homu ya hemo hakalo loto holi hikitonibo nefa, onesa ya leimote ha libo welaloti ha holito ya holi hikitone. Wewa ya ona mikau-mikau wenina li nomude wanaibo we ne, loti lae.

Yesukafo hiyaba we wenaba ma hipala idafa hilibo li faka lo edaibo ha

⁴³⁻⁴⁴ Ena Yesu ya homu lo oloto moloto fetu libo, Polofeti ma eimola numuna ebalalo minanaibo ya huliya li faka ladámanigilae, loto linako, Samalia weninagi fo hamena loitiko minoto Galili mikalo wiye. ⁴⁵ Uto Galili mikalo ya u fedito, homu ya Galili wenina muki ya Yelusalemu uti Gotikafo Uta O Betibo foliku ya minagu ya Yesu onona lito wabo yagunu emogi houna iyae.

⁴⁶ Ido Galili mikalo Kana numudo ya homu ha lito no yakafo no wainika wido yalo ya hofa liwila oto loto ne. Ido

Kapeneyamu numudo hiyaba we wen-
aba ma nebo ya hipala idafa naba hilibo,
⁴⁷yagunu Yesu ya Yudia mikaloti li-
wila oto Galili mikalo hofa lo fediye,
lato ya hiyaba we wenabawa ya holito,
Kana numudo Yesu nedo yoto, hipala
fulinaibo hamenala selo molainako, ya-
gunu Yesu ya lumuto, hipane li faka lo
edanane, loto wako lo edaiye. ⁴⁸Feto
lo edaito, Yesukafo fetoto lomuibo,
Hemotina ya idafa hofawa aubane itibiy-
obo idafa ya nomudina wagámanabo
ya holi hikito nomámanigilae, loto liye.
⁴⁹Feto lito, hiyaba wekafo fetoto
lomuibo, Wenabao, hipane moda fuli-
tanaiye, loto henemane oto anabe? lito
⁵⁰Yesukafo fetoto lomuibo, Hipaka
moda nomuna hofawa ne. Aifa uwo, lito
ya hiyaba wekafo Yesu ha lomuibo ya
holi hikitoto liwila oto wiye.

⁵¹Ena liwila oto uto hanudo monimo
lumido ya ononala liyabo we loti hatula
oti ya, Hipaka moda nomuna hofawa ne,
lomuwae. ⁵²Feto lomuwato, ya faka libo
hamena yagunu loga o betito, emotinasi
feto loti lomuwabo, Ena emo ya aso fo
lusato nebo hamenalo ya ula sopaso ibo
ya fulo edaiye, loti lae. ⁵³Ido hiyaba
we yakafo monawa fetoto loto hilibo,
Hamena yalo ya Yesukafo, Hipaka moda
nomuna hofawa ne, loto lonumibo ne,
loto holito, uto emo yagi ido numu-
nalo maina minabo weninala muki yagi
holi hikitae. ⁵⁴Yesukafo feito idafawa
hofawa ya fetoto Yudia mikaloti Galili
mikalo liwila oto uto nedo ya idafa ho-
fawa aubala itibibo ya hamena loiti li
oloto pi biye.

Yesukafo Beteseda momenolo ya we ma li faka lo edaibo ha

5 Minoto aliga ya Yuda wenina foli
hamenatina naba ma alili aito Yesu
ya Yelusalemuka yoiye.

²Ena Yelusalemu hanu wela ma
huliya Sipisipi Hanuwae, loto nebo

hanu anawalo ya momeno ma nebo
huliya Beteseda anawalo ya holo-hala
numuna faifu (5) ya minomo wibo,
³ayau ya wenina idafa hiliyabo,
nomudina likaibo, hidina bemu ibo,
utina hebilisibo, muki wenina yau uno
minae. [⁴Ena Wenabalokati enisole
makafo hamena ma momenoko ya
lumuto no ya li momoga aiye. Li
momoga aito idafa hiliyabo wenina
yauti ma homu lumuto noku ito idafa
hilibo ya li faka lo edaiye. Yagunu
wenina muki no ya momoga anaído ne,
loti hiyaba ae.]

⁵Ena we ma idafa hilito unomo yoibo
ya melege teti-eiti (38) ya wiye. ⁶Wito,
Yesukafo wewa ya wa edoto hilibo,
Hamena fana uno ne, loto holito, loga o
edoto libo, Hemo faka lanowe, loto holi
minabe? lomuiye.

⁷Lomuito, idafa hilibo we yakafo fetoto
loto lomuibo, We hofawe, we makafo
no ya momoga agetoma ya noku ya
fulo nedanaibo we ma mináminako, nei-
mone lumunowe, loto fe-fe ofa, eito-
eitosi fulo aliga nedoiti lumu-lumu ae,
lito ⁸Yesukafo fetoto lomuibo, Hemo
sinoito hunuka lito moniyo, lomuiye.
⁹Lomuito, ayalo ya ula dowa lito, sinoito
hunula lito wiye.

Ido fo hamena yalo ya Sabati foli
hamena ya nebo ¹⁰yagunu Yuda wenina
yasi wewa idafa faka libo we ya fetoto
lomuibo, Onesa Sabati foliku me ya
ya neidafaito hunuka lito mofu minane?
Ya idafa lo fukabo idafa ane, lomuwae.
¹¹Lomuwato, emokafo fetoto lobibo,
Li faka lo nedaibo we yakafo, Hunuka
lito moniyo, loto lonumibo ne, lobiye.
¹²Lobito, emotinasi loga o edoti labo,
Hunuka lito moniyo, loto lohumibo we
ya hema ne? lafa, ¹³ido Yesu ya wenina
mau naba minagu yau holoto wito, faka
libo we ya huliya holiyámiye.

¹⁴Feto feyaito, aliga Yesukafo we-
wama ya fele huliyaigi numuna nabau

li oloto pito ya fetu loto lomuibo, Uka moda dowa lotaiye. Yagunu holito ya idafa ma hena naba-naba aibo idafa ya loto yoto oloto pi numutanaiye, loto ya mona nosámibo hofa molámo, loto lomuiye. ¹⁵Fetu loto lomuito, we yakafo uto Yuda wenina fetu loto lobibo, Lifefe lo nedaibo wema ya Yesu ya ne, loto lobiye.

¹⁶Ena Yesukafo ya Sabati foliku ya ononawa libo yagunu ya Yuda wenina yasi li hena mofu edae. ¹⁷Fetu fe minato, Yesukafo fetu loto lobibo, Menefo yakafo onona hamena-hamena li nebo yagunu neimo yagi li minowe, loto lobibo ¹⁸yagunu emotinasi fetu loti holiyabo, Yesukafo ya Sabati foli ya li hopaitaibo yako minámiye. E'e, ito yoto Goti yagunu neimo Menefo ne, loto eimola ya li Goti nabamaidana itaiye, loti ya idafa loiti yagunu hofu fulinune, loti holi mumo yowae.

Yesu ya Melafo ononala li-li aibo ha

¹⁹Ena Yesukafo ha fetu loto lobibo, Ha ona hula lobiyowe. Goti Hipala neimo lune-haneuti hane kito onona liyámanobo ne. E'e, Menefokafo onona lido ya wa edoto, ayalo yako ya li-li o minowe. Idafa-adafa muki Menefokafo lido ya Hipala nemokafo ayalo li-li o minowe. ²⁰Menefokafo Hipala nemo lula-hala numuto, onona li nebo onona nilibi hulo ne. Ido onona me ya wa minabo yako minámiye. E'e, onona naba nilibiyageto hemotina wa edanabo ya elegendigilae. ²¹Menefo yakafo wenina fuliyabo ya li sinoi betito, nomudina hofawa li bibo ayaidana oto Hipala nemokafo we ma wena ma nomudina hofawa li binowe, lanobo ya aifa li binogolowe. ²²Ido Menefo ya wenina lifima ha liwila oto biyámanaibo ne. Ononawa ya Hipala nemo anelo molaibo ne. ²³Feito ya Menefo huliya li

faka labo wenina muki ya ayaidana oti Hipala nemo huline li faka lo minanigilae. Ma yasi Hipala nemo huline li faka ladámanabo yasi nilifi molaibo we Menefo ayaidana oti ya huliya li faka ladámanigilae.

²⁴Nemo ha ona hula lobiyowe. Nemo hane holi lutinau moloti ido nilifi molaibo we holi hikito muwabo wenina ya nomudina hofawa minowa-minowa anabo mona ya moda litabo ne. Ido lifima ha liwila oti liyámanigilae. E'e, fulinabo mona ya fulititi, onesa meloti ya hofawa minomo yonigilae.

²⁵Nemo ha ona hula lobiyowe. Hamena ma anaibo ya moda fedotaiye. Yalo ya fuliyabo wenina yasi Goti Hipala nemo none fefeluma holiti, nomudina hofawa minanigilae.

²⁶Menefo nomuna hofawa minomo yoibo mona ya moda mino edaibo ne. Ido Hipala nemo yagi ayaidana oto nomune hofawa minomo yowobo mona ya mino hedanaiye, loto monawa numibo ne. ²⁷Ido We Hulama minonako, wenina lifima ha liwila oto li binane, loto lonumibo ne. ²⁸Ha ya holiti hatina loiti-loiti kiyámilo. Hamena molaibo ya alili ageto ya hono molagu uno minabo wenina ya nemo none fefeluma ya holiti ²⁹sinoinigilae. Sinoiyato, ya wenina mona dowa molabo ya sinoinado ya nomudina hofawa minomo yonigilae. Ido wenina mona nosámibo molabo ya sinoinado ya lifima ha liwila oto binogolowe. ³⁰Nemo neimone weune-lune-haneloti holito onona linobo ma minámiye. E'e, Menefo welalotiko lifimatina liwila oto bi-bi o minowe. Neimo weneloti onona linowe, loto holiyámoto, nilifi molaibo we welalotiko linowe, loto holiyonako, lifimatina liwila oto bi-bi obo ya fefe lanogolaiye, loto ya liye.

**Gotikafo Yesu monala lo
oloto molo nebo ha**

³¹Ido Yesukafo ha ma onu ito libo, Neimone monane lanobo yakafo hula ámanogolaiye. ³²Makafo monane lo oloto molo ne. Lo oloto molageto ya hulawa anogolaiye, loto holi minowe.

³³Hemotina ya wenina Yoni nedo idipi molato uti loga o edato, ha ona hula lo oloto molaima ne. ³⁴Nefa, wenina yasi monane lo oloto molanae, loto ladámowe. Hawa lobo ya hemotina holiyato Gotikafo li nomudina wanaiye, loto heimotina yagunu ya lo minowe. ³⁵Yoni ya le lamu yaidana oto li lamena o betima ne. Feto feyaito hamena yalo hemotina ya lamenala wa dowa moloti minama ne.

³⁶Nefa, Yonikafo nemo monane lo oloto molaibo ya mulaloko lo oloto piye. Menefokafo onona ha lonumibo onona hula li oloto pi hulanane, loto nilifi molaito lomobo ne. Nilifi molaibo monawa ya ononane yakafo ya li oloto piye.

³⁷Ido Menefo nilifi molaibo yakafo emo yagi monane lo oloto pibo ne. Hemotina ya eimola welaloti ha holiyámabo ne. Ido hola-wela yagi ya wagámabo ne. ³⁸Ido nilifi molaito minobo ya hemotina holi hikito nomámanako, hala ya lutinahatatau mino betiyámiye.

³⁹Hemotina ha mono lufuwau ya hitoti ya nomudina hofawa minanabo monawa ya li oloto pinune, loti holiti ya hitae. Feto loti hitagu ya lufuwa yakafo ya nemo monane lo oloto molaifa, hemotina holi nomámae. ⁴⁰Ido hemotina nemodoka ya ato nomudina hofawa li binowe, loto lofa, hemotina ya eleka hofa betito nemodoka ámae.

⁴¹Wenina yasi nemo huline ito yonae, loto ladámowe. ⁴²Hemotina monatina ya holi minowe. Weudina-lutina-hatina Gotidoka ya minámiye. ⁴³E'e, nemo Menefo welaloti hemotina minado lo-

mobo nefa, hemotina nemogi houna iyámae. Ena minoto we ma eimola hala kido lo fedanaibo ya emogi houna inae.

⁴⁴Hemotina ya wenina yasi ebolina lanabo ya dowa holiyafa, ido Goti mako nebo wekafo ebolina lanaibo mona ya molanune, loti holiyámabo wenina ya hemotina igaidana oti holi hikito munabo ne?

⁴⁵Ido hemotina ya emo yakafo Melafu lomuwageto sigiya lolumunogolaiye, loti ya nemogunu ladámilo. Feito minámiye. Hemotina Mosesedoka keloti minabo nefa, Mosese eimola hala yakafo sigiya lobinaibo ne. ⁴⁶Mosesekafo ha lufuwa igu ya nemogunu ibo nenako, hemotina hala holi hikitabo neko, nemogi holi hikito nomadi ne. ⁴⁷Nefa, hemotina Mosese hala lufuwa holi fulitanako, nemo hane igaidana oti holi hiki lanabo ne? loto ya liye.

**Yesukafo wemoli 5,000 ya
hoba-hobina li bibo ha**

(Mt 14:13-21, Mk 6:30-44, Lu 9:10-17)

6 Yesukafo ha ya lo huloto Galili momeno huliya ma Taibeliyasi momenolo yalo ya lekoto filiga yolaleka wiye. ²Wito, wenina mau naba ya idafadafa hiliyabo wenina li faka lo betito monala itibito wabo yagunu ege moloti uwae. ³Ege moloti uwato, Yesu ya ege-ege moniyabo we idipito obulalo ya yoti amedoti minae. ⁴Ido Yuda wenina Gotikafo Uta O Betibo foliwa alili aito ⁵Yesu ya wa faka loto weninawa nuba naba-nabama lo fedato wa betito Filipi loga o edoto libo, Beleti ya igaloti meina fito wenina naba me ya ya biyogeto ogofunaibo ne? loto ⁶idafa anowe, loto holi minoto ya hepa moloto loga o edaiye.

⁷Loga o edaito, ya Filipikafo ha liwila oto lomuibo, We makafo igana eiti (8) ya onona lito meinala lito molomo yonaibo yakafo beleti meina fito biyogeto houmatina ámanogolaiye, lomuiye.

⁸Lomuito, ege-ege moniyabo we yauti ma Saimoni Pita unalafo Adulu yakafo fetu loto lomuibo, ⁹Melo ya hipa ma nebo yakafo beleti suwa baligunu lifefe labo faifu (5) ido laefa loiti yagi li nefa, wenina mau naba minanako, efo yakafo neidafa anune? liye. ¹⁰Fetu lito, Yesukafo libo, Hemotina wenina lobiyato ya li nuba oti mikalo minalo, lito minato mika yalo ya suwa eba naba-naba nedo ya wemoli faifu tauseni (5,000) ya amedoti minomo uwae.

¹¹Feti amedoti minomo uwato Yesukafo beleti ya lito, dowae, lalowe, lomuto, weninawa nuba naba amedoti minabo ya hona molo biye. Ido laefa yagi ayaidana oto ya feito nanune, loti holiyado ya biye. ¹²Bitu, hobina noti-noti houmatina aito Yesukafo ege-ege moniyabo we fetu loto lobibo, Luma nebo ya u hopa otanaiye. Li haka alo, lito ¹³beleti suwa baligunu lifefe labo faifu (5) yamakafo luma neboma ya haka oti owo egepisa naba tuwelu (12) ya holiyato lumuto faito fulitaiye.

¹⁴Ido wenina aubala itibibo idafa fetu feyaibo monala wati ya fetu loti labo, Polofeti yama mikaleka oloto pinaie, loti laboma moda me ya ya ne, loti ¹⁵ido Yesu li hona o edoti adinagunu liti hiyabate wehudi buli edanune, loti ato, ya wa betifefe loto fulu betitoto, eimolako obulalo ya yoiye.

Yesu ya no mulalo lala-lala ito wibo ha

(Mt 14:22-33, Mk 6:45-52)

¹⁶Ena lunaga fo sapito ya ege-ege moniyabo we ya momeno anawalo lumuti ¹⁷Kapeneyamu numudo liwila oto unune, loti sipiku yowae. Sipiku yowato, midipu naba ito ya Yesu lo fedámito wewa yako uwafa, ¹⁸asi auba ito, no halafu naba itaito, ¹⁹uti alo faiga faifufe (5), ido sikisife (6), kilomita yaidalo uti no lusaku ya u fedato, Yesu ya no

mulalo ya lala-lala ito egetina uto sipi ya li alo alili molaito wa edoti ya utina ololo aiye. ²⁰Fetu fe minato, ya sutina fito libo, Nemoma minowe. Hemotina ya holi biyámaneyo, loto lobiye. ²¹Lobito, sipiku ya yowo, loti ilimi molo itoti ya unune, loto holiyabo ebalokama sipi ya aloko u ayalo fediye.

Wenina yasi Yesu moni witala abo ha

²²Ena wenina nuba naba-naba ya momeno filiga yolaleka uno minato, ho lito ya fetu loti labo, Aso lubuka ya sipi mako yako neto ya wa minogeto ayau ege-ege moniyabo we ya Yesu fulu edo itoti eimotinako yoti uwaboma ne, loti holiyae. ²³Fetu loti holiti minato ya Taibeliyasi numudoti sipi ma ya Wenabakafo dowae, lalowe, lomuto hobina bito, nado yaloma ya lo fedato, ²⁴wenina yasi Yesugi ido ege moniyabo we yagi melo minámae, loti holiti ya sipiku ya yoti Kapeneyamu numudoka liwila oti uti yalo moni witala ae.

Yesu ya okulumauti hobina nebo ha

²⁵Momeno wela meleka ya weninawa Yesu moni witala oti li oloto piti ya fetu loti lomuwabo, Api lilibiyanibo we, hemo nenaferko anibo ne? loti loga o edato ²⁶Yesukafo fetu loto lobibo, Nemo ha ona hula lobiyowe. Hemotina idafa mona hofawa aubane itibiyoto wa minabo yagunu ya holámae. Wetina-idafa biyoto noti houmatina aibo yamagunu ya nemo moni wita minae. ²⁷Hemotina ya onona liti hobina aifa idafa u hopa unaibo idafa yagunu ya holiyámilo. Nomudina hofawa minowaminowa anabo hobina yagunu ya ononawa liyalo. Nemo We Hula ya Goti Menefokafo lufuwala molo numibo yagunu ya nemo hofawa minomo yonabo hobinawa ya binogolowe, lobiye.

²⁸Lobito, fetu loti liwila oti loga o edabo, Lemo nena-idafa oto Goti ononala

li minanune? lato, ²⁹ Yesukafo liwila oto lobibo, Gotikafo nilifinako, holi hikito numu-numu o minabo wenina ya Goti ononala li minabo wenina minae, lato ya liye.

³⁰ Feto lito, emotinasi liwila oti lomu-wabo, Ena nena idafa ma hofawa eitoma aubaka lilibiyanibo idafa ya li oloto piyageto wato holi hikito humunune? Hemo nena onona linane? ³¹ Awatefo holofate-mota yasi mika hafali mikalo ya wetina-idafa huliya mana no-no abo ya-gunu feto libo,

Nanae, lato okulumauti hobina bibo ne, lato ha mono lufuwau (Kis 16:4, Sng 78:24) ya nebo ne, loti lae. ³² Feto lato, Yesukafo feto lato lobibo, Ha ona hula lobiyowe. Mosesekafo ya okulumauti hobina biyámima ne. E'e, Menefokafo ya okulumauti hobina hula bi ne. ³³ Hobina okulumaukati lumuto mikaleka wenina nomudina hofawa li oloto pi bibo ya Goti hobinala hula ya ne, lito ³⁴ emotinasi feto loti lomu-wabo, Wenaba, hemo hobina lanibo ya hamena-hamena lumutoko mino, lomu-wae. ³⁵ Lomuwato, Yesukafo feto lato lobibo, Nomudina hofawa mino-mino abo hobina ya nemo ya minowe. Nemodoka abo wenina ya moda inagunu fuliyámanigilae. Ido holi hikito numu minabo wenina ya moda no yagunu holiyámanigilae.

³⁶ Feito nefa, hemotina ya nemo wa nedafa, wati holi hikito nomámae, lato ya lobitoma ne. ³⁷ Menefokafo numu nebo wenina ya nemodoka lo hulanabo ne. Ido wenina nemodo anabo ya ma li hopa fulo betiyámanogolowe. ³⁸ Okulumauti lomobo ya neimone weneloti ha ononawa linowe, lato lomámowe. E'e, nilifi molaibo we welaloti ha ononawa linowe, lato lomobo ne. ³⁹ Menefokafo numibo wenina muki yauti ma u hopa aguwámanae, lato wa betito hiyaba o betito hamena nabalo ya muki li sinoi betinogolowe, lato lobo ha ya

nilifi molaibo we hala dowa kibo ha ya ne. ⁴⁰ Hipala nemo wa nedofefe loti wa nedoti, holi hikito numunabo wenina muki ya nomudina hofawa minomo yoti minanigilae, lato lobo ha ya Menefo hala dowa kibo ha ya ne. Ena neimone hamena nabalo ya li sinoi betinogolowe, lato ya liye.

⁴¹ Feto lato ya okulumauti hobina ya nemo ya minowe, libogunu ya Yuda wenina yasi holi nosámibogi ha feto loti ⁴² lo minabo, Ena, me ya we ya Yosefe hipala Yesu olafote melafote loiti ya lemo wa betiyonima ne. Ido okulumauti lomoma ne, lato libo ya neidafaito feto lato ya lo ne? lae.

⁴³ Feto lato, Yesukafo liwila oto feto lobibo, Hemotinau ya holiyabo nosámibogi feti ya ladámilo. ⁴⁴ We ma eimola lula-halauti holito nemodoka anaibo ya ma minámiye. E'e, Menefo nilifibo yakafo ika o betiyagetoko anabo ne. Weninawa ya neimo hamena nabalo ya li sinoi betinogolowe. ⁴⁵ Polofeti yasi feto labo,

Goti eimolakafo wenina muki ha mono api itibinogolaiye, loti ha mono lufuwau (Ais 54:13) ya nebo ne. Yagunu wenina ya Menefokafo ha lobito api itibibo ya hawa holiyabo wenina ya nemodoka anigilae.

⁴⁶ Menefo wa edabo wenina ya ma minámae. E'e, Gotidokati lomobo we nemo makokafo Menefo wa edobo we ya minowe. ⁴⁷ Nemo ha ona hula lobiyowe. Ma yasi nemo holi hikito nomabo wenina ya nomudina hofawa minomo yotiko minanigilae. ⁴⁸ Nomudina hofawa minanabo hobinawa ya nemo ya minowe. ⁴⁹ Hemotina awatinafo-holofatina ya mika hafali mikalo ya wetina-idafa huliya mana oloto pito ya noti minoti fuliyabo ne. ⁵⁰ Nefa, wenina masi okulumauti lumibo hobina nanabo wenina ya fuliyámanigilae. Ya hobi-nawa nemodoka me ya ne. ⁵¹ Nomu-

dina hofawa minanabo hobinawa ya okulumauti lomobo nemo neimone ya minowe. Yagunu ma yasi nemodokati hobina noti ya minomo yoti minowa-minowa oti minanigilae. Nemo milane ya hobinaidana ne. Mikau-mikau wenina nomudina hofawa minomo yonae, loto ya milane binogolowe, loto liye.

⁵²Yagunu Yuda wenina heimotina ha loyolilumu oti feto loti labo, We ya igaidana oto milala lomageeto nanubogunu liye? lae.

⁵³Feto lato, Yesukafo feto loto lobibo, Nemo ha ona hula lobiyowe. Hemotina ya We Hula nemo milane ido lunune námanabo ya nomudina hofawa minanabo mona ya lutinau mino betiyámanogolaiye. ⁵⁴Ma yasi nemo milane lunune notiko minanabo wenina ya minowa-minowa oti minato neimo hamena nabalo ya li sinoi betinogolowe. ⁵⁵Nemo milane ya hobina hula ne. Ido lunune ya no hula ne. ⁵⁶Nemo milane ido lunune notiko minanabo wenina ya nemo luneu mino nedanigilae. Ido nemo yagi emotina lutinau mino betinogolowe. ⁵⁷Menefo ya minowa-minowa oto nebo we yakafo nilifi molaito lomobo yagunu Menefodo metolito mino-mino o minowe. Feito minoto nemo noti minanabo wenina yagi ayaidana oti nemodo metoliti minanabo ya minomo yoti minanigilae. ⁵⁸Okulumauti hobina ya monawa feito ne: Ya awatinafo-holofatina yasi mana noti ya minoti fuliyama nefa, nemo hobinane me ya nanabo wenina ya minomo yoti minowa-minowa oti minanigilae, loto ya lobiyewe. ⁵⁹Hawa ya Kapeneyamu numudo mono numugu ya minoto ya lobito api-napi itibiyewe.

**Yesu ya nomude hofawa
minanubo hala li nebo ha**

⁶⁰Feto loto api itibito, ya ege molabo wenina yauti wenina abi loti

holiti feto labo, Ha ya holiyonibo henaidana oto liye. Ya hema holinaibo ne? loti ⁶¹ya eleka hofa betito Yesukafo ya lula-halau holito feto loto lobibo, Hemotina ha ya holiyabo nosámife?

⁶²Feti holiyabo ya We Hula nemo homu minobo ebato liwila oto yowoto ya nomudinagunu watima ya neidafa anabo ne? ⁶³Ute etuwa ido mila yakafo nomude hofawa minomo yonubo hanuwa ma minámiye. E'e, nomude hofawa minomo yonubo hanuwa ya Goti Weuna ononala ne. Nemo ha lobiyobo ya weudina ido nomudina hofawa minomo yonabo hanuwa ya ne. ⁶⁴Nefa, hemotinadokati wenina malekaloka holi hiki ladámo minae, loto lobiyewe. Yesu ya holi hikito umámabo ya aidana yoimalokati wa beti huloto wa betimo yoiye. Ido ayaidana oto uwolafo adinalo molanaibo we yagi wa edofefe loto wa ne. ⁶⁵Ido ha ma feto loto onu ito libo, Yagunu ya feto loto lobiyoma ne. Wenina ya Menefokafo li aila i betiyámageto nemodoka loti minanabo ma minámiye, loto ya liye.

⁶⁶Ena hamena yaloti ya ege molabo wenina yauti wenina abi loti emo nedo ya minámanune, loti eleka hofa betito fulo edae. ⁶⁷Yagunu Yesukafo ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya loga o betito libo, Hemotina ayaidana oti fulo nedanune, loti lo minafe? liye.

⁶⁸Ido Saimoni Pitakafo feto loto lomuibbo, Wenabao, hemo fulo hedoto hemado unubo ne? Hemo makokafo nomude hofawa minanubo hala li minane. ⁶⁹Lemo ya hemo holi hikito humuto feto loto holi humu minonibo ya hemo ya Gotidokati fele we minane, lomuiye.

⁷⁰Lomuito, Yesukafo feto loto lobibo, Nemokafo hemotina tuwelu (12) ya sutina fiyofa, ido hemotina yauti ma ya Satanidoka keloto ne, loto ya lobiyewe.

⁷¹Hawa lobibo ya ege-ege moniyabo we tuwelu (12) yauti ya we ma uwolafo ad-

inalo molanaibo we Saimoni Isikaliyoti hipala Yudasi yagunu liye.

**Yesu unalafo-mota holi
hikito umámabo ha**

7 Ena Yudia ebalo Yuda wenina yasi, Yesu hofanune, loti hudala hiyabo yagunu mikatina fulitoto Galili mikalo yako u yaleka meleka oto moniye. ²Feito moni neto, Yuda wenina numuna holo-hala huwabo foliwa hamenatina alili aiye. ³Alili aito, Yesu unalafo-mota yasi fetoto loti lomuwbabo, Hemo ya aubaka itibiyonibo idafa ma li oloto piyageto hege molabo wenina yasi wanae, loti ya eba me ya fulitoto ya Yudia mikalo ya uto itibiyo. ⁴Ma yakafo li oloto pinowe, lanaibo ya faluku oto minoto onona linaibo ya ma minámiye. Yagunu hemo ya onona yaidana linowe, loti holi-nanibo ya uto wenina muki ya li oloto pi biyageto wanae, loti ⁵unalafo-mota yasi holi hikito umámoti fetoto lae.

⁶Lato, ya Yesukafo fetoto loti lobibo, Hemotina hamena-hamenau ya idafa anune, lotima aifa anigilae. Nemo hame-nane ya onesa lo fedámiye. ⁷Wenina yasi ya hemotina holi nosámibo biyá-manigilae. Nemo ya monatina nosámibo ya lo oloto pi betiyobo yagunu holi nosámibo numu minae. ⁸Heimotinako foliku ya wilalo. Nemo ya hamenane lo fedámibo, yagunu ya onesa fetotamato ya aguwámanogolowe, loti lobiyé. ⁹Fetoto loti Galili mikalo ya ne.

¹⁰Ena unalafo-mota homu uwato, aliga eimolako umalo pito wiye. ¹¹Ena foliku ya Yuda wenina hiyaba we yasi moni witala oti fetoto loti loga-loga abo, Igaleka ne? loti lae. ¹²Ido aifa wenina yasi emogunu momona oti humomo fimo yowae. Yauti malekamasi, Emo ya we dowa ne, lato ido malekamasi, E'e, feito minámiye. Emo ya wenina hotina i ne, loti lafa, ¹³Yuda we hiyaba we holitina ya holiti ha oloto ladámae.

**Yesu numuna holo-hala huwabo
foliku ya api itibibo ha**

¹⁴Ena foli hofalau ya Yesukafo ya fele huliyaigi numuna naba hilalau ya yoto ha mono loti api-napi itibito, ¹⁵Yuda we hiyaba we yasi, Aiyo, lo holiye, loti ya fetoto loti labo, Lemo lufuwa numunateu ya yowámima nenako, igalekati loti ha mono monawa ya holito liye? lato ¹⁶Yesukafo fetoto loti lobibo, Nemo mono api itibiyobo ya nemodokati minámiye. E'e, nilifi molaibo we yalekati ne. ¹⁷Yagunu wenina masi ha mono monawa me ya ya Gotidokati nefemo, ido neimo Yesudokati ne? loti moni wita anabo wenina yauti Goti hala dowa kido hololanune, loti holi-nabo wenina yasi monawa holi-nigilae. ¹⁸Makafo eimola halaukati holito lanaibo we ya eimola huliya yoto minanaiye, loti lanogolaifa, nemokafo nilifi molaibo we huliya yoto minanaiye, loti lobo ya mona ona hulako moloto, nosámibo mona ma ya uneu minámiye.

¹⁹Mosesekafo ya lo molaibo ha lo oloto pi bima nefa, hemotinalokati ya ma lo molaibo ha hololabo we ma minámae. Ena hemotina nena idafagunu ya hofoto nedanune, loti ya lo minae? lobiyé. ²⁰Lobito, ya wenina aifa wenina yasi fetoto loti labo, Hemo ya Satani himiwe-lakafo luka-hakau mino hedaiye. Hemo hema hofoto hedanowe, loti liye? lae. ²¹Lato, ena Yesukafo fetoto loti lobibo, Nemo Sabati foliku idafa hofawa mako aubane itibiyobo yagunu oti aiyo, loti lo yaleka meleka oti hofoto nedanune, loti lo minae. ²²Mosesekafo hipatina-mota utinalo Goti anela fukanune, loti lobima nefa, ya monawa ya Mosesekafo api itibiyámito, awalafo-holofala yasi apiyama ne. Fetoto lobinako, hemotina Sabati foliku ya Goti anela fuko-fuko o minae. ²³Yagunu ya Mosesekafo ha lo molaibo ya holi fulitotanune, loti

ya Sabati foliku ya hipatina-mota utinalo ya Goti anela fuko betiti ononawa ya li-li o minae. Feto fe minabo nemo ya Sabati foliku ya we ma ula-falau muki ya lifefe lo edobo yagunu ya neidafaiti ya holi nosámibo nomae? ²⁴ Wenina monatina wafefe ladámotima aifa hopa lifima hawa ya ladámilo. Wafefe lanado yaloko lalo, loto lobiye.

**Yesu ya Goti ilifi molaibo we
Kilisto nefe? loti loga abo ha**

²⁵ Ena Yelusalemu wenina yauti masi feto loti labo, We ya hofanune, loti lolo aboma ya moda me ya ya nebo yae.

²⁶ Neidafaito ha olotoko libo ya mono hiyaba we yasi ha lo fuko edámabo minae? Ya monala holiyabo ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ne, loti holiyafe? ²⁷ E'e, Yesu oloto pibo eba ya holi minoba, Goti ilifi molaibo we Kilisto oloto pinaibo ya ebalá ya holifefe ladámanogolone, loti ya lae.

²⁸ Feti labo yagunu Yesukafo ya fele huliyaigi numuna nabau ya ha mono api itibi minoto lo faka loto libo, E'e, hemotina wafefe loti wa nedoti nemo oloto piyobo eba ya holi minone, lafa, lomobo ya neimo lune-haneuti holito lomámobo ne. Mona ona hula yawala nebo yakafo nilifi molaito lomobo ne. Ido emogunu ya hemotina hatina kifefe loti holámae. ²⁹ Nemo ya eimola lula hamanauti nilifi molaito lomobo nenako, nemo wa edofefe lo minowe, loto liye.

³⁰ Hawa feto libogunu nala i edanune, loti lafa, hamenala onesa lo fedámibo yagunu adina hena aito fulitae.

³¹ Ena wenina aifa wenina muki yasi Yesu holi hikito muti feto loti lo minabo, We me ya yakafo idafa hofawa aubala lilibi nebo ya Goti ilifi molaibo we Kilisto lo fedanaibo yakafo we me ya li yoima o edoto ya li oloto pinogolaife? loti ya lae.

**Yesu nala fi edalo,
loti himiwe idipi molabo ha**

³² Ena wenina mau minabo yasi hawa emogunu momona oti humomo fiti lato ya Falisi we yasi holiti, Goti sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we yagi ya loyolalo-melo oti, Yesu ya nala fi edalo, loti fele huliyaigi numuna naba himiwe idipi molato uwabo, ³³ yagunu Yesukafo feto loto libo, Nemo hamena foma efoma hemotinagi minoto nilifi molaibo we nedoka liwila anogolowe. ³⁴ Liwila oto, hemotina nemogunu moni wita oti li oloto piti wa nedámanigilae. Ido uto minanodo ya hemotina ma aguwámanigilae, lobiye. ³⁵ Lobito, Yuda wenina yasi feto loti loyolalo-melo abo, Wewa ya igaleka uwageto moni witala oto li oloto piyámanubo ha liye? Yuda weninasi Giliki mikalo minomo uwadoka ya uto Giliki wenina ha mono lobinowe, loto holito life? ³⁶ Moni witane oti li oloto piti wa nedámanigilae, loto, ido unodo yalo ya ma aguwámanigilae, loto libo ya igaidanagunu liye? loti ya loyolalo-melo ae.

**Yesu holi hikito munabo ya no
atalawa yaidana anabo ha**

³⁷ Ena Yuda wenina yasi foli minomo yoti mino hulanune, loti wenina nuba naba-naba iti minato, Yesukafo sinoito minoto ha auba ito libo, Ma yasi nogunu holinabo ya nemodoka loti nanae. ³⁸ Ido ma yasi holi hikito numu minanabo yagunu ha mono lufuwatina yau feto loti iyabo,

Yaidana abo wenina ya no atala yaidana oto lutina-hatinau li oloto pi betiyaigeto no yaidana oto lumutoko minanogolaiye,

loti ya iyabo ne, loto ³⁹ hawa libo ya Weuna yagunu liye. Ido monawa feito ne. Yesu holi hikito muwabo wenina ya Weuna Fele binowe, loto ya Yesu

hamena yalo ya okulumau lamenala lulau ya liwila oto yowáminako, ya Weuna lomámibo ne.

**Yesugunu holiti fokiti
u filiga-filiga abo ha**

⁴⁰Ido wenina ya ha ya holiyagu yauti masi Yesugunu fetu labo, Emo ya polofeti yama ona ne, lato ⁴¹ido masi, Emo ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ne, lato, ido malekaloka yauti masi, Fulitalo. Kilisto ya Galili mikalo oloto pinaibo nefe? E'e, ⁴²Kilisto ya Defiti numuna atala Betelehemu yalo Defiti yufa fibo wenina yauti oloto pinogolaiye, loti ha mono lufuwau ya fetu loti iyaboma ne, loti lanako, ⁴³wenina muki ya emogunu ha eito-eito loti foki yaleka-meleka oti, ⁴⁴malekamasi nala hofu edanune, loti lafa, adina hena aito fulu edae.

**Yuda hiyabatina we yasi
Yesu holi hikito umámabo ha**

⁴⁵Ena fele huliyaigi numuna naba himiwe ya Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Falisi we minado ya liwila oti uwato, loga o betiti labo, Hemotina neidafaiti liyámoti aifa ae? loti loga ato, ⁴⁶himiwe yasi ha liwila oti labo, Ena, wewa ha libo yaidana oti homuma ladámabo nenako, loti liyámoto aifa one, lato, ⁴⁷Falisi we yasi ha liwila oti lobiyabo, Hemotina yagi ya hotina ife? ⁴⁸Hiyaba we wenaba yauti ido Falisi we lemodokati ya ma holi hikito muwobe? ⁴⁹E'e, ya ma fetu ámonibo nefa, wenina aifa wenina nuba minabo yama lo molaibo ha ya holiyámoti, Goti nomunalo u hopa unabo wenina yamako holi hikito muwae, loti ya lae.

⁵⁰Fetu lato, ena hounatinafo we ma Nikodemusi ya homu Yesu nedo wibo we ya fetu lotu lobibo, ⁵¹Hemotina we ma monala ya loga o edoti holiyámoti, ido monala nosámibo wa edámoti lifima ha lobinabo yamaidana aiye.

Fetu feyalo, lotu lo molaibo ha lufuwa iyagu yau fetu lotu nebo nefe? Feito minámiye, lito, ⁵²hounalafo-mota yasi ha fetu lotu liwila oti labo, Ena, hemo yagi Galili mikaloti abe? Ha mono lufuwau ya hitoto walo. Polofeti ya Galili mikaloti oloto piyámanabo ne, lotu nebo ya walo, loti lae. [⁵³Fetu lotu upatoti numunatinau-numunatinau uwae.

**Hume-ugele wena ma Yesu
nedo ilimiti abo ha**

8 Ena Yesu ya Olifi obulalo ya yoto neto, ²ho lito yaloti liwila oto fele huliyaigi numuna naba hilalau yoito, wenina masi emodoka lotu nuba ato, yalo amedoto minoto ha mono lobito api itibito, ³lo molaibo ha api itibi-itibi abo we ido Falisi we yasi wena ma hume-ugele o nedo wa edoti li oloto piti Yesu nedo ilimiti uti li nomudinalo sinoi edoti ⁴Yesu fetu lotu lomuwabo, Api lilibiyanibo we, wena me yakafo hume-ugele o nedo wa edoto li oloto piyone. ⁵Yagunu Mosesekafo wena yaidana anabo ya hefanagunu hofu beti fulilo, lotu lo molaibo ha yamo lolumiye. Ido hemodokati ya neidafaiye lotu ne? loti ⁶ya aifa fetu lotu loga o edoti, ha li yaidana-meidana hama lagetoma ya sigiya lo edanune, loti hepa moloti lae. Fetu lato, Yesukafo huba ito anagunu mikalo ya lufuwa iye.

⁷Lufuwa i neto, loga-miga o edato, emo ya sinoito fetu lotu lobibo, Hemotina yauti ma lifimala minámageto minanaibo we yakafo apito hefanagunu hofageto ya hofalo. ⁸Fetu lototo hofa huba ito mikalo ya lufuwa iye.

⁹Ena emotinasi hala holiti hiyabatina we we kilofo ya homu wito wa edoti mako mako ege uti u hulato, wena ya Yesu nomunalo eimolako ya ne.

¹⁰Ena Yesu ya sinoito loga o edoto libo, Wena, igaleka uwae? Lifima ha

ma lohomámabo nefe? lito ¹¹wenawa yakafo libo, Wenaba, ma minámiye, lito ya Yesukafo libo, Ena nemo yagi lifima ha ma lohomámanogolowe. Hemo ya liwila oto uto mona nosámibo ya hofa molámo, lomuiye.]

**Yesu ya wenina mikau-mikau
lamente nebo ha**

¹²Ena Yesukafo wenina ha ma onu ito lobibo, Nemo wenina mikau-mikau ya lamenatina minonako, ma nemo nege-nege moninabo ya midipu igu ya moniyámanigilae. E'e, nomudina hofawa minanabo lamenawa ya mino betinogolaiye, liye. ¹³Lito, Falisi we yasi feto loti lomuwabo, Me ya ya hemo heimo monaka lo oloto molanibo yama holiyonibo hula minámiye, lato, ¹⁴Yesukafo feto loto lobibo, Nemo ya obo ebalekati ido unobo ebaloka ya monawa holi minonako, nemo neimo monane lo oloto moloto hulawa o ne. Hemotina ya obo ebalokati ido unobo ebaloka ya monawa holiyámoti holi hopaitae. ¹⁵Hemotina lifima ha lo-lo o minabo yakafo etuwa o ne. Nemo ya lifima ha ya onesa ladámanobo ne. ¹⁶Nefa, ido ma lanowe, loto lanobo ya moda ona hula lanobo ne. Nemo lifima ha ya neimoko lanobo minámiye. E'e, Menefo nilifi molaibo yakafo ane li faka lageto lanobo yagunu hula anogolaiye. ¹⁷Ido heimotina lo molaibo ha lufuwatatau yau feto libo, We loiti yasi we ma monala lo oloto pitoma hula ne, loto ya lufuwau yau nebo ne. ¹⁸Yagunu ya nemo monane lo oloto piyoto ido Menefo nilifi molaibo yakafo ayaidana oto monane lo oloto pi ne, loto ya liye.

¹⁹Ha ya feto loto lobito, emotinasi loga o edoti labo, Mekafo iga ya ne? lato ya emokafo lobibo, Hemotina nemo wa nedofefe ladámanako, Menefo ayaidana oti holifefe ladámae. Nemo ya wa ned-

ofefe labo neko Menefo yagi holifefe ladi ne.

²⁰Feto loto Yesukafo fele huliya ni numuna nabau ya hefana molabo huwamena negu eba mau ya ha mono lobito ha ya liye. Ena hamenala onesa alili ámibo yagunu ya adina hena aito nala numugu ya fulo edámae.

**Uto minanodo ya hemotina
aguwámanigilae, loto
Yesukafo libo ha**

²¹Ena Yesukafo onu ito feto loto lobibo, Nemo fulo betito uwoto hemotina nemogunu moni wita oti ya lifimatinagi minoti fulinabo ne. Nemo uto minanodo ya hemotina aguwámanigilae, lito ²²Yuda wenina yasi labo, Nemo unodoka ya aguwámanigilae, loto libo ya neidafaito ya liye? Eimola nedala lito fulinogolo lifemo? lato, ²³Yesukafo feto loto lobibo, Hemotina ya wakati minae. Nemo ya okalekati minowe. Hemotina ya mikalo meloti minafa, nemo ya mikalo meloti minámowe. ²⁴Yagunu ya lifimatinagi ya minoti fulinabo ne, loto ya lobiyobo ne. Nemo minobo me ya ya monane lobi-lobi obo ya holi hiki ladámanabo ya lifimatina aifa mino betiyageto fulinigilae, loto ya liye.

²⁵Feto lito, ya emotinasi loga o edoti labo, Ena, hemo hema minane? lato, Yesukafo lobibo, Onona apiyodoti lobi-lobi obo aya efo ya ne. ²⁶Nemo ya hemotina lifimatina ido henatina yagunu ha abi li minofa, nilifi molaibo we yakafo eimola ha ona hula lo-lo o neto, neimo ya emo welauti holiyodo ya mikalo melo lo oloto molowe, loto liye.

²⁷Hawa ya Melafogunu feto loto lobifa, emotina yasi holifefe ladámae. ²⁸Yagunu Yesukafo onu ito feto loto lobibo, Hemotina We Hula nemo yá yofolo hofa nedoti li faka yoisalo nedanado ya monane holifefe lanigilae. Ido neimone lune-haneuti holito idafa ma ámoto,

Menefokafo api nilibibo hawa ya lo minobo yagi ya holifefe lanigilae. ²⁹Nilifi molaibo we ya nemodoka mino nedaito, nemo hamena-hamena idafa oto holibo dowa libo yagunu nemo ma fulo nedámiye, loto ³⁰ha fetoto lo neto wenina abi holi hikito muwae.

Ha ona hula yakafo wina ledaibo ha

³¹Ena Yesukafo holi hikito muwabo Yuda wenina fetoto lobibo, Hemotina ya nemo hanelo moni minanabo ya nemo nege moniyabo wenina hula minanigilae. ³²Feti minoti ha ona hula ya holifefe lato, aya hawa ona hula yakafo wina betinogolaiye, loto liye. ³³Fetoto lito, emotinasi ha liwila otifetoto loti lomuwbato, Lemo Abalahamu yufa fibo weninala minonibo ya ma nala i ledato minámoninako, hemo wina betinaibo ne, loto lanibo ya neidafaito lane? lomuwa.

³⁴Lomuwato, Yesukafo ha liwila otifetoto lobibo, Nemo ha ona lama lobiyowe. Ma yasi nosámibo mona molabo ya monawa yakafo nala i betito, nalalo houba-naba o minabo yagunu lowe. ³⁵Nala i betibo wenina wenabatina numuna ebalalo ya hamena-hamena hiyaba otiminomo yowámanigilae. E'e, Hipala ya Melafo numunala ebalalo ya hamena-hamena minowaminowa otominomo yonogolaiye. ³⁶Yagunu ya Hipala nemo wina betiyotoma hemotina ona nala i betiyámageto minanigilae.

³⁷Hemotina Abalahamu yufa fibo weninala minabo ya moda holi minowe. Feti minafa, nemo hane ya hemotinaloka hopopo o nenako, hofonedo fulinune, lotilo-lo o minae. ³⁸Nemo Mene-fodoka idafa wa obo ya lo-lo o minowe. Ido hemotina heimotina metinafodokati idafa holiti ya fe-fe minae, lotilobito, ³⁹Lemo metefo Abalahamu ne, loti haliwila otilomuwbato, ya Yesukafo fetoto

lobibo, Hemotina Abalahamu yufa fibo weninala hula minabo neko emonala yaidana otimolo minadi ne. ⁴⁰Nefa, Gotidokati ha ona hula holiyobo lobiminobo ya hemotina hofonedanune, lotilo minae. Idayaidana Abalahamukafo feyámibo ne. ⁴¹Hemotina ya heimotina metinafo hanulalo ya egeto molotilalai-i o minae, lito ya emotinasi fetolomuwbato, Hopa hanudoti oloto piyonibominámiye. Metefo mako Goti ne, lato, ⁴²Yesukafo fetoto lobibo, Nemo ya Gotite minoidoti lomobo ne. Neimo lune-haneuti holito lomámobo ne. E'e, emokafo nilifi molaito lomoboma nenako, hemotina metinafo ya Goti nebo neko, lutina-hatina ya nemo nomadi ne.

⁴³Neidafaiti ya ha lobo ya holifefe ladámo minae? Nemo ha lobo ya hemotina ogofuti holiyámabo yagunu ya holifefe ladámo minae.

⁴⁴Hemotina metinafo Satani weninala minoti, metinafo feyaibo mona ya meyalo molanune, loti holiti minae. Emo ya hana yoimaukati hofobeti fulimo yoibo we ya ne. Ido lula-halau ha ona ma mináminako, ha ona hula holi fulitaibo we ya ne. Emo ya ha sugi we idosugi yawala nebo yakafo eimola monala ya moloto ha sugi lo-lo o ne. ⁴⁵Ido nemo ya ha ona hula lobi-lobi o minofa, hemotina hane ya holi fulo minae. ⁴⁶Hemotinalokati masi nemo lifi mane lanabo ya fowe loti ladámanigilae. Nemo ha ona hula lobiyobo ya neidafaiti holi hikito nomámae? ⁴⁷Wenina ma Goti weninala minabo yasi ha libo moda holi minae. Hemotina Goti weninala minámanako, hala holi fulo minae, loti ya liye.

Nemo Abalahamu oloto piyámito minobo wema minowe, loto Yesukafo libo ha

⁴⁸Fetoto lito, Yuda wenina yasi haliwila otifetoto loti ya lomuwbato, Hemo Samalia

we ma Satani himiwela luka-hakau yoto ne, loto ya ha ona lo minobe? lato, ⁴⁹Yesukafo ha liwila oto feto loto lobibo, Satani himiwela lune-haneu minámiye. E'e, nemo Menefo huliya li faka lo minofa, hemotina ya nemo huline ya ito lumuti fulo minae. ⁵⁰Nemo neimone huline yonaiye, loto ladámowe. Makafo huline li faka lo nedanaibo ya hona moloto lifefe lanaibo we ne. ⁵¹Nemo ha ona hula lobiyowe. Ma yasi nemo hane li minanabo wenina ya fuliyámanigilae. E'e, moda minowa-minowa oti minomo yonabo ne, loto ya liye.

⁵²Feto lito, Yuda wenina yasi feto loti lomuwbabo, Hemo Satani himiwela luka-hakau mino hedaibo ya onesa ona holi minone. Abalahamu moda fulibo ne. Ido polofeti ya ayaidana oti fuliyabo ne. Ido hemo feto loto lanibo, Nemo hane li minanabo wenina ya fuliyámoti, minowa-minowa oti minanigilae, loto lanibo, ⁵³ya awatefo-holofate Abalahamu wenaba yama fuliboma nenako, hemo ya li yoima edanowe, loto labe? Ido polofeti ya ayaidana oti fuliyabo ne. Hemo neidafaito heimo hulika ito yoi minane? loti ya lae.

⁵⁴Feto lato, Yesukafo ha liwila oto feto loto lobiye. Nemo neimone huline li faka lotoma ya huline u aifa idafa anogolaiye. Menefo yagunu Gotite ne, loti laboma ya emokafo huline li faka lo ne. ⁵⁵Hemotina abo ya holifefe ladámae. Nemo ya holifefe lo minowe. Yagunu nemo ya holifefe ladámowe, loto lobo neko, ya hemotina yaidana minoto ha sugi ladi ne. Ido nemo ya holifefe loto hala li meyalo moloto moni minowe.

⁵⁶Awatinafo-holofatina Abalahamukafo ya nemo hamenane alili ageto wanowe, loto dowa loto holi nebo ne. Ido minoto hamena alili aito wato ake ima ne. ⁵⁷Feto lito, Yuda wenina yasi lomuwbabo, Hemo melegeka fifti (50) ya li fulámaninako,

hemo Abalahamu wa edanibo nefe? Olo, lato, ⁵⁸Yesukafo lobibo, Nemo ona lama lobiyowe. Nemo Abalahamu oloto piyámito minobo wema minowe, loto liye.

⁵⁹Feto libogunu hefana liti hofanune, loti lafa, fele huliyagi numuna nabau yati ya faluku oto u yau meu oto feka lumuto wiye.

Nomuna likaibo we ma hala

9 Ena Yesukafo ya hanudo uto we ma olafo houmalauti nomuna likaibo li oloto pito wa edaito, ²ege-ege moniyabo we yasi loga o edoti labo, Api lilibiyanibo we, hema lifimalakafo nomuna likaibo ne? Me ya ya eimoladokati nefemo, ido olafo melafodokati ne?

³Feto lato, Yesukafo feto loto lobibo, E'e, eimola lifimala ido olafo melafa lifimatina yalekati ya minámiye. Goti aubala monala emodoka oloto pinaiye, loto idafa feito oloto pito ne. ⁴Fo lito minonido ya nilifi molaibo we ononala lito minokelo. Midipu inaibo ya ononala linubo hamenawa hulanogolaiye. ⁵Nemo mikaleka minobo hamenalo ya nemo wenina mikau-mikau ya lamenatina minowe, loto liye.

⁶Feto loto ya mikalo etefu oto hululu ito we nomuna likaibo ya nomunalo wili edaiye. ⁷Wili edoto ya feto loto ilifi molaibo, Hemo ya Silowamu momenoku ya uto noku iyo, loto lomuiye. No Silowamu ya Yuda hatinadokati Ilifi Molaibo ne, loti ya huliya monawa ya nebo ne.

Ena wewa ya uto noku ito nomuna waiye. Nomuna wato weninala minado ya liwila oto aiye.

⁸Liwila oto aibo wewa homu wako lo beti-beti aibo we ya holiti weninawa yasi muki onesa wa edoti loga-loga oti labo, Mikalo amedoto minoto wako lo ledoleto aibo wema ya nefe? lato, ⁹malekamasi labo, Moda ya nebo yae, lato, ido malekamasi, E'e, yamaidana eito ma ne,

lato, ya eimola auba ito libo, Nemo yama ya minobo yae, liye.

¹⁰Feto lito, loga o edoti feto labo, Hemo igaidana oto nomuga falatane? lato, ¹¹emokafo liwila oto lobibo, Wema huliya Yesu yakafo mikalo etefu oto hululu ito nomunelo wili nedoto ya feto loto lonumibo, Hemo Silowamu momenoku ya uto noku iyo, lito uto noku iyoto nomune falatiye. ¹²Feto lito, loga o edoti labo, We ya igaleka ne? lato, Ya nemo holiyámowe, loto ya liye.

¹³⁻¹⁴Ena Yesukafo haba hululu ito nomunalo wili edaito, nomuna falatibo ya Sabati foliku ya idafa feto feyaiye. Yagunu ya nomuna falatibo we ya Falisi we minado ya ilimiti uwato, ¹⁵Falisi we yasi ayaidana oti loga o edoti labo, Hemo igaidana oto nomuga falatane? lato, ya emo feto loto lobibo, Emo ya nomunelo haba ya wili nedaito, nemo ya uto noku ito nomune wa obo ne, liye. ¹⁶Feto lito, Falisi we yauti masi feto labo, We ya Sabati foli li hopaitaibo ya Gotidokati minámiye, lato ya masi labo, Emo ya nosámibo neko, idafa yaidanama feito lifefe ladámadi ne. Feto loti ha loy-oilumu oti lae.

¹⁷Yagunu ya nomuna falatibo we ya hofa loga o edoti labo, Nomuga li falato hedaibo yagunu heimoka ya emo yagunu nena loto holi minane? lato, emokafo libo, Polofeti ne, loto liye.

¹⁸Ena Yuda wenina yasi feto loti labo, We me ya ya homu nomuna likaito neboma onesa nomuna falatiye, loti ya ona lafemo, ido sugi lae? loti hatina loiti-loiti kiti olafote melafote sutina fiyato aito, ¹⁹loga o betiti labo, Hemotina hipatinama hedaibo hamenaloti nomuna likaiye, loti lo minaboma me ya nefe? Feito neboma igaidana oto nomuna falatiye? loti loga o betiyae. ²⁰Loga o betiyato, olafote melafote yasi ha liwila oti feto loti laibo, Hipate ya melo nebo ya holi minoiye. Ido hedaibo

hamenaloti nomuna likaibo yagi holi minoiye. ²¹Ido igaidana oto nomuna waife? Ido hemakafo nomuna li falato edaife? Ya we ya holiyámoiye. Hipawa ya naba litaima ne. Eimola loga o edato monawa lobiyane, loti laibo ²²ya Yuda wenina yagunu holi bito feto laiye. Ya holi bibo monawa feito ne: Yuda wenina yasi homu ha feto loti loyolalo-melo labo, Masi Yesu yagunu Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ne, loti lanabo ya ha mono holiyagu yauti fulo feka o betinune, loti lama ne. ²³Yagunu ya olafote melafote ya holi bito, feto laibo, Emo ya naba litaima ne. Eimola loga o edalo, loti ya laiye.

²⁴Yagunu nomuna homu likaibo we ya hofa sula fiti feto loti lomuwa, Hemo Goti huliya li faka loto ha ona lolomo. Wewa ya monala holi minone. Emo we nosámibo ne, lato, ²⁵feto loto lobibo, Emo ya we nosámibo nefe? Ido dowa nefe? Ya ma holiyámowe. Nomune likoto minoma nomune falatobo idafawa mako ya holife lo minowe, loto lobiye.

²⁶Feto lobito, ilalu huti loga o edabo, Nena-idafa o hedaife? Igaidana oto nomuga li falatiye? lato, ²⁷emokafo feto loto lobibo, Nemo lobiyoma ya hemotina holámae. Neidafaito hofa lobiyoto holinune, loti lo minae? Hemotina yagi ege molanune, loti lo minafe? Olilo! lobiye.

²⁸Feto lito, li leko-mako o edoti feto loti labo, Hemo ya ege molanibo we minane. Lemo ya Mosese ege moniyonibo we ya minone. ²⁹Mosese ya Gotikafo ha lomuibo ya holi minoba, we me ya ya yaukati meukati oloto pito aife? Ya ma holiyámone, lomuwa. ³⁰Feto lato, we yakafo ha liwila oto feto loto lobibo, Nomune li falatibo we ya yaukati aife? Meukati aife? Oloto pito aibo ya wafefe ladámone, loti labo ya ha manadinau minámito lafe? ³¹Lemo Goti yakafo nosámabo wenina ha lanabo ya

holámibo ne, loto ya holi minone. Ido ma yasi Goti holi muti welalo hololoti moni minanabo wenina ya ha lanabo moda holi nebo ne, loto yagi holi minone. ³²Yagunu we hemakafo we ma nomuna likaibo oloto pito nebo ya nomuna li falatiye? Ha yaidana ha mika oloto pigu yoimati holiyámoto minomo yowonibo ne. ³³Wewa ya Gotidokati lomámibo neko, onona yaidana liyámadi ne, loto lobiye.

³⁴Feto lobito, emotinasi fetu loti lomuwo, Okafo mekafo hopa moniti hedabo hemogi u ayaida anibo yakafo ha mono api lilibinowe, loto labe? Olo, loti ya itifu fulae.

Yesu holi hikito umámanabo ya nomudina likaibo minanabo ha

³⁵Ilifiyato, ya Yesukafo holito li oloto pito loga o edoto libo, Hemo We Hula holi hikito mu minabe? lito, ³⁶wewa yakafo libo, Wenabao, hemo hemagunu lane? Nilibiyageto wafele loto ya holi hikito munowe, lito, ³⁷Yesukafo fetu loto lomuibo, Hemo moda watanibo yae. Ha lohomobo me ya ya minobo yae, loto lomuiye. ³⁸Fetu lomuito, wewama yakafo fetu libo, Wenabao, nemo holi hikito homowe, loto weuna-lula-hala ya muiye.

³⁹Ena Yesukafo fetu loto libo, Nemo wenina lifima liwila oto binowe, loto mikalo lomobo ne. Yagunu ya wenina masi nomude likaiye, loti holiyabo wenina ya nomudina li falato betinowe. Ido nomude moda falatotaiye, loti holiyabo wenina ya nomudina aifa likoto minanaiye, loto ya liye. ⁴⁰Fetu loto lito, Falisi we malekama selo minabo yasi holiti ya fetu labo, Aiyo, lemo nomude likaibo minogeto labe? lato, ⁴¹Yesukafo fetu loto lobibo, Hemotina nomudina likaibo minabo neko, lifimatina minámadi ne. Nefa, heimotina ya lemo nomude moda falatito minone, loti lo-lo

aboma nenako, lifimatina mino betinogolaiye, loto ya lobiye.

Yesu ya sipisipi hiyabatina we dowa nebo ha

10 Ena Yesukafo ha ma fetu loto lobibo, Nemo ona lama lobiyowe. Makafo sipisipi hilatinau yonowe, lotoma, hanudo yowámoto maleka hila hofalalo yonaibo ya ugele we ido idafa hopa libo we ne. ²Ido hanudo fefe loto yonaibo we ya sipisipi hiyabatina we ne. ³Emo lo fedanaibo ya hanu hiyaba we yakafo wa edoto hanu si edanogolaiye. Hanu si edageto sipisipi yasi nola fefeluma holiyato eimola sipisipila ya hilitina loto su fito hilauti idipito lumunogolaiye. ⁴Idipito lumuto li homu molo betito uwageto nola fefeluma ya holiyanako, ege unigilae. ⁵Fetu ege unigilafa, ido we hofawa makafo su finaibo ya ege aguwámanigilae. Emo nola fefeluma eito nenako, emodokati holi unigilae, loto ⁶ha wase ito fetu loto lobibo ya nena idafagunu liye? loti hatina ligi-ligi kiyae.

⁷Hatina ligi-ligi kiyabo yagunu Yesukafo ha onu ito fetu loto lobibo, Ha ona hula lobiyowe. Sipisipi yonabo hanutina nemo ya minowe. ⁸Nemo oloto piyámobo hamenalo homu oloto piyabo we ya ugele we, idafa-adafa li hopaitabo we minafa, sipisipi yasi hatina holiyámabo ne. ⁹Hanu ya nemo ya minowe. Nemodo yonabo wenina ya li nomudina wa oto ya uti loti wetina-idafa li oloto piti ya noti minanabo ne.

¹⁰Ugele nabo we yasi hofu betiti li hopa o betiti ugele liti holi unune, lotiko lo fedo minae. Ido nemo ya weudina-lutina-hatina hofawa li biyoto dowa lotoko minanae, loto oloto piyowe. ¹¹Nemo ya sipisipi hiyabatina we dowa minowe. Hiyaba we dowakafo sipisipi hiyaba o beti minoto hofu nedo

fulinae, loto ya aifa hiyaba o beti minowe. ¹²Sipisipi yawala minámibo we ya hefana meinawa yagunuko holito hiyaba o betinako, yagunu hofukuti liye-hula lo fedanaibo ya wewa wa edoto sipisipi ya fulo betitoto holi unogolaiye. Holi uwageto, liye-hulakafo ya loto sipisipi ya hofu betito li upatanogolaiye. ¹³Feto feyanaibo we ya meinala yagunuko ononala linako, sipisipi yagunu hala ki biyámoto holi unogolaiye.

¹⁴⁻¹⁵Nemo ya sipisipi hiyabatina we dowá minowe. Menefokafo nemo wa nedaito ido emo wa edoto holi filiga-filiga o-o minoiye. Ido ayaidana oto nemogi ido sipisipinegi holi filiga-filiga o-o minone. Yagunu ya nemo sipisipi hiyaba o beti minoto hofu nedo fulinae, loto ya aifa hiyaba o beti minowe.

¹⁶Ena nemo sipisipine ma abi loti minabo ya hila meuko ma minámae. Magi maina idipito loto none fefeluma ya holinigilae. Feito sipisipi ya mau mako i betiyoto ya hila mako ido hiyaba we mako feito oloto pito minanogolaiye.

¹⁷Nemo oto moloto obo ya fulitoto fulinogolowe. Yagunu Menefokafo lula-hala numu ne. Nemo oto moloto obo ya fulitoto fulito hofa sinoito minanogolowe. ¹⁸We masi aifa hofu nedo fuliyámanigilae. E'e, neimo hane dowá loto kiyodo ya fulitoto fulinogolowe. Nemo fulito ido sinoito anobo aubane moda mino nedaiye. Feto loto Menefokafo lonumibo ne, loto ya liye.

¹⁹Feto lito, Yuda we yasi holiti hofa loyoilumu oti ²⁰minaguti wenina abisi fetu loti labo, Emo ya Satani himiwe-lakafo lula-halau yoito weuna u hopa wibo we ya ha libo ya neidafaiti holi minae? lato, ²¹ido masi fetu labo, Satani himiwela mino edanaibo yakafo ha yaidana ladámanogolaiye. Ido Satani himiwela makafo we ma nomuna likaibo ya li falatanaibo nefe? lae.

Yuda wenina muki ya Yesu uwolafo buliyabo ha

²²Ena Yuda wenina yasi fele huliyaagi numuna naba lusa hiyabo foli hame-nawalo ya asi aibo hamenawa fedito ²³ya fele huliyaagi numuna naba li honamana oti holo-hala numuna yaidana oti huwabo anawaleka ya huliya Solomoni Hilalau ya Yesu uto loto monito ne.

²⁴Moni neto, Yuda wenina yasi li hona o edoti fetu loti lomuwabo, Hemo neidafaito hamena fana ya monaka li faluku ageto hate ligi-lige ki minone? Hemo Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto minotoma, lo oloto moloto lolomo, lato, ²⁵Yesukafo ha liwila oto fetu loto lobibo, Nemo moda lobitoboma nefa, ya hemotina holi hiki ladámae. Nemo Menefo huliyaalo onona li-li o minobo yakafo monane lo oloto bi nefa, ²⁶hemotina ya nemo sipisipine oti minámanako, holi hikito nomámae. ²⁷Nemo sipisipine yaidana oti moni minabo wenina ya nemo none fefeluma holiyato ya wa betifefe lo minoto nege moni minae. ²⁸Nege moni minato, nomudina hofawa minowa-minowa anabo mona li biyoto u hopa aguwámoti moda minomo yoti minanigilae. Ya wenina ya nemo aneuti makafo apasoto linaibo ya ma minámiye. ²⁹Menefokafo nemodo minanae, loto limo numibo we yakafo wenina ido idafa-adafa muki ya li yoima o beti hulo nenako, ma yasi Menefo anauti apasoti linune, loti anabo ya ogofuwámanigilae. ³⁰Nemo ido Menefo ya mako minoiye, loto liye.

³¹Fetu lito, Yuda wenina yasi hofa hefana nuba oti hofu fulinune, loti ato ³²Yesukafo fetu loto lobibo, Onona dowá idafa mona-mona Menefo aubalalo liyoto ya wa minabo ononane dowá liyogu yauti ma nena idafa yagunu hefanagunu hofu nedanune, loti lo-lo o minae? loto loto o betiye.

³³Loga o betito, Yuda wenina yasi ha liwila oti fetu loti lomuwa, Onona dowa loto li-li anibo yagunu minámiye. Hemo aifa wenina makafo nemo Goti minowe, lo-lo o minanibo ya Goti hamana hiyane. Yagunu ya hefanagunu hofu hedanune, loto lo minone, loti ya lae.

³⁴Fetu lato, Yesukafo ha liwila oto fetu loto lobibo, Gotikafo lo molaibo hala hemotina bigu yau fetu libo, Hemotina Goti yaidana oti minae, loto ya neimo loma ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 82:6) nebo ha ya holiyámafe? ³⁵Yagunu ha mono lufuwau ha nebo ya u hopa ámanogolainako, Gotikafo hemotina Goti yaidana oti minae, loto hala holiyabo we ya lobinako, ³⁶nemo ya Menefokafo lito fele fulu nedaito, lumuto mikalo minobo ya Goti Hipala minowe, loto lobiyobo yagunu hemotina Goti hamana hiyane, loti ya neidafaiti lae?

³⁷Idafa fe-feyobo ya hemotina wabo ya Menefokafo fe-fe aibomaidana ámotoma ya nemo holi hikito nomámilo. ³⁸Ido idafawa fe-feyoto ya wa nedama nefa, holi hikito nomámotima ya idafa hofawa aubala itibiyobo yalekama holiti ya wa nedofefe lalo. Wa nedofefe lanabo ya Menefokafo luneu mino nedaito, ido nemo ayaidana oto emo lulau mino edobo mona ya holifefe lalo, loto liye. ³⁹Fetu lito, nala numugu fulu edanune, loti afa, emo fulu betitoto wiye.

⁴⁰Uto hofa Yodani no wela filigaleka yola Yonikafo homu apito wenina noku i betido yalo uto ne. ⁴¹Yalo neto, wenina mukisi nedo ya u fedoti ha fetu loti labo, Yoni ya Goti aubala lilibibo idafa mona li oloto piyámifa, wewa meyagunu hala liboma muki ya ha ona hula ne, lato, ⁴²mika yalo ya wenina mukisi Yesu holi hikito muwae.

Lasalusi fulibo ha

11 Ena Betani numudo ya we ma huliya Lasalusi ya idafa hilito unaido ya Maliata atolafo Matate numunatina meya yalo ya ne. ²Homu Malia yakafo ladanuwa aibo nowala ya Wenaba wili edoto manana opalagunu hinalo hilili edaibo wena emonala Lasalusi ya idafa hiliboma nenako, ³yagunu unalafo atolafo loiti yasi Wenabao, lukahaka muwanibo wema moda idafa hili ne, loti ha ya Yesudoka fulaito ya wiye.

⁴Fetu loti fulaito, Yesukafo hawa holito ya fetu loto libo, Idafawa hilibo ya fulinaibo idafa hiliyámiye. E'e, idafawa fedo muibo ya Goti aubala itibiyageto wati Goti huliya li yoisa anae, loto fedo muiye. Ido yako minámiye. Idafawa hilibo yakafo Goti Hipala nemo ya aubala ya itibiyoto huline li faka lanae, loto ya liye.

⁵Ena Yesu ya Matala, unalafole, Lasalusile ya lula-hala bito, ⁶ido idafa hilibo hawa ya holito, nedo ayalo ya fo hamena loiti aifa minoto, ⁷aliga ya fetu libo, Yudia mikalo liwila oto uwokelo, loto ege-ege moniyabo we lobito, ⁸fetu loti loga o edabo, Api lilibiyanibo we, Yuda wenina yasi homu yaloma hefanagunu hofu hedanune, loti labo yama nenako, hemo neidafaito hofa liwila anune, loto lane? loti loga o edae.

⁹Feti loga o edato, Yesukafo ha liwila oto lobibo, Masi ledafe, folilofe ido lunagafe ya moninabo wenina ya mikaleka me ya lamenaló moninako, moda uteba-teba hofu betiyámanogolaifa, ¹⁰ido ma ya lubuka moninabo ya lamena mináminako, uteba-teba hofu betinogolaiye, loto lobiyé.

¹¹Ena ha ma onu ito fetu lobibo, Yotewe Lasalusi uwo unaibo ya uto ilimikunogolowe, loto lobiyé. ¹²Fetu lobibo yagunu ege-ege moniyabo we yasi fetu loti lomuwa, Wenabao, uwo

unanaibo ya idafa hilibo moda faka lanaibo ne, loti labo, ¹³ya Yesu ya Lasalusi fulibo yagunu lobifa, ido uwo ona unaibogunu liye, loti holifefe ladá-manako, ¹⁴yagunu Yesukafo ha lo oloto itoto lobibo, Lasalusi ya moda fulitaiye. ¹⁵Ido hemotina holi hiki lanae, loto nemo uto yalo minámoto fulito, ya hemotinagunu holito lune-hane dowa liye. Moda emodoka uwokelo, loto lobito, ¹⁶ido Tomasi huliya ma Didimusi yakafo Yesu ege-ege moniyabo we malekama ya fetu loto lobibo, Emogi fulinuniyo, maina uwokelo, loto ya lobiye. [Wewa huliya ya Giliki wenina hatinalokati ya Didimusi ne, loto nebo huliya monawa ya lobe hipa ne, loto ne.]

Yesu ya sinoinubo ido hofawa minanubo yawala ya nebo ha

¹⁷Ena Lasalusi hono ula haleku molo edabo ya fo hamena fo (4) ya wito Yesu u fedoto ya hawa holiye. ¹⁸Ena Betani numuna ya Yelusalemu minomo lumido selo kilomita tili (3) ya hofala ma yalo ya nenako, ¹⁹Yuda wenina mukisi Matate Maliate emonatina fulibo yagunu afele uto wa betinune, loti uwae.

²⁰Uwato, ena Yesu lo fediye, loti labo ha ya Mata holito, Malia ya numugu aifa nefa, ido emo ya uto hanudo hatula anowe, loto wiye. ²¹Uto hatula oto ya fetu loto lomuiibo, Wenabao, hemo melo minanibo neko, nemonane fuliyámadi ne. ²²Ido onesa me ya hemo ya idafa yaidana idafa yagunu Goti lomuwageto moda humunaiboma ne, loto ya holi minowe, loto lomuiye.

²³Lomuito, Yesukafo fetu loto lomuiibo, Hemonaka ya moda hofa sinoinogolaiye, lomuito, ²⁴Matakafo fetu loto lomuiibo, Aliga hamena nabalo ya wenina fuliyaguti sinoinabo hamenalo ya hofa sinoinaibo ya holi minowe, lito ²⁵Yesukafo lomuiibo,

Liwila oti sinoiyabo ido nomudina hofawa minabo yawala ya neimo ya minonako, ma nemo holi hikito numunabo yasi fulinafa, ayawa ya moda hofawa minomo yonigilae. ²⁶Ido ma yasi nomudina hofawa minoti holi hikito numunabo ya fuliyámotiko minomo uti minanigilae. Hemo hawa ya holi hikitabe? lito, ²⁷ya Matakafo lomuiibo, O, Wenabao, Gotikafo Hipala Kilisto ilifi molaibo we ya mikaloka lumunogolaiye, loti laboma ya hemo minanibo ya holi hikito homowe, loto ya lomuiye.

Yesu ya hufo aibo ha

²⁸Fetu loto unalafo Malia nedo uto nimu-nimu loto fetu libo, Api lilibibo wema loto hemo haka-haka liye, loto lomuito, ²⁹ya Maliakafo holito ayalo sinoito Yesu nedo unowe, loto holito wiye. ³⁰⁻³¹Wito, ya Yuda wenina hubanumu-hubanumu oti numunalau minabo wenina yasi ya wa edoto ya hono halelo ya hufo anowe, loto wiye, loti ege uti wa edabo ya Yesu ya numuna onuwalo Mata ha lomuido ayalo ne.

³²Yagunu Malia ya numuna onuwalo ya lumuto Yesu wa edoto hina abusa ito fetu loto lomuiibo, Wenabao, hemo melo minanibo neko, nemonane ya fuliyámadi ne, loto ³³hufo aito ya Yuda wenina ege uwabo yagi maina hufo abo ya Yesukafo wa betito lula-halau sukeke aito hena naba fulito ³⁴ya igau molo edae? lito ya Wenabao, loto wao, loti lomuwae.

³⁵Ena Yesu ya nomunau hufo yoi faitoto nomunauti nomuna nowala lumito, ³⁶Yuda wenina wati fetu loti labo, Walo. Lula-hala naba-naba muiye, lato, ³⁷ido malekamasi labo, We me ya ya nomuna likaibo we li falato edaibo yamaidana oto melo nebo neko, ya aifa li faka lo edadi ne, loti ya lae.

Yesukafo Lasalusi li sinoi edaibo ha

³⁸Feto lato, ya Yesukafo hofa lula-halau sukeke aito hono halelo ya u fedoto ya hono aubala hefana lulau hanu ya hefana nabagunu lotana iyabo ya wato ³⁹ya hefana li fulalo, lito ya fulibo we emonala Matakafo fetoto loto lomuibo, Wenabao, hamena fo (4) ya unaibo yakafo unama otaiye, lito, ⁴⁰Yesukafo fetoto loto lomuibo, Hemo holi hikito numunanibo Goti aubala oloto piyageto wa edananibo ne, loto lohomobo ya holámabe? loto lomuito, ⁴¹hefana li fulato, ya Yesukafo wa yowa itoto fetoto loto libo, Wauwe, hemo lohomobo holiyanibo yagunu ya heboka lohomowe. ⁴²Hemo hamena-hamena lohomobo holi-holi o minanibo ya holi minofa, wenina meu minomo uwabo ya hemo nilifi molageto lomobo yama holi hikitanæ, loto ya lohomowe.

⁴³Fetoto loto lo faka loto lomuibo, Lasalusiyo, hemo lomo, loto su fito, ⁴⁴ya fulibo wema lumiye. Lumito, hinalo-analo ya owo lafo-lafogunu nala loloku edabo ido hola-wela lafo-lafogunu wase iyabo yama Yesukafo wina fulo edalo, loto ya lobiye.

Yuda wenabatina yasi Yesu ya fulinaïye, loti lo iyabo ha

(Mt 26:1-5, Mk 14:1-2, Lu 22:1-2)

⁴⁵Ena Yuda wenina Malia nedoka lo fedabo wenina yauti abi yasi Yesu idafa aibo ya wati holi hikito muwafa, ⁴⁶malekamasi ya Falisi we minado ya uti Yesukafo idafa aibo ha yama eteme biyato, ⁴⁷emotinasi hawa ya holiti Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we yasi mono kanisole li nuba o betiti fetoto loto loyolalo-melo abo, Me ya we yakafo idafa hofawa abi oto aubala itibibo we ya nena-idafa fe edanune? ⁴⁸Leimo waito edanubo ya wenina muki yasi holi hikito munigilanako, Lomu himiwe yasi

li uwotefo buliti loti fele ebate ido weninate yagi muki li hopa itoti ledanigilæ, loti ya lae.

⁴⁹Fetoto loti ya ena emotina minagu yauti we ma huliya Kaiyafasi ya melege mako ayau ya Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yakafo fetoto loto libo, Hemotina ha manadinæ minámibo minafe? ⁵⁰Lemo Yuda wenina muki ya u hopa otanune, loto we mako ma lemogunu loto fulinaibo ya dowæ loto minanogolone, loti ya holiyámæ? loto lobiye.

⁵¹Fetoto loto libo ha ya eimola hala kido ladámiye. Melege eletifo me ya ya ayau ya Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba nema nenako, Yesu ya ona Yuda weninagunu loto fulinaïye, loto libo ha ya ayalo hulawa fediye. ⁵²Hawæ libo ha ya Yuda wenina yagunuko ladámiye. Goti olufola mikau-mikau mino liti uwabo wenina muki ya li nuba o ledaito mau mako ito minanune, loto yagunu hawæ ya lobibo ne.

⁵³Ena hamena yaloti molo fiti ya igaidana oto Yesu ya hofanune? loti hudala hiyæ. ⁵⁴Yagunu ya Yesukafo Yuda wenina minado ya hofa oloto pito moniyámoto, mika ma hafali mika selo nebo filigaleka ya numuna ma nebo huliya Efelaimi yalo ya ege-ege moniyabo we idipito wito yalo ya minæ.

⁵⁵Ena Yuda wenina Gotikafo Uta O Betibo foli hamenatina alili aito numuna hefolau-hefolau yati wenina abi loti ute-weude-lute-hate noku ito Goti nomunalo hiluwa loto minanune, loti Yelusalemu ya yowæ. ⁵⁶Yoti fele huliyaigi numuna nabau ya Yesu moni wita oti fetoto loto loyolalo-melo abo, Hemotina neidafaiye loti holiyæ? Emo ya loto foli ya wagá-manaiye? lato, ⁵⁷Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Falisi wenina yasi ha auba iti fetoto loto labo, Hemotina ma yasi minanaibo eba holitima ya loti lolomato nala i edanune, loti lae.

**Maliakafo no ladanuwa aibo no ya
Yesu hinalo wili edaibo ha**

(Mt 26:6-13, Mk 14:3-9)

12 Ena Gotikafo Uta O Betibo foliwa alili aito hamena sikisi (6) yako wito neto, Yesu ya Betani numudo ya u fedito numuna yalo ya Lasalusi Yesukafo fuliguti li sinoi edaibo we ya ne. ²Nebo eba yalo ya Yesu wetina-idafa hoho hi edato, Matakafo lifefe loto molo betito, Lasalusigi maina noti minato, ³Mali-akafo yá nowala ladanuwa aibo huliya naliti meinala naba nebo ya lito Yesu hinalo lekito wili edoto atala opalagunu hilili edaito, numugu ya unala ladanuwa faito fulitaiye.

⁴Feito nefa, Yesu ege-ege moniyabo we yauti ma Yudasí Isikalíyoti uwolafo adinalo molaibo we yakafo feto loto libo, ⁵Ladanuwa aibo no ya fuloto hefana meina linubo ya we makafo melege mako onona lito meinala libo yaidana lito wenina idafa wa námabo wenina ya biyonibo neko, dowá ladi ne, loto ya liye. ⁶Feto loto libo ha ya idafa wa námabo wenina yagunu holito ladámiye. Eimola ya ugele we minoto Yesu ege-ege moniyabo we hefana-huamenatína hiyaba oto hefana molagu yauti ugele li-li aibo ne.

⁷Yagunu Yesukafo feto loto ya libo, Hemotina wena ya ha lomuwámilo. Ladanuwa aibo no ya hinelo wili nedaibo ya fuliyoto molo nedanabo yagunu holito molo nebo nefa, onesa wili nedaiye. ⁸Wenina idafa wa námabo wenina ya moda hemotinagi keloti minomo unafa, nemo ya hemotinagi hamena fana keloto minámanogolowe, loto ya liye.

**Lasalusi fulinaíye, loti ya Yuda
wenaba yasi lo betiyabo ha**

⁹Ena Yuda wenina abi loti numuna yalo ne, loti labo ya holiti ayalo ya u

fedabo ya Yesu yagunuko aguwámae. Lasalusi fuliguti li sinoi edaito nebo we yagi wa edanune, loti uwae. ¹⁰⁻¹¹Ido Lasalusi yagunu Yuda wenina abi yasi hiyabatina we hidinalo yati Yesudoka u keloti holi hikito muwabo yagunu Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we me ya ya Lasalusi yagi maina hoho betinune, loti ha onona liyae.

**Yesu Yelusalemu yoito,
aiyo-weiyo lo edabo ha**

(Mt 21:1-11, Mk 11:1-11, Lu 19:28-40)

¹²Ena leda ho lito wenina mau naba yasi foliku ya Yelusalemu ya lo fedabo wenina yasi Yesu hanudo lo ne, loti hala ukuwa holiti ¹³ya yá aila lekoti li adina-adina oti hanudo hatula anune, loti uti ya aiyo-weiyo ha lo edoti feto loti labo, Aiyo, dowae, hosana!

Wenaba huliýalo aibo we ya dowá loto holimo wibo ne.

Isilaeli wenina hiyabate we wehudi ya dowá loto holimo wibo ne, loti aiyo-weiyo ha lo edomo uwae.

¹⁴Ena Yesukafo safu-dogi agele li oloto pito meyalo ya minoto wibo yagunu ha mono lufuwau ya feto libo,

¹⁵Hemotina Saiyoni weninao, holi biyá-maneyo. Walo. Hiyabatina we wehudi ya safu-dogi agele meyalo amedoto minoto ya aiye,

loto ha mono lufuwau (Sek 9:9) nebo ha yama onesa ayalo hulawa fediye. ¹⁶Ya ha ya ege-ege moniyabo we ya homu ya holifele ladámoti minafa, ido Yesu okulumau lamenalauka liwila oto yoito, aya hawa ya holiti me ya ya emogunu lufuwa iyanako, idafa feto fe edae, loti holiti ya holifele labo ne.

¹⁷Ena homu Yesukafo Lasalusi sula fito li sinoi edaito hono halekuti lumito, wa edabo wenina mau naba yasi malekaloka eteme lo biyato, ¹⁸aubala itibibo idafawa ya hawa holiyabo yagunugi wenina abi loti hanudo hatula

ato, ¹⁹Falisi we yasi eimotinako feto loti loyolalo-melo abo, Hemotina ha laboma eleka hofa betibo ya holi minafe? Muki wenina emodoka u kelotabo me ya yae, loti loyolalo-melo ae.

Giliki wenina ma Yesu wa edanune, loti labo ha

²⁰Ena Yuda wenina foliku ya Goti weude-lute-hate munune, loti Yelusalemu lo fedabo wenina minagu ya Giliki wenina ma minoti ²¹Galili mikalo Betesaida numudoti we Filipi nedo ya loti feto loti lomuwbabo, We hofawe, lemo Yesu ya wa edanune, loto holiyone, lomuwa. ²²Lomuwato, Filipi uto Adulu ya lomuuto maina Yesu nedo ya uti ha ya lomuwaito, ²³Yesukafo feto loto ya lobibo, We Hula nemo huline oloto pi dowa loto anaibo hamenawa me ya ya fediye. ²⁴Ha ona lama lobiyowe. Suwa witi yufa ya mikau lumuto fokiyámotoma ya yowámanaibo ne. Nefa, lumuto houlala fudoto fokinaibo ya yoto ilawa abi oloto pinaibo ne. ²⁵Wenina makafo eimolagunuko holinaibo we ya u hopa unogolaifa, makafo me ya mikalo eimolagunu holiyámanaibo ya nomuna hofawa minowa-minowa anogolaiye. ²⁶Ido makafo nemo houba-nabane we minanowe, lanaibo ya nege-nege moni minaneyo. Ido nemo minodo ya houba-nabane we yagi minanogolone. Ido ma ya nemo houba-naba o nedanabo wenina ya Menefokafo hulitina li faka lanogolaiye, loto ya liye.

We Hula ya li yoisa nedanigilae, loto Yesukafo libo ha

²⁷Ido ha ma onu ito feto loto lobibo, Me ya ya lune-haneu sukeke aito holiyobo hena aiye. Ena neidafaiye lanobo

ne? Wauwe, hamenane alili aibo ya hemo li fulito nedo, lanofe? E'e, hamenawa yagunu Menefo nilifi molaito, lomo-boma nenako, yaidana ladámanobo ne. ²⁸Wauwe, hemo aubaka li oloto piyageto hulika oloto pi dowa lanaiye, lito ya okulumauti ha feto loto libo, Huline moda oloto pi dowa lito ido hofa ma oloto pi dowa lanogolaiye, loto ya liye.

²⁹Feto lito, wenina mau minabo yasi holiti ya masi hopana ho halake liye, lato, ido ma yasi enisole makafo ha lomuiye, lato, ³⁰Yesukafo wetinalo yati lito feto loto lobibo, Ha ya neimonegunu minámiye. E'e, hemotinagunu oto oloto piye. ³¹Onesa me ya ya mikaleka wenina lifima ha binaibo hamena alili ainako, mika melo wenina wenabatina Satani ya itifu fulitanogolowe. ³²Ido mikalokati li faka lo nedato, mikau-mikau wenina muki ika oto nemodoka anigilae, loto ³³ya feto libo ha ya fulinaibo monawa yagunu ya lobiy.

³⁴Lobito, wenina mau minabo yasi ha liwila oti feto loti lomuwbabo, Lemo lo molaibo ha yau feto loto neto holiyonibo, Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya fuliyámoto ya minomo uto minanogolaiye, loto libo ha ya holitonibo ne. Feito nefa, ido heimoka ya We Hula me ya ya li yoisa edanigilae, loto ya neidafaito lane? We Hula ya hema ne? lomuwa.

³⁵Lomuwato, Yesukafo ha feto loto lobibo, So lamena ya hemotina minagu ya hamena fouma efoma lamena anogolaiye. Yagunu ya midipukafo wase i ledotanaie, loti ya so lamena mino betibo hamenalo ya oti moloti moniti minalo. Ma yasi midipu inaigu uti hanu wafefe ladámanigilae. ³⁶Yagunu ya so lamena mino betibo hamenalo ya lamena weninala hula minanune, loti lamenawa ya holi hikito muilo, loto ya Yesukafo ha feto loto uto faluku oto ne.

Yuda wenina muki yasi Yesu holi hikito umámabo ha

³⁷Ena Yesukafo ya idafa mona-mona fetu aubala nomudina hulalo ya itib-ifa, holi hikito umámae. ³⁸Holi hikito umámabo ha ya polofeti Aisaiyakafo fetu libo,

Wenabao, ha eteme lo biyonibo ya hemakafo holi hikito ne? Ido Wenaba aubala oloto pi bibo ya hemakafo wa edofefe lanaiye?

loto ha mono lufuwau (Ais 53:1) nebo ha yama u Yesudo ya hulawa fediye.

³⁹⁻⁴⁰Ido Aisaiya ha ma fetu libo,

Nomudinakafo wa-wa o minoti, lutinakafo holifefe loti holiti, lutinahatina ya li elepa iti nemodo ato li faka lo

betitanowe, lotu ya nomudina hofolikoto lutina li gedo betiye,

loto ha mono lufuwau (Ais 6:10) nebo ha ya holi hiki ladámabo monawa yagunu ya liye. ⁴¹Fetu lotu Aisaiyakafo hawa lufuwa ibo ya Yesu aubala lamenala naba wa edainako, yagunu emogunu lotu ya lufuwa ibo ne.

⁴²Ena Yuda wenina hiyabatina we malekamasi Yesu holi hikito muwafa, lo oloto pinunako, Falisi we yasi ya mono numuguti li fulitoto ledotanae, loti holi bito, Yesu holi hikito muwabo ya lo oloto piyámae. ⁴³Aya weninawa ya mikaleka wenina yasi hulitina li faka lanabo yagunuko holiyabo, ido Gotikafo hulitina li faka lanaibo yagunu holámae.

Yesu hala yamo wenina mukihona molanaibo ha

⁴⁴Ena Yesu ya ha lo faka lotu fetu libo, Nemo holi hiki nomabo wenina ya nemoko o nomámae. Nilifi molaibo we yagi maina holi hikito lomae. ⁴⁵Ido nemo wa nedofefe labo wenina ya nilifi molaibo we yagi maina wa ledofefe lae. ⁴⁶Ido holi hikito nu-

munabo wenina ya midipu igu minámanae, lotu nemo mikaleka minabo wenina li lamena o betinowe, lotu lomobo ne. ⁴⁷Ido hane holi fulitanabo ya lifima ha biyámanogolowe. E'e, nemo ya wenina lifimatina li binowe, lotu ámowe. Li nomudina wanowe, lotu lomobo ne. ⁴⁸Ido nemo fulu nedoiti hane yagi holi fulitanabo wenina ya lifima ha liwila oto binaibo we ya ne. Ha lobo ha yamo hamena nabalo ya li halo molo betito, lifima ha liwila oto binaibo ne. ⁴⁹Nemo ha lobo ya neimo luneuti holito ma ladámowe. E'e, Menefo nilifi molaibo we eimolakafo ha fetu lotu lo oloto molanane, lotu lo moloto hane libo ya ne. ⁵⁰Ido emo welaloti ha yakafo nomudina hofawa minanabo hanuwa nebo ya holi minowe. Yagunu ha lo minobo ya Menefokafo hane lito lonumido ayalo ya lo-lo o minowe, lotu ya liye.

Yesukafo ege-ege moniyabo we hidina noku i betibo ha

13 Ena Gotikafo Uta O Betibo foliwa alili aito Yesukafo eimolagunu fetu lotu holibo, Nemo mika fulitoto Menefodoka liwila oto yonobo hame-nane ya alili aiye, lotu holito ya mikaleka weninala lula-hala bibo ya lune-hane bi huloto fulinowe, lotu ya holiye.

²Ena Satanikafo Saimoni Isikaliyoti hipala Yudasí ya Yesu uwolafo adinalo molanaíye, lotu sebala fali witunu ito, ya lubuka hobina nanune, loti nuba o minato, ³Yesu ya fetu lotu holibo, Menefo yakafo idafa-adafa muki ya nemo anelo molo hulibo ne. Ido nemo ya Gotidokati lomoma nenako, hofa ya Gotidoka liwila oto yonobo ne, lotu holito, ⁴wetina-idafa noti minaguti sinoito, ulalo owo fana ya li fuloto tauli ya hofalalo lolokuiye. ⁵Lolokuto no ya lapeku ya lekito apito ege-ege moniyabo we hid-

ina noku i betito tauli hofalalo lolokuibo yama lito hilili o betiye.

⁶Feto fe betimo loto Saimoni Pita nedo ya aito, fetu loto lomuibo, Hemo Wenabamakafo hine noku inowe, loto abe? lito ⁷Yesukafo ha liwila oto fetu loto lomuibo, Idafa fe minobo ya monawa onesa meleka ya holiyámáne. Minoto aliga yoimaloka holinogolane, lito ⁸Pitakafo fetu loto lomuibo, E'e, nemo hine ya noku iyámanane. Fulito, lomuiye. Lomuito, Yesukafo fetu loto lomuibo, Nemo noku i hedámanobo ya nemote lute mako minámanogolaiye, lito, ⁹Saimoni Pitakafo fetu loto lomuibo, Aiyo, Wenabao, fetu lotoma ya hine yako noku i nedámoto, ane, manane yagi muki noku i nedo, lomuiye. ¹⁰Lomuito, Yesukafo fetu lomuibo, Ma ya noku unoti aliga hidinako noku iyatoma, utina hiluwa loto minanigilae. Yagunu hemotina ya yaidana oto li hiluwa lo betiyofa, hemotina muki yagunu ladámowe, loto libo, ¹¹ya uwolafo adinalo molaibo we ya wafeke linako, hemotina muki ya hiluwa loti minae, loto ladámowe, loto ya liye.

¹²Ena hidina noku i huloto ulalo owo fana ya hofa li holoito wetina-idafa noti minagu hofa amedoto fetu loto lobibo, Nemo idafa me ya o betiyobo ya monawa hemotina holi minafe? ¹³Hemotina ya api lilibiyaniibo we ido Wenabate, loti ya lonumu-numu o minabo we yama moda ya minonako, lama lonumu minae. ¹⁴Feito nemo Wenabatina ido api itibiyobo wemakafo hidina noku uno betiyobo ya hemotina ayaidana oti weninatina hidina noku unaibo wilalo. ¹⁵Nemo fetu feyanae, loto idafa o betiyobo mona ya hemotina yagi ayaidanako omo unae, loto itibiyowe. ¹⁶Nemo ona lama lobiyowe. Houba-naba we yakafo wenabala li yoima o edámanaibo ne. Ido ilifi molaito wibo we yakafo ilifi molaibo we ya li yoima o edoto minanaibo we

yagi ma minámiye. ¹⁷Yagunu hemotina ha lobiyobo holifefe loti ayalo efo ya meyalo moloti minanabo ya moda dowa loti holimo unae.

¹⁸Dowa loti holimo unafa, hemotina muki yagunu ladámowe. E'e, nemo wa molo betiyobo wenina ya holi minowe. Ha lufuwa ma ya fetu libo, Wela-idafa beleti muwobo we ya hofa nedanaibo uwonefo bulibo we ya ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 41:9) nebo ha yama u ayalo hulawa fedanogolaiye. ¹⁹Idafa ya aliga oloto pinogolaito ya nemo minobo me ya ya monane lobilobi obo ya hemotina holi hikitanae, loto ya onesa oloto piyámito homu lobi minowe. ²⁰Nemo ha ona lama lobiyowe. Ma yasi onona ha lobiyobo ya holiti uti liyabo wenina ya we masi li houna i betinabo ya nemo onona yawala yagi li houna i nedanigilae. Ido nemo o nedanabo ya nilifi molaibo we yagi li houna i edanigilae, loto ya liye.

Yesukafo Yudasi lo oloto pi muibo ha

(Mt 26:20-25, Mk 14:17-21, Lu 22:21-23)

²¹Ena Yesukafo hawa fetu loto lula-halau sukeke aito hena fulito fetu loto lo oloto moloto lobibo, Nemo ha ona lama lobiyowe. Hemotinadokati makafo nemo ya uwonefo-mota adinalo binogolaiye, lito, ²²ege-ege moniyabo we ya wenu eimotina wa betiti, Hemagunu liye? loti hatina loiti-loiti kiyae.

²³Ena ege-ege moniyabo we yauti ma ya Yesu lula-hala muibo we ya Yesugi maina keloti amedoti minaiye. ²⁴Yalo amedoti minaito, ya Saimoni Pitakafo nomuna hifa faka loto lomuibo, Loga o edageto lohomaneyo. Ya hemagunu liye? lito ²⁵emo ya atala ya Yesu ikiyalo ya fuloto loga o edaibo, Wenabao, hemo hemagunu lane? lito ²⁶Yesukafo ha liwila oto libo, Beleti bolito supuku ya fito

li muwoto nanaibo we yagunu lowe, loto ya beleti bolito supuku ya fito Saimoni Isikaliyoti hipala Yudasi ya li muto naiye.

²⁷ Naito, Satanikafo lula-halau yoito ya Yesukafo Yudasi fetu loto lomuibo, Idafa feyanowe, loto lanima ya uto aloko feyo, loto ²⁸ ya ha fetu loto lomuibo ya malekama muki yau minabo ya monawa holifefe ladámae. ²⁹ Holifefe ladámabo yauti malekamasi fetu loti holiyabo, Yudasikafo ya hefana molo-molo onibo huwamena hiyaba aibo we nenako, wenina idafa wa námabo wenina ya hefana binaiye, loto ilifi molaifemo, ido foli idafa ma meina finaiye, loto ilifi molaiae? loti holiyae. ³⁰ Ena Yudasi ya beleti bolito muibo ya noto ayalo yati lumuto uto midipu igu ya wiye.

Yesukafo lo molaibo ha hofawa lumibo ha

³¹ Ena Yudasi wito, Yesukafo fetu loto libo, Onesa me ya ya We Hula nemo ya huline oloto wiye. Ido nemodoti ya Goti huliya oloto wiye. ³² Ido nemodoti Goti huliya oloto winako, Goti eimoladokati ya nemo huline li oloto pinogolaiye. Onesa fetu-namato ya huline li oloto pinogolaibo ne. ³³ Olufone-motao, nemo ya hamena fouma efoma ya hemotinagi minanogolowe. Ena nemo moni witane anigilae. Yagunu Yuda wenina lobiyomaidana oto onesa hemotina yagi lobiyowe. Nemo unodo ya aguwámanigilae.

³⁴ Ena lo molobo ha hofawa lobiyowe. Heimotina lutina-hatina ya bi-bi o minalo. Nemokafo ya lune-hane hemotina bi-bi obo yamaidana oti heimotina lutina-hatina bi-bi otiko minalo. ³⁵ Feti lutina-hatina bi-bi anabo ya wenina muki yasi ya nemo nege-nege moniti minabo wenina hula minae, loti ya wa betinigilae, loto lobiye.

Pitako Yesu huliya li faluku anaibo ha

(Mt 26:31-35, Mk
14:27-31, Lu 22:31-34)

³⁶ Ena Saimoni Pitakafo loga o edoto libo, Wenabane, hemo ya igaleka unane? lito ya Yesukafo ha liwila oto lomuibo, Nemo unodo ya onesa fetu-namato ya nege aguwámanogolane. Minoto aliga nege anogolane, lito, ³⁷ Pitakafo fetu loto lomuibo, Wenabane, neidafaito onesa hege aguwámanobo ne? Hofu nedo fulinune, lotima aifa hofu nedo fulinae. Nemo hege molanowe, lito, ³⁸ Yesukafo ha liwila oto lomuibo, Ona, hemo aifa hofu nedo fulinae. Hege molanowe, loto labe? Nemo ona lama lohomowe. Okolofo nola ladámageto hemo hamena tili (3) ya huline li faluku itanogolane, loto lomuiye.

Yesu ya Metefo nedo yonubo hanu nebo ha

14 Ena Yesukafo ha ma onu ito fetu loto lobibo, Hemotina lutina-hatina sukeke ageto hena fuliyámilo. Goti holi hikito muti nemogi maina holi hikito numilo. ² Menefo numuna meyalo ya numuna abi idafa minomo wiye. Ayalo ya eba lifefe lo betinowe, loto unogolowe. Ya feito minámibo neko, hawa ya lobiyámadi ne. ³ Ido uto eba lifefe lo betitoto, ya nemo minanodo ya hemotinagi nemogi maina minanogolone, loto hofa liwila oto loto idipito unogolowe. ⁴ Ido uto minanobo hanuwa ya wa minae, loto lobiye.

⁵ Lobito, Tomasikafo fetu loto lomuibo, Wenabate, hemo uto minananibo eba ya lemo holifefe ladámone. Yagunu igaidana oto hanu ya wanubo ne? lito, ⁶ Yesukafo fetu loto lomuibo, Hanu ido mona ona hula ido hofawa minanabo mona ya neimo ya minowe. Feito minobo ya nemo fulu nedoiti Menefo nedo unabo ya

ma minámiye. ⁷Hemotina nemo wa nedofefe labo neko, Menefo yagi wa edofefe lo minadi ne. Onesa meloti ya Menefo holifefe loti ya wa edofefe lo minae, liye.

⁸Lito, Filipikafo feti loto lomuibo, Wenabate, hemo Metefo lilibiyageto wa edanubo yamo ya ogofunaiye, lito, ⁹Yesukafo lomuibo, Filipiyo, nemo hamena fana hemotinagi minobo yama wa nedofefe ladámanibo nefe? Nemo wa nedabo wenina yasi Menefo ya wa minae. Hemo ya Metefo lilibiyageto wanune, lanibo ya neidafaito lane?

¹⁰Nemo ya Menefo lulau mino edobo, ido Menefo ya nemo luneu mino nedaibo ya holi hiki ladámabe? Ha lobi-lobi obo ya neimodokati lobiyámowe. E'e, Menefo luneu mino nedaibo yakafo ononala ya li-li o minaiye. ¹¹Nemo ya Menefo lulau mino edoto, ido Menefo ya nemo luneu mino nedaiye. Ya hawa ya holiti holi hikito numilo. Ido holi hiki ladámotima ya idafa fe-fe obo monane yagunu holiti holi hikito numilo.

¹²Nemo ona lama lobiyowe. Nemo holi hikito numunabo wenina yasi onona li minobo yaidana oti ya linigilae. Ido yako minámiye. Nemo Menefodoka yonogolobo yagunu ya nemo li fulo nedoti linigilae. ¹³Hipala nemodokati Menefo huliya yonogolaiye, loto nemo hulinelo ya hemotina idafa-adafa magunu lonumunabo ya moda feyanogolowe. ¹⁴Hemotina nemo huline li minoti idafa-adafa magunu lonumunabo ya moda feyanogolowe, loto ya liye.

**Goti Weuna Fele aliga anogolaiye,
loto Yesukafo libo ha**

¹⁵Ena ha ma onu ito feti loto ya libo, Hemotina lutina-hatina numu minanabo ya wenelo hololanigilae. ¹⁶Feti minanabo ya nemo Menefo lomuwoto hemotina adina li faka

lanaiyo we ma ilifi molageto lumuto hemotinagi minowa-minowa oto minanogolaiye. ¹⁷Emo ya ha ona hula yawala Weuna ya ne. Emo ya mika me ya weninala yasi wa edofefe ladámoti ya ido holifefe ladámanako, yagunu liyámanabo ne. Emo ya lumuto lutinau mino betinogolaiyo we ya onesa hemotinagi mino-mino ainako, hutifina o edo minae.

¹⁸Nemo fulo betiyoto, nabuna olufu hiliti minámanigilae. E'e, nemo hemotinaloka liwila oto anogolowe. ¹⁹Hamena hofala fouma ma nenako, ya hulageto hemotina ya wa nedanigilafa, ido mika me ya weninala ya wa nedámanigilae. Nemo ya nomune hofawa minomo yowonako, hemotina yagi nomudina hofawa minomo yonigilae. ²⁰Hamenawa yalo ya feti loti holinabo, Nemo ya Menefo lulau mino edowe. Ido hemotina ya nemo luneu mino nedae. Ido nemo ya hemotina lutinau mino betiyowe. Ya hamenawa yalo ya holifefe lanigilae. ²¹Weneloti hane li minoti meyalo molabo wenina ya lutina-hatina nomabo wenina minae. Ido lutina-hatina nomabo wenina ya Menefokafo lula-hala biyageto neimo yagi lune-hane bito monane li oloto pi binogolowe, loto ya liye.

²²Feti lito, Yudas Isikaliyoti abalafokafo loga o edoto libo, Wenaba, hemo ya neidafaito monaka ya lemo yako li oloto pi lumuto, ido mikalo wenina malekaloka li oloto pi biyámananibo ne? lito, ²³Yesukafo ha liwila oto lomuibo, Lutina-hatina numunabo wenina ya hane holiti hololanigilae. Ido lutina-hatina numuti hanelo hololanabo wenina ya Menefokafo lula-hala binogolaiye. Lula-hala biyageto nemogi maina weninawaloka ya uto maina mino betimo yonogoloiye. ²⁴Ido lutina-hatina nomámanabo wenina ya hane ya holiti hololadámanigilae. Ido hawa holi-holi o minabo ya neimo hane ma minámiye.

E'e, ya Menefo nilifi molaibo we hala ya ne.

²⁵Ena nemo neimo ya hemotinagi minoto ya hawa muki lobiyofa, ²⁶adina li faka lanaibo we Weuna Fele ya Menefokafo nemo hulinelo ilifi molageto lumuto idafa muki idafa ya api-napi o bito ya ido neimo lobi minobo ha ya hofa hatina-manadinau molo betinogolaiye.

²⁷Ena nemo you amena mona biyobo ya mino betiyageto unowe. Mika me ya weninala you lo betiyabo yaidana oto li you lo betiyámowe. E'e, nemo neimo you amena monane ya biyowe. Yagunu ya lutina-hatinau sukeke ageto hena fuliyámilo. Ido holi biyámaneyo. ²⁸Nemo uto minoto hemotinaloka hofa liwila oto anogolowe, loto lobitoto holitaboma ne. Menefo ya we naba-naba minoto li fulu nedaima nenako, hemotina lutina-hatina nomaboneko, ya Menefodoka yonogolobo yagunu lutina-hatinau dowa loti holiyadi ne. ²⁹Me ya ya hulawa oloto piyámito, aliga oloto piyageto wati holi hiki loti holinae, loto ya homu ya lobiyowe.

³⁰Ena nemo me ya ya ha ma abi onu ito lobiyámanogolowe. E'e, mika melo wenina wenabatina Satani loto nemo ya li fulu nedámanogolaifa, ³¹nemo Menefo lune-hane mutoko minobo ya mika me ya weninala holifefe lanae, loto Menefo ha lonumibo ya li meyalo molanogolowe. Sinoito uwokelo, loto ya lobiye.

Yesu ya nala waini mona ya ne.

Leimo me ya akawa ya minonibo ha

15 Ena ha ma onu ito fetoto loto lobibo, ilawa ibo nala waini hofala mona ona ya nemo minoto, ido Menefo ya nala waini hilau hiyaba aibo we yawala ne. ²Neto ya yá akawa ma ya nemodoka mino liti uti ilawa iyámabo ya atalito li fulitanogolaifa, akawa masi ilawa inabo ya dowa loti yoti ilawa

abi idafa inae, loto hinau ya atali fulitanogolaiye. ³Hemotina ya ha mono lobiyobo hawa yakafo weudina-lutina-hatinau nosámibo idafa nebo ya onesa li fulitoto betitaiye. ⁴Yagunu hemotina ya nemodoka mino nedalo. Mino nedato ya nemogi ya mino betinogolowe. Nala waini akawa yakafo hofalalo minámanaibo ya eimolako minanaibo ya ilawa iyámanogolaiye. Ido hemotina ya ayaidana oti nemodoka mino nedámanabo ya ilawa iyámanigilae.

⁵Nala waini hofala mona ya nemo minoto, ido me ya akawa ya hemotina ya minae. Ma yasi nemodoka mino nedabo wenina ya nemo ya emodoka mino betiyoto, emotina yasi ilawa naba-naba iya. Hemotina nemogi minámanabo ya idafa ma anabo ya ogofuwámanaibo ne. ⁶Makafo nemodoka mino nedámanabo ya yá akawa yaidana oto atalito li fulitato fulinogolaiye. Fuliyageto ya li nuba oti fulu soku iti hinigilae.

⁷Hemotina nemodoka mino nedato ido hane ya hemotinaloka mino betinaibo ya idafa yaida-meidanagunu Menefo lomunabo ya oloto pi binogolaiye. ⁸Hemotina ilawa naba-naba inabo ya wa betiti nemo nege molabo wenina minae, loti wa betifefe loti Menefo huliya ya li faka lanigilae.

⁹Menefokafo lula-hala numu-numu o nebo yaidana oto nemokafo lune-hane hemotina bi-bi o minowe. Yagunu hemotina nemo lune-hane biyodo ayaloko ya minalo. ¹⁰Nemo ya Menefo ha libo ya holito hololoto ya lula-hala numido ayalo yako moni-moni o minowe. Hemotina ayaidana oti nemo wenelo ya hololotima ya lune-hane biyodo yaloko ya minanigilae. ¹¹Nemo lune-haneu dowa loto holiyobo yakafo hemotina lutina-hatinau uto faitoto minanaaye, loto ha me ya ya lobi hulowe.

¹²Nemo lo molobo hane ya fetoto lobiyowe. Nemokafo lune-hane biyobo yamaidana oti heimotina ya lutina-hatina bi-bi o minalo. ¹³We ma yolawe-motagunu loto fulinaibo mona ya wenina lutina-hatina biti li dowa lo betiyabo mona muki ya hofu fuloto ne. ¹⁴Ha muki lobiyobo ya meyalu moloti minotima ya nemo yonewe-mota minanigilae. ¹⁵Nemo hamena meloti ya houba-nabane we ne, loto hofa lobiyá-manogolowe. E'e, nemo yonewe-motae minae, loto lobiyowe. Houba-naba we yakafo wenabala idafa-adafa oto moloto aibo monala ma wafele ladámifa, neimo ya Menefodokati ha holiyodo ya lo oloto pito lobi hulobo yagunu nemo houba-nabane we ne, loto ladámoto yonewe-mota minae, loto lobiyowe.

¹⁶Hemotina nemo weudina fi nedámaboma ne. E'e, nemokafo hemotina ya uti ilawa li oloto pinae, loto weune fi betito sutina fiyoboma ne. Ido ilawa li oloto pinabo ya minowa-minowa oto minomo yonogolaiye. Feti minoti ya nemo hulinelo ya Menefo idafa yaidana-meidanagunu lomunabo ya binogolaiye. ¹⁷Nemo mona feti molanabo ha ya lobiyowe. Hemotina ya lutina-hatina bi-bi o minalo, loto ha auba ito lo molo betiyowe.

Yesu holi nosámibo muwabo yaidana oti weninala holi nosámibo binabo ha

¹⁸Ena mika me ya weninala yasi lutina-hatina holi nosámibo binabo ya hemotina fetoto loti ya holilo. Wenabate ya homu apiti ya holi nosámibo umama ne, loti nemodo ya holilo. ¹⁹Hemotina ya mika me ya weninala yagi kelabo neko, ya weninate ne, loti lutina-hatina biyadi ne. Nefa, nemo ya mika me ya weninala minagu yati hemotina sutina fiyobo yagunu emotina monatina hemotina fulu egetinaloka itanako, ya

holi nosámibo bi minae. ²⁰Houba-naba we yakafo wenabala li yoima o edá-manabo ne, loto homu lobiyobo ha ya hatina kifefe lalo. Li nosámibo o nomabo yamaidana oti hemotina o binabo ne. Ido nemo hane holi lutinau molabo yamaidana oti hemotina hatina holinabo ne. ²¹Nilifi molaibo we ya wa edofefe ladámama nenako, nemo weninane ya minae, loti holiti li ya me ya o betinabo ne.

²²Ena nemo emotina minado ya lumuto lobiyámobo neko, lifimatinagi minámadi ne. Nefa, me ya lifimatina ya igaidana oti li faluku anabo ne? ²³Ma yasi nemo lutina-hatina holi nosámibo nomabo wenina Menefogi ya ayaidana oti holi nosámibo muwae. ²⁴Emotina minagu ya mona hofawa molobo, ya wenina homu molámabo mona ya nemo li oloto pito molámobo neko, lifimatinagi minámadi ne. Nefa, me ya ya li oloto pito moloto wa edabo yasi ya wa edo fulitoti, nemo holi nosámibo numuti ya Menefo ayaidana oti holi nosámibo mu minae. ²⁵Fetoto feyabo yagunu ya lo molaibo hatinau ya fetoto libo, Emotina yasi aifa holi nosámibo nomae, loto ha mono lufuwau (Sng 35:19, 69:4) nebo ha ya ayalo hulawa fediyi.

²⁶Ena adina li faka lanaibo we ya Menefodokati ilifi molanobo we ha ona hula yawala Weuna ya Menefodokati lumunaibo hamenalo ya monane lo oloto pinogolaiye. ²⁷Ido hemotina ya ononane apiyodomati nemogi minomo yowama nenako, hemotina yagi monane lo oloto molalo.

16 Hemotina ya nemo fulu nedoti uteba itanae, loto ha ya homu lobitoma ne. ²Emotina yasi mono numuguti ya idipi feka fulitoti hanu hu betinabo ne. Ido hamena ma alilitanogolaiye. Yalo ya Goti ononala li minonibo ne, loti ya hemotina hofu beti fulinabo ne. ³Emotina ya Menefote nemote wa

ledofefe ladámanako, ya fetu feyanabo ne. ⁴Fetu feyanafa, nemo hawa homu ya lobitoboma ne. Ya ha ya hulawa fedageto ya emokafo homu lolumima ne, loti ya hatina ki gedoti hinae, loto ya lobiyowe.

Goti Weuna Fele ononala ha

Homu ya hamena fanaidana hemotinagi minanogolonako, loto lobiyámoma ne. ⁵Ena me ya ya nilifi molaibo we nedoka yonowe, loto odoma ya hemotinaloka yati makafo hemo igaleka unane? loto loga o nedaibo we ma minámiye. ⁶Minámifa, lobiyobo hawa yagunu milumawa lutina-hatinau yohola ya faito ne. ⁷Feti minafa, nemo ha ona lobiyowe. Hemotina ufele lanae, loto ya liwila oto yonogolowe. Nemo liwila oto yowámanobo ya hemotinaloka adina li faka lanaibo we ya lomámanogolaiye. Yagunu yoto ilifi moloto ya hemotinaloka lumunaibo ne. ⁸Lumuto wenina monatina poli biyageto ya nosámibo monawa, ido fefe libo monawa, ido lifimatina liwila oto binaibo monawa ya holinabo ne. ⁹Nemo holi hikito nomámanako, ya emokafo nosámibo monawa ya lageto holinabo ne. ¹⁰Ido Menefodoka liwila oto yowoto hofa wa nedámanigilanako, ya emokafo fefe libo monawa ya lageto holinabo ne. ¹¹Ido mika melo wenaba Satani lifimala liwila oto muima nenako, Gotikafo wenina lifimatina liwila oto binaibo monawa ya lageto holinabo ne.

¹²Ena ha lobinobo ha abi loto aifa nefa, hamena onesa me ya ya lo huloto lobinobo ya hena fulitanae, loto lobiyámowe. ¹³Yagunu ha ona hula yawala Weuna ya lumuto hawa ona hula ya api itibi hulanogolaiye. Ya eimola lula-halauti lobiyámanaibo, Gotikafo lomuibo aya yako lobinogolaiye. Ido idafa-adafa aliga oloto pinaibo yagi lo oloto binogolaiye. ¹⁴Ha ya neimodokati lito lo

oloto binaibo yakafo nemo huline li faka lanogolaiye. ¹⁵Menefodoka idafa-adafa muki nebo ya yawala nemo minowe. Yagunu ya nemodokati lito lo oloto binogolaiye, loto lobiyoma ne.

Yesu ya utoto hofa liwila oto anaibo ha

¹⁶Hamena fouma efoma minoti wa nedámanigilae. Ido hofa hamena fouma efoma minoti ya hofa wa nedanigilae, lito, ¹⁷ege-ege moniyabo we yauti maleka ya loyolalo-melo oti fetu labo, Nena idafagunu ya ha fetu loto liye? Hamena fouma efoma minoti wa nedámanigilae, loto, ido hamena fouma efoma minoti ya hofa wa nedanigilae, loto ya ido Menefodoka yonogolonako, loto libo yagunu ¹⁸fetu loti labo, Hamena fouma ne, libo ya neidafaiye liye? Ya monawa lemo holifele ladámone, lae.

¹⁹Ena loga o edanune, loti holiyabo, Yesukafo lutina-hatinau wa betito ya fetu loto lobibo, Hemotina hamena fouma efoma minoti wa nedámanigilae, loto, ido hamena fouma efoma minoti ya hofa wa nedanigilae, loto lobiyobo yamagunu ya loyolalo-melo o minafe?

²⁰Nemo ha ona lama lobiyowe. Hemotina hufo oti hufo nama o minato, ido mika me ya weninala yasi ake inigilae. Hemotina miluma-aluma holiti minanigilafa, milumatina yakafo li elepa ito lutina-hatina dowa loti holinigilae. ²¹Wena makafo olufola hedanowe, loto hamenala alili ageto ya miluma holinaibo ne. Nefa, olufola hedo oloto pitoma ya miluma holibo yama fulitito ya olufola hedaibo yagunu lula-hala dowa loto holinaibo ne. ²²Ido hemotina ayaidana oti ya hamena meleka miluma naba holi minafa, hofa liwila oto loto wa betiyoto lutina-hatina dowa loti holinigilae. Lutina-hatina

dowa loti holinabo monawa ya li hopa o betinaibo we ma minámiye.

²³Ena hamena yalo ya idafa yaidana-meidanagunu ma loga o nedámanigilae. Nemo ha ona hula lobiyowe. Hemotina Menefo idafa yaida-meidanagunu lomunabo ya nemo huline li minanako, binogolaiye. ²⁴Homu minomo yowado yaloma ya nemo hulinelu ya idafa magunu lomu wámabo ne. Onesa melekati ya lomu-lomu o minalo. Feto lomu-lomu o minanabo ya lutina-hatina dowa lotoko holi-holi o minanae, loto ya binogolaiye.

²⁵Ha lobi minobo yama wase ito lobiyoma nefa, hamena ma alili anaibo yalo ha wase ito ladámoto, Menefo yagunu lo oloto pito lobinogolowe. ²⁶Hamena yalo ya huline li minoti ha lomunigilae. Nemokafo hemotina yagunu Menefo lomu betinowe, loto lobiyámowe. ²⁷E'e, nemo Menefodokati lomobo ha ya holi hiki loti lutina-hatina numu-numu o minanako, Menefo eimola lula-hala ya bi-bi o nenako, nemokafo Menefo lomu betinowe, loto ladámowe. Hemotina huline li minoti ha lomunigilae.

²⁸Nemo Menefodokati mikalo lomobo ne. Ido me ya mika ya fulito Menefodoka hofa liwila oto yonogolowe, lito, ²⁹ege-ege moniyabo we ya feto loti lomu wabo, Aiyo, hemo onesa me ya ya ha wase ito ladámoto, lo oloto lomanibo ya ³⁰idafa-adafa muki ya heimokafo holi hulane, loto holi minone. Yagunu ya hemo Gotidokati lomanibo ne, loto holi hikito minoninako, hofa loga-miga o hedámanogolone, loti lomu wae.

³¹Feto loti lomu wato, Yesukafo ha liwila oto feto loto lobibo, Hemotina onesa ya holi hikito minafe? ³²Holilo. Hamena ma alili ageto yalo ya hemotina nemo fulu nedo ititi upa-napatoti numu-nataloka u hulanabo ne. Hamenawa onesa ne. Hemotina fulu nedanigilafa,

neimoko minámanogolowe. E'e, Menefo nemodoka mino nedainako, neimoko minámanobo ne. ³³Nemo luneu mino nedoti ya you amena mona linae, loto ya ha ya lobiyowe. Hemotina mikalo melo minoti hena nabau mino-mino afa, nemo ya mikaleka hena aibo monala muki li yoima o edonako, yagunu hemotina ya aubatinagi minalo, loto lobiyowe.

Yesukafo Goti lomuibo ha

17 Ena Yesukafo ha ya lo huloto, okulumau wa faka loto, feto loto Goti lomuibo, Menefone, hamenawama alili aiye. Hemo ya Hipaka nemo huline li oloto piyageto nemo Hipakakafo ayaidana oto hemo hulika li oloto pino-golowe. ²Hemo mikau-mikau wenina muki hiyabatina we fulu nedanibo ya wenina li nuba o betito nomageto, nemodo abo wenina ya hofawa minowa-minowa anabo mona li oloto pi binane, loto lonomanima ne.

³Ido hofawa minowa-minowa anabo monawa ya feito ne, Hemo Goti ona hula mako ido nemo Yesu Kilisto nilifi molageto obo we ya lemogi hutifina ledanabo ya nomudina hofawa minowa-minowa oti minanigilae.

⁴Ena onona ha lonomanima lito li huloto ya mikalo ya hulika li oloto piyowe. ⁵Yagunu Menefone, mika me ya oloto piyámibo hamenalo ya hemote okulumau hulite yoisa yoto nebo ya maidana oto onesa me ya ya hemogi minoto ya hofa li liwila nomageto li minanowe.

Yesukafo ege-ege moniyabo we yagunu holito Goti lomuibo ha

⁶Ena mikalo wenina yauti li nuba o betito nomageto nemodo abo wenina ya hulika lo oloto pi biyobo ne. Ya wenina hemo weninaka minabo ya nemo nomanibo ne. Ido hemo haka ya holi hiki loti meyalu moloti ⁷ya idafa-adafa muki

nomanibo ya hemodoka yatiko mino nedaibo yama onesa ya holifefe lo minae. ⁸Hemo ha lonomanima ya lobiyoto holiti li minae. Feti ya hemodokati lomobo yama holifefe loti ido hemo nilifi molanibo yama holi hiki lae.

⁹Nemo weninawa yagunu holito lohomowe. Mika me ya weninala yagunu loto lohomámowe. Nomanibo yama heimo weninaka hula minabo yamagunu emotinagunu holito lohomowe. ¹⁰Nemo weninane muki ya hemo weninaka hula minae. Ido hemo weninaka yagi ya nemo weninane hula minae. Ido emotina lutinau yau nemo huline li oloto piye.

¹¹Nemo mikaleka minobo hulotainako, emotina yako mikaleka minato, nemo ya hemodoka anogolo ya owe. Fele Menefo, leimo lute mako moloto mino-mino o minoibo ya emotinasi ayaidana oti lutina mako moloti minanae, loto hemo hulika nomanibo yamakafo hiyaba o betiyo. ¹²Emotinaloka mino betiyobo ya hulika nomanibo yakafo hiyaba o betiyoto ma u hopa aguwámabo ne. Lowa eba olufola mako yako u hopa wido ya ha mono lufuwau nebo ha ya ayalo hulawa fediye. ¹³Ido me ya ya hemodoka yonowe, loto nemo lune-hane dowa loto holiyobo yamakafo emotina lutina-hatinau yoto faitanaie, loto mikalo me ya minoto hawa ya lowe.

¹⁴Ena nemokafo haka ya lobiyoto li minato, nemo monane ya mika me ya weninala monatina yaidana oto mináminako, emotina yagi ayaidana oti monatina eito molanako, mika me ya weninala yasi holi nosámibo bi-bi o minae. ¹⁵Hemo mikalokati idipiyo, loto ladámowe. Nosámibo yawala ya li hopa o betitanaie, loto hiyaba o betiyo, loto lohomowe. ¹⁶Mika me ya weninala mikaleka mona molabo yaidana oto nemo molámonako, emotina yagi ayaidana oti mikaleka mona molámae.

¹⁷Hemo ha ona hula yakafo utina-weudina-lutina-hatina li fele o betiyo. Hemo ha lanibo ya ha ona hula ya ne. ¹⁸Hemokafo onona ha lonumuto mikaleka nilifi molanibo yaidana oto onona ha lobito mikau-mikau idipi molobo ne. ¹⁹Emotina ya ha ona hula liyabo yakafo ya utina-weudina-lutina-hatina li fele itanaie, loto neimo ya emotinagunu holito une-weune-lunehane li fele itowe.

Yesukafo holi hikito muwabo wenina muki yagunu holito Goti lomuibo ha

²⁰Ena nemo ya weninawa yagunuko holito lohomámowe. E'e, ha mono lobiyato holiti holi hikito numumo yonabo wenina muki yagunugi holito lohomowe. ²¹Emotina ya lutina mako molo betiyo, loto lohomowe. Menefone, hemo ya nemo luneu minanibo ido nemo ya lukau minobo yaidana oti emotina ya leimo luteu minanae, loto holito lohomowe. Feto feyato, mika me ya weninala yasi heimoka nilifi molageto lomobo yama holi hikitanae, loto holito lohomowe. ²²Leimo lute mako moloto mino-mino o minoibo yaidana oti emotina ya lutina mako moloti minanae, loto ya hulite yonaibo mona nomanibo yama biyobo ne. ²³Nemo lutinau minoto, ido hemo luneu minageto, emotina lutina hutifinati u mako uwato, mika me ya weninala yasi heimoka nilifi molageto lomobo yama holifefe lanae. Ido hemo ya luka-haka nomanibo yamaidana oto bi-bi o minane, loti yagi holifefe lanae.

²⁴Ena Menefone, nomanibo wenina yama nemo minanodo minanae, loto holiyowe. Mika okuluma apito oloto piyámibo hamenalo ya luka-haka numuto okuluma lamena nomanibo yama leimogi minoti wa dowa molanae, loto holiyowe. ²⁵Menefo fefe libo mona yawala, mika me ya weninala yasi hemo wa hedofefe ladámafa, neimo ya moda

wa hedofefe lo minoto, ido weninawa yasi heimoka nilifi molageto lomobo yama holifefe lo minae. ²⁶Nemo haka ukuka lo oloto pi bitobo, ya moda lobitoko minanogolowe. Hemo luka-haka nomanibo mona yama mino betinaibo, ido neimo yagi lutinau mino betinowe, loto haka ukuka lobitoko minanogolowe, loto ya Goti lomuiye.

Yudasikafo Yesu uwolafo adinalo molaibo ha

(Mt 26:47-56, Mk 14:43-5 Lu 22:47-53)

18 Ena Yesukafo ya Goti lomu huloto ege-ege moniyabo wegi maina numudoti lumuti no hefola ma huliya Kidiloni ya hiliti yá hiniba ma nedo yalo ya uwae. ²Uwado yalo ya Yesu ya ege-ege moniyabo we yagi hamena-hamena nuba o-o ato, uwolafo adinalo molanaibo we Yudasi yagi homu ebawa ya waibo ne.

³Ena yalo minato, ya Yudasikafo gamani himiwe yagi ido Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we ido Falisi we himiwetina yagi idipito abo minadoka wito lumuti lamu-letina hiti mainafanafagiti liti uwae.

⁴Uwato, ena Yesukafo idafa-adafa o edanabo idafa ya holi huloto ya yá hiniba hanu welalo ya uto wa betito fetoto libo, Hemotina hema moni wita minae? loto loga o betito, ⁵emotinasi liwila oti lomuwbato, Nasaleta numudoti we Yesu moni wita one, loti lomuwbato, Yesukafo libo, Nemo me ya ya minobo yae, loto lobito, ido uwolafo adinalo molaibo we Yudasikafo yagi minaga ya ne.

⁶Ena Yesukafo, Nemo me ya ya minobo yae, loto lobito, ya elegiti egetinalokati uti lumu fou lae.

⁷Feto feyato, hofa loga o betito libo, Hemotina hema moni wita minae? lito, emotinasi, Nasaleta numudoti we Yesu moni wita one, lato, ⁸Yesukafo ha liwila oto lobito, Nemo me ya ya minowe, loto

lobiyobo ya nemogunu moni wita otima ya me ya minabo we ya waito betilo, lito, ⁹feto feyabo yagunu homu ya fetoto libo, Nomanibo wenina yama hiyaba o betiyoto ma u hopa aguwbato ne, loto homu libo ha yama ayalo hulawa fediye.

¹⁰Ena Saimoni Pitakafo ya mi fana li nebo ya ika oto sokila hi muwabo we hiyabatina we naba houbanabala we huliya Malukusi ya hala onaleka ya fuko fulitaiye. ¹¹Feto feyato, Yesukafo Pita fetoto lomuibo, Mika ya owolau ya holiyo. Henawa ya Menefokafo numibo yama liyámanobo nefe? loto ya liye.

Yesu ya Anasi nedo ilimiti uwabo ha

¹²Ena gamani himiwegi, hiyabatina we wenabatina yagi, ido Yuda wenina yauti fele huliya numuna naba himiwe yagi ya Yesu liti nala i edoti ¹³Anasi nedo ya ilimiti uwae. Ena Anasi oluwa libo we Kaiyafasi ya melege mako ayau ya Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba nenako, yagunu Anasi nedo ya ilimiti uwae. ¹⁴Kaiyafasi yakafo homu Yuda we fetoto lobito, We mako ma lemogunu loto fulinaibo ya dowa minanogolone, loto lobitoibo ne.

Pitakafo Yesu huliya li faluku aibo ha

(Mt 26:69-7 Mk 14:66-68, Lu 22:55-57)

¹⁵Ena Saimoni Pitate Yesu ege-ege monibo we mate ya Yesu ilimiti uwado ege ya uwaiye. Uwaibo ege-ege monibo wewa ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba yakafo wa nebo nenako, Yesu ege uto numuna hilalau ya maina yoifa, ¹⁶Pita ya hila welalo feka ya sinoi ne. Sinoi neto, sokila hiyabo we hiyabatina we wenaba waibo wewa yakafo lumuto hila welalo hiyaba aibo olu ya lomuito Pita hanu si edaito, hila lulauka ya yoiye. ¹⁷Yoito, hanu hiyaba aibo oluwa yakafo Pita fetoto lomuibo, Hemo ya we youma ege-ege

moniyabo we yauti ma minabemo? lito, ya E'e, nemo minámowe, loto ya liye.

¹⁸ Feto lito, ya houba-naba we ido fele huliyaagi numuna naba himiwe yagi asi fuliti so hiti labi minato, Pita yagi maina sinoi minoti so labi minae.

**Sokila hi muwabo we hiyabatina
we wenaba yakafo
Yesu loga-miga o edaibo ha**

(Mt 26:59-66, Mk
14:55-64, Lu 22:66-71)

¹⁹ Ena sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yakafo Yesu ege-ege moniyabo we yagi ido ha mono lo-lo aibo ha muki yagunu loga-miga o edaito, ²⁰ Yesukafo ha liwila oto lomuibo, Nemo ya mono numunatinau ido fele huliyaagi numuna nabau ya Yuda wenina mau iti minado ya wenina muki ha oloto lobito, api itibi-itibi oboma ne. Ha faluku oto ya ma ladámowe. ²¹ Yagunu neidafaito nemo loga o nedane? Hane lobiyoto holiyabo wenina ya loga o beti wae. Emotina ya ha lobi-lobi obo ha ya moda holi minabo ne, loto lomuiye.

²² Feto lito, fele huliyaagi numuna naba himiwe minagu yauti makafo Yesu hofoto ya feto libo, Hemo sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba ya ha yaidana ya neidafaito lomuwane? lito ²³ Yesukafo ha liwila oto feto loto lomuibo, Ha nosámibo loneyama ya monawa lo oloto molo. Ido ha dowa lanobo ya neidafaito hofoto nedane? lomuiye.

²⁴ Lomuito, Anasikafo lobito, Yesu ana nala iti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba Kaiyafasi nedo ilimiti uwae.

**Pitakafo hofa Yesu
huliya li faluku aibo ha**

(Mt 26:71-75, Mk
14:69-72, Lu 22:58-62)

²⁵ Ena Saimoni Pita ya so labi oto sinoi neto, loga o edoti labo, Ege-ege moniyabo we minagumati hemo ya ma

minabemo? lato, ya emokafo, E'e, nemo minámowe, lobiye.

²⁶ Lobito, sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba houba-nabala we yauti ma Pitakafo hofoto hala fuko fulitaibo we yama weninalakafo feto loto lomuibo, Aiyo, hemo yá hinibauma emogi maina minageto wa hedoma nanowe, lito ²⁷ Pitakafo hofa, E'e, lito ayalo ya okolofo nola liye.

Yesu ya Pailati nedo ilimiti uwabo ha
(Mt 27:1-2, 11-14, Mk 15:1-5, Lu 23:1-5)

²⁸ Ena ho lo falatito Yesu ya Kaiyafasi negu yauti ilimiti lumuti gamani numudo ya uwae. Uti Yuda wenina yasi Goti nomunalo ya lute-hate li fuma ito Goti Uta O Betibo foliwau ya wete-idafa námotanune, loti gamani numunau ya yowámoti feka ya minae. ²⁹ Feka minato, Pailatikafo ayalo lumuto loga o betito libo, We me ya ya nena lifimala nebogunu ya ilimiti ae? lito, ³⁰ wenina yasi ha liwila oti feto loti lomuwbabo, Emo ya nosámibo mona molámibo neko, hemo minanido ya ilimito ámadi ne, lae.

³¹ Feto lato, Pailatikafo feto loto lobibo, Heimotina liti lo molabo hatinau yati lifimala li muilo, lito, Yuda wenina yasi feto loti lomuwbabo, Lemo wenina lifimatina li bito hofoto beti fuliyámanabo ne, loti lo fuko ledotama ne, lae. ³² Feto loti labo ya Yesu fulinaibo hanu eimolakafo ha homu lo oloto bitaidoma ayalo hulawa fediye.

³³ Ena Pailatikafo gamani numugu ya liwila oto yoto Yesu ilimiti alo, lito ya holiti ilimiti ato, ya loga o edaibo, Hemo ona Yuda wenina hiyabatina we wehudi minabe? Olo, lito, ³⁴ Yesukafo liwila oto libo, Ha ya heimoka hakaloti labemo, ido wenina masi nemogunu feto lohomato holito lane? lomuiye. ³⁵ Lomuito, Pailatikafo liwila oto libo, Nemo ya Yuda we minámowe. Heimoka weninaka ido sokila hiyabo we hiyabatina

we yasi nemo minodo ya hilimiti abo ya hemo neidafa feyageto hilimiti ae? loto loga o edaiye.

³⁶Loga o edaito, Yesukafo ha liwila oto fetoto loto libo, Nemo me ya mikaleka wenina wehuditina ya minámowe. Mikalo wenina wehuditina minobo neko, houba-nabane we yasi nemo ane li faka loti Yuda wenina yasi nala fi nedotanae, loti lowa fi biyadi ne. Nefa, nemo wenina hiyaba o betiyobo monane ya mikaleka wenina wehuditina hiyaba o betiyabo mona yaidana oto minámiye, loto lomuiye. ³⁷Ido Pailatikafo fetoto loto lomuiibo, Hemo wehudi ma minabe? Olo, lito ya Yesukafo ha liwila oto libo, Moda ya lanibo yae. Nemo wehudi minoto ya ha ona hula lo oloto pi binowe, loto mikaleka lumuto oloto piyobo ne. Yagunu ha ona hula holifefe labo wenina ya nemo hane yagi holifefe lae, loto lomuiye. ³⁸Lomuito, Pailatikafo fetoto loto lomuiibo, Ha ona hula ya nena idafa ne? loto ya liye.

Pailatikafo Yesu ya yá yofolo hofalo, loto libo ha

(Mt 27:15-31, Mk 15:6-2 Lu 23:13-25)

Pailatikafo fetoto lototo hofa feka ya uto Yuda wenina minado lumuto fetoto loto lobibo, Nemo we me ya ya lifimala wita ofa, li oloto piyámowe. ³⁹Monatina ma feito nebo, Goti Uta O Betibo folilo hemotina lonomado ya nemo nalalo minabo we yauti ma ya wina edowe. Monatina feti molabo yagunu eletifo me ya ya hemotina Yuda wenina hiyabatina we wehudi wina edoto aifa mino ledanaie, loti holiyafemo? loto loga o betiye. ⁴⁰Loga o betito emotina yasi hofa fetoto loti auba iti labo, E'e, me ya we ya minámiye. Balabasi ya wina edo, loti lae. Fetoto labo we Balabasi ya wenina hofa betito idafa-adafatina ipoto li-li aibo we ne.

19Ena Pailatikafo lobito, himiwe yasi Yesu safu etuwa hasuwala lifefe labo ikulagunu hofoti, ²agina hasuwalagunu helekamu lifefe loti mananalo ya auba iti holoi edoti, ulalo owo fana luta-hisi libo yagi holoi edae. ³Feti ya emo nedo loti, Aiyo, dowae, Yuda wenina hiyabatina we wehudi, dowae, loti adinagunu aubawagi hofae.

⁴Ena Pailatikafo Yuda wenina minado ya hofa lumuto fetoto loto lobibo, Walo. Nemo hemotinaloka ilimito lomobo ya lifimala moni wita ofa, li oloto piyámowe, loto lobiyobo ya holilo, liye. ⁵Lito, ya Yesu helekamula hasuwala fibo i edabo ido owo luta-hisi libo yagi holoito lumito, Pailatikafo itibito ya, We me ya ya wa edalo, loto lobiye.

⁶Lobito, sokila hi muwabo we hiyabatina we ido fele huliya numuna naba himiwe yagi wa edoti ya, yá yofolo hofa! Yá yofolo hofa? loti ha auba iti lato, Pailatikafo fetoto loto lobibo, Nemo lifimala wita ofa, li oloto piyámonako, hemotina heimotina liti uti ya yá yofolo hofalo, loto lobiye. ⁷Lobito, Yuda wenina yasi ha liwila oti fetoto loti lomuwabo, Emokafo nemo Goti Hipala minowe, loto eimola yagunu lo-lo o nebo ya wenina yaidana lanabo ya fulinae, loto lo molaibo hateu ya nebo ne, lato, ⁸Pailati ya holito holi naba holiye.

⁹Holi naba holito ya Yesu ilimito gamani numugu hofa yoto loga o edoto libo, Hemo igalekati anibo ne? lito ya Yesukafo ha liwila oto lomuwámiye. ¹⁰Ha liwila oto lomuwámito, Pailatikafo fetoto lomuiibo, Ha lonomámanibo nefe? Nemokafo wina hedanae, lanobo ya wina hedanigilae. Ido yá yofolo hofa hedanae, lanobo ya hofa hedanigilae. Yaida mona muki ya nemoko hiyaba oma ne. Ya ma holámabe? lomuiye.

¹¹Lomuito, Yesukafo ha liwila oto fetoto loto lomuiibo, Yoisa nebo we yakafa auba homámibo neko, hemo auba ito

nemo li yoima o nedámadi ne. Yagunu ya wenina hemodoka nilimiti abo wenina lifimatinakafo hemo lifimaka li fulo edoto ne, loto ya liye.

¹²Feto lito, Pailatikafo hawa ya holito Yesu wina edanowe, loto holifa, Yuda wenina yasi fetoto auba iti labo, Hemo we ya wina edananibo ya Sisa hafuwalo we minámanogolane. We makafo hiyaba we wenaba minowe, lanaibo ya Sisa li yoima o edanowe, loto ya liye, loto lae.

¹³Feto loto labo ha ya Pailati ya holito lobito, Yesu ilimiti lomato, ha lo onuwa molo-molo aibo folomolo ya amedoto ne. Ebawa ya Hefanagunu Lifefe Labo Eba ne, loto huliya molabo ya Yuda wenina hatinalokati ya Gabata ne, loto huliya molae.

¹⁴Ena Yuda wenina Gotikafo Uta O Betibo foliwa idafa-adafa lifefe lanabo hamena ya neto, ya belo alili aito ya Pailati folomolo ya minoto Yuda wenina fetoto lobibo, Hemotina wehuditina me ya ya wa edalo, lito, ¹⁵emotina yasi fetoto auba iti labo, Ilifi fulo! Ilifi fulo! Yá yofolo hofoto? lato, Pailatikafo fetoto lobibo, Aiyo, wehuditina yá yofolo hofoto fulinaie, loto lo minafe? Olilo, lito sokila hi muwabo we hiyabatina we yasi ha fetoto liwila oti lomuwbato, Lemo wehudite Sisa makomako nema ne. Ma minámabo ne, loto lae. ¹⁶Feto lato, Pailati holito Yesu yá yofolo fulinaie, loto fulo adinau itaiye.

Yesu yá yofolo hofoto edabo ha

(Mt 27:32-44, Mk
15:21-32, Lu 23:26-43)

¹⁷Ena himiwe yasi Yesu liti yá yofoto li muwato mofuito, mika ma huliya Atatina Auba ne, loto molabo, ya Yuda halokati huliya Gologota ne, loto molabo, yalo ya ilimiti uti ¹⁸yá yofolo hofoto edabo, ya we loiti ma maina hofoto betiyabo ya ma ya hofoto anawa filigaleka

iti, ido ma ya hofoto anawa filigaleka iti, ido Yesu ya hofoto lusaku ya itae.

¹⁹Ena Pailatikafo lito ya yá yofoto Yesu atala mulalo ya fetoto loti lufuwa iyabo, Nasaleta we Yesu ya Yuda wenina hiyabatina we wehudi ne, loti iyabo, ²⁰ya Yuda ha ido Lomu ha ido Giliki ha tili (3) yalekati iyato, Yesu hofoto eba ya selo numudo nenako, Yuda wenina abi loti ayalo uti loti emotina yasi lufuwawa ya hitae. ²¹Feti hitato, Yuda wenina sokila hi muwabo we hiyabatina we yasi uti Pailati fetoto lomuwbato, Hemo Yuda wenina hiyabatina we wehudi ne, loto lufuwa iyanibo ya fulitoto. Eimolakafo nemo Yuda wenina hiyabatina we wehudi minowe, loto libo we ne, loto iyo, lato, ²²Pailatikafo ha liwila oti lobibo, Lufuwa iyobo ya moda itowe, loto ya liye.

²³Ena himiwe yasi Yesu yá yofoto hofoto ulalo owo liyabo ya u fo (4) wito hona moloto liyafa, ulalo owo lulau ya okati owo lumu waka lumibo hifiyabo yaidana oti hifiyámabo ²⁴yagunu ya fetoto loti loyolalo-melo abo, Ya fekaliyámoto molo lusaku itoto noka hedoto melafo makafo linaibo ya linaie, loti ya fetoto feyabo yagunu ha ma mono lufuwau ya fetoto loto libo,

Emotina yasi unelo owo hona molo liti ma luma nebo ya noka hedoti liyae, loto ha mono lufuwau (Sng 22:18) nebo ha ya ayalo hulawa fediye.

²⁵Ena Yesu olafote unalafote, Kolopasi olonafote Maliale, abalafote Madala numudoti wena Maliale Yesu yá yofoto monau ya sinoi minae. ²⁶Ido Yesukafo olafote ege-ege monibo we lula-hala muibo wegi selo sinoi minaiibo ya wa betito olafote fetoto lomuibo, Wenao, hipaka yo-hola ya ne, loto, ²⁷ido ege-ege monibo wewa fetoto lomuibo, Okafo ya ne, lito ya hamena yaloti ya eimola numunalau ilimito uti hiyaba o edomo wiye.

Yesu fulibo ha

(Mt 27:45-56, Mk
15:33-41, Lu 23:44-49)

²⁸Ena Yesukafo ononala hulibo ya holito mono lufuwau ha ma neboma ya hulawa fedanaiye, loto ya Henobane opaiye, lito ²⁹no waini ekefa aibo ma nomuku negu yau ya ho nokuti noi aila yaidanakafo ekefa aibo noku yau fiti oso umalo ya welau iyato naiye. ³⁰Noto ya Moda hulotaiye, loto manana li huba ito weuna ilifi moloto fuliye.

**Himiwekafo hiya Yesu
yofalau ya magala fibo ha**

³¹Ido aya hamenalo Yuda wenina Goti Uta O Betibo foliwa idafa-adafa lifefe lanabo hamena neto, ido leda ya Sabati foliwa naba nenako, wenina yá yofolo hofu betiyabo ya hono utina ya yá yofolo aifa minanaibo eleka hofu ledaiye, loti Pailati fetu loti lomuwafo, Himiwe yasi hidina auba lekoti hono utina ya kiliti liti unae, loti lomuwafo, ³²O, lito himiwe yasi we loiti Yesugi hofu betiyabo ya ma hina auba lekoti, uti ma hina auba lekae. ³³Lekoti uti Yesu hofado ya uti moda fulitaibo ya wati hina auba lekámae. ³⁴Lekámafa, himiwe makafo yofalau ya hiyagunu magala fito, lunugi nogi ayauti lumiye.

³⁵⁻³⁷Fetu fe edabo yagunu fetu libo, Aubala ya lekámanigilae, loto ha mono lufuwau (Sng 34:20) ya nebo ne. Ido ha ma fetu libo, Emotina yasi magala fi edabo we ya wa minanigilae, loto ha mono lufuwau (Sek 12:10) nebo ha ya hulawa fedanaiye, loto idafawa ya oloto piye. Ena idafawa lufuwa ibo wewa idafawa ya eimola nomuna hulangunu wa edaibo nenako, lo oloto molobo ya ona lowe, loto holi ne. Hawa ya ona hula ne. Yagunu ya hemotina yagi holi hikitanee, loto lo oloto molaiye.

Yesu molo edabo ha

(Mt 27:57-61, Mk
15:42-47, Lu 23:50-56)

³⁸Ena Alimatea numudoti we Yosefe ya Yesu ege molaibo we nefa, Yuda wenina holitina holito lo oloto piyámoto monala molo faluku oto moloto moni nebo yakafo Pailati nedo ya uto Yesu hono ula kilito lito unogolowe, loto lomuito, Pailatikafo, O, lito uto kilito lito wiye. ³⁹Fetu feyaito, Nikodemusi yagi homu Yesu nedo lubuka wibo we yakafo yá nowala ladanuwa aibo idafa loiti ma huliya mulu yagi ma huliya alo yagi li mako aito henala teti (30) kilogilamu yaidana oto ya nomuwagi lito uto Yosefe ana li faka lito ⁴⁰Yesu hono ulalo ya yá nowala wili edoti owo lafo-lafo hiyobagunu wase i edaibo ya Yuda wenina yasi wenina fuliyabo ya fetu fe beti-beti ae.

⁴¹Ena Yesu yá yofolo hofado filigaleka ya yá hiniba ma negu yau hefana lula ma hono ula molanune, loti uwaitagu ya wenina ma molo betiyámabo hofawa negu ⁴²ya Yuda wenina Sabati foliwa idafa-adafa lifefe lanabo hame-nawa nebo yagunu holiti eba selo yau ya Yesu hono ula ya molo edaiye.

Yesu fuliguti sinoibo ha

(Mt 28:1-8, Mk 16:1-8, Lu 24:1-12)

20Ena Sabati foli hulito salele homu hamenalo leda lubuka ho ladámoto Madala numudoti wena Malia ya hono ula molabo ebalo ya u fedoto waibo ya hono molabo hefana lula welaloti hefana naba ya u eito uto, hanu godu neto, ²wato oluloto uto Saimoni Pitate Yesu ege-ege monibo we lula-hala muibo wete fetu loto lobibo, Wenaba hono ula liti utanako, igauka molafe? Lemo ma holiyámone, liye.

³Fetu lito, Pitate ege-ege monibo wewa yasi hono molado ya unoiye, loti ⁴oluloti uwaibo ya ege-ege monibo we

mamamo Pita li aliga edoito u homu u fedoto ⁵ lulau ya yowámoto ya huba ito waibo ya owo lafo-lafo hiyobagunu wase i edabo yako neto waiye.

⁶ Feito wa neto, Saimoni Pitakafo aliga u fedoto lulau yoto ya owo hiyoba ya neto wato ⁷ ido mananalo wase iyabo idafa ma owo hiyobagi keloto minámoto eito fele yo fi neto ya waiye. ⁸ Waito ya hono molado homu u fedibo we yamagi ayaidana oto yoto wato ya holi hikitiye. ⁹ Aya hamenalo ya Yesu fuliguti sinoinogolaiye, loto mono lufuwau nebo ha yama holifefe ladámabo ne. ¹⁰ Ena hofa liwila oti numunataloka uwaiye.

**Yesukafo Madala numudoti
wena Malia oloto pi muibo ha**

(Mt 28:9-1 Mk 16:9-11)

¹¹ Ena Malia ya hono molabo lega ya sinoi minoto hufo oto, hanu welalo ya huba ito hono molabo ebau ya waibo, ¹² enisole loiti utinalo owo hiyobagi Yesu molo edado ya amedoti minaibo ya ma ya mananaloka neto ido ma ya hinaloka neto ya wa betito, ¹³ emotina yasi fetoto loti lomuwaibo, Wenao, neidafaito hufo o minane? laito, emokafo lobibo, Wenabanema limo igauka molafe? Wagámowe, loto ¹⁴ li elepa ito waibo ya Yesu eimola sinoi o nebo wa edaifa, Yesu ne, loto wafefe ladámiye.

¹⁵ Wafefe ladámito, Yesukafo loga o edoto libo, Wenao, neidafaito hufo ane? Hema moni wita minane? lito ya emokafo ya yá hiniba hiyaba we ya ne, loto hala kito fetoto loto lomuibo, Wenabao, hemokafo limo maleka molotoma ya lonomageto holito uto lito unofao, lito, ¹⁶ Yesukafo, Maliao, lito, emokafo li elepa ito Yuda halokati Labonai, loto lomuibo ha monawa ya api lilibiyanibo we, loto ya liye. ¹⁷ Fetoto lito, Yesukafo fetoto loto lomuibo, Onesa Menefodoka yowámobo yagunu minodo ya abusa iyámo. Unanefo-mota minado ya uto

fetoto loto lobiyoy, Nemogi hemotinagi Metefo ido Gotite nedo ya yonogolowe, liye, loto lobiyoy, lito, ¹⁸ Madala wena Malia liwila ototo loto ege-ege moniyaboy we fetoto loto lo oloto biboy, Nemo Wenaba wa edoto owe, loto, ido haway lomuiboy yamay lobiyoy.

**Yesukafo ege-ege molaboy
we oloto pi biboy ha**

(Mt 28:16-2 Mk 16:14-18, Lu 24:36-49)

¹⁹ Ena aya hamenaway ya Sade lunagay lubu itoy ege-ege moniyaboy we ya Yuday weninay holitinay holitoy numuguy nubay otihany hu hikiy lo ititoy minatoy, Yesuy ya hiyatinauy lo fedoto sinoi minotoy fetoto loto lobiboy, You amenay monay ya hemotinalokay minoy betinaiyey, loto ²⁰ anay loiti yofalagiy ya itibitoy, ege-ege moniyaboy we ya Wenabay wa edotiy lutinay-hatina doway lotiy holiyay.

²¹ Ena Yesukafo hofay fetoto loto lobiboy, You amenay monay ya hemotinalokay minoy betinaiyey. Menefokafo nemo nilifi molaiyoboy yaidanay otone mokafo hemotinay idipiy molowey, loto ²² welay-mulay fuloy betitoy ya fetoto loto lobiboy, Weunay Feley ya minoy betinaiyey. ²³ Hemotinay weninay lifimatina hililoy o betinaboy ya moday onay hililoy aiye. Ido lifimatina waitoy betinaboy ya moday onay aifay minoy betiyey, loto ya lobiyey.

Yesukafo Tomasi oloto pi muibo ha

²⁴ Ena ege-ege moniyaboy we tuweluy (12) yautiy may huliya Tomasi huliya may Didimusi ya ege moniyaboy we minaguy ya minámitoy, Yesu oloto pi biyey. ²⁵ Fetoto ainakoy, ege-ege moniyaboy we malekamay yasi lomuwaboy, Wenabay wa edonoy, lotiy lomuwafoy, fetoto loto lobiboy, Nemo neimoy nomunegunuy watoy anay niligunuy hofaboy fulalay ya watoy aney umagunuy godiguy lolesay ototo ido yofalau yagiy anegunuy lolesay otomakoy ya holiy hikitanowey, loto ya liyey.

²⁶Ena fo hamena eiti (8) ya wito ege-ege moniyabo we numugu ya hofa minabo ya Tomasigi maina minoti hanu hu hiki lo ititi minato, Yesu ya hiyatinau hofa lo fedoto sinoi minoto fetoto lobibo, You amena mona hemotinaloka mino betiye, loto ²⁷Tomasi fetoto lomuibo, Hemo aga umagunu aneu ya lolesa oto wao. Ido aga sino loto yofaneu ya li holiyo. Li holitoma ya haka loiti-loiti kiyámoto holi hikilo, loto lomuibo, ²⁸Tomasikafo ha liwila oto fetoto lomuibo, Hemo Wenabane ido Gotine minane, loto lomuiye.

²⁹Lomuito, Yesukafo lomuibo, Hemo wa nedaninako, holi hikitane. Nemo wa nedámoti holi hikitabo wenina ya dowa loti holitiko minanigilae, loto lomuiye.

Lufuwa me ya ya monawa Yonikafo lo oloto molaibo ha

³⁰Ena idafa hofawa aubala itibibo idafa ma abi idafa Yesukafo ege-ege moniyabo we nomudinalo yalo ya li oloto pibo idafa ya lufuwau meu ya muki iyámibo ne. ³¹Ibo efo me ya ya fetoto loto ibo, Hemotina hitoti holiti ya Yesu ya Goti Hipala ilifi molaibo we Kilisto ne, loti holi hikitanae. Holi hikito muti ya emo huliya nomudina hofawa minomo yonigilae, loto ibo ne.

Ege-ege moniyabo we noku ya minato Yesu oloto pi bibo ha

21 Ena hofa aliga ege-ege moniyabo we Taibeliyasi momenolo ya minato, Yesu oloto pi bibo ya feito oloto pi bibo ne. ²Saimoni Pitale, Tomasi huliya ma Didimusile, Galili mikalo Kana numudoti we Nataniyelile, Sebedi hipala loiti yagi ido ege-ege moniyabo we yauti ma loiti yagi feti wenina yaleka minato, ³Saimoni Pitakafo fetoto lobibo, Nemo laefalo moninowe, loto unogolowe, lito, ya fetoto lomuwbato, Hemogi maina unune, loti sipiku ya yoti uti

moniyabo ya lubuka yalo ya laefa ma liyámae.

⁴Feto feyato, ho lanowe, loto feyaido ya Yesu no sesepalo ya sinoi nefa, fe-feluma wa edámato, ⁵Yesukafo fetoto loga o betibo, Hipane-motao, laefa ma liyafe? lito emotinasi, Ma liyámiye, loti ha liwila oti lomuwbato, ⁶emokafo fetoto lobibo, Owo ya fulo filiga sipi onaleka ya itanabo ya linigilae, lito owo ya fulo onaleka ya itato, laefa ya faitito ika o moniyafa, ogofuwámae.

⁷Yagunu ya Yesu ege-ege monibo we lula-hala muibo wekafo ya Pita fetoto lomuibo, Moda Wenaba ya nebo yae, lomuito, Saimoni Pita hawa holito ulalo owo ya li fuloto molo itoto onona lido yati hofa li ito sipikuti nolulau ya satomo ito wibo ya ⁸no sesepa faiga minámibo wani hadeti (100) mita yaidana oto neto wito, ido ege-ege moniyabo we malekama ya owo noku fulabo ya laefa faitito sipiku minoti ika-ika oti liti uwae.

⁹Uti limo noku molo ititi sesepalo ya lumuti hemo ya so ligu ya laefagi beletigi neto ya wae. ¹⁰Wato, Yesukafo fetoto lobibo, Laefa liyabo maleka liti alo, lito, ¹¹Saimoni Pitakafo sipiku ya yoto owo ya noku yati ika oto lito no anawalo aibo ya laefa naba-naba faitibo ya wani hadeti fifiti-tili (153) yaleka ya nebo nefa, owo ya fukámiye.

¹²Ena Yesukafo fetoto lobibo, Loti leda-hoba nalo, lito ya ege-ege moniyabo we ya, Wenaba ya ne, loti holi hulotanako, ya hemo hema minane? loti loga o edámato. ¹³Ena Yesu loto beletigi laefagi lito hona moloto biye.

¹⁴Yawe ya Yesu fuliguti sinoito ege-ege moniyabo we oloto pi bibo ya hamena tili (3) oloto pi biye.

Yesukafo sipisipine wetina-idafa biyo, loto Pita lomuibo ha

¹⁵Ena leda-hoba notiti minado ya Yesukafo Saimoni Pita fetoto loto loga

o edaibo, Yoni hipala Saimoniyo, hounakafo-mota lutina-hatina numu minabo we ya li fulo betito luka-haka nomabe? lito Pitakafo lomuibo, O, Wenabao, nemo lune-haneu ya hemogunu holiyobo ya wa nedo minane, lito ya Yesukafo lomuibo, Sipisipine mofola wetina-idafa biyo.

¹⁶Feto loto hofa loga o edaibo, Yoni hipala Saimoniyo, hemo ona luka-haka nomabe? lito Pitakafo lomuibo, O, Wenabao, nemo lune-haneu hemogunu holiyobo ya wa nedo minane, lito ya Yesukafo lomuibo, Sipisipine ya hiyaba o betiyo.

¹⁷Feto loto hofa ma fetu loto loga o edaibo, Yoni hipala Saimoniyo, hemo ona luka-hakau ya nemogunu holabe? loto hamena tili (3) loga o edaibo yagunu Pita lula-hala hena aito ha liwila oto lomuibo, Aiyo, Wenabao, hemo idafa-adafa muki ya holi hulo minanibo wema minaninako, nemo lune-haneu ya hemogunu holiyobo yagi holi minane, lito ya Yesukafo lomuibo, Sipisipine wetina-idafa biyo.

¹⁸Nemo ona lama lohomowe. Hemo we hofawe minanibo hamenalo ya hebekagi lifefe loto ito hanu ma moninowe, loto holiyanido ya moni-moni anima nefa, ido aliga we kilofo moloto minaninibo hamenalo ya aga sino lageto, we makafo hebe i hedoto ma aguwámanowe, loto holinanibo ebaleka yaleka hilimito unaibo ne. ¹⁹Fetu loto libo ya Pita fulinaibo monawa yakafo Goti huliya li faka lanaiye, loto holito liye. Fetu loto ya Pita lomuto libo, Hemo loto nege-nege molo, loto lomuiye.

Yoni hala

²⁰Fetu loto lomuito, Pita ya liwewe oto Yesu ege-ege monibo we lula-hala

muibo we egetina wito wa edaibo wewa ya homu Goti Uta O Betibo hobinawa nagu ya atala ya Yesu ikiyalo ya fuloto fetu loto loga o edaibo, Wenabane, hemakafo hemo uwokafo adinalo binaibogunu lane? loto lomuibo we ²¹ya Pitakafo wa edoto Yesu loga o edoto libo, Wenabao, me ya we ya neidafa anaibo ne? loto loga o edaito, ²²Yesukafo fetu loto lomuibo, Emo ya nemo liwila oto anobo hamenalo ya aifa minanaiye, loto holinobo ya hemo idafaka nefe? Hemo ya aifa nege yako molo, loto liye.

²³Fetu libo yagunu mono hounatinafo malekama yasi aliga ya fetu loti lo oloto molabo, Yesu ege-ege monibo wewa ya fuliyámanogolaiye, loti lafa, Yesukafo ya fuliyámanaibo ne, loto ladámibo ne. Aifa fetu loto lomuibo, Nemo liwila oto anobo hamenalo ya aifa minanaiye, loto holinobo ya hemo idafaka nefe? loto ya libo ne.

²⁴Ena ege-ege monibo wewa yamakafo idafa-adafawa wa hulibo idafaloka lo oloto moloto lufuwau meu ya ibo we ya ne. Hawa ya lo oloto molaibo ya ha ona hula ne, loto holi minone.

²⁵Ena Yesukafo idafa-adafa ma muki oto moloto aibo yama ya igaidana oto lufuwau ya i hulanubo ne? Muki lufuwau ya li molonibo neko, lufuwa idafa yamo uto mikau-mikau faito fulitageto eba ma minámoto buku ma aifa minadi ne, loto holiyowe. Modae.

Aposolo

*Weuna Fele mino betito aposolo
yasi mono onona liyabo ha*

Homu Ha

Homu lufuwa igu ya lusa wema huliya Lukukafo Yesu mikalo monibo hamenalo idafa-adafa aibo ha, ido api itibibo ha ya lufuwa ibo ne. Ha homu lufuwa ibo ya huliya Yesu hala ukuwa Lukukafo lufuwa ibo ne, loti molabo ne. Ido ha me ya ya aliga lufuwa ibo ne. Ido lufuwa meu ya Yesu fuliguti hofa li sinoi edaito liwila oto okulumau yoibo ha, ido Weuna Felekafo loto Yesu mono weninala mino betito auba bito, hala ukuwa dowa ya lo oloto moloti, Goti aubala idipibo idafa-adafa fetu o-o abo ha, ido hawa ukuwa dowa mikau-mikau upatoto wito Yuda weninagi eito feka weninagi holi hikito muwabo ha ya lufuwa ibo ne.

Homu Yuda wenina mau hefola ya Yelusalemu numudoka Yesu monolo nuba o-o ato, aliga Goti Weuna Felekafo mino betito Pitakafo hawa ukuwa lo oloto molomo wito, ido aliga ya Polokafo lo oloto molomo wito, hawa ukuwa ya eba nedo-nedo upatoto wito, eito feka wenina yagi abi loti holiti holi hikitabo ne, loti holinigilae, loto lufuwa me ya ya ibo ne.

Hawa maleka ya wenina masi Luku lo-muwato, holito lufuwa ito, ido maleka ya Pologi maina monito ana li faka libo yagunu nomunagunu waibo ha yagi lufuwa ibo ne. Fetu aposolo 16:10-17, 20:5-21, 18, 27:1-28:16 yau maina monibo ha ya lufuwa ibo ne. Pitakafo onona libo hala ya Aposolo 1-12 yau neto, ido Polokafo onona libo hala ya Aposolo 13-28 yau nebo ne.

Yesukafo Weuna Fele ilifi fulanowe, loto lo molaibo ha

1 Tiyoofilusiyo, nemo Luku moda homu lufuwa i fulu hedogu ya Yesu oto moloto aibo ha muki ya onona apito limo uto-uto, ha mono apito lobimo uto uto, ²li okulumau yonogolo ya weuna fi betibo we aposolo ya Weuna Fele welaloti ya ha lo molo betitaito, ya Gotikafo ilimito okulumau yoibo hawa muki yagunu ya moda lufuwa i humutobo ne.

³Yesukafo ula ogofu naba-naba holi-toto aposolo weninalawa minado ya fedoto, wenina yasi nomune hofawa ne, loti holiti hatina loiti-loiti kiyámanae, loto mebe-maba abi ya li oloto pi biye. Li oloto pi bito hamena foti (40) ya mikalo minoto Goti hiyaba we wehudite hiyaba o ledaibo ha lobimo wiye.

⁴Hawa lobimo uto hamena ma maina wetina-idafa no minado yalo lo molaibo feito bibo, Hemotina Yelusalemu ya fulá-moti, Menefo idafa binowe, loto lo molo bibo ya lobiyo ya hiyaba o minalo.

⁵Yagunu Yoni ya nogunu noku i betifa, ido fo hamena malekama uwageto yalo hemotina Weuna Fele yakafo noku i betinogolowe, loto lobiye.

⁶Lobito, ido nuba oti minado loga o edoti labo, Wenabao, Isilaeli wenina hofa li auba i lumuto hiyabate we wehudi onona linabe? loti loga o edae.

⁷Feti loga o edato, Yesukafo liwila oto lobibo, Hemotina Metefo eimola aubalalo idafawa fedanaibo hamena molaibo ya holinune, loti lafa, ido fedanaibo hamenawa ya idafatina minámiye. ⁸E'e, idafatina minámifa, ido Weuna Fele ya mino betido yalo auba ya bito liti uti Yelusalemu numudo, ido Yudia mika negu-negu, ido Samalia mika negu-negu, ido lowa-lawá mika faiga negu yagi hane ukune ya lo oloto bimo unigilae, loto lobiye.

**Gotikafo Yesu liwila oto ilimito
okulumau yoibo ha**

(Mk 16:19-2 Lu 24:50-53)

⁹Feto loto lobito, Gotikafo nomudinalo li faka loto ilimito okulumau yoito, limukafo li faluku edaito ya ogofuti wa edámae. ¹⁰Ogofuti wa edámoti okulumau akawa auba iti wenu wa minato, we loiti utinalo owo feke libo ya haita minadoka loti sinoi minaiye. ¹¹Sinoi minoti feto loto lobibo, Galili weninao, nedafaito melo ya sinoi minoti okulumau wenu wa minae? Wewa Yesu ya hemotinalokati ilimito okulumau yoibo ya liwila oto mikalo anaibo hamena ya okulumau wito wa edabo yaidana oto liwila oto anogolaiye, loti laiye.

**Matiyasi ya Yudasi
ononala linaibo ha**

¹²Feto laito, ya minabo obula Olifi ya fulitoti lumuti mako kilomita yaidana uti Yelusalemu numudo ya liwila oti uwae. ¹³Liwila oti u fedoti numuna ma mulalo aifa nedo yoti minomo uwae. Minabo wenina ya hulitina feito ne: Pita, Yoni, Yemusi, Adulu, Filipi ido Tomasi, Batolomiu ido Matiu, Alifiusi hipala Yemusi, Saimoni huliya ma Seloti, ido Yemusi hipala Yudasí yaleka we ya minae. ¹⁴Feti wenina muki nuba o-o abo yagi, Yesu unalafo-motagi, olafo Maliagi, ido wenipamagi muki lutinahatina mako moloti minoti Goti lomumo uwae.

¹⁵Ena hamena yalo holi hikitabo wenina wani hadeti tuwedi (120) ya nuba minagu ya Pitakafo nomudinalo sinoito ¹⁶feto loto lobibo, Mono weninane-motao, holilo. Yudasikafo Yesu ya uwolafo-mota idipito loto adinalo bibo we hala ya aidena yoimaloka Weuna Fele yakafo Defiti welalo ha ya molaibo hama onesa u ayaloma iye. ¹⁷Ido Yudasí homu lemogi

maina keloto minoto mono onona limo uwone.

¹⁸Feito nefa, wewa mona nosámibo molaibo, meinala muwabo yakafo mika ma meina fito aya mikalo ya lumu fou loto, sebala opoloka hito lula-halau idafa muki feka aito fuliye. ¹⁹Fulito, Yelusalemu numudo minabo wenina muki ya hawa holi hulabo yagunu fulibó mikawa ya huliya Akeldama ne, loti molaibo hatelokati monawa ya Lunu Lekibo Mika ne, loto ne. ²⁰Yagunu mono lufuwa bukuku Mono Nama yau feto libo, Numuna ya yupa minageto wenina ma yau minámanigilae, loto ha mono lufuwau (Sng 69:25) ya nebo ne. Ido magi ya feto libo, We ma yakafo hiyaba we ononala ya linaibo ne, loto ha mono lufuwau (Sng 109:8) ya nebo ne.

²¹Feito yagunu Wenabate Yesu ya fuliguti hofa sinoibo hala ya lo oloto molanaibo we ma lemo minonigu yauti Yesu lemogi nebo hamena muki yalo maina moni-moni aibo we ma li oloto molokelo. ²²Wewa li oloto pinubo ya Yonikafo noku i beti nedo yaloti uto Yesu lemodoka ilimito hamenalo okulumau yoibo ya wa edo hulonibo wemoli yaumati we ma li oloto molokelo, loto lobiye.

²³Feto lobito, we loiti ya ma huliya Yosefe huliya loiti ma Basabasi ido ma Yasitusi, ido we ma huliya Matiyasi ya li oloto piyabo ne. ²⁴⁻²⁵Ido mukisi Goti feto lomuwabo, Wenabao, wenina muki lute-hateu wa-wa anibo we heimokafo Yudasí ononala fulitoto eimola hanulalo uto u hopa wiboma nenako, yagunu we loiti yauti mako ma weuga fi edanibo we ya ebalá linaibo wewa lilibiyo, loti lomu minae. ²⁶Feto lomutiti nuba minabo ya noka hedoti Matiyasi huliya ya oloto piti, aposolo minanaiye, loti lato aposolo leweni (11) minagu ya keloti minae.

Weuna Fele aibo ha

2 Ena foli fele hamena ya huliya Pentikosi hamenala aibo, eba mako nedo yalo holi hikitabo wenina muki nuba minae. ²Nuba minato, haita nola ma okulumauti asi naba-naba fu-fu libo nola yaidana oto libo ya numugu yau amedoti minabo muki ya holiyae. ³Holiyato, idafa ma so huluma yaidana oto oloto pito idafawa ya poni-poni loto wenina numugu minabo muki ya utinalo lumiye. ⁴Utinalo lumito, ido muki ya Weuna Fele yakafo mino betito lutina-hatinau faitoto, lowa-lawa ha mona-mona lanae, loto auba bito ya ha mona-mona lomo uwae.

⁵Ido aya hamenalo Yuda wenina Goti holiya holiyabo ya mikau-mikau Yelusalemu yati numudoka loto yalo minae. ⁶Aya weninawa yasi ha labowa ya holiti yagunu nuba minabo muki yasi weninawa eimotina hatina yama loto lato holiyanako, yagunu moda elegi i minae. ⁷Elegi minoti hatina loiti-loiti kiti loga o betiyabo, Ha lo minabo we muki ya Galili wenina minafe? Olo. ⁸Ya igaidana oti leimote hate ona ya wetinauti labo ya otefo metefogi lolomabo yaidana oto holiyone? ⁹Ido leimo muki minonibo ya Patia wenina, ido Midia wenina, ido Elamu wenina, ido wenina ma Mesopotemiakati, ido Yudiakati, ido Kapadosiakati, ido Pontusikati, ido Esiakati, ¹⁰ido Filigiakati, ido Pamufiliakati, ido Isipikati, ido Libia ebaukati Sailini selo nebo wenina, ido Lomu wenina loto meu minonibo yagi ¹¹malekama Yuda wenina ona minone. Ido malekama wenina eito-eito loto Yuda wenina monatina liyonibo yagi, ido leimo ya Kiliti wenina, ido Alebia wenina feito ya minoba, ido Gotikafo auba ibo idafa dowa lifefe lito emo yagunu leimote hatelokati lato moda holifefe loto holi minone, loti mi-

nae. ¹²Feto loti elegiti hatina ligi-ligi kiti eimotina loga o betiyabo, Idafawa holiyonibo ya monawa ya nena idafa ne? loti loga-miga ae. ¹³Feti loga-miga ato, wenina malekamasi fetu labo, No waini muki ya noti hatina-manadina u hopa wito minae, loti hiya o betiyae.

Pitakafo lobibo ha

¹⁴Ena Pitakafo Yesu onodo we leweni (11) yagi minadoti sinoito, wenina nuba naba minabo ha naba loto fetu lobibo, Weninane-motao, Yuda wenina minabo ido hemotina Yelusalemu hu unabo wenina muki hawa holiyabo monawa fokito lobinogolowe. Ha lobinobo ya hatina kiti holifefe loti holilo. ¹⁵Hemotina ya wemoliwa ya no waini noti hatina-manadina u hopa uwae, loti holiyafa, ido feito minamiye. E'e, onesa me ya ya leda (9) naini kiloku yaidana otoko nenako.

¹⁶Idafawa yagunu polofeti Yowelikafo fetu libo,

¹⁷Gotikafo fetu libo, Hamena naba alili anaibo hamenalo Weune ya wenina muki mona-mona ya biyoto, hipatina-mota ido olutina-mota hane lo oloto molanigilae. Ido hemotina we hofawetina ya wamo yaidana oti ya wanigilae. Ido we kilofo-akilofo yagi wamo hula wanigilae. ¹⁸Ido aya hamenalo houba-nabane we

wena Weune ya biyoto hane ya lo oloto molanigilae.

¹⁹Ido okulumama akawa yagi mebe-maba ma idipito ido mikalo melo yagi nemo aubane idipiyobo idafa ya lunufena, ido sofena, sokila nabafena ya itibinogolowe. ²⁰Itibinobo ya fo ladamoto ido igana ya li lunu yaidana luta lanogolaiye. Feito lanaido yalo ya Wenaba hamenala naba ido lamenala ya oloto pinaibo ne.

²¹Ido Wenaba huliyalu sula finabo

wenina muki ya li nomudina wanaibo ne,
loto ha mono lufuwau (Jol 2:28-32) ya nebo ne.

²²Ido hemotina Isilaeli wenina hawa holi minalo. Nasaleta numudoti aibo we Yesu ya Goti aubala lilibibo idafa mona-mona yagi, ido mebe-maba yagi, aubala nabagi li oloto pi bibo ya Gotikafo ilifi molobo we ne, loti holinigilae, loto feito emokafo mino edaito, idafawa ya nomudinalo li oloto pi bito, heimotina idafawa ya moda holi minae. ²³Aidena yoimalokati Gotikafo wewa yama ya hemotina adinalo molanowe, loto holito hala dowa kito, hemotinagi ido ha holiti holámoti abo we yagi analo-hinalo liti yá yofolo hofoti fuliyae. ²⁴Hofoti fuliyafa, ido fulibo mona yakafo nala i edanaibo ya ogofuwáminako, Gotikafo fulito ogofu naba-naba holigu yauti wina edoto fuliguti li sinoi edaiye. ²⁵Ido Defitikafo emogunu feti libo,
Wenaba ya hamena-hamena nomunelo neto ya wa-wa edo o minowe. Ido ane onaleka nebo nenako, idafa-adafa makafo li yoima o nedámanogolaiye.

²⁶⁻²⁷Ido weune ya fuliyabo ebau yau fulo edoto waito edámoto, nemo Fele We minobo une aubane ya lilitámanaiye,

loto laniboma nenako, yagunu lune-haneu dowa holiyowe.

Yagunu nemo ya wenemamo ake ito ha loto, mikaleka unegi minobo hamenalo ya hemo fe nedananibo holito hiyabaka oto minomo yonowe. ²⁸Ido hofawa minomo yowabo hantu nilibito nemo mino nedageto, ake naba-naba inogolowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 16:8-11) ya nebo ne.

²⁹Mono weninane-motao, auba ito lo-biyowe. Awatefo-holofate Defiti ya fuli-

taito, hale li edato, ido hale li edabo ebala ya meu selo ya ne. ³⁰Ido emo ya polofeti minoto feti loto holibo, Gotikafo ona ne, loto hemo yufa fiyanibo yauti we ma li sinoi edageto, hemo ekeni folomoka yalo minoto ya wenina hiyaba o betinogolaiye, loto auba ito lo molo muibo ne, loto holi ne. ³¹Feito idafawa oloto pinaibo ya holinako, yagunu Metefokafo ilifi molaibo we Kilisto ya fulinaiguti li sinoi edoto ya fuliyabo ebau fulo edámoto, hono ula ya haleku yau lilitámanaiibo ne, loto monawa ya lo oloto bima ne. ³²Ido Gotikafo Yesu fuliguti hofa li sinoi edaito, ido leimo muki ya nomude yagunu moda wa edofefe lonibo ne. ³³Ido Goti ya Yesu huliya li faka loto, ane onaleka huliyaagi we minanaiye, loto ido Weuna Fele humunowe, loto lo molo muiboma ya Melafodoka yati lito ido idafawa eletifo hemotina wati holiyabo ya oloto pi ledaiye. ³⁴Oloto pi ledaito, Defiti eimola ula ya okulumau yowámibo nefa, ido feti libo,

Wenaba yakafo Wenabane ya lomuiibo,
Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ³⁵ya uwokafo-mota fulo higa feumau betinogolowe, loto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) ya nebo ne.

³⁶Yagunu hemotina Isilaeli wenina muki ya holifefe loti holilo. Hemotina yasi we yá yofolo hofa fuliyabo wewa Yesu ya Goti yakafo Wenaba, ido ilifi molobo we Kilisto ya ne, loto buli edaiye, loto lobiye.

Wenina muki lutina-hatina li elepa iti noku iyabo ha

³⁷Ena hawa lobibo ya holiti lutina-hatinau hena naba-naba holiti, Pitagi aposolo malekamagi feti loti loga o betiyabo, Mono weninate-motao, nei-dafa feyanune? loti loga ae. ³⁸Loga o betiyato, Pitakafo liwila oto lobibo,

Heimotina muki ya lutina-hatina li elepa iti Yesu Kilisto huliyalo noku inabo ya Gotikafo lifimatina hilili o betito, Weuna Fele biyageto linigilae. ³⁹Yagunu hemotina ido olufotinagi ido faiga minabo wenina muki Wenaba Gotitekafo sutina finaibo wenina muki ya Weuna Fele binowe, loto lo molo betiye, loto lobiye.

⁴⁰Feto lobito, ha malekama muki fuka ha auba ito feti lobibo, Hemotina hamena onesa me ya minabo wenina nosámabo minagu lifimatina linabo yaidana oti litanune, loti fulo betilo, loto lobiye. ⁴¹Feto lobito, ido hamena yalo wenina abi loti tili tauseni (3,000) yasi Pita ha libo ya holi hikito muwato noku i betiyabo ya holi hikitabo wenina onu iyae.

Holi hikitabo wenina lutina-hatina maina molabo ha

⁴²Ena holife lanune, loti aposolo api itibiyabo ha auba iti holi minabo mono wenina malekama adinalo li faka lo beti minoti, wetina-idafafena ya maina noti Goti lomu-lomu o minae. ⁴³Feto fe minato, aposolo yasi Goti aubala idipibo idafa mona-mona ido mebe-maba idipi-idipi abo idafawa ya wenina muki wati elegi minae. ⁴⁴Ido holi hikitabo wenina lutina-hatina mako moloti, idafa-adafatina li mako oti li minae. ⁴⁵Yagunu mikatina ido huwamenatina magi hefanalo fuloti hefana liti wenina idafagunu wita abo wenina hona moloti biyae. ⁴⁶Hona moloti biti, lutina-hatina mako molabo ya hamena-hamena fele huliyagi numuna naba hilalau yau maina uti nuba o-o minae. Nuba oti minoti, numunatinau-numunatinau wetina-idafa ido mono hobina ya hona moloti no-no minoti, lutinau ake iti hatinau mako moloti, ⁴⁷Goti ebola lo-muwato, wenina muki ya wa beti dowa moloti wa beti minae. Feti minato,

hamena-hamena ya Wenabakafo nuba minagu yau li nomudina waibo wenina ya li homi i betiye.

Pitakafo we ma hina nosámibo li dowa lo edaibo ha

3 Hamena ma ya lunaga tili kiloku (3) yaidana oto Goti lomunabo hamena selo aito ya Pitate Yonite fele huliyagi numuna nabau yowaiye. ²Yoti yalo fele numuna hanu huliya Omonala ne, labo hanu welalo yalo we ma olafo houmalauti hina nosámibo ma nebo ya wa edaiye. Wa edaibo wewa ya hamena-hamena hounalafo-mota yasi mofuti ito loti yalo fulo edato ya wenina fele huliyagi numuna nabau yoti lumuti abo ya hefanagunu wako lo beti-beti aiye. ³Wewa yakafo Pitate Yonite fele huliyagi numuna nabau yonigili aibo ya wa betitoto, Idafa ma numiliyo, loto wako lo betiye. ⁴Wako lo betito, Pitate Yonite wewa wa edofefe loti wa edoti ya Pitakafo, Lemo ya wa ledi, loto lomuto, ⁵ena wewa, Idafa ma numunigilaye, loto wenu wa betito ⁶Pitakafo feti lo-muibo, Hefana ma wa námofa, ido idafa ma wa nobo ya moda humunogolowe. Yesu Kilisto Nasaleta numudoti aibo we huliyalo ya hemo mikaloti sinoito hanu moniyo, loto lomuto, ⁷ana onaleka lito li faka lo edaiye. Feti fe edaito ya ay-alomati hina moda aubafofo lito, ⁸sato moloto hinagunu sinoito hanu monimo uto, fele huliyagi numuna nabau ya we loiti yagi maina yoti uti wewa yakafo satomo akaisa-akaisa oto uto Goti ebola liye. ⁹Feito hanu monito Goti ebola libo ya wenina muki wa edoti ¹⁰wa edofefe lotiti, Aiyo, wewa ya fele huliyagi numuna nabalo hanu huliya Omonala ne, labo hanu welalo me ya ya hefana-huwamenagunu wako lo ledi-ledi aima ya nefe? loti u dowa libo wati ya elegiyae.

**Pitakafo wenina fele huliya
numuna nabau minabo ya lobibo ha**

¹¹Ido wewa yakafo Pitate Yonite utinalo lito nedo ya wenina muki oluloti emotina minado fele huliya numuna naba li hona-hona oti holo-hala numuna yaidana oti huwabo anawaleka ya huliya Solomoni Hilalau, yaleka lo fedoti elegiti li nuba oti minae. ¹²Feto feyato, Pitakafo wa betito fetoto loto lobibo, Isilaeli weninao, hemotina neidafaito elegiti i minae? Wenu wa ledabo ya leimo aubate yakafefe, ido leimo Goti monalalo meyalo molanubo ononate yakafefe wewa ya li hanu moni edaiye, loti hatina kiyafe? Olo? ¹³Abalahamu, Aisaka, Yekopu Gotitina, leimote awatefo-mota holofate Gotitina yakafefe moda we naba ne, loti holinigilae, loto houba-nabala we Yesu li naba o edoto huliya lamenala muiye. Feto feyaifa, hemotina ya hofato fulinaie, loti Yesu ya uwolafo-mota adinalo molabo ne. Feto molafa, ido homu ya Pailatikafo nalauti wina fulo edanowe, loto lima ya hemotina, E'e, loti mesafa i muwabo ne. ¹⁴Mesafa i muti, fele nebo we monala fefe libo we ya metina muti, wenina hofoto beti fulibo we wina fulo edanane, loti lomuwo ne. ¹⁵Hemotina hofawa minomo yonabo mona yawala ya liti hofoto fuliyafa, ido Gotikafo fuliguti li sinoi edaito, nomudegunu wa edoibo ne. ¹⁶Ido wewa me ya wa edoti holiti o minabo ya Yesu huliya holi hikito muwonibo mona yakafefe li aubafefe lo edaibo ne. Feito Yesu huliya yakafefe ido Yesu holi hikito muwonibo mona emodokati aibo yakafefe wewa hina nosámibo moda li faka lo edaito ya hemotina muki wa minabo ne.

¹⁷Ena mono weninane-motao, hemotina ido hiyabatina we Yesu fetoto fe edabo monawa ya holifefe ladámabo ya moda holowe. ¹⁸Feto fe edafa, aidena

Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya hena holinogolaiye, loto libo ha polofeti muki wetinalo molaito halawama onesa hemotina mona molado ya halawama feito iye.

¹⁹Yagunu lifimate hilili o ledoto, Wenabakafo weudeu li aila i ledanaibo hamena ya lemodoka lilifinaie, loti lutina-hatina elepa iti Gotidoka liwila oti alo. ²⁰Liwila oti ato, Yesu ya ilifi molaibo we Kilisto nebo ya aidena akaimati lemogunu moda li wa molo edotaibo ya minonido ilifi molanogolaiye, loti lutina-hatina elepa iyalo. ²¹Aliga ilifi molanogolaifa, onesa okulumau hiyaba minageto, polofeti fele we wetinalo lo molo lumibo ha ya molaito, ha labo ya idafa-adafa muki hofawa lifefe lanaibo hamena oloto piyageto yalo Yesu liwila oto anogolaiye.

²²Yagunu Mosese yakafefe fetoto libo, Wenaba Gotitina yakafefe hemotina weninatina minaguti polofeti ma nebo yaidana oto li oloto pi bito idipi molanaie. Li oloto pi binaibo wewa yakafefe lobibo hala muki ya holiti meyalo molalo. ²³Ido makafo hala holi holiyámánaibo ya Goti weninala yauti moda u hopa unogolaiye, loto ha mono lufuwau (Lo 18:15, 18-19) ya nebo ne. ²⁴Feti polofeti muki Samuweli hamenalalo akaimati ha lomo yowabo yama ya onesa me ya idafawa aibo yagunu ha lo-lo abo ne.

²⁵Ido Gotikafo polofeti idafa weuna fi betibo ido awatinafo holofatina-mota emogi li hutifina betibo ha ya hemotina weuna fi betibo ya moda linigilae. Ido Gotikafo Abalahamu fetoto lomuibo, Nemo ya yufa fiyanibo we yakafefe mikau-mikau wenina muki li dowalo betinowe,

loto ha mono lufuwau (Stt 22:18) ya nebo ne. ²⁶Feto loto lomuibo ya hemotina nosámibo monatina ya li fulitoti lutina-hatina li elepa iyato li dowalo

lo betinowe, loto houba-nabala we ya li oloto pito homu heimotinaloka idipi molaiye, loto lobiye.

Pitate Yonite nala i betiyabo ha

4 Pitate Yonite wenina ha lobi minaito, Goti sokila hi muwabo wegi, ido fele huliyaigi numuna naba himiwe wenabatinagi, ido Sadusi weninagi ya we loiti minaido ya ae. ²Minaido loti aposolo ya wenina api itibiti feto lobiyabo, Yesu fuliguti sinoinako, wenina ya ayaidana oto fulinuguti sinoinune, loti labo ha ya holiyabo yagunu sebatina hala-kala naba lito, loti ³Pitate Yonite adinalo liyafa, lunaga molainako, yagunu leda sigiya lo betinune, loti nala numugu yau limo fulo betiyae. ⁴Limo fulo betiyafa, ido ha mono laibo holiyabo wenina ya muki holi hikito muti, ido Yesu weninalagi keloti holi hikitabo wenina abi loti faifu tauseni (5,000) yaidana minae.

Pitate Yonite sigiya o betiyabo ha

⁵Ido leda ya Yuda wenina wenabatinagi, ido wenina hiyabatina wegi, ido lo molaibo ha api itibiyabo wegi ya Yelusalemu numudo nuba ae. ⁶Nuba minagu ya Goti sokila hi muwabo we wenabatina Anasile, ido weninala Kaiyafasile, Yonile, Aleksadale, ido weninala magi maina nuba minae. ⁷Nuba minoti we loiti ya li nuba minagu idipiti yowato, nomudinalo ya minaito, feto loti loga o betiyabo, Hema aubalalofe, ido huliyalofe ononawa me ya ya liyaiye? loti loga o betiyae.

⁸Loga o betiyato, Weuna Felekafo Pita lula-halau faitoto mino edaito feto loto lobibo, Wenabate ido hiyabate weninao, ⁹lemo we hina nosámibo li dowo lo edoibo yagunu igaidana oti wewa ya li faka lo edaiye? loti loga o ledabo yagunu lo oloto molanowe. ¹⁰Ena lo oloto molanobo ya hemotinagi ido Isilaeli

wenina muki yagi holifefe loti holilo. Gotikafo ilifi molaibo we Yesu Kilisto, Nasalet numudoti we ya hemotina yá yofolo hofato fulibo ya Gotikafo fuliguti li sinoi edaibo we huliyalo ya wewa nomudinalo sinoi nebo ya li faka lo edaiye.

¹¹Ido wewa yagunu feto libo,

Hefana ya numuna huwabo wenina wa aifa idafaidana itabo nefa, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 118:22) ya nebo ne. ¹²Yesu yakafoko li nomude wanaibo ne. Feito nenako, wenina mikau-mikau minagu yauti makafo huliyalo li nomude wanubo we ma minámiye, loto lobiye.

¹³Ena Pitate Yonite holi biyámito nuba minabo wenina yasi wa betiyabo ya we loiti ya aifa wenina minoti, lufuwa api itibiyabo numugu hamena fouma efomako uwaiboma ne, loti holiti yagunu elegiti, ena emotina ya Yesugi maina mino-mino ama ne, loti ya holi minae. ¹⁴Feto holi minato, we li faka lo edaibo we ya maina sinoi minaboma ya wa edabo yagunu ha lanabo ya ma minámiye. ¹⁵Ha minámito, kanisole mauniguti feka uti minaliyo, lato, lumuti minaito, eimotina ha lo humomo fiti ya feto labo, ¹⁶Leimote we loiti ya neidafa fe betinune? Wewa loiti yasi Metefo aubala lilibibo idafa naba ya li oloto pito, ya Yelusalemu numudo minabo wenina muki ya holi hulotae. Ido idafawa oloto piyámiye, loto lanubo ya ogofuwámone. ¹⁷Ido hawa ya numudo-namado upatoto wenina holi hulotanae, loto leimote ya wewa huliyalo ya wenina ma hofa lobiyámilo, loto aubafofo loto lo fuko betinune, loti lae. ¹⁸Feto lotiti we loitima hofa sutina fiyato aito, feto lobiyabo, Yesu huliyalo wenina hofa lobiti api itibiyámilo, loti aubafofo loti lo fuko betiyae.

¹⁹ Lo fuko betiyafa, Pitate Yonite yasi ha liwila oti feto lobiyabo, Lemo hatina yalo hololoto Goti hala fulitanubo ya Goti holinaibo dowa lanaife? Hawa ya heimotina hona moloti holilo. ²⁰ Yagunu lemo idafawa watoto holito fe minoibo idafa ya lo oloto molámanoibo ya ogo-fuwámoie. E'e, lo oloto molomo yonogoloiye, loti laiye.

²¹ Feto loti laito, wenina muki idafawa feto feyabo ya holiti Goti ebola lomuti minanako, hiyaba we yasi we loitidoka idafa ma fe betiyámabo aifa holi binaibo ha makafo lalafu oti nalauti wina oti itibi fulato uwaiye. ²² Ido Goti aubala idipibo idafakafo we hina nosámibo li dowa lo edaibo wewa ya melegela foti (40) ya ne.

Holi hikitabo wenina Goti lomuwbabo ha

²³ Ena Pitate Yonite nalauti wina betiyato, mono weninatina minado uti Goti sokila hi muwabo wenabatina ido wenina hiyabatina we ha lobiyabo ya lobiye. ²⁴ Ha lobibo ya holiititi lutina li mako moloti, Goti feto loti lomuwbabo, Wenaba nabao, mika okuluma ho no ido idafa-adafa mona-mona idafa nebo ya li oloto piyane. ²⁵ Ido hemo Weuga Fele yakafo houba-nabaka we awatefo Defiti welalo ha molaito feto libo,

Eito feka wenina ya neidafaito sebatina hala-kala naba lo minae? Ido weninawa yasi nedafaito Wenaba ya hudala hi minae? Feto feyafa, ogofuwámae.

²⁶ Ido mikalo hiyaba we wehudi yagi ya minoti, wenina hiyabatina we Wenaba Goti yagi ido ilifi molaibo wegí lowa fi binune, loti wenina naba ya nuba oti ki minae,

loto ha mono lufuwau (Sng 2:1-2) ya nebo ne.

²⁷ Ona lito, ido aya numuna meyalo ya Heloti ido Pontiusi Pailati yagi eito feka wenina ido Isilaeli wenina yagi ya

nuba oti fele houba-nabaka we Hipaka Yesu ya ilifi molanibo we lowa fi munune, loti hudala hiyae. ²⁸ Feti hudala hiyabo ya feto-feto feyanae, loto hemo heimoka aubakamamo ido holi-toto homu lotanibo yaloma iye. ²⁹ Feto feyafa, hemo Wenabate onesa uwotefo-mota ha magunu lalafu oti labo yagunu lemo houba-naba o hedonibo ya aubakama lomagefo, weninawa holiitina holiyámoto, haka ya wenina muki lobimo yonune. ³⁰ Feito aubaka ya lilibito, fele houba-nabaka we Hipaka Yesu huliya ya wenina idafa i hiliyabo ya li faka lo betito aubaka lilibiyanibo idafa li oloto pimo uwo, loti lomuwaie.

³¹ Feto loti lomu itato, numuna mau minabo numuna ya mima naba-naba aito, Weuna Felekafo loto lutina-hatinau mino faitito, holiitina holiyámoti Goti hala ya aubafofo loti lobito minae.

Holi hikitabo wenina lutina mako moloti minabo ha

³² Ido holi hikitabo wenina muki lutina-hatina mako moloti, ido we ma idafala wa naibo yama ya neimoko idafane ne, loto ladámibo ne. E'e, muki wenina yasi idafatina wa nabo idafa muki ya hona molabo ne. ³³ Ido aposolo yasi Wenaba Yesu fuliguti hofa sinoibo hala ya aubafofo loti lobimo uwae. Ido aifa li dowa lo ledaibo mona naba ya mino betibo ne. ³⁴ Ido aya wenina minagu yau ya idafagunu moni wita abo wenina ma minámabo ne. Ido hamena maleka idafa wa nabo wenina ya numunatina-ebatina idafa-adafatina nebo yama hefanalo fuloti meina liti ³⁵ aposolodoka ya biyato, emotina yasi idafa wa námabo wenina idafagunu moni wita abo wenina ya hona moloti biyae.

³⁶ Feto feyato, ya we ma nebo huliya Yosefe ya aposolo yasi huliya Banabasi ne, loti molabo huliya mona ya li aila

i betibo we ne, loti molabo wewa ya Lifai yufa figu yauti ho nokafo li hona aibo eba huliya Saipulusi yauti oloto pibo ne. ³⁷Wewa yakafo mikala ma hefanalo fulo hulototo meina ya lito aposolo bibo ne.

Ananaiyasite Safailate hatina

5 Ena we ma nebo huliya Ananaiyasi olonafo Safailate maina mikatina ma yagi hefanalo fuloti meina liyaiye. ²Meina liti feti feyanune, lito olonafokafo, O, lito meinawama liti hona moloti, filigama neimo idafane ne, loto molototo filigako lito uto ya aposolo sugi ha loto biye. ³Biti, Pitakafo feti loto loga o edaibo, Ananaiyasi, hemo neidafaito Satanikafo lukau ya mino hedaito, Weuna Fele ha sugi lomuto mikaka meinala malekama li faluku ane? ⁴Homu mikawa hefanalo fulámanibo hamenalo ya heimo mikaka nebo nefe? Ido aliga ya meina fiyabo hefanawa ya lito heimoka yawala minoto yaida-meida anowe, loto feti feyabe? Ya igaidana oto luka-hakau holito li hopaito feti feyane? Feti feyanibo ya wenina ma ha sugi lobiyámáne. E'e, Goti ha sugi lomuwane, loto lomuiye. ⁵Feti lomuito, Ananaiyasi hawa holito lumu fou loto moda fuliye. Fulito, wenina muki hawa holiti holi naba-naba biye. ⁶Ido wenina hofawe yasi hono ula ya lafo-lafogunu wase iti uti hale liti molo edae.

⁷Ena aliga tili (3) auwa yaidana oto li fulito olonafo hawa ya holiyámoto loto numugu yoiye. ⁸Numugu yoito, Pitakafo loga o edoto lomuiibo, Mikatina meinala liyaibo ya feito nefe? lito, emokafo, Ona lane, meinala feito ne, loto liye. ⁹Ido Pitakafo feti lomuiibo, Hemotina lutina-hatina mako moloti Wenaba Weuna ya hepa molo edanune, loti ya igaidana oti holiyaiye? Holi mino. Wagafo hale liti molo edabo wenina numuna hanu welalo minabo ya hemogi hilimiti uti hale

liti molo hedanigilae, lito ¹⁰wenawama ayalo hinalo lumu fou loto moda fulito, wenina hofawe yasi numugu yoti hono ula liti uti wanafo hale liti molo edagu ayaleka ya molo edae. ¹¹Ido monolo li nuba abo wenina muki ido muki hawa holiyabo ya holi naba biye.

Aposolo yasi idafa mona-mona feyabo ha

¹²Aposolo yasi mebe-maba yagi, ido Goti aubala idipi-idipi aibo idafa mona-mona ya wenina minagu ya li oloto piyae. Feti feyato, ido holi hikitabo wenina muki ya lutina-hatina mako moloti fele huliyaigi numuna naba li hona-hona oti numuna holo-hala yaidana oti huwabo anawaleka ya huliya Solomoni Hilala ne, loti labo yau li nuba o minae. ¹³Nuba minato, wenina yasi dowa wa betiyafa, holi holiyanako, yagunu ya emotinagi nuba ámabo ne. ¹⁴Feito nefa, we wena abi loti mulalo-mulalo oti Wenaba holi hikito muwabo ya emotinadoka homi itiko minae. ¹⁵Feito weninatina idafa i hiliyabo ya yaofalo moloti, ido ma ya agakalo moloti idipiti loti hunu wiliti yalo fulo betiti feti holiyabo, Pita uto loto anaibo hamamuna yakafo idafa i hiliyabo wenina malekama ya utinalo lito li faka lo betinaiye, loti hanudo fulo beti-beti ae. ¹⁶Feti fe-fe ato, ido numuna eba selo Yelusalemu numudo-namadoti wenina muki nuba abo ya idafa i hiliyabo weninatiniagi, ido Satani himiwela lutina-hatinau mino betiti li nosámibo o betibo weninatiniagi idipiti abo wenina muki ya moda li faka lo hulae.

Enisolekafo nala numuguti aposolo idipito wibo ha

¹⁷Ena sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yagi keloti minabo we muki Sadusi wenina minagu

minabo ya idafawa yagunu holiti wauwa liti ¹⁸aposolo adinalo-hidinalo liti nala numugu yau limo fulo betiyae. ¹⁹Fulo betiyato, lubuka Wenaba enisolela yakafo nala numuna hanu si betito feka idipito uto ²⁰feto lobibo, Hemotina uti fele huliyagi numuna nabau yoti wenina muki minabo ya nomudina hofawa minanabo ha mona muki ya lobilo, loto lobiye. ²¹Lobibo ha holiti meyalo moloti leda ho lido ya fele huliyagi numuna naba hilalau yoti mono ha api itibi minae.

Ido sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yagi ege molabo wenina yagi loti Sanihetilini kanisole ya Isilaeli wenina hiyabatina wenaba minabo muki li nuba o betiti, ya himiwe nala numuguti aposolo ya idipiti alo, loti idipi molae. ²²Idipi molato, himiwe yasi uti nala numugu ya moni wita afa, minámato, ²³liwila oti loti feti lobiyabo, Lemo uto wa onibo ya nala numuna hanu moda aubafofo loti hu hiki loitato, ido hiyaba we yagi hanudo hiyaba oti minato, hanu sito yoto wita oba, minámae, loti lobiyae.

²⁴Lobiyato, ya sokila hi muwabo we wenabatina yasi ido fele huliyagi numuna naba himiwe hiyabatina we yasi hawa ya holiti idafawa oloto pibo yagunu hatina ligi-ligi kiyae. ²⁵Feto fe minato, we ma minado loto feti lobibo, Walo. Nala numugu fulo betiyabo weninama ya fele huliyagi numuna nabau ya wenina mono ha api itibi minae, loto lobiye. ²⁶Lobito, holiti himiwe hiyabatina wegí ido himiwegí uti aposolo idipiti afa, wenina yasi hefana fuloti hofa ledotanae, loti holi bito, holoti idipiti ae.

Aposolo ya holi holiyámabo ha

²⁷Idipiti loti sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba yakafo loga o betinaiye, loti kanisole wenina nomudinalo

ya li sinoi betiyato, feti loto loga o betibo, ²⁸Lemo ya, Wewa welalo ya api itibiyámilo, loto lo fuko biyonima nefa, holámoti hemotina ha ya Yelusalemu numudo hofa lato, wenina muki hatina holi hulato, ido hemotina yagi wewa ya lemote hofa fuliyae, lanune, loti lifima lemodoka molanune, loti auba ití holi minae, loto lobiye.

²⁹Feti lobiyato, Pitagi ido aposolo yagi ha liwila oti lobiyabo, Wenina hatina ya holi fulitoto Goti hala yako meyalo molone. ³⁰Ido awatefo-mota Gotitina yakafo Yesu, hemotina yá yofolo hofa fuliyabo we, ya fuliguti li sinoi edoto ³¹eimola ana onaleka moloto ya lito yoto hiyabatina we wenaba ido li nomudina wanaibo we ne, loto molo ne. Molo nebo ya Isilaeli wenina lutina-hatina li elepa iyato lifimate hilili o betinaiye, loto molaiye. ³²Feti lo molaito, ido lemo idafawa watoto lo oloto molomo uwogeto ido Weuna Fele ya Gotikafo halalo hololabo wenina bibo we yagi ayaidana oto lo oloto pimo wiye, loti lobiyae.

Falisi we makafo kanisole lutina-hatina li you libo ha

³³Ena hawa labo ya kanisole wenina holititi ya sebatina hala-kala naba-naba lito, hofa beti fulinune, loti holiyae. ³⁴Feti loti holiyafa, Falisi we ma huliya Gamaliyeli, lo molaibo ha api itibibo we, wenina muki huliya li faka labo wewakafo kanisole hulumanigu sinoito himiwe feti lobibo, Aposolo feka idipiti uwato, hamena fouma feka minanae, loto lobiye. ³⁵Feti lobito, feka idipiti uwato, emokafo feti libo, Hemotina Isilaeli wenina, wemoliwa idafa ma ya fe betinune, loti holiyabo ya holifele loti hatina kiyalo. ³⁶Homu we ma nebo huliya Teudasi yakafo, Nemo huline nebo we minowe, loto lito wenina abi loti fo hadeti (400) yaidana oti ege mo-

lama nefa, uwolafo-mota yasi hofu fuliyato, ege molabo wenina muki ya upatoti uwato, ononala ya u aifa idafa buliye. ³⁷Ena aliga gamanikafo wenina hulitina lufuwa iyabo hamenalo ya Galili we ma huliya Yudasia oloto pibo yakafo wenina ma ile-fali sebatinau fito, Gamani weninagi fina finune, lito ege uwato hofu fuliyato ege molabo weninala muki ya upatae. ³⁸Feto upatato, ido onesa idafa-adafawa fedibo yagunu ha lobiyowe. Hemotina wemoliwa ya li hopa betiyamoti waito betilo. Nalauti wina oto fulo betilo. Ido ononawa mona ya aifa weninalokati minagetoma, ononawa ya u hopa unogolaibo ne. ³⁹Nefa, ononawa mona ya Goti eimoladoka minagetoma ya Gotigi fina fi minanako, Wemoliwa ononatina ya itanune, loti anafa, ogo-fuwamanabo ne, loto lobiyae.

Yesu yagunu hofu betiyato ya ake iyabo ha

⁴⁰Gamaliyeli feti lobito, ha libo dowo loti holiti aposolo sutina fiyato, liwila oti ato, li himiwe biyato, osogunu hofu betiyae. Hofu betiyato, auba iti lo fuko biyabo, Yesu welaloti ya hofa wenina api itibiyamilo, loti lobiti nalauti wina fulo betiyato, ⁴¹Kanisole nuba minaguti lumuti feti loto holibo, Gotikafo dowo loto wa ledoto Yesu yagunu hena naba ogofuto holiyoie, loto holaiye, loti holailo nenako, yagunu loitiwa lutinahatinau ake naba-naba iyaiye. ⁴²Ena hamena-hamena fele huliyaigi numuna nabau, ido wenina numunatinau Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ne, loti hala ukuwa dowo ya api itibiti lo oloto molomo uti minae.

Adinalo li faka lo betinabo we li oloto piyabo ha

6 Hamena yalo holi hikitabo wenina abi loti Yesu ege molabo wenina onu-onu imo uwato, ido minagu yauti

Giliki ha labo wenina yasi moliya ha feti loti labo, Yuda ha labo yasi wenina hamena-hamena idafa-adafa wa namabo wenina idafa hona moloti bi-bi o minado ya lemo wenipa-hiyonate ya adinalo li faka ladamo-ladamo ae, loti moliya ha lobiyae. ²Feti lobiyato, Yesu ononala we tuwelu (12) yasi ege molabo wenina muki li nuba o betiti feti loti lobiyabo, Leimo ya Goti hala api itibiyonibo ononawa fulitotoma wetina idafa hona molabo onona lito moloto moni minanubo ya fefe ladamanogolaiye. ³Yagunu mono weninate-motao, heimotina minagu yauti wemoli seweni (7) Weunakafo lutinau mino faitibo we, ha manadinu nebo we, dowo loti wa betinabo ya wita oti li oloto pi betiyato ononawa ya adinalo moloto ⁴ido lemo ya Goti lomu-lomu onibo onona ido hala ukuwa lo oloto molanubo onona auba ito li-li minanogolone, loti lobiyae.

⁵Feti lobiyato, mau minabo wenina muki ya dowo loti holiti Sitifeni holi hikila naba neto Weuna Fele lula-halau faitito mino edaibo we ya haka oti, ido Filipi, Polokolusi, Nikanoli, Timoni, Pamenasi, Nikolasi Antiyoku numudoti aibo we Yuda mono weninadoka onu ibo we yagi haka o betiyae. ⁶Wemoliwa haka o betiyabo ya aposolo minado idipiti ato, Goti lomutiti adinagunu wemoli manadinalo molaie.

⁷Feito Goti hala ukuwa ya upatoto monimo wito Yelusalemu numudo holi hikitabo wenina muki onu-onu imo uwato, ido sokila hi muwabo we minaguti yauti ma abi loti hala ukuwa dowo holi hikito muwae.

Sitifeni analo-hinalo liyabo ha

⁸Ena Gotikafo Sitifeni ya aifa li dowo lo ledaibo mino o edoto auba muito, wenina minagu ya mebe-mabagi Goti aubala itibibo idafagi mona-mona li oloto pifa, ⁹wenina malekamasi Sitifeni

moliya fi muwae. Weninawa ya Yuda wenina mono numunatina ma huliya ya wina ledabo we mono numunatina ne, loti labo minaguti masi Yuda wenina minabo Sailini mikaloti abo, ido ma Alekisadilia mikaloti abo, ido ma Silisia mikaloti abo, ido ma Esia mikaloti abo wenina yasi Sitifeni moliya fi mu minafa, ¹⁰Weuna yakafo Sitifeni welalo ha molaito, ha lido fulo edanabo ya ogofuwámae. ¹¹Ogofuwámabo nenako, momona oti wenina ma li oloto pi betiti hatina liti fetoto loti lobiyabo, Sitifeni yakafo Mosesete ido Gotite hamadina hito holiyonibo ne, loti lobilo, loti lobiyae. ¹²Feti ha labo yakafo wenina aifa wenina ido Yuda mono hiyabatina we ido ha mono api itibiyabo we sebatinau fali witunu iyato Sitifeni nedo loti analohinalo liti kanisole nuba minagu ilimiti uwae. ¹³Ilimiti uti ha sugi lo edanabo wenina ya idipiti ato, emotina yasi fetoto lobiyabo, Wewa ya hamena-hamena fele eba me ya ido lo molaibo ha ya hamadina himo wibo ne. ¹⁴Yagunu holiyonibo ya Yesu Nasaleta numudoti aibo we yakafo fele huliyagi numuna naba ya lukoto fulitoto ido monate Mosesekafo lumibo ya li elepa i molanogolaiye, loti libo hawa holiyonima ne, loti lae. ¹⁵Fetoto loti lato, Sanihetilini kanisole nuba minagu amedoti minabo wenina muki yasi Sitifenidoka wenu wa edabo hola-wela ya enisole hola-wela yaidana aito wa edabo ne.

Sitifenikafo Sanihetilini kanisole lobibo ha

7 Ena sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenabakafo Sitifeni loga o edoto lomuibo, Hawa lo hedabo ya ona nefe? loti lito, ²Sitifenikafo liwila oto loti lomuibo, Weninane, ido menefo-motao, ha lanogolobo ya holilo. Aidenawa awatefo holofate Abalahamu Mesopotemia mikalo nebo hame-

nalo Halani numudoka hu unámido ya lamena yawala Goti yakafo oloto pi muto ³fetoto loti lomuibo, Mikaka ido weninaka fulo beti itoto mika ma hilibinabo ebaloka uwo, loti lomuiye.

⁴Fetoto lomuibo, ha holito Kalidia mika fulitoto, Halani numudo uto yalo ne. Neto, melafo fulitaito Gotikafo ilifi molaito loti hemotina onesa minabo mikalo ya lo fediye. ⁵Feito u ilifi molaibo ya mika ma eimola yawala ona minanaieye, loti umámibo ne. E'e, mika hefolae efo magi umámibo ne. Umámifa, ido aliga hemo ido yufa fiyaniguti wenina mika biyoto yawala ona minanae, loti lo molo muiye. Fetoto loti molaima nefa, aya hamenalo ya Abalahamu olufola minámae. ⁶Ena Gotikafo fetoto lomuibo,

Yufa fiyanigu yauti weninaka ya wauwenina yaidana oti minoti, eito wenina mikatinau ya melegefo hadeti (400) yalo ya minoti houba-naba o betiti, hena naba-naba holimo unae. (Stt 15:13-14)

⁷Fetoto feyanabo nefa, ido houba-naba o betiyabo wenina ya nemokafo lifimatina liwila oto biyoto aliga yufa fiyaniguti weninaka ebawa ya fulitotiti loti mika melo ya weudinalutina-hatina numuti minanigilae, loti ha mono lufuwau (Kis 3:12) ya nebo ne. ⁸Fetoto lomuto anela utinau fukanabo ya nemogi li hutifina betinowe, loti lo molo muiye. Ena aliga Abalahamu hipala Aisaka oloto pito, fo hamena eiti (8) uwageto Goti anela ulau fuko edaiye. Ido Aisaka hipala Yekopu oloto pibo, ido Yekopu hipala awatefo-mota tuwelu (12) ya oloto piyabo ne.

⁹Ido awatefo-mota unatinafo Yosefe wauwa liti hefanagunu holiti wenina adinau biti meina liyato Isipi mikalo ilimiti uwae. Ilimiti uwafa, Gotikafo emodoka mino edoto ¹⁰hena holiguti lito ha

mananau molo edaito nebo Isipi wenina hiyabatina we wehudi Felo yakafo Yosefe mona dowa molaibo ya wato Isipika wenina muki ido eimola numunala ebalahiyaba o betito minanaiye, loto huliyagi we naba li sinoi edaiye.

¹¹Ena aliga Kenani mikau ido Isipi mikau muki ya inagunu hamena naba oloto pito numuna eba gedo fulitageto hena naba-naba holiti awatefo-mota inagunu fuliti minae. ¹²Minoti Yekopu ya Isipika suwa witi ya ne, loti labo ha ya holito awatefo-mota hana idipi fulaito yalo uwae. ¹³Uti liwila oti loti hofa uwato, Yosefekafo yalafo-mota monala lo oloto molo bito, ido mikalo hiyabatina wehudi Felokafo Yosefe weninala wa betifefe liye. ¹⁴Feito ya Yosefekafo alo, lotaito, melafo Yekopukele weninala muki we wena sewedi-faifu (75) ya idipito uwae. ¹⁵Ena Yekopu Isipika uto minoto fulito, ido awatefo-mota ayaidana uti minoti aliga fuliyae. ¹⁶Fuliyato, hono utina liti Sekemuka loti eba ma Abalahamukafo homu aidena Sekemu numudo Hamoli hipala-mota hono molanubo ne, loti labo eba meina figu yama hale li betiyae.

¹⁷Ena aidena Gotikafo Abalahamu lo molo edaibo haloma u ayalo inaiibo hamena ya alili aido yalo weninate Isipika minabo ya hefola minamae. ¹⁸Feti minomo uwato, Isipi hiyaba wehudi hofawa ma oloto pibo yakafo Yosefe wa edofefe ladamiye. ¹⁹Wa edofefe ladamibo wewa yakafo weninate ya hotina ito li nosamibo o betito, awatefo-mota olufotina ya fulo feka betito fulinae, loto aubafofo liye.

²⁰Hamena yalo ya Moseses oloto pito, hipawa Goti nomunalo ya nomuna omonala minoto igana tili (3) ya melafo numunalau yau li hiyaba o edomo uwato, ²¹aliga numuna hila feka fulo edabo hamenalo Isipi hiyabatina we wehudi Felo oluwakafo ina fi libo ya eimola

hedaibo yaidana oto hiyaba o edaiye. ²²Hiyaba o edaito, Isipi wenina ha manadinau nebo ha muki ya api ilibiyato, ya halo ido onodo ya u wenaba ya buli edae.

²³Ena melegela foti (40) ya li fuloto Isilaeli weninane uto wa betinowe, loto ²⁴uto wa edaibo ya Isipi we makafo Isilaeli we ma hofa neto wa edototo uto analo li faka loto Isipi we ya hofa fuliye. ²⁵Hofa fulitoto fetoto loto holibo, Weninane yasi nemogunu holifefe loti Gotikafo weninane Isipi wenina hiyabatina we wehudi analoti wina betinowe, loto aubala numiye, holinigilae, loto hala kifa, feti hatina kiyamae. ²⁶Ido leda Isilaeli we loiti ma fina fi minaibo ya wa betito li filiga-filiga o betito, li hutifina betinowe, loto holito fetoto loto lobibo, Aiyo, hemotina yufa mako ma minainako, neidafaito fina fiyae? loto loga o betifa, ²⁷hounalalo li nosamibo edaibo we yakafo Moseses itifu fulitoto lomuibo, Hemo ya hiyabate we ido lifima lumunanibo we hemakafo buli hedaibo ne? ²⁸Asoma Isipi we hofa fuliyanima yamaidana oto nemo hofa nedanogolabe? Olo, lito, ²⁹ya Mosesekafo ha ya holito Midiyani wenina mikatinau holi uto, yalo numuna hu unoto, wau we yaidana minoto, wena libo hipala loiti ya oloto piyaiye.

³⁰Ena melege foti (40) ya aya ebalominototo ya uto hafali mikau Sinai obula selo nedo yalo hasuwala fibo ya ailau ya so lito so hulumau ya enisole ma oloto pi muiye. ³¹Idafawa wa edaibo yagunu elegito wafefe lanowe, loto selo wito Wenabakafo fetoto loto lomuibo nola ya holito fetoto libo, ³²Nemo awakafo-mota Gotitina minoto ido Abalahamule, Aisakale, Yekopule Gotitina minowe, loto lito Moseses nola holito ya holi naba holito ula ololo loto wa faka ladamiye. ³³Wa faka ladamito, Wenabakafo fetoto loto lomuibo, Mika lala iyanibo yalo ya

fele mika nenako, higalo iyanibo idafa li fuloto. ³⁴Nemo ya weninane Isipi mikalo minabo ya li nosámibo o betiyato, moda wato, hufo abo ya holitoto wina betinowe, loto obo ne. Melo ano. Isipika liwila oto hilifi molanogolowe, loto lomuiye.

³⁵Aya wewa Mosese ya weninalasi mesafa i muti, hemo ya hiyabate we ido lifima lomanibo we hemakafo buli hedaibo ne? loti lo edabo wewa yama Goti eimolakafo we yamo hiyabatina we wenaba ido nalauti wina betinaibo we minanaiye, loto enisolela ilifito, yá hefolau oloto pi muto Goti hala lomuibo ne. ³⁶Aya wewa yakafo Isipikati idipito wiye. Ido Isipi mikalogi ido Ho No Luta Libo yalogi ido mikau hafali melege foti (40) yalo minado ya Goti aubala idipibo idafa mona-mona li oloto pi betimo wibo ne.

³⁷Aya wewa Mosese yakafo Isilaeli wenina fetu loto lobibo, Gotikafo hemotina yufa fiyagu yauti polofeti ma nemo yaidana oto ya hemotinaloka idipi molanogolaiye, loto lobibo ne. ³⁸Ido mikau hafali nuba oti minagu yau minoto, ido enisole ya Sinai obula yalo Mosese lomuibo yagi maina minoto, awatefo-holofate-motagi maina minoto, li hofawa minomo yonabo ha ya holitoto lo oloto molo betibo ne.

³⁹Feito nebo nefa, ido awatefo-holofate-mota yasi Mosese hala hololadámae. E'e, hala hololadámoti metina muti, Isipi mikalo elepa ito unune, loti lutinau ya feti holi minoti ⁴⁰Aloni fetu lomuwbato, Hemo goti yaidana oti lifefe lagetoto u homu moloti lilimiti unune. Wewa Mosese Isipikati lilimito aibo we ya neidafa fe ne? Ya holiyámone, loti lomuwbato ne. ⁴¹Fetu lomuwbato ya hamenalo bulumakau mofola fefelumala lifefe loti gotiwa ya idafa munune, loti idafa hofu hiti sokila hi muti eimotina adinagunu

lifefe labo idafawa huliya ya li faka lo edanune, loti hoba-hobina naba hofu hi nae. ⁴²Feiti feyafa, Gotikafo mesafa hito okulumaloka idafa-adafa ya weudina-lutina-hatina munae, loto liye. Fetu loto libo yaidana oto polofeti lufuwa iyagu ya fetu libo,

Isilaeli weninao, hemotina hafali mikau melege foti (40) yalo minadoma ya bulumakaufena sipisipifena hofoti sokila hi numunune, loti hi numunumu o minabo nefe? ⁴³E'e, feti minámoma ne.

Hemotina gotitina ma huliya Moloki ya seli numuna hu edagu yau moloti mofuti ito moni-moni aboma ne. Ido gotitina ma huliya Lefani ya ofiya yaidana oto fefeluma aibo ya liti moni-moni aboma ne. Fetu feyabo ya gotiwa ya weudina-lutina-hatina binune, loti ya lifefe labo nenako, yagunu uwotinafo-mota adinalo biyoto adinalo-hidinalo liti idipiti Babiloni mikau faiga yalo unigilae,

loto ha mono lufuwau (Amo 5:25-27) ya nebo ne.

⁴⁴Awatefo-holofate-mota mikau hafali minabo hamenalo ya Gotikafo hemotinagi maina minomo uwowe, loto lobibo mebe-mabala fele seli mono numuna ya emotinagi maina ne. Aya numuna hunabo hamamuna Gotikafo Mosese feti hunae, loto ilibito, wa edaido yalo huwbato ne. ⁴⁵Feti huwbato, aliga ya awatefo-holofate-motagi, ido hiyabatina we Yosuwagi Gotikafo homu moloto eito feka wenina itifu fulo betibo mikatina ya liyado seli numunawa fele liyabo ya mofuti liti loti ebawalo lo fedato yalo ya minobo Defiti nebo hamenalalo wiye. ⁴⁶Minomo wito, Defiti Goti dowa loto wa edaibo we yakafo fetu loto lomuibo, Yekopu Gotila minanibo ya numuna hu hedanofe? loto

loga o edaifa, ⁴⁷ Solomonikafo moda numuna ya hu edaibo ne.

⁴⁸ Feito nefa, Goti akaisa nebo we ya wenina adinagunu numuna huwabo yau minámanaibo ne. Yagunu polofetikafo fetoto libo,

⁴⁹ Wenabakafo fetoto libo, Okuluma ya ekeni folomone ya neto, ido mika ya hine lala i-i o minoboma ebane nenako, ido igaidana oti numuna hu nedanae? Ido unanobo ebane ya igau ne? ⁵⁰ Nemo anegunu idafadafawa muki li oloto piyobo ne, loti holámafe? loto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 66:1-2) ya nebo ne.

⁵¹ Hemotina ha holiti holámoti abo wenina minabo ya lutina-hatinau ido hatina-manadinau ha mono holámabo wenina minae. Ido heimotina ya awatinafo-holofatina-mota yamaidana oti minabo hamena-hamena Weuna Fele ya hololadámabo ne. ⁵² Ido polofeti yauti we ma ya awatinafo-mota yasi li hopa edámabo nefe? Mona fefe libo we ya oloto pinaie, loti ha lo molabo we yagi hofoto beti fuliyabo ne. Ido wewa ya hemotina ya uwolafo-mota adinalo moloti hofoto fuliyabo ne. ⁵³ Hemotina fetoto feyabo ya lo molaibo ha ya enisole Goti welauti biyato liti nefa, ido meyalo molámabo ne, loto lobiye.

Sitifeni hefanagunu hofoto fuliyabo ha.

⁵⁴ Sitifeni hawa lobibo ya holiti sebatina hala-kala naba lifa, ⁵⁵ Weuna Fele lula-halau ya faitito okuluma wenu wa minoto waibo Goti lamena naba yagi ido Yesu ya Goti ana onaleka sinoito nebo ya wa edaiye. ⁵⁶ Wa edoto fetoto loto lobibo, Moda okuluma godo neto We Hula ya Goti ana onaleka nebo ya wa edowe, loto lobiye.

⁵⁷ Lobibo ha ya holiti adinagunu hatinau lotana iti ha naba-naba loti ya muki oluloti loti li lulau edoti, ⁵⁸ analo-

hinalo liti yaloti numudo hila feka ika oti, liti uti hefanagunu hofoto uti, uti-nalo owo fana ya li fuloti, we hofawe ma huliya Solo ya hinalo molae. ⁵⁹ Moloti ya Sitifeni hefanagunu hofoto minato, ya fetoto libo, Wenaba Yesuwo, weune ya liyo, loto lomuto, ⁶⁰ ido hina obula fito ha naba fetoto lomuibo, Wenabao, lifimatina emotinaloka molámo, loto fetoto lo itoto ya fuliye.

8 Solo yalo minoto Sitifeni hofoto fuliyabo ya lula-hala dowa liye.

Solokafo monolo nuba abo wenina li nosámibo betibo ha

Ido aya hamena yaloti Yelusalemuka monolo nuba o-o abo wenina ya hena naba-naba apito holiyato, muki ya heni betiyato, Yudia ido Samalia mikau-mikau upatoti uwato, aposolo yako Yelusalemu minae. ² Minato, Goti monala molabo we masi ya Sitifeni hono ula liti uti hale lito molo edoti emogunu hufo nama naba ae. ³ Fetoto feyafa, Solokafo monolo nuba o-o abo wenina ya apito li hopa o betito numunatina negu-negu muki yoto we wena adinalo-hidinalo ika oto nala numugu limo fulo betito minae.

Samalia ebau yalo Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto hala ukuwa ya lo oloto molabo ha

⁴ Ido upatoti uwabo weninasi ya numudo-namado uti hala ukuwa ya lobimo uwae. ⁵ Lobimo uwato, ido Filipi yakafo Samalia ebalo wenina numunatina nabalo uto Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto hala ya lo oloto molaito, ⁶ wenina muki nuba naba minabo yasi hala ya holiti Goti aubala idipibo idafa li oloto pibo ya wati, ha lobibo ya auba iti holi minae. ⁷ Ido Satani himiwela yasi wenina muki mino betiyabo ya lutinau yau yoti hai naba-naba molato, ido ma ya utina hebilisito nebo, ido ma ya hid-

ina galidibo yaleka ya li faka lo betiye.
⁸Yagunu aya numudo minabo wenina muki ake naba-naba iyae.

⁹Ido numuna meya ayalo ya we ma nebo huliya Saimoni yakafo hamena fana hifena lusa hito, Samalia minabo wenina muki idafawa holiti elegiyae. Wewa eimola huliya li faka loto, Nemo huline nebo we minowe, lito ¹⁰wenina muki hulitina nebo ido aifa wenina yagi ha lobibo ya auba iti holi minoti feto loti labo, Wewa ya goti huliya Aubala Naba Nebo ya ne, loti lo-lo minae. ¹¹Ido hamena fana hifena lusa hibo monala wati moda elegiyanako, emodoka ege molae. ¹²Feto feyafa, Filipikafo Goti wehudite weninala hiyaba o ledaibo ha ido Yesu Kilisto huliya yagunu hala ukuwa lobito, holiti holi hikitabo we wena muki mono noku iyae. ¹³Mono noku iyato, Saimoni eimolakafo ayaidana oto holi hikito mutoto noku iye. Noku itoto Filipi nedo monibo ege moloto Goti aubala idipibo idafa mona-mona li oloto pi betibo ya wato elegi ne.

¹⁴Ido Yelusalemu numudoka aposolo yasi Samalia wenina Goti hala ukuwa holiti holi hikito muwabo ya holiyado Pitate Yonite emotinalo idipi molae. ¹⁵⁻¹⁶Idipi molato, emotinaloka u fedito, Weuna Felekafo holi hikitabo wenina lutinau mino betiyámito, aifa Yesu huliyallo yako noku iyanako, Weuna Fele lutinau lumuto mino betinaiye, loti Wenaba lomuiye. ¹⁷Feto lomu itoti we loitisi adinagunu ya holi hikitabo wenina manadinalo molaito, Weuna Fele mino betiye.

¹⁸Ido aposolo adinagunu ya wenina manadinalo molaito, Weuna Fele mino betibo Saimonikafo watoto uto hefana lito ¹⁹loiti minaido uto feto loto lobibo, Hemotina hefana biyoto aubawa nomaito, nemo ayaidana oto wenina manadinalo ane moloto Weuna Fele mino betinaiye, loto nomo, liye.

²⁰Pitakafo feto loto lomuibo, Gotikafo aifa lumibo idafa ya hemo hefana-mamo meina finowe, loto laninako, ya hefanaka yagi hemogi moda maina so fiyámanaibo soku yau unigilaiye. ²¹Hemo ya Goti nomunalo ya weugaluka-haka fefe ladáminako, ononawa lemogi maina onona liyámanogolane. ²²⁻²³Nosámibo idafa yakafo lukau yoi faitoto idafawa nala fi hedaibo ne, loto holiyowe. Yagunu luka-haka elepa ito nosámibo monaka fulito, luka-hakau idafawa nosámibo holiyanibo idafa ya Wenaba lifimaka hilili o nedo, loto lomuwo, loto lomuiye. ²⁴Saimonikafo liwila oto lomuibo, Idafawa hemotina laibo ya ma oloto pi numutanaiye, hemotina nemogunu Goti lomuliyo, loto lobiye.

²⁵Ena Yesu monala waibo lobiti Wenaba hala ukuwa lo oloto molo itoti ya Yelusalemu liwila oti unigili uti moni minado wenina Samalia numuna meya muki minabo ya hala ukuwa lobimo uwaiye.

Filipikafo hala ukuwa dowa ya Itiyopiakati aibo we lomuibo ha

²⁶Ena Wenaba enisolela makafo Filipi nedo loto feto loto lomuibo, Hemo ya hanu ya waka yolaleka hameto mikau yau Yelusalemu numudokati lumuto u Gasa numudoka wibo hanudo yalo uwo, loto lomuiye. ²⁷Lomuito, apito monimo uto aya hanudo yalo moda hiyaba we ma Itiyopiakati aibo we ma hatula aiye. Wewa Itiyopia mikau hiyabatina wena wenahudi Kadasi hefana-huwamenala hiyaba aibo we yakafo Yelusalemuka Goti weune-lune-hane munowe, loto uto, ²⁸aliga numunalaloka liwila oto anaibo hamenalo ya safu-hosi ika aibo idafalo amedoto minoto polofeti Aisaiya mono lufuwa ibo ha ya hitomo wiye. ²⁹Hitomo wito, Weunakafo Filipi feto loto lomuibo, Hemo ya uto mulalo

monibo idafa selo ege-ege uwo, loto lomuito, ³⁰ Filipi holito oluloto uto wewa ya polofeti Aisaiya lufuwa ibo ha ya hito nebo ya holito loga o edaibo, Hemo lufuwa hitanibo ya monawa holifele loto holabe? loto loga o edaiye. ³¹ Loga o edaito, liwila oto lomuibo, We makafo ha monawa ya api nilibiyámanaibo ya igaidana oto holifele lanobo ne? loto lomuto hemo yoto nemote maina amedoto minanoie, loto lomuiye. ³² Lomuibo ha ya mono lufuwalo feito hitaibo, Sipisipi ma hofanune, loti ilimiti uwado, ido sipisipi mofola opala fukanado ya

sipisipi hai molámibo yaidana oto emokafo ha ladámiye.

³³ Ha ladámito, ulalo holinaibo ona muti sigiya lo edado fefe loti li halo molo edámae. Ido mikalo nebo hamenala ya fukoti, hofa fuliyanako, hemakafo yufa figuti weninala hatina ogofu anogolaiye? loto ha mono lufuwau (Ais 53:7-8) ya nebo ha hito ne.

³⁴ Hito nebo hiyaba oto nebo wekafo Filipi loga o edaibo, Lonomageto holinogolowe. Polofeti ya hemagunu feti liye? Eimolagunu life, ido we magunu liye? loto loga o edaiye. ³⁵ Loga o edaito, Filipikafo yaloti molo pito aya mono hawaloti Yesu hala ukuwa dowa ya api ilibimo wiye.

³⁶ Feito ilibimo wito monimo lumuti nolo ya fedito hiyaba wekafo libo, Moda noma me ya ne. Nemo mono noku inobo ya hemakafo hanu hu nedanaie? loto loga o edaiye. [³⁷ Filipikafo lomuibo, Hemo weuga-luka-haka muki holi hikito mutoma ya moda noku inane, loto lomuito, liwila oto lomuibo, Nemokafo Yesu Kilisto ya Goti Hipala ne, loto holi hikito muwowe, loto lomuiye.]

³⁸ Ido safu-hosi ika aibo idafa ya li you loto molaito, Filipite hiyaba wete yaloti lumuti noku lomato, Filipi noku

i edaiye. ³⁹ Noku i edoitto nokuti feka aito, Wenaba Weuna yakafo Filipi ilimito wito hiyaba wekafo hofa wa edámito ake naba ito hanulalo wiye. ⁴⁰ Hanulalo wito, ido Filipi ya Asidotito numudo yalo oloto pito numudo-namado monimo uto hala ukuwa dowa ya lobimo uto Sisalia numudo wiye.

Solokafo lula-hala elepa ibo ha

(Ap 22:4-16; 26:9-18)

9 Solokafo Wenaba ege molabo wenina hofa beti fulinowe, loto lalafu betito aibo uto Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba nedo uto ² feti lomuibo, Nemo Damasikusi numudoka uto Yesu hanulalo moniyabo wenina ma minanabo wefe, ido wenafe li oloto pi betitoma adinalo-hidinalo nala ito ya Yelusalemu numudoka idipito anowe, loto holiyobo yagunu hemokafo Damasikusi numudo Yuda wenina mono numunatinau nuba o-o abo wenina ya lufuwa i betito nomagetoma ya lito unowe, loto lomuito, ya lufuwa i muto lito wiye.

³ Yalo monimo uto Damasikusi numuna u alili aito, ya okulumauti lame-nakafo haita li hona o edoto lamena aiye. ⁴ Feti feyaito, mikalo lumu fou loto nola ma holibo feti loto lomuibo, Solo, Solo, hemo neidafaito li hoba o nedo minane? loto lomuibo ya holito ⁵ feti libo, Wenabao, hemo hema minane? loto loga o edaito, emokafo liwila oto lomuibo, Nemo Yesu ya li hoba o nedo minanibo we ya minowe. ⁶ Ena hemo sinoito, numuna meya nabaleka uwageto yalo idafa feyananibo ha ya lohumunogolaiye, loto lomuiye.

⁷ Lomuito, wemoli Sologi moniyabo we ya ha nola holiyafa, ido we ma wa edámabo yagunu ha hedámoti minae.

⁸ Ido Solo mikaloti sinoito ya wenu wanowe, loto nomuna falatifa, idafa ma wagámito analo liti Damasikusi numu-

doka ilimiti uwato, ⁹yalo fo hamena tili (3) nomuna likaito minoto wela-idafagi no-anogi ya námiye.

¹⁰Ena Damasikusi numudo Yesu ege molaibo we ma huliya Ananaiyasi nebo ido wamoidana libo nomunalalo molaigu ya Wenabakafo lomuibo, Ananaiyasiyo, loto lomuito, ya liwila oto libo, Ye, Wenabao, nemo me ya minowe, lito, ¹¹ya Wenabakafo fetu loto lomuibo, Hemo uto hanu ma huliya Fefe Libo ne, labo yalo uto Yudasi numunalalo we ma Tasusi numudoti aibo we huliya Solo ya wita edo. Wewa ya lonumu ne. ¹²Lonumu minoto wamoidana waibo ya we ma huliya Ananaiyasi yakafo emo nedoka loto nomuna hofa wanaiye, loto anagunu ulalo molaibo wewa ya waiye, loto lomuiye.

¹³Lomuito, Ananaiyasikafo libo, Wenabao, wewa yagunu wenina muki ha labo ya moda holitobo ne. Emo yakafo weninaka Yelusalemuka minabo ya li hoba o beti-beti aibo ne. ¹⁴Ido melo ya ayaidana oto sokila hi homabo we wenabatina hulitinalo loto weninaka muki hulikalo li faka lo ledó, loto lohununubo ya hidelo-adelo nala ito lilimito unowe, loto aiye, loto lomuifa, ¹⁵Wenabakafo fetu loto lomuibo, Hemo aifa uwo. Wewa nemo houba-nabane we minoto, eito feka weninagi ido hiyabatina we wehudi minagu ido Isilaeli weninagi minagu ya uto huline li oloto pi binaiye, loto weune fi edotowe. ¹⁶Ido huline yagunu hena naba-naba holinaibo ya ilibinogolowe, loto lomuiye.

¹⁷Fetu lomuito, ya Ananaiyasi uto numugu yau yoto Solo ulalo anagunu moloto fetu loto lomuibo, Weninane, Solo, Wenaba ya Yesu eimola hanudo oloto pi humibo we yakafo hemo nomuga hofa wageto Weuna Fele hemogu mino hedaibo ya faitanogolaiye, loto ya nilifito owe, loto lomuito, ¹⁸ayalo Solo nomunauti idafa ma laefa lifala yaidana

limo ito, nomuna hofa wato, sinoito mono noku iye. ¹⁹Fetu feyaito wela-idafa nototo hofa auba liye.

Solokafo Damasikusi numudo Yesu hala ukuwa lo oloto molaibo ha

Ena Solo ya Yesu ege molabo we Damasikusi numudoka minabo yagi hamena abi maina minoto, ²⁰ayalo Yuda wenina mono numunatinau yoto Yesu ya Goti Hipala ne, loto apito lo oloto molaibe. ²¹Lo oloto molaibo, wenina muki hala ya holiyabo elegiti fetu loti labo, Yelusalemu numudo wenina ya Yesuwo, adelo li faka lo ledó, loti labo wenina ya hofa betimo wibo wema nefe? Ido melo ayaida oto nala i betito sokila hiyabo we hiyabatina we minadoka idipito unowe, loto feyaibo we aima yama ya nefe? loti loga-miga ae.

²²Fetu lafa, Solo auba ito lo oloto molomo uto Yesu ya ona Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya nebo nenako, yagunu lobito, Yuda wenina Damasikusi numudo minabo hatina loiti-loiti kiyae.

Yuda weninate Solo uwotinafo buli edato, holi wibo ha

²³Ena fo hamena abi loti uwageto ya Yuda weninasi Solo hofa fulinune, loti nuba oti hudala hiyafa, ²⁴ido Solokafo hudala hiyabo ha holiye. Holito fo hamena ido lubuka ya numuna meya naba hanu hila hadena ya hofa fulinune, loti hiyaba afa, ²⁵Solo ege molabo we yasi lubuka midipu igu ya Solo ilimiti uti hefana numuna meya hila mulalo yama minoti owo egepisa owoku holi edoti nala onuwa filiga-filiga li minoti fulato yalo lumuto u feka wiye.

Solo Yelusalemu numudo nebo ha

²⁶Ena Yelusalemu numudoka loto Yesu ege molabo wegí kelanowe, lifa, emo ya Yesu ege molaibo we ne, loti holi hikitámoti ya holiya holiyae. ²⁷Holiya

holiyato, Banabasikafo loto analo li faka loto, ilimito aposolo minadoka uwaiye. Uti Solokafo hanudo Wenaba wa edaito, ha lomuibo holito Damasikusi numudo uto wenina holitina holiyámoto Yesu huliya lo oloto molaibo hala ya lobiyé. ²⁸ Lobito, feito Solo ya emogi maina minoto Yelusalemu numudo aifa monito wenina holitina holámoto Wenaba huliya lo oloto molo-molo aiye. ²⁹ Lo oloto molaibo ya Yuda wenina Giliki ha labo wenina yagi moliya-moliya fifa, hofu fulinabo hanu moni wita ato, ³⁰ mono weninala yasi hawa holiti, ya ilimiti Sisalia numudo uti ilifi fulato u Tasusi numudo ya wiye.

³¹ Feito Yesu weninala Yudia, Galili, Samalia minado ya you amena hamena dowa oloto pito, Weuna Felekafo lutina-hatinau li aila ito auba i betito, wenina muki emotinadoka homi-homi ato Wenaba holiya holiti moniyae.

Pitakafo Ainiyasi li faka lo edaibo ha

³² Ido Pita ya numudo-namado ya monimo uto fele wenina maleka magi wa betinowe, loto Lida numudo minadoka wiye. ³³ Yalo minoto we ma wa edaibo huliya Ainiyasi ula hebilisibo folomoloko unoito nebo melege eiti (8) ya wibo we ³⁴ ya Pitakafo fetoto loto lomuiibo, Ainiyasiyo, Yesu Kilistokafo li faka lo hedaiye. Sinoito, hunuka lifefe lo, lito ayalo sinoiye. ³⁵ Sinoito, wenina muki Lida numudoti ido Saloni omuna mikaloti minabo ya wati lutina-hatina elepa iti Wenaba holi hikito muwae.

³⁶ Ido Yopa numudo Yesu ege molaibo wena ma huliya Tabita (Giliki wenina hatinalokati huliya Dokasi) ya nebo hamena-hamena mona dowako moloto idafa wa námabo wenina adinalo li faka lo-lo aiye. ³⁷ Aya hamena yalo ya idafa naba hilito fulito, ya hono ula noku noiti li numuna ofugu yoti molae. ³⁸ Molato, ya Lida numuna ya Yopa nu-

muna selo nebo yagunu Yesu ege molaibo wenina yasi Pita Yopa numudo nebo ya holiti we loiti ma Pita nedoka idipi molato, aloko lemo minonido ano, loti idipi molae. ³⁹ Idipi molato, uti lomuuto, Pitagi maina loti lo fedato, ilimiti ofugu ayau yowato wenipa-hiyona muki ya emo nedo loti li hona o edoti hufo nama oti minoti Dokasikafo nomuna hofawa minoto utinalo owo mona hifito bibo idafa ya ilibi minae. ⁴⁰ Ilibiyato, Pitakafo wenina muki idipi fulo feka itoto, hina obula fito Goti lomu itoto elepa ito wena fulibo ya wa edoto, Tabitao, sinoiyo, lito nomuna falatoto Pita wa edoto amediye. ⁴¹ Amedoto neto, Pitakafo analo lito li sinoi edaito sinoito neto, holi hikito wenina ido wenipa-hiyona emodoka sutina fito, yowato ya Dokasi nomuna hofawa nebo ya itibiye. ⁴² Ido hawa ya Yopa numudo upatoto wito holi huloti, wenina abi idafa Wenaba holi hikito muwae. ⁴³ Ido Pita Yopa numudo we ma huliya Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalau emogi maina hamena fana minaiye.

Enisole makafo loto Koniliusi lomuibo ha

10 Ena Sisalia numudo we ma nebo huliya Koniliusi ya ne. Emo ya himiwe nuba naba minabo hilitina Itali Mikalo Himiwe, loti labo yauti himiwe wani hadeti (100) ya hiyabatina we ne. ² Wewa ido weninala muki ya mono holiti Goti holiya holiti moniyae. Feito ya Yuda wenina idafa wa námabo wenina ya hefana-afana idafa-adafa muki bito, ido Goti lomu-lomu aibo we ne. ³ Ido fo hamena malo ya lunaga tili (3) kiloku yaidanalo idafa ma wamo yaidana oto fefe loto waibo ya Goti enisolela makafo wamoku oloto pi muto emo nedo loto, Koniliusiyo, lomuiye.

⁴Lomuito, wenu wa faka loto wa edoto holi naba-naba muto fetu loto lomuibbo, Wenabao, nedafaiye? loto loga o edaito, enisolemakafa liwila oto loto lomuibbo, Goti lomu-lomu anibo haka ido idafa wa námabo wenina aifa li dowa lo betiyanibo monaka ya Goti holito hemogunu hala ki ne. ⁵Yagunu hemo Yopa numudo wemoli ma idipi molageto uti we ma huliya Saimoni, ido huliya ma Pita ya moni witala oti liwila oti ilim-iti anae. ⁶Wewa ya abalafo Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalau ho no anawaloka yoila yalo ne, loto lomuiye.

⁷Feito lomuto enisole utaito, ena Koniliusi houba-nabala we loiti magi ido himiwela emoteko mino-mino abo we minagu yauti we ma mono holibo yagi sutina fito, ⁸emodoka ato ya idafawa muki oloto pibo yama lobito Yopa numudoka idipi molaiye.

**Wenabakafo Pita wamoidanau
oloto pito idafa ilibibo ha**

(Ap 11:4-10)

⁹Idipi molaito, monimo uti uti hanudo unoti, ho lito hofa uti numuna meya li alili molado ya folilo Pitakafo Goti lomunowe, loto numuna obito eba hata-palo yoto ne. ¹⁰Minoto ya Goti lomu nedoti inagunu fulito idafa ma nanowe, loto holifa, ido wetina-idafa hofa hi minabo hamenalo idafa ma wamoidana waibo ne. ¹¹Wamoku waibo ya okuluma lula lito yauti idafa naba ma lafo-lafo yaidana oto onuwa filiga-filiga ya li minoto fulaito, mikalo lumibo waiye. ¹²Waibo ya lafo-lafowa lulau safu mona-mona hidina-adina fo (4) nebo ido yá hafa-afa, ido hosofa-asofa, nama-afa, mona-mona yau minabo waito, ¹³ido ha nola makafa fetu loto lomuibbo, Pita, hemo sinoito ya hofoto no, loto lomuiya, ¹⁴Pitakafo fetu libo, Wenabao, yaidana

feyámanowe. Nemo idafa fuma ibo ido idafa hiluwa ladámibo ya moda námobo ne, loto liye. ¹⁵Fetu lito, ha nolamakafa hofa lomuibbo, Idafa ma Gotikafo hiluwa loto nebo idafa lifefe libo, ya idafa fuma ibo ne, loto ladámo, loto lomuiye. ¹⁶Fetu lomuto ido idafawa ya ayamaidana oto hamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo liwila oto okulumaoka yoiye.

¹⁷Yoito, Pitakafo idafa hofawa waibo ya monawa yagunu hala abi ki nedo Koniliusikafo idipi molaibo weninala Saimoni numunala li oloto piti numunala hila hanudo minoti ¹⁸wenina sutina fiti fetu labo, Saimoni huliya ma Pita ya numunala meu nefe? loti loga o betiyae. ¹⁹Loga o betiyato, Pitakafo idafa waibo yagunu hala ki neto, Weunakafo fetu loto lomuibbo, Saimoniyo, we tili (3) wita hedo minae. ²⁰Aya weninawa ya nemokafo idipi moloto ya emotinagi unowe, loto haka loiti kiyámoto, sinoito lomagefo maina wilo, loto lomuiye.

²¹Ha lomutaito, Pita minadoka lumuto fetu loto lobibo, We ma witala omo abo we yama minowe. Hemotina ya nedafaiye loti ae? loto loga o betito, ²²wewa yasi fetu loti lomuwabo, Himiwe wani hadeti (100) nuba abo hiyabatina we Koniliusikafo lilifi molaito one. Emo ya fefe libo mona moloto Goti holiya holibo we nebo ya Yuda wenina muki emogunu holiyabo dowa loti holiyae. Dowa loti holiyato, enisole fele nebo makafa oloto pi muto fetu loto lomuibbo, Pita ha lanaibo holinune, loto emodoka idipi molaito uti ilimiti ato ya Pita numunakau anaiye, loto lomuito, holito lilifi molaiye, loti lomuwae. ²³Lomuwato, Pitakafo numugu yoilo, loto aifa li dowa lo betito, yalo unato ho lito Pitagi ido wemoliwagi Yopa numudoti Yesu mono weninala malekamagi maina uwae.

Pitakafo Koniliusi numunalau yoibo ha

²⁴Ena uti ya hanudo unoti uto Sisalia numudo uwato Koniliusikafo weninala ido hounalafo-mota li nuba o betito, hiyabatina minato ²⁵yalo ato, Pitakafo numugu yonowe, loto hanuku yoido Koniliusi loto weune-lune-hane munowe, loto hinalo hina obula fifa, ²⁶Pitakafo li sinoi edoto feto lomuibo, Sinoiyo. Nemo yagi aifa we yako minowe, loto lomuito, ²⁷loyolalo-melo oti, numugu yoti wenina nuba minabo ya wa betiye.

²⁸Wa betito feto loto lobibo, Hemotina lemo Yuda wenina monate ya holi minama ne. Lo fukabo monate ya eito feka weninagi kelámoti, ido numunatinau yagi yowámilo, loto lo fuko ledotaibo ne. Feito nebo nefa, Gotikafo we ma ya fuma ibo ido hiluwa ladámibo ne, loto ladámo, loto nilibiye. ²⁹Yagunu ano, lagetoy ya hane loiti kiyámoto owe. Ido sune fiyanibo monawa ya lagetoy holinowe, loto lobiyey.

³⁰Lobito, Koniliusikafo liwila oto feto loto lomuibo, Idafa oloto pi nedaibo ya wato lubu hamena fo (4) uno minowe. Idafawa yagunu ha lohmunogolowe. Aya hamenalo lunaga tili (3) kilokulo ya numunaneu Goti lomu minoto moda ayalo ya we makafo ulalo owo lamena aibo holoibo we ya nemodoka nomunelo oloto pito feto loto lonumibo, ³¹Koniliusiyo, Goti ha lomuwanibo ya holito, ido idafa wa námabo wenina idafadafa biyanibo monaka ya holiye. ³²Yagunu Yopa numudo wemoli idipi molagetoy Saimoni huliya ma Pita ya ilimiti anae. Emo abalafo Saimoni bulumakau etuwa lifefe lo-lo aibo we numunalau ho no anawaleka yola ne, loto lonumiye. ³³Feto lonumito, ayalo wenina idipi moloto hemodoka uwato ya hemo

hane holito anibo yagunu lune-haneu doway liye. Ido lemo ya loto me ya Goti nomunalo li nuba oto minonibo Wenabakafo hemo ha lobiyoy, loto aubafoyo loto lohumibo yama lagetoy holinune, loto lomuiyey.

Pitakafo Koniliusi ido weninala ha mono lobiboy ha

³⁴Ena Pitakafo apito feto lobiboy, Goti ya wenina hona moloto ekei ámifay, ³⁵ido wenina muki yufay nedo-nedo monalo-monalo holiya holinaboy ya ido monatiny fefe loti molo minaboy weninay ya hounay i betiye. Haway onae, loto onesay holifefey loto holowey. ³⁶Ido haway Gotikafo Isilaeli weninay fuloy ledaiboy hay ya Yesu Kilistokafo li you lo ledaiboy hay ya lo oloto molaiyey. Weway mikau-mikau weninay muki Wenabate yay ne. ³⁷Ido hana Galilika Yonikafo nokuy i-i aiboy hay ya lo oloto molaitoy, aligay Yudiay eba nedo-nedo idafay muki lo oloto piboy yay moda holi minamay ne. ³⁸Holi minamay yay Gotikafo Yesu yay Nasaletekatoy aiboy we ononaney linaiyey, loto Fele Weunagiy ido aubalay nabagiy muto, ido Goti yay mino edainakoy, mikay nedo-nedo uto loto weninay doway lo betito, ido Satanikafo li hopay itaiboy weninay muki yay li fakay lo betiboy haway yay hemotinay muki moda holi minamay ne.

³⁹Ido lemo nomudegunuy Yelusalemu numudo ido Yuda weninay mikatinaloy idafay muki fe molaiboy yay moda way oniboy ne. Ido yáy yofoloy hofoy fuliyafay, ⁴⁰fo hamenay tili (3) yaloy yay Gotikafo fuligutiy hofay li sinoi edoto oloto pi lumifay, ⁴¹ido weninay muki yay way edámay. E'e, weninay weunay fi ledaiboy weninay yakoy yay fuligutiy sinoitaitoy, wetey-idafay emogiy mainay noniboy yay oloto pi ledaiboy ne. ⁴²Emokafo hay gediboy feto lolumiboy, Weninay muki yay lo oloto molotiy biloy. Ido Gotikafo weninay fuliyabogiy ido nomudinay hofaway minaboy weninagiy lifimatiny liwila oto binaney,

loto hona molaibo wewa nemo ya minowe, loto lobilo, loto lolumiye. ⁴³Ido polofeti muki yasi emogunu fetoto loti labo, Wenina muki holi hikito muwabo ya huliya lo lifimatina hilili o betinaibo ne, loti labo ne.

Weuna Felekafo eito feka wenina ya mino betibo ha

⁴⁴Pitakafo hawa lo neto, ya muki holiti minabo weninawaloka Weuna Fele loto mino betiye. ⁴⁵Mino betito, ido Yuda wenina holi hikitabo ya Pitagi maina abo yasi Gotikafo eito feka wenina ya Weuna Fele moda bibo ya holiti elegiti naba iya. ⁴⁶Elegi iyato, ido weninawa ya lowa-lawaha ha mona-mona loti Goti ebola lomo yowabo ne. Ena Pitakafo fetoto loto libo, ⁴⁷Weninawa Weuna Fele mino ledaibo yaidana ototo moda mino betinako, yagunu nogunu noku i betinune, loti ya hemakafo mono noku i betinabo hanu ya hu betinogolaiye? ⁴⁸Yagunu Yesu huliya lo noku i betilo, loto auba ito lobiye. Lobito, ena hamena ma lemogi mino ledo, loti lomuwa.

Yelusalemuka mono holiya bo wenina Pitakafo lobibo ha

(Ap 10:9-23)

11 Ido aposologi ido Yesu mono weninala Yudia mikau-mikau minabo yasi eito feka wenina yagi Goti hala ya holiti holifefe loti holiya, loti labo hawa holiya. ²Yagunu Pita Yelusalemu numudo liwila ototo wito Yuda wenina holi hikitabo yasi fetoto loti lomuwa, ³Hemo ya Goti anela utinalo fukámabo wenina numunatinau yoto wetina-idafa maina nabo ne, loti hanu muwa.

⁴Hanu muwato, Pitakafo idafa muki oloto pi muibo idafa ya fefe loto fetoto loto lobibo, ⁵Feito nemo Yopa numudo minoto Goti lomu minodo ya wamoidana wa obo ya idafa ma lafo-

lafo naba yaidana okulumauti onuwalo filiga-filiga liyato, nemodoka lumiye. ⁶Idafawa lumibo lulau yau wa obo ya numudo safu hidina-adina fo (4) nebo, liye-hafa ido hosofa-asofa, nama-afo okulumalo moniyabo, muki ya wa owe. ⁷Ido holiyobo ha nola makafo fetoto loti lonumibo, Pitao, sinoito idafa yohola hofoto no, lonumifa, ⁸liwila ototo ya lomuwo, Wenabao, e'e, nemo idafa fuma ibo hiluwa ladámibo idafa ya námanobo ne, loto lomuwo. ⁹Lomuwoto, ya ha nolamakafo hofa fetoto lonumibo, Idafa ma Gotikafo li hiluwa lotaibo idafa yagunu hiluwa ladámibo ne, loto ladámo, loto lonumiye. ¹⁰Fetoto lonumuto ido idafawa ya ayamaidana ototo hamena tili (3) oloto pitoto ya ayalo ika ototo liwila ototo okulumauka yoiye.

¹¹Ayalo ya we tili (3) makafo Sisaliakati idipi nemo minodo molaibo we ya numunalo minodo ya lo fedae. ¹²Lo fedato, Weuna yakafo emotinagi unune, lotoma haka loiti kiyámoto maina wilo, loto lonumito, mono weninane sikisi (6) yagi maina uto Koniliusi numunalau yau muki yowone. ¹³Yowogeto, emokafo idafa oloto pi muibo mona ya lolumibo feito ne. Enisole yakafo numunalau oloto pito fetoto lomuibo, Hemo Yopa numudo idipi molageto Saimoni, huliya ma Pita ilimiti ato ¹⁴ha lageto hemo ido weninaka yagi holiyato, hawa yamo li nomudina wanogolaiye, loto lomuibo, loto lolumiye.

¹⁵Fetoto lolumito, nemo ha apito lobiyo ototo ya Weuna Fele hana lemodoka lumibo yamaidana ototo emotinadoka lumiye. ¹⁶Lumito, Wenaba ha libomagunu hofa hane kiyoto emokafo fetoto libo, Yoni ya nogunu noku i betifa, Goti yamo Weuna Felegunu hemotina noku i betinaiye, loto libo ne. ¹⁷Feito nenako, leimo Wenaba Yesu Kilisto holi hikito muwonibo Gotikafo Weuna Fele lumibo yamaidana ototo biyagetoma ya nemo ya

igaidana oto Goti, E'e, lomuto hanu hu betinobo ne? loto loga o betiye.

¹⁸Ha libo holuti hantu munabo ha ma minamoto, Goti ebola loti feti labo, Gotikafo eito feka wenina yagi nomudina wanae, loto lutina-hatina li elepa inabo mona bibo ne, loti lae.

Antiyoku numudo Yesu weninala nuba abo ha

¹⁹Ena Sitifeni hofu fuliyabo hamenalo holi hikatabo wenina hena naba-naba holiyato, heni betiyato faiga upatoto uti Fonisia ebau, Saipulusi mikau ido Antiyoku numudo uwabo ya hala ukuwa Yuda wenina yako lobimo uwae.

²⁰Feti feyafa, ido malekama Saipulusi ido Sailini ebalokati abo wenina yasi Antiyoku numudo uti Giliki wenina yagi Wenaba Yesu hala ukuwa lobimo uwae.

²¹Lobimo uwabo Wenaba aubala ya mino betibo yagunu wenina naba-naba lutina-hatina li elepa iti Wenaba holi hikito muwae.

²²Holi hikito muwato Yelusalemuka monolo nuba o-o abo wenina ya hawa holiti Banabasi ya ilifi molato, Antiyoku numudo wiye. ²³U fedoto Goti aifa li dowa lo betibo mona ya wato lula-halau dowa loto holito, ya hamena-hamena Wenaba auba iti holi hikilo mutiko minalo, loto lobiye. ²⁴Lobibo we ya we dowa neto lula-halau Weuna Felekafo mino faitito edaito, ido holi hikila naba ne. Ido wenina naba-naba idipito, Wenabadoka kelae.

²⁵Ena Banabasikafo Solo ya witala anowe, loto Tasusi numudo uto ²⁶li oloto pito, ilimito Antiyoku numudo liwila oto loto, melege mako wewa loitima ya monolo nuba o-o abo weni-nagi maina li nuba oti wenina naba-naba ya api itibi-itibi minaiye. Ido hana Antiyoku numudo yalo Yesu ege molabo we ya Kilisto weninala ne, loti holutina molae.

²⁷Aya hamenalo polofeti malekama Yelusalemu numudoti loti Antiyoku numudo lo fedae. ²⁸Lo fedabo minaguti we ma huliya Agabusi ya Weuna yakafo welalo molaito feti loto lobibo, Lomu mika negu-negu inagunu naba-naba oloto pinogolaiye, loto lobiye. (Ido inagunuwa naba-naba ya aliga hiyaba we wenaba Kolodiusi hamenala yalo ya oloto piye.)

²⁹Ido Yesu ege molabo wenina yasi mono weninate Yudia minabo adina li faka lanune, loti eimotina muki idafatina yauti ma hona moloti binabo idafa ya li nuba ae. ³⁰Feti binabo idafawa ya Banabasite Solote adinalo moloti, mono hiyabatina we ya biliyo, loti biti idipi molae.

Pita nala numuguti wina edaibo ha

12Ena aya hamenalo ya gamani hiyaba we wenaba Helotikafo monolo nuba o-o abo wenina ya hena naba binowe, loto malekama hidinalo-adinalo lito nalalo fulu betiye. ²Feti fe betito ya Yoni yalafo Yemusi ya mi fanagunu hofu fulilo, loto himiwe lobito hofu fuliyae. ³Hofu fuliyato, ya Yuda wenina wati holi dowa loti holiyabo ya wa betito himiwela Pita yagi hinalo-analo liye. Libo Yuda wenina foli hamenatina ya beleti lifefe loti pupu libo idafa yisi molamoti aifa hofu hiti no-no abo foliwa yalo libo ne. ⁴Lito, ya himiwe fo (4) minabo adinalo molaito ya hiyaba o edo minae. Ido mau muki yau himiwe fo (4) minae. Feti minato, Helotikafo Goti Uta O Betibo foliwa hulageto ya wenina muki nomudinalo li halo molo edanowe, loto hala kiye. ⁵Hala kito, Pita ya nala numugu neto ido monolo nuba minabo wenina Pita yagunu holiti Goti auba iti lomu-lomu o minae.

⁶Feti fe minato, Helotikafo, Leda wenina nomudinalo Pita li halo molo edanowe, loto holibo hamenalo yalo lubuka midipu igu yau himiwe loiti

filiga-filiga minoti hiyaba o edaigu lusaku ya Pita uwo uno neto, ya auba ibo nala loiti ainigunu lifefe labo yakafo nala i edoti, ido nala numugu hanu hadeto ya himiwe malekama hiyaba oti minae. ⁷Ena Wenaba enisolela ma haita lo oloto pito, nala numugu lamena naba-naba aito, ido enisolekafo Pita ulalo hofoto ilimikuto, Aloko sinoiyo, loto lomuito, ayalo ya Pita analo ya auba ibo nala wina oto mikalo limo iye. ⁸Ido enisolekafo lomuibo, Ukalo owo holoito higalo inanibo idafa iyo, lomuito, hala meyalo molaiye. Ido ukalo owo mulalo holoi anibo ya holoito nege ano, lomuiye. ⁹Lomuito, nala numuguti Pita ege wito, Idafawa ya ona oloto pi nomámiye. Aifa wamoidana wa owe, loto hala kiye. ¹⁰Hala kito, loitima ya himiwe hiyaba o edoti minabo we ya fulo betiti uti, himiwe malekama hiyaba o edoti minabo yagi fulo betiti uti hanu gedibo ainigunu lifefe labo ya wenina numuna meya nabaloka unune, loti siyabo hanu yalo lo fedito hanuwa eimolakafo hanu sito, ya lumuti feka uti hanudo maina uwaido yaloti haita enisolema fulo edoto wiye.

¹¹Utaito, ya Pitakafo holibo, Nemo onesa ya idafawa ya moda ona oloto pi numiye, loto holifefe loto holiyowe. Ido Gotikafo enisolela ilifi nemodo moloto Heloti anauti ido Yuda wenina idafa nosámibo fetó fe nedanigili hatina kiyagu yauti moda wina nedaiye, loto holiye. ¹²Feto loto holibo ya Yoni, huliya ma Maki, olafo Malia numunalau yalo ya wenina nuba naba minoti Goti lomu minado ya uto ¹³numudo hila feka hanudo hesoba iye. Hesoba ito, houbanaba olu ma huliya Loda yakafo hanu sinowe, loto aifa, ¹⁴Pita nola ya holutoto lula-halau dowa loto naba holibo yagunu hanu siyámoto aifa liwila oto oluloto uto, Pita ya hanudo ne, loto lobifa, ¹⁵ido, Nei-nei fito lane, loti lae. Feto

loti lafa, ido, E'e, ona lobiyowe. Emo ya ona ne, loto ilalu huto lobito, emotina yasi, Enisolela ne, loti lae.

¹⁶Feto lato, Pitakafo hanudo hesoba ilalu huto i neto, ya hanu siti wa edoti elegiyae. ¹⁷Elegiti minato, ya emokafo, Ha ladámilo, loto anagunu mebe-maba o bito ya Wenabakafo nala numugu yauti ilimi feka itaibo mona lobiye. Lobibo ya Yemusigi ido hounatefo-mota yagi idafawa yagunu lobilo, loto lobito fulo betitoto eba maloka wiye.

¹⁸Ena ho lito nala numugu himiwe yasi, Pita igau wiye? loti lo yaleka meleka oti ya holi naba-naba holi minae.

¹⁹Holi holiyato, Helotikafo lito ya auba iti moni wita edafa, li oloto piyámato, ya himiwe hiyaba o edabo ya loga-miga o betito ya hofó beti fulilo, lito fetó fe betiyae. Feto fe betiyato, Heloti Yudia mikalo fulitoto Sisalia numudo uto yalo ne.

Heloti fulibo ha

²⁰Heloti ya Taiya numudo weninate Saidoni numudo wenina moliya fito, weninawa yasi lutina-hatina li mako moloti emogi loyolalo-melo minanune, loti holiyae. Feto loti holiti, homu ya Heloti numuna hiyaba we Bilastusi adelo li faka lanaiye, loti uti hala liyae. Hala liyabo ya aya ebau Heloti hiyaba o betibo wenina wetina-idafa lumu-lumu anako emogi fina fiyámanune, loti you amena mona molo ledó, loti Heloti nedo unune, loti lae.

²¹Feto lato, hamena molaibo aya hamenalo Helotikafo hiyaba we we-hudi ekenila ya ito folomolalo amedoto minoto wenina ha lobiye. ²²Ha lobito, wenina yasi, Aiyo, emo ha libo ya wenina hatina minámiye. E'e, ya goti hala ne, loti ha naba lomo uwae. ²³Feti ha naba lato, Heloti ya Goti ebola ladáminako, ayalo Wenaba enisolelakafo hofaito hosofa-lenipasi ula lulau nato

fuliye. ²⁴Fulito, Goti hala ya u naba uto upatomo wiye.

²⁵Ido Banabasite Solote ononatina liyaibo hulito Yelusalemukati loti Yoni huliya ma Maki ya ilimiti liwila oti aiye.

Banabasite ido Solote mono onodo idipi molabo ha

13 Ido Antiyoku numudo yalo monolo nuba abo wenina minagu ya hala ukuwa dowa lo oloto molabo we ido ha mono api itibiyabo we minae. Aya wewa hulitina feito ne: Banabasi ne, ido Simeyoni ya huliya ma Nige ne, ido Sailinikati aibo we Lusiusi ya ne, ido Manaini ya emo hipa nebo hamenalo hiyaba we wenaba Helotigi maina minoto naba libo we ya ne, ido Solo ya ne. ²Feito Wenaba weudina-lutina-hatina muti wetina idafa námoti moi iti minabo hamenalo Weuna Felekafo, Banabasite Solote ononane linaiye, loto lobiyobo yama ya hemotina loitiwa ya fokiti hona molalo, loto lobiye. ³Yagunu wetina-idafa námoti moi iti Goti lomutoti adinagunu atatinalo moloti idipi molae.

Banabasite Solote ya Saipulusi mikau hala ukuwa dowa lobiyaibo

⁴Weuna Felekafo feito loitiwa idipi molaito, ya uti Selusia numudo yomaloka fedoti sipiku yoti uti Saipulusi mikau ya ho no lusaku nedo ya uti, ⁵Salamisi numudo fedoti, Yuda wenina mono numunatinau Goti hala ya lo oloto molaito, ido Yoni yagi maina minoto ya adinalo li faka libo ne.

⁶Feti nokafo li hona aibo mikau ya moni huloti u Pafosi numudo fedoti yalo ya Yuda we ma hifena lusa hihi aibo sugi polofeti ma huliya Ba-Yesu, ido huliya ma Elimasi ne, loto nebo wewa ya hatula aiye. ⁷Wewa ya aya ebau hiyaba we wenaba Segiusi Paulusigi maina minaito hiyaba we wen-

aba ha mananau nebo we yakafo Goti hala ya holinowe, loto Banabasite Solote ha fulo betiye. ⁸Ha fulo betifa, Elimasi ya huliya mona ya hifena lusa hihi aibo we loto ne. Wewa yakafo loiti ya uwotinafo bulito hiyaba we wenaba ya holi hikitibo monaleka yati li elepa i edanowe, loto onona liye, ⁹Onona lifa, ido Solo, huliya ma Polo, ya lula-halau Weuna Fele mino faito edaibo yakafo Elimasi fefe loto wenu wa edoto fetu lomuibo, ¹⁰Hemo ya Satani olu-fola minane. Ido mona-fana fefe libo mona muki ya uwolafo minane. Ido hote iyanibo monagi, nosámibo idafagi yakafo ukau faitibo ne. Wenaba monala dowa ya li hopa omo uwanibo monaka ya fulitámanabe? ¹¹Hemo fetu fe minaninako, onesa Wenabakafo hofageto nomuga likoto minoto ya hamena ma yaloti fo libo ya wagámanogolane, loto lomuito, ayalo emodoka ya limugi ido midipu ibogi ya aito nomuna likaito anagunu hanu moni wita oto analo liti hanu ilibinabo wenina moni wita-wita o ne. ¹²Idafawa oloto pibo ya hiyaba we wenaba yakafo wa edoto ido Wenaba hala api ilibiyabo ha ya holito elegito holi hikitiye.

Pisidia mikau Antiyoku numudo ya mono onona liyaibo ha

¹³Ena Pologi maina moniyabo weni-nala yagi Pafosi numudo fulitoti sipiku hofa yoti uti Pamufilia mikalo Pega numudo uwato, yaloti ya Yoni fulo betito liwila oto Yelusalemu wiye. ¹⁴Wito, Pega numudokati uti Pisidia mikalo Antiyoku numudo fedae. U fedoti Sabati yalo Yuda wenina mono numunatinau yoti amedoti minato, ¹⁵ido wemakafo lo molaibo ha ido polofeti lufuwa iyabo ha yauti ya hito hulito mono numuna hiyaba we yasi ha fulo betiti fetu lo-biyabo, Mono weninate-motao, li auba

i ledanaibo ha ya lobinune, loti holitima hawa ya lolomalo, loti lobiyae.

¹⁶Feto lobiyato, Polokafo sinoito anagunu mebe-maba oto fetu lobibo, Hemotina Isilaeli weninagi ido eito feka wenina Goti holiya holiyabo yagi ha lanogolobo ya holilo. ¹⁷Lemo Isilaeli wenina Gotite yakafo lemo awatefo-mota holofate ya weuna fi betito, ido Isipika wau uti minabo hamenalo ya hipa yufa fito ya li nuba naba-naba i betito, aubala aubafofo libo yakafo ebawa yaloti idipito wibo ne. ¹⁸Feito idipito hafali mikalo wito melege foti (40) yalo ya minomo uwabo weninawa mona nosámibo molafa, hiyaba dowa loto o betimo wibo ne.

¹⁹Feito ya ido Kenani mikalo wenina afu monalo-monalo seweni (7) ya minabo ya hofu betito mikatana ya lito weninala bibo ne. ²⁰Bitu, ya minomo uwabo melege fo hadeti fifti (450) yaidana li fuloti minabo ne.

Feito minotiti weninane ya hiyaba o betinae, loto hiyabatina we ya li oloto pi biyobo polofeti Samuweli hamenalalo wiye. ²¹Ido aya hamenalo ya Isilaeli wenina yasi Goti fetu loti loga o edabo, Hiyabate we wehudi hiyaba o ledanaibo we ma lumunabe? loti loga o edato, Benisamini yufa figu yauti ya Kisi hipala Solo ya li oloto pi bitu wewa hiyaba o betibo melege foti (40) ya wiye. ²²Feito hiyaba o betito, aliga Gotikafo Solo li fulu edoito ya Defiti hiyabatina we wehudi mino betinaie, loto li oloto pi biye. Bibo we yagunu fetu libo,

Yesi hipala Defiti hala kibo ya nemo hane kiyobo yamaidana oto nenako, fetu anaiye, loto nemo lune-haneu holiyobo idafa muki ya meyalo molanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Sng 89:20) ya nebo ne. ²³Fetu loto ido lo molo ledaibo hala ya hulawa inaiye, loto wewa yufa

figu yauti lemo Isilaeli wenina li nomude waibo we Yesu ya lumibo ne.

²⁴Ido homu Yesu ámibo hamenalo Yonikafo Isilaeli wenina muki lutinahatana elepa iti mono noku i hulanae, loto lo oloto molomo wibo ne. ²⁵Ido mono ononala ya hulanogolaito ya emokafo fetu loto loga o betibo, Hemotina holiyabo ya nemo hema ne, loti holiyae? Nemo wewa ya minámowe. E'e, aliga anaibo we ya nemo efo yamo hinalo ibo idafala li fulu edanobo ya fefe ladámanogolaiye, loto lobiyae.

²⁶Mono weninane-motao, hemotina Abalahamu ouwamela-mota minabo yagi hemotina eito feka wenina Goti holiya holiyabo yagi lemodo hawa li nomude wanaibo ha ya fulu ledaibo ne. ²⁷Yelusalemuka minabo weninagi, ido hiyabatina wegí ya Yesu fefe loti wa edámabo ne. E'e, ido aya weninawa ya Yuda mono numunatinau Sabatiku-Sabatiku ya polofeti lufuwa iyagu yauti hitoti holiti fe minabo wenina ya Yesu sigiya lomuwo ayalo ya polofeti ha labo ya li ibo ne.

²⁸Weninawa Yesu hofu fulinabo ha ya wita abo li oloto piyámafa, hofu fulilo, loti Pailati ilalu huti lomuwo ne.

²⁹Ido emogunu polofeti yasi ha mono lufuwau iyabo idafa muki yama fe edo huloitatu, ege molabo we yasi hono ula ya yá yofoloti liti uti hefana lulau molo edabo ne. ³⁰Molo edafa, Gotikafo fuliguti li sinoi edaiye. ³¹Li sinoi edaito, ido homu Yesu hofu fuliyámabo hamenalo Galili mika fulito Yelusalemu wibo hamenalo emogi maina uwabo wenina ya Yesu fulitoto hofa sinoibo we ya hamena abi loto oloto pito wa edae. Onesa aya weninawa yasi lemo Isilaeli weninate Yesu hala ukuwa lo

oloto molo-molo lobiyae.

³²Yesu hala ukuwa dowa ya lobiyone. Gotikafo Yuda weninate awatefo holofate-mota ya binowe, loto aidena

aubā ito lo molo bibo yama ³³Yesu fuliguti li sinoi edaido yalo ouwametina-mota minonibo yagi eito feka weninagi auba ito lo molo bibo hala onesa moda li hulawa o ledotaiye. Yagunu Gotikafo fetō lotō libo,

Nemo ya onesa hemo hedoto, ya neimo Hipane ya minane,

loto ha mono lufuwau (Sng 2:7) ya nebo ne. ³⁴Ido Gotikafo Yesu fuliguti li sinoi edainako, ula aubala lilitámanaibo ne, lotō hawa ya onae, lotō lilibibo ha ma Goti ya fetō lotō libo,

Nemokafo homu Defiti fele idafa dowa ona nebo idafa yama humunowe, lotō

lo molobo idafawa yama hemotina binowe,

loto ha mono lufuwau (Ais 55:3) ya nebo ne. ³⁵Yagunu eba malekama fetō libo,

Hemokafo fele we ya uka aubala lilitámanaiye, lotō auba ito lane,

loto ha mono lufuwau (Sng 16:10) ya nebo ne. ³⁶Ido Defiti hofawa nebo hame-nalo ya Goti halalo meyalo moloto weninala minagu ya onona limo uto fuliyageto awalafo-mota molo betiyagu ya molo edato hono ula lilitibo ne.

³⁷Nefa, ido wewa me ya ya Gotikafo li sinoi edaibo we ya hono ula lilitámibo ne. ³⁸Yagunu weninane-motao, Yesu idafa feyaibo yakafo lifimate ya hilili o ledaibo ha ya lo oloto molo biyonibo ya holinigilae, lotō holiyone. ³⁹Ido Mosese lo molaibo ha yakafo nosámibo mona-fana muki hilili o ledoto monatina fefe libo wenina minae, lotō lo ledaibo ogo-fuwámibo yama wewa yakafo holi hik-itabo wenina muki ya lifimatina hilili o beti huloto monatina fefe libo wenina minae, lotō lo betibo ne. ⁴⁰Ido polofeti lo molabo ha ya hemotinaloka bitanaiye, lotō wati monilo. Hawa ya fetō labo,

⁴¹Hemotina Goti hamana hiyabo wenina ya holilo. Nemokafo hemotina minabo hamenalo idafa feyanobo

yama makafo idafawa lobibo neko, holi hikito umámadi ne. Idafawa feyanobo ya hemotina wati hatina loiti-loiti kiti u hopa wilo.

loti ha mono lufuwau (Hab 1:5) ya nebo ne, lotō Polokafo lobiye.

⁴²Ena Polote Banabasite Yuda wenina mono numunatina fulitoti unigilaido wenina yasi fetō lobiyaibo, Hofa Sabatiku ya liwila oti loti ha magi onu iti lolumunaiye, loti lobiyaie. ⁴³Lobiti wenina nuba naba mono numunatnauti lumuti Yuda wenina abi loti ido eito feka wenina Yuda mono auba iti holiyabo yagi Polote Banabasite egetina uwato, loitiwa yasi hatina liti Goti aifa li dowa lo ledaibo monala ya fulitámoti li hikito minalo, loti lobi minaiye.

⁴⁴Ena Sabati ma aito, wenina abi loti numuna meya nabau minabo ya Wenaba hala ya holinune, loti loti nuba naba minae. ⁴⁵Nuba naba minabo ya Yuda wenina yasi wa betiti wauwa liti, Polo ha libo ya i fuko edoti hamana hiyae.

⁴⁶Fetō feyato, Polote ido Banabasite holitina holiyámoti fetō lobiyaibo, Yuda wenina Goti hala homu lobinune, lotō moda lobitoto nefa, hawa holi hikito umámoti metina muwabo heimotina ya nomude hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo ya ogofuwámone, loti lanako, lemo ya fulo betito eito feka wenina minado yalo unogoloiye. ⁴⁷Yagunu Wenabakafo fetō libo

Nemokafo hemotina mikau-mikau uti li nomudina wanabo ha lobinae, lotō eito feka wenina lutina-hatina lamena o betinabo weninane ya idipi molowe,

loto ha mono lufuwau (Ais 49:6) ya nebo ha auba ito lolumiye, lotō lobiye.

⁴⁸Ido eito feka wenina hawa ya holiti lutina-hatinau dowa loti holiti Wenaba hala ya dowa ne, loti labo weninawa ya nomudina hofawa minowa-minowa oto

minomo yonigilae, loto weuna fi beti-taibo wenina ya holi hikitae.

⁴⁹Ido mikau-mikau ya Wenaba hala upatoto wifa, ⁵⁰ido Yuda wenina yasi Goti holiya holiyabo wenipa hulitina nebogi ido numudo wenabatina yagi sebatinau fali witunu iyato, Polote Banabasite hamadina hiti li hena naba fe betiti ebatinaloti heni fulo betiyato uwaibo ne. ⁵¹Heni betiyanako, ya wewa loiti hidinalo huwopa itili fuloti Aikoniyamu numudoka uwaiye. ⁵²Uti Yesu ege molabo wenina ya ake naba-naba iyato, ido Weuna Felekafo lutina-hatinau mino faito betiye.

Polote Banabasite Aikoniyamu numudoka mono lobibo ha

14 Ena Aikoniyamu numudo Polote Banabasite ayaida oti Yuda wenina mono numunatinau yoti lo oloto molo biyaito, wenina abi loti Yuda weninagi eito feka weninagi ya ha laibo holiti holi hikitae. ²Feto feyafa, Yuda wenina holi hikitabo yasi eito feka wenina sebatinau fali witunu iti Yesu weninala yagunu sebatina hala-kala lagetoholi nosámibo binae, loti hatina fiyae. ³Feito Polote Banabasite ya aya ebawalo ya hamena fana minoti holitina holiyámoti Wenaba yagunu auba iti lobimo uwaiye. Feto fe minaito, ya Wenabakafo aifa li dowa lo betibo hala holinabo wenina hawa ona hulako ne, loto holinigilae, loto aubala itibibo idafa mona-mona li oloto pi binaibo auba ya we loitiwa biye. ⁴Bito, numuna meya nabau minabo wenina fokiti malekama ya Yuda wenina emotinadoka kelato, ido malekama ya aposolodoka kela.

⁵Feto kelato, aliga eito feka weninagi, Yuda weninagi hiyabatina we yasigi we loitiwa li hena bito hefanagunu hofo beti fulinune, loti hudawatina hi minae.

⁶Feti hudawatina hi minato, Polote Banabasite hawa ya holititi holi uti Liko-

nia mikalo u fedoti Listila numudo ido Debe numudo ido numuna eba ma mino selo keloto nebo ebau yagi moniti ⁷hawa ukuwa dowa ya lobimo uwaiye.

Listila numudo Polote Banabasite lo oloto molaibo hatina

⁸Ido Listila numudo yalo we ma olafo houmalauti hina galidibo ya hanu ogofuto moniyámibo we ma ne. ⁹Aya wewa ya Polo ha lobibo ya holi neto, Polokafo fefe loto wa edoto holibo wewa ya Yesu holi hikito muiito, li faka lo edanaiye, loto holito ¹⁰ya sula fito fetohomuiibo, Higa lala ito sinoiyo, loto auba ito lomuiito, ayalo satomo akaisa ito apito hanu moniye.

¹¹Hanu monito, ido wenina mau naba yasi Polo idafa feyaibo ya wati ha naba loti fetohomuiibo, Aiyo, goti ya wenina ute yaidana oti buliyabo ya lemodoka lomae, loti Likonia hatinalokati ha naba loti lae. ¹²Ena Banabasi ya sugi goti huliya Susi ne, loti molae. Ido Polo ha lo fukoto lo-lo aibo yagunu sugi goti huliya Hemesi ne, loti molae. ¹³Ido sugi gotitina Susi mono numunala ya numuna meya naba hilala feka ya ne. Ido sugi goti Susi sokila hi muibo wegi, ido wenina maugi aposolowa loiti sokila hi binune, loti holiyanako, yagunu sokila hi binaibo wekafo bulumakau wewagi ido ekeni idafa-adafagi lito numuna meya naba hanu welalo ya aiye.

¹⁴Feito feyaifa, aposolo Banabasite Polote hawa ya holiti utinalo owo ya fekaliti wenina naba mau minabo ya lusanigu oluloti loti ha naba loti laibo, ¹⁵Aiyo, hemotina nedafaito idafa ya fe minae? Lemo ya aifa we hemotina yaidana oto minoiye. Lemo ya hawa ukuwa dowa ya lo oloto pi bito hemotina sugi goti hopa idafa holi muwabo ya fulitoti li elepa iti, Goti nomuna hofawa nebo we mika okuluma, ho no ido idafa-adafa mona-mona yau nebo ya li

oloto pibo wema ya kelanae, loto lobiyoiye. ¹⁶Homu aidena emokafo wenina ya heimotina monatina ya molanae, loto waitaibo nefa, ¹⁷eimola monala ya moda li oloto pi lumiye. Emo ya okulumaute ho fulo betito ido idafa hifiyabo ilawa hula lanaibo hamenalo wetina-idafa ya binako, yagunu idafawa feto feyaibo yakafo hiyaba dowa o betibo monala ya itibiye. Itibito, hemotina wati lutina-hatinau ake naba-naba iyae, loto lobiyaiye. ¹⁸Feito lobiyaifa, ido weninawa yasi we loiti ya sokila hi binogolone, loti ilalu huwato, ido Polote Banabasite, hosa naba fiti, E'e, loti lo fuko betiyaiye.

Polo hefanagunu hofabo ha

¹⁹Ena Antiyoku ido Aikoniyamu numudokati Yuda wenina ma loti wenina hatina liyato, hefana fuloti Polo hofae. Hofabo ya fulitaiye, loti holiti ula ya ika oti numuna meya naba hilalauti liti feka uwae. ²⁰Liti feka uwafa, ido ege molabo wenina loti li hona o edato, hofa sinoito numuna meya nabau liwila oto uto leda ya Banabasite Debe numudo uwaiye.

Loitiwa liwila oti Antiyoku numudo Silia ebau uwaibo ha

²¹Ido Polote Banabasite hawa ukuwa dowa ya Debe numudo lo oloto moloti, wenina abi loti li Yesu ege molo betiyaiye. Ena liwila oti Listila numudo, ido Aikoniyamu numudo, ido Antiyoku numudo lo fedaiye. ²²Lo fedoti ya Yesu ege molabo wenina auba iti holi hikito mutiko minanae, loti apito lobimo uwaiye. Apiti lobibo ya feto labo, Leimo ya Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hilalau yonune, loto holinubo ya mikalo meu homu ya hena abi loto ya holinubo ne, loti lobiyaiye. ²³Feto lobiti Polote Banabasite, Monolo nuba abo wenina maunigu-maunigu yauti mono hiyaba we minanae, loti we malekama

wa molo betiti ido wetina-idafa moi iti minoti, Goti lomu-lomu minotiti hiyabatina wewa Wenaba ya holi hikito muwabo we ya analo ya molae.

²⁴Analo moloti Pisidia mikalo monimo uti Pamufilia mikalo yalo uti, ²⁵Pega numudo minabo wenina ya hala ukuwa lobititi Atalia numudo lumuti, ²⁶yaloiti sipiku yoti uti Antiyoku numudo uwaiye. Antiyoku uwaibo ya homu mono wenina ya wewa loiti mono onona linaibo Goti aifa li dowa lo betiyageto ononala linaie, loti Goti analo molato, uti ononawa limo utiti hulageto liwila oti hofa aya ebau aiye. ²⁷Lo fedoti Polote Banabasite yasi mono wenina ya li nuba o betiti Gotikafo we loitiwa adinalo li faka loto auba i betito mono onona liyaibo ha lobiti, ido eito feka wenina holi hikitabo hanu si betibo ha ya lobiye. ²⁸Feito lobiti Yesu ege molabo weninagi hamena fana maina minae.

Kanisole Yelusalemuka nuba minabo ha

15Ido wemoli malekama Yudia mikaloti loti Antiyoku numudo fedoti Yesu mono weninala feti loti api itibiyabo, Hemotina Mosese lo molaibo hala yauti api lilibibo mona ya meyalo moloti Goti anela utinalo fukámanabo ya li nomudina wagámanabo ne, loti api itibi-itibi fe minae. ²Feti itibiyanaoko Polote Banabasite weninawagi auba iti moliya naba fiyae. Hawa yagunu Yesu weninala yasi Polote Banabasite maina holi hikitabo wenina magi ya hona moloti aposolo ido mono hiyaba we minadoka ya uti hama idafa api itibiyabo ha yagunu loyolalo-melo minanigilae, loti Yelusalemuka idipi molato uwae.

³Feti mono wenina ya idipi molato uti Fonisia ebalo ido Samalia ebalo monimo uti eito feka wenina lutina-hatina li elepa iyabo mona yagunu lobi-lobi

omo uwae. Hawa ya Yesu mono weni-
nala holiti lutina-hatinau dowa loti naba
holiyae.

⁴Lutina-hatina dowa lito, ido Polote
Banabasite ya Yelusalemuka u fedito,
Yesu mono weninalagi, ido aposologi,
mono hiyaba wegí yasi aiyo-weiyo naba
lobiyato, Gotikafo ononane linaiye, loto
mino betito ononala liyabo ha ya lo-
biyaiye. ⁵Feto lobiyato, holi hikitabo
wenina ma Falisi we minaguti emotina
yasi sinoiti fetó labo, Eito feka wenina
Goti anela utinalo fukoti Mosese lo mo-
laibo ha li meyaló molalo, loto auba ito
lobinune, loti lae.

⁶Feto lato, ya aposologi mono hiyaba
wegí hawa ya fokito holinune, loti li
nuba oti ⁷hamena fana ha lo yaleka
meleka o minato, Pita sinoito fetó lo-
bibo, Weninane-motao, homu Gotikafo
eito feka wenina ya hala ukuwa lo oloto
molageto ya holiti holi hikito numunae,
loto hemotina minagu yauti nemo ya
weuna fi nedotaibo mona yama moda
holi minabo ne. ⁸Goti lute-hateu wa-wa
aibo wekafo holibo ya eito feka wen-
ina holi hikito numunabo weninane mi-
nae, loti ya holinae, loto Weuna Fele lu-
mibo yamaidana oto biye. ⁹Feito bibo
ya mona eito molo betito, ido mona eito
molo ledámiye. E'e, moda holi hikito
muwanako, lifimatina ya hilili o betiye.
¹⁰Feto nebo nenako, hemotina nedafaito
Goti lula li hala-kala lo edae? Lemogi
ido awatefo-motagi hena ya mofunubo
ya ogofuwámonibo henawa ya nedafaito
li mofu betiyae? ¹¹E'e, feito minámiye.
Wenaba Yesu Kilisto ya aifa li dowa lo
ledaibo monala yakafo li nomude waibo
yaidana oto weninawa yagi li nomudina
waiye, loto holi minone, loto lobiyae.

¹²Feito lobito, mau minabo muki ya
hameme oti minato Gotikafo Polote Ba-

nabasite bito ya aubala itibibo idafa
ya eito feka wenina minagu li oloto pi
betibo ha Polote Banabasite lobiyaito
holi minae.

¹³Ha lobi hulito Yemusikafo fetó loto
lobibo, Mono weninane-motao, ha lobo
ya holifefe loti holilo. ¹⁴Gotikafo ya
nemo weninane minanae, loto homu ya
eito feka wenina minaguti eimola wen-
inala weuna fito hiyaba o betibo mona
ya Saimonikafo lolumito holiyone. ¹⁵Ido
polofeti yagi ha ayamaidana fetó labo,

¹⁶Wenabakafo ha wase ito fetó loto libo,
Aliga nemo liwila oto loto Defiti nu-
munala lukoto lumibo ya hofa huto
numunala u hopa wibo ya lifefe
lanowe.

¹⁷Yagunu wenina malekama yagi ido
eito feka wenina neimo weninane
minanae, loto lo molobo wenina
yagi ya Wenaba wita anabo ne.
Ido eito feka wenina neimo wen-
inane minanae, loto Wenabakafo
idafawa fetó feyaibo ne, loto ¹⁸Wen-
aba homu aidenati idafawa holibo
we yakafo fetó libo ne,

loti ha mono lufuwau (Amo 9:11-12) ya
nebo ne.

¹⁹Yagunu hane-mananeu holiyobo ya
eito feka wenina yasi elepa iti Goti-
doka uwabo wenina ya hena biyáma-
nune, loto holiyowe. ²⁰Hena biyámoto
ha fuló betito feito lobinune, Hob-
hobina sugi gotitina biyabo ya námilo.
Ido hopa li unámilo. Ido idafa henobal-
alo ipili iti hofó fuliyabo ya námilo.
Ido lunu yagi námilo, loto lufuwa i fuló
betinune. ²¹Yagunu aidenauti numudo-
numudo Mosese hala ya lo oloto molo
minato, ido onesa ya ayaidana oto muki
Sabatiku-Sabatiku Yuda wenina mono
numunatina negu-negu ya hitoto holi-
holi o minone, loto lobiyae.

**Eito feka wenina holi hikitabo ya
kanisole wenina yasi
lufuwa i fulo betiyabo ha**

²²Ena aposolo ido mono hiyaba wegi maina mono wenina mau naba muki yagi ha lo fukoti minagu yauti we loiti ma li oloto piti, Polote Banabasitegi maina Antiyoku numudo unae, loti mono wenina hiyabatina we ya huliya Yudasite huliya ma ya Basabasi, ido we ma huliya Sailasi ya li oloto piti lufuwa iti biyato liti uwae. ²³Uwato, lufuwa i fulo betiti feti labo,

Aiyo, lemo aposolo ido mono hiyaba we ya mono weninatina minonibo yasi hemotina eito feka wenina ya Antiyoku numudo minabo, ido Silia ebau minabo, ido Silisia ebau minabo, ya setinane, loto aiyo-weiyo ha fulo betiyone.

²⁴Ena wenina ma lemodokati uti hemotinaloka u fedoti ha labo yakafo lutina-hatinau fiti hatina-manadinu ya li hopaitae, loti labo ha ya holiyone. ²⁵Aya hawa ya holito li nuba oto ha lo fukoto lute-hate li mako moloto we malekama weude fito wewagi Polote Banabasite lute-hate biyonibo wegi maina hemotinaloka idipi molone. ²⁶Wewa loiti ya Wenaba Yesu Kilisto ononala liyainako, yagunu wenina hofi beti fulinune, loti lalafu ae. ²⁷Yagunu

Yudasite ido Sailasite yasi wetinagunu ha lufuwa i fulo betiyonibo yaidana oto lobiyato holinigilae, loto idipi mologeto uwae.

²⁸Ido lemogi Weuna Felegi ya hena magi li mofu betiyámanune, loto fefe loto holiyonibo yagunu mona feti lobinubo ya meyalo molalo. ²⁹Ido sugi goti ya wetina-idafa hofi hi biyabo ya hemotina moi iti námilo. Ido lunu yagi moi iti námilo. Ido idafa

ma henobalalo ipili iti hofi fuliyabo yagi moi iti námilo. Ido hopa- napa li unabo mona yagi molámilo. Hemotina idafa-adafawa ya ekei oti moninabo ya dowa ne. Modae,

loti ha lufuwa i fulo betiyae.

³⁰Wemolima ya idipi molato, uti Antiyoku numudo ya lumuti mono wenina muki li nuba o betiti, lufuwama ya biyato, ³¹hitoti holiti li auba i betiti fulabo lufuwa yamagunu lutina-hatina dowa liye. ³²Feito Yudasite Sailasite ya polofeti minoti ya wenina ya li aila i betiti li auba i betinune, loti ha naba lobi minaiye. ³³Wewa loiti ya hamena fana Antiyoku numudo minaito ya Yesu mono weninala yagi you amena mona ya mino betinaiye, loti wenina idipi molabo weninaloka ya liwila oto unaiye, loti idipi molae. [³⁴Idipi molafa, Sailasi ya aifa meleka minanowe, loto aifa ne.] ³⁵Ido Polote Banabasite Antiyoku numudo minoti yalo emotinagi wenina malekamagi Wenaba hala api itibiti lo oloto molo-molo o minae.

**Polote Banabasite houna
iyaibo fuko filiga-filiga aibo ha**

³⁶Ena aliga Polokafo Banabasi feti lo-muib, Numudo-numudo uto Wenaba hala lo oloto biyonibo ya mono weni-nate holi hikito muwabo monatina wa betinoiye, loto liwila oto unune, loto lo-muito, ³⁷Banabasikafo Yoni huliya ma Maki yagi ilimito maina unune, loto holifa, ³⁸ido Polokafo emogunu holibo ya Pamufiliaka fulo ledoito wito lemogi maina onodo aguwámoniboma nenako, iliminoibo ya fefe ladámanogolaiye, loto holiye. ³⁹Feito holibo yagunu moliya naba fiti, wewa loiti ya fokiti eito-eito uwaito, Banabasikafo Maki ilim-ito sipiku yowaito Saipulusi ebau ya uwaiye. ⁴⁰Ido Polokafo Sailasi ya ilim-ito maina uwaito, ya mono wenina yasi Wenaba aifa li dowa lo ledaibo monala

ya hemotina unaido maina mino betinaiye, loti lobiyato, ⁴¹ Silia ebau ido Silisia ebau yau moniti monolo nuba o-o abo wenina ya li auba i betimo uwaiye.

Timotite Polote maina uwaibo ha

16 Ena Polo ya Debe numudo fedoto, uto ya u Listila numudo fedito, yalo Yesu ege molaibo we ma huliya Timoti ya ne. Hipawa olafo ya Yuda wena holi hikito muibo wena ya ne. Ido melafo ya Giliki we ne. ² Ido mono wenina Listila numudo minabo ido Aikoniyaumu numudo minabo yasi hipawa monala dowa loto wa-wa edabo ne. ³ Ido hipawa Timoti ya Polokafo ilimito unowe, loto holibo ya Yuda wenina muki mika yalo minabo yasi melafo ya Giliki we ne, loti holiyabo yagunu Polokafo Goti anela ulalo fuko edaiye. ⁴ Fuko edototo ya numudo-numudo monimo uti aposolote mono hiyaba wete Yelusalemuka minabo yasi, Feto feyanae, loti labo ha ya lobiti, hemotina hawa ya li meyalo molalo, loti holi hikitabo wenina ya lobimo uwaiye. ⁵ Feto lobiyato, ya monolo nuba o-o abo wenina holi hikitina ya aubafofo lomo yoitto, ya ido hamena-hamena wenina ma loti onu itiko minae.

Polokafo Masedonia we ya wamoku wa edaibo ha

⁶ Ido Polo maina moniyabo weninagi Asia ebau uti, hala lobinune, loti feyafa, Weuna Felekafo hanu ya hu betito, Filigia ebau ido Galesia ebau ya numuna meya nedo-nedo monimo uwae. ⁷ Monimo uti Misia eba onuwalo ya utiti Bitinia ebau ya unune, loti holafa, Yesu Weuna yakafo hanu hu betito, ⁸ ya Misia uta moloti Tolowasi numudo lomae. ⁹ Lumuti yalo lubuka Polokafo idafama wamoidana waibo ya we makafo fetu lomuibo, Hemo ya Masedonia ebateu ya loto adelo li faka lananiyo ano,

loto auba ito lomuiye. ¹⁰ Feto lomuito, Polo ya wamoidana waito, lemo ya Gotikafo hawa ukuwa dowa ya lobinae, loto Masedonia ebau lilifi molaiye, loto holiyoninako, yagunu unune, loto ayalo ya huwamenate li henemu one.

Lidia lula-hala li elepa ibo ha

¹¹ Lemo sipiku yoto Tolowasi eba ya fulitoto fefe loto u yaila Samotelesi ebau ho nokafo li hona aido ya fedoto, ido uto leda ya Neyapolisi numudo ya u fedone. ¹² Fedoto sipikuti lumuto u Filipai numudo u fedone. Homu aya ebalo ya Lomu wenina ya fedoti numuna meya naba hu unabo ebawa Masedonia mikau Filipai ya huliya nebo numudo yalo hamena malekama minone.

¹³ Ido Sabatiku ya numuna meya naba ya fulitoto no nabalo uto Yuda wenina ya Goti lomu-lomu abo eba nefe? loto holito ebawalo ya uto amedoto yalo wenipa nuba oti minabo ya ha lobiyone. ¹⁴ Ha lobiyogeto, wenipa holiyagu yauti eito feka wena ma Goti weuna-lula-hala muibo wena huliya Lidia ya Taiyataila numudo yalo lafo-lafo dowa-idafa luthisi libo idafa yalo hefana onona libo wena yakafo ha lonibo ya holiye. Holito, Wenabakafo wenawa lula-halau onona lito, Polo ha lobibo ya holito holifefe loto holito holi hikitiye. ¹⁵ Holi hikitibo wena yagi ido weninalagi noku iyado ya emokafo lolumibo, Hemotina ya nemo Wenaba holi hikito muiye, loti holitima ya numunaneu yoti minanae, loto auba ito lolumito, O, loto yowonibo ne.

Polote Sailasite nala fiyaibo ha

¹⁶ Hamena ma Yuda wenina Goti lomu-lomu abo ebalo ya unune, loto uto houba-naba olu ma Satani himiwela mino edaibo ya hatula one. Satani himiwela yakafo oluwa welalo ha molaito, faluku aibo ha ya lo oloto molomolo aito wenina yasi ha libo ya holin-

une, loti meina fi-fi ato, oluwa yawala ya hefana wa nabo we buliyabo ne. ¹⁷Oluwa yakafo Polokele lemogi legelege loto ha naba loto feto libo, Wemoli yaleka yasi li nomude wanabo mona yagunu lobi-lobi minabo ya akaisa yoto nebo we houba-naba wela minae, loto ha naba loto lobi-lobi o ne. ¹⁸Feito hamena-hamena ya ilalu huto lo-lo fe neto Polokafo eleka fito elepa ito Satani himiwela feto lomuibo, Nemo Yesu huliyalo lohomowe. Hemo ya olu lulau yauti yoto uwo, loto lomuibo, ayalo ya fulo edoito wiye.

¹⁹Ena olu yawala wemasi hefana naba liti nuba abo mona ya hulibo yagunu holiti Polote Sailasite adinalo-hidinalo liti ika-ika oti, maketilo yalo hiyaba we nuba oti minado idipiti uti, ²⁰ha li fefe lo-lo abo we nomudinalo ya li sinoi betiti feto lobiyabo, Yuda we loiti ya numunatelo loti lute li hopa o ledoti ²¹mona ma api lilibiyabo ya lemo Lomu wenina ya lito meyalo mologetoma ya lo molaibo hate ya fukanubo ne, loti lae. ²²Feto lato, wenina nuba naba minabo yagi we loiti ya apiti hofu beti minato, ha li fefe lo-lo abo we yasi utinalo owo li fuloti inafagunu hofu betilo, loti lobiyae. ²³Feto lobiyato, inafagunu hofu betiti idipiti uti nala numugu yau fulu betiti, nala numugu hiyaba we ya feka utanaie, loto hiyaba o, loti aubafofo loti lomuwa. ²⁴Lomuwa hiyaba we yakafo ha labo ya holito wewa loitima idipito uto ofugu nala numuna lulau lusaku ofugu yau fulu betito ya ya naba odoti fukabo ya hidinalo li hiki lo betiye.

²⁵Ena luwaila akaila ya Polote Sailasite Goti lomuti mono nama loti ebola laito nala fiyabo we malekama ya notina holi minato, ²⁶ena mima naba haita aito, nala numuna lagi ya momoga oto, ido nala numugu hanu muki ya haita aifa si godito, nala fiyabo we muki adinalo-hidinalo auba ibo nala ainigunu lifefe

labo ya nala iyabo ya muki hololofa oto mikalo limo iye. ²⁷Limo ito, nala numugu hiyaba wekafo uwo unaiguti sinoito, hanu muki sito godibo ya wato, Aiyo, nala fiyabo we ya holi utae, loto holibo yagunu mila naba ya hebelauti ika oto eimola ula ya hofu fulinowe, loto aito ²⁸Polokafo sula fito lomuibo, Uka li hopaitamo. Lemo muki me ya ya minone, loto ha naba loto lomuibe. ²⁹Lomuibo, hiyaba we ya le itano, lomuto Polote Sailasite minaido oluloto loto hidinalo hina obula fito ula ololo aiye. ³⁰Ena numuguti idipito feka uto lobibo, We hofawe, nemo igaidana feyoto li nomune wanaibo ne, loto loga o betiye. ³¹Loga o betito, liwila oto laibo, Wenaba Yesu holi hikito munanibo ya li nomuga wanaibo ne. Hemogi weninakagi ya feto feyalo, loto lobito ³²emogi weninalagi Wenaba hala ya lobiyae.

³³Ido aya hamenalo luwaila ya idipito uto utinalo mainafa fiyabo ya no i betito, ido emogi ido weninalagi ya mono noku i betiye. ³⁴Mono noku i betito, we loitima idipito numunalau yoto wetina-idafa hofu hi betito, weninalagi Goti holi hikito muwabo yagunu ake naba-naba iyae.

³⁵Ena ho libo ya ha li fefe lo-lo abo we yasi himiwe hiyaba we ya nala numuna hiyaba we nedo yalo uti we loiti nalauti wina betiyo, loti lomuilo, loti idipi molae. ³⁶Idipi molato, uti lomuwato, nala numuna hiyaba wekafo holito Polo feto lomuibo, Ha li fefe lo-lo abo we yasi hemote ido Sailasite nalauti wina betiyo, loti ha fulu nedanako, yagunu onesa ya nala numuguti lumuti holoti wiliyo, lobiyae. ³⁷Feto lobifa, Polokafo himiwe hiyaba we feto lobibo, Lemo ya Lomu wenina ona minoifa, hate holiyamoti wenina nomudinalo mainafagunu hofu ledoti nala numugu fulu ledoti aboma nenako, onesa ya lemo faluku oti lilifi molanigili lafe?

E'e, feito aguwámanoiyē. Eimotina loti lilimi feka ledalo, loti lobilo, loto lobiye.

³⁸Ha lobibo holiti uti ha li fefe lo-lo abo we lobiyato, Polote Sailasite Lomu we ona minaiye, loti holiyabo yakafu holi bito, ³⁹we loiti minaidoka loti fetu lobiyabo, Lemo fetu feyonibo yagunu miluma holiyone, loti nala numugu yauti idipi feka moloti numuna meya naba melo ya fulitoti wiliyo, lobiyae. ⁴⁰Fetu lobiyato, Polote Sailasite nala numugu fulitoti Lidia numunalau ya uti monolo nuba o-o abo wenina ya li nuba o betiti auba i betinaibo ha ya lobiti fulu betiti uwaiye.

Tesalonaika wenina yasi Polote Sailasite hofu betinigiabo ha

17 Polote Sailasite ya uti Amifipolisi numudo u fedoti yaloti ya u Apolonia numudo ya u fedaibo ido yaloti u Tesalonaika numudo u fedaito, yalo ya Yuda wenina mono numunatina ma ne. ²Ido Polokafo Yuda mono numugu yoi-yoi aibo monala ya moloto Sabati foliwa hamena tili (3) yalo mono numugu yoto weninagi nuba abo ya mono lufuwa yauti hitoto api itibibo ³Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ula ogofu naba holito fulitoto sinoiye, loto ya Goti hala lufuwa iyagu ya fetu libo ne, loto api itibito fetu lobibo, Yesu hala ukuwa lobi-lobi obo wewa ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ona ne, loto lobiye. ⁴Fetu lo oloto bito, Yuda wenina malekama ya hawa holi hikito muti Polote Sailasitedoka kelato, ido Giliki wenina Goti holiya holiyabo wenina abi yagi ido wenipa ma hulitinagi wena abi yagi ayaidana oti loiti yaleka u kelae.

⁵Fetu feyafa, Yuda we yasi fetu feyabo yagunu ya wauwa liti lutina-hatinau nosámibo holiti ya maketilo uti wenina mona nosámibo fe-fe oti moniyabo ya li nuba o betiti, emotinagi numuna meya nabau uti fina finune, loti sebatinau

fali witunu iti, oluloti uti Polote Sailasite adinalo-hidinalo liti ya wenina nuba naba minabo nomudinalo idipito anune, loti Yesoni numunalo u fedoti moni wita afa, ⁶li oloto piyámae. Li oloto piyámoti ya Yesonigi ido Yesu mono weninala malekamagi ya adinalo-hidinalo liti ika oti numuna meya naba hiyaba we minadoka idipiti uti hai moloti labo, We loiti ya mikau-mikau moniti lutina li hopa o beti-beti abo we yaumati onesa lemodoka ato, ⁷Yesonikafo li houna i betito numunalau aifa li dowa lo betiye. Aifa li dowa lo betito, we loiti yasi hiyabate we wenaba Sisa hala ya meyalo molámoti, hiyabate we wehudi ma nebo huliya Yesu ne, loti laiye, loti lobiyae. ⁸Fetu lobiyato, wenina nuba minabo ido numuna meya naba hiyaba we yagi hawa ya holiti sebatina hala-kala lito, ⁹Yesonigi Yesu mono weninala malekamagi ya hefanatina ya ha lo-lo abo numugu ya molanae, lato li molato, wina oti idipi molato uwae.

Polote Sailasite Belia numudo onona liyaibo ha

¹⁰Ena lubuka Yesu mono weninala yasi Polote Sailasite Belia numudoka idipi molato, yalo u fedoti Yuda wenina mono numunatinau yowaiye. ¹¹Yowaito, ya Belia wenina monatina yakafu Tesalonaika wenina monatina li fulu edaito hala ukuwa dowa ya li lutina-hatinau moloti dowa loti naba-naba holiti hamena-hamena mono lufuwa ya hitoti Polo hawa libo ya ona nefemo? Holifefe lanune, loti fetu fe minae. ¹²Ido Yuda wenina ya abi loti holi hikitato, ido Giliki wenipa hulitina nebo wenipa abi loti minabo yagi ido Giliki wemoli abi loti minabo yagi Wenaba Yesu holi hikito muwae.

¹³Holi hikito muwato, Yuda wenina Tesalonaika numudo minabo wenina yasi Polokafo Goti hala Belia numu-

doka lo oloto molaiye, loti labo ha holiti Beliake uti wenina nuba naba minabo fina fi binae, loti sebatinau fali witunu iyae. ¹⁴Yagunu Yesu mono weninala yasi Polo ya ho no anawaleka yoimaleka ilifi molato wifa, Sailasite Timotite ya Belia numudo minaiye. ¹⁵Minaito, we-moli Pologi moniyabo we yasi ilim-iti Atenisi numudo lo fedoti yalo fulo edato, Polokafo Sailasite Timotite aloko nemodoka aliyo, loto lobilo, loto lobibo ha ya liti liwila oti Belia numudo uwae.

Polokafo Atenisi numudo minabo wenina lobibo ha

¹⁶Ena Polokafo we loiti hiyabatina o minoto ya numuna meya nabau ya sugi goti ya abi minabo wato lula-halau hena aiye. ¹⁷Hena aibo yagunu Yuda mono numugu uto Yuda wenina yagi, ido Giliki wenina Goti holiya holiyabo yagi ha lo yaleka meleka oti, ido hamena-hamena maketilo minabo wenina yagi ha loyolalo-melo o minae. ¹⁸Feto fe minoti, api itibiyabo wenina hulitina Epikuliyani ne, loti labo, ido maleka ya hulitina Sitowiki ne, loti labo yasi Pologi moliya-kaliya fiyae. Moliya fiyabo wenina malekasi fetu labo, Ha mananau minámibo we yakafo nedafaiye loto liye? loti lae. Fetu lato, Polokafo Yesu hala ukuwa dowagi ido fuliguti sinoibo hala yagi lo oloto molo bito, malekamasi fetu labo, Wenina eito ebamaukati sugi gotitina magunu lo oloto molaiye, loti lae. ¹⁹Fetu loti ya ilimiti Aleyopagusi obulalo kanisole mau minagu u fedoti yalo fetu lomuwbabo, Hemo ha hofawa api itibiyababo yama lolomageto holinune. ²⁰Ha lanibo ya u eito uto hawa yaidana oto homu holiyámibo nenako, yagunu ha monala ya holifefe loto holinune, loti lomuwbao. ²¹Fetu lato, hamena-hamena Atenisi wenina muki yagi, ido wenina eito ebauti loti yalo minabo wenina yagi

ha hofawa mona yagunu moliya-kaliya fitiko minae.

²²Feito Polokafo Aleyopagusi obulalo kanisole nuba minagu nomudinalo sinoito ya fetu lobibo, Atenisi numudo minabo weninao, nemo wa betiyobo ya gotitina ya aubafofo loti holi hikito bibi o minae. ²³Yagunu numunatina meya nabau ya monito gotitina ya fefe loto wa betito, ido mono folomo ma wa obo ya lufuwa feito neto hitobo, me ya goti ma lemo wa edámibo we idafala ne, loti lufuwa iyabo ne. Fetu lufuwa iyabo idafa wagámabo idafa lutina-hatina-weudina muti moni minabo idafawa hala ya nemo lobiyowe. Holilo.

²⁴Gotikafo mika okuluma ido idafa-adafa muki yau nebo ya li oloto pibo we ya mika okuluma Wenaba yamo ya mono numuna naba wenina adinagunu huwagu yau minámabo ne. ²⁵E'e, muki idafa li oloto pibo we yakafo nomude hofawa nebo monagi, ido wete-mulagi, ido idafa-adafa muki malekamagi ya wenina muki lumu-lumu o minabo nenako, wenina masi idafa o nedanae, loto idafa magunu wita anaibo we ya minámiye. ²⁶E'e, ido idafawa li oloto piyámibo hamenalo ya mikalo minanubo hamenato ya moloto, ido yalo minanae, loto minanubo ebato ya moda hona molo ledaiye. Hona molo ledoto hana we mako li oloto pido welokati yalotiko mikau-mikau wenina minanae, loto wenina afu mona-mona muki ya li oloto pimo wiye. ²⁷Fetu feyaibo ya witane anae, loto holito aiye. Fetu feyaibo ya wenina ya witala omo unabo uti li oloto pi edanigilafa, ido emo ya lemo muki minonidokati ya faiga minámiye. ²⁸E'e, emodokati nomude hofawa minomino onibo mona ya lito, auba lito ya moni-moni minone. Ido hemotina minaguti nama lufuwa iyabo we masi fetu labo, Lemogi ya olufola minone, loto lufuwa iyabo ne.

²⁹Ena olufola minoninako, Goti ya sugi goti hefana golife ido siluwafe yaidana oto nebo, wenina ha manadin-auti adinagunu lifefe labo idafa yaidana oto ne, loto fetu hate kiyámokelo.

³⁰Feito minámiye. Homu Gotikafo ya idafawa holifefe ladámabo wenina hanu biyámifa, ido onesa muki wenina mikau-mikau minabo ya fetu lobibo, Hemotina lutina-hatina li elepa iyalo, loto auba ito lobiye. ³¹Lobibo ya lifima ha liwila oto lumunaibo hamena ya moloto, aya hamenalo ya ilifi molaibo wekafo fefe loto lifimate lumunaiye. Feito wenina muki, Ya onae, loti holinae, loto wewa fuliguti li sinoi edaiye, loto lobiye.

³²Fetu lobifa, fuliguti sinoibo ha yagunu lobibo holiti malekama hamana hiyafa, malekama yasi fetu lomuwbabo, Hamena ma idafawa yagunu hofa lageto ya holinune, loti lomuwa. ³³Fetu lomuwbato, Polo ya kanisole nuba agu yauti fulu betito wito ³⁴we masi ege moloti holi hikita. Holi hikitabo weninawa minagu yau Aleyopagusi kanisole we huliya Diyonisiusi yagi wena ma huliya Damalisi yagi ido abi malekamagi ya minae.

Polo Kolinti numudo onona libo ha

18 Aliga ya Polo Atenisi numudo ya fulitoto, Kolinti numudo ya uto ²yalo Yuda we ma huliya Akuila hatula aiye. Wewa ya Pontusi ebau hedabo ya olonafo Pilisila yate homu Itali ebau minaifa, eba hiyaba we wenaba Kolodiysi yakafo Yuda wenina muki Lomu numudo minabo ya ebate fulitalo, loto idipi molainako, yagunu loitiwa ya onesako Itali ebaukati aiye. Aito, Polokafo wa betinowe, loto loiti minaido uto ³loiti ya seli numuna lifefe lo-lo abo ya Polo yagi yaidana hefana onona libo we ma nenako, yagunu numunatinau maina minoto onona maina liyae. ⁴Onona maina liyato Sabatiku-

Sabatiku ya Polo uto Yuda wenina mono numunatinau yoto Yuda wenina ido Giliki wenina hatina liyoto holi hikitanae, loto auba ito lobi-lobi aiye.

⁵Ido Sailasite Timotite Masedonia ebauti aito Polo ya hamena-hamena lo oloto molo-molo o nebo onona yako lito ido Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ona ya ne, loto Yuda wenina ya li oloto pi bifa, ⁶hala holámoti hamana hiyato, Polokafo ulalo owo lito huwopa kelaibo ya itili oto fetu lobibo, Lifimatina ya nemodoka minámanogolaiye. E'e, Heimotinaloka minanaiye. Yagunu onesa fulu betito eito feka wenina minagu lo oloto molanogolowe, loto lobiye.

⁷Fetu lobito fulu betitoto uto numuna ma mono numuna selo negu yau yoiye. Numunawa ya we ma huliya Titiusi Yasisusi Goti ya weuna-lula-hala muibo we numunala ne. ⁸Ena Yuda wenina mono numunatina hiyaba we Kilisipusi yagi weninala muki yagi Wenaba holi hikito muwato, ido Kolinti numudo minabo wenina hala ukuwa dowa holiyaguti wenina abi loti ya holi hikito muti mono noku iyae.

⁹Lubuka ma Polo wamo waigu yau Wenabakafo fetu loto lomuibo, Wenina holutina holámoto, ha lobi-lobi anibo mona ya fulitámo. ¹⁰Yagunu nemo ya hiyaba o hedoto aya numuna meya nabau yau weninane abi lanako, yagunu we makafo li nosámibo hedanaibo we ma minámiye, loto lomuiye. ¹¹Fetu lomuibo yagunu Polokafo aya ebawau ya melege makomagi ma hofalau pito (1 1/2) ya Goti hala api itibi ne.

¹²Ido Galio ya Akaiya ebau hiyaba aibo hamenalalo ya Yuda wenina yasi lutina-hatina li mako moloti Polo ya li halo molo edanune, loti ha lifefe lo-lo aibo we nedoka ilimiti uti ¹³fetu labo, Wewa yakafo Goti weudina-lutina-hatina ya munae, loto hatina fibo ya

mona api itibito monawa meyalo molatoma lo molaibo ha ya fukanigilae, loti li halo molo edae. ¹⁴Feti li halo molo edato, Polokafo hawa ya liwila oto lobinowe, loto feyaifa, Galiokafo Yuda wenina feti lobibo, Aiyo, hemotina Yuda wenina, aya we yakafo wenina hotina ifemo, ido eito mona nosámibo molaibo ha ya lonomabo neko, fefe loto holiyadi ne. ¹⁵Feito nefa, hemotina ya hagi, ido hulinagi, ido heimotina lo molaibo hatinagi yagunu moliya fiyabo ya heimotina yasi hawa ya lifefe lalo. Ha yaidana oto ha ya holinobo ya lifefe ladámanobo ne, loto lobito ¹⁶ha lifefe lo-lo abo numuguti idipi fulalo, lito himiwe yasi idipi fulato feka uwae. ¹⁷Feka uti muki yasi Yuda wenina mono numuna hiyaba we huliya Sostenesi ya wa edoti analo-hinalo liti ha lifefe lo-lo abo numuna holaleka oloto yalo hofa minafa, Galio yakafo wa betito idafawa yagunu hala abi kiyámiye.

Polo liwila oto Antiyoku wibo ha

¹⁸Ena Polo ya Kolinti numudo hamena fana minomo yototo Yesu mono weninala fulo betitoto Silia ebau unowe, loto sipiku yoito, Pilisilate ido wanafo Akuilategi sipiku yoti Silia ebau emogi maina uwae. Maina uwato, ido homu Senkilia numudo fulitoto unogolaibo hamena ya ha ma auba ito lo molo muibo yagunu atala opala fukaiye. ¹⁹Atala opala fukaito, uti Efesusi numudo fedoti yalo Pilisilate Akuilate ya fulo betitoto eimola ya Yuda wenina mono numunatinau yoto Yuda wenina yagi ha loyolalo-melo o minae. ²⁰Feto fe minato, masi lomuwafo, Hemo ya hamena fana lemogi minanane, lomuwafo, liwila oto lobibo, E'e, loto lobiyae. ²¹Feto lobito fulo betitoto unogolaibo hamena feti lobibo, Gotikafo nemo ya hofa liwila oto anane, loto holinaibo ya liwila oto

hemotina minado ya anogolowe, loto lo molo betito, sipiku yoto Efesusi numudo fulitoto wiye. ²²Fulitoto uto Sisalia ebau fedoto mikalo lumuto uto mono wenina nuba minadoka yoto aiyo-weiyo lobitoto aliga yaloti lumuto Antiyoku numudo liwila oto wiye.

²³Antiyoku numudo liwila oto uto yalo hamena ma minototo ebawa fulitoto Yesu ege molabo wenina muki adinalo li faka loto auba itiko holi hikitanae, loto Galesia ido Filigia ebau yau numudo-numudo monimo wiye.

Apolosikafo Efesusi numudo lo oloto molaibo ha

²⁴Ido Yuda we ma huliya Apolosi ya Alekisadilia numudo hedabo ya fulitoto Efesusi numudo loto ne. Aya wewa ya ha mananau nebo we mono lufuwa ya hitoto holi hulibo ne. ²⁵Ido ha mono api ilibiyabo weninala ya Wenaba hanulalo moninabo mona ya moda api ilibiyato, holifefe loto holibo ne. Ido idafa naba ne, loto Yesu hala ya auba ito lo oloto molo bi-bi o nefa, Yoni noku i betibo mona yagunuko holiye. ²⁶Wewa wenina holiwila holámibo ya Yuda wenina mono numunatinau auba ito api itibito, Pilisilate Akuilate ha libo holiwila numunatinau ilimiti uti aifa li dowa lo edoti, Goti hanula moninaibo ya ma onu iti fefe loti api ilibiyaiye.

²⁷Ena Apolosi ya Akaiya ebau unowe, loto holito, Yesu mono weninala yasi aiyo-weiyo lo edanae, loti Yesu ege molabo wenina yalo minado ya lufuwa i fulo betiyae. I fulo betiyato, uto numudo fedoti Goti aifa li dowa lo betito Yesu holi hikito muwabo wenina ya auba ito adina li faka liye. ²⁸Yagunu uto wenina nomudinalo ha auba ito Yuda wenina ha laboma li yoima o edoto, mono lufuwa hitoto feito Yesu ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ne, loto api itibi-itibi aiye.

**Polokafo Efesusi numudo
lo oloto molaibo ha**

19 Apolosi ya Kolinti numudo neto, Polo ya hanu luwa fi yoto uto lumuto Efesusi numudo fedoto yalo Yesu ege molabo wenina malekama li oloto pito ²feto loto loga o betibo, Hemotina Goti holi hikito muwado ya Weuna Felekafo lutina-hatinau mino betife? loto loga o betito, emotina yasi liwila oti lomuwafo, E'e, Weuna Fele ne, loto ma holiyámonibo ne, loti liwila oti lomuwafo. ³Lomuwafo, Polokafo feti lobibo, Yagunu ya hemotina nena ha holiti mono noku iyae? loto loga o betito, Yoni hala api lilibiyabo ya holito mono noku iyone, lomuwafo.

⁴Feti lomuwafo, Polokafo feti lobibo, Yoni ya wenina monatina nosámibo metina muti, lutina-hatina li elepa iyabo wenina ya noku i beti-beti o minoto, ido Yuda wenina feti lobibo, Hemotina ya nege anaibo we ya holi hikito muilo, loto lobiye. Wewa lo edaibo ya Yesu ya ne. ⁵Hawa libo ya holiyabo Yesu huliyafo ya noku iyae. ⁶Noku iyato, Polo anagunu manadinalo molaito, Weuna Felekafo lutina-hatinau mino betito lowa-lawo ha loti Goti hala lo oloto molafo. ⁷Feti lo oloto molabo wemoli ya tuwelu (12) wemoli minae.

⁸Ena igana tili (3) Polo yalo minoto, Yuda wenina mono numunatinau yoto wenina minabo ya hatina finowe, loto Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hala ya fokito auba ito lobi-lobi aiye. ⁹Auba ito loyolalo-melo nefa, wenina malekama lutina-hatina gedibo holi hikítámabo yasi wenina nomudinalo Wenaba hanula idipibo mona ya hamana hiyae. Yagunu Polo fulo betito Yesu ege molabo wenina idipito uto hamenahamena ya Tilanusikafo ha lo oloto molaibo numunalau yau yoto wenina yau minabo yagi auba ito loyolalo-melo aiye.

¹⁰Ido melege loiti yalo Polo feti femo wito yagunu Yuda ido Giliki wenina muki Esia ebau minabo yasi Wenaba hala ya moda holiti, malekama holi hikítato, malekama holi hikítamafo.

**Sifa hipala-mota Satani himiwela
li fulabo ogofuwámabo ha**

¹¹Gotikafo eimola aubala idipibo idafa aubafofo libo mona idipinaife, loto auba ya Polo analo molaito, idafawa naba ya idipi-idipi aiye. ¹²Yagunu wenina yasi Polo lafo-lafola ido ulalo owo ya ulalo libo idafawa ya liti idafa i hiliyabo wenina minado uti utinalo molato, idafa i hiliyabo ya li faka lito, ido Satani himiwela lutina-hatinau mino betiyabo yagi fulo beti itoti u-u ae.

¹³Ena Yuda wenina malekama eba nedo-nedo moniti Satani himiwela wenina lutina-hatinau mino betiyabo li fulabo onona li minabo we yasi Wenaba Yesu huliyafo li fulo betinune, loti feti labo, Ha auba ito lobiyofo. Holilo. Yesu ya Polo lo oloto molaibo huliyafo wenina fulo betiti wilo, loti lobi-lobi ae. ¹⁴Ido Yuda we ma sokila hi muwabo we hiyabatina we Sikefa ya hipala-mota seweni (7) yasi Satani himiwela wenina lutina-hatinau mino betiyabo li fulabo ononawa ya liyabo ne. ¹⁵Ononawa liyabo ya fo hamena ma Satani himiwela yakafo liwila oto feti lobibo, Yesu ya wa edoto, Polo yagi wa edoboma nefa, hemotina ya hema ma minae? loto liwila oto lobiye. ¹⁶Lobito, Satani himiwela lula-halau mino edaibo we yakafo ayalo wemoliwa muki ya auba ito hofi betito, li yoima o betito utinalo owo ya fekali-makali aito utinalo lunutina bubu lito, numunauti lumuti holi uwae.

¹⁷Hawa ya Yuda wenina ido Giliki wenina Efesusi numudo minabo ya holiti holi naba-naba bito, Wenaba Yesu huliya ya li faka lae. ¹⁸Ido holi hik-

itabo wenina minagu yauti wenina abi loti yasi lutina-hatina li elepa iti wenina nomudinalo monatina nosámibo molo-molo abo yama ya li oloto pito lomo uwae. ¹⁹Ido wenina abi loti ya hifena-lusa hi-hi abo yasi loti hifena-lusa ha lu-fuwa iyabo bukutina ya liti loti wenina nomudinalo soku hiyabo ne. Ido hifena-lusa bukutinawa soku hitabo ya meinala ya hitabo hefanala siluwa fifiti tauseni (5000) yaidana ne. ²⁰Feito Wenaba hala ukuwa ya auba ito mikau-mikau up-atomo wibo ne.

²¹Feito idafawa hulido ya Weunakafo Polo lomuito holibo ya Masedonia ebau ido Akaiya ebau uto Yelusalemu ya unowe. Uto yalo minototo ya Lomuka yagi unowe, loto holiye. ²²Feto loto holibo analo li faka libo we loiti Timotite Elastusite ya Masedonia ebau yau idipi moloto eimola ya Esia mikalo hamena malekama yalo ne.

Efesusi numudo fina fiyabo hatina

²³Ena aya hamena yalo Wenaba hanula itibibo mona yagunu wenina finakona ha naba-naba lomo uwae. ²⁴Ido yalo siluwagunu ekeni idafa lifefe lolo aibo we ma nebo huliya Demitiliusi yakafo sugi goti huliya Atemisi mono numunala fefeluma aibo hefola efoma ya siluwagunu lifefe libo ya hefana onodo liyabo weninala onona liyato, wenina idafawa wati meina fi-fi anako, yagunu hefana naba li-li ae. ²⁵Ido wewa yakafo onodo we ido onona yaidana oti liyabo we li nuba o betito feto lobibo, Weninate, holilo. Leimo ononawa liyonibo ya meina naba-naba li minonibo, ya holi minae. ²⁶Holi minoti ido wewa Polo yakafo loto mona molaibo ya moda wati holi hulae. Emokafo feto libo, Wenina adinagunu goti fefelumatina lifefe labo ya goti idafa hula minámiye, loto auba ito lobito, wenina abi loti ya hawa holiti ona liye, loti holi hikita. Ido

Efesusi numudo meleka yagi feto feto ido Esia ebau-ebau yagi mona yaidana oto molaie. ²⁷Feito mona moloto ha libo yagunu wenina yasi leimote meina ononate ya nosámiye, loti lanigilae. Ido yako minámiye. Gotite Atemisi mono numunala ya dowa loto wa edámanigilae. Ido aya gotiwama Esia muki mikau-mikau minabo wenina ido mikau-mikau minabo wenina ya ebola lo-lo minabo gotiwa ya aifa wena ne, lanigilae, loto lobiye.

²⁸Feto lobito, wenina mau naba minabo ya hawa holiti sebatina halakala naba-naba lito, ya apito ha naba loti feto labo, Atemisi ya lemo Efesusi minonibo wena nabate ne, loti ha naba-naba moloti lo minae. ²⁹Feti ha naba lo minoti wenina muki numuna meya nabau minabo ya hai molo filigafiliga oti we loiti Masedoniakati Polo ege uwaibo hulitina Gaiyusi ido Alistakusi ya adinalo-hidinalo liti ika oti idipiti numuna nabau wenina nuba o-o abo ebalo oluloti uwae. ³⁰Oluloti uwato, ido Polo yakafo wenina nuba minabo nomudinalo uto lobinowe, loto holifa, Yesu ege molabo wenina yasi feto feyámanaiye, loti li hiki lae. ³¹Feto feyato, eba hiyaba we malekama Polo weninala minabo yasi nuba o-o abo ebalo ya aguwámo, loti emodoka ha fulo edae.

³²Ido wenina nuba minabo ya hatina-manadina u hopa wito, wenina malekama ya ha ma hai molo minato, ido malekama yasi eito ha ma hai molo minato. Ido wenina abi minabo ya, Nena monagunu loti nuba o minafe? loti mona ya holiyámoti hatina ligi-ligi ki minato, ³³ido Yuda wenina yasi Alekisada ya itifu fulo nuba minabo wenina nomudinalo itato nuba minagu yauti malekamasi ha naba loti, Feto lobiyo, loti lobinaibo ha ya lomuwa. Feto lomuwa, emokafo lobinogolowe, loto holito wenina nuba minabo, Ha

ladámilo, loto ana fulaifa, ³⁴Yuda we ma nebo yagunu ya wa edotiti wetina mako moloti hamena fana tu (2) auwa ya hai moloti feto labo, Atemisi ya lemo Efesusi numudo minonibo wena nabate ne, loti hai moloti lomo yowae.

³⁵Hai moloti lomo yowato, numuna meya naba kanisole lufuwa ibo we yakafo holoti minalo, loto ya feto lobibo, Efesusi weninao, wenina muki eba negu-negu yagi holiyabo ya lemo Efesusi wenina minonibo ya Atemisi mono numunalagi, ido mono hefanama ya okulumauti lumibo yagi hiyaba o minone, loti holi minae. ³⁶Yagunu ya hawa ona ne, loti holiyonibo nenako, we makafo feito minámiye, loto lanaibo we ma minámiye. Yagunu hemotina holoto minoti idafa li hopa ámilo. ³⁷Wewama loiti Gaiyusite Alistakusite ya adinalo-hidinalo liti idipiti melo afa, mono numunate yauti idafa ma ugele liyámoti, ido Atemisi hamana hiyámiye. ³⁸Demitiliusi ido onodo we hounalafo-mota yasi li halo molo betinune, loti holitima ha lifefe lo-lo abo hamena molanado yalo loti li halo molo betinae. ³⁹Ido hemotina ha ma minagetoma numuna meya minabo wenina hiyabatina we wenina li nuba o betinabo hamenalo ya aya hawa feto lobilo. Emotina yasi hawa holiti lifefe lanae. ⁴⁰Ido feito eletifo fina fito ha naba lonibo yagunu Lomu himiwe yasi li halo molo ledoti lifima liwila oto fe ledato lemo mona molonibo yagunu ha ma liwila oto lobinubo ogofuwámanogolone, loto lobiye. ⁴¹Feto lobitoto wenina nuba minabo ya idipi fulaito uwae.

Polo Masedonia ebau ido Giliki mikau wibo ha

20 Ena wenina ha hai naba-naba molabo ya fulitato, Polokafo Yesu ege molabo wenina li nuba o betito lutina-hatina li auba i betinaibo

ha lobitoto, Minalo, loto fulo betito Masedonia ebau ya wiye. ²Uto aya ebau ya monimo uto mono wenina ya lutina-hatina li auba i betinaibo ha naba-naba lobi-lobi omo uto uto aliga Giliki mikau nemo Luku minodoka ya fediye. ³Fedoto yalo igana tili (3) minototo sipiku yoto Silia mikalo unogolaifa, aya hamenalo Yuda wenina yasi hofu fulinune, loti ha hudala hiyabo ya holitoto mikalo Masedonia ebau ya uto Siliaka liwila oto unowe, loto wiye. ⁴Wito, ido Belia numudoti we Pilusi hipala Sopatale, ido Tesalonaika numudoti wemoli loiti Alistakusile ido Sekudusile, ido Debe numudoti we Gaiyusile, ido Timotile yagi, ido Esia ebaloti we Tikikusile ido Tolofimusile yagi maina uwae. ⁵Wewa yasi homu uti Tolowasi numudo hiyabate minato, ⁶ena foliwa ya beleti li fefe loti pupu libo idafa yisi molámoti aifa hofu hito no-no abo foliwa ya hulito lemo sipiku yoto Filipai numudo fulitoto uto fo hamena faifu (5) ya uto uto Tolowasi numudo fedoto yalo fo hamena seweni (7) ya minone.

Polokafo Tolowasi numudo Yutikasi fuliguti li sinoi edaibo ha

⁷Ido salele homu hamenalo wete-idafa ido mono hobina ya nanune, loto nuba ogeto Polo ya leda unowe, loto holinako, yagunu wenina ha lobimo wito luwaila hodu-aduwa wiye. ⁸Feito lobito, nuba minonibo eba ya numuna mulalo mulalo oti huwabo numunau lamu le abi idafa loto nebo numugu Polokafo lobibo ne. ⁹Ido ebawau ya we hofawe ma huliya Yutikasi numuna widuwa fuko molabo ebalo amedoto minoto Polo ha lo neto, wewa nomuna o fifi omo uto uto moda uwo unototo numuna mulalo akaisati mofulito hululu-hululu lumuto akaima mikalo fou lito, analo li faka lafa, moda fuliye. ¹⁰Fulito,

Polokafo lumuto huba ito wewa hofawe ya abusa ito fetu libo, Holi holiyámilo. Nomuna hofawa ne, loto lobiye. ¹¹Fetu lobito liwila oto numuna mulalo ya yoto, hoba beleti ya lekoto noto, hamena fana lobimo uto uto, ho lido yalo fulo betitoto wiye. ¹²Wito, wenina yasi we hofawe ya nomuna hofawa nebo yagunu lutina-hatina li you lo betito, ilimiti numunalau uwae.

Polo Tolowasi numudo fulitoto Miletusi numudo wibo ha

¹³Polo mikalo Asosi numudo unowe, loto liboma nenako, lemo sipiku yoto Asosi numudoka homu uto yalo hatula oto sipiku ilimito unune, loto feito uwone. ¹⁴Feito uto Asosi numudo hatula oto, sipiku ilimito Mitilini numudo ya fedone. ¹⁵U fedoto leda ya ebawa fulitoto sipiku ho no mulalo uto Kiyosi ebalo ya u selo fedoto, uwo unototo sipiku leda ya no mulalo monimo uto Samosi ebau ya fedoto, uwo unototo yaloti Miletusi numudo u fedone. ¹⁶Ido Polokafo holibo ya Yuda wenina foliwa huliya Pentikosi oloto pinako, aloko uto foliwa oloto pinaido Yelusalemu minanowe, loto holinako, Esia ebau yalo hamena fana minotanune, loto Efesusi numuna ya uta oto fulitoto unune, loto holiye.

Polokafo Efesusi numudo hiyaba we lobibo ha

¹⁷Ido Polokafo Miletusi numudo yalo minoto yalekati Efesusi numudo mono hiyaba we ya nemodoka alo, loto ha fulo betito, ¹⁸holiti emo nedo lo fedato, fetu loto lobibo, Nemo Esia ebau homu hamena lo fedobo yalomati hamena fana hemotinagi maina minobo yama monane holi minae. ¹⁹Feti holi minabo ya Yuda wenina yasi nemo ya li akaima nedanune, loti hudane hiyabo yagunu lune-haneu hena naba-naba holi minofa, Wenaba houbanaba edo-edo o minobo

ya huline li faka ladámoto hufo obo ya holi minae. ²⁰Ido hemotina holiyabo ya nemo adina li faka lanaibo ha ma ya li faluku ámowe. Wenina nuba minado nomudinalogi numunatalogi ya uto api itibi-itibi obo ya moda wa minae. ²¹Ido Yuda wenina ido Giliki wenina monatina nosámidokati yati li elepa iti Gotidoka keloti Wenabate Yesu holi hikito muilo, loto aubafofo loto lobi-lobi o minobo ne. ²²Ido onesa ya Weuna Fele welalo meyalo moloto, Yelusalemu numudo unogolowe. Yalo idafa ma oloto pi numunaibo ya holifele ladámowe. ²³Holifele ladámofa, Weuna Felekafo lonumibo, Numudo-numudo unanibo ya nala i hedato, luka-hakau hena nabana holinanibo ne, loto fuka ha lonumifa, ²⁴holitina holiyámowe. Hofu nedo fulinabo yagunu hane abi kiyámowe, E'e, hanuwa moniyobo hanu ya meyalo moloto, monimo uwoto hulanaie, lotoko holi minowe. Ido ononawa ya Wenaba Yesukafo anelo molaibo ononawa ya limo yowoto hulanaie, lotoko holi minowe. Gotikafo aifa li dowu lo ledaibo hala ukuwa dowu ya lo oloto molomo yowowe.

²⁵Ena onesa holiyobo hemotina muki minagu ya monito Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo ha ya lo oloto molo bi-bi obo wenina muki yasi nemo hone-wene hofa wa nedámanigilae. ²⁶Yagunu eletifo ha aubafofo loto lobiyowe. Hemotina minagu yauti we ma u hupa unaibo lifimala ya nemodoka minámanogolaiye. Lifimala moda hemotinaloka minanogolaiye. ²⁷Yagunu Gotikafo fetu feyanowe, loto hala dowu kibo idafa muki ya moda lo oloto molo bitoma ne. ²⁸Ido hemotina ya heimotina weudina-lutina-hatina wati hiyaba dowu o minoti ido Weuna Felekafo hemotina ya mono wenina hiyabatina we minanae, loto lobibo mono weninatinawa yagi wati hiyaba

dowa lotoko o betilo. Hemotina sipisipi hiyaba we yaidana oti minoti Goti monolalo nuba o-o abo weninala ya eimola lunula yakafo meina fitaibo weninala ya hiyaba dowa o betilo.²⁹ Nemo holiyobo ya fulo betito uwoto wenina liye-hula yaidana emotina yasi hemotinaloka loti mono wenina li hopa o betinabo ne.³⁰ Ido yako minámiye. Heimotina minagu yauti ma oloto piti mono wenina hotina iyogeto loti lege molanae, loti lanigilae.³¹ Yagunu wati hiyaba oti minalo. Nemo lobi-lobi obo ha yama hatina ki minalo. Hawa ya melege loitigi-makogi (3) yalo lubuka ido fo lido ya hemotina muki holito hufo oto wati hiyaba oti minanae, loto feito fuka ha lobiwomo uwobo ne.

³² Ido onesa ya hemotina Goti analo moloto, aifa li dowa lo ledaibo halakafo hiyaba o betinaiye. Aya hawa yakafo li auba i betito, ido fele o betibo wenina minagu yau hemotina eba ma binaieye.

³³ Ido we ma hefanala siluwafe, ido hefanala golife, ido ulalo owofe, wa lalo moloto linowe, loto holito aku ladámowe.³⁴ E'e, nemo anegunu onona lito idafa ma wa námobo idafa ya meina fito, weninane yagi idafawagunu wita abo ya adina li faka lo-lo obo monane ya moda wati holifefe lo minae.³⁵ Ido idafa-adafa muki oto moloto obo ya ononawa yaidana oto liyonibo yakafo wenina aubatina minámibo ya adina li faka lokelo, loto itibiyowe. Yagunu Wenabate Yesu eimolakafo feti libo, We makafo we ma ya idafa aifa munaibo ya lula-halau dowa loto holinaibo yakafo we ma idafa muto, aifa linaibo we lula-halau dowa loto holinaibo ya li akaima o edanaiye, loto libo hatina molotanaiye, loto hatina ki-ki o minalo, loto lobiye.

³⁶ Polo ha lo huloitoto mono hiyaba we maina minabogi muki hidina obula fiti Goti lomuwa.³⁷ Goti lomuwa, wenina yasi hufo nama oti abusa iti

mudo edato,³⁸ Polokafo feti lobibo, Nemo hone-wene ya hofa wa nedámanigilae, loto lobibo yagunu lutinahatatau hena naba-naba holiti ilimiti uti sipiku fulo edae.

Polo Yelusalemu wibo ha

21 Ena yalo lemo weninawa yama fulo betito sipiku yoto no mulalo fefe loto uto Kosi ebau fedoto, ledawa ya Lodesi ebau ya fedoto, ido yaloti uto Patala numudo fedone.² Fedoto yalo sipi ma Fonisia mikalo unowe, loto fe neto watoto ayau yoto uwone.³ Uto Saipulusi mika ho no lusaku nebo ya watoto ebawa ya ade adawaleka neto ya aifa fulitoto, uto uto Silia mika ya watoto, uto uto Taiya numudo fedone. Yalo sipikuti huwamena liti mikalo molanae, loti lae.⁴ Feti lato, ya sipikuti lumuto uto numudo yoto, Yesu ege molabo wenina monito wita anune, loto uto wa betito, fo hamena seweni (7) yalo emotinagi maina minone. Minogeto, Weunakafo Yesu ege molabo wenina lobito, emotina yasi Polo ya Yelusalemu numudo ya aguwámo, loti auba iti lomuwa.

⁵ Feti lomuwa, emotinagi minanubo hamenete ya hulotaito, aya ebau ya fulitoto ya hofa unogolone, loto uwone. Uwogeto, Yesu ege molabo we muki yagi ido olodinafo olufotinagi lilimiti numuna meya nabauti no anawalo uto sesepalo hide obula fito Goti lomuwa.⁶ Goti moda lomutogeto, Wilo, lolomato, ido, Minalo, lobitoto sipiku yowogeto numunataloka liwila oti uwa.

Sisalia ebau polofeti Agabusikafo Polo lomuibo ha

⁷ Ena lemo Taiya numudo fulitoto sipiku ya minoto uto uto, Tolemesi numudo fedoto, sipikuti lumuto yalo mono weninate wa betito aiyo-weiyo lobito fo hamena mako emotinagi minone.

⁸Minoto ledawa ya numunawa ya fulitoto uto uto Sisalia numudo fedogeto yalo we ma Goti hala ukuwa dowa lo oloto molo-molo aibo we huliya Filipi emogi minone. Wewa ya hiyaba we seweni (7) ya minagu yaumati ne. ⁹Ido oluwa fo (4) we aguwámoti ya Goti hala lo oloto molo-molo o minae.

¹⁰Ido lemo ya yalo hamena malekama minototo polofeti ma huliya Agabusi Yudia eba fulitoto lemodoka ya lumuto aiye. ¹¹Emokafo lemodoka loto Polo hebela ya lito eimola ana-hina ya nala ito fetu lolumibo, Weuna Fele yakafo fetu libo, Yuda wenina Yelusalemu minabo yasi hebe yawala ya feti nala i edoti eito feka wenina adinalo molanigila, loto libo ne, loto lolumiye.

¹²Hawa fetu lolumibo ya holitoto lemogi ido wenina yalo minabo yagi Polo ya Yelusalemuka aguwámanaiye, loto ilalu huto lomuwogeto, ¹³Polokafo liwila oto lolumibo, Neidafaito hufo oti hena nomae? Yelusalemu unobo ya nala i nedanae, loto holi holiyámowe. Ido Wenaba Yesu huliya yagunu fulinobo yagi yagunu lune-haneu hena holiyámowe, loto lolumiye. ¹⁴Fetu lolumuto ha lomuwonibo holiyámoto, fulitoto fetu lonibo, Wenabakafo hala dowa kido fetu feyanaiye, loto holiyone, loto lone.

¹⁵Fetu loto huwamenate lifefe loto Yelusalemu ya unune, loto yowone. ¹⁶Yesu ege molabo we malekama Sisalia numudoti ato, lemogi maina uwonibo wenina ya lilimiti uti we ma emogi minanune, loto holiyonibo numunalau ya fulu ledae. Wewa ya huliya Nasoni ya Saipulusi ebau yauti aibo we aidenati Yesu ege molaibo we ne.

¹⁷Ena Yelusalemu lo fedogeto Yesu mono weninala yasi wa ledoti lutina-hatinau dowa loti holiti aiyo-weiyo lo ledae. ¹⁸Aiyo-weiyo lo ledato, leda ya Pologi lemo maleka magi Yemusi wa edoto loyolalo-melo anune, loto

emo nedo uwogeto yalo mono wenina hiyabatina we muki minae. ¹⁹Minato, Polokafo aiyo-weiyo ha lobito eito feka wenina minagu yau mono onona libo yagunu Gotikafo idafa mona-mona feyaibo ha ya muki lobiye.

Polokafo hiyaba we hatina meyalo molaibo ha

²⁰Hawa lobibo ya holiti Goti huliya li faka loti ebola lo minae. Ena emotinasi Polo fetu lomuwabo, Holiyabe? Yuda wenina abi lokati tauseni-tauseni yasi loti holi hikitabo muki ya lo molaibo ha aubafofo loti meyalo molo-molo o minae. ²¹Feiti minafa, wenina malekamasi hemokafo Yuda wenina eito feka wenina ebatinalo minabo wenina ya Mosese lo molaibo hala ya fulitoti olufotina utinalo Goti anela fukámoti, Yuda wenina monatina meyalo molámilo, loto api itibiyane, loti lae. ²²Yagunu neidafaneidafa feyanune? Weninawa fetu labo ya Yelusalemuka moda lo oloto pitane, loti holi hulanabo ne. ²³Yagunu ha ma lohomogeto holito ya fetu feyanane. Holiyo. Lemo minoniguti we fo (4) Goti nomunalo ha lo moloti edabo ya ne. ²⁴Wewa ya idipito maina uto emotinagi utina-lutina-hatina noku iti li fele hiluwa loto minanune, loti mona molanabo yaidana oto moloto, ido hofu hiti Goti munabo idafa ya meina fi betito biyageto huliye, loti atatina opala fuko betinae. Feito wenina muki yasi mona molananibo wati hemogunu ha labo ya ha ona minámiye, loti holiti heimoka lo molaibo ha ya meyalo moloto minane, loti holinae. ²⁵Ido eito feka wenina holi hikitabo wenina ya mona feiti molanae, loto feito ha lufuwa ito fulu betiyonibo ne. Ido sugi goti wetina-idafa hofu hiti biyabo ya hemotina moi iti námilo. Ido lunu yagi moi iti námilo. Ido idafa ma henobalalo ipili iti hofu fuliyabo yagi moi iti námilo. Ido hopa-napa li unabo

mona yagi molámilo, loto ha lufuwa ito fulo betiyone, loti lomuwa.

²⁶Ido ledawama ya Polokafo wemoliwama idipito uto, utina-lutina-hatina noku ito, li fele hiluwa loto minanune, loti mona molabo ya emogi maina molaiye. Monawa ya molototo fele huliyaagi numuna nabau yoto sokila hi muwabo we ya utina-lutina-hatina li fele hiluwa lanabo hamena ya hulanaibo ha lobito, ido wewa Goti sokila hi munabo hamena ya molo biye.

Polo fele huliyaagi numuna nabau neto, nala i edabo ha

²⁷Ena fo hamena seweni (7) yama mino hulanogolaito Esia mikaloti Yuda wenina malekamasi Polo fele huliyaagi numuna nabau nebo ya wa edoti wenina nuba minabo muki sebatina fali witunu iyato uti analo-hinalo liti ²⁸hai moloti feto labo, Isilaeli weninate, ade li faka lalo! Aya me ya wekafo mikau-mikau monito wenina muki mikau-mikau api itibibo ya lemo Yuda wenina minonibogi, ido lo molaibo hate yagi, ido numunate meya yagunu hamade hito ha nosámibo api itibiye. Ido yako minámiye. Aya fele numunate naba hilalau Giliki wenina idipito yoto fele ebate meu yagi li ladi o edaiye, loti hai moloti lae. ²⁹Feto labo ha ya homu Efesusi numudoti we ma huliya Tolofimusi numuna meya nabau ya Polote maina minaito, ya wa betiyanako, ya Polokafo wewa ilimito fele huliyaagi numuna nabau ya yowaiye, loti holiyae.

³⁰Feto loti holiti numuna meya nabau minabo wenina muki ya sebatinau fali witunu iti eba nedoti-nedoti oluloti loti nuba oti uti Polo analo-hinalo liti fele huliyaagi numuna nabauti ika oti feka lomato ayalo henemane oti hanu muki ya moda huwae.

³¹Ido wenina yasi Polo liti hofu fulinune, loti fe minato, Lomu himiwe hiya-

batina we wenaba yakafo Yelusalemu minabo wenina muki sebatina hala-kala lito, ha naba-naba loti, fina fi minae, loti labo ha ya holito ³²ayalo ya himiwe hiyabatina we malekamagi ido himiwegi idipito oluloti wenina mau minado ya uwato, himiwe hiyabatina wegi himiwe wa betiti Polo hofu minabo ya fulitae. ³³Hofu fulitatu, himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Polo nedo uto analo-hinalo lito aini nala gedibo loiti ya liti nala i edalo, lobito wenina nuba minabo loga o betibo, Aya we me ya ya hema ne? Ido neidafa feyaiye? loto loga o betifa, ³⁴wenina nuba minabo malekama ya ha ma hai-hai moloti lato, ido malekama ya ha eito lomo uwato, ido wenina ha naba-naba lanako, himiwe hiyabatina we wenaba ya ha ona ya li oloto piyá-moto, himiwela feto loto auba ito lobibo, Polo ilimiti himiwe numugu ya wilo, lobiyae. ³⁵Feto lobibo ha holiti Polo ilimiti uti himiwe numuna naba hanu latalo yako u fedafa, wenina nuba minabo ya hofu fulinigilabo yagunu himiwe yasi Polo li faka loti ilimiti numugu yowato, ³⁶egatina uwabo yasi, Hofu fulilo. Hofu fulilo, loti hai moloti lomo uwae.

Polokafo wenina nuba abo lobibo ha

³⁷Ido himiwe ya Polo himiwe numuna naba lulau ilimito yonune, loti feyato, emokafo himiwe hiyabatina we wenaba, Ha ma lohumunofao? loto loga o edaito, hiyaba wekafo liwila oto feto lomuibo, Giliki ha holiyanibo nefe? ³⁸Hemo ya Isipi we ma gamani yagi fina finune, loto we nosámabo fo tauseni (4000) ya idipito eba hameto yau wibo wema ya minabe? loto loga o edaito ³⁹Polokafo liwila oto lomuibo, Nemo Yuda we minowe. Numunane meya ya Silisia ebau huliya Tasusi ne, loto ya huliya yoto nebo numuna ne. Ido wenina ha lobinofao? loto loga o edaiye. ⁴⁰Loga o edaito, ya himiwe hiyabatina wemakafo,

Aifa lobiyo, loto lomuito, Polokafo lat-aloinoito minoto wenina nuba naba minabo ya ha ladámanae, loto ana li faka lito ha ladámoti minato, Yuda wenina eimotina hatinalokati ha feto lobibo,

22 Hounanefo-mota idomenefo-mota, sigiya lo nedabo ha yagunu liwila oto lobinogolowe. Holilo, loto lobiye. ²Feto lobibo hawa ya eimotina hatinalokati lobito, wenina holiti ha hedámae.

Ha hedámato, Polokafo feto libo, ³Nemo Yuda we minofa, onefokafo Tasusi numudo Silisia ebau ya hedoto nilimito meu aito, ya naba liyobo ne. Ido Gamaliyeli yakafo api nilibito Mosese lo molaibo halalo meyalo molanaiye, loto lo molaibo ha awatefo-mota meyalo molo-molo abo ya api nilibito, emotina onesa meu minabo yaidana oto Goti ononala auba ito linowe, loto li minobo ne. ⁴Feito Yesu hanulalo moniyabo wenina ya hasuwala fi betito hofa beti fulinowe, loto himiwe ya we wena adinalohidinalo liti idipiti uti nala numugu fulo betilo, loto lobi-lobi obo ne. ⁵Ido Goti sokila hi muwabo we wenabatinagi ido kanisole we muki yagi nemo monane holi minanako, ya ona liye, loti lanigilae. Ido yako minámiye. Emotinadoka lufuwa iti Yuda wenina Damasikusi numudo minabo fulo betiyabo lufuwa ya lito uto Yesu hanulalo moniyabo wenina ya nala i betito idipito liwila oto loto Yelusalemu hiyabate we yasi lifima binnae, loto moni-moni obo ne.

**Polokafo Yesu holi hikito
muibo monawa ya lobibo ha**

(Ap 9:3-19, 26:12-18)

⁶Feito hanudo ya monimo uto folilo Damasikusi numuna li alili moloto uwoto haita okulumauti lamena naba yakafo li hona o nedoto lamena naba aiye. ⁷Lamena naba aito, mikalo lumu

fou loto, ha nola yakafo feto loto lonumibo, Solo, Solo, neidafaito hasuwala fi nedo minane? loto lonumito, holito ⁸Wenabao, hemo hema minane? loto loga o edoto, emokafo liwila oto lonumibo, Nemo Yesu Nasaleta numudoti hemo yakafo hasuwala fi nedo-nedo minanibo we ya minowe, loto liwila oto lonumiye. ⁹Feto lonumito, wenina nemogi moniyonibo wenina ya lamena wafa, ha nola ma libo ya holifefe ladámae.

¹⁰Holifefe ladámato, Wenabao, neidafa feyanowe? loto loga o edoto feto loto lonumibo, Mikaloti sinoito Damasikusi numudo uwageto yalo onona muki homoto linanibo ha we makafo lohumunaiye, loto lonumiye. ¹¹Lonumito, lamena yakafo lamena naba ainako, nomune likaito, nemogi moniyabo wenina yasi anelo liti Damasikusi numudo nilimiti uwae.

¹²Nilimiti uwato, yalo we ma huliya Ananaiyasi minodo aiye. Wewa yakafo Mosese lo molaibo hala auba ito meyalo molo-molo aibo, ya Yuda wenina yalo minabo muki nomudinalo we dowa nebo we yakafo minodo loto, ¹³selo sinoito minoto feto libo, Weninane Solo, nomuga hofa wao, lito ayalo ya moda wa obo ne. ¹⁴Ena Ananaiyasi yamo feto lonumibo, Awatefo-mota Gotitina yakafo mona feito molanane, loto hala dowa kibo monala ya holifefe loto holinane. Ido we monala fefe libo nebo we ya wa edoto welauti ha liboma ya holinane, loto weuna fi hedaiye. ¹⁵Ido muki idafa wato holito anibo ya moda huliyallo wenina muki lo oloto molo binane. ¹⁶Ido onesa ya neidafaito hiyaba hofala fana ane? Sinoiyo. Sinoiyageto mono noku i hedoto ane li faka lo, lo-muwageto lifimaka hilili o hedanogolaiye, loto lonumiye.

Wenabakafo Polo eito feka weninaloka ilifi molaibo ha

¹⁷Ido aliga nemo Yelusalemu liwila oto uto fele huliyaigi numuna nabau yoto Goti lomu minodo ya wamo yaidana oto wato Wenaba ya wa edobo ne.

¹⁸Wa edoto, emokafo feto lonumibo, Numuna meya naba melo minabo wenina hane lobinanibo ya holi hikitá-manigilanako, yagunu aloko Yelusalemu ya fulitoto uwo, lito ¹⁹liwila oto lomuwobo, Wenabao, aya weninawa ya nemo Yuda mono numuna negu-negu holi hikitabo wenina ya nala numugu fulo betito mainafa hofu betinowe, loto uwobo yama holifefe loti holi minae.

²⁰Ido Sitifeni ya haka ukuwa lo oloto molo-molo aibo we hofu fuliyabo hame-nalo neimone yalo minoto feto feyato lune-haneu dowa lito hofu fuliyabo we utinalo owo ya hiyaba minobo ne, loto lomuwowe. ²¹Lomuwoto, Wenabakafo feto libo, Hemo ya numuna eba faiga mauka eito feka weninaloka hilifiyoto ya uwo, loto lonumiye, loto lobiye.

Lomu himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Polo hiyaba edaibo ha

²²Ido wenina nuba minabo yasi Polo ha libo ya holimo uwafa, Wenabakafo eito feka weninaloka hilifiyoto uwo, loto lonumiye, loto libo ha yagunu aubafoto loti hai-hai moloti feto labo, Aya wewa ya mikalo me ya nomuna hofawa minomo yonaibo ya fefe ladámiye. Hofu fulilo, loti hai-hai mola. ²³Ido auba iti hai-hai moloti utinalo owo mulalo iyabo ya li fuloti huwopa ya itiliti fulo yoisa yoisa o minato, ²⁴himiwe hiyabatina we wenaba yakafo feto libo, Ilimiti himiwe numugu ya uti wenina nena-idafagunu auba iti hai-hai molo edafe? Ha monawa ya lo oloto molageto holinune, loto ikula hofoti, loga o edalo, loto lobiye.

²⁵Lobito, holiti ikula hofu edanune, loti nala i edato, Polokafo himiwe hiyaba we ma selo sinoi nebo ya loga o edaibo, Hemotina nemo Lomu we ona minobo ya lifimane li oloto piyámanako, ya feto fe nedanabo ya fefe life? loto loga o edaiye.

²⁶Loga o edaito, himiwe hiyaba we ya hawa libo ya holito uto himiwe hiyabatina we wenaba nedo uto hawa ya feto lomuibo, Neidafa feyanane? Wewa ya Lomu we ona ya ne, loto lomuiye.

²⁷Lumito, himiwe hiyabatina we wenaba ya Polo nedo uwoto, ha lonomageto holinowe, loto uto loga o edaibo, Hemo Lomu we ona minabe? lito ya liwila oto lomuiibo, O, ona minowe, lito liwila oto libo, ²⁸Nemo Lomu we ona minanowe, loto hefana naba-naba ya meina fitowe, lito Polokafo lomuiibo, Feto feyaba, ido neimone ya feito minámiye. E'e, onefo hedaidokati ya moda Lomu we ona yaidana oto minowe, lomuiye. ²⁹Feto lomuito, ayalo ya wenina loga o edanune, loti labo wenina ya fulo edoti uwato, himiwe hiyabatina wenaba ya Polo Lomu we ona nebo ya aini nala gedibo ya nala i edaibo yagunu holi naba-naba muibo ne.

Polokafo kanisole wenina nuba abo ya lobibo ha

³⁰Ledawa himiwe hiyabatina we wenaba yakafo Yuda wenina Polo nena-idafagunu sigiya lo edafe? Ya holinowe, loto holinako, nalauti wina oto sokila hi muwabo wenabatina ido Yuda mono kanisole wenina muki yagi ha fulo betito holiti loti nuba ato, Polo ya ilimito loto nomudinalo li sinoi edaiye.

23Ena Polokafo Yuda mono kanisole nuba minabo huliya Sanihetilini fefe loto wa betito feto lobibo, Weninane-mota, nemo ya aidenati Goti nomunallo weune-lune-hane moda dowa lotoko

minoto, fefe lotoko monimo uto monane fefe libo neto, ido eletifo yaidana oto moni minowe, loto lobiye.

²Feto lobito, ayalo ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba Ananaiyasikafo Polo nedo selo minabo wenina ya lobibo, Welalo ya hofalo, lobito, ³Polokafo fetu lomuibo, Gotikafo hofanaibo ne. Hemo ya numuna hilawa ufa feke wiliti li dowa itabo yaidana oto minane. Hemo yakafo amedoto minoto Mosese lo molaibo halo ya lifimane ya wita anowe, loto minanibo nefa, heimoka nemo ya hofalo, loto lanibo yakafo Mosese lo molaibo ha ya li fukane, lomuiye.

⁴Fetu lomuito, Polo selo nedo minabo wenina yasi fetu labo, Igaidana oto Goti sokila hi muwabo we hiyabatina we wenabatina ha nosámibo lomuwane? lato, ⁵liwila oto lobibo, Weninane, nemo wewa ya Goti sokila hi muwabo hiyabatina we wenabatina ne, loto holámowe. Yagunu mono lufuwa igu ya fetu loto libo,

Weninatina hiyaba o betiyabo we ya ha nosámibo lo edámilo, loto ha mono lufuwau (Kis 22:28) ya nebo ne, loto lobiye.

⁶Ena Polokafo kanisole wenina ya malekama Sadusi wenina minato, ido malekama ya Falisi wenina minae, loto holito ya kanisole mau minagu ya su loto fetu libo, Weninane, nemo ya Falisi we ya minowe. Ido Falisi we ma hipala ya minowe. Ido nemo ya fuliyabo wenina fuliyaguti li sinoi betinaiye, loto holi hik-itobo fetu anaibo hamenawa ya auba ito hiyaba edomo yowonako, yagunu onesa li halo molo nedae, loto su loto lobiye.

⁷Fetu lobito, ayalo Falisi weninagi ido Sadusi weninagi eimotina moliya fiti nubatina ya fokiti u eito-eito uwae. ⁸Fetu feyabo ya Sadusi we yasi fetu labo, Wenina fuliyaguti hofa sinoi iyámanigilae. Ido enisole yagi minámae. Ido weudina-

adina yagi minámiye, fetu lo-lo ato, Falisi we yasi fetu labo, Idafawa muki ya ne, loti holi hikita. ⁹Yagunu ha naba-naba lato, Falisi wenina minaguti lo molaibo ha api itibi-itibi abo we malekama sinoiti aubafofo loti fetu labo, We yohola ya lifimala ya li oloto piyámone. Ido enisolefe ido weunafe yamakafo ha lomuiife? Fetu lomuitoma ya nedafaiye lanune? loti ha auba ito lobiya.

¹⁰Fetu lato, ha moliya ya u naba-naba wito, himiwe hiyabatina we wenaba holibo ya wenina yasi Polo ya filiga-filiga ika ato, fekalito fulitanaiye, loto holi muito, himiwelema auba ito fetu lobibo, Lumuti Polo ya wenina minaguti ika oti himiwe numuna nabau ilim-iti yoilo, loto idipi molaito, holiti fetu feyae.

¹¹Ena lubuka yalo Wenabakafo Polo nedo loto sinoito minoto fetu lomuiibo, Hemo holitina holiyámo. Melo Yelusalemu ya hane lo oloto molanibo yaidana oto Lomu numudo uto hane lo oloto molanane, loto lomuiye.

Polo hofu fulinune, loti ha hudala hiyabo ha

¹²Ledawa Yuda wenina malekama loti nuba oti hudala hiti fetu labo, Hobaidafagi ido no-anogi námoto moi ito minomo uto uto Polo hofu fulitoto wete-idafa hofa nanune, loti aubafofo loti lo molae. ¹³Fetu aubafofo loti lo molabo we ya (40) foti wemoli yaidana oti minae. ¹⁴Ido wewa ya sokila hi muwabo we hiyabatina we ido wenina hiyabatina we minado uti fetu lobiyo, Lemo ya ha lo molonibo aubafofo loto ona ne, loto lonibo ya wete-idafagi ido no-ano yagi námoto moi ito monimo uto Polo hofu fulitoto yaloko hofa idafa nanune, loto lo molone. ¹⁵Yagunu onesa hemotinagi ido Yuda kanisole weninagi ya Lomu himiwe hiyabatina we wenaba nedo uti fetu lomuiilo, Polo ya minonido ilim-

ito ano. Polo li halo molo edabo ha mona ya holifefe loto holinune, lomuiilo. Feto lomuwa, Polo hemotinaloka ilimito anado ya Polo hanu hofalalo hofufulinune, loti lobiyae.

¹⁶Feto lobiyafa, Polo momolafokafo ha lo fukabo ya holito himiwe numuna nabau ya yoto Polo lomuiye. ¹⁷Lomuito, Polokafo himiwe hiyaba we ma sula fito feto lomuibo, Hipa me ya ya himiwe hiyabatina we nabaloka ilimito uwageto ha lanaibo ya holinaaye, loto lomuiye.

¹⁸Lomuito, wewa yakafo hipa ya himiwe hiyabatina we wenabaloka ilimito uto feto lomuibo, Nala fibo we Polo yakafo sune fito hipa ya ha lohumunaiye. Ilimito hemodoka uwo, loto lonumiye, loto lomuiye.

¹⁹Feto lomuito, analo lito ilimito anawaleka uto feto lomuibo, Nena ha lonumunowe, loto ane? loto loga o edaito, ²⁰emokafo feto lomuibo, Yuda wenina masi hemokafo Polo ya minonido ilifiyageto ageto monala molaibo holifefe loto holinune, loti lanabo ya sugi lohumunigilae. ²¹Hawa ya lohomatoma holiyámo. Weninawa ya (40) foti yasi hofufulinune, loti hanudo hiyabala minanigilanako, yagunu, O, lobiyámo. Weninawa yasi hudala hiyabo ya aubafofo loti onae, loti ya wetina-idafagi ido no-anogi námoti moi iti monimo uti Polo ya hofufulitoto hofa nanune, loti laboma ya onesa hanudo ya hi minae. Ido hemo ya hatina holito, O, lananido ne, loti hiyabaka minae, loto lomuiye. ²²Feto lomuito, himiwe hiyabatina we wenaba yakafo feto lomuibo, Ha lo oloto pito nomanibo ya wenina ma lobiyámo, loto ilifi molaiye.

Polo ya Felikisi nedo ya ilifi molaibo ha

²³Himiwe hiyabatina we wenaba yakafo himiwela hiyabatina we loiti ya sutina fito, aito feto lobibo, Hemotina

uti himiwe mikalo unabo ya (200) tu hadeti, ido himiwe ma safu-hosi meyalo minoti unabo ya we (70) seweni, ido himiwe ile liti unabo ya (200) tu hadeti ya Sisalia numudo eletifo naini (9) kiloku lubuka unae, loti li nuba o betilo. ²⁴Ido himiwe yasi Polo ya hiyaba dowo o edoti, ilimiti gamani hiyaba we wenaba Felikisi nedo ya unae, loto safu-hosi ya Polo molo edaliyo, lobito ²⁵ha lufuwa i fulo edaibo ya feito ya ibo,

²⁶Aiyo, nemo ya Kolodiusi Lisiyasikafo lufuwa me ya ya hiyabate we wenaba Felikisi ya i fulo hedowe. Siyane.

²⁷Yuda wenina yasi we me ya ya analo-hinalo liti hofufulinune, loti lafa, nemo holiyobo emo ya Lomu we ona ya ne, loto holitoto himiwene yagi loto adinauti lito li nomuna wa edone.

²⁸Ido nemo ya wewa sigiya lo edabo mona ya holinowe, loto holito Yuda kanisole

minagu ilimito uwoto ²⁹lo molaibo ha yagunu sigiya lo edafa, idafawa ma o molageto hofufulinabo idafafe, ido nala i edanabo idafafe, ya li oloto piyámowe.

³⁰E'e, li oloto piyámofa, wenina yasi faluku oti hudala hiti hofufulinune, loti labo hawa ya holitoto ayalo minanido ilifi molowe. Ilifi moloto ido sigiya lo edabo wenina yagi hemodoka loti sigiya lo edanabo ha ya lohumunae, loto auba ito lobiyowe. Modae.

Feto loto lufuwa ito fulo edaiye.

³¹Ena himiwela ya hiyabatina we welalo meyalo moloti, lubuka midipu igu Polo ilimiti uti Antipatilisi numudo uwae. ³²Uwato, leda himiwe mikalo uwabo we ya liwila oti himiwe numudoka ato, safu-hosi meyalo amedoti uwabo we ya ilimiti uti uti ³³Sisalia numudo fedoti, gamani hiyaba we wen-

aba nedoka ya uti lufuwa i fulo edaibo ya muti Polo yagi analo molae. ³⁴ Analo molato, emokafo lufuwa hitoto loga o edaibo, Hemo ya igaukati we minane? loto loga o edaito, Polokafo liwila oto lomuibo, Silisia ebauti minowe, lomuito, ³⁵ fetoto libo, Sigiya lo hedanabo wenina atoma haka ya lifefe lanobo ne, lomuto Heloti numuna huigu yau Polo hiyaba o edalo, loto lobiye.

Yuda wenina yasi Polo sigiya lo edabo ha

24 Ido fo hamena (5) faifu uwageto sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba Ananaiyasigi, ido Yuda wenina hiyabatina we malekamagi, ido Lomu huifa ha meyalo molo-molo abo holibo we ma huliya Tetulusi yagi Sisalia numudo lumuti Polo sigiya lo edanabo ha ya eba hiyaba we wenaba lomuwae. ² Lomuwato, Polo sula fito aito, Tetulusikafo Polo li halo molo edanabo ha mona ya Felikisi fetoto lomuibo, Hiyabate we wenaba Felikisiyo, hamena fana hiyaba o ledanibo you amena mona mino ledo-ledo aiye. Ido hiyaba dowa o ledanibo yakafo wenina me ya mikau minabo ya fetoto anae, loto ha hofawa lobiyageto meyalo moloti minomo yowabo monatina onesa dowa liye. ³ Feito lemodoka numudo-namado idafa-adafa mona-mona muki dowa fe-fe anibo yagunu holiyonibo ya hulika ya li faka loto dowae, lalowe, loto lohumumu ne.

⁴ Ena ha fana lohomogeto ononaka li hopa itotanaiye, loto ha fuma lohumunogoloniyo. You loto holi ledo. ⁵ Ido we yo-hola ya hasuwala fi-fi aibo we ne. Yuda wenina mikau-mikau minabo ya filiga-filiga fina finae, loto sebatinau fali witunu i-i aibo we ne. Emo ya mono wenina Nasaletete we ege molabo wenina ya hiyabatina we ne. ⁶ Ido yako minamiye. Fele huliyaigi numuna

naba ya li ladi anowe, loto yoito, ya analo-hinalo liyonibo ne. [⁷ Liyonibo ya Mosese lo molaibo halo ya lifima munune, loto loba, himiwe hiyabatina we wenaba Lisiyasikafo loto adeu yauti auba ito lito, sigiya lo edanabo wenina ya uti hemo nomugalo sigiya lo edanae, loto auba ito lolumiye.] ⁸ Ido onesa heimoka loga-miga o edageto ha lanaibo holito hawa yagunu sigiya lo edonibo ha ya ona lae, loto holifefe loto holinane, loto lomuiye.

⁹ Lomuito, Yuda wenina yagi maina sigiya lo edoti fetoto labo, Idafawa ya ona ne, loto auba iti lae.

Polokafo Felikisi lomuibo ha

¹⁰ Ena gamani hiyaba we wenabakafo Polo wa edoto ha lananibo ya holi-nune, loto ana li faka lito, Polokafo fetoto lomuibo, Nemo holiyobo ya hemo eba meu minabo wenina ya hamena fana ha lifefe lo beti-beti o minanibo ya hane ligi-ligi kiyamoto li halo molo nedabo ha ya liwila oto lohumunogolowe. ¹¹ Nemo ya homu fo hamena (12) tuwelu aguwa'mibo hamena yalo Yelusalemu numudo Wenaba weunelune-hane munowe, loto yowobo ne. Fetoto feyobo yagunu heimoka loga o betiyanibo ya hawa ya onae, loto holifefe loto holinogolane. ¹² Ido wenina sigiya lo nedabo wenina ya nemo fele huliyaigi numuna nabau ya weninamagi auba ito ha moliya fiyogeto ya ma wa nedamae. Ido Yuda mono numugufe, ido numuna meya nabau ya eba malekamafe ya wenina sebatinau fali witunu iyobo yama wa nedamae. ¹³ Wa nedamafa, ido li halo molo nedabo ha ona monawa ya ogofuti li oloto pi hedamanogolane.

¹⁴ Li oloto pi hedamanigilafa, ido idafa makoma fetoto feyobo ya lohumunogolowe. Nemokafo awatefo-mota Gotitina weunelune-hane mu-mu o minobo ya Yesu hanulalo moniyabo wen-

ina minaguti ya minowe. Aya monowa ya eito mono ne, loti lo-lo afa, Mosese lo molaibo hagi ido polofeti lufuwa iyabo hagi ya muki ona ne, loto holi hikitobo ne. ¹⁵Ido nemo yagi aya weni-nawa me ya nuba minabo eimotina ya holi hikitabo yamaidana oto Gotikafo wenina mona fefe libo molabo weni-nagi, ido mona nosámibo molabo weni-nagi ya fuliguti ya li sinoi ledanaie, loto holi hikito muto hiyabala omo yowowe. ¹⁶Yagunu Gotikafofe, ido weni-na yasife, ya mona nosámibo molaiye, loti lo nedotanae, loto hamena-hamena mona fefe libo ya auba ito molo-molo owe.

¹⁷Ido nemo melege abi loto eba faiga minobo ya Yuda weninane idafa wa námabo wenina adina li faka lo betinae, loto binobo idafa ido Goti sokila hi munowe, loto idafa-adafawa lito Yelusalemuka ya liwila oto obo ne. ¹⁸Idafawa lito loto ya fele huli-yagi numuna naba hilalau yowoto li oloto pi nedabo hamenalo ya une-lune-hane noku itoto li fele hiluwa loto moda minowe. Feito minobo wenina nuba naba yama nemogi maina minámabo ne. E'e, ido nemo ya ha naba-naba ma loto wenina sebatinau fali witunu iyámobo ne. ¹⁹Feto feyámofa, Yuda wenina malekama Esia ebaloti abo wenina yasi li halo molo nedanune, lotima melo loti nomugalo li halo molo nedanabo ya heimoka weninawa sugi lae, loto holinogolane. ²⁰Ido li halo molo nedámageyama wenina meu minabo weninawa eimotina yate Yuda kanisolete maunigu li halo molo nedabo ha ya liwila oto lobinogolowe, loto sinoi minobo hamenalo ya nena mona nosámibo molofe? Ya moda li oloto piti ya lohumunae. ²¹Ido nomudinalo ya minoto ha mako ma fetoto lobiyobo, Nemo ya fuliyabo wenina fuliyaguti sinoinabo ne, loto yalo holi hikitowe, loto auba ito

ha naba loto lobiyobo yamagunu li halo molo nedo minafe? loto lomuiye.

²²Ena Felikisi Yesu hanulalo moninabo mona homu moda holibo yakafo fetoto libo, Onesa hawa molanowe. Ido aliga himiwe hiyaba wenabatina Lisiyasi ageto ya li halo molo hedabo ya lifefe lo hedanowe, loto lomuto ²³ido himiwe hiyabatina we ma fetoto lomuiibo, Polo hiyaba edoto nala i edámoto, weninala ya idafa-adafa magunu holinaibo ya munune, loti anabo ya, E'e, lobiyámilo, loto lomuiye.

Felikisikafo Polo melege loiti nala numugu fulo edaibo ha

²⁴Fo hamena malekama uwageto Felikisite olonafo Yuda wena Dulusilate ya aiye. Loto ya Polo ilimiti alo, loto ha fulaito, ilimiti ato, emo ya Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto Yesu holi hikito munabo mona ya lobito holi ne. ²⁵Feito lobito ya Goti monala fefe libo mona, ido ute-lute-hate wati hiyaba dowako onibo mona, ido Wenaba lifimate li halo molo ledanaibo hamena hala lomuito, ya Felikisi holiya muto, ya fetoto lomuiibo, Ya moda ne. Aifa uto minageto hamena ma ha fuloto anane, loto lomuiye. ²⁶Lomuto, Polokafo ya nalauti wina o nedo, loto hefana ma faluku oto numunaiye, loto hala kinako, yagunu ya hamena abi loto ha fulaito, ilimiti ato ya loyolalo-melo aiye.

²⁷Ena Felikisi yakafo Yuda wenina dowa loto holi numunae, loto Polo ya aifa nala numugu ya waito edaiye. Waito edaito aliga ya melege loiti utaito Posiusi Fesitusi yakafo Felikisi ebalala ya liye.

Polokafo Sisa ya hane lifefe lo nedanaie, loto libo ha

25 Fesitusikafo aya ebalo fo hamena tili (3) minototo, Sisalia numudo fulitoto Yelusalemu yoito, ²yalo sok-

ila hi muwabo we hiyabatina we ido Yuda wenina hiyabatina we yasi loti nomunalo Polo ya li halo molo edabo ha ya lomuwa. ³Feto loti lomuwabo, Hemo ya ade li faka loto himiwe idipi molageto Polo ilimiti Yelusalemu anae, loti wako lo edabo ya hanudo anaido hofu fulinune, loti hudala hiyae. ⁴Hudala hiyafa, Fesitusikafo liwila oto lobibo, Polo ya Sisalia numudo nala numugu nebo ne. Ido hofa liwila oto lumunobo hamena alili ainako, ⁵yagunu hiyabatina we malekama nemogi maina lumuto yalo wewa ya mona nosámibo ma molagetoma ya li halo molo edanae, loti lobiye.

⁶Feto lobito fo hamena (8) eiti yafe, ido (10) teni yafe Yelusalemu minototo Sisalia numudo liwila oto lumuto ha lifefe labo wenina li nuba o betito feti libo, Polo nemodoka ilimiti alo, lito ⁷feti feyato, Polo aido Yuda wenina Yelusalemu numudokati lomabo yasi li hona o edoti li halo molo edanabo ha naba lo minafa, hawa lobiyonibo ya li onae, loti ogofuti holinabo ha ya minámiye. ⁸Feito Polo yakafo li halo molo edabo wenina ya liwila oto lobibo, Nemo ya Mosese lo molaibo ha Yuda wenina meyalo molo-molo onibo ha yafe, ido Yuda wenina fele huliyaigi numuna naba yafe, ido Lomu hiyaba we wenaba ona Sisa yafe, ya ha nosámibo ma lo betiyámobo ne, loti lobiye.

⁹Feti lobito, ya Fesitusikafo Yuda wenina nemogunu dowa loti holinae, loti holito ya loga o edaibo, Hemo ya Yelusalemu uwageto yalo neimone nomunelo li halo molo hedabo hawa ya holi nedanane, loti labe? loti loga o edaiye. ¹⁰Feito loga o edaito, Polokafo liwila oto lomuiibo, Onesa Lomu hiyaba we wenaba Sisa ha lifefe lo-lo abo weni-nala maunigu nomudinalo sinoi minobo meu yako ya hane holi nedanae, loti auba ito lowe. Hemo heimoka holi mi-

nane. Yuda wenina idafa ma li nosámibo o betiyámoma ya moda holitanima ne.

¹¹Feito neboma nefa, nosámibo mona ma mologeyama yagunu hofu fulinune, loti lanabo ya nemo ya hofu nedo fuliyámilo, loti ladámanowe. E'e, Yuda wenina yasi li halo molo nedabo hatina ya ona minámanaibo ya we makafu anelo lito weninawa ya adinalo binaibo monawa ya fefe ladámanaiye. Yagunu Lomu hiyaba we wenaba ona Sisakafo li halo molo nedabo ha ya holi nedanaiye, loti auba ito liye. ¹²Feti lito, Fesitusikafo kanisole wegi loyolalo-melo otiti ya feti lomuiibo, Hemo Sisa li halo molo nedabo ha holi nedanaiye, loti lanibo yagunu Sisa nedo unane, loti lomuiye.

Fesitusikafo Polo yagunu Agilipa lomuiibo ha

¹³Ena minomo uto hamena ma hiyaba we wehudi Agilipate ido olonafu Benaisite ya Fesitusi aiyowe-weiyo ha lo edanoie, loti Sisalia numudo loti ¹⁴hamena fana yalo minanako, ya Fesitusikafo Agilipate ya Polo li halo molo edabo mona ya loyolalo-melo oti feti lomuiibo, We ma me ya nebo ya Felikisikafo nala numugu waito fulo edoit wiyi. ¹⁵Feito wito, Yelusalemu uwobo hamenalo ya sokila hi muwabo we hiyabatina we, ido Yuda wenina hiyabatina we yasi wewa ya li halo molo edabo ya lifima ha umo, lo, loti lonomabo ne. ¹⁶Lonomafa, nemokafo feti lobiyobo, Lomu wenina yasi hasuwala fiyabo we ma hofu fulinabo adinalo ya aifa molámae. E'e homu ya wewa yakafo sigiya lo edabo wenina nomudinalo ya li halo molo edabo ha liwila oto lobinaibo ne. Lomu wenina monatina feti ne, loti lobiyowe.

¹⁷Lobiyo, meu nemogi maina liwila oti loti, hamena fana hiyaba ámoto ledawa ya ha lifefe lo-lo abo wenina

ya li nuba o betito himiwe ya lobiyobo, Wewa ya ilimito alo, loto ilimiti ae. ¹⁸ Ilimiti ato, wenina sigiya lo edabo yasi sinoiti Polo mona nosámibobasámibo yaidana oto molaiye, loti sigiya lo edanafe? loto hane kiyofa, ya fetofe edámae. ¹⁹ Feto fe edámafa, eimotina mono monatina yagi, ido fulibo we mahuliya Yesu ya Polokafo nomuna hofawa ne, loto libo we yagunu ya hafimuwe. ²⁰ Igaidana oto hala mona li oloto pito holife loto holinowe? loto hane kito feto loto loga o edobo, Hemo ya Yelusalemu uwageto yalo li halo molo hedabo hawa ya holi nedanae, labe? loto loga o edowe. ²¹ Loga o edoto, Polokafo Lomu hiyaba we wenaba Sisa yakafo li halo molo nedabo ha ya holi nedanaiye, loto aubafofo lito himiwe ya lobiyobo, Wewa ya hiyaba o edalo. Aliga Sisa nedo ya ilifi molanowe, loto lobiyobo ne, lomu, ²² Agilipakafo feto lomuibo, Neimone wewa ha lanaibo ya holinowe, loto holiyowe, lomu, liwila oto lomuibo, Leda holinane, lomu.

²³ Leda Agilipate Benaisite maina himiwe hiyabatina we wenabagi, ido numuna meya nabau wenina hiyabatina weg, ya wenina nuba o-oabo numugu yowato, wenina muki aiyo-weiyo lo betiyato, Fesitusikafo, Ilimiti alo, lito Polo ilimiti ae. ²⁴ Ilimiti ato, Fesitusikafo feto libo, Hiyaba wehudi Agilipa ido hemotina muki lemogi minabo ya aya wewa ya wa edalo. Emotina ya Yuda wenina muki Yelusalemu minabo ido Sisalia numudo melo minabo yasi nomunelo ilalu huti feto lonomabo, Hofo fulinae, loti ha naba-naba lafa, ²⁵ wa edobo ya wewa hofu fulinubo idafa ma feyámiye. Ido eimolakafo feto libo, Sisafo hane lifefe lo nedanaiye, loto libo yagunu Lomuka ilifi molanogolowe, loto ha lo moloto ²⁶ emo mona molaibo yagunu hofu fulinabo hala ya hiyabate

wenaba lufuwa i fulo edanowe, loto holiyofa, ha ma mináminako, wewa ya hiyaba wehudi Agilipa hemo nomugalo ido hemotina muki melo minabo nomudinalo ya ilimito loto hala ya holiti ha mona li oloto piyato, hawa lufuwa i fulo edanowe. ²⁷ Ido nala fibo we ma ilifi molanobo we ya li halo molo edabo ha yagi fulámanobo ya fefe ladámanaibo ne, loto holiyowe, loto lobiy.

Polokafo Agilipa ha lomuibo

26 Ena Agilipakafo Polo feto lomuibo, Heimoka haka lageto holinune, lomu Polokafo ana li faka loto li halo molo edabo ha ya apito liwila oto feto libo, ² Hiyaba we wehudi Agilipao, eletifo Yuda wenina sigiya lo nedabo ha muki ya liwila oto lanogolo nomugalo sinoiyobo ya lunehaneu dowa loto holiyowe. ³ Ena Yuda wenina monate eito-eito muki ya moda holi minanibo nenako, yagunu lunehaneu dowa loto holiyowe. Yagunu you loto holi minageto ha lanowe.

⁴ Homu aidena hipa hefola minodoti loto onesa hamenalo ya Yuda wenina muki yasi mona molobo ya wa minae. Ido neimo ebaneuka ya olufo minobo hamenaloti monane wa nedoti, ido Yelusalemuka minoto mona molobo yagi moda wa hulae. ⁵ Ido hamena fana wa nedo minanako, lanune, loti holinabo ya Yuda monolo wenina minagu yauti nuba ma huliya Falisi ne, loti lo molaibo ha ya auba iti meyalo molo molo abo minagu ya nemo ne, lobinigilae. ⁶ Feito nefa, onesa ya Gotikafo awatefo-mota lo molo bibo ha ya holi hikito muto hulawa ya hiyabala o-oabo yagunu li halo molo nedo minae. ⁷ Ido lo molo bibo hawa ya lemo weninate afu monalo-monalo (12) tuwelu yasi hamena-hamena ya Goti auba iti houba-naba o edo minabo ya hulawa li-

nune, loti hiyabala o-o minabo ne. Wenabao, hulawa linowe, loto ya hiyabala o minobo yagunu Yuda wenina ya sigiya lo nedo-nedo o minae. ⁸Ena hemotina Yuda wenina ya Gotikafo fuliyabo wenina fuliyaguti li sinoi beti ne, loti nedafaito holi hikitámaboma minae?

⁹Nemo neimone yagi Yesu Nasaleta numudoti we huliya ya li waka itanowe, loto auba ito onona naba-naba limo yowobo ne. ¹⁰Ido aya monawa ya Yelusalemu yalo molobo ne. Ido sokila hi muwabo hiyabatina we wetinalo ya Yesu weninala abi loti ya nala numugu li fulo betiyoto hofu beti fulinune, loti labo ya dowae, loto lo-lo obo ne. ¹¹Feto feyobo muki hamena-hamena ya Yesu mono weninala li hopa o betinowe, loto Yuda wenina mono numunatina negu-negu yoto, elepa iti holi hikitámanae, loto hanu auba ito monito wita-wita obo ne. Ido sebane hala-kala lito li hopa o betinowe, loto numudo-namado eba faiga negu-negu yagi moni-moni obo ne.

**Polokafo Yesu holi hikito
muibo monala yagunu libo ha**

(Ap 9:3-19, 22:6-16)

¹²Ena sokila hi muwabo we hiyabatina we wetelo fetu feyanaiye, loti lufuwa iti nomato, lito Damasikusi numudo uto Yesu mono weninala li hopa o betinowe, loto uwobo ne. ¹³Uwoto, wenabane, folilo hanudo u minodo lamena ma fo li fulo edaibo ya lamena okulumauti loto nemogi ido wenina maina uwonibo yagi li hona ledoto lamena naba-naba aiye. ¹⁴Lamena naba-naba aito, lemo muki mikalo lumu fou logeto, Yuda wenina hatelokati ha nola yakafo fetu lonumibo, Solo, Solo, neidafaito li hopa o nedo-nedo minane? Hemo ya bulumakaukafo yawala mainafa howalo hinagunu hofaibo yaidana oto heimoka ya li ogofu minane, loto lonumiye. ¹⁵Fetu lonu-

mito, liwila oto lobo, Wenabao, hema minane? loto loga o edoto fetu lonumibo, Nemo Yesu ya li hasuwala fi nedananibo we ya minowe. ¹⁶Hemo onesa mikaloti sinoiyo. Nemo houba-nabane we minoto, wa nedotanibo yagi, ido aliga idafa magi hilibinobo ya uto wenina lo oloto pi binane, loto weune fi hedowe. ¹⁷Ido heimoka weninakagi eito feka weninagi yasi li hopa hedanune, loti feyanabo adinau yauti li nomuga wanowe. ¹⁸Fetu fe hedoto aya weninawa minadoka hilifi molanowe. Hilifi moloto ya lifimatina hilili o betiyageto holi hikitabo wenina Gotikafo li fele o betibo wenina minagu ya minanae, loto weninawa nomudina likaibo ya nomudina li falatoto midipu iguti idipito lame-nalo anane. Ido Satani hiyaba o betibo hilalau yauti idipito Goti hilalau ya idipito anane, loto lonumiye.

Polokafo Yesu ononala libo ha

¹⁹Hiyaba we wehudi Agilipao, ena nemo ya okulumauti wamoidana oto wa edoto, Fetu feyo, loto lonumibo halo ya moda hololoto, ²⁰homu ya Damasikusi numudo uto lobito, ido yaloti Yelusalemu minabo weninaloka ya uto lobito, yaloti Yudia ebau muki minabo weninaloka uto lobito ido eito feka weninaloka yagi yalo uto lobito, muki ya fetu loto lobiyobo, Lutina-hatina li elepa iti Gotidoka loti ido monatina molanabo ya wenina yasi wati lutina-hatina moda li elepa itae, loti holinae, loti mona dowa ya molalo, loto lo oloto molo-molo o minowe. ²¹Fetu feyobo yagunu Yuda wenina yasi nemo fele huliya numuna naba hilalau minodo anelo-hinelo liti hofu nedo fulinune, loti lafa, ²²Gotikafo ane li faka lomo yoinako, ido onesa eletifo me ya ya ane li faka lo nenako, hemotina hulinagi we minabo ido aifa we minabo nomudinalo ya minoto hawa lobi minowe. Ido ha eito

ya lobiyámoto polofetigi ido Mosesegi yasi, Idafawa feito oloto pinaie, loti labo ha ya ayaidana oto lobiyowe. ²³Emotina ya fetu labo, Gotikafo ilifi molaibo we Kilisto ya ogofu naba holito, hana fuliyaguti sinoinaibo we yakafo eimola weninalagi, ido eito feka weni-nagi ya Goti hala ukuwa lo oloto molo binogolaiye, loti labo ne, loto lomuiye.

²⁴Ido Polo li halo molo edabo ha li-wila oto lo nedo Fesitusikafo ha naba loto fetu libo, Polo, hemo ya moda nei-nei fiyane. Hemo ya lufuwa muki hitan-inako, haka-managau ya ki hopa itane, lomuito, ²⁵Polokafo elepa ito liwila oto lomuibo, Wenaba Fesitusi, nemo nei-nei fiyámowe. E'e, nemo hane-manane ya fefe loto neto hama lobo ya ona ne. Hiyaba we wehudima ya idafa-adafa lobo ya holi neto, holiya holiyámoto aifa oloto lomuowowe. ²⁶Ido holiyobo ya aya idafawa muki ya faluku oto ma fe mináminako, idafawa ya moda holi ne. ²⁷Hiyaba we wehudi Agilipao, hemo ya polofeti hatina holi hikito minabe? Nemo holiyobo, Holi hikito minane, loto ya lomuiye.

²⁸Fetu lito, Agilipakafo Polo fetu lomuibo, Onesa hemo fetu-namato hamena fouma efo yako nemo ya Yesu we li buli edanowe, loto haka kiyabe? loto loga o edaiye. ²⁹Loga o edaito, liwila oto lomuibo, Hamena foumafe, ido hamena fanafe, ya dowá ne. Ido hemogi ido eletifo wenina muki hane holi minabo wenina yagi ya nemo holi hikitobo yaidana oti holi hikitanae, loto holiyowe, loto Goti lomuwofa, aini nala ya hemotinaloka minámanaiye, loto holiyowe, loto lomuiye.

³⁰Fetu lomuito, hiyaba we wehudima ya sinoito, ido gamani hiyaba we wen-aba ido Benaisi ido wenina muki maina minabo yagi sinoiti ³¹numuna fulitoti feka uti, ha lo filiga-filiga o minoti fetu labo, We me ya mona molaibo ya

hoyo fulinubo monafe, ido nala numugu fulo edanubo monafe, yama molámiye, loti lae. ³²Fetu lato, Agilipakafo Fes-itusi fetu lomuibo, Wewa ya Sisakafo ha holi nedanaiye, loto ladámibo neko, moda nemokafo wina fulo edadi ne, loto lomuiye.

Polo Lomu ebau unaiye, loti sipiku fulo edabo ha

27 Ena Itali mikalo idipi mologeto unae, loti ha lo fukotiti Pologi ido nala iyabo we malekamagi ya himiwe wenaba ma huliya Yuliusi emo Sisa himiwela nuba minagu nebo we ya analo molae. ²Analo molato, sipi ma Adilamitiumu numudoti loto Esia ebau ho no anawalo numuna nedo-nedo minomo unogolowe, loto libo sipiku ya yowato, nemo Lukute yowoitoto ido Masedonia ebauti we ma Tesalonaika numudoti aibo huliya Alistakusi yagi maina uwone.

³Ledawa Saidoni numudo lo fedoto mikalo lomogeto, Yuliusi ya Polo milumala holito li dowá edoto fetu lomuibo, Hemo idafa magunu holinanibo ya weninaka minado uwageto humunae, loto lomuito uwone. ⁴Uto eba yaloti fulitoto ho no mulalo sipiku uwogeto, ido asi naba yakafo unogolonibo ebalokati loto sipi ya hofaito hanu eito uto Saipulusi eba selo no anawalo asi naba ámibo ebalo ya monimo uwone. ⁵Monimo uto Silisia eba no anawalo ido Pamufilia eba no anawalo ho no nabalo ya yofototo Maila numudo Lisia ebau ya fedoto yalo sipikuti lomone.

⁶Lomogeto, yalo himiwe wenaba yakafo Alekisadilia numudoti sipi ma nebo Itali mikalo unowe, loto aibo ya wa edoto lilimito uto yau fulo ledaiye. ⁷Fulo ledaito, ebawa fulitoto hamena fana ya asi naba yakafo unogolonibo ebalokati ainako, ho no

mulalo sipiku moniyabo we ya hosa naba-naba fiyato, holoto-holotoko uto Nidusi numudo selo ya uwogeto asi yakafo aubafofo loto fu-fu lito, hofa unubo ogofuwámoninako, ya Kiliti eba no anawalo asi naba ámibo ebalo Salimone numudo selo yalo uwone. ⁸Yalo uwogeto, ho no mulalo sipiku moniyabo we ya hosa naba-naba fimo uwato, Kiliti eba no anawalo monimo uto, numuna meya ma huliya Sipi Mino-mino Abo Eba Dowae, loti labo eba Lasea numudo selo ya fedone.

⁹Fedogeto, ya hamena fana ho no mulalo sipiku u minogeto ya Yuda wenina wetina-idafa moi iti námabo foliwa ya moda huloitaito, asi naba yakafo loto ho no hofotoko minanaibo hame-nalo ainako, Polokafo fetoto fuka ha lolumibo, ¹⁰Wemoli, leimote onesa hofa unune, lanubo ya holiyobo sipite huwamenate yako u hopa aguwámanogolaiye. E'e, leimote yagi u hopa unogolone, loto holiyowe, loto lobifa, ¹¹ido himiwe wenaba yakafo hala holi fulito, sipiku onona liyabo we hiyabatina we ido sipi yawala ha labo yako meyalo molaiye. ¹²Yako meyalo molaito, aya ebawa minonibo melo ya asi naba aibo hamenalo sipi molanabo ya dowa ladámanogolainako, sipiku minonibo wenina abi idafa yasi fetoto labo, Eba me ya ya nosáminako, fulitoto ho no mulalo sipiku uto Finikisi numudo hanu monito wita oto utotoma hamena nosámibo hamena yalo minanune, loti ha lo fukoti holiyae. Yalo minanune, loti labo ebawa ya Kiliti ebalo Finikisi numudo sipi mino-mino abo eba holawa ya fo lumibo ebaloka ne.

Ho no ya asi nabakafo hofaibo ha

¹³Aliga asi you libo ma apito fu-fu lito sipiku onona liyabo we yasi ebawa lonigu ya onesa unubo ne, loti holiti sipi momoga oto utanaaye, loti li hiki

lo edabo idafa ya nokuti ika ato, Kiliti ebau no anawalo ya uwoba, ¹⁴hamena hefola efomako uwogeto asi aubafofo libo huliya Fo Yoidokati Aibo ne, loti labo yakafo Kiliti ebalokati henemane oto lumuto ¹⁵sipima ya itifuito, henoba oto sipi ya unaibo ya ogofuwámito, ya asi aidokati aifa moninune, lofa, fetoto ogofuwámogeto asikafo sipi ho nolo itifuiye. ¹⁶Feito uto eba hefola ma huliya Kauda no anawalo ya asi naba ámibo ebalo ya uto, yalo kenu hefola ma ya sipi naba hafuwalo ika aibo kenu ya fokitanaiye, loto hosa naba fiti li hiki lone. ¹⁷Li hiki logeto, ika oti li sipi nabau molotiti nala aubafofo libo ya liti sipi nabama fokitanaiye, loti sipi feumau moloti nalagunu hutifina hiki lae. Li hiki lotiti ho noku Afilika selo nebo Silitisi ebalo ya sesepa ma obula yaidana oto no feuma nebo yagunu holiya holiti sipilo lafo-lafo naba diyabo ya wina oti li molato, aifa mulalo ya no ogofuto uwone. ¹⁸Feito ogofuto moni minogeto, asigi ido ho nogi yakafo aubafofo loti hofa-hofa ledoto o nebo yagunu sipi hena otanaaye, loti ledawa huwamena ma liti ho noku fulae. ¹⁹Fulato, ido fo hamena (3) loitigi-makogi wito, sipiku idafala ma onona minámibo idafa-adafa ya ayaidana oti eimotina adinagunu liti ho noku fulae. ²⁰Fulato, ido hamena fana fo ya limukafo wase ito ofiyagi ya wagámone. Asi yakafo no ya aubafofo loto fu-fu loto li yoisa-yoima o ledainako, yagunu, Leimo u eba malekama uto wagámanogolone, loto hate kiyone.

²¹Ido hamena fana wenina ya wetina-idafa námoti minato, Polokafo uto minagu ya sinoito minoto fetoto lobibo, Wemoli, hemotina Kiliti eba fulitoto meleka ámanune, loto lobiyoma hane holiyabo neko, ya idafa henawa oloto pi lumibo ya oloto pi lomámadi ne. ²²Fetoto feyaifa, ido lemo minonigu yati ma fuliyá-

manogolone. Fuliyámogeto sipi yako moda u hopa unogolaiye. Yagunu lutina-hatina ya you laneyo. ²³Lubuka luwaila yawalane Wenaba houba-naba o edobo we yakafo nemodoka enisolela ilifito loto ²⁴emokafo feto lonumibo, Polo, holi holiyámo. Sisa nedo uto nomunalo minageto li halo molo hedabo ha ya holinaiyé. Goti yakafo aifa li dowa lo ledaibo mona o hedanaibo ya wenina muki hemogi maina sipiku moniyabo ya li nomudina wanowe, loto liye, loto feto lonumiye. ²⁵Yagunu lutina-hatina dowa laneyo, Wenabagunu hane loiti kiyámoto feto feyanowe, ha lonumibo ya feto feyanaiye, loto aubafofo loto holi hikitobo ya hiyabala edowe. ²⁶Feito asi yakafo sipi ya itifuwageto mika ma ho no yakafo li hona aibo ebalo yonogolaiye, loto lobiye.

²⁷Ido asi naba ya omo yoibo salele loiti ya wito asi yakafo fu loto lito uto Mediteleniyani ho no mulalo sipiku ya itifu-natifu ledó neto, lubuka luwaila yoima sipiku onona liyabo we, Ya mika nedo selo one, loti holiti, ²⁸Mika selo nefe, ido faiga ne? Wanune, loti idafa hona molo-molo aibo idafa ya noku fulato lumuto wibo no fanala ya (40) foti mita yaidana oto ne, loti holiti minato, hamena hefola ma wito, hofa hona molo-molo aibo idafawa ya noku fulato lumuto wibo ya no fanala (30) teti mita neto ya holiyae. ²⁹Feti holiyabo hefagu yotanune, loti holi bito, idafa ma mikau lumuto sipi li hiki lanaiyé, loti sipi egeka yalekati li hiki lanaibo idafa (4) fo ya noku fulato lomae. Lomato, ido, Alo ya li nomude walo, loti sugi gotitina lobi minae. ³⁰Lobiti onona liyabo we yasi sipi fulitoti holi unune, loti holiyanako, sipi holaleka yalekati li hiki lo edanaibo idafa ma fulogeto lumunaiye, loti sugi loti uti sipikuti kenu ya liti nala onuwa filiga-filiga li minoti fulato, ho nolo lumuto lumuto ne. ³¹Feto feyato, Polokafo

himiwe hiyabatina wegí himiwelagi feto lobibo, Sipiku onona liyabo wewa ya sipi fulitoti unabo ya nomudina wagámanabo ne, loto lobito, ³²yagunu himiwe yasi nala kenulo liyabo ya fuko fulitato, ho noku limo iye.

³³Ido ho lanogolaito Polokafo wenina muki wetina-idafa nanae, loto holito feto lobibo, Hamena fana salele loiti hemotina wati hiyaba otiko minanako, wetina-idafa námotiko minae. ³⁴Feiti minabo yagunu ya onesa wetina-idafa nalo, loto auba ito lobiowé. Wetina-idafa yakafo auba i betinaiyé. Holilo. Lemo minonigu yati we ma u hopa aguwámanaibo ne, loto lobiye. ³⁵Feto lobitoto nomudinalo beleti ma lito, dowae, lalowe, lomuto lekoto naito, ³⁶wenina muki ya lutina-hatina dowa lito ayaidana oti wetina-idafa nae. ³⁷Ido lemo sipiku minonibo wenina ya tu hadeti sewedi sikisi (276) ya minone. ³⁸Feito minabo wetina-idafa nato houmatina aito ya sipi hena otanaiye, loti suwa witi sipi lulau nebo ya ho noku fulato lumiye.

Sipi mikalo yoto lekaibo ha

³⁹Ho lido ya sipiku onona liyabo we yasi mika eba wa minafa, mika ya wafefe ladámoti, no anawalo eba ma hefana minámibo wati sipi ya lito yalo yoto no sesepalo unune, loti holiti hanu wita ae. ⁴⁰Hanu wita oti sipi li hiki lanaibo idafa nalala ya fukoti noku fulitoti sipi moninaibo hanu ya ilibinabo idafa nalatina ya wina oti, sipi itifuto lito unaibo lafo-lafo seli naba ya yowa ika oti li faka lato wifa, ⁴¹ido sipi ya sesepa naba ho noku nebo ya mulalo yoto holaleka ya li hiki lito unaibo ogofuwámito, ho no yakafo aubafofo loto sipi egeka hofomo wito foki-naki aiye. ⁴²Foki-naki aito, nala fiyabo we ya noku anesa iti holi utanae, loti himiwe yasi hofó beti fulinune, loti holiyafa, ⁴³himiwe hiyabatina

we yakafo Polo ya hofotanae, loto holito, Feto feyámilo, lobiye. Feto lobito feto lolumibo, Hemotina noku anesa iyabo we ya homu ho noku sato moloti noku anesa iti u no sesepalo ya wilo. ⁴⁴Ido hemotina wenina malekama ya yá hatapagi ido sipi foki-naki aibo idafagi ya no mulalo moloti yalo minoti no anawa sesepalo wilo, loto lolumiye. Feito lemo wenina muki ya u hopa aguwámoto mikalo uwone.

Polo Malitaka eba nebo ha

28 Ena lemoma u anawa ya uto ebawa huliya Malita ne, loti labo ya wa one. ²Ido ebawa yalo minabo wenina yasi aiyo-weiyo loti aifa li dowalo ledoti, ho naba ito asi aibo ya fuliyogeto so hi ledato so labiyonibo ne. ³Ido Polokafo so umala li nuba oto so hi neto, hosofa ma ayau nebo ya so hala-kala libo holito feka loto analo ya adala oto suto ne. ⁴Suto neto mika yawala yasi hosofa analo nebo ya wati eimotina loyolalo-melo oti feto labo, We yola ya wenina hofu beti fulibo we ona ne. Feto feyaibo ya ho noku fuliyáminako, gotite Wenina Lifima Liwila oto Binaibo we yakafo feto feyaibo wewa nomuna hofawa minámanaiye, loto libo ne, loti lafa, ⁵Polokafo hosofawama li fulu soku itaito moda aifa dowalo neto, ⁶wenina yasi ula molanaife, ido aloko lumu fou loto fulinaife? loti hamena fana hiyaba oti wa minafa, idafa ma ulalo oloto pito li hopa edámito wa edoti hatina-manadina li elepa iti, Wewa ya goti ma ne, loti holiyabo ne.

⁷Ido mikawa selo yaloka minabo wenina hiyabatina wenaba huliya Pubiliusi ya mika yawala yakafo numunalau lilim-ito uto li dowalo ledoto fo hamena (3) tili ya aifa li dowalo ledaiye. ⁸Feto fe ledaito, melafo idafa i hilibo ya ula hala-kala lito, sefe adumu oto, folomolo ya uno neto Polokafo uno negu ya yoto Goti

lomuito anagunu ulalo ya lito idafa i hilibo ya faka lo edaiye. ⁹Faka lo edaito, ya wa edotiti aya ebau minabo wenina malekama idafa i hiliyabo ya ato li faka lo betiye. ¹⁰Yagunu muki mona dowalo ledoti, ido unune, loto feyonibo hamenalo ya idafate minámibo ya wenina idafa-adafa liti loti sipiku ya molo ledae.

Polo uto Lomu numudo wibo ha

¹¹Ena igana (3) tili yalo minototo ya sipi ma asi aibo hamenalo aya ebau minomo wibo sipiku yau yowone. Sipiwa ya Alekisadilia numudoti aibo sipi ya holaleka sugi goti Susi lobe hipala loiti eimotinaidana feyaibo sipiwa yau yoto ebawama fulitoto uto ¹²uto Silakiyusi numuna meya nabalo ya loto fo hamena (3) tili ya minototo ¹³hofa sipiku yoto yaloti monimo uto Legiumu numuna meya nabalo fedoto, ledawa ya asi yakafo fu loto sipi lito wito leda ya Puteyoli numudo ya fedone. ¹⁴Ya numudo yalo Yesu mono weninala malekama wa betiyogeto emotina yasi fo hamena (7) seweni ya lemogi minanune, lato minone. Minototo yaloti Lomu numudo one. ¹⁵Ogeto, yalo Yesu mono weninala minabo yasi Lomu anogolonibo hawa labo ya holititi malekama loti Apiyusi maketi ebalo fedoti wa ledae. Ido malekama ya loti Numuna Tili (3) hanudo moniyabo wenina uno-uno abo numudo ya fedoti wa ledato, Polokafo wa betito Goti feto lomuiabo, Dowae, lalowe, lito lula-hala li auba i edaibo ne.

Polokafo Lomu numudo Goti hala ukuwa lo oloto molaibo ha

¹⁶Ido Lomu numudo fedogeto ya hiyabatina we yasi Polo ya eimolako numunalau yau minageto ya himiwe makafo hiyaba o edanaife, loti lae.

¹⁷Feto lato ya fo hamena (3) tili utaito, Polokafo Yuda wenina hiyabatina we alo, loto ha fulo betito loti nuba oti minato ya feto lobibo, Weninane-mota, nemo neimone ya idafa ma weninane yafe, ido awatefo-mota monatina lolomabo yafe, li nosámibo betiyámofa, Yelusalemu numudo nala fi nedoti Lomu wenina adinalo molae.

¹⁸Adinalo molato, loga o nedoti hofone fulinabo idafa ma feyámonako ya nalauti wina nedanune, loti holiyafa,

¹⁹Yuda wenina yasi auba iti, E'e, loti labo yagunu Sisa yakafo hane lifefe lo nedanaiye, loto auba ito loboma ne. Feto lofa, ya neimo weninane li halo molo betinobo ha ya ma minámiye, loto holiyowe. ²⁰Aya monawa yagunu hemotina ya sutina fiyoto ato, wa betito hemotinagi maina loyolalo-melo anogolone. We ya Isilaeli wenina auba iti hiyabala o minabo we yagunu nala i nedato, minowe, loto lobiye.

²¹Lobito, liwila oti lomuwafo, Hiyabate we Yudia ebau minabo yasi hemogunu lufuwa ma i fulo ledato ya ma liyámonibo ne. Ido Yudia yaloti abo wenina yasi wenina lo hedabo hafe, ido ha nosámibo lo hedabo hafe, yama lolomámabo ne. ²²Feito nefa, wenina mikau-mikau ya eito mono holiyabo wenina ha nosámabo lo betiyanako, yagunu hemo haka kiyaniho ha ya lolomageto holinune, loto holiyone, loti lomuwafo.

²³Feto lomuti Polo nedo loti emogi loyolalo-melo minanune, loti hamena molato aya hamenawalo wenina abi lokati emodoka ato leda yaloti u lubuka yalo Goti wehudikafo hiyaba o ledaibo mona ya holifefe loti holinae, loto lobito ha mona fokito api itibiye. Ido Yesu

ya holifefe loti holiti holi hikito munafo, loto Mosese lo molaibo ha yauti ido polofeti lufuwa iyabo hatina yauti ya Yesu hala labo ya lobi ne. ²⁴Lobi neto, malekama ya holi hikitafa, ido malekama ya holi hikitámae. ²⁵Yagunu lutina-hatina li mako molámoti unigilato Polokafo feto loto lobibo, Weuna Fele yakafo hala ya polofeti Aisaiya welalo moloto awatinafo-mota yagunu holito ha ona hula feto lobibo,

²⁶Hemo aya weninawa minadoka ya uto feto lobiyo, Hemotina holi-holi o minafa, ha holifefe loti holiyámoti ido wa-wa o minafa, idafa wafefe loti wagámae. ²⁷Feto feyabo weninawa ya lutina-hatina moda gediboko minanako, hatina anawako holiti nomudina likotiko minae. Feto feyámabo neko, lutina-hatina ya li elepa iti nemodo ato li faka lo betiyadi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 6:9-10) ya nebo ne

²⁸Yagunu hemotina ha lobiyobo ya holifefe loti holilo. Gotikafo wenina li nomude waibo hala ukuwa ya eito feka wenina ya fulo betitaibo ne. Fulo betitaibo nenako, hala ukuwa ya holi hikito munafo, loto lobiye. [²⁹Hawa lobibo yagunu Yuda wenina eimotinagu yau moliya ha naba loti fulo edoti uwae.]

³⁰Ena melege loiti lulau ya Polo numuna eimola meina figu ya neto, ido wenina muki wa edanune, loti emodoka abo ya aiyo-weiyo ha lobito, ³¹holi holiyámoto, Goti wehudi weninala hiyaba o ledaibo hala ya lo oloto molo-molo o minoto, Wenaba Yesu Kilisto hala api itibi-itibi o neto ido masi ononala itámabo ne. Modae.

Lomu

Polokafo mono wenina Lomu numudo minabo ya lufuwa i fulo betibo ha

Homu ha

Polo ya Kolinti numudofe, ido Senkilia numudo nebo hamenalo ya lufuwa me ya ito, Yesu holi hikito muti Lomu numudo minabo wenina ya fulo betinowe, loto wena ma huliya Fibi muto, lito uto uto Lomu numudo u fedoto ya bibo ne.

Mono weninawa Lomu numudoka minabo wenina maleka ya Yuda wenina ido maleka ya eito feka wenina ya minae. Ido Lomu numuna ya Itali mikalo gamani wenina numunatina meya nabalo ya hiyabatina we wehuditina huliya Sisa ya ne. Aya we yakafo mika negu-negu wenina muki li yoima o betito, wehuditina huliyaagi we wenaba ya neimoko minanowe, loto himiwe abi loto idipi molaito, ba lomo uwabo ne.

Ena Polokafo feto loto holibo, mikalo wenina muki ya Goti nomunalo lifima mino ledaibo wenina ya minone. Ido ononate yakafofe, ido mona dowo molanubo yakafo ya li dowo lo ledámanaibo ne. Feto ya nefa, ido Yesu holi hikito munubo, ya Gotikafo lifimate hilili oto, monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanaibo ne, loto Lomu numudo uto hawa ukuwa dowo api itibinowe, loto holito, lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Nemo Polo, Kilisto Yesu houba-nabala we ya aposolo we minanane, loto sune fito, Goti hala ukuwa dowo lo oloto molanane, loto li ekei nedaibo ne.

²Hawa ukuwa dowo ya homu aidena lo molo ledaito, polofetila yasi fele lufuwau iyabo, ³ya Hipala yagunu lo molo ledaibo ne. Emo ya mikaloka ulagi

oloto pibo, ya Defiti yufa fibo wenina yauti oloto piye. ⁴Ido Weuna ya fele nebo yakafo moda Goti Hipala aubafofo libo we ne, loto lilibibo, ya fuliguti li sinoi edaibo yakafo ya lilibibo ne. Wewa ya Yesu Kilisto Wenabate ya ne. ⁵Emodokati ya mika negu-negu wenina muki minagu yauti masi ha libo ya holiti, holi hikito muti, hololanabo yagunu huliya yotoko minanaaye, loto aifa li dowo lo ledoto, aposolo ononawa lumito ya li minone. ⁶Ido aya wenina minagu yauti hemotina yagi Yesu Kilisto weninala minae, loto sutina fibo ne.

⁷Hemotina Gotikafo lula-hala bibo wenina Lomu numudo minabo, ya fele weninane minae, loto sutina fibo wenina, hemotina muki ya lufuwa me ya i fulo betiyowe. Walo.

Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaaye.

Polokafo weninawa wa betinowe, loto auba ito holibo ha

⁸Ena homu ha me ya ya lobinogolowe. Holilo. Hemotina holi hikitabo monatina yagunu wenina mikau-mikau lo-lo o minanako, hemotina muki yagunu holito ya dowae, lalowe, loto Yesu Kilisto huliyaalo ya Gotine lomu minowe. ⁹Holi minafe? Goti ononala li minobo, ya weune-lune-hane mako moloto Hipala hala ukuwa dowo lo oloto molo minowe. Aya Goti yakafo monane muki holibo we onobalalo ya ha me ya lanogolowe. Holilo. Nemo ya hamenahamena hemotinagunu holito hilitina lomutoko minoto, ¹⁰ya hemotinaloka anowe, loto holito hiyaba omo yowobo, ya onesa me ya Gotikafo dowo holito hanune li oloto pi nedagetoma ya anowe, loto lomutoko minowe. ¹¹Feto loto lomuwo, ya hemotina wa betinowe, loto holiyobo, ya Weuna idafala aifa

lumibo idafa ya li gedoto oto yakafo auba i betinaie, loto auba ito holi minobo yagunu feito lomutoko minowe.

¹²Ido fetoto holi minobo, ya hemotinagunuko holiyámowe. Nemogi hemotinagi maina minoto ya hemotina holi hik-itabo monatina yakafo nemo lune-hane li aila i nedageto, ido nemo holi hikitobo monane yagi hemotina lutina-hatina li aila i betinaie, loto holito ya loto wa betinowe, loto lomutoko minowe.

¹³Ido mono weninane-motao, hemotina holifefe ladámotanae, loto ha me ya lobiyowe. Holilo. Eito feka wenina maleka minagu yau mono onona lito hulawa li oloto piyobo, ya hemotina minagu yau ayaidana oto mono ononanelo hulawa ma li oloto pinowe, loto hamena-hamena ya hemotinaloka anowe, loto hanu ma moni wita ofa, ido ha ma-ma oloto pibo yagunu hanune minámito minowe.

¹⁴⁻¹⁵Wenina muki, Giliki hafi lufuwa wabo ido wagámabo wenina, ha manadinau nebo ido minámibo wenina, muki ya hawa ukuwa dowa lo oloto binobo ononawa numima nenako, yagunu hemotina Lomu numudo minabo yagi ayaidana oto lo oloto binowe, loto auba ito holiyowe.

Hawa ukuwa dowa ya Goti aubala nebo ha

¹⁶Hawa ukuwa dowa lo oloto molobo yagunu unelo holiyámobo ne. Ya neidafaitowe? Hawa ukuwa dowa ya Goti aubala nebo ha yakafo holi hikitanabo wenina muki li nomudina wanaibo, ya Yuda wenina li homu moloto, ido yaloti Giliki weninagi wenina maleka muki yagi holi hikitanabo ya li nomudina wanaibo ne. ¹⁷Aya hawa ukuwa dowa yakafo holi hikitabo wenina ya Goti monala fefe liboma li oloto pi bibo yagunu ya holi hikito mu-mu o minae. Aya yagunu ya fetoto libo,

Monatina fefe libo wenina ya holi hik-ito minabo yagunu ya hofawa mino holinigilae,

loto ha mono lufuwau (Hab 2:4) ya nebo ne.

Wenina muki Goti metina muti u midipu igu minabo ha

¹⁸Feito wenina yasi Goti monala metina muti nosámibo mona eito-eito muki molo minabo yagunu ya emokafo okulumaokati lifima ha naba-naba li oloto pi beti-beti o ne. Weninawa mona nosámibo molabo yamo ha ona hula ya mi i minae. ¹⁹Holi minafe? Goti monala maleka, mikaloka wenina holinabo monala, ya emokafo li oloto pi betinako, moda lutinau oloto nebo, ²⁰ya aidena yoima mika okuluma li oloto pibo hame-naloti ya emo aubala, minowa-minowa oto nebo aubala, ido monala eito, wenina monatina yaidana oto minámibo, yoisa yoto nebo nomudekafo wa edá-monibo monala, ya idafa-adafa lifefe libo idafawa yakafo li oloto pi betito, moda wa edofefe loti monala holiyabo ne. Monala feti holiyaboma nenako, yagunu wenina masi monala holiyámone, loti lanabo ha ma minámiye.

²¹Goti ne, loti moda holiyafa, ido Gotite ona hula ne, loti huliya li faka ladámoti, dowae, lalowe, loti lomuwá-moti, hatina kiyabo mona ya u aifa idafa uto, ido lutina-hatina holifefe ladámibo ya midipukafo wase i betito minae.

²²Fetoto fe minabo ya ha manadeu ne, lo minafa, ido u holiti holiyámoti abo wenina buliti, ²³Goti fuli lilitámanaibo we lamenala ya fulititi, fuli lilitanaibo wenina, nama-afa, hidina-adinagi lala iti moniyabo idafa, hudi-hosofa yaidana oti lifefe loti, ya gotite ne, loti holi hikito bi minae.

Wenina muki nosámibo monako molomo uwabo ha

²⁴Goti lamenala fetu fulitanako, eimotina lutina-hatina hume-ugele hopa-napa anabo monagunu holiyabo yagunu fuma ibo mona moloti eimotina lulawatinau ya utina li hopaiti, utinalo holinabo mona ya aifa molanabo ne, loto Gotikafo waito betiye. ²⁵Weninawa yasi Goti hala monala ona hula ya holi fulititi, sugi we hala monala holi hiki loti, ido idafa-adafa li oloto pibo we ya metina muti, lifefe libo idafa yako holi biti houba-naba o beti minae. Wewa metina muwabo we huliya ya li faka lo edomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

²⁶Ido metina muwabo yagunu Gotikafo waito betito, ya utinalo holinabo monagunu aku loti holi minoti, ya wenipatina yasi wemoligi fefe loti unanabo mona ya fulitoti, eimotinagu ya hopa mona molo-molo o minato, ²⁷ido wemoli yasi ayaidana oti wenipagi fefe loti unanabo mona ya fulitoti, wemoli eito magunu holiti utina so lito we ma hopa li unabo, ya feti sugi hanu moniyabo yagunu eimotina utina-lutina-hatinau ya lifima ha liwila oti li minae.

²⁸Weninawa yasi Goti hate ki umámanogolone, loti holiyabo yagunu ya Gotikafo hatina-manadina ya u aifa idafalo uwageto hopa-napa mona molanae, loto waito betito, ²⁹ya lutina-hatinau mona nosámibo-asámibo faitoto mino betito, fina lowagunuko holimo yoti, idafa-adafa magi magi linubolae, loti holiti, wenina holi nosámiboko biti, wauwa-mauwa liti hofo beti fuliti, moliya fiti, hotina iti, hatina nosámiboko kimo yowabo mona yamo lutina-hatinau faitoto neto, ya wenina hamadina hiti, ³⁰ha nosámibo lo betiti, Goti holi

nosámibo muti, ha holiti holiyámoti, eimotinagunuko dowa minone, loti holiti, eimotina utina-hulitina li faka loti, nosámibo-asámibo mona hofawa li oloto piti, otinafo metinafo ha labo ya holiyámoti, ³¹lutina-hatinau holifefe ladámoti, mona ona molámoti, eimotina weninatina ya holi biyámoti, muludinau holiyámabo wenina, ³²ya yaidana mona molo minabo wenina moda fuliti u hopa unae, loto Gotikafo lo molaibo ha ma ne, loti holiyafa, aya mona aifa ilalu huti molabo yako minámiye. E'e, onu iti molabo, ya wenina masi mona yaidana molabo ya dowa wa beti minae.

Lifima meina dowa ido nosámibo linabo ha

2Feito hemotina ya wenina maleka monatina nosámiye, lo beti minabo, ya heimotina monatina yagunu neidafaiye lanabo ne? Wenina magunu ya mona feti-feti molabo ya nosámiye, loti lo-lo abo wenina ya hemotina aya mona molanako, yagunu lo-lo abo hawa ya heimotina yagunugi ya lo minae. ²Ido yaidana mona molo minabo wenina ya Gotikafo lifima ha liwila oto bibo, ya moda ona fefe lotoko bibo ne, loto holi minone.

³Ido hemotina ya wenina maleka nosámibo mona molabo yagunu lifimatina ne, loti lo beti-beti afa, hemotina ya aya mona molabo yama Gotikafo lifimate liwila oto li lomámanogolaiye, loti hatina kiyafe? ⁴Ido Goti lula halakala aloko ladámito, li you loto dowa lo ledonebo mona yawala ya monalawa aifa idafa ne, loti hatina kiyafe? Ake, hemotina fetu loti hatina hopanapa kiyabo wenina ya Goti li dowa lo ledaibo monawa ya wati lutina-hatina li elepa iyalo, loto monawa molo ledaiye, loti holiyámafe?

⁵Ido hemotina lutina-hatina gedibo li elepa iyámanako, yagunu hamena nabalo, Gotikafo lifima ha hula, fefe lanaibo ha naba-naba li oloto pi lumunaibo hamenalo ya ha naba-naba linabo ha ya heimotina li nuba o-o o minae.

⁶Yagunu ha ma feto libo,

Emokafo ya wenina muki eimotina monatinalo ya liwila oto li binogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Sng 62:12, Snd 24:12) ya nebo ne.⁷ Mona dowa molomo yonubo yakafo hulite ito yoto lamena o ledageto, hofawa minowa-minowa oto mino holinogolone, loti holiti ya auba iti mona dowa molo minanabo wenina ya hofawa minowa-minowa oto mino holinabo mona ya binogolaiye.⁸ Ido wenina masi eimotinagunuko holiti, ha ona hula metina muti nosámibo monalo meyallo molo minanabo wenina ya lula hala-kala lageto, lifima ha naba-naba binogolaiye.

⁹Holi minafe? Nosámibo mona molo minabo wenina muki ya eimotina monatinalo ya miluma ha, hena naba-naba aibo ha ya linigilae. Feti linabo, ya Yuda wenina u homu uti liyato, ido yalo Giliki weninagi wenina maleka muki yagi linigilae.¹⁰ Feti linigilafa, ido mona dowa molo minabo wenina muki ya eimotina monatinalo ya you amena mona, lamena mona, hulitina yoibo mona ya linigilae. Feti linabo, ya Yuda wenina u homu uti liyato, ido yalo Giliki weninagi wenina maleka muki yagi linigilae.¹¹ Moda holiyafe? Goti ya wenina hona moloto ekei ámibo wema ne.

¹²Goti lo molaibo hala liyámabo wenina yasi nosámibo mona molo minabo yamagunuko moda fuliti u hopa unigilae. Lo molaibo hawa yakafo sigiya lo betiyámanogolaiye. Ido lo molaibo hala liyato, aya ha yakafo hiyaba o betibo wenina yasi nosámibo mona

molo minabo yamagunu lo molaibo hawa yakafo sigiya lo betito lifima ha liwila oto li binogolaiye.¹³ Moda holiyafe? Lo molaibo ha ya aifa hatina etuwaloko holinabo ya Goti onobalalo ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betiyámanogolaiye. E'e, lo molaibo ha ya holiti meyallo molanabo yagunuko monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinogolaiye.

¹⁴Yagunu holilo. Eito feka wenina ya lo molaibo ha liyámafa, ido eimotina lutinakafo holiti hawalo hololanabo, ya hawa liyámabo weninawa ya moda eimotina hatina kiyadoti ya moda lo molaibo hawa holiyaboidana oti minae.¹⁵⁻¹⁶ Feto fe minabo weninawa lutinau ya lo molaibo hawa mino betito ya ononawa libo mona li oloto pi minae. Feito hamena nabalo, ya faluku oto molonibo mona ido lute-hateu faluku oto holiyonibo ha muki ya Gotikafo hona moloto, lifima ha liwila oto lumunaibo hamenalo, ya wenina yasi mona ma molonibo ya moda dowa nefa, ido ma ya nosáminako, lifimate ne, loti hatina kiti weudina-lutina-hatinau holiyabo mona yakafo li oloto pi betinogolaiye. Yagunu ya hawa ukuwa dowa lo oloto molobo, ya Gotikafo lifima hawa liwila oto lumunaibo, ya Yesu Kilisto anau molageto, emokafo hona moloto lumunaibo ne, loto lo oloto molowe.

**Yuda wenina yasi lo molaibo ha
meyallo molabo aubatina ma
mino betiyámibo ha**

¹⁷Ido hemotina ma ya Yuda wenina minone, loti, ido lo molaibo ha ya litumate ne, loti, ido Goti ya leimo Gotite ne, loti heimotina hulitina li faka lo minoti,¹⁸ ido dowa loto holibo mona ya holifefe loti holiti, ido lo molaibo hakafo api itibitaima nenako, mona-fana dowa lama ya wa dowa moloti,¹⁹⁻²⁰ ido lo molaibo ha yau holifefe lonibo ha monala

ona hula moda li minone, loti holiyabo yagunu ya weudina nomuna likaibo wenina ya hanu dowa itibinubo wenina minone, loti, ido midipu igu moniyabo wenina ya li lamena o betinubo wenina minone, loti, ido holifefe ladámabo wenina ya holifefe lanabo mona itibinubo wenina minone, loti, ido gedámabo wenina ya api itibinubo wenina minone, loti auba iti holiti, ²¹ hemotina api itibi-itibi abo yamaidana oti heimotina lutinahatina ya api ilibiyámafe? Ugele ámiilo, loti lo-lo aboma nefa heimotina ya ugele mona molo minafe? ²² Ido hume-ugele ámiilo, loti lo-lo aboma nefa heimotina ya hume-ugele o minafe? Ido sugi goti yaidana-meidana ya eleka naba hofe betima nefa, heimotina ya wenina masi idafawalo ya hefana-hoba-hobina molagu yati ma ugele li minafe? ²³ Ido lo molaibo ha ya lemo liyonibo ne, loti heimotina hulitina li faka lo-lo aboma nefa hemotina ya aya hawa holiti holiyámoti abo monatina yakafo Goti huliya ito lomafe? ²⁴ Aya mona molabo wenina yagunu feto libo, Eito feka wenina yasi heimotina monatina yagunu Goti huliya hamana hi minae, loto ha mono lufuwau (Ais 52:5, Ese 36:22, 23) ya nebo ne.

Goti anela utinau fukabo ha

²⁵ Goti anela utinau fukabo, ya lo molaibo hawa meyallo molanabo yako moda hulawa minanaibo nefa, ido lo molaibo ha holiti holiyámoti anabo, ya aya monatina yakafo Goti anela utinau nebo ya u minámiboidana anaibo ne. ²⁶ Ido Goti anela utinau fukámabo wenina yasi lo molaibo hawa meyallo molanabo, ya aya mona yakafo anela utinau minámibo ya u mino betiboidana anaibo ne, loto wa betinogolaiye.

²⁷ Feito ya utinau anela fukámabo wenina lo molaibo hawa meyallo molan-

abo mona yakafo hemotina mono lufuwa liti anewa utinau mino betifa, lo molaibo hawa holiti holiyámoti o minabo wenina, hemotina lifimatina li oloto pi binogolaiye.

²⁸ Holi minafe? Yuda wenina monatina etuwaloko molabo ya Yuda wenina ona hula minámae. Ido utina etuwaloko Goti anela fukabo ya anela ona hula mino betiyámiye. ²⁹ E'e, Yuda wenina ona hula ya weudina-lutina-hatinau ya Goti weninala minae. Ido anela ona hula ya weudina-lutina-hatinau ya ne. Lo molaibo ha lufuwa iyabo ya meyallo moloti fukabo idafa ya minámiye. E'e, Weunakafo lutinau molo betibo idafa ya ne. Feti minanabo yagunu wenina yasi luwatina ladámanabo nefa, Goti yakafo luwatina lanaibo ne.

Mona nosámibo yakafo mona dowa li oloto piyámanaibo ha

3 Feito Yuda wenina ya igaidana oti eito feka wenina li fullo betiti dowa minae? Ido Goti anela utinau nebo yakafo igaidana oto li dowa lo betiye? ² Aiyo, li dowa lo betibo idafa hefolá minámiye. E'e, u homu molaibo idafa ya Goti eimola hala ya Yuda wenina adinau molaibo ne.

³ Yagunu neidafaiye loto lanune? Maleka yasi halawa ya holi fulitoti, holi hiki ladámabo monawa yakafo Goti ha lido fefe lotoko meyallo molomo yoibo monala ya li fullo edanaife? ⁴ E'e, feito minámiye. Wenina muki ya sugi monako molo minae, loto wa betiyanogoloba, ido Goti monala ya u ona hulako minowa-minowa oto minanaibo ne, loto wa edanogolone. Feito yagunu ya ha ma feto loto nebo, Hemo ha lanibo ya moda fefe lotoko lo-lo o minane, loti holinigilae. Ido masi li halo molo hedanabo ya moda li fullo betinogolane,

loto ha mono lufuwau (Sng 51:4) ya nebo ne.

⁵Feto loto nebo nefa, ido nosámibo monate yakafo Goti fefe libo monala li oloto piyagetoma, ya neidafaiye loto lanune? Gotikafo lifima ha naba liwila oto lumibo ya mona nosámibo molaiye, loto lanube? Feto lobo ya mikaloka monaidana moloto lowe. ⁶Yama minámiye. Feito nebo neko, ya Gotikafo igaidana oto mikaloka wenina monate ya hona molanaibo ne? ⁷Ido nemo sugi monane yamo ya Goti monala ona hula li oloto pi edomo uto huliya li faka lagetoma, ya lifima ha liwila oto li numibo, ya neidafaito li numibo ne? loto we makafo lanaife? ⁸Ido nosámibo mona moloto ya li liwila oto hulawa dowa oloto piyokelo, loto lanube? E'e, feti ladámanogoloba, ido wenina masi hamade hiti, feti lolo ae, loti lemogunu lo minae. Feti lo minabo wenina ya lifima ha naba liwila oto binaibo ya moda fefe loto binogolaiye.

Wenina muki u hopa unubo mona yako molonibo ha

⁹Feito ya neidafaiye loto lanune? Yuda wenina ya wenina eitoma li fulo betiti dowa lama mino holiyabo nefe? E'e, feito moda minámiye. Yuda wenina, Giliki wenina, maleka wenina muki ya nosámibo monate yakafo nala i ledaito minone, loto ya moda lotonima ne. ¹⁰Aya yagunu ya ha mono lufuwau ya ha ma feito nebo,

Mona fefe liboko molabo wenina ya ma minámae. Moda ona lowe. Mako magi

minámae. ¹¹Holifefe labo wenina yagi ya ma minámae. Ido Goti moni witala abo wenina yagi ya ma minámae.

¹²Muki ya hanu dowlakati ya u hopa uti, li mako iti u aifa idafa buliti minae. Mona dowa molo minabo wen-

ina ya ma minámae. Moda ona lowe. Mako magi minámae.

(Sng14:1-3, 53:1-3)

¹³Henobatina ya fuliyabo wenina haletina wela golotibo hale yaidana oto ne. Wetina huluma yakafo weninatina hotina i-i ae. (Sng 5: 9) Wetina etuwau ya hosofa hifenala yaidana oto ne. (Sng 140:3)

¹⁴Wetinau ya ha nosámibo-asámibo ekefa aibo ha ya faitiye. (Sng 10:7)

¹⁵Hidina yakafo aloko uti wenina ma hofo beti fuli-fuli ae.

¹⁶Wenina li hopa o betiti, hena fulinabo mona molo beti-beti abo hanudo ya monimo uwae.

¹⁷You amena molabo hanu ya ma holámae. (Ais 59:7-8)

¹⁸Ido nomudinalo ya Goti ya holiya holiyabo nomudina molámae.

(Sng 36:1)

loto ha mono lufuwau ya nebo ne.

¹⁹Ena lo molaibo ha libo muki ya hawa houba-naba o edabo wenina lobibo ne, loto holiyone. Feti loto lobibo, ya mikalo wenina muki monate polito lifimate Gotidoka oloto pi huliye, loti holiyabo yagunu henobatalo inogolaiye, loto lo molaibo hawakafo lobibo ne. ²⁰Moda holiyafe? Lo molaibo halokati ya monate nosámibo minone, loto holifefe loto holi minoninako, yagunu lo molaibo hawa hololanabo ononawa liyagu yauti wenina ma Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinaibo wenina ya ma minámae.

Kilisto holi hikito muwabo yagunuko monatina fefe libo wenina minae, lo betibo ha

²¹Ido onesa me ya ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo ledaibo mona li oloto pi lumibo, ya lo molaibo ha ido polofeti hatina lufuwa iyagu ya li nuba oto lo oloto molo ledaibo, ya lo molaibo ha meyallo

molonibo yagunu ma minámiye. ²²E'e, Yesu Kilisto holi hikito muwabo wenina muki ya holi hikitonibo yagunu ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo ledaibo ne. Feto lo ledaibo, ya wenina hona moloto eika fito lo ledámiye. ²³E'e, muki wenina ya nosámibo mona moloto, Goti lamenala li heleuto minone. ²⁴Feto fe minonibo, ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo ya leimo mona molonidokati ma minámiye. E'e, Kilisto Yesu meina fito wina ledaibo yagunu monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo, ya eimola aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo aifa feto fe ledaibo ne.

²⁵Aya we Kilisto Yesu fuliyageto, lunula yakafo wenina holi hikito munabo yagunu nosámibo mona lifimatina hilili o betinowe, loto Gotikafo aidena yoimati lo molaibo ne. Feto loto lo molaibo, ya monatina fefe libo wenina minae, lo ledaibo monala ya li oloto pi lumiye. Homu wenina nosámibo-asámibo mona molomo uwabo, ya Gotikafo lifima ha naba aloko li oloto pi biyámoto, li you loto waito betimo wifa, ²⁶ido onesa hamena meleka ya eimola monala fefe liboko nebo li oloto pi lumibo, ya Yesu holi hikito muwabo wenina ya monatina fefe libo wenina minae, lo betibo monala ya moda fefe libo mona ne, loto li oloto pi lumibo ne.

²⁷Feito neboma nenako, yagunu utehulite li faka lanubo hanu ya iga ya ne? Hanuwa moda hu ledaibo ne. Ido nena monakafo hu ledaiye? Lo molaibo ha onona liyonibo mona yakafofe? E'e, holi hikitonibo mona yakafo ute li faka lanubo hanuwa moda hu ledaibo ne. ²⁸Feito ya wenina masi lo molaibo ha ononawa linabo yagunu ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betiyámanogolaiye. E'e, holi hikitanubo yam-

agunuko monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanogolaiye, loto holiyone.

²⁹Ido emo ya Yuda wenina yako Gotitina nefemo? Ido eito feka wenina yagi Gotitina minámife? E'e, moda eito feka wenina yagi Gotitina ne. ³⁰Goti ya moda mako ya nenako, emokafo anela utinau fukabo wenina holi hikitabo yagunu holito, ido anela utinau fukámaba wenina yagi holi hikitabo yagunu moda ayaidana oto holito, ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinaibo ne.

³¹Feito neboma nenako, yagunu holi hikitonibo monawa yakafo lo molaibo ha li aifa idafa itobe? E'e, feito minámiye. Holi hikitonido yamo lo molaibo ha ya li auba i edone.

**Abalahamu holi hikitibo
yagunu monala fefe libo we ne,
loto Gotikafo lo edaibo ha**

4 Feito ya mikaloka awatefo-holofate Abalahamu yamagunu neidafaiye loto lanune? Idafawa yagunu holibo ya neidafaiye loto holibo ne? ²Abalahamu monala fefe lotoko molaibo yagunu Gotikafo monala fefe libo we ne, loto lo edaibo neko, ya eimola ula-huliya li faka lanaibo hanu ma mino edadi ne. Ido Goti nomunalo feito minámiye. ³Aya yagunu ya ha mono lufuwau ya neidafaiye liye?

Abalahamukafo Goti holi hikito muibo yagunu monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ne, loto ha mono lufuwau (Stt 15:6) ya nebo ne.

⁴Ido onona liyabo wenina meinatina ya onona yawala yakafo aifa li dowa lo betito meinawa aifa biye, loto lobe? E'e, onona liyado ya moda lifima meinawa ya biye, loto holiyone. ⁵Feito nefa, ido Goti nomunalo ya monate fefe libo wenina minanune, loto nena-idafa anune? Monate u fefe lanaibo onona ya auba ito linuba, ido ogofuwámonibo yagunu Goti

monalalo meyalo molámonibo mona lifimate hilili oto monatina fefe libo wenina minae, lo ledaibo we holi hikito munubo, ya holi hikito muwonibo yagunu ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanaibo ne.

⁶Feito Defiti yagi ayaidana oto wenina masi monatina lifefe labo onona liyá-mafa, ido Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo wenina ya dowá loti holi minae, loto holito, ⁷yaidana wenina yagunu fetó libo,

Wenina ma lo molaibo ha metina muwabo mona lifimatina ya hilili oto, nosámibo monatina li fuló betibo wenina ya modá dowá loti holi minae.

⁸We ma nosámibo monala yagunu Wenabakafo lifima liwila oto li umá-manaiwe ya modá dowá loto holi minanaiye,

loto ha mono lufuwau (Sng 32:1-2) ya nebo ne.

⁹Ido dowá loti holi minabo weni-nawa ya Goti anela utinau fukabo wenina yagunuko lifemo, ido anela utinau fukámabo wenina yagunugi liye? Aya yagunu ya Abalahamu monala ya lito lobinogolowe. Holilo. Abalahamu holi hikitibo yagunu monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ha ya lo-lo one. ¹⁰Ido nena hamenalo fetó lo edaibo ne? Anela mino edaibo hamenalo nefemo, ido anelagi minámibo hamenalo ne? Homu anelagi minámibo hamenaloma ya fetó lo edaibo ne. ¹¹Ido anelagi minámido ya holi hikito muibo yagunu monala fefe libo we ne, lo edoto, ya anelawa utinau fukomo unabó monawa ya aliga liboma nenako, yagunu anelagi minámabo wenina holi hikitabo yagunu monatina fefe libo wenina minae, lo betibo wenina muki ya awatinafo-holofatina Abalahamu ya ne. ¹²Ido anelagi minoti holi hikitabo wenina yagi ya awatinafo-holofatina ya

ne. Aya weninawa ya anelawa utinau fukabo yagunuko holiyámoti, awatefo-holofate Abalahamu anelagi minámibo hamenaloma holi hikitibo monalalo yagi meyalo moloti monimo uwabo yagunu ya awatinafo-holofatina ya ne.

Holi hikitabo wenina muki ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo betibo ha

¹³Modá holiyafe? Homu aidena Gotikafo Abalahamu lo molo muto libo, hemo ido yufa finanibo wenina ya mikaloka eba muki ya weune fi betiyowe, loto lomuima, ya lo molaibo halo meyalo molaibo yagunu lomuwámiye. Holi hikito muibo yagunu ya monaka fefe libo we minane, loto lo edoto, lo molo muibo hawa ya lomuima ne. ¹⁴Ido lo molaibo halo meyalo molabo yagunu weune fi betiyowe, loto lobibo neko, ya holi hikitabo monatina u aifa idafa uwadi ne. Ido lo molo bibo ha yagi u hópá uwadi ne. ¹⁵Yagunu holilo. Lo molaibo ha yakáfo lifima ha naba li liwila oto lumiye. Ido lo molaibo ha ma minámibo neko, ya hawa holito holiyámoto onibo mona ya ma minámadi ne.

¹⁶Feito Gotikafo Abalahamu yufa fibo wenina muki yagunu holito, ya lo molo bibo ha ya hulawa emodoka fedanaiye, loto aifa li dowá lo ledaibo monala yakáfo weune fi betiyowe, loto, ya holi hikito muwabo yagunuko lo molo bibo ne. Ido Abalahamu yufa fibo wenina muki yagunu libo, ya lo molaibo hawakáfo hiyaba o betibo wenina yagunuko ladámiye. E'e, Abalahamu holi hikitibo monalo meyalo molabo wenina muki yagi Abalahamu ya awatefo-holofate makoma nenako, yagunu lo molo bibo hawa ya hulawa modá lemodoka maina fedanaiye. ¹⁷Aya yagunu ya fetó libo,

Mikau-mikau wenina muki ya awatinafo-holofatina minanane, loto fulo hedowe, loto ha mono lufuwau (Stt 17:5) nebo ha ya Goti onobalalo moda ona hula ged-ibo ha ne. Aya Goti holi hikito muibo, ya fuliyabo wenina li hofawa o betito, ido idafa ma minámibo ya aifa oloto piyo, loto li oloto pibo we ya ne.

¹⁸ Abalahamukafo Goti lo molo muibo hawa ya hulawa igaidana oto fedanaie? loto holámifa, ido auba ito holi hikitoto hawa hulawa moda fedanogolaiye, loto holito hiyabala o ne. Aya hawa fetoto loto lo molo muibo,

Yufa finanibo wenina feti minomo un-
abo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 15:5) ya nebo ne. Ido yaloti ha ma yagi fetoto loto lo molo muibo,

Mikau-mikau wenina muki ya awatinafo-holofatina minanane,

loto ha mono lufuwau (Stt 17:5) yagi nebo ne. ¹⁹ Feto loto lo molo muibo hamenalo ya Abalahamu melegela wani hadeti (100) yaidana oto nema nenako, emo ulau ya hipa yufa finobo aubane moda hulibo ne, loto holito, ido olon-afo Sala ulau yagi olufola houmalau minanaibo aubala moda hulotaibo ne, loto holife fe loto holifa, ido aya yagunu hala loiti kiyámoto, holi hikitibo mona u hopa aguwámoto, ²⁰ Goti lo molo edaibo ha yagunu holito holi aifa idafa itámibo, holi hikito mumo yoibo mona yakafo li auba i edaito, Goti huliya li faka loto, ²¹ ya lo molo edaibo hawa ya hulawa li oloto pinaibo aubala ne, loto auba ito holibo, ²² yagunu ya

Monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 15:6) ya nebo ne.

²³ Ena fetoto loto lo edaibo hawa ya Abalahamu yagunuko lufuwa iyámiye.

²⁴ E'e, leimo Wenabate Yesu fuliguti li

sinoi edaibo we holi hikito muwonibo wenina yagunu ayaidana oto monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanogolaiye. ²⁵ Nosámibo mona molonibo yagunu Goti Hipala fulinaie, loto fulo edaiye. Ido monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinowe, loto lemogunu holito ya fuliguti li sinoi edaibo ne.

Goti aifa li dowo lo ledaibo monala yagunu holi dowo lotoko minanubo ha

5 Feito holi hikito muwonibo yagunu Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaito, ya Wenabate Yesu Kilistokafo li liwila oto Gotigi houna i ledaiye. ² Ido emo holi hikito muwonido ya aifa li dowo lo ledaibo lulau yowonibo hanu i ledaito, ayau minonibo ya Goti lamenalau unune, loto holito hiyaba o minoto, ya lute-hateu dowo loto holitoko minone.

³ Ido yako minámiye. Hena naba fedo lumigu yau moda ayaidana oto lute-hateu dowo loto holitoko minone. Ya neidafaitowe? Hena mona-mona o lumuto fedanaibo yakafo lute-hate li auba i ledanogolaiye. ⁴ Ido lute-hate auba in-aibo yakafo monate li fefe lo ledageto, Gotikafo dowo loto wa ledanogolaiye. Ido monate fefe lageto, Gotikafo dowo loto wa ledaibo mona yakafo lute-hate li aila i ledageto, emogunu holito hiyabala o minanune. ⁵ Ido hiyabala onibo mona ya hutu ámanogolaiye. Moda holiyafe? Weuna Fele lumibo yakafo Goti lula-hala lumibo mona ya lute-hateu leki faitibo yagunu ya hiyabala omo yoto hulawa linune, loto dowo loto holitoko minone.

⁶ Yagunu holilo. Lemo aubate minámido ya Gotikafo Yesu hamena molo muito, ya aya hamenawalo Goti monala molámabo wenina yagunu holito ya fuliye. ⁷ Holi minafe? Monala fefe libo we yagunu holito ana li faka loto fulinaibo we mako ma nefemo,

ido minámiye? Ya ma holiyámoba, ido monala dowa lotoko molaibo we yagunu holiti auba iti ana li faka loti fulinabo wenina mako-mako ma minanabo ne, loto hate kiyone. ⁸Feto loto hate kiyoba, ido lemo monate nosámibo molomo yowonibo hamenalo, ya Kilistokafo lemogunu holito ade li faka loto fulibo mona yakafo Goti lula-hala ito yoto holi lumibo mona ya lilibiye.

⁹Feito onesa me ya lunulakafo lifimate hilili oto, monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledainako, aliga ya lifima ha naba binaibo hamena ya emokafo ito yoto li nomude wanaiye. ¹⁰Holi minafe? Homu ya lemogi Gotigi uwolafo-uwolafo minonido, ya Hipala fulibo mona yakafo li liwila oto Gotigi hutifina ledainako, onesa emogi hutifina onibo yagunu ya fuliguti sinoito minowa-minowa oto nebo mona yakafo ito yoto li nomude wanaiye. ¹¹Ido yako minámiye. Wenabate Yesu Kilistokafo li liwila oto Gotigi hutifina ledaibo mona onesa liyonibo yagunu Goti lulau mino edonibo yagunu lute-hateu dowa loto holitoko minone.

**Adamukafo fulibo monala ya
lumifa, ido Yesukafo
hofawa minowa-minowa
aibo monala ya lumibo ha**

¹²Feito we mako yakafo nosámibo mona molaibo yama mikaloka lo fedito, ido nosámibo mona yamakafo fuliyabo mona ya fedo bibo, ya ayaidana oto wenina muki yagi nosámibo mona molanako, yagunu muki ya fulimo uwabo ne. ¹³Holi minafe? Lo molaibo ha biyámibo hamenalo ya nosámibo mona ya mikaloka nebo ne. Ido lo molaibo ha ma minámanaibo, ya wenina lifimatina feito ne, feito ne, loti holinabo hanu ma minámima nefa, ¹⁴ido Adamu hamenalalo yati ya fulimo uwabo mona

yakafo wenina muki li yoima o betimo uto uto, Mosese hamenalalo yagi ayaidana oto wenina muki ya nosámibo mona molabo, ya Adamu ha holito holiyámoto aibo mona molaibo yaidana oti molámafa, moda fulimo uwabo monawa yakafo li yoima o betito hiyabatina we wenaba yaidana oto mino betibo ne.

Wewa Adamu ya aliga anaibo we Kilisto mebe-mabala oto lilibibo nefa, ¹⁵ido loitiwa ya hanu eito-eito li oloto piyaima, ya Adamukafo ha holito holiyámoto aibo hanu li oloto pito, ido Gotikafo idafa dowa aifa lumibo hanu li oloto piye. Holi minafe? We ma mako ha holito holiyámoto aibo hanu li oloto pibo yamagunu wenina muki fulimo uwaboma nefa, ido Goti aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo, ido we mako Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo moda li fulo edoto, idafa dowa aifa lumibo ya wenina muki li oloto pi ledomo wiye.

¹⁶Ido idafawa aifa lumibo yagi ido wewa mako nosámibo mona molaibo yakafo idafa li oloto pi ledaibo yagi moda eito-eito ne. Wewa Adamu nosámibo monala mako yaloti ya lifima ha naba li oloto pi ledaito, ya Gotikafo wenina muki li halo molo ledoto u hopa unae, loto lo ledaibo nefa, ido ha holito holiyámoto onibo mona lifimate muki ya wewa Kilistokafo li mofuto, ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo mona ya aifa lumibo ne. ¹⁷Yagunu ya wewa mako ha holito holiyámoto aibo mona yaloti ya fulimo uwonibo mona yakafo wenina muki li yoima o ledoto hiyabate we wenaba yaidana oto mino ledaibo nefa, ido wewa mako Yesu Kilistodokati ya Gotikafo ito yoto aifa li dowa lo ledaibo monala ido fefe libo monala naba-naba ya aifa lomageto, ya lito nomude hofawa minowa-minowa oto hiyaba wenina naba minomo yonune.

¹⁸Feito ya wewa Adamu ha holito holiyámoto aibo monala mako yagunu ya wenina muki u hopa unae, loto lo ledaibo yamaidana oto wewa Kilisto fefe libo monala mako yagunugi wenina muki monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledainako, nomude hofawa minowa-minowa anubo hanu li oloto pi ledaibo ne. ¹⁹Holi minafe? Wewa Adamu mako ya ha holámibo mona yakafo wenina abi monatina li nosámibo o betibo yamaidana oto wewa Kilisto mako yagi ha meyallo molaibo mona yakafo wenina abi monatina li fefe libo o betinogolaiye.

²⁰Feito nefa, ido ha holito holiyámoto onibo mona ya moda oloto pimo unaiye, loto lo molaibo ha ya homi ito lumiye. Ido nosámibo mona molomo uwonido, ya aifa li dowla lo ledaibo monala ya ito yoto molo ledomo yoibo ne. ²¹Feto fe ledaibo, ya homu fulimo uwonibo mona yagunu nosámibo monakafo li yoima o ledoto hiyabate we wenaba mino ledaibo yamaidana oto onesa Wenabate Yesu Kilisto yagunu monatina fefe libo wenina minae, lo ledoto ya aifa li dowla lo ledaibo mona yakafo hiyabate we wenaba yaidana oto mino ledaibo, ya hofawa minowa-minowa oti mino holi-nae, loto feti fe ledaie.

Yesu Kilisto fuliguti li sinoi edaibo monalo ya li homi i ledaibo ha

6 Yagunu neidafaiye loto lanune? Aifa li dowla lo ledaibo monala ito yoto oloto pi lumunaiye, loto nosámibo mona molo minokelo, loto lanube? ²E'e, feito minámiye! Nosámibo mona moda fuli muwonima nenako, yagunu igaidana oto aya monalo onu ito molomo unubo ne? ³Ido Kilisto Yesugi keloto noku iyonibo wenina muki ya fuligu yagi maina keloto fuliyoniboma ne, loti ya ma holiyámafe? ⁴Yagunu holilo. Melafo lamena aubala yakafo Kilisto fuliguti

li sinoi edaibo yamaidana oto leimote yagi nomude hofawa minonibo hanu hofawalo ya moni-moni o minanune, loto emo fulito, molo edagu yau lemo noku iyonido ya emogi maina keloto fuliyogeto molo ledabo ne.

⁵Feito ya emo fuligu yagi maina kelonima nenako, yagunu fuliguti sinoido yagi ayaidana oto kelanogolone.

⁶Feito keloto, ya nosámibo mona hofa houba-naba o edámánune, loto ute nosámibo mona molo-molo o nebo aubala ya wako anaibo ne, loto lute lila ya emogi maina yá yofolo moda fulibo ne, loto holi minone. ⁷Moda holiyafe? Fuliyabo wenina ya nosámibo monakafo nala i betiyámibo ne.

⁸Ena Kilistogi maina fulitonima nenako, yagunu emogi maina nomude hofawa minanubo ne, loto holi hikitone.

⁹Feto loto holi hikitonibo, ya Kilisto fuliguti li sinoi edaibo yagunu ya fulinaibo mona ya hofa hiyaba we wenabala minámiboma nenako, moda hofa fuliyámanogolaiye, loto moda holi minone.

¹⁰Feito fulibo, ya nosámibo mona hamena mako moda fuli mutaifa, ido onesa hofawa nebo, ya Goti yagunuko holito ya oto moloto o-o ne. ¹¹Yagunu ya hemotina yagi moda ayaidana oti nosámibo mona moda fuli mutoba, ido Kilisto Yesu lulau mino edoto Goti yagunuko holito ya oto moloto o-o minone, loti holitiko minalo.

¹²Feti minoti, ya utina etuwa fuli lilitanaibo dowla loto holibo monalalo meyallo molotanune, loti, ya nosámibo monakafo aya utinau ya hiyabatina we wenaba mino betinowe, loto anaibo, ya holi umámilo. ¹³Ido utina hina-ana-hofala yakafo fefe ladámibo mona molotanune, loti ya nosámibo mona houba-naba o edámilo. E'e, fuliyaguti sinoiti hofawa minabo wenina yaidana oti minanako, yagunu utina-lutina-hatina ya Goti muti, ido

utina hina-ana-hofala muki ya fefe libo mona moloti, Goti ya houba-naba o edalo. ¹⁴Holi minafe? Hemotina ya lo molaibo ha hilalau minámoti, aifa li dowá lo ledaibo monala hilalau minama nenako, yagunu nosámibo mona ya hiyabatina we wenaba minámanogolaiye.

Nosámibo mona meyalo molanubo ya aya monakafo nala i ledaibo ha

¹⁵Yagunu ya nena-idafa feyanune? Lo molaibo ha hilalau minámoto, aifa li dowá lo ledaibo monala hilalau minonima nenako, loto nosámibo mona aifa molanubo nefemo? E'e, feito minámiye!

¹⁶Hemotina utina-lutina-hatina ya we ma muti hololanune, loti houba-naba o edanabo, ya aya we welalo molo-molo abo yakafo nala i ledaiye, loti ya ma holiyámafe? Feito ya nosámibo monalo molanune, loti hololanabo, ya aya monakafo nala i betiyageto, ya fuliti u hopa unigilae. Ido Goti welalo molanune, loti hololanabo, ya monatina fefe lanogolaiye.

¹⁷⁻¹⁸Feito homu ya nosámibo monakafo nala i betito, houba-naba o edomo uwabo nefa, ido ha mono hula api itibiyabo ya holiti, lutina-hatina mako moloti hawa meyalo molato, ya nosámibo monawa nalalauti ya wina oto, fefe libo mona nalalau ya molo betito houba-naba o edo minone, loto holito, ya dowae, lalowe, loto Goti lomuwokelo.

¹⁹Hawa fetó loto lobiyobo, ya hemotina lutina-hatina amika molainako, aifa mikaloka wenina lonibo ha ya lofi moloto lobiyowe. Yagunu holilo. Hemotina homu ya fuma ibo mona ido ha holiti holiyámoti abo mona ya houba-naba o edanune, loti utina hina-ana-hofala muki ya aya monawa molado ya ito yoti holiti holiyámoti abo monawa molomo

yowabo yamaidana oti onesa me ya fefe libo mona ya houba-naba o edanune, loti utina hina-ana-hofala muki ya aya monawa molalo. Feto feyanabo ya fele weninala minanabo ne.

²⁰Holi minafe? Homu ya nosámibo monakafo nala i betito, houba-naba o edabo hamenalo, ya fefe libo monakafo hiyabatina we wenaba minámibo ne.

²¹Ido aya hamenalo ya nena idafa hula dowá ma li oloto piyabo ne? E'e, idafa dowá ma minámito, monawa nosámibo yama onesa hatina ki munabo ya utinalo holinabo ibo ne. Aya monawa yakafo moda fulito u hopa unubo hanuwa li oloto pi ne. ²²Feito nefa, ido onesa me ya nosámibo mona nalalauti ya moda wina oto, Goti houba-naba o edabo nalau ya molo betito, ya idafa dowá hula li oloto pi betibo, ya fele mona moloti, hofawa minowa-minowa oti mino holinae.

²³Moda holiyafe? Nosámibo monadokati meina linubowa ya moda fulito u hopa unubo ya nefa, ido Gotikafo aifa lumibo idafa ya Wenabate Kilisto Yesu lulau mino edoto hofawa minowa-minowa oto mino holinubo ya ne.

Fele hanu hofawalo moniyonibo ha

7 Ido mono weninane-motao, hemotina lo molaibo ha holi minabo wenina ya lobiyowe. Holilo. Wenina nomudina hofawa minabo hamenalo yako lo molaibo ha ya hiyaba we wenabatina ne, loti ya ma holiyámafe?

²Feito ya wena ma wanafo nomuna hofawa minanaibo hamenalo ya lo molaibo hawakafo emogi li hutifina o edaifa, ido wanafo fuliyagetoma, ya wanafogi hutifina aibo hawa nalalauti moda wina aiye. ³Yagunu ya wanafo nomuna hofawa minanaibo hamenalo ya wenawakafo wanafo fulitaito we malo uwagetoma, ya hume-ugelelo moni ne, loto lo edanogoloba, ido

wanafo fuliyagetoma ya hawa nalalauti wina oto minainako, we malo unaibo ya hume-ugele ha ma ladámanigilae.

⁴Feito ya mono weninane-motao, hemotina yagi Kilisto ula hofu fuliyado ya Gotikafo li onu i betito, ya lo molaibo hawa moda fuli mutama nenako, yagunu we ma eito, fuliguti li sinoi edaibo welo uti ya Goti nomunalo moda monatina hula oloto pinae, loto feto fe betima ne.

⁵Holi minafe? Homu, lute lilalo mona molomo yowonibo hamenalo, ya fulito u hopa unubo mona hulawa li oloto pi lumunowe, loto nosámibo mona so libo monala uteu ya ononala li nema, ya lo molaibo halokati lito ya aya ononawa nosámibo ilalu huto liye. ⁶Feito lifa, ido onesa me ya ya nala i ledaibo monawa yauti moda fulitonima nenako, yagunu lo molaibo halokati moda wina ledotaima ne. Feto fe ledaibo, ya onesa lo molaibo ha lufuwa lila monalalo mola-nune, loto onona liyámoto, Weuna monala hofawalo molanune, loti onona linae, loto wina ledotaima ne.

Nosámibo monakafo li hopa o ledaibo ha

⁷Yagunu neidafaiye loto lanune? Lo molaibo ha mona ya nosámibo mona nefe? E'e, feito minámiye! Lo molaibo ha holiyámobo neko, nemo nosámibo mona ya holiyámodi ne. Holi minafe? Lo molaibo ha yakafo feto libo, Wenina idafatina yagunu holiyámilo, loto ha mono lufuwau (Kis 20:17, Lo 5:21) nebo ha yakafo lo fuko ledámibo neko, ya idafatinagunu holinubo mona ya nosámibo mona ne, loto holiyámodi ne. ⁸Ido nosámibo mona yakafo lo molaibo hawa yaloti lito ya lune-haneu ya idafa-adafatina muki yagunu holimo yowobo mona li oloto pi nedaiye. Yagunu holilo. Lo molaibo ha minámibo neko, ya nosámibo mona moda fuliboidana adi ne.

⁹Feito nemo homu lo molaibo ha yagunu holiyámobo hamenaloma ya mino holiyobo ne, loto holiyofa, ido aliga, Goti lo molaibo hala holiyodo, ya nosámibo mona sinoito, ¹⁰ya nemo fulito u hopa unobo we minowe, loto holiyobo ne. Feto loto holiyobo, ya Gotikafo hawa li dowo lo ledageto, mino holinae, loto lo molo ledaifa, ido nemo holito ya moda fulito u hopa unobo ne, loto holiyobo ne. ¹¹Holi minafe? Nosámibo mona yakafo lo molaibo ha lito ya meyalo molanane, loto hone ibo hanu li oloto pito, hone ito hofu nedo fulibo ne.

¹²Feito ya lo molaibo ha ya fele nebo, ido hawa muki lo molaibo ya moda ha dowo, fefe libo ha, fele ha ya ne. ¹³Feito neboma nenako, yagunu idafawa dowo ya hofu nedo fulibo idafa ma nefe? E'e, feito minámiye! Nosámibo mona ya hofu nedo fulibo idafa ya ne. Holi minafe? Nosámibo mona ya eimola monala nosámibo ona oloto pinaiye, loto idafawa dowo loto lito ya hofu nedo fulibo hanuwa li oloto pibo, ya lo molaibo hawa yakafo nosámibo monawa ito yoto nosámibo ona ne, loto li oloto pi ledaibo ne.

Lute lilagi ido lute hofawagi ya lowa fina fi minaibo ha

¹⁴Holi minafe? Lo molaibo ha ya Weu-nadokati ne, loto holi minoba, ido nemo ya mikaloka we minobo ya nosámibo monakafo nala i nedaito, houba-naba o edo-edo fe minowe. ¹⁵Feto fe minoto, ya neimo oto moloto obo monane ya holifele ladámowe. Mona ma molanowe, loto dowo wa edobo mona ya molámofa, ido mona eito, eleka naba hofu nedaibo mona ya molo-molo o minowe. ¹⁶Feito eleka hofu nedaibo mona molotoma, ya lo molaibo ha dowo ne, loto hane mako molo lo molaibo halo itowe. ¹⁷Feito nefa, ido neimo haneloti ya monawa

molámowe. E'e, nosámibo mona luneu nebo yamakafo molaiye.

¹⁸Holi minafe? Nemo mikaloka we minobo nenako, une-lune-hane lilau yau mona dowae ma minámiye, loto holi minowe. Nemo mona dowae molanobolae, loto holiyofa, ido monawa dowae molanobo aubane ma minámiye. ¹⁹E'e, ya mona dowae molanowe, loto holiyobo mona ya molámowe. Ido nosámibo eleka hofa nedaibo mona ya molo minowe. ²⁰Feito minofa, ido eleka hofa nedaibo monawa molo minobo, ya neimo molámowe. E'e, nosámibo mona luneu nebo yamakafo ilalu huto molo ne.

²¹Yagunu holilo. Neimo mona dowae molanowe, loto holiyobo we lune-haneu ya mona nosámibo mino nedaiye, loto holiyowe. ²²Moda holiyafe? Nemo weune-lune-haneu ya Goti lo molaibo hala ya holi lalo mu minofa, ²³ido uneu ya ha eito ma weune-lune-hane uwolafo ha yakafo lowa fina fi nedoto, li nosámibo monawa uneu nebo yamakafo nala i nedo ne, loto holi minowe.

²⁴⁻²⁵Aiyo, nemo hena naba-naba holiyobo we, ya Goti lo molaibo ha meyalu moloto houba-naba o edomo unowe, loto hane ki minofa, ido une yakafo nosámibo mona lo molaibo ha meyalu moloto houba-naba ononala hopa limo yowowe. Aiyo, feti fe minobo we, ya une fulinaibo idafawa yakafo nala i nedaiguti ya hemakafo wina nedanaiye? Wenabate Yesu Kilisto yagunu ya dowae, lalowe, loto Goti lomu-lomu o minowe.

**Kilisto Yesu ya lifimate hilili oto,
Weuna Fele fulu luteu ledaibo ha**

8 Feito onesa Kilisto Yesu lulau mino edonibo wenina ya lifima ha li liwila oto lomámanogolaiye. ²Moda holiyafe? Hemotina Kilisto Yesu lulau mino edabo yagunu Weunakafo li hofawa o betibo ha lo molaibo yakafo nosámibo mona ido

fulinabo mona lo molaibo ha nala i betimo wiguti moda wina betitaima ne.

³Yagunu holilo. Mikaloka ute-lute-hate ya auba iyáminako, lo molaibo ha ogofuto meyalu molámonibo yagunu Gotikafo eimola Hipala ilifi molaito lumibo ne. Ilifi molaibo, ya nosámibo mona yagunu ilifi molaiye. Ido lumibo, ya nosámibo mona molonibo wenina ute-lute-hate yamaidana oto mikaloka ula-lula-hala ito lumito, ya aya mikaloka ula-lula-hala ya Gotikafo nosámibo mona lifima ha li muibo ne. ⁴Lifima ha li muibo, ya lemo mikaloka ute-lute-hate monalalo moniyáimoto, Weuna monalalo monimo unubo wenina ya lo molaibo ha fefe libo monala ya lemodoka u unanaiye, loto lifima ha li muibo ne.

⁵Holi minafe? Mikaloka utina-lutina-hatina monala molabo wenina yasi mikaloka utina-lutina-hatina dowae loti holibo idafa ya hatina ki muwafa, ido Weuna monala molabo wenina yasi Weuna dowae loto holibo idafa ya hatina ki mu minae. ⁶Moda holiyafe? Mikaloka ute-lute-hate holibo mona ya moda fulito u hopa unubo mona ya nefa, ido Weuna holibo mona ya hofawa mino holimo yoibo mona, you amena mona ya ne. ⁷Feito ya mikaloka ute-lute-hate holibo mona yakafo Goti lo molaibo hala meyalu molanaibo ogofuwáminako, ya aya hala meyalu molámoto, Goti uwolafo nebo ⁸yagunu ya mikaloka utina-lutina-hatina meyalu molabo wenina yasi Goti dowae wa betinaibo mona molanabo ya ogofuwámae.

⁹Feti fe minafa, ido hemotina lutinau ya Goti Weuna mino betima nenako, yagunu mikaloka utina-lutina-hatina meyalu molámoti, Weuna lulau mino edoti abo monala ya molo minae. Ido Kilisto Weuna lutinau mino betiyámibo wenina ya emo weninala minámae. ¹⁰Nosámibo mona yakafo utina ya

hofo fulibo nefa, ido lutinau ya Kilisto mino betitoma ya fefe libo wenina minae, loto lo betibo yagunu weudina ya moda hofawa ne. ¹¹Ido Yesu fuliguti li sinoi edaibo we Weuna ya lutinau mino betitoma, ya aya we, Kilisto fuliguti li sinoi edaibo we yakafo eimola Weuna lutinau mino betibo yagunu ya utina fulinaibo idafawa ya li hofawa o betinogolaiye.

Weuna Fele yakafo Goti olufola li ina fi libo ha

¹²Feito ya mono weninane-motao, mikaloka ute-lute-hate yakafo nena idafa lumido ya leimo lifima liwila oto muto monala molanubo ne? Ma minámiye! ¹³E'e, mikaloka utina-lutina-hatina monala molanabo ya fuliti u hopa unigilafa, ido Weuna mino betibo yakafo mikaloka utina monala ya hofo fulinabo ya hofawa mino holimo yonigilae. ¹⁴Goti Weunakafo idipito moni minabo wenina muki ya Goti olufola minae. ¹⁵Holiyafe? Emokafo Weuna bibo, ya holi holinabo mona yakafo hofa nala i betinaibo weuna ma biyámiye. E'e, Weuna bibo, ya neimo olufone ne, loto li ina fi libo Weuna ya bito, emogi houna i minae. Aya Weuna lulau mino edoto ya Wauwe, Menefo, loto sula fi-fi one.

¹⁶Weuna eimolakafo ya lemo weudegi mino ledoto ya Goti olufola minone, loto holiyonibo ha ya emogi maina lo oloto pi lumibo ne. ¹⁷Ido olufola minoninako, emo idafa-adafala olufola weuna fi betibo idafa linogolone. Ido linubo, ya Kilistogi maina lamenalau minanogolone, loto onesa me ya emogi maina hena mofunubo ya Kilisto li nevo idafawa yagi maina linogolone.

Lamenala aliga li oloto pi lumunaibo hamena yagunu holiyonibo ha

¹⁸Yagunu holilo. Lamenala li oloto pi ledanaibo ya idafa dowa lito nevo ma nenako, hena onesa me ya holiyonibo ya aifa idafaidana ne, loto holiyowe. ¹⁹Holi minafe? Mika okuluma li oloto pibo idafa-adafa muki ya Goti olufola li oloto pi betinaibo hamena ya wa edanubolae, loti auba iti holiti, ya hiyaba o-o minae. ²⁰⁻²¹Idafa-adafawa u aifa idafa wibo, ya eimotina dowa loti holiyabo minámiye. E'e, Gotikafo u aifa idafa unaiye, loto lido, ya aya idafawa fulito lilitibo yoibo monakafo nala i betibo, ya eimola olufola nalauti wina oto li lamenalau molo ledanaido, ya li oloto pibo idafa-adafawa muki yagi wina ageto, ya fulito lilitá-moto, aifa dowa lotoko minowa-minowa oto minanogolone, loti holiti hiyaba o-o minae.

²²Yagunu holilo. Wenipa olufotina hedanigili ogofu holiyabo yaidana oti mika okuluma li oloto pibo idafa-adafawa muki li mako itoti ya aidenati ogofu holiti, hai-hai, molomo uti uti, onesa me ya yagi ayaidana otiko minae, loto holiyone. ²³Ido yako minámiye. Leimo yagi, idafa-adafa lumunaibo yauti hana liyonibo we Weuna ya luteu mino ledaibo wenina, ya emokafo neimo olufone minanae, loto li ina fi libo hula, ya ute wina oto li eimoladoka linaibo hamena yagunu auba ito holito hiyaba oto, ya lute-hateu holiki-naliki, loto holito minone. ²⁴Feito hiyabala onibo yakafo li nomude waibo nefa, ido hula-wa ya nomudekafo moda wa onibo neko, ya idafawa yagunu holito hiyaba ámadi ne. Holi minafe? Wenina nomudinagunu wati li minabo idafa ya igaidana oti idafawagunu holiti hiyaba anae? Moda fetó ámanigilafa, ²⁵ido nomudegunu wagámonibo idafa yagunu holito hiyabala o minanubo, ya hate

mako kito ya linune, loto auba ito hiya-bala o minanune.

²⁶Ido Weuna yagi ayaidana oto lemo weude-lute-hate aubala minámibo yagunu holito, ya ade li faka lo ne. Goti lomunubo, ya igaidana oto fefe loto lomunune? loto holifefe ladámoba, ido Weuna eimolakafo lemogunu holito, luteu ya ha ma wetekafo ogofuto ladámanubo ha ya holiki-naliki, loto ade li faka loto Goti lomu-lomu o ne. ²⁷Feto fe ledaibo we yakafo Goti hala dowa kibo halo meyalo moloto fele weninala yagunu holito lomuinaako, yagunu weude-lute-hateu nebo ha muki polibo we Goti yakafo Weuna halau nebo ha ya moda holifefe lo ne.

²⁸Ido Goti lutina-hatina muwabo wenina, eimola hala dowa kito sutina fibo wenina, ya idafa-adafa muki o bito fedanaibo yakafo li dowa lo betinowe, loto emokafo li mako ito lifefe lo betibo ne, loto holi minone. ²⁹Feto fe betibo wenina ya aidena yoimati wa beti hulibo, ya Hipane fefelumala anae, loto homu aidenati auba ito lo betibo ne. Feto fe betibo, ya Hipala unalafo-mota abi minanagu yauti emo ya hana Hipane minanaie, loto feti fe betibo ne. ³⁰Ido feti loto auba ito lo betido, yalo ya sutina fiye. Ido sutina fido, yalo ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betido, yalo ya li lamenalau o betibo ne.

**Goti lula-hala lumibo monau
yati li eito o ledanaibo
idafa ma minámibo ha**

³¹Idafawa muki feti fe ledaibo yagunu neidafaiye loto lanune? Goti ya lemogi houna inako, hema ya uwotefo minanaibo ne? ³²Emo ya leimo muki yagunu holito, eimola Hipala waito edámoto, fulinaie, loto fulo edaibo we yakafo emogi maina idafa-adafa muki ya

igaidana oto aifa lomámanaibo ne? E'e, moda lumunogolaiye.

³³Ido Gotikafo wa molo ledaibo wenina ya hemakafo li halo molo ledanowe, loto anaibo ne? Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo, ³⁴ya hemakafo lifimatina ne, loto lo ledanaibo ne? Kilisto Yesu fulibo, ya ito yoto li sinoi edaito, ya Goti ana onaleka minoto lemogunu holito lomu-lomu o nebo we ya ne.

³⁵Emo lula-hala lumibo mona yauti nena idafakafo li eito o ledanaibo ne? Ha hena naba o lumuto fedanaibofe, ido miluma holito hate abi kinubofe, ido li nosámibo o ledanabofe, ido inagunu fulinubofe, ido apako minanubofe ido fulinogolone, loto holi lumunaibofe, ido hofu ledu fulinabofe, ya idafawa yaidana-meidana yakafo Kilisto lula-hala lumibo mona yauti li eito o ledanaibo nefe? E'e, feito minámiye!

³⁶Idafawa ya Goti weninala o bito fedomo yoibo yagunu ya feti libo, Hemo weninaka minonibo yagunu ya hamena-hamena hofu ledu fuli-fuli o minoti, ya sipisipi hofabo yamaidana oto hofu ledanune, loti wa ledabo ne, loto ha mono lufuwau (Sng 44:22) ya nebo ne. ³⁷Feito nefa, ido Kilisto lula-hala lumibo we mino ledainako, yagunu idafa-adafawa mona-mona o lumuto fedageto ya auba ito li fulu betimo yowone.

³⁸Holi minafe? Nemo hane auba ito kiyobo, ya fulinubofe, ido aifa minanubofe, ido enisolefe, ido wenabatinafe, ido idafa-adafa onesa fedanaibofe, ido aliga fedanaibofe, ido idafa auba ibo idafafena mafe, ³⁹ido yoto nebo idafafe, ido lumuto nebo idafafe, ido idafa-adafa li oloto pibo idafa yaidana-meidana muki yauti makafo Goti lula-hala lumibo monau yati li eito o ledanaibo idafa ma minámiye, loto auba ito holi minowe. Aya lula-hala lumumo yoibo

mona ya Wenabate Kilisto Yesu lulau mino edonibo yagunu lumibo ne.

Polo ya Isilaeli weninala yagunu holito lula-hala hena aibo ha

9 Ena nemo Kilisto lulau mino edobo we yakafo ha sugi ladámoto, ha ona lobo, ya Weuna Fele luneu mino nedoto lito, ido neimo yagi weune-lune-hane yauti feto loto lobiyowe. Holilo.²⁻³ Mikaloka weninane, Isilaeli wenina yagunu holito lune-hane hena naba-naba aito ogofu holimo yowobo, ya aiyo, hanu ma nebo neko, neimo ya Kilistodokati u hopa uto, ebane ya weninane biyodi ne, loto holito Goti lomu minowe.

⁴Aya Isilaeli weninane, ya Gotikafo neimo olufone minanae, loto li ina fi lito, eimola lamenala ya mino betito, emogi hutifina betibo ha ido lo molaibo ha ya bito, fele huliyagi numuna nabau ya mono ononala bito, ido ha dowo lo molo bibo, ya feito-feito li dowo lo betinowe, loto lo molo bibo ne. ⁵Ido awatinafo-holofatina ya ha mono hiyaba we wenaba hulinagi we ya minae. Ido aya wenina yautiko Kilisto ya mikaloka ulagi oloto pito aiye. Aya we Kilisto ya wenina, idafa-adafa, muki ya hiyabatina we wenaba Goti ya nebo yagunu huliya li faka lo edomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

⁶Ido Goti hala lobibo ya u aifa wiye, loti ladámilo. E'e, Isilaelikati oloto piyabo wenina yauti ma ya Isilaeli wenina hula minámabo ne. ⁷Ido Abalahamu yufa fibo wenina yauti ma yufa fibo wenina hula yagi minámabo ne. E'e, aya yagunu ha ma feto libo,

Aisaka yufa finaibo wenina yako hemo yufa finanibo wenina hula ya minanabo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 21:12) ya nebo ne. ⁸Aya ha monawa feito ne: Abalahamu olufola aifa mikaloka monalokati

oloto piyabo ya Gotikafo neimo olufone minanae, loto li ina fi liyámiye. E'e, Goti ha lo molo muido yati oloto pibo olufola yautiko yufa finanibo wenina hula ya minanigilae, loto libo ne. ⁹Yagunu ha ma ya feto libo,

Hamenawa molodo ya liwila oto oto, ologafo Salakafo hipaka ma hedanogolaiye,

loto lo molo muibo hawa ya ha mono lufuwau (Stt 18: 1 14) ya nebo ne.

¹⁰Ido yako minámiye. Ha ma yagunugi hatina kifefe lalo. Awatefo-holofate Aisaka mako yakafo olonafo Lebeka lobe hipa houmalau molaibo, ¹¹⁻¹²ya hipawa loiti hedámibo hamenalo ya monatina dowo ido nosámibo ma molámifa, Gotikafo loiti yagunu otinafo Lebeka feto lomuibo,

Homu we yakafo ege molaibo we ya houba-naba o edoto hafuwalo minanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Stt 25:23) ya nebo ne. Feto loto lomuibo ha monawa feito ne: Gotikafo wenina wa molo betinowe, loto, ya weninawa monatina yagunu holito wa molo betiyámiye. E'e, eimola hala dowo kito, sutina fito wa molo betinobo ha ya auba ito minanogolaiye, loto hawa lomuibo ne. ¹³Aya yagunu ya feto libo,

Yekopu ya lune-hane muwofa, ido Iso yagunu eleka hofa nedaiye,

loto ha mono lufuwau (Mal 1:2-3) ya nebo ne.

¹⁴Yagunu neidafaiye loto lanune? Goti monala ya fefe ladámiye, lanube? E'e, feito minámiye. ¹⁵Aya yagunu ya Mosese feto lomuibo,

Wenina ma milumatina holito adina li faka lanobo, ya moda neimo hane dowo kito ya milumatina holito adina li faka lanobo ne. Ido wenina magunu lune-haneu holinobo, ya moda neimo hane dowo kito ya lune-haneu holinobo ne,

loto ha mono lufuwau (Kis 33:19) ya nebo ne. ¹⁶Feito ya wenina lutina-hatina holinabofe, ido auba ito onona linabo yagunu wa molo betiyámiye. E'e, Goti eimola yakafoko milumatina holito adina li faka lanaibo yagunu wa molo betibo ne.

¹⁷Aya yagunu ya Felo ya feto loto lomuibo,

Hemo ya hiyabatina we wehudi minanane, loto li faka lo hedobo, ya nemo aubane hemodoka li oloto piyoto, ya huline mikau-mikau ba loto lo oloto molomo unae, loto li faka lo hedowe,

loto ha mono lufuwau (Kis 9:16) ya nebo ne. ¹⁸Feito ya eimola hala dowa kito ya wenina ma milumatina holito adina li faka liye. Ido eimola hala dowa kito ya wenina ma lutina-hatina gedageto minanae, loto li gedo betiye.

¹⁹Aya yagunu ya hemotina yauti makafo feto lonumunaibo, Aiyo, eimola hala dowa kito mona molo lumibo, ya hemakafo ogofuto monala li elepa ito eito molanaibo ne? E'e, ogofuwámonibo yagunu emokafo neidafaito li halo molo ledaie? loto loga o nedananibo nefe?

²⁰E'e, hemo feto loto loga o nedananibo we ya aifa mikaloka we ma minoto, igaidana oto li liwila oto Goti ha lomunane? Aya yagunu ya feto libo,

We makafo haba lito idafa ma lifefe lanaibo, ya idafawa yakafo hemo feito lifefe lo nedanibo ya neidafaito ne? loto wewa ya lomunaibo nefe?

loto ha mono lufuwau (Ais 29:16, 45:9) ya nebo ne. ²¹Haba masa lifefe lanabo wenina yasi haba liti, filigaleka yauti masa ma dowa idafa wenina nomudina fulinaiboidana aibo idafa lifefe lanune, loti holiti, ido filigaleka yauti masa ma aifa idafa yako lifefe lanune, loti eimotina lutina-hatina holinado ya masawa lifefe lanabo ya nosámanaibo nefe? E'e, eimotina idafatina ma ne-

nako, eimotina lutina-hatina holinado ya moda lifefe lanabo ne.

²²Ido Gotikafo ayaidana oto aubala lilibito lifima ha naba-naba li oloto pinowe, loto holito, ya wenina ma lifima ha naba binaibo wenina ya masa nosámibo yamaidana oti u hopa unabo ne, loto lifefe lo betitaibo nefa, hamena fana-fana li you loto waito betibo, ²³ido wenina ma milumatina holito adina li faka lo betinaibo wenina ya masa dowa yamaidana oti lamenaneu minanabo ne, loto homu aidena yoima lifefe lo betitaibo, ya eimola lamena yawala nebo mona li oloto pi biyoto wenina muki holifefe lanae, loto feto fe betibo ne.

²⁴Ido leimo ya milumate holito lamenaneu minanae, loto lifefe lo ledaibo wenina sute fibo, ya Yuda wenina yautiko sute fiyámiye. E'e, eito feka wenina yauti yagi sute fiye.

²⁵Yagunu ya Hosea lufuwa igu ya feto libo,

Wenina eito, nemo weninane minámabo wenina, ya neimo weninane minae, loto lo betinogolowe. Ido lune-hane biyámobo wenina, ya lune-hane biyobo weninae, loto lo betinogolowe. (Hos 2:23)

²⁶Ido hemotina ya nemo weninane minámae, loto lobiyobo ebalo, ayalo ya hofawa minomo yoibo we Goti olufola ya minae, loti lo betinigilae, (Hos 1:10)

loto ha mona lufuwau ya nebo ne.

²⁷⁻²⁸Ido Isilaeli wenina yagunu ya Aisaiya yagi feto loto lo oloto molaibo, Isilaelikati yufa fiyabo wenina ya ho noku sesepa nebo yaidana oti oloto piti minanigilafa, ido Wenabakafo hala ya mikaloka me ya aloko auba ito lifefe lanogolainako, aya wenina abi yauti aifa hefola efo yako li nomudina wanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Ais 10:22-23) ya nebo ne.

²⁹Ido aya yagunu Aisaiyakafo homu feto libo,

Wenaba auba yawala yakafo Isilaeli wenina hefola efomako aifa minon-igu yauti yufa molanabo ne, loto waito o ledámibo neko, ya numuna me ya Sodomu ido Gomola yaidana oto hofu ledu fuli huladi ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 1:9) ya nebo ne.

³⁰Yagunu neidafaiye loto lanune? Holilo. Eito feka wenina ya monatina lifefe lanabo onona ya auba iti liyámafa, ido holi hikito muwabo yagunu ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo mona ya liyabo ne. ³¹Ido Isilaeli wenina ya lo molaibo halo monito ya monate fefe libo wenina minanune, loti ononawa auba iti liyafa, ido aya halo ya fefe loti moniyámabo ne. ³²Ya neidafaitowe? Holi hikito muto ya moninune, loti holiyámoti, eimotina onona ya lito moninune, loti o minanako, fefe loti moniyámoti, uteba hofu betinaibo hefanalo ya uteba iti lumu fou labo ne.

³³Aya yagunu ya fetu libo,

Holilo. Saiyoni numudo ya uteba hofu betito li hofu o betinaibo hefana ya fiyowe. Emotina holi hikito muwabo wenina ya moda utinalo holiyámanigilae,

loto ha mono lufuwau (Ais 8:14, 28:16) ya nebo ne.

Isilaeli wenina yasi Goti monala ya holifefe ladámabo ha

10Ena mono weninane-motao, Isilaeli weninane yagunu holito Goti lomuwobo, ya li nomudina wa betiyageto ya lune-haneu dowa loto holinowe, loto lomumo yowowe. ²Weninawa yasi Goti yagunu auba iti holiyafa, ido holifefe ladámo minae. Aya monatina ya wa betifefe loto ya lowe. ³Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanaibo mona

yagunu holifefe ladámoti, lo molaibo ha meyalo molanubo ya Goti nomunalo ya monate fefe lanogolaiye, loti eimotina monatina yagunuko holimo yowabo yagunu ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo betinaibo hanu ya metina mu minae.

⁴Yagunu holilo. Kilistokafo Goti lo molaibo ha ya moda fefe loto meyalo molo hulo fulitaibo, yagunu holi hikitabo wenina muki ya ebate lito eimola fefe libo monalawa ya lemodoka moloto, ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo ne.

⁵Holiyafe? Lo molaibo ha meyalo molado ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinaibo mona yagunu Mosesekafo fetu loto lufuwa ibo,

Lo molaibo ha ononawa linabo wenina ya hawa muki meyalo molanabo yako nomudina hofawa minanae,

loto ha mono lufuwau (Wkp 18:5) ya nebo ne. ⁶Fetu loto nebo nefa, ido holi hikitabo yagunu ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo mona yagunu fetu libo,

Hemotina hema ya okulumau yonaibo ne? loti lutina-hatinau holiyámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 30:12) nebo ha, ya yoto Kilisto ilimito lumunune, loti lutina-hatinau holiyámilo, loto libo ne.

⁷Ido,

Hema ya no-lowu feumau ya lumunaibo ne? loti yagi lutina-hatinau holiyámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 30:13) nebo ha, ya lumuto Kilisto fuliguti li sinoi edoto ilimito yonune, loti yagi lutina-hatinau holiyámilo, loto libo ne. ⁸Aya ha ya neidafaiye liye?

Hawa ukuwa ya moda hemotinaloka selo moloto minoto, ya lutinau wetinau moda mino betima ne,

loto ha mono lufuwau (Lo 30:14) nebo ha, ya hawa ukuwa holi hikitanae, loto lo oloto molo-molo onibo ha ya ne.

⁹Moda holiyafe? Hemo ya Yesu ya Wenaba ne, loto wekagunu lo oloto molananibo, ido Gotikafo fuliguti li sinoi edaibo ne, loto luka-hakau holi hikitananibo, ya li nomuga wanaibo ne.

¹⁰Holi minafe? Lutekafo holi hikitanubo ya Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanogolaiye. Ido wetekafo lo oloto molanubo ya li nomude wanaibo ne.

¹¹Aya yagunu ya feto libo, Emotina holi hikito muwabo wenina muki ya utinalo holiyámanigilae, loto ha mono lufuwau (Ais 28:16) ya nebo ne. ¹²Feito ya Yuda wenina, Giliki wenina, eito feka wenina li eito-eito itanaibo ma minámiye. E'e, Wenaba mako ya muki Wenabate nenako, emokafo wenina muki sula finabo ya li dowa lo betimo yonogolaiye. ¹³Aya yagunu ya feto libo,

Wenaba huliyalo sula finabo wenina muki ya li nomudina wanaibo ne, loto ha mono lufuwau (Jol 2:32) ya nebo ne.

¹⁴Feito neboma nenako, yagunu masi holi hikito umámabo wenina ya igaidana oti sula finabo ne? Ido hala ukuwa holiyámabo wenina ya igaidana oti holi hikito munabo ne? Ido hawa ukuwa lo oloto molanaibo we ma minámanaibo ya igaidana oti holinabo ne? ¹⁵Ido idipi molámanabo ya igaidana oti lo oloto molanabo ne? Aya yagunu ya feto libo, Ha dowa liti loti lo oloto molabo wenina ya hidina omonala ne, loti muludina yoito dowa wa betiyabo ne, loto ha mono lufuwau (Ais 52:7) ya nebo ne.

Isilaeli wenina holi hiki ladámabo ha

¹⁶Feito nefa, ido hawa ukuwa dowa ya ma holiti holiyámoti o minae. Yagunu ya Aisaiyakafo feto libo,

Wenabao, ha eteme o biyonibo ya hemakafo holi hikito ne?

loto ha mono lufuwau (Ais 53:1) ya nebo ne. ¹⁷Feito hawa holinabo yako holi hikitanabo ne. Ido Kilisto hala lo oloto molanabo yako holinabo ne.

¹⁸Feito nebo nefa, ido ha ma lanogolowe. Holilo. Emotina ya hawa ukuwa ya ma holiyámafe? E'e, moda holitabo ne. Aya yagunu ya feto libo, Notina fefeluma mikau-mikau u fulitabo, ido ha labo ya eba negu-negu ba lomo u hulibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 19:4) ya nebo ne. ¹⁹Ido ha ma lanogolowe. Holilo. Isilaeli wenina yasi holifefe ladámafe? E'e, moda holifefe lotabo ne. Aya yagunu Mosesekafo homu Goti welaloti ya feto libo,

Nemo ya wenina ma hulitina minámibo ya li faka lo betinobo, ya hemotina wauwa linigilae. Weninawa ha manadinau minámibo ya adina li faka lo betinobo, ya hemotina lutina halakala lanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (Lo 32:21) ya nebo ne.

²⁰Ido aliga Aisaiyakafo Goti welaloti ha ma auba ito feto libo,

Nemo moni witane ámabo wenina yasi li oloto pi nedabo ne. Nemogunu holiti loga-miga ámabo wenina ya monane li oloto pi biyobo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 65:1) ya nebo nefa, ²¹ido Isilaeli wenina yagunu feto libo,

Lutina-hatina gedito, ha holiti holiyámoti abo wenina ya hamena fana ane sinolo biyobo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 65:2) ya nebo ne.

**Isilaeli wenina maleka ya holi
hikitoti Goti aifa li dowa lo
ledaibo monala liyabo ha**

11 Yagunu ha ma lanogolowe. Holilo. Gotikafo Isilaeli weninala ya meya bife? E'e, feito minámiye! Neimo yagi Isilaeli we, Abalahamu yufa fibo we, Benisamini wenina yauti oloto pito minoboma ne. ²Gotikafo aidena yoimati wa betifele libo weninala ya meya emo biyámibo ne.

Ido Elaiya hala ha mono lufuwau nebo ya ma holiyámafe? Emokafo Isilaeli wenina sigiya lo betito ya Goti fetoto lomuibo,

³Wenabao, sokila hi-hi abo folomoka muki ya foki-naki oti hofu o fulitoti, ido polofetika hofu beti fuliyato, ya neimo yako aifa minoto ya hofu nedo fulinune, loti fe minae,

loto ha mono lufuwau (1 Kin 19:1 14) ya nebo ne. ⁴Feto loto lomuifa, ido Gotikafo ha liwila oto neidafaiye loto lomuibo ne?

Wenina naba-naba seweni tauseni (7,000) yaidana yasi sugi goti Bali ya hidina obula fi umámabo wenina ya nemodoka minanae, loto hiyaba o betiyowe,

loto ya ha mono lufuwau (1 Kin 19:18) ya nebo ne.

⁵Feito onesa me yagi weninawa yauti malekaloka ya aifa li dowa lo ledaibo yakafo weuna fi betito, emo weninala minae. ⁶Ido aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo fetoto fe betima, ya ononatinadokati ma minámiye. E'e, onona liyabo yagunu weuna fi betibo neko, ya aifa li dowa lo ledaibo monawa ya aifa li dowa lo ledaibo ona hula minámadi ne.

⁷Yagunu neidafaiye loto lanune? Isilaeli wenina moniti wita abo idafawa ya li oloto piyámato, ido weuna fi betibo wenina ya moda li oloto piyato, ido malekaloka ya lutina-hatina gedibo mi-

nanae, loto li gedo betima ne. ⁸Aya yagunu ya fetoto libo,

Nomudina fifi ageto ya wafefe ladámoti, hatina molageto ya holifele ladámoti minanae, loto Gotikafo fetoto fe betima nenako, aidenati fetoto femo uti uti onesa me yagi ayaidana o minae,

loto ha mono lufuwau (Lo 29:4, Ais 29:10) ya nebo ne. ⁹Ido Defitikafo ha ma ya fetoto libo,

Idafa-adafa hofu hiti no holiyabo mona yakafo ika o betito, li helefukunala i betito, li uteba i betito, lifimatina liwila oto binaiye, loto holiyowe. ¹⁰Nomudina li likageto ya hofa wagámoti, metina ya huba iti minowa-minowa oti minanae,

loto ha mono lufuwau (Sng 69:22-23) ya nebo ne.

**Gotikafo eito feka wenina li
nomudina waibo ha**

¹¹Feito ya ha ma lanogolowe. Holilo. Isilaeli weninawa uteba iyabo, ya lumu fou loti u hopa unabo nefe? E'e, feito minámiye! Gotikafo wauwa linale, loto, ya holiti holiyámoti abo mona yagunu ya eito feka wenina li nomudina waibo hanu li oloto pi betibo ne. ¹²Feito Isilaeli weninawa holiti holiyámoti abo mona yagunu ya mikaloka wenina muki ya holi hikitoti mino holinabo hanu li oloto pi betimo yoibo ne. Ido Isilaeli weninawa Goti metina muwabo yagunu eito feka wenina yasi emogunu holiti ya holi hikito mumo yowabo ne. Feito neboma nenako, yagunu Isilaeli weninawa liwila oti emotinaloka o hulanabo, ya eito feka wenina mikau-mikau minabo muki yagi moda maina oto yoti holi hikitoti mino holimo yonabo ne.

¹³Ido hemotina eito feka wenina ya ha me ya lobinogolowe. Holilo. Gotikafo eito feka wenina minagu ya aposolo ononawa linane, loto nilifi molaito obo

yagunu lune-hane dowa loto holito ononawa ya li minobo, ¹⁴ya mikaloka weninane, Isilaeli wenina yasi holiti ya wauwa linabo mona li oloto pi betiyoto, ya emotina yauti malekama li nomudina wanaie, loto fetu fe minowe. ¹⁵Yagunu holilo. Gotikafo Isilaeli wenina idipi fulitaido ya wenina muki mika negu-negu yauti liwila oto li emodoka ito houna i betima nenako, yagunu Isilaeli weninawa liwila oto eimoladoka idipito anaibo ya neidafa-neidafa anae? Moda fuliyaguti li sinoi betibo yaidana anigilae.

¹⁶Mide hofawa yauti hoba-hobina hana apito nanubo, ya ayauti maleka fele ne, loto Goti munubo, ya idafawa muki ya Goti idafala, fele idafa ne. Ido yá ma lufawa ya fele ne, loto Goti munubo, ya yáwa hofala ana muki ya Goti idafala, fele idafa ne. ¹⁷Ido Isilaeli wenina ya yá olifi dowa idafa numudoka hifiyabo yaidana oti minafa, ido yáwa akawa maleka lekaibo ne. Ido hemotina eito feka wenina ya yá olifi hofuku aifa yoibo yaidana oti minagu yauti akawa maleka haka oto yá olifi dowa idafalo moloto li homi ito hiyaba o betibo, ya yá lufawa yakafo li homi inabo akawa ya yá nowala li umageto yonaibo yaidana oto eimola weninala weudina wela-idafa bito li auba i betigu yau hemotina yagi onesa maina no holiti minae. ¹⁸Fetu o minanako, hemotina ya Isilaeli wenina ya yá akawa yaidana oto li fulitoto, leimo ito yoto li homi i ledaibo ne, loti heimotina utina-lutina-hatina ya ito yowámilo. Ido, e'e, li fulu beti minone, loti heimotina hilitina li faka lanabo, ya ha me ya holifele loti holilo. Hemotina ya aifa yá akawa yaidana oti minae. Yá lufawa ya li auba i edámabo ne. E'e, yá lufawa yakafo hemotina li auba i beti ne.

¹⁹Feito hemotina ya Gotikafo leimo li homi i ledanowe, loto aya wenina ya yá akawa yaidana oto lekoto li fulitaibo

ne, loti ha liwila oti lanabo, ²⁰ya moda ha ona lanigilafa, ido hatina kifefe loti holilo. Emotina ya holi hiki ladámabo yagunu lekoto li fulu betima ne. Ido hemotina holi hikito muwabo yagunu ya ayau ya minae. Feito ya heimotina utina-lutina-hatina ito yowámoti, holiya holiti wati monilo. ²¹Gotikafo eimola Isilaeli weninala waito betiyámoto, yá akawa yaidana oto lekoto li fulitainako, yagunu hemotina ayaidana oto waito betiyámoto, lekoto li fulu ledotanaie, loti ya wati monilo.

²²Feito ayalo ya Goti li dowa lo ledaibo monala, ido lifima ha naba li lumibo monala ya fetu loti hatina kifefe loti holilo. Isilaeli wenina maleka, lumu fou labo weninaloka ya lifima ha naba li bibo nefa, ido hemotinaloka ya li dowa lo betiye. Feito nefa, ido hemotina ya dowlau mino edanabo ya moda li dowa lo betinaibo hulawa ya wa minanigilafa, ido fetu feyámanabo ya hemotina ayaidana oto lekoto li fulu betinogolaiye. ²³⁻²⁴Ido Isilaeli weninawa holi hikitámabo monatina li elepa iti holi hikito munabo, ya emokafo liwila oto li homi i betinogolaiye. Holi minafe? Hofuku aifa yoibo olifi yauti yá akawa ma numudoka hifiyabo olifilo li homi inabo ya ogofuwámafa, ido emokafo hemotina ya haka o betito li homi i betima nenako, yagunu numudoka olifilo eimola yá akawa yagi liwila oto li homi inowe, lanaibo ya moda liwila oto li homi i betinaibo ne. Goti eimola li homi i betinaibo aubala moda mino edainako, holi hikito munabo ya moda fetu fe betinogolaiye.

**Gotikafo milumate holibo
mona ya wenina muki
itibinowe, loto holibo ha**

²⁵Yagunu mono weninane-motao, hemotina ya ha manadeu ne, loti heimotina utina-lutina-hatina li faka lotanae, loto, ya ha ma homu faluku

oto nebo ya holifefe lanae, loto holito ya lobinogolowe. Holilo. Isilaeli wenina yauti malekama ya aidenati lutina-hatina gedito minomo uwabo nefa, ido eito feka wenina emodoka moda o hulanabo hamenalo, ²⁶ ya Isilaeli wenina muki li nomudina wanogolaiye. Aya yagunu feto libo, Saiyoni obulaloti ya nalauti wina betinaibo we ya loto, Yekopu yufa fibo wenina Goti monala metina muwabo ya lutina-hatina li elepa i betinogolaiye. ²⁷ Feito lifimatina hilili o betinobo hamenalo ya nemogi li hutifina betinowe, loto lo molo biyobo halo yama inaiye, loto ha mono lufuwau (Ais 59:20-21, Jer 31: 33-34) ya nebo ne.

²⁸ Ena Isilaeli weninawa yasi Kilisto hala ukuwa dow a metina muti Goti uwolafo minabo, ya hemotina eito feka wenina hawa ukuwa holi hikitanabo hanu li oloto pi betinowe, loto holito feto fe betibo ne. Feito nefa, ido Isilaeli weninawa weuna fi betito lula-hala bi nebo, ya awatinafo-holofatina yagunu holito feto fe betibo ne. ²⁹ Holi minafe? Gotikafo wenina sutina fito, aubala monala aifa bitaibo yama lula-hala li elepa inaibo ma minámiye.

³⁰ Yagunu holilo. Homu ya hemotina eito feka wenina ya Goti hala ya meyal o molámabo nefa, ido onesa ya Isilaeli weninawa meyal o molámanako, hemotina milumatina holibo ne. ³¹ Ido onesa ayaidana oti Isilaeli weninawa yagi halalo ya meyal o molámabo, ya hemotina milumatina holibo mona ya yagunu ya emotinagi milumatina holibo mona ya onesa linigilae, loto monawa bibo ne. ³² Feito ya Gotikafo wenina muki li mako o ledoto, halalo meyal o molámonibo monakafo nala i ledaibo wenina ya minae, loto lilibibo, ya muki milumate holibo mona ya molo ledanowe, loto monatewa lilibibo ne.

Goti ebola lanubo ha

³³ Aiyo, Goti ha mananau nebo mona ido idafa-adafa muki holifefe libo mona ya moda yoimati yoimo uto uto holi yoisa itainako, emokafo feto fe betinowe, loto holibo ha ya igaidana oto holifefe lanubo ne? Ido monala ya moni wita oto igaidana oto wafefe lanubo ne? ³⁴ Aya yagunu ya feto libo, Wenaba halau nebo ha ya hemakafo holibo ne? Ido hala kifefe lanaibo ha ya hemakafo lomuibo ne? (Ais 40:13)

³⁵ Ido Gotikafo lifima idafa liwila oto numunaiye, loto idafa ma hemakafo muibo ne? (Jop 41:11)

loto ha mono lufuwau ya nebo ne. ³⁶ Yagunu holilo. Mika okuluma idafa-adafa muki ya emodokatiko oloto pito, ido emokafoko mona yawala hiyabatina we wenaba minoto, ido emodokako ya u hulo fulitaima nenako, huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

Ute-lute-hate muki ya Goti mu hiki lanubo ha

12 Feito ya mono weninane-motao, Goti lula-halau holibo mona yagunu holito, ya lune-haneuti ha me ya auba ito lobinogolowe. Holilo. Sokila hi muwabo idafa yamaidana oti hemotina nomudina hofawa minabo ya utina Goti muilo. Ya eimola fele idafala, dow a edaibo idafa muti houba-naba o edanabo ya etuwako ámoti, weudina-lutina-hatina hulawa yakafo houba-naba o edalo. ² Ido Gotikafo dow a loto holibo mona, hiluwa loto onobalalo fefe libo mona dow a ona hula yama holifefe lanune, loti ya mikaloka wenina onesa me ya mona molado ya meyal o molámoti, lutina-hatina hofawa bibo yakafo monatina elepa iti molalo.

Mono auba i ledoto ononalalo fulo ledaibo ha

³Aifa li dowo lo ledaibo monala numibo yagunu ya hemotina muki fetoto lobiyouwe. Holifele lalo. Heimotinagunu ya ito yoti holiyámilo. E'e, Gotikafo holi hikitanabo auba hona molo bido, ayalo ya holoti hatina kifefe lotiko minalo.

⁴Feito ya ute mako yau hide-adehofate muki nebo, ido ononatina yagi mako minámibo, eito-eito nebo ⁵yamaidana oto mono wenina muki Kilistolulau mino edonibo ya li mako o ledaito ula mako yaidana oto minoto, ido mono wenina eito-eito ya ula hinana-hofala yaidana oto minonibo, ya Kilisto weninala eito muki ya lemo hide-adehofate yaidana oti minae. Ido lemo yagi ya hidina-adina-hofatina yaidana oto minone.

⁶Ido emo aifa li dowo lo ledaibo monala yakafo ononala linubo auba eito-eito hona moloto aifa lumido, ayalo ya liyokelo. Feito polofeti onona linabo auba bibo, ya holi hikitanabo auba hona molo bido, yalo ya ha welaloti lo oloto molalo. ⁷Ido mono houba-naba ononala linabo auba bibo, ya houba-naba ononala lilo. Ido wenina api itibinabo auba bibo, ya api itibilo. ⁸Ido wenina lutina-hatina li auba i betinaibo auba bibo, ya lutina-hatina li auba i betilo. Ido wa nabo idafatinau yati wa námabo wenina binabo auba bibo, ya lutina-hatina mako moloti fefe loti bilo. Ido hiyaba we minanabo auba bibo, ya auba iti hiyaba dowo lotiko o beti minalo. Ido wenina milumatina holiti adina li faka lo betinabo auba bibo, ya lutina-hatinau dowo loti holiti adina li faka lo betilo.

Weninate lute-hate hulawa binubo ha

⁹Weninatina lutina-hatina binabo, ya etuwako biyámoti, hulawagi bi-bi o minalo. Ido mona nosámibo ya metina

muti, mona dowo yako li hikitoti molotiko minalo. ¹⁰Ido Goti weninala muki ya leimo weninate ona minae, loti lutina-hatina hulawa bilo. Feti ya heimotina hulitina ito yowámoti, wenina eito muki hulitina li faka lo-lo anabo mona ya itibilo.

¹¹Ido Wenaba ononala linabo ya henoba ámoti, Weunakafo weudina-lutina-hatinau ya so lamena o ledo, loti ononala auba iti li holiti, houba-naba o edalo. ¹²Hena holinagu ya auba iti minoti, emogunu dowo loti holiti hiyabala oti, lomutiko minalo.

¹³Fele weninala idafa magunu holinabo ya adina li faka lalo. Ido eba malekati anabo, ya auba iti hiyaba dowo lo betimo yoilo.

¹⁴Wenina masi li nosámibo o betinabo ya liwila oti li dowo lo betilo. Goti lomuti ya li hopa o betiyo, loti ladámoti, li dowo lo betiyo, loti lomuilo.

¹⁵Dowo loti holiyabo weninagi maina dowo loti holiti minalo. Ido hena fuliti hufo o minabo weninagi maina hufo oti mino betilo. ¹⁶Lutina-hatina mako moloti, ya heimotinagunu holiyabo yamaidana oti mono weninatina yagunugi holilo. Hulite nebo wenina minanune, loti holiyámoti, hidinalo wenina yagi houna i betilo. Ha manadeu ne, loti heimotinagunu holiyámilo.

¹⁷Ido masi li nosámibo o betinabo, ya liwila oti li nosámibo o betiyámilo. E'e, wenina muki nomudinalo ya mona dowo lotiko molalo.

¹⁸Heimotina weudina-lutina-hatinau you amenako moloti, ya wenina muki yagi maina you amenako minanune, loti hanuwa auba iti moni wita alo. ¹⁹Lune-hane biyobo weninane-motao, heimotina ya wenina lifima ha liwila oti biyámilo. Ha muki ya Goti anau moloti, eba muilo. Aya yagunu ya Wenabakafo fetoto libo,

Wenina lifima ha binobo ya neimo ononane ma nenako, nemo nei-monekafo liwila oto binobo ne, loto ha mono lufuwau (Lo 32:35) ya nebo ne. ²⁰Ido ha ma ya feto libo, Hemo uwokafo inagunu fuliyagetoma, ya wela-idafa umo. Ido nogunu holiyagetoma, ya no umo. Feto feyageto, ya mona molo hedaibo yagunu ulalo naba-naba holinaibo ne, loto ha mono lufuwau (Snd 25:21-22) ya nebo ne. ²¹Moda holiyafe? Nosámibo monawa yakafo li yoima o ledámanaiye, loti monawa dowa molanabo yakafo nosámibo monawa li yoima o edalo.

Gamani hiyaba wenina mona molo binubo ha

13 Ena wenina muki ya gamani hiyabatina wenina hatinalo meyalo molalo. Hiyabate wenina muki ya Goti welalotiko hiyaba o ledaboma ne. Ido emokafo hiyaba o ledabo auba biyámibo neko, ya hiyabate wenina minámadi ne. ²Yagunu hiyaba wenina hatina holi fulitabo wenina ya Goti eimola welaloti ha holiti holiyámoti abo mona molae. Ido ha holiti holiyámoti abo wenina ya eimotina lifima ha liwila oti linabo mona ya molabo ne.

³Yagunu holilo. Mona dowa molanubo ya hiyabate wenina holitina holiyámanogoloba, ido mona nosámibo molanubo ya moda holitina holinogolone. Yagunu ya hiyaba wenina holitina holiyámanowe, loto holinanibo, ya mona dowa lotoko molo minageto ya heboka lanae. ⁴Holi minabe? Hiyaba we, Goti ononala libo we yakafo li dowa lo hedanaibo onona liye. Feito nefa, ido mona nosámibo molananibo ya moda holiya holiyo. Emo ya himi li nebo ya aifa liyámiye. E'e, Goti ononala libo we yakafo nosámibo mona molabo wenina ya lifima ha moda liwila oto binaibo

ononala li ne. ⁵Yagunu hiyabate wenina hatinalo meyalo molonibo, ya lifima ha naba litanune, loto holito yagunuko meyalo molanubo ya ogofuwámiye. E'e, meyalo molonibo mona ya moda fefe libo mona ne, loto lute-hateu holito muki yagunu hatinalo meyalo molo minanubo ya moda dowa lanogolaiye.

⁶Feti Goti ononala liyabo wenina ya minoti, hamena-hamena aya ononawa litoko minama nenako, yagunu hefana takisi yagi ya meina molo-molo o minae. ⁷Yagunu wenina muki fefe loti binabo idafa ya bilo. Hefana takisi eito-eito muki ya li-li anabo wenina ya fefe lotiko bilo. Ido hiyabatina wenina ya fefe loti lutina dowa moloti hatinalo meyalo molalo. Ido hulitinagi wenina ya fefe loti hulitina li faka lalo.

Lute-hate bi-bi anubo ha

⁸Wenina masi lifima o betinado ya aloko liwila oti bi hulalo. Lifima mako yako liwila bi huladámanubo, ya lute-hate binubo mona ya ne. Holi minafe? Lute-hate bi-bi anubo ya lo molaibo ha yama lemodoka ya inaiye. ⁹Yagunu holilo. Lo molaibo ha ma feto libo,

Hume-ugele ámiilo. Wenina hofobeti fuliyámilo. Idafa ugele liyámilo. Wenina idafatina yagunu holiyámilo,

loto ha mono lufuwau (Kis 20:13-17, Lo 5:17-21) nebo ha, ido lo molaibo ha ma eito-eito muki yama li mako ito ya feto libo,

Heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Wkp 19:18) ya nebo ne. ¹⁰Feito lute-hate bi-bi anubo, ya wenina li nosámibo o betinubo ma minámiye. E'e, lutina-hatina bi-bi anabo ya lo molaibo ha meyalo molabo wenina ya minanae.

Fefe libo monako molanubo ha

¹¹Ido fetu feyanae, loto ha ma lobinogolowe. Holilo. Lemo hana apito holi hikito muwonido ya li nomude waifa, ido onesa me ya hulawa moda alili aiboma nenako, yagunu uwo unaguti sinoinabo hamena onesa me ya ne, loti holiti ya fetu alo. ¹²Midipu ibo ya moda huloto, ho lanogolo moda alili aibo yagunu midipu ibo monala li uwado fulitoto, lamena hiya-huwa mainafa-anafa muki ya li minoto, ¹³fefe loto fo lido yaidana oto moniyokelo. No noto lute u hopa aito ake ito u wanoba yonubo mona, hume-ugele oto hopa li unanubo mona, moliya fito wauwa linubo mona muki yalo ya moniyámokelo. ¹⁴E'e, utinalo owo holoiyabo yaidana oti ya Wenabate Yesu Kilisto liti emodoka keloti minalo. Ido utina-lutina-hatina dowa loti holibo monakafo ika o ledotanaiye, loti ya aya monalo hatina fulámilo.

Holi hikitabo wenina eito ya holi nosámibo biyámanubo ha

14Ena holi hikitabo monatina auba iyámibo weninagi ya houna iyalo. Fetu feti ya hatina loiti-loiti kiyabo mona yagunu moliya fi bito lifefe lo betinune, loti ladámoti, aifa emotinagi houna iti minalo. ²Wenina masi idafa-adafa muki aifa nanune, loti holi hikitoti no holiyabo nefa, ido holi hikitabo monatina auba iyámibo wenina yasi hafa moi iti, hoba-hobina yako no holiyabo ne. ³Hemotina idafa-adafa muki no holiyabo wenina yasi idafa ma moi iyabo wenina lutina-hatinau holi nosámibo biyámilo. Ido hemotina idafa ma moi iyabo wenina yasi idafa-adafa no holiyabo wenina ya mona nosámibo molo minae, loti lo betiyámilo. Gotikafo hemotina loitiwagi ya houna i betinako, yagunu holi nosámibo liwila-awila ámilo.

⁴Hemokafo we ma houba-nabala we monala nosámiye, loto lo edanibo, ya hema minoto fetu lane? Eimola wenabala onobalalo ya lumu fou lanaife, ido auba ito minanaiye. Ido Wenabakafo li auba i edanaibo aubala mino edainako, moda auba ito minanaibo ne.

⁵Ido wenina masi hamena yagunu holiyabo, ya hamena ma ya foli hamena naba nefa, ido ma ya aifa hamena ne, loti holiyafa, ido maleka yasi hamena muki moda ayaidako ne, loti holiyabo ne. Weninawa muki ya eimotina lutina-hatinau holinado ya moda holi hikitalo.

⁶Foli hamena naba ma ne, loti holiyabo wenina ya Wenaba huliya li faka loti fetu loti holiyabo ne. Ido idafa-adafa muki no holiyabo wenina ya dowae, lalowe, loti Goti lomuti ya no holiyabo yagunu moda Wenaba huliya li faka loti no holiyabo ne. Ido idafa ma moi iyabo wenina ya ayaidana oti dowae, lalowe, loti Goti lomuti, ya Wenaba huliya li faka loti moi iyabo ne.

⁷Holi minafe? Lemo mono wenina muki yauti ma eimolagunuko minanaibo ya ma minámiye. Ido ma eimolagunuko fulinaibo yagi ya ma minámiye. ⁸Hofawa minanubo ya Wenaba huliya li faka lotoko minone. Ido fulinubo ya Wenaba huliya li faka lotoko fuliyone. Yagunu ya hofawa minanubofe, ido fulinubofe? Moda Wenaba weninala ya minone. ⁹Aya yagunu ya Kilisto fulitoto fuliguti sinoibo, ya fuliyabo wenina ido hofawa minonibo wenina maina Wenabate minanowe, loto fulitoto fuliguti sinoibo ne.

¹⁰Yagunu hemotina masi mono weninatina ma monatina nosámiye, loti lo betiyabo ya neidafaiti fetu lo betiyae? Ido hemotina eito ma mono weninatina lutina-hatinau holi nosámibo biyabo ya neidafaiti holi nosámibo bi minae? Lemo muki ya Gotikafo li halo molo ledanaibo

ebalalo ya sinoinogolone, loto holiyone.

¹¹ Aya yagunu ya fetu libo,

Mikalo-mikalo wenina muki ya hidina obula fi numuti wetinakafo Goti ne, loti lo oloto molanigilae, loto nemo hofawa minowa-minowa oto minobo yamaidana oto ya hawa gedibo ya lobiyowe, loto Wenabakafo libo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 49:18, 45:23) ya nebo ne. ¹²Feito ya leimo muki ya Gotidoka mako mako uto, leimo monate yagunu lo oloto mologeto ya fefe loto holito loga-miga o ledanogolaiye.

Weninate ya monate wati lumu fou lotanae, loto wato moninubo ha

¹³Feito ya weninate monatina feito-feito nosámiye, loto hofa lo betiyámokelo. E'e, mono weninate maleka ya monate wati uteba iti lumu fou lotanae, loti heimotina monatina yagunu hatina kifefe loti moni minalo.

¹⁴Ena nemo ya Wenaba Yesu lulau mino edobo we yakafo auba ito fetu loto holifefe lo minowe: Idafa-adafa mona-mona nanubo li fuma i ledanaibo idafa ma minámiye. E'e, ma minámifa, ido we makafo ya idafa me ya li fuma i nedanaiye, loto holito, ido hopa nanaibo, ya eimola hala feito holibo yamo li fuma i edanaibo ne. ¹⁵Yagunu holilo. Hemo ya weka-idafa nananibo, ya mono weninaka ma wa hedoto hala loiti-loiti kito lula-hala hena holiyagetoma, ya luka-haka muwanibo hanuma heleu otane. Holi minabe? Kilisto ya mono weninaka yagunu holito fulima nenako, igaidana oto aifa nanowe, loto, noto weninaka ya li hopa o betiyane? Fetu fe betiyámilo. ¹⁶Hemotina ya mona aifa dowa molone, loti holiyafa, ido wenina ma wa betiti holi nosámotanae, loti ya wati hiyaba oti monilo.

¹⁷Yagunu holilo. Goti ya hiyabate we wehudi hilalau minonibo mona ya wete-

idafa ido nogi no holinubo mona ma minámiye. E'e, Goti ya hiyabate wehudi hilalau minonibo mona ya fefe libo mona, you amena mona, Weuna Fele lulau mino edoto dowa loto holinubo mona ya ne. ¹⁸Yagunu hemotina ya feti moniti Kilisto houba-naba o edanabo, ya Gotikafo dowa wa betiyageto, ido wenina yagi monatina dowa wa edanigilae.

¹⁹Feito ya you amena mona molanubohanu, ido weninate weudina-lutina-hatina li auba i betinubo hanu ya auba ito moni wita okelo. ²⁰Wetina-idafa magunu holiti ya Goti ononala li hopaitámilo. Idafa-adafa muki ya moda hiluwa libo, aifa nanubo idafa nefa, ido we makafo hala loiti-loiti kito hopa nanaibo, ya idafawa yaloti uteba iyageto li nosámibo o edanaibo ne. ²¹Yagunu ya hafa ma nanabofe, ido no waini ma nanabofe, ido mona eito-eito molanabo yagunu mono weninatina ya uteba itanae, loti weninatina yagunu holiti moi inabo, ya mona dowa molanigilae. ²²Idafa magunu holi hikitabo ya moda Goti onobalalo ya heimotina lutina-hatinau yako holi hikito minalo. We makafo idafa ya dowa ma nenako, yagunu lifima ha mino nedámibo ne, loto holifefe lanaibo we ya moda dowa loto holito minomo unaibo nefa, ²³ido hala loiti-loiti kibo we yakafo hopa nanaibo, ya holi hiki ladáminako, yagunu lifima ha moda mino edaibo ne. Holi minafe? Mona magunu holi hiki ladámoto hopa molanubo, ya aya mona ya nosámibo mona, lifima li lumunaibo mona ya ne.

Yesu monala yagunu holito ege molanubo ha

15 Lemo holi hikitonibo monate gedibo wenina ya leimogunuko holiyámoto, mono weninate gedámabo wenina ya auba iyámabo yagunu holito adina li faka lanubo, ya dowa lanaie. ²Leimo muki ya weninate dowa lanae,

loto, ido monolo betinae, loto hate ki bito adina li faka lo betiyokelo. ³Feito Kilisto yagi eimolagunuko holiyámoto, Melafo feto loto lomuibo, Wenina soka hamaga hiyabo ha ya nemodoka kelaibo ne, loto ha mono lufuwau (Sng 69:9) nebo ha ya monala lilibibo ne.

⁴Yagunu holilo. Homu aidena yoimalokati ha mono lufuwa imo yowabo, ya aya lufuwa yakafo lute-hate li aila i ledageto, ya emogunu holito hiyabala anubo mona ya auba ito molomo yonae, loto Gotikafo ha muki aya lufuwau iyabo yakafo api itibinaie, loto hawa bito, lufuwa iyabo ne.

⁵Ido Goti ya li auba i ledaibo yawala ido lute-hate li aila i ledaibo yawala yakafo hemotina muki weudina-lutina-hatinau onona liyageto, ya Kilisto Yesu monala moloti lutina-hatina u mako uto, ⁶wetina mako uwageto ya Wenabate Yesu Kilisto Melafo Goti huliya li faka lanae.

Kilistokafo wenina muki adina li faka lo betibo ha

⁷Feito ya Kilistokafo lemogi houna ibo yamaidana oti hemotina ya Goti weninana muki yagi houna iyalo. Aya mona yakafo Goti huliya li faka lanogolaiye. ⁸Aya yagunu lobiyowe. Holilo. Kilistokafo Goti hala ona hula yagunu holito, ya Goti anela utinau fukabo Yuda wenina awatinafo-holofatina ha lo molo bibo halo inaiye, loto adina li faka libo onona li betibo ne. ⁹Feto fe betibo, ya eito feka wenina yagi milumatina holibo monawa ya wati Goti huliya li faka lanae, loto feto fe betibo ne. Aya yagunu ha mono lufuwau ya ha ma feto libo, Feito ya eito feka wenina minagu yau heboka loto, hulika li faka lanaibo nama lo minanogolowe, loto (Sng 18:49), ¹⁰ido ha ma feto libo,

Hemotina eito feka wenina yagi eimola weninalagi maina lutina-hatinau dowa loti holilo,

loto (Lo 32:43), ¹¹ido ha ma feto libo, Hemotina eito feka wenina muki ya Wenaba ebola-abola lilo. Mikau-mikau minabo wenina muki ya huliya li faka lanae,

loto (Sng 117:1), ¹²ido ha ma Aisaiyakafo feto libo,

Yesi yufa fibo wenina yauti we ma oloto pito anaibo, ya yoto minoto u mikau-mikau minabo wenina hiyabatina we wenaba minanaibo, ya eito feka wenina emogunu holiti hiyabala anae,

loto (Ais 11:10) ha mono lufuwau ya nebo ne.

¹³Ena emogunu holito hiyabala o-o minonibo mona yawala Goti yakafo holi hikito munagu yau you amena mona ido dowa holinabo mona ya lutina-hatinau molo faito betinaibo, ya Weuna Fele aubala yakafo emogunu holiti hiyabala anabo mona hulawa ya li oloto pi betimo yonaiye.

Polokafo mono onona libo yagunu lula-halau dowa loto holibo ha

¹⁴Ena mono weninane-motao, heimotina ya mona dowa mino faito betibo, ya holinabo ha muki hatina-manadinu molo faito betinako, mono weninatina api itibife lanabo aubala ya mino betibo ne, loto neimo hemotinagunu holito ya hane loiti kiyámoto, moda holife lo minowe. ¹⁵⁻¹⁶Ido Gotikafo nemo eito feka wenina minado ya uto Kilisto Yesu houba-nabala we minanane, loto aifa li dowa lo ledaibo monala numibo yagunu lufuwa meu ya ha ma hatina molotanaie, loto auba ito hatina lito, feti-feti mona molalo, loto hawa i fulo betiyowe. Ido ononala liyobo, ya Weuna Felekafo eito feka wenina

li Goti fele weninala o betiyageto, ya Goti onobalalo dowā lanabo wenina munowe, loto sokila hi muwabo yaidana oto ya Goti hala ukuwa dowā lo oloto molowe.

¹⁷Yagunu Goti ononala liyobo, ya Kilisto Yesu lulau mino edoto lune-haneu dowā loto holitoko li minowe. ¹⁸Idafa magunu ya ha ma ladámanogolowe. Idafa mako, Kilstokafo nemodoka mino nedaito ononala liyobo yagunuko lanogolowe. Eito feka wenina holiti hololanae, loto emokafo mino nedaito, ya hawa ukuwa lo oloto moloto, ononawa lito,

¹⁹Weuna aubala mino nedaibo yakafo Goti aubala itibinowe, loto idafa ma li oloto pi betiyoto muludina yoibo mona molobo, ya Yelusalemu numudoti uto loto eba nedo-nedo monimo uto uto faiga Ililikumu ebalo lo fedobo, yalo yagi Kilisto hala ukuwa dowā ya holinae, loto lo oloto molobo ononawa ya li hulowe. ²⁰Feito liyobo, ya we makafo numuna lagi fitaido ya nemo homi ito huwámanogolowe, loto Kilisto huliya yagunu holiyámabo ebalo ya hawa ukuwa dowā lo oloto molanowe, loto auba ito holito, ya ononawa liyowe. ²¹Aya yagunu ya feti libo, Emogunu ha ma lo oloto molo biyámabo wenina ya holinigilae. Ido hala ukuwa holiyámabo wenina ya holife lanigilae,

loto ha mono lufuwau (Ais 52:15) ya nebo ne.

Polokafo Lomu wenina minadoka anowe, loto lobibo ha

²²Aya yagunu ya hemotinaloka yagi anowe, loto holiyobo, ya hamena-hamena hanu hu nedaito minofa, ²³ido onesa me ya ya eba melo ononawa linobo ma mináminako, aidenati hemotinaloka anowe, loto holiyobo yagunu ya ²⁴aliga hefola

Sipeni ebalo unowe, loto hanu hofalalo hemotinagi houna ito nomunegunu wa betito, lune-haneu dowā loto holito mino holimo yoto, hemotina ane li faka lanado ya Sipenidoka unobo ne.

²⁵Yalo unobo nefa, ido onesa feti-namato ya Yelusalemuka uto ya Goti fele weninala yalo minabo ya adina li faka lanowe, loto uwowe.

²⁶Aya fele weninawadoka ya inagunu fuliyabo hamena naba ya lo fedibo, yagunu mono wenina Masedonia ebalo ido Akaiya ebalo minabo yasi hefana-huwamenatina yauti ma binune, loti dowā loti holiti nuba o beti holiyabo, ²⁷ya aya Yuda wenina mono idafatina yauti Gotikafo eito feka wenina biboma nenako, yagunu aya weninawa mikaloka idafatina yauti lifima liwilati Yuda wenina adina li faka loti binune, loti dowā loti holiti, feti lifima biyaboma ya liwilati binabo ne.

²⁸Feti idafatina yauti li nuba o betimo uti, mono mona hulawa anelo moda molato, ya onesa nemo weninawa binowe, loto lito uto bitoto, ²⁹yaloti Sipenika unowe, loto hanu hofalalo ya hemotina wa betinogolowe. Feito hemotinaloka anobo ya aifa ámanogolowe. Kilstokafo li dowā lo ledomo yoibo mona weude-lute-hateu molo faitanaiye, loto anogolowe.

³⁰Ena mono weninane-motao, hatina lito ha auba ito lobiyobo ya holilo. Hemotina Wenabate Yesu Kilisto yagunu holiti, ido Weunakafo lute-hate bibi onibo mona li oloto pi lumibo yagunugi holiti, ya ane li faka loti nemogi Goti lomu-lomu obo ononawa ya maina auba ito linune, loti nemogunu holiti lomuilo. ³¹Feti feyanabo, ya Yudia ebalo ha holiti holiyámoti abo wenina adina yauti ya li nomune wa nedo, loto lomuwo, ido fele weninala Yelusalemu-doka minabo ya adina li faka lanobo ononawa ya dowā loto wa edanae, loto

lomuwobo, ya hemotina maina ayaidana oti lomuilo. ³²Feito ya Goti dowa loto holiyageto ya hemotinaloka loto, lunehaneu dowa loto holito hemotinagi mino holinowe.

³³Ena Goti you amena mona yawala ya hemotinagi muki mino betinaie. Ona.

Aiyo-weiyo ha ma fulo betibo ha

16¹⁻²Ena mono atotefo Fibi ya Senkilia numudoka monolo nuba o-o abo wenina houba-naba o beti-beti aibo wena nebo yakafo nemogi ido mono weninala muki ade li faka libo wenama nenako, yagunu hemotinaloka anaido ya Wenaba lulau mino edoti fele wenina mona molofe lo betinabo mona ya molo edoti emogi houna iti, ya idafa magunu holinaibo ya ana li faka lalo, loto huliya ido monala feito oloto pi biyowe.

³Ena Kilisto Yesu lulau mino edoto onona maina liyonibo wena Pilisilate wanafo Akuilate ya aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo. ⁴Loiti ya homu nemogunu holiti aifa fulinaie, loti ane li faka laibo yagunu dowae, lalowe, loto holiyobo ya nemoko minámiye. Eito feka wenina eba nedo-nedo monolo nuba o-o abo wenina muki ya loiti yagunu holiti, dowae, lalowe, loti Goti lomu minae. ⁵Ido loiti ya numunatinau monolo nuba o-o abo wenina muki yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

Ena lune-hane muwobo we Epainetusi yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo. Emo ya Esia ebalo Kilisto holi hikito muwabo wenina yauti hana apito holi hikito muibo we ya ne.

⁶Ido Malia ya hemotinagunu holito mono onona auba ito li gedibo wena yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo.

⁷Ido neimo weninane Adolonikusite, Yuniyasite u homu molo nedoti Kilisto

lulau mino edaibo we loiti ya aposolo onona libo we huliyaige we minoti, ya homu ya nemogi maina nala i ledabo ne. Aya we loiti yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

⁸Ido Wenaba lulau mino edoto lunehane muwobo we Ampiliyatusi yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo.

⁹Ido Kilisto lulau mino edoto onona maina liyonibo we Ubanusi, ido lunehane muwobo we Sitakisi yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹⁰Ido Kilisto lulau mino edoto mono mona ona hula molomo yoibo we Apelesi yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo.

Ido Alistobulusi numunalau minabo wenina yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹¹Ido neimo weninane Helotiyoni yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo.

Ido Nasisusi numugu minabo yauti Wenaba lulau mino edabo wenina yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹²Ido Wenaba lulau mino edoto mono onona auba iti libo wena loiti Tilifinate, Tilifosate ya aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

Ido lute-hate muwonibo wena, Wenaba lulau mino edoto auba ito mono onona libo wena Pesisu yagi aiyo-weiyo ha fulo edobo ya lomuilo.

¹³Ido Wenaba lulau mino edaibo we dowa lama Lufusi, ido olafo ya nemo onefo yaidana oto nebo wena yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹⁴Ido wemoli ma Asinkilitusile, Filegonile, Hemesile, Patolobasile, Hemasile, ido mono weninatina ma mino betiyabo wemoli magi, ya aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹⁵Ido we wena Filologusile Yuliale, ido we ma Neleusi emonalale, ido Olimpasile, ido fele wenina mino

betiyabo muki yagi aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobilo.

¹⁶Ena hemotina mono weninatina wa betiti aiyo-weiyo ha lobiti ya fele mona moloti abusa i betilo.

Eba negu-negu ya monolo nuba o-o abo wenina muki yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minae.

Mono li hopaitabo wenina yagunu lobibo ha

¹⁷Ena mono weninane-motao, nemo hatina lito ha me ya auba ito lobiyowe. Holilo. Hemotina api itibiyonibo ha holifefe loti holiyabo, ya wenina masi ladámoti, eito, ika oti hona molo foki betinabo ha lanabo wenina ya wa betifefe loti, metina bilo. ¹⁸Yaidana wenina yasi Wenabate Kilisto houba-naba o edámae. E'e, eimotina utina-lutina-hatina houba-nabala onona liti, ya la fulibo ha, ha magu sugi loti ya monatina holifefe ladámabo wenina lutina-hatina hola i beti minae. ¹⁹Ido hemotina hololabo monatina yamagunu wenina muki holiyanako, yagunu hemotinagunu holito lune-haneu dowalo holiyowe. Feito mona dowo molanabo ha manadinau minageto, ido nosámibo mona yagunu holiyámanae, loto lune-haneu ya hemotinagunu holiyowe.

²⁰Ena you amena mona yawala Gotikafo hamena fana aguwámageto ya Satani fulo hidina feumau itageto lala i edanigilae.

Wenabate Yesu aifa li dowalo ledaibo monala ya hemotinaloka mino betinaiye.

Aiyo-weiyo ha ma lobibo ha

²¹Ena mono onona maina liyoibo we Timoti, ido neimo weninane Lusiusile,

Yesonile, Sosipatale yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minae.

²²Ido nemo Tetiusi ya Polo welaloti lito neimo anekafo lufuwa me ya iyobo we yagi Wenaba lulau mino edoto aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minowe.

²³⁻²⁴Ido Gaiyusi yagi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti ne. Emo numunalau ya nemogi ido monolo nuba o-o abo wenina muki yagi aifa li dowalo ledo-ledo aibo ne.

Ido numuna meya naba me ya hefana hiyaba aibo we Elastusi ido mono wete ma Kuatusi yagi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti ne.

[Wenabate Yesu Kilisto aifa li dowalo ledaibo monala ya hemotina muki mino betinaiye. Ona.]

Goti huliya li faka lanubo ha

²⁵Ena Goti li auba i hiki lo betinaibo aubala moda mino edaibo ne, loto Yesu Kilisto hala ukuwa, lo oloto molo-molo obo hawa ukuwa dowo yakafo fetolibo ne. Aya hawa ukuwa, faluku ibo ha ya aidena monau yoimati lo oloto molámifa, ²⁶ido onesa me ya ya polofeti we lufuwa iyagu ya minowa-minowa omo yoibo we Goti lo molaibo halo ya mikalo-mikalo wenina muki ya holifefe loti, holi hikitoti hololanae, loto li oloto pi betibo ne. ²⁷Aya ha mananau nebo we Goti mako yako Yesu Kilisto yagunu ya huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

1 Kolinti

*Polokafo mono wenina Kolinti
numudo minabo ya lufuwa
hana apito i fulo betibo ha*

Homu Ha

Polokafo Efesusi numudo nebo hame-nalo ya Yesu holi hikito muwabo wenina Kolinti numudo minabo ya lufuwa me ya i fulo betibo ne. Kolinti ya numuna meya naba, Akaiya ebalo Giliki mikau ya ne. Kolinti numudo minabo wenina maleka ya Giliki wenina, ido maleka ya Yuda wenina yauti wenina abi loti ya idafa-adafa naba wa nabo wenina minoti, ido muki ya mikaleka ha manadinau nebo wenina minafa, ido sugi goti ya weudina-lutina-hatina muti, utinalutina dowa loti holibo mona nosámibogasámibo molomo yowabo ne.

Polo eba nedo-nedo monibo hamena loiti (2) yalo ya Kolinti wenina Yesu hala ukuwa dowa hana apito lobito, ya wenina maleka lutina-hatina li elepa iyato, igana eitini (18) ya emotinagi maina minoto ha mono api itibimo wiye. (Aposolo 18:1-17) Ido fulo betito, yaloti eba nedo-nedo monimo uto Yesu hala ukuwa ya wenina ma muki api itibito, ya Apolosi ya Kolinti numudoka uto, weninawa mono ha api itibibo ne. Ido aliga ya Kolinti mono weninawa yasi idafa ma-magunu ya Polo loga o edanune, loti holiti, lufuwa i fulo edato, ya Polokafo lito, ido aya mono weninawa yauti maleka yasi mona nosámibo molabo hatina ya holinako, yagunu hanu binogolowe, loto holito, ido loga o nedabo hatina yagunu ha liwilato lobinogolowe, loto lufuwa me ya ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyo, hemotina Goti weninala Kolinti numudo monolo nuba o-o abo, ya nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo hala dowa kito ononawalo ya fulo nedaito li minobo we, ya mono weninate Sostenesite minoto, lufuwa me ya ya i fulo betiyowe. Walo.

Hemotina Kilisto Yesu lulau mino edoti fele weninala minanae, loto li ekei betibo, ya mika negu-negu Wenabate Yesu Kilisto huliyalu lomu-lomu o minabo wenina muki yagi maina fele wenina minanae, loto li ekei ledaibo ne. Emo ya Wenabate ido Wenabatina ya ne.

³ Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaieye.

Goti ebola lomuibo ha

⁴ Hemotina Kilisto Yesu lulau mino edabo wenina ya Gotikafo aifa li dowa lo betibo yagunu nemo ya hemotinagunu holito dowae, lalowe, loto lomu-lomu o minowe. ⁵ Moda holiyafe? Kilisto lulau mino edabo yagunu emokafo mono lanabo ha ido holinabo ha mona-mona hatina-manadinu faitoto molo bibo, ⁶ ya Kilisto yagunu lo oloto molonibo ha ya hemotinaloka mino hikito betiye. ⁷ Yagunu Gotikafo Weuna idafa-adafala muki aifa bibo ya li huloti, ya Wenabate Yesu Kilisto oloto pinaibo ne, loti hiyabala o minae. ⁸ Emokafo ya Wenabate Yesu Kilisto hamenalalo ya lifimatina minámageto minanae, loto hemotinaloka lituma fi hiki lo betibo, ya mino betimo yowageto hamena hulanaibo ne. ⁹ Goti ha onako libo we yakafo Hipala Wenabate Yesu Kilistogi houna inae, loto sutina fibo ne.

**Mono wenina fokiti
u filiga-filiga abo ha**

¹⁰Ena mono weninane-motao, Wenabate Yesu Kilisto huliya yagunu ya hatina lito ha me ya lanogolowe. Holilo. Hemotina muki ha eito-eito loti foki filiga-filiga ámiló. Lutina-hatina molo mako oti, hatina mako kiti, u mako ageto minalo.

¹¹Aiyo, mono weninane-motao, hemotina moliya fiyabo ha ya ilalu huti lo-lo o minae, loti wena Kloe weninala yasi lonomato holiyobo ne. ¹²Moda holiyafe? Hemotina yauti masi ya Polo weninala minone, lato, ido masi ya Apolosi weninala minone, lato, ido masi ya Sifasi Pita weninala minone, lato, ido masi ya Kilisto weninala minone, loti lo-lo abo, ¹³ya neidafaiti ya fetó loti lo-lo o minae? Kilisto ya fokito nefe? Ido nemo Polo ya hemotinagunu holito yá yofolo fuliyobo nefe? Ido nemo Polo huline loti mono noku i betiyabo nefe? ¹⁴⁻¹⁵E'e, wenina ma ya nemo Polo huline loti mono noku i ledabo ne, loti lotanae, loto, neimo ya hemotina yauti ma mono noku i betiyámobo, yagunu ya dowae, lalowe, loto Goti lomuwwowe. Kilisipusite, Gaiyusite, loiti yako noku i betiyowe. ¹⁶Ido ma Sitefanasi weninala yagi noku i betiyowe. Ido maleka ma ya noku i betiyofemo, ido noku i betiyámowe? Ya ma hane molaiye. ¹⁷Kilistokafo wenina mono noku i betimo unane, loto nilifi molámiye. E'e, hane ukune dowá lo oloto molomo unane, loto nilifi molaiye. Feito hala ukuwa lo oloto molobo, ya Kilisto yá yofola u aifa idafa otanaiye, loto mikaleka ha manadeu nebo ha ma onu ito ladámoto, emo hala ukuwa yako lo oloto molo-molo o minowe.

Goti aubala ya Yesudokako nebo ha

¹⁸Yá yofó yagunu lobiyonibo ha ya u hopa unabó hanudo moniyabo wenina holiti ya nei ha ne, loti holiyafa, ido li nomude wa nebo hanudo moniyonibo wenina ya hawa holito ya Goti aubala ne, loto holi minone. ¹⁹Yagunu ya fetó libo,

Nemo ha manadináu nebo wenina hatina ya li hopaitanogolowe. Ido holifefe labo wenina holiyabo ha ya holi fulitanogolowe,

loto ha mono lufuwaw (Ais 29:14) ya nebo ne. ²⁰Ha manadináu nebo wenina ya iga ya minae? Ido ha mono monawa api itibiyabo wenina yagi iga ya minae? Ido onesa me ya minabo wenina monatina yagunu loyóilumu oti, ha hona i-i abo wenina yagi iga ya minae? Gotikafo mikaleka ha manadeu nebo ha muki ya li nei fi edaiye.

²¹Holi minafe? Goti ha mananáu nebo ha yawala yakafo mikaleka wenina ha manadináu nebo yauti monane holifefe ladámanae, loto holima nenako, yagunu lo oloto molonibo ha, ya nei ha ne, loti holiyabo ha yakafo holi hikitabo wenina li nomudina wanowe, loto dowá loto holiye. ²²Yuda wenina yasi Goti aubala lilibinaibo idafa ya lilibiyo, loti lo-lo ae. Ido Giliki wenina yasi ha manadeu nebo ha magi holinune, loti moni wita-wita ae. ²³Fetó fe-fe afa, ido lemo ya Kilisto yá yofolo fulibo ha lo oloto molo-molo onibo, ya Yuda wenina yasi holiti lukafa-mesafa ato, ido eito feka wenina yagi holiti ya nei ha ne, loti holi minae. ²⁴Fetó loti holiyafa, ido Gotikafo sute fibo wenina, Yuda wenina, Giliki wenina, wenina maleka muki ya Goti aubala ido ha mananáu nebo ha muki ya Kilistodoka ne, loto holi minone. ²⁵Yagunu holilo. Goti hala kibo ha ya nei ha ne, loti holiyafa, ido aya nei hawa yakafo mikaleka ha manadeu nebo ha ya

li fulo edo ne. Ido Goti ya amika molaiye, loti holiyafa, ido aya amika molaiboma yakafa mikaleka aubate ya li fulo edo ne.

²⁶Yagunu mono weninane-motao, Gotikafo hemotina sutina fibo wenina ya igaidana wenina minae? Ya wati holifefe lalo. Mikaleka wenina yasi wa betiyabo, ya hemotinaloka ya ha manadinau nebo wenina mako-mako ya minato, ido auba iyabo wenina yagi mako-mako ya minato, ido otinafo-metinafo hulitina nebo wenina yagi mako-mako yako minae, loti hemotinagunu holiyabo ne. ²⁷Feto loti holiyabo, ya Gotikafo ha manadinau nebo wenina utinalo holinae, loto ha manadinau minámibo wenina ya sutina fiye. Ido auba iyabo wenina utinalo holinae, loto aubatina minámibo wenina ya sutina fiye. ²⁸Ido wenina lutinafafo utina iti yowabo wenina ya li yoima o betinowe, loto aifa wenina, wa beti nosámibo abo wenina, lumuti minabo wenina ya sutina fiye.

²⁹Feito sute fibo, ya mikalo wenina ma Goti onobalalo utina li faka ladá-manigilae, loto sute fiye. ³⁰Hemotina Kilisto Yesu lulau mino edabo mona ya moda Gotidokati ne. Feito Gotidokati ya ha manadeu nebo mona, ido monate fefe libo mona, ido fele minonibo mona, ido lifimate meina fi ledaibo mona, muki ya Yesudokako ne, loto emodoka kelo ledaibo ne. ³¹Aya yagunu ya feti libo, We makafo huliya li faka lanowe, loto holitoma ya Wenaba huliya yako li faka lo, loto ha mono lufuwau (Jer 9:24) ya nebo ne.

Polokafo Yesu yá yofola yagunuko lo oloto molaibo ha

2 Feito ya mono weninane-motao, nemo hemotinaloka obo, ya Goti yagunu holiyobo ha lo oloto binowe, loto ha mananeu naba nebo ya holinae, loto

muludina yonaibo ha ma ladámobo ne. ²E'e, hemotina minagu ya Yesu Kilisto hala ukuwa ido yá yofolo fulibo ha yagunuko holito lobinowe, loto, ido ha maleka yagunu holiyámanogolowe, loto auba ito holito hemotinaloka uwobo ne. ³Ido hemotinaloka minobo, ya aubane minámito, holi numito une oloto oto minobo, ⁴⁻⁵ya holi hikitanabo ya mikaleka wenina ha manadeu nebo ha ya lituma fi hikito betiyámanaiye. E'e, Goti aubala yakafoko lituma fi hikito betinogolaiye, loto ha mono lo oloto biyobo ya ha mananeu nebo ha yauti hatina lito ladámobo ne. E'e, Weunagi aubalagi hemotinaloka oloto pidoti ya lobo ne.

Goti Weuna mino betibo wenina yako Goti monala holifefe lanabo ha

⁶Ido ha mono holi gedabo wenina hiyanigu minoto, ya ha manadeu nebo ha yauti lobi-lobi oba, ido hawa lobiyonibo, ya mikalo melo wenina ha manadinau nebo ha, ido we nabatina, u hopa unabo we ha manadinau nebo ha yaidana oto lobiyámone. ⁷E'e, Goti ha mananau nebo ha, momona ha, li faluku oto nebo ha ya lo oloto molo-molo o minone. Hawa ya leimo lamenalagi oloto pito minanae, loto Gotikafo aidena mika okuluma idafa-adafa li oloto piyámoto nebo hamenalo, ya ha mananau nebo hawa ya ne. ⁸Hawa ya mikalo wenina we nabatina holifefe ladámabo ne. Holiyabo neko, ya lamena yawala Wenaba ya yá yofolo hofu edámadi ne. ⁹Yagunu ya feti libo,

Idafa-adafa wenina nomudinagunu wagámoti, hatinagunu holiyámoti, lutinagunu ma holiyámabo idafa-adafa ya Gotikafo wenina lutina-hatina muwabo wenina lifefe lo betibo idafa ya ne, loto ha mono lufuwau (Ais 64:4) ya nebo ne.

¹⁰Idafa-adafawa ya Gotikafo Weuna mino ledaibo wenina ya li oloto pi ledaibo ne. Moda holiyafe? Weuna yakafo idafa-adafa muki monatina, ido Goti eimola faluku aibo monala, muki ya wato holi hulo nenako, li oloto pi ledaibo ne. ¹¹Yagunu holilo. Hemakafo wenina ma hatina kiyabo ha ya holi-naibo ne? Hala kibo we weuna lulau nebo yakafoko holinogolaiye. Ido ayaidana oto Goti hala kibo mona ya wenina masi holiyámanigilae. Goti Weuna yakafoko holinogolaiye. ¹²Yagunu lemo ya mikaleka wenina monatina yauti weude liyámone. E'e, Gotikafo idafa-adafala aifa lumibo idafa ya wati holifefe lanae, loto emodokati ya Weuna ya li minone. ¹³Ido idafa-adafawa ya lo oloto biyonibo ha ya wenina ha man-adinu nebo ha yakafo api lomámibo ne. Weunakafo api lumiboma nenako, wenina Weuna mino betibo wenina ya Weuna hala ha ona hula ya lobi-lobi o minone.

¹⁴Wenina Goti Weuna mino betiyámibo wenina ya Weuna monola hula ya nei ha ne, loti holiti holiyámanigilae. Ido holinune, loti lanabo ya igaidana oti holifefe lanabo ne? Weuna mino betibo yakafoko holifefe lanaboma nenako, mino betiyámibo yagunu ya weninawa ogofuti holifefe ladámanigilae. ¹⁵Weuna mino betibo wenina idafa-adafa muki wati holifefe lanigilanako, yagunu wenina masi ogofuti monatina hona molámanigilae.

¹⁶Yagunu ya feti libo, Wenaba halau nebo ha ya hemakafo holito, ya ogofuto api ilibinaibo ne? loto ha mona lufuwau (Ais 40:13) ya nebo ne. Feti nebo nefa, ido Kilisto halau nebo ha ya mino ledaibo ne.

Mono onona liyabo wenina ya Goti ononala liyabo ha

3Yagunu mono weninane-motao, nemo homu ya Weuna weninala ha lobi-lobi obo ha ya hemotina lobinowe, loto holiyofa, ido hemotina ya ogofuwámae. Hemotina ya aifa mikaleka wenina, Kilisto lulau onesako mino edabo olufo hefola yaidana oti minanako, ²yagunu weudina wela-idafa auba ibo idafa ya ma biyámoto, aminako biyobo ne. Weudina hobinala gedibo ya binowe, loto holiyofa, ido hemotina ogofuwámabo ne. Ido onesa meleka yagi ayaidana oti ogofuwámae. ³Aifa mikaleka wenina yaidana oti minae. Moda holiyafe? Hemotina wauwa liti moliya fi-fi abo wenina ya aifa mikaleka wenina hiliti, mikaleka wenina yamaidana oti mona moloti moniyae. ⁴Hemotina yauti ma yasi Polo weninala minone, lato, ido ma yasi Apolosi weninala minone, loti lo-lo abo, ya aifa mikaleka wenina yaidana oti minae.

⁵Hatina kifefe lalo. Apolosi ya igaidana we ne? Ido nemo Polo ya igaidana we minowe? Aifa Wenaba houba-nabala we onona ha lolumito ya lito mono lobiyoido, ya hemotina holi hikito muwabo ne. ⁶Feito nemo li hifiyoto, Apolosikafo no fi libo nefa, ido Gotikafoko hulawa li oloto piye. ⁷Yagunu li hifiyonibo wenina ido no fi li minabo wenina ya aifa wenina minoninako, Goti hulawa li oloto pibo we yagunuko holiyokelo. ⁸Li hifiyonibo we ido no fi liyabo we ya hunomu yama nenako, muki ya meinate ya leimo ononatelo hona moloto lomageto ya linogolone. ⁹Ononawa muki ya Goti ononala ne. Ido Goti ononalawa ya maina liyoibo we ya lemo ya minoiye. Ido Goti onona hilala ya hemotina ya minae.

**Mono onona liyabo wenina ya
Goti numunala huwabo ha**

Ido Goti numunala yagi hemotina ya minae. ¹⁰Feito Gotikafo onona numido, ayalo ya nemo numuna hu holiyobo we hulakafo lagi fiyowe. Ido lagi fiyodo, yaloti ya wenina masi numuna ya homi iti hu-hu ae. Hemotina wenina yaida we yasi wafele loti hu minalo. ¹¹Lagi fiyobo ya Yesu Kilisto ya ne. Eito ma finabo ya moda liyámanogolaiye. ¹²Ido lagi fiyodo, yaloti ya wenina masi numuna homi ito hunabo, ya ma goli-gunufe, ido ma siluwagunufe, ido ma adina galalo iyabo yaidana hefana meinala naba yoibo hefanagunufe, ido ma yá-gunufe, ido ma menefagunufe, ido ma kile yawagunufe, idafa yaidana-meidana oti hunabo, ¹³ya aliga, hamena nabalo ya onona li-li onibo monate ya oloto pinogolaiye. Ya hamenalo ya so naba hulumakafo onona li-li onibo mona ya mebe-maba oto, ya monate polinogolaiye. ¹⁴Wenina masi numuna hunabo ya sokafo ladámagetoma, ya meina linigilae. ¹⁵Ido wenina ma ononatina sokafo lo hulagetoma, ya ononatina, meinatina muki ya u hopa unogolaiye. Weninawa ya li nomudina wanogolaifa, ido soku uwadoti liwila oti liyabo wenina yaidana hilinigilae.

**Mono wenina ya Goti fele
numunala minabo ha**

¹⁶Hemotina ya Goti fele numunala minato, Goti Weunakafo lutinau mino betibo ya holiyámafe? ¹⁷Ido Goti fele numunala ya fele nebo yamaidana oti hemotina ya minanako, wenina masi numunala li hopaitatoma, ya emokafo ayaidana oto weninawa li hopa o betinogolaiye.

**Mikaleka wenina hulitina ya
ito yowámanubo ha**

¹⁸Hemotina lutina ya hola iyámilo. Hemotinadokati masi mikaleka onesa me ya wenina hatina holi lutinau moloti, ha manadeu nebo wenina minone, loti hatina kinabo wenina ya hawa holi fulitoti, wenina onobatinalo ya nei yaidana oti moninabo, ya ha manadinau nebo wenina hula minanigilae. ¹⁹Mikaleka ha manadinau nebo ha ya Goti onobalalo ya nei ha ne. Yagunu ya feto libo,

Ha manadinau nebo wenina ya weni-natina hotina i-i abo hanu uwado ya Gotikafo helefu hu betito, nala i beti ne,

loto ha mono lufuwau (Jop 5:13) ya nebo ne. ²⁰Ido ha ma ya feto libo,

Ha manadinau nebo wenina hatina ki minabo ha ya aifa idafa o-o ne, loti Wenabakafo holi ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 94:11) ya nebo ne.

²¹Yagunu mikaleka wenina hulitina li faka ladámilo. Idafa-adafa muki ya hemotinagunu holito molo betiye.

²²Nemo Polole, Apolosile, Sifasi Pitale, ya hemotinagunu holito, hiyaba o betilo, loti fulo ledaito, ya mikalo idafa-adafa muki yagi, hofawa minonibo ido fuliyonibo yagi, idafa-adafa onesa nebo idafa ido aliga oloto pi-pi anaibo idafa-adafa ya hemotina idafatinako muki ne. ²³Ido hemotina ya Kilisto weninala minato, ido Kilisto ya Goti weninala ya ne.

**Wenaba ononala liyabo wenina ya
monatina li oloto pinaibo ha**

4 Feito ya hemotina lemogunu holinabo, ya Kilisto houba-nabala we, ido Goti hala faluku aibo ha hiyabala we ya minae, loti lemogunu holilo. ²Ena hiyaba we minoti onona liyabo wenina ya wati fefe lotiko ononawa lin-

abo yako wenabatina dowa wa betinabo ne. ³Feito neimo monane yagunu ya hemotinafe, ido mikaleka wenina ma yasi ha ma lanabo, ya aifa idafa ne, loto holiyowe. Ido neimo yagi monane yagunu ha ma ladámanogolowe. ⁴Nemo lifimane minámiye, loto holiyofa, ido fetoto loto holiyobo yagunu ya lifimane minámiye, loto ladámanogolowe. E'e, monane polibo we mako ya Wenaba ya ne. ⁵Yagunu onesa meleka ya hemotina wenina monatina ya hona molo betiyámilo. Aifa hiyaba ato, Wenaba liwila oto anaibo hamenalo ya idafa midipuku faluku oto nebo ya li lamenaloka oto moloto, ido luteu holiyonibo ha monawa yagi li maina oloto piyageto, ya ayalo Goti eimolakafo monate polito wenina muki eimotina ebolina lanogolaiye.

Kolinti wenina yasi eimotina utina-lutina iti yowabo ha

⁶Ena mono weninane-motao, hawa fetoto lobo, ya hemotinagunu holito Apolosi ido nemodoka ya metolito loto, ya hemotina ya mikalo we ma iti yoti, ma iti lumuti o ledoti, ya lutina-hatina iti yotanae, loto, ya hemotina ya lemodoka metoliti mono lufuwa ya li fulámoti, holifefe loti holinae, loto yagunu lowe. ⁷Hemakafo li faka lo betito ya utina-lutina iti yowabo ne? Ido idafa-adafa muki mino betibo idafa yauti ya nena idafa Gotikafo biyámiye? E'e, muki ya moda bitaima nenako, biyámiboidana oti ya neidafaiti utina-lutina iti yowae?

⁸Hemotina ya onesa fetoto-namato moda ogofuti minafe? Ido idafa-adafa wa nabo wenina moda minafe? Ido lemo fulo ledoti, wenina ma hiyabatina wenina nabatina buliyafe? Feti buliyabo neko, ya leimo ya hemotinagi maina wenabatina minoto hiyaba o betiyoniko ya dowa holiyadi ne. ⁹Holi minafe?

Gotikafo lemo aposolo we ya wenina muki egetinaloka yoima fulo ledaibo, ya hofoto ledoto fulinabo wenina yaidana ototo minoninako, mika okuluma enisole ido wenina, muki yasi elegiti wa ledoto minae, loto holiyowe.

¹⁰Lemo Kilisto yagunu holito, ha manadeu minámiboidana ototo minonibo nefa, ido hemotina ya Kilistodoka ha manadinau nebo weninaidana minone, loti holiyae. Lemo amika molo minoba, ido hemotina ya auba iyone, loti holiyae. Hemotina huliyaagi we ya yoti minafa, ido lemo ya lumutoko minonibo ne. ¹¹Aidenati ya inagunu fulito, nogunu holito, uteloto owo lilapako holiyonibo, ya heniti hofoto ledanigiliko fe ledato, numunate minámito minomo utoto uto, onesa me yagi moda ayaidana ototo minone. ¹²Feito minoto, ya leimo adegunu onona auba ito li minone. Ha nosámibo lolomabo ya liwila ototo li dowa lo beti minone. Li nosámibo o ledabo, henawa ya aifa mofu minone. ¹³Hamade hiyabo ya li you lo betinubo ha liwila ototo lobi-lobi one. Lemo mikalo wenina muki nomudinalo ya mouto idafa, fuma nosámibo ibo idafa fulitanabo yaidana ototo minonibo, ya aidenati feito minomo yoto yoto, onesa me yagi moda ayaidana ototo minone.

Polo ya monanelo meyalo molalo, loto lobibo ha

¹⁴Ena hawa lufuwa iyobo yakafo utinalo li holi betinowe, loto iyámowe. E'e, hemotina ya lune-hane biyobo olufone yaidana oti minabo, ya hatina lito fuka ha me ya lufuwa iyowe. ¹⁵Kilisto lulau mino edoti hiyaba o betiyabo we abi teni tauseni (1000) yaidana oti minomo uwama nefa, ido mono metinafo ya muki minámae. E'e, nemo ya Yesu Kilisto lulau mino edoto hala ukuwa dowa moda hana loto apito lobiyodo ya holito, holi hikitabo yagunu hemotina ya

nemokafo hedobo, mono olufone ya minae. ¹⁶Yagunu hatina lito, ya nemo monanelo meyalo molalo, loto auba ito lobiyowe. ¹⁷Aya yagunu ya mono hipane lune-hane muwobo we Timoti, Wenaba lulau mino edoto monalalo molofefe lo monibo we ya ilifiyoto, hemotinadoka wiye. Emokafo ya nemo Kilisto Yesu lulau mino edoto mona molobo hanu ya mono wenina numudo-namado lobito, itibito, fe-feyobo yama lobiyageto ya hofa holinae.

¹⁸Ena hemotina malekamasi lemodoka ámanogolaiye, loti nemogunu holiti, heimotina utina-lutina iti yoi minafa, ¹⁹ido nemo Wenaba dowa loto holinaido ya hamena fana aguwámageto hemotinaloka loto, ya utina-lutina iti yowabo weninawa ha lanabo yako holiyámoto, aubatina yagi politico holinowe. ²⁰Goti hiyabate we wehudi hilalau minonibo mona ya ha lanubo ma minámiye. E'e, aubala linubo ya ne. ²¹Ena hemotina nemogunu neidafaiye loti lutina-hatinau ya holi minae? Hemotinadoka anobo, ya mainafagi itanofemo, ido lune-hane bito, weune-lune-hane you lanaibogi anowe? Hatina kifefe loti holilo.

Kolinti mono wenina minagu ya hopa mona naba oloto pibo ha

5 Ena ha ma holiyobo ya lobinogolowe. Holilo. Hopa li unabo mona, nosa naba ámibo mona, ya eito feka wenina yagi dowa loti wagámabo mona, ya we makafo melafo olonafo hopa li unaibo mona, ya hemotinaloka oloto piye, loti lo minabo ya holiyowe. ²Ido hemotina ya neidafaiti utina-lutina-hatina iti yowae? Hemotina hena fuliti, monawa molaibo we ya hiyatinau yati fulo feka edabo neko, ya dowa ladi ne.

³Nemo une ya faiga nefa, ido weune-lune-hane ya hemotinagi minoto, hiyatinau minobo yaidana oto ya monawa

molaibo we ya li halo molo edotomane. ⁴Yagunu hemotina ya Wenaba Yesu huliyaalo nuba minagu, ya nemo weune-lune-hane hemotinagi minoto, Wenaba Yesu aubala mino betiyageto, ⁵yaidana we ya mikaleka ula li hopa o edanaaye, loti Satani anau molalo, loto lobiyowe. Feto fe edanabo, ya Wenaba hamenalalo ya weuna li nomuna wanaaye, loti feto fe edalo.

Mona nosámibo molabo weninagi houna iyámilo, loto lobibo ha

⁶Heimotina utina-hulitina li faka lo-lo abo ya nosámiye. Beletiku ya yisi hefola efoma fulato, muki pupu limo yoibo ya holiyámafe? ⁷Hemotina ya beleti hofawa minanune, loti ya yisi lila aifa mino betibo ya li hulo fulitalo. Moda holiyafe? Kilisto ya Goti Uta O Ledaibo sipisipi mofola ya hofa edato, lemogunu holito fuliboma nenako, yagunu hemotina minagu ya yisi ma minámito ya minae. ⁸Feito ya foli hamenawa naba yagunu holiti, yisi lila ya numunatinauti li hulo fulitabo yamaidana oto lemo ya yisi lila, ya hopa mona ido holi nosámibo biyonibo mona ya li hulo fulitoto, yisi minámibo beleti yaidana oto weudelute-hate hiluwa loto minoto, mona ona hulako moloto moni minokelo.

⁹Ena lufuwa i fulo betiyobo, ya hemotina ya hopa li unabo weninagi houna iyámilo, loto lufuwa iyobo, ¹⁰ya mikaleka weudinako mino betibo wenina hopa li unabofe, ido wa lalo-talo moloti sugi ha loti idafa ugele liyabofe, ido idafa holi muti houba-naba o edabo wenina yagunu ladámowe. Yaidana wenina fulo betinune, lanabo, ya onesa me ya mikalokati u hulabo neko, weninawa fulo betiyadi ne. ¹¹Ido lufuwa i fulo betiyobo, ya mono weninate ma ya hopa li unanabofe, ido wa lalo-talo molanabofe, ido idafa ma holi muti houba-naba o edanabofe, ido wenina

hamadina hinabofe, ido no noti lutina-hatina li hopaitanabofe, ido sugi ha loti idafa ugele linabo wenina ya monolo minagu yati fulo feka o betiti, emotinagi houna iyámoti, idafa ma maina námilo, loto lufuwa i fulo betiyobo ne.

¹²Yagunu holilo. Wenina ma mono holiyámoti, feka aifa minabo wenina ya nemokafo igaidana oto monatina politi li halo molo betinobo ne? E'e, feti feyámanogolofa, ido hemotina ya heimotina mono hiyatinau ya wenina monatina politi li halo molo betinabo ya moda dowa lanaiye. ¹³Ido feka minabo wenina ya Gotikafo monatina polito li halo molo betinogolaiye. Yagunu ya feti libo, Hopa moniyabo wenina ya hiyatinauti fulo feka o betilo, loto ha mono lufuwau (Lo 13:5, 17:7, 19:19, 21:21, 22:21, 24, 24:7) nebo halo ya moda meyalo molalo.

Mono weninatina li halo molo betiyámilo, loto lobibo ha

6Ena hemotinadokati makafo mono weninala li halo molo edanowe, loto holibo we yakafo hawa ya igaidana oto fele wenina minadoka lo oloto molámoto, ido monatina fefe ladámibo wenina minadoka lo oloto molanaibo ne? ²Aliga ya fele wenina yasi mikalo wenina muki ha utinalo nebo ya lifefe lanabo ne, loti holiyámafe? Feito hemotina ya mikaleka wenina muki ha utinalo nebo ya lifefe lanaboma nenako, yagunu onesa me ya ya aifa ha, mikaleka ha ma oloto piyagetoma, ya hemotina ogofuti lifefe ladámanafe? ³Ido enisole hatina yagi lifefe lanubo ne, loti holiyámafe? Feito onesa me ya ya mikaleka ha ma lifefe lanubo ya igaidana oto hena anaibo ne? ⁴Ido mikaleka me ya ha oloto piyagetoma, ya hemotina hawa liti, aifa wenina, monoku hilitina minámibo wenina minadoka ya uti, ha

ya lifefe lo ledalo, loti adinau molabo, ya neidafaito ne? ⁵Feti loto lobiyobo, ya hemotina holiti utinalo holinae, loto lobiyowe. Hemotina mono weninatina ha utinalo ma oloto piyagetoma, ya hemotina minagu ya ha mananau nebo we, lifefe lo betinaibo we makogi ma minámife? ⁶Aiyo, hemotina mono wenina yasi mono weninatina li halo molo betiti, ya mono holiyámabo weninaloka ya hawa liti uwabo, ya neidafa-neidafa ae?

⁷Heimotina ya sigiya ha lo oka-waka o minabo mona yakafo moda lumu fou lotabo monatina ya li oloto pi betiye. Weninatina yasi li nosámibo o betinabofe? Ido idafatina ipoti linabofe? Ya hemotina aifa waito betiyámanako, ya neidafaito feti feyae? ⁸Ido aifa waito betiyámanune, loti holiyabo yako minámiye. E'e, uti heimotina mono weninatina li nosámibo o betiti, idafatina hopa ipoti li-li abo ne.

⁹Ido monatina fefe ladámibo wenina ya Goti hiyabate we wenaba monala, olufola weuna fi betibo monala ya liyámanabo ne, loti holiyámafe? Heimotina lutina ya hola iyámilo. Hopa li unabo wenina, idafa holi muti houbanaba o edabo wenina, we-wena ugele moniyabo wenina, wemoli wenaidana uno betiyabo wenina, ¹⁰ugele liyabo wenina, wa lalo-talo molabo wenina, no noti lutina-hatina li hopaitabo wenina, hamadina hiyabo wenina, sugi ha loti idafa ugele liyabo wenina, yaidana wenina ya Goti hiyabate wenaba monala, olufola weuna fi betibo monala ya ma liyámanigilae. ¹¹Ido hemotina yauti maleka homu moda ayaidana oti minabo nefa, ido Wenabate Yesu Kilisto huliyo ido Gotite Weuna yakafo weudina-lutina-hatina noku ito, li fele o betito, monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo ne.

Ute ya Weuna Fele numuna nebo ha

¹²Ena hemotina idafa muki feyanubo idafa aifa feyanubo ne, loti lo-lo o minafa, ido idafa ma feyanubo ya ade li faka ladámanaibo idafa ne. Ido nemo idafa muki feyanobo idafa aifa feyanofa, ido idafa makafo ika oto nala i hedanowe, loto o nedanaibo idafalo ya kelámanobo ne.

¹³Hafa hobina ya sebate-monawa idafala nebo, ido sebate-monawa ya hafa hobina idafala ne, loti lo-lo afa, ido Gotikafo loitiwa maina li fulageto minámanogolaiye. Ena ute ya hopa li unanubo idafa minámiye. E'e, Wenaba idafala ne. Ido Wenaba ya ute hiya-bala we ne. ¹⁴Ido Gotikafo Wenaba li sinoi edaibo yaidana oto lemo yagi emo aubalakafa li sinoi ledanogolaiye.

¹⁵Hemotina utina ya Kilisto ula hofala-ana-hina ne, loti holiyámafe? Feito Kilisto ula hofala-ana-hina ya igaidana oto lito hopa li unaibo wenalo ya kelanobo ne? E'e, feito minámiye!

¹⁶We makafo hopa li unaibo wena ma li unanaibo, loiti ya utina u mako anaibo ne, loti holiyámafe? Aya yagunu ya fetolibbo,

Loiti ya utina u mako oti minanaaye, loto ha mono lufuwau (Stt 2:24) ya nebo ne. ¹⁷Ido Wenabadoka kelanaibo we ya Wenabagi weudina-lutina-hatina u mako anogolaiye.

¹⁸Yagunu hemotina hopa li unabo mona ya metina muti holi wilalo. Hopa mona malekama muki molanubo ya uteu aguwámifa, ido hopa li unabo wenina ya eimotina utina li hopaitae. ¹⁹Ido ute ya Goti Weuna Fele numunala ne, loti holiyámafe? Lutinau minanaaye, loto Gotikafo Weuna molo ledaima nenako, yagunu hemotina ya utina-lutina-hatina yawala minámabo ne. ²⁰Meinatina naba fima nenako, yagunu utina-lutina-hatina yakafo Goti huliya li faka lalo.

Olonafu wanafo hatina

7Ena, hemotina lufuwa i fulu nedoti, ha loga o nedabo yagunu lo oloto molanogolowe. Holilo. We makafo wena liyámoto minanowe, loto minanaibo ya moda dowa lanaibo nefa, ²ido hopa li unabo mona upatotanaaye, loti we yagi eito-eito eimola olonafu lito, emote keloti minanaibo, ido wena yagi eito-eito eimola wanafo mofu moloto, emote keloti minanaibo ya moda dowa lanaibo ne. ³Ido wekafo uka ya ologafo e'e, lomunanibo, ya lifima litanowe, loto, e'e lomuwámo. Ido ayaidana oto wenakafa uka ya wagafo e'e, lomunanibo, ya lifima litanowe, loto e'e lomuwámo. ⁴Olonafu ula ya eimola ya yawala minámiye. E'e, wanafo ya yawala ne. Ido ayaidana oto wanafo ula ya eimola ya yawala minámiye. E'e, olonafu ya yawala ne. ⁵Feito ya olonafu wanafo hemotina utina li e'e, loti ladámilo. Ido hamena ma ya Gotidokako hate ki munoaye, lo-tima, ya hamena melo ya holi munoaye, loti, ido hamena malo ya hofa kelanoaye, loti hamena moloti monaibo ya dowa lanaibo ne. Ido hamenawa hulageto ya utina so lotagetoma ya Satanikafo hepa molo ledotanaaye, loti hofa liwila oti keloti minaliyo. ⁶Hawa fetolibiyobo, ya lo molaibo ha ladámowe. Aifa hemotina-gunu holito ya fetolibiyobo ne.

⁷Ido wenina muki neimo minobo yaidana oti minomo uwabo neko, moda dowa ladi ne, loto holiyofa, ido wenina muki ya Gotikafo aubate eito-eito lumibo, ya ma bi eito ito, ido ma bi eito ito, feito lumu-lumu o ne.

⁸Feito ya we aguwámabo olipa, ido wena liyámabo hipapa, ido wena-hiyona, ya nemo wena liyámobo yaidana oti hemotina aifa minomo yonabo ya moda dowa lanae, loto lobiyobo nefa, ⁹ido hopa li unámanabo aubatina minámagetoma, ya olonafu

wanafo oti minalo, loto lobiyowe. Aifa minanabo ya ute hala-kala lotanaiye, loti ya olonafo wanafo oti minalo.

¹⁰Ido we-wena hemotina ya ha ma lobinowe. Ena hawa ya nemo weneloti minámiye. E'e, Wenaba welaloti feto loto lobiyowe. Holilo. Wena makafo wanafo fulo edámaneyo. ¹¹Ido fulo edagetoma, ya wanafo minámageto minaneyo. Ido e'e, lageyama, ya wanafote hofa holoti keloti minanaiye. Ena we makafo ayaidana oto olonafo ilifi fulámaneyo.

¹²Ido maleka ma ya ha lobinobo ya Wenaba eimola welaloti ha minámiye. E'e, Weuna mino nedaito, hane kito holiyobo ha ya lobinowe. Holilo. Mono weninate yauti we ma olonafo holi hiki ladámibo wena yakafo emote minanoiye, loto holi muto lanaibo, ya ilifi fulámaneyo. ¹³Ido mono wena ma wanafo holi hiki ladámibo we yakafo emote minanoiye, loto holi muto lanaibo, ya fulo edámaneyo.

¹⁴Holi minafe? Holi hiki ladámibo we ya olonafo holi hikila yakafo li fele o edaiye. Ido holi hiki ladámibo wena ya wanafo mono wete holi hikila yakafo li fele o edaiye. Feito minámibo neko, ya olufotina ya Goti nomunalo hiluwa ladámibo olufo ya minadi ne. Feti minanigilafa, ido onesa ya fele olufo ya minae.

¹⁵Ido holi hiki ladámibo we makafo olonafo mono wena ilifi fulitanowe, loto lanaibofe, ido holi hiki ladámibo wena makafo wanafo mono we fulo edanowe, loto lanaibo, ya aifa unaiye, loti waito edalo. Feito unaibo, ya mono holibo olonafote, ido wanafote, yama nalalo minámiye. E'e, Gotikafo you amena mona ya moloti minanae, loto sute fiye. ¹⁶Wena, hemokafo wagafo ana li faka lageto ya holi hiki lanaife, ido ladámanaife? loto holiyámane. Ido we, hemokafo ologafo ana li faka lageto ya

holi hiki lanaife, ido ladámanaife? loto holiyámane.

Gotikafo monate lumibo hanudo ya monolo moninubo ha

¹⁷Feito wenina muki ya Wenabakafo eimotina monatina ido ononatina hona molo bibo, aya hanudo ya monimo uwato Gotikafo sutina fibo, ya aya hanudo ya monimo yoilo. Hawa ya wenina numudo-namado monolo nuba o-o abo ya lo molo betiyowe. ¹⁸Hemotina Goti anela utinau fukabo wenina sutina fibo, ya anela hilili futilámilo. Ido anela utinau fukámabo wenina sutina fibo, ya anela utinau ya fukámilo. ¹⁹Anelagi minanubemo, ido minámanune? Ya hulawa minámiye. E'e, Goti welalo hololo minonibo yakafoko hulawa aiye.

²⁰Yagunu ya hemotina muki ya oti moloti o minabo monatina ido ononatina ya bito sutina fido, ayalo ya minalo. ²¹Hemotina ya wenina masi nala i betiyato houba-naba ononatina li betiyabo wenina sutina fibo, ya hena holiyámilo. Ido wina betiyato unabo hanu ma oloto piyagetoma ya uti, ayalo onona hula liyalo. ²²Houba-naba oti nalalo minabo wenina ya Wenabakafo sutina fibo, ya eimola wina betibo weninala oti minae. Ido wenina aifa nalalo minámabo ya Wenabakafo sutina fibo, ya Kilisto houba-naba oti nalalo minabo weninala oti minae. ²³Hemotina meinatina naba fima ne. Mikaleka wenina natalinau aguwámilo.

²⁴Mono weninane-motao, hemotina muki ya oti moloti abo monatina ido ononatina bito sutina fido, ayalo ya Gotigi minalo.

Olu hipa hatina

²⁵Ena hipa wena liyámabo, ido olu we aguwámabo yagunu Wenaba eimola welaloti liyobo ha ladámofa, ido Wenabakafo milumane holidoti mono ha

mananeu molaima nenako, loto ha ma lobiyoto ya metoliti minanae, loto ya lobinowe. Holilo. ²⁶Hamena meleka ha hena aibo oloto pi-pi aibo yagunu oti moloti abo monatina molado ya ayalo minatoma ya dowa lanogolaiye, loto holiyowe. ²⁷Feto loto holiyobo, ya hemotina olodinafogi keloti minabo we ya idipi fulitanabo hanu moni wita ámiló, loto lobiyowe. Ido hemotina olodinafo minámibo we ya wena ma moni wita ámiló, loto lobiyowe. ²⁸Feto loto holiyofa, ido wena linowe, lotoma, ya linanibo yagi moda fefe lanogolaiye. Ido we aguwámibo olu yakafo we unowe, lotoma, ya unaibo yagi moda fefe lanogolaiye. Moda fefe lanogolaifa, ido yaidana anabo wenina ya utina etuwaloka hena mona-mona oloto pi binaibo yagunu fetó feyámanabo ya oto yoto dowa lanogolaiye, loto holito lowe.

²⁹Ena mono weninane-motao, ha me ya lanobo ya holilo. Hamena fouma nebo yagunu onesa meloti ya wemoli olodinafogi minabo we ya olodinafo minámabo yaidana oti minalo. ³⁰Ido hufo-nama o minabo wenina ya hufo ámabo yaidana oti minalo. Ido lutina-hatinau dowá loti holiyabo wenina ya dowá loti holiyámabo yaidana oti minalo. Ido idafa meina fiyabo wenina ya idafawa liyámanabo yaidana oti minalo. ³¹Ido mikaleka idafa-adafa liti ononatina liyabo wenina ya li hiki ladámabo yaidana oti minalo. Hawa fetó lobo, ya mikaleka me ya monawa wato holito o-o minonibo ya moda u hulanogolaibo yagunu lowe.

³²Ido hemotina ya mikaleka aifa idafa ya weudina-lutina-hatina ika yaleka-meleka o betitanaiye, loto holiyobo yagunu lowe. Wena liyámibo wekafo Wenaba idafalagunu holito ya Wenabakafo dowá wa nedanaibo mona molanowe, loto holinogolaiye. ³³Feito nefa, ido olonafogi nebo

wekafo mikaleka idafagunu holito ya olonefokafo dowá wa nedanaibo mona molanowe, loto holito, ³⁴ya lula-hala loiti molanogolaiye. Ido we aguwámibo wenafe, ido olu, ya ayaidana oto Wenaba idafalagunu holito, ya ula-weuna-lula-hala muki ya muto, fele weninala minanowe, loto holinogolaiye. Feito nefa, ido wanafogi nebo wena yakafo mikaleka idafagunu holito, ya wanefokafo dowá wa nedanaibo mona molanowe, loto holinogolaiye. ³⁵Hawa fetó lobo ya nala i betinowe, loto ladámowe. E'e, li dowá lo betinowe, loto holito, ya hemotina mona dowá moloti, Wenabadoka lutina-hatina mako moloti ononala linae, loto lobiyowe.

³⁶Ido hipa makafo wa molo edabo olu ya we unaibo hamenala moda lotainako, aifa minanane, loto lomunobo ya fefe ladámito, wena linobo ya mona dowá molanowe, loto holinaibo, ya we-wena moda kelanigilaiye. Ya lifima mona minámiye. Moda fefe loto nefa, ³⁷ido hipa makafo lula-halau ha auba ito holibo, ya mona ma ika o edámanaibo, ha holinaibo aubala mino edaibo hipa ya oluwa wena liyámoto, olu hipa aifa minanoiye, loto lula-hala auba ito holinaibo, ya moda dowá lanogolaiye. ³⁸Feito makafo wa molo edabo oluwawa wena linaibo ya moda fefe lanogolaiye. Ido makafo wena liyámanaibo ya oto yoto dowá ona hula lanogolaiye.

Wena-hiyona hatina

³⁹Ena wena ya wanafo aifa minanaibo hamenalo ya moda hafuwalo keloto minanaiye, loto lo molo ledaibo ne. Ido wanafo fuliyagetoma, ya lo molaibo hawa nalalauti moda wina oto, we malo unowe, loto holinaibo, ya moda unaifa, ido aifa welo aguwámanaiye. Wenaba lulau mino edaibo welo yako unaiye. ⁴⁰Ido aifa minanaibo ya moda oto

yoto dowa loto holimo yonogolaiye, loto holiyowe. Feto lobo, ya Goti Weuna mino nedaito lowe, loto holiyowe.

Idafa magunu holiti sokila hi muwabo hobina ha

8 Ena me ya ya idafa magunu holiti sokila hi muwabo hobina yagunu ha ma lanowe. Holilo. Ha mona muki ya moda holi minonibo ne, loto holiyone. Ido hawa monawa aifa holiyonibo mona yakafo ute-lute-hate ito yoifa, ido lute-hate biyonibo mona yakafo li auba i ledaiye. ²We makafo ha mona ma moda holi hulowe, loto hala kibo, ya hawa monawa aifa holifa, ido hulawa mino edámiye. ³Ido makafo lula-hala Goti muibo, ya Gotikafo moda wa ed-ofefe liye.

⁴Feito ya idafa magunu holiti sokila hi muwabo hobinawa no-no anabo mona yagunu holilo. Idafa yaidana-meidana yagunu holi munabo ya idafa hula ma minámiye. E'e, Goti mako yako hula ne, loto holiyone. ⁵Feito ya okulumau idafafe, ido mikaleka idafa yaidana-meidana yagunu gotite ne, loti, ido wenabate ne, loti holi munabo idafa mona-mona nebo nefa, ⁶ido lemodoka ya Metefo Goti mako neboma, ya emodokati idafa-adafa muki oloto pito, ido lemo yagi emo lulau mino edone. Ido Wenaba mako Yesu Kilisto neboma yakafo idafa-adafa muki li oloto pito, ido lemo yagi emodokatiko nomude hofawa minone, loto holiyone.

⁷Feto loto holiyoba, ido wenina malekama yasi feto loti holifefe ladámoti minae. Aya wenina yauti masi, homu sugi goti holi muwabo wenina, ya hobinawa nonibo ya idafawagunu holiti sokila hi muwabo hobina hula ne, loti holiti nabo, ya aya mona yamo lutina-hatina aubala hefolako nebo ya li hopa o betiye.

⁸Feto loti holiyafa, ido hobina yakafo Goti onobalalo molo ladámanogolaiye. Ma námanubo ya ito lumuto holi lomámanaibo ne. Ido ma nanubo ya ito yoto holi lomámanaibo ne. ⁹Feito nefa, ido hemotina monawa holifefe loti aifa no-no abo wenina yasi mono weninatina malekama mono aubatina hefolako nebo ya uteba itanae, loti wati monilo.

¹⁰Holi minafe? Hemo monawa holifefe lanibo we ya sugi goti numunalau ya hobina noto minananibo, ya mono aubala hefolako nebo we yakafo wa he-doto, ya nemogi ma nanowe, loto lula-hala li auba ito, idafawagunu holiti sokila hi muwabo hobina ma notanaiye, loto holámabe? ¹¹Feito ya mono aubala hefolako nebo we, mono weninaka Kilistokafo emogunu holito fulibo we, ya haka holiyanibo mona yakafo li hopa o edane. ¹²Yagunu holilo. Mono weninatina li nosámibo o betiti, lutina-hatina aubala hefolako nebo li hopa o betiyabo, ya Kilisto yagi li nosámibo o edae. ¹³Feito ya hobina makafo mono weninane ma li uteba i betinaibo, ya nemokafo mono weninane li uteba i betitanowe, loto hafa-hobinawa muki moda moi ito aifa minoto fulinowe.

Polokafo aposolo ononalalokati meina ma liyámibo yagunu dowa holibo ha

9 Ena nemogunu holilo. Nemo nalalo minofe? E'e, mona ma molanowe, loto holito ya aifa molanobo ne. Ido aposolo we minámobo nefe? Moda minobo yae. Ido Wenabate Yesu ya nemo wa edámobo nefe? Moda wa edoboma ne. Ido Wenaba lulau mino edobo ya ononane hula oloto pibo ya hemotina ya minámafe? ²Aiyo, wenina malekama nomudinalo ya aposolo ne, loti wa ned-ofefe ladámabo nefa, ido hemotina ya moda fefe loti wa nedaboma ne. Wenaba

lulau mino edobo ya aposolo ononane ilawa libo hula ya hemotina ya minae.

³ Monane yagunu ha lo yaleka-meleka o nedabo wenina ya li liwila oto feti lobi-lobi obo, ⁴ Lemo mono ononatelokati ya wete-idafagi nogi aifa nanubo ya ha ma minanaibo nefe? ⁵ Ido Sifasi Pitale, aposolo malekamagi, Wenaba unalafa-motagi, muki ya olodinafo-mota, mono wenipatina idipiti mono onodo u-u o minabo, ya lemo ayaidana anubo ya ha ma minanaibo nefe? ⁶ Ido muki ya hefana onona liyámoti, mono ononako liyadoti ya wetina-idafa no-no abo yaidana oto nemote Banabasite yagi feti feyanoibo, ya lemodokako ha ma minanaibo nefe? ⁷ We ma himi onona linaibo ya eimola hefanalakafo wela-idafa meina fiti nanaibo nefe? Ido ma ya onona hila lito, ya hulawa oloto piyageto li námanibo nefe? Ido ma ya meme hiyaba oto, ya amina nowala ma li námanibo nefe? Aifa nanaboma ne.

⁸ Ido me ya ya mikaleka wenina ha lanabo yaidana oto lofe? Ido lo molaibo ha ya ayaidana oto ladámife? ⁹ E'e, Mosese lufuwa igu ya lo molaibo ha ma feti libo,

Bulumakau yakafo suwa witi lala ito lilika i hedageto, ya welalo nala molámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 25:4) ya nebo ne. Ena Gotikafo ha ya bulumakau yagunuko holito libo nefe? ¹⁰ Ido leimogunu ladámibo nefe? Ya leimogunu libo ne. Onona hila liti, ya mina emotina yasi ido hobina liyabo yasi nanune, loti holitiko ononawa li-li o minae.

¹¹ Ido lemo ya hemotina weudina-lutina-hatinau ya Weuna idafala hulawa li hi-fiyonibo, ya hemotinadokati ute etuwa idafa li nanubo ya hena aife? ¹² Mono hiyabatina we malekama ya hemotinadokati utina etuwa idafa li no-no abo yamaidana oto lemogi li nonibo neko, ya

fele ladámadi nefe? Moda oto yoto fele lanogolaifa, ido hemotinadokati ma liyámone. E'e, Kilisto hala ukuwa dowa hanula li itotanune, loti hena mona-mona mofutu monimo unune, loti auba ito holiyone.

¹³ Fele huliyaigi numuna nabau ya onona liyabo wenina yasi mono numuguti wetina-idafa no-no abo, ido sokila hiyabo folomolo onona liyabo wenina yasi idafa hiyagu yauti ma li no-no abo, ya hemotina holiyámafe? ¹⁴ Ido ayaidana oti hawa ukuwa dowa lo oloto molanabo wenina ya hawa ukuwa ononawa liyadokati ya utina etuwa idafatina li oloto pi binae, loti Wenabakafo lo molaibo ne.

¹⁵ Feti loti lo molaibo nefa, ido yaidana idafawa ya nemokafo ma liyámobo ne. Ido onesa ya hemotinadokati ma linowe, loti lufuwa me ya iyámowe. E'e, feti feyobo neko, ya ake hane ya ito lumuto fulo nedageto ya holinobo hena naba-naba adi ne. Ido folomo neko, ya hena holiyámadi ne. ¹⁶ Hawa ukuwa dowa lo oloto molobo mona ya une ito yowobo mona ma minámiye. E'e, ononawa ya nemodoka auba ito molaibo ne. Feti feyaboma nenako, hawa ukuwa lo oloto molámobo neko, hena naba-naba fuliyadi ne. ¹⁷ Neimo lunekafo ononawa yagunu holito liyobo neko, ya meina moda liyadi ne. Ido ononawa yagunu holiyámanobo, ya emokafo moda linane, loti anelo molaibo ne. ¹⁸ Feito neboma nenako, yagunu nena meina linobo ne? Hawa ukuwa dowa lo oloto molanodo, ya une etuwa idafa meina linobo aubane ya fulitoto, hawa ukuwa aifa binowe, loti lo oloto bi-bi obo mona ya moda meinane yaidana oto ne.

Polokafo wenina muki houba-naba o beti nebo ha

¹⁹ Feti fe minobo yagunu wenina masi nala i nedabo ma minámibo nefa, ido

wenina muki ya li Kilistodoka kelo betinowe, loto neimo dowa loto holiyodo ya houba-naba o beti minowe. ²⁰Feito ya Yuda wenina li Kilistodoka kelo betinowe, loto Yuda wenina nomudinalo ya Yuda wenina mona molabo yaidana oto molobo ne. Ido neimo ya lo molaibo ha hilalau ya minámofa, ido lo molaibo ha hilalau minabo wenina li Kilistodoka kelo betinowe, loto weninawa nomudinalo ya lo molaibo ha hilalau minabo wenina mona molabo yaidana oto molobo ne.

²¹Ido lo molaibo ha liyámabo wenina li Kilistodoka kelo betinowe, loto weninawa nomudinalo ya lo molaibo ha liyámobo yaidana oto minowe. Ido Goti lo molaibo ha liyámobo ne, loto ladámowe. E'e, Yesu lo molaibo ha hilalau ya minowe. ²²Ido mono aubatina minámibo wenina li Kilistodoka kelo betinowe, loto weninawa nomudinalo ya mono aubane minámibo yaidana oto minowe. Mona yaidana-meidana moloto, ya wenina muki yauti maleka li nomudina wanowe, loto wenina eito-eito nomudinalo ya monane eito-eito molobo ne. ²³Ido idafa-adafa muki oto moloto obo, ya hawa ukuwa dowa yagunu holito, ya maina linune, loto oto moloto o-o minowe.

Auba ito oluloto ya ekeni idafa linubo ha

²⁴Ena afa-nafa lo-lo abo ebalo ya afa-nafa lanabo wenina muki oluloti uwafa, ido ekeni idafa linabo, ya u homu fedibo we mako yako linogolaiye, loti holiyá-mafe? Feito hemotina yagi ayaidana oti ekeni idafa linune, loti olulalo. ²⁵Feito afa-nafa lo-lo anabo wenina muki yasi ute li auba inune, loti bubu-baba loti moniti, idafa maleka moi iti mino-mino ae. Feto fe-fe abo, ya aifa idafa, u hopa anaibo ekeni yagunu holiti ya linune, loti feto fe minafa, ido leimo ya minowa-

minowa anaibo idafa yagunu holito lino-golone, loto feto fe minone. ²⁶Feito ya neimo olulobo, ya wafe fe lotoko oluloto minowe. Ido fina fiyobo, ya aifa mebe-maba oto fiyámowe. ²⁷E'e, nemo hawa ukuwa lo oloto biyobo we ya lumu fou loto, ekeni idafawa liyámotanowe, loto une yakafo fefe libo mona yako meyalo moloto, houba-naba ononala ya linaibo ne, loto neimo une aubafofo loto fina fi mu minowe.

Hepa molo lumigu ya lumu fou lotanune, loto lolumibo ha

10 Yagunu mono weninane-motao, Mosese hamenalalo ya awatefo-holofate monatina yagunu holife fe ladá-motanae, loto ha me ya lobinogolowe. Holilo. Emotina muki ya limukafo fosema molo betito, uti Ho No Luta-Hisi Libo fuko oka-waka ito uwabo ne. ²Ido limugi ho nogi yakafo weninawa muki noku ito li Mosesedoka betibo ne. ³Ido Goti Weunakafo wetina-idafa li oloto pi bito, ya muki nomo yowabo ne. ⁴Ido no yagi li oloto pi bito, ya muki nomo uwabo ne. Feito Goti Weunakafo hefaguti ya no bito nomo uwabo, ya Kilisto ya weninawagi maina uto bito, muki nomo uwabo ne. ⁵Feto fe minafa, ido weninawa yauti maleka abi ya Gotikafo dowa wa betiyámito, hafali mikalo hanudo-hanudo ya fulimo uwabo ne.

⁶Ido idafawa lo fedo bibo, ya mona hamamuna yaidana oto api lilibibo, ya emotinasi nosámibo idafagunu holiyabo yaidana oti holitanae, loto monawa lilibibo ne. ⁷Feito ya weninawa yauti maleka yasi sugi goti yagunu holiyabo yaidana ámilo. Feto feyabo yagunu ya feto libo,

Weninawa yasi wete-idafa nanune, loti amedoti minadoti ya melege linune, loti sinoiyabo ne,

loto ha mono lufuwau (Kis 32:6) ya nebo ne. ⁸Ido hopa li unámokelo. Emotinalokati maleka yasi hopa li unabo, ya fo hamena mako, ayalo wenina mau naba-naba, tuwedi-tili tauseni (23,000) ya fuliyabo ne. ⁹Ido Wenaba hepa molo umámokelo. Weninawa yauti maleka yasi hepa molo muwato, ya hosofa abi adala hofu betito fulimo uwabo ne. ¹⁰Ido eleka ha ladámilo. Emotinalokati maleka yasi eleka ha lato, ya hofu beti fuli-fuli aibo enisole yakafo hofu beti fulibo ne.

¹¹Ena weninawadoka ya idafawa lo fedo bibo, ya mona hamamuna, fuka ha yaidana aibo, ya leimo mika hamenala alili aido minonibo wenina api lilibinaie, loti hatina ya lufuwa iyabo ne. ¹²Yagunu makafo aubane ne, lato holinaibo we ya moda wato moniyo. Lumu fou lotanane. ¹³Hepa molo bibo mona yaidana-meidana ya hemotinaloka lo fedo bimo yoibo, ya eito ma minámiye. E'e, mikalo minabo wenina muki ya ayaidana otoko hepa molo bimo yoibo nefa, ido Gotikafo lituma fi ledomo yoibo we yakafo adina li faka laget, hepa molo binaibo mona yakafo aubatina li fulu edanaibo ya ma minámiye. E'e, hepa molo binaibo mona ma lo fedo binaido, ya Gotikafo holi unabo hanu ma li oloto pi betiyageto, ya auba iti lala i hiki loti minanigilae.

**Goti ona hula yagunuko holito,
idafa ma muki yagunu
holiyadokati ya holi unubo ha**

¹⁴Feito lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina sugi goti yagunu holi-nadokati ya holi wilalo. ¹⁵Hemotina hatina-manadina nebo wenina ya hawa lobiyobo moda holifefe loti holilo. ¹⁶Nomu nesiba fuko ledaibo, ya dowae, lalowe, lato, noto ya Kilisto lunulagi maina kelonibo ne. Ido beleti lekoto noto ya Kilisto ulagi maina kelonibo

ne. ¹⁷Beleti mako neboma nenako, ya aya beleti makodokatiko ya lemo muki nonibo yagunu wenina abi ya ula mako ya minone. ¹⁸Ido Isilaeli wenina mono monatina yagunu holilo. Sokila hi muwabo idafa no-no abo wenina ya sokila hiyabo folomogi maina kelabo ne.

¹⁹Feto lobo ha ya igaidanagunu lowe? Idafa magunu holiti sokila hi muwabo hobina ya idafa hula ne, lato lofe? Ido idafawagunu holiyabo yagi ya idafa hula nefe? ²⁰Feito minámifa, ido sokila hi hi abo, ya Goti sokila hi muwabo ma minámiye. E'e, Satani himiwela sokila hi biyabo ne. Ido hemotina ya noti Satani himiwelagi maina kelanabo ya holiyobo nosámiye. ²¹Hemotina Wenaba nomulauti noti, ido Satani himiwela nomutinauti nanabo ya ma minámiye. Ido Wenaba folomolaloti noti, ido Satani himiwela folomotinaloti nanabo yagi ya ma minámiye. ²²Holiyafe? Wenaba li nunube holi lumunaibo mona molo edanube? Ido lemo aubate yakafo emo aubala li fulu edaife?

²³Mona muki molanubo ya ha ma minámanogolaiye, loti lo-lo afa, ido mona muki molanubo ya ade li faka ladámanaibo ne. Mona muki molanubo ya ha ma minámanaibo nefa, ido mona muki molanubo ya li dowa lo ledámanaibo ne. ²⁴Hemotina ya heimotina yagunu holiyámoti, wenina ma muki yagunu holilo.

²⁵Hafa molado ya ma meina fito nanune, lotima, ya lute nosámotanaiye, loti hatina loiti-loiti kiti loga-miga ámoti, aifa meina fiti nalo. ²⁶Aya yagunu ya fetu libo, Mika ido idafa-adafa muki mikalo nebo ya Wenaba idafala ne, lato ha mono lufuwau (Sng 24:1) ya nebo ne.

²⁷Ido ha mono holiyámabo wenina yauti makafo li dowa lo betinowe, lagetoma, ya numunalau yonune, loti

holitima ya aifa yoilo. Yoti minato, ya wetina-idafa binabo yagunu lute nosá-motanaiye, loti hatina loiti-loiti kiti loga-miga ámoti, aifa nalo. ²⁸Ena we makafo ya hafa me ya ya idafa magunu holiti sokila hi muwaguti hafa ne, lanaibo, ya námilo. Lo oloto bibo we yagunu holiti, ya lula li nosámibotanune, loti fulitalo. ²⁹Heimotina lutina nosá-motanaiye, loto ladámowe. Wewa lula nosámotanaiye, loto lowe.

Yagunu holilo. Mona makafo nala i nedámibo nefa, ido idafa ma nanobo yagunu we ma lula li nosámagetoma, ya neidafaito holi nosámibo numunaibo ne? ³⁰Goti aifa li dowá lo ledaibo monala yagunu holito, dowae, lalowe, lomuto idafawa nanobo yagunu makafo neidafaito hamane hinaibo ne?

³¹Feito hemotina ya hafa-hobina nanabofe, ido nofena nanabofe, ido mona yaidana-meidana molanabo, ya Goti huliya li faka lotiko fetó feyalo. ³²Wenina muki, Yuda wenina, Giliki wenina, Goti weninala mau minabo, muki yagunu holiti, ya mona ma molanabo ya wa ledoti uteba itanae, loti holiti ya aya mona molámilo. ³³Ido ayaidana oto neimo yagi oto moloto fe-feyobo mona molobo, ya wenina muki wa nedoti dowá loti holinae, loto molo-molo owe. Feto feyobo, ya neimone li dowá lo nedanowe, loto holiyámowe. Wenina muki li nomudina wa betiyageto dowá lanae, loto holito fetó fe-fe minowe.

11 Feito Kilisto monalalo meyalo molo-molo obo yamaidana oti hemotina ya nemo monanelo meyalo moloti monilo.

Monoku ya manadinalo owo mofunabo ha

²Ena nemo oto moloto fe-feyobo mona molobo ya hemotina holi huli loti hatina ki minoti, ha mono mona bitodo, yalo yako mino-mino abo ya-

gunu ebotina lobiyowe. ³Ena ha me ya lanobo ya holifefe lanae, loto hemotinagunu holiyowe. Wemoli manadina ya Kilisto ya ne. Ido wenipa manadina ya wemoli ya minae. Ido Kilisto manana ya Goti ya ne. ⁴We masi manadinalo owo mofuti Goti lomunabofe, ido Goti welaloti ha lo oloto molanabo, ya eimotina manadina li ulalo holi munabo ne. ⁵Ido wena masi manadinalo owo mofuwá-moti Goti lomunabofe, ido Goti welaloti ha lo oloto molanabo ya eimotina manadina li ulalo holi munabo ne. Feto feyanabo, ya hopa li unabo wenipa manadina opala muki fuko fulitoto betiyabo wenipa yagi u mako anigilae. ⁶Yagunu ya wena ma mananalo owo mofuwá-manabo ya manana opala muki fuko fulitalo. Ido wenipa utinalo holiti manadina opala waitanabo, ya manadinalo owo mofu aneyo. ⁷Ido wemoli ya Goti fefelumala oti, huliya li faka lanabo wenina minabo yagunu ya wemoli manadinalo owo mofuti mono lanabo ya fefe ladámanogolaiye. Ido wenipa ya wemoli hilitina li faka lanabo wenina ya minae.

⁸Yagunu holilo. Wena Ifi ulauti lito we lifefe ladámiye. E'e, we Adamu ulauti lito wena lifefe libo ne. ⁹Ido wena yagunu holito ya we li oloto piyámiye. E'e, we yagunu holito ya wena li oloto pibo ne. ¹⁰Yagunu ya wenipa yasi mono aubate ya leimodokati minámiye, loti anewa manadinalo mofuti, ya fefe lanaibo mona molanabo ya enisole yagi wa edanabo ne.

¹¹Feito nefa, ido Wenaba lulau mino edoti ya wemoli yasi wenipa fulo betiti eimotinako minanabo ya ma minámiye. Ido wenipa yasi wemoli fulo betiti eimotinako minanabo yagi ya ma minámiye. ¹²E'e, wena ya we Adamu ulauti lito lifefe libo yamaidana oti wemoli yagi wena utinauti hedabo ya minae. Ido idafawa muki ya Gotidokatiko ne.

¹³Hemotina ya heimotina holiti hona molalo. Wena ma mananalo owo mo-fuwámoto Goti lomunaibo ya fefe libo mona nefe? E'e, feito minámiye. ¹⁴Ido we ma manana opala fana unanaibo ya ulalo holinaibo idafa ne. Aya monawa ya aidena mona, mono holiyámoti minoti ya holiyaboma ne. ¹⁵Ido wenipa manadina opala fana ya manadinalo owo yaidana oto biboma nenako, yagunu manadina opala fana unanaibo ya ekenitina dowo ona ne. ¹⁶Feito nefa, ido masi hawa ya eleka ledaiye, loti holinabo, ya lemo mona eito ma molámone. Ido Goti weninala numudo-namado monolo nuba o-o abo muki yagi ayaidana oti ya mona ma eito molámae, loti holilo.

**Monolo nuba oti wetina-idafa li
hopa oti no-no abo ha**

¹⁷Ena idafa magunu ebotina ladá-manobo ha ya hatina lito lobinogolowe. Holilo. Hemotina monolo nuba minabo ya lutina li dowo ámoti, li nosámibo oti nuba o-o abo ne. ¹⁸Feto feyabo yagunu homu ha lanogolowe. Holilo. Hemotina monolo nuba minabo ya wenina hona moloti fokiti minae, loti lonomato holiyobo ya ha ona hiliye, loto holiyowe. ¹⁹Ena hona moloti fokiyabo monawa ya aifa oloto piyámiye. Feto feyabo mona ya hemotinadokati mono wenina hula ya li oloto pi betinaibo mona ya ne. ²⁰Ena Wenaba wela-idafa nanune, loti nuba afa, fetoto fe molabo yagunu u Wenaba idafala ámibo idafa ya nae. ²¹Heimotina wetina-idafa liti loti hona molámoti, aifa eimotinako nato, ya masi inagunu fuliti aifa minato, ido masi nofena noti hatina-manadina u hopa aiye. ²²Aiyo, heimotina numunatina ya ayau wetina-idafa nanabo ma minámife? Ido Goti weninala mau minabo ya ito lumuti holi biyato, idafatina minámibo wenina li utinalo holi beti minafe? Nena ha lobi-

nowe? Luwatina lanofe? E'e, idafawa yagunu luwatina ma ladámanogolowe.

**Wenaba mono
hobinala yagunu libo ha**

(Mt 26:26-29, Mk
14:22-25, Lu 22:14-20)

²³Feito nemo Wenabalokati liyobo ha ya hemotina moda lobitobo, ya onesa me ya hofa lobinobo ya holilo. Wenaba Yesu ya uwolafo-mota adinalo molaibo hamenalo lubuka yalo beleti lito, ²⁴Dowae, lalowe, loto Melafo lomuto, ya lekoto fetoto libo, me ya ya nemo une ya hemotinagunu oto ne. Monawa feti molanabo hamenalo ya hatina ki numuti feti molomo yoilo, loto libo ne. ²⁵Ido aliga no hulotiti ya nomu yagi ayaidana oto lito ya fetoto libo, nomu meu ya nemo lunune ya Gotigi li hutifina betibo ha hofawa li auba i edaibo lunune ya ne. Hemotina feti nanadonano ya hatina ki numuti feti nomo yoilo, loto libo ne. ²⁶Feito ya beletigi nomugi yauti hamena-hamena nomo yowonido ya Wenaba fulibo hala ukuwa lo oloto molomo yoto minogeto, liwila oto anaiye.

²⁷Yagunu masi Wenaba beletila ido nomula ya hopa nanabo yasi Wenaba ula ido lunula li hopa oti nato, lifima mino betinogolaiye. ²⁸Feito makafo beletigi ido nomugi yauti ma nanowe, lanaibo, ya homu lula-halau monala wato holife fetoto, feito nanaiye. ²⁹Feto feyámoto, aifa nanaibo, ya Wenaba ula holife fetoto ladámoto nainako, ha emodoka minanaibo idafa oto eimolakafo no ne. ³⁰Hemotina fetoto fe-fe abo yagunu maleka abi aubatina minámito, idafa i hiliti minae. Ido maleka ya moda fuliyabo ne. ³¹Feito nefa, ido leimo monate hona molofefe lonibo neko, li halo molo ledámadi ne. ³²Ido Wenabakafo monate hona molo ledoto, holi holinubo idafa li lumibo, ya mono

holiyámabo wenina yagi u hopa otanae, loti, feito lifefe lo ledone.

³³Yagunu mono weninane-motao, hemotina wetina-idafa maina nanune, loti nuba oti, ya hiyaba o minato, muki lo fedanabo ya moda lafa loti nalo. ³⁴Ido huluma li hopa ato lifima li lumutanaiye, loti ya masi inagunu fulitima, ya eimotina homu numunatinau nalo.

Ena ha maleka ya neimo anobo hame-nalo ya lifefe lanogolowe.

Goti Weuna Fele idafa-adafala hona molo lumibo ha

12 Ena mono weninane-motao, Weuna idafa-adafala yagunu holife ladámotanae, loto lobinogolowe. Holilo. ²Hemotina homu eito feka wenina minabo hamenaloma ya ha ladámabo idafalo ika o betiyato, hopa yauka-meuka uwabo yama moda holi minae. ³Yagunu holife lanabo ha me ya lobinogolowe. Holilo. Wenina masi Goti Weuna welalo yati Yesu ya u hopa anaiye, lanabo ya ma minámiye. Ido Weuna Fele welaloti yako Yesu ya Wenaba ne, loti lanabo ne.

⁴Ena mono idafa-adafa hona molo lumibo ya eito-eito nefa, Weuna ya mako ne. ⁵Ido mono onona hona molo lumibo ya eito-eito nefa, onona yawala Wenaba ya mako ne. ⁶Ido mono aubala hona molo lumibo ya eito-eito nefa, auba yawala Goti ya mako ne. Emo yakafoko weninala muki ya aubala li oloto pi lumibo ne. ⁷Feto feyaibo, ya Weuna aubala li oloto pito ya weninala mau naba li dowa lo betinowe, loto aubalawa eito-eito hona molo bimo uto, muki ya eimotina aubatina weuna fi betito bibo ne.

⁸Feito wenina ma ya Gotikafo ha manadinu minanaibo ha lo oloto molanabo ya Weunakafo bimo wiye. Ido eito ma ya Gotidokati ha holinabo ha lo

oloto molanabo ya aya Weuna yakafoko eimola monalalo lito bimo wiye. ⁹Ido eito ma ya aya Weuna yakafoko mino betito ya holi hikitano auba ya bimo wiye. Ido eito ma ya aya Weuna mako yakafoko mino betito ya idafa hiliyabo wenina li faka lo betinabo auba ya bimo wiye. ¹⁰Ido eito ma ya Goti aubala itibinabo mona li auba i betimo wiye. Ido eito ma ya polofeti ha lo oloto molanabo ya bimo wiye. Ido eito ma ya weunana mona-mona wati holife loti hona molanabo auba ya bimo wiye. Ido eito ma ya lowa-lawo ha lanabo ya bimo wiye. Ido eito ma ya lowa-lawo hawa li elepa inabo auba ya bimo wiye. ¹¹Feto fe lumibo aubawa muki ya aya Weuna mako yakafoko li auba i ledonebo, ya eimola lula-halau dowa loto holito ya wenina eito-eito hona molo ledomo wiye.

Kilisto ula mako yau weninala ya hofala-ana-hina muki minonibo ha

¹²Ena ute ya mako nefa, hofate-adehide muki ya ne. Ido hofate-adehide muki ya li mako ito, ute u mako wiye. Ena Kilistodoka ya ayaidana oto ne. ¹³Gotikafo leimo muki, Yuda wenina, Giliki wenina, eito feka wenina, nalalo minoti houba-naba onona liyabo wenina, nalalo minámabo wenina, muki ya Weuna mako yakafo noku ito li mako o ledaito, u Kilisto ula mako uwone. Feto o minonibo muki ya Weuna mako lumibo, ya no yaidana oti nanae, loto Weuna lumibo ne.

¹⁴Feito uteu ya hofate-adehide ya idafa mako yako minámiye. E'e, abi ne. ¹⁵Yagunu hide yakafo nemo ya ana minámonako, ulau ya minámowe, lanaibo, ya igaidana oto uteu ya minámanogolaiye? Moda uteu aifa minanaibo ne. ¹⁶Ido hate yakafo nemo ya nomuna minámonako, ulau ya minámowe, lanaibo, ya igaidana oto

uteu ya minámanogolaiye? Moda uteu aifa minanaibo ne. ¹⁷Ido uteu muki ya nomude yako nebo neko, igaidana oto hate holiyadi ne? Ido muki ya hate yako nebo neko, igaidana oto unala holiyadi ne? ¹⁸E'e, ute hofala-ana-hina muki ya Gotikafo eimola hala dowa kito uteu ya molofefe lo ledaibo ne. ¹⁹Feito nefa, ido uteu muki ya idafa mako yako nebo neko, ute igaleka minadi ne? ²⁰E'e, me ya ya hofala-ana-hina muki ya nefa, ute moda mako ne.

²¹Feito ya nomude yakafo ade ya minámibo neko, aifa dowa minadi ne, loto igaidana oto lomunaibo ne? Ido manade yakafo hide ya minámibo neko, aifa dowa minadi ne, loto igaidana oto lomunaibo ne? ²²Feito minámiye. Uteu ya idafa maleka auba iyámiye, loto holiyoba, aya idafawa minámibo neko, ya nosa naba ámadi ne. ²³Ido uteu ya idafa maleka dowa loto wa edámonibo idafa ya ekeni dowa loto li golonibo ne. Ido ma yagunu utelo holoiyonibo ya wase ito hiyaba dowa lo edo minone. ²⁴Ido ma yagunu utelo holoiyámonibo ya waito edogeto, aifa oloto nebo ne. Feito Gotikafo ute li mako oto lifefe loto, ya lumuti nebo idafala ya onona naba muibo ne. ²⁵Feto aibo, ya ute hofala-ana-hina ya fokiti u eito-eito ámoti, ute muki yagunu holiti hiyaba dowa o edanabo ne, loto fetu aibo ne. ²⁶Feito ya hofala-ana-hina yauti ma ya ogofu holiyagetoma, ya ute malekama muki yagi maina ogofu holinogolaiye. Ido hofala-ana-hina yauti ma ya huliya li faka lagetoma, ya ute malekama muki yagi maina dowa holinogolaiye.

²⁷Ena hemotina ya Kilisto ula ya minae. Ido eito-eito ya hofala-ana-hina ya minomo uwabo ne. ²⁸Feito ya Gotikafo wenina eito-eito lifefe loto ya weninala monolo mau minagu molo ledaibo, ya homu aposolo wenina ya molo ledaibo ne. Ido yaloti polofeti wenina

ya moloto, ido yaloti api lilibiyabo wenina ya moloto, ido yaloti ya Goti aubala lilibiyabo wenina, ido yaloti ya idafa hiliyabo wenina li faka lo betinabo auba liyabo wenina, adina li faka lo betiyabo wenina, hiyabate wenina, lowa-lawaa ha lanabo wenina ya molo ledaibo ne. ²⁹Feto fe ledaibo, ya weninala muki ya aposolo onona liyabo nefe? Ido muki ya polofeti ha lo oloto molabo nefe? Ido muki ya api lilibiyabo nefe? Ido muki ya aubala lilibiyabo nefe? ³⁰Ido muki ya idafa hiliyabo wenina li faka lo betinabo auba liyabo nefe? Ido muki ya lowa-lawaa ha lo-lo abo nefe? Ido muki ya hawa li elepa iyabo nefe? ³¹Feito minámifa, ido hemotina mono idafa-adafala hona moloto aifa lumibo yauti idafa yoto neboma ya li oloto pinune, loti auba iti holilo.

Lute-hate ona hula binubo ha

Ena hantu ito yoto dowa lama itibinogolowe. Kitoti holilo.

13 Wenina lowa-lawaa hatina yagi ido enisole hatina yagi lanofa, ido lune-hane bi-bi ámanobo yakafo ha lanobo ya aifa belo fu labo yaidanafe, ido hofato hai-hai molaibo idafa yaidana otoko minanogolowe. ²Ido Goti welaloti ha lo oloto molanobo auba mino nedaito, ido ha faluku aibo muki ido ha ma muki yagi holi huloto, ido holi hikine naba-naba yakafo obula ya lomuwooto moda sinoito eba maleka unaibo auba yaidana mino nedanaifa, ido lune-hane bi-bi ámanobo ya aifa digani minanogolowe. ³Ido idafa-adafane hona molo bi huloto, ido une yagi fulu soku itanae, loto binofa, ido lune-hane biyámanobo, ya monawa yakafo li dowa lo nedámanaibo ne.

⁴Lute-hate binubo mona ya feito ne: Wenina masi li nosámibo o ledatoma, ya liwila oto you lo betitoko minanubo ne. Ido wenina li dowa lo betito adina

li faka lo minanubo ne. Ido wauwa ya liyámanubo ne. Ido leimo ute ito yowámoto, hulite li faka ladámanubo ne. ⁵Ido holiyonibo yoi holiyámonibo yoi loto felele kito moniyámanubo ne. Ido leimo idafate yagunu ito yoto holiyámanubo ne. Ido lute aloko hala-kala ladámanaibo ne. Ido wenina idafa o molo ledanabo ya li minámanubo ne. ⁶Ido mona nosámibo yagunu dowá loto holiyámoto, mona ona hula yagunuko dowá loto holinubo ne. ⁷Ido ha hena muki agetoma, ya moda li mofu minanubo ne. Ido holi hikite ya huladámanaibo ne. Ido Gotikafo ade li faka lo ne, loto dowá loto holito hiyabala otoko minanubo ne. Ido idafa hena mona-mona oloto piyagetoma, ya moda aubafofo loto mino holinubo ne. Feito ya lute-hate binubo mona ya ne.

⁸Ena lute-hate bi-bi onibo mona ya huladámanogolaiye. Goti welaloti ha lo oloto molabo mona ya li hulanaibo ne. Ido lowa-lawa ha lo-lo onibo mona yagi moda hulanaibo ne. Ido ha holiyonibo ha yagi li hulanaibo ne. ⁹Holiyafe? Ha muki holiyonibo ya aifa mulalo yako holiyonibo ne. Ido Goti welaloti ha lo oloto molonibo ya aifa mulalo yako lo oloto molonibo ne. ¹⁰Feito nefa, ido aliga ya hula moda oloto piyageto, ya mulalo o-onibo idafa ya moda li hulanaibo ne.

¹¹Nemo hefola minobo hamenalo ya aifa olufo hefola ha loto, olufo hefola yaidana oto hane kito, olufo hefola yaidana oto lune-haneu holimo yoto minofa, aliga ya wenina bulito, olufo hefola monawa ya moda li fulobo ne. ¹²Yagunu holilo. Noku hamamuna nebo idafa wafefe ladámonibo yamaidana oto onesa meleka ya wafefe ladámoba, aliga ya hote fito wa edofefe lanubo ne. Ido onesa meleka ya aifa mulalo yako holi minoba, aliga ya hulawa holi hulanubo ne. Emokafo wa ledó hulibo yaidana oto.

¹³Feito ya holi hikito mumo yowonibo mona, ido emogunu holito hiyaba o edomo yowonibo mona, ido lute-hate bi-bi onibo mona, yaleka monawa loitigi makogi ya minowa-minowa oto minanogolaifa, ido ayauti ya lute-hate bi-bi onibo mona mako yakafoko moda u homu molaibo mona ya ne.

Goti welaloti ha lo oloto molanubo ya mono onogu yoto nebo ha

14 Lutina-hatina bi-bi anabo hanudo ya auba iti moni minalo. Ido Weuna idafa-adafala yagunu auba iti holilo. Ido aya idafala yauti ya Goti welaloti ha lo oloto molanabo yagunu holimo yoilo. ²Makafo lowa-lawa ha yauti lanaibo, ya weunakafo wase ibo ha lo oloto molaifa, ido hawa monawa holifefe ladámo minanako, lowa-lawa hawa ya wenina lobiyámiye. E'e, Goti yako lomuibo ne. ³Feito nefa, ido Goti welaloti ha lo oloto molanaibo we yakafo wenina lutina li auba i betito, hatina lito ha mono hanu itibito, lutina-hatinau li aila i betibo ne. ⁴Lowa-lawa ha yauti lanaibo we ya eimola lula li auba i nefa, ido Goti welaloti ha lo oloto molanaibo we yakafo monolo mau minabo wenina lutina li auba i betibo ne. ⁵Hemotina muki ya lowa-lawa ha lanabo yagunu holiyofa, ido Goti welaloti ha lo oloto molanabo yagunu auba ito holimo yowowe. Lowa-lawa ha yauti lotiti, ya monolo mau minabo wenina lutina li auba i betinaibo ha ya holinae, loti hawa monawa li elepa iti lobilo. Ido ha li elepa ito lobinaibo we ma minámagetoma, ya Goti welaloti ha lo oloto molanabo wenina ononatina yakafo lowa-lawa ha yauti lanabo wenina ononatina li fuló betibo ne.

⁶Ena mono weninane-motao, nemo hemotinaloka loto ya lowa-lawa ha yautiko lobinobo, ya igaidana oto li dowá

lo betinobo ne? Feito minámifa, ido Gotikafo li oloto pi numibo ha lobinobofe, ido holifefe lanabo ha lobinobofe, ido Goti welaloti ha lobinobofe, ido api itibinobo ha lobinobo, ya li dowa lo betinaibo idafa ya ne.

⁷Ido hatina-manadina minámibo idafa, nama nomufe, ido oi ya iyato, nola fefeluma oloto ladámagetoma, igaidana oto nolawa holifefe lanae?

⁸Ido hanugana moloti sutina finabo ya u fefe ladámanaibo, ya igaidana oti holiti ile-himi liti unabo ne? ⁹Feito hemotina ayaidana oti lowa-lawa ha yauti wase iti lanabo, ya igaidana oti holifefe lanabo ne? Aifa ha lanabo ya asikafo lito u hopa anogolaiye.

¹⁰Mikau-mikau ya wenina mona-mona hatina muki-muki ne, loto holiyone. Ido hawa monawa muki ya yawala yasi moda holifefe lanigilae. ¹¹Feito ya ha ma monawa holiyámotoma, ya hawa libo we yakafo nemogunu holinaibo ya eito we ne, loto holinogolaiye. Ido nemokafo emogunu holinobo ya eito we ne, loto holinogolowe. ¹²Yagunu hemotina yagi Weuna idafa-adafala yagunu aubafofo loti holiyanako, monolo mau minabo wenina lutina li auba i betinaibo idafala yagunu auba iti holimo yoilo.

Lowa-lawa ha yauti lo oloto molanabo mona yagunu lobibo ha

¹³Feito ya lowa-lawa ha yauti lo oloto molanabo wenina hemotina hawa monawa li elepa i binubo auba lomo, loti Goti lomuiilo. ¹⁴Holiyafe? Lowa-lawa ha yauti Goti lomunobo, ya lune-weune yakafo lomuwoobo nefa, ido hane-manane ya hulawa oloto piyámanogolaiye. ¹⁵Yagunu neidafaneidafa feyanowe? Lune-weunekafa lomuto, ido hane-mananegi yakafo lomunobo ne. Ido mono nama lanobo, ya lune-weunekafa nama loto, ido

hane-mananegi yakafo nama lanobo ne. ¹⁶Ido hemo ya feto feyámoto, luka-weuga yakafoko Goti ebola lo oloto molananibo, ya lo hulageto ya monawa holiyámabo wenina yasi hawa lanibo ya holifefe ladámanako, igaidana oti aga li faka loti onae, lanabo ne? ¹⁷Hemo moda Goti ebola fefe loto lo holiyaba, ido hawa lanibo yakafo weninawa lutina li auba i betiyámiye.

¹⁸Ena hemotina lowa-lawa ha yauti lo-lo abo wenina muki ya nemo li fulo betito lo-lo obo yagunu dowae, lalowe, loto Goti lomuwoowe. ¹⁹Feto fe minofa, ido monolo mau minonigu yau lowa-lawa ha yauti ha fana-fana teni tauseni (1000) lo oloto molanobo yagunu ito lumuto holiyofa, ido hane-manane yakafo ha fouma efoma ade filiga faifu (5) yako lo oloto moloto wenina api itibinobo yagunu ito yoto holi minowe.

²⁰Ena mono weninane-motao, hemotina hatina kinabo ya olufo hefola yaidana oti hatina kiyámilo. E'e, nosámibo mona yagunu holiti ya olufo namuna yaidana oti minalo. Ido hatina kinabo ya wenina auba iyabo yaidana oti hatina kiyalo. ²¹Lo molaibo ha lufuwa iyagu ya feto libo, Weninawa ha lobiyobo, ya eito wenina wetinaguti lowa-lawa ha lanabo yakafo lobinafa, ido aya ha yagi ya holiti holiyámoti o minanigilae, loto Wenabakafo liye,

loto ha mono lufuwau (Ais 28:11-12) ya nebo ne. ²²Feito ya lowa-lawa ha lanabo ya Goti aubala itibinaibo mona bibo, ya holi hikitabo wenina yagunu biyámiye. E'e, holi hiki ladámabo wenina yagunu bibo ne. Feito nefa, ido Goti welaloti ha lo oloto molanabo ya aubala itibinaibo mona bibo, ya holi hiki ladámabo wenina yagunu biyámiye. E'e, holi hikitabo wenina yagunu bibo ne.

²³Feito ya mono wenina muki mau minoti, muki yasi lowa-lawa ha lato,

monawa holifefe ladámabo weninafe, ido holi hiki ladámabo wenina ya loti holinabo, ya aiyo, nei-nei fiyabo ha lae, loti lanigilae. ²⁴Ido muki ya Goti welaloti ha lo oloto molato, holi hiki ladámibo we mafe, ido monawa holifefe ladámibo we ma loto holinaibo, ya lula-halau monala-anala yagunu ha labo yakafo u emodoka ulalo molaito, li halo molo edabo yamaidana oto metolito holito, ²⁵ya lula-halau idafa faluku oto nebo yama oloto piyageto, feito hina obula fito hola-wela huba ito Goti holi muto, ya Goti hemotinagi ona ne, loto lo oloto molanogolaiye.

Monolo nuba agu yau monatina fefe loti molanabo ha

²⁶Feito ya mono weninane-motao, neidafa-neidafa feyanune? Nuba anagu yau hemotina muki yauti masi mono nama lato, masi api itibinabo ha lato, masi Gotikafo li oloto pi bibo ha lato, masi lowa-lawa ha yauti ha ma lato, masi lowa-lawa hawa li elepa inabo ha lato, ya mono monawa muki molanabo ya wenina lutina li auba i betinune, loti molaneyo. ²⁷Lowa-lawa ha lanune, lanabo, ya wenina loitife, ido loitigi-makogi yako loti, ya mako-mako lanado, makafo hawa monawa li elepa i biyaneyo. ²⁸Ido li elepa inaibo we miná-magetoma, monolo mau minagu yau lowa-lawa ha yauti ladámilo. Makafo lanowe, loto holinaibo, ya eimola lulau yagi ido Gotidoka yagiko lomuwaneyo.

²⁹Ena Goti welaloti ha lo oloto molanabo wenina ya loitife, ido loitigi-makogi yasi lanado, malekamasi holiti ya hawa holifefe loti hona molalo. ³⁰Ido malekamasi amedoti minabo yauti ma Gotikafo ha ma li oloto pi munaibo, ya homu libo we ya fulitaneyo. ³¹Feti ya wenina muki holifefe lanigilae, loti, ido muki ya lutina li dowa lanaibo ne, loti muki ya mako-mako Goti welaloti ha lo oloto molalo.

³²Goti welaloti ha lo oloto molanowe, loto lutina-weudinakafo holiyaagetoma, ya holoti hiyaba anabo auba moda mino betibo ne. ³³Moda holiyafe? Hopa nemo ha ma lanowe, nemo ha ma lanowe, loti li hopaiti, muki li mako oti lanabo mona ya Gotidokati ma minámiye. E'e, you loti holoti minanabo mona ya Gotidokatima ne.

Ena fele wenina monolo nuba oti mona molo-molo abo yamaidana oti hemotina yagi meyalo molanabo yagunu lobinogolowe. Holilo. ³⁴Wenipa ya monolo nuba agu yau holoti ha ladámoti minalo, loto lo fuko betiyogeto ya lumuti minanae, loto lo molaibo ha ya libo ne. ³⁵Monolo nuba agu yau wenipa ha hopa lanabo ya utinalo holinabo mona molaboma nenako, yagunu ha ma holifefe lanune, lotima ya numunatinau uti, eimotina wadinafo loga o beti aneyo. ³⁶Ido e'e, lanabo, ya Goti hala ya hemotinalokati apito oloto pibo nefe? Ido hemotinaloka yako lo fedibo nefe? Feito minámiye.

³⁷Hemotinalokati ma yasi polofeti wenina ya minone, loti hatina kiyabofe, ido Goti Weuna mino ledaibo wenina ya minone, loti hatina kiyabo, ya lufuwa i fulo betiyobo ha ya Wenaba lo molaibo ha ya ne, loti holifefe loti holilo. ³⁸Ido ma ya feito holiyámone, lanabo, ya aya wenina ya mono holifefe ladámabo wenina ya minae, loti holinigilae. ³⁹Yagunu mono weninane-motao, hemotina Goti welaloti ha lo oloto molanune, loti ito yoti holilo. Ido lowa-lawa ha lanabo hanu ya hu betiyámilo. ⁴⁰Ido mono mona muki molanabo ya dowa loti fefe lotiko molalo.

Yesu fuliguti sinoibo ha

15 Ena mono weninane-motao, hala ukuwa dowa lo oloto bitobo ya hofa lobinogolowe. Hawa ya moda holiti, ya ayau minomo yowabo ha ya

ne. ²Aya hawa lo oloto bitobo ya holi aifa itámoti, holi hikitoti moni minanabo, ya li nomudina waibo ha ya ne.

³Aya hawa ya yoto nebo ha ne, loto hemotina biyobo, ya nemo yagi homu liyobo ha ya holilo. Ha mono lufuwau libo yamaidana oto Kilistokafo lifimate yagunu holito ya fuliye. ⁴Fulito molo edato, ya ha mono lufuwau libo yamaidana oto hamena loitigi-makogi (3) yalo ya li sinoi edaiye. ⁵Li sinoi edaito, homu Sifasi Pita nomunalo oloto pibo, yaloti ege-ege moniyabo we tuwelu (12) ya nomudinalo oloto piye. ⁶Ido yaloti mono wenina mau naba faifu hadeti (500) ya muki nomudinalo oloto pi bito, wa edo hulabo ne. Wa edabo wenina yauti abi ya onesa lufuwa me ya iyobo hame-nalo ya aifa minae. Ido malekama moda fuliyabo ne. ⁷Ena yaloti Yemusi nomunalo oloto pibo, yaloti aposolo muki nomudinalo oloto pibo ne.

⁸Ena aliga ona ya nemo, olufo nosámibo owola wina fulaibo yamaidana oto minobo we efo yagi nomunelo oloto pibo ne. ⁹Nemo ya Goti mono weninala hofa betito li hopa o betiyobo we ya aposolo muki yauti nemo ya hidinalo we minobo, ya aposolo ne, loti nemogunu lo-lo abo ya fefe ladámifa, ¹⁰ido nemo ya Goti aifa li dowa lo ledaibo monala yagunu ya aposolola minobo ne. Ido aifa li dowa lo nedaibo ya aifa o nedámiye. E'e, onona liyobo yakafo aposolo malekama muki li fulo betito auba ito liyofa, ido neimokafo ma ámowe. Goti aifa li dowa lo ledaibo monala mino nedaibo yakafo ononawa limo yoiye. ¹¹Feito ya nemofe, ido malekafe, leimo muki ya aya hawa lo oloto molo-molo onibo, ido aya hawa holi hikitabo ne.

Yesu fuliguti sinoinako, holi hikitabo wenina muki li sinoi betinaibo ha

¹²Ena Kilisto ya fuliguti li sinoi edaibo ha lo oloto molo-molo onibo nenako, hemotinalokati malekama yasi wenina fuliyaguti sinoinabo ma minámiye, loti igaidana oti lo-lo abo ne? ¹³Fuliyaguti sinoinabo ma minámibo neko, Kilisto li sinoi edámadi ne. ¹⁴Ido Kilisto li sinoi edámibo neko, ya lo oloto molo-molo onibo ha ya u aifa ha adi ne. Ido hemotina holi hikitabo mona yagi u aifa idafa adi ne. ¹⁵Ena yako minámiye. Gotikafo Kilisto li sinoi edaibo ha lo edo-edo onima nefa, fuliyaguti li sinoi betiyámanaibo neko, Kilisto li sinoi edámadi ne. Ido li sinoi edámibo neko, lemo li sinoi edaibo ha lonibo ya Goti ha sugi lo edadi ne. ¹⁶Feito wenina fuliyaguti li sinoi betiyámanaibo neko, Kilisto yagi li sinoi edámadi ne. ¹⁷Ido Kilisto li sinoi edámibo neko, lifimatina aifa mino betiyadi neboma nenako, holi hikitabo mona u aifa idafa adi ne. ¹⁸Ido Kilisto lulau mino edoti fuliyabo wenina yagi u hopa uwadi ne. ¹⁹Onesa me ya mikaleka minonibo hamenalo ya Kilisto yagunu holito hiyaba o edogeto, aliga li sinoi ledámanaibo neko, ya milumatina holiyabo wenina muki yauti lemo milumate ito yoti holinabo ya moda lama holinadi ne.

²⁰Ido feito minámiye. E'e, Kilisto moda fuliguti li sinoi edaibo, ya fulimo uwabo wenina muki u homu molo betito sinoitaibo ne. ²¹Yagunu holilo. We ma Adamukafo wenina fulimo yowonibo hanu li oloto pi ledaima nenako, yagunu we ma Kilistokafo fuliyoniguti sinoinubo hanu yagi li oloto pi ledaibo ne. ²²Feito ya Adamugi keloto fulimo yowonibo yamaidana oto Kilistogi kelonibo yagi li nomude hofawa o ledomo yonaibo ne. ²³Feito nefa, ido muki ya eimotina hamenatina moda bibo ne. Kilisto u

homu molaibo we moda sinoitaibo, yaloti emo lo fedanaido ya eimola weninala ege moloto sinoinubo ne.

²⁴Ido yaloti emo yakafo wenaba muki, ido hulitinagi we muki, ido auba iyabo idafa-adafa li hulo fulitoto, ya hiyaba we wehudi ononala ya Melafo Goti anau molageto, ya mikaleka hamenala moda hulanogolaiye. ²⁵Feito onesa me ya ya hiyaba we wehudi ononala limo yoibo, ya Gotikafo uwolafo-mota muki fulo hina feumau betiyageto, ayalo ya ononawa ya Melafo anau molanaibo ne.

²⁶Uwolafo-mota maleka muki li hulo fulitoto, aliga ona li hulo fulitanaibo uwolafo ya fulimo yowonibo mona ya ne. ²⁷Yagunu ya feto libo,

Wenina, idafa-adafa, muki ya fulo hina feumau betibo ne,
loto ha mono lufuwau (Sng 8:6) ya nebo ne.

Feito Goti yakafo wenina, idafa-adafa, muki ya Kilisto hina feumau nebo ne, loto libo, ya weninawa, idafa-adafawa muki fulo hina feumau betibo wewa eimola yagi hinalo minanaibo yagunu ladámiye, loto holiyone. ²⁸E'e, Gotikafo wenina, idafa-adafa, muki fulo hina feumau betido, yaloti ya Hipala eimola yagi ya Melafo fulo hina feumau betibo we Goti yako moda yoisa yoto nebo we minanogolaiye, loto hafuwalo ya uto minanogolaiye.

²⁹Ena feito minámiye, loti holinabo, ya wenina masi fuliyabo wenina yagunu mono noku iyabo ya neidafa-neidafa feyanae? Fuliyabo wenina li sinoi betiyámanaibo minageyama, ya fuliyabo weninawa yagunu neidafaiti noku iyabo ne? ³⁰Ido lemo yagi hofu ledu fulinabo hanudo ya neidafaito moni-moni o minone? ³¹Aiyo, mono weninane-motao, Kilisto Yesu Wenabate lulau mino edonigu ya hemotina ya mono eke-nine liyobo wenina ona hula minabo yamaidana oto ha ona hula me ya

ya lobiyowe. Holilo. Nemo fulinobo hanudo ya hamena-hamena moni-moni o minowe. ³²Efesusi numudo ya liye-hafa, hasuwala fiyabo hafagi fiyobo, ya mikaleka wenina monatinalo meyalo moloto fiyobo neko, monawa yakafo igaidana oto li dowo lo nedadi ne? Ha me ya feto libo,

Leda ya fulinogoloninako, onesa me ya
ya hafa hobina nofena ya no holimo yowokelo,

loto ha mono lufuwau (Ais 22:13) nebo ha, ya fuliyaguti li sinoi betiyámanaibo neko, aifa meyalo molo-molo adi ne.

³³Wenina ma yasi hemotina hotina iti hopa hanudo ya ika o betitanae, loto ha me ya lobinogolowe. Holilo.

Hopa moni-moni abo weninagi houna inabo mona yakafo monatina dowo molanabo ya li hopa o betinogolaiye,

loti wenina lo-lo abo ha ya holifefe lalo.

³⁴Hemotina lutina-hatina hopa-napa nebo ya li elepa iti hatina kifefe loti holiti, ya hopa hanu fulitalo. Moda holiyafe? Hemotina minagu yauti maleka ya Goti yagunu holiyámabo minae. Feto loto ya holiti utinalo holinae, loto lowe.

Fuliyoniguti sinoinubo ute ya eito ona nebo ha

³⁵Ena malekamasi feto lanabo, Fuliyabo wenina ya igaidana oto li sinoi betinogolaiye? Ido utina fefeluma ya nena idafaidana oti li oloto pinabo ne? loti lanigilae. ³⁶Feto loti hatina hopa-napa kiyabo wenina ya neidafaiye loti lae? Hemotina idafa hifinabo, ya aifa yowámanaibo ne. E'e, houlama fudoto fokito, etuwa fulitoto ya moda yonaibo ne. ³⁷Ido idafa hifinabo, ya idafa naba, yotaibo idafa yakafo hifiyámanigilae. E'e, yufa idafa, kilefe, ido suwa witife, ido eito idafa ya yufa yako hifinabo ne. ³⁸Feto feyanabo, ya

Gotikafo hala dowa kito ya yufa idafa eito-eito ya eimola aila, etuwa, hula fefeluma eito-eito ya ula yaidana oto molaido, ayalo ya oloto pito yonaibo ne. ³⁹Ido nomuna hofawa nebo idafa ya ayaida oto ute mako minámiye. E'e, leimo wenina ute ya ma ne. Ido numudo hafa, hofuku hafa utina ya eito ne. Ido nama utina yagi eito ne. Ido noku-hafa utina yagi eito ne. ⁴⁰Ido okulumau idafa utina minomo wito, ido mikaleka idafa utina minomo wifa, okulumau nebo ya lamenala eito ne. Ido mikaleka nebo ya eito ne. ⁴¹Fo lamenala ma neto, igana lamenala ma neto, ido ofiya lamenala ya ma ne. Ido ofiya eito-eito ya lamenatina mako minámiye. Eito-eito ne.

⁴²Ido fuliyaguti sinoinabo ya ayaida oto ne. Molo edabo idafa ya lilitanaibo nefa, li sinoi edanaibo idafa lilitámanogolaiye. ⁴³Molo edabo idafa ya aifa idafa nefa, li sinoi edanaibo ya lamenalagi minanogolaiye. Molo edabo idafa aubala minámifa, li sinoi edanaibo ya aubalagi minanogolaiye. ⁴⁴Molo edabo idafa ya mikaleka ula nefa, li sinoi edanaibo ya okulumau ula minanogolaiye.

Mikaleka ute nenako, okulumau ute yagi minanogolaiye. ⁴⁵Feito ha ma yagi fetoto libo,

Homu we Adamu ya weunagi nomuna hofawa oloto pibo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 2:7) ya nebo ne. Ido aliga we Adamu huliya Yesu ya Weunakafo nomude hofawa li oloto pi ledaibo yawala oloto pibo ne.

⁴⁶Ido okulumaleka ute homu molámiye. E'e, mikaleka ute homu moloto, okulumaleka ute ya aliga oloto pinaibo ne.

⁴⁷Homu we ya mikakafo lifefe libo, ya mikalokati we ne. Ido aliga we ya okulumalekati we ne. ⁴⁸Mikaleka we nebo yamaidana oto mikaleka weni-nala minabo ne. Ido okulumaleka we

nebo yamaidana oto okulumaleka weninala minabo ne. ⁴⁹Ido mikaleka we fefelumala onibo yamaidana oto okulumaleka we fefelumala yagi anogolone.

⁵⁰Ena mono weninane-motao, ha me ya lobiyouwe. Holilo. Mikaleka ute ya Goti hiyaba we wehudi hilalau ya yoto olufola weuna fi betibo eba linaibo ya minámiye. Ido lilitinaibo idafawa yakafo lilitámanaibo mona, olufola weuna fi betibo mona linaibo yagi minámiye. ⁵¹Yagunu holilo. Faluku aibo ha lo oloto biyouwe. Wenina muki yauti malekama fuliyámanubo nefa, muki ya buli ledanogolaiye.

⁵²Feto fe ledanaibo, ya hulanaibo bomu wekilofu nomu fu lagetoto, ya nomude ifi onibo yaidana oto haita buli ledanogolaiye. Moda holiyafe? Bomu wekilofu nomu yakafo nola lagetoto, fuliyabo wenina ya li sinoi betiyagetoto, liliti ámoti minanigilae. Ido lemo ya buli ledanogolaiye. ⁵³Feito ute lilitanaibo idafa ya bulito lilitámanaibo idafa minanogolaiye. Ido ute fulinaibo idafa ya bulito fuliyámanaibo idafa minanogolaiye. ⁵⁴Ido lilitanaibo ute ya bulito lilitámanaibo idafa minoto, ido fulinaibo ute ya bulito fuliyámanaibo idafa minagetoto, aya hamena yagunu fetoto libo,

Fulinubo mona ya fina fi edoto li hulo fulitaiye. (Ais 25:8). ⁵⁵Aiyo, fulinubo mona li fulo ledanaibo aubaka iga ya ne? Ido hofu ledananibo weka-hauwa iga ya ne? (Hos 13:14).

loto ha mono lufuwau nebo ha, ya hamena yalo ya gedanogolaiye.

⁵⁶Fulinubo mona wela-hauwa ya lifimate ya ne. Ido lifimate aubala ya lo molaibo ha yakafo li oloto pi ledaibo ne. ⁵⁷Feito nefa, ido Gotikafo Wenabate Yesu Kilistodokati li fulo edanubo auba li oloto pi lumu nebo we ya dowae, lalowé, loto ebola lomuwokele.

⁵⁸Yagunu lune-hane biyobo mono weninane-motao, hemotina Wenaba lulau mino edoti ononala auba iti liyabo ya u aifa idafa aguwámanogolaiye, loti holiti, ya auba i hiki loti minoti, hena ma lo fedanaibo ya momoga ámoti, Wenaba ononala auba iti limo yoilo.

Yelusalemu mono wenina hefana molo betilo, loto lobibo ha

16 Ena hemotina yasi fele wenina ma yagunu holiti hefana li nuba o betinabo ha me ya lanogolowe. Holilo. Galesia ebalo ya numudo-namado monolo nuba o-o abo wenina ya monawa feti molalo, loto lobiyobo yama hemotina ayaidana oti molalo. ²Nemo anobo hamenalo ya hefanawa alafa fito moni wita oto li nuba itanune, loti hemotina eito-eito muki ya hefana ma li oloto piyado, ayalo ya hitoti hona moloti Sadeku-Sadeku ya ayauti maleka li eito oti eimotina numunatinau li nuba o molalo. ³Feto feti ya hefanawa aifa binabo ya Yelusalemu numudoka liti unabo wenina weudina fi betiyato, ya nemo anobo hamenalo ya weninawa lufuwa i bito idipiyoto ya liti unae. ⁴Ido nemogi unune, loto holinubo ogofuwagetoma, ya maina unune.

Polokafo Kolinti numudoka unowe, loto lobibo ha

⁵Ena nemo Masedonia ebalo uto, ayalo moni minoto, huloto ya hemotinaloka anogolowe. ⁶Loto ya hemotinagi hefolama minanofemo, ido minomo yowoto hefa aibo hamena hulanaife? Hamenawa holifefe ladámofa, mino huloto eba maleka unowe, lanodo ya hemotina ane li faka lato, feito unobo ne. ⁷Ido onesa me ya aifa hanu uto wa betiyomo unobo ya eleka hofu nedaiye. E'e, Wenabakafo dowa loto holiyagetoma, ya hemotinaloka loto hamena ma hemotinagi minanowe, loto holiyowe. ⁸Feto

loto holiyofa, ido onesa me ya ya Efesusi numudo minoto, foli hamena Pentikosi lo fedanaiye. ⁹Meleka ya mono hanu naba sito, onona naba li oloto pi nedo neto, ya liyobo hula aiye. Ido mono uwolafo yagi naba minae.

¹⁰Ena Timoti hemotinaloka anaibo, ya Wenaba ononala li minobo yamaidana oto li nevo we neboma nenako, yagunu hemotinaloka holi holiyámageto minanaiye, loti li dowa lo edalo. ¹¹Hidinalo we ne, loti iti lumuti wa edámilo. E'e, li you lo edoti, unaido ya ana li faka lato, nemodoka anaiye. Emogi mono weninate malekama yagi hiyabatina minowe.

¹²Ena mono unatefo Apolosi yagunu ha me ya lanogolowe. Holilo. Mono weninate malekama ya hemotinaloka unabo, ya emotinagi maina unane, loto auba ito ilalu huto lomuwofa, emokafo onesa meleka unaibo ya holiibo nosa naba ámifa, ido hamena maleka hanu ma si edageto ya hemotinaloka unogolaiye.

Onuwaloka ha

¹³Ena hemotina wati moniti, holi hik-itabo monau ya auba i hiki loti sinoi minoti, auba iyabo wenina yaidana oti auba i minalo. ¹⁴Oti moloti anabo, ya lutina-hatina biti fetu feyalo.

¹⁵Ena mono weninane-motao, ha ma lobinogolowe. Holilo. Sitefanasigi weninala muki yagunugi moda holi minae. Emotinasi Akaiya ebaloti ya wenina muki u homu molo betiti holi hikitoti, ya eimotina lutina-hatina holiyadoti ya hemotina fele wenina houba-naba o betinune, loti fetu fe minae. ¹⁶Fetu fe-fe minabo mona yaidana oti molabo wenina yagi ido wenina muki mono onodo ade li faka loti auba iti li-li abo wenina yagi ya hemotina hiyabatina wenina minanako, ha lanabo ya holilo, loto hatina lito auba ito lobiyowe.

¹⁷Ena hemotinagunu holito lune-haneu holiyobo, ya Sitefanasile, Fotunatusile, Akaikusile hemotinadokati ya nemodoka oti aifa li dowa lo nedo minato ya lune-hane elepa ito dowa loto holiyowe. ¹⁸Feto fe nedabo ya nemogi ido hemotinagi lute-weudeu li aila i ledabo ne. Feto fe minabo mona yaidana oti molabo wenina hulitina ya li faka lalo.

¹⁹Ena Esia mikalo numudo-namado monolo nuba o-o abo wenina yasi hemotina aiyo-weiyo ha fulu beti minae.

Ido Akuilate olonafo Pilisilate Wenaba lulau mino edoti aiyo-weiyo ha auba iti fulu beti ne. Ido loiti ya numunatinau monolo nuba o-o abo wenina muki yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulu beti minae.

²⁰Ido mono weninate muki yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulu beti minae.

Ena hemotina mono weninatina wa betiti aiyo-weiyo ha lobiti ya fele mona moloti abusa i betilo.

²¹Ena nemo Polo aiyo-weiyo ha fulu betiyobo ya lufuwa onuwaloka me ya ya neimo anegunu iyowe.

²²Ma yasi lutina-hatina Wenaba biyá-matoma ya u hopa unae.

Wenabate anogolaiye. ²³Wenaba Yesu aifa li dowa lo ledaibo monala ya mino betinaiye. ²⁴Kilisto Yesu lulau mino edonibo yagunu lune-hane biyobo mona ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

2 Kolinti

*Polokafo mono wenina Kolinti
numudo minabo ya lufuwa
hofa aliga i fulu betibo ha*

Homu Ha

Polokafo Masedonia ebalo nebo hame-nalo ya Yesu holi hikito muwabo wenina Kolinti numudo ido Akaiya ebau minabo wenina ya lufuwa me ya hofa aliga i fulu betibo ne. Homu lufuwa i fulu betigu yau mona molabo yagunu hanu bito, ido loga-miga o edabo ha yagunu liwila oto lobibo ha ya holiti meyalo molafemo, ido holiti holiyámoti o minafe? loto, onona maina libo we Taitusi ya Kolinti numudoka uto hatina ya holitoto, liwila oto loto lonumuto ya holinogolowe, loto ilifi molaito wiye. Uto hatina holitoto, liwila oto loto ya feto libo, Kolinti wenina Polo hala holiti maleka ya lutina-hatina li elepa iyafa, ido malekama yasi Polo ya aposolo ona ya minámiye, loti lanako, lutina-hatina elepa iyámae, loto lomuito, holito ya lufuwa me ya hofa i fulu betibo ne. (2 Kolinti 7:5-9)

Polokafo lufuwa me ya igu ya wenina maleka lutina-hatina elepa iyabo yagunu ake ito, Yesu Kilisto hala yagi api itibito, ido idafa wa námabo wenina yagunu holiti idafa ma bilo, loto lobibo ne. Ido aposolo ona minámiye, loti nemogunu lo-lo abo wenina ya nemo moda aposolo ona hula minowe, loti holinigilae, loto eimola monala molaibo hala ido hena naba holibo hala ya lufuwa me ya ito Taitusi muito, lito uto bibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Goti weninala Kolinti numudo monolo nuba o-o abo, ido fele weninala muki Giliki eba huliya Akaiya mika negu-negu minabo,

hemotina muki ya nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo hala dowa kito ononalalo ya fulu nedaito li minobo we ya mono weninate Timotite minoto, lufuwa me ya ya i fulu betiyowe. Walo.

²Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaie.

Metefo Goti ebola ha

³Wenabate Yesu Kilisto Gotila minoto Melafo minoto aibo we huliya ya li faka lokelo. Emo ya Metefo lula-halau holibo mona yawala ya ne. Ido lutehateu hena holiyonibo hamenalo ya ade li faka lo ledo-ledo aibo we Goti ya ne.

⁴Hena mona-mona lemodoka fedo lumibo hamenalo ya emokafo ade li faka lo ledo-ledo o ne. Feto fe ledaibo, ya wenina ma hena mona-mona fedo binabo, ya emokafo leimo ade li faka lo ledaibo yamaidana oto weninawa adina li faka lo betinae, loto feto fe ledaibo ne. ⁵Moda holiyafe? Kilisto hena naba-naba holibo mona yamo lemoguka naba-naba faitoto nebo yamaidana oto ya Kilisto lulau mino edonibo yagunu Gotikafo ade li faka lo ledo-ledo aibo mona yagi lemoguka naba-naba faitoto ne.

⁶Hena lemodoka fedo lumunaibo yakafo hemotina adina li faka loto li nomudina wanaiye, loto hemotinagunu holito henawa ya li lumibo ne. Ido lemo ade li faka lo ledanaibo ya moda hemotinaloka yagi ononawa lito adina li faka lagetoto ya lemo hena holiyonibo yamaidana oti hemotina yagi hena holinagu yau auba iti sinoi minanabo ne, loto hemotinagunu holito ade li faka lo ledaibo ne. ⁷Ido hemotinagi lemogi maina hena holiyonibo yamaidana oto ade li faka lo ledaibo mona yagi maina li minone, loto holiyoninako, yagunu hemotina moda auba iti sinoi minanigilae, loto auba ito holi minone.

⁸Ena mono weninane-motao, lemo Esia ebalo minonido hena ma fedo lumibo ya hemotina holifefe lanae, loto ha me ya lobinogolowe. Holilo. Lemo aya ebalo minonibo ya hena naba-naba yakafo li yoima o ledaito ya aubate hulito moda fulinube? loto holiyoba, ⁹ido Gotikafo wenina fuliyaguti li sinoi beti-beti obo we ya holi hikito numuti, heimotina aubatina yagunu holiyámanae, loto weude-lute-hateu yau fulinubo hawa li oloto pi lumiye, loto holiyone. ¹⁰Feto loto holiyoba, ido aya fulinubo monawa nosa naba ámigu yauti li nomude waibo we yakafo onesa me yagi li nomude wanaibo ne. Ido idafadafa yaidana-meidana hofa-hofa oloto pi lumuto hofo ledo fulinowe, loto anaibo, ya emokafo hofa-hofa li nomude wanaibo ne, loto holi hikito muto hiyaba o edo minone.

¹¹Yagunu ya hemotina yagi ade li faka loti lemogunu holiti lomu-lomu o minalo. Feti wenina muki yasi lomunabo hawa ya Gotikafo holito aifa li dowalo ledageto, ya wenina muki yasi lemogunu holiti dowae, lalowe, loti ebola lomunae, loti lomu-lomu o minalo.

Polokafo mona ona hula yako Kolinti wenina molo betibo ha

¹²Feito ya lute-hate dowalo holi-holi onibo ha ya lobinogolowe. Holilo. Lemo moda fele hiluwa libo monalo moniyonibo ya Gotidokati ne. Mikaleka me ya ha manadeu negu yauti monawa ya molámone. E'e, Goti aifa li dowalo ledaibo monala yakafoko adelo li faka lito mikaloka wenina muki nomudinalo ya monawa molone. Ido hemotina hiyatinau ya moda ito yoto aya monawa moloninako, yagunu ha ma utelo minámito moda weude-lute-hateu dowalo holi-holi onibo ha ya lo oloto molone.

¹³⁻¹⁴Yagunu holilo. Lufuwa i fulo betiyonigu ya ha eito-eito ma iyámone. E'e, hemotina moda hitoti monawa holifefe lanado, yamako i-i one. Feito homu ya lemogunu holiti hefolama holifefe loti holiyafa, ido aliga ya moda holifefe lo hulanabo ne, loto lune-haneu holito hiyaba o minowe. Moda holiyafe? Wenabate Yesu hamenalalo ya lemo hemotinagunu holito ake inubo yamaidana oti hemotina yagi lemogunu holiti ake inabo ne, loti hawa mona ya holi hulanabo ne, loto holito ya hiyaba o minowe.

¹⁵Aya yagunu holito hemotina ya hamena loiti ya dowalo holi-holi ne, loto homu hemotinaloka loto wa betito, ¹⁶ya hemotinalokati uto Masedonia ebalo minoto, ya liwila oto Masedonia ebalokati ya hofa hemotinaloka anowe, loto holiyowe. Ido yaloti ya hemotina ane li faka loti Yudia ebaloka nilifi molanabo ne, loto holiyowe.

¹⁷Nemo ya fetoto holito lobo ya moda liwila-awila oto aifa ha lofe? Ido fetoto anowe, loto holiyobo, ya mikaloka mona moloto hamena mako ya aifa O, loto, ido E'e, loto, loitiwagi ya li mako itoto lofe? E'e, feito minámiye! ¹⁸Goti ya ha ona yawala nenako, yagunu lemo ha lobiyonibo ya aifa O, loto ido E'e, loto maina keloto ladámone.

¹⁹Moda holiyafe? Hemotina hiyatinau yau Goti hipala Kilisto Yesu ya nemole Sailasile Timotile hala ukuwa lo oloto molonibo we yakafo O, loto ido E'e, loto loitiwagi li mako moloto ladámiye. E'e, emo ya hamena-hamena moda O, lotoko ya liye. ²⁰Aya yagunu holilo. Gotikafo fetoto feyanowe, loto lo molo lumibo ha muki ya Kilistodoka moda O, lotoko ne. Feto neboma nenako, yagunu emodokati ya leimo moda onae, loto Goti huliya li faka lo minone.

²¹Ena hemotinagi lemogi Kilisto lulau mino edonibo mona li auba i ledaibo we, ido yá nowala wili ledaibo we ya

Goti eimola ne. ²²Emokafo eimola fefelumala o ledaibo ne. Ido aliga lumunaibo idafa yauti homu apito lumibo idafa ya eimola Weuna luteu molo ledaibo, ya feito idafawa muki lumunogolaiye, loti holinigilae, loto luteu molo ledaibo ne.

²³Ena Goti weune-lune-hane wa ned-ofefe libo we nomunalo ya ha ona me ya lobinogolowe. Holilo. Hemotina hena naba-naba holitanae, loto hemotinaloka Kolinti numudo ya hofa liwila oto ámowe. ²⁴Feto lobo ya hemotina holi hikitina ya hiyabala we naba ya minone, loto ladámowe. E'e, holi hikitina yakafo li auba i betiyageto auba iti sinoi minae, loto holiyoboma nenako, yagunu dowo loti holinae, loto hemotinagi maina emo ononala liyonibo wenina minone, loto lowe.

2 Feito ya hofa hena holitanune, loto liwilato hemotinaloka ámanogolowe, loto lune-haneu auba ito holiyowe. ²Moda holiyafe? Nemo ha hena binobo ya hemakafo lune-hane li dowo lo nedanaibo ne? Hemotina hena li biyotoma ya igaidana oti liwila oti lune-hane li dowo lo nedanae? ³Feito ya hemotina ake i numunabo wenina minafa, ido hemotinaloka loto hena holitanowe, loto homu lufuwa i fulo betiyobo ya nemo idafa magunu dowo loto holinobo ya hemotinagi maina dowo loti holinabo ne, loto hemotinagunu auba ito holiyobo nenako, yagunu lufuwawa ya i fulo betiyobo ne. ⁴Moda holiyafe? Homu lufuwa i fulo betiyobo ya lune-hane hena oto ogofu naba-naba holito, hufu obo nomune nowala naba-naba lumito lufuwawa ya iyobo ne. Feito iyobo ya hemotina hitoti hena holinae, loto iyámowe. E'e, hemotina lune-hane naba-naba biyobo mona ya holifefe loti holinae, loto lufuwawa ya i fulo betiyobo ne.

Lifima mino edaibo we lifimala ya hilili o edalo, loto lobibo ha

⁵Feito nefa, ido wewa mona li hopaitaibo ya nemoko hena nomámiye. E'e, hemotina muki yagi henawa maleka bima ne. Ido maleka ne, lobo ya ha auba ito lotanowe, loto aifa henawa maleka bibo ne, loto lowe. ⁶Ido hemotina maleka muki ya lifima ha lomuwonibo ya moda ne, loti ⁷onesa ya wewa lula-halau hena naba-naba fulito u hopa otanaiye, loti lifima hawa hilili o edoti, ido li auba i edanabo, ya moda dowo minanogolaiye. ⁸Yagunu ya hemotina lutina-hatina muwabo mona ya ilibilo, loto hatina lito lobiyowe. ⁹Feto homu lufuwa i fulo betiyobo yama hemotina hawa muki ya holiti meyalo molanafemo, ido molámana, loto hemotinagunu holifefe loto holinowe, loto homu lufuwa ya i fulo betiyobo ne.

¹⁰⁻¹¹Ena hemotina ya we ma lifimala hilili o edanabo ya nemogi ya hilili o edanobo ne. Moda holiyafe? Satani hala kibo mona ya moda holi minoninako, yagunu li yoima o ledotanaie, loto wenina lifimatina hilili o betiyobo ya hemotinagunu holito ya Kilisto nomunalo ya lifimatina hilili o betiyobo ne.

Polokafo Taitusi monito witala aibo ha

¹²Ena Tolowasi numudo lo fedoto ya Kilisto hala ukuwa dowo lo oloto molanowe, loto holiyobo ya Wenabakafo hanu si nedaifa, ¹³ido mono hounanefo Taitusi ya monito witala ofa, hemotinalokati liwila oto ámibo yagunu weuneu ya you amena minámito, moda unogolowe, minalo, loto lobito fulo betitoto monimo uto Masedonia ebalo ya owe.

Kilisto hala ukuwa ya ladanuwa aibo ha

¹⁴Ido Kilisto lulau mino edonibo yagunu Gotikafo eimola aubala mino ledaito, idafa-adafa muki li yoima edanubo hanulalo ya lilimito u-u aito, wenina eba negu-negu ya lemodokati hala ukuwa holiti eimola ladanuwala holinabo mona li oloto pibo we ya dowae naba-naba lomuwo. ¹⁵Aya yagunu holilo. Wenina maleka li nomudina waibo wenina, ido maleka u hopa unabo wenina, muki hiyatinau yau hala ukuwa lo oloto molonibo, ya Kilisto ladanuwala aibo idafa, Gotikafo dowa loto holibo idafa ya minone. ¹⁶Moda holiyafe? Wenina maleka fulinabo hanudo minabo yagunu hawa ukuwa ladanuwa holiyabo ya fulinabo monawa ya li oloto pi beti ne. Ido maleka hofawa minowa-minowa anabo hanudo minabo yagunu hawa ukuwa ladanuwa holiyabo ya hofawa minanabo monawa ya li oloto pi beti ne. Yagunu hemakafo ononawa ya ogofuto linaie? ¹⁷Hemotina ya moda wa ledofefe loti wa ledo minae. Wenina muki Goti halalo yati ya hefana-huwamena linune, loti ononawa liyabo yaidana oto liyámone. E'e, lemo ya Goti nomunalo Kilisto lulau mino edoto weude-lute-hate hiluwa loto minionigu yauti Gotidokati ha lo oloto ya molone.

Gotigi hutifina ledaibo ha hofawa lo oloto molabo ha

3Ena lemo hulite hofa apito li faka lannune, loto lobe? Ido lemo ya wenina maleka yamaidana oto mono ononate ido monate yagunu ya masi ha lufuwa iti lomabo ya lito oto hemotina binube? Ido hemotina yasi lufuwa yaidana iti lemo adelo li faka lanabo nefe? ²E'e, lemo mono ononate monawa li

oloto pibo lufuwate weude-lute-hateu nebo lufuwa ya hemotina ya minae. Feto fe minabo yagunu wenina muki yasi hemotina monatina ya lufuwa yamaidana aito wati wafefe loti holiyabo ne. ³Feto feyabo ya lemo ononate yagunu lufuwa idafa ma Kilistodokati aibo yaidana oto hemotina ya eikawa fiti minae. Aya lufuwawa ya yá nowalagunu iyámiye. E'e, hofawa minowa-minowa oto nebo we Goti Weunakafo iye. Ido hefana hatapalo ya lufuwa iyámiye. E'e, wenina weudina-lutinau yau ya iye.

⁴Feto lonibo ya moda Kilistodokati Goti onobalalo holi hikito muto ya lone. ⁵Feto loto loba, ido ononawa ya leimokafo ogofuto liyone, loto holinubo ya ma minámiye. E'e, onona ma ogofuto linubo ya moda Gotikafo li auba i ledanaibo yako ogofuto linubo ne.

⁶Ido emokafo moda emogi hutifina ledaibo mona hofawa ononala ya ogofuti linabo ne, loto li auba i ledaibo ya lo molaibo ha lufuwa iyagu yauti ma minámiye. E'e, moda Weunadokati ya ne. Moda holiyafe? Lo molaibo ha lufuwa iyabo yakafo wenina hofa beti fuli-fuli aifa, ido Weunakafo ya li nomude wa ne.

⁷Ena lo molaibo ha, hefana hatapalo lufuwa ibo ha, wenina hofa beti fuli-fuli aibo ha ononala ya moda lame-nagi aito, ya Mosese hola-wela lamena naba aito, Isilaeli wenina yasi holau ya ogofuti wenu wa edámabo ne. Ido aya lamenawa ya hamena founa efomako minoto fiye. ⁸Ido Weuna ononala lame-nala yamo li fulo edoto lamena naba-naba ona aibo ne, loti holiyámafe?

⁹Aya yagunu holilo. Lifima li lumibo ha ononala ya lame-nagi aiboma nenako, yagunu monatina fefe libo ne, loto lo ledaibo ha ononala yakafo li fulo edoto lamena naba-naba ona hula ne. ¹⁰Feto aya lamenawa naba-naba yakafo homu idafa lamena ya li yoima o edoto

lamena ona feke loto linako, yagunu homu idafa lamenala ya ma wa edá-manogolone.¹¹ Moda holiyafe? Hamena fouma efomako minoto fibo monawa ya lamenagi aima nefa, ido minowa-minowa oto minanaibo monawa yakafo li yoima o edoto lamenala naba-naba ona hula ne.

¹²Aya yagunu holito hiyaba oto minoninako, yagunu aubafofo loto hawa lo oloto molo-molo one.¹³ Mosese mona molaibo yaidana oto molámone. Emodoka ya lamena hamena fouma efomako minoto finaibo mona ya Isilaeli wenina wenu wa edotanae, loto lafo-lafogunu hola-wela li faluku aibo ne.¹⁴ Feto feyaibo nefa, ido aya weninawa lutina-hatina nomuna likainako, yagunu aidenati Gotigi hutifina betibo ha lilau yauti hito-hito abo, ya faluku oto nebo monawa, holifefe ladámabo mona ya mino betimo uto uto, onesa me yagi moda ayaidanako oto mino betibo ne. Moda holiyafe? Kilisto lulau mino edanabo yako li oloto pi binaibo ne.¹⁵ Feito nefa, ido aidenati Mosese hala lufuwa hito-hito abo hamenalo ya weudina-lutina-hatina li faluku betibo minomo uwabo, ya eletifo yagi moda ayaidana oti minae.¹⁶ Feto o minafa, ido maleka ya weudina li elepa iti Wenabadoka abo, li faluku aibo monawa ya li fulo betito, li oloto pi bi-bi aiye.

¹⁷Ena Wenabawa ya Weuna ya ne. Ido Wenaba Weuna nedo, yalo ya wina oto, olotoko minanubo mona ya ne.¹⁸ Feito leimo muki ya hote-wete li faluku ámageto minonibo, ya wenina noku hamamudina nebo yamaidana oto Wenaba lamenala yakafo lamena o ledoledo aibo, ya aya Weuna nebo we Wena-balokati ya eimola fefelumala buli ledoledo aibo, aya lamenalawa yakafo mino

ledaibo ya u naba-naba uto minomo unaibo ne.

Lamena o ledaibo mona ya luteu molaibo ha

4 Feito ya Gotikafo milumate holito aya ononawa luminako, yagunu hena holito lumu fou ladámonibo ne.² E'e, wenina utinalo holinabo mona faluku oto nebo mona muki ya moda mete mutone. Wenina hotina i-i abo monalo ya moniyámone. Ido Goti hala ya li hopaitámone. E'e, ha ona hula ya wenina muki nomudinalo lo oloto molonibo, ya moda Goti onobalalo onona lito ido mona molonibo ya wafefe loti lutinau moda holifefe loti holinae, loto feto fe minone.

³Feito minoba, ido lo oloto molonibo hawa ukuwa dowá ya faluku oto nefe? U hopa unabo wenina holiyato ya moda faluku oto nebo ne.⁴ Feto feyabo weninawa ya hawa ukuwa dowá lamena o betiyageto ya Goti fefelumala ona nebo we Kilisto lamenala wa edotanae, loto onesa me ya mikaloka wenina gotitina Satani yakafo holi hiki ladámabo wenina lutina-hatina nomuna ya li liko betibo ne.

⁵Moda holiyafe? Leimo hate ukute ya lo oloto molámone. E'e, Kilisto Yesu ya Wenaba ne, loto, ido lemo ya Yesu yagunu holito hemotina houba-nabatina wenina ya minone, loto lo oloto molo-molo o minone.⁶ Aya yagunu holilo. Gotikafo aidena monau yoima ya midipu igu ya lamena anaiye, loto li oloto píbo we emo eimola yakafo Kilisto hola-welalo ya Goti lamenala wafefe loti holinae, loto weude-luteu lamena o ledaibo ne.

⁷Feito nefa, ido aya auba naba-naba ona hula ya leimo aubate minámiye. E'e, moda Goti aubala ne, loti holifefe lanae, loto idafawa dowá ona lumibo ya wen-

ina idafatina dowa haba masa lulau molabo yaidana oto luteu ya liyonibo ne.

⁸Muki ebau moniyonibo ya hena naba mona-mona yakafo mi i ledanowe, loto lo fedo lumu-lumu aifa, li hopa o ledámibo ne. Ido hate kifefe lanubo hanute ya hu ledanowe, loto lo fedo lumito hate abi ki-ki oba, ido hate ya u hopa aguwámibo ne. ⁹Ido wenina muki yasi li hopa o ledanune, loti heni-heni ledafa, ido Metefo ya fulo ledámibo ne. Ido hofu ledofu fulinune, loti hofu ledato lumu fou lo-lo oba, moda fuliyá-monibo ne. ¹⁰Yesu hofawa minowa-minowa aibo monala ya lemo utelo oloto pinaiye, loto hamena-hamena ya Yesu hofu fuliyabo yamaidana oti lemo yagi hofu ledofu fulinune, loti fe-fe abo monawa ya utelo li mofuto moni-moni o minone.

¹¹Moda holiyafe? Yesu hofawa minowa-minowa aibo monala ya lemo ute me ya fulinaibo utelo ya oloto pinaiye, loto lemo hofawa minonibo wenina ya hamena-hamena Yesu yagunu oto fulinubo monawa fedo lumu-lumu aiye. ¹²Feito ya fulinubo monawa yakafo lemodoka ononala li-li o nefa, ido hemotinaloka ya hofawa minowa-minowa anabo monawa yakafo ononala li-li o ne.

¹³Ena ha me ya holilo.

Holi hikito umobo yagunu lo oloto molowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 116:10) nebo yamaidana oto leimo holi hikitonibo wenina yagi moda holi hikito munonibo yagunu lo oloto molo-molo o minone. ¹⁴Feto loto lo oloto molonibo, ya Wenaba Yesu li sinoi edaibo we yakafo leimo yagi ayaidana oto Yesugi maina li sinoi ledoto, ya hemotinagi maina lilim-ito eimola nedo ya yonogolaiye, loto holito ya lo oloto molo-molo o minone.

¹⁵Feito ya emo aifa li dowa lo ledaibo monala ya wenina naba-naba abi oto

mino betiyageto ya u naba-naba unai-boma nenako, yagunu dowae naba-naba loti ebola lomumo uti uti Goti huliya li faka lo-lo anae, loto hemotinagunu holito ya idafa-adafawa muki li oloto pi lumibo ne.

Holi hikitonibo mona yakafo auba i ledaibo ha

¹⁶Aya yagunu ya lumu fou ladá-monibo ne. Ido ute ya moda u hopa unowe, loto fe-fe aifa, feyámoto weudelute-hate moda hamena-hamena li hofawa o ledo-ledo aibo ne. ¹⁷Moda holiyafe? Onesa meleka ya hena holiyonibo mona ya aifa idafa hamena fouma efomako minoto hulanaibo hena ya ononala limo uto, moda ekeni lamena dowa idafa ona hula lifefe lo ledo nebo yakafo henawa onesa me ya holiyonibo ya li fulo edoto u naba-naba limo uto minowa-minowa oto minanogolaiye. ¹⁸Feito ya idafa-adafawa onesa meleka wa onibo idafa yagunu metolito holiyámoto minone. E'e, wa edámonibo idafa yagunuko metolito holito ya minone. Moda holiyafe? Onesa meleka wa onibo idafa ya hamena fouma efomako minoto hulanogolaiya, ido wa edámonibo idafa ya moda minowa-minowa oto minanogolaiye.

5 Feto lemo mikaloka ute ya seli numuna yaidana oto fulito lilitagetoma, ya Gotikafo okulumau minowa-minowa oto minanaibo numuna, wenina adinagunu lifefe ladámabo numuna li oloto pi ledaibo ne, loto holifele lo minone. ²Aya yagunu ya onesa me ya minonibo ya okulumauti numunate ya holuto inune, loto auba ito holito ya holikinaliki loto minone. ³Feito holuto iyogeto weude ya apako minámanaiye.

⁴Moda holiyafe? Lemo onesa me ya seli numugu aifa minoto ya hena holito holiki-naliki lo minone. Feto feyonibo ya aya ute li fulitanune, loto holiyámone.

E'e, moda hofawa minowa-minowa oto minanubo mona yakafo fulito lilitibo idafawa ya mikiliyageto okulumau ute linune, loto holiyone. ⁵Ena Goti eimola yakafo aya idafawa ya linae, loto li oloto pi ledaibo ne. Ido moda ona binowe, loto lilibito Weuna ya li homu moloto lumibo ne.

⁶Yagunu ya hamena-hamena dow a loto holito auba ito mino-mino one. Feto feyonibo ya moda ute me ya mikaloka numunate yaidana oto neto yau minonibo hamenalo ya numunate ona Wenabadoka nebo yau minámone, loto holifefe lone. ⁷Feito ya holi hikito muwonibo monalo yaloko moda moni-moni o minone. Nomudekafo wa onibo monalo ya moniyámone. ⁸Aya yagunu ya moda dow a loto holito auba ito minone. Ido onesa feto-namato ya ute mikaloka numunateu yati uto numunate ona yau yoto Wenabagi maina minonibo neko moda dow a ladi ne, loto holiyone.

⁹Feito ya ute meleka aifa minanubemo, ido fulitoto unube? Moda eimola ona dow a loto holinaibo mona yako molanune, loto auba ito holito ayalo yako moni-moni o minone.

¹⁰Moda holiyafe? Leimo muki ya Kilisto li halo molo ledanaibo folomolalo ya li sinoi ledanaibo ne. Ayalo ya mikaloka uteu minonibo hamenalo ya mona dow a molobe? Ido aifa mona, nosámibo mona molobe? Mona yaidana-meidana molonido, ayalo ya lifima fefe lotoko liwila oto linigilae, loto li sinoi ledanaibo ne.

Kilisto holi hikito muti Gotidoka liwila alo, loto lobibo ha

¹¹Feito ya Wenaba holiya holiyonibo mona ya holifefe lo minoninako, yagunu wenina hatina lito ha lobi-lobi one. Feto fe minonibo ya moda Goti onobalalo oloto minone. Ido hemotina nomudinalo yagi monate moda oloto ne,

loto lutinau holi minae, loto holiyowe. ¹²Feto lonibo ya hofa leimo hulite li faka loto lobinune, loto ladámone. E'e, wenina masi etuwako wabo idafa yagunuko holiti eimotina hulitina li faka lo minafa, ido hula lulau nebo yagunu holiyámabo wenina ya hemotina yasi ha liwila oti luwate lobinabo ha ma lobinune, loto feto loto lo minone. ¹³Moda holiyafe? Lemo ya nei-nei fiyonibo neko, ya moda Goti yagunuko holito ya aifa moladi ne. Ido hate-manade fefe loto nebo, ya moda hemotina yagunu holito ya feto fe minone.

¹⁴Aya yagunu holilo. Kilisto lula-hala lumibo mona yakafo ika o ledoto luteu yau ononawa auba ito lito ya feto loto holiyone: We mako yakafo wenina muki yagunu holito fulinako, yagunu weninawa muki ya moda fuliyaboidana aiye, loto holiyone. ¹⁵Feito wenina muki yagunu holito fulibo, ya hofawa minabo wenina ya hofa eimotinagunu holiti moniyámanae, loto fuliye. Moda wewa leimotegunu holito fulitoto hofa liwila oto sinoibo wewa yagunu holiti moninabo ne, loto wenina muki yagunu holito fuliye.

¹⁶Feito leimo ya onesa melekati ya wenina ma wa betinubo ya mikaloka mona moloto wa betiyámanubo ne. E'e, homu ya Kilisto yagi wa edonibo ya mikaloka mona moloto wa edoba, ido onesa melekati ya feto wa edámone. ¹⁷Yagunu hatina kifefe loti holilo. Kilisto lulau mino edabo wenina ya hofawa eito li oloto pi betiye. Homu idafa lila ya moda hulito, ido idafa-adafa muki ya hofawa ne.

¹⁸Ido aya idafa-adafa muki-muki ya moda Gotidokati ne. Emogi lemogi uwolafo-uwolafo minonibo mona yama Kilistokafo hilili o ledoto, liwila oto li eimoladoka o ledaibo ne. Feto fe ledoto ya aya ha, liwila oto li eimoladoka o ledaibo hawa ya wenina muki lobilo,

loto ononawa ya lemo adeu molaibo ne.
¹⁹Aya hawa ya feito ne: Goti ya Kilisto lulau mino edaibo ya mikaloka wenina uwolafo minabo monatina hilili o betito liwila oto li eimoladoka o betibo ne. Feto fe betito ya nosámibo monatina lifimawa biyámoto, ido aya hawa, liwila oto li eimoladoka o betibo hawa ya lobilo, lote ononawa ya lemo adeu molaibo ne.

²⁰Aya yagunu ya Kilisto welaloti ya hala ukuwa lito moniyonibo wenina ya minone. Feto fe minonibo, ya Gotikafo hatina lito auba ito ika o betinowe, lote lemo weteu yau minoto lobibo yamaidana oto Kilisto welaloti hatina lito ya Gotidoka liwila alo, lote auba ito lobiyone. ²¹Emo ya nosámibo mona ma molámifa, ido Gotikafo lemogunu holito ya emo lulau mino edonibo yagunu Goti monala fefe libo ya li lemodoka mofu ledanowe, lote nosámibo monate lifimawa muki li emodoka mofu edaiye.

Aposolo onona liyabo we ya ha hena naba li mofuwabo ha

6 Lemo ya Gotigi onona maina lito hemotina ya hatina lito feto lote lobiyone: Goti aifa li dowalo ledaibo monala litabo ya u aifa idafaidana oto li hopaitotanune, loti wati lilo, lote auba ito lobiyone. ²Moda holiyafe? Emokafo feto libo,

Lune-hane dowalo libo hamenalo ya halanibo moda holiyowe. Ido nomuga wa obo hamenalo ya moda agalo li fakalowe,

lote ha mono lufuwau (Ais 49:8) ya nebo ne. Yagunu holilo. Onesa me ya modalula-hala dowalo libo hamena ona ya ne. Moda holiyafe? Onesa me ya moda li nomuga waibo hamena ya ne.

³Lemo ya wenina masi mono ononate yagunu ha nosámibo lotanae, lote ya uteba inabo mona mako ma molámonibo ne. ⁴E'e, Goti houba-naba o

edonibo monalo ya monimo uto aya monawa yako itibi-itibi o minone.

Feito ya ha hena eito-eito lo fedigu yau aubafofo lote minoto ya houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. Ido hena mona-mona fedo lumigu, ido ha mamoka ika oka-waka o ledaigu, ido ha mamona nala i hiki lo ledaigu yau houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. ⁵Ido hamena-hamena hofoledoti, nala i ledoti, ika oka-waka o ledagu yau houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. Ido onona ya hosa fito li minoto, uwo yagi unámoto Metefo lomutoko minoto, inagunu yagi fulito mino-mino onibo ya houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. ⁶Ido weude-lute-hate hiluwa lotoko minoto, hate-manade holifefe lote minoto, lute-hate you lote minoto, wenina li dowalo beti-beti onibo yagi ya houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. Ido Weuna Fele lulau mino edoto, lute-hate ona hula bito, ⁷ha ona hula lo oloto molonibo, ido Goti aubalo mino ledaibo yagi ya houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. Ido ile-himi yaidana oto ya fefe libo mona ya ade onalekagi adawalekagi li hikito minonibo mona yagi ya houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone.

⁸Ido wenina maleka yasi hulite li fakalo-lo afa, maleka yasi hulite li yoima o ledo-ledo ae. Ido wenina maleka yasi ha nosámibo lo ledo-ledo afa, maleka yasi ha dowalo ledo-ledo ae. Aya mona muki molo ledagu yau Goti houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone. Ido wenina masi wa ledoti ya hotina iyabo wenina minae, loti wa ledafa, lemo ya mona ona hulako molonibo wenina ya minone. ⁹Ido lemo ya aifa wenina, wa ledámanabo wenina yaidana oto ya minoba, wenina naba-naba moda wa ledofefe lo minae. Ido fulinigilabo wenina yaidana oto ya minoba, hofawa mino-

mino one. Ido Gotikafo monate lifefe lo ledanowe, loto hofo ledo nefa, ido hofo ledo fuliyámibo ne. ¹⁰Ido hena ha naba fedo lumu-lumu aifa, lute-hateu ya moda hamena-hamena ake i-i minone. Ido idafa wa námabo wenina yaidana oto ya minoba, wenina naba-naba mona dowa wa nanabo mona ya api itibi-itibi o minone. Ido idafa hefola magi wa námoba, idafa-adafa muki aifa li minone. Aya mona-fana muki molonibo ya Goti houba-naba o edonibo monawa ya itibi minone.

¹¹Aiyo, hemotina Kolinti weninao, lemo hemotina ya lute-hate naba-naba bito, ya weteuti ha ma mi ito ladámoto muki ya lo oloto biyone. ¹²Lemo ya lute-hateu ya hanu hu betiyámoba, hemotina heimotina lutina-hatinau ya hanu hu minae. ¹³Yagunu ya hemotina olufone-mota yaidana oto ha me ya lobiyowe. Holilo. Lemo weude-lute-hate naba-naba biyonibo yaidana oti hemotina ya weudina-lutina-hatina naba-naba liwila oti molo lemodoka italo.

Leimo ya Goti fele numunala ya minone, loto libo ha

¹⁴Hemotina ya Goti holi hikito umámabo wenina yagi hopa houna iti maina keloti moniyámilo. Moda holiyafe? Fefe libo mona yakafo igaidana oto lo molaibo ha metina muwabo mona yagi houna inaibo ne? Ido ho midipu ibo yagi ido ho lamena aibo yagi igaidana oti hutifina anaibo ne? ¹⁵Ido Kilistote ido nosámibo we naba Beliyalite ya igaidana oti lutina mako molanaibo ne? Ido Goti holi hikito muwabo wenina yagi ido holi hikito umámabo wenina yagi monatina ya igaidana oti mako molanabo ne? ¹⁶Ido Goti fele numunala yagi ido holofa hifena-lusa idafa-adafa yagi igaidana oto li makoitanubo ne? Moda holiyafe? Leimo ya Goti hofawa

mino-mino aibo we fele numunala ya minone. Feito ya Goti eimolakafo feti libo,

Nemo ya hiyatinau ya minoto, emotinagi maina moninogolowe. Emotina Gotitina ya minoto, ido nemo weni-nane ya minanigilae,

loto ha mono lufuwau (Wkp 26:11-12, Ese 37:27, Jer 32:38) ya nebo ne. ¹⁷Aya yagunu ya Wenabakafo ha ma feti libo, Emotina hiyatinau yauti uti fele eito ya minalo. Fuma ibo idafa ya ma liyámilo. (Ais 52:11) Ido nemo ya hemotinagi houna inogolowe. (Ese 20:41) ¹⁸Nemo ya Metinafo minoto, ido hemotina ya neimo hipane olune minanigilae, loto Wenaba auba yawala yakafo feti libo ne. (2 Sml 7:14, 7:8)

7 Aiyo, lune-hane biyobo weninane-motao, hawa lo molo ledaima nenako, loto yagunu ute-weude li fuma in-aibo mona muki ya hilili oto Goti holiya holito fele hiluwa libo monalo yako fefe loto meyalo molokelo.

Polokafo Kolinti wenina yagunu dowa loto holibo ha

²Lutina-hatinau yau eba ma lumilo. Lemo ya wenina makoti magi li nosámibo o betiyámonima ne. Ido makoti magi li hopa o betiyámonima ne. Ido makoti magi idafa-adafala ma ipoto linune, loto hotina iyámonima ne. ³Feti lobo ya ha nosámibo fi binowe, loto ladámowe. E'e, lemo moda hemotinagi maina fulinune, loto ido hofawa minanune, loto lute-weude naba-naba biyone, loto homu lobitobo moda holitaboma ne. ⁴Hemotina yagunu holiyobo ya moda auba ito dowa loto holito ebolina naba-naba lo minowe. Hena naba fedo lumigu yau hemotinagunu holiyobo mona yakafo lune-hane li you loto mino

faitoto sinoito ake naba-naba iyobo ya huladámanogolaiye.

⁵Moda holiyafe? Lemo ya Masedonia ebato lo fedonibo hamenalo ya ute amena moloto ma minámone. E'e, ha hena mona-mona ya fedo lumibo ya wenina maleka yasi moliya fi lomato, ido luteu ya hate abi ki minone. ⁶Feto minoba, ido hena holiyabo wenina li you lo beti-beti aibo we Goti yakafo Taitusi ilifito lemodoka loto minoto ya li you lo ledaiye. ⁷Ido emo ya loto mino ledaibo yagunu dowa loto holiyonibo yako minámiye. E'e, hemotina yagunu emo lula-hala li you lo edaibo hawa yagi lito loto lolumido ya Gotikafo lute-hate li you lo ledaiye. Hawa ya fetu loto lolumibo, Heimotina yasi nemogunu auba iti holiyabo ha, ido lutina-hatinau naba-naba holiti hufo nama o minabo ha, ido hemotinagi nemogi lute-hate makoko moloto minanune, loti auba iti holiyabo ha ya lonumito, holiyobo ya lune-hane ake naba-naba ito yoto holiyobo ne.

⁸Yagunu holilo. Homu ya lufuwa i fulu betiyobo yakafo hemotina li miluma holi bibo, ya aya yagunu nemo lune-hane moda dowa liye. Homu ya lune-haneu miluma holiyobo nefa, ido onesa me ya fetu loto holiyowe: Aya lufuwa yakafo hamena fouma efomako li miluma holi bifa, ⁹ido onesa me ya moda dowa loto holiyobo ya hemotina miluma holiyabo yagunu minámiye. E'e, milumawa holiyabo mona yakafo li lutina-hatina elepa i betibo yagunu dowa loto holiyobo ne. Moda holiyafe? Gotikafo dowa loto holibo monalo ya moloti milumawa holiyaboma nenako, yagunu lemo li hopa o betinubo ma minámiye. ¹⁰Yagunu holilo. Gotikafo dowa loto holibo monalo moloto miluma holinubo mona yakafo lute-hate li elepa inubo mona ya li oloto pi ledoleo o ne. Ido aya yagunu li nomude waima nenako, lute-hateu

hena holiyámanubo ne. Fetu nefa, ido mikalokatiko miluma holiyonibo mona yakafo u hopa unubo mona li oloto pi ledoleo o ne.

¹¹Moda holiyafe? Aya monawa Gotikafo dowa loto holibo monalo moloti miluma holiyabo monawa yakafo hemotinaloka ilawa hulawa li oloto pi betibo ya fetu loti holilo: Ayalo ya moda auba iti holimo uti ya nosámibo mona yagunu lonibo ha ya lifefe lanune, loti onona auba iti liti, ido mona nosámibo hiyatinau nebo yagunu auba iti hanu biti, ido lifima mino ledotanaiye, loti holi naba-naba holiti, ido lemo hofa wa ledanune, loti lutina-hatinau naba-naba holiti, ido mona nosámibo molaibo we ya lifima auba iti liwila oti li muti, ya feti aya hawa ya lifefe labo yagunu hemotinaloka henawa ma minámiye, loto li oloto pi betibo ne.

¹²Fetu homu ya lufuwa i fulu betiyobo ya wewa mona nosámibo molaibo yagunuko lufuwa ya i fulu betiyámowe. Ido wewa li nosámibo o betibo wenina yagunugiko lufuwa ya i fulu betiyámowe. E'e, moda hemotina yasi eimotina monatina lemogunu auba iti holiyabo monawa ya moda oloto piyageto Goti onobalalo moda holifefe lanigilae, loto aya yagunu lufuwa ya i fulu betiyobo ne. ¹³Yagunu ya lute-hate li you lo ledotaima ne.

Ido lemo lute-hate li you lo ledaibo yako minámiye. E'e, hemotina muki yasi Taitusi weuna-lula-hala amena molaibo mona molo muwabo yamagunu lula-hala ake ibo mona ya wato lemo lute-hate yagi ake naba-naba iye. ¹⁴Moda holiyafe? Nemo homu ya hemotina ebolina ya Taitusi lomuwoho halo ya moda unelo holiyámobo ne. E'e, hemotina lobiyonibo ha muki ya moda ona hula neboma ya moda ayaidana oto Taitusi onobalalo ebolina lonibo

hawa ona hula nebo monawa moda oloto pito ne. ¹⁵Ido emokafo hemotina hala ki bibo ya hemotina hiyatinau nebo hamenalo ya hemotina muki holi holiti utina ololo aito emogi houna iti welalo hololabo mona yamagunu hala kito ya moda lula-hala naba-naba bibo ne. ¹⁶Ena idafa-adafa muki moda lifefe lanigilae, loto hemotinagunu auba ito dowo lotoko holiyobo yagunu lune-haneu ya ake i minowe.

**Yelusalemu mono wenina
adina li faka lo betiyabo ha**

8Ena mono weninane-motao, Masedonia ebalo numudo-namado monolo nuba o-o abo wenina ya Goti aifa li dowo lo ledaibo monala bibo yagunu lobinogolone. Holilo. ²Aya weninawa ya hena naba-naba fedo bito hepa molo bifa, ido ayalo ya lutina-hatinau dowo loti naba holi-holi o minae. Ido aya hamenalo yagi idafa ma wa námoti ona futuwako minafa, ido ayalo ya mono wenina malekagunu ya holiti adina li faka lanune, loti idafa-adafa hefana-afana naba-naba li nuba o-o ae. ³Feto feyabo ya moda ogofuti binado nebo yako biyámae. E'e, ogofuti binabo nedo ya hofa magi mulalo-mulalo moloti li nuba o-o abo ne. Nemo moda watoto ya lo oloto molowe. Feto feyabo ya eimotina lutina-hatinau dowo loti holiyadoti ya feti feyae. ⁴Feto ya mono wenina maleka yasi fele weninawa ya adina li faka labo wenina yagi houna ito maina aifa li dowo lo betinune, loti aubafofo loti hate fiti wako lo ledabo ne. ⁵Lemo ya idafa ma aifa binae, loto hate kiyonibo nefa, ido emotina yasi aya hate kiyonibo mona ya li fuloti, homu eimotina utina-weudina-lutina-hatina muki ya Wenaba muti, ido yaloti ya Goti hala dowo kibo monalo meyalo moloti ya lemogi maina lomae.

⁶Yagunu lemo Taitusi hala liyonibo ya emokafo aya aifa li dowo lo ledaibo ononawa ya hemotinaloka homu apito li oloto pibo yamaidana oto onesa me yagi ononawa ya moda li hulanane, loto auba ito lomuwo. ⁷Feto ya hemotina holi hikitabo, ido lo oloto molabo, ido ha holifefe labo, ido auba iti holiyabo, ido lutina-hatina lemogi hutifina ledabo, yaleka mona muki ya hemotina auba iti molo minabo ya moda ayaidana oti mono wenina adina li faka loti aifa li dowo lo betinabo monawa yagi auba iti molalo.

⁸Feto lobiyobo ya moda lo molo betiyowe, loto ladámowe. E'e, hemotina lutina-hatina biyabo monatina ona hula moda lilibinae, loto mono wenina maleka auba iti holiyabo monatina yakafo hemotina monatina hepa molo edanaiye, loto lowe. ⁹Yagunu holilo. Wenaba Yesu Kilisto aifa li dowo lo ledaibo monala ya hemotina moda holi minae. Emo ya idafa-adafa muki wa naifa, ido hemotinagunu holito idafa-adafawa muki fulitoto aifa we bulibo, ya hemotina ya idafa wa nabo wenina buli betinowe, loto u aifa we buliye.

¹⁰Ido onesa me ya mono wenina malekaloka adina li faka lo betinabo monawa yagunu ha ma lobinowe. Ya holiti meyalo molanabo ya moda u fefe lanaiye. Hemotina homu melege malomati ya monawa apiti molabo ya mako minámiye. Moda u homu moloti monawa molanune, loti lutina-hatinau dowo loti holiyabo wenina ya hemotina ya minae. ¹¹Aya yagunu onesa me yagi moda feti feyanune, loti auba iti holiyabo monawa molabo yamaidana oti moda hulawa oloto pi hulanaiye, loti idafatina adinau li minagu yauti moda binabo monawa ya molo hulilo. ¹²Moda holiyafe? We makafo idafa binowe, loto holinaibo, ya Gotikafo idafala

mino edaibo ya wa hulinako, yagunu ogofuto binaibo ya moda dowa wanogolaiye. Ido mino edámanaibo idafa yagunu ha ma minámanaibo ne.

¹³Feto loto lobiyobo ya moda wenina malekaloka li you lo betiyogeto, ido hemotina ya hena holinae, loto ladámowe. E'e, moda maina ayaidanako oti mino holinabo ne, loto lowe. ¹⁴Feto onesa me ya hemotina idafa-adafa wa nado ya hona moloti wenina idafatina minámibo wenina binabo, ido hamena malo ya emotina idafa-adafa wa nanado ya hona moloti hemotina wita anabo idafa ma li oloto pi betiyato, ya moda maina ayaidanako oti mino holinabo ne.

¹⁵Aya yagunu ya ha ma fetolibo, Wetina-idafa huliya mana ya naba li nuba-nuba oti moniyabo wenina yasi hefa idafa holiyámabo ne. Ido hefola li nuba abo wenina yasi magunu wita ámae. Moda ogofuto ne, loto ha mono lufuwau (Kis 16:18) ya nebo ne.

Mono onona li-li abo we ma Kolinti numudoka anabo ha

¹⁶Ena Gotikafo Taitusi lula-halau onona lito emo ya nemo yaidana oto hemotinagunu auba ito holibo yagunu dowae, lalowe, loto Goti lomuwokele. ¹⁷Moda holiyafe? Taitusi hala liyonibo ha ya moda holito meyalo molanowe, loto holibo yako minámiye. E'e, eimola lula-halau yau auba ito hemotinaloka unowe, loto dowa loto holibo ne.

¹⁸Ido mono hounatefo we ma ya emogi maina li keloto idipi molonibo we ya numudo-numudo mono wenina mau minabo ya hawa ukuwa dowa lo oloto molabo onodo ya huliya nebo we ya ne. ¹⁹Ena yako minámiye. Wenina adina li faka lanubo aifa li dowa lo ledaibo ononawa liyonibo yakafo Wenaba eimola huliya li faka lanaiye, loto, ido lemo auba ito holiyonibo mona

yagi itibinaiyé, loto ononawa liyonido ya aya wewa ya lemogi maina monito ade li faka lanaiye, loti numudo-numudo mono wenina mau minabo yasi wa molabo we ya ne. ²⁰Feto ya mono wenina adina li faka lanubo idafawa nabababa ya lemo li nuba oto lito uto binubo ononawa ya li hopaitae, loti wenina masi lo ledotanae, loto wewa Taitusigi maina ilifi molone. ²¹Feto feyonibo ya moda mona fefe libo molonibo mona ya Wenaba yako wafefe lanaiye, loto minámiye. E'e, wenina yagi monate wafefe loti holinae, loto hate kito wewa yagi ilifi molone.

²²Ido mono hounatefo we ma ya wewa loiti yagi maina ilifi molone. Wewa ya hamena-hamena mono onona eito-eito hepa molo muwonido ya muki ogofuto aubafofo loto li holibo we ya ne, loto wa edone. Ido onesa meleka ya hemotinagunu dowa loto holito homu onona libo yama li fulo edoto auba nabababa ito li holibo ne.

²³Ena Taitusi ya mono onona maina liyoibo hounanefo ya hemotina hiyatinau yau li-li aibo we ya ne, loti holilo. Ido mono hounatefo we loiti ya mono wenina numudo-numudo mau minabo wenina wetinaloti ya mono onodo monibo we, Kilisto huliya li faka lo-lo aibo we ya ne, loti holilo. ²⁴Yagunu hemotina lutina-hatina biyabo monatina, ido lemo luwatina lonibo ha ya hulawa itibilo. Feto feyanabo ya numudo-numudo mono wenina mau minabo ya moda holinae, loti fetofe betilo.

Mono wenina adina li faka lanabo ha

9Ena fele wenina adina li faka lanubo ononawa yagunu hemotina moda holi minanako, yagunu igaidana oto ha fana ma lufuwa i binobo ne? ²Hemotina auba iti holiyabo monatina ya moda holi minowe. Feto ya homu melegeloma

yalo ya hemotina Giliki wenina yoisa eballo minabo yasi mono weninawa adina li faka lanubo idafa ya li nuba anune, loti ya fetu fe minabo ne, loto hemotinagunu holiyowe. Fetu loto holito, ya luwatina Masedonia wenina lobiyodo, ya moda hemotina auba iti ononawa liyabo monatina yagunu aya weninawa yauti muki ya lutina-hatinau onona auba ito liye.

³Fetu ya hemotina moda idafawa li nuba o minabo ne, loto luwatina lonibo hawa ya aifa idafa otanaiye, loto, ido nemo ha lobitobo ya hulawa anaiye, loto mono hounatefo me ya moda idipi molowe. ⁴Idafawa moda li nuba o minabo ne, loto hemotinagunu hane auba ito kiyobo ya nefa, ido aliga neimo ya loto Masedonia weninagi maina anubo, ya hemotina idafawa li nuba o huladamanabo yagunu utinalo holitanae, loto ladámone. E'e, leimo ya hemotina luwatina lonibo hawa yagunu leimo utelo holitanune, loto ⁵aya yagunu ya mono hounatefo me ya hemotinaloka idipi moloto, unabo ya moda dowa lanaibo ne, loto hane kiyowe. Fetu loto hane kiyobo, ya hemotina yasi mono weninawa adina li faka lo betinubo idafa naba-naba li nuba oto aifa binune, loti homu lo molabo hawa ya hulawa lifefe lalo, loto wewa hatina lito, u homu molo ledanae, loto idipi molowe. Fetu ya hemotina idafawa binabo ya eleka hofu ledaiye, loti holinabo ma minámiye. E'e, idafawa naba-naba aifa binubo moda lifefe loitonibo ya dowa ona holiyone, loti holiyabo mona ya moda wafefe lanubo ne.

⁶Aya yagunu holilo. Wenina masi idafa hefola efomako li hifinabo ya aifa hefola efomako li nanigilae. Ido masi idafa naba-naba li hifinabo ya moda naba-naba li nanigilae. ⁷Yagunu hemotina muki ya heimotina lutina-hatinau holiti hatina kifefe loitado, ay-

alo yako idafawa bilo. Wenina masi hate liyado ya biyoninako, hena holiyone, loti binabo ya nosámanaiye. Moda holiyafe? Lutina-hatina ake iti binabo wenina ya Gotikafo lula-hala bibo ne.

⁸Ena hemotina ya hamena-hamena oti moloti anabo monatina muki ya moda ogofuti aubafofo loti mona dowa ya molo bimo utiko minanae, loto Gotikafo aifa li dowa lo ledaibo naba-naba hemotinaloka li oloto pi beti-beti o minanaibo aubala ya moda mino edaibo ne. ⁹Aya yagunu ya fetu libo,

Emokafo idafa-adafa wa námabo wenina ya moda itili oto bibo ne. Emo fefe libo monala ya moda minowa-minowa oto minanogolaiye, loto ha mono lufuwau (Sng 112:9) ya nebo ne.

¹⁰Ena emo ya idafa li hifinabo yufa idafa yagi ido wetina-idafa hoba hobina yagi li oloto pi bi-bi aibo we yakafo hemotina yufa idafatina li oloto pi bimo uto fefe libo monatina hulawa naba-naba li oloto pi betinaibo ne. ¹¹Fetu fe betinaibo ya wenina masi idafa magunu wita anabo ya hemotina yasi aifa binabo idafa-adafa muki wa nanae, loto li oloto pi biyageto ya aya idafawa bi-bi anado ya lemo lito uto biyogeto ya moda dowae, lalowe, loti Goti ebola lomunigilae.

¹²Moda holiyafe? Aya mono ononawa yakafo fele wenina malekama wa námabo idafa ma li oloto pi beti nebo yako minámiye. E'e, aya mona li fulu edoto ya dowae, lalowe, loti Goti ebola naba-naba lomu-lomu o minabo mona li oloto pibo ne. ¹³Ido aya mono ononawa yakafo hemotina mono monatina li oloto pibo ne. Moda holiyafe? Hemotina Kilisto hala ukuwa holi hikitone, loti lo-lo ado ya meyalo molabo monatina, ido aya weninawagi ido wenina muki yagi houna iti idafa naba aifa biyabo monatina, aya yagunu ya Goti huliya li

faka lanabo ne. ¹⁴Ido Goti aifa li dowa lo ledaibo monala naba-naba hemotinaloka mino betibo yagunu weninawa lutina-hatinau hemotinagunu holiti ya Goti lomu-lomu o betinabo ne.

¹⁵Gotikafo aifa lumibo idafa ya idafa hula dowa naba nenako, yagunu monawa ogofuto lo oloto molámanogolone. Aya idafawa yagunu dowae, lalowe, loto ebola ito yoto lomuwokelo.

Wenina masi Polo hamana hiyabo yagunu lo oloto molaibo ha

10Ena neimo Polokafo hatina lito lobinowe. Holilo. Wenina malekamasi nemo yagunu feti loti lo minae: Emo ya hiyateu nebo hamenalo ya ula lito lumifa, ido eba maleka uto minoto ya ha aubafofo loto lufuwa i fulo ledaiye, loti nemogunu lo-lo abo ne. Feti lo minafa, ido nemo ya Kilisto you libo monala ido li dowa lo ledaibo monala yagunu ²onesi ya ha me ya lobinogolowe. Holilo. Hemotinaloka uto minoto ha aubafofo loto lobinobo ya eleka naba hofi nedaie. Eleka naba hofi nedaifa, ido hemotina minagu malekamasi lemogunu holiyabo ya mikaloka monalo meyalu moloti moni-moni o minae, loti holiyabo wenina ya aubane mino nedaibo mona ya itibinowe, loto hane ki minowe.

³Moda holiyafe? Lemo mikaloka utegi moni minoba, ido lowa fina fi-fi onibo ya mikaloka mona moloto fiyámone.

⁴E'e, lemo hiya-huwa mainafa-anafa lito lowa-fina fi-fi onibo ya mikalokati minámiye. Goti aubala yakafo uwolafo auba ibo hilala ya luko fulitone. Wenina hatina ki-ki abo mona ya moda li fulone. ⁵Ido ha ma mona-mona yoto wenina Gotigi hutifina anabo hanutina hu betinowe, loto yoi-yoi ibo ha muki yagi li fulo-fulo o minone. Ido hate ki-ki onibo mona muki ya Kilisto meyalu

molanaie, loto hate nala i edo-edo o minone.

⁶Ido hemotina ha lonibo ya meyalu molanabo ononawa li hulanabo hame-nalo ya malekama eleka finabo mona muki yagunu moda lifima liwila oto binune, loto hiyaba o minone.

⁷Hemotina nomudinalo oloto nebo idafa yako wa minae. Hemotina moda Kilisto weninala hula minone, loti auba iti holiyabo wenina ya moda feti loti hatina kifefe loti holilo. Hemotina Kilisto weninala hula minabo yamaidana oto lemo yagi moda weninala hula minae, loti lemogunu holifefe lalo. ⁸Moda holiyafe? Wenabakafo hemotinagunu holito ya li yoima o betilo, loto aubala lumibo minámiye. E'e, hemotinagunu holito ya li auba i betilo, loto aubala lumibo ne. Aya aubala lumibo ha ya ito yoto lobinobo yagunu unelo holi-nobo ma minámiye.

⁹Yagunu holilo. Hemotina lufuwa i fulo betiyobo ya holine holinae, loto li holine fito iyobo ma minámiye.

¹⁰Moda holiyafe? Wenina malekamasi nemogunu feti loti labo, lufuwalo ya ha aubala nebo ha henala nebo ha ya lufuwa i-i o nefa, ido eimola ya lo lemodoka aibo ya agele molaiboidana wa edone. Ido ha libo ya aifa idafaidana holiyone, loti nemogunu lo-lo o minae.

¹¹Hemotina yaidana wenina yasi feti loti holilo: hemotinaloka ámoto lufuwa i fulo betiyonibo ha ya moda hulawa hiyatinau minoto li oloto pi betinogolonibo ya holifefe lalo.

¹²Yagunu holilo. Lemo hate kifefe loto holiyonibo ya wenina masi eimotina hilitina li faka lo-lo abo wenina yaidana oto minone, ido yaidana oto minámone, loto igaidana oto lanubo ne? Ya ma minámiye! Feti minámifa, ido weninawa eimotinagunuko holiti yaidana we minone, loti eimotina weninatina monatina hitoti, eimotina hilitina ito

yowabo ha ya hopa hito minae. ¹³Feto fe minafa, ido lemo ito yoto hulite li faka ladámanogolone. E'e, Gotikafo ononala lapi fi lumido, ayalo ya moda limo uto uto hemotinaloka yagi ononawa liyonibo ne, loto, aya yagunuko lanune. ¹⁴Moda holiyafe? Hemotinadoka ámoto, aifa ononawa yagunuko lonibo neko, ya hulite ito yowadi nefa, ido fetó minámiye. E'e, lemo li homu moloto hemotinaloka hana apito Kilisto hala ukuwa dowalo oloto biyonima ne.

¹⁵Ido lapi fi lumibo onodoti ya uto wenina magi liyabo onona yagunugi lobito hulite ito yonubo ya ma minámiye. E'e, hemotina holi hikitina limo uwageto ya lemo ononate hiyatinau lapi fi lumibo yagi maina u naba-naba limo unaiye, loto holito ya hiyaba o minone. ¹⁶Feto ya hemotinalokati uto eba maleka yagi hawa ukuwa dowalo oloto molanune, loto holito, ya wenina malekama ononatina lapi fi bido ya u keloto lito lemo hulite li faka lanubo ya ma minámiye.

¹⁷Aya yagunu ya fetó libo, We makafo huliya li faka lanowe, loto holitoma ya Wenaba huliya yako li faka lo, loto ha mono lufuwau (Jer 9:24) ya nebo ne. ¹⁸Moda holiyafe? We makafo eimola huliya li faka lanaibo we ya Goti nomunalo huliya minámiye. E'e, Wenabakafo we ma huliya li faka lanaibo we yako huliya ona minanaibo ne.

Aposolo sugi onona liyabo we monatina lo oloto molaibo ha

11 Ena onesa me ya ha manadinu minámibo we yasi labo yaidana oto ha hefola efoma lobinobo ya hemotina moda holinune, loti holinabo ya nemo moda dowalo holinogolofa, ido moda holi minae, loto holiyowe. ²Yagunu holilo. Nemo hemotinagunu auba ito holiyobo ya moda Gotidokati

holiyobo ne. Moda holiyafe? Hemotina ya hiluwa loto fele olu yaidana oti Wadinafa makolo unae, loto hemotina ya Kilisto munowe, loto wa molo betiyofa, ³ido hosofa sugi ha mananau nebo we yakafo wena Ifi hola ibo yamaidana oto hemotina hotina iyageto ya fele hiluwa loto Kilisto lulau mino edanune, loti hatina mako ki minabo hanudoka yati ika o betitanaiye, loto holi numiye.

⁴Moda holiyafe? We masi hemotinaloka loti ya Kilisto monala lobiyonibo ha ya lo oloto molámoti eito ma lobinabofe, ido Weuna mino betibo we yagunu ladámoti, eito ma linaiye, loti lobinabofe, ido hawa ukuwa dowalo holiyabo ha ya ladámoti eito ma lobinabofe, ya hemotina aifa dowae, loti waito betiyabo yagunu hemotinagunu holito holi numiye.

⁵Yagunu holilo. Hemotina yasi fetó feyabo we ya aposolo we wenaba ona minae, loti holiyafa, ido nemo li yoima o nedabo mona ma minámiye, loto holiyowe. ⁶Nemo ha lo oloto molanowe, loto obo ya wenelo hefolama hena aifa, ido ha mananeu nebo ya hefola minámiye. E'e, aya monawa muki ya moda itibi hilotoma ne.

⁷Ido nemo ya hemotina yoti minanae, loto neimo lumuto minoto Goti hala ukuwa dowalo oloto biyobo, ya hemotinalokati meina ma liyámoto, aifa lo oloto biyobo ya nosámibo mona molofe? ⁸Hemotinaloka uto mono onona linowe, loto uwodo, ya Yesu mono weninala eito malekamasi ane li faka loti idafa numu-numu abo meina ya ugele liyoboidana aiye. ⁹Ido hemotina hiyatinau minobo hamenalo ya idafa ma mino nedámibo, ya hemotina yauti maleka hena holitanae, loto, idafa magunu wako lo betiyámoma ne. E'e, Masedonia ebalokati mono weninate ma loti, moni wita obo idafa ya moda nomama ne. Feto hemotina hena holi-

tanae, loto, hemotinalokati ya ane li faka lanaibo idafa ma liyámoma ne. Ido hofa anobo, ya moda ayaidanako oto monane molanogolowe.

¹⁰Aya monawa molobo ha li faka lo-lo obo, ya Akaiya mikau minabo wenina yasi hanu hu nedámanigilae, loto Kilisto hala ona hula luneu mino nedaito ya lowe. ¹¹Feto feyobo ya neidafaitowe? Hemotina lune-hane biyámobo yagunu nefe? E'e, feti minámiye. Gotikafo lune-hane biyobo mona moda wa huliye.

¹²Feto nefa, ido we malekamasi eimotina utina-hulitina li faka loti ya wenina nomudinalo Polo mono onona liboidana oto liyone, loto lo-lo anune, loti holiyabo hanutina moda hu betinowe, loto monane feti molobo mona yako molomo unogolowe.

¹³Moda holiyafe? Yaidana abo we ya aposolo ona minámae. Sugi we minoti onona liyabo ya wenina hotina iti u Kilisto aposolola yaidana bulinune, loti feti fe-fe minae. ¹⁴Feti fe-fe minabo yagunu hatina loiti-loiti kiyámilo. Moda holiyafe? Goti uwolafo Satani yagi u lamenalagi we enisole yaidana bulinowe, loto feti fe-fe aiboma ne.

¹⁵Feti fe-fe nebo yagunu ya emo ononala li-li abo we yasi ayaidana oti fefe libo mona ononala li-li abo we fefelumatina yaidana o-o anabo ya idafa hofawa ya ne, loti holiyámilo. E'e, hamena nabalo ya monatinawa molabo yagunu moda lifima liwila oti linabo ne.

Polokafo aposolo onona libo yagunu hena naba li mofuibo ha

¹⁶Ena ha me ya hofa lanowe. Holilo. Hemotina nemogunu holinabo ya ha mananau minámiye, loti ya holiyámilo. Feti minámifa, ido ha mananau minámiye, loti nemogunu holinabo ya moda ha manadinau minámibo we yasi lo-lo abo ha ya hemotina moda holiyabo yamaidana oti nemo yagi onesa me ya

huline hefola efoma li faka lanobo ha ya moda holilo. ¹⁷Me ya nemo auba ito holito huline li faka lanobo ha lobinobo, ya Wenaba monalalo ya meyallo moloto ladámanogolowe. E'e, huline li faka lanobo, ya ha manadinau minámibo we yasi labo yaidana oto lanogolowe. ¹⁸Wenina muki yasi mikaloka mona meyallo moloti hulitina li faka lo-lo aboma nenako, yagunu nemo yagi huline li faka lanogolowe.

¹⁹Moda holiyafe? Ha manadinau minámibo wenina yasi ha manadinau nebo wenina hemotina ya ha lobinabo, ya hemotina moda dowa loti holiti, waito beti-beti o minae. ²⁰Ido makafo hemotina ya nala i betito, ido idafatina ipoto lito, ido hemotinagi houna i betinowe, loto hotina ito, ido eimola ula li faka loto, ido hotina-wetinalo hofa betinaibo, ya hemotina aifa waito edo-edo o minabo, ya neidafaitowe?

²¹Lemo ya mona yaidana molo betiyámoto, aifa you loto minonibo mona yagunu lobo ya unelo holiyobo mona hilibo ne.

Ido wenina masi auba iti eimotina hulitina li faka lanabo, ya nemo yagi ha mananeu minámibo hilito ya ayaidana oto auba ito neimo huline li faka lanogolowe. Holilo. ²²Aya we ya Hibulu we minafe? Nemogi moda Hibulu we ya minowe. Ido Isilaeli we minafe? Nemogi moda Isilaeli we ya minowe. Ido Abalahamu yufa fibo we yauti minafe? Nemogi moda Abalahamu yufa fibo we yauti minowe. ²³Ido Kilisto houba-nabala we minafe? Nemo ya moda li fullo betito, Kilisto houba-nabala we ona hula ya minowe.

Moda holafe? Nemo onesa me ya nei-nei fiyabo we yasi labo yamaidana oto huline li faka lo minowe. Kilisto ononala ya li fullo betito auba ito li-li o minobo we ya minowe. Ido nala numugu ya li fullo betito uno-uno obo we ya mi-

nowe. Ido auba iti hofu-hofu nedabo ya li fulu betito mino-mino obo we ya minowe. Ido fulinogolowe, loto holiyobo mona yamo weninawa ya muki li fulu betibo ne. ²⁴Yuda wenina hiyabatina we yasi hasuwala nalagunu hamena foti (40) ikula hofu nedagu yauti mako mako hofu nedámoti fulito nedabo monawa ya ayaidanako oti hofa-hofa hamena failu (5) ya hofu nedabo ne. ²⁵Ido Lomu himiwe yasi mainafagunu hofu nedabo ya ayaidanako oti hofa-hofa hamena tililo (3) ya hofu nedabo ne. Ido hamena mako ma wenina masi hefanagunu hofu nedo fulinune, loti hofu nedabo ne. Ido sipiku no mulalo uwodo ya sipi lekomako aito u hopa noku ya fulinowe, loto holito minobo ya ayaidanako oti hofa-hofa hamena tililo (3) ya holiyobo ne. Ido hamena mako ma ya ho noku lulau minoto midipu ito ho loto aibo ne.

²⁶Ido hamena-hamena hanu faigako moni-moni obo ya moda nokafo li hopa o nedaito, ido ugele we yasi li hopa o nedato, ido neimone weninane yagi li hopa o nedato, ido eito wenina yagi li hopa o nedanabo hanudo ya emo ononalalo moni-moni o minobo ne. Ido numuna me ya nabau yagi u hopa uto, ido eba fafato yagi u hopa uto, ido ho noku yagi u hopa uto, ido sugi mono holiyabo wenina yasi ononawa li hopaitanabo hanuwalo ya fulitámoto, aya ononalalo ya moni-moni o minobo ne. ²⁷Aya ononawa liyobo ya auba ito hena holito li-li o minobo, ya hamena-hamena uwo unámoto hiyaba otoko minoto, ido inagunu fulito nogunu holito minoto, ido hamena-hamena wene-idafa moi ito minoto, ido asi fulito unelo owo hefola efomako holoito minoto, ya ononawalo moni-moni o minobo ne.

²⁸Ena aya yako minámiye. Magi onu ito holiyobo, ya hamena-hamena mono wenina mau minomo uwabo muki ya hiyaba o betinowe, loto auba ito holiy-

obo ya hena naba-naba holi-holi o minowe. ²⁹Malekama u hefola yowabo ya moda nemogi maina u hefola yowowe. Ido malekama lumu fou labo ya nemo lune-haneu hena naba-naba holiyowe.

³⁰Ena nemo huline yagunu lanobo, ya moda amika molobo mona yagunuko lo naba anobo ne. ³¹Wenaba Yesu Melafo Gotila ya moda minowa-minowa oto huliya li faka lo-lo abo we yakafo wa nedo ne. Nemo moda sugi ladámowe.

³²Ena Damasikusi numudo minoto ya wehuditina huliya Aletasi hafuwalo we wenaba yakafo nala fi nedanowe, loto Damasikusi hila hanudo ya hiyaba alo, loto himiwela idipibo ne. ³³Feto fe minafa, ido mono weninate yasi nemo ya egepisa owoku holiti ya hila huwa godigu yauti fulu feka o nedato, hila feka lumuto ya wenaba anauti holi uwobo ne.

Gotikafo Polo wamoidana oto ilibibo ha

12 Ena neimo huline li faka lanobo mona yamo li dowa lo ledámanogolaifa, ido hemotinagunu holito ya ha ma lanogolowe. Idafa ma Wenabakafo wamoidana li oloto pi numibo idafa ya lobinowe. Holilo. ²⁻⁴Nemo we mako ma Kilisto lulau mino edaibo we yagunu holiyobo wewa ya homu haita ilimito okulumau eba ma mulalo yoisa loitigi-makogi (3) yalo ya yoibo wewa ya ulagi ilimito yoife, ido ula li fulitoto ilimito yoife? Ya nemo holiyámowe. Gotikafo holi ne. Aya we ya ilimito Paladaisika yoito, yalo ya ha ma wenina ogofuti ladámanabo ha ya holiye. Aya ha ya wenina lo oloto binowe, loto holifa, ya lo fuko edaibo ne. Aya we yagunu holiyobo, ya moda ulagi ilimito yoife, ido ula li fulitoto ilimito yoife? Ya nemo holiyámowe. Gotikafo holi ne. Idafawa ya homu li oloto pi muito melege fotini (14) utaibo idafa ya onesa me ya lo oloto molowe. ⁵We yaidana

we huliya li faka lanogolofa, ido neimo huline ya li faka ladámanogolowe. E'e, amika molobo mona yagunuko li faka loto lanobo ne.

⁶Moda holiyafe? Neimo huline li faka lanowe, loto holinobo ya ha mananeu minámibo ha ma ladámanobo ne. E'e, ha ona hula yako lanoboma ne. Feto nefa, ido wenina masi nemogunu ito yoti holitanae, loto neimo huline li faka ladámanogolowe. Moda oto moloto fe-feyobo monane ya eimotina wati ido holiti o-o ado yaloma ya moda holinabo ya ne.

Polo amika molaibo ha

⁷Ena idafawa naba-naba li oloto pi numibo idafa yagunu uka ito yotanane, loto uneu yau hasuwala fibo idafa Sātani ononala lito hofo nedanaibo idafa ma numibo ne. Idafawa numibo ya heimoka uka ito yotanane, loto numibo ne. ⁸Aya idafawa numibo ya li fulu nedanaie, loto hamena loitigi-makogi ya Wenaba wako lo edofa, ⁹ido emokafo lonumibo, Hemo amika molanigu yau nemo aubane moda oloto pifefe lo-lo ainako, yagunu nemo aifa li dowo lo ledaibo monane mino hedaibo ya moda ne, loto lonumibo ne. Yagunu Kilisto aubala moda nemodoka mino nedanaie, loto amika molobo mona yagunu hena holiyámanogolowe. E'e, aya yagunu lo naba itanowe, loto dowo loto holiyowe.

¹⁰Feto amika molobo hamenalo ya moda auba ito minoboma nenako, loto Kilisto yagunu ya li nosámibo o nedagu, ido hena naba fedo numigu, ido hasuwala fi nedagu, ido hena holiyogu, ido amika mologu yau moda dowo lotoko holi-holi o minowe.

Hemotinagunu holito mono monatina li auba i betinowe, loto lobibo ha

¹¹Hawa fetu lobo ya ha mananeu minámiboidana oto lofa, ido hemotina yasi mona molo nedabo yagunu ya fetu lowe. Moda holiyafe? Hemotina hiyatinau minabo we ya aposolo we wenaba ona minae, loti holiyato, ido nemo ya aifa idafa minofa, ido nemo li yoima o nedabo mona ma mináminako, yagunu hemotina huline li faka labo neko moda dowo ladi ne. ¹²Idafa hofawa Goti aubala lilibibo idafa, ya wato mulude yoibo idafa, aubafofo loto li oloto pibo idafa, yakafo aposolo ona ne, loto lilibibo idafa, ya hiyatinau moda auba ito li oloto pi-pi o minobo ne. ¹³Ido muki ebau mono wenina mau minadoka aposolo ononawa liyobo ya hemotinaloka ayaidana otoko liyoboma nenako, yagunu igaidana oti mono weninawa malekaloka yasi hemotina ya li yoima o betiyabo ne? Monako yako hemotina hena holitanae, loto ane li faka lanaibo idafa ma hemotinalokati liyámobo mona yakafo li yoima o betibo mona ma nefe? Aiyo, li nosámibo o betiyobo monawa ya hilili o nedalo!

¹⁴Ena onesa me ya hemotinaloka hofa anowe, loto holiyobo ya u hamena loitigi-makogi (3) anogolaiye. Feito anobo ya mikaloka idafatina yagunu holiyámowe. E'e, heimotina yagunuko holiyoboma nenako, yagunu hemotina hena litanae, loto hemotinalokati idafa ma liyámanogolowe. Moda holiyafe? Olufotina yasi idafa-adafa li nuba oti otinafo-metinafo adina li faka lo-lo abo mona ma minámima ne. E'e, otinafo-metinafo yasiko olufotina hiyaba o betinabo idafa li nuba o-o anaboma ne. ¹⁵Yagunu nemo ya moda weudina li auba i betinowe, loto hemotinagunu holito idafa-adafane

muki fulitoto, oto moloto fe-feyobo monane muki yagi hemotinagunu loto fulitoto fulinobo ya moda dowana hula holinogolowe. Nemo fetolune-hane ito yoto bi minodo ya hemotina liwila oti lutina-hatina ito lumuti numu minafe?

¹⁶Feto nefa, ido hena litanae, loto nemo ya hemotinalokati idafa ma liyámobomona ya hemotina moda holi minae. Aya mona moda holi minafa, idomalekamasi fetolabo, Polo ya sugi hamananau nebo we ma nenako, hote ito ika o ledaiye, loti nemogunu lo minae. ¹⁷Ya igaidana oto fetofeyobo ne? Wemoli hemotinaloka idipi moloto aguyauti makafo hotina ito idafatina ipotolibo yakafo fetofe ledaiye, loti lafe? ¹⁸Taitusi ya hala lito emogi maina monowete magi idipi molobo hamena yama Taitusikafo hotina ito idafatina ma ipotolibo nefe? Lemo weude mako moloto hanu mako moniyámonibo nefe? Lilo!

¹⁹Feto loto iyobo ha ya lemo utelonebo ha lifefe lanubo lufuwa ya i fulo ledae, loti lemogunu holi minafe? Fetominámiye. Goti onobalalo Kilistolulau mino edonido ya lo-lo o minone. Aiyo, lune-hane biyobo weninane-motao, lemo oto moloto onibo monamuki ya moda hemotina li auba i betinune, loto fetofe minone. ²⁰Modaholiyafe? Nemo ya hemotinaloka anoboya dowaloto wa betinobo mona mamolámato, ido hemotina yagi ayaidana oti dowaloto wa nedanabo mona mamolámotanowe, loto holi numiye. Ido hiyatinau yau moliya fiyabo mona, wenina ma idafatinagunu holiyabo mona, sebatina hala-kala libo mona, eimotinagunuko holiyabo mona, wenina hamadina hiyabo mona, lodobe fiyabo mona, utina ito yoti holiyabo mona, hopamoniyabo mona ya watanowe, loto hena holiyowe. ²¹Feto hofa anoboya hemotina malekama muki homu

nosámibo mona molabo ya fuma ibomonatina, ido hopa li unabomonatina, ido ha holiyámabo monatina molotilutina-hatina li elepa iyámabo, yagunuhiyatinau yau Gotine yakafo huline ito lomageto ya hufo ha naba-nabalotanowe, loto hena holiyowe.

Holi hikitina wati hiyaba alo, loto lobibo ha

13 Onesa me ya hemotinaloka hofaanobo yakafo u hamena loitigimakogi (3) anogolaiye.

Ha mona-mona ma oloto piyagetoma, ya idafawa wafefe loti wa edabowenina loitife, ido loitigi-makogi yasi eimotina nomudinagunu wa edaboidafa lo oloto molato, wetina makuuwagetoma yako holifefe lone, loti holilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 19:15) ya nebo ne.

²Nemo homu hemotinaloka hofa utominoto ha lobitobo yama onesa faigaminoto hofa lobinogolowe. Hemotinahomu aidenati nosámibo mona molo-molo abowenina, ido malekama muki yagi holifefe lalo. Hofa liwila otobono ya li you lo betiyámanogolowe.

³E'e, nemo ha lo-lo obo mona ya Kilisto welaloti hula nefe? loti hemotina hepa molo numuti holifefe lanune, loti holiyabo yagunu moda aubala itibinogolowe. Emokafo oto moloto o betiboya agele molo betibo ma minámiye. E'e, hiyatinau yau aubala li oloto pi betibeti aiye. ⁴Modaholiyafe? Emo homuya agele moloto neto, ya yá yofolo hofofuliyafa, ido onesa me ya Goti aubalalo ya moda nomuna hofawa nebo ne. Ido lemo yagi emo lulau mino edoto agele moloto minoba, ido Goti aubalalo ya moda emogi maina hofawa minonibomona ya hemotinaloka li oloto pi betinubo ne.

⁵Heimotina holi hikitina ona hula nefe, ido minámiye? loti heimotina weudina-lutina-hatina hepa molo muti holifefe lalo. Yesu Kilisto ya heimotina lutinau mino betibo ya holifefe ladámafe? Ido E'e, hepa molo binaibo ya sugi idafa aifa idafa ne, loto wa betinaibo nefe? Ya holifefe lalo. ⁶Ido lemo hepa molo lumunaibo ya sugi idafa aifa idafa minámiye, loto wa ledaibo ne, loti hemotina holifefe lanae, loto holito minowe.

⁷Ena Goti lomu-lomu o minonibo ya hemotina nosámibo mona ma molámanae, loto lomuowane. Feto loto lomuwonibo, ya moda hepa molo lumuti dowa loto wa ledanae, loto lomuwámone. E'e, hepa molo lumuti ya aifa we, sugi we yaidana oti wa ledanabo, ya ha ma ladámanogolone. Hemotina yasi fefe libo mona yako molanae, loto aya yagunu holito ya lomu-lomu o minone. ⁸Moda holiyafe? Ha ona hula ya li yoima o edanubo ma minámiye. E'e, aya ha ona hula ya li faka lanubo onona yako li-li o minone.

⁹Feto lemo ya amika molo minogeto ido hemotina ya auba i minabo hame-nalo ya moda ake i-i minone. Ido hemotina moda lifefe lo betinaiye, loto lomu-lomu o minone. ¹⁰Aya yagunu

ya holilo. Wenabakafo aubala numibo ya wenina li yoima o betiyo, loto nomámiye. E'e, wenina li auba i betiyo, loto aubala numibo ne. Yagunu nemo moda aliga loto hemotinagi maina minanobo ya aya aubalawa mino nedaibo yagunu ha naba-naba li oloto pi bitanowe, loto onesa faiga minoto ya hawa lufuwa ya i fulo betiyowe.

Onuwaloka ha

¹¹Aiyo, mono weninane-motao, ha me ya onuwaloka molobo ya holilo. Lutina-hatinau dowa laneyo. Monatina lifefe lalo. Hatina lito ha lobiyobo ya holifefe lalo. Lutina mako molalo. Weninatinagi you amena moloti minalo. Feto feyanabo ya Goti lula-hala bibo yawala ido you amena yawala ya hemotinagi mino betinaibo ne.

¹²Ena hemotina mono weninatina wa betiti aiyo-weiyo ha lobiti ya fele mona moloti abusa i betilo.

Fele wenina muki yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minae.

¹³Wenaba Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo monala, ido Goti lula-hala lumibo monala, ido Weuna Fele houna i ledaibo monala ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

Galesia

Polokafo mono wenina Galesia ebau minabo ya lufuwa i fulo betibo ha

Homu Ha

Galesia ebau ya numuna me ya negu-negu Kilisto weninala monolo nuba o-o abo ne. Homu Polo ya eito feka wenina numunatina meya Antiyoku, Aikoniyamu, Listila ido Debe ya uto Yesu hala ukuwa dowo lo oloto moloto, feti libo, Lo molaibo ha meyalolo molonibo onona linubo yagunu Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo ledámanaibo ne. E'e, Kilisto Yesu holi hikito munubo yagunuko lifimate hilili oto, monatina fefe libo wenina minae, lo ledanaibo ne, loto api itibito, ya wenina maleka lutina-hatina li elepa iyabo ne. (Aposolo 13, 14). Ido aliga ya Yuda mono mona api itibiyabo wenina, Polo holi nosámibo muwabo wenina ya oti feti lobiyabo, Hemotina lutina-hatina li elepa iyabo, ya Mosese lo molaibo hala yagi meyalolo moloti, Goti anela utinau fukanabo yako Goti weninala ona hula anae, loti lo-lo abo ha ya Galesia mono wenina yasi holiti ya aiyo, anewa uteu fukanae, loti holiyabo ne. Feti loti holiyabo ha ya Polokafo holito sebala hala-kala lito, aya hawalokati ya liwila oti uti Yesudokako hofa keloti, emo hanulalo fefe loti moninae, loto lufuwa me ya ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyo, hemotina Galesia ebau numuna negu-negu monolo nuba o-o abo, ya nemo Polo, aposolo minobo we, ya mono weninate muki yagi maina minoto lufuwa me ya ya i fulo betiyowe. Walo.

Aposolo ononawa liyobo, ya wenina wetinaloti liyámobo ne. Ido wenina masi nilifi molámabo ne. E'e, Yesu Kilistote Melafo Goti fuliguti li sinoi edaibo we yate nilifi molaito liyobo ne.

³ Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaie.

⁴ Onesa meleka hamena nosámibo monau minonigu yauti aya Wenaba Yesu Kilistokafo wina ledanowe, loto nosámibo monate yagunu ya oto moloto aibo mona ya fulitoto fulibo, ya Metefo Goti hala dowo kibo monalo meyalolo moloto feti fe ledaibo ⁵ yagunu Goti huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

Hawa ukuwa dowo ya mako yako nebo ha

⁶ Ake, hemotina ya Kilisto aifa li dowo lo ledaibo monala yagunu Gotikafo emodoka sutina fido yati aloko metina muti u hala ukuwa li eito itabo halo ke-labo, ya holiyobo ei-ai, loto wene lauwa opaibo ne! ⁷ Ido hala ukuwa eito ma minámifa, wenina masi li hopa o betiti, Kilisto hala ukuwa dowo li eito bulin-une, loti holi minae. ⁸ Feti fe minafa, ido leimofe, ido okulumautei enisole masife, loti ya hala ukuwa dowo homu lo oloto biyonibo ya li hopaiti, eito ma lobiti ya u hopa unabo wenina aneyo. ⁹ Ha ya homu moda lotonibo yama onesa hofa lobiyowe. Holilo. Wenina masi loti ya hala ukuwa dowo li minabo ya li hopaiti, eito ma lobiti ya u hopa unabo wenina aneyo.

¹⁰ Hawa feti lobo, ya wenina holi numunae, loto holito lofemo, ido Gotikafo holi numunaiye, loto holito lowe? Ido wenina dowo loti wa nedanae, loto hanu moni wita minofe? E'e, wenina dowo loti wa nedanabo hanu ma moni wita mi-

nobo neko, ya Kilisto houba-nabala we ma minámodi ne.

**Polokafo aposolo onona libo
monala yagunu lobibo ha**

¹¹Feito mono weninane-motao, ha me ya holifefe lanae, loto lobiyowe. Holilo. Hawa ukuwa dowo lo oloto biyobo ya wenina lutina-hatinauti ma minámiye.

¹²Ido weninalokati liyámoto, wenina masi api nomámabo ne. E'e, Yesu Kilistokafo li oloto pi numibo ne.

¹³Homu ya Yuda wenina mono monate ya nemo molomo yowobo ha ya hemotina moda holitama ne. Ya hamenalo ya Goti weninala monolo nuba o-o abo wenina ya auba ito hofu beti heni betiyoto li hopa o betimo uwoma ne. ¹⁴Feto feyobo, ya awanefo-holofane monatina yauti ma limo itanaiye, loto aubafofo loto monawa molomo yowobo yamo nemo weninane minagu ya hounanefo-mota abi ya li fulu betito Yuda mono monate ya holifefe lomo yowoma ne.

¹⁵Feto fe-fe minofa, Gotikafo homu onefo houmalau minobo hamenalo ya wa moloto wa nedoto, aifa li dowo lo ledaibo monala yakafo sune fibo we dowo loto holibo hamenalo, ¹⁶ya eito feka wenina minagu ya hala ukuwa lo oloto binane, loto nemodoka Hipala li oloto pi numibo hamenalo, ayalo ya mona magunu wenina ma loga-miga o betiyámobo ne. ¹⁷Ido Yelusalemu numudo ya aposolo onodo u homu moloti liyabo we minadoka ya yowámobo ne. E'e, Alebia mikalo ya uto minoto, aliga ya Damasikusi numudo liwila obo ne.

¹⁸Feto fe minoto, aliga ya melege loitigi makogi (3) utaito, yalo ya Sifasi Pita wa edanowe, loto Yelusalemu numudoka yowowe. Yoto ya fo hamena fitini (15) yalo ya emogi minoibo ne. ¹⁹Emogi minoibo hamenalo ya aposolo malekaloka ya ma wa betiyámoto, Wen-

aba unalafo Yemusi yako wa edobo ne. ²⁰Feto feyobo yagunu hala ukuwa dowo liyobo ha ya wenina masi api nili-biyámabo, Kilistokafo li oloto pi numibo ne, loti hemotina holifefe lanae, loto ha lufuwa i fulu betiyobo me yau sugi ha ma iyámowe. E'e, Goti onobalalo ya ha onako ne, loto lufuwa iyowe.

²¹Ena yaloti uto Silia mikalo ido Silisia mikalo moniyobo, ²²ya Yudia mikalo wenina Kilisto lulau mino edoti monolo nuba o-o abo wenina yasi hone wa nedámafa, ²³nemogunu ya ha me yako holiyabo, Homu ya holi hikitonibo ha li hopaitanowe, loto mono weninate heni betido hofu-hofu beti o nebo we yamakafo onesa me ya aya hawa lo oloto molo ne, loti ²⁴nemogunu holiti ya Goti huliya li faka labo ne.

**Polo ya Yelusalemuka yoto aposolo
malekagi lutina mako molabo ha**

2Ena aliga ya melege fotini (14) utaito, yalo ya Yelusalemu numudo hofa yonowe, loto nemote Banabasite maina yoto, Taitusi yagi ilimito maina yowonibo ne. ²Feito yowonibo ya aifa yowámoto, Wenabakafo li oloto pi numido yowonibo ne. Feto feyobo ya ononawa auba ito litoto, ido onesagi li minobo onona ya u aifa idafa hilitanaiye, loto hiyaba we hilitinagi we eimotina minagu ya hawa ukuwa dowo eito feka wenina minagu lo oloto bi-bi obo ha ya itibiyobo ne.

³Feto loto itibiyobo, ya maina onibo we Taitusi ya Giliki we ma nenako, Yuda wenina Goti anela utinau fukabo ane ya emo ulau minámibo nefa, ido anewa ya ulau fukalo, loti lo molámabo ne.

⁴Feto loti lo molámafa, mono wenina sugi-idafa we masi momona oti hiyateu yowabo ya Kilisto Yesu lulau mino edoto wina ledaibo minonibo monate ya nomudinakafo wa edanune, loti, Yuda wenina lo molabo hakafo hofa nala i

ledanune, loti yoti ya Goti anela Taitusi ulau fukanae, loti auba iti holiyabo ne.
⁵Feto loti holiyafa, lemo ya auba ito, e'e, lonibo, ya hawa ukuwa dowa, ha ona hula nebo ha ya hemotinaloka mino betinaibo ne, loto, hawa labo ya mete muto hololadámoto, auba ito minone.

⁶Ena wenina masi ya hiyaba we hulitinagi weninae, loti holiyafa, ido nemo ya hulitina naba yaidana-meidana nebo wenina yagunu holiyámanogolowe. E'e, Goti ya wenina ma naba ne, ido ma lumuto nebo we ne, loto hona molo ledámibo ne. Feito ya hulitinagi we hiliyabo wewa yasi nemo hawa ukuwa lo oloto molo-molo obo halo ya ha ma yagi onu ito lobiyo, loti lonomámabo ne.
⁷E'e, aya wewa yasi feto loti holiyabo, Gotikafo Yuda wenina anela utinau fukabo wenina ya hala ukuwa dowa lobi-naibo onona ya Pita analo moloto, ido ayaidana oto nemo eito feka wenina anela utinau fukámabo wenina lobinobo ononawa ya nemo anelo molaibo ne.
⁸Feito Pita li auba i edoto, anela utinau fukabo wenina minadoka ya aposolo onodo ilifi molaibo wewa yamakafo ayaidana oto nemogi li auba i nedoto, eito feka wenina minadoka nilifi molaibo ne, loti hulitinagi we hiliyabo wewa yasi feto loti holiyabo ne.

⁹Feto loti holiti, ido aifa li dowa lo ledaibo monala numibo yagi wa ed-ofefe loti, ya Yemusile, Sifasi Pitale, Yonile, mono wenina huwatina hiliyabo we yasi nemote Banabasite adelo liti lemogi houana iti, lemo ya eito feka wenina minadoka unae, loti lolumuti, ido emotina ya Yuda wenina minadoka unune, loti feto fe ledabo ne. ¹⁰Feto fe ledoti, ya ha ma mako, ya wenina ma ha hena utinalo minageto idafa magunu holiti alafa fiti moni wita abo wenina yagunu holiti adina li faka lo betilo, loti lolomabo, ya aya monawa auba ito molanowe, loto aidenati holi minobo ne.

Polokafo Pita ha auba ito lomuibo ha

¹¹Ido Sifasi Pita ya Antiyoku numudo loto nebo hamenalo, ya fefe ladámibo mona molaibo ya wa edoto, hote fito ha auba ito lomuwo bo ne.

¹²Wenina ma Yemusi nedoti ámabo hamenalo ya Pitakafo eito feka weni-nagi maina no minafa, ido Yuda weninawa loti minabo hamenalo, ya Goti anela utinau fukabo weninawa ya ha lotanae, loto holi holito, eito feka wenina minadoti ya liwila oto u Yuda weninalo yako keloto, feleko minoti no-no abo ne. ¹³Feto fe minabo ya Yuda wenina malekaloka ya ayaidana oti emogi maina sugi monawa ya molo minanako, Banabasi yagi sugi monatinawa yakafo ika o edaibo ne.

¹⁴Feto fe minafa, nemokafo hawa ukuwa dowa, ha ona hula hanudo ya fefe loti moniyámabo monatina wato, ya muki onobatinalo ya Sifasi Pita feto loto lomuwo bo, Hemo ya Yuda wema minaba, Yuda wenina monatina molámoto, eito feka wenina monatina molanima nenako, neidafaito eito feka wenina ya lemo Yuda wenina monate molalo, loto ika o beti minane? loto lomuwo bo ne.

Yesu holi hikito muwabo yako monatina fefe libo wenina minae, lo betinaibo ha

¹⁵Lemo ya eito feka wenina, hopa minabo wenina yauti oloto piyámonibo ne. E'e, Yuda wenina yauti oloto piyonibo nefa, ¹⁶ido lo molaibo ha meyalo molanubo onona liyonibo yagunu Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledámibo ne. E'e, Yesu Kilisto holi hikito munubo yagunuko feto lo ledanaibo ne, loto holi minoninako, leimo Yuda wenina yagi Kilisto Yesu holi hikito muwone. Wenina ma lo molaibo ha ononawa

linabo yagunu monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinaibo wenina ma minámanako, yagunu lo molaibo ha ononawa ya litumate minámiye. E'e, Kilisto holi hikito munubo yako monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanaibo ne, loto holi hikito muwone.

¹⁷Feito minoba, ido Kilisto lulau mino edonibo yagunu monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaibo hanudo moniyonibo hamenalo, ya leimo Yuda wenina ya eito feka wenina yamaidana oto nosámonibo wenina minone, loto monate li oloto piyagetoma, ya neidafaiye loto lanune? Kilisto ya nosámibo monau lilimibo we ne, lanube? E'e, feito minámiye. ¹⁸Lo molaibo ha ononawa ya litumate minámiye, loto fulitonibo, ya hofa liwila oto li minogetoma ya leimo hololadámonibo monate li oloto pinubo ne.

¹⁹Lo molaibo ha yakafo fulinobo hani si nedaibo yagunu Gotidokako nomune hofawa mino edanowe, loto aya hawa nalala ya moda fuli muwowe. ²⁰Kilistogi maina yá yofolo moda fulitoto, ido nomune hofawa aifa minobo ya neimo ya minámowe. E'e, luneu ya Kilisto mino nedaibo ne. Feito nemo onesa unegi nomune hofawa minobo, ya Goti Hipala, lula-hala numibo we, nemogunu holito fulibo we ya holi hikito mu-mu o minobo yagunuko hofawa mino holito oto moloto o-o minowe. ²¹Goti aifa li dowalo ledaibo monala ya li aifa idafa buliyámowe. E'e, lo molaibo ha meyalo molonibo yagunu monatina fefe libo wenina minae, lo ledaibo neko, Kilisto fulibo mona ya aifa idafa adi ne.

Lo molaibo ha ya ogofuto meyalo molámanubo ha

3 Aiyo, hemotina Galesia wenina nei fiyabo, hemotina nomudina hulalo ya Yesu Kilisto yá yofolo hofa fuliyabo

ha lo oloto bito itibito oto ya moda holife laboma nenako, hemakafo lutinahatina li hopaitaiye?

²Idafa mako magunu loga o betinogolowe. Lonomalo. Weuna lutinau liyabo, ya lo molaibo ha meyalo molabo yagunu liyabo nefemo, ido hala ukuwa holiti holi hikito muwabo yagunu liyabo ne? Moda holi hikito muwabo yagunu liyaboma nena. ³Nei-nei fiyafe? Weunakafo li ogofu betito mono hanudo apiti moniyabo wenina ya onesa heimotina utina-lutina-hatina yakafo li ogofu betito u fefe loto monimo yonune, loti holiyafe?

⁴Idafa naba hemotinaloka oloto pibo ya u aifa idafa wife? E'e, aifa idafa minámiye, loto holiyowe. ⁵Ido Weuna lutinau molo betito, aubala itibibo mona li oloto pi betimo yoibo we yakafo lo molaibo ha meyalo molabo yagunu feto fe betifemo, ido hala ukuwa holiti holi hikito muwabo yagunu feto fe betibo ne?

⁶Aya yagunu ya feto libo, Abalahamukafo Goti holi hikito muibo yagunu monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ne, loto ha mono lufuwau (Stt 15:6) ya nebo ne. ⁷Yagunu feto loti holilo. Holi hikitabo wenina ya Abalahamu yufa fibo wenina ona minae.

⁸Ido eito feka wenina masi holi hikito munabo yagunu Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinowe, loto homu aidena holito ya Abalahamu hawa ukuwa feto loto lo oloto muibo, Hemogunu ya wenina mikau-mikau li dowalo betinowe, loto ha mono lufuwau (Stt 12:3, 18:18, 22:18) ya nebo ne. ⁹Feito Gotikafo holi hikitabo wenina muki ya Abalahamu holi hikitaibo wegi maina li dowalo beti ne.

¹⁰Ido lo molaibo ha meyalo molabo ononawa yakafo lituma i betiyageto

moninabo wenina ya u hopa anabo wenina minanigilae. Aya yagunu ya fetolib, libo,

Ha mono lufuwau ya lo molaibo ha muki-muki lufuwa iyabo ya meyalo molomo yowámanabo wenina ya u hopa anigilae,

loto ha mono lufuwau (Lo 27:26) ya nebo ne. ¹¹Ido ha ma ya fetolib, libo,

Monatina fefe libo wenina ya holi hikito minabo yagunu ya hofawa mino holinigilae,

loto ha mono lufuwau (Hab 2:4) ya nebo ne. Yagunu lo molaibo ha meyalo molanabo wenina ya Goti onobalalo monatina fefe libo wenina minae, loto lo betinaibo wenina ma minámae, loto holife fe lo minone. ¹²Ido lo molaibo ha ononawa ya litumate anaibo mona ya holi hikito muwonidoti minámiye. Aya yagunu ha ma ya fetolib, libo,

Lo molaibo ha ononawa linabo wenina ya hawa muki meyalo molanabo yako nomudina hofawa minanae,

loto ha mono lufuwau (Wkp 18:5) ya nebo ne.

¹³Ena lo molaibo ha muki-muki meyalo molámonibo yagunu u hopa anubo monawa yauti ya Kilstokafo meina fito wina ledaibo, ya lemogunu holito u hopa aibo monawa ya mofu ledaibo ne. Yagunu ha ma ya fetolib, libo, Yálo hali betiyabo wenina muki ya u hopa anabo wenina minae,

loto ha mono lufuwau (Lo 21:23) ya nebo ne. ¹⁴Ido Kilstokafo fetolib fe ledaibo, ya eito feka wenina Kilisto Yesu lulau mino edabo ya Abalahamu idafa dowa lo edaibo mona ya mino betinaiyeb, loto fetolib fe ledaibo ne. Ido Weuna luteu mino ledanaiyeb, loto homu lo molaibo ledaibo ha ya holi hikito muwonibo yagunu hulawa linae, loto u hopa anubo monawa ya mofu ledoto, meina fito wina ledaibo ne.

Goti aliga lo molaibo hala yakafa homu lo molaibo bibo ha ya li yoima o edámanaibo ha

¹⁵Ena mono weninane-motao, idafa aifa mikaleka idafalo ha ma lanogolowe. Holilo. Mikaleka ha, wenina magi hutifina betito lo auba ito molanubo ha ya wenina masi holi fultámanabo ne. Ido ayalo ya ha ma hofa onu iti lo molámanabo ne. ¹⁶Ido Gotikafo li dowa lo betinowe, loto lo molaibo bibo ha ya Abalahamugi ido yufa fibo wegi yagunu lobibo ne. Feto loto yufa fibo we yagunu libo, ya wenina muki yagunu ladámiye. Yufa finanibo wegi yagunu lowe, loto lomuibo, ya we mako Kilisto yagunuko liye.

¹⁷Aya ha monawa ya lobinogolowe. Holilo. Gotikafo Abalahamugi hutifina edaibo ha ya homu aidena molototo, ido aliga melege fo hadeti teti (430) utaito, yalo ya lo molaibo ha lo oloto pibo ne. Feito ya lo molaibo hawa yakafa hutifina edaibo ha Gotikafo homu lo molaibo muibo ya li hopaito hilili ámanaibo ne. ¹⁸Mono idafa weuna fi ledaibo ya lo molaibo halokati linubola nebo neko, ya lo molaibo lumibo halokati linubo ma minámadi ne. Ido Gotikafo Abalahamu lo molaibo muibo halokati ya mutaibo ne.

¹⁹Feito neboma nenako, lo molaibo ha ya neidafaito lo oloto piye? Holito holiyámoto onibo monate lilibinowe, loto homi ito lo molaibo, ya aya hawa minomo uto uto, yufa fibo we yagunu homu Abalahamu lo molaibo muibo wewa ya oloto piyageto, lo molaibo hawa u ayalo inaiye, loto lo molaibo ne. Ido enisole ya idipi molaito lumuti ya lo molaibo hawa ya lusaku we Mosese analo molato, emokafo wenina lobibo ne. ²⁰Ena lusaku we ya we mako yagunuko ámifa, ido Goti mako eimolako Abalahamu lo molaibo muibo ne.

Lo molaibo ha yakafo Kilistodoka anae, loto lilimibo ha

²¹Feito neboma nenako, hawa aliga lo molaibo yakafo Goti homu lo molo bibo hala li yoima o edaibo nefe? Feito minámiye. Lo molaibo ha makafo li nomude waibo ha ma nebo neko, hawa meyalo molonibo yagunu monatina fefe libo wenina minae, lo ledadi ne. ²²Ido feito minámiye. E'e, wenina muki lifimatina yakafo nala i betibo ne, loto ha mono lufuwau ya lo oloto pibo ne. Feito Yesu Kilisto holi hikito muwonibo yagunu ya lo molo lumibo hawa hulawa binobo ne, loto holi hikitabo wenina ya feti fe betibo ne.

²³Feito nefa, ido homu, holi hikitonibo monawa oloto piyámibo hamenalo, ya lo molaibo ha yakafo nala i ledaibo ne. Gotikafo holi hikitanubo mona aliga li oloto pinowe, loto feti fe ledaibo ne. ²⁴Yagunu lo molaibo ha ya api lilibito hiyaba o ledaibo idafa yakafo Kilistodoka lilimi fulageto, ya holi hikito munubo yagunu monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanowe, loto hawa lo molaibo ne. ²⁵Ido holi hikito muwonibo monawa moda oloto pitainako, hiyaba o ledaibo hawakafo onesa meloti nala i ledámibo ne.

Holi hikitonibo yagunu Goti olufola minonibo ha

²⁶Hemotina muki ya Kilisto Yesu lulau mino edoti holi hikito muwabo yagunu Goti olufola ona minae. ²⁷Holiyafe? Hemotina Kilistogi keloti noku iyabo wenina muki ya Kilisto fefelumala i minae. ²⁸Feti fe minabo, ya hemotina ya ma Yuda wenina minae, loti, ido ma eito feka wenina minae, loti, ido ma nalalo minoti houba-naba onona liyabo wenina minae, loti, ido ma nalalo minámabo wenina minae, loti, ido ma wemoli mi-

nae, loti, ido ma wenipa minae, loti lolobo, ya feti minámae. E'e, hemotina muki ya Kilisto Yesu lulau mino edoti ya u mako o minae. ²⁹Feti hemotina ya Kilisto weninala minanako, Abalahamu yufa fibo wenina yagi minabo yagunu Gotikafo Abalahamugi yufa fibo weninalagi lo molo bibo halalo idafa weuna fi betibo ya moda linigilae.

Yesukafo nalauti wina ledoto Goti olufola li ina fi libo ha

4 Ha lobo ya monawa feito ne. Wenina ma fulinabo ya idafa-adafatina muki ya weudina fi betiyabo olufotina ya idafawa yawala minafa, olufotina hefola minabo hamenalo ya idafa-adafawa liyá-moti, aifa houba-naba onona liyabo wenina yamaidana oti minato, ²ya wenina masi hiyaba o betiti, idafa-adafatina yagi hiyaba o betiti minato, aliga ya gedatoma, metinafo hamena molaído ayalo ya moda linabo ne.

³Ido leimo ayaidana oto homu namuna minonibo hamenalo ya mikaleka mona hiyaba o ledaibo mona-fana yakafo nala i ledaibo ne. ⁴Feito minoba, Gotikafo hamenawa molaibo yama moda lo fedotaito, yalo ya eimola Hipala ilifi molaito, wena houmalauti oloto pito, lo molaibo ha meyalo moloto nalau nebo, ⁵ya leimo lo molaibo ha nalau minonibo wenina ya meina fito wina betiyoto Gotikafo neimo olufone minanae, loto li ina fi ledanowe, loto oloto pito aibo ne.

⁶Feito hemotina ya Goti olufola minabo yagunu emokafo Hipala Weuna ya luteu ilifi fulo ledaibo ya Menefo, Wauwe, loto auba ito libo ne. ⁷Yagunu hemotina onesa me ya nalalo houba-naba onona liyabo wenina ya minámae. E'e, Goti olufola ya minae. Ido olufola minanako, Gotikafo weuna fi betibo idafa ya moda linabo ne.

Polokafo Galesia wenina yagunu hala ligi-ligi kibo ha

⁸Ena homu hemotina Gotigi houna iyámabo yagunu ya idafa-adafa Goti ona hula minámibo idafa-adafa ya holi muti houba-naba o-o abo yagunu nalau minabo ne. ⁹Feto fe minabo nefa, onesa me ya Gotigi houna iyabo ne, lanofe? E'e, onesa me ya Gotikafo hemotinagi houna ibo hamenalo ya hemotina mono mona-fana auba minámibo mona, hula minámibo mona-fanadoka hofa liwila oti u houba-naba oti nalau ya unune, loti ya neidafaiti feti fe minae? ¹⁰Hemotina ya lo molaibo ha meyalo mologeto ya Gotikafo dowa loto wa ledanaiye, loti mono hamena eito-eito yagunu holiti, ido melegefena iganafena yagi molo eito-eito oti molabo ya ilawa liye, loti holi minae. ¹¹Feti holi minabo yagunu nemokafo auba ito mono onona li betiyobo yakafo hemotinaloka ilawa liyámoto, u aifa idafaidana otanaiye, loto hemotinagunu holiyobo ya holi numiye.

¹²Aiyo, mono weninane-motao, hatina lito lobiyowe. Holilo. Nemo ya hemotina yaidana oto minoma nenako, hemotina ya nemo yaidana oti minalo. Hemotina ya li nosámibo o nedámae. ¹³Goti hala ukuwa dowa homu apito lo oloto biyobo ya une nosámibo hamenalo ya lolumima ne, loti nemogunu ya holi minae. ¹⁴Feto feyobo ya une nosámibo ya hepa molo bifa, lutina-hatina nosámibo holi numuti eleka fi nedámoti, moda Goti enisolelagi houna iyabo yamaidana oti, ido Kilisto Yesugi houna iyabo yamaidana oti ya nemogi houna iyaboma ne. ¹⁵Feto fe nedoti dowa loto holi minabo mona ya onesa igaleka ne? Ya hamenalo ya hemotina nomudina hula ya ogofuti kiliyabo neko, moda kiliti nomadi ne, loto hemotinagunu holifefe loto lowe. ¹⁶Feto fe minafa,

ido onesa me ya ha ona hula lobiyobo yagunu uwotefo ne, loti nemogunu holi minafe?

¹⁷Weninawa yasi auba iti hemotinagi houna inune, loti afa, li dowa lo betinabo ma minámiye. E'e, eimotinagunuko holiti ade li faka lanae, loti hemotinagi houna iti mono fefe libo hanudoka yati li eito ta lo fulo betinune, loti holi minae. ¹⁸Ena hemotina mona dowa molanune, loti auba iti holinabo ya moda dowa lanogolaiye. Feto feyanabo, ya nemo hemotinagi minanobo hamenalo yako feti feyámilo. E'e, hamena-hamena feti fe-fe anabo ya moda dowa lanogolaiye.

¹⁹Aiyo, olufone hefolao, Kilisto fefelumala lutinau oloto pinaiye, loto wenipa olufotina hedanigili ogofu holiyabo yaidana oto nemo ya hemotinagunu holito miluma naba-naba hofa holi-holi o minowe. ²⁰Aiyo, nemo hemotinagunu holito hane ligi-ligi kiyoboma nenako, onesa hemotinagi maina minoto adina li faka lo betinobo ha lobifefe lanobolae, loto auba ito holiyowe.

Hagali ido Sala wase ibo hatina

²¹Ena loga o betinogolowe. Lonomalo. Hemotina lo molaibo ha houbanabala o minanune, loti holiyabo, ya lo molaibo hawa ya holiti monawa holifefe ladámo minafe? ²²Lo molaibo hawa lu-fuwa iyagu ya feti libo, Abalahamu hipala loiti oloto pibo, ya ma nalalo houba-naba onona li nebo wena Hagalikafo hedaibo, ido ma nalalo minámibo wena olonafo Salakafo hedaibo ne. ²³Feti hedaibo, ya nalalo nebo wena nakafo hedaibo hipala Isimaeli ya aifa mikaleka monalokati hedaifa, ido nalalo minámibo olonafokafo hedaibo hipala Aisaka ya Goti lo molo muibo halalokati oloto pibo ne.

²⁴Ena hawa mona yauti mona ma ya fetu loto holinubo ne: wenawa loiti ya Gotikafo weninalagi hutifina ledaibo ha loiti yaidana oto ne. Ma ya Hagali nalalo houba-naba onona libo wena ma nenako, olufola hedaibo yagi ayaidana oto nalalo minabo wenina minae. Ido ayaidana oto hutifina aibo ha Sinai obulaloti oloto pibo ha ya litumate ne, loti holiyabo wenina ya hawa yakafo nala i betinako, nalalo houba-naba ononala li minabo wenina ya minae.

²⁵Ido Sinai obula ya Alebia mikaleka neboma, ya nalalo nebo wena Hagali yufa fibo wenina ebatina ya ne. Ido ayaidana oto onesa me ya numuna meya naba Yelusalemu ya lo molaibo hawa nalalo houba-naba ononala li minabo wenina numunatina meya naba ya ne.

²⁶Feito nefa, leimo numunate meya naba ya Yelusalemu eito, okulumau nebo numuna, ya nalalo houba-naba onona ma minámibo eba ya ne. Aya eba ya otefo yaidana oto neboma nenako, lo molaibo hakafo nala i ledámibo olufola ya minone.

²⁷Aya Yelusalemu loiti yagunu ya wase ibo ha ma fetu libo,

Hemo heni wena, olufo ma hedá-manibo wena ya ake i mino. Hemo olufo hedanogolo uka ogofu aibo holiyámanibo yagunu wagafo uta o hedaifa, luka-haka dowu loto holito, nama naba loto su fiyo. Hemo ya wena ma wanafogi aifa minaibo wena ya li fulu edoto olufoka yufa molanabo wenina abi loti minanabo yagunu dowu loto holimo uto ake ito ha naba lo-lo o mino,

loto ha mono lufuwau (Ais 54:1) ya nebo ne.

²⁸Ena mono weninane-motao, hemotina ya wena Sala hipala Aisaka yaidana oti Goti lo molo muibo halalo ya olufola minaboma ne. ²⁹Feti minafa, ido homu ya Abalahamu hipala ma

mikaleka monalokati hedaibo hipa Isimaeli yakafo hipala ma Weunadokati hedaibo hipa Aisaka li nosámibo o edaibo yamaidana oti onesa me ya ya molomo uwabo ne. ³⁰Feito nebo nefa, ido ha mono lufuwau ya neidafaiye liye?

Nalalo houba-naba onona libo wena hipala yakafo nalalo minámibo wena hipalagi maina metinafo idafala weuna fi betito linaibo ma minámiye. E'e, ma

liyámanogolainako, nalalo minaibo wena nawate hipalate idipi fulu, loto ha mono lufuwau (Stt 21:10) ya nebo ne. ³¹Yagunu mono weninane-motao, leimo ya nalalo onona libo wena olufola ma minámone. E'e, nalalo minámibo wena olufola ya minone.

Kilisto wina ledaibo monau ya auba ito minanubo ha

5 Feito nalau minámanae, loto Kilistokafo moda wina ledotaima ne. Yagunu idafa magunu holito houba-naba o edogeto nalalau hofa helefuku uno ledotanaiye, loti auba iti minalo.

²Nemo Polokafo ha me ya lobiyouwe. Holifefe loti holilo. Hemotina Gotikafo dowu wa ledanaaiye, loti utinau anela fuko betinabo ya Kilisto hemotinaloka u aifa idafaidana anogolaiye. ³Yagunu homu lobiyouma ya hofa auba ito lobifefe lowe. Holilo. We makafo Goti anela ulau fuko nedalo, loto anewa linaibo wewa ya lo molaibo ha muki-muki meyalo molámanaibo ya lifima ha mino edanogolaiye. ⁴Hemotina lo molaibo ha meyalo molonibo yagunu Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, lo ledanaibo ne, loti holiyabo wenina, hemotina Kilistogi hutifinaguti ya fukoti, aifa li dowu lo ledaibo monala fulitabo wenina ya minae.

⁵Fetu fe minafa, lemo ya Weuna lulau mino edoto holi hikitonibo yagunu

Gotikafo monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanogolaiye, loto holito hiyabala o minone. ⁶Kilisto Yesu lulau mino edonibo ya Goti anelagi minobemo, ido minámone? Loiti yagi ya hulawa minámiye. E'e, holi hikito muwonibo yagunu lute-hate binubo mona molomo yowonibo yakafoko hulawa liye.

⁷Hemotina homu ya mono hanudo auba iti monimo uwabo nefa, eletifo ya hemakafo hanu hu betito, ha ona hula ya meyalo molámoti minae? ⁸Meyalo molámabo monawa ya wa molo betibo we Gotidokati minámiye. ⁹Beletiku ya yisi hefola efoma fulato, muki pupu loto yoibo ne, loti holiti ya hatina kifefe lalo.

¹⁰Hemotina ya nemogi maina Wenaba lulau mino edonibo nenako, yagunu hemotinagunu holito ya hatina eito ma kiyámanigilae, loto holi hikito minowe. Feito holi hikito minofa, ido we ma hemakafofe loto weudina-lutina-hatina li hopaitaibo we ya lifimala henawagi ya liwila oto linogolaiye.

¹¹Ido mono weninane-motao, neimo homu ya Goti anela ya wemoli muki utinau fuko betilo, loto lo oloto molobo yamaidana oto onesa lo oloto molo minobo neko, ya Yuda wenina yasi li nosámibo-asámibo o nedámadi ne. Ido weninawa yá yofogunu holi fulitabo yagi ya huladi ne. ¹²Lutina li hopaitabo wenina ya eimotina utina ya hulawagi hofuto fuko fulitabo neko, ya dowaladi ne, loto holiyowe.

¹³Mono weninane-motao, hemotina ya nalau minámoti minanae, loto Gotikafo wa molo betibo ne. Feto fe betibo yagunu nalau minámoninako, ute-lute dowaloto holiibo mona aifa molanune, loti holiyámilo. E'e, Goti weninala muki ya lutina-hatina biti, adina li faka loti houba-naba o betilo.

¹⁴Aya yagunu ya fetolibo,

Heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Wkp 19:18) nebo ha mako ya lo molaibo ha muki li mako ito lo molaibo ne. ¹⁵Goti monala feito nefa, ido hemotinagi weninatinagi wetinakafa ha loiti loti lowa-fina fiti minanabo ya hemotinagi weninatinagi muki li hopa itotanune, loti monatina ya wati monilo.

Weuna Fele aubalalo monito ya lute lila meyalo molámanubo ha

¹⁶⁻¹⁷Feito ha me ya ya lobiyouwe. Holilo. Ute-lute dowaloto holiibo mona yakafo Weuna holiibo mona ya fina fi hofaiye. Ido Weuna holiibo mona yakafo ute-lute dowaloto holiibo mona ya fina fi hofaiye. Feti loiti ya uwolafo-uwolafo minainako, hemotina idafa anune, loti holiyafa, ogofuwámae. Yagunu Weuna aubalalo yako monilo. Feto feyanabo ya utina-lutina dowaloto holiibo mona molámanigilae. ¹⁸Ido Weunakafa hanulalo idipito anaibo ya lo molaibo ha yamo wenabatina ámanogolaiye.

¹⁹Ena ute-lute mona molanowe, loto dowaloto holiibo monala moda oloto nebo ya feito ne: hopa li unabo mona, fuma ibo mona, hopa moniyabo mona, ²⁰sugi goti holi muwabo mona, hifenalusa hiyabo mona, holi nosámibo biyabo mona, moliya fiyabo mona, wauwalibabo mona, sebatina hala-kala lo-lo aibo mona, eimotinagunuko holiyabo mona, ha eito-eito loti foki filigafiliga abo mona, ²¹wenina idafatunagunu holiyabo mona, no noti lutina u hopa abo mona, ake iti u wanoba buliyabo mona, ido mona malekaloka yaidana mona yagunu homu ya fuka ha lobitoma nefa, onesa hofa fetoloto lobinogolowe. Holilo. Yaidana mona molo minabo wenina ya Goti we hudite

hiyaba o ledaibo ebala liyámanae, loto lobiyowe.

²²Ido Weunakafo ilawa hula libo mona ya feito ne: lute-hate biyonibo mona, luteu dowa loto holiyonibo mona, you amena molonibo mona, lute-hate hefa aibo mona, wenina li dowa lo betito adina li faka lo betiyonibo mona, mona ona hula molo-molo onibo mona, ²³you lotoko minonibo mona, ute-lute-hate hiyaba dowa lotoko onibo mona, muki ya Weunadokatiko ne. Mona yaidana molanubo ya lo fuko ledanabo ma minámiye. ²⁴Ido Kilsto Yesu weninala ya ute-lute so libo monala ido dowa loto holibo monala ya yá yofolo moda hofu litonibo ne.

²⁵Weuna lulau mino edoto ya no-mude hofawa minoninako, yagunu Weuna lulau mino edoto mona molotoko moniyokelo. ²⁶Feito monito ya ute-lute ito yonune, loto weninate lutina-hatina li luta-hisilo betito idafatinagunu holiyámokelo.

Mona yaidana-meidana molanubo ya hulawa liwila oto linubo ha

6Ena mono weninane-motao, hemotina yauti wefe wenafe ma nosámibo mona helefulau lumu fou lagetoma, ya hemotina Weunagi houna iyabo wenina yasi weninawa ya liwilati hanu dowloka molo edalo. Feto fe edanabo ya heimotina monatina yagunu holiti, ya nosámibo mona ma ika o ledotanaiye, loti wati hiyaba oti, li you lo edoti hanuwa dowa lotoko ilibilo. ²Hena holinabo ha ma weninataloka mino betiyagetoma, ya adina li faka lo betilo. Feto feyanabo ya Kilsto lo molaibo halo ya moda hololanigilae. ³Yagunu holilo. Wenina muki ya aifa mikaleka wenina minoninako, masi eimotinagunu ito yoti holinabo ya eimotina lutina-hatina hola iyabo wenina ya minae. ⁴Yagunu hemotina

muki heimotina monatina ononatina wafe fe loti holiti, ya dowa loto nefemo, ido nosámiye, loti wati hiyaba otiko monilo. Feto feyanabo ya wenina ma monatina yagunu holiyámoti, heimotina monatina ononatina yagunu holiti ya lutina-hatina dowa loti holinabo ne. ⁵Moda holiyafe? Wenina muki ya eimotina henatina ya linabo ne.

⁶Ido hemotina mono ha holiyabo wenina yasi api itibiyabo wenina li dowa lo betiti, idafa-adafa dowa muki liyabo yauti hona moloti bilo.

⁷Lutina-hatina hola iyámilo. Goti hola inabo ma minámiye. E'e, idafa hifinabo ya hula lagetoma aya idafa ya linigilae. ⁸Masi eimotina utina yagunuko holiti onona linabo ya aya utinalokati u hopa unabo hulawa ya linigilae. Ido ma yasi Weunagunu holiti onona linabo ya aya Weunadokati nomudina hofawa minowa-minowa anabo hulawa ya linigilae. ⁹Yagunu ya hulawa oloto pinaibo hamenalo ya moda linogolone, loto mona dowa lotoko molo minanune, loto eleka fiyámoto, molotoko minokelo.

¹⁰Feito ya hamena onesa mino ledaibo hamenawalo ya wenina muki li dowa lo betiyokelo. Feto feyanabo ya holi hikitabo wenina muki ya weninate ona hula minae, loto ito yoto li dowa lo betiyokelo.

Onuwaleka ha

¹¹Ena onesa me ya neimo anekafo lufuwa i betiyobo ya lufuwa naba nedoka ya walo.

¹²Wenina ma yasi Kilsto Yesu yá yofola yagunuko holinubo ya hasuwala fi ledotanae, loti holiyabo yagunu utina etuwalo ya mono we ona hulaidana wa ledanae, loti Goti anela ya hemotina utinau fukalo, loti auba i bi minae. ¹³Yagunu holilo. Goti anela utinau fukabo we eimotina yagi lo molaibo ha

ya fefe loti meyaló molámaboma minafa, ido hemotina ya lege ato anela ya utinau fukanabo, ayalo ya hulite li faka lanune, loti holi minae. ¹⁴Feto fe minafa, neimo huline li faka ladámanogolowe. E'e, Wenabate Yesu Kilisto yá yofola yagunuko holito huliya li faka lanogolowe. Emogi kelobo yagunu mikaleka mona-fana ya yá yofolalo fuliboidana oto ika o nedámiye. Ido nemo yagi yá yofolalo folomo yamaidana oto minonako, mikaleka mona-fana yagunu holiyámobo ne.

¹⁵Kilisto lulau mino edonibo ya Goti anela ya uteu fukafe, ido fukámafe? Loitiwagi ya hulawa minámiye. E'e, ho-

fawa li oloto pi ledaibo yakafoko hulawa liye. ¹⁶Hawa ya holiti, ayalo moninabo weninaloka ya you amena mona ido milumate holibo mona ya mino betinaiye. Ido Isilaeli wenina yauti Goti weninala ona hula minabo weninaloka yagi ayaidana oto mino betinaiye.

¹⁷Ena nemo Yesu houba-nabala we fulala ya unelo neto li minobo yagunu masi li yoima o nedanune, loti anabo ya monatina fulitalo.

¹⁸Mono weninane-motao, Wenabate Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo monala ya weudina-lutina-hatinau mino betinaiye. Onae.

Efesusi Homu Ha

Efesusi ya numuna meya naba ya Esia ebau ya ne. Yalo ya wenina abi sugi gotitina ma huliya Atemisi ya weudinalutina-hatina muti, mono numuna naba hu edabo ne. (Aposolo 19:23-28) Ena Polo eba nedo-nedo monibo hamena loiti (2), yalo ya Efesusi numudo uto, Yuda wenina mono numunatinau yoto api itibibo ne. (Aposolo 18:18-21) Ido eba nedo-nedo monibo hamena tili (3), yalo ya Efesusi numudo hofa liwila oto uto, melege tili (3) yalo ya minoto, holi hikitabo wenina ya api itibimo wiye. (Aposolo 19:1-10)

Ena Lomu numudo nalau nebo hame-nalo ya hofo nedo fulinabo hamena moda alili nenako, ha ma api itibinowe, loto lufuwa me ya i fulu betibo, ya hitoti liti Esia ebau numudo-namado monolo nuba o-o abo wenina minado yagi fulu betiyato hitanae, loto lufuwa me ya ya i fulu betibo ne. Ido mono onona li-li aibo we Tikikusi yakafo Polo monala ido hala muki ya lobinogolaiye, loto Efesusi numudoka ilifi molaibo we ya lufuwa me ya lito uto biye, loti wenina abi hatina kiyabo ne. (Efesusi 6:21, 22)

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina fele wenina Efesusi numudo minoti, Kilisto Yesu lulau mino edoti holi hikito mu minabo wenina ya nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo hala dowo kito ononawalo ya fulu nedaito li minobo we, ya lufuwa me ya i fulu betiyowe. Walo.

²Metefo Gotidokati ido Wenabate Yesu Kilistodokati ya aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaiyee.

Gotikafo Yesudoka mono hanuwa li oloto pi ledaibo ha

³Wenabate Yesu Kilisto Gotila minoto Melafo minoto aibo we ebola ya ito yoto loto holiyokelo. Emokafo Kilisto lulau mino edonibo yagunu okulumau mono nesibala mona-mona libo faito ledotaibo ne. ⁴Homu aidena mika apito oloto piyámibo hamenalo ya emo lulau mino edanae, loto wa molo ledaibo, ya emo nomunalo fele hiluwa loti minanae, loto wa molo ledoto mono nesibawa li lumibo ne. Feto fe ledaibo, ya lula-hala lumibo yagunu ⁵Yesu Kilistodokati li neimo olufone itanowe, loto homu aidenati lo ledaibo yagunu li ina fi libo ne. Feto feyaibo, ya moda eimola hala dowo kito ido lula-halau dowo loto holito ya feto fe ledaibo ne. ⁶Ido eimola aifa li dowo lo ledaibo monala lamena aiboma ebola li faka lanae, loto feto fe ledaibo ne. Aifa li dowo lo ledaibo monalawa ya hipala lula-hala mu-mu o nebo we lulau mino edonibo yagunu aifa li dowo lo ledaibo ne.

⁷Ido emo lulau mino edonibo yagunu lunulakafo meina fito wina ledoto, nosámibo monate hilili o ledaibo, ya Goti eimola aifa li dowo yawala nema nenako yagunu feto fe ledaibo ne. ⁸Aifa li dowo lo ledaibo monalawa mau nabababa lekito lumibo, ya ha manadeu minanaibo ha mona-mona ido holifefe lo hulanubo ha naba yagi lumibo ne. ⁹Feto fe ledaibo, ya eimola lula-halau dowo loto holito ya hala dowo kibo ha, homu faluku oto nebo ha lo oloto pi lumibo, ya feito ne: ¹⁰Wenina, idafa-adafa, okulumaleka, mikaleka, muki-muki ya hofa liwila oto li mako itoto Kilisto ya hiyabatina we wenaba mona yawala minanaiyee, loto hamenawa molaibo yama moda lo fedageto ya feto feyanaibo ne.

¹¹Ya we ya lulau mino edonibo yagunu lemo yagi ya neimo weninane wa

nobo idafane ona ya minanae, loto wa molo ledaibo ne. Feto loto homu aidena auba ito lo ledaibo, ya emokafo idafa-adafa anowe, loto hala ki nebo yagunu moda lifefe libo we yakafo homu aidena feto lo ledoto wa molo ledaibo ne. ¹²Feto fe ledaibo, ya leimo homu apito Kilisto lulau mino edoto emogunu holito hiyaba onibo wenina ya oto moloto o minonibo monate yamo lamenala ebola li faka lanaiye, loto feto fe ledaibo ne.

¹³Ena hemotina ayaidana oti hala ukuwa dowae li nomudina waibo ha ona hula ya holiti holi hikito muti lulau mino edabo yagunu Weuna Fele lutinau molo betinowe, loto weuna fi betibo yamamo ane moloto eikawa fi beti ne. ¹⁴Gotikafo leimo muki hofa liwila oto linowe, loto meina fito wina ledaibo, ya idafa aliga lumunowe, loto lilibito Weuna Fele luteu ya li homu moloto lumibo ne. Feto ledaibo, ya lamenala ebola li faka lanae, loto feto ledaibo ne.

**Goti lamenala aubala ya
mino faito betinaiye, loto
Polokafo lomu-lomu o nebo ha**

¹⁵Feito nemo ya hemotina Wenaba Yesu holi hikito muti fele weninala muki lutina-hatina bi-bi o minabo ha holiyobo, yaloti ¹⁶ya hamena-hamena hemotinagunu holito, dowae, lalowe, loto Goti lomutoko minobo ya feto loto lomu-lomu o minobo, ¹⁷Wenabate Yesu Kilisto Gotila Metefo lamena yawala yakafo Weunalokati weudina li lamena o betito, ha manadinau molo betito, Goti monala li oloto pi biyageto, holifefe lanae, loto lomu-lomu o minowe.

¹⁸Feto fe betiyageto, lutina-hatina nomuna li lamena ageto, ya wa molo ledaibo mona yagunu holito hiyaba o minonibo yama holifefe loti, ido emo lamena yawalakafa li lamena o ledageto, eimola fele weninala dowae lama minanae, loto li nuba o ledoto li emodoka

kelo ledanaibo yamagi holifefe loti, ¹⁹ido aubala, naba-naba idafa-adafa muki li fulo betibo aubala, ya lemo holi hikitonibo weninaloka li oloto pi ledaibo aubala yamagi holifefe lanae, loto lomu-lomu o minowe.

Aya aubalawa naba-naba yakafo ²⁰Kilistodoka li oloto pito, fuliguti li sinoi edoto ya okulumau ana onaleka li amedo edaito ne. ²¹Yakafo ya mikauka okulumau wenabafe, ido hulitinagi wefe, ido auba iyabo wefe, ido weholafe, ido hulitina hatina ukutina yoibo wenina mona-mona nabatina muki ya emokafo li fulo betito yoto ne. Feito nebo ya hamena onesa yako minamiye. Moda minowa-minowa oto minanogolaiye.

²²Ido wenina, idafa-adafa, muki ya fulo hina feumau betito, ya u hiyabatina we wenaba yoto minanaiye, loto, ido mono weninala mau naba manadina ya mino betinaiye, loto fulo edaibo ne. ²³Feito emo ya manade neto, ido lemo ya ula minonibo, ya emo idafa-adafa muki idafau yau mino faitoto nebo wegi hutifina filiga-filiga o minoninako, emo moda mino faito ledaibo, ido lemo ya mino faito edonibo ya minone.

**Lifimateu fuliyonigu yauti Gotikafo
Kilistogi maina li sinoi ledaibo ha**

2Ido hemotina ya homu nosamibo monatina lifimatinau ya moda fuliyabo yama ne. ²Hamena yalo ya hemotina aya mona molabo ya mikaloka me ya mona ege moloti asiku aubatinagi minabo we enisole nosamabo hiyabatina we wenaba nosamibo yawala monalamaidana ya moloti moniyae. Wewa weunawa ya wenina ha holiti holiyamoti moniyabo wenina lutinau onesa meleka onona li-li o nebo we ya ne. ³Aya wenina hiyatinau yau leimo muki yagi homuma monito ute dowae loto holibo mona

molonibo yama ute-lute-hate lala-lala aido ya ege molone. Feto feyonibo ya wenina malekama lutina lila monalawa yagunu ya lifima ha naba li minabo ya leimo homuma ayaidana oto lute lila mona molonima ne.

⁴Feto onima nefa, ido Goti miluma holibo mona yawala yakafo lula-hala ito yoto luminako, ⁵yagunu monate nosámigu fuliyoniguti ya Kilistogi maina li nomude hofawa o ledaibo ne. Ya holi minafe? Emo aifa li dowla lo ledaibo monala yakafo li nomudina waibo ne.

⁶Ido Kilisto Yesu lulau mino edonima nenako, yagunu emogi maina li sinoi ledoto, ido emogi maina li okulumau amedo ledaiye. ⁷Feto fe ledaibo, ya Kilisto Yesu lulau mino edonibo ya li dowla lo ledaibo mona yakafo hamena minowa-minowa omo unaído yalo ya aifa li dowla lo ledaibo monala naba-naba faitomo yoibo ya li oloto pinaiye, loto feto fe ledaibo ne.

⁸Moda holiyafe? Holi hikito muwabo yagunu emo aifa li dowla lo ledaibo monala yakafo li nomudina waibo ne. Ido aya idafawa ya hemotinalokati minámiye. E'e, Gotikafo aifa bibo idafa ya ne. ⁹Wenina masi leimo mona-fanate fefe loto molanubo onona liyonibo yagunu lumibo ne, loti eimotina utina-hulitina liti yotanae, loto Gotikafo e'e, aifa biy-owe, loto lumibo ne. ¹⁰Ido emokafo hofawa li oloto pi ledaibo, ya dowla molanubo mona, homu lifefe libo monawa dowla ya ayalo moninae, loto Kilisto Yesu lulau mino edonibo ya hofawa li oloto pi ledaibo ne.

**Gotikafo Yuda weninagi eito feka
weninagi Kilisto lulau mino
edabo ya li mako itaibo ha**

¹¹Feito Goti eimolakafo li nomude waibo yagunu hemotina feto loti hatina ki minalo: Homu aidenati ya Yuda wenina, Goti anela ute etuwa fukonibo wen-

ina ya aifa leimo adegunu fukoba, ido anela mino ledaiye, loto, ido hemotina eito feka wenina ya aifa wenina utinau anela minámibo wenina minae, loto lolo one. ¹²Ya hamenalo ya hemotina Kilisto mino edámoti, Isilaeli wenina yagi weninate minámoti eito feka minanako, yagunu Gotikafo wa molo ledoto emogi hutifina edonibo ha ya lo molo lumifa, ido hemotina eito feka minanako, yagunu lobiýámiye. Feto feyainako, lutinakafo idafa hula ya ma li yawa fiyámito, Gotigi mino edámoti, aifa mikaloka weninako ya minae. ¹³Feti homu ya faiga minama nefa, ido onesa me ya Kilisto Yesu lulau mino edabo yagunu emo lunulakafo li alili molo ledaibo ne, loti hatina ki minalo.

¹⁴⁻¹⁵Yagunu ya feto loti holilo: Emo eimoladoka yako you amena monate ya ne. Homu ya feto feyalo, feto feyámilo, loto lo molaibo ha yagunu Yuda weninagi eito feka weninagi uwolafo-uwolafo minonima nefa, ido emo ula yamo lo molaibo hawa uwolafo-uwolafo monatewa hilili o ledoto, ya hilawa lusaku pito li filiga-filiga molo ledaibo yama kilito, loitiwa ya moda li mako itaibo ne. Feto fe ledaibo, ya emo lulau mino edonibo weninawa loitiwa ya li mako ito hofawa li oloto pi betiyoto you loto minanae, loto feto fe ledaibo ne.

¹⁶Ido homu ya uwolafo-uwolafo minonibo wenina loitiwa ya Goti uwolafo yagi minoba, emo ula mako yá yofolo fulibo yakafo uwolafo-uwolafo minonibo monate hofu fuli ledoto, ya loitiwa li mako o ledoto liwila oto Gotigi li hutifina ledanowe, loto feto fe ledaibo ne. ¹⁷⁻¹⁸Feto fe ledoto, ya loto faiga minabo wenina ido selo minonibo wenina loitiwa ya emodokati Weuna mako luteu mino ledaibo yakafo li Metefodoka u fedo ledaibo yagunu loitiwa ya li you lo ledaibo ha ya lo oloto lumibo ne.

Kilisto weninala muki ya Goti numunala ona minonibo ha

¹⁹Feito onesa me ya hemotina ya eito wenina, hamena linako mino ledabo wenina yaidana minámae. E'e, Goti fele weninalagi li kelo betitoto, eimola olu-fola ona ya minae.

²⁰⁻²¹Ido Goti numunala huibo yaidana oti minae. Kilisto Yesu eimola ya lagi ya ne. Ido aposolote polofeti ya numuna hilawa fito li auba i betiyageto, ya emo lulau mino edabo ya numuna naba fefe loto homi-homi imo yoto, u Wenaba lulau mino edabo yagunu fele huliyagi numuna naba li oloto pito minomo yoiye. ²²Minomo yoito, ya hemotina yagi ayaidana oti Weuna lutinau mino betibo yagunu u Goti numunala ona minanae, loto emo lulau mino edabo ya homi ito hu betibo ne.

Kilisto hala ukuwa ya eito feka wenina lo oloto pi bibo onona ya Polo anau molaibo ha

3Aya yagunu ya nemo Polo hemotina eito feka weninagunu holito Kilisto Yesu hala ukuwa lito moniyoto nala fi nedabo minowe.

²Ido hemotina ya moda fetu loti holi minae: Gotikafo aifa li dowu lo ledaibo monala numibo, ya hemotina-gunu holito aifa li dowu lo ledaibo monane binobo hanu yagunu lobinane, loto ononalawa numibo ya ³fetu lotu numiye: Emokafo faluku aibo ha lo oloto pi numito holiyobo yama lufuwa ha fouma efoma i fulu betiyobo, ⁴ya hemotina hitoti ya lunekafo faluku aibo hawa Kilisto yagunu holifefe lobo ya moda holifefe lanae. ⁵Faluku aibo hawa ya homu wenina aidena yoimalokati minomo yowabo ya lo oloto pi biyámibo nefa, onesa fele aposolola ido polofetila ya Weuna lu-

lau mino edonibo ya lo oloto pi lumibo ne. ⁶Hawa ya feito ne: Hala ukuwa dowu yakafo Isilaeli weninagi eito feka weninagi li mako o ledaito, ya Kilisto Yesu lulau mino edonibo yagunu hala lo molo lumibo hula ya holi hikitoto liy-onibo wenina maina minoto, ula mako ya maina minoto, ido weuna fi ledaibo idafa linubo wenina maina minone, loto lo oloto pi lumibo ne.

⁷Hawa ukuwalo onodo wela minanane, lotu Goti aubala nemodoka li oloto pito aifa li dowu lo ledaibo monala numito, fetu fe minobo ne. ⁸Nemo ya fele weninala muki yauti hidinalo we lumuto minofa, ido aifa li dowu lo ledaibo monalawa ya fetu lotu numibo ne: Kilistodoka ya mono idafala, wa naibo idafa ogofuto hitámanubo idafala, ya eito feka wenina lo oloto binane, lotu aifa li dowu lo nedotu ononawa numibo ne. ⁹Ido idafa-adafa muki li oloto pibo we Gotikafo aidena yoimati faluku aibo ha lula-halau faluku oto holibo ha ya lo oloto pi binane, lotu aifa li dowu lo nedotu ononawa numibo ne.

¹⁰Fetu fe numibo, ya onesa meleka monolo nuba o-o abo weninala muki ya hawa li oloto pi lumibo ya okulumalo minabo wenina wenabatina ido hiliti-nagi we wa ledoti ya ha mananau nebo ha mona-mona holifefe lanae, lotu aifa li dowu lo nedotu ononawa numibo ne.

¹¹Fetu feyanowe, lotu aidena yoimati holibo ha ya li Wenabate Kilisto Yesu-doka moda hulawa itaibo ne. ¹²Ido holi hikito muwoninako, yagunu emo lulau mino edonibo yagunu holi holiyámoto, auba ito minoto, u Gotidoka kelone. ¹³Yagunu fetu lotu lobinogolowe. Holilo. Nemo hemotinagunu lotu ogofu holiyobo yamagunu muludina fou ladámaneyo. Fetu feyobo ya hemotina li lamena o betibo mona ya ne.

**Polokafo weninawa yagunu
holito Goti lomuibo ha**

¹⁴ Aya yagunu ya Metefo onobalalo ya hine obula fito lomu-lomu o minowe.

¹⁵ Aya Metefodokatiko ya wenina muki mikaloka okulumaleka hulite naba ya li-li o minone.

¹⁶ Ido lomu-lomu o minobo ya fetoto lomuowowe: Emo ya lamena auba mona yawaladokati ya Weunakafo aubala lutina-hatinau li auba i betiyageto, ¹⁷ ya holi hikito muwato, ya Kilisto lutina-hatinau mino betiyageto, ya hemotina lutina-hatina bi-bi o minanabo mona yakafo numuna lagi yagi ido yá lufawagi yaidana oto li hiki lo betinaieye. ¹⁸ Feto fe betiyageto ya hemotinagi fele weninala ma muki yagi maina Kilisto lula-hala lumu-lumu o nebo monala naba-naba, fana-fana ba loto omo uto, yoimati yoimo uto, yoisauti lumumo wibo monala ya hototi holinabo auba biyageto lineae. ¹⁹ Ido lula-hala lumu-lumu o nebo monalawa hate-manade li fulo edaibo mona ya holifefe lato ya Goti faitoto minomo yoibo we yakafo mino faito betinaieye, loto lomu-lomu o minowe.

²⁰ Ena emo aubala yamo luteu onona li-li o nebo yagunu ya idafa oto moloto o-o aibo we yakafo idafa magunu lomuwonibogi hate kiyonibogi muki ya li fulo edomo uto onona naba-naba ogofuto li nebo we ²¹ ya huliya yoisa yoimo wibo ya mono weninala mau minonidokati ido Kilisto Yesudokati ya wenina muki hedomo yowabo homi-homi iti yoti huliya li faka lato yoisa yoto minomo uto minanaiye. Ona.

**Weunakafo li mako o ledaito u
mako minonibo ha**

4 Feito nemo Wenaba lulau mino edobo yagunu nala fi nedato minobo wekafo hatina lito ha me ya fetoto

loto lobinogolowe. Holilo. Hemotina mona dowa molanae, loto wa molo betido ayalo monalalo yako monilo.

² Feti monitima ya eimotina utinalutina liti yowámoti, amena moloti you loti moni-moni o minalo. Ena wenina maleka monatina eleka fi binabo ya li-wila oti lutina-hatina bi minoti, holotikeloti moni minalo. ³ Feti moninabo ya you amena mona yakafo nala hutifina abo yaidana oto Weunakafo li mako o ledaigu yau apasotanaiye, loti wati hiyaba otiko monilo.

⁴ Emo ula mako, ido Weuna mako ne.

Ido ayaidana oto ya nemogunu holiti hiyabane alo, loto sute fibo ha yagi mako ne.

⁵ Ido Wenaba mako ne.

Ido holi hikitonibo ya mako ne. Ido noku i ledaibo ya mako ne. ⁶ Ido Goti Metefo mako yakafoko wenina, idafa-adafa, muki li fulo betito hiyabate we minoto, muki luteu mino ledoto, muki minonigu yau ononala limo yoibo we ya mako ne.

**Mono auba i ledoto
ononalalo fulo ledaibo ha**

⁷ Feito mako minoba, ido Kilistokafo mono idafa eito-eito feito lumunowe, loto holido ayalo aifa li dowa lo ledaibo monala li eito-eito oto lumibo ne. ⁸ Yagunu ya fetoto libo,

Emo yoisa yoibo ya uwolafo-mota li yoima o betito nalau minabo wenina idipito yoto ya mono idafa li bibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 68:18) ya nebo ne.

⁹ Ido yoisa yoiye, libo ya igaidanagunu liye? Homu ya lumu feumau mikau yau lumibo ne, loto libo yagi ne. ¹⁰ Lumibo wewa aya we ya yoto okuluma li fulo edoto yoisau yoto mulalo yoibo ya idafa-adafa muki idafau mino faitoto minanowe, loto lumidoti yoibo ne.

¹¹Ido aya we ya weninala ma ya aposolo onona linabo auba biye. Ido ma ya polofeti onona linabo auba biye. Ido ma ya eba negu-negu moniti hala ukuwa lo oloto binabo auba biye. Ido ma ya mono hiyaba we minanabo auba ido mono wenina api itibinabo auba biye. ¹²Feto fe betibo, ya fele weninala lifefe lo betiyato, mono houbanaba ononala limo uwogeto, Kilisto ula u naba yoto betinaiye, loto feito bimo wiye.

¹³Mono idafawa feito lumibo, ya ononalawa limo uto uto, ya muki holi hikitoto, ido Goti Hipala monala holife loto onido, yalo ya lute-hate mako mologeto, Kilisto ge ona dibo we yamaidana oto lemo mono weninala gedoti minanae, loto mono idafawa lumibo ne. ¹⁴Idafawa feito lumibo, ya onesa melekati olufo hefolamaidana oti minamanae, loto lumibo ne. Olufo hefolala ya no halafu aibo asikafo idafa lito li ya me ya aibo yaidana oti minae. Ido ayaidana oti monoku gedámabo wenina ya ha mono eito-eito ha sugi-idafa lanabo wenina yasi ha ona hula hanuwaloti ika o ledanune, loti hotina i-i abo ha lanabo ya holiti hopa u yau-meu oti mono eito-eito holi hikitoti ae.

Feto feyafa, ido lemo ya onesa melekati gedámabo olufo hefolala yamaidana oti minamanae, loto mono idafawa lumibo ne. ¹⁵Feito lumibo, ya lute-hate bi-bi o minanubo yagunu ha ona hula yako loto, ido manade nebo we Kilistodokako mona muki molanubo yagunu ya gedoti minanae, loto mono idafawa lumibo ne. ¹⁶Emo ya manade neto, ido weninala muki ya ula minoninako, emodokati li hutifina ledaibo nala muki li auba i ledaibo yakafa li onu ito kelo homi ledo nebo ne. Feto fe ledaito, ya hina-ana-hofala minonibo wenina muki ya mono ononate fefe loto liyonido, ayalo ya

lute-hate bi-bi o minonibo yagunu ya ula naba lito ufefe loto gedomo unaiye.

Hofawa moninubo ha

¹⁷Aya yagunu nemo Wenaba lulau mino edobo wekafo emo onobalalo ha auba ito lobinogolowe. Holilo. Hemotina onesa melekati ya eito feka wenina lutina-hatina aifa idafagunu holiti moniyabo yaidana oti moniyámilo. ¹⁸Emotina ya lutina-hatina gedinako, yagunu lutina-hatinau holife ladámoti, Goti nomude hofawa mino holimo yonubo mona lumibo ya metina muti, mino faiga ititi ya hatina-manadina midipu naba-naba iye. ¹⁹Hatina-manadina midipu naba-naba ito ya utinalo holiyámoti, hopa-napa moninabo monaleka yako utina fulo moloti ya idafa linubolae, me ya idafa linubolae, loti ilalu huti moniyabo ya mona fuma ibo yaidana-meidana molomo u-u abo wenina minae.

²⁰Emotina ya fetoto fe minafa, ido hemotina ya Kilistokafo yaidana mona itibiyámanaibo ne. ²¹Eimola monala holiti, ido emo lulau mino edabo yagunu api itibibo, ya Yesu lulau ya ha ona hula mino edaiye, loti holiti, ²²ya monatina homu molabo lutina lila ya hopa idafagunu holito hotina ito li hopa o betibo lutina yama fulitalo. ²³Fulitoti ya weudina-hatina li hofawa o betibo ya liti, ²⁴lutina hofawa ya Goti eimola monala yamaidana oto ha ona hula monala dowa fele lama nebo monau yau li oloto pi betibo lutina ya li yau iyalo, loto api itibibo ne.

²⁵Feito mono weninate muki yagi emo ula mako yakafoko hina-ana-hofala minoninako, loti sugi mona fulitoti, loyolalo-melo anabo ya ha ona hula yako loti minalo. ²⁶Lutina-hatina hala-kala lagetoma, ya nosámibo mona molotanune, loti aloko fo aifa nedo yako lutina-

hatina li you loti molalo. ²⁷Feto feti ya hamade hi-hi aibo we Satani ya hanu i edámilo.

²⁸Hemotina yauti masi ugele o-o abo wenina yama onesa melekati ya ugele ámilo. Ugele ámoti, onona dowá idafa yako auba iti lilo. Feto feti ya wenina ma ha hena utinalo minagetoma ya adina li faka loto idafa ma binubo ya linune, loti ononawa dowá idafa eimotina adinagunu ya auba iti lilo.

²⁹Ha nosámibo wetinauti lomámameyo. Ha dowá lotiko wenina li auba i betinaibo ha u fefe lanaibo ha yako loti ya holinabo wenina aifa li dowá lo betinaie, loti aya ha yako wetinauti lomaneyo. ³⁰Ido Goti ya wina betinaibo hamena nabalo yagunu holiti abo weninala ona minone, loti holinae, loto Weuna Fele ya anela yaidana oto weudina-lutinau molo betibo we ya lula-hala li hena holi edámilo. ³¹Lutina-hatinau ekefa aibo mona, ido sebatina hala-kala libo mona, ido hotina fudibo mona, ido hai-hai molabo mona, ido hamadina hiyabo mona muki, ido nosámibo mona muki yagi hiyatinau yauti fulo faiga italo. ³²Fulo faiga iti ya Goti weninala muki li dowá lo betiti, lutina-hatinau holiti lifimatina hilili o betilo. Gotikafo Kilisto lulau mino edoto hemotina lifimatina hilili o betibo yamaidana oti hemotina ya weninatina lifimatina hilili o betilo.

Mona nosámibo fulitoto Goti monala ege molanubo ha

5 Feito Goti olufola lula-hala bibo weninama minanako, yagunu emo monalalo ege molotiko moni minalo. ²Feto feti moniti ya Kilisto lula-hala lumibo yamaidana oti lutina-hatina bi-bi omo uti monilo. Emo yamo lula-hala lumuto ya Goti sokila hi muwabo idafa ladanuwa aibo yaidana oto eimola ula muima ya lemogunu muibo ne. Feto fe

ledaibo ya hemotina ayaidana oti lutina-hatina ya bi-bi omo uti monilo.

³Feti moniti ya hopa li unabo mona ido fuma ibo mona muki ido wa lalo-talo molanabo mona ya hemotina minagu ya oloto pitanaie, loti monawa yagunu ha hefola efomagi ladámilo. Hemotina ya fele wenina minama nenako, yagunu ufefe lanaibo mona yako molalo. ⁴Ido utinalo holiyabo hatina, ido aifa hatina ake ito hatina yagi muki ya hemotina minagu ufefe ladáminako, yagunu yaidana ha ya ladámilo. E'e, dowae, lalowe, loti aifa li dowá lo ledaibo ha yako loti monilo. ⁵Aya yagunu ya feti loti holi gedoti holiyama ne: Hopa li uno-uno abo weninagi, ido lutina-hatina fuma ibo weninagi, ido idafa-adafa magi magi linubolae, loti, idafawa ya holi muti houbanaba o edabo weninagi, yaidana wenina muki ya u Gotite Kilistote hiyaba we wehudi hiyaba o ledabo ebatinau yau eba ma liyámanigilae, loti moda holi gedoti holiyabo ne.

⁶Aya mona yagunu ya ha holiti holiyámoti abo weninaloka ya Goti sebalala hala-kala libo ha moda oloto pi binako, yagunu wenina masi aifa ha lobinabo ya hote itanae, loti ya holiyato hula ámaneyo. ⁷⁻⁸Hemotina homu ya midipu igu weninala minomo yowaboma nefa, onesa Wenaba lulau mino edoti ya lamena weninala minanako, holiti holiyámoti abo weninawadoka kelámoti, lamena olufola mona molotiko monilo. ⁹Moda holiyafe? Mona dowá ido fefe libo mona, ido mona ona hula muki ya lamena yakafo hulawa li oloto pi-pi o nebo ne. ¹⁰Feti moniti ya idafa anune, lotima ya Wenaba nomunalo dowá lanaibo nefe, ido nosámanaibo ne? loti holifefe lotiko ya feti feyalo.

¹¹⁻¹²Feto feti ya midipu ibo mona, hula oloto piyámibo monalo ya houna iyámilo. Emotina yasi faluku oti molo

minabo mona aifa eteme anubo ya utelo holinuboma nenako, yagunu li lamenalolo betilo. ¹³Feto fe betinubo idafa-adafa ya lamena idafawa monala hula li oloto pi edanaibo ne. Ido monawa oloto anaibo idafa ya u eikawa ito lamenalominanaibo ne. ¹⁴Yagunu ya fetoniibo, Hemotina uwo unabo wenina ya sinoilo.

Fuliyaguti sinoiyato ya Kilisto li lamena o betinogolaiye, loto lo-lo onibo ne.

¹⁵Yagunu hemotina ya wati monilo. Ha manadinau minámibo wenina yaidana oti moniyámoti, ha lutina-hatinau nebo weninaidana mona moloti moni minalo. ¹⁶Onesa me ya ya hamena nosámiboma nenako, loti hamenatina ya aifa fulámoti, Goti hanulalo wati monilo. ¹⁷Feti ya ha holiyámabo wenina yaidana oti moniyámilo. Wenaba dowa waibo mona ya holife fe loti meyalomolalo.

¹⁸Ido no noti nei-nei molámilo. Yakafo utina-weudina-lutina-hatina li hopaitanogolo aifa, ido hemotina weudina-lutina-hatinau yau Weuna mino faito beti-beti ageto minalo. ¹⁹Feto fe minoti ya loyolalo-melo anabo ya Weunakafo li koto betiyageto, mono nama lofi molo edoti, ya Goti ha lufuwala yauti nama loti, ido eimotina mono namatina loti, ya Goti ebola nama loti ya wetinauti yako ladámilo. Weudina-lutina-hatinau muki ya nama loti Wenaba lomuilolo. ²⁰Feto feti ya hamena-hamena idafa-adafa muki yagunu dowae, lalowe, loti Wenabate Yesu Kilisto hulilo ya Metefo Goti lomuilolo.

We wena hatina

²¹Kilisto ya Wenabate ne, loti huliya li faka loti, Goti weninala muki hidinalo ya minalo.

²²Hemotina wenipa ya Wenaba hinalo minabo yamaidana oti heimotina

wadinafo hidinalo ya minalo. ²³Kilisto weninala mau naba ya emo ula minonibo wenina li nomude waibo we emo ya manade nebo yamaidana oti wemoli ya olodinafo-mota manadina ya minae. ²⁴Yagunu Kilisto weninala mau naba ya emo welalo hololabo yamaidana oti hemotina wenipa ya wadinafo ha lanabo muki ya holiti hololalo.

²⁵Ido hemotina wemoli ya olodinafo-mota lutina-hatina bilo. Kilstokafo weninala mau naba ya lula-hala lumuto, lemogunu holito otomoloto aibo mona ya fulitoto fulibo yamaidana oti hemotina wemoli yasi olodinafo-mota ya lutina-hatina bilo. ²⁶Emo fulibo, ya weninala mau naba ya hala yakafo noku unoto li hiluwa lo ledoto fele fulo ledanowe, loto fuliye. ²⁷Feto fe ledaibo, ya luteu subulafe, ido hisinupafe yaidana-meidana idafa ma minámageto minoto, hiluwa loto fele weninala minogeto li lamena o ledoto ya wa moloto neimo weninane minanae, loto fetofe ledaibo ne.

²⁸Ido ayaidana oti hemotina wemoli ya heimotina utinagunu holiyabo yamaidana oti olodinafo-mota ya lutina-hatina bilo. Olonafo lula-hala muibo we yakafo eimola ula-lula-hala yagi maina lula-hala mu ne. ²⁹⁻³⁰We ma eimola ula holi nosámibo munaibo we ma minámiye. E'e, muki ya utina wela-idafa muti, hiyaba dowa lotiko minae. Kilisto weninala mau naba ya emo ula hinana-hofala minanako, emokafo hiyaba dowa o betitoko nebo yamaidana oti wemoli muki ya eimotina utina hiyaba dowa otiko minae. ³¹Feito ya fetolibo, Yagunu wemoli yasi otinafo metinafo fulo betiti olodinafolo kelabo, loiti ya utina u mako oti minanaie, loto ha mono lufuwau (Stt 2:24) ya nebo ne.

³²Faluku aibo hawa ya ha naba onahula nefa, ido nemo ya Kilisto yagi ido

weninala mau naba yagunugi holito lowe. ³³Ido hemotina wemoli muki yagi heimotina utina-lutina-hatinagunu holiyabo yamaidana oti olodinafo-mota ya lutina-hatina bilo. Ido wenipa hemotina ya wadinafo-mota hulitina li faka lalo.

Otinafo metinafo olufotina hatina

6 Ena hemotina olufo ya otinafo metinafo wetinalo hololabo mona ya fefe libo mona ne, loti Wenaba lulau mino edoti wetinalo hololalo. ²⁻³Aya yagunu ya feto libo,

Otinafo metinafo hulitina li faka lalo, loto, ido ayalo ya ha ma feto libo, Feto feyanabo ya mikaloka me ya mino holiti hamena fana minomo yonae, loto ha mono lufuwau (Kis 20:12, Lo 5:16) nebo ha, ya lo molaibo walo, ayalo ha ma onu ito lo molo lumibo hawa homu ha ya ne.

⁴Ido hemotina metinafo-mota yasi olufotina sebatina hala-kala lanaibo mona molo biyámoti, Wenaba hala fefe loti auba iti hatinalo moloti api itibiti, hiyaba dowo lo betitiko minalo.

Houba-naba wenina ido wenabatina hatina

⁵Ena hemotina houba-naba wenina ya Kilisto welalo hololabo yagunu lutina-hatina mako moloti holi holiti utina ololo oti mikaloka wenabatina wetinalo hololalo. ⁶Feto feti ya wenina nomudinalo ononawa liyogeto wa ledow dowa molanae, loti liyámilo. Kilisto houba-nabala we minone, loti lutina-hatina hototi Goti dowo loto holibo monalo molo liti wilalo. ⁷Feto feti ya lutina-hatinau dowo loti holiti auba iti houba-naba o betiti anabo ya moda wenina yagunu holiti liyámilo. Wenabagunu holiti ya lilo. ⁸Feti linabo ya moda feto loti holi minae: Masi nalalo minoti houba-naba onona liyabo weninafe, ido ma aifa

minabo weninafe, muki yasi mona dowo fefe loto molonido ayalo Wenabalokati lifima li liwila oto linogolone, loti holi minae.

⁹Ena hemotina wenabatina moda ayaidana mona molo betilo. Emotinagi hemotinagi maina Wenabatina okulumau nebo ya wenina hona moloto ekei ámibo wema ne, loti holi minama nenako, loti li ya me ya oti lobiyámilo.

Mono lowa-fina ha

¹⁰Ena ha ma mako me ya feto loto i hulanogolowe. Holilo. Hemotina Wenaba lulau mino edato ido emo aubala naba-naba mino betito agu yau auba iti minalo. ¹¹Feto fe minabo ya hamade hihi aibo we Satanikafo ika o ledanowe, loto hote i-i aibo monala oloto piyagetoma, ya auba ito minanune, loti Gotidokati hiya-huwa mainafa-anafa muki ya liti minalo.

¹²Moda holiyafe? Lemo lowa-fina fiyonibo ya mikaloka weninagi fiyámone. E'e, okulumau Satani enisolela nosa naba ámabo himiwela muki yagi fito, wenabatina yagi fito, hulitinagi wegi yagi fito, lubu ibo mona me ya mika negu-negu hiyabatina we yagi fito, yaleka wegiko fiyonima ne. ¹³Yagunu ya nosámibo we fi hofow ledanabo hamenawalo ya liwila oto fi hofow betito lowa-fina fi fulitoto auba ito minanune, loti Gotidokati hiya-huwa mainafa-anafa muki ya liti minalo.

¹⁴Feto fe minanabo ya feti auba iti minalo: Ha ona hula yakafo hebe yaidana feyageto ya liti iyalo. Ido fefe libo mona yakafo ikite huwala yaidana feyageto ya liti iyalo. ¹⁵Ido hala ukuwa you amena ha lifefe lo ledaibo yakafo hidelo idafa yaidana feyageto ya liti iyalo. ¹⁶Ido holi hikitonibo mona yakafo huwa yaidana feyageto ya hamena-hamena li faka loti li minalo. Feto feyato ya nosámibo yawala so libo ilela muki ya

utinaloti heleutageto ya sowa finaiye.

¹⁷Ido li nomude waibo yakafo manade huwa yaidana ageto ya li mofuilo. Ido Goti hala yakafo Weunalokati mi fana yaidana ageto yagi li minalo.

¹⁸Feto feti ya leda lunaga hamena-hamena Weuna lulau mino edoti mono ha mona-mona loti idafa-adafa muki yagunu Goti lomutiko minalo. Feti lomuwabo yagunu ya wa hopaitámoti auba iti hiyaba o-o minoti fele weninala muki yagunu holiti ya lomutiko minalo.

¹⁹Ido nemo yagi maina lomu nedalo. Feto feyato ha wenelo molo nedageto ya hala ukuwa dowa faluku aibo hala ya wenina holifefe lanae, loti holi holiyá-moto lo oloto molanaiye, loti nemogunu lomuilo. ²⁰Aya onodo ya nilifi molaito liyobo yagunu nala i nedabo minowe. Feto fe nedabo minofa, holi holiyá-moto hane ukune lobiyo, loti onon-awa numima nenako, loti auba ito lobi-nowe, loti holiyobo yagunu hemotina nemogunu holiti Goti ayaidana oti lomuilo.

Onuwaloka ha

²¹Ena oto moloto o minobo monane ya holinae, loti mono weninate Wen-aba lulau mino edoto mono houba-naba onona li-li aibo we Tikikusikafo loti ya monane muki ya lobinogolaiye. ²²Lo-biyageto, ya oto moloto onibo monate holiyato ya lutina-hatina li aila i betinaiye, loti hemotinaloka ilifiyoto ya yohola aiye.

²³Ena Metefo Gotidokati, ido Wenabate Yesu Kilistodokati ya you amena mona hemotina mono weninateloka mino betito ido holi hikito muwabo mona yagi lutina-hatina bi-bi o minabo mona yagi ya mino betinaiye.

²⁴Hemotina Wenabate Yesu Kilisto lutina-hatina ona hula minowa-minowa oti mumo uwabo wenina muki ya aifa li dowa lo ledaibo mona moda mino betinaiye. Modae.

Filipai

*Polokafo mono wenina Filipai numudo
minabo ya lufuwa i fulo betibo ha*

Homu Ha

Polokafo nalau nedo ya lufuwa me ya ito, mono wenina Filipai numudo minabo ya fulo betibo ne. Filipai numuna meya ido Tesalonaika numuna meya ya Masedonia ebau ya ne. Homu, Polo Yesu onodo monimo wibo hame-nalo, ya Filipai numudo hamena maleka-maleka ya wibo, hana uto Yesu hala ukuwa lo oloto molaite, ya wenina maleka lutina-hatina li elepa iti Yesu holi hikito muwabo ne. Ido aliga ya li-wilato uto mono weninawa holi hik-itina li auba i betibo ne. (Aposolo 16:12-4 20:1-6)

Feto ya lula-hala naba-naba bito, ido weninawa yagi lutina-hatina naba-naba muti, ya hamena-hamena hefana, idafa-adafa li nuba oti, ana li faka lanune, loti fulo edae. (Filipai 4:14-16) Ido nalau nebo hamenawalo ya ayaidana oti fetofe edanune, loti Epafoloditusi anau molato, lito monimo uto Polo muito, libo yagunu lufuwa meu ya idafawa fulo nedabo ya moda liyowe, dowae, lalowe, loto i fulo betibo ne. (Filipai 4:18) Lufuwa me ya ibo hamenalo ya nalau nebo nefa, ido ake aibo yaidana oti weninawa yagi hena ma holiyafa, ido Yesu yagunu holiti ya hamena-hamena ake itiko minalo, loto lobibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Kilisto Yesu lulau mino edabo fele wenina Filipai numudo minabo, ya hemotinagi, mono hiyabatina weg, ido mono onona lili abo wenina muki yagi ya lemo Polote Timotite Kilisto Yesu houba-

nabala onona liyoibo we ya lufuwa me ya i fulo betiyoiye. Walo.

² Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaiyae.

Polokafo weninawa yagunu holito Goti lomu-lomu aibo ha

³ Nemo ya hemotina hane ki biyobo hamena-hamena ya dowae, lalowe, loto Gotine lomu-lomu o minowe. ⁴⁻⁵ Hemotina hawa ukuwa dowa hana apito holiti holi hikitabo hamenalo yaloti ya moda ade li faka loti, mono ononawa maina limo uti uti, onesa me yagi ayaidana otiko minabo, yagunu hamena-hamena hemotina muki yagunu holito Metefo adina li faka lanaibo ha lomu-lomu obo hamena muki ya moda lune-hane ake itoko minoto, fetoto lomu-lomu o minowe. ⁶ Ido onona dowa weudina-lutinau apito libo we yakafo limo uto uto, Kilisto Yesu hamenalalo ya moda li hulanaibo ne, loto auba ito holiyobo yagunu dowa holitoko lomu-lomu o minowe.

⁷ Feto loto hemotinagunu holiyobo ya moda fefe loto holiyobo ne. Moda holiyafe? Nemo ya nalalo minodo, ido hawa ukuwa dowa li faka loto auba ito lo oloto molodo, ayalo ya aifa li dowa liyobo monala ya hemotina muki maina liyaboma nenako, yagunu hemotina ya weune-lune-haneu ya mino nedabo ne. ⁸ Yagunu holilo. Kilisto Yesu lula-halau mino edoto hemotinagunu auba ito holiyobo monane ya Gotikafo moda holibo ne.

⁹ Ido hemotinagunu holito lomu-lomu o minobo ha me ya lobinogolowe. Holilo. Hemotina holifefe loti holi hula labo monatina yakafo lutina-hatina bi minabo monatina lifefe lo betiyageto, ya naba-naba limo unaiye, loto, ¹⁰ ido feito ya Kilisto hamenalalo ya monatina

hiluwa lotoko minoti, lifima ha ma minámageto minanune, loti mona eito-eito hepa molo muti, ya mona dow a yako molanabo ne, loto, ¹¹ido fetofe-fe minabo hemotina ya Yesu Kilistokafo weudina-lutina-hatinau yau fefelibona mona hulawa ya leki faito huloitaibo yagunu wenina muki yasi Goti huliya li faka loti ebola lotiko minanae, loto hemotinagunu holito lomu-lomu o minowe.

Polo nala i edabo yakafo hawa ukuwa dow a hanula sibo ha

¹²Ena mono weninane-motao, ha me ya holifefe lanae, loto lobinogolowe. Holilo. Nemo melo hasuwala fi nedabo mona yakafo hawa ukuwa dow a hanula huiibo ma minámiye. E'e, hasuwala fi nedabo yagunu ya hawa moda upatoto wiye. ¹³Feito ya wenina meu wehuditina numuna naba hiyaba o-o abo himiwela muki, ido wenina malekama muki wa nedoti, ya Kilisto yagunu nala i edabo ne, loti holifefe lo minae. ¹⁴Ido Wenaba lulau mino edoti mono holiyabo weninate muki yagi nala i nedabo hawa holiti, ya lutina-hatina li auba iti ito yoto holi holiyámoti, Goti hala auba iti lo oloto molo minae.

¹⁵Ena malekama yasi hemo li fulo nedanabe, ido nemo li fulo hedanofe, loti eimotina hulitina yagunu holiti ya Kilisto hala ukuwa lo oloto molafa, ido malekamasi lutina dow a moloti lo-lo o minae. ¹⁶Wewa ya nemokafo hawa ukuwa dow a li faka lanobo ononawa yagunu melo nebo ne, loti holiti, ya lutina-hatina numuti hawa ukuwa lo oloto molafa, ¹⁷ido malekamasi eimotina utinahulitina li faka lanune, loti Kilisto hala ukuwa lo oloto molabo ne. Feti lo oloto molabo mona ya fefe loti molámae. Feto feyabo mona yakafo nalau minogu ya hena ma homi ito molo edanune, loti hatina kiti ya hawa ukuwa lo minae.

¹⁸Yagunu neidafa-neidafa anune? Mona eito-eito molabo weninawa malekamasi sugi mona moloti hawa ukuwa lo oloto molafa, ido malekamasi mona ona hula moloti lo oloto molabo, ya loitiwa Kilisto hala ukuwa lo oloto molaboma nenako, yagunu moda dow a loto holiyowe.

Ido ito yoto dow a loto holitoko minanogolowe. ¹⁹Moda holiyafe? Hemotina yasi nemogunu holiti Metefo lomu-lomu o minabo yakafo, ido Yesu Kilisto Weuna numibo yakafo, ane li faka lagetoto ya henawa meya holiyodo yagi moda li nomune wanaibo ne, loto holiyobo, yagunu ito yoto dow a loto holitoko minanogolowe. ²⁰Aya yagunu holilo. Nemo ya idafa magunu unelo holinobo idafa ma minámanogolaiye. E'e, nemo ya aidenati moda auba naba-naba ito, une-lune-haneu yau Kilisto li faka lo edomo uto uto, onesa me yagi ayaidana oto nomune hofawa minanobofe, ido fulinobofe, mona loitiwa yamo Kilisto li faka lo edomo unogolaiye, loto auba ito holito hiyaba o-o minowe.

²¹Nomune hofawa minobo ya nena idafa ne? Moda Kilisto yako ne, loto holiyowe. Ido fulinobo ya ito yoto dow a idafa ona fedo numunaibo ne, loto holiyowe. ²²Feito nefa, ido me ya unegi aifa minanobo ya ononane hulawa li oloto pi nedanaibo ne. Yagunu neidafa-neidafa anobo ne? Yama holifefe ladámowe. ²³Hanu loiti yakafo ika okawaka o nedaiye. Uto Kilistogi maina minanobo ya idafa ma muki li fulo edoto dow a idafa ona ma nenako, yagunu fetofeyanowe, loto auba ito holiyobo nefa, ²⁴ido unegi meu aifa minoto, hemotina adina li faka lanobo ya moda ononane ona hula ne.

²⁵Aya yagunu auba ito holifefe loboma nenako, yagunu aifa minanowe, loto holito, ido hemotina muki yagi maina minanobo yakafo holi hikitina

li ake ito auba i edanaiye, loto holi gedo minowe. ²⁶Feito ya hemotinagi hofa maina minanobo yagunu hemotina ya nemogunu holiti Kilisto Yesu lulau mino edoti huliya li faka lanabo mona ya minomo unaieye.

**Hena fedo lumigu yau
auba ito minanubo ha**

²⁷Ena homu hana idafa mako ya hemotina oti moloti anabo monatina muki ya fefe loti Kilisto hala ukuwa dow a api itibibo mona yako molalo. Feto feyanabo ya moda nemo loto wa betinofe, ido faiga minoto hatina ukutina holinofe, ya moda weudina-lutina mako moloti auba iti sinoi minabo ha, ido hatina mako kiti hawa ukuwa dow a holi hikitonibo onona ya lafulu loti auba iti li-li o minabo ha, ²⁸ido uwotinafo holitina ma holiyámabo ha ya holinogolowe. Aya monatina ya uwotinafo wa edoti, ya eimotina u hopa unabo mona ido hemotina li nomudina wanaibo mona ya moda oloto pi biyageto holifefe loti holinigilae. Aya mona ya Gotidokati linigilae.

²⁹Moda holiyafe? Gotikafo Kilisto yagunu holito hemotina aifa bibo idafa ya holi hikito muwabo mona yako minámiye. E'e, hemotina emogunu holiyabo yagunu hasuwala fi betiyado ya hena holiyabo mona yagi bibo ne. ³⁰Aya hena holiyonibo monawa ya nemodoka naba-naba fedo numibo yama homu wama ne. Ido onesa yagi fedo numibo ha ya moda holi minae. Aya monawa molo nomama ya ayaidana oto hemotinaloka onesa hena naba-naba fedo biye.

**Kilisto ege moloto ute ito lumuto
weninategi lute mako molanubo ha**

2Feito ya Kilisto lulau mino edonibo yagunu lute-hate li auba i ledaibo ya nenako, ido lula-hala lumibo yakafo

lute-hate li aila i ledaibo ya nenako, ido Weuna mino ledaito emogi maina moni minonibo ya nenako, ido hateu holito wenina li you lo beti minonibo ya nenako, ²yagunu ya hemotina hatina mako kiti, weudina-lutina-hatina mako moloti, lutina-hatina bi-bi abo mona mako molanabo, ya nemo dow a loto holinobo mona ya naba-naba munune, loti feto feyalo, loto hatina lito lobiyoue.

³Oti moloti feyanabo ya heimotina-gunuko holiti monatina ma molámilo. Ido heimotina utina li faka lanune, loti monatina ya ma molámilo. E'e, heimotina utina ito lumuti ya wenina ma muki hidinalo we minanune, loti hatina kifefe loti holilo. ⁴Heimotina idafatina yagunuko holiyámilo. E'e, wenina ma idafatina yagi wati hiyaba dow a lo betilo.

⁵Kilisto Yesu lula-halau holibo ya maidana oti hemotina lutina-hatinau ya holilo.

⁶Emo ya Goti ona hula nefa, ido Goti yaidana oto minanaibo mona ya auba ito li hiki lanowe, loto holámiye. ⁷E'e, eimola monala fulitoto, houba-naba we ona hula bulito, wenina yaidana oto oloto pito, ⁸ya wenina yasi wa edabo, ya aifa mikaloka wenina leimo yaidana oto ne, loti wa edae.

Emo ya ula ito lumuto, Goti welalo meyalo moloto fulinowe, loto aibo yako minámiye. Yá yofolo fulinowe, loto welalo molaibo ne.

⁹Feto feyaibo yagunu Gotikafo li yoisa edoto, emo huliya yakafo wenina hulitina, idafa huliya, muki li fulo betito ito yoto minanaibo huliya ya muibo ne. ¹⁰Feto fe edaibo, ya moda Yesu huliyalo ya wenina, idafa-adafa, muki okulumauka minabo, mikaloka minabo, mika feumauka minabo yasi hidina obula

fiti, ¹¹ wetinakafo ya Yesu Kilisto ya Wenaba ne,

loti lo oloto molanabo yamo Melafo Goti lamenala huliya li faka lo akaisa itanae, loto feti fe edaibo ne.

Mikaloka wenina minagu ya lamena mona molanubo ha

¹² Feito ya hemotina lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina aidenati ha holiti meyalo molomo yowabo yamaidana oti onesa meleka yagi heimotina li nomudina waibo onona liyabo, ya moda holiya holiti utina ololo oti limo yoilo. Feito homu nemo hemotinagi maina minonido yamaidana otiko meyalo molalo, loto ladámowe. E'e, onesa me ya faiga minobo hamenalo ya moda ito yoti ononawa limo yoilo. ¹³ Moda holiyafe? Gotikafo lutinau ononala libo, ya moda eimola dowo loto holinaibo mona ya hemotina molanune, loti holinabo, ido ayaloti monawa fefe lotiko meyalo molanabo ya lutinau ononawa lili o nenako, yagunu meyalo moloti li nomudina waibo ononawa ya limo yoilo.

¹⁴ Hemotina oti moloti anabo monatina muki molanabo, ya lukafa-mesafa oti moliya fiyabo mona ma molámilo. ¹⁵⁻¹⁶ Feti ya hemotinaloka ha ma minámageto minoti ya moda hiluwa lotiko minanabo ne. Feto fe minanabo, ya hounatinafo mikaloka wenina hopa-napa losa-masa iti moniyabo wenina minagu yau Goti olufola weudina-lutinau ha ma minámageto minanabo ne. Aya wenina minagu yau hemotina nomude li hofawa o ledaibo ha li hiki loti lo oloto bi-bi o minanune, loti mika lamena o edaibo idafa yamaidana oti lamena o beti-beti o minae. Feto fe-fe abo yagunu nemo ononawa auba ito lili omo yowobo ya u aifa idafa ámibo ne, loto holito, ya Kilisto hamenalalo ya

hemotinagunu holito ake naba-naba inogolowe.

¹⁷ Ena hemotina holi hikito muti ya sokila hi muwabo yamaidana oti mono onona liyado, yalo ya homi ito wenina me ya yasi hofa nedo fuliyato lunune no waini yaidana oto lekiyagetoma, ya moda dowo loto holito hemotinagi maina ake i minanogolowe. ¹⁸ Ido hemotina yagi ayaidana oti dowo loti holiti nemogi maina ake iti minalo.

Timoti hala

¹⁹ Feito nefa, ido nemo ya hemotina hatina holito dowo loto holinowe, loto hamena hefola ma minoto Timoti ya hemotinaloka ilifi molanowe, loto holito, ya Wenaba Yesu lulau mino edoto hiyaba o minowe. ²⁰ Moda holiyafe? Aya we yakafo hemotinagunu holito hiyaba o betinowe, loto ito yoto holibo yaidana we ma nemodoka mino nedámiye. ²¹ Eito wenina muki ya Yesu Kilisto idafala yagunu holiyámoti, eimotina idafatana yagunuko auba iti holi-holi o-o minabo ne. ²² Feto fe minafa, ido aya we monala ya we ma hipalate melafote maina onona lili aibo we yamaidana oto, emo ya nemote maina hawa ukuwa dowo ononawa li minoibo mona ya hemotina moda holi minae. ²³ Yagunu ya nemodoka idafa ma fedo numunaibo ya holifefe lanobo hamenalo, ayalo ya hemotinaloka ilifi molanowe, loto holiyowe. ²⁴ Ido neimo yagi aliga hefola minoto anobo ne, loto Wenaba lulau mino edoto holi hikitoto minowe.

Epafoloditusi hala

²⁵ Ido onesa feti-namato ya mono hounatefo Epafoloditusi ya hemotinaloka liwila oto ilifi molanowe, loto auba ito holiyowe. Emo ya nemogi maina mono onona liyoibo we, ido mono ha uwolafo fina fi muwoibo we

ya hemotina yasi nemodoka ilifi molato, emokafo hena holiyodo ya ane li faka loto nebo we ne. ²⁶Emo ya idafa hilibo ha ya hemotina moda holitabo ne, loto holinako, yagunu hemotina emogunu hatina lapa kitanae, loto hemotina muki yagunu halau naba-naba holi ne. ²⁷Aya yagunu holilo. Emo ya idafa naba-naba ona hilito, fulinowe, loto aifa, ido Gotikafo emo milumala holibo yako minámiye. Nemogi hena naba-naba ito yoto holitanaiye, loto nemo milumane yagi maina holito, li faka lo edaibo ne.

²⁸Aya yagunu ya hemotina hofa wa edoti ake iyato, ido nemo henane you lanaiye, loto onesa me ya hemotinaloka ilifi molowe, loto ito yoto holiyowe. ²⁹Yagunu hemotina Wenaba lulau mino edoti ake naba-naba iti emogi houna iyalo. Ido yaidana wenina ya hilitina li faka lalo. ³⁰Moda holiyafe? Emo ya hemotina ane li faka lo-lo abo ononatina ogofuti liyámotanae, loto aya onona li hulanowe, loto nomuna hofawa minanaibo mona ya li hiki ladámoto, Kilisto ononala yagunu holito ya moda fulilagi aibo ne.

Polokafo Kilisto Yesu monala yagunuko holibo ha

3Ena mono weninane-motao, ha me ya homi ito lobinogolowe. Holilo. Hemotina Wenaba lulau mino edoti ake iti minalo. Nemo ha homu lobiyobo ya hofa ayaidana oto lobinobo ya holiyobo hena ámiye. Ido hemotina ya hawa holinabo yakafo adina li faka lanaibo ne.

²Liye-hula yaidana oti mona molabo wenina, onona wenina nosámabo, Goti anela uteu minanaiye, loti utina fukonako abo wenina yagunu holiti ya wati monilo. ³Moda holiyafe? Leimo ya Goti Weunakafo auba i ledageto mono onona liyonibo wenina, Kilisto Yesu yagunu holito huliya li faka lonibo wenina, mikaloka monate yagunu holi hiki ladá-

monibo wenina, ya Goti anela ona hula mino ledaibo wenina ya minone.

⁴Feto fe minoba, ido neimo mikaloka monane yagunu holi hikitanowe, loto holiyobo neko, aifa feti feyadi ne. Wenina masi mikaloka monatina yagunu holi hikitanune, loti holinabo, ya moda nemo monane yakafo emotina monatina ya li fulo edaibo ne. ⁵Nemo oloto piyoto ya fo hamena eiti (8) ya utaito, Goti anela uneu fuko nedabo ne. Ido Isilaeli wenina yauti oloto piyobo ne. Ido Benisamini yufa figu yauti ya minowe. Ido awanefo-holofane muki ya Hibulu wenina minanako, ya nemo Hibulu we ona hula ya minowe. Ido ha lo molo ledaibo ya auba ito holito Falisi we ya minowe. ⁶Ido mono onona ya auba ito linowe, loto homu Kilisto mono weninala hasuwala fi beti-beti obo we ya minowe. Ido Gotikafo monaka fefe libo we minane, loto lo nedanaiye, loto ha lo molo ledaibo ya mama oto meyalo molobo, ya nemodoka ha ma minámito minobo ne.

⁷Feti feyobo we ya minofa, ido aya mona-fana yakafo li dowa lo nedanaibo mona ma nefe? E'e, Kilisto yagunu holito ya aya monawa ya aifa idafa, li nosámibo o nedanaibo idafa ne, loto hane kifefe loto holiyowe. ⁸Ena yako minámiye. Wenabane Kilisto Yesugi houna inabo ya idafa naba-naba ona hula ma nenako, yagunu idafa ma muki ya aifa idafa, li nosámibo o nedanaibo idafa ne, loto hane kifefe loto holiyowe. Kilisto yako linobo ne, loto emogunu holito idafa-adafane muki ya moda mene muto, aifa idafa, mouta idafaidana oto ne, loto hane kifefe loto holiyowe. ⁹Feito emo lulau mino edo holito, ya neimo fefe libo monane, ha lo molo ledaibo mona ege molanadoka yati linobo mona ya ma minámiye. E'e, Kilisto holi hikito muwobo yagunu monaka fefe libo we minane, loto lo nedanaibo mona, ya Goti-

dokati nebo mona, holi hikitonibo ya-gunu monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledanaibo mona, aya yako linobo ne, loto holiyowe.

¹⁰Feito ya emogi houna ito, ido fuliguti sinoibo aubala ya holito, ido hena holibo yagi onu ito maina holito, ya emo fulibo yamaidana oto fulinobo, ¹¹ya feito fulinoguti sinoinobo mona yagi moda ogofuto linobo ne, loto aya mona yagunu holito, ya homu mona-fanane muki ya aifa idafa, mouta idafaidana oto ne, loto mene muwowe.

¹²Ena onesa fetonamato ya moda litowe, loto ladámowe. Ido moda lifefe lo nedotaibo ne, loto yagi ma ladámowe. E'e, Kilisto Yesukafo aya monawa linane, loto li hiki lo nedaibo yagunu neimo yagi li hiki lanowe, loto aubafofo loto ege molomo uwowe.

¹³Mono weninane-motao, neimo onesa moda li hiki lotowe, loto ladámowe. E'e, mona mako yako molowe. Idafa-adafa homu nebo ya hane ki umámoto, aliga lo fedanaibo idafa yagunuko holito ya aubafofo loto monimo uto uto, ¹⁴Kilisto Yesu lulau mino edobo ya Gotikafo yoisa ido, loto sune fito we fi nedaibo idafa ya linowe, loto aubafofo loto ege molomo uwowe.

¹⁵Feito leimo monoku gedonibo wenina ya aya hate kifefe loto holiyokelo. Ido hatina eito ma kinabo, ya Gotikafo aya yagi li oloto pi binogolaiye. ¹⁶Feito nefa, ido hate kifefe loto holitonibo monalo ya moda meyalo molotoko moniyokelo.

¹⁷Aiyo, mono weninane-motao, nemo monane molobo ya hemotina weudinalutina-hatina mako moloti nege molalo. Feto feyanabo ya wenina lemo yamaidana oti moniyabo wenina yagi wa betifefe loti wa betilo. ¹⁸Moda holiyafe? Nemo aidenati lobi-lobi obo ha ya onesa me yagi hufo oto hofa lobinogolowe. Holilo. Wenina muki yasi Kilisto yá

yofola uwolafo monala meyalo moloti moniyae. ¹⁹Aya wenina ya moda fuliti u hopa unabo ne. Eimotina sebatina hounawa ya gotitina ya ne. Ido utinalo holinabo monatina yakafo hulite li faka lanaibo idafa ne, loti dowa loti holiti, mikaloka idafa yagunuko hatina ki muwabo ne, loto holito ya hufo o betiyowe.

²⁰Feto fe minafa, ido leimo ya okuluma wenina minonibo, ya ayalokati li nomude waibo we Wenaba Yesu Kilisto liwila oto anaiye, loto hiyaba o edo-edo o minone. ²¹Emokafo lemo mikaloka ute, lumuto nebo idafa ya moda eimola ula lamena aibo yaidana buli ledanaibo ne. Aya aubala mino edaibo yako minámiye. E'e, idafa-adafa muki li eimoladoka loto li yoima edanaibo aubala yagi mino edaibo, ya aya aubala yakafo lemo ute li eimolaidana buli ledanaibo ne.

Lute mako moloto ake ito hate kifefe lanubo ha

4 Feito ya hemotina lune-hane biyobo wenina, hemotinagunu auba ito holiyobo wenina, hemotina helekamune minabo wenina, hemotinagunu holito ake i minobo wenina, lune-hane biyobo mono weninane-motao, hemotina feti Wenaba lulau mino edoti aubafofo loti sinoi minalo.

²Ena wena Yuwodiate ido Sintikete, hemotina loiti ya Wenaba lulau mino edoti moliya ha fulitoti lutina mako molaliyo, loto hatina lito ha auba ito lobiyo. ³Ido nemogi maina onona liyanibo we ona hula, hemo yagi wenawa loiti adina li faka lo betiyo. Aya wenawa loiti yasi homu hawa ukuwa dowa ononawa ya nemogi maina aubafofo loto liyonibo ne. Aya hamenalo ya Kilemeniki, ido onona hounanefo ma muki hulitina ya nomude hofawa minowa-minowa oto minanubo wenina hulite lufuwa itaibo

bukuku yau moda lufuwa i molaibo nebo wenina yagi, aya mono ononawa ya lemogi maina li-li onibo ne.

⁴Hamena-hamena ya Wenaba lulau mino edoti ake itiko minalo. Ya hofa lobinogolowe. Ake itiko minalo.

⁵You loti moloti moniyabo monatina ya wenina muki holinae, loti aya mona molotiko minalo. Wenaba moda selo ne.

⁶Idafa-adafa yaidana-meidana yagunu hatina lapa kiyámoti, ha ma muki ya Goti anau moloti, dowae, lalowe, loti idafa-adafa muki yagunu lo oloto moloti lomu-lomu otiko minalo. ⁷Feto feyanabo ya Goti you amena monala naba-naba, holifefe lanubo monate li fulo edoto yoisa yoto nebo monala yakafo Kilisto Yesu lulau mino edabo yagunu lutina-hatina hiyaba o beti-beti o minanaibo ne.

⁸Ena mono weninane-motao, ha mako ma lobinogolowe. Holilo. Mona ona hula nebo mona, li faka lo ledanaibo mona, fefe libo mona, hiluwa loto nebo mona, omonala nebo mona, huliya dowae nebo mona, mona dowae ona ma minanaibo mona, ido ebola lanubo mona ma minanaibo, aya monawa muki ya hatina ki muti metoliti holilo. ⁹Ido api itibiyobo mona ya li hiki loti holiti, ido neimo mona molobo ya moda wati ido holiti abo, aya monawa ya molalo. Feto feyanabo ya you amena yawala Goti ya moda mino betinaibo ne.

Filipai wenina yasi Polo ana li faka labo ha

¹⁰Ena onesa me ya hemotina hofa nemogunu holiti ane li faka labo yagunu Wenaba lulau mino edoto ake naba-naba ito minowe. Ido homu yagi moda nemogunu holiyafa, ido ane li faka lanabo hano ma minámiye, loto holi minowe. ¹¹Feito nefa, ido idafa magunu holiyowe, loto ladámowe. E'e, idafa yaidana-meidana fedo numido, ya aifa

lune-haneu dowae loto holiyobo mona yako molanobo ne, loto hane kifefe loto holitoto ogofuto minowe. ¹²Lumuto minobo hamenalo ya moda ogofuto lumuto mino holiyowe. Ido yoto minobo hamenalo ya aifa yoto mino holiyowe. Idafa-adafa mona-mona fedo numibo ya inagunu fuliyofe, ido idafa naba nofe, ido idafa-adafa wa nofe, ido idafa magunu holiyofe? Idafawa yaidana-meidana fedo numido, ya moda lune-haneu dowae loto holiyobo mona li oloto pito molanobo ne, loto hane kifefe loto holitoto ogofuto minowe. ¹³Li auba i nedaibo we lulau mino edobo yagunu idafa-adafa muki ya moda ogofuto minowe.

¹⁴Feito minofa, ido hena me ya holiyobo, ya hemotina nemogi maina holiti ane li faka lo nedabo mona ya moda dowae molo nedae. ¹⁵Ido hawa ukuwa dowae apito lo oloto biyobo hamenalo, Masedonia ebaloti uwobo hamenalo, ya wenina malekama eba maleka-maleka monolo nuba o-o abo ya mono onona adina li faka lo betiyofa, emotina yasi liwila oti nemogi houna iti ane li faka loti idafa ma nomámabo ne. E'e, hemotina Filipai wenina yako feto fe edonibo ne, loti holifefe lo minae. ¹⁶Feito ya Tesalonaika numudo minobo hamenalo yagi idafa magunu holiyoto, ya hemotina hamena-hamena idafa fulo nedabo ne. ¹⁷Feto lobo, ya aifa numunabo idafagunu holiyowe, loto ladámowe. E'e, hemotina mono monatina hulawa ya u naba-naba limo uto li dowae lo betinaibo ne, loto aya yagunu holi minowe.

¹⁸Ido onesa me ya hemotina idafa-adafa fulo nedabo ya Epafoloditusi analoti liyoboma nenako, yagunu idafa magunu holiyámoto, moda naba-naba wa nonako, idafa maleka aifa ne. Idafawa fulo nedabo, ya Gotikafo holibo ya dowae libo, sokila hi muwabo idafa dowae ona wa edaibo yaidana oto,

ladanuwa ona holibo yaidana oto nebo idafa ya ne. ¹⁹Ido nemo Gotine ya idafa-adafa muki-muki lamenuwa nebo idafa wa naibo yakafo hemotina Kilisto Yesu lulau mino edabo wenina idafa magunu hena holinabo ya adina li faka loto lifefe lo beti hulanogolaiye.

²⁰Ena Metefo Gotite huliya naba-naba mino edaiboma ya minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

Onuwaloka ha

²¹Fele wenina muki Kilisto Yesu lulau mino edabo ya aiyo-weiyo lobiyonibo

ha ya hemotina dowa loto lobilo. Mono weninate nemogi maina minonibo ya aiyo-weiyo ha ya hemotina fulu beti minae. ²²Fele wenina muki yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulu beti minae. Ido aya wenina yauti malekama Sisa numu-nalau onona liyabo wenina yasi moda aubafofo loti fulu beti minae.

²³Wenaba Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo monala ya weudina-lutina-hatinau mino betinaiye. Modae.

Kolosi

Polokafo mono wenina Kolosi numudo minabo ya lufuwa i fulo betibo ha

Homu Ha

Polokafo nalau nedo ya lufuwa me ya ito, holi hikitabo wenina Kolosi numudo minabo ya fulo betiye. Kolosi numuna meya ido Efesusi numuna me ya Esia ebau ya ne. Polo eimola ya Kolosi numudo aguámifa, Efesusi numudo uto Yesu hala ukuwa dowae lo oloto molaído, ya masi lutina-hatina li elepa iti Yesu holi hikito umae. Holi hikitabo weninawa yauti maleka ya numuna meya selo neboma, Kolosi, Laodisia, Hiye-lapolisi, yalo ya uti hawa ukuwa lobiyato, ya holi hikitabo wenina monolo nuba o-o abo ya Epafalasikafo hiyaba o betito, api itibi ne. (Aposolo 19:1, 8-1 Kolosi 1:6-7, 2:1)

Feto ya Polo nalau nebo hamenawalo ya wewa Epafalasi uto mono weninawa hatina ukutina ya Polo lomuiye. (Kolosi 1:8, 4:12-13) Lomuito, ya weninawa mono monatina yagunu dowae loto holifa, ido wenina masi mono ha eito sugi loti api itibiyabo, ya holi hik-itina li hopaitotanae, loto lufuwa me ya ito, Tikikusite Onesimusite biyaito, liti Kolosi numudo uti bibo ne. (Kolosi 4:7-9) Wewa Onesimusi hala ma ya Polokafo lufuwa ma ito Filemoni fulo edaibo lufuwau yau hitanabo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyo, hemotina fele wenina Kolosi numudo minoti, Kilisto lulau mino edoti holi hikito mu minabo mono weninane-motao, nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola, Gotikafo hala dowae kito ononawalo ya fulo nedaito li minobo we, ya mono weninate Timotite minoto, lufuwa me ya ya i fulo betiyowe. Walo.

Metefo Gotidokati ya aifa li dowae lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaíye.

Polokafo weninawa yagunu holito Goti lomu-lomu aibo ha

³Lemo hamena-hamena Wenabate Yesu Kilisto Melafo Goti lomuto, ya hemotinagunu holito dowae, lalowe, loto lomu-lomu o minone. ⁴⁻⁵Hemotina ya ha ona hula, hawa ukuwa dowae ya homu holiti, ya okulumau mono mona molo betibo yagunu holiti hiyaba oti minanako, Kilisto Yesu holi hikito muti fele weninala muki lutina-hatina bi minabo yagunu holito ya dowae, lalowe, loto lomu-lomu o minone.

⁶Hawa ukuwa dowae ya mikau-mikau oloto pito upatomo uto hula ibo, ya hemotina yagi holiti, Goti aifa li dowae lo ledaibo monala ona hula holifefe loti holiyabo, ya aya hamenaloti ya hawa ukuwa hemotinaloka moda ayaidana oto oloto pito limo uto hula iye. ⁷Hawa ukuwa api itibibo we Epafalasi ya lutehate muwonibo we, lemogi maina mono houba-naba ononawa libo we, ya ade li faka loto Kilisto ononala li holibo we yakafo hawa ukuwa api itibido ya moda holiyabo ne. ⁸Ido hemotina weudinalutina-hatinau ya Weunakafo onona lido ya lutina-hatina bi minabo ha, ya aya we yakafo eteme o lumito holiyonibo ne.

⁹Feto ya ha holiyonibo hamenalo, yaloti ya lemo yagi hamena-hamena hemotinagunu holito Goti lomu-lomu o minonibo, ya Weunakafo lamena o betiyageto ya Goti dowae loto waibo monala holifefe lanabo ha, moda eimola holibo ha, ha mananau nebo ha ya weudinalutina-hatinau molo faito betiyo, loto lomu-lomu o minone. ¹⁰Feto fe betiyageto, ya hemotina moda Wenaba monalalo meyalo molotiko moniyato, ya lula-hala dowae lotoko holinaíye. Feti ya mono onona

mona-mona linabo ya hula lagetoy, ya Gotigi houna iti monala holifefe lomo uti minanae, loto lomu-lomu o minone. ¹¹Feto fe minanabo, ya eimola aubala lamena aibo yakafo li aubafoyo lo betiyageto, ya idafa hena agetoma ya moda auba iti minoti, lutina-hatina hefa iyageto, lutina dowa loti holiti, ¹²ya Metefo dowae, lalowe, loti lomu-lomu o minanae, loto lomu-lomu o minone. Emo yakafo lamenaloy idafa-adafala fele weninala hona molo binaibo, ya hemotinagi binowe, loto weudina-lutina-hatina lifefe lo betibo ne. ¹³Feto fe ledaibo, ya midipu yawala aubalaui wina ledoto, lula-hala muibo we Hipala hiyaba we wehudi hilalau ya fuloy ledaibo ne. ¹⁴Aya wewa yakafo meina fito wina ledoto lifimate hilili o ledaibo ne.

**Goti aubala, monala, lamenala,
muki ya Hipaladoka nebo ha**

¹⁵Hipala ya Goti wa edámonibo we ona fefelumala aibo, ya idafa-adafa muki li oloto piyámito nebo we, emo ya hana we wenaba ne. ¹⁶Moda holiyafe? Emo lulau mino edoto idafa-adafa muki li oloto pi hulibo, ya okulumaleka, mikaloka, wa onibo, wa edámonibo, weninagi, enisolegi, hiyabatina we wehuditinafe, ido weholatinafe, ido wenabatinafe, ido hulininagi wefe, muki ya Gotikafo li oloto pinowe, loto holidoy, ya Hipalakafo li oloto pito, ido Hipala yagunu holito li oloto pibo ne. ¹⁷Ido emo ya monau yoiinati minomo yoto nebo we ya idafa-adafa muki ya hana we wenaba ne. Ido emo anau yako idafa-adafa muki ufefe lomo wibo ne. Feto emo minámiboy neko, ya idafa-adafa muki u hopya uwadi ne.

¹⁸Ido monoy weninala mau naba ya emo ula ya minogeto, emo ya manade ya ne. Emo ya apibo we, hana hipala, ya li homu molo edoto fuliguti li sinoi

edaibo, ya idafa-adafa muki yaui emo ya hana we Wenaba ya minanaiye, loto fetoy fe edaibo ne. ¹⁹Moda holiyafe? Gotikafo Neimoy monane, aubane, lamene, muki ya emo lulau mino faitoy edomoy unaiye, loto dowa loto holito, ²⁰ido yá yofola lunula yakafo uwonefo idafa-adafa muki-muki, mikaloka idafafe, ido okulumaleka idafafe, muki li you lo betito ya hofa liwila otoly li nemogi hutifina betinowe, loto dowa loto holiye.

²¹Ido hemotinagi yagi homu Goti weninala minámoti, monatina nosámiboy molaboy yakafo lutina-hatinau uwotinafoy buli edoy minabomay nefa, ²²ido onesay me ya ya fele, hiluway loto, ha may minámageto minanaboy weninay ya emo onobalaloy molo betinowe, loto emo mikaloka ula fuliboy yakafo hofa liwila otoly li eimolagi hutifina betiboy ne. ²³Feto fe betinowe, loto liboy, ya hemotinay halay ukuway dowa holiti hiyabalay o minaboy ya holi fulitámoti, moda holi hikito muwaboy mona li lagi fi betido, yaloy ya minomoy yowatomay, ya fetoy liboy idafaway fe betinaiboy ne. Hawa ukuway, ya weninay muki mikay negu-negu lo oloto pi bimo uwaboy ha, ya nemo Poloy yagi houbanabalay ononaway liyoboy we ya lo minoboy ne.

**Polokafo auba itoy Goti halay
ukuway lo oloto biboy ha**

²⁴Enay nemo onesay me ya hena holiyoboy, ya moda hemotinagunoy holito haway ukuway lo oloto moloto henaway holiyobomay nenakoy, yagunoy akey i minowe. Kilistoy monoy weninalay mau nabay ya emo ulay nebo, ya aya weninaway yagunoy ogofuy holiboy ya onesay huladámínakoy, yagunoy nemo yagi hemotinagunoy holito uneuy ogofuy holiyoboy, ya faitomoy yoto holi minowe. ²⁵Ido aya weninalaway hiyabay o betinaniboy ononaney ya linaney, loto Gotikafo hemotinagunoy

holito ononawa numibo, ya ha welaloti api itibinobo ononawa li hulanane, loto numido, ya feto fe minobo ne.

²⁶Aya ha homu faluku oto nebo ya aidena yoima wenina yufa fi molomo yowado yalokati muki ya li faluku betibo nefa, ido onesa me ya ya eimola fele weninala ya lo oloto pi bibo ne. ²⁷Eito feka wenina mikalo-mikalo minagu yauti eimola fele weninalawa ya faluku ibo hawa, laminala meinala naba nebo hawa, ya Gotikafo lo oloto pi binowe, loto holibo ne. Aya hawa hulawa ya feto loti holilo. Kilisto ya lutinau mino betiboma nenako, yagunu laminala linune, loti holiti ya hiyabala o minae, loto lo oloto pi bibo ne.

²⁸Feito ya wenina muki ya Kilisto lulau mino edabo wenina naba, betiyabo weninala ya emo onobalalo molo betinune, loto wenina muki fuka ha lobito, ha manadeu nebo ha muki api itibito, ya Kilisto monala lo oloto bi minonibo ne. ²⁹Ido aya yagunu ya emo aubalakafa nemo luneu li auba naba-naba i nedaibo, yakafo ononawa liyobo ya aubafofo lotoko limo yowowe.

Hote inabo wenina mete bito Kilisto monala holifefe lanubo ha

2Feito ya ha me ya holifefe lanae, loto holito ya lobinogolowe. Holilo. Mono wenina hemotina ido Laodisia wenina ido wenina maleka yagi nomudinakafa hone wa nedámabo wenina muki, ya hemotinagunu aubafofo loto holito ya ononawa li-li o minowe. ²Feto fe minobo, ya lutina-hatina bi-bi o minanabo mona yakafo mono weninatinagi li hutifina betiyageto, yakafo weudinalutina-hatina li auba i betinaiye, loto feto fe minowe. Feti minanabo ya Goti faluku aibo hala, Kilisto yagunu holifefe loti holinabo hala muki ya moda holi faito fulitanigilae, loto holito ya ononawa li-li o minowe. ³Goti ha mananau nebo ha,

ido holifefe lo nebo ha, muki ya Kilisto lulau faitoto mino edaibo yagunu holifefe lanune, loto ya emodokatiko moni wita oto li oloto pinubo ne.

⁴Hawa feto loto lobiyobo, ya wenina masi hatina fiti hotina itanae, loto ya lobiyowe. ⁵Moda holiyafe? Une yakafo hemotinagi mino betiyámofa, ido weune-lune-hane yakafo hemotinagi mino betito hemotinagunu holiyobo, ya monatina li mako iti fefe loti molo minoti, auba iti Kilisto holi hikitito muwabo mona yagunu holiyobo, ya lune-haneu dowo loto holito minowe.

Kilisto Yesugi mino holinune, loto emodoka kelanubo ha

⁶Feto hemotina yasi Kilisto Yesu ya Wenabate ne, loti emogi houana iyabo yamaidana oti emo lulau mino edoti moni minalo. ⁷Feti moni minabo, ya lagitina ya emodoka fi hiki lo ititi, ido lufawatina ya emodoka auba ito liyageto, yaloti emo lulau mino edoti u naba uti gedomo yoilo. Feti ya holi hikitabo hanuwa api itibiyado, ayalo ya lala i hiki lo minalo. Feto fe minoti ya ebola lutina-hatinau faitigu yauti dowae, lalowe, loti lomulomu o minalo.

⁸Feto fe minabo ya wenina masi mikaloka ha manadinanu negu yauti ya aifa ha loti, hotina iti, weudinalutina-hatina nala itanae, loti ya wati hiyaba alo. Yaidana ha ya Kilistodokati ladámoti, mikaloka ha wenina monatinalokati ya api itibi minae.

⁹Yagunu holilo. Yesu ulau ya Goti eimola mino faitoto neto, ¹⁰ido hemotina ya emo lulau mino edabo ya moda ogofuti minae. Emo ya wenabagi, ido hulitinagi wegí, muki ya hiyabatina we Wenaba ya ne.

¹¹Ido emo lulau mino edabo yagunu ya Goti anela, wenina adinagunu fukámabo anela ya hemotinaloka ne. Anelawa ya Kilistodokati nenako,

yakafo utina-lutina-hatina lila, mikaloka idafa ya li fulo betito ya minae. ¹²Feto feyanowe, loto hemotina mono noku iyagu ya emodoka kelo betito, ya haleku emogi maina molo betiye. Feto fe betibo, ya Gotikafo fuliguti li sinoi edaibo we aubala ya holi hikito muwabo yagunu emogi maina li sinoi betiye.

¹³Feito hemotina ya homu Goti anela ya utina-lutinau minámito, nosámibo monatina molagu yau fuliyabo wenina minafa, ido onesa emogi maina li hofawa o betibo, ya nosámibo monate muki ya hilili o ledoto, ¹⁴lo molaibo ha lufuwa iyabo ya uwotefo lowa-fina fi hofa ledaibo ha ya yá yofolo hofa itoto, hilili o ledoto, li fulo faiga itaibo ne. ¹⁵Feto feyaibo yamo ya wenabagi, ido hulinagi wegi, muki li fulo betito, ya wenina muki nomudinalo ya li yoima o betito, u homu moloto idipito wibo ne.

Kilistogi maina fuliyonibo ha

¹⁶Yagunu hemotina ya wetina-idafafena nofena noti ido námoti anabo yagunu, ido foli mona-mona, megelototi, igana fulibo hamenaloti, Sabati foliwaloti yagunu holiti ido holiyámoti anabo monatina yagunu ya wenina masi ha ma lobinabo, ya holi biyámilo. ¹⁷Monawa ya aliga anaibo mona hamamuna yaidana nefa, ido hulawa ya Kilistodoka ne.

¹⁸Ido wenina ma yasi lutina-hatina lila yakafo eimotina utina aifa ito yoti, fetoto lo-lo abo, wamoidana feito-feito wa onibo, yagunu hemotina utina ito lumuti, enisole holi biti houba-naba o betilo. Feto feyámanabo ya mono wenina hula ámanabo wenina minanae, loti hatina liti lobinabo ya holiyámilo. ¹⁹Kilisto ya lemo manade nefa, ido weninawa ya emodoka kelo homi ámo o minae. Kelo homi ámo o minafa, ido leimo ula minonibo wenina muki ya

emodokati ya li hifi ledaibo nala yakafo hina-ana, hofala-afala muki ya li hikilo ledoto, kelo homi ledoto nenako, ya gedanubo auba ya Gotikafo oloto pi lumu nebo yagunu ya gedomo yowone.

²⁰Ena mikaloka ha mona ya metina muti, Kilistogi maina fulitabo wenina hemotina ya mikaloka wenina mona molabo yamaidana oti lo fuko betiyabo halo ya neidafaiti meyalolo molo minae? ²¹Aya ha, ya idafa me ya ya liyámilo, ido idafa me ya no holiyámilo, ido idafa me ya li holiyámilo, loti ²²idafa-adafa yaidana-meidana yagunu fetoto loti lo-lo abo idafawa, ya ute etuwa idafa, u hulanaibo idafagunu ya aifa lo minae. Yaidana ha ya wenina eimotina hatina kiyadoti lo moloti api-napi itibi minabo ha, ya neidafaiti holi minae? ²³Aya ha ya holiti hololanabo mona ya wenina masi wanabo, ya eimotina lutina-hatina yauti mono onona liti, ya utina ito lumuti, idafa-adafa dowa idafa ya auba ito moi i-i abo mona, ya ha manadinawo nebo mona ne, loti wa betinafa, ido yaidana mona ya hula minámiye. E'e, yakafo lute lila li yoima o edámánaibo ne.

Kilistogi maina li sinoi ledaibo ha

3Feito hemotina ya Kilistogi maina li sinoi betiboma nenako, yagunu idafa-adafa yoisanebo idafa, Kilisto ya Goti ana onaleka amedoto nebo ebalonebo idafa yagunu holiti minalo. ²⁻³Hemotina moda fulititi, ido hofawa minabo monatina ya Kilistogi maina Goti lulau mino edabo yagunu faluku aiboma nenako, mikaloka idafa-adafalo ya lutina-hatina molámilo. Yoisa nebo idafalo ya lutina-hatina moloto minalo. ⁴Feto fe minabo, ya hofawa minonibo monate nebo we Kilisto oloto pinaibo hamenaloti, yalo ya hemotina emogi maina lamenalau yau oloto pinigilae.

Kilisto luteu mino ledaibo yagunu wenina hofawa minonibo ha

⁵Feito ya mikaloka utina-lutina-hatina monatina, ya hopa li unabo mona, fuma ibo mona, utina so libo mona, nosámibo mona yagunu holiyabo mona, yaleka mona muki ya hofu fulilo. Ido idafa-adafa ma-magunu holiyabo mona ya idafa holi muti houba-naba o edabo mona yaidana nebo yagi ya hofu fulilo. ⁶Yaleka monawa muki yagunu ya Goti sebala molaibo mona ya ha holiti holiyámoti abo weninaloka ya oloto pinogolaiye. ⁷Ido hemotina homu, aya monawa oti moloti o-o abo monatina molabo hamenalo, ya aya monau yau moni-moni ama ne.

⁸Feto o-o ama nefa, onesa meleka ya mona maleka, sebatina molaibo mona, lutina hala-kala libo mona, wenina holi nosámibo biyabo mona, hamadina hiyabo mona, fuma ibo ha wetinanti yoibo mona, yaleka mona muki yagi fulitalo. ⁹Ido sugi ha ya wenina lobiyámilo. Hemotina lutina lila yagi ido monala yagi ya li fulitoti, ¹⁰lutina hofawa li itaboma nenako, yagunu mikaloka monawa muki ya fulitalo. Aya lutina hofawa ya Goti li oloto pibo we eimola felumalama nenako, yagunu emo monala holife lanae, loto li hofawa-hofawa o ledotoko mino-mino aiye.

¹¹Feto ya wenina hofawa minonibo monalo ya wenina li hona molo betinubo mona ma minámiye. E'e, wenina ma Giliki wenina ne, ido ma Yuda wenina ne, loti labo, ido ma Goti anela utinau fukabo wenina ne, ido ma anelagi minámibo wenina ne, loti labo, ido ma numudoka wenina ne, ido ma bomai ninigalu wenina ne, loti labo, ido ma nalalo houba-naba onona liyabo wenina ne, ido ma nalalo minámabo wenina ne, loti wenina li hona molo betiyabo mona, ya lute hofawa monalau ya ma

minámiye. E'e, Kilisto yako muki ogofuto luteu mino ledaibo ne.

Mono mona hula molanubo ha

¹²Yagunu ya hemotina Goti fele weninana, wa molo betibo wenina, lula-hala bibo wenina yasi monatina molanabo, ya lutina-hatinau ya wenina milumatina holiyabo mona, li dowo lo betiyabo mona, heimotina utina ito yowámabo mona, you lo minabo mona, lutina-hatina hefa aibo mona, yaleka mona muki ya utinalo owo yaidana oti li holoiti molo minalo. ¹³Wenina ma monatina eleka fi biyabo wenina ya liwila oti holoti keloti minoti, ido masi ekefa aibo mona molo betiyabo yagunu lutina-hatinau holi nosámibo binabo, ya Wenabakafo hemotina lifimatina hilili o betibo yamaidana oti hemotina ya wenina lifimatina hilili o betilo. ¹⁴Ido yoisa nebo mona yakafo yaleka mona muki li mako ito ufele loto ogofuto nebo mona, ya lutina-hatina bi minanabo mona ya ne. Yagunu aya mona ya utinalo owo yaidana oti li holoiti molo minalo.

¹⁵Ido Kilisto you amena monala yamo lutina-hatinau hiyaba o betiyaneyo. Aya monawalo ya emokafo une li mako ititi minanae, loto weuna fi betibo ne. Ido lutina-hatinau ya dowae, lalowe, loti holi muilo. ¹⁶Ido Kilisto hala ya lutina-hatinau mino faito betiyaneyo. Feto fe minoti, ya aya ha manadinau nabanaba nebo yauti fuka ha loti weninatina api itibi minato, ido Weunakafo mino betiyageto ya mono nama lofi molo edoti, ya Goti ha lufuwala yauti nama loti, ido heimotina mono namatina loti, ya Goti ebola nama loti aifa li dowo lo ledaibo mona lutinau nebo yauti lomuiilo. ¹⁷Feti ya oti moloti fefe anabo monatina muki, ha lanabofe, ido mona molanabofe, muki ya Wenaba Yesu huliyo yako oti moloti o-o minalo. Feto fe minoti, emodokati ya

Metefo Goti dowae, lalowe, loti ebola lomuilo.

Wenipa, wemoli, olufotina hatina

¹⁸Ena hemotina wenipa, ya heimotina wadinafo ha lanado ya holilo. Aya mona ya Wenaba lulau mino edoti fefe libo mona molanabo ya ne.

¹⁹Ido hemotina wemoli, ya olodinafo lutina-hatina bi-bi o minalo. Feti ya sebatina molo biyámilo.

²⁰Ido hemotina olufotina, ya otinafo-metinafo ha lanado ayalo ya hololilo. Aya mona ya Wenaba dowa ona waibo mona ya ne.

²¹Ido hemotina metinafo, ya olufotina hena holitanae, loti ya sebatina hala-kala lanaibo mona nosámibo molo biyámilo.

Houba-naba wenina ido wenabatina hatina

²²Ido hemotina houba-naba onona liyabo wenina ya mikaloka me ya wenabatina ha muki lanado ya holoko lalo. Feto feti, ya wenina nomudinalo ya onona liyogeto dowa loti wa ledanae, loti ámoti, lutina mako moloti Wenaba holi muti ya feti fe minalo. ²³Feti ya oti moloti o-o anabo monatina muki ya wenina yagunu holi biyámoti, Wenaba yako holi muti weudina-lutina-hatinau yauti auba iti molalo. ²⁴Feto feti ya Wenabalokati ya meinatina, eimola idafala weuna fi betibo, ya lino-golone, loti ya holi minae. Wenaba Kilisto houba-naba ononala ya liyaboma ne. ²⁵Feti holiyafa, ido masi mona nosámibo molanabo monalo ya lifimatina liwila oti linigilae. Emo ya wenina hona moloto ekei ámibo ne.

4Ido hemotina wenaba, ya houba-naba weninatina ya fefe loto ogo-funaibo mona dowa yako molo betilo. Hemotina yagi ya Wenabatina okulumau nebo ya moda holi minae.

Mono wenina muki hatina

²Ena hamena-hamena Goti lomu-lomu o minalo. Feto feti ya dowae, lalowe, loti wati hiyaba o edotiko lomu minalo. ³⁻⁴Feto loti lomunabo, ya lemogunu yagi maina holiti, ya Gotikafo ha mono hanuwa i ledageto, ya Kilisto hala ukuwa, faluku aibo hala lo oloto molanae, loti lemogunu holiti lomuilo. Feto loti lomunabo, ya nemo ha lo oloto molanobo, ya fefe loto hototo lo oloto molanaie, loti nemogunu holiti lomuilo. Hawa yagunu ya nala i nedato minowe.

⁵Ena mono holiyámabo wenina nomudinalo ya monatina fefe lotiko moloti, ha manadinau nebo hanudo yaloko moni minalo. Hamenatina ya aifa fulámilo. ⁶Feti moniti ya wenina ha liwila oti lobinabo, ya fefe lanaibo ha, ogofunaibo ha holifefe loto lobinune, loti, ya ha lanabo ya ho wiliyato, la fulibo yaidana oti aifa li dowa lo ledaibo ha yako lo-lo o minalo.

Onuwaloka ha

⁷Ena lute-hate muwonibo mono unatefo, Wenaba lulau mino edoto houba-nabala onona maina liyonibo we, mono ononawa li-li o minaibo we Tikikusi yakafo uto nemo Polo hane ukune muki ya lobinogolaiye. ⁸Feto loto lobiyageto, ya hemotina lemogunu holifefe lanabo ha yakafo lutina-hatina aila i betinaie, loto hemotinaloka ilifi molowe. ⁹Ilifi molobo, ya mono we ma, lute-hate muwonibo we, holi hikitotoko monibo we, hemotina numunatinaloti aibo we Onesimusi yagi maina idipi moloto, uti meloti hawa muki eteme binaie.

¹⁰Ena mono we ma, maina nalalo minoibo we Alistakusi yakafo aiyo-weiyi ha ya fulo beti ne. Ido Banabasi momolafo Maki yagi ayaidana oto fulo beti

ne. Emo ya hemotinaloka agetoma, ya li dowa lo edanabo ha moda lobitonibo ya holi minae. ¹¹Ido mono we ma Yesu huliya ma Yasitusi yagi ayaidana oto aiyo-weiyo ha ya fulu beti ne. Wewa yaleka we tili (3) yako Yuda weninau yati ade li faka loti, Goti hiyabate we wehudi hilalau ya wenina magi idipinune, loti houba-naba ononala maina li minae. Wewa yalekate lune-hane li aila i nedabo ne.

¹²Ena hemotina numunatinalokati we, Kilisto Yesu houba-nabala we Epafalasi yagi aiyo-weiyo ha ya fulu beti ne. Emokafo hemotina ya Gotikafo dowa loto holibo mona ya holifefe loti, auba iti molofefe lotiko minanae, loto hemotinagunu holito Goti lomu-lomu o minaibo onona ya auba ito liye.

¹³Wewa yakafo hemotinagi, ido mono wenina magi Laodisia numudo minabo, ido Hiyelapolisi numudo minabo, muki yagunu holito lula-halau miluma naba-naba holiye, loto ya monala wa minoto, lo oloto biyowe.

¹⁴Ena lusa we, lute-hate muwonibo we Luku yagi aiyo-weiyo ha ya fulu beti

ne. Ido Demasi yagi ayaidana oto fulu beti ne.

¹⁵Ena lemo ya mono weninate Laodisia numudo minabo ya aiyo-weiyo ha fulu betiyonibo ya hemotina lobilo. Ido mono wena Nimifa, ido numunalau monolo nuba o-o abo wenina yagi ayaidana oto aiyo-weiyo ha fulu betiyonibo ya lobilo.

¹⁶Ena ha lufuwa me ya ya hemotina hiyatinau hitoti, holi huloti ya Laodisia numudo monolo nuba o-o abo wenina hitanae, loti fulu betilo. Ido lufuwa ma ya Laodisia wenina fulu betiyobo yagi hemotina ayaidana oti liti hitalo.

¹⁷Ena Akipusi ya Wenaba lulau mino edanibo yagunu mono onona humibo ya wafefe loto monito, aya ononawa ya li hulo, loti lomuilo.

¹⁸Nemo Polokafo aiyo-weiyo ha me ya neimo aneloti lufuwa iyowe. Walo. Nemo nalalo minobo yagunu hatina molámaneyo. Aifa li dowa lo ledaibo mona ya hemotinaloka mino betinaie. Modae.

1 Tesalonaika

*Polokafo mono wenina Tesalonaika
numudo minabo ya lufuwa
hana apito i fulo betibo ha*

Homu Ha

Polokafo Kolinti numudo nebo hame-nalo ya Yesu holi hikito muwabo wenina Tesalonaika numudo minabo ya lufuwa me ya i fulo betibo ne. Tesalonaika numuna meya naba ya Masedonia ebau ya ho no anawaleka ya ne. Polo eba nedo-nedo monibo hamena loitigimakogi (3) yalo ya hana Yesu hala ukuwa Tesalonaika wenina lo oloto bito, wenina lutina-hatina li elepa iyabo, ya maleka Yuda wenina minato, ido abi loti ya eito feka wenina minae. Feti minato, Yuda mono hiyabatina we ya Polo yagunu wauwa liti, lutina-hatinau nosámibo holiyanako, Yesu weninala ya Polote Sailasite idipi Belia numudoka molato uwaiye. (Aposolo 17:1-14) Utaito, aliga Yuda wenina yasi Yesu weninala hena bi minabo ha ya Polo holito, onona hounalafo we Timoti ya ha makafo li auba i betinaibo ya lobinogolaiye, loto weninawa minadoka ilifi molaito wiye. Uto lobito, liwila oto Polo Kolinti nedoka loto, hatinagi loga o edabo hagi ya lomuiye. Lomuito holito ya ha ma liwila oto lufuwa i fulo betinowe, loto lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Metefo Goti ido Wenaba Yesu Kilisto lunigu mino betiti Tesalonaika numudo monoku nuba o-o abo weninao, lemo Polole, Sailasile, Timotile lufuwa me ya i fulo betiyoniyo. Walo.

Aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaiy.

Weninawa yagunu holito Goti lomuibo ha

²Lemo hamena-hamena hemotina muki yagunu holito dowae, lalowe, loto hulitina Goti lomu-lomu o minone. ³Hemotina holi hikitabo onona hulawa ya liti, lutina-hatina bi-bi abo onona ya auba iti liti, Wenabate Yesu Kilisto holi muti hiyabala abo mona ya auba iti molomo uwabo yagunu holito Metefo Goti onobalalo ya hamena-hamena lo oloto pito, dowae, lalowe, lomu-lomu o minone.

⁴⁻⁵Aiyo, Goti lula-hala bibo mono weninate-motao, Yesu hala ukuwa dowo lo oloto biyonibo ha holiyabo ya aifa ha ne, loti holi fultámae. E'e, ya aubalagi ido Weuna Fele yagi hawa ya ona hula ne, loto lutina-hatina li auba i hiki lo betinako, hemotinagunu holiyonibo ya moda weuna fi betiye, loto holi minone. Hemotinaloka minonibo hamenawaloma ya hemotinagunu holito mona molonima ya hemotina moda holi minae.

⁶Ido hemotina ya lemo monate ido Wenaba monala yaidana oti monatina molabo, ya ha mono holámabo wenina yasi hasuwala naba fi betiyafa, ido Weuna Felekafo li aila i betito hala ukuwa holiti lutina-hatinau moloti ake iti minabo mona moloti, ⁷ya Masedonia ido Akaiya mikaloti holi hikitabo wenina muki ya monawa itibiyato egetina uti ayaidana oti molomo uwabo ne. ⁸Feito hemotinalokati Wenaba hala ukuwa ba loto Masedonia ido Akaiya mikalo ya oloto pibo yako minámiye. E'e, hemotina Goti holi hikito muwabo hawa ya eba nedo-nedo upatoto wibo yagunu ha ma lobinubo ya ma minámiye. ⁹Hawa ukuwa ya moda numudo-namado u hulito holitanako, hemotina minado uwonibo mona yagunu eimotina yasi lo-lo o minae.

Hemotina ya sugi goti yagunu holi minadoti ya lutina-hatina li elepa iti Goti hula ona hofawa minowa-minowa oto nebo we yagunu holiti houba-naba o edoti,¹⁰ ido Hipala Yesu fuliguti li sinoi edaibo we, lifima ha naba-naba oloto pi lumunaido yati li nomude waibo we ya okulumauti anaibo ya hiyabala oti minae, loti hawa ya numudo-namado lo-lo minae.

Polokafo mona moloto onona libo ha

2 Ena mono weninate-motao, hemotina minadoka loto onona liyonibo u aifa idafa ámibo yama hemotina moda holi minae.² Ido homu Filipai numudo ya hena naba holiyogeto ha nosámibo lo ledabo yamagi ya moda holi minae. Feto fe ledafa, ido hemotina minadoka uwonibo ya uwotefo-mota ilalu hu minagu ya Gotite yakafo li auba i ledaito, hala ukuwa dowo lito lo oloto molo biyonibo yamagi ya moda holi minae.

³ Feito holi hikitanae, loto hatina lito hawa ukuwa lo oloto molonibo, ya hanu dowo loti ika o betinune, loto holito lobemo, ido mona fuma ibo api itibinune, loto holito lobe, ido hotina inune, loto holito lo oloto molonibo ya ma minámiye.⁴ E'e, Gotikafo dowo loto wa ledoto hane ukune lo oloto pinae, loto ononawa adeu molaito ya lo minone. Feto loto lo minonibo ya wenina yasi dowo loto wa ledanae, loto holito ladámone. E'e, lute-hateu wa huloto monate hona molo ledaibo we Goti yakafo dowo loto wa ledanaie, loto holito hawa ya lo minone.

⁵ Feto loto lo minonibo ya ha magu molo betito ladámone. Moda hemotina holi minae. Ido idafa-adafa magunu holiyonibo ya mono ononawa yamo li faluku anaiye, loto ámone. Moda Gotikafo wa ledone.⁶ Ido wenina hemotinafemo, ido malekamafemo

hulite naba molanae, loto ladámonima ne.⁷ E'e, Kilisto aposololama minoninako, hemotina adelo li faka lalo, loto ogofuto lobiyonibo nefa, ido wenipa masi olufotina hiyaba dowo lo betiyabo yamaidana oto hemotina minagu minoto li you lo betiyonima ne.⁸ Hemotinagunu auba ito holito ya Goti hala ukuwa dowo yako lobinune, loto holiyámone. E'e, lute-hate naba-naba biyoninako, oto moloto onibo monate muki yagi hemotina binune, loto holiyonibo ne.

⁹ Aiyo, mono weninate-motao, lemo ononate ya hosa fito liyonibo yama hemotina hatina ki minae. Goti hala ukuwa dowo lobiyonibo hamenalo ya hemotina wetina-idafa ika o betitanune, loto etuwa onona yagi lubuka ido ho lido yagi ya muki auba ito lito hawa ukuwa dowo lo oloto biyonibo yama hatina ki minae.

¹⁰ Ido monate yagi wafefe loti wa minae. Hemotina holi hikitabo wenina minagu ya fele minoto, monate hiluwa loto feke lotoko minoto, lifimate minámibo minonibo monate ya hemotina wama, ya Goti yagi ayaidana oto monate ya wa ne.¹¹⁻¹² Metinafo-mota masi olufotina fe betiyabo yamaidana oto lemokafo hemotina muki ya lutina-hatina li gedo betito hatina lito ha auba ito lobi-lobi o minogeto, ya Gotikafo hiyaba o ledaibo hilaneu loti lamenaneu minanae, loto nuba o beti nebo we olufola hula minado yaloko monilo, loto auba ito lobiyonibo monate yama moda holi minae.

Hena holiyafa, holi hikitoti auba iti minabo ha

¹³ Ido Goti hala lobioyeto, dowo loti holiyabo ya wenina hatinaidana oti holiyámama ne. Goti hala moda ona hula yakafo holi hikitabo wenina hemotinaloka onona li nebo ha ne, loti

holiyabo yagunu ya dowae, lalowe, loto Goti lomumo yowone.

¹⁴Mono weninate-motao, hemotina Yudia mikalo Goti weninala Kilisto Yesu lulau mino edoti monolo nuba o-o abo wenina ya egetina ato Yuda wenina malekama yasi hofu betiti hena naba li biyabo yamaidana oti heimotina weninatina malekama yasi hemotina hofu betiti hena naba biyae.

¹⁵Aya Yuda wenina yasi ya Wenaba Yesu ido aidana polofeti we yagi ayaidana oti hofu beti fuliti, ido lemogi li fulu ledoti lilifi molabo ne. Weninawa ya Goti dowa loto holibo mona ya molá-moti, ido wenina muki li uwotinafo buli betiyae. ¹⁶Feto feyabo ya eito feka wenina yagi lobiyato Gotikafo li nomudina watanae, loti hanu hu ledo minae. Feto fe-fe abo yamo nosámibo monatina mulalo-mulalo moloto, lifimatina yakafo akaisa yoito ya Goti sebala hala-kala libo mona ya emotinaloka oloto pi bibo ya ne.

Polokafo weninawa lula-hala bibo ha

¹⁷Aiyo, mono weninate-motao, lemo uwotefo-mota ya hamena fouma efoma hemotinalokati li fulu ledabo, ya weude-lute-hate yakafo hemotina fulu betiyámone. E'e, ute yako fulu betiyonibo yagunu miluma-aluma holito minoninako, hofa wa betinune, loto lute-hateu naba-naba holi minoto, uto wa betinubo hanu ya auba ito moni wita one. ¹⁸Feto loto holi minonibo yagunu uto wa betinune, loto neimo Polo ya hamenalo unune, me ya hamenalo unune, loto holi minofa, Satanikafo hanute lotana i ledaiye.

¹⁹Ena Wenabate Yesu oloto pinaibo hamenawalo ya emo nomunalo lute-hateu dowa lanaibo idafa, ido ake ito minanubo idafa, ido hulite yonaibo meina idafa ya igalekati anaiye? Hemotinalokati anogolaiye. ²⁰Hemotina

ya lemo hulite yonaibo idafa, ido ake-make ito minonibo idafa ya minae.

Timoti ilifi molaito wibo ha

3 Feito hemotinagunu muludeu naba holito, Atenisi numudo ya moda leimoko minanoiye, loto ²Timoti mono weninate ya Gotigi maina onona lito Kilisto hala ukuwa dowa lo-lo aibo we ya hemotina minadoka uto ha monalo li hikito betito, li auba i betinaiye. ³Ido henawa mona-mona o hemotinaloka oloto piyagetoma holi hikitina li hopaitotanae, loto ilifi moloto wiye. Gotikafo yaidana idafa lemodoka oloto pinaibo ne, loto wa molo ledaima ya hemotina moda holi minae. ⁴Lemo homu hemotinagi maina minonibo hamenalo ya hena naba mona-mona oloto pi lumunaiye, loto lobi-lobi onibo ne. Ido aya hawama moda oloto pitaibo ne, loti holi minae.

⁵Feito nebo yagunu nemo ya hemotinagunu lune-haneu naba-naba holito, unobo sinoiyobo ya hepa molo ledaibo we Satanikafo hepa molo betiyageto ononate u aifa idafa utanaie, loto Timoti ilifi molobo ya holi hikitafe? Holi hiki ladámafe? Uto wato ananiyo uwo, loto Timoti ilifi moloto wibo ne.

Timoti liwila oto loto Polo lula-halau li aila i edaibo ha

⁶Ena onesa me ya ya Timotima hemotinalokati liwila oto loto, hemotina holi hikitabo, ido lutina-hatina bi-bi o minabo hawa ya lolumuto ido leimogunu holito ya hemotina holi dowa lumu minae, loto hawa ya lolumuto, ido hemotina wa betinune, loto auba ito holiyonibo ya hemotinagi ayaidana oti wa ledanune, loti auba iti holi minabo hawa ya lolumu huliboma nenako, ⁷yagunu aiyo, weninate-motao, leimo hasuwala fi ledado miluma holiyonigu ya hemotinagunu holito hate ligi-ligi kiy-

oba, ido hemotina Goti holi hikito mu minabo hawa holiyonibo yakafo lute-hate li dowa lo ledaiye. ⁸Hemotina Wenaba holi hikito muti auba i minabo yagunu holito lute-hate dowa linako, mino holimo yowone.

⁹Yagunu hemotinagunu holito Goti onobalalo lute-hateu ake ito holiyonibo yagunu dowae, lalowe, loto lomuwonibo, ya ogofuto lo huladamanogolone. ¹⁰Yagunu hemotinaloka loto wa betito, holi hikitabo ha malekama holamanabo haleka ya li homi i betinune, loto lubu igu ido ho lido ha auba ito Goti lomuwoone.

¹¹Ena Metefo Goti eimola yakafo ido Wenabate Yesu yakafogi hanu li oloto pi ledaito ya hemotinaloka anogolone. ¹²Ido lute-hate ya hemotina bimo yowonibo mona ya Wenabakafo lute-hateu molo ledaibo yamaidana oto hemotina yagi heimotina lulanigu ido wenina filigama muki yagi lutina-hatina bimo yonabo mona ya lutina-hatinau molo betito, u faitoto uto upatanogolaiye. ¹³Feto feyanaibo ya Wenabate Yesu ya emo fele weninala muki yagi oloto pinaibo hamenawalo ya Metefo Gotite nomunalo Wenabakafo lutina-hatina li auba i betiyageto, hiluwa loto lifimatina minamanaibo fele minanae.

Lute lamenagi minanubo ha

4 Ena mono weninate-motao, ha me ya auba ito lobinogolone. Holilo. Hemotina moni-moni o minanabo monatina ya Gotikafo wato dowa loto holinaie, loto mona api itibiyonibo ha ya holiti meyalo molabo nefa, ido onesa me ya aya monawa oto yoti fefe lotiko molomo yonae, loto Wenaba Yesu lulau mino edonibo yagunu hatina lito lobiyone.

²Wenaba Yesu welaloti ha lo molo betiyonibo ya moda holi minae. ³Goti yakafo lula-hala auba ito holibo ha ya feito ne: hemotina ya fele minomo yoti hopa li unamilo. ⁴Hemotina muki ya heimotina utina hiyaba o minanabo mona ya fele ido fefe lotiko molalo. ⁵Eito feka wenina ya Gotigi hutifina amabo wenina yasi hopa li unanubolae, loti hatina lapa-lapa kimo uwabo yaidana oti ⁶hemotina mono weninatina uta oti hotina iyamilo. Wenaba yakafo nosamibo monawa muki yaidana molanabo ya lifima ha liwila oto li binaiye, loto moda auba ito lo fuko bitonima ne.

⁷Holi minafe? Gotikafo lutina fumagi minanae, loto weuna fi ledamiye. E'e, lutina lamenagi fele minanae, loto weuna fi ledaima ne. ⁸Yagunu masi ha ya holiti holiyamoti abo ya aifa wenina hatina minamiye. E'e, Goti yakafo Weuna Fele neboma bibo we eimolakafo ha libo ya holiti holiyamoti o minae.

Lute-hate bito mona dowa molotoko minanubo ha

⁹Ido mono holiyabo weninatina ya lutina-hatina bi-bi alo, loto igaidana oto ha lufuwa i binubo ne? Heimotina ya Gotikafo feti feyalo, loto lutina-hatina bi-bi abo monawa ya moda api itibitaima ne. ¹⁰Ido Masedonia mika nedo-nedo mono weninatina mino liti uwabo yagi moda lutina-hatina bi-bi o minabo ne. Feti fe minafa, ido aya monawa ya molomo yowalo, loto hatina lito auba ito lobinone. ¹¹Ido lo molo betiyonido ya ayalo hemotina holoti minoti, heimotina idafatina yagunuko hatina kiti, heimotina adinagunu onona liti ya li dowa loto linune, loti auba iyalo. ¹²Feti ya idafa magunu holiyone, loti mono holiyamabo wenina nomudinalo wako ladamanabo ya monate wanoba minanaie, loti feti feyalo.

Wenaba Yesu Kilisto liwila oto anaibo ha

¹³Ena weninate, hemotina fulitabo wenina yagunu holifefe ladámatoma ya mono holiyámabo wenina yasi fuliyabo wenina hofa liwilati sinoinabo ne, loti holiyámoti hufo-nama oti hubanumu-hubanumu oti minabo yaidana otanae, loto lobinogoloniyo. Holilo. ¹⁴Yesu fulitoto sinoitaibo ha ya moda holi hikitonibo ne. Feito Gotikafo Yesu ilimi eimoladoka ibo yamaidana oto Yesu holi hikito muti fuliyabo wenina yagi li Yesudoka kelo betinogolaiye, loto holifefe lone.

¹⁵Aya yagunu ya Wenaba eimola ha libo ya feto loto lobinone. Holilo. Mikalo hofawa minonibo wenina leimo ya Wenaba anaido ya fulitabo wenina li aliga o betiyámanogolone. ¹⁶E'e, Wenaba eimola okulumauti lumuto, ha naba loto su fiyageto, ido enisole hiyabatina we wenaba yakafo nola lageto ido Goti nomula bomu wekilofo nola molageto lumunogolaiye. Lomageto, ya Kilisto holi hikito muti fuliyabo wenina yasi homu sinoinigilae.

¹⁷Ena aya hamenalo wenina nomude hofawa aifa minonibo ya haita lilimito okulumau yoto weninawa yagi onu i ledoto limuku li faka lo ledageto yalo ya Wenabagi hatula anune. Feito Wenabagi minowa-minowa oto minanogolone. ¹⁸Hemotina hawa ya loyolalo-melo oti mono wenina muki lobiti lutina-hatina li auba i betilo.

Wenabagunu holito hiyabala anubo ha

5Ena mono weninate-motao, hamenawa ido ha lo molaibo yagunu igaidana oto lufuwa i binubo ne? ²Heimotina ya moda feto loti holifefe lo minabo, ugele we ya lubuka haita oloto piyabo yaidana oto Wenaba

hamenala haita oloto pinogolaiye. ³Wenina yasi holoto minanubo hamena dowa ne, loti moni minanado, yalo idafa holiya fibo idafa ya haita oloto pi binogolaiye. Wena ma olufola hedanogolo ogofu holibo yaidana oto haita oloto pi biyageto holi unune, loti feyanafa, ido ogofuwámanako, li hopa o betinogolaiye.

⁴Feto fe betinogolaifa, ido mono weninate-motao, hemotina ya midipuku minámanako, igaidana oto Wenaba hamenala ugele we yaidana oto haita oloto pi biyageto utina ololo anabo ne?

⁵Hemotina muki ya fo lamena weninala minae. Lubuka midipu ibo weninala minámone. ⁶Yagunu ya wenina malekama uwo unoti minabo yaidana oti uwo unámilo. Lutina-hatina hopa molámoti, hiyaba dowa loti minalo. ⁷Uwo unabo wenina yasi lubuka uno minae. Ido no noti lutina-hatina li hopaitabo wenina yasi lubuka no noti li hopa itoti minae. ⁸Feto fe minafa, ido weninala leimo lamena minonibo ya lute-hate hiyaba dowa okelo. Feto fe minoto ya holi hikitonibo ido lute-hate bi-bi onibo monawa yakafo ikite huwala yaidana oti li holoilo. Ido Gotikafo li nomude wanaiye, loto hiyabala oto minonibo monawa yakafo atate huwala yaidana oti li holoilo.

⁹Aya ha monawa feito ne. Gotikafo li-fima ha naba liwila oto lumunowe, loto wa molo ledámibo ne. E'e, Wenabate Yesu Kilistokafo li nomude wanowe, loto wa molo ledaima ne. ¹⁰Emokafo lemogunu holito fulima, yama anaibo hamenalo ya moda fulitonibofe, ido aifa minanubofe? Ya li mako ito emogi maina minowa-minowa oto mino holinune, loto fulibo ne. ¹¹Feto feyaibo yagunu loyolalo-melo oti, lusanigu ya wenina muki lutina li aila i betiti, ido hatina li auba i betimo uwabo mona ya moda molotiko minalo.

**Gotikafo mona dowā molanae,
loto adelo li faka libo ha**

¹²Ena mono weninate-motao, idafa magunu ha auba ito lobinogolone. Holilo. Hiyatinau ya Wenaba ononala auba iti liti hatina liti ha mono lobiti hiyaba o betiyabo wenina ya hidinalo minoti, monatina fefe lotiko molo bilo. ¹³Ena mono ononawa liyabo yagunu ya lutina-hatina biti hulitina li faka lalo, loto lonibo ya auba ito lone. Ido you amena mona ya wenina muki molo bi o minalo.

¹⁴Ena mono weninate-motao, ha ma hatina lito lobinogolone. Holilo. Wenina onona liyámoti aifa moniyabo ya lo fuko bilo. Ido wenina hatina loiti-loiti ki minabo wenina ya hatina lifefe lo betilo. Ido auba iyámabo wenina ya adina li faka lo betilo. Wenina muki, dowā loti ido nosámabo wenina amena molo biti li you lo betilo.

¹⁵Wenina masi mona nosámibo molo binado, ayalo ya hemotina yauti malekama ya lifimawa liwila oti mona nosámibo molo bitanae, loti wenina muki wati hiyaba o betitiko monilo. Heimotina ido wenina malekama muki ya mona dowā lotiko molo bimo yoilo.

¹⁶Lutina-hatinau ake iti dowā lotiko minomo yoilo. ¹⁷Goti lomutiko minalo. ¹⁸Idafa-adafa muki idafa yagunu dowae, lalowe, loti Goti lomuilo. Kilisto Yesu yagunu holiti fetu lonumunae, lotu Gotikafo hala dowā kito hemotinagunu holibo ne.

¹⁹Goti Weunakafo lutina-hatinau onona libo ya mi iyámilo. ²⁰Goti welaloti ha lanabo ya menebe o edámilo. ²¹E'e, idafa-adafa muki holiti ya holifefe loti hona moloti, dowā minanaibo ya li hiki loti li minalo. ²²Ido nosámibo idafa mona-mona ta lo fulitalo.

²³Goti you amena yawala eimolakafo noku ito li fele o betiyageto, weudina hiluwa lagetō minanae. Ido utina-weudina-lutina-hatina muki ya emokafo hiyaba o betiyageto, Wenabate Yesu Kilisto hofa liwila oto anaibo hame-nalo ya lifimatina minámoto, dowā lotoko minageto minanae, lotu Goti lomu minowe. ²⁴Sutina fibo we ya ha lido meyalo molotoko minaibo we neboma nenako, ononawa lito ya li hulanogolaiye.

Onuwaloka ha

²⁵Mono weninate-motao, lemogunu holiti Goti lomu ledō minalo.

²⁶Hemotina mono weninasi muki wa betiti ya aiyo-weiyo ha fulo betiyonibo ya lobiti fele mona moloti abusa i betilo.

²⁷Wenaba onobalalo lo gedoto lobiyowe. Holilo. Lufuwa me ya ya mono weninasi muki hito biyato holinae.

²⁸Wenabate Yesu Kilisto aifa li dowā lo ledaibo monala ya hemotinaloka mino betinaiye. Modae.

2 Tesalonaika

*Polokafo mono wenina Tesalonaika
numudo minabo ya lufuwa
hofa aliga i fulo betibo ha*

Homu Ha

Polo ya Kolinti numudo minomo wibo hamenalo ya Yesu holi hikito muti monolo nuba o-o abo wenina Tesalonaika numudo minabo ya lufuwa hofa aliga i fulo betibo ha me ya ne. Weninawa yauti maleka yasi Yesu Kilisto moda liwila oto lotaiye, loti hatina kiti lo-lo abo yagunu Polo ya hawa holito lufuwa me ya i fulo betigu ya hamena hulanogolaido idafa ma lo fedanaibo ha, ido Wenaba hiyabala o minoto mona fefe loto molanubo ha ya auba ito api itibinowe, loto lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Metefo Goti ido Wenaba Yesu Kilisto lutinau mino betiti Tesalonaika numudo monolo nuba o-o abo weninao, lemo Polole, Sailasile, Timotile lufuwa me ya i fulo betiyoniyo. Walo.

²Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistolokati ya aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaiyiye.

Polokafo weninawa yagunu holito Goti lomuibo ha

³Mono weninate-motao, lemo hemotinagunu holito Goti lomuwonibo, ya holi hikitabo mona naba-naba yoimo uto, ido hemotina muki lutina-hatina bi minabo mona yagi u naba yoimo wibo yagunu holito ya dowae, lalowe, loto hamenahamena lomu-lomu onibo ya moda fefe loto lomumo yowone. ⁴Yagunu leimo ya

Goti weninala numudo-namado monolo nuba o-o agu ya hemotina luwatina lobiyonibo, ya mono uwolafo hasuwala fi biyato, hena naba-naba holi minabo ya lutina-hatina wina ámito, ilalu huti auba iti holi hikitoti mino-mino abo monatina yamagunu luwatina lobi-lobi o minone.

Gotikafo monate hona moloto lifima meina fefe loto liwilato lumibo ha

⁵Hena naba oloto pi bibo yamakafo hepa molo bito, ya Goti wehudite hiyaba o ledaibo hilalau ya moda ogofuti yonabo weninane ona hula minae, loto wa betibo, ya fefe lotoko hona molo ledaibo mona ya lilibibo ne. Ena aya hilalagunu holiyabo yagunu onesa me ya moda henawa naba ya holi minae. ⁶Moda holiyafe? Aliga ya Gotikafo fefe liboko nebo monala ya meyalo moloto, hasuwala fi betiyabo weninawa ya lifima liwilato bito hasuwala fi betito, ⁷ido hemotina henawa holi minabo wenina ya lemogi maina li you lo ledanogolaiye.

Feito feyanaibo, ya Wenaba Yesu ya enisolela auba iyabo yagi okulumauti so huluma naba-naba ligu yau oloto pinaibo hamenalo, yalo ya ⁸Gotigi hutifina ámabo wenina ido Wenabate Yesu hala ukuwa dowo holiti hololadámabo wenina ya lifima ha naba liwilato binogolaiye. ⁹Lifimawa liwila oto binaibo, Wenaba hola-welalo ido aubala lame-nalalo yati fulo faiga o betiyageto, u hopa unabo hanu ya lifima meinawa liwila oto biyageto, yalo ya minowaminowa oti minanigilae.

¹⁰Ido anaibo hamenawalo ya fele weninala, holi hikito muwabo wenina muki yasi wati elegiti aiyo-weiyo loti huliya li faka lomo yonae. Ido hemotina ya lo oloto biyonibo ha holi hikitabo yagunu aya hamenalo ya hemotina ya lemogi ido weninawa muki yagi maina minanogolone.

Weninawa yagunu holiti Goti lomuwabo ha

¹¹Idafawa muki ya oloto pinaibo ya-gunu ya moda hamena-hamena hemotinagunu holito Goti lomuwonibo, ya Gotite yakafo auba i betiyageto, ya mona dowala lotoko molanune, loti dowala holiti, ido holi hikitoti onona hula muki linune, loti holiyabo mona ya feti molanae, loto sutina fibo monawa ya hemotinaloka li oloto pi betito, dowala loti wa betinogolaiye, loto lomu-lomu o minone. ¹²Feto feyanabo ya Wenabate Yesu lamena huliya ya hemotina minagu u naba yoimo unaiye. Ido hemotina yagi emo mino lulau edabo ya lamena hilitina naba binaibo ne. Gotite ido Wenaba Yesu Kilisto aifa li dowala lo betibo monawa yakafo idafawa ya li oloto pinogolaiye.

Nosa naba ámibo we oloto pinaibo ha

2Ena mono weninate-motao, Wenabate Yesu Kilisto hofa liwila oto ageto, emodoka li nuba anubo yagunu ha me ya hatina lito lobinogolone. Holilo. ²Wenina malekamasi Wenaba hamenala moda lotaiye, loti Weunakafo wetelo molaito lone, lanabofe, ido wenina masi lolomato lone, lanabofe, ido Polo lufuwa iguti lone, lanabo, ya hemotina aloko hatina loiti-loiti kiti lutina-hatina fou ladámaneyo. ³Hotina iti li yaidana-meidana ha lobinabo ya holiyámilo.

Holiyafe? Hamena hulanogolaido, homu ya mono hula metina munabo hanuwa naba oloto pinaibo, ido ha holito holiyámoto fe-fe aibo we, u hopa unaibo we ya oloto pinaibo ne. ⁴Aya we ya wenina idafa-adafa holi muti gotite ne, loti houba-naba o edo minabo idafa muki ya li fulo betito minanowe, loto fina fi hofa betito, Goti fele huliyaagi numuna nabau ya yoto amedoto

minoto, nemoko ya goti minowe, loto eimola yagunu feti loto lanaibo ne.

⁵Idafawa yagunu homu hemotinaloka minoto lobitobo yama hatina molaife? ⁶Ido eimola hamenalalo ya oloto pinaibe, loto onesa hanula hu edaibo mona ya moda holi minae. ⁷Yagunu holilo. Ha holito holámoto aibo aubala yakafo onesa ononawa faluku oto li minaifa, ido hanula onesa me ya hu edomo yoibo mona ya wenina minaguti uwageto, ayalo ya moda oloto pinogolaiye. ⁸Aya hamenalo ya ha holito holámoto fe-fe aibo wewa ya oloto piyageto, Wenaba Yesukafo wela-mulagunu hofa fulinaibo ne. Emo oloto pito anaibo lamenala yakafo moda hofa lilika inogolaiye.

⁹Ha holito holiyámoto fe-fe aibo wewa ya Satani aubala mino edageto ya aubala mona-monagi oloto pito, idafa hofawa aubala itibiyageto wati eleiginabo sugi idafa naba-naba li oloto piyageto, ¹⁰wenina malekama u hopa unabo ya ha ona hula, li nomudina wanaibo ha ya lutina-hatina munabo mona ya fulitanako, wewa ya nosámibo monawa sugi idafa muki li oloto pinaibo yakafo lutina ya hola inogolaiye. ¹¹⁻¹²Feito ya ha ona hula ya holi hiki ladámoti, nosámibo mona yagunu lutina-hatinau dowala loti holiyabo weninawa muki ya Gotikafo eimotina lutina-hatina auba ito hola inabo hanu li oloto pi betiyoto, sugi hawa holi hikitato ya li halo molo betito lifima ha naba liwila oto binowe, loto feti fe betiye.

Gotikafo weuna fi ledaibo ha

¹³Wenina malekama ya feti feyanafa, ido hemotina Wenaba lula-hala bibo mono weninate-motao, hana akaimati Gotikafo nemo weninane minanae, loto Weunakafo li fele o betito ha ona hula holi hikitanabo ya li nomudina

wanowe, loto weuna fi betibo yagunu dowae, lalowe, loto hamena-hamena lomu-lomu onibo ya moda fefe loto lomumo yowone. ¹⁴Feito minanae, loto hemotinagunu holibo, ya hala ukuwa dowa lobiyogeto ya holiti Wenabate Yesu Kilisto ekeni lamenala linae, loto Gotikafo sutina fibo ne. ¹⁵Yagunu mono weninate-motao, hemotina auba iti minalo. Ido api itibiyonibo ha ya wetegunu lonibofe, ido adegunu lufuwa iyonibo, muki ya li hiki loti meyalo moloti minalo.

¹⁶Ena Yesu Kilisto, Wenabate nebo we, ido Metefo Goti, lula-hala lumibo we, aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo lute-hate li aila i ledaibo mona minowa-minowa oto minanaibo mona ido dowa loto holito hiyabala minonibo mona lumibo we yasi ¹⁷lutina-hatina li aila i betiti, lagi fi betito, ha hula lanabo mona ido onona hula linabo mona ya hemotina auba iti molomo yonae.

Wenabakafo ade li faka lo ledaibo ha

3Ena mono weninate-motao, ha ma nebo ya holilo. Wenaba halakafo u fefe loto upatito hemotinaloka huliya naba oloto pimo yoibo yamaidana oto oloto pimo yonaiye, loti ya lemogunu holiti Goti lomuiilo. ²Ido wenina ma holi hiki ámabo yagunu wenina lutina-hatina nosámibo ido monatina nosámibo wenina ya adinauti li fulo betiyo, loti yagi lemogunu holiti Goti lomuiilo.

³Ido mona fefe lotoko molaibo we Wenabakafo hemotina ya li auba i betito, nosámibo yawala ika o betitanaiye, loto hiyaba o beti minanaiye. ⁴Hemotina hatina lito ha lobiyonibo ya onesa moda hololoti minoti, ido ayaidanako oti hololoti holimo yonae, loto Wenaba lulau mino edoto hemotinagunu holito hate mako ki minone.

⁵Wenabakafo lutina-hatina ya ili biyageto, Goti monala, lute-hate bi-bi

anubo monala, ido Kilisto monala, hena holiyonigu ya auba ito mino holinubo monala ya meyalo molomo unae, loto hemotinagunu holito ya Goti lomuwone.

Onona auba iti liyalo, loto lobibo ha

⁶Ena mono weninate-motao, Wenabate Yesu Kilisto huliyallo ya hatina lito lobiyone. Holilo. Mono holiyabo wenina malekama yagi ha api itibiyonibo ya holi fulotiti, onona liyámoti aifa moni minabo weninawa ya li ekei o betilo. ⁷Hemotina ya lemo monate yaidana oti monatina molanabo ya moda fefe lanogolaiye, loti holi minae. Lemo ya hemotinaloka minonibo hamenalo yama aifa hana moniyámoto, onoguko minonibo yama hemotina moda wama ne.

⁸Ido hemotinalokati wetina-idafa yama aifa námonima ne. E'e, hoba-hobina alafa fi bitanune, loto leda lunaga hamena-hamena adegunu onona auba ito lito hosa fi-fi onima ne. ⁹Feito fe minoba, ido lemo ya mono hiyabatina we minoninako, hemotina wete-idafa aifa lomabo neko, ya fefe ladi ne. Moda fefe lanogolaifa, ido hemotina ya lemo onibo yaidana anae, loto auba ito monawa itibiyonima ne.

¹⁰Feito hemotinaloka minonibo hamenaloma yagi ya onona liyámanabo wenina ya wetina idafa aifa biyámilo, loto hatina lito lobitonima ne. ¹¹Ena me ya hemotina yauti malekama onona liyámoti, aifa minoti wenina ma monatina yagunu lo yaleka meleka oti moni minabo hawa ya eito holiyone. ¹²Yaidana feyabo wenina ya Wenaba Yesu Kilisto lulau mino edoto hatina lito fetoto lobiyone. Holilo. Ononatina holoti liti, ya wetina-idafa eimotina ononatalokatiko ya noti minalo, loto auba ito lobiyonibo ha ya fulo betiyone.

¹³Ena mono weninate-motao, hemotina mona dowa molo minabo ya lutina-hatinau eleka fi umámilo.

¹⁴Ido lufuwa i fulonibo ha ya meyaló molámanabo wenina ya wa betifefe loti wa betiti, ya utinalo holinabo ne, loti weninawagi ya houna i betiyámilo.

¹⁵Feto fe betiti ya uwotefo ne, loti holi biyámilo. E'e, mono weninate ne, loti holifefe lanabo ha ya auba iti lobilo.

Onuwaloka ha

¹⁶Ena you amena mona yawala Wenaba eimola yakafo hamena-hamena

idafa-adafa muki oti moloti anado ya you amena monala molo beti minanaiye. Wenaba ya emotinaloka mino betimo yonaiye.

¹⁷Nemo Polo aiyo-weiyo ha fulo betiy-obo ya lufuwa onuwaloka me ya ya neimo anegunu iyowe. Lufuwa i-i obo ane fefeluma aibo ya feito ya iyowe.

¹⁸Wenabate Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo monala ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

1 Timoti

*Polokafo Timoti ya lufuwa
hana apito i fulo edaibo ha*

Homu Ha

Timoti ya Esia ebalokati we neto, melafo ya Giliki we ido olafo ya Yuda wena nebo ne. Feti minabo, ya Polo eba nedo-nedo monibo hamena loiti (2) yalo ya emo numunatinadoka lo fedoto, Timoti wa edoto ya ane li faka lanaibo we minanaie, loto ilimito uto, loitiwagi ya maina moniti mono onona liye. (Aposolo 16:1-3) Aliga Polokafo Timoti ya Yesu holi hikito muwabo wenina Efesusi numudo minabo ya hiyaba o betinaie, loto ononawa analo moloto, Masedonia mikalo uto, yalo minoto, mono wenina hiyaba o betinaibo mona yagunu Timoti ya ha ma lomunowe, loto lufuwa me ya i fulo edaibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyo, mono hipane ona Timotiyo, nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola ya lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Nomude li waibo we Goti ido hiyabala o minonibo we Kilisto Yesu ya aposolo ononawa linane, loto anelo molaibo li-li o minowe.

Metefo Gotidokati ido Wenabate Kilisto Yesudokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido milumate holibo mona ido you amena mona ya hemodoka mino hedanaie.

Sugi ha muki ya li fulanubo ha

³Ena homu ya nemo Masedonia mikalo unowe, loto haka lito Efesusi numudo minoto, wenina malekamasi ha mono eito sugi idafa api itibiyabo wenina ya fetu ladámilo, loto auba ito lobiyo, loto lohomobo yama fetu feyo. ⁴Wenina ya ifaga

loti awatinafo-holofatina hitoti hulitina-hulitina loti loyoilumu o minabo mona yamo Goti holi hikito muti houba-naba o edabo mona ya li oloto piyámiye. E'e, aya mona molabo yamo feito nefe, mafato nefe? loti aifa ha lo yaleka-meleka o minabo mona li oloto pinako, fetu feyámilo, loto auba ito lobiyo.

⁵Fetu loto lobiyageto, ya holiti lutina-hatina hiluwa libo ya minoti, Goti nomunalo ha utelo minámiye, loti lutina-hatina dowa lotoko minoti, hatina mako holi hikito mu minoti, ya feti wenina muki lutina-hatina binae, loto holito ya lobiyo. ⁶Wenina malekamasi aya monawa ya ta loti u aifa ha li oloto piti loyoilumu oti ⁷Gotikafo lo molaibo ha api itibinubo we minanune, loti holiyafa, ido hawa yagi ido monawa yagi auba iti lo oloto molabo ya holifefe ladámae.

⁸Holifefe ladámafa, ido Goti lo molaibo ha ya ha dowa ne, loto holiyone. Ido hawa ya wenina holifefe loti holiti ononala fefe loti linabo ya moda dowa lanogolaiye, loto holiyone. ⁹Lo molaibo hawa ya wenina monatina fefe libo wenina yagunu ladámiye. E'e, wenina ha holiti holiyámoti oti hopa mona moloti moniyabo wenina, Goti metina muti nosámibo mona molabo wenina, Goti fele monala molámoti, mikaleka monako molabo wenina, otinafo metinafo hofu beti fuliyabo wenina, ido eito wenina hofu beti fuliyabo wenina, ¹⁰hopa li unabo wenina, Sodomu wenina monatina molabo wenina, wenina ma ugele liti nalalo houba-naba onodo fulo betiti meina liyabo wenina, ha sugi labo wenina, ha sugi lo minoti ya hawa li auba iti li ona ne, loti Goti huliya labo wenina, ido mona malekama ha mono hula uwolafo nebo mona yaidana o molabo wenina, aya wenina yagunu hawa lo molaibo ne, loto holiyone.

¹¹Ha mono hulawa ya dow a holi minomo wibo we Goti hala ukuwa dow a lamena aibo ya lo oloto biyo, loto ononawa numibo ne.

**Yesukafo Polo lifimala li
fuloto mono onona muibo ha**

¹²Ena Wenabate Kilisto Yesukafo li auba i nedoto, ononawa moda fefe loto linane, loto mono onona numibo yagunu siyane, lalowe, loto lomu minowe. ¹³Homu ya nemo hamana hito ha nosámibo lo edoto ya uwonefo ne, loto holi hikito muwabo wenina ya hofobetito hena ha naba biyobo yama mono ya holifefe loto holi hiki ladámoma nenako, yagunu milumane holito, ¹⁴Wenaba aifa li dow a lo ledaibo monala ya ito yoto weune-lune-haneu faitoto leki nedaido ya Kilisto Yesu holi hikitoto lune-hane muwobo mona ya numiye.

¹⁵Ena Kilisto Yesukafo nosámibo mona molabo wenina ya li nomudina wanowe, loto mikalo lumiye, loti labo ha ya ha ona neboma ya wenina muki holi hikitanabo ya moda fefe lanaibo ne. Ido nemo ya nosámibo mona molabo wenina muki ya li fulo betito, nosa naba ámibo mona ya molobo ne. ¹⁶Feito minofa, ido Yesu Kilisto hamena fana li you lo ledaibo monala ya wenina muki li oloto pi binowe, loto ya lifima liyabo wenina homu we nemo milumane holibo yama aifa holámiye. E'e, wenina aliga ya monawa nemodoka molaibo ya wati, ayaidana oti holi hikito muti nomudina hofawa minowa-minowa oti minanae, loto fetoto fe numibo ne.

¹⁷Ena wenina, idafa-adafa muki-muki hiyaba o ledoto minowa-minowa omyonaibo hiyabate we wehudi, fuliyámanaibo we, wa edámonibo we, Goti mako yama huliya naba ido lamenala ya li faka lo edomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Onae.

**Nosámibo mona li fuloto, holi
hikitoto mono onona auba
ito liyo, loto lomuibo ha**

¹⁸Ena mono hipane Timotiyo, homu hemogunu polofeti ha labo yama hane ki minoto, ha auba ito lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Hemo ya hawa yamagunu haka ki minoto, wenina masi auba iti lowa fina fiyabo yamaidana oto mono onona ya auba ito dow a liyo. ¹⁹Feto feyanibo, ya holi hikito muto, Goti nomunalo ha unelo minámiye, loto lukahaka dow a lotoko minanibo mona ya wato hiyaba otoko ononawa ya li mino. Wenina malekamasi monawa fulitoti, holi hikitabo mona ya metina muwabo wenina ya sipi lekibo yaidana oti minae. ²⁰Ayau yati Himeneusite Alekisadate loiti ya Goti hamana hofa hiyámanaibo mona ya api itibinune, loto Satani anau fulowe.

**Wenina muki yagunu
holito Goti lomunubo ha**

2Ena nemo homu ha ma haka lito fetoto lohomowe. Wenina muki yagunu holito adina li faka lo, loto Goti ha auba ito lomuto, dowae, lalowe, loto ebola lokelo. ²Ido leimo holoto you loto minoto, Goti fele monala muki ya meyalo mologeto, wenina malekamasi monawa dow a wanae, loto hiyaba o ledabo we wenaba ido hafuwalo we muki ya lutina-hatina li dow a lo betiyo, loto Goti lomuwokele. ³Yaidana mona ya fefe libo ne, loto li nomude waibo we Goti ya dow a loto waiye. ⁴Emokafo wenina muki li nomudina wa oto ya ha ona hula holifefe loti holi hikitanabo ya dow a lanaiye, loto auba ito holibo ne.

⁵Goti ya mako ne. Ido lemo wenina yagi emo yagi uwolafo-uwolafo minogeto, ya we mako Kilisto Yesu ya lusaku we makoko ne. ⁶Emo yakafa wenina muki nalau minonibo yagunu

meina fito wina ledanowe, loto oto moloto aibo mona ya fulitoto fuliye. Ido hawa ukuwa oloto pibo hamena ne, loto Gotikafo lo oloto pito upatiye. ⁷Ido hawa ya lo oloto bi-bi oto moninane, loto nemo aposolo ononalalo fulo nedaibo, ya eito feka wenina minado ya uto, ha ona hula holi hikitanabo ha api itibiyo, loto fulo nedaibo ne. Hawa lobo ya sugi ladámowe. E'e, ha ona lowe.

⁸Feito wemoli ya eba nedo-nedo Goti lomunabo, ya sebatina hala-kala lito moliya finabo mona minámageto, utina-weudina-lutina-hatina hiluwa loto minoti, adina sino loti lomunae, loto holiyowe.

Wenipa mona dowa molanabo ya ekenitina ona hula nebo ha

⁹Ido ayaidana oti wenipa ya ekeni linune, loti holinabo ya hatina kifefe loti, ogofuto feke lanaibo idafako ya linae, loto holiyowe. Wenina dowa wa ledanae, loti ya manadina opala ya li lufuwa-afuwa iti, ekeni pana-pana hibo idafa, pesekugi utinalo owogi idafa-adafa yaidana meinala naba-naba labo-labo idafa ya li golámilo. ¹⁰E'e, monolo minone, lanabo wenipa yasi onona dowa liti mona dowa molanabo ya ekenitina ona hula ya ne.

¹¹⁻¹²Wenipa yasi wemoli api-napi itibiti li akaima o betiyámoti, holoti lumuti minoti, ha hedámoti, hatina kifefe loti ha holilo, loto auba ito lobiyowe. ¹³Ya nedafaito ne? Adamu ya homu li oloto pito, aliga Ifi ya li oloto pibo ne. ¹⁴Ido Adamu ya Satanikafo hola iyámibo nefa, ido wena ya hola ito, ha holito holámoto aibo mona meyalo molaima nenako, yagunu wenipa ya holoti lumuti minalo, loto lobiyowe. ¹⁵Ido wenipa hatina kifefe loti mona dowa moloti, holi hikitoti lutina-hatina biti, fele mona molo-molo anabo ya olufotina hedanabo ya li nomudina wanaiye.

Mono hiyaba we hatina

3Ena ma yasi mono hiyaba we bulinune, loti holiyabo we ya onona hula yagunu holiyae, loti lo-lo abo ha ya moda ha ona lo-lo abo ne. ²Yagunu mono hiyaba we monatina ya feti molanae: Ha utinalo minámageto minoti, wena makoko liti, utina-lutina-hatina wati hiyaba oti, hatina dowa kiti, monatina feke lanaibo moloti, aifa li dowa lo ledaibo mona moloti, mono ha ogofuti api-napi itibinabo ne. ³Ido no noti lutina-hatina u hopa anaibo mona molámoti, fina-kona fiyámoti you amena mona moloti, moliya yagi fiyámoti, ido hefana-afana yagunu holámoti minanae. ⁴Feti minanabo, ya holoti hatina kifefe loti eimotina olodinafo, olufotina, idafa-adafatina, muki ya hiyaba dowa o betiyato, olufotina yasi hulitina li faka loti, ha lanado muki ya meyalo molanae. ⁵Moda holafe? We ma eimola olonafo, olufola, idafa-adafala hiyaba dowa o betiyámánaibo we yakafo igaidana oto Goti monolo nuba o-o abo weninala ya hiyaba o betinaiyé? Moda ogofuwámánaibo ne.

⁶Ido hamena founako holi hikitabo we ya mono hiyaba we buli betiyatoma, ya eimotina hulitina yagunu ito yoti holiyato, Gotikafo hamade hi-hi aibo we Satani ya lifima ha liwilato muibo yaidana oto bitanaiye, loti ya buli betiyámilo. ⁷Ido we ma mono hiyaba we buli edanune, lanabo, ya mono holámabo wenina yasi monala nosámibo wati ya hamana hiyato, ulalo holinaibo yakafo li Satani helefulau lou edotanaiye, loti feka minabo wenina yasi dowa loti wa betiyabo we yako buli betilo.

Mono houba-naba wenina hatina

⁸Ena mono houba-naba we ya ayaidana oti wenina nomudinalo

ya monatina fefe libo we, holoti hatina kifefe loti minoti, wetinauti ha loiti ladámoti, no waini naba ya no holámoti, hefana-huwamena wa lalo molámoti, ⁹Goti nomunalo ha utelo ma minámiye, loti lutina-hatina hiluwa lotoko minoti ha mono hula li oloto pi lumibo ya holi hikitoti holinae. ¹⁰Wewa monatina ya homu wafefe loti wa hulato, ya monatina fefe loto minomo yoitoma, ya mono houba-naba onodo ya fulo betilo.

¹¹Ido wenipama ya ayaidana oti wenina nomudinalo ya monatina fefe libo wena, holoti hatina kifefe loti minoti, wenina hamadina hiyámoti, utina-lutina-hatina wati hiyaba oti, ononatina monatina muki ya u fefe lotiko molanae.

¹²Ido mono houba-naba we yasi wena makoko liti, olodinafo, olufotina, idafa-adafatina, muki ya hiyaba dowae o betinae. ¹³Feto fe minoti ya mono ononatina linabo u dowae loto unaibo ya hulitina dowae molato, Kilisto Yesudoka holi hikito munabo ha lobi-lobi anabo ya watageto lobinigiiae.

Goti monala ona hula ya Yesudoka lilibibo ha

¹⁴⁻¹⁵Ena nemo hemodoka aloko anowe, loto holofa, ido idafa makafo hanune sitageto minanofemo? loto holito ya Goti weninala minonibo monate holifefe lanane, loto homu lufuwa me ya i fulo hedowe. Aya weninala ya hofawa minowa-minowa aibo we Goti weninala mau minonibo ya ha ona hula litumala ido mona lufawa ya minone. ¹⁶Goti monala ona hula ya homu faluku aibo nefa, onesa li oloto pito Yesudoka lilibibo ya idafa naba-naba ona hula ne, loto holiyonibo ha ya feito ne:

Emo ya u wenina yaidana oto ulagi oloto pito, Weunakafo monala fefe

libo yagunu lo oloto pito, enisole yasi wa edato, hala ukuwa ya eito feka wenina lo oloto biyato, mika onuwa-asumaugi wenina holi hikito muwato, okuluma lamenau ya li-wila oto ilimito yoiye.

Wenina masi ha sugi loti mono ha li hopaitanabo ha

4Ena Weuna ya fetoto loto lo oloto pito libo, Minomo yoto aliga ya wenina malekaloka holi hikito muwabo monatina ya fulitoti, nosámibo yawala weuna himiwela yasi hotina iti api itibiyabo ha ya holiti uti sugi mono lanagu yau u kelanigiiae. ²Ido sugi monowa ya monona loiti iyabo wenina, eimotina lutina-hatina ya wenina idafa soku hiti ludibo yamaidana oti minoti ya Goti nomunalo ha utelo ne, loti holiyámabo wenina yasi ha sugi fetoto loto lobiyabo, ³Hemotina we wena mofu molámilo, loti, ido wetina-idafa malekama moi iti minalo, loti lo fukoti lobi minae. Fetoto lo minafa, ido wetina-idafawa ya Gotikafo li oloto pibo, wenina ha ona hula holifefe loti holiti, holi hikito muwabo wenina yasi liti, dowae, lalowe, loti lomuti ya nanae, loto li oloto pibo ne. ⁴⁻⁵Moda holafe? Gotidokati oloto pibo idafa-adafa muki ya dowae loto yako oloto pima nenako, yagunu dowae, lalowe, loto lomuto linubo yama Goti libo ha yagi ido lomuwonibo ha yagi ya li fele lotainako, loto moi inubo ma minámiye.

Kilisto houba-nabala wenina dowae ya mona molanabo ha

⁶Hawa ya mono weninate lo oloto binanibo ya Kilisto Yesu houba-nabala we dowae minanane. Feito minageto ya ha mono dowae holi hikitoto api itibiyonibo ha hololomo yowanibo yakafo weuga-luka-haka auba i hedanogolaiye. ⁷Ido ifaga ya Gotidokati minámiye.

E'e, aifa mikaleka ha wena kilofo-akilofo lanabo yamaidana oto nebo ha ya meka mu itoto, Goti monala yako molanowe, loto uka-weuga-luka-haka li hototo mino. ⁸Ute etuwa li hototo moniyonibo ya dow nefa, ido Goti monalalo ute-weude-lute-hate li hototo moninubo yakafo onesa hamenalo yagi ido aliga hamenalo yagi moda mino holimo yowonibo mona li oloto pi lumibo yagunu dow idafa lama ne. ⁹Ha ya ona hula nenako, yagunu wenina muki li lutinau molatoma ya dow lanogolaiye. ¹⁰Hofawa minowa-minowa aibo we Goti yakafo li nomude wanaibo ne, loto holi hikito muto hiyabala omo yowonima nenako, ononala auba ito gedoto li-li o minone. Emo ya wenina muki li nomudina waibo we nefa, ido holi hikito muwonibo wenina ya oto yoto li nomude waibo we ne.

¹¹Hawa ya wenina muki meyalalo mo-lalo, loto auba ito lobito, api itibiyo. ¹²Ena hemo ya we hofawe minanibo yagunu wenina masi eleka fi numutanae, loto ya ha lanibo, mona molanibo, luka-haka biyanibo, holi hikitanibo, luka hiluwa lotoko minanibo, muki ya holi hikitabo wenina wa nedoti ayaidana feyanae, loto feito itibiyo. ¹³Goti hala hitoto lobito, ha mono monawa lo oloto bito, mona dow api itibiyanibo monalo ya luka-haka auba ito moloto feito nemo hiyabane o mino. ¹⁴Homu ya mono hiyaba we yasi managalo adinagunu liyabo hamenalo ya polofeti ha ma hemogunu lo oloto pidoma ya mono ononala linanibo auba humibo yama waito edámoto, ononawa moda auba ito li mino. ¹⁵Wenina muki yasi mono monaka yoimo wibo ya wanae, loto idafawa muki lohomodo ya luka-haka fulo yaloko aito li hototo mino. ¹⁶Heimoka uka-weuga-luka-haka ido ha mono api itibiyanibo ya wato hiyaba oto li hikito mino. Feto feyananibo yakafo

heimoka li nomuga wanaibo, ido ha lanibo holiyabo wenina yagi li nomudina wanaibo ne.

Goti weninala muki ya weninate ona hula minabo ha

5 Ena we kilofo ma monala yagunu ha lomunowe, lananibo ya ha auba ito lomuwámo. E'e, menefo ne, loto you loto lomuwo. Ido wemoli hipapa yagi yanefo-unanefo ne, loto mona dow molo biyo. ²Ido wena kilofo-akilofo ayaidana oto onefo-motao, loto, ido wenipa olipa ya nemonane-motao, loto uka-weuga-luka-haka hiluwa lotoko minoto mona dow molo biyo.

Wena-hiyona hiyaba o betinubo ha

³Ena wena-hiyona eimotinako minabo ya dow loti hiyaba o betilo, loto lobiyo. ⁴Ido wena-hiyona ma ya olufotina ouwametina-mota minanabo ya mono ononatina homu onona ya eimotina numunatinau yau otinafo metinafo awatinafo-mota yasi homu yoimaloka fe betiyadoma ya holiti, lifima liwila oti binabo, ya Gotikafo wa betito holi dow lanogolaiye, loto auba ito lobito api itibiyo.

⁵Ido wena-hiyona ona, eimolako nebo yakafo Goti yagunu holito hiyaba o edoto ya leda lunaga lomutoko minoto, ane li faka lo, loto lomuibo ne. ⁶Feito nefa, ido wena-hiyona ma yasi eimotina utina yagunuko holiti moni minanabo ya nomudina hofawa minafa, ido moda fuliti lilitabo yamaidana oti ya minae. ⁷Ha utinalo minámageto minanae, loto hawa ya auba ito lobiyo.

⁸Ido ma yasi eimotina weninatina hiyaba o betiyámoti, ido aya weninatina nawa yauti otinafo, metinafo, olodinafo, olufotina ya ito yoti hiyaba dow o betiyámabo wenina ya holi hikitabo mona metina mutiti, holi hiki ladámabo

wenina ya li fulo betiti nosa naba ámibo mona ya molo minae.

⁹⁻¹⁰Ena wena-hiyona ma ya melegetina sikisiti (60) li fulabo wena-hiyona, wadinafo makoloko minoti, mona dowa molomo yowabo wena minae, loti monatina wafele loti wa edabo wenina yasi lo betiyabo, ya olufotina hiyaba dowa o betiti, wenega wenina aifa li dowa lo betiti, Goti fele weninala houba-naba o betiti, hena ma utinalo nebo wenina adina li faka lo betiti, mona dowa loto muki yaidana oti molomo yowabo wena-hiyona yaidanako hulitina iyalo.

¹¹Hulitina feti inafa, ido hofa-wena-hiyona yasi hulite iyo, lanabo ya, E'e, lobilo. Yaidana wenawa ya we magunu holiti, Kilisto yako holi umadokati ya we ma unune, loti ¹²homu ha laboma fulitabo yagunu ya lifima ha utinalo nebo ne. ¹³Feti minoti, ya onona liyámoti, aifa u yau meu oti moni minabo yako minámiye. E'e, aifa ha yagi loti, wenina ma idafa fe molabo lodobe fi yalo melo oti, ladámanabo ha yagi lolo abo ne. ¹⁴Yagunu hofa-wena-hiyona ya we malo uti, olufo hedoti, weni-natina, idafa-adafatina ya hiyaba o betinae, loto hane dowa loto kiyowe. Feto feyanabo ya uwotefo hamade hinaibo ha wita anaibo ya ma li oloto piyámanogolaiye. ¹⁵Holafe? Wena-hiyona ma yasi hanu dowa fulitoti, Satani ege molotabo ne.

¹⁶Ido holi hikitabo wenipa yasi weninatina yauti wena-hiyona ma minanabo ya eimotina weninatina adina li faka lalo, loto lobiyo. Feto feyato ya monolo nuba o-o abo wenina yasi idafa wena-hiyona binagu yauti liyámato, wena-hiyona ma eimotinako minabo wenipa yako adina li faka lanabo ya hena holámanae.

Mono hiyaba we adina li faka loto meina dowa binubo ha

¹⁷Ena mono hiyaba we ononawa dowa liyabo ya hemotina mono holiyabo wenina yasi hulitina li faka loti li dowa lo betilo. Ido emotina yauti ha mono monawa lobiti, api-napi itibiyabo onona li-li o minabo we ya li dowa lo betiti meina ya ito yoti bilo. ¹⁸Aya yagunu ya feti libo,

Bulumakau yakafo suwa witi lala ito lilika i hedageto, ya welalo nala molámilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 25:4) ya nebo ne. Ido ha ma ya feti libo,

Onona liyabo wenina yasi meinatina linabo ne,

loto Wenabakafo libo ha (Lu 10:7) ya nebo ne.

¹⁹Ena we ma mako yakafo hiyaba we ma sigiya lo edanaibo ya holiyámilo. Wenina loitife, ido loitigi-makogi eimotina nomudinagunu wa edabo idafa yagunu wetina mako unaibo ha lo oloto molanabo yako holilo. ²⁰Ido masi mona nosámibo molanabo ya malekaloka yagi holi holinae, loti muki nomudinalo li oloto iti ha lobilo.

Mono mona wato hiyaba oto minanubo ha

²¹Ena Gotite Kilisto Yesute wa molo betibo enisolegi onobatinalo ya feti loto lo auba i homowe. Holiyo. Monawa lohomobo ya heimo hakaloti molo fito feito ne, loto wenina molo yoilumu o biyámo. E'e, hefolama limo itanaiye, loto wato hiyaba o mino. ²²Wenina masi mono onona linae, loto agagunu aloko manadinalo liyámo. Ido wenina masi nosámibo mona molanabo yagi maina molámo. E'e, heimo uka-weugaluka-haka hiluwa lotoko minanaiye, loto wato hiyaba otoko moniyo.

²³Hemo muluga ogofu oto uka hamena-hamena idafa hiliyanibo yagunu ya aifa no yako námoto, no waini ya hefola efoma yagi no.

²⁴Ena wenina malekaloka ya monatina nosámibo yagunu lifima ha liwila oti linigilae, loto wa betifefe lone. Feto loto wa betiyoba, ido malekaloka yasi mona nosámibo faluku oti molabo ya lifima ha linabo ya aliga oloto pinogolaiye. ²⁵Ido ayaidana oti malekama mona dowa molabo ya moda oloto nefa, ido malekama onesa faluku oto nebo ya aliga oloto piyageto wanogolone.

Nalalo houba-naba wenina hatina

6 Ena nalalo houba-naba wenina muki ya feto loto lobiyo: Wenina masi Goti huliya ido ha mono ya hamana hitanae, loti wenabatina houba-naba o betiti, hulitina li faka lanune, loti auba iti holilo, loto lobiyo. ²Ido wenabatina yauti masi Goti holi hikito muwabo ya mono weninate minae, loti eleka fi biyámilo. E'e, ononatina yawala ya ononawa meinala dowa liyabo we ya Goti holi hikito muwaboma nenako, loti muludina biti lutina-hatina hototi houba-naba o betilo, loto lobiyo.

Ha ona hula holi fulitoti hefana-huwamena yagunuko holiyabo wenina u hopa unabo ha

Hawa muki ya api itibito auba ito lobiyo. ³Ido ma yasi ha eito ma api itibiti, Wenabate Yesu Kilisto hala ukula holi fulitoti, ha mono mona dowa api lilibibo ya metina munabo, ⁴ya eimotina utina-hulitina iti yoti, ha ma holifefe ladámoti ya minae. Ha mona yagunu moliya fiti, ha lifima-lifima lanune, loti hopa holiyabo yamo idafa-adafa magunu lutina hofa biti, ilalu huti hamadina hiti, hatina-manadina nosámibo ki biti, ⁵moliya fi-fi abo wenina yasi lutina-

hatina u hopa wito ha ona hula ya lutina-hatinauti fulitoti, Goti hanula ya hefana-huwamena li oloto pinubo hanu ne, loti hatina hopa-napa ki-ki ae.

⁶Feto loti hatina kiyafa, ido Goti monala molonibo wenina lute-hate li latawa i minogeto ya monate li dowa ona lama lo ledaito dowa minone. ⁷Mikalo ya huwamenate minámibo oloto piyonibo, minoto fulinubo ya ayaidana oto huwamenate minámibo aifa fulito unune. ⁸Yagunu ya wete-idafa utelo owo mino ledanaibo ya moda latawa i minanune. ⁹Feito minoba, ido wenina masi hefana-huwamena naba wa nanune, loti holinabo wenina ya Satanikafo hepa molo binaigu ya lumu fou loti helefuku unanigilae. Feti ya aifa idafa ido li nosámibo o betinaibo idafa wa lalotalo molabo mona yakafo hofa beti fulinaibo hanudo ya ika o betiyageto u hopa unigilae. ¹⁰Moda holafe? Hefana-afana ya lutina-hatina muwabo mona yakafo nosámibo mona muki-muki li oloto pibo mona ya ne. Feto neboma nenako, wenina malekamasi hefana-afana yagunu holiyabo, ya holi hikitadokati ika o betito, eimotina weudina-lutina-hatina hasuwala fiti ogofu naba-naba holi minae.

Goti weninala auba ito mona molanubo ha

¹¹Ido hemo Goti weninala minanibo we ya aya mona muki ya meka muto holi oluloto uto, ya fefe libo mona, Goti monala, holi hikitananibo mona, lukahaka binanibo mona, auba ito mino holi nanibo mona, amena moloto holoto minananibo mona yagunu auba ito holito ya molomo yowo. ¹²Feito minoto Goti holi hikito muwanido yati idafa ma ika o nedotanaiye, loto nosámibo mona ya uwonefo ne, loto fina fi mumo uwo. Gotikafo nomuga hofawa minowaminowa oto minanane, loto weuna fi

hedaibo mona yama li hiki loto li mino. Aya mona yagunu wenina muki onobatinalo ya holi hikitanibo ha lo oloto molotanibo ne.

¹³Ena idafa-adafa muki li nomudina hofawa oloto pi beti-beti aibo we Goti yagi ido Kilisto Yesu eimola monala ya Pontiusi Pailati lo oloto muibo we Yesu yagi onobatinalo ya auba ito lohomowe. Holiyo. ¹⁴Ha mono hula lolumibo ya wenina masi ha nosámibo lo edotanae, loto hawa ya li hopaitámoto, Wenabate Yesu Kilisto oloto pinaibo hamena yagunu holito ya hawa li hikitoto lo oloto moloto hiyabala omo yowo, loto auba ito lohomowe. ¹⁵Hamenawa ya Gotikafo holi molaidoka oloto pinogolaiye. Ido holi dowa loto minomo wibo we emo ya hiyabate we wenaba mako yako ne. Emo ya hiyaba wehudi muki ya Hiyabatina we Wehuditina minoto, ido wenaba muki ya Wenabatina nebo ne. ¹⁶Emo yako fuliyámanaibo we, lamenalaloka lo fedámanubo lamenu nebo we, mikaleka wenina wa edámonibo we ya ne. Ido wa edanune, loto feyanubo ya ogofuwámone. Huliya yoiwa-yoiwa minoto, aubala minowaminowa o edomo yonaibo ne. Ona.

Idafa-adafa wa nabo wenina hatina

¹⁷Ena wenina onesa me ya mikaleka idafa-adafa wa nabo wenina ya fetu

loto auba ito lobiyo: Eimotina hulitina iti yowámoti, hefana-huwamena ya hulanaibo idafa ne, loti holiyabo yagunu idafawa ya litumate ne, loti holiyámilo. E'e, Gotikafo idafa-adafawa muki lumibo, ya lutina-hatina dowa loti holiti wa noti minanae, loto li oloto pi lumu nebo we yako litumate ne, loti holi muilo. ¹⁸Feto loti holi muti, ya mona dowa lo moloti, hena holiyabo wenina hatina holiti wa nabo idafatinau yauti naba liti hona molo biti, mona dowa yaidana oto molanubolae, loti aya monawa ya wa noti minalo. ¹⁹Feto feyanabo ya oto moloto onibo mona ona hula ya lito hofawa minowa-minowa anune, loti ya aliga hamenalo ya u dowa unabo idafa nuba minageto wa edanigilae, loto auba ito lobiyo.

Onuwaleka ha

²⁰Aiyo, Timotiyo, Gotikafo agalo molaibo ya hiyaba oto li mino. Ido aifa ha, mikaleka ha ya we masi liti Goti hala li uwolafo buli edoti, ya idafa-adafa monawa holi hulone, labo ya sugi loti ilalu huti lo-lo abo ha ya holi fulito. ²¹Wenina malekama ya hawa litadoma nenako, Goti holi hikito muwone, loti holiyafa, ido ta lo minae.

Ena aifa li dowa lo ledaibo mona ya hemotinaloka mino betinaiye. Modae.

2 Timoti

*Polokafo Timoti ya lufuwa
hofa aliga i fulo edaibo ha*

Homu Ha

Polokafo Yesu hala ukuwa dowae lo oloto molainako, analo-hinalo liti gamani numuna meya naba Lomuka ya nala numugu fulo edato, yalo minoto, ya hofa nedo fulinabo hamena moda alili ne, loto holinako, Timoti yagunu holito lufuwa me ya ya i fulo edaibo ne.

Timoti ya Polo ana li faka libo we minoto, emogi maina onona lito, Yesu holi hikito muwabo wenina Efesusi numudo monolo nuba o-o abo wenina hiyabatina we ya ne. Yagunu Polokafo feito-feito hiyaba o betinane, loto lufuwa ma homu ito, ido lufuwa me ya hofa aliga i fulo edaibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyo, mono hipane lune-hane homobo we Timotiyo, nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola ya lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Kilisto Yesu lulau mino edonibo yagunu nomudina hofawa minanae, loto wa molo ledoto lolumibo ha ya lo oloto biyo, loto Gotikafo hala dowae kito ononawalo ya fulo nedaito lili o minowe.

Metefo Gotidokati ido Wenabate Kilisto Yesudokati ya aifa li dowae lo ledaibo mona ido milumate holibo mona ido you amena mona ya hemodoka mino hedanaie.

Wenaba monala ido hala ukuwa yagunu utelo holiyámonibo ha

³Ena awanefo holofane-mota mona molabo yamaidana oto nemo ya Goti nomunalo ha unelo minámiye, loto lune-hane hiluwa lotoko minoto une-weune-lune-hane muto houba-naba o edomo

yoto, hamena-hamena leda lunaga lomuwobo ya hemogunu holito, dowae, lalowe, loto lomumo yowowe. ⁴Feto loto lomuto, ya hemo hufo o nedanibo yamagunu hane ki minoto ya loto wa hedoto dowae loto holito ake inobo mona ya lune-haneu faitanogolaiye, loto ya loto wa hedanowe, loto auba ito holiyowe.

⁵Ido Goti holi hikito ona hula umanibo yamagunu hane ki minowe. Homu ya awakafo wena Lowisite okafo Yunisite holi hikito mu minaibo mona ya moda ayaidana oto onesa hemodoka yagi nebo ya moda hane kifefe loto holiyowe. ⁶Aya yagunu holito ya haka molotanaie, loto ya haka lito hofa lohomowe. Holiyo. Nemo ane ya managalo moloto Gotikafo mono auba humibo yama hemo ya li mumusi lagetoe auba ito oloto pinaie. ⁷Holabe? Gotikafo Weuna lumibo ya mulude fou lanaiye, loto lomámibo ne. E'e, auba i minoti, lutina-hatina bi-bi o minoti, utina-weudina-lutina-hatina wati hiyaba dowae anae, loto Weuna ya lumibo ne.

⁸Yagunu hemo ya Wenabate monala lo oloto molananibo ya ukalo holiyámo. Ido nemo ya emo huliya yagunu nalau minobo yagunu ukalo holi nomámo. E'e, Gotikafo hala ukuwa dowae lo oloto molanubo yagunu ya hasuwala fi ledanabo ne, loto aubala lumima yagunu ya hemogi ayaidana oto aubala ya li minoto lo oloto moloto, hasuwala fi hedanabo hanudo ya lala i mino. ⁹Emo yakafo li nomude watoto ya fele weninane minanae, loto weuna fi ledoto sute fibo, ya leimo monate yagunu fetoe fe ledámiye. E'e, aidena yoimaloka mika okuluma oloto piyámibo hamenalo ya eimola hala dowae loto kito aifa li dowae lo ledaibo monala lumibo yagunu ya Kilisto Yesu lulau mino edonibo ya weuna fi ledoto sute fibo ne. ¹⁰Ido onesa meleka ya li nomude waibo we Kilisto Yesu oloto pibo

yakafo aifa li dowa lo ledaibo monalawa li oloto pi lumibo, ya fulimo uwonibo mona ya fulo fulitoto, fuli lilitámoto nomude hofawa minowa-minowa omo yonubo mona yama hala ukuwa dowa yakafo li oloto pi lumibo ne.

¹¹Ido hawa ukuwa dowa ya lo oloto moloto api-napi itibito moninane, loto aposolo ononalalo fulo nedaifo ya li minowe. ¹²Ononawa feito liyobo yagunu ya henawa mofu minofa, ido unelo holiyámowe. E'e, holi hikito muwobo wegi moda hutifina oto minobo, ya ononawa anelo molaibo ya emo aubala yakafo moda ogofuto hiyaba o edomo uto uto hamena nabalo ya moda oloto pifele lanogolaiye, loto hane mako kifefe loto holi minobo nenako, unelo holiyámoto minowe.

¹³Ena Kilisto Yesu lulau mino edoto, holi hikitoto luka-haka mu-mu o minoto, ha mono hula nemodokati holiyanibo yamaidana oto lo oloto bi mino. ¹⁴Ido Weuna Fele luteu mino ledaibo yakafo aga li faka lageto hawa ukuwa agalo molaibo ya li hiki loto hiyaba o edo.

¹⁵Ena Esia mikalo minabo wenina muki ya metina numuitabo ne, loto holi minane. Aya wenina yauti Figelusite Hemogenesite metina nomaibo yagi ya moda holiyanibo ne.

¹⁶Ido Onesifolusi ya nalau minobo yagunu ulalo holi nomámoto, hamena-hamena lune-hane li dowa lo nedo nenako, Wenabakafo emo weninala milumatina holito adina li faka lo betibo mona ya binaie, loto holiyowe. ¹⁷Emo ya Lomu numudo ya loto auba ito witane omo uto uto li oloto pi nedaibo ne. ¹⁸Yagunu Wenabakafo holi dowa lageto, hamena nabalo ya Wenabalokati milumala holibo mona ya li oloto pinaiye, loto holiyowe. Ido Efesusi numudo minoibo hamenalo yagi auba ito ane li faka libo monala yama ya heimoka wa edanibo ne.

Kilisto Yesu ononala ya auba ito linubo ha

2Yagunu mono hipane, Kilisto Yesu aifa li dowa lo ledaibo monala mino edaibo yakafo auba i humido, ayalo ya auba ito mino. ²Ido wenina abisi nomudinalo nemodokati holiyanibo ya ha ona hula hanuwalo monimo yowabo wenina adinalo molageto, yaloti liti wenina magi api itibinabo onona ya ogofuti linigilae, loto api itibiyo.

³Ido Kilisto Yesu himiwela dowa yaidana oto minanibo ya lemogi maina auba ito hena holiyo. ⁴Himiwe onona limo uwabo wenina yasi wenabatina li ononawalo molo betibo we ya ononate dowa wa edanaiye, loti etuwa onona mona-mona ya igaidana oti li nuba anae? Ya we ya liyámanigilae. ⁵Ido afanafa lanabo wenina yauti makafo hiyaba we ha lado muki li meyalo molámanaibo ya mananalo helekamu ya mofu edámanigilae. ⁶Ido idafa li hifiti onona naba liti hosa finabo wenina yasi hobina hula lageto li homu oti nanabo ya moda fefe lanaibo ne. ⁷Hawa lohomobo ya metolito holito hona molo mino. Wenabakafo luka-haka li hotageto muki holifele lanane.

⁸Ena Yesu Kilisto ya hakaloko minageto mino. Emo ya Defiti yufa fibo we yauti ya fuliguti sinoibo ne, loto hala ukuwa dowa lo oloto molo-molo o minowe. ⁹Feto fe minobo yagunu hena naba holimo yowobo, ya hasuwalagi we nala i betiyabo yamaidana oti nala i nedato ya minofa, ido Goti hala ya moda nala iyámae. ¹⁰Feito Goti weuna fi betibo wenina muki yagi Kilisto Yesu lulau mino edanabo yagunu li nomudina wageto, lamenawa minowa-minowa aibo ya linae, loto holito, henawa muki ya li mofu-mofu o minobo ne.

¹¹Ha me ya holi hikitonibo ha hula ya ne:

Emo fuligu ya onu itoma, nomuna hofawa negu yagi onu inune.

¹²Ido hena li mofumo yotoma, emogi maina hiyaba we wehudi onona yagi limo unune.

Ido mete muwogetoma, emo yagi me ya lumunaibo ne.

¹³Ido hege molanune, loto loba, ha lonibo meyalo molámogetoma, emo ya eimola hala yagunu E'e, lanaibo ogofuwáminako, hala ya moda meyalo molomo yonaibo ne, loto lo-lo onibo ha ya ha ona hula ne.

Ha ona hula yagunuko holito mona dowa lotoko moloto minanubo ha

¹⁴Ena wenina hatina molotanaaye, loto hawa ya hofa-hofa lobimo uwo. Ha mono yagunu moliya fiyabo mona yakafo wenina adina li faka ladámiye. E'e, moliya hawa holinabo wenina ya li hopa o betitanaiye, loti monawa molámilo, loto Goti onobalalo lo fukoto lobiyo.

¹⁵Ido hemo ya Gotikafo holi humunaibo dowa lanaiye, loto emo onobalalo ya auba ito ononaka liyo. Feto feto ya ha mono ona hula hanula ya fefe lotoko lifefe lo minananibo, ya ononaka yagunu ukalo holiyámananibo ne. ¹⁶Ido aifa ha, mikaleka ha ya li ekei oto mino. Feto loti ilalu huti lo-lo abo ha yakafo Goti monala holi fulitanabo mona ya loto yonogolaiye. ¹⁷Ido hatina yakafo utinau numuna libo yaidana oto wewe oto naba lanogolaiye. Yaida wenina minagu ya Himeneusi ido Filetusi yasi ¹⁸ha ona hula ya fulitoti, fuliyaguti sinoiyabo mona ya moda oloto pitaibo ne, laito ya wenina malekama holi hikitabo yama li hopa o beti minaiye.

¹⁹Feti minafa, ido Gotikafo hefana lagi fiboma ya auba ito nedo ya ane molaibo ha me ya ya feto libo, Wenabakafo weninala wa betifefe lo ne,

loto ha mono lufuwau (Nam 16:5) nebo, ido ha ma yagi feito nebo,

Wenaba huliya li minabo wenina muki ya nosámibo monalokati ya elepa iyalo,

loto lo-lo onibo ha ya nebo ne.

²⁰Ena numuna nabau yau nomu ma goligunu ido ma siluwagunu lifefe labo yako minámibo ne. Ma mikagunu ido ma yágunu lifefe labo yagi maina negu yau mau ya idafa dowa lotoko moloti, ido mau ya aifa idafa ido nosámibo idafa ya molabo ne. ²¹Yagunu wenina masi eimotina lutina-hatinau yati aifa idafa ido nosámibo idafa fulitanabo, ya nomuku yau idafa dowa loto molabo yaidana oti minanabo, ya yawala yakafo li fele o betito, onona dowa muki ya adinalo molanaibo yagunu holito ya lifefe lo betinaibo ne.

²²Yagunu hemo ya hipa hofawe lutina-hatina dowa holibo mona ya meka muto holi oluloto uto, ya wenina lutina-hatina hiluwa lotoko minoti Wenaba lomu-lomu o minabo weninagi maina ya fefe libo mona, holi hikitanabo mona, lutina-hatina binabo mona, you amena mona molanabo yagunu auba iti holiti ya molomo yoilo.

²³Ido aifa ha, ha manadinau minámi-dokati feito nefe? Mafato ne? loti logamiga abo ha ya moliya fiyabo mona ya li oloto pi-pi aiye, loto holito ya meka umo. ²⁴Wenaba houba-nabala wenina ya moliya finabo mona ma molámaneyo. E'e, wenina muki li dowa lo betiti, mono ha ogofuti api itibi holiti, lutina-hatina hefa i minoti, ²⁵hulitina iti lumuti, wenina hofa betiyabo ya you loti monatina lifefe lo betinabo mona ya emodoka minaneyo. Feto feyanabo, ya Gotikafo ononala li betiyageto, weni-nawa weudina-lutina-hatina li elepa iti ha ona hula ya holifefe loti holinafe? loti, ²⁶ido hamade hi-hi aibo we Satani hala dowa kibo monalo ya meyalo

molanae, loto nala fi betibo we helefulauti ya hofa liwila oti hatina kifefe lanafe? loti ya you loti monatina lifefe lo betinabo mona ya emodoka minaneyo.

Hamena hulanaibo yagunu libo ha

3 Ido ha me ya feto loto holifefe loto holiyo. Hamena hulanowe, loto alili anaibo ya hena naba-naba aibo hamena ya mino ledanogolaiye. ²Wenina ya eimotina yagunuko holi dowa lanabo, hefana wa lalo molanabo, eimotina hulitina li faka lanabo, eimotina utina holi akaisa itanabo, ha nosámibo lanabo, otinafo metinafo ha lato holiti holiyámoti anabo, wenina li dowa lo betiyato ya liwila oti holi dowa loti biyámanabo, mona fele molámanabo, ³lutina-hatina biyámanabo, wenina lifimatina hilili o betiyámanabo, hamadina hinabo, utina-weudina-lutina-hatina hiyaba dowa feyámanabo, fina lowa yagunuko holinabo, mona dowa ya wa nosámibo molanabo, ⁴wenina uwotinafo adinau itibinabo, haita moninabo, wenina naba minone, loti holinabo, Goti lutina-hatina umámoti, eimotina dowa wanabo idafa mona-mona ya lutina-hatina munabo ne. ⁵Yaidana wenina ya mono etuwa li minafa, ido hulawa aubala ya metina muwae. Aya weninawa ya meka bi mino.

⁶Feto fe minabo wenina yauti masi wenina numunatinau ya yoti, wenipa weudina-lutina-hatina auba iyámibo wenipa hatina liti api itibiyato holi hikito biyae. Wenipawa ya nosámibo monatina li nuba o minoti hena holiyabo yagunu eimotina lutina-hatina holi dowa libo mona eito-eito yakafo ika o betito, ⁷hamena-hamena ha mono yauti-meuti holi-holi o minafa, ido ha ona hula holifefe lanabo ya ogofuwámae.

⁸Ena homu aidena yoimaloka ya Yanesite Yabelesite ya Moseses uwolafo buli edaibo we ya ayaidana oti weni-

nawa yasi ha ona hula uwotinafo buli edabo wenina ya hatina-manadina u hopa utainako, hepa molo bido ya holi hikitanabo wenina minámae, loto wa betifefe libo ne. ⁹Monatina feito nefa, ido idafa feyanabo ya igaidana oti femo yonabo ne? Yanesite Yabelesite ha manadinau minámibo monatina oloto pibo ya wenina muki wa betifefe labo ya-maidana oto weninawa ha manadinau minámibo monatina poliyageto, wenina muki wa betifefe lanigilae.

Polote Timotite mono monatina ha

¹⁰Ido hemo nege anibo ya mono lobi-lobi obo, holi hikitoto mino-mino obo, lune-haneu amena molo beti-beti obo, lune-hane bi-bi obo, onona limo uwobo, ¹¹ido Antiyoku numudo, Aikoniyanu numudo, Listila numudo, yalo ya hasuwala fi nedato hena naba-naba holiyobo ya moda holiyane. Hasuwalawa mona-mona fi nedato henawa li mofumofu obo nefa, ido muki yauti Wenabakafo li nomune waibo ne.

¹²Ido Kilisto Yesu lulau mino edoti Goti monala meyalo molanune, loti holinabo wenina muki ya wenina masi li nosámibo o betinigilae. ¹³Ido nosámabo wenina ido hotina inabo wenina yasi eimotinaloka ido wenina malekama yagi ya hotina iti ononawa limo yoti nosámibo monatina u naba-naba anaibo ne.

¹⁴Feti minanafa, ido hemo ya api hilibiyonibo holi hikitanibo ha ya meyalo molomo uwo. Ya ha api hilibiyonibo wenina monate ya moda holi minanima nenako, loto, ¹⁵ido hipa hefola minanigumati ya fele ha mono lufuwa ya holimo yoto minanido yakafo luka-haka li lamena ageto, Kilisto Yesu holi hikito umanido ya li nomuga waibo ha nebo yagi moda holi minanima nenako, loto hawa ya meyalo molomo uwo.

¹⁶Goti hala muki ha mono lufuwau iyabo ya Weunakafo li oloto pi hulito nebo ya ha mono mona api lilibito, fuka ha lolumuto, monate lifefe lo ledoto, fefe libo mona molanubo ya api lilibi nebo ne. ¹⁷Feto fe ledaibo, ya Goti weni-nala lifefe lo ledageto, mona dowa muki moda ogofuti molanabo ne, loto feti fe ledaibo ne.

Goti hala auba ito lo oloto molo, loto lomuibo ha

4Ena Goti yagi ido Kilisto Yesukafo hofawa minonibo wenina ido fuliyabo wenina lifima li liwila oto binaibo we yagi onobatalo ha lohomobo, ya emo oloto pinaibo yagunu ido hiyabate wehudi minaibo yagunu ya lo auba i homowe. Holiyo. ²Hala ya lo oloto molo-molo o mino. Hamena dowa libo nefe, ido dowa ladámibo nefe? loto ladámoto, wato hiyaba oto lo oloto bi-bi o mino. Hatina lito lo fuko betito, li auba i bito, api-napi onona holoto you loto lito ya fefe lotoko api itibiyo. ³Holabe? Hamena ma alili ageto, ya ha mono ona hula yagunu eleka hofa betiyageto holi fulitanigilae. Holi fulitoti mono ma leimo hatekafo holi dowa lanubo ha yako holinogolone, loti eimotina api-napi itibinabo weninatina li nuba o betinabo ne. ⁴Ido ha ona hula ya holi fulitoti, ya u ifaga halo ya hatina fuloti holinigilae.

⁵Feto feyanafa, ido hemo ya hamena-hamena luka-haka hiyaba dowa lotoko minoto, hena mona-mona li mofuto, Yesu hala ukuwa dowa lo oloto pito, mono ononaka muki ya li hulo mino.

Fulinobo hamena moda selo ne, loto lomuibo ha

⁶Ido Goti munune, loti no waini sok-ila hi-hi abo folomolo lekiyabo yaidana oto nemo hofawa minobo monane ya

moda mutoto, unobo hamenane moda alili lotaiye. ⁷Lowa fina dowa loto moda fitobo ne. Afa-nafa lomo yoto ya u hulibo ebalo ya moda u fedotobo ne. Holi hikitobo ya moda hiyaba dowa loto li minobo ne. ⁸Ido me ya monate fefe libo wenina manadelo helekamu mofu ledanaibo ya moda hiyabane aibo, ya minoto hamena nabalo ya Wenaba hona molofefe lo ledaibo we yakafo numunogolaibo, ya nemoko minámiye. E'e, Yesu oloto pinaibo yagunu auba iti holiti lutina-hatina muwabo wenina muki yagi maina binogolaiye.

Onuwaloka ha

⁹Ena nemo minodo ya aloko ananibo hanu ya auba ito moni witao. ¹⁰Demasi ya onesa me ya mikaloka mona ya lula-hala muinako, fulo nedo itoto Tesalon-aika numudo ya wito, Kelesenisi ya Gale-sia ebalo ya wito, Taitusi ya Dalimesia ebalo ya moda utaibo ne. ¹¹Me ya Luku yako maina minoibo nenako, loto aloko ano. Ananibo ya Maki yagi ya ane li faka lanaibo mono onona ya linaiye, loto ilimito ageto ya maina aliyo. ¹²Ido Tikikusi ya nemo ilifi moloto Efesusi numudo ya moda wibo ne.

¹³Ido hemo anowe, loto ya unelo owo feka iyobo Tolowasi numudo Kalipusi numunalau ya apasoto fulitobo yamagi lito, ido bukune yagi ido aila yagunu naba hane kiyobo yagi lito ano.

¹⁴Ena Alekisada, ainigunu idafa lifefe lo-lo aibo we yakafo li nosámibo naba o nedaito, monala molaido ayalo ya Wen-abakafo lifima moda liwila oto munaibo ne. ¹⁵Wewa ya ha lonibo ya auba ito lito lumunowe, loto liboma nenako, loto hemo yagi emogunu holito wato hiyaba otoko moniyo.

¹⁶Ena li halo molo nedabo hana hamenalo ya we makafo loto ane li faka lanaibo we ma minámito, muki ya fulo nedo itoti uwae. Feto feyabo

yagunu lifimatina liwila oto biyámo, loto Goti lomuwowe. ¹⁷Feto fe nedafa, ido hawa ukuwa lo oloto molo huloto eito feka wenina muki ya holinae, loto Wenabakafo ane li faka loto li auba i nedaibo nenako, ya hula-laiyoni we-lauti li nomune waibo ne. ¹⁸Ido Wenabakafo ya nosámibo mona muki yauti li fulo nedoto, okulumau wehudite hiyaba o ledanaibo hilalau ya niliminaibo ne. Emo huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

¹⁹Ena Pilisilate wanafo Akuilate, ido Onesifolusi numunalau minabo wenina

muki ya aiyo-weiyo ha fulo betiyobo ya lobiyo.

²⁰Ena Elastusi ya Kolinti numudo ya nebo ne. Ido Tolofimusi idafa hilito ya Miletusi numudo ya fulo edoito obo ne.

²¹Ena ho ibo hamenawa onesa alili ámanaibo hamenalo ya ananibo hanuwa aloko moni wita oto ano.

Ena Yubulusite Pudenisile Linusile Kolodiale mono weninate muki yagi aiyo-weiyo ha ya fulo hedo minae.

²²Wenaba ya weuga-lukau mino hedanaie. Aifa li dowa lo ledaibo mona ya hemotinaloka mino betinaie. Modae.

Taitusi

*Polokafo Taitusi ya
lufuwa i fulo edaibo ha*

Homu Ha

Taitusi ya Giliki we nebo, ya Polo we-laloti Yesu hala ukuwa holito lula-hala li elepa ito holi hikitaibo yagunu Polokafo ya mono hipane ne, loto lo edaibo ne. (Taitusi 1:4) Wewa ya Pologi maina mono onona lito, ana li faka loto mono wenina eba nedo-nedo ya lutina-hatina li auba i betito mono ha api itibibo we ya ne. (2 Kolinti 7:5-7, 8:6, Galesia 2:1-3)

Ena Kiliti no lusaku nebo eballo ya maina moniti Yesu hala ukuwa lo oloto bibo hamenalo ya Polo eba maleka unowe, loto holibo, ya Taitusi ya Kiliti eballo aifa minoto mono onona onuwa aifa nebo ya lifefe loto hulanane, loto fulo edo itoto wiye. (Taitusi 1:5) Uto eba maleka monito, aliga ya Kiliti weninawa api itibinaibo ha ma lomunowe, loto lufuwa me ya i fulo edaibo ne. Kiliti wenina muki monatina ya nosa naba áminako, yagunu maleka lutina-hatina li elepa iti Yesu holi hikito muwabo wenina ya monatina yagunu ha auba ito api itibiyo, loto lufuwa meu ya lomuibo ne. (Taitusi 1:10-14, 16, 2:1, 15)

Timoti lufuwa i fulo edaibo yamaid-ana oto Taitusi yagi lomuibo ha me ya ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, maina holi hikitonibo hipane ona Taitusiyo, nemo Polo, Goti houba-nabala we ido Yesu Kilisto aposolola ya lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao.

Ononawalo fulo nedaibo, ya Gotikafo wa molo betibo wenina holi hikitanae, loto, ido ha ona hula yakafo monate

li fele lo ledaibo ha ya holifefe lanae, loto ononawalo ya fulo nedaibo ne. ²No-mude hofawa minowa-minowa anubo hawa holi hikitoto holifefe lonibo ya Goti ha sugi ladámibo we yakafo homu aidena okuluma mika li oloto piyámibo hamenaloti ya lo molo ledaibo yamagunu holito hiyaba minone. Hawa ya aidenati libo nefa, ³ido eimola hame-nalalo ya hala lo oloto molonido li oloto pibo ne. Hawa ya li nomude waibo we Gotikafo anelo moloto lo oloto molanane, loto lo moloto numibo ne.

⁴Maina holi hikitonibo hipane ona Taitusiyo, Metefo Gotidokati ido li no-mude waibo we Kilisto Yesudokati ya aifa li dowo lo ledaibo mona ido you amena mona ya mino hedanaiye.

Mono hiyaba we hatina

⁵Ena onona onuwa ma aifa nebo ya lifefe loto hulanane, loto, ido numudo-namado ya nemo lohomodo ayalo ya mono hiyaba we buli betimo unane, loto Kiliti ebau ya fulo hedo itoto oboma ne. ⁶Yagunu ya mono wemoli masi monatina fefe loti molo minoti, wena makoko liyabo we ya olufotina yagi holi hikitoti minanabo yako mono hiyaba we buli betiyo. Ido olufotina ya ha holámoti hopa mona molae, loti wenina masi lanabo, ya mono hiyaba we onona ma biyámo. ⁷Hiyaba we yakafo Goti ononala hiyaba aiboma nenako, ya monala fefe lotoko minanaibo yako ononawa linaibo ne. Yagunu eimola lula-hala holi dowo libo mona molámoto, sebala halakala aloko ladámoto, no noto lula-hala u hopa anaibo mona molámoto, fina aloko fiyámoto, hefana-huwamena yagunu holámoto minanaibo, ⁸ido wenina aifa li dowo lo betito, mona dowo lula-hala muto, hala kifefe loto, monala fele fefe lotoko moloto, lula-hala-ula hiyaba dowo otoko minanaibo, ⁹ido mono weninala holi hikitoti mona dowo molanae,

loto adina li faka loto ha mono hula ya api itibito, ido ha mono li hopaitabo wenina hatina ya ito lumunowe, loto ha mono auba ibo ha, api-napi itibi-itibi onibo ha ya li hiki loto li minanaibo we ya mono hiyaba we dowa minanaie. Yaidana feyabo wemoli yako mono hiyaba we ya buli betiyo.

No lusaku nebo eba Kilitilo minabo wenina monatina ha

¹⁰ Wenina abi yasi ha holámoti, aifa ha loti hotina iti minabo wenina ya minae. Ido aya wenina minagu ya Yuda wenina, Goti anela utinau fukabo wenina ya oto yoti feto fe minae. ¹¹ Feto fe minabo weninawa ya hefana-huwamena aifa linune, loti wemoli olodinafo olufotina weninatina malekama muki ya api itibiyámabo idafa ya api itibiti li hopa o beti minanako, wetina guninubo ya fefe lanogolaiye. ¹² Kilitilo minabo wenina minaguti ya eimotina polofetitina makafo ya feto libo, Kiliti wenina ya aidenati ha sugiko lo minoti, liye-idafa yaidana oti hasuwala fi minoti, idafa nanabo yagunuko holiti, onona eleka fiyabo minae, loto ¹³ wa betifefe lototo libo hawa ya ona ne. Yagunu hemo ya auba ito lo fuko betiyo. Feto feyageto ya holi hikitabo mona hula molanabo, ¹⁴ ya Yuda wenina ifaga hatina ido wenina ha ona hula metina muwabo wenina lo fukabo hatina ya holámanae, loto auba ito lo fuko betiyo.

¹⁵ Lutina-hatina hiluwa libo wenina yasi idafa-adafa muki yagunu holiyato hiluwa liboko nefa, ido nosámibo monakafo lutina-hatina li hopa o betibo wenina, holi hiki ladámabo wenina ya weudina-lutina-hatina muki ya fumako i fulitainako, idafa magunu holiyato hiluwa libo ma minámiye. ¹⁶ Weninawa ya Gotigi hutifina one, loti wetina yakafo lafa, ido monatina yakafo E'e, lo ne. Ya wenina ya unamawa minoti, ha holiti

holámoti abo ya mona dowa molanabo ma minámiye. Yagunu mono hiyaba we dowa, auba iyabo we yako buli betiyo.

Mono wenina monatina fefe loti molanabo ha

2 Kilitilo minabo wenina feti minafa, ido hemo ya ha mono hula fefe loti holinabo ha ya lobi-lobi o mino. ² Feito lagetoy, ya we kilofo-akilofo yasi no-ano idafa-adafa nanabo ya alili suwomu noti, hatina kifefe loti holiti, utina-lutina-hatina hiyaba dowa loti ya holi hikito minabo, ido lutina-hatina bi-bi o minabo, ido auba ito hiki loti sinoiti minanabo hulawa anaibo mona ya emodoka minaneyoy.

³ Ido wena kilofo-akilofo yasi ayaidana oti mona molanabo ya wenina sotina hamadina hiyámoti, ekefa aibo nogunu nala i betiyámageto minoti, hanu dowa api itibinabo mona ya emodoka minaneyoy. ⁴ Feto feti ya wena hofa-wena itibinabo ya wadinafo olufotina holoti li dowa lo betiti, ⁵ lutina-hatina-utina hiyaba dowa oti, monatina feke liboko minoti, numunatina ebatina hiyaba dowa oti, mona dowa moloti, wadinafo-motasi ha lanabo ya holiti hololoti minanabo mona ya itibianeyoy. Feto feyámanabo ya Goti hala hamana hitanae, loti feto feyalo.

⁶ Ido we hofawe ya ayaidana oto hatina lito lobiyageto, ya lutina-hatina-utina hiyaba dowa o minanabo mona ya emodoka minaneyoy.

⁷ Ido heimoka ya idafa-adafa muki yau li homu molo betito mona dowa yako molo minageto, wa hedoti ya eikakalo meyalo molo minanae. Ido mono api itibianibo ya ha ona hula yako fefe loto lobito, ⁸ lofefe lananibo ha ya wenina masi holi nosámibo feyanabo ya ma minámanaiye. Feto feyageto ya uwotefo ha nosámibo lolumunune,

loti wita anafa, ido mináminako, utinalo holiti fulitanigilae, loto feto feyo.

⁹Ido houba-naba wenina hatina lito lobiyageto, ya we nabatina yasi ha lanabo muki ya holiti houba-naba onona dowalo lotoko fe betiyato ya dowalo loti holinigilae, loti feto feyanabo mona ya emodoka minaneyo. Ha latoma wetinalo hofámoti, ¹⁰idafa-adafatina hiyaba o beti minagu yauti ma ugele-agele námoti, waito betiti minoti, hiyaba dowako ona hula o beti-beti o minanabo mona ya emodoka minaneyo. Feto feti ya mona muki molanabo ya li nomude waibo we Goti hala li omonala itanubo yamo hawa ekeni li edanune, loti feto feyanabo mona ya emodoka minaneyo.

Goti monala meyalo moloto Kilisto hiyabala anubo ha

¹¹Goti aifa li dowalo ledaibo monala, wenina muki li nomude waibo aifa li dowalo ledaibo monala ya moda oloto pibo ne. ¹²⁻¹³Aya aifa li dowalo ledaibo monala yakafo api lilibibo, ya Goti, wenabate, li nomude waibo we Yesu Kilisto laminala oloto pinaibo yagunu holito, ake ito hiyabala onibo, ya Goti mete muwonibo mona ido mikaloka idafagunu holiyonibo mona ya fulitoto, onesa me ya mikaloka moniyonibo hamenalo ya lute-hate-ute hiyaba dowalo, monate fefe lotoko moloto, Goti monala fele ya meyalo moloto hiyabala o minanae, loto api lilibi nebo ne. ¹⁴Emo yakafo lo molaibo ha holito holámoto onibo monate muki yauti meina fito wina betinowe, loto, ido neimo weninane ona hula minoti, mona dowalo ya auba iti molo-molo o minanae, loto weuna fi ledoto, li hiluwa lo ledanowe, loto leimogunu holito oto moloto aibo mona ya fulitoto fulibo ne.

¹⁵Hawa ya Goti aubala mino hedaibo yamo hatina lito api itibito, fuka ha auba ito lobito lifefe lo beti mino. Feto fe

minanibo ya wenina masi nosámibo wa hedanabo mona ya ma molámo.

Mono mona molanubo ha

3Ido hatina molotanaiye, loto ya hofa lobiyageto, ya wenina yasi gamani wenaba ido hulinagi we yowabo lomabo muki ha lanabo ya holiti hololoti, ya onona dowalo loto mona-mona mino lito wibo ya hototi liti, ²ido wenina hamadina ma hiyámoti, ha moliya ma fiyámoti, you lotiko minoti, ya wenina muki you amena mona ya itibilo.

³Yagunu ya feto loti holi minalo: Leimo homu ya ayaidana oto hate hopanapa kito ha holámoto minoto, hopa hanudo ika o ledado u yalo melo oto monito, idafa-adafa mona-mona yagunu sefela wiliyonibo idafa ido dowalo holiyonibo mona yakafo nala i ledoito minoto, wenina ma ha naba-naba lo betito, idafatina liyabo yagunu wa beti nosámibo onibo ya weninate lutinahatinau holi nosámibo lomato, ido leimo ya ayaidana oto holi nosámibo bi-bi o minone.

⁴Feito minoba, ido li nomude waibo we Goti li dowalo ledaibo monala ido lula-hala lumibo monala oloto pido ⁵⁻⁶ya li nomude waibo ne. Feto fe ledaibo, ya leimo monate fefe loto molonibo yagunu feto fe ledámiye. E'e, eimola lula-halau milumate holibo yagunu ya li nomude waibo we Yesu Kilistodokati ya Weuna Fele leki faitoto lumibo yakafo noku i ledaido ya hofawa li oloto pi ledoto, monimo yonubo hanu hofawa lumuto li nomude waibo ne. ⁷Feto fe ledaibo, ya eimola aifa li dowalo ledaibo monala yagunu ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo ledaito, nomude hofawa minowa-minowa anubo yagunu holito hiyaba o minonibo wenina ya olufola weuna fi ledaibo idafa yawala minanae, loto feto fe ledaibo ne.

⁸Hawa ya ona hula nebo yagunu holi hikitoto minonibo ne.

Feto neboma nenako, Goti holi hikito muwabo wenina yasi mona dowa molanabo onona ya mama oti li-li o minanae, loto hemokafo hawa ya auba ito lo oloto biyo, loto holito ya lohomowe. Idafawa ya dowa ona hula, wenina li dowa lo betibo idafa nefa, ⁹ido mono mona magunu hopa feito nefe? mafato nefe? loti ha manadinau molanabo ha wita oti, awatinafo-holofatina hitoti hulitina-hulitina loti, moliya fiti lo molaibo ha yagunu ha loyoilumu oti, liwila-awila abo ha ya aifa idafa, hula minámibo idafawa nenako, loto meka mu mino.

¹⁰⁻¹¹Ido wenina makafo ha mono li eito itaibo we ya hala liti hamena makofe, ido loitife, lomuwato, holiyámanaibo, ya yaidana abo wenina u eito hopa hanudo moniti lifima li minanako, eimotina monatina yakafo lifima ha liwila oto binogolaiye, loto holiyaniboma nenako, loto fulo edo itoto, eimolako minanaibo ne.

Onuwaleka ha

¹²Ena nemo Atemasife, ido Tikikusife, hemodoka ilifi molotoma, ya nemodoka

Nikopolisi numudo ananibo hanu ya auba ito monito witao. Nemo ya hoibo hamenalo ya numuna yalo ya minanowe, loto hane ki minowe.

¹³Ena Apolosi ido lo molabo ha holibo we Senasi ya mono onodo unaibo, ya idafa magunu holiti alafa fiti wita otanaiye, loto auba ito adinalo li faka lo betiyo.

¹⁴Ido mono weninate yagi mono monatina yakafo ilawa iyámotanaiye, loti etuwaloka idafa magunu alafa fiti moniti anabo wenina ya adina li faka lo betinune, loti mona dowa molanabo onona ya li holinae, loto auba ito api itibiyo.

¹⁵Ena nemogi minabo wenina muki yasi aiyo-weiyo ha fulo hedo minae. Ido holi hikitonibo hanudo maina moniti lutina-hatina lumu minabo wenina ya aiyo-weiyo ha fulo betiyonibo ya lobiyo.

Aifa li dowa lo ledaibo mona ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

Filemoni

*Polokafo Filemoni ya
lufuwa i fulo edaibo ha*

Homu Ha

Filemoni ya idafa-adafa abi loto wa naibo we Kolosi numudoka hu unoto, ya Yesu holi hikito muto, emo numunalau ya Yesu weninala monolo nuba o-o abo ne. Wewa yakafo we ma nalalo houba-naba ononala linaibo we huliya Onesimusi ya meina fito, ononala lifa, ido idafala ma ugele lito holi uto, Lomu numudo u fedoto minoto Polo wa edaiye. Wa edaito, ya Yesu hala ukuwa lomuito, holito lula-hala li elepa ito Polo ana li faka lomo uto, aliga ya liwila oto Filemoni nedo ilifi moloto unaiye, loto Polokafo holito, ya lufuwa me ya ibo ne. Filemoni ya wewa lifimala hilili o edageto, ononala hofa linaiyi, loto lufuwa me ya ito Onesimusi muto, ya lito uto Filemoni nedoka ya li elepa aiye.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, onona hounatefo lune-hane homobo we Filemoniyo, nemo Polo, Kilisto Yesu yagunu nalalo minobo we ya mono unatefo Timotite minoto, lufuwa me ya i fulo hedowe. ²Hemogi, mono lemonate Apiyaki, onona hounatefo Akipusi, ido numunakau ya monolo nuba o-o abo wenina muki yagi walo.

³Metefo Gotidokati ido Wenaba Yesu Kilistodokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino betinaiye.

Polokafo Filemoni yagunu holito Goti lomu-lomu aibo ha

⁴⁻⁵Nemo hamena-hamena Menefo Goti lomuwo, ya hemokafo Wenaba Yesu holi hikitoto luka-haka muto,

ido fele weninala muki yagi luka-haka bi-bi o minanibo yagunu holito ya dowae, lalowe, loto hulika lomu-lomu o minowe. ⁶Ido holi hikitaniha ya mono wenina auba ito lobi-lobi anibo nenako, Kilisto lulau mino edonibo wenina mono idafa dowa muki lumibo ya holifele loto holinane, loto hemogunu lomu-lomu o minowe. ⁷Ido hounanefo, hemo Goti fele weninala luka-haka bi-bi anibo yagunu lutina-hatina li aila i betiyaninako, loto ake naba iyoto, nemo lune-hane yagi li aila i nedane.

Polokafo Onesimusi hala lomuibo

⁸Feito luka-haka bi-bi anibo yagunu nemo Kilisto Yesu lulau mino edoto ya mona ma molananibo ya feti feyo, loto ogofuto auba ito lohmunofa, ido feti loto lohomanogolowe. ⁹E'e, lune-hane homobo yagunu haka lito lohomowe. Holiyo. Nemo, Polo, we kilof minoto, Kilisto Yesu yagunu nalau minoto, ¹⁰ya mono hipane Onesimusi, nalau minobo hamenalo ya mono hipane bulibo we yagunu haka lito lohomowe. ¹¹Wewa ya homu aga li faka lo hedamibo nefa, ido onesa me ya hemote nemote ade li faka lo ledanaibo we ya bulibo ne.

¹²Ido hemodoka liwila oto ilifi molobo, ya lune-hanegi yaidana oto ilifi molowe. ¹³Ilifi molobo, ya Yesu hala ukuwa dowa yagunu nalau minobo ya ebaka libo neko, ane li faka ladi ne, loto holiyofa, ¹⁴ido ane li faka lo nedanane, loto auba ito lohmunowe, loto eleka hofa nedaiye. E'e, hemo haka dowa kito feti fe nedanowe, loto ane li faka lo nedananibo ya dowa loto holinowe. Yagunu hemo O, lageto yako feti feyanogolowe.

¹⁵Ido wewa ya hamena fouma efoma hemodokati faiga nebo, ya liwila oto hemodoka loto onesa yaloti hemogi

maina minomo yonogolaiye, loto holiyowe. ¹⁶Onesa nalalo houba-naba ononaka li-li anaibo we yako minámiye. E'e, mono unakafo luka-haka munanibo we yagi ne. Nemo lune-hane mu minofa, ido nalalo houba-naba ononaka li minoto, Wenaba lulau mino edaibo ya mono unakafo minoto aibo we ya hemo luka-haka munanibo mona yakafo nemo lune-hane muwobo mona ya li yoima o edanaíye.

¹⁷Yagunu ya nemogi maina mono onona liyoibo hounanefo minowe, lananibo, ya wewa liwila oto anaido ya aiyo-weiyo lo nedananibo yamaidana oto aiyo-weiyo lo edo. ¹⁸Ido mona nosámibo molo hedaife, ido idafa ma liwila oto homámito, ya nemokafo lifimala liwila oto humunogolowe. ¹⁹Nemo Polo neimone anekafo lufuwa me ya iyowe. Lifimala liwila oto humunogolowe. Ido Gotikafo li nomuga waibo yagunu lifimawa liwila oto numunane, lanobo ya ukalo holitanane, loto fetó ladámanogolowe. ²⁰E'e, Wenaba lulau mino edoibo yagunu ane li faka lo nedanane, loto holiyobo, ya

hemo Kilisto lulau mino edoto mono unanefo minanibo ya lune-hane li aila i nedo.

²¹Ido lufuwa me ya i fuló hedoto ya fetó feyo, loto lohomobo ha ya moda meyalo molanane, loto holiyobo yako minámiye. E'e, hemo ya lohomobo ha ya li fuló edoto, mulalo-mulalo fetó feyanane, loto holi minowe.

²²Ido idafa mako ma lohomowe. Holiyo. Hemotina nemogunu holiti Goti lomu-lomu o minabo hawa ya Gotikafo holito hemotinaloka li liwila oto o nedanogolaiye, loto auba ito holiyonako, yagunu uwo unanobo eba ya lifefe lo nedo.

Onuwaloka ha

²³Ena mono we ma Kilisto Yesu lulau mino edoto maina nalalo minoibo we Epafalasi yakafo aiyo-weiyo ha ya fuló hedó neto, ²⁴ido onona hounatefo Maki, Alistakusi, Demasi, Luku yagi ayaidana oti fuló hedó minae.

²⁵Wenabate Yesu Kilisto aifa li dowá lo ledaibo monala ya weudina-lutina-hatinau mino betinaíye. Modae.

Hibulu

*Isilaeli wenina mono
lufuwa i fulo betibo ha*

Homu ha

Lufuwa me ya Yuda wenina Yesu holi hikito muwabo ya lufuwa i fulo betibo we huliya ya holiyámone. Yuda wenina ya Hibulu ha labo yagunu Hibulu weninae, loto lo-lo one.

Hibulu wenina maleka ya Yesu hala ukuwa uwolafo-mota minabo yasi Hibulu wenina Yesu holi hikito muwabo ya li hena mofu betiyanako, holi hikitabo weninawa yauti malekama liwila oto uto Yuda mono hatina hofa meyalo mola-nune, loti holiyabo ne. Feto fe minabo yagunu ya lufuwa me ya ibo we yakafo Yesu ya Goti Hipala mako ona hula nebo yakafo enisolegi, aidena polofetigi, Mosesegi, Alonigi ido Goti sokila hi mu-mu abo we muki yagi li yoima o betima nenako, hate loiti-loiti kiyámoto, moda holi hikito muto, hala meyalo moloto, auba i hiki loto monimo uwokelo, loto lufuwa meu ya auba ito lobibo ne.

Yesudokati ya Goti monala wafele lanubo ha

1 Homu aidena Gotikafo awatefo-holofate-mota ha lobibo, ya hamena malo-malo ido mona eito-eito ya polofeti wetinalo molaito, mona itibimo yowabo ne. ²Feto nefa, ido onesa me ya hamena naba alili aido ya moda Hipala welalo molaito mona lilibibo ne. Ido aya we Hipala ya idafa-adafa muki moda yawala minanaiye, loto wa molo edaibo we, ya mika okuluma muki li oloto pinowe, loto libo, ya Hipalakafa li oloto pi hulibo ne. ³Emo ya Goti ekeni lame-nala ido eimola fefelumala ona minoto, ido hala aubala nebo yakafo idafa-adafa muki li auba i beti nebo we yakafo li-

fima noku ibo ononala li hulo itoto, ya yoisa huliyaagi we wenaba ana onaleka amedoto ne.

Yesu yakafo enisole li fulo betito nebo ha

⁴Feito Melafokafo Hipala huliya naba weuna fi edaibo yakafo enisole hulitina li fulo edaibo yamaidana oto emo moda yoto neto, ido enisole ya lumuti minae.

⁵Moda holiyafe? Emokafo feto libo, Nemo ya eletifo hemo hedoto, ya neimo

Hipane ya minane,

loto lomuto (Sng 2:7), ido ha ma ya feto libo,

Nemo ya Melafo minoto, ido emo ya neimo Hipane minanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (2 Sml 7:14) nebo ha ya enisole magunu life? E'e, enisole yagunu ladámiye. ⁶Ido Hana Hipala mikaloka ilifi molanowe, loto aibo hamenalo yagi ha ma ya feto libo, Goti enisolela muki ya weudina-lutina-hatina muilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 32:43, Sng 97:7) ya nebo ne. ⁷Ido ha ma ya enisole yagunu ya feto libo,

Houba-naba weninala enisole ya asi yaidana oto, ido so huluma yaidana oto lifefe libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 104:4) nebo ha ya enisole yagunu lifa, ⁸ido Hipala yagunu ya feto libo,

Gotiyo, hemo ekeni folomokalo ya hiyaba we wehudi minowa-minowa oto minomo yoto minane.

Ido hiyaba we wehudi onona liyanibo ya moda fefe libo mona yakafoko hiyaba o betimo yowane.

⁹Fefe libo mona ya holi dowa loto muto, ido lo molaibo ha metina muwabo mona ya eleka naba-naba hofa hedainako, yagunu Goti, hemo Gotika yakafo hounakafa-mota li fulo betito luka-haka

dowa lotoko holinane, loto ya yá nowala wili hedobo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 45:6-7) nebo ha ya Hipala lomuibo ha ya ne. ¹⁰Ido ha ma ya feto loto lomuibo,

Wenabao, hana monau yoima ya mika lifefe loto aubala muto, ido hemo agagunu okuluma yagi lifefe lanima ne.

¹¹Idafawa muki ya moda u hopa unogolaifa, ido hemo ya moda minowaminowa oto minomo yoto minane.

Muki ya utinalo owo yaidana oto lila molageto, ¹²wenina ya hunu wakoti li uku loti loloku abo yaidana oto hemo ya mika okuluma muki li uku loto loloku ananibo ne.

Ido wenina utinalo owo ma li fulitoti, eito ma liti iyabo yaidana oto hemo ya mika okuluma muki ya li fulitoto, eito ma lifefe lananibo ne.

Feto nefa, ido hemo heimoka ya monau yoimati minanibo ya moda ayaidana otoko minomo uto uto, hamenaka ya huladámanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 102:25-27) nebo ha ya Hipala lomuibo ha ya ne.

¹³Ido ha ma ya feto loto lomuibo, Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ya uwokafo-mota fulo higa feumau betinogolowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) nebo ha ya hamena malo ya enisole magunu yagi life? E'e, enisole yagunu ladámiye.

¹⁴Enisole muki ya Goti houba-naba weninala, weuna-ana yaidana oti minabo, ya li nomudina wanaibo mona molo betibo wenina adina li faka lanae, loto idipi mo-laibo ne, loti ya ma holiyámafe?

Goti li nomude waibo hala ya naba ona hula nebo ha

2Feto ya ha mono holiyonibo ya aifa idafa ne, loto heleutoto holi hopaitotanune, loto hawa moda auba ito holifefe loto holiyokelo. ²Moda

holiyafe? Gotikafo enisole wetinalo molaito ha lobiyato u ayalo ibo ha ya holiti holiyámoti fulo egetinaloka itado-itado ya lifima ha henawa moda ayalo-ayalo fefe loto liwila oto bima nenako, ³yagunu lemo li nomude waibo mona dowa idafa ona hula ya aifa waitanubo, ya lifima ha henawa ya igaidana oto holi uwogeto lemodoka ámanaibo ne?

Li nomude waibo hawa ya Wenabakafo homu apito lo oloto bito, holiyabo wenina yasi emo welaloti lolomabo ne. ⁴Ido aya hawa yagunu Goti yagi maina moda onae, loto aubala lilibibo idafa-adafa eito hofawa li oloto pibo ya eleginae, loto anela moloto, ido eimola lula-halauti ya Weuna Fele monala eito-eito hona molo lumumo wibo mona yakafo aya hawa ya li auba i edaibo ne.

Yesu mako ya li nomude waibo mona yawala ha

⁵Feto mika ma aliga oloto pinaibo ha lonibo ya enisole yasi hiyaba anae, loto ladámiye. ⁶Feto ladámifa, ido we makafo ha auba ito feto libo, Lemo aifa wenina minoninako, neidafaito ya haka ki lumu minane?

Ido aifa wenina hedo molonima nenako, neidafaito ya hiyaba o ledo minane?

⁷Hamena fouma efoma ya enisole yoti minato, ido wenina ya lumuti minanigilae, loto fulo ledane.

Ido helekamu atatelo moloto hulite li faka lo ledanibo, ⁸ya idafa-adafa muki fulo hide feumau betito, hiyabatina wenina buli ledane,

loto ha mono lufuwau (Sng 8:4-6) ya nebo ne.

Ido idafa-adafa muki hiyabatina wenina minanae, loto lo molo ledaima nenako, idafa mako ma hiyaba ámanubo ya ma minámiye. Ma minámifa, ido onesa me ya idafa-adafa muki moda hiyabatina wenina minone, loto wagá-

mone. ⁹Feto wagámoba, ido Yesu ya wa edone. Goti aifa li dowa lo ledaibo monala yamo wenina muki yagunu holito fulinaie, loto hamena fuma efoma ya enisole yoti minato, ido emo ya lumuto minanogolaiye, loto fulo edaiye. Feto fulo edaibo, ya ogofu holito fulinako, yagunu helekamu atalalo moloto, huliya li faka lo edaibo ne.

¹⁰Moda holiyafe? Goti yako idafa-adafa muki ya mona yawala ne. Ido emo yakafoko muki idafa li oloto pibo we ne. Aya we yakafo olufola abi lame-naloka idipito anowe, loto li nomude waibo mona yawala ya ufele lanaiye, loto henawa holibo mona li muibo ya moda fefe liye. ¹¹Yagunu holilo. Wewa li fele buli ledaibo wegi ido lemo fele o ledaibo weninala yagi moda wenina mako minonibo, yagunu emo ya ulalo holiyámoto moda unanefo-motae, loto lo ledaibo ne.

¹²Feto loto lo ledaibo yagunu ya feto libo, Nemo unanefo-mota ya hulika lo oloto bito, weninaka monolo mau minagu yau heboka loto mono nama lanogolowe, loto ha mono lufuwau (Sng 22:22) ya nebo ne. ¹³Ido ha ma ya feto libo, Holi hikine ya emodoka molanogolowe, loto (Ais 8:17), ido ha ma ya feto libo, Nemogi olufone Gotikafo numibo yagi moda me ya minone, loto ha mono lufuwau (Ais 8:18) ya nebo ne.

Yesukafo ade li faka lo ledanowe, loto mikaloka ula libo ha

¹⁴Feto ya olufowa mikaloka utina ya milagi ido lunugi nebo yagunu emo yagi ayaidana oto mikaloka ula libo, ya fulito hamade hi-hi aibo we, fuli-fuli onibo mona yawala Satani li fulo edoto, ¹⁵ya weninawa mikalo minabo hamenatina muki ya fulinabo monawa holiya holiti

nalalau minabo ya wina betinowe, loto mikaloka ula lito lemogunu fuliye.

¹⁶Feto feyaibo, ya enisole adina li faka ladámiye. E'e, Abalahamu yufa fibo wenina adina li faka lo betiye, loto holiyone. ¹⁷Feto fe betibo, ya wenina lifimatina hilili oto, Gotigi liwila oto hutifina betinowe, loto Goti ononala, sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba ononala ya liye. Feto feyaibo, ya wenina yagunu lula-halau holito, ononawa ya fefe lotoko linowe, loto ya unalafo-mota utina monatina muki yaidana oto mikaloka ula ito monate yagi holito ya moda fefe loto aiye. ¹⁸Moda holiyafe? Emo ya hepa molo muito, henawa holi-taima nenako, yagunu wenina hepa molo bito, henawa holi minabo ya adina li faka lanaibo aubala moda mino edaibo ne.

Yesu ya yoto neto, ido Mosese ya lumuto nebo ha

3 Feito ya fele weninane-motao, Gotikafo okulumau wenina anae, loto maina wa molo betibo wenina hemotina ya Yesu yagunu hatina kifefe loti holilo. Emo ya aposolo ido sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba huliya lo oloto molo-molo onibo we, ²ya emokafo wa molo edaibo we ononala moda fefe lotoko libo, ya Mosesekafo Goti weninala fefe lotoko hiyaba o betibo yamaidana oto moda fefe lotoko liye.

³Moda holiyafe? Numunala huiibo we huliya yoto minoto, numunawa huliya ya li fulo edaibo yamaidana oto Yesu huliya ya yoto minoto, Mosese huliya ya li fulo edoto minanaiye, loto Gotikafo holi muibo ne. ⁴Numuna-amuna muki ya wenina yasi hu-hu abo idafa ya nefa, ido wenina, idafa-adafa, muki li oloto pibo we ya Goti ya ne. ⁵Ido Mosese ya Goti houba-nabala we minoto ya weninala hiyaba o betibo ononala fefe lo-

toko libo ya Gotikafo aliga lanowe, loto holibo ha ya lo oloto bi-bi aiye. ⁶Feto feyaifa, ido Kilisto ya Goti Hipala minoto ya weninala hiyaba o betibo ononala fefe lotoko libo ya leimo emogi maina minanune, loto dowa lotoko holito hiyaba o edo minonibo mona ya auba i hiki loto molomo uto fulinune, loto minanubo ya moda weninala ona minone, loto holinune.

Isilaeli wenina holiti holiyámoti abo ha

⁷Feto yagunu ya Weuna Felekafo fetolibo,

Nola fefeluma eletifo holitima, ⁸ya lukafa umámilo.

Ha holiti holiyámoti abo hamenalo lukafa muwabo yamaidana ámilo.

Moda holiyafe? Hafali mikalo hepa molo nomabo hamenalo, ⁹ya awatinafo-holofatina yasi aubala nefe? minámife? loti hepa molo nomabo, ya melege foti (40) lulau ya aubane itibiyobo mona moda wa edotama nefa, ido ha holiti holiyámoti oti lukafa nomabo mona molo-molo o minabo ne.

¹⁰Feto feyabo yamagunu nemo ya aya weninawa hamena-hamena lutinahatatau heleutoti holi hopaiti, nemo monane

holiti holiyámoti o minae, loto eleka naba-naba fi bito, ¹¹lune-hane molo nosámibo biyobo yagunu ya moda nemo monane use, loti mino holinabo monane ya ma liyámanae, loto ha auba ito onae, loto lowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-11) ya nebo ne.

¹²Yagunu ya mono weninane-motao, hemotina yauti mako ma lula-hala nosámageto holi hiki ladámoto nomuna hofawa nebo we Goti ya meya mutanaiye, loti ya wati monilo. ¹³Feto fe minabo, ya hamena onesa meleka

Gotikafo eletifo ne, loto huliya molaibo hamena mino ledaido ya weninate yauti mako ma nosámibo monakafo hola iyageto, lukafa mutanaiye, loti hamenahamena ha mono, adina li faka lo betinaibo ha ya loyolalo-melo oti minalo.

¹⁴Moda holiyafe? Apito holi hikito muwonidoti ya auba i hiki loto holionibo, ya aya monawa li hikitoto moni minoto fulinubo ya moda Kilistogi hutifina onibo weninala ona minone, loto holinune. ¹⁵Yagunu ya fetolibo, Nola fefeluma eletifo holitima, ya lukafa umámilo.

Ha holiti holiyámoti abo hamenalo lukafa muwabo yamaidana ámilo, loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-8) nebo hawa ya moda lobiyowe.

¹⁶Ido wenina hema yasi ha holiti holiyámoti oti lukafa muwabo mona ya molo-molo o minae? Ya Mosesekafo Isipi ebaloti idipito aibo wenina muki yasi fetofe minae. ¹⁷Ido wenina hema ya Gotikafo melege foti (40) lulau ya eleka naba-naba fi bi ne? Ya nosámibo mona molo-molo abo wenina eleka fi bito, ya hafali mikau lumu fou loti fuliyato hono aubatina ya aya mikau ya nebo ne. ¹⁸Ido moda use, loti mino holinabo monane ya ma liyámanae, loto ha auba ito onae, loto lo molaibo ha ya wenina hema yagunu lo molaie? Ya ha lido meyalo molámabo wenina yagunu lo molaibo ne. ¹⁹Feto ya use, loto mino holinubo monala linune, loti lafa, ido holi hikitina mináminako, moda ogofuwámae, loto holifefe loto holi minone.

Holi hikitabo wenina yako use, loto mino holinubo monala linabo ha

4 Feito ya use, loto mino holinubo monala ya linae, loto lo molo ledaibo hama aifa neboma nenako, yagunu Gotikafo wa ledaibo ya hemotina yauti mako ma heleutoto ta lotanaiye, loto holi holiyokelo. ²Moda holiyafe? Hala

ukuwa dowā ya homu wenina lo oloto bibo yamāidana oto leimo yagi moda lo oloto lumutaima ne. Feto nefa, ido holiyabo weninawa ya aifa holiti, holi hikitina li meyalō molāmanako, yagunu holiyabo hawā yakafo li dowā lo betiyāmiye.

³Feito ya holi hikito muwonibo wenina ya use, loti mino holinubo monala ya moda lito minone. Aya yagunu ya feto libo,

Lune-hane molo nosāmibo biyobo yagunu ya moda nemo monane use, loti mino holinabo monane ya ma liyāmanae, loti ha auba ito onae, loti lowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:11) ya nebo ne. Feto nebo nefa, ido mika okuluma li oloto pi hulibo hamenalo, yaloti ya ononawa moda hulito ya use, loti mino holibo ne. ⁴Yagunu ya ha ma feto nebo,

Gotikafo idafa-adafa muki li oloto pi hulo itoto, ya fo hamena seweni (7) yalo ya use, loti mino holibo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 2:2) nebo, ya fo hamenawa seweni (7) yagunu libo nefa, ⁵ido aliga ya feto libo,

Moda nemo monane use, loti mino holinabo monane ya ma liyāmanae, loti lo molaibo hawā yagi ha mono lufuwau (Sng95:11) ya nebo ne.

⁶Feito ya use, loti mino holinubo monala ya linigilae, loti lo molaibo hawā ya aifa nefa, ido hala ukuwa dowā ya homu lo oloto bibo wenina yasi ha lido ya meyalō molāmanako, ya liyāmae. Feti liyāmanako, ⁷yagunu mino lito uto uto ya hamena ma hofa molaibo huliya eletifo ne, loti libo ha ya Defiti lufuwa igu ya feto libo,

Nola fefeluma eletifo holitima, ya lukafa umāmilo,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-8) nebo hawā ya moda lobiyoma ne.

⁸Yagunu holilo. Yosuwā yakafo Goti monala use, loti mino holiyabo monala ya bibo neko, ya aliga hamena magunu ya ha ma ladāmadi ne. ⁹Feito ya Goti weninala use, loti mino holinubo hamena, Sabati foliwa yaidana aibo hamena, ya moda mino ledaima ne. ¹⁰Moda holiyafe? Goti eimola ononala li hulo itoto ya use, loti mino holibo yamāidana oto wenina ma use, loti mino holiyabo monala litabo wenina yasi moda ononatina li hulo itoti ya use, loti mino holiyabo ne.

¹¹Yagunu ya leimo yauti makafo homu wenina ha meyalō molāmabo yamāidana oto lumu fou lotanaiye, loti holito ya use, loti mino holinubo monala linune, loti auba iyokelo.

¹²Yagunu holilo. Goti hala aubafofo loti, hofawā nebo ha yakafo mi fana wela filiga-filiga nebo mi hasuwala ya li fulō edaibo ha, ya luteu yoima uto lutehategi ido weudegi hona moloto, auba lulau lulumalagi ido nogolomalagi hona moloto, ya lutekafo hate kiyonibo monawa ya li oloto pi ne. ¹³Ido Goti li oloto pibo idafa-adafa muki yauti mako ma emo onobalalo faluku anaibo idafa ya ma mināmibo ne. E'e, emo monate hitoto aibo we nomunalo ya idafa-adafa muki moda apako olotoko nebo ne.

Yesu ya sokila hi-hi abo hiyabatina we wenabate nebo ha

¹⁴Feito ya huliyaigi we, okuluma lulauka yoto nebo we Yesu, Goti Hipala ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenabate neboma nenako, loti holi hikite lo oloto molo-molo onibo ya li hikitoto li minokelo. ¹⁵Moda holiyafe? Sokila hi muwabo hiyabatina we wenabate ya idafa-adafa hepa molo lumibo mona muki ya moda ayaidana oto hepa molo muima nenako, yagunu lemo aubate mināmibo yagunu ya mulunau holi ne. Feto holifa, ido emo ya moda nosāmibo

mona ma molámibo ne. ¹⁶Yagunu ya Goti hiyaba we wehudi folomola ya aifa li dowa lo ledaibo lumunaibo folomoma nenako, loto hena ma utelo minanaido yalo ya moda aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo ade li faka lanaibo monala li oloto pito, ido hate holito li you lo ledanaibo monala linogolone, loto dowa loto holito aubafofo loto emo nedo ya moda selo uwokelo.

Sokila hiyabo hiyabatina we wenaba hatina

5 Feito ya sokila hiyabo hiyabatina we wenaba ya wa molo beti-beti aibo mona yagunu holilo. Gotikafo wenina yauti we mako ma li oloto pi edaibo, ya weninala yagunu holito, emo onobalalo ononawa lito, lifimatina yagunu idafa hofu hi munabo yagi ido Goti aifa munabo idafa yagi ya sokila hi numunaiye, loto wa molo edaiye. ²Wa molo edaibo wewa weninala hanu dowa loto holifefe ladámoti hoba moni-moni abo monatina wato ya eimola yagi aubala mináminako, yagunu li you lo beti holi ne. ³Feito ya weninala lifimatina yagunu idafa hofu hinabo sokila hi muibo yamaidana oto eimola aubala minámibo monala yagunu ya eimola lifimala yagunugi idafa hofu hito sokila hi mu-mu aibo ya moda fefe loto feyaiye.

⁴Ido ononawa ya idafa nabama nenako, yagunu we ma eimola lula-halauti holito linaibo ya ma minámiye. E'e, homu hana ononawa ya molo pito apibo hamenalo ya Alonikafo linaiyi, loto wa molo edaibo yamaidana oto wemoli malekamagi wa molo betimo yoibo ne.

⁵Feito ya Kilisto yagi moda eimola huliya ito yoto sokila hiyabo hiyabatina we wenaba minanowe, loto ladámiye. Feto ladámifa, ido Gotikafo feto libo, Nemo ya eletifo hemo hedoto, ya neimo Hipane ya minane,

loto lomuibo (Sng 2:7), ⁶ido ha ma feto libo,

Melekisedeki yaidana oto hemo ya minowa-minowa oto sokila hi numu-numu anibo we ya minane, loto lomuibo ha ya ha mono lufuwau (Sng 110:4) ya nebo ne.

⁷Aya wewa ya mikaloka ulagi nebo hamenalo ya fulinaiguti li nomuna wanaibo aubala mino edaibo we wako lo edoto nomuna nowala lumito hufu auba ito oto lomuiye. Feto eimola weuna-lulahala muki mu Melafodokako itainako, yagunu ha libo ya moda holiye. ⁸Emo ya Hipala nefa, ido hena holibo monawa yamo ha meyalo molanaibo mona ya moda holi huliye. ⁹Feito ya ha meyalo molaibo mona moda holifefe lo hulo itoto, ya emo halalo meyalo molo minabo wenina muki li nomudina waibo mona minowa-minowa oto minanaibo mona ya li oloto pi betiye. ¹⁰Feto aibo we ya Melekisedeki yamaidana oto sokila hi muwabo hiyabatina wenaba minane, loto Gotikafo wa molo edaibo ne.

Olufu hefola yaidana oto minámanubo ha

¹¹Aya yagunu ha ma naba lanune, loto holiyoba, ido hemotina ya lutina-hatina u mi wela fiyámibo yaidana ainako, yagunu hawa mona fokito itibinune, loto onibo ya hosa fiyone. ¹²Moda holiyafe? Hemotina ya hamena fana moda holimo yowaboma nenako, ya onesa meleka wenina ma api itibiyabo neko, moda fefe ladi ne. Feto nefa, ido hemotina ogofuwámanako, yagunu masi hofa loti Goti hala mona hofa api itibinabo ya moda dowa linaiyi. Ido weudina-lutina-hatina wela-idafa auba ibo idafa nanabo yagi ogofuwámae. Aifa aminako ogofuti nanabo ne. ¹³Moda holiyafe? Wenina ya aminagunuko holiyabo ya olufu hefola minanako, yagunu fefe libo mona hawa ya holifefe loti holámae.

¹⁴Ido gedabo wenina weudina-lutina-hatina yakafo hamena-hamena onona auba ito lito ya mona ma dowagi ido ma nosámibo yagi wati hona molo-molo o minanako, weudina-lutina-hatina wela-idafa auba ibo idafa yagunu holifefe loti holi minae.

Holi hikite aubafofo loto li minanubo ha

6¹⁻²Feito ya Kilisto hala ukuwa apiti lolomabo ha yako ladámokelo. Moda holiyafe? Weude lila hofu ledo fulinaibo mona mete muto lute-hate elepa ito holi hikite Gotidoka molonibo ha, ya noku iyabo mona eito-eito, ido adinagunu atatelo liyabo mona, ido wenina fuliyaguti sinoinabo mona, ido hamena nabalo hona molo ledoto lifima ha liwila oto lumunaibo mona ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona, yaleka mona yagunu api lilibiyabo ha ya numuna lagi yaidana oto ne. Feito ya numuna lagi hofa-hofa fiyá-moti, moda auba iti fitado, yaloti onu iti numuna humo uwabo yaidana oto aya hawa api lilibitado, yaloti onu ito mono monate lifefe lo ledanaibo ha lo-lo oto monolo u betinubo hanudo ya monimo yowokelo. ³Ido Gotikafo fetu feyanae, lotu dowa lotu holinaibo ya moda fetu feyanogolone.

⁴Yagunu holilo. Wenina masi holi hikitabo monatina metina munabo ya igaidana oti hofa liwila oti lutina-hatina hofa elepa inabo ne? Yaidana mona ma minámiye. E'e, wenina lutina-hatina li lamena o betito, ido okulumauti idafa lumibo idafa no holiti, ido Weuna Fele maina lutinau liti, ⁵ido Goti hala yagi ido anaibo hamenala aubala lilibibo mona yagi dowa lama ne, loti holiyabo, ⁶ya aya weninawa lumu fou loti metina munabo, ya hofa liwila oti lutina-hatina hofa elepa inabo hanutina ma minámiye. E'e, fetu feyabo mona

yamo ya Goti Hipala ya yá yofolo ya hofa hofu fuliyanako, ya wenina muki nomudinalo ulalo holinaibo mona ya o molo edae.

⁷Moda holiyafe? Mikalo ya hamena-hamena ho ito, fou lotu li you lito ya wenina onona hila liyabo ya hobina dowa idafa li oloto pi betibo mika ya Gotikafo nesiba fuko edaibo nefa, ⁸ido hofu-nama hasuwala fibo idafako li oloto pibo mika ya moda nosámoto u hofa unaibo hanula selo molainako, sokafo lanaibo ne.

⁹Ena lune-hane biyobo weninane-motao, aya hawa lobiyonibo ya nefa, hemotina u hofa unae, lotu ladámone. Li nomudina waibo mona ya ito yoti molo-molo o minanae, lotu metolito holito lone. ¹⁰Yagunu holilo. Goti ya fefe lotoko nebo wema nenako, yagunu ononatina yagi ido huliya ya lutina-hatina muwabo monatina yagi li oloto piti, ya fele weninala aide-nati adina li faka lo-lo abo, ido onesa me yagi houba-naba onona li beti-beti o minabo monatina yagunu ya hala molámanogolaiye. ¹¹Ido hemotinagunu holiyonibo ya aya mona auba iti molomo yowabo yamaidana oti ya hemotina muki holi hikito muti hiyabala omo yowabo monatina yagi aubafofo lotu molo-molo o minanabo, ya hamenatina hulanaibo ya moda hulawa fedanaiye, lotu holifefe lotu holiti ya fetu feyanae, lotu hemotinagunu auba ito holiyone. ¹²Fetu feyanabo ya moda henoba ámoti, homu wenina holi hikito muti hiyabala omo yoti yoti lo molo bibo ha hulawa liyabo wenina ya monatinalo meyalo molo-molo anabo wenina minanae, lotu hemotinagunu auba ito holito ya lone.

Goti lo molo lumibo ha ya auba ibo ha ona hula nebo ha

¹³Moda holiyafe? Gotikafo Abalahamu lo molo muibo ha ya onae, lotu

hawa auba i munaibo, ya we makafo emo huliya li fulo edaibo we onobalalo lanaibo ma mináminako, yagunu eimola huliya onae, loto ya feto libo,

¹⁴Nemo nesiba fuko-fuko obo wekafo ya hemo moda naba-naba fuko hedanogolowe.

Ido nemo hedo molomo unabo yufa bi-bi obo wekafo ya hemo moda yufa finanibo wenina naba-naba humunogolowe,

loto lo molo muibo ha ya ha mono lufuwau (Stt22:17) ya nebo ne. ¹⁵Yagunu ya Abalahamukafo hiyabala omo uto uto ya lo molo muibo hawa hulawa libo ne.

¹⁶Yagunu holilo. Wenina ya ha ma auba i muti onae, loti lanabo, ya we ma huliya lito nebo huliya ya lo metoliti lanado, ya wenina masi hawa li aifa idafa itanabo ma minámiye.

¹⁷E'e, Goti lula-hala holibo mona u eito aguwámanogolainako, lo molo lumibo ha hulawa linubo wenina ya auba ito lilibinowe, loto holito ya eimola huliya onae, loto lo molo lumibo ne.

¹⁸Feito ya u eito aguwámanaibo idafa loiti yamagunu Goti ha sugi lanaibo ogofuwámiye, loto lilibido, yalo ya leimote holi emodoka uwonibo wenina ya hawa moda hulawa molo ledaibo ne, loto dowa loto holito hiyabala omo yowonibo mona li hiki lanae, loto lutehate li auba i ledaiye. ¹⁹Feito moda hulawa molo ledaibo ne, loto hiyabala omo yowonibo monawa ya weude litumala auba ito gedibo idafa nenako, ya Goti nedoka lulau yoiye. ²⁰Ayau ya u homu molo ledaibo we Yesu ya Melekisedeki yaidana oto minowa-minowa oto sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba minoto moda yoto ayau mino ledaibo ne.

Melekisedeki monala ha

7 Ena aya yagunu holilo. Wewa Melekisedeki ya numuna meya naba Salemu wenina hiyabatina we

wehudi, ido Goti yoisia nebo we yagi sokila hi mu-mu aibo we, ya Abalahamu lowa-finalo monito wenina ma hiyabatina we wehudi hofu beti fuli hulo itoto, liwila oto hanudo ya aito, Melekisedekikafo hatula oto nesiba fuko edaito, ²ya Abalahamukafo lowa-finawa fiyagu yauti lito aibo idafa-adafa muki ya teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako lito Melekisedeki ya muiye. Ena wewa Melekisedeki huliya monawa ya fefe libo mona hiyaba wehudi ne, loto ne. Ido numuna meya naba Salemu wenina hiyabatina wehudi ne, loti huliya molabo monawa ya moda you amena mona hiyaba wehudi ne, loto ne. ³Wewa ya olafo melafo ido awalafo-mota yagunu lufuwau ya i molámabo ne. Ido hedaibo hamenala ido fulibo hamenala yagi ayaidana oto lufuwau ya i molámabo ne. E'e, Goti Hipala yaidana oto emodoka limo metolito sokila hi muibo we huliya moda minowa-minowa oto minanaibo ne.

⁴Ena wewa ya moda we naba-naba nebo yagunu metoliti holilo. Awatefoholofate hana we Abalahamu yakafo lowa-fina fiyagu yauti lito aibo idafa mau naba ya teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako lito muibo we ne. ⁵Ena Lifai yufa fibo wemoli maleka sokila hi muwabo ononawa Gotidokati liyabo we ya weninatina yasi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona molomo uwagu yauti-yauti mako-mako nemodoka molo-molo abo ya lilo, loto Gotikafo Sinai ha lo molo betigu ya nebo ne. Ena weninawa ya eimotina weninatina Abalahamukafo yufa fibo weni namako minafa, ido feto feyalo, loto lo molo betibo ne.

⁶Feito nefa, ido wewa Melekisedeki ya Lifai yufa figu yauti minámifa, ido Gotikafo auba ito lo molo muibo ha libo

we Abalahamukafo idafa-adafala teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako muito, ya Melekisedekikafo lito ya nesiba fuko edaiye. ⁷Ido nesiba biyabo we ya yoti minabo we yasi lumuti minabo wenina ya nesiba fuko betinabo ne, loto holi minone.

⁸Feito meleka ya Lifai yufa fibo we, ya weninatinagi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona molagu yauti-yauti mako-mako Gotidoka molo-molo abo idafa liyabo we ya fulimo uwafa, ido Melekisedeki ya hofawa nebo monala yagunu lo edaibo ne. ⁹⁻¹⁰Ido Lifai yufa fibo we ya weninatina yasi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona molagu yauti-yauti mako-mako Goti muwabo idafa li-li abo we awatinafo-holofatina Abalahamukafo Melekisedeki hatula aibo hamenalo ya olufola ma hedo molámibo ne. Ya hamenalo ya Lifai awalafo-holofala Abalahamu ulau aifa neboma nenako, yagunu Abalahamukafo idafawa teni-teni (10-10) yauti-yauti mako-mako Melekisedeki muibo hamena ya Lifai yagi maina muibo ne, loto lanune.

Yesu ya sokila hi-hi abo we muki li fulo betibo ha

¹¹Ena Lifai yufa fibo we sokila hi mu-mu abo ononawa ya numuna lagi yaidana oto neto, yaloti homi ito Sinai ha muki ya Isilaeli wenina feti feyalo, loto lo molo betibo ne. Feito nefa, ido aya ononawa yakafo wenina lifefe lo betibo nebo neko, aliga ya sokila hi munaibo we ma eito oloto pinogolaiye, loto ya ma ladámadi ne. Ido ya we ya Aloni yaidana oto oloto pinaiye, loto ladámiye. E'e, Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto libo ne.

¹²Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo onona lila fulitoto hofawa ma li oloto pibo, ya lo molaibo ha lila yagi

moda ayaidana oto fulitoto hofawa ma li oloto pibo ne. ¹³⁻¹⁴Feito we ma Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto liboma, ya Wenabate yagunu liye. Ido emo ya Lifai yufa fibo wenina yauti oloto piyámiye. E'e, eito Yuda yufa fibo wenina yauti oloto pibo ne, loto holi minone. Ena aya Yuda wenina yagunu Mosesekafo sokila hi munabo ha ma ladáminako, aya weninawa yauti masi sokila hi mu-mu abo folomolo ya ononawa ma liyámabo ne.

¹⁵Ena sokila hi mu-mu aibo we ma Melekisedeki yaidana oto moda oloto piye, loto holiyonibo yakafo hawa monawa ya li oloto pi ne. ¹⁶Ya we ya sokila hi mu-mu aibo ononawa libo ya mikaloka awalafo-holofala hulitina yagunu ya lo molaibo ha yakafo ononawalo li oloto pi edámiye. E'e, nomuna hofawa minowa-minowa oto minanaibo aubala yakafo ononawalo ya li oloto pi edaiye. ¹⁷Moda holiyafe?

Melekisedeki yaidana oto hemo ya minowa-minowa oto sokila hi numu-numu anibo we ya minane, loto ha mono lufuwau (Sng 110:4) nebo ha ya lo edaibo ne.

¹⁸Yagunu holilo. Homu lo molaibo ha yama ya auba ito li dowa lo ledanaibo ma mináminako, yagunu hilili fulitaibo ne. ¹⁹Moda holiyafe? Lo molaibo ha yamo idafa ma lifefe ladámifa, ido li fulo edaibo hanu eito ma sibo, ya holi hikito muto hiyabala omo yowonibo hanu yamo Gotidoka u selo molanubo hanu ya ne.

²⁰Ido aya hanu sibo ya aifa siyámoto, moda eimola huliyalo onae, loto auba i edaibo ne. Moda holiyafe? Homu sokila hi mu-mu abo we ononatina liyabo ya eimola huliyalo onae, loto auba i betiyámibo nefa, ²¹ido meleka wewa yagunu ya feti libo,

Hemo ya minowa-minowa oto sokila hi numu-numu anibo we ya minane,

loto Wenabakafo eimola huliyaalo onae, loto hawa auba i mutaibo, ya lula-hala hofa elepa i molámanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:4) nebo ha ya fetoto lomuibo, yalo ya moda onae, loto aubafofo loto lomuto wa molo edaibo ne. ²²Feito ya Gotigi li hutifina ledaibo ha yakafo homu ha li fuloto edoto yoisalo yoto nebo hawa ya Yesu eimolakafo li auba i edaibo ne.

²³Ena homu sokila hi mu-mu abo we ya fuli-fuli abo we minanako, ya ononawa fulitoti fuliyato, eito ma ebatina ya limo uwafa, ²⁴ido Yesu ya hofawa minowa-minowa oto nebo wema nenako, yagunu sokila hi mu-mu aibo ononala ya we eito masi liyámanabo, moda minowa-minowa oto limo yon-aibo ne. ²⁵Feito emo ya lemogunu holito Goti lomunowe, loto hofawa minowa-minowa oto nema nenako, yagunu emo holi hikito muto Gotidoka lo fedonibo wenina ya li nomude wato lifefe lo ledanaibo aubala moda mino edaibo ne.

²⁶Aya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba ya moda ogofuto ade li faka lo-lo aibo we ona ya ne. Emo lifimala minámito, hiluwa loto feke lotoko minoto, lemo nosámonibo wenina yaidana ámoto, eito fele ona nebo, ya okuluma muki li fuloto edoto yoisalo yoto nebo we ya fuloto edaibo ne. ²⁷Emo ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba eito ma muki minabo yaidana oto minámiye. E'e, emotina yasi eimotina lifimatina yagunu hamena-hamena idafa ma hofoti lunu ya lekiti ula sokila hi mutiti, aliga ya wenina lifimatina yagunugi ayaidana oti idafa-adafa hofa hi mu-mu afa, ido emo ya hamena mako yako eimola ula ido lunula ya moda muito hulibo ne. ²⁸Moda holiyafe? Lo molaibo ha yakafo sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba ne, loto aubatina minámibo we wa molo betibo nefa, ido

aya lo molaibo ha ya moda otaito, aliga ya eimola huliyaalo onae, loto li auba i edaibo ha yakafo Hipala wa molo edaibo ne. Aya Hipala ya lifefe loto li ogofu edo itoto ya fetoto minowa-minowa oto minanogolaiye.

Yesu ya okulumau Gotigi li lusaku molo ledaibo ha

8Ena hawa muki lufuwa iyonibo ya li mako aito lobinogolowe. Holilo. Aya wewa ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba, ya lemogunu holito okulumau yoisalo huliyaagi we wenaba folomolalo ana onaleka amedoto nebo ne. ²Aya wewa ya fele ebau, ya fele seli numuna ona hula, wenina huwámabo, Wenaba eimola huigu yau mono onona hiyaba o-o aibo we ya ne.

³Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo hiyabatina we wenaba muki ya wenina lifimatina yagunu idafa hofa hi munabo yagi ido Goti aifa munabo idafa yagi ya sokila hi numunaiye, loto wa molo betimo yoinako, ya aya wewa yagi idafa ma muibo ya moda fele loto iye. ⁴Feito ya emo mikalo me ya nebo neko, sokila hi muibo we minámadi ne. Mikalo me ya Goti lo molaibo halo ya idafawa mu-mu abo we yasiko ononawa li-li ae. ⁵Fetoto feyabo ononatina ya okulumau idafa hamamuna yaidana oto mebe-maba oti li-li afa, ido hulawa ya okulumau ne. Moda holiyafe? Mosesekafo fele seli numuna naba hunowe, loto itoto ya fetoto loto lomuibo,

Idafa-adafa muki lifefe lananibo ya moda obulalo hilibiyobo hamamuna yalomako lifefe loto mino, loto fuka ha lomuibo ya ha mono lufuwau (Kis25:40) ya nebo ne.

⁶Feito nefa, ena me ya Yesu mono onona libo ya emotina ononatina li fuloto edoto dowa lama nebo monawa ya fetoto loti holilo. Gotikafo Yesu yagunu lo molo lumibo ha yakafo homu ha lo molo

bibo ya li fulo edoto ha dowa lama ne. Feito yagunu ya aya hawa yamo emogi li hutifina ledaibo ha hofawa yakafo homu li hutifina betibo ha ya li fulo edoto ha dowa lama ne. Feito emo ya aya hutifina ledaibo hawa hofawa ya lusaku we neboma nenako, yagunu emo mono onona libo yagi moda ayaidana oto homu mono hiyaba we ononatina li fulo edoto dowa lama ona ne.

Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa yakafo homu ha li lila itaibo ha

⁷Yagunu holilo. Emogi li hutifina ledaibo homu ha ya moda ogofuto fefe loto nebo neko, aliga ya li hutifina ledaibo hanu hofawa ma moni wita ámadi ne. ⁸Moda holiyafe? Aya weninawa yagunu holibo nosámito, ya fetoto libo,

Holilo. Minoto hamena malo ya Isilaeli weninane ido Yuda weninane ya nemogi li hutifina betinobo hanu ma hofawa lifefe lo betinogolowe, loto Wenabakafo liye.

⁹Homu ya awatinafo-holofatina ya adinalo lito Isipi ebaloti idipito obo hamenalo ya nemogi li hutifina betiyobo ha ya biyofa, ido emotinasi hawalo ya meyalo molámato, nemo mene biyonako, yagunu homu li hutifina betiyobo yamaidana oto li hutifina betiyámanogolowe, loto Wenabakafo liye.

¹⁰Moda holiyafe? Ya hamena utaito, aliga ya nemo lo molobo ha ya hatina-manadinau molo betito, ido lutina-hatinau lufuwa i betito, ya nemo

ya Gotitina mino betiyoto ido emotina ya weninane ona hula minanabo hawa hofawa, aya ha yakafo Isilaeli weninane ya nemogi li hutifina betinogolowe, loto Wenabakafo liye.

¹¹Ido weninawa yasi weninatina ido hounatinafo-mota ya Wenabagi feti houna iyalo, loti api itibinabo onona ma minámanogolaiye. E'e, wenina muki, hulitina hefolako nebo wenina, hulitina naba-naba liyabo wenina, muki ya moda kelo homi iti nemogi houna inigilae.

¹²Yagunu holilo. Weninawa fefe ladámibo monatina hilili oto li you lo betito, ido nosámibo monatina yagunu hane hofa kiyámanogolonako, yagunu idafawa dowa muki ya o betinogolowe, loto Wenabakafo fetoto libo ne,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:31-34) ya nebo ne. ¹³Ena hofawa ne, loto emogi li hutifina ledaibo hawa libo yamo ya moda homu ha ya li lila itaibo ne. Ido lila molotaibo idafa ya moda kilofu molainako, yagunu hulanaibo hamenala moda alili molaiye.

Yuda wenina sokila hi-hi abo we mono onona liyabo ha

9Ena homu li hutifina ledaibo ya mono onona feti li-li anabo ne, loto lo molaibo ha yagi ido mikaloka fele numuna yagi nebo ne.

²Aya yagunu holilo. Fele seli numuna naba huwabo, ya ofugu homu negu yau le hiyabo idafa yagi ido folomo ma mulalo Goti onobalalo hobina beleti molo-molo abo yagi nebo eba ya fele ne, loti huliya molabo ne. ³Ido yaloti uto owo lafo-lafo ma diyado, egeka ya eba maleka fele ona hula ne, loti huliya molabo, ⁴yalo sokila ladanuwa aibo idafa hi-hi abo folomo goligunu lifefe labo yagi ido li hutifina ledaibo huwamena feumalo mulalo onuwalo-onuwalo muki ya goligunuko kelabo yagi nebo ne. Aya huwamenawa lulau yau masa ma goligunu lifefe loti ayau ya hobina huliya mana ne, loti molabo yagi, ido homu

Aloni holobola gala fokito yoibo holobo yagi neto, ido hefana hatapa li hutifina ledaibo ha lufuwa ibo hefana yamagi ayau neto, ⁵ido mulalo huwamena welalo ya enisole loiti lifefe loti molado, ayalo Goti lamenala lumuto mino betibo, aya ebalo ya wenina lifimatina yagunu lunu lekiyabo onona li-li abo ebalo, ya enisole loiti yasi okonatina yakafo li fosema molo betiyabo, aya idafawa monawa ya onesa me ya ya ogofuto lo oloto molámanogolone.

⁶Ena idafawa muki feti lifefe loitatu ya sokila hi mu-mu abo we yasi fele seli numugu ya hamena-hamena yoti ofugu ya minoti ononatina li-li afa, ⁷ido owo lafo-lafo diyabo lulau ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba eimola yako melegelo-melegelo hamena mako yako yoibo, ya aifa yowámiye. Lunugiko ito yoto, eimola lifimala yagunu ido wenina lifimatina nefa wagámabo lifimatina yagunu ya yoto leki-leki aiye.

⁸Ena aya monalo ya Weuna Felekafo lilibibo monawa ya feti loti holilo. Fele seli numuna homu nedo ononala aifa nebo hamenalo ya fele eba ona hula Goti nedo unubo hanu ya oloto pifefe ladámibo ne. ⁹Ido aya idafawa ya hamena onesa me ya mebe-mabala ya ne. Ya hamenalo ya wenina lifimatina yagunu idafa hofu hiti, ido Goti aifa munabo idafa yagi sokila hi mu-mu aboma nefa, ido aya idafa yamo wenina lifefe loto lutina-hatina li you lo betibo ma minámiye. ¹⁰E'e, aya mono mona ya aifa hafa hobina no-ano feti no-no anabo ha, ido noku inabo mona eito-eito feti molo-molo anabo ha, ya ute etuwaloka idafa yagunuko ha lo molaído, ya meyalo moloti minomo uwato uwato, hulawa lo fedageto moda hulanaíye, loto lo molaibo ne.

Kilisto ya mono onona hula libo ha

¹¹Feito nefa, ido Kilisto ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba, ya idafa hula oloto pitaibo idafa hiyabala we wenaba moda lo fediye. Emo ya fele seli numuna ona hula, wenina adinagunu huwámabo numuna, mikalo melo minámibo numuna, homu numuna li fulo edaibo numugu yau yoibo ne. ¹²Ayau yoibo ya moda eba fele ona hula, Goti nedoka ya moda hamena mako yoto, ayalo moda minowa-minowa oto minanowe, loto unogolaibo ya meme ido bulumakau mofola lunula ya ito yowámibo ne. E'e, eimola lunula lito yoibo yakafo meina fito wina ledaibo mona, yakafo minowa-minowa oto minanaibo mona li oloto pi ledaibo ne.

¹³Moda holiyafe? Wenina masi lo molaibo ha ma holi fulitoti utina etuwa holutámanaibo, ya sokila hi mu-mu abo we yasi meme ido bulumakau we lunula linabofe, ido bulumakau wena soku hiyabo lanawa liti ya utinalo itili o betinabo yakafo lifefe lo betiyageto, lo molaibo halo ya utina etuwa moda holutanaibo ne. ¹⁴Feito nefa, ido Kilisto lunula yakafo idafawa ya li fulo edaibo ne. Emo ya lifimala minámito, feke pana hito nebo we yakafo Weuna minowa-minowa oto minaibo Weuna aubalalo ya eimola ula Goti muinako, yagunu Goti hofawa nebo we ononala linae, loto lunula yakafo ute etuwa yako hilili o ledámoto, moda weude lila hofu ledó fulibo mona ya lute-hateuti ya li fulitoto hilili o ledaibo ne.

Kilisto lunula yakafo Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa li auba i edaibo ha

¹⁵Feti Gotigi li hutifina ledaibo ha homu lo molaibo ya holito holiyámoto onibo lifima yagunu emo ya fulitoto meina fito wina ledainako, wa molo ledaibo wenina ya minowa-minowa

anaibo idafa molo ledowe, loto lo molo lumibo ha hulawa linae, loto Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa lusaku we ne.

¹⁶Yagunu holilo. We makafo aliga fuliyoto ya idafa-adafane linaibo we ne, loto weuna fi edaibo, ya hutifina aibo ha yaidana oto weuna fi hedaibo yawala ya fuliyagetomako ya li ukaloka itananibo ne. ¹⁷Hofawa minanaibo ya hutifina aibo hawa lo molaibo ya aifa minanogolaiye. Ido fuliyagetomako ya hulawa oloto pinogolaiye.

¹⁸Feito yagunu ya Gotigi li hutifina ledaibo ha lila ya lunukafoko hutifina ledaibo monawa ya li auba i edaibo ne.

¹⁹Moda holiyafe? Gotikafo lo molaibo ha ya Mosesekafo wenina muki lo oloto bi huloto, ya bulumakau mofola yagi ido memegi lunula ya lito, no yagi leki ayau ito, mabanume oso ma huliya hisopu yalo ya sipisipi opala luta-hisi libo ma wase i moloto, yakafo lunuwa ya mono lufuwa aila loloku abo yagi ido wenina muki yagi itili o betito ²⁰ya feto libo,

Lunu me ya Gotigi li hutifina betibo ha li auba i edaibo lunuma ya ne.

Hawa ya meyalo molalo, loto lo molo betibo ne,

loto ha mono lufuwau (Kis 24:8) nebo ha ya lobito, itili o betimo uto, ²¹yaloti fele seli numuna ido mono onona li-li anabo idafa-adafa muki ya moda lunuwa yakafo itili o beti huliye.

²²Yagunu holilo. Goti lo molaibo ha ya neidafaiye loto lolumibo ne? Moda selo idafa-adafa muki ya lunu yakafoko holutanaibo ne. Ido lunu lekiyámanaibo ya lifima ya hilili anaibo ma minámiye.

Yesu eimola ula muibo yakafo lifima li fulaibo ha

²³Feito idafawa hofabo lunuwa yakafo okulumaleka idafa hamamuna ya holutanae, loto lo molo betibo nefa, ido li fulo betibo idafa hofabo we ya

eimola lunula yakafoko okulumaleka idafa ona hula ya holutibo ne. ²⁴Feito Kilisto ya fele ebau yoibo, ya wenina adinagunu huwabo idafa, eba ona hula hamamuna yau yowámiye. E'e, okulumau ona hula Goti nedo ya yoto, yalo ya onesa lemogunu holito Goti onobalalo oloto pibo ne.

²⁵Ido melege wido-wido ya sokila hi mu-mu abo hiyabatina we wenaba yasi eito idafa lunula liti fele ebau yowabo ya nefa, ido Yesu ya feto feyámiye. Emo eimola ula ya sokila hi muwabo yaidana oto muibo ya hofa magi-magi molo umámiye. ²⁶E'e, feto feyaibo neko, ya aidena mika okuluma li oloto pido yalomati ya hamena abi ula ogofu holimo loto loto onesa yagi holiyadi ne. Ido feto minámiye. E'e, onesa me ya hamena hulanowe, loto feyaigu me ya hamena mako moda lifima li hulanowe, loto nomuna hofawa nebo ya fulitoto Goti sokila hi muwabo yaidana oto eimola ula munowe, loto oloto pibo ne.

²⁷Ido wenina ya hamena mako fuliti, ya aliga Goti onobalalo sinoiyato li halo molo betinaibo yaidana oto ²⁸hamena mako Kilistokafo wenina muki lifimatina ya eimola ulalo mofuto, ya sokila hi muwabo yaidana oto eimola ula muto fuliye. Feto feyaibo ya hofa oloto pinaibo ya lifima yagunu ámanogolaiye. Moda hiyabala o-o abo wenina li nomudina wato idipinowe, loto oloto pi binogolaiye.

Lo molaibo ha ya hamamuna yako nebo ha

10 Feito lo molaibo ha ya idafa dowa aliga oloto pinaibo hamamuna ya ne. Idafawa hulawa ona minámiye. Yagunu ya aya halo ya melege wido-wido moda ayaidana idafako hofa-hofa hofoti sokila hi mu-mu otiko minabo yakafo Gotidoka feti lo fedabo wenina ya lifefe lo

betinaibo ma minámiye. ²E'e, lifefe lo betinaibo minanaibo, ya ononawa feti li-li abo wenina lutina-hatinau yau lifimatina moda hilili ageto, ha utelo ma minámiye, loti holiyabo neko ya sokila hi-hi abo ononawa fulitadi ne. ³Feito nefa, ido aya idafawa hi mu-mu o minabo yamo melege wido-wido ya lifimatina yagunu hofa hatina kinabo mona ya bi-bi o ne. ⁴Moda holiyafe? Meme ido bulumakau we lunula yakafo lifima hilili anaibo ma minámiye.

⁵⁻⁶Feito Kilisto ya mikaloka lumunowe, loto aibo hamenalo ya feti libo,

Idafa-adafa hofoti sokila hi humuti, ido idafa ma humunabo yagunu holiyámame.

Ido idafa hofoti sokila hi huloti, ido lifimatina yagunu idafa-adafa hofoti sokila hi-hi abo ya dowa wa edámane. Ya dowa wa edámaba, ido mikaloka une ya lifefe lo nedane.

⁷Yagunu ya Gotiyo, mono lufuwa aila lolokuwagu yau nemogunu lufuwa iyado ya aya uneu ya haka dowa kiyaniibo monalo ya meyalo molanowe, loto lo fedowe, loto lowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 40:6-8) ya nebo ne.

⁸Yaleka ha homu ya feti libo, Lo mo-laibo halo meyalo moloti ya idafa-adafa hofoti sokila hi muti, ido idafa ma muti, ido idafa ma hofoti sokila hi huloti, ido lifimatina yagunu idafa-adafa hofoti sokila hi-hi abo yagunu holiyámoto, ya dowa wa edámane, loto lido, ⁹yalo ti ya feti libo, Haka dowa kiyaniibo monalo ya meyalo molanowe, loto lo fedowe, loto libo halo, yalo ya aliga mona li auba ito gedoto molanowe, loto ya homu mona li fulitaibo ne. ¹⁰Ena aya mona, Goti hala dowa kibo monawalo, yalo ya

Yesu Kilisto ula hamena mako mutaibo yakafo leimo moda li fele o ledaibo ne.

Kilisto eimola ula muibo yakafo lifimate muki hilili o fulitaibo ha

¹¹Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo we muki ya hamena-hamena sinoti minoti mono ononatina li-li abo, ya moda ayaidana idafako hofa-hofa hofowa-hofowa oti sokila hiwa-hiwa o minabo yakafo lifima li fulanaibo ma minámiye. ¹²Feito minámifa, ido emo yakafo eimola ula mako lifimate yagunu sokila hi muwabo yaidana oto molo mutaibo, ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona ya ne. Feti mutaibo, ya yoto Goti ana onaleka amedoto minoti, ¹³ya Melafokafo uwolafo-mota fulo hina feumau betinaie, loto hiyaba o ne. ¹⁴Moda holiyafe? Emo weninala fele monalo meyalo molanubo hanu lifefe lo ledo nebo wenina ya eimola ula mako muibo yakafo Goti onobalalo lifefe lo ledotaibo mona ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona ya ne.

¹⁵Ena aya yagunu ya Weuna Fele yagi lo oloto pi lumibo ha homu ya feti libo,

¹⁶Ya hamena utaito, aliga ya nemo lo molobo ha ya lutina-hatinau molo betito, ido hatina-manadinu lufuwa i betinobo hawa yakafo nemogi li hutifina betinogolowe, loto Wenabakafo liye,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:33) nebo,

¹⁷ido yaloti ya feti libo,

Nosámibo monatina ido ha holiti holiyámoti abo monatina yagunu hane hofa kiyámanogolowe,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:34) ya nebo ne. ¹⁸Ena idafawa moda hilili o ledaido, yalo ya hofa lifima yagunu idafa ma hofoti sokila hi munubo ma minámiye.

Yesu holi hikito muto auba ito Goti nedo selo u fedanubo ha

¹⁹Feito ya mono weninane-motao, fele eba ona hula yau yonubo hanu si ledaibo ya Yesu lunula ya ne, loto lute-hate hototo ne. ²⁰Ya hanuwa ya hofawa, ido hofawa minowa-minowa oto minanaibo hanudo, ya owo lafo-lafo diti molabo ya Yesu ula yaidana oto nebo ya li esama oto yoibo ne. ²¹Ido emo ya sokila hi muibo wete naba minoto ya Goti weninala hiyaba o ledo-ledo o ne. ²²Aya yamo lute-hateu nosámibo monate hena holiyonibo ya lunulakafo itili oto moda hilili otaima ne, loto holito, ido ute ya no feke libogunu noku i ledaito ya minoto, ya holi hikitonibo yakafo li auba i ledanaibo, ya lute-hate ona hula emodoka moloto selo lo fedokelo.

²³Ido emo ha lo molo lumibo we ya mona onako molainako, yagunu hiyabala o minone, loto lo oloto molonibo ya hate loiti-loiti kiyámoto, moda holi hikito mutoko lo oloto molokelo. ²⁴Ido lute-hate bi-bi anubo mona yagi, ido mona dowa wenina adina li faka lanubo mona yagi molomo yowokelo, loto mono weninate yagi hate ki bito auba ito lobi yokelo. ²⁵Feito ya mono weninategi monolo nuba onido ya wenina ma aguwámabo mona yaidana oto molámokelo. Hamena naba moda alili molaiye, loti holiyabo yagunu auba ito weninate lutina-hatina ya li auba i betiyokelo.

Goti Hipala metina munabo ya ha naba-naba liwila oto binaibo ha

²⁶Feito ya ha ona hula holitoto li lute-hateu molotonidoti, ya aliga leimo hate ma kito lifima hanudo moni minanubo, ya hemakafo lunu ma lekito sokila hi muto lifimate hilili o ledanaibo ne? Ya ma minámiye. ²⁷E'e, feti feyanubo ya li halo molo ledanaibo

yagi, ido so ma hala-kala naba-naba libo ya Goti uwolafo-mota hi hulanaibo so yagi ya hiyabala oto holi naba-naba holinogolone.

²⁸Moda holiyafe? Mosese lo molo muibo ha holi fulitaibo we ya wenina loitife, ido loitigi makogife, masi wa edoti idafa o molaibo ya lo oloto molatoma, ya hala holiti li you lo edá-moti, aloko hofu fuliyabo ne. ²⁹Feti feyabo yagunu masi Goti Hipala holi hikito muwadoti ya hofa liwila oti metina munabo ya neidafaiye loti hatina kiyae? Weninawa ya Gotigi li hutifina ledaibo lunulakafo li fele o betima nefa, ya emotina yasi lunuwa ya li aifa idafa hiliti, Weuna aifa li dowa lo ledaibo yawala lukafa-mesafa o edo minabo, ya lifima ha hefola efoma li oloto pi betinogolaiye, loti hatina kiyafe? E'e, weninawa ya ha naba-naba linigilae.

³⁰Aya yagunu ya Gotikafo feti libo, Lifima ha binobo ya neimo ononane ma nenako, moda nemo neimonekafo liwila oto binobo ne, loto (Lo 32:35), ido ha ma feti libo, Wenabakafo eimola weninala li halo molo betinogolaiye, loto ha mono lufuwau (Lo 32:36, Sng 50:4, 135:14) nebo ha feti loto lo molaibo we monala ya moda holi minone. ³¹Goti hofawa minowa-minowa aibo we yakafo adelo lito lifima liwila oto lumunowe, loto anaibo, ya holi holinubo idafa naba-naba ne.

Holi hikitelo ya auba ito minanubo ha

³²Feito hemotina ya hamena homu yaukama hatina kifefe lalo. Ya hamenalo ya lutina-hatina lamena o betibo hamenalo, ayalo ya hena naba-naba holiyabo yakafo ilalu huto ika o betinowe, loto aifa, ido aubafofo loti minaboma ne. ³³Hamena ma ya wenina nomudinalo ha nosámibo lo betiti, mona nosámibo molo biyato, ido hamena ma ya masi

hena ayaidana oti liyabo wenina yagi maina u keloti minoti adina li faka lo-lo aboma ne. ³⁴Feto fe-fe abo ya hemotina yasi nala i betiyabo wenina hatina holiti adina li faka lo-lo oti, ido heimotina idafa-adafatina ipoto liti uwabo ya moda huwamenate hula ya minowa-minowa oto minanaima ne, loti holiti ya lutina-hatina dowa lotoko holiti minama ne.

³⁵Yagunu ya holi hikitina auba iti liyabo ya fulitámilo. Li hiki loti minanabo ya meinatina hulawa naba-naba linigilae. ³⁶Moda holiyafe? Hemotina ya Goti hala dowa kibo monalo meyalo moloti minanabo ya idafa ma lumunowe, loto lo molo ledaibo ha ya hulawa linune, loti auba iti hiyabala o-o anabo ya moda ogofu ne. ³⁷Aya yagunu feto libo,

Anogolaibo, ya hofa hiyaba ámoto, moda anaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Hab 2:3) nebo ha ya hamena fouma efomako uwageto ya moda fedanaiye. ³⁸Ena ha ma ya feto libo,

Monatina fefe libo weninane ya holi hiki-ito minabo yagunu ya hofawa mino holinigilae. Ido ma ya holi holiti metina numunabo ya weune-lunehaneu holi dowa biyámanogolowe, loto ha mono lufuwau (Hab 2:4) ya nebo ne.

³⁹Feito nefa, ido lemo ya holi holito mete muto u hopa unubo ya ma minámiye. E'e, holi hikitoto weude-lutehate hofawa minowa-minowa anubo wenina ya minone.

Holi hikitonibo mona ha

11 Ena holi hikitonibo mona ya anaibo idafagunu holi gedoto hiyabala o minonibo mona, ya wa edámonibo idafa moda lutekafo li hiki lo ledaito li minonibo mona ya ne. ²Feito ya aidana wenina holi hikitabo yagunu Gotikafo dowa wa betiyowe, loto lo be-

tima ne. ³Ido holi hikitoninako, ya feto loto holifefe lonibo, Gotikafo mika okuluma muki li oloto pibo, ya ha libo yakafoko li oloto pibo ne. Feito ya ogofuto wa edámanubo idafawa yakafo idafa-adafa muki wa onibo idafa ya li oloto pibo ne, loto holifefe lo minone.

Abelile, Enokule, Nowale holi hikitabo hatina

⁴Ena Abeli holi hikitinako, ya idafa hofoto Goti sokila hi muibo yakafo Keini sokila hi muibo idafa ya li fulo edaiye. Feito idafawa muibo ya Gotikafo dowa wato monala li oloto pibo ya fefe libo we ne, loto lo edaibo ya ne. Feito emo ya fulitaifa, ido holi hikila yakafo api lilibimo yoiye.

⁵Ido Enoku holi hikitinako, ya fuliyámanaiye, loto Gotikafo ito yoibo ne. Ito yoito ya wenina yasi moniti witala omo uwafa, wa edámabo ne. Moda holiyafe? Ito yowámibo hamenalo ya Gotikafo dowa wa edaibo monalo moni-moni aibo ha lo oloto molo edaibo ya ha mono lufuwau ya ne.

⁶Ido holi hiki ladámanubo, ya Gotikafo dowa wa edaibo monalo moninubo ma minámiye. E'e, Goti nedoka lo fedanune, loti anabo wenina yasi Goti ne, loti holi hikitoti, ido auba iti moniti witala omo uwabo wenina ya meinatina hulawa lumunaibo we ne, loti holi hikito munabo yako emo nedoka lo fedanabo ne.

⁷Ido Nowa holi hikitinako, ya Gotikafo idafa homu wa edámabo idafa ma feito lo fedanogolaiye, loto fuka ha lomuito, ya auba ito holito, eimola weninalagi li nomude wanaiye, loto sipi naba lifefe liye. Feito ya mikaloka wenina muki ya lifima monatina li oloto pi betito, ido Goti holi hikito muwabo wenina ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo monala, olufola bibo monala ya liye.

Abalahamu ido olonafo Sala holi hikitaibo hatina

⁸Ido Abalahamu holi hikitinako, ya Gotikafo feti lomuibo, Fokito eba maleka heimo ebaka nemodokati linanidoka ya uwo, loto lomuito, ya igalekagunu liye? loto holiyámoto, aifa welalo moloto fokito wiye. ⁹Fokito uto lo molo muibo ebalo u fedoto, ayau ya holi hikitinako, ya hopa eba eitoti loti minabo wenina yaidana oti seli numuna hu unoti, hipala Aisakale ouwamela Yekopule yagi maina aya ha lo molo bibo ya hulawa linune, loti ayalo feti minae. ¹⁰Ya we ya numuna meya ma, lagi auba ibo numuna, Gotikafo li oloto pito huibo numuna, aya numuna yagunu holito hiyaba o-o nenako, yagunu feti fe minae.

¹¹Ido olonafo Sala yagi moda mabuli moloto, olufola hedanaibo hamena moda hulifa, ido Gotikafo olufoka oloto pinaie, loto lo molo muibo we ya mona ona hulako molaibo we ne, loto metolito holinako, yagunu emo yagi ayaidana oto holi hikitinako, ya hedanaibo aubala moda emodokati lito, ya olufola houmalau ne. ¹²Feito wewa mako ya mabuli moloto olufola olonafo houmalau molanaibo aubala moda fulitaibo yaidana oto nefa, ya emodokati yufa fibo wenina hito huladámangolone. Moda okulumalo ofiya minomo wibo, ido ho no anawalo sesepa minomo wibo yaidana oto weninawa ya oloto pimo uwa-uwa minabo ne.

¹³Ena yaleka wenina muki ya holi hikito mutiko minoti moda fuli hulabo ne. Gotikafo ha lo molo bibo ya hulawa liyámoti, aifa faigako minoti idafawa ya wati aiyo-weiyo loti lutina-hatinau dowa loti holiti ya feti loti holiyabo, Lemo ya wenina eito malekati loti minabo yaidana oto, hamena fouma

efomako mikalo me ya minanogolone, loti lo oloto molabo ne. ¹⁴Ido feti loti lo-lo abo wenina ya eimotina ebatina ona hula yagunu holiyabo mona ya lo oloto molaie. ¹⁵Moda holiyafe? Fulitabo eba yagunu holiyabo neko, ya liwila anabo hanu moda mino betiyadi nefa, ¹⁶ido onesa me ya li fulo edaibo eba, okulumaleka eba yagunu auba iti holiyanako, yagunu Gotite ne, loti labo yagunu Gotikafo ulalo holiyámoto, moda numuna meya ma lifefe lo betiye.

¹⁷⁻¹⁸Ido Gotikafo Abalahamu hepa molo muito, moda holi hikitinako, ya hipala Aisaka hofu fulito sokila hi munowe, loto muiye. Aya hipawa yagunu Gotikafo homu feti libo,

Aisaka yufa finaibo wenina yako hemo yufa fiyanibo weninae, loto hultina minanogolaiye,

loto lo molo muibo ha ya ha mono lu-fuwau (Stt 21: 12) ya nebo ne. Ido ha ma muki lo molo muibo ya holi hiki loto holibo wewa yakafo hipala makoko hedaibo hipa ya sokila hi munowe, loto aibo ya ¹⁹feti loto metolito holibo, Goti ya wenina fuliyaguti li sinoi betinaibo aubala ya moda mino edaiboma ne, loto holiye. Aya mona molaibo yagunu mebe-mabala holito ya feti loto holin-ubo, Hipawa ya moda fuliguti li liwila oto muiboidana loto liye, loto holifefe lokelo.

Aisakale, Yekopule, Yosefele holi hikitaibo hatina

²⁰Ido Aisaka holi hikitinako, ya hipala loiti Yekopute Isote aliga fedo binaibo idafa yagunu lobito nesiba fuko betiye.

²¹Ido Yekopu holi hikitinako, ya fulinaibo hamena alili aito ya hipala Yosefe hipala loiti li filiga-filiga moloto nesiba fuko betito, ya holobola fito mulalo huba ito weuna-lula-hala ya Goti muiye.

²²Ido Yosefe holi hikitinako, ya fulinaibo hamena alili aito ya Isilaeli wen-

ina aliga Isipi ebalokati unabo yagunu hala kito, ya hono aubala yagunu ha lo molo betiye.

Mosese holi hikitaibo ha

²³Ido Mosese olafote melafote holi hikitainako, ya Isipi ebalo hiyabatina we wehudi Felokafo ha lo molaibo ya holiya holiyámoti, Mosese olafokafo hedo holito ya wati nomudina fulibo yagunu igana loitigi-makogi li faluku edaiye.

²⁴Ido Mosese eimola holi hikitinako, ya naba libo hamenalo ya Felo oluwa hipala ne, lanabo ya E'e, liye. ²⁵Emo ya lifima hanudo ake ito hamena fouma efomako moninaibo ya eleka hofaito, moda Goti weninalagi hena numunae, loto holito u kelaiye. ²⁶Feto aibo ya meinala dowa aliga linaibo yagunu holi-nako, Kilisto li nosámibo o edato ulalo holibo yaidana oto nemo unelo holinobo ya idafa dowa ona hula neboma nenako, yakafo Isipi ebalo hefana-huwamena naba-naba nebo li fulo edaibo idafa ne, loto holiye.

²⁷Ido holi hikitinako, ya Isipi ebalo hiyabatina we wehudi Felo sebala halakala libo ya holiya holiyámoto, moda nomudegunu wa edámonibo we ya wa edaiboidana oto auba ito minoto, ya Isipikati fokito weninala muki idipito wiye.

²⁸Ido holi hikitinako, ya hana olufo hofu beti fulinaibo enisole yakafo waito ledanaie, loto sipisipi mofola hofoti lunuwa yakafo numunatina hanudo wililo, loto Goti Uta O Betinaibo mona fetu api itibibo ne.

Isilaeli wenina ma muki holi hikitabo hatina

²⁹Ido Isilaeli wenina muki ya holi hikitanako, ya Ho No Luta-Hisi Libo ya hofala lusaku ya fukoto lano oto gedito yau uwato, ido Isipi himiwe ya ayaidana oto

anune, loti afa, nowa yakafo liwila oto loto elele o betibo ne.

³⁰Ido holi hikitanako, ya fo hamena seweni (7) lulau ya numuna meya Yeliko hila huwa ya li hona-hona loti moni minato, ya hilawa lekoto guludibo ne.

³¹Ido wemoli hopa ika o beti-beti aibo wena Lahapukafo holi hikitinako, ya Isilaeli we loiti yasi emo weninala numunatina ebatina ya momona oto wa molanoiye, loti aibo we ya li you loto li dowa lo betito, emogi minotiti hofa uti weninatina minadoka idipiti loti, ya wenawa weninala ha holiti holiyámoti abo wenina muki ya hofu betiti, ido wenawama hofu fuliyámoti, waito edabo ne.

³²Ena ha ma malekaloka ya neidafaiye loto lanobo ne? Gideyonile, Balakile, Samusonile, Yefitale, ido Defitile, ido Samuwelile, ido polofeti muki, yaleka ya hatina lanobo hamena ya ogofuwámiye. ³³Aya yaleka we yasi holi hikitanako, ya wenina mau naba hiyabatina we wehuditina li yoima o betiyabo, ido mona li fefe lo betiyabo onona ya liyabo, ido Goti lo molo bibo ha ya hulawa liyabo, ido hula-laiyoni welalo ya itabo, ³⁴ido so auba ito libo ya fiyabo, ido mi fanagunu hofa-hofa hofu betinune, loti ado, yaloti holi uti aifa minabo, ido aubatina minámibo hamenalo ya li auba i betibo, ido lowa-fina fiyagu yau auba iti minabo, ido mika malekati abo himiwe ya hofu betiti heni fulu betiyabo ne. ³⁵Ido wenipa ma ya hipatina fuliyaguti hofa li sinoi betito ya liwila oti liyabo nefa, ido wenina maleka adina-hidina nala iti mainafa nabagunu hofu beti minabo, ya mono ya fulitatomina wina betinune, lato, ya fuliyogeto li sinoi ledanaibo mona yakafo onesa me ya hofawa minonibo mona li fulu edaibo idafa ona hula ne, loti holiyanako, ya E'e, lato, hofu beti fuliyabo ne.

³⁶Ido maleka ya hiya ha nosámibo lo betiti ikula hofo betiyabo, ido maleka ya adinalo-hidinalo seni nalagunu i betiti nala numugu fulo betiyabo, ³⁷ido maleka ya hefanagunu hofo beti fuliyabo, ido maleka ya hepa molo biyabo, ido maleka ya sogunu utina fuko filiga-filiga o betiyabo, ido maleka ya mi fanagunu hofo beti fuliyabo, ido maleka ya sipisipi etuwa ido meme etuwa yako lolokuti monimo uti uti, inagunu fuliti, hena naba-naba holiyabo ne. Ido wenina maleka ya li hopa o betiyato, ³⁸ya monimo uti uti maleka hafali mikau no minámigu monimo uwabo, ido maleka ya obulalo-obulalo yoti lumuti monimo uwabo, ya hefana lula ligu ido mika lula ligu yau monimo u-u o minabo weninawa ya mikaloka idafa-adafa muki li fulo edabo wenina, wanoba idafa ona hula ya minae.

³⁹Yaleka wenina muki ya holi hik-itabo yagunu Gotikafo dowa wa betibo ha ya ha mono lufuwau nebo nefa, ido ha lo molo bibo idafa hulawa ya liyámabo ne. ⁴⁰Ya neidafaito ne? Gotikafo lemo yagunugi holito, ya dowa idafa yoto nebo ma lifefe lo ledaibo ne. Yagunu ya homu holi hikitabo weninawa ya li homu moloti uwato lifefe lo betinaibo ma minámiye. E'e, emotinagi lemogi li maina itoto lifefe lo ledanaibo ne.

Yesu yagunu holito mono mona auba ito molanubo ha

12 Feito ya aidena weninawa mau naba yasi limu yaidana oti li hona o ledoti holi hikitabo monatina lilibiyabo, yagunu leimo ya idafa-adafa hena anaibo idafa yagi, ido lifima mona li kelo ledomo yoibo mona yagi ya lituwa loto li fuloto, ya oluloti wilalo, loto hanu lilibido, yalo ya lute-hateu auba ito holito ya olulotoko uwokelo. ²Feito uto ya holi hikitonibo monawa ido hulawa ya Yesu ya nenako, loto

wenu wa edotoko minokelo. Emo ya lula-halau ya aliga dowa loto holitoko minanowe, loto holinako, yagunu auba ito yá yofolo ogofu holito, ya ulalo naba-naba holibo ya aifa idafa ne, loto holito, ya holi onuwa molaibo ne. Feito ya yoto Goti folomolalo ana onaleka amedoto ne.

Gotikafo monate lifefe lo ledanowe, loto hena ha ma lumibo ha

³Hemotina hena holiyabo ya eleka hofo betiyageto weudina-lutina-hatina lumu fou lotanaiye, loti Yesu yagunu hatina kifefe loti holilo. Lifimatina mino betibo wenina muki yasi auba iti uwotefo buli edokelo, loti afa, emo moda aubafofo loto nebo mona yamagunu hatina kiti metoliti holilo. ⁴Hemotina ya lifima mona li yoima o edanune, loti aubafofo loti minafa, ido hofo betiyato lunutina lumunaibo hamena yama onesa hemotinaloka lo fedámiye.

⁵⁻⁶Ido hemotina li auba i betinaibo ha ya olufola yamaidana oto lobibo ya hatina molaife? Aya ha ya hofa feto loti holilo,

Hipane-motao, Wenabakafo lula-hala bibo wenina muki ya monatina lifefe lo beti-beti o ne. Ido neimo olufone onae, loto emogi houna i betibo wenina muki ya moda ikula hofo-hofa beti o ne.

Yagunu hemo monaka lifefe lo hedanowe, loto mona molo hedo-hedo o nebo ya aifa idafa ne, loto haka kiyámo. Ido auba ito lifefe lo hedanowe, loto hena humunaibo ya holi fulitanowe, loto holiyámo,

loto ha mono lufuwau (Snd 3:11-12) nebo yamo feto loto lolumibo ne.

⁷Feito hemotina ya Gotikafo olufola yamaidana oto monate lifefe lo ledaiye, loti holiti ya moda aubafofo loti minalo. Moda holiyafe? Olufu ma metinafo-mota

yasi monatina lifefe lo betiyámabo olufo ma minafe? E'e, fetó minámiye. ⁸Yagunu olufola-mota muki ya monate lifefe lo ledó-ledó aiye. Ido hemotina ya fetó fe betiyámanaibo, ya olufola ona minámae. Moda hanudo olufo yaidana oti minae.

⁹Ena ha ma me ya holifefe loti holilo. Utegi mikaloka me ya minonido ya metefo-mota yasi monate lifefe lo ledato, ya ebótina loto hatinalo meyalo molonima ne. Feito ya weude Melafo ya ito yoto ebola loto, halalo meyalo moloto ya nomude hofawa minowa-minowa oto mino holinune, loti holiyámafe? ¹⁰Ido mikaloka metefo-mota yasi eimotina weudina-lutina-hatinau dowá loti holiyadoti ya hamena fouma efomako monate lifefe lo ledafa, ido emo ya eimola fele monala yagi maina linae, loto ade li faka loto, monate ya lifefe lo ledomo yoiye.

¹¹Ena monate lifefe lo ledanowe, loto aibo hamenalo ya dowá loto holiyámoto, hena holi minoba, ido aliga ya moda auba ito api lilibito lifefe lo ledaido, yalo ya moda ilawa hulawa ya mona dowá moloto, lute-hate you loto mino holiyone.

Auba ito sinoi minanubo ha

¹²Feito ya adina ololó ámbibo, ido hidina fulibo ya li gedalo. ¹³Ido wenina ma hidina aubala minámibó wenina ya hanu lala i yau meu otanae. Moda li faka lo betinune, loti heimotina hidina ya hanu dowá yaloko fefe loti lala ilo.

¹⁴Wenina muki yagi maina you amena monawalo molanune, loti ononawa auba iti limo yoilo. Ido fele mona meyalo molámabo wenina ya Wenaba wa edámanigilae. Aya yagunu holiti ya fele monalo meyalo molanune, loti aya ononawa yagi auba iti limo yoilo. ¹⁵Ido makafo Goti aifa li dowá lo ledaibo monalalokati heleutotanaiye, loti wati

hiyaba alo. Ido makafo lula-halau ya yá ilawa ekefa aibo ibo yaidana oto lito unamawa yakafó muki li fuma i betitanaiye, loti wati hiyaba alo. ¹⁶Ido makafo hopa li unaibo monafe, ido Goti meya muibo mona ya molotanaiye, loti wati hiyaba alo. Yaidana wenina ya Iso hanulalo moni minae. Aya we ya Aisaka hana hipala nefa, ido eletifoko nanaibo idafa hefola yagunu eimola ebala, huliya, muki ya aifa fulitaiye. ¹⁷Feto fetó, aliga ya melafo nesibala linowe, loto holifa, ido E'e, lomuiye. Feto lomuító, ya emokafo hufo naba-naba oto, nesibawa liwila oto linaibo hanu ma alafa fito wita aifa, ogofuwámibó yama hemotina moda holi minae.

Gotidoka selo kelonibo ha

¹⁸Feito ya holilo. Isilaeli wenina mikaloka Sinai obula ogofuti adinagunu liti hidinagunu lala inado lo fedabo yamaidana oti hemotina ya ámae. Aya obulalo lo fedato, ya so huluma naba oto, midipu hamulu pito, asi naba-naba oto, ¹⁹bomu wekilófo nomu ya nola molaíto, ha welauti libo ya weninawa yasi fefeluma holiti ya ha ma hofa ladámanaiye, loti Mosese wako lo edabo ne. ²⁰Aya hawa ya fetó libo,

Wenina masi obulalo ya hidina hefola efoma lala inabo wenina ya hemotina hefanagunu hofó beti fulilo. Ido yako minámiye. Safu-hulafe, ido yá-hafafe, ma yaleka moninaibo yagi hofó fulilo, loto Gotikafo lo molaibo hawa ya ha mono lufuwau (Kis 19:12, 13) nebo ha ya weninawa holiyabo, ya holiya naba-naba holiti, ya ha ma holinubo ogofuwámone, loti holiyabo ne. ²¹Ido aya idafawa wa edabo ya holi naba-naba bibo idafa ma nenako, yagunu ya Mosesekafo fetó libo,

Holi naba-naba numito une ololó aiye,

loto libo ha yagi ha mono lufuwau (Lo 9:19) ya nebo ne.

²²Feito nefa, ido hemotina ya obula yaidanalo ámae. E'e, hemotina ya Saiyoni obulalo ya loti, ido nomuna hofawa nebo we Goti numunala meya okulumau Yelusalemu yalo ya loti, ido enisole ake iti mau naba-naba minado ya loti, ²³ido Goti hana olufola hulitina okulumau lufuwa ibo wenina mau minado ya loti, ido wenina muki monatina lifimala li fefe loto liwila oto bibo we Gotido ya loti, ido monatina fefe libo wenina, lifefe lo betitaibo wenina weudina minado ya loti, ²⁴ido Gotigi hutifina ledaibo ha hofawa lusaku we Yesudo ya loti, ido lunula itili o ledaibo lunukafo Abeli lunula li fulo edoto aifa li dowo lo ledaibo ha lo-lo aibo lunulalo yalogi ya moda lo fedae.

Wati hiyaba oti monilo, loto lolumibo ha

²⁵Ha lo nebo we ya hemotina eleka fi mutanune, loti wati hiyaba oti monilo. Moda holiyafe? Homu ya mikaloka me ya ha auba ito lo molaibo, ya weninawa eleka fi muwado ya lifima liwila oto bibo ya ta lanabo ya ogofuwámiboma nenako, yagunu leimote okulumauti we ya mete munubo yagunu lifima liwila oto lumunaibo ya igaidana oto ta lanubo ne? ²⁶Aya hamenalo ya nola fefeluma yakafo mika li momoga ibo nefa, ido onesa me ya feto libo,

Hamena mako ma li momoga anobo ya mika yako minámiye. E'e, mika okuluma muki ya li momoga anobo ne, loto lo molo ledaibo ha ya ha mono lufuwau (Hag 2:6) ya nebo ne. ²⁷Feito hamena mako ma yagunu libo ha ya monawa feto loto ya lolumiye. Holilo. Momoga ámanaibo idafa yako aifa minanaibo ne, loto li oloto pibo idafa-adafa muki ya li momoga oto, li fulo fulitanobo ne, loto yagunu ya lolumiye.

²⁸⁻²⁹Yagunu ya momoga ámanaibo eba hiyaba wenina naba minanubo eba ya emo anauti linuboma nenako, yagunu dowae, lalowe, loto lomuwokelo. Feito ya mono onona lito Goti muwonibo ononawa ya moda dowo wanaibo ne. Feto onibo ya moda Gotite ya so huluma idafa-adafa hi hulibo so yaidana oto nema nenako, yagunu holiya holito huliya li faka loto dowo wanaibo ononawa ya li muwokelo.

Mono mona hula molanubo ha

13 Holi hikitabo wenina muki ya weninate ona hulae, loti lutinahatina bi-bi o minalo. ²Wenina ma eito malekati anabo ya hatina molámoti, moda aifa li dowo lo betilo. Moda holiyafe? Wenina masi wenina aifa li dowo lo betiyabo, ya aifa mikaloka wenina o betiyone, loti holiyafa, aya weninawa ya enisole ona ya minae.

³Ido nala numugu minabo wenina ya moda emotinagi maina nala i ledaboidana aiye, loti holi biti minalo. Ido utinalo li nosámibo o betiyabo wenina yagi hemotina moda ayaidana utina nebo yagunu holiti hatina ki bilo.

⁴Hume-ugele abo wenina, ido hopa li unabo wenina, ya Gotikafo lifima li liwila oto binaiboma nenako, loti hemotina muki ya we wena hiluwa loti fefe lotiko mofu molabo ya idafa dowo ona ne, loti holilo.

⁵Hemotina oti moloti anabo monatina muki ya moda hefana-huwamenagunu holinabo mona ya ma molámilo. E'e, idafa onesa me ya li minabo ya moda ne, loti aifa dowo lotoko holiti minalo. Moda holiyafe? Emokafo feto libo, Nemo fulo betinobo ya ma minámiye.

Ido mene binobo yagi ma minámiye, loto ha mono lufuwau (Lo 31:6, 8) neboma nenako, ⁶yagunu leimote ya lute-hate li auba ito feto lokelo,

Wenaba ya ane li faka lo-lo aibo we ya nenako, loto holi holiyá-manogolowe. Wenina yasi neidafa-neidafa o nedanabo ne?

loto ha mono lufuwau (Sng 118:6, 7) nebo ha ya lokelo.

Yesu yagunuko holito ege molanubo ha

⁷Hemotina yasi mono hiyabatina wenina, Goti hala lobiyabo wenina ya hatina ki bilo. Aya we yasi oti moloti fe-fe abo monatina ya hulawa wafefe loti holi hikitina ya meyalo molalo.

⁸Yesu Kilisto monala molaibo ya moda ayaidana otoko aidena yoimati molomo uto uto onesa me yagi molomo yoto, ya monala fetoko molowa-molowa oto minanaibo ne. ⁹Mono ha mona-mona ha eito ona lo-lo abo yamamo ika o ledotanaie, loti wati holilo. Moda holiyafe? Goti aifa li dowo lo ledaibo monala yakafo weude-lute-hate li auba i ledo-ledo o minanaibo ya dowo ona nefa, ido nanubo idafa yakafo weude-lute-hate li auba i ledanaibo idafa ma minámiye. E'e, aya idafalo meyalo moloti moniyabo wenina ya idafawa yakafo li dowo lo betinaibo ma minámiye.

¹⁰Leimo folomote neto, yaloti ya fele seli numuna sokila hi muwabo ononala liyabo we yasi nanabo ya fefe ladámiye.

¹¹Moda holiyafe? Wenina lifimatina yagunu sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yakafo bulumakaufe, ido sip-isipife, yaidana idafa lunuwa lito uto eba fele ona yau yoto muifa, ido idafawa ulawa ya liti uti numunatina hila feka ya soku hi hulo-hulo abo ne. ¹²Yagunu ya Yesu yagi eimola lunula yakafo wenina li fele o betinowe, loto numuna meya hila welalo feka ya hena ha naba-naba li mofuibo ne. ¹³Aya yagunu ya leimote moda hila feka emodoka uto ya ha nosámibo lo edoti mona

nosámibo molo edabo henawa li mofuibo yagi maina u keloto minokelo. ¹⁴Moda holiyafe? Mikaleka me ya numunate meya minowa-minowa anaibo ya ma minámifa, ido aliga anaibo numunate magunu holito ya moni minone.

¹⁵Feito emo yagunu holito ya hamena-hamena Goti ebola lo-lo otoko minokelo. Ayalo ya wetegunu hulawa ya emo huliya lo oloto molo-molo anubo mona ya ne. Feto feyanubo yakafo sokila hi muwoniboidana aiye. ¹⁶Ido mona dowo moloti wenina adina li faka loti heimotina idafatina yauti binabo mona ya hatina molámilo. Yagi ya sokila hi muwonimoidana aibo monawa ya Gotikafo dowo ona wa edaibo ne.

Gotikafo mino holiyonibo hanu i ledaibo ha

¹⁷Mono hiyabatina wenina yasi ononatina yagunu Goti onobalalo eteme munuboma ne, loti holiyanako, yagunu weudina-lutina-hatina ya wati hiyaba o beti-beti o minae. Feto fe betiyaboma nenako, yagunu ha lanabo ya hemotina moda holiti meyalo molalo. Feto feyanabo ya mono hiyabatina weninawa dowo loti holiti ononawa linabo ne, loti feto feyalo. Ido feto feyámanabo ya hena holiti ononawa linabo yakafo hemotina adina li faka ladámanogolaiye.

¹⁸Leimo ya oto moloto onibo monate muki ya moda fefe lotoko moninogolo holiyoninako, yagunu Goti nomunalo weude-lute-hate moda dowo lotoko minone, loto holiyone. Yagunu hemotina yasi lemogunu holiti Metefo lomu-lomu o minalo. ¹⁹Ido hemotinaloka aloko liwila oto anobo hanu ya si edo, loti lomulomu o minalo, loto ito yoto hatina lito ya lobiyowe.

²⁰Ena you amena yawala Goti yakafo Wenabate Yesu moda sipisipi hiyabatina

we wenaba ne, loto emogi li hutifina ledaibo ha, minowa-minowa oto minanaibo ha ya lunulakafo li auba i edaibo ne, loto fuliguti li sinoi edaibo ne.

²¹ Aya Goti yakafo hemotina dowa loto holibo mona ya molo-molo o minanae, loto mona dowa muki weudina-lutina-hatinau lifefe lo betinaiye, loto holito lomu-lomu o minowe. Feto fe betito ya emo nomunalo dowa loto holibo mona weude-lute-hateu yau Yesu Kilistokafo lifefe lo ledanaiye, loto lomu-lomu o minowe. Emo huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nevo ne. Ona.

Onuwaloka ha

²² Ena mono weninane-motao, nemo ha me ya fouma efomako lufuwa i

biyobo yagunu hemotina lutina-hatina dowa moloti ya weudina-lutina-hatina li auba i betinaibo hawa holifefe lalo, loto hatina lito lobiyowe.

²³ Ena mono hounatefo we Timoti ya moda wina edotabo ne, loti holilo. Emo ya aloko lo fedagetoma, ya emogi maina loto hemotina ya wa betinoiye.

²⁴ Hemotina mono hiyabatina wenina muki ido fele wenina muki yagi lemo aiyo-weiyo ha fulo betiyonibo ya lobilo. Itali wenina yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minae.

²⁵ Aifa li dowa lo ledaibo mona ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

Yemusi

*Yemusikafo Isilaeli wenina
Yesu holi hikito muwabo ya
lufuwa i fulo betibo ha*

Homu Ha

Lufuwa me ya ibo we Yemusi, ya Yesu unalafo ne. (Matiu 13:55) Homu ya Yemusi unalafo-motate Yesu holi hikito umámafa, aliga Yesu fuliguti sinoito ya lutina-hatina li elepa iti holi hikito ne. (Yoni 7:3-5) Ido Yemusi ya Yelusalemu numudoka monolo nuba o-o abo wenina hiyabatina we ya ne. (Aposolo 12:17, 15:4, 13-21, Galesia 1:19, 2:9) Ido Yuda wenina Yesu holi hikito muwabo ya Yesu uwolafo-mota yasi hena naba li mofu betiyato, mikau-mikau upatoti uwabo wenina ya lufuwa me ya i fulo betibo, ya Yesu holi hikito muwabo wenina ya mona dowa molanabo yakafo Yesu weninala ona hula minae, loto li oloto pi betinaiye, loto monawa api itibibo ha ya lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Isilaeli wenina afu monalo-monalo tuwelu (12) ya upatoti mino liti uwabo, ya nemo Yemusi, Goti ido Wenaba Yesu Kilisto houbanabatina we ya lufuwa meu ya aiyo-weiyoyi ha i fulo betiyowe. Walo.

Hena o lumuto fedagetoma lute-hate li auba i ledanaibo ha

²Ena mono weninane-motao, hena mona-mona lo hemotinaloka fedagetoma, lute-hateu dowa loto holito minanune, loti feti hatina hiyalo. ³Holi hikite ya hepa molo munaibo yakafo lute-hate li auba i ledanogolaiye, loti holabo yagunu lutina-hatinau ya dowa loti holiti

minalo. ⁴Ido lutina-hatina auba inaibo yakafo onona liyageto hemotina gedoti minabo monatina fefe lotoko minomo yoto ya heleutámanogolaiye.

Ha manadeu hefola nebo yagunu Goti lomunubo ha

⁵Ena hemotina ha manadeu ya hefola nenako, loti, idafa-adafa yaidanagunu ya holito Goti loga o edonibo wenina muki ya hanu lomámoto, aifa lumulumu aibo we ya ha manadeu ma molo lumunabe? loti loga o edanabo ya moda binogolaiye. ⁶Ido ha manadeu ma lumunabe? loti loga o edanigilima ya hatina loiti-loiti kiyámoti, holi hikito muti lomuilu. Wenina hatina loiti-loiti kiyabo ya no halafu ibo asikafo li upatito fokito wibo yaidana oti minae. ⁷⁻⁸Aya weninawa hatina loiti kiyabo ya idafa-adafa muki ado weudina-lutina-hatina auba iyámibo wenina minabo ne. Feti minabo nenako, Wenaba nedokati idafa ma linubo ne, loti hatina kinabo ya ma liyámanigilae.

Idafa-adafa wa nabo ido wa námabo wenina hatina

⁹Ena hemotina mono weninate hulitina lumuto nebo wenina ya Gotikafo li akaisa o betibo yagunu ya lutina-hatinau dowa loti holilo. ¹⁰Ido idafa-adafa wa nabo wenina ya idafa huwawa gululudoto limo ibo yaidana oti fulinabo nenako, yagunu hemotina idafa-adafa wa nabo wenina ya Gotikafo li yoima o betibo yagunu lutina-hatinau aifa dowa loti holilo. ¹¹Holi minafe? Fo yoto gedoto libo yakafo huwawa megunito gululudoto limo ito idafa omonala dowama u hopa wibo yamaidana oti idafa-adafa wa nabo wenina ya onona hofalau piti fulinigilae.

Hena naba lumuto fedibo ha

¹²Ena hena naba o bito fedibo ya auba iti minomo uti lumu fou ladámabo wenina ya Gotikafo dowá loto wa betito, lutina-hatina nomabo wenina ya hofawa minomo yowabo helekamu ya binowe, loto lo molo ledaibo helekamuwa ya linabo yagunu moda dowá loti holimo yowae. ¹³Ena hepa molo lumunaibo hamenalo ya Gotikafo hepa molo ledaiye, loti ladámilo. E'e, idafa nosámibo yakafo Goti hepa molo edanaibo ya ogofuwámiye. Ido Gotikafo ya hepa molo ledámanaibo ne. ¹⁴E'e, wenina muki ya eimotina dowá holabo mona yakafo hanu dowá loto yati ika o betito ya hepa molo biye. ¹⁵Ena lalo holiyonibo mona ya wenipa olufotina houmatinau nebo yaidana oto nosámibo mona ya hedaiye. Ido olufo naba yoibo yaidana oto nosámibo mona naba lito ya fulimo uwonibo mona ya hedaibo ne.

¹⁶Aiyo, lune-hane biyobo mono weninane-motao, yaidana mona yakafo hote itanaie, loti hatina kifefe lalo. ¹⁷Fefe loto dowá nebo idafa-adafa muki aifa lumibo ya Metefo okulumalo lamena muki li oloto pibo we nedokati lumibo ne. Ido Metefo monala ya lamena aido idafa hamamuna ya hamena ma fana uto ido hamena ma fuma wibo yaidana oto minámiye. E'e, emo monala u eito-eito aguwámiye. ¹⁸Eimola hala dowá kito ya hofawa oloto pinae, loto hala ona hula yakafo hofawa li oloto pi ledaibo ne. Feto fe ledaibo, ya miguti idafa hula libo hana liyonibo yaidana oti hemotina ya wenina, idafa-adafa muki li oloto piyogu yauti u homu hana li oloto piyobo weninane minanae, loto feto fe ledaibo ne.

Holi hikitabo wenina ya Goti hala holiti meyalo molanabo ha

¹⁹Aiyo, lune-hane biyobo mono weninane-motao, holifefe loti holilo. Hemotina muki ya ha aloko-aloko ladámilo. E'e, masi ha lanabo moda aloko holifefe loti holilo. Ido lutina-hatina ya aloko hala-kala ladámaneyo. ²⁰Moda holiyafe? Lute hala-kala lagetoma, Goti mona fefe libo molanae, loto holibo monawa ya molámanogolone. ²¹Yagunu fuma ibo mona muki ido mona nosámibo oloto pimo wibo ya metina muti, you loti minoti, Goti li nomudina wanaibo hala lutina-hatinau molo betibo ya holi hiki loti liyalo.

²²Ido Goti hala ya holiti welalo hololalo. Heimotina lutina hola iti hatina etuwaloko holiyámilo. ²³Moda holiyafe? Wenina masi Goti hala ya holiti welalo hololadámabo wenina ya noku hotina-wetina hamamuna wabo wenina yaidana oti minae. ²⁴Aya weninawa hotina-wetina hamamuna wati uwafa, aloko hotina-wetina waboma ya hatina molaibo ne. ²⁵Feto fe minafa, ido wenina masi Goti lo molaibo hala, ona fefe libo ha, wina ledaibo ha ya wafefe lomo uwabo ya holiti hatina molámageto, fefe loti meyalo moloti moni minabo wenina ya idafa-adafa feyanabo ya moda dowá loti holi minomo unigilae.

²⁶Ido we makafo mono holiyobo we minowe, loto holifa, ido wela wato hiyaba ámibo ya eimola lula-hala hola inako, yagunu mono holibo monala ya u aifa idafa unogolaiye. ²⁷Metefo Goti onobalalo ya mono mona hula feke loto hiluwa ona libo ya feito ne: Olufu nabunagi wena-hiyonagi hena naba holitanae, loto milumatina holito hiyaba o beti-beti anubo, ido mikaloka mona yamo li fuma i ledotanaie, loto

ute-weude-lute-hate wato hiyaba o-o minanubo mona ya mono mona hula feke ona libo ya ne.

**Wenina muki ayaidana otoko
lute-hate binubo ha**

2 Ena mono weninane-motao, hemotina Wenabate lamenala naba-naba nebo we Yesu Kilisto ya holi hikito muwabo yagunu wenina hona moloti ekei ámilo. ²Moda holiyafe? Hemotina mono numunatinau we loiti yowaibo, ma ya ulalo owo dowa holoito analo idafa pana hibo golaibo we yoito, ³ido ma ya idafa wa námiboma nenako, yagunu ulalo owo nosámibo holoito yowageyama, hemotina we ma ulalo owo dowa holoibo we ya dowa loti wa edoti, dowae lalowe, eba dowa lo melo ya amedoto mino, loti lomuwafo, ido idafa wa námibo we ya yolalo sinoi mino, loti lomunafemo, ido aifa mikalo hidelo amedoto mino, loti lomunabo, ⁴ya lutina-hatinau nosámibo holiti wenina ya hona moloti ekei abo mona ya molone, loti holámafe?

⁵Aiyo, lune-hane biyobo mono weninane-motao, holilo. Goti lutina-hatina muwabo wenina yasi emo wehudite weninala hiyaba o ledaibo ebala ya linae, loto lo molo betibo we yakafo mikaloka idafa wa námabo wenina wa molo betibo, ya holi hikitina wa nanae, loto, ido aya ebane weune fi betiyobo ya linae, loto wa molo betibo ya ma holiyámafe? ⁶Feto fe betifa, ido hemotina ya idafa wa námabo wenina eleka fi biyabo ne. Hemotina li yoima o betiti, ha li fefe lo-lo abo numudo idipiti uti sigiya lo betiyabo wenina ya hema ne? Idafa wa nabo wenina yasi feti fe beti-beti ae. ⁷Ido aya weninawa yasi Kilisto huliya dowa hemotina bibo huliya ya hamana hi-hi abo ya holiyámafe?

⁸Goti hiyaba we wehudi lo molaibo hala naba ya feti libo, Heimokagunu holiyanibo yamaidana oto weninaka muki ya luka-haka bi-bi o mino,

loto ha mono lufuwau (Wkp 19:18) nebo ha ya hemotina meyalo molayama ya moda dowa loti minanigilae. ⁹Feito nefa, ido hemotina wenina hona moloti ekei inabo ya moda nosámibo mona moloti, lo molaibo hala holiti holámoti abo yagunu hawa yakafo li sigiya lo betinogolaiye.

¹⁰Aya yagunu holilo. Goti lo molaibo hala muki ya meyalo molanabo nefa, ido hawa yauti ma mako holi fulitanabo yamo u muki holi fulitabo wenina lifima liyagu yau hemotinagi maina linigilae.

¹¹Moda holiyafe?

Hume-ugele ámilo,

loto lo molaibo we yakafo ha ma yagi, Wenina hofi beti fuliyámi, loto lo molaibo ha ya ha mono lufuwau (Kis 20:13-14, Lo 5:17-18) ya nebo ne. Yagunu hemotina ya hume-ugele ámafa, ido wenina ma hofi beti fuliyabo ya moda lo molaibo hala ya holi fulitae.

¹²Feito Goti lo molaibo hala wina ledaibo ha yakafo li halo molo ledanogolaiye, loti holi minanako, yagunu ha lanabo ya moda wati hiyaba otiko lo-lo minalo. Ido mona molanabo yagi moda wati hiyaba otiko mona molo-molo o minalo. ¹³Moda holiyafe? Hemokafo weninaka milumatina holiyámananibo ya Gotikafo ayaidana oto milumaka holiyámoto, moda lifima ha li humunogolaiye. Yagunu milumatina holilo. Ido milumate holibo mona yakafo lifima ha li lumunaibo mona li yoima o edanogolaiye.

**Mona dowa molámanubo
ya holi hikitonibo mona u
aifa idafa unaibo ha.**

¹⁴Ena mono weninane-motao, we makafo nemo Goti holi hikito mu-

wowe, loto lifa, ido mona dowa molámanaibo ya igaidana oto dowa loto feyanaiye? Aifa hawa yamo li nomuna wanaibo nefe? ¹⁵Hatina kiyalo. Mono weninate ma ulalo owo wa námoto, wela-idafa minámagetoma, ¹⁶hemotina yauti makafo fetoto lomunaibo, Lukahaka you lagetoto minoto, uka li mumusi loto, ukalo owo holoito, weka-idafa nanani uwo, loto wela-idafafena ulalo owofena umámoto, ya ha lomunaibo yakafo igaidana oto ana li faka lanogolaiye? ¹⁷Ido ayaidana oto holi hikitabo mona yako moloti, ido mona dowa yagi molámanabo, ya holi hikitina ya moda fulitaibo idafa ne.

¹⁸Ido we makafo, hemo holi hikika ya mino hedageto, ido nemo monane dowa ya mino nedaiye, loto lanaiye. Mona dowa molámanibo yagunu holi hikika igaidana oto nilibiyageto wanowe? Nemo monane dowa molobo yakafo holi hikine ya hilibiyoto wanogolane. ¹⁹Hemotina Goti mako ne, loti holi hikitabo ya moda dowa loti holiyafa, ido Satani himiwela muki ya ayaidana oti holi hikitabo yagunu holi bito, utina ololo o minae.

²⁰Hemotina hatina hoba-napa hiyabo wenina, holi hikitafa, ido monatina dowa molámabo yagunu ya holi hikitina ya u aifa idafa unogolaiye, loti holiyámafe? Ha me ya lobinobo ya holilo. ²¹Awatefo-holofate Abalahamukafo Goti sokila hi munowe, loto hipala Aisaka ya mono folomolo molaito ya Gotikafo watoto, monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ne. ²²Yagunu holilo. Abalahamu holi hikitibo yagunu Goti lomuiibo ha yagi meyalo molaibo, ido monalawa molaibo yakafo holi hikila ya li fefe lo edaiye. ²³Feito ya, Abalahamukafo Goti holi hikito muibo yagunu monala fefe libo we ne, loto lo edaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 15:6) nebo ha ya ayalo iye. Ido wenina ya Abalahamu ya Goti yolawe ne, loti lo minae. ²⁴Yagunu holilo. We ma aifa holi hikitibo yagunuko ya monala fefe libo we ne, loto lo edámanaibo ne. E'e, monala molanaibo yagunugi ya monala fefe libo we ne, loto lo edanaibo ne.

²⁵Ido Yosuwakafo momona oti uti uwotefo-mota aubatina ya wati loti lolumilo, loto Isilaeli we loiti itibi molaito uwaibo, ya hoba li uno-uno aibo wena Lahapukafo numunalau ya aifa li dowa lo betito, weninane yasi hobo betitanae, loto li fulu hanu eito betito ya Gotikafo watoto, wena ya monala fefe libo ne, loto lo edaibo ne. ²⁶Yagunu holilo. Utina weudina mino betiyámito ya moda fulitaibo yaidana oto ya ma holi hikitafa, monatina dowa li oloto piyámabo ya holi hikitinawa yagi ya moda fulitaiye.

Ha lanubo ya wato holifefe lotoko lanubo ha

3Ena mono weninane-motao, ha mono api itibiyabo onona ya hotibo idafa minámibo yagunu hemotina yauti onona yaidanalo muki buliyámilo. Ya neidafaito ne? Aifa wenina ya lifima ha binogolaifa, ido ha mono api itibiyonibo wenina ya hawa moda holitonima nenako, yagunu lifima ha liwila oto lumunaibo ya you loto lomámanogolaiye.

²Ena leimo muki ya oto moloto onibo monate mona-mona ya moda u fefe ladámibo ne. Yagunu we makafo ha u fefe liboko lanaibo ya eimola ula-weuna-lula-hala muki hiyaba dowa loto, monala fefe loto molomo yonogolaiye. ³Safu-hosi ya hate li meyalo molanaaye, loto welau nala hefola welau moloto, yalo unune, loto holiyonido ya nala ika ogeto, Safu-hosi ya moda meyalo moloto, ula naba ya li elepa ito ayalo ya wiye.

⁴Ido sipi yagunu hatina kiyalo. Sipi naba-naba idafa ya asi nabakafo fu loto lito no mulalo ya wibo idafawa hola iti li ya-meya abo idafa ya hefola efolako nefa, sipi lito monibo we yakafo yaleka unowe, loto hala kinaido ya hola ibo idafa ika yaleka itaibo, moda ayaleka ya wiye. ⁵Ido ayaidana oto uteu wete huluma ya hefola idafa nefa, eimola huliya li faka loto ha naba-naba lomo wibo ne.

Hatina kiyalo. Hofuku ya so huluma hefola efoma limo ibo yakafo lomo uto uto yá-nala suwafena muki ya so liye.

⁶Ido wete huluma yagi so huluma ya ne. Ute-fate negu wete huluma ya hefola idafa nefa, nosámibo mona naba-naba li oloto pibo ne. So fiyámanaibo ebau yati oloto piboidana oto ute-weude-lute-hate ido oto moloto onibo monate muki ya li hopaitaibo ne.

⁷Muki liye-idafa-adafa, liye-hafafena, nama-afafena, hosofafena, noku-idafafena, muki ya wenina masi hiyaba oti li you lo beti minafa, ⁸ido wete huluma ya li you lanaibo we ma minámiye. E'e, wete huluma ya onona nosámibo naba lito monito, wenina hofu beti fulinaibo mona ya emodoka nebo ne.

⁹Wete huluma yakafo Metefo Wenaba ya ebola lo minoba, ido weninate Goti fefelumala minabo wenina ya li hopa o betinubo ha lo betiyone. ¹⁰Feito wete mako yautiko ha loiti yoibo, ya ebola ha ido li hopa o betinubo ha ya lo-lo o minone. Aiyu, mono weninane-motao, aya monawa ya fefe ladámiye.

¹¹No atala mako yautiko ya no dowagi ido ho nogi maina lumunaife? ¹²Ido mono weninane-motao, yá sigolokafo ya olifi ilawa inaife? Ido nala waini yakafo sigolo ilawa inaife? E'e, feito minámiye. Ido ayaidana oto ho no atalau yati no dowa lomámanaibo ne.

Mona dowa ya Goti nedokatiko aibo ha

¹³Ena hemotina minagu yati hema ya ha mananau neto holifefe loto holibo we ne? Aya we ya ula-huliya ya ito lumuto mona dowa loto oto moloto anaibo mona dowa yakafo ha mananau nebo monala ya lilibinaibo ne. ¹⁴Ido lutina-hatinau ya wauwa ekefa liyabo mona ido heimotina utina-hulitina li faka labo mona ya mino betiyagetoma, ha manadeu ne, loti ake iti ha ona hula metina muti sugi loti heimotina luwatina ladámilo. ¹⁵Aya ha manadinau nebo monawa ya okulumau Metefodokati lomámiye. E'e, mikaloka me ya weninalokati ido Satanilokati aibo mona ya ne. ¹⁶Holiyafe? Wauwa linabo mona ido eimotina utina-hulitina li faka lanabo mona minaidoka, yalo ya hopa moniyabo mona ido nosámibo mona muki ya li oloto pinabo ne.

¹⁷Feito nefa, ido okulumau Metefodokati ha manadeu nebo mona ya homu ya lute-hate-weude-ute hiluwa libo mona ya ne. Ido yaloti ya holoto latawa ito, you loto minoto, ha holito, wenina milumatina holito li dowa lo betinubo mona lute-hateu faitibo mona, hate loiti kiyámoto, monona loiti iyá-monibo mona ya ne.

¹⁸Ido yufa dowa hifiyato fokito yoto ilawa hulawa ibo linabo yaidana oto lusaku molo beti-beti o minoto you libo mona molanubo ya monate fefe lomo yonaibo hulawa linune.

Mikaleka idafagunu holabo wenina ya Goti uwolafo buliyabo ha

4 Hemotina minagu ya fina lowa fiyabo mona ido moliya fiyabo mona ya igalekati oloto piye? Heimotina lalo holiyabo mona yakafo lutina-hatina-weudina-utinau lowa-fina fidokati ya oloto pibo ne, loti

holiyámafe? ²Idafa-adafa feito-feito linubolae, loti holiti monimo uwafa, ido liyámae. Liyámanako, yagunu hofu beti fuliti wauwa liyafa, ido ogofuti liyámoti, ha moliya fiti fina fiyae. Holilo. Hemotina idafawa yagunu Goti lomuwámanako, ya liyámae. ³Ido lomunabo, ya ake inune, loti lutina-hatinau mikaloka idafagunuko holimo yowabo ya yaidana-meidana idafa linune, loti labo ya hopa lomuwanaako, moda liyámae.

⁴Aiyo, hemotina Gotigi kelone, loti lafa, ido wenipa li hopa uno-uno oti moniyabo yamaidana oti mikaloka idafa-adafa lutina-hatina mu-mu oti moni minabo mona ya Goti uwolafo buliyabo mona ne, loti holiyámafe? Yagunu mikaloka idafa-adafa lute-hate munune, loti holinabo wenina ya Goti uwolafo buliyabo ne. ⁵⁻⁶Ido Gotikafo weuna molo ledaibo, ya nemoko lutina-hatina numunae, loto auba ito holito, ido aifa li dowa lo ledaibo mona ya mulalo-mulalo oto molo ledomo yoibo ne, loto ha mono lufuwau lolumibo ha ya aifa ha ne, loti holiyafe? Feti holiyámilo. Aya yagunu ya feti libo,

Eimotinasu utina-hulitina iti yowabo wenina ya Gotikafo fina fi betito, ido eimotina utina-hulitina iti lomabo wenina ya aifa li dowa lo beti ne, loto ha mono lufuwau (Snd 3:34) ya nebo ne.

⁷Yagunu ya hemotina utina-hulitina iti lumuti Goti halalo meyalo molalo. Hamade hi-hi aibo we Satani ya fina fi muwato, moda fulu betitoto holi unaiye. ⁸Lutina-hatina Gotidoka molo muwato, emo yagi hemotinaloka molo binogolaiye. Hemotina adina noku iyabo yaidana oti mona nosámibo molabo ya moda fulitalo. Ido hatina loiti-loiti kiyato lutina-hatina li fuma ibo mona ya hilili oti hiluwa lagetio mi-

nalo. ⁹Hemotina lifimatina yagunu hena naba-naba fuliti ei-ai loti hufu naba alo. Hiya abo monatina li elepa iti hufu nama loti minalo. Ido dowa holiyabo monatina li elepa iti hena naba holilo. ¹⁰Wenaba onobalalo ya heimotina lutina-hatina-utina iti lomato, ya emokafo li faka lo betinaibo ne.

Wenina hamadina hiyámanubo ha

¹¹Ena mono weninane-motao, wenina hamadina hiyámilo. Goti weninala hamadina hiti hona molanabo wenina ya lo molaibo ha yagi hamana hiti hona molae. Yaidana abo wenina ya lo molaibo hawa ya meyalo molámae. E'e, hawa hona molo-molo o minabo mona molae. ¹²Ido ha ya lifefe loto hona molo ledoto anaibo we mako ya ne. Aya wewa yakafoko li nomude wa ledoto ido li hopa o ledoto anaibo ya moda ogofuto ne. Feito hemotina ya igaidana wenina minoti ya weninate hona molanune, lae?

Leimo hulite li faka ladámanubo ha

¹³Ena hemotina minagu yauti masi feti labo, Onesafe, ledafe numuna malo uto melege mako mino itoto idafa-adafa limo oka waka oto wa nanubo onona linubolae, loti hatina ki-ki abo weninama ya ha me ya lanobo ya holilo. ¹⁴Hemotinaloka ya leda oloto pi binaibo idafa ya ma holifefe ladámae. Ido hofawa minonibo mona ya neidafa aibo idafa ne? Sokila yoibo ya oloto pito hamena hefola efoma mino itoto hulibo yaidana oto hofawa minonibo mona ya feito ne.

¹⁵Feito hemotina ya Wenabakafo hala dowa kito yaidana anae, lanaibo ya nomude hofawa minoto idafa yaidana-meidana feyanune, loti lanabo ya fefe lanaibo ne. ¹⁶Feito nefa, ido hemotina ya heimotina luwatina loti hulitina li faka lo-lo o minae. Aya monawa ya nosámiye. ¹⁷Yagunu holilo. Wenina yasi fefe libo mona ya holiyafa, ido monawa

ya meyalo molámanabo ya lifima moda mino betinaíye.

Idafa wa nabo wenina hatina

5 Ena hemotina hefana-huwamena wa nabo wenina ya ha me ya lanobo ya holilo. Hamena nabalo hena naba hemotinaloka oloto pinogolaibo yagunu holiti ya hufo naba oti ei-ai loti minalo. ²Idafatina wa nabo moda lilitito, ido utinalo owo ya hanu sisi-gafakafo moda no huloitaibo ne. ³Ido goligi ido siluwagi lifefe labo idafatina ya moda yufa litaibo ne. Yufa libo monawa yakafo nosámibo mona molabo ya li oloto piyageto, sokafo ute libo yaidana oto utina li hopaitanogolaiye. Hamena hulanowe, loto feyaibo hamenalo ya hemotina mikaloka idafa yagunuko holiti li nuba naba iyabo ne.

⁴Holi minalo. Hemotina onodo we midinau ya wetina-idafa liyabo onona meinatina fefe loti biyámabo yakafo sigiya lo betibo ne. Weninawa ononatina liyabo hatina ya Wenaba aubafofo libo we ya moda holi ne.

⁵Hemotina mikaleka minoti ya unoti sinoiti nomudina fulibo idafa-adafa li nuba oti no hulo itoto dowa loti holi minabo, ya safu idafa-adafa muki muwato no-no ito naba lito waito, hofu fuliyabo yaidana oto hemotina hame-natina ya moda alili aiye. ⁶Hemotina ya monatina fefe libo weninama, holi nosámibo biyámabo wenina ya li halo molo betiti hofu beti fulitabo ne.

Lute-hate li auba i edoto Wenaba hiyabala anubo ha

⁷Feito mono weninane-motao, Wenaba hofa liwila oto anaibo hamena ya auba iti hiyabala omo yoilo. Migu yufa idafa hifi-hifi abo wenina yasi auba iti hiyaba omo hula naba lito oloto pinaido uwabo monatina yagunu hatina kiyalo. Emotina ya homu ho ibo hamena ido

aliga ho hofa inaibo hamena auba iti hiyaba omo uwae. ⁸Ido ayaidana oti hemotina Wenaba hofa anaibo hamenala alili aibo yagunu holoti hiyabala oti lutina-hatina li aubafofo loti minalo.

⁹Ido mono weninane-motao, holilo. Hona molo-molo aibo we moda hanudo neboma nenako, lifima ha liwila oto lumutanaiye, loti ya heimotina ha nosámibo lo filiga-filiga o betiyámilo. ¹⁰Mono weninane-motao, Wenaba welaloti ha labo we polofeti ya hena naba-naba oloto pi biyado ya auba iti holoti minomo yowabo monatina yagunu hatina kiyalo. ¹¹Wenina hena naba o bito fedibo hamenalo ya holi hikitoti auba iti minabo wenina yama moda dowa loti holimo yowae, loto holiyonibo ne. Homu aidena we ma huliya Yopu ya hena naba-naba holifa, ido holi hikitoto auba ito minomo yoito, aliga Wenabakafo li dowa lo edaibo ha ya moda holitama ne. Feito ya Wenaba mulunau holibo mona ido milumate holibo mona faitoto mino edaibo yama hemotina moda holi minabo ne.

Huliya ya loto ha ma li onae, loto ladámanubo ha

¹²Ena mono weninane-motao, ha naba me ya ne. Hemotina wenina ma ha lobinigilima ya okuluma huliyafe, ido mika huliyafe, ido idafa-adafa yaidana-meidana huliya ya loti hawa ya li onae, loti ladámilo. Hemotina O, lanune, lotima aifa O, loti, ido E'e, lanune, lotima aifa E'e, lanabo ya Gotikafo ha naba liwila oto biyámanogolaiye.

Monatina fefe libo wenina yasi Goti lomunabo ha

¹³Hemotina minagu yauti masi hena holitima, Goti ya lomuilo. Ido lutina-hatinau dowa holitima, Goti ebola loti nama lalo. ¹⁴Ido hemotina minagu yauti

makafo idafa i hiliyagetoma, ya monolo nuba abo hiyabatina we sutina fiyato, loti ya Wenaba huliyalo ya yá nowala ulalo wiliti ya idafa i hilibo yagunu holiti Goti lomuilo. ¹⁵Feto loti lomunabo ya holi hikito muwanako, Wenabakafo holito ya idafa i hilinabo wenina ya li faka lo betito, ido lifimatina mino betiyagetoma ya hilili o betinaibo ne.

¹⁶Yagunu hemotina mona nosámibo molabo yagunu mono weninatina lo oloto molo biyato, emotina yasi hemotinagunu holiti Goti ya lomuwato, lifimatina hilili o betito ya idafa i hiliyabo li faka lo betinaibe. Holilo. Monatina fefe libo wenina yasi Goti ha lomunabo ya u aifa idafa aguwámanogolaiye. E'e, ha lanabo ya Gotikafo moda holinako, yagunu lomunabo hawa ya aubafofo libo idafa ne.

¹⁷Polofeti ma huliya Elaiya ya labo aifa mikaleka wenina yaidana oto nefa,

auba ito holi hikitoto minoto ho iyámanaiye, loti Goti lomuito, ya moda melege tili hafu (3 1/2) yalo ya mikaleka ho iyámiye. ¹⁸Ido hofa aliga Goti lomuito ya okulumakuti ho ito mikau yufa idafa-adafa fou loto yoibo ne.

**We ma hanu dowa fulitanaibo ya
hofa liwila oto ilimito anubo ha**

¹⁹Ena mono weninane-motao, hemotina minagu yauti makafo ha ona hula hanula fulitoto eito uwagetoma, masi hofa liwila oti ilimiti anabo ²⁰ya feti loti holilo: Lifimala nebo we ya hanu nosámido monibo, yaloti ya we masi liwila oti ilimiti ato, aya wewa lifimala muki ya Gotikafo hilili o edoto, fuliguti li nomuna wanaiye, loti holilo. Modae.

1 Pita

*Pitakafo mono wenina minagu-minagu
ya lufuwa hana apito i fulo betibo ha*

Homu Ha

Saimoni Pitakafo Yesu mono weninala eba negu-negu upatoti uwabo wenina ya lufuwa hana apito i fulo betibo ha me ya ne. I fulo betibo hamenalo ya gamani wenina ido eimotina weninatina mono holiyámabo wenina yasi mono weninawa hasuwala nosa naba ámibo fi betiyanako, hena naba-naba fuliyato, ya Pitakafo mono auba i betinowe, loto lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Gotikafo wa molo betibo wenina upatoti uti eba huliya Pontusi, Galesia, Kapadosia, Esia, Bitinia, yaleka eba muki yau wau wenina yaidana oti minabo wenina ya nemo Pita, Yesu Kilisto aposolola ya lufuwa me ya i fulo betiyowe. Walo.

²Metefo Gotikafo homu aidenati wa beti huloto wa molo betibo, ya Yesu Kilisto lunula yakafo itili o betinaiyé, loto, ido Weunakafo li fele o betiyageto ya hololanae, loto wa molo betibo ne.

Aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinadoka mino faito betinaiyé.

Mino holinubo eba hiyabate nebo ha

³Wenabate Yesu Kilisto Melafo Gotila huliya ito yowokelo. Emokafo lula-halau naba-naba holito ya hiyabane anabo monatina weudina-lutina-hatinau ya hofa-hofa o minanaiyé, loto li hofawa o ledaibo, ya Yesu Kilisto fuliguti li sinoi edaibo yakafo fetó fe ledaibo ne. ⁴Feto oto, okulumau nesiba li yawa fi ledaibo, ya lilitámanaibo, ido fuma iyámanaibo, ido lila molámanaibo, moda eimola ana

lufuwa ya hemotina hiyabatina molaibo, ⁵ya holi hikito mu minabo yagunu ya Goti aubalakafo hiyaba o betimo uto uto moda hamena nabalo ya li nomudina waibo mona u oloto pi hulanogolaiye.

⁶Aya yagunu ya hemotina lutina-hatinau dowa loti holiti ake naba-naba i minafa, ido onesa meleka hamena fomafo efomako idafa-adafa mona-mona yakafo hepa molo bigu yau hena holi minae. ⁷Feto fe minabo yakafo holi hikitina ya hepa molo mu-mu aiye. Ya holi minafe? Hefana goli ya moda hulanaibo idafa nefa, ido monala soku ya hepa molo edabo ne. Ido holi hikitina ya hefana goli li fulo edoto dowa lama idafa ona neboma nenako, yagunu hena holi bibo idafawa yakafo so yaidana oto hepa molo muigu yau hulawa oloto pi dowa lagetó, ya Yesu Kilisto oloto pinaido ya ebotina, ido lamenatina, ido hulitina naba moda li oloto pi betinogolaiye.

⁸Emo ya nomudinakafo wa edámafa, ido lutina-hatina mu-mu o minae. Moda holiyafe? Onesa me ya wa edámabo nefa, ido holi hikito muti ya moda lutina-hatinau dowa loti holiti ake i-i abo monatina lamenala li yoisá yoibo nenako, loto igaidana oto lanune? Moda ogofuwámone! ⁹Ido holi hikitina hulawa li minama, ya li nomudina waima nenako, loti akewa naba-naba i-i abo ne.

¹⁰Ena polofeti yasi aifa li dowa lo betinaiyé, loti hemotina yagunu aidenati lo oloto molabo we yasi li nomude waibo hawa mona hulawa ya auba iti moni wita omo yowabo ne. ¹¹Aya we ya Kilisto ula ogofu holi-naibo ha, ido yaloti lamenala huliya naba linaibo ha ya Kilisto Weuna lutinau nebo yakafo u homu moloto lo oloto itaima ne. Feto loto lo oloto itaibo, ya nena hamena yagunu liye? Hamena yaidanafe, ido meidanafe? loti loga-loga oti monawa moni wita omo yowabo ne. ¹²Feto loti monawa moni wita omo

yowado, ya aya idafawa yagunu lo oloto moloti mono ononawa liyabo hulawa ya eimotinadoka minámito, moda hemotinaloka oloto pinaie, loto lo oloto pi bibo ne. Ido onesa me ya ya aya hawa ukuwa dowa ya Weuna Fele okulumauti ilifito lumibo we welaloti ya wenina masi hemotina lo oloto pi biyama ne. Aya idafawa yagunu Goti enisolela yasi mona hulawa ya holi apasanubolae, loti holi minae.

**Fele mona yako molalo, loto
wa molo ledaibo ha**

¹³Yagunu ya hemotina hatina-manadina li hikitoti lutina-weudina wati hiyaba o minoti, Yesu Kilisto oloto pinaibo hamenalo ya aifa li dowa lo betinaibo mona yagunu hatina kifefe loti hiyabala o minalo. ¹⁴Welalo hololoti minabo olufo yaidana oti minalo. Homu ya hawa holiyámabo hamenalo ya heimotina weudina-lutina-hatina holiyabo monau minomo yowabo yaidana oti onesa molámilo. ¹⁵Sutina fibo we ya fele nebo yamaidana oti hemotina yagi idafa ma-ma anabo ya fele mona yako molotiko minalo. ¹⁶Moda holiyafe? Nemo ya fele minoma nenako, yagunu hemotina ya fele minalo, loto ha mono lufuwau (Wkp 11:44-45, 19:2, 20:7) ya nebo ne.

**Gotikafo meina naba moloto aifa
mona yauti wina ledaibo ha**

¹⁷Ena Gotikafo wenina hona moloto ekei ámoto, wenina muki ya eimotina monatinalo ya lifima liwila oto fefe lotoko bibo we ya Metefo ne, loti lomuwapo yagunu ya onesa me ya wau wenina yaidana oti mikaloka minado ya holiya holiti monatina molalo. ¹⁸⁻¹⁹Moda holiyafe? Homu ya aifa mona, awatinafo-motadokati liyabo mona moloti minagu yauti meina fito

wina betima, ya u hopa unaibo idafa, hefana siluwafe, ido golife, yakafo meina fito wina betiyámibo ne. E'e, Kilisto lunula meinala naba-naba yakafo meina fito wina betima ne, loti holi minae. Ya we ya sipisipi mofola ulalo nosámibo idafa ma minámoto, hiluwa ona libo sipisipi yaidana oto ne. ²⁰Aidena akaima mika okuluma li oloto piyámidokati ya moda metoli edaima nefa, ido onesa me ya hamena alili molaido ya hemotinagunu holito moda li oloto pi edaibo ne. ²¹Ena hemotinagunu holibo wenina hemotina ya Kilistodokati ya Goti holi hiki muwabo minae. Moda holiyafe? Aya we Goti yakafo emo fuliguti li sinoi edoto ya lamena huliya naba muima nenako, yagunu holi hikitina, ido emogunu holiti hiyaba o minabo monatina, ya Gotidoka ya ne.

**Goti weninala muki
ya lute-hate bi-bi anubo ha**

²²Ena ha ona hula meyalo molabo yagunu ya weudina hiluwa lito minanako, yagunu mono weninatina lutina-hatina ona biyabo, ya moda lutina-hatina ona hula bi-bi abo mona ya moda aubafofo loti molo minalo. ²³Moda holiyafe? Hemotina ya hofawa li oloto pi betima, ya mikaleka lilitanaibo yufa molado yati minámiye. E'e, moda lilitámanaibo yufa, Goti hala hofawa minowa-minowa aibo haloti ya hofawa li oloto pi betima ne. ²⁴Moda holiyafe? Ha me ya feti libo, Wenina muki mikaleka ute ya suwa yaidana oto ne. Ido hulite yoibo mona ya suwa huwawa aibo yaidana oto ne. Ena suwa ya meguni ito, huwawa ya limo ito lilitima nefa, ²⁵ido Goti hala ya minowa-minowa oto nebo ne, loto ha mono lufuwau (Ais 40:6-8) ya nebo ne. Ido aya hala ya lo oloto pi biyabo hawa ukuwa ya ne.

**Wenaba ya hefana ladi
hofawa minomo yoibo ha**

2 Feito ya hemotina wenina holi nosámibo o betiyabo mona, hotina iyabo mona, sugi mona, idafatinagunu holiti lutina-hatina nosámibo molo biyabo mona, hamadina hiyabo mona, muki ya moda wakoti fulalo. ² Wakoti fulo moloti, ya olufo namuna hofawa oloto piyabo yasi aminagunu holiyabo yaidana oti hemotina amina ona hula weudina-lutina-hatina nanaibo yagunu holilo. Feto feyanabo yakafo li nomudina waibo monatina u naba linogolaiye. ³ Moda holiyafe? Wenaba ya moda dowā ona hula ne, loti holiyabo, ya aya aminagunu holitiko minalo.

⁴ Ido emo ya hefana hofawa minowa-minowa aibo yaidana oto nefa, ido wenina masi wa edo aifa idafaidana feyae. Feto feyafa, ido Gotikafo wa edo dowā idafa ona hula ito, haka oto numuna lagi yaidana oto fulo edaibo ne. Feito hemotina ya emodoka lo fedoti, ⁵ moda ayaidana oti hefana hofawa minowa-minowa aibo yaidana oti minabo, ya ika mau ito li homi-homi i betito, We-una numunala hu ne. Ido fele huliyaḡi numuna nabau yau sokila hi muwabo yaidana oti hemotina weudina-lutina-hatina muwabo wenina fele ya idafawa muwabo ya Yesu Kilisto yagunu holito dowā wa edaima ne. ⁶ Aya yagunu ya feto libo,

Holilo. Saiyoni numudo ya hefana lagi meinala naba-naba nebo ya wa dowā moloto lito hiki loto fiyowe. Emo holi hikito muwabo wenina ya moda utinalo holiyámanigilae,

loto ha mono lufuwau (Ais 28:16) ya nebo ne. ⁷ Yagunu ya hemotina holi hik-itabo wenina ya moda wa edo dowā ona itafa, ido holi hiki ladámabo wenina yagunu ya feto libo,

Hefana ya numuna huwabo wenina wa edo aifa idafaidana itabo nefa, ido aya hefanawa yama moda numuna lagi hola fibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 118:22) ya nebo, ⁸ ido ha ma ya feto libo,

Uteba hofa betito li hopa o betinaibo hefana ya ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 8:14) ya nebo ne. Emo hala ya holiti meyal molámabo yagunu ya uteba-ateba i minae. Ido feto feyanae, loto aidena lo molo betima nenako, yagunu moda feto fe minae.

⁹ Feto fe minafa, ido hemotina ya wa molo betibo weninala, sokila hi muwabo wenina hiyaba we wehudi weninala, fele weninala mau naba, eimola weninala ona ya minae. Feto fe minabo, ya midipu igu yauti sutina fito li eimola lamenalā dowā idafa omonala lamenalau o betibo we ononala dowā naba auba ito libo hawa ukuwa lo oloto molanae, loto feto fe betibo ne. ¹⁰ Hemotina homu ya aifa wenina yako minaboma nefa, ido onesa me ya ya Goti weninala ona hula ya minae. Ido homu ya mulunau holibo mona liyámaboma nefa, ido onesa me ya mulunau holi bibo mona ya moda li minae.

Goti weninala mona molanubo ha

¹¹ Lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina ya wau wenina yamaidana oti mikaleka me ya hamena fouma efomako minanigilae. Yagunu nemo ya hatina lito feto loto lobiyowe. Holilo. Ute dowā loto holibo mona ya weude lowa-fina fi muibo mona nebo yagunu ya fulitalo.

¹² Aya mona ya fulititi, eito feka wenina minagu yau monatina dowā yako molalo. Feti moninabo, ya emotinasi nosámabo wenina minae, loti hamadina hinabo, ya hemotina dowā molabo monatina wa edofefe lanako, Goti emodoka lo fedanaibo hamenalo ya huliya li faka lanae, loti ya feti monilo.

¹³ Hemotina Wenaba yagunu holiti, ya gamani ha lo mona-mona molado ya meyalo molalo. Moda holiyafe? Gamani hiyaba we wehudi ya huliya yoto nebo yagunu welalo molalo. ¹⁴ Ido hafuwalo wenina mika negu-negu ya hiyaba o betiti, mona nosámibo molabo wenina lifima li biti, ido fefe libo mona molabo wenina ya ebotina lanae, loto gamani onodo idipi molaibo, yagunu lo molabo hatina yagi maina hololilo. ¹⁵ Feto feyanabo, ya ha holiyámabo wenina ha manadinau minámibo ha lo-lo abo, ya hemotina mona dowo molanabo yakafo ha henobatinalo inogolaiye, loto Gotikafo dowo loto holibo ne.

¹⁶ Yagunu hemotina ya idafa makafo nala i betiyámito, moda wina oti minabo yaidana oti moni minalo. Feto feti, ya nalalo minámabo monawa yakafo mona nosámibo li wase iti faluku ámoti moda Goti nalalalo weninala yaidana oti ya minalo. ¹⁷ Wenina muki ya monatina fefe lotiko molo bilo. Goti weninala muki ya lutina-hatina bilo. Goti holiya holilo. Gamani hiyaba wehudi ya monatina fefe lotiko molo bilo.

Kilisto hena li mofuibo yaidana oto li mofunubo ha

¹⁸ Hemotina houba-naba onona liyabo wenina yasi wenabatina hulitina li faka loti hidinalo ya minalo. Wenaba you loti minoti mona dowo molo binabo wenina yagunuko ladámowe. E'e, ha aubafofo loti nosámibo mona molo binabo wenabatina yagi ayaidanako o betilo. ¹⁹ Yagunu holilo. Hemotina lifimatina minámido ya wenina hopa li nosámibo o betiyatoma, ya hemotina Goti yagunu holiti auba iti henawa li mofunabo ya moda dowo wa betinogolaiye. ²⁰ Moda holiyafe? Hemotina ya nosámibo mona ma molatoma, ya liwila oti hasuwala fi betinado ya aifa auba iti li mofunabo, ya igaidana oto

hulitina yonaibo ne? E'e, feito minámifa, ido mona dowo moloti moninado ya li hopa o betiyatoma, ya auba iti henawa li mofunabo ya moda Goti nomunalo yaidana mona ya dowo idafa ona ne.

²¹ Yagunu aya mona meyalo molanae, loto sutina fito wa molo betibo ne. Kilisto eimola ya li homu moloto eikanelo ya nege molanae, loto hemotinagunu loto ogofu holibo yama monawa itibibo ne.

²² Emo ya nosámibo mona ma molámibo ne. Ido welauti ya sugi ha ma li oloto piyámibo ne,

loto ha mono lufuwau (Ais 53:9) ya nebo ne. ²³ Ido ha nosámibo lomuwo ya emokafo ha ma nosámibo liwila oto lobiyámibo ne. Ido ula ogofu holido ya lifima ha ma liwila oto lobiyámibo ne. E'e, ha lifefe lo ledaibo we analo ya hawa muki moda molaibo ne.

²⁴ Emo yakafo lemogunu holito yá yofolo fulibo, ya nosámibo monate li eimola ulalo mofuto ya fuliye. Feto fe ledaibo, ya nosámibo monatina fuli muti, ya nomudina hofawa minoti, fefe libo mona yako moloti minanae, loto feti fe ledaibo ne. Ido emo hofa edabo yamakafo hemotina ya moda li faka lo betibo ne.

²⁵ Moda holiyafe? Hemotina ya sipisipi yaidana oti moni faluku aibo ya minafa, ido onesa me ya liwila oti weudina wato hiyaba aibo weloka ya ae.

Olodinafo wadinafo hatina

3¹⁻² Hemotina wenipa ya ayaidana oti heimotina wadinafo hafutinau ya minalo. Feto fe minanabo, ya wadinafo maleka Goti hala holi fulitoti moninabo, ya hemotina olodinafo ha ma ladámoti, Goti huliya li faka loti monatina fele moloti moniyabo mona ya wa edofefe lanabo, yakafo Gotidoka ika o betinaibo ne, loti wadinafo hafutinau ya minalo. ³ Ido utina etuwa ekenila, ya

manadina opala minabofe, ido hefana goligunu lifefe labo idafa golanabofe, ido utinalo owo dowa idafa holoinabo ya li golámilo. ⁴E'e, utina lulau faluku oto nebo ekenila ya weudinalutina you amena molanabo mona, u hopa aguwámanaibo ekeni, Goti nomunalalo dowa ona nebo ekeni yama li golalo. ⁵Moda holiyafe? Fele wenipa homu aidena minabo ya Goti yagunu holiti hiyaba o edoti, aya ekeni li goloti wadinafo hafutinau ya mino-mino ae. ⁶Feito Salakafo ayaidana oto wenabane, loto Abalahamu lomuto welalo molaibo yaidana oti hemotina monatina fefe lotiko moloti, idafa ma holiya holiyá-moti, emo oluwa-mota ya minae.

⁷Ena hemotina wemoli yagi ayaidana oti hatina ki fefe loti holiti, olodinafogi maina keloti minalo. Wenipa utina aubala ya lumuto neboma nenako, loti, ido hemotinagi emotinagi maina li hofawa o betibo aifa li dowa lo ledaibo monala bito minowa-minowa anabo weuna fi ledaima nenako, loti ya wati hiyaba dowa yako fe betilo. Feti oti ya Goti lomunabo hanu ya idafa makafo hulaámanogolaiye, loti feto fe betilo.

Wenina muki hatina

⁸Ena hawa me ya feto loto lo hulanowe. Holilo. Hemotina muki lutina-hatina mako moloti, hatinau holiti, mono weninatina lutina-hatina biti, wenina muki milumatina holiti, heimotina utina-lutina-hatina iti yowámoti ya minalo. ⁹Feti minato ya ido masi mona nosámibo molo betinabo, ya hemotina lifima liwila oti molo betiyámilo. Ido ha mesafa iti lobinabo, ya ha liwila oti moliya fi biyámilo. E'e, feto fe betinabo ya hemotina liwilati Metefokafo lifefe lo betinaie, loti holiti, ya mona dowa molo betilo. Moda holiyafe? Metefo Goti eimola nesibala ya linune, loti aya

mona meyalo molalo, loto weuna fi betima ne. ¹⁰Yagunu ya ha ma feto libo,

Makafo mino holinowe, loto holito ido hamena dowa wa edanowe, loto holinanibo we ya monaka feito molo: weka huluma yakafo ha nosámibo ma lotanowe, loto ido weka etuwa yauti sugi ha ma lotanowe, loto weka wato hiyaba o. ¹¹Ido nosámibo mona ya

meka muto mona dowa molo. Ido you amena mona li oloto pinowe, loto heimo luka ido weninaka lutina li you lo betinanibo ononawa auba ito liyo.

¹²Moda holiyafe? Monatina fefe libo wenina ya Wenaba nomuna yakafo wato hiyaba o betito ido ha lomuwabo ya moda hameme o nefa, ido mona nosámibo molabo wenina ya emo onobalalo molanako, yagunu wa betibo nosáminako, ha liwila oti linabo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 34:12-16) ya nebo ne.

Hena li mofuto mona dowa yako molanubo ha

¹³Ena hemotina ya mona dowa yako molanune, loti auba iti holiti monimo unabo, ya hemakafo li hopa o betinaibo ne? ¹⁴Yaidana ma minámifa, ido fefe libo monatina yagunu ha hena aibo ma hemotinaloka lo fedanaibo, ya moda dowa loti holinabo wenina ya minae. Moda holiyafe?

Holitina ya holiyámilo. Ido hatina fou ladámaneyo. ¹⁵E'e, lutina-hatinau ya Fele we Wenabate ne, loti aubafofo loti holilo,

loto ha mono lufuwau (Ais 8:12-13) nebo ha ya Kilisto yagunu auba iti holilo. Wenaba holi hikito muti hiyaba o edo minabo mona yagunu ya wenina masi loga-miga o betinabo, ya hemotina ho-

toti monawa fokiti lo oloto pi binune, loti hamena-hamena li we fiti minalo.

¹⁶Ido lo oloto pi binune, lanabo ya holoti you amena mona moloti Goti holiya holiti lobilo. Feto feyanabo yagunu masi hamadina hinabo ya Kilisto lulau mino edoti monatina dowa molo-molo o minado ya liwila oti ha nosámibo lo betiyabo weninawa utinalo holinig-ilae, loti lutina-hatina li lamena oti minoti, hawa monawa lo oloto pi bilo. ¹⁷Moda holiyafe? Lemo ya nosámibo mona mologetoma ya liwila oti hena holinubo ya moda dowa nefa, ido Goti ya dowa loto holito lanaibo ya mona dowa molonido ya liwila oti hena holin-ubo, ya moda dowa idafa ona hula yoto nebo ne.

Kilisto ya Gotidoka idipito unowe, loto fulitoto sinoibo ha

¹⁸Feito Kilisto eimola ya fefe libo we yakafo lemo fefe ladámónibo wenina yagunu holito nosámibo monategunu hamena mako fulibo, ya hemotina Gotidoka idipito unowe, loto fulibo ne. Emo ulau hofato fuliboma nefa, ido we-unakafo li hofawa o edaibo ne. ¹⁹Ido aya weunawa yakafo uto weudina nalalo minado ya ha lo oloto bibo ne. ²⁰Ya wenina holiti holiyámoti o minabo, ya homu aidena Nowa hamenalalo, nolo unaibo numuna sipi yaidana oto hu nebo hamenalo, ya Gotikafo hamena-hamena waito betito hiyaba omo yoito, ya wenina hefola efoma eiti (8) yaidanako sipiku yowato, no luta naba-naba loto wenina muki hofa betito, aya wenina yako li nomudina waibo ne.

²¹Ido aya idafawa ya moda mono noku iyonibo yakafo leimo li nomude waiye, loto mebe-maba aiye. Aya nokafo ya ute fuma ya li fulitaibo ne, loto ladámowe. E'e, Yesu Kilisto fuliguti sinoibo yakafo Goti onobalalo lute-hate li lamena o ledó, loto sula fiyonibo ne,

loto lowe. ²²Ya we ya okulumau yoto Goti ana onaleka neto, ya enisole, ido wenabatina, ido aubatina nebo wenina muki ya emo hinalo ya minae.

Mono holiyámabo wenina monatina fulitanubo ha

4¹⁻²Feito Kilisto ula ogofu holibo yagunu hemotina yagi ayaidana oti hatina kinabo yakafo hiya-huwa yaidana oto auba i betiyageto minalo. Moda holiyafe? Ula ogofu holibo we yakafo mikaloka aifa minanaibo hamenalo ya wenina utina dowa loti holibo monalo meyalo molámoto, moda Goti dowa loto holibo monalo ya meyalo molomo yonowe, loto nosámibo mona ya moda li fulitaibo ne.

³Aya yagunu holilo. Eito feka wenina dowa loti holiyabo monatina ya hopanapa li unabo mona, utina-lutina-hatina dowa loto holibo mona, no noti hatinamanadina li hopaitabo mona, ake iyabo hamenalo ya wetina-idafa ido ekefa aibo no ya hopa ilalu huti no-no abo mona, sugi goti hifena-lusa lo fuko ledaibo idafa-adafa hopa houba-naba o edabo mona, muki ya hemotina homu molomo uwabo hamena ya moda hulotaiye, loti holilo.

⁴Feito hemotina onesa me ya emotinagi maina uti hopanapa monawa ilalu huti molámabo yagunu ya weninawa yasi hatina ligi-ligi kiti hamadina hi-hi o minae. ⁵Feto fe minafa, ido monawa molabo monatina ya moda Goti onobalalo fokiti monawa lomunigilae. Emo ya ha lifefe libo we naba ya nenako, wenina muki, hofawa minabo ido fuliyabo yagi, muki ya mona molonibo ha moda lifefe lo ledanogolo moda hala ki ne. ⁶Aya yagunu ya hawa ukuwa dowa ya fuliyabo wenina yagi lo oloto bima ne. Feto fe betibo ya wenina muki mikaloka utina monala molabo yagunu ya lifima ha lifefe lo ledaibo yaidana oto emoti-

nagi ya feto fe betinowe, loto ido Goti hofawa nebo yamaidana oti ya weudina hofawa minanae, loto hawa ukuwa lo oloto bima ne.

**Hamena alili aibo yagunu aifa li
dowa lo ledaibo monala lumido ya
ononala dowa linubo ha**

⁷Ena idafa-adafa muki ya moda onuwa moloto hulanaibo hamena ya alili molaiye. Yagunu hemotina hatina ki fefe loti minoti ya auba iti Goti lomunune, loti utina-lutina-hatina wati hiyaba o minalo. ⁸Lute-hate biyonibo mona yakafo nosámibo mona muki ya li fito ne. Feto feyaibo yagunu u homu molanabo mona ona ya auba iti lutina-hatina ya bi-bi otiko minalo. ⁹Mono wenina wenega anabo ya eleka fiyámoti moda hiyaba dowa o betiyalo.

¹⁰Hemotina eito-eito muki ya Goti aifa li dowa lo ledaibo monala eito-eito yauti mono onona linabo auba hona molo bibo, ya aya aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo li auba i ledageto, mono ononala linubo ya wato hiyaba dowa lama anune, loti aya mono aubawa bibo yakafo mono weninatina adina li faka lo betilo. ¹¹Moda holiyafe? Hemotina ha mono lo oloto molanabo wenina ya Goti hala ona lama yako lo oloto molalo. Ido wenina adina li faka lanabo wenina ya Goti aubala bido yaloko mono ononawa liyalo. Feto feti ya idafa-adafa fe-fe abo yakafo Yesu Kilistodokati Goti huliya li faka lanaiye, loti feto feyalo. Emo huliya naba ido aubala moda minowa-minowa oto minanaiye. Onae.

**Kilisto hena holibo yagi
maina holinubo ha**

¹²Lune-hane biyobo weninane-motao, hemotinaloka ha naba-naba lo fedoto hepa molo binowe, loto aigu yau hatina loiti-loiti kiti idafa eito ona ma fedo

lumiye, loti holiyámilo. ¹³E'e, Kilisto yagi henala maina li mofu minone, loti dowa yako holilo. Feto loti holiti ya emo lamenala oloto pinaido ayalo yagi ya maina lutina-hatina dowa ona holiti ake naba-naba inogolone, loti feto feyalo. ¹⁴Hemotina Kilisto huliya yagunu ha nosámibo lo betiyatoma, ya Goti Weuna lamena aiboma mino betima nenako, yagunu moda dowa loti holiti minanigilae.

¹⁵Ido hemotina minagu yauti masi wenina hofu beti fuliyabofe, ido ugele liyabofe, ido wenina ma henatina lodobe fiyabofe, ido nosámibo mona ma molanabo ya aya mona yagunu lifima henawa liwila oto litanowe, loti eimotina monatina wati hiyaba alo. ¹⁶Ido Kilistodoka keloti minabo yagunu hena mona molo betiyatoma, ya utinalo holiyámilo. E'e, emo huliya li hiki loti minado ya Goti ebola li faka lalo.

¹⁷Yagunu holilo. Gotikafo ha muki monawa polinaibo ononala ya eimola weninalaloka apito libo hamena moda lotaiye. Feito leimo ya hawa homu apito lumima nenako, yagunu uto hala ukuwa dowa holiti holiyámoti o minabo wenina ya moda nena ha lo bito onuwa molo betinaibo ne? ¹⁸Feito, Monatina fefe libo wenina li nomudina waibo hanudo ya hena holiti alafa fiti moniyabo yama nenako, yagunu Goti metina muwabo wenina, ido nosámibo mona molo-molo abo wenina, ya neidafa-neidafa anabo ne?

loto ha mono lufuwau (Snd 11:31) ya nebo ne. ¹⁹Yagunu Goti dowa loto holito lido ya hena naba holiyabo wenina hemotina yagi monatina dowa yako moloti ido weudina molo Goti analo yalo moloti monilo. Emo mako idafa-adafa muki li oloto pibo we yakafo hamena-hamena hiyaba dowa lotoko o ledo fe ne.

Mono hiyaba wenina hatina

5 Feito ya hiyatinau yau mono hiyaba we hemotina ya nemo hounatinafo hiyaba we minoto, ido Kilisto henala naba holibo ya wa edoto hawa ukuwa lo oloto molo-molo omo uto, ido lame-nala oloto pinaibo yagi maina liyobo we yakafo hatina lito feto loto lobiyowe. Holilo. ²Goti weninala ya hemotina mono hiyaba we adinau molaibo ya eimola sipisipila yaidana oti minabo yama nenako, loti wati fefe loti hiyaba o betilo. Feti hiyaba o betiyato ya nala onona liyaboidana oti liyámilo. E'e, moda Goti onobalalo lutina-hatina dowa molotiko liyalo. Ido hefana-huwamena wa nanubolae, loti aifa idafagunu holiti ononawa liyámilo. E'e, moda aya ononawa yagunu hatina yowageto liyalo. ³Ido hiyaba we naba buliti ya weninawa adinau molaibo wenina ya li yoima o betiyámilo. E'e, moda sipisipi mau naba yaidana oti minabo ya lege alo, loti hanuwa itibilo. ⁴Feto fe minato, ya sipisipi hiyabatina we Wenaba oloto pito anaibo hamenalo, ya moda afa-nafa lagu yauti ma u homu uti idafa liyabo yaidana oto helekamu atatinalo mofuwabo idafaidana, okulumauti lamena aibo lilitámanaibo ekeni ya linigilae.

Ute ito lumuto hate kifefe loto auba ito minanubo ha

⁵Ido ayaidana oti hemotina we hofawe ya gedabo wenina ha lanabo ya hofife loti holiti, wetinalo meyallo molalo.

Ido hemotina muki ya heimotina utina ya ito lumuti, ido weninatina hulitina ido adina li faka lanabo mona ya utinalo owo yaidana oto li holoilo. Aya yagunu ya holilo.

Wenina masi eimotina utina-lutina-hatina iti yowabo, ya Gotikafo fina fi

hoyo betito, ido masi eimotina utina-lutina-hatina ito lomabo ya aifa li dowa lo betibo ne,

loto ha mono lufuwau (Snd 3:34) ya nebo ne.

⁶Yagunu hemotina ya Goti ana gedibo feumau yau heimotina utina-lutina-hatina ito lumuti minalo. Ya eimola hamenala molaibo ya moda li faka lo ledanaibo ne, loti. ⁷Emo ya lemogunu holima nenako, loti hena holiyabo ha muki ya emodoka fullo muilo.

⁸Hatina kifefe loti utina-lutina-hatina wati hiyaba o minalo. Uwotinafo hamadina hi-hi aibo we Satani ya hula-laiyoni wela atoto ha naba libo yaidana oto monito, yalekati hoyo nanofe? melekati hoyo nanofe? loto u ya fedo meya fedo oto moni wita ne. ⁹Ena mono weninatina mikau-mikau ya henawa ayaidanako oloto pi beti fulitaibo ne, loti holi minanako, yagunu holi hikitina auba iti sinoi minoti, fina fi muilo.

¹⁰Ido hemotina ya henawa hamena fouma efoma ya holiyato, ya Goti, aifa li dowa lo ledaibo mona-mona yawala, ya Kilisto lulau mino edoti eimola minowa-minowa oto nebo lamenalaloka anae, loti sutina fibo we yakafo hoya lifefe lo betito, lituma fi betito, li auba i hikito betinogolaiye. ¹¹Emo aubala naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Onae.

Onuwaloka ha

¹²Ena Sailasi anagunu ya ha me ya fouma efo ya lufuwa i fullo betiyowe. Emo ya mono weninate ha ona hula hanuwalo fefe loti moni-moni o nebo we ne, loti holi muwowe.

Ena aifa li dowa lo ledaibo lulau minagu ya Goti aifa li dowa lo ledaibo monala ona hula neboma nenako, loti ayau moda auba iti sinoi minalo, loti hatina

lito li auba i betiyobo ha ya lufuwa meu ya lo oloto molo biyowe.

¹³Hemotinagi maina wa molo betibo wenina Babiloni numudo monolo nuba o-o abo yasi hemotinagunu holiti aiyo-weiyo ha ya fulo beti minae. Ido mono hipane Maki yagi ayaidana oto fulo betiye.

¹⁴Ena hemotina mono weninatina wa betiti aiyo-weiyo ha lobiti ya lutina-hatina biyabo mona ya itibinune, loti abusa i betilo.

Hemotina muki Kilisto lulau mino ed-abo ya you amena mona mino betinaiye. Modae.

2 Pita

*Pitakafo mono wenina minagu-minagu
ya lufuwa hofa aliga i fulo betibo ha*

Homu ha

Saimoni Pitakafo Yesu mono weninala eba negu-negu upatoti uwabo wenina ya lufuwa hofa aliga i fulo betibo ha me ya ne. Aya wenina minagu ya api itibiyabo wenina abi loti moniti sugi ha labo, ya mona-fana nosámibo ya dowa ne, loti, ido Yesu hofa liwila oto ámanogolaiye, loti sugi ha yaidana oti lo-lo aboma nenako, yagunu Yesu weninala monolo auba iti minadoti ya ha holiti holiyámoti oti moniyabo weninawa moni faluku abo monatina yakafo ika o betito, ya lumu fou lotanune, loti wati hiyaba oti monilo, loto fuka ha lobibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, lemo Gotite li nomude waibo we Yesu Kilisto fefe libo monalaloka mino edoto holi hikite dowa idafa ona hula liyonibo ya hemotina yagi ayaidana oti liyabo wenina ya nemo Saimoni Pita, Yesu Kilisto houba-nabala we ido aposolola ya lufuwa me ya i fulo betiy-owe. Walo.

²Hemotina ya Goti ido Wenabate Yesu ya moda holifefe lo biyabo yagunu aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya hemotinaloka mino faito betinaiye.

Mono ona hula yako li luteu molanubo ha

³Emo ya eimola lamenala ido lalola yagunu wa molo ledaibo ne. Feto fe ledaibo wewa holifefe lo muwonibo yagunu ya hofawa minanubo idafa, ido eimola monalalo meyalo molanubo idafa-adafa muki ya eimola Goti aubala yakafo ogofuto lumutaibo ne. ⁴Aya

mona molaibo yakafo lo molo ledaibo ha naba-naba, dowa idafa ona hula moda lumibo ne. Feito lumibo ha yamo mikaloka ute-lute-hate dowa loto holibo mona, li hopa o ledaibo mona hele-fula yauti wina ledaito, ya Gotigi maina eimola monala molanae, loto lumibo ne.

⁵Aya yagunu ya onona aubafofo loti liti, ya holi hikitina liyado, yalo li onu iti mona dowa molo mako italo.

Ido monatina dowa molado, yalo li onu iti ha manadinau minanaibo onona ya auba iti li mako italo.

⁶Ido ha manadinau nedo, yalo li onu iti utina-lutina-hatina wati hiyaba anabo onona ya aubafofo loti li mako italo.

Ido utina-lutina-hatina wati hiyaba o minado, yalo li onu iti hena mona-mona holinagu yau auba iti minanabo onona ya aubafofo loti li mako italo.

Ido auba iti minado, yalo li onu iti Goti monalalo meyalo molanabo onona ya auba iti li mako italo.

⁷Ido Goti monalalo meyalo molado, yalo li onu iti weninatina li dowa lo betinabo onona ya auba iti li mako italo.

Ido weninatina li dowa lo betiyado, yalo li onu iti lutina-hatina bi-bi anabo onona ya aubafofo loti li mako italo.

⁸Moda holiyafe? Aya monawa muki hemotinaloka mino betito u naba-naba uwagetoma, ya Wenabate Yesu Kilisto holifefe lo muwabo mona ya u aifa idafa aguwámanogolaiye. E'e, moda monawa hulawa ya fedo binogolaiye. ⁹Feito nefa, ido wenina masi aya monawa mino betiyámibo wenina ya nomudina likaibo wenina yaidana oti idafa hula faiga nebo yama wafefe ladámanako, mona nosámibo homu molabo lifimatina hilili o betima ya moda hatina molaiye.

¹⁰Yagunu mono weninane-motao, hemotina sutina fito wa molo betibo hanudo ya lala i hiki loto moninune, loti auba iti ononawa liyalo. Moda holiyafe? Aya monawa molanabo ya moda lumu

fou ladámanigilae. ¹¹Feito ya Wenabate li nomude waibo we Yesu Kilisto hiyaba wenaba minowa-minowa oto nebo ebalalo yonabo hanu naba-naba ya i betinogolaiye.

¹²Feito aya idafawa yagunu hemotina moda holi huloti, ido ha ona hula holititi, ayalo ya moda auba iti sinoi minaboma nefa, ido hatina molotanaiye, loto moda hatina lito hofa-hofa lobitoko minanogolowe. ¹³Moda holiyafe? Nemo ya onesa me ya mikaleka unegi minobo hamenalo ya weudina-lutina-hatina li il-imikuto, hofa-hofa lobitoko minanobo ya moda fefe loto ne, loto holiyowe.

¹⁴Ido hamena founa efo ya uwageto, une me ya hilili o fulitanogolowe, loto holiyowe. Aya yagunu ya Wenabate Yesu Kilisto moda li oloto pi numibo ne. ¹⁵Feito ya nemo fulo betinobo ya hemotina idafawa yagunu hatina kiki o minanabo hanu moda lifefe lo betinowe, loto ononawa aubafofo loto li minanogolowe.

Goti lamenala Yesudoka mino edaibo ha

¹⁶Moda holiyafe? Hemotina ya Wenabate Yesu Kilisto aubala ido anaibo hala lo oloto pi biyonibo, ya wenina ha mandinau nebo yauti aifa hatina kiti lifefe labo ha ya meyalo moloto ladámone. E'e, moda eimola Goti lamenala aubala mino edaibo ya leimo nomudekafo wa edototo, ya hawa lo oloto molonibo ne. ¹⁷Aya yagunu holilo. Emo huliya naba ido lamenala ya Melafo Gotidokati lito, ya okuluma lamena feke ona hula libo wewa nola fefeluma yakafo emogunu ya feto libo,

Me ya lune-hane muwobo Hipane ya ne.

Emo ya dowo wa edowe, loto ¹⁸okulumauti nola fefeluma aibo, ya lemo emogi maina fele obulalo ya minoto holiyonibo ne.

¹⁹Feito ya polofeti hatina ya moda gedibo ona ne, loto holifefe loto holi minone. Hawa ya eba midipu igu le lamu lamena o nebo yaidana oto ne. Feito hemotina ayaidana oti midipu igu minoti ya ho lomo-lomo ofiya moikabo oloto pito lanaibo hamena hiyaba abo yamaidana oto, lamena aibo we ya anaibo ne, loti lutina-hatinau hiyabala o minabo hamenalo ya aya hawa holifefe loti holimo yowabo, ya moda dowo fefe loti minae.

²⁰Feti homu ya feto loti holifefe lalo: Ha mono lufuwau yau polofeti lufuwa itabo ha ya makafo eimola lula-hala yauti hawa monawa holifefe lanaibo ma minámiye. ²¹Aya yagunu holilo: Wewa polofeti eimotina weudina-lutina-hatinau holiyadoti ya Goti welaloti lobiyabo ha ma minámiye. E'e, Fele We-unakafo wetina li hoto betito, ya Gotidokati yako lo oloto molabo ne.

Ha mono li hopaitabo wenina hatina

(Yu 4-19)

2 Ido homu wenina hiyatinau ya wenina masi Goti welaloti hala lobiyone, loti sugi ha ma lo-lo abo, ya moda ayaidana oto hemotina hiyatinau yagi ya wenina masi ha mono ma api itibi minone, loti sugi ha lanabo ne. Emotina yasi ha sugi mono li hopa o betinaibo ha ya li momona oti ha ona hula yagi maina hopa lo oloto biti, ido weudina meina fi betibo yawala Wenaba yagi metina muti, ya aloko u hopa unabo hanu moda eimotina yasi i minanabo ne. ²Feti ya eimotina utina-lutina-hatina dowo loti holibo monalo meyalo molanabo monatina ya wenina ma muki yasi egetina molanigilanako, yagunu ha ona hula hanu ya moda hamana hinabo ne.

³Ido idafa-adafa ma-ma wa lalo molabo yagunu hemotina ha sugi lobiti hefana-huwamenatina ika anabo ne. Feto anabo weninawa yagunu ya moda aidenati li-

fima ha li liwila oto binowe, loto lo molaibo ha ya moda henoba ámoto, ido u hopa unabo hanutina yakafo uwo unámoto, moda hiyabatina o nebo ne.

⁴Moda holiyafe? Enisole maleka nosámibo mona molabo, ya Gotikafo waito betiyámiye. E'e, eba lowa Talo-italo midipu ona igu ya fulu nalalo betitoto, ayau lifima ha li liwila oto binaibo hamena ya hiyabawa o minanae, loto fetoto fe betibo ne.

⁵Ido mikalo aidena minabo wenina muki yagi waito betiyámiye. E'e, Nowa yakafoko fefe libo mona lo oloto molo bi-bi aibo we yagi ido weninala seweni (7) yagiko hiyaba o betitito, mikalo wenina ma muki yasi Goti metina muwabo, ya no luta naba-naba yakafo li yoima o betibo ne.

⁶Ido numuna meya Sodomu ido Gomola yagi lifima ha li elepa ito bito, ya sokafo hi huloitaito lanako nebo ne. Fetoto fe betibo, ya aliga wenina yasi Goti metina munabo mona ya aifa molanogolone, loti moni minanabo wenina ya lifima ha liwila oto binobo mona moda itibinowe, loto fetoto fe betibo ne.

⁷Fetoto fe betifa, ido monala fefe libo we huliya Loti ya ayauti ilimito li nomuna wato, numuna meya nabawa ya so hi hulibo ne. Weninawa ha holiti holiyámoti abo, aifa eimotina utina-lutina-hatina dowa loti holibo monalo yako meyalo molo-molo abo monatina yagunu wewa Loti lula-halau hena naba-naba holi nebo ne. ⁸Moda holiyafe? Wewa ya weninawa hiyatinau nebo ya ha holiti holiyámoti abo monatina wato ido holibo yagunu ya eimola weuna fefe ligu ya hamena-hamena hena naba-naba holimo yoto nebo ne.

⁹Ena yaleka monawa muki yagunu holilo. Goti holi muwabo wenina ya hepa mona-mona yakafo ika o betigu yauti Wenabakafo idipito li nomudina wanaibo aubala moda mino edaibo ne.

Ido monatina fefe ladámibo wenina ya lifima ha li liwila oto binaibo hamena naba ya moda hiyabatina aibo ne, loto, onesa me ya lifima ha li liwila oto bi-bi o nebo aubala yagi moda mino edaibo ne. ¹⁰Ido aya wenina yauti masi utina dowa loti holibo mona, fuma ona ibo monalo hopa meyalo molo-molo o minoti, wenabatina lukafa mesafa holi biyabo wenina ya moda lifima ha naba-naba ona hula liwila oto binaibo ne.

Ya we ya ha holiyámoti, eimotina lutina-hatinau holiyado yaidana feyanune, loti feyabo, ya lamenau minabo wenina hamadina hitanune, loti holi holiyámae. ¹¹Fetoto fe minafa, ido enisole yasi weninawa ya li fulu betiti, utina-lutina-hatina muki ya aubafotina naba-naba mino betibo wenina minafa, ido Wenaba onobalalo ya sigiya ha lo betiti hamadina hiyámae.

¹²Fetoto feyámafa, ido weninawa ya nama-hafa ha mananau minámoto ula monalalo yako meyalo molaibo, ya olafokafo hedaibo ya wenina analo liti hofu fuliyato u hopa unaiye, loto hedaibo yamaidana oti minoti, ya idafadafa monawa holifefe ladámabo ha ya hopa loti hamadina hi-hi oti, u hopa uwabo hanudo moni minanako, yagunu u hopa ona unabo ne. ¹³Ya we ya nosámibo mona molabo meinala ya moda liwila oto nosámibo mona linigilae. Eimotina folilo ya hopa no noti hobina naba-naba no-no abo ya ake mona dowa ona ne, loti holiyabo, ya hemotina hotina iti hiyatinau ya minoti, li ono iti nosupa i betiti, hemotinagi mono wetina-idafa maina no minagu ya naba-naba noti li hopa iti minae. ¹⁴Nomudina ya hopa ugele li unabo mona yagunuko holiti iloli nomudina wati, ido nosámibo-asámibo mona ya molowa-molowa omo unabo huladámánaibo ne. Feti minoti, ya

wenina ma weudina-lutina-hatina auba iyámibo wenina ya ika o betiti, hefana-huwamena wa nanubolae, loti weudina-lutina-hatinau ya auba iti holi minae.

Yaidana feyabo wenina ya moda nola olufola ona minae. ¹⁵Fefe libo hanu ya metina muti, uti u hopa uti Beyo hipala Balamu hanulalo ya ege molabo ne. Ya we ya nosámibo monalo meina dowa idafa linobolae, loto auba ito holito, ¹⁶ya Goti lo fukaibo hala holi-boma nefa, ido eimola hala kito mene munowe, loto holibo monala li oloto pi edaibo ya feito ne: Safula-dogi ya ha we-lauti ladámanaiboma nefa, wenina ha labo yaidana oto ha loto monala yagunu hanu muto, ya wewa polofeti nei-nei molaibo ya hanu hu edaibo ne.

¹⁷Ena weninawa ya no atalau lano ibo yaidana oti, ido limu asi naba-naba yakafo itifuito u filiga-filiga aibo yaidana oti minato, ya midipu ona ito hamulu pibo hila hiyabatina aibo ne.

¹⁸Ya we ya ha naba-naba aifa ha loti, ya wenina u hopa uwabo mona moloti minabo wenina helefutinau yauti onesa efo yako wina abo wenina ya utina dowa loti holibo mona eito-eito itibiti ika o betiti, ¹⁹ya moda wina oti ona minanae, loti ha dowa lobiyafa, ido aya weninawa eimotina u hopa uwabo monatina yakafo moda nala i betibo ne. Moda holiyafe? Mona makafo we ma li yoima o edanaibo mona ya moda nala i edaibo mona ya ne.

²⁰Aya yagunu holilo. Wenina masi Wenaba li nomude waibo we Yesu Kilisto holife lo muwagu yau mikaloka li hopa o ledaibo mona nalalauti moda wina oti moninigilafa, ido aya monawa nalala yakafo hofa liwila oto li helefuku betito li yoima o betiyageyama, ya moda onesa hofa liwila oti uwabo hanutina nosámibo yamakafo homu hanutina nosámibo yama li fulo edoto, nosa naba ámibo mona o beti ne. ²¹Moda holiyafe?

Yaidana wenina ya fefe libo hanuwa holife lo ladámabo neko, ya moda hefola nosámadi nefa, ido onesa ya hanuwa holife lo holi, ya fele ha lo molo bidoti ya hofa liwila oti metina muwabo, ya moda nosa naba ámibo idafa ya ne.

²²Feto feyabo yagunu ha ma me ya holilo:

Hula ya eimola omu hilibo ya hofa liwila oto nanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Snd 26:11) ya nebo ne. Ido ha ma,

Safu ya noku unototo, ya aloko hofa liwila oto haba igu ya hesese inaibo ne,

loto lo-lo onibo ha yama moda yaidana weninawadoka ya ibo ne.

Wenaba liwila oto anaibo ha

3¹⁻²Ena lune-hane biyobo weninane-motao, onesa ya hemotina hofa lufuwa i fulo betiyobo ha me ya ne. Ido aya lufuwa loitiku ya fele we polofeti yasi homu aidena lotabo ha, ido Wenaba li nomude waibo wekafo lo molaibo ha, ya heimotina aposolotina moda lobitaboma ya hatina molotanaie, loto hatina-manadina li ilimiku oto, ya weudina-lutina-hatina mako moloti hatina kifefe lanae, loto lufuwa loiti ya i fulo betiyowe.

³Ena homu ha me ya feti loti holife lo holi betilo: Hamena hulanowe, loto alili molanaibo, ya mono ha holi aifa idafa itabo wenina lo fedoti, eimotina utina-lutina-hatina dowa loti holibo monalo meyalo moloti, ukuwa hawa hiya o edoti ⁴feti loti lanabo, Mika okuluma apito oloto pibo hame-nalo yalomati idafa-adafa muki ya aifa ayaidana otoko mino lito yoito, ya awatefo-holofate-mota moda ayaidana oti fulimo uwato uwato, ena onesa meugi muki idafa ya ayaidana oto aifa ne. Yagunu liwila oto anogolowe, loto lo

molo lumibo ha ya hulawa iga ya ne? loti hawa ukuwa hiya o edoti lo-lo anabo ne.

⁵Yaidana feyabo wenina ya mika okuluma monawa yagunu holiyámanune, loti holiyabo wenina minae. Aya monawa feito ne: Aidená akaima okuluma oloto pibo ya Gotikafo ha lito ya oloto pibo ne. Ido mika ya nokuti oloto pibo ido nokafo li oloto pibo yagi moda Gotikafo ha lito ya oloto pibo ne. ⁶Ido yaloti mino lito uto hofa lito, no ya okulumauti mikauti oloto pito aibo yakafo mikawa li yoimau aito, wenina idafa-adafa ayalo neboma muki li hopa o betibo ne. ⁷Feito nefa, ido aya ha libo yakafo moda mika okuluma onesa me ya nebo ya so huluma weuna fi edoto hiyaba o edomo uto uto, ya ha muki lifefe lanaibo hamena nabalo ya Goti metina muwabo wenina u hopa unae, loto hiyabatina o ne.

⁸Feito nefa, ido lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina ya idafa ma mako yagunu feti loti holinabo ya hatina molámaneyo: Wenaba ya fo hamena mako yagunu holibo ya melege wani tauseni (1,000) yaidana oto ne. Ido melege wani tauseni (1,000) yagunu holibo ya fo hamena mako yaidana oto ne. ⁹Wenaba ha lo molo lumibo ya hula li oloto pinowe, loto henoba ámiye. Masi ya henoba aiye, loti holiyafa, ido feito minámiye. Emokafo wenina malekama u hopa utanae, loto holito, ido wenina muki lutina-hatina li elepa inae, loto holibo, ya moda hemotinagunu holito hiyaba o nebo ne.

Mika okuluma hulanaibo ha

¹⁰Ido Wenaba hamenala naba ya moda ugele we haita abo yamaidana oto haita anaibo ne. Aya hamenalo ya okuluma muki nola naba iyageto pu lo itoto u hulanaibo ne. Ido idafa-adafa muki idafa mona lufawa yagi sogunu lo hulanaibo ne. Ido mikagi, ido idafa-

adafa muki ayalo lifefe labo idafa-adafa ononafena muki yagi moda hi hulanaibo ne. ¹¹Feito idafa-adafawa muki ya u hulanaiboma nenako, loti hemotina ya moda igaidana wenina minanubo ne, loti holiyae? Monatina moda fele yako moloti, ya Goti monala li hiki loti li minalo.

¹²Feto fe minoti, ya Goti hamenala naba ya moda aloko anaibo ne, loti auba iti ononala liti hiyabala oti minalo. Aya hamenalalo ya okuluma muki moda sogunu hiyageto, u hulanaibo ne. Ido idafa-adafa muki ya moda sowa halakala yakafo lalalo unaibo ne. ¹³Feito feyanaibo nefa, ido okuluma hofawa ido mika hofawa ayau ya mona fefe libo yako minanaibo eba ya oloto pinaibo ne, loto weuna fi ledaibo, yagunu hiyabala o-o minone.

Wenaba hiyabala oto, emo monala meyalo molanubo ha

¹⁴Ena lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina feti idafa-adafawa yagunu hiyaba o minama nenako, yagunu emo onobalalo weudina-lutina-hatina fuma ma minámito, atamula fi ledámageto, you amenaku mino holinune, loti auba iti ononawa lilo. ¹⁵Ido Wenabate ya hiyaba o minoto, li you lo ledaibo mona ya li nomude waibo idafa aiye, loti holilo. Aya ha ya mono hounatefo lute muwonibo we Polo yagi ha mananau molo edaigu yauti moda lufuwa i fulo betibo ne. ¹⁶Ido lufuwalau muki yau moda ayaidana oto idafawa yagunu lo-lo aibo ne. Aya lufuwalau yau ha maleka lapau nebo ya monawa holife lanune, loto hosa naba fito hito minone. Aya hawa ya wenina ma, ha mono holiti holiyámoti o minabo wenina, ido monolo auba iyámabo wenina yasi holi hopaiti, ido mono lufuwa ma muki yagi moda ayaidana oti holi hopaitabo monatina yakafo eimotina u

hopa unabo hanutina ya moda i betibo ne.

¹⁷Yagunu ya hemotina lune-hane biyobo weninane-motao, idafawa muki ya moda holitaboma nenako, yagunu monolo auba iti minadoti ya ha holiti holiyámoti oti moniyabo weninawa moni hopaitabo monatina yakafo ika o betito, ya lumu fou lotanune, loti wati

hiyaba oti monilo. ¹⁸Feto feti moniti, ya Wenabate, li nomude waibo we Yesu Kilisto aifa li dowa lo ledaibo ido monala ya holifefe loti holimo yoilo.

Emo huliya naba-naba mino edai-boma ya moda onesa yagi, ido minowa-minowa oto minanaibo hamenalo yagi moda mino edotoko nebo ne. Onae.

1 Yoni

*Yonikafo mono wenina muki
lufuwa i fulo betibo ha*

Homu ha

Yesu ege-ege monibo we Yoni ya we kilofo molaibo hamenalo ya Efesusi numudo minoto, Yesu holi hikito muwabo wenina Esia ebau minabo ya lufuwa me ya i fulo betibo ne.

Lufuwa me ya igu ya sugi ha api itibiyabo wenina ya hotina itanae, loto Goti weninala fuka ha lobito, ido lutehate ona hula bi-bi anubo mona yagunu ya lobibo ne. Ido Goti Hipala huliya holi hikito muwonibo wenina ya hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo mona ya moda li minonibo ne, loti holifefe lanae, loto lufuwa me ya ya i fulo betibo ne.

Yesu yagunu lo oloto molaibo ha

1 Hofawa minowa-minowa aibo Ha yagunu lo oloto molo-molo o minone. Hawa ya hana monau akaimati minomo yoto nebo yama holito, nomudegunu wa edone. Emo ya wa edoto, adegunu li holitonibo ne. ²Aya we hofawa minomo yoibo hula ya oloto pito wa edonima nenako, loto hofawa minowa-minowa oto minomo yoibo hula ya Metefodoka minomo loto nebo, emodokati lemodoka oloto pito aibo we hala ukuwa lo oloto moloto lobi-lobi o minone. ³Ido hemotina ya lemogi houna inae, loto idafa ya wato holito onibo ayawa ya hemotina yagi lobi minone. Ido houna iyonibo ya moda Metefogi Hipala Yesu Killistogi houna iyonone. ⁴Feito lute-hateu ake iyonibo mona yakafo faitanogolaiye, loto lufuwa me ya i fulo betiyone. Walo.

Lamenalo ya moni minanubo ha

⁵Ena ha hula emodokati holiyonibo hawa feto loto lobi minonibo ya feito ne: Goti ya lamena nenako, midipu ya emodoka ma minámiye. ⁶Lemo ya Gotigi houna iyone, loto, ido midipu igu moni minanubo ya ha sugi lo itoto, ha ona hula monala meyalo molámonibo ne. ⁷Feito nefa, ido eimola ya lamenalo nebo yaidana oto lemogi lamenalo moni minanubo yamo houna i filiga-filiga ogeto, ido Hipala Yesu lunula yakafo nosámibo monate muki ya hilili o ledageto hiluwa loto minanune.

⁸Ena nosámibo monate minámiye, lanubo ya lute-hate hola iyogeto, ha ona hula weude-lute-hateu minámibo ne. ⁹Ido nosámibo monate lo oloto mologetoma ya emokafo ha libo muki moda meyalo moloto, monala fefe liboko nebo we yakafo nosámibo monate li fulo ledoto, fefe ladámibo monate muki ya hilili o ledageto hiluwa loto minanune. ¹⁰Ido nosámibo mona ma molámone, lanubo ya Goti ha sugi we ne, loto lo edoniboidana ainako, emo hala ya lute-hateu minámiye.

Yesu Kilisto ade li faka lo ledaibo ha

2 Olufone hefolao, hemotina ya nosámibo mona molotanae, loto ha me ya lufuwa i fulo betiyowe. Ido nosámibo mona ma mologetoma, ya Metefokafo li halo molo ledanaido ya monala fefe liboko nebo we Yesu Kilisto ya lemodoka moloto lomu-lomu o ne. ²Emo yakafo lemo nosámibo mona lifimate yagunu eimola lunula lekito fuliye. Ido leimo yagunuko fuliyámiye. E'e, mikalo wenina muki lifimatina yagunu fuliye.

Gotigi hutifina abo wenina ya ha lido meyalo molanabo ha

³Ido Goti ha lido meyalo molo minanubo ya wato emogi hutifina one, loto holifefe lo minone.

⁴Makafo emogi hutifina owe, loto lifa, ido ha lido meyalo molámanaibo we ya ha sugi we neto, weuna-lula-halau ya ha ona hula minámiye. ⁵Ido emo halalo meyalo molanabo wenina ya Goti lula-hala bibo mona ya emotinaguka oloto pifefe lanaibo ne. Feto feyanubo ya emo lulau mino edone, loto feito holifefe lanubo ne: ⁶Emo lulau mino edone, loti labo wenina ya Yesu monala molaibo ya-maidana oti monatina molomo unabo ya moda fefe lanogolaiye.

⁷Lune-hane biyobo weninane-motao, nemo lo molaibo ha eito hofawa ya lufuwa me ya i fulu betiyámowe. E'e, lila hana akaimati lobiyato holimo yowabo hawa yama ne. Aidena hawa libo ya moda holitaboma nebo ne. ⁸Feito nefa, ido hawa lufuwa i fulu betiyobo ya lo molaibo ha hofawa yoibo, ya lamena hula ya moda oloto pito lamena o neto, midipu ya u hulanaibo nenako, yagunu hawa ya Yesudoka ido hemotinaloka maina ona hula o nebo monawa feito yagunu ya iyowe.

⁹Makafo lamenalo minowe, loto, ido weninala lula-halau holi nosámibo mu minanaibo ya moda midipuku aifa ne. ¹⁰Ido masi weninatina lutina-hatina bi minabo wenina ya moda lamenalo minomo yowato, ido emotinadoka li uteba i betinaibo mona ma minámiye. ¹¹Feti minafa, ido masi weninatina holi nosámibo bi minabo wenina ya moda midipuku minoti, midipu hanuwallo ya moniyato, midipu yakafo nomudina fi likainako, hanu unabo ya wagámabo ne.

¹²Hemotina olufone hefolao, Yesu huliyalo Gotikafo lifimatina hilili o

betitima nenako, loto lufuwa me ya ya i fulu betiyowe.

¹³Ido hemotina Metinafo-mota ya hana monau akaimati minomo yoibo wegi hutifina oti minabo yagunu lufuwa me ya ya i fulu betiyowe.

Ido hemotina we hofawe ya nosámibo yawala li fulu edotabo yagunu lufuwa me ya ya i fulu betiyowe.

¹⁴Hemotina olufone-mota ya Metefogi hutifina oti minabo yagunu lufuwa me ya ya i fulu betiyowe.

Ido hemotina metinafo-mota ya hana monau yoimati minomo yoibo wegi hutifina oti minabo yagunu lufuwa me ya i fulu betiyowe.

Ido hemotina we hofawe ya auba iti minoti, Goti hala lutinau mino betito, nosámibo yawala ya li fulu edotabo yagunu lufuwa me ya i fulu betiyowe.

Lute-hateu ya mikaloka mona yagunu holámanubo ha

¹⁵Ena mikaloka mona ido mikaloka nebo idafa-adafa ya weudina-lutina-hatina umámilo. Weudina-lutina-hatina mikaloka idafa muwabo wenina ya Metefo lutina-hatina muwabo mona ya mino betiyámiye. ¹⁶Moda holafe? Mikaloka mona-fana muki, ya mikaloka ute-lute-hate yakafo idafa ma-magunu holiyonibo mona, ido nomudekafo wa lalo-talo molonibo mona, ido ute-hulite lito yowonibo mona, muki ya Metefodokati minámiye. E'e, ya mikalotiko nebo ne. ¹⁷Ena mikaloka mona yagi ido mikaloka idafa-adafa yagunu holiyonibo mona yagi u hulanaibo nefa, Goti hala dowa kibo mona molo minabo wenina ya minowa-minowa oti minomo yonigilae.

Kilisto uwolafo oloto piyabo ha

¹⁸Olufone-motao, hulanaibo hamena ya moda selo lotaiye. Ido Kilisto uwolafo oloto pinaiye, lato holiyabo yama onesa

uwolafo abi moda oloto piti minabo yagunu ya hamenawa moda selo lotaiye, loto holiyone. ¹⁹Weninawa yama lemo minoniguti fulo ledoto itoti uwaboma nefa, ido mono weninate ona hula ya minámae. E'e, mono weninate ona hula minabo neko, moda lemogi maina aifa minadi ne. Ido fulo ledoto itoti utama nenako, loto muki ya mono weninate hula ya minámae, loto holifefe lonima ne.

²⁰Feto fe minafa, ido hemotina ya fele yawala yakafo Weuna Fele lutinau molo betima nenako, yagunu hemotina muki ha hulawa holiyabo weninako minae. ²¹Feito hemotina ha ona hula holifefe ladámae, loto lufuwa i fulo betiyobo minámiye. E'e, moda holifefe loti holiyae. Ido ha sugi mona-mona ya ha ona hulau yati oloto piyámibo ne, loti holi hulotama ne, loto lufuwa me ya i fulo betiyowe.

²²Ena ha sugi we ya ne, loto hema-gunu lanune? Yesu ya Gotikafo mikaloka ilifibo we Kilisto minámiye, loti lo-lo abo wenina ya moda ha sugi wenina ya minae, loto wa betifefe lanune. Aya wenina ya Melafote Hipalate metina biyabo wenina ya Kilisto uwolafo ya minae. ²³Masi Hipala metina munabo ya moda Melafo yagi maina metina munabo ne. Ido masi Hipalagi hutifina anabo ya Melafo yagi maina hutifina anabo ne.

Weuna Felekafo ha ona hula api lilibi nebo ha

²⁴Hemotina ya hana akaimati holimo yowabo ha yama weudina-lutina-hatinau li hiki loti holi minalo. Hana akaimati holimo yowabo hawa ya lutinau mino betinaibo ya hemotina yagi Hipalate Melafote lutinau moda mino betinae. ²⁵Ido li lumunowe, loto lo molo ledaibo ya moda hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo mona ya ne.

²⁶Ena wenina masi hanu ma eito itibinune, loti weudina-lutina-hatina li hopa o betitanae, loto lufuwa me ya i fulo betiyowe. ²⁷Ido hemotina ya wenina masi igaidana oti api itibinabo ne? Weuna Fele bibo ya moda lutinau mino betiboma nenako, yagunu Weuna Felewa yakafa idafa-adafa muki api itibi ne. Ido emo api itibibo ya sugi ma minámiye. E'e, ha ona hula yako nenako, yagunu hemotina api itibido, ayalo ya meyallo moloti Kilisto lulau mino edalo.

Onesa me ya Goti olufola minonibo ha

²⁸Ena olufone hefolao, hemotina emo oloto pito anaibo hamenalo ya onobalalo u faluku oto utelo holámoto, moda auba ito mino holinune, loti emo lulau mino edalo. ²⁹Hemotina ya emo monala fefe liboko ne, loti holiyabo, ya ayaidana oti wenina monatina fefe liboko molo-molo o minabo wenina yagi Gotidokati oloto piyabo minae, loti holifefe lalo.

3 Aiyo, Metefo Goti ya lula-hala lumibo mona ya lumu eito itoto, olufone minae, loto lo ledaima nenako, moda ona fetoto fe minonibo ne. Ido mikaloka wenina yasi emo wa edofefe ladámanako, yagunu lemo yagi wa ledofefe ladámae. ²Lune-hane biyobo weninane-motao, onesa me ya ya Goti olufola minone. Ido aliga ya igaidana oto minanubo ne? Onesa moda oloto pifefe ladámifa, ido emo oloto piyageto ya wa edofefe lanuboma nenako, yagunu ute monate muki ya emo ula monala fefeluma yaidana oto minanogolone, loto holifefe lo minone. ³Ido fetoto holi muto hiyabala o minonibo wenina muki ya Wenaba lula-hala hiluwa loto nebo yamaidana oto hiluwa loto minanune, loto ute-weude-lute-hate ya wato hiyaba otoko minone.

⁴Ena nosámibo mona ya lo molaibo ha holi fulitaibo mona ya ne. Yagunu

nosámibo mona molabo wenina yasi lo molaibo ha ya holi fulitoto minae. ⁵Ido hemotina ya emokafo nosámibo mona lifima mofunowe, loto oloto pima ne, loti holiti, ido nosámibo mona ma emo lulau mino edámiye, loti holifefe lo minae. ⁶Feito ya emo lulau mino edabo wenina ya nosámibo mona molomo aguwámanigilae. Ido nosámibo mona molomo uwabo wenina ya emogi hutifina ámoti, wa edofefe ladámoti minae.

⁷Olufone hefolao, wenina masi fefe libo hanudokati ika o ledotanae, loti wati monilo. Monatina fefe lotiko molomo unabo wenina ya emo monala fefe libo we nebo yamaidana oti monatina fefe libo wenina ya minae. ⁸Hana monau akaimati hamadina hi-hi aibo we Satanikafo nosámibo mona molotoko minaima nenako, yagunu masi nosámibo mona molo-molo o minabo ya Satani weninala ya minae. Ido Goti Hipalakafo oloto pibo, ya Satani monala ya hofoto fulitanowe, loto oloto pibo ne.

⁹Gotidokati oloto piyabo wenina ya Goti monala lutinau mino betima nenako, yagunu nosámibo mona molo-molo feyámabo minae. Weninawa ya Gotidokati oloto piyaboma nenako, yagunu nosámibo mona molo-molo anabo ya ma minámiye. ¹⁰Feito ya Goti olufola ido Satani olufola ya wa betifefe lanune. Monatina fefe loti molo-molo feyámabo wenina ya Goti weninala minámae. Ido weninatina lutina-hatina bi-bi ámabo wenina yagi ya Goti weninala minámae, loto wa betifefe lanune.

**Yesu yakafo lute-hate
binubo mona lilibibo ha**

¹¹Ena hana akaimati ha mono holimo yowabo ha feito ya ne: Lute-hate bi-bi o minokelo, loti holiyaboma ne. ¹²Aidena we Keini ya nosámibo yawaladokati nebo we yakafo unalafo hofu fulibo ya

neidafaito hofu fulibo ne? Eimola monala molaibo ya nosámito ido unalafo monala molaibo ya fefe libo yagunu ya hofu fulibo ne. Feto feyaibo yaidana feyámokelo.

¹³Ena mono weninane-motao, mikaloka wenina yasi holi nosámibo biyatoma, ya hatina abi kiyámilo. ¹⁴Leimote ya Goti weninala lute-hate bi-bi onibo mona wa edoto ya moda fuliyoniguti uto hofawa minomo yonigu yau moda u minone, loto holifefe lone. Lutina-hatina bi-bi ámabo wenina ya moda fuliyagu ayau ya minae. ¹⁵Weninatina holi nosámibo bi-bi abo wenina lutinau yau moda hofu beti fuliyabo wenina minae. Ido hofu beti fuliyabo wenina muki ya hofawa minomo yonabo mona lutinau mino betiyámiye, loti hemotina ya moda holifefe lo minae.

¹⁶Yesukafo lemogunu holito hofawa nebo ya fulitoto fulibo yagunu lula-hala lumibo monawa ya holi minone. Feto leimo yagi Goti weninala yagunu holito hofawa minonibo ya fulitoto fulinubo ya moda fefe lanogolaiye. ¹⁷Ido we ma mikaloka idafa-adafa mino edagetoma, yakafo weninala idafa magunu fulinaibo ya wa edoto, lula-halau holi fulitoto ya igaidana oto Goti lula-hala munaibo ne? Ya ma minámiye. ¹⁸Olufone hefolao, lute-hate binubo ya aifa hagunu ido wetegunu lanubo yako minámiye. E'e, adinalo li faka lo betito lute-hate ona hula biyokelo.

**Lute-hate ona hula binubo ya Goti
onobalalo dowa holinubo ha**

¹⁹⁻²⁰Wenina adina li faka lo betito lute-hate ona hula binubo yagunu ha ona hula weninala minone, loto holifefe lo minoto, ido lifimate yagunu lute-hate lapa-lapa kinubo, ya Goti lute-hate li fulu edoto nebo we yakafo idafa-adafa muki holi hulo nenako, loto emo

onobalalo lute-hate li you lo moloto minanogolone.

²¹ Lune-hane biyobo weninane-motao, lifimate yagunu lute-hate lapa-lapa kiyá-mogetoma ya Goti onobalalo auba ito mino holito ²² ha liboma hololoto dowa waibo mona molo-molo o minoninako, yagunu idafa-adafa yaidana-meidanagunu lomuwogeto ya moda lumu-lumu o ne. ²³ Ido lo molaibo hala ya feito ne: Hipala Yesu Kilisto huliya holi hikito muti, weninala muki lutina-hatina bi-bi o minalo, loto lo molaibo halawa meyalo molanubo ya moda fefe lanogolaiye. ²⁴ Lo molaibo hala meyalo molo-molo o minabo wenina ya emo lulau mino edato, ido emo yagi lutinau mino betiye. Ena Weuna lumiboma nenako, yagunu luteu mino ledaibo ne, loto holifefe lo minone.

**Weuna Felekafo ha wetinalo
molaibo wenina ido ha wetinalo
molámibo wenina hatina**

4 Lune-hane biyobo weninane-motao, polofeti sugi we muki ya oloto piti mikalo-mikalo monimo uwanako, yagunu we ma Weunakafo wenelo molaito lowe, loto ya hawa lanaibo ya hopa holi hiki ladámilo. Yaidana wenina ha lanabo yama Gotidokati ona hula nefemo, ido minámiye? loto holifefe lanune, loti ya wati holilo. ² Goti Weunakafo ha wetinalo molaibo wenina yasi Yesu Kilisto ya Gotidokati mikaloka ulagi oloto pibo we ne, loti lo oloto molanabo ne. Yagunu hemotina fetu loti holiti ya Gotidokati lae, loti wa betifefe lanae. ³ Ido Yesu yagunu fetu loti lo oloto molámanabo wenina ya Gotidokati ladámoti, Kilisto uwolafo weunakafo wetinalo molaito lolo abo ne, loti wa betifefe lalo. Ya we ya oloto pinaiye, loti hemotina holitaboma ya moda onesa me ya mikaloka oloto pito nebo ne.

⁴ Olufone hefolao, hemotina ya Gotidokati minabo yagunu lutinau nebo we aubala yakafo nosámibo yawala mikaloka nebo we aubala ya li akaima itaiboma nenako, yagunu hemotina ya sugi weninawa moda li fulu betitabone. ⁵ Ya we ya mikalokati minanako, lolo abo ha ya mikalokati ha lato, ido mikaloka wenina yasi hatina fuloti holi-holi o minae. ⁶ Ido lemo ya Gotidokati minoninako, Gotigi hutifina abo wenina yasi ha lonibo ya hatina fuloti holi-holi o minafa, ido Gotidokati minámabo wenina yasi ha lonibo ya holi fulu minae. Fetu ya ha ona hula yawala Weuna ido ha sugi yawala weuna ya moda holifefe loto holi minone.

**Goti lute-hate muwonibo ya
weninala yagi lute-hate binubo ha**

⁷ Lune-hane biyobo weninane-motao, lute-hate bi-bi onibo mona ya Gotidokatima nenako, loto, ido wenina lutina-hatina bi-bi o minabo wenina ya Gotidokati oloto piti, Gotigi hutifina minaboma nenako, loto lute-hate bi-bi o minokelo. ⁸ Goti ya lula-hala bibo mona hula yawalama nenako, yagunu lutina-hatina bi-bi ámabo wenina ya Gotigi hutifina ámae. ⁹ Gotikafo Hipala makomadokati ya hofawa minomo yonubo auba lumunowe, loto mikalo ilifi molaido, ayalo ya lula-hala lumibo monawa li oloto pi ledaima ne. ¹⁰ Ido lula-hala lumibo monawa feito ya ne: Leimo Goti ya lute-hate umámoba, eimolakafo lula-hala lumuto, nosámibo mona lifimate yagunu Hipala lunula lekito fulinaiye, loto ilifi molaibo ne.

¹¹ Lune-hane biyobo weninane-motao, Gotikafo feito lula-hala ona hula lumima nenako, loto leimo yagi lute-hate bi-bi o minanubo ya moda fefe lanogolaiye. ¹² Wenina ma Goti wa edabo wenina ma minámae. Lute-hate bi-bi o minogetoma ya Goti luteu mino ledoto, lula-hala lu-

mibo mona ya lemoguka oloto pifefe libo ne.

¹³Emokafo eimola Weuna luminako, yagunu emo lulau mino edogeto, ido emo ya luteu mino ledaibo ne, loto holifefe lo minone. ¹⁴Ido Melafokafo Hipala mikau-mikau wenina li nomudina wanaie, loto ilifi molaibo ya lemo wa edonima nenako, loto hawa ukuwa lo oloto molo minone. ¹⁵Masi Yesu ya Goti Hipala ne, loti lo oloto molabo wenina ya Goti lulau mino edato, ido emo ya lutinau mino betibo ne. ¹⁶Feito ya Goti lula-hala lumibo ya holifefe loto holi hikitoto minone.

Goti ya lula-hala bibo mona yawala nenako, yagunu lutina-hatina bi-bi o minabo wenina ya Goti lulau mino edato, ido emo ya lutinau mino betibo ne. ¹⁷Feito ya Yesu nebo yamaidana oto lemo yagi mikaloka melo minoninako, yagunu li halo molo ledanaibo hamena nabalo ya moda auba ito mino holinae, loto lute-hate bi-bi o minonibo mona ya lemodoka lifefe lo huliye. ¹⁸Lute-hate anubo ya holi holinubo ma minámiye. Holi holiyonibo mona ya feito ne: Lifima ha liwila oto lomage to ya miluma nababala holinubo ne, loto holi holiyoninako, yagunu lute-hate bi-bi onibo mona lifefe lo huliboma yakafo holi holiyonibo mona ya ilifi fulaibo ne. Ido holi holiyabo wenina ya lutina-hatina bi-bi abo mona lifefe lo huladámibo ne, loto holiyone.

¹⁹Gotikafo homu apito lula-hala luminako, yagunu lemo lute-hate bi-bi o minone. ²⁰Makafo Goti lune-hane muwowe, loto lifa, ido weninala holi nosámibo mu minanaibo ya moda sugi we ne. Moda holafe? Nomudinagunu wa betiyabo weninatina lutina-hatina biyámabo wenina yasi igaidana oti Goti wa edámabo we ya lutina-hatina munabo ne? Moda ogofuwámanigilae. ²¹Yagunu hemotina Goti lutina-hatina

muwabo wenina ya weninatina yagi maina lutina-hatina bi-bi o minalo, loto lo molo ledaima ne.

Kilisto weninala ya mikaloka mona li fulo edonibo ha

5 Wenina mukisi Yesu ya Gotidokati mikaloka ilifibo we Kilisto ne, loti holi hikito muwabo wenina muki ya Gotidokati oloto piyabo wenina ya minae. Ido melafo lutina-hatina mu minabo wenina ya olufola yagi maina lutina-hatina bi minanigilae. ²Feito Goti lute-hate muto ha lido meyalo molo-molo o minonido, ayalo ya olufola-mota lute-hate bi-bi o minone, loto holi minone. ³Goti ya lute-hate mu minonibo mona ya ha lido meyalo molo-molo o minonibo mona ya ne. Ido ha lo molaibo ya hena ámiye. ⁴Gotidokati oloto piyabo wenina muki ya mikaloka mona li fulo edo-edo o minae. Mikaloka mona li fulo edonibo auba ya holi hikitonibo ya ne.

Gotikafo Hipala yagunu lo oloto molaibo ha

⁵Hema wenina yasi mikaloka mona li fulo edo-edo o minae? Yesu ya Goti Hipala ona hula ne, loti holi hikito muwabo wenina yako feto fe minabo ne.

⁶Yesu Kilisto ya nogi lunugi yau oloto pibo we ne. Nogiko yau ámiye. E'e, nogi lunugi yau maina oloto pibo ne. Ido Weuna ya ha ona hula yawala nenako, Weuna ya wafefe loto lo oloto molo-molo aibo we ne. ⁷⁻⁸Yagunu Weunagi nogi lunugi loitigi-makogi (3) yasi ha makoko labo yamo Yesu monala ya li oloto pifefe lo minae.

⁹Ena wenina yasi idafa ma wafefe loti lo oloto molanabo ha ya moda holi-holi one. Ido Gotikafo Hipala monala wafefe loto lo oloto molaibo ha ya Goti eimola lo oloto molaibo halama nenako, yagunu hawa ya aifa wenina hatina li fulo edaibo ha ya ne. ¹⁰Goti Hipala holi hik-

ito muwabo wenina lutinau yau lo oloto molaibo hawa ya moda holi minabo ne. Ido Goti holi hikito umámabo wenina ya Hipala yagunu lo oloto molaibo ha holi hiki ladámabo yamo Goti ha sugi we ne, loti lo edaboidana hiliye.

¹¹Ido lo oloto molaibo ha ya feito ne: Gotikafo hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo mona moda lumito, ido aya hofawa minomo yonubo monawa ya Hipaladoka ne. ¹²Hipalagi kelabo wenina ya hofawa minomo yonabo monawa ya moda li minae. Ido Hipalagi kelámabo wenina ya hofawa minomo yonabo mona liyámae.

Hofawa minomo yonubo mona holifefe lanubo ha

¹³Hemotina Goti Hipala huliya holi hikito muwabo wenina ya hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo mona ya moda li minonibo ne, loti holifefe lo minanae, loto lufuwa me ya i fulo betiyowe. ¹⁴Ido emo nomunalo ya fetoto auba ito mino holi mu minone: Emo hala dowa kido ya idafa magunu lomuwogetoma ya moda holi lumu ne, loto holifefe lo minone. ¹⁵Ido ha yaidana-meidana muki lomuwonibo ya moda holi ne, loto holifefe lonibo, ya idafawa yagunu lomuwoniboma ya moda li minone, loto holifefe lone.

¹⁶Ena makafo mono weninala nosámibo mona ma molo minanaido wa edaibo, ya nosámibo monawa yakafo hofa fulinaibo mona minámageto

watoma, ya emogunu holito Goti lomuwageto, hofawa minanaibo mona ya munaibo ne. Feto lobo, ya hofa beti fulinaibo mona molámabo wenina yagunu lowe. Ido nosámibo mona ma ya hofa ledo fulinaibo mona ya nebo ne. Yaidana mona molanabo yagunu Goti lomuilo, loto ladámowe. ¹⁷Fefe ladámibo mona muki ya moda nosámibo mona nefa, ido nosámibo mona ma ya hofa ledo fuliyámanaibo mona ya ne.

¹⁸Ido Gotidokati oloto piyabo wenina muki ya nosámibo mona molomo yowámabo ne. E'e, Goti Hipala yakafo wato hiyaba o betinako, nosámibo yawala yakafo liyámanogolaiye, loto holifefe lo minone. ¹⁹Lemo ya Gotidokati oloto piyone, loto holito, ido mikaloka wenina, idafa-adafa, muki ya nosámibo yawala hamanau ya minae, loto holifefe lo minone.

²⁰Ido Goti Hipalakafo lumuto ya ona hula yawalagi hutifina oto minanune, loto lute-hate li lamena o ledaiye, loto holifefe lo minone. Ido ona hula yawala lulau mino edonibo, ya Hipala Yesu Kilisto lulau ya mino edonibo ne. Ya we ya Goti ona hula nebo, ya hofawa minowa-minowa oto minomo yonubo yawala ne.

²¹Olufone hefolao, wenina masi idafa yaidana-meidana yagunu holiti houba-naba o edabo idafa ya hemotina utina-weudina-lutina-hatina wati hiyaba oti fulo egetina italo. Modae.

2 Yoni

*Yonikafo mono wena
ma lufuwa i fulo edaibo ha*

Homu Ha

Lufuwa meu ya Yesu ege-ege monibo we Yonikafo eimola huliya ya lufuwa iyámifa, ha manadinau nebo wenina yasi Yonikafo ona lufuwa ibo ne, loti lo-lo ae. Abo ya uwolafo yagunu holito huliya ya lufuwa iyámife? Ya holifefe ladámone. Feto mona yaidana oto moloto feto loto lufuwa ibo, Gotikafo wa molo hedaibo wenao, nemo hiyaba we, we kilofo ya hemogi ido olufoka yagi lufuwa me ya ya i fulo betiyowe, loto lufuwa ibo, ya mono wena ma huliya ladámibo yagunu lifemo, ido Yesu weni-nala Esia eba malo ya monolo nuba o-o abo yagunu holito hulitina li faluku betito, wenagi olufolagi yagunu libo ya wase ibo ha life? Aya yagi ya holifefe ladámone.

Lufuwa me ya igu yau lute-hate bi-bi onibo mona ya Goti ha lido meyalo moloto moni minonibo mona yagunu loto, ido Yesu hala ukuwa ona hula holi fulititi, mono ha eito ma api itibiyabo wenina yagunu fuka ha auba ito loto api itibibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1¹⁻² Aiyi, Gotikafo wa molo hedaibo wenao, nemo hiyaba we, we kilofo ya hemogi ido olufoka yagi lufuwa me ya i fulo betiyowe. Walo.

Nemo lune-hane ona hula bi minobo ya nemoko minámiye. E'e, ha ona hula luteu mino ledaibo ya lemodoka minowa-minowa oto mino ledanogolainako, yagunu ha ona hula holifefe lo minabo wenina muki yasi lute-hate bi-bi o minone.

³ Metefo Gotidokati ido Hipala Yesu Kilistodokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido milumate holibo mona ido you amena mona ya mino ledanaie. Feto ya mona ona hula ido lute-hate bi-bi omo yowonibo mona yagi moda mino ledanaibo ne.

Lute-hate bi-bi anubo ha

⁴ Ena olufoka masi Metefokafo ha lolumido meyalo moloti ha ona hula hanulalo moni minabo ya wa betito lunehaneu ake naba-naba iyowe.

⁵ Ido wenao, onesa me ya ha lohomobo ya hofawa minámiye. E'e, hana akaimati holimo yowonibo ha yama lute-hate bi-bi okelo, loto lohomowe.

⁶ Ido lute-hate biyonibo mona ya Goti ha lido meyalo moloto moni minonibo mona ya ne. Aya monawalo moni mino, loto lo molaibo hawa ya hana akaimati moda holimo yowanibo ne.

Yesu Kilisto hala li hiki lanubo ha

⁷ Ena hote iyabo wenina abi idafa ya Yesu Kilisto mikaleka ulagi oloto piye, loti holi fulo egetina itabo wenina ya mika negu-negu minomo uwae. Yaidana feyabo wenina hote iyabo ya Kilisto uwolafo ona minae. ⁸ Feito ya onona liyonibo meina ma ya u hopa otanaie, loti heimotina ya wati hiyaba o-o minalo. Feti minoti aliga hulawa faitibo ya linabo ne.

⁹ Wenina ma ya Kilisto ha mono api lilibibo halo moni minámoti, uti ha eito malo kelabo wenina ya Goti mino betiyámiye. Ido api lilibibo halalo moni-moni abo wenina ya Melafote Hipalate maina mino betito ya minae. ¹⁰ Wenina ma ya mono hawa li minámabo wenina ya hemotinaloka loti ha mono api itibinune, loti lanabo ya hemotina ya E'e, loti aiyi-weiyo ha ma lobiyámilo. Ido numunateu yoilo, loti houna i betiyámilo. ¹¹ Yaidana feyabo wenina

houana i betinabo ya nosámibo onona li-li
abo ya adina li faka lanigilae.

Onuwaleka ha

¹²Ena ha malekama muki ya aifa nefa,
osogunu ailalo lufuwa inowe, loto eleka
hofo nedaiye. E'e, lute-hateu ake in-

abo mona yakafo faitanaiye, loto oto
hemotinagi maina minoto ya wetegunu
loyolalo-melo anune, loto holiyowe.

¹³Ena hemo atokafo Goti wa molo
edaibo wena olufola yamasi aiyo-weiyo
ha fulo beti minae. Modae.

3 Yoni

*Yonikafo mono we ma huliya Gaiyusi
ya lufuwa i fulo edaibo ha*

Homu ha

Lufuwa meu ya Yesu ege-ege monibo we Yonikafo eimola huliya lufuwa iyá-moto, aifa Gaiyusiyo, nemo hiyaba we, we kilofo ya lufuwa me ya i fulo hedowe, loto libo ne. Wewa Gaiyusi ya Goti ononala liyabo wenina adina li faka loto, hiyaba o betibo mona molaibo yagunu ebola lifa, ido we ma Diyotelefese mona molaibo yagunu fuka ha lo edaibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, lune-hane homobo we Gaiyusiyo, nemo hiyaba we, we kilofo ya lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Nemo lune-hane ona hula humu minowe.

²Lune-hane homobo we, hemo weuga dowa minomo yoto nebo yamaidana oto uka yagi idafa i hiliyámoto, idafa-adafaka muki yagi moda dowa lotoko minomo yoto minanaiye, loto hemogunu holito Metefo lomu-lomu o minowe.

³Hemo ha ona hula hanulalo moni-moni o minanibo we, ya mono weninate malekama loti ha ona hula meyalo molotoko minanibo yagunu lo oloto molabo ya holito lune-haneu ake naba-naba iyowe. ⁴Olufone ha ona hula hanuwalo moni minabo ha ya holito lune-haneu ake naba-naba i minobo ya ake iyobo mona eito makafo li fulo edámanogolaiye.

Gaiyusi mono onona dowa libo ha

⁵Aiyo, lune-hane homobo we, hemo mono weninate hiyaba o betiyanibo ya faigati afa, houna i betinowe, loto li dowa lo beti-beti anibo mona ya dowa

idafa ne. ⁶Weninawa yasi monolo nuba o-o agu yau luka-haka biyanibo mona yama lo oloto molae. Aya weninawa nune, loti holinabo, ya hemo Goti dowa loto waibo mona yagunu holito adina li faka lo betito idipi molageto unabo ya dowa lanogolaiye. ⁷Emotinasí Wenaba huliya yagunu holiti eimotina ebatina fulitoti ya mono holámabo weninalokati idafa ma liyámoti, aifa mono onodo uwanako, ⁸yagunu leimo yagi ha ona hula upatanaibo ononawa ya maina li-li o minanune, loto yaidana anabo wenina ya houna i betito adina li faka lo beti-beti okelo.

Diyotelefese mona nosámibo molaibo ha

⁹Ena monolo nuba o-o abo wenina ya ha ma lufuwa i fulo betiyofa, Diyotelefese ya hiyabatina we homu we minanowe, loto ha ya holi fulitoto houna i ledámoto, ¹⁰ha nosámibo ilalu huto hamade hi-hi o nebo ya lemoko fe ledámiye. E'e, mono weninate ma ato ya emo yagi houna i betiyámiye. Ido wenina masi houna i betinune, loti abo, ya emokafo E'e, loto monolo mau minaguti ya idipi feka molo-molo o ne. Yagunu nemo lotoma ya monala yagunu lo oloto molanogolowe.

Demitiliusi mona dowa molaibo ha

¹¹Ena lune-hane homobo we, nosámibo mona ya ege moniyámo. E'e, mona dowa yako ege moniyo. Mona dowa molo-molo o minabo wenina ya Gotidokati oloto piyabo minae. Ido mona nosámibo molo-molo o minabo wenina ya Goti wafeke ladámabo minae.

¹²Demitiliusi monala dowa yagunu wenina muki lo oloto molato, ido ha ona hulau yagi monala oloto pibo, ya lemo yagi monala lo oloto molo minonibo ya ha ona lo oloto molae, loto lemogunu ya moda holi minane.

Onuwaloka ha

¹³Ena ha maleka muki ya aifa nefa, osogi no lubufagi yagunu lufuwa inabo dowa wa nedámiye. ¹⁴Aliga hefola hemodoka loto wa hedanowe, loto holiyonako, yagunu lo fedoto wetegunu loyolalo-melo anoiye.

¹⁵You amena mona ya mino hedanaiye.

Yotewe-mota meu minabo ya aiyo-weiyo ha fulu hedo minae. Ido hemo ya yotewe-mota yo-holaloka minabo ya hulitina hitoto aiyo-weiyo ha fulu betiyonibo ya lobiyo. Modae.

Yuti

*Yutikafo mono wenina
lufuwa i fulo betibo ha*

Homu Ha

Yuti, ya Yesute Yemusite unalafo minoto (Matiu 13:55, Maki 6:3), ya Yesu holi hikito muwabo wenina lufuwa i fulo betibo ha me ya ya ne. Weninawa minadoka ya sugi ha api itibiyabo wenina oti, ya Yesu holi hikito muwabo hanulaloti ika o betitanae, loto mono weninawa ya fuka ha lobinowe, loto lufuwa me ya ya i fulo betibo ne.

Lo oloto molaibo ha

1 Aiyo, hemotina Metefo Gotikafo wa molo betibo wenina emo lulau mino edabo ya lula-hala bito Yesu Kilistokafo hiyaba dowa o beti-beti aibo wenina ya nemo Yuti, Yesu Kilisto houba-nabala we, Yemusi unalafo ya lufuwa me ya i fulo betiyowe. Walo.

² Milumatina holibo mona ido you amena mona ido lula-hala bibo mona ya hemotinaloka ito yoto mino betinaiyé.

Holi hikitonibo ha li hopaitabo wenina ha

(2 Pita 2:1-19)

³ Lune-hane biyobo weninane-motao hemotinagi lemogi li mako o ledoto li nomude waibo mona yagunu lufuwa i fulo betinowe, loto auba ito holofa, ido onesa me ya ya holi hikitonibo ha, fele weninala hamena mako adeu molaibo ha ya hemotinaloka u hopa utanaiyé, loto hatina lito ya hemotina auba iti hawa ukuwa uwolafo hatina ya soto moloti lifefe lo betilo, loto lufuwa i fulo betinowe, loto aubafofo loto holito minowe. ⁴ Yagunu holilo. Wenina ma Goti metina muwabo wenina ya momona oti hiyanigu yoti minae. Aya wenina ya

Wenabate Yesu Kilisto hiyaba we mako ya mesafa i muti, Goti aifa li dowa lo ledaibo monala li eito itoti, aifa li dowa lo ledaibo moda lumutaima nenako, yagunu hopa mona aifa molokelo, loti feti feyabo wenina ya minae. Aya weninawa lifima ha moda liwilato binogolaiye, loto homu aidena mono lufuwa iyagu ya nebo ne.

⁵ Ido hemotina ya nemo ha lanogolobo ya muki moda holi hulo minafa, ido nemo ya hofa li hatinalo itoto hatina ki minanae, loto feti loto lobinogolowe. Holilo. Wenabakafo Isilaeli wenina nuba naba ya Isipi mikaloti wina oto idipito loto, ya aliga holi hikito umámabo wenina ya hofa betito li hopa o betibo ne.

⁶ Ido enisole yagi eimotina hiyaba onona bibo ya wati hiyaba ámoti, eimotina ebatina fulitabo yagunu ya hamena nabalo lifima ha liwila oto binobo ya hiyabawa o minanae, loto nala gedibo minowa-minowa anaibo nalagunu fi betito, ya midipu hamulu pigu yau fulo nalalo beti itaibo ne. ⁷ Ido numuna meya Sodomu ido Gomola, ido ma filiga-filiga minomo uwabo yagi moda aya weninawa yaidana oti hopa li unabo mona moloti, ya utina so lito hopa-hopa li unabo mona eito ona molomo u-u aboma nenako, yagunu lifima ha liwila oto bito, soku lo hulabo sowa ya moda minowaminowa omo yoibo so yama lilibi ne.

⁸ Ena ayaidana oto wenina me ya wamo wabo weninawa yasi utina li hopa o betiyabo yako minámiye. Wenaba aubala yagi ya mesafa i muti, ido lamenaló minabo we yagi hamadina hi-hi o minae. ⁹ Feti fe minafa, ido Goti enisole hiyabatina wenaba huliya Maikoli yakafo Mosese hono ula yagunu Satani yasi moliya fibo hamenaló, ya hamana hito lifima ha liwila oto lomunowe, loto holibo hena aito, ya Wenabakafo moda lifima ha liwila oto humunogolaiye, loto lomuibo yako ne.

¹⁰Feto loto yako lomuifa, ido wenina me ya ha monawa holife fe ladámabo idafa ya hopa hamana hi-hi o minafa, ido mona muki wabo mona yama ya nama-hafa hatina-manadina minámibo idafa yaidana oti aifa lutinakafu holiti meyalo molo minabo monawa yakafo li hopa o beti ne. ¹¹Aiyo, weninawa igaidana feyanabo ne? Ya we ya Adamu hipala Keini hanulalo moni minae. Ido hefanahuwamena yagunu holiti, ya Beyo hipala Balamu holi hopaitaibo monawa ya hopa molomo uwae. Ido Lifai hipala Kola eleka fibo monala molabo yakafo moda muki ya u hopa ona uwabo ne.

¹²Hemotina mono weninatinagi nuba oti lutina-hatina biyabo wetina-idafa hofu hi nanagu ya aya weninawa hiyatinau ya minoti, fuma i betibo idafa yaidana oti ya holi holámoti, hemotinagi maina no-no afa, ido eimotina utina yako hiyaba o-o minae. Feto feyabo weninawa ya limu loto mau ito ho inowe, loto feyaifa, asikafo li upatito ho iyámibo yaidana oti minae. Ido yá ma ilawa ibo hamenalo ya ilawa iyámoto, moda fulitaito ya mona lufawagi ta lo fulitabo yaidana oti, ya hamena loiti fulitabo wenina ya minae. ¹³Ido ho no halafu naba-naba aito etefula limo mulalo hesa aibo yaidana oto feyabo utinalo holiyabo mona ya molo minae. Ido ofiya monibo yaidana oti minabo weninawa ya midipu naba-naba ge ona dibo ebau minowa-minowa oti minanabo eba yakafo moda hiyabatina aibo ne.

Meina nosámibo linabo ha

¹⁴⁻¹⁵Ena Adamu hedo molaido, yaloti oloto piyabo wenina faifu (5) ya oloto piti yoti olufotina hedoti fuli uti uti omo uwato, aliga ya Enoku oloto pito nebo we yakafo yaidana wenina yagunu fetu loto lo molo betibo ne:

Holilo. Wenaba loto ya wenina muki lifimatina ha liwila oto binowe,

loto anaibo ne. Fetu feyanaibo, ya metina muwabo wenina muki yasi metina muti, ya ilalu huti metina muwabo mona hopa molo-molo o minabo yagunu, ido mona nosámibo molabo wenina yasi metina muti ha nosámibo mona-mona auba iti lo edo-edo o minabo yagunu, ya holiti sefe lanae, loto monatina li oloto pi betinowe, loto anaibo ne. Fetu feyanaibo, ya fele enisolela nuba naba-naba tauseni-tauseni yagi idipito anaibo ne,

loto aidena we Enokukafo libo ha yama u aya weninawalo ya ibo ne.

¹⁶Weninawa ya lutina-hatinau holi nosámibo-asámibo oti, ido ha nosámibo momona ha lo yaleka meleka oti, ido eimotina utina-lutina-hatina dowa loto holibo mona meyalo molo-molo oti, ido eimotina hadinatina fiti wetinagunu hilitina li faka lo-lo oti, ido wenina masi adelo li faka lanae, loti ha magu-sagu molo bi-bi abo, yaidana monalo ya moni minae.

Holi hikitonibo mona yakafo li auba i ledaibo ha

¹⁷Ido hemotina lune-hane biyobo weninane-motao, Wenabate Yesu Kilisto aposolola ha homu lotabo yama hofa hatina kiti holiti minalo. ¹⁸Hamena alili anaibo ya wenina masi ha holiti holámoti hiya o edanabo wenina oloto piti, ya eimotina utina-lutina-hatina dowa loto holibo mona, Goti metina muwabo monalo yako meyalo molomo unabo ne, loti lobitama ne. ¹⁹Aya weninawa yasi mono wenina hona molo foki betiyabo, ya Goti Weuna ya mino betiyámibo ne. Mikaloka weudina yako mino betiye.

²⁰Fetu fe minafa, ido lune-hane biyobo weninane-motao, hemotina holi hikitina fele ona nebo ya numuna lagi auba ibo yaidana oto ne. Aya yakafo ya heimotina weudina-lutina-hatina li

aubā i betiyageto, ya oti moloti anabo monatina hula yako mulalo mulalo oti molomo yoilo. Feto feti ya Goti lomuti, ya Weuna Fele lulau mino edoti lomutiko minalo. ²¹Wenabate Yesu Kilisto milumate holibo mona yakafo nomude li hofawa minowa-minowa o ledanaibo ne, loti hiyabala oti minoti, ya Gotikafo lula-hala bibo monau ya heimotina utina-weudina-lutina-hatina wati hiyaba otiko mino edalo.

²²Ena mono holi hikitanube, holi fulitanube? loti hatina loiti-loiti kiyabo wenina ya milumatina holiti adina li faka lalo. ²³Soku unagu yauti aloko ika feka o betiti li nomudina walo. Ido malekama eimotina utina-lutina-hatinau nebo monako molabo, ya utelo owo fuma ona holoibo yamaidana oto nebo yagunu aya monawa ya eleka naba-naba fi muti, holiya holiti weninawa milumatina holilo.

Goti ebola lanubo ha

²⁴Ena hemotina uteba itanae, loto wato hiyaba o betibo we, eimola lame-nalalo onobalalo ya moda lifimatina minámageto ake naba-naba iti minanae, loto feito ayalo molo betinaibo aubala mino edaibo we, ²⁵Goti mako nebo we, li nomude waibo we, ya Wenabate Yesu Kilistodokati moda huliya naba-naba, ido hiyaba wenaba aubala, ido mika okuluma idafa-adafa muki hiyaba o betibo aubala, ido idafa-adafa anowe, loto feto feyanaibo aubala, ya homu aidena hamena minámigu mino edaibo yakafo moda ayaidana otoko mino edomo uto uto, onesa me yagi, ido aliga yagi, moda ayaidanako minowa-minowa otoko mino edomo yoto nebo ne. Onae.

Oloto Pibo Ha

Yoni oloto pi muibo ha

Homu Ha

Yonikafo ho nogunu li hona aibo eba huliya Patimosi yalo nalau nebo hamenalo ya wamoidana waigu Yesu ya idafa ma lo fedanaibo li oloto pi edaito ya waiye. Idafawa waibo ya Yesukafo Satanigi weninalagi li yoima o betinako, Yesu holi hikito muwonibo wenina Gotikafo li dowa lo ledoto, eba dowa lumunaiye, loti auba iti holi hikito mumo wilo, loto Yesu weninala hena naba holiyabo ya api itibito lufuwa me ya ya ibo ne.

Yonikafo lufuwa me ya ibo ha monala

1 Aidena yoimalokati ha me ya ya faluku oto mino lito aibo nenako, Gotikafo aliga oloto pinaibo idafa alili anaibo ya houba-naba abo weninane holinae, loto Yesudoka li oloto pi muiye. Li oloto pi muito, Yesukafo ya enisolela nemo Yoni minodo ilifito loto idafa oloto pi numiye. ²Idafa muki oloto pi numito wa obo ya Goti hala yagi, ido Yesu hala yagi ya ona hula ne, loto lufuwau me ya ya iyowe.

³Hamena naba alili aibo yagunu welaloti lonumito, lufuwa iyobo hawa me ya ya hitanaibo we ya ake naba iyageto ido hawa holiti meyalolo molanabo wenina yagi ayaidana oti ake naba inigilae.

Setinane, loto fulo betibo ha

⁴Nemo Yonikafo Esia mikau yau numuna meya maleka seweni (7) yalo monolo nuba o-o abo wenina ya lufuwa i fulo betiyowe.

Aidena yoimalekati minomo yoto, ido onesa minoto, ido aliga anaibo we nedokati, ido weuna seweni (7) ya ekeni folomolalo minabo nedokati, ⁵ido Yesu

Kilisto Metefo hala ukuwa fefe lotoko lo oloto molaibo we, fuliguti hofa sinoito homu molaibo we, mikalo hiyaba we wehudi hiyabatina wenaba minaibo we nedokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido you amena mona ya mino betinaie.

Yesu lula-hala lumuto fulito, lunula yakafo monate nosámibo nala i ledaido yaloti wina ledoto, ⁶Gotine Menefo ya houba-naba o edanae, loto hiyaba we wehudi weninala, ido sokila hi muwonibo weninala buli ledaiye. Emo lamenala naba-naba ido aubala naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Onae.

⁷Moda anaibo hamenalo ya limulo ageto wenina muki nomudinagunu wa edanabo ne. Ido yá yofolo hofabo wenina yagi wa edanabo ne. Ido wenina muki mikalo minabo yasi emogunu hufo nama naba-naba anabo ne. Feto feyanaibo ne. Onae.

⁸Wenaba Gotikafo feto loto libo, hana ona yoimalokati neimone ya minomo loto, ido aliga yoimaloka muki idafa hulanabo hamenalo ya minanobo ne, loto libo ya emo ya aidena yoimalokati minomo yoto, ido onesa yagi minoto, ido aliga ya anogolaibo ya aubafofo yawala ya ne.

Wamo yaidana oto ona nomunalo oloto pi muibo ha

⁹Nemo Yoni hemotina hounatinafo minobo ya Yesu lulau mino edonibo yagunu hemotinagi houna ito hena naba holiyaboidana oto hena naba holiyoto, hiyabate we wehudi weninala hiyaba o ledanaibo hamena ya you loto hena ya auba ito li mofuto hiyaba o minone. Nemo ya Goti hala, ido Yesu hala ukuwa lo oloto molonako, yagunu anelohinelo liti ho nokafo li hona aibo eba huliya Patimosi yalo fulo nedato minobo ne. ¹⁰Minoto, Wenaba fo hame-

nala yalo Weuna mino nedaito, negeka yati ha nola naba nebo bomu wekilofa yaidana oto holiyoto, ¹¹feto lonumibo, Idafa wananibo ya monolo nuba abo wenina ya numunatina meya seweni (7) Efesusi, Simena, Pegamumu, Taiyataila, Sadisi, Filadelifia, Laodisia yaleka ya lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

¹²Lonumito, wewa ha lonumibo ya wanowe, loto elepa ito idafa goligunu lifefe labo lamu mulalo molo-molo abo seweni (7) ya wa oto, ¹³ido idafa lamu mulalo molo-molo abo idafa minagu yau ma neto, wa obo We Hula yaidana oto nebo, ulalo owo fana-fana ya hinalo lumibo ito, ido hebe goligunu lifefe labo ya hona aibo ikiyalo molaiye. ¹⁴Ido atala opala ya nama hiyoba opala feke libo yaidana oto ido limu feke libo yaidana oto feke liye. Ido nomuna ya so huluma yaidana oto ne. ¹⁵Ido hina ya kapa bolonisi soku hiyato pana hibo yaidana oto lamena aibo ne. Ido nola ya noila naba sato molaibo nola yaidana oto ne. ¹⁶Ido ana onaleka ofiya seweni (7) ya li nebo, ido welau yauti mi hasuwala fibo anawa filiga-filiga wela fi haibo ya lo feka aiye. Ido hola wela ya folilo fokafo libo yaidana oto libo ne.

¹⁷Wewa wa edobo ya lumu fou loto hinalo ya fuliyoboidana oto unobo ne. Uno minoto, ana onaleka yakafo unelo lito fetoto lonumibo, Holine holiyámo. Nemo hana yoimalokati neimone ya minomo loto, ido aliga yoimaloka muki idafa hulanaibo hamenalo ya minanobo ne. ¹⁸Nemo ya hofawa mino-mino obo we ya minowe. Fuliyoma nefa, onesa moda hofawa minowa-minowa oto minomo yoto minowe. Ido fulimo uwabo mona, ido fuliyabo eba huliya Eidisi yaugi ya hiyaba we minowe.

¹⁹Yagunu idafa moda wanibo yagi, ido onesa nebo yagi, ido aliga oloto pinaibo yagi ya lufuwa i molo. ²⁰Ido ofiya seweni (7) ya ane onaleka yau

liyoto wanibo, ido idafa goligunu lifefe labo lamu mulalo molo-molo abo idafa seweni (7) ya wanibo ya monawa lohomoewe. Ofiyawa seweni (7) ya numuna meya seweni (7) yalo ya monolo nuba o-o abo enisoletina ya minae. Ido lamu le seweni (7) goligunu lifefe labo yama ya monolo nuba o-o abo seweni (7) ya minae, loto lonumiye.

Efesusika monolo nuba o-o abo wenina lufuwa i fulo betibo ha

2 Ido ha ma onu ito feito lonumibo, Efesusi monolo nuba o-o abo wenina enisoletinama ya feito lufuwa ito fulo edo.

Ha me ya ya ofiya seweni (7) ana onaleka yau li minoto, ido lamu le seweni (7) goligunu lifefe labo minagu yau moni-moni aibo we hala ya ne. ²Feto libo, Hemotina mona molabo, onona auba iti liyabo monatina ido lutina-hatinau auba iti minabo monatina ya holi minowe. Ido nosámabo wenina loti ya aposolo minone, loti labo ya hona moloti sugi monatina li oloto piti lutina-hatina biyámabo monatina ya holi minowe. ³Ido nemogunu hemotina ya lutina-hatinau auba iti minoti ido hena aibo ya auba iti minoti ya awisa loti fulitámae.

⁴Feto feyabo nefa, idafa magunu sigiya lobiyowe. Homu ya hemotina yasi lutina-hatina numu-numu minama nefa, ido onesa ya feti minámae. ⁵Homu mona dowa lotoko molo-molo abo monatina yamagunu hatina kiti minalo. Lutina-hatina li elepa iti homu molo-molo abo monatina ya hofa liwila oti molalo. Ido lutina-hatina li elepa iyámatoma nemokafo minado loto idafa lamu mulalo molo-molo abo idafatina ya ebalalo yaloti li fulitanogolowe. ⁶Ido mona ma hemotina molabo ya lalowe. Nikolasi ege molabo weninala mona molo-molo abo ya hemotina eleka naba-naba hofa

betibo ya nemogi eleka naba-naba hofu nedaiye.

⁷ Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo hawa ya fokiti holifefe loti holilo. Wenina ya Satani fina fi muti li yoima o edanabo ya Goti mina dowa lama negu yau yá ilawa hofawa minomo yowabo ya nalo, lobiyoto nanigilae. Lufuwa i fulu betiyo, loto lonumiye.

Simenaka monolo nuba o-o abo ya lufuwa i fulu betibo ha

⁸ Ena ha ma feto loto lonumibo, ido Simenaka monolo nuba o-o abo wenina enisoletina ya feito lufuwa i fulu edo.

Ha me ya ya we hana yoimalekati eimola ya minoto, ido aliga idafa muki hulanaido ya minaibo we homu fulifa, onesa moda hofawa nebo we hala ya ne. ⁹ Hemotina hena naba holiyabo ido mikalo idafa wa námabo wenina minabo ya holi minofa, ido okulumau idafa yagunu idafa wa nabo wenina ona ya minae. Ido hemotina hamadina hi minabo wenina yagunu holi minowe. Weninawa yasi, Yuda wenina mono monalalo molo minone, loti lafa, feito minámito, Satani weninala ona minae. ¹⁰ Ido hena naba hemotina li mofunigilabo yagunu holi holiyámilo. Moda Satanikafo hepa molo betinowe, loto weninala lobiyageto hemotina yauti masi ya adinalo-hidinalo liti nala numugu fulu betiyato, fo hamena teni (10) utina ogofu holiti hena naba linigilae. Ido aya hamenalo holi holiyámoti, ha ona hula hanuwalo moni-moni o minoti fuliyatoma, helekamu dowa hofawa minomo yowabo helekamu ya binogolowe.

¹¹ Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo hawa ya fokiti holifefe loti holilo. Wenina ya Satani fina fi muti li yoima o edan-

abo ya hofa fulinabo mona li hopa betinaibo ya moda ogofuwámanaiye. Feito lufuwa i fulu betiyo, loto lonumiye.

Pekamumu monolo nuba o-o abo wenina lufuwa i fulu betibo ha

¹² Ena ha ma feto loto libo, Ido Pekamumu monolo nuba o-o abo wenina enisoletinama ya feito lufuwa i fulu edo.

Ha me ya ya mi onuwa filiga-filiga wela fi haibo nebo libo we hala ya ne.

¹³ Hemotina numuna meya nabau unoti sinoiti minabo yalo Satani ekeni folomola ne, loto holi minowe. Feito nefa, hemotina holi hikito numuti fulu nedámae. Fulu nedámoti, ido numunatina meya nabalo Satani onona li nebo yau Antipasi hane ukune fefe lotoko lo oloto molaibo we ya hofu fuliyabo hamenalo yagi hemotina holi hikito numuti fulu nedámae.

¹⁴ Feito nefa, ido idafa-adafa magunu sigiya lobiyowe. Hemotina minagu yau malekama Balamu hala api itibibo ya meyalu molae. Balamukafo ya Balaki Isilaeli wenina hatina lito wetina idafa sugi goti biyabo ya noti, hopa-napa li unabo mona molanae, loto mona nosámibo ya api itibito molanae, loto mona api ilibito ilalu huto itibimo yoibo ne. ¹⁵ Ayaidana oti wenina ma hemotina minagu ya Nikolasi api itibibo hala ya meyalu molabo wenina minae. ¹⁶ Yagunu lutinahatina li elepa iti molalo. Feto feyámatoma, hemotina minadoka aloko loto mima weneu nebo yakafo weninawagi fina finogolowe.

¹⁷ Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo ha ya fokiti holifefe loti holilo. Wenina ya Satani fina fi muti li yoima o edanabo muki ya okuluma hobina huliya mana faluku nebo ya bito ido hefana feke libo yalo huliya hofawa lufuwa nebo ya linaibo we eimola yako huliya holinaibo

ya binogolowe. Lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

Taiyatailaka monolo nuba o-o abo wenina lufuwa i fulo betibo ha

¹⁸Ena ha ma fetu loto libo, Hemo ya Taiyatailaka monolo nuba o-o abo wenina enisoletinama ya lufuwa ito fulo edo.

Ha me ya ya Goti Hipala nomuna ya so huluma yaidana aibo ido hina ya hefana bolonisi pana hibo yaidana oto nebo hala ya ne. ¹⁹Hemotina mona molabo ya lutina-hatina biyabo monatina, holi hikito nomabo monatina, mono wenina adina li faka labo monatina, lutina-hatinau auba iti minomo uwabo monatina ya holi minowe. Ido homu monawa molo-molo ama nefa, onesa mona molabo yakafo hana mona molabo yama li yoima o edaiye, loto holi minowe.

²⁰Feito neboma nefa, sigiya ma lobiyowe. Wena ma Yesebeli ya nebo polofeti wena minowe, loto libo wena yagunu holito waito aifa minanaie, loti lo minae. Aya wenawakafo onodo weninane sugi ha api itibito, hanu dowllokati ika o betito, hoba-napa uno-uno abo mona moloti, ido sugi goti wetina-idafa hofu hi edabo liti no-no abo mona molae.

²¹Nemo ya monala fulo edoto, lula-hala li elepa inaiye, loto hiyabala o minofa, E'e, loto fetu feyámiye. ²²Yagunu moda idafa naba-naba hilibo ya ula ogofu li mofu edanowe. Ido masi wenawagi hume-ugele mona molabo ya monala metina muti lutina-hatina li elepa iyámatoma utina ogofu bito hena moda naba-naba binogolowe. ²³Wenawa ege molabo ya olufola yaidana oti abo ya muki hofu beti fuliyoto monolo nuba o-o abo wenina muki ya nemo ya wenina muki hatina-manadinau, ido lutina-hatinau holi hulito mona molanado yagunu lifima liwila oto binogolobo we ya ne, loti holinigilae. ²⁴Taiyataila nu-

mudo wenina malekama minabo ya ha lobinogolowe. Holilo. Hemotina wena hala meyalu molámoti Satani hala ya faluku aibo ne, loti labo halawa ya hemotina holi hikitámabo hena ma li mofu betiyámoto ²⁵hemotina idafa liyabo ya aubafofo loti li minomo anobo hamenalo wilo.

²⁶Hemotina wenina ya Satani fina fi muti minoti li yoima o edanabo ya monane meyalu molomo uti hamena hulanaibo yalo Menefokafo aubala numibo yaidana oto mikau-mikau wenina hiyabatina wenaba minanae, loto auba binogolowe. ²⁷Ido auba munobo we yagunu fetu libo,

Holobo gedibo ainigunu lifefe labo ya li minoto auba ito hiyaba o betinaie. Ido we ma haba masa hofaito fokinaki aibo yaidana oto hofu betito fokinaki anaiye,

loto ha mono lufuwau (Sng 2:9) ya nebo ne. ²⁸Ido yako minámiye. Ofiya Moikabo yagi binogolowe. ²⁹Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo ha ya fokiti holifefe loti holilo. Lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

Sadisika monolo nuba o-o abo wenina lufuwa ito fulo betibo ha

3Ena ha ma fetu loto lonumibo, ido Sadisika monolo nuba o-o abo wenina enisoletina ya lufuwa i fulo edo.

Ha me ya ya Goti weuna seweni (7) ido ofiya seweni (7) ya li nebo we hala ya ne. Hemotina mona molabo ya holi minowe. Wenina yasi wa betiyabo nomudina ya hofawa minae, loti holafa, ido hemotina moda fulitae, loto holi minowe. ²Menefokafo mono weninane mona fefe lotoko molo-molo anae, loto libo ha hemotina meyalu molámabo ya holi minowe. Yagunu uwo unaguti sinoiti, monatina hefola efoma dowa

nebo ya selo fulinogolaibo ya li auba i edalo. ³Ha mono ya api itibiyato, holitabo yama hatina kiyalo. Hawa ya meyalo moloti lutina-hatina ya elepa iyalo. Feti uwo unaguti sinoiyámatoma nemo anobo hamena ya holámoti minanako, hemotina minado ugele we yaidana oto anogolowe.

⁴Feito nefa, Sadisi minabo wenina yauti wenina maleka utinalo owo li fuma iyámabo ya mono weninala mona dowa molanako, yagunu utinalo owo feke libo holoi betiyoto nemogi houna ito moninogolone.

⁵Ido ayaidana oti wenina ya Satani fina fi hofo minoti li yoima o edanabo ya utinalo owo feke libo holoiyato, hulitina ya hofawa minomo yowabo bukuku yauti hulitina ya hilili o betiyámanogolowe. Ido menefogi enisolelagi nomudinalo weninawa ya nemo weninane minae, loto lo oloto molanowe.

⁶Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo ha ya fokiti holifefe loti holilo. Lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

Filadelifiaka monolo nuba o-o abo wenina lufuwa i fulo betibo ha

⁷Ena ha ma fetoto libo, ido Filadelifiaka monolo nuba o-o abo wenina enisoletinama ya lufuwa ito fulo edo.

Ha me ya ya fele nebo we ona hula nebo we anau yau Defiti hanu sinaibo osola ki ya li nebo we hala ya ne. Emokafo hanu sinaibo ya we makafo hunaibo ya ogofuwámiye. Ido hanu hunaibo ya we makafo sinaibo yagi ogofuwámiye. ⁸Hemotina mona molo-molo abo ya holi minowe. Aubatina naba minámifa, ido hane ya meyalo moloti, huline ya li faluku nedámabo ya holi minowe. Yagunu moda nomudinalo hanu si betiyobo ya we makafo hanuwa hunaibo ya ogofuwámaniye.

⁹Moda Satani mono weninala, Yuda wenina mono mona ya molo minone, loti lafa, fetoto feyámoti sugi labo weninawa ya hemotina hidinalo loti hidina obula fiti hemotina Yesu lula-hala bibo weninala ya minae, loti holinigilae, loto fetoto fe betinogolowe.

¹⁰Hemotina holoti hiyaba minoti hena ya auba iti mofuilo, loto lobito hane molobo ya meyalo molabo yagunu hena yakafo mikau-mikau wenina muki hepa molo betinowe, loto anaibo ya hemotinaloka lotanaiye, loto hiyaba dowa o betinowe.

¹¹Hofa liwila oto anobo hamenane selo aiye. Wenina masi helekamugi linabo ya li ipotanae, loti holi hikito nomabo ya aubafofo loti li minalo.

¹²Wenina masi Satani fina fi muto minoti li yoima o edanabo wenina ya nemokafo Goti weninala hiyaba o betibo ebau yau hefana lagi yaidana oto li sinoi betinowe. Ido aya ebalo yalo minoti minomo yoti fuliti aguwámanigilae. Ido Gotine huliya yagi, ido Gotine numuna meya naba huliya Yelusalemu hofawa nebo ya okulumauti Gotine nedoka lumunaibo huliya yagi weninawaloka hulinawa ya lufuwa inogolowe. Ido nemo huline hofawa yagi ya emodoka lufuwa inogolowe. ¹³Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo ha ya fokiti holifefe loti holilo. Lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

Laodisiaka monolo nuba o-o abo wenina lufuwa i fulo betibo ha

¹⁴Ena ha ma fetoto lonumibo, ido Laodisiaka monolo nuba o-o abo wenina enisoletina ya lufuwa ito fulo edo.

Ha me ya we ona hula yawala nebo, Goti hala ukuwa ya ona fele lotoko lolo aibo, idafa-adafa muki Gotikafo li oloto pibo idafa ya hiyaba we aibo hala

ya ne. ¹⁵Hemotina houba-naba o nedabo monatina ya moda holi hulobo ya auba iti houba-naba o nedámafa, ido metina nomámabo ne. Nemo holiyobo ya hemotina metina numunafe, ido auba iti houba-naba o nedanae, loto holofa, ¹⁶ido aifa lusakuko minabo auba iti houba-naba o nedámoti metina nomámanako, yagunu no mumusiko aibo yaidana oto weneu yauti omu hili fulo betinogolowe.

¹⁷Hemotina fetu labo, Lemo huwa-mena muki idafa ogofuto wa noninako, idafa magunu wita ámone, loti hatina ki minafa, ya mino nosámoti, wenina milumatina holinabo minoti ya idafa wa námabo minoti, nomudina likaibo wenina minoti, apako minoti minabo yagunu holifefe loti holámae. ¹⁸Yagunu lobinogolowe. Holilo. Idafa wa nanubo minanune, loti lanabo ya nemodokati hefana goli soku hiyato, mouta ulalo itámibo idafawa dowa ona ya meina filo. Ido hemotina ya utina apako nebo ya li faluku anune, lotima loti utinalo owo feke libo ya nemodokati meina filo. Ido nomudinalo wiliyato, nomudina hofa falatanaie, lotima hafa nowala nomudinalo wilinabo ya nemodokati meina filo.

¹⁹Nemo lune-hane biyobo wenina mona nosámibo molatoma ya hanu bito li fefe lo beti-beti owe. Yagunu hemotina auba iti lutina-hatina li elepa iyalo.

²⁰Moda holilo. Nemo hanudo feka ya sinoito minoto hesoba-hesoba i minowe. Ena makafo none holito hanu si nedanaibo ya numunalau yau yoto wetidafa emogi noto ido emo ya nemogi nanogolaiye.

²¹Nemokafo Satani li yoima o edoito onesa Menefo hiyaba o betibo folomolalo yalo maina amedoto minobo yaidana oti Satani fina fi muto minoti li yoima o edanabo wenina ya hiyaba o betinobo folomolo nemogi amedoti maina hiyaba o betinune, loto lobiyoue.

²²Wenina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo. Weuna Felekafo monolo nuba o-o abo wenina lobibo ha ya fokiti holifefe loti holilo. Lufuwa i fulo betiyo, loto lonumiye.

Okulumau Goti huliya li faka loti ebola labo ha

4 Nemo idafawa ya wato holi huloto, moda okulumau yalo hanu ma godo nebo ya wa owe. Ido nolama bomu wekilofo yaidana oto homu yamakafo hofa loto fetu lonumibo, hemo melo yowo. Yowageto idafa ma aliga oloto pinaibo hilibiyoto ya wanane, loto lonumiye. ²Fetu loto lito, ayalo Weuna Felekafo mino o nedaito, nomunelo ya okulumau yau ekeni folomo ma neto we ma amedoto yalo nebo ya wa edobo ne. ³Amedoto nebo hola-wela ya hefana dowa ma nebo huliya yasipa yaidana oto pana hito, ido hefana lutama huliya koniliyani yaidana oto pana hibo ne. Ido fuweba ma hefana yaila libo huliya emelali yaidana oto nebo yakafo ekeni folomola li hona o edoto nebo ne. ⁴Ido ekeni folomo ma ya tuwedi-fo (24) nebo ya ekeni folomowa ya li hona edoti minato, ido yalo we kilofo hilitina we tuwedi-fo (24) amedoti minabo ya ne. Wewa utinalo owo feke libo iti, ido atatinalo ya hefana goligunu helekamu lifefe labo mofuti minabo ne. ⁵Ido ekeni folomolawa yalokati hopana hibo wa oto, halake lumuto nola naba libo ya holiyobo ne. Ido folomolawa holaleka ya lamu le seweni (7) ya lamena o minabo ne. Lamuwa le Goti weuna seweni (7) ya minae. ⁶Ido ekeni folomolawa holaleka yalo idafa ho no yaidana oto no heyamula wilito hamamudina hilito lamena hu-hu libo yaidana oto nebo ya wa owe.

Ido ekeni folomolawa lusaku neto hona o edoti filiga-filiga minabo idafa nomudina hofawa nebo fo (4) minomo uwabo ya utina hotinaloka ido meti-

naloka yagi nomudina abi idafa nebo ne. ⁷Idafawa nomudina hofawa nebo idafa ma ya hola-wela ya hula-laiyoni yaidana hiliye. Ido ma ya hola-wela bulumakau we hiliye. Ido ma ya wenina hotina-wetina hiliye. Ido ma ya nama lubiya okulumalo asa libo hiliye. ⁸Ido idafa hofawa nebo muki okonatina sikisi (6) ya minomo wibo ido ulalo yagi, ido okonatina feumau yagi nomudina abi idafa minomo uwabo ne. Ido lubuka ido fo lido hamena-hamena ya nama lomo uti fetoto lotiko labo,

Wenaba Goti aubafofo yawala ya aidena yoimalokati nebo, ido onesagi nebo, ido u minowa-minowa omo unaibo we ya fele ne, fele ne, fele ne, loti nama lo-lo abo ne.

⁹Ido idafa nomudina hofawa minabo yasi ekeni folomolo amedoto nebo we, nomuna hofawa minowa-minowa oto minomo yoto nebo we ya nama lomuti huliya li faka loti, ebola loti, dowae, lalowe, lomuti ado ¹⁰ya we kilofu hilitina nebo we tuwedi-fo (24) minabo yasi hofawa minowa-minowa oto minomo yoto nebo we, ekeni folomolalo amedoto nebo we hinalo hidina obula fiti weudina-lutina-hatina mu-mu oti, hiyabate we wehudi ya minane, loti atatinalo ya helekamutina hefana goligunu lifefe labo ya li fuloti ekeni folomolo hinalo moloti fetoto lomuwo,

¹¹Wenabate ido Gotite minoto ya hemo muki idafa li oloto pito, ido heimo holiyanidoti idafa li oloto pi hulageto, idafawa minomo yoiye.

Feto feyanibo yagunu moda hulika lamenala naba-naba yoito, ido hulika akaisa yoto minomo yoito, ido okulumamika idafa-adafa muki hiyaba o ledanibo aubaka ya hemodoka ne, loto lohomonibo ya fefe lotoko ne, loti lo-lo ae.

Sipisipi mofolakafo Gotidokati lufuwa libo ha

5Ena ekeni folomolo amedoto nebo we ana onaleka lufuwa lolokuto li nebo wa obo ya filiga-filiga lufuwa ito, ido eba seweni (7) yalo idafa ma fuma yaidana oto nebo yakafo li keloto lagoli aibo ya wa owe. ²Ido wa obo ya enisole aubafofola nebo yakafo ha naba-naba loto fetoto libo, Mona fefe liboko molaibo we lufuwa keloto lagoli aibo ya lito fumala li fulototo fukoto apasanaibo ya hemakafo ogofuto feyanaiye? loto lo oloto molaiye. ³Feto feyaifa, we makafo okulumau nefe, ido mikalo nefe, ido mikau lulau fuliyabo ebau nefe, lufuwawa lolokuto lagoli aibo lito, fumala fukoto, ata loto lulau ogofuto wanaibo we ya minamiye. ⁴Ido lufuwawa lolokuto lagoli aibo lito, fumala fukoto ata loto lulau ogofuto wanaibo we yama minaminako, yagunu hufo naba obo ne. ⁵Feto feyoto, we kilofu hilitina nebo we minaguti makafo lonumibo, Hufo ya ámo. Moda we Hula-Laiyoni huliya ya Yuda wenina afu monama minaguti Defiti yufa fibo we huliya nebo we yakafo uwolafo ya moda li yoima o betitaiye. Emo ya lufuwawa lolokuto nebo yagi, ido fumala li keloto lagoli aibo seweni (7) yagi ogofuto atalanaie, loto lonumiye.

Sipisipi Mofola hala

⁶Ena ekeni folomolo lusaku nedo yalo Sipisipi Mofola sinoi neto, idafa nomudina hofawa nebo fo (4) yagi, ido we kilofu hilitina nebo we yasi li hona o edoti minabo ya wa betiyowe. Sipisipi Mofolawa hofu fuliyabo hilibo ne. Atala howa seweni (7) ido nomuna seweni (7) neboma ya Goti weuna seweni (7) mikau-mikau muki yau idipi molaibo ya minae. ⁷Sipisipi Mofola yakafo uto ekeni folomolo amedoto nebo we lufuwa

lolokuibo ana onaleka yau li nebo ya liye. ⁸Litaito, idafa nomudina hofawa nebo fo (4) ido we kilofo hulininagi we tuwedi-fo (24) minabo yagi Sipisipi Mofola hinalo hidina obula fiyae.

Hidina obula fiyabo we muki idafa ma huliya hapu hofoto nama lanune, loti adinau li minoti, ido goligunu lifefe labo masa yau unala ladanuwa aibo sokila hi muwabo idafa ya fele weninala Goti lomu-lomu abo hatina ya nebo faitoto nebo ya li minae. ⁹Ido nama hofawa ya fetoto loti labo,

Hofu hedato fuliyanibo ya Goti weninala minanae, loti fuliyageto lunuka yakafo wenina lowa-lawe numudoti, ido afu monalo-monalo minadokati, ido ha notina eito-eito labo minadokati ido utina eito-eito ibo muki minadokati, wenina meina fito Goti muwanima nenako, lufuwawa keloto lagoli aibo ya lito fuma li fulototo fukanibo ya ogofuto ata lanane.

¹⁰Feto feyanibo weninawa ya weninane minoti, ido lusaku we Goti sokila hi muwabo we minoti Goti houba-naba o edanae, loti buli betiyageto mikalo hiyaba o betinae,

loti lae.

Sipisipi Mofola ebola labo ha

¹¹Ena hofa wa obo ya enisole tausenitauseni naba-naba nuba oti minabo hitoto ogofuwamoto yasi nama naba labo ya holiyobo ne. Ido enisolewa yasi ekeni folomogi, ido idafa nomudina hofawa nebo fo (4) ido we kilofo hulinina nebo ya li hona o betiti ¹²ha naba loti nama fetoto labo,

Sipisipi Mofola hofu fuliyabo ya hiyaba we wehudi aubala mino edaito, idafa-adafa wa noto, ha mananau minoto, aubala nebo yagunu huliyaagi we minoto, huliya ito yoito ebola lonibo ya fefe lotoko ne,

loti lae.

¹³Ena mikaloka, okulumaloka, mika waka feumau, ho noku ya minomo uwabo muki minabo yasi nama lato holiyobo fetoto labo,

Ekeni folomolo amedoto nebogi, Sipisipi Mofolagi ebolina logeto, hulinina akaisa yoto minomo yoito, ido hulinina laminala naba-naba yoito, ido idafa-adafa muki hiyaba o betibo aubatina ya emotinadoka mino betibo, ya moda minowaminowa oto mino betimo yonaibo ne,

loti labo ya holowe.

¹⁴Feto lato, idafa nomudina hofawa nebo fo (4) yasi ya onae, loti lato, we kilofo hulinina nebo we weudina-lutinahatina ona muwone, loti hinalo hidina obula fiyae.

Sipisipi Mofolakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma li fulaibo ha

6Ena Sipisipi Mofola yakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma ya fuko apasito wa obo ne. Wa oto, idafa ma hofawa nebo fo (4) minaguti makafo halake libo nola yaidana oto, Ano, lito holiyobo ne. ²Holito wa obo ya moda safu-hosi feke liboma aibo ya meyalo we ma nebo anau ya himi li neto ya uwolafo li yoima betibo helekamula ya atalalo mofu edaito, wenina lowa fina fito li yoima o betinaibo we yaidana oto wibo ne.

³Utaito, Sipisipi Mofola yakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba tu (2) ya fuko apasito idafa hofawa minagu nebo makafo, Ano, loti libo holiyowe.

⁴Holiyoto, safu-hosi ma luta libo aibo ya meyalo minoto aibo we ya mikau-mikau yalokati you amena mona ya lito wenina eimotinagi lowa fina fiti hofu beti fulimo unabo mona molanae, loti mi naba-naba muito wibo ne.

⁵Ena Sipisipi Mofola yakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba tili (3) ya fuko apasito wa obo ne. Wa obo ya idafa hofawa nebo fo (4) minaguti ya makafo, Ano, loto libo holiyobo ne. Holito wa obo ya safu-hosi lubufa libo ya aito, meyalo aibo we ya idafa hona molo-molo abo idafa anau li ne. ⁶Li neto, hofa holiyobo ya idafa hofawa nebo fo (4) minaguti ya wenina ha labo yaidana oto libo, Wetina-idafa mináminako, suwa witi meina finaibo ya fo hamena mako onona libo meinalakafo suwa witi mako kilogilamu meina finaiye. Ido suwa bali meina finaibo ya fo hamena mako onona libo meinalakafo suwa bali tili (3) kilogilamu yako meina finaiye. Ido yá olifi ilawa nowalawa ido no waini ya li hopaitámo. Aifa minanaiye, loto libo ya holiyobo ne.

⁷Ena Sipisipi Mofola yakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba fo (4) ya fuko apasito, wa obo ne. Wa obo ya idafa hofawa nebo fo (4) minaguti idafa naba fo (4) yakafo, Ano, lito holiyobo ne. ⁸Holito wa obo ya safu-hosi sifuga libo ma aito, meyalo aibo we ya huliya Fulimo Uwabo Mona ne, loto nebo ne. Ido egeka nebo we ya huliya Fuliyabo Eba ne, loto nebo ido huliya ma Eidisi ne. Ido mikalo minabo wenina muki ya li nuba fo (4) o betigu yauti nuba mako ma wewa loiti adinau moloto hofa beti fulinaibo auba biye. Hofa beti fulinaibo ya malekama migunu hofa beti fuliyageto, ido malekama ya inagunu yamo hofa beti fuliyageto, ido ma ya idafa i hiliyabo yamo hofa beti fuliyageto, ido ma ya liye-idafakafo hofa beti fulinaiyae, loto auba ya biye.

⁹Ido lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba faifu (5) ya fuko apasito wa obo ya Goti mu-mu abo folomo feu-mau yau wenina hofa beti fuliyabo weudina ya wa betiyobo Goti hala ukuwa aubafofo loto lo oloto pimo uwabo ne-

nako, uwotinafo ya hofa beti fuliyae.

¹⁰Weudina wa betiyobo yasi ha naba loti feti labo, Aubafofo Yawala idafa-adafa muki mikau-okulumau nebo Wenaba wehudi minanibo fele nebo we ona hula nebo we, hamena nenaki hiyabaka minogeto wenina mikalo minoti hofa ledo fuliyabo ya hona moloto lifima liwila oto binanibo ne? loti loga o edae.

¹¹Loga o edato, muki utinalo owo feke libo ya bito feti lobibo, Hemotina ya hamena fouma mako hiyaba minomo yowato, weninawa hemotina hofa betiti fuliyabo yaidana oti hounatinafo-mota malekama houba-naba o nedabo ya hofa betiti fulimo yoti yowato, modae, loto lodo ya lifima ha liwila oto binobo ne, loto lobiye.

¹²Ido lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba sikisi (6) ya fuko apasito, wa obo mika mima naba-naba oto ido fo ya ladámoto lafo-lafo lubufa ona hilito, ido igana ya lunu yaidana oto luthisi ona libo ne. ¹³Ido ofiya okulumalo nebo ya asi nabakafo yá sigolo hofaito, sigolo ilawa falatámibo ya yáloti limo ibo yaidana oto okulumaloti limo ibo ne.

¹⁴Ido okuluma ya hunu li uku loti loloku abo yaidana oto loloku oto, obula muki ido no yakafo li hona aibo eba muki ya homu minabo ebatina yaloti ta loti u eito uwae.

¹⁵Ena mikalo hiyaba we wehudi muki, hulininagi nebo wenina muki, himiwe hiyabatina wenaba muki, idafa-adafa wa nabo wenina muki, auba iyabo wenina muki, houba-naba onona liyabo wenina muki, ido eimotina ononatina liyabo wenina muki ya mika lula ligu yau ido hefana naba obulau yau faluku minae. ¹⁶Faluku oti minabo yasi obulagi ido hefanagi hai moloti lobiyabo, Ekeni folomolo amedoto nebo we yamo wa ledageto Sipisipi Mofola yakafo lifimate liwila oto lumutanaiye, loti hemotina obulagi hefanagi lemodo limo iti li fito

ledalo. ¹⁷Yagunu lifimate liwila oto lumunaibo hamena nabalo ya onesa moda oloto pitaiye. Hemakafo nomunalo ya ogofuto aubafofo loto sinoi minanaiye? loti lae.

Gotikafo Isilaeli wenina wa molo betibo ha

7 Idafawa ya hulotaito mika onuwa fo (4) yalo enisole fo (4) ya sinoiti minabo wa betiyowe. Sinoiti minabo we adinau yau mikalo moninaibo asi fo (4) ya mikalo, ido ho nolo, ido yá-nalalo ya fu-fu ladámanaiye, loti li hik-ito minabo wa betiyobo ne. ²Ena fo yoidoka yoimati enisole ma yoito wa edobo ne. Yoibo ya Goti hofawa minomo wibo we anela idafa ya li nebo ne. Aya enisolewakafa Goti mika ido ho no ya li hopaitanae, loto enisole fo (4) auba bibo we ya ha naba loto feti lobibo, ³Hemotina ya aloko mikafena, ho nofena, yáfená ya li hopaitámilo. Homu ya Gotite houba-nabala wenina onobatinalo yalo anela molo betinune, loto lobiyé. ⁴Feto lobito, Goti weninala hona molaibo anela liyabo wenina ya Yuda wenina afu monalo-monalo muki minaguti ya wani hadeti foti-fo tauseri (144,000) wenina minae, loto lito holiyobo ne.

⁵Ido afu mona ma Yuda yauti tuwelu tauseri (12,000) ya anela i betiyabo ne.

Ido afu mona Lubeni yauti tuwelu tauseri (12,000), ido afu mona Gati yauti tuwelu tauseri (12,000), ⁶ido afu

mona Aseli yauti tuwelu tauseri (12,000).

Ido afu mona Napitali yauti tuwelu tauseri (12,000), ido afu mona Manase yauti tuwelu tauseri (12,000), ⁷ido afu mona Simeyoni yauti tuwelu tauseri (12,000).

Ido afu mona Lifai yauti tuwelu tauseri (12,000), ido afu mona Isaka yauti tuwelu tauseri (12,000), ⁸ido afu mona Sebuluni yauti tuwelu tauseri (12,000),

ido afu mona Yosefe yauti tuwelu tauseri (12,000), ido afu mona Benisamini yauti tuwelu tauseri (12,000) ya

anela feti i betiyabo ne.

Wenina naba nuba minabo Goti weudina-lutina-hatina muwabo ha

⁹Idafawa ya hulotaito wa obo mau naba-naba minabo ya makafo hitanaibo ya ogofuwámiye. Emotina ya mikau-mikau yauti ido afu monalo-monalo minaguti, hotina-wetina-utina mino eito-eito mona mona nebo yauti, ha notina yagi eito-eito labo minagu ya yauti loti ekeni folomo holaleka Sipisipi Mofola nomunalo mau minae. Mau minabo ya utinalo owo feke libo iti, ya yá akawa adinau li minoti, ¹⁰ha naba loti feti labo, Gotite ekeni folomolo amedoto nebo we yagi ido Sipisipi Mofola ya nomude li waima ne, loti lo minae.

¹¹Ido enisole muki ya ekeni folomo ido we kilofo hulinagi nebo we ido idafawa hofawa nebo fo (4) ya li hona o betiti minabo ekeni folomo holaleka mikalo lumuti, Goti weudinalutina-hatina muti huliya li faka loti ¹²feti labo,

Ya onae. Gotite ya ebola, ido huliya laminala naba-naba, ido ha mananau

nebo, ido dowae, lalowe, loti labo ha, ido huliya akaisa yoto nebo, ido hiyaba we wenaba aubala, ido idafadafa muki hiyaba o betibo aubala ya moda minowa-minowa oto mino edomo yonaibo ne. Ya onae, loti lae.

Wenina hena naba li mofu betiyaguti abo ha

¹³Ena we kilofo hulitina we minaguti ma yakafo loga o nedaibo, Weninawa utinalo owo feke libo iyabo ya igaleka wenina minae? Ido igalekati ya ae? loto loga o nedaito, ¹⁴nemokafo liwila oto lomuwo, Wenabane, heimoka ya holi minane. Nemo ya holámowe, loto lomuwo. Lomuwoto, emokafo lonumibo, Weninawa ya hena naba-nabama li mofu betiyaguti abo wenina ya utinalo owo ya Sipisipi Mofola lunulau noku ito li hiluwa feke libo ne. ¹⁵Yagunu ya, Goti ekeni folomolalo holaleka minoti, hamena-hamena fo libo lubu ibo ya fele huliyagi numunala naba yau houba-naba o edomo uwae. Ido ekeni folomolo amedoto nebo we yakafo mino betitoto hiyaba o betinaieye.

¹⁶Hofa inagunu fuliyámanabo ne. Ido hofa no-ano yagunu holámanabo ne. Ido fo ya liyámanabo ne. Ido fo loitaibo yakafo utina li hopaitámanaibo ne.

¹⁷E'e, Sipisipi Mofola ekeni folomo lusaku nebo ya weninawa ya sipisipi hiyabatina we ya minanaibo ne. Ido no hofawa minomo yoibo atalalo yalo idipito unaiye. Ido Gotikafo no-mudina nowala ya hilili o betiyageto hufo ma hofa ámanabo ne, loto lonumibo ne.

Lufuwa wase ito lagoli aibo fuma fukaibo ha

8 Sipisipi Mofola yakafo lufuwa keloto lagoli aibo fuma ma naba seweni (7) aito ya fukoto apasoitoto okulumalo hamena fuma hafu auwa yaidana hameme o hesa minabo ne.

²Ena wa obo ya enisole seweni (7) Goti holaleka sinoiti minabo we bomu wekilofo seweni (7) ya biye.

³Ido enisole makafo loto so sokila hi mu-mu abo folomolo selo yalo minoto, masa goligunu lifefe labo li minoto, sokila unala ladanuwa dowa libo hinaibo idafa abi idafa ya Goti munaiye, loto ya muito, lito sokila yagi Goti weninala lomuwabo hatina yagi li mako itoto, ekeni folomo holaleka sokila hi mu-mu abo folomolo goligunu lifefe labo yalo hito sokila muiye. ⁴Muito, sokila unala ladanuwa dowa aibo idafa masau hibo sokila yagi, Goti lomu-lomu abo hatina yagi enisole anauti uto Goti nedoka yoiye. ⁵Yoito, enisolema masama goligunu lifefe laboma lito, folomolo yaloti so libo lito, masau i faitoto, fululu kaito fiyasito mikalo fulaito, ho halake naba loto, ho mumu loto, hopana lamenala pana hibo fulabo yaidana oto ito mika mima aiye.

Bomu wekilofo ha

⁶Ena enisole seweni (7) bomu wekilofo seweni (7) li minabo ya fu lanune, loti li henemu oti wetinalo molae.

⁷Ido enisole homu wekafo bomu wekilofo fu lito, ho ome gedibo ido so huluma ya lunu yagi li mako itoto mikalo ya lumiye. Lumito, mika me ya muki ya eba tili (3) hona molaigu yaumati mako ma moda lo huloto ido eba mako ma yá malekama loto ido menefa suwa-nala ya loto huliye.

⁸Ido enisole naba tu (2) bomu wekilofo fu lito, so naba-naba obula naba so libo yaidana oto libo ya fiyasito ho noku fulaito yau lumiye. Lumito, ho no ya no tili (3) hona molaigu yauti mau mako ya lunuko bulito, ⁹ido muki hafa hofawa nebo ho noku minabo ya tili (3) hona molaigu yauti mau mako ya fuliyabo ne. Ido sipi muki ya sipi mau tili (3) hona molaigu yauti mau mako ya li nosámibo oto li hopaitaibo ne.

¹⁰Ido enisole naba tili (3) bomu wekilofo fu lito, ofiya naba-naba le

yaidana huluma aibo okulumaloti limo ibo ya no muki yagi, ido no atala muki yagi ya mau tili (3) hona molaigu yauti mau mako yau lumibo ne. ¹¹Ofiyawa lumibo ya huliya Ekefa Sukeke Aibo ne. Ido no ya li ekefa sukeke aibo bulito, wenina muki nowa noti ya fuliyabo ne.

¹²Ido enisole naba fo (4) bomu wekilofola fu lito, fogi igana yagi, ofiya yagi hofu betibo yagunu lanabo hame-natina ya tili (3) hona molaigu yauti mau makolo ya ladámae. Ido yagunu fo hamena mako ya tili (3) hona molaigu yauti mau mako yau fo ladámiye. Ido ayaidana oto lubuka hona molaigu yauti mau makolo iganagi ofiyagi ya ladámae.

¹³Ido nama lubiya okuluma yowalo bu loto monibo wa obo yakafo su naba-naba loto feto libo, Ake, enisole tili (3) malekama ya bomu wekilofotina lanado ya wenina muki mikalo minabo hena naba-naba holinigilae, loto libo ne.

Enisole naba faifu (5) bomu wekilofola fu libo ha

9 Ido enisole naba faifu (5) bomu wekilofola fu lito, ya ofiya ma okulumauti lufito limo mikalo ibo ya wa obo ne. Wa obowa ya lowa eba hanu ya sinaíye, loto ofiyawa hanu sinaíbo oso ya muiye. ²Muito, lowa eba naba-naba hanu sito, so naba hiyabo sokila yaidana oto sokila naba-naba yakafo lowa ebauti yoto, fo yagi okuluma yagi ogofuito lubu ito hamulu pibo ne. ³Ido sokila lulau yati witu ya oloto piti mikalo lomabo ya hamuke yaidana oto mikalo minabo ya wenina hofu beti-beti abo aubatina yaidana oto biye. ⁴Auba bibo idafa yakafo ya mikalo suwafena, ido yá-nalafena, ido yáfena ya hofá-moti, wenina onobatinalo Goti anela liyámabo yako ya hofu betinae, loto fuka ha lobiye. ⁵Ido wenina hofu beti fulinabo auba biyámiye. E'e, ya aifa igana faifu (5) yaidanako utinalo hofu betiy-

ato ogofu naba holiti minanae, loto auba ya bibo ne. Ido utina ogofu naba-naba holiyabo ya hamuke yaidana oto yakafo adala aito ogofu holiyonibo yaidana oto ne. ⁶Ido aya hamenalo ya wenina ogofu holiyabo yasi, moda fulinune, loti aubafofo loti holinafa, fuliyámanigilae. E'e, fulinabo mona ya oloto pi biyá-manabo ne.

⁷Ido wituwa ya safu-hosi lowa finalo unigili li henemu abo yaidana oti hiliyabo ne. Ido atatinalo yalo idafa goligunu lifefe labo hosefa yaidana nebo idafa ya mofu minabo ne. Ido hotina-wetina wenina hotina-wetina hiliyabo ne. ⁸Ido manadina opala ya wenipa manadina opala fana nebo yaidana oto ne. Ido wetina-hauwa ya hula-laiyoni wetina-hauwa fi haibo yaidana oto ne. ⁹Ido ikitinalo ya huwa kapa hilibo idafa lifefe labo ya iyabo ne. Ido okonatina nola libo ya safu-hosi abi loti lowa fina ebalo yalo oluloti, wenina moninabo idafa ika oti uwabo nola libo yaidana oto ne. ¹⁰Ido sokuwatinalo ya naka yalo nebo ya hamuke yaidana oto sokuwa yaidana oto nebo naka yakafo wenina utinau hofu betiyato igana faifu (5) ogofu naba-naba holiti minanae. ¹¹Idafawa mikalo hiyabatina we wehudi ya lowa eba hiyaba aibo enisole huliya ya Hibulu halokati Abadoni ya ne. Ido Giliki halokati Apoliyoni ya ne.

¹²Hena naba-naba homu fedito holiyabo yama moda hulo itaiye. Ido hena loiti ma aliga oloto pinaiye.

Enisole naba sikisi (6) yakafo bomu wekilofola fu libo ha

¹³Ido enisole naba sikisi (6) yakafo bomu wekilofola fu lito, ya Goti sokila hi mu-mu abo folomo hefana goligunu lifefe labo Goti nomunalo nedo yalo onuwalo-onuwalo wela-hauwagi idafa fo (4) nedokati nola libo ya moda holowe. ¹⁴Nola libo yakafo enisole naba

sikisi (6) bomu wekilofa li nebo we fetu loto lomuiyo, Enisole fo (4) Yufuletisi no nabalo nala fi betibo ya wina fulu betiyo, loto lomuiye. ¹⁵Lomuito, enisolewa fo (4) ya Goti hiyaba o betibo u aya hame-nawa ya fo lidofe, lunagafe, fo hame-nafe, igana yaufe, melege yaufe, hamena fefe loto ya anaifo ya wenina muki mau tili (3) hona molaigu yauti mau mako minagu muki ya hofe beti fulinae, loto hiyaba o betibo enisolewa ya wina fulu betiye. ¹⁶Wina fulu betito, ido himiwe safu-hosi meyalu minabo wenina naba-naba tu hadeti miliyoni (2000000) wenina yaidana minae, lato holiyobo ne.

¹⁷Ido mebe-maba wa obo ya feito wa betiyobo ne. Safu-hosi ido wenina meyalu minabo ikitinalo huwa iyabo ya luta libo so yaidana oto, ido lub-ufa libo hefana safaiya yaidana oto, ido sifuga libo hefana huliya salifa yaidana oto ne. Ido safu-hosi manadina hula-laiyoni manadina yaidana oto ne. Ido wetinau yauti ya so hulumafena sokilafena hefana salifafena yagi auba ito lumiye. ¹⁸Ido wenina li hopa o betinaibo idafawa nosámibo tili (3) ya safu-hosi wetinau yauti anaibo yakafo mikalo minabo wenina muki ya hona moloto li mau tili (3) ito mau mako ya hofe beti fuliyae. ¹⁹Hofe beti fuliyato, ido safu-hosi sokuwatina ya hosofa atatina yaidana oto nenako, wenina hofe betiyabo aubatina ya wetinau ido sokuwatinalo yalo ne.

²⁰Ido wenina filigama idafawa nosámibo hofe beti fuliyámabo wenina yasi idafa-adafa adinagunu lifefe labo ya holi muti moniyabo hanu yalekati elepa iti ámabo ne. Ido Satani himiwela holi bi-bi abo monatinalokati lutina-hatina ya elepa iti molámabo ne. Ido sugi goti idafa-adafa wagámabo, ha holámabo, hanu moniyámabo idafa goli, siluwa, bolonisi, hefana ido yágunu lifefe labo yaleka idafa ya

weudina-lutina-hatina bi-bi o minabo ne. ²¹Ido yako minámiye. Wenina hofe beti fuliyabo monatina, hifena hiyabo monatina, hopa li unabo monatina ido idafa ugele nabo monatina yalokati elepa iti metina umámabo ne.

Enisole lufuwa yo fito loloku ibo hefola li nebo ha

10Ena enisole ma aubala naba-naba nebo ya okulumauti lumito wa obo ne. Lumibo ya limu yakafo wase i edaito, fuweba ya mananalo neto ido hola-wela ya fo lamenala yaidana oto sili gege fuloto neto ido hina ya numuna lagilo so huluma li hona oto nebo yaidana oto ne. ²Ido anau lufuwa loloku ibo hefola ya ataloto li ne. Ido hina onaleka ya ho nolo ya lala ito, hina adawaleka ya mikalo lala ito minoto, ³hula-laiyoni wela atoto ha naba libo yaidana oto hai naba molaiye. Hai naba molaido ho halake seweni (7) yagi ha lae. ⁴Ido ho halake seweni (7) moda labo ha moda lufuwa inowe, loto holofa, okulumaloti nola ma holobo fetu lonumibo, Ho halake seweni (7) yasi ha labo ya lufuwa iyámo. Hawa faluku oto aifa minanaieye, loto lonumibo ne.

⁵Lonumito, ena enisolema homu wa edobo ho nolo ido mikalo lala ito nebo-makafo ana onaleka sino lo okulumau itaito, ⁶we ya nomuna hofawa minowaminowa oto minomo yoto nebo we, okuluma ido idafa-adafa muki ayalo nebo ya li oloto pibo, mika ido idafa-adafa muki ayau nebo li oloto pibo, ido ho no ido idafa-adafa ayau nebo ya li oloto pibo we huliya loto li onae, loto fetu libo, Gotikafo hamena ma onu ito hiyaba ámanogolaiye. ⁷Hiyaba ámanogolaiya, ido enisolema naba seweni (7) ya bomu wekilofola fu lito lanaibo hamenalo hala faluku oto nebo ya houba-nabala we polofeti lobibo yaidana oto ya ayalo inaiye, loto liye.

⁸Ena okulumauti nola homu holiyo obo makafo hofa oloto pito feto lonumibo, Hemo enisole ho nolo ido mikalo hina lala ito nedo uto lufuwa loloku ibo ataloto nebo anau li nebo ya, Liyo, loto lonumiye. ⁹Lonumito, holito enisole nedo uto lufuwa loloku ibo hefola ya nomo, lomuwo to liwila oto libo, idafa ya lito nananibo ya sebakau ya ekefa anaibo ne. Nefa, wekau ya fimona nowala yaidana oto la fulinaibo ne, loto lonumiye. ¹⁰Feto lonumito, lufuwa lolokuibo hefola ya enisolema anauti lito nowe. Noto, weneu ya fimona nowala yaidana oto la fulibo nefa, ido mikili obo ya sebanu ekefa naba-naba aiye.

¹¹Ena feto loto lonumibo, Hemo idafa ya wenina mikau-mikau minadoka, ido afu monalo-monalo minadoka, ido ha notina eito-eito ladoka, ido mikalo hiyaba we wehudi minadoka oloto pinaibo idafa yagunu hofa lo oloto moloto lobimo uwo, loto lonumibo ne.

We loiti ma oloto pinaibo ha

11 Ena holobo numuto feto lonumibo, Goti fele huliyaigi numunala naba yalo ya uto holobo yakafo moloto wato hitoto sokila hi mu-mu abo folomo yagi ayaidana oto hito. Ido yalo wenina nuba oti weudina-lutina-hatina muti ebola loti minabo ya nenaki minae, loto yagi hito. ²Feto feyanogolaba, eba ya fele huliyaigi numuna naba hilala feka nuba abo eba ya fulitoto hitamo. Ebawa ya eito feka wenina binako, numuna meya fele Yelusalemu yalo igana foti-tu (42) ya lala iti moninigliae. ³Ido hamena yalo ya nemo hane lo oloto pinaibo we loiti idipi moloto hufo nama anigili utinalo owo iti fe-fe abo idafa ya iti fo hamena wani tauseni tu hadeti sikisiti (1,260) yalo hane ya lo oloto molomo unigilaiye, loto lonumiye.

⁴Wewa loiti ya ya olifi loiti ido idafa mulalo lamu molo-molo abo idafa loiti ya minoti mikaleka muki mikau Wenabala onobalalo ya sinoi minaibo ne. ⁵Ido we makafo uwotinafo bulito li hopa o betinowe, loto lanaibo ya wewa loiti wetinau yauti so ya lumuto hi ludo betinogolaiye. Feito we makafo loitiwa li hopa o betinowe, lanaibo ya ludoto fulinaibo ne. ⁶Ido wewa loiti ya lo oloto molanaibo hamenalo yalo ho iyamanaiye, loto aubawa binako, ho iyamanogolaiye. Ido no ya li lunu bulinaibo auba ya bito ido idafa mona-mona yakafo loto mikalo minabo wenina ya li hena binaibo ne, loti holinaibo auba yagi binaibe.

⁷Ena wewa loiti ha lo oloto molo-molaibo onona ya hulageto hafa hasuwala fibo yakafo lowau negu yauti yoto, we loiti fina fi hofa betito, li yoima o betito hofa betiyageto fulinigliaiye. ⁸Fulinaibo ya hanudo numuna meya nabau hono utina ya uno minanaibo ne. Aya numunawa wase ibo huliya Sodomu ido Isipi ya ne, loti labo aya ebalo Wenabatina yagi ya yofolo hofato fulibo ne. ⁹Ido hono utina ya uno minageto wenina muki mikau afu monalo-monalo muki, ido ha notina eito-eito labo muki, ido utina eito-eito ibo muki minadokati wenina yasi fo hamena tilihafugi (3 1/2) hono utina wa betitoko minoti hale li betiyamanune, loti lanabo ne. ¹⁰Ido wewa loiti fulitaibo yagunu mikalo minabo wenina muki yasi lutina-hatina dowa lotiko holiti, huwamena li filiga-filiga oto liti, ake naba inigliae. Wewa loiti yasi lo oloto molo lobibo ha yamo mikalo minabo wenina ya hena naba-naba li mofu betiti fulitaima nenako, yagunu ake inigliae.

¹¹Feto feyafa, fo hamenawa tilihafugi (3 1/2) ya uwageto Gotikafo nomudina hofawa minanaibe, loto wetinama bito, sinoiti minaito, wa betiti ya

holi naba-naba holiyae. ¹²Holi holiyato, loitiwa holiyaibo ya okulumauti ha nola naba yakafo feti libo, Hemotina melo yoiliyo, loto lobito, uwotinafo-mota wa beti minato wewa loitima limu lulau ya okulumau yowaiye.

¹³Ido okulumau yowaibo hamena ayalo mika mima naba-naba oto, ido numuna meya nabawa yau numuna muki mau teni (10) hona molaigu yauti mau mako ya gulu-naguludoto, ido wenina seweni tauseni (7,000) hofu betito fuliyato, wenina filiga hofawa minabo ya holi naba-naba holiti lutina-hatina li elepa iti moloti, Goti okuluma yawala ya lamena huliya naba ya muwabo ne.

¹⁴Holilo. Hena naba-naba holiyabo naba tu (2) ya moda hulotaito, ido hena naba tili (3) ya alili aiye.

Enisole naba seweni (7) bomu wekilofu fu libo ha

¹⁵Ena enisole naba seweni (7) bomu wekilofu fu lito, okulumauti notina ma ha naba-naba feti loti labo,

Onesa me ya ya Wenabate ido ilifi molaibo we Kilisto ya mikalo wenaba auba ya moda mofuti, mikau-mikau hiyaba we wehudi ononala ya minowa-minowa oto limo unigilaiye,

loti lae.

¹⁶Ena we kilofu hulitinagi nebo we tuwedi-fo (24) Goti onobalalo ekeni folomotinalo amedoti minabo yasi hidina obula fiti hotina-wetina mikalo moloti weudina-lutina-hatina muti feti lomuwbato,

¹⁷Wenaba Goti aubafofo yawala homu yoimaloka minoto, onesa minomo yowanibo we, hemo aubaka yakafo mika me ya hiyaba o ledanibo ononaka ma li apiyaninako, yagunu dowae, lalowe, loto lo minone.

¹⁸Hemo weninaka minámabo wenina yasi sebatina hala-kala lito sebaka

hala-kala naba-naba libo monaka ya oloto pito fedito, fuliyabo wenina lifima liwila oto binanibo hamena ya oloto pito fediye.

Ido houba-nabaka we polofeti ido weninaka holika holiyabo hulitina nebo yagi hulitina minámibo yagi lifima liwila oto binanibo hamena ya oloto pito fedibo ne. Ido mika li hopaitabo wenina ya li hopa o betiyanibo hamena yagi oloto pito fedibo ne,

loti lo minae.

¹⁹Feti lato, Goti fele huliyaigi numuna naba okulumau nebo hanu sito, fele huliyaigi numuna lulau Gotigi li hutifina betibo huwamenala ya oloto piye. Oloto pito, hopana lamenala hiyala fuloto, ho mumu loto, ho halake naba loto, mika mima naba aito, ho ome naba lumibo ne.

Wenate ido hosofa nabate ha

12Ena okulumalo mebe-maba naba ma oloto pibo feito ne. Wena ma nebo fo yamo ulalo owo yaidana oto wase i edaito, igana ya hina feumau neto, ido ofiya tuwelu (12) yakafo helekamu lifefe labo ya atalalo mofuibo ne. ²Wenawa olufola houmalau nebo ya olufu hedanogolainako, ula ogofu naba-naba holito, ha naba libo ne. ³Feito neto mebe-maba ma okulumalo oloto pibo ya moda hosofa naba-naba ma ne. Nebo ya ula luta libo ne. Ido atala seweni (7) ya ne. Ido atala howa teni (10) neto, ido atalalo mikalo hiyaba we helekamutina yaidana oto helekamu seweni (7) ya mofu minaiibo ne. ⁴Ido sokuwa yakafo okulumau ofiya mau loiti ya waitoto mau mako ya hililifa oto itifu fulu betiti mikalo lomae.

Lomato, hosofawa yakafo wenawa olufola oloto pinaido ayalo hofu nanowe, loto holaleka minoto hiyaba o ne. ⁵Hiyaba o neto, wenawama hipala hedaito, hipawama hiyaba we minoto ya holobo ainigunu lifefe labo

ya lito mikau-mikau minabo wenina aubrafo loto hiyaba o betinaibo ya oloto piye. Oloto pito, makafo hipala ipoto lito Goti nedo ekeni folomolalo ilimito wiye. ⁶Wito, wenama ya hafali mikalo holi wito, Gotikafo eba lifefe lo molo edoito fo hamena wani tauseni tu hadeti sikisiti (1,260) ya hiyaba o edanowe, loto eba lifefe lo edaibo ebalo ya u fediye.

⁷Ena okulumau fina lowa oloto pito, enisole hiyabatina we Maikoli enisole-lagi uti, hosofa enisolelagi fina fi hofa betiyato, emotina liwila oti fina fi hofa betiti, ⁸ido aubatina yakafo li yoima o betiyámato, okulumau ebatina yaloti fulitae. ⁹Hosofa naba ya salopaina aidena yoimalokati nebo huliya ya Hamade Hibo ne, ido huliya ma ya Satani ne, loti labo yakafo mikau-mikau minabo wenina muki ya li hanu dowa lotokati ika o beti nebo we ya okulumaloti enisolela yagi maina itifu fulo betiyato, mikalo lomabo ne.

¹⁰Ena holiyobo okulumauti ha nola naba feti libo, Gotite ya li nomude waibo monala, ido aubrafo libo monala, ido hiyaba we wehudi nebo monala ya oloto pibo ne. Ido ilifi molaibo we Kilisto idafa-adafa feyanowe, loto feyanaibo aubala yagi onesa oloto pibo ne.

Yagunu hounatefo-mota sigiya lo beti-beti aibo we ya fo libo, lubu ibo ya Goti onobalalo sinoi minoto sigiya lo beti-beti omo wibo we ya okulumaloti moda itifuwato, mikalo lumibo ne.

¹¹Ido emotina yasi Sipisipi Mofola lunula yakafo hala ukuwa dowa ya lo oloto molabo monatina yakafo ya uwotinafo li yoima o betiyabo ne. Ido eimotinasi holiti hofa ledo fulitanae, loti ladámae.

¹²Yagunu okuluma ido okulumau yau minabo muki ya ake naba-naba iyalo. Ake naba-naba iyafa, hemotina mikalo minabo, ido ho noku minabo ya hamade hi-hi aibo we ya hemotina minadoka luminako, hena naba-naba holinigilae. Ido hamenala founa ne, holinako, sebala hala-kala naba-naba liye,

loti lo minabo ne.

¹³Ena hosofa itifu fulato, mikalo lumibo ya holito hipa hedaibo wenama ya ege uto henibo ne. ¹⁴Henifa, ya bu loto eba wa molo edabo hafali mikalo wibo ya faiga hosofa fulo faiga edanaiye, loto wenawama nama lubiya okona loiti ya muto, u ebawa wito hosofa fulo faiga itoto, neto yaleka wela-idafa muto, melege tili-hafugi (3 1/2) ya hiyaba o edomo wibo ne. ¹⁵Feito ya hosofawamamo ya wena no yakafo hofageto wenawa ya u hopa unaiye, loto no naba yaidana oto welauti omu hilito fulaiye.

¹⁶Feto feyaifa, mika yakafo wenama ana li faka loto hale godito hosofa welauti omu hilibo noma ya haleku yau lumuto hulibo ne. ¹⁷Feto wena yagunu holito hosofa sebala hala-kala naba-naba lito, olufola filiga yagi fina fi hofa betinowe, loto wiye. Weninawa Goti lo molaibo hala meyallo moloti Yesu hala ukuwa lo oloto molabo wenina ya minae. ¹⁸Ido hosofa ya uto ho no sesepalo ya sinoito ne.

Ho no lulau yati hasuwala fibo hafa yoi fedibo ha

13Ena wa edobo ya ho no lulau yati hasuwala fibo hafa ma yoibo ya atalalo wela hauwa teni (10) ya nebo, ido atala seweni (7) ya nebo, ido atala wela hauwa muki yalo mikalo hiyaba we wenaba helekamutina yaidana oto helekamu teni (10) ya mofuto nebo ne. Ido atala muki yalo Goti hamana hiti

lufuwa iyabo ya mofuto nebo ne. ²Ido hafawa hasuwala fibo wa obo ya hula-lepati yaidana hilifa, ido hina ya hula-beya hina yaidana hilibo, ido wela ya hula-laiyoni wela yaidana hilibo ne. Ido hosofa yakafo hasuwala fibo hafawa ya nemote hiyaba we wenaba minoto ido mika okuluma idafa-adafa muki hiyaba betito, ido idafa-adafa ma feyanowe, loto holinaibo ya feto feyanaiye, loto aubala ya muibo ne.

³Ido wa edobo hasuwala fibo hafawa ya fulinaie, loti hofato fulifa, ido numuna huito u dowa libo ne. U dowa libo ya wenina muki mikau-mikau minabo yasi idafa wati elegiti ege molae. ⁴Ege molato, hosofakafo hasuwala fibo hafa ya nemote hiyaba o betinoiye, loto aubala naba muibo yagunu weudina-lutina-hatina muti ebola-abola lo-lo ae. Feto fe minoti ido hasuwala fibo hafa yagi li akaisa edoti ebola-abola loti feto labo, Hemakafo hafawa yaidana oto ne? Ido hemakafo emogi ogofuti fina finae? loti lae.

⁵Ido hafawa eimola ebola loto Goti hamana hinaie, loto waito edaibo ne. Ido auba ito hiyaba o betinaibo ononala igana foti-tu (42) li minanaie, loto hamena molo muibo ne. ⁶Emokafo Goti hamana apito hito, Goti huliya hamana hito, Goti nebo eba yagi hamana hito, ido wenina ya okulumau minabo yagi hamadina hiye. ⁷Ena fele wenina li uwotinafo bulito lowa fina fi hofu betito, ya li yoima o betinogolowe, lito Gotikafo, O, lito, feto fe ne. Ido wenina mikau-mikau minabo, ido afu monalo-monalo minabo, ido hotina-wetina-utina eito-eito nebo minabo, ido ha notina eito-eito labo minabo yasi ha lodo ya meyalo molanae, lito Gotikafo, O, lito feto fe ne. ⁸Ido hana aidena akaimati mika okuluma li oloto piyámibo hame-nalo yalo Sipisipi Mofola hofu fuliyabo hofawa minomo yowabo bukula yau

mikalo minabo wenina hulitina lufuwa iyámibo weninawa yasi hafawa weudina-lutina-hatina muti ebola lo-lo anabo ne.

⁹Hemotina hatina nebo yasi hawa ya holifefe loti holilo.

¹⁰Makafo hidinalo-adinalo liyato, nala numugu minanae, loto lanaibo ya hidinalo-adinalo liyato nala numugu minanae. Ido mi fanagunu hofu beti fulinae, loto lanaibo ya mi fanagunu hofu beti fulinae.

Yagunu fele wenina ya you loti hena auba iti li mofuwabo mona moloti ha ona hula hanuwalo fefe loti moni-moni anigilae.

Mika lulauti hasuwala fibo hafa ya yoibo ha

¹¹Ena mika lulauti hafa hasuwala fibo ma ya yoito wa obo ne. Atalalo wela-hauwa loiti sipisipi mofola wela-hauwa yaidana oto nefa, ha nola libo ya hosofa naba nola libo yaidana oto liye. ¹²Ido aliga aibo hafa ya hasuwala fibo hafa homu yoibo aubala yaidana oto nebo, homu yoibo hafa ya welalo auba ito onona li ne. Onona li neto, hafa hasuwala fibo homu yoibo ya hofoti fulitabo numuna huito u dowa liboma ya muki mikalo minabo wenina ya weudina-lutina-hatina muti huliya li faka lanae, loto ilalu hu beti ne.

¹³Ido mebe-maba ya li oloto pimo uto, wenina muki nomudinalo ya okulumauti so mikalo lumibo ya li oloto pito itibibo ne. ¹⁴Feto feyaibo hasuwala fibo hafa homu yoibo welalo mebe-maba ya li oloto pi betinaibo auba ya muinako, yagunu mebe-mabawagunu mikalo minabo wenina hotina ibo ne. Ido hafa hasuwala fibo mi fanagunu hofu fuliyafa, hofa sinoito hofawa nebo ya holi muti huliya li faka loti ido hola-wela fefeluma lifefe loti weudina-lutina-hatina munae, loto aubafofo loto lo-

bibo ne. ¹⁵Lobito, welalo hololato, ido hafa hasuwala fibo fefeluma yakafo ha lanaiye, loto wela-mula muito, wenina ya holi muti huliya li faka loti ebola ladámabo wenina muki ya hofa betito fulinae, lito Gotikafo, O, lito feto feyaibo ne.

¹⁶Ido yako minámiye. Hafawa hasuwala fibo aliga aibo yakafo weninala muki hulitina nebo, ido hulitina minámibo, ido idafa wa nabo, ido idafa wa námabo, ido eimotina ononatina liyabo, ido nalalo onona liyabo yaleka weninala ya hemotina adina onaleka yafe, ido onobatalofe yalo ane hofa molanae, loto aubafolo loto lobibo ne. ¹⁷Anewa ya hafa hasuwala fibo huliyafe, ido huliya hitabo nabala ne. Yagunu wenina anela utinalo iyámabo ya idafa-adafa meina fiti, ido idafa-adafa hefanalo fuloti feyanabo ya ogofuwámae.

¹⁸Hemotina wenina ha manadinawu nebo yako idafawa fokiti holifefe loti holinigilae. We ma ha mananawu nebo yakafo hafa hasuwala fibo nabala mona ya hitaneyo. Nabawa ya sikisi hadeti sikisiti-sikisi (666) we nabala ya ne.

Sipisipi Mofolagi weninalagi ha

14 ¹Ena wa obo moda Sipisipi Mofola ya Saiyoni obulalo sinoi neto, ido wenina mau naba-naba wani hadeti foti-fo tauseri (144,000) onobatalo yalo emo huliya ido Melafo huliya lufuwa ibo nebo wenina ya emogi maina minabo ne. ²Ido holiyobo ya okulumaloti nola libo ya noila naba satibo nolagi ido ho halake libo nolagi yaidana oto ne. Ido nolawa ya wenina nama loti lanabo idafa huliya hapu hofato, nola libo yaidana oto ne. ³Aya weninawa ya ekeni folomo onobalalo ido idafa hofawa nebo fo (4) ido we kilofo hulitina nebo we onobatalo yalo nama hofawa lo-lo minabo ne. Nama labo ya wenina ma holiti ogofuti lanabo

wenina ya ma minámae. Wenina wani hadeti foti-fo tauseri (144,000) minabo ya mikalo wenina muki minagu yauti meina fito wina betibo wenina yako holiti namawa labo ne. ⁴Aya weninawa wenipagi kelámabo yagunu eimotina utina ya hiluwa loto feke lotoko minae. Ido Sipisipi Mofola nedo-nedo wibo ya ege molo-molo ae. Emotina ya Gotite Sipisipi Mofola weninatina minabo hoba hobina miguti hula libo homu yoibo ya hofuto Goti munubo idafa yaidana oti minae. ⁵Ido wetinawu yauti ha sugi ha lomámito lifimatina ya minámiye.

Enisole tili (3) nebo ya ha

⁶Ena wa edobo ya enisole ma oku-lumalo yowa bu loto monimo wibo yakafo hala ukuwa dowa minowa-minowa oto nebo ha ya lito, wenina mikau-mikau minabo, ido afu monalo-monalo muki, ido ha notina eito-eito labo muki, ido utina eito-eito aibo minabo ya lo oloto pi bimo wiye. ⁷Emokafo ha naba loto feto libo, Goti lifima hona molo betinaibo hamenala ainako, holiya holiti, lamena huliya naba ya lomu minalo. Hemotina ya oku-luma, ido ho no, ido no atala li oloto pibo we ya weudina-lutina-hatina muti ebola ya lo minalo, loto lobimo wiye.

⁸Feto loto lobimo wito, ya enisole ma yakafo loto feto libo, Numuna meya naba Babiloni ya moda guludiye. Moda ona u hopa utaiye. Babiloni wenina mona nosámibo molabo yakafo mikau-mikau wenina monatina li hopa o betiti monatina nosámibo yamo no waini hasuwala fibo yaidana oto wenina li hopa o betibo ne, loto libo ne.

⁹Feto loto wito, enisole naba tili (3) loto ha naba loto feto libo, Wenina yasi hafa hasuwala fibo ido hafa hasuwala fibo fefeluma weudina-lutina-hatina muti ebola loti, ido anela adina onalekafe ido onobatalofe linabo

wenina ya ¹⁰Goti sebala hala-kala naba-naba libo monala yagi holinigilae. Goti sebala hala-kala libo ya no waini hasuwala fibo no li you ladámito, aubafofolae aifa nebo yaidana oto ya nomuku lekinaibo ya nanigilae. Noti ya fele enisolegi ido Sipisipi Mofola yagi nomudinalo ya so naba-naba hefana salifa libo negu ogofu naba-naba holinigilae. ¹¹Ido sokila yau ogofu naba-naba holinabo so ya minowa-minowa oto lomo unogolaiye. Feti weninawa hafa hasuwala fibo ido hafa hasuwala fibo fefeluma weudina-lutina-hatina muti, ebola loti ido anela adina onalekafe, ido onobatinalofo linabo ya fo hamena lubu hamena ogofu holinabo monatina ya huladámanaibo ne.

¹²Yagunu Goti weninala Goti lo molaibo ha meyalo moloti auba iti Yesu holi hikito muti, ya you loti auba iti hena li mofuwabo mona molo-molo anae.

¹³Ena nemo holiyobo okulumauti nola ma lonumibo, Hemo ha ya feito lufuwa iyo. Onesa hamena meloti wenina Wenabadoka keloti minoti fulinabo ya ake inigilae, loto lonumito, ido Wenuna Felekafo libo, Ya onae. Ido weni-nawa homu hosa fiti onona naba liyabo ya monatina dowa molabo ha ya egetina moloto lo betitainako, foli minanigilae, loto liye.

Hamena naba ya ha

¹⁴Ena nemo wa faka loto wa edobo limu feke libo yalo we ma We Hula yaidana oto nebo, ya amedoto minoto atalalo ya wenaba helekamu goligunu lifefe labo mofuto ido anau mi wela fi haibo ya li nebo ne. ¹⁵Neto, ido enisole ma fele huliya numuna nabauti lo feka loto, limulo nebo ya sula fito feti lomuiibo, Mi ya lito onona liyo. Mikalo hobina muki ya hula linako, fukoto li nuba ananibo hamena loitaiye, loto lomuiye. ¹⁶Yagunu limulo amedoto nebo

yakafo mila lito mikalo idafa hula libo idafa dowa muki fukoto li nuba aiye.

¹⁷Ido enisole ma fele huliya numuna naba okulumau nebo yauti lo feka loto emo yagi mi wela fi haibo ya li ne. ¹⁸Ido enisole ma yakafo so huluma hiyaba aibo sokila hi mu-mu abo folomolo yaloti loto, mi wela fi haibo li nebo ha naba sula fito lomuiibo, Mikalo nala waini ilawa ya hula lotaibo nenako, hemo mika lito nala waini ilawa dowa loto hula libo ya fuko, loto lomuiye. ¹⁹Lomuito, enisolema mila lito mikalo ya nalaloti nala waini ilawa muki ya fukoto nuba oto, hefana masa nabau nala waini ilawa fuloti lipi-lipi agu yau fulaiye. Ayaidana oto Gotikafo sebala hala-kala naba-naba lotaibo ya oloto pinaiye. ²⁰Ido numuna meya naba hilala feka yalo nala waini ilawa lala iti lilika iyato, hefana masa yauti lunu naba lumuto lumuto momenoidana nebo minoto ya safu-hosi ya li waka edanowe, loto welalo yoibo tili hadeti mita (300) yaidana minomo wibo ne.

Enisole yasi idafa nosámibo mikalo minabo binabo ha

15 Ena okulumalo mebe-maba naba ma oloto pibo ya wa edobo feti ne. Wa edobo ya enisole seweni (7) yasi idafa nosámibo seweni (7) ya wenina hena naba li binaibo ya li minato, idafawa nosámibo ya hulageto Goti sebala hala-kala lotaibo yama hulanaibo ne.

²Ido idafa ma wa obo ya idafa ho no hilibo ya botologunu ido sogunu lifefe labo ya wa owe. Wa obo onuwaleka ya wenina yasi hafa hasuwala fibo ido hafa hasuwala fibo fefelumala ido huliya nabala ya li yoima o edotabo wenina sinoi minabo ya wa betiyobo ne. Weninawa nama lanae, loto Gotikafo idafa ma huliya hapu bito adinau li minato wa betiyobo ne. ³Ido emotina yasi Goti

houba-nabala we Mosese namala ido Sipisipi Mofola namala ya feti nama labo,

Wenaba Goti aubafofo yawala, hemo mona molanibo naba-naba nebo feyanibo ya wati eleigiyae.

Hemo ya muki wenina hiyabatina we minanibo monaka muki ya fefe lotoko minoto ido ona hulako ne.

⁴Wenabate heimoka yako fefe minaninako, hemakafo holika holiýamanaiye? Ido hemakafo lamena hulika naba ya homámanaiye?

Mikau-mikau wenina muki monaka fefe lotoko nebo ya wa edanako, hemodoka loti weudina-lutina-hatina humuti luwaka lanabo ne,

loti nama feti lae.

⁵Nemo ya hawa holito wa obo ya okulumau fele huliya numuna naba ya fele seli numuna ona hula negu yau Goti monala ona hula li oloto pi bibo eba ya hanu godoto nebo ne. ⁶Hanu godoto neto enisole seweni (7) ya idafa nosámibo wenina li hopa o betinaibo idafa seweni (7) adinau li minabo feka abo ne. Ido utinalo owo feke loto pana hibo iti, ido goligunu lifefe labo hebe ya ikitinalo iyabo ne. ⁷Ido idafa hofawa nebo fo (4) yauti mako makafo enisole seweni (7) ya lape seweni (7) goligunu lifefe labo bito, li minabo ne. Ido lapewa yau Goti minowa-minowa aibo we sebala hala-kala naba loitaibo idafawa yama faitibo ne. ⁸Ena fele huliya numuna naba lulau yau Goti lamenala nabalokati ido aubafofola yalekati sokila yoto fele huliya numuna naba ya li faitoto nenako, yagunu wenina yau yonabo ya ogofuwámae. Yonabo ogofuwámabo yagunu hiyaba o minato, enisole seweni (7) yasi idafa nosámibo wenina hena naba binabo ononatina hu-

lageto fele huliya numuna nabau ya yonabo ya ogofuwabo ne.

Goti sebala hala-kala libo monala lapeku nebo ha

16 Ena fele huliya numuna naba yauti nola naba ma holiyobo ya emokafo enisolema seweni (7) ya feti lo-bibo, Hemotina ya uti lape seweni (7) ya liti Goti sebala hala-kala libo monala lapeku nebo mikalo ya lekilo, loto lobiye.

²Lobito, enisole homu nebo yakafo lapela lito uto lapelaui idafa ya mikalo lekiyageto wenina hafa hasuwala fibo anela mino o betiyageto fefelumala weudina-lutina-hatina muti huliya li faka labo wenina ya numunatina nosámibo-asámibo utinalo yalo ogofu naba aibo idafa ya oloto pi bimo wiye.

³Ido enisole naba tu (2) lapela lito lapelaui idafawa ya ho noku lekiyageto ho nowa ya wenina fuliyabo lunutina yaidana oto buliyageto, idafa-adafa muki hofawa nebo ho noku minabo ya fuli hulabo ne.

⁴Ido enisole naba tili (3) lapela lito, lapelaui idafa no nabau, ido no atalau yau lekiyageto no ya lunu bulibo ne. ⁵Lunu bulito, holiyobo enisole no hiyaba aibo yakafo feti libo,

Fele minanibo weyo, hemo onesa minoto, ido hana ona minanibo ya lifima hona molo biyanibo monakawa ya fefe libo ne. ⁶Wenina yasi weninaka ido wekaloti haka lobiyabo weninaka yagi hofu betiti, ya lunutina lekiti hofu beti fuliyaboma nenako, hemo ya nanae, loto no ya lunu buli edoto biyanibo ya lifimatina fefe libo ya liyae,

loto lomuiye.

⁷Ido sokila hi mu-mu abo folomolo yaloti ha nola libo holiyobo feti libo,

O, Wenaba Goti aubafofo yawala, lifima hona molo biyanibo monakawa ya ona hula minoto ido fefe libo ne, loto liye.

⁸Ena enisole naba fo (4) lapela lito, lapelaوتي idafa fo yalo lekiyageto fo yakafo aubafofo loto wenina muki hinowe, lito Gotikafo o, libo ne. ⁹Feito fo hala-kala libo yakafo wenina muki hito, emotina yasi Goti idafa nosámibo bibo hiyaba aibo we ya hamana hiyafa, ido lutina-hatina elepa i moloti lamena huliya naba umámabo ne.

¹⁰Ido enisole naba faifu (5) lapela lito, lapelaوتي idafa ya hafa hasuwala fibo ekeni folomola yalo lekiyageto, ayalo hiyaba o betibo ebala ya midipu ibo ne. Ido wenina yasi ogofu naba holiti wetina hofala guti, ¹¹ido utina ogofu naba aito numunatina nosámibo linako, Goti okuluma yawala ya hamana hiyafa, lutina-hatina elepa i moloti monatina nosámibo molabo ya metina umámabo ne.

¹²Ido enisole naba sikisi (6) lapela lito, lapelaوتي idafawa ya no naba Yufuletisi yau lekiyageto, no ya lano ageto fo yoidokati ya mikalo hiyaba we wehudi ya lo fedanae, loto hanu li oloto pibo ne. ¹³Feto fe betito, wa edobo ya Satani himiwela tili (3) ya osuleba hola-wela yaidana oti minae. Osuleba hosofa naba welau yauti ido hafa hasuwala fibo welau yauti ido sugi polofeti wela yauti lo feka abo ne. ¹⁴Emotina ya Satani himiwela minanako, ya mebe-maba li oloto pimo uwabo ya muki mikau mikalo hiyaba we wehudi minado ya moniti Goti aubafofo yawala hamenala nabalo ya lowa fina finae, loti li nuba o betimo uwae.

¹⁵Yesukafo feti libo, Hemotina holidife loti holilo. Moda nemo ya ugele we yaidana oto haita fedanogolowe. We makafo uwo unámoto apako minoto ulalo holitanowe, loto ulalo owola selo

molaibo we ya ake naba inogolaiye, loto libo ne.

¹⁶Ena Satani himiwelawa yasi mika ma huliya Hibulu halokati Amagedoni ne, labo yalo mikalo hiyaba we wehudi li nuba o betiyabo ne.

¹⁷Ena enisole naba seweni (7) lapela lito, lapelaوتي idafa ya okulumau lekiyageto fele huliya numuna nabau ya ekeni folomola yati nola ma ha naba loto feti libo, Moda huloitaiye, loto liye.

¹⁸Feti lito, hopana lamenala hiyala fuloto, ho mumu loto, ho halake naba loto, mika mima naba-naba aiye. Feti feyaibo ya hana wenina mikalo minado yoimalokati ya mimawa naba-naba aibo yaidana oto minámibo ne. ¹⁹Feito numuna meya naba mika foki-naki oto li tili (3) aito, ido mikau-mikau numuna meya naba ya moda li hopaitaibo ne. Ido Gotikafo Babiloni numudo minabo wenina ya monatina nosámibo-asámibo molabo, yagunu hala holi fulo betiyámoto lula-halau nosámibo naba-naba holinako, yagunu wenina no waini nabo yaidana oti weninawa Gotikafo, nanae, loto sebala hala-kala naba-naba libo monala yama nomu yau faitibo ya biye. ²⁰Feito bito, ido nokafo yoto mika obula li yoimau itaito, ido obula ma minámibo ne. ²¹Ido ho ome naba-naba nebo muki henala foti-faifu (45) kilogilamu yaidana oto ya okulumaloti wenina minado lumuto hofu betiye. Hofu betito, utina elo naba-naba ainako, yagunu emotina yasi Goti idafa nosámibo bibo yagunu hamana hiyabo ne.

Hopa li uno-uno monibo wena ha

17Ena enisole seweni (7) lape seweni (7) ya li minagu yauti makafo nemo minodo loto feti lonumibo, Ano, hopa li uno-uno monibo wena muki holi minabo wenawa ya numuna meya naba no naba muki selo

nedo hu unaibo ya lifima ha linogolaiye. Ano, hilibinowe. ²Emogi mikalo hiyaba we wehudi hopa li unabo mona molo-molo ato, ido wenina mikalo minabo ya emogi hopa li unabo ya wenina no noti nomudina u hopa wibo yaidana oto minae, loto lonumiye.

³Lonumito, Weuna Fele mino nedaito, enisole nilimito mika hafali mikalo wibo ne. Yalo wa edobo wena ma hafa hasuwala fibo luta libo meyalo amedoto ne. Hafa hasuwala fibo ulalo ha lufuwa ibo mona-mona Goti hamana hibo ya neto, ido atala seweni (7) ya neto, ido atalalo wela-hauwa ya teni (10) ya ne.

⁴Wenawa ulalo owo hamulu libo ido luta libo i minoto ekeni goligunu lifefe labogi, ido hefana meina naba nebo yakafo lifefe labo yagi, ido okani omunala pana hibogunu lifefe labo yagi, ulalo li golaiye. Ido nomu goligunu lifefe labo li neto, lulau yau idafa nosámibogasámibogi, hume-ugele aibo monalagi Goti nomunalo unama aibo ya faitibo ne.

⁵Ido onobalalo feto lufuwa ibo monawa faluku oto nebo ha ya feto libo, Numuna meya naba-naba Babiloni ya hopa li uno-uno moniyabo wenagi, mikalo utina holiti nosámibogasámibobo mona molabo wenina otinafo ne, loto nebo ne. ⁶Ido wa edobo ya wenawa fele wenina Yesu holi hikito muti hala ukuwa lo oloto molabo lunutina ya noitoto weuna-lula u hopa wibo ne. Wa edoto wene-lauwa opaiye.

⁷Yagunu enisole yakafo loga o nedaibo, Hemo weka-lauwa ya neidafaito opaiye? Nemo wenawa monalagi, ido hafa hasuwala fibo monalagi, ido atala seweni (7) ya neto, ido atalalo wela-hauwa (10) ya meyalo monibo yagi, monatina muki ya lohumunogolowe. Holiyo.

⁸Hafawa hasuwala fibo wa edanibo ya homu hofawa nebo nefa, onesa hofawa minámibo ya aliga lowauti liwila oto sinoiyageto hofu fulinae.

Ido mikalo minabo wenina ya hana aidena akaimati mika okuluma li oloto piyámibo hamenaloti hofawa minomo yowabo bukuku yau hulitina lufuwa iyámibo wenina yasi hafa hasuwala fibo wa edabo homu hofawa nebo nefa, onesa hofawa minámibo, aliga liwila oto anainako, yagunu eleginigilae.

⁹Hemotina wenina ha manadinau nebo yako idafawa fokiti holifele loti holinigilae. Hafawa hasuwala fibo atala seweni (7) ya obula seweni (7) nebo yalo wenama amedoto ne. ¹⁰Ido atala yagi ya mikalo hiyaba we wehudi ya ne. Minaguti ya faifu (5) ya fuliyato, mako hofawa ne. Ido ma onesa oloto piyámibo ya aliga oloto pito, hamena founako, wenina hiyaba o beti minanogolaiye.

¹¹Ido hafa hasuwala fibo homu hofawa nebo, onesa hofawa minámibo, eimola ya mikalo hiyaba we wehudi naba eiti (8) ya ne. Emo ya mikalo hiyaba we wehudi seweni (7) minaguti yauti minaibo ya u hopa unogolaiye.

¹²Ido atala wela-hauwa teni (10) wanibo mikalo hiyaba we wehudi seweni (7) ya neto, onesa hiyaba o betiyabo ononatina liyámafa, ido hamena founako, wani auwa yaidana oto hafa hasuwala fibo yagi maina hiyaba o beti minanigilae.

¹³Lutina-hatina mako minageto, hiyaba o betiyabo aubatina ya hafa hasuwala fibo munabo ne. ¹⁴Ido emogi Sipisipi Mofola yagi lowa fina finafa, ido Sipisipi Mofola ya wenaba muki Wenabatina minoto, ido hiyaba we wehudi muki Hiyabatina We Wehudi nenako, emogi ege molabo wegi yasi weninawa li yoima o betinae. Ido ege molabo wenina sutina fito, weuna fi betibo ha ona hula hanuwalo fefe loto moni-moni o minabo wenina ya emogi maina minanae.

¹⁵Ido enisolewa yakafo hofa feto loto lonumibo, No naba yalo hopa li uno-

uno monibo wena ya anawalo amedoto nebo ya wa edaniboma nowa ya wenina mikau-mikau minabo, ido afu monalo-monalo minabo, ido ha notina eito-eito labo minabo, ido utina eito-eito molaibo ya nowa ya minae. ¹⁶Ido hafa hasuwala fibo yagi wela-hauwa yagi wa betiyaniibo yasi hopa li uno-uno monibo wenawa lutina-hatinau nosámibo holiti, idafa-adafala muki ya soku hiti ludanigilae. ¹⁷Yagunu Gotikafo holibo ya lutina-hatina mako minageto, hiyaba o betiyabo aubatina muki ya hafa hasuwala fibo munae, loto hatina fito, Goti ha lido inaibo hamenalalo yalo hulanaiye. ¹⁸Ido wenawa wa edanibo ya numuna meya naba ya mikalo hiyaba we wehudi mikau-mikau hiyaba o beti-beti aibo ya ne, loto lonumiye.

Babiloni u hopa wibo ha

18 Feto lonumito, enisole ma okulumauti lumito wa edobo ne. Enisolewa ya aubala naba mino edaibo ido lamena hona aibo yakafo mika lamena o fulitaibo ne. ²Emokafo ha naba-naba loto feto libo,

Numuna meya naba Babiloni ya u hopa wibo ne. Ido aya numuna ebawau ya onesa Satani himiwela hu unato, ido weudina nosámibo li yawa fiyabo ne. Ido nama-afa fuma ibo wenina eleka hofu betito námanabo nama muki ya ayau li yawa fiyabo ne.

³Feito wenina mikau-mikau minabo ya no waini biti lutina-weudina li hopaitabo yaidana oti emogi hopa li unabo mona molo-molo o minabo ne. Ido mikalo hiyaba we wehudi yasi emogi hopa li unabo mona molo-molo abo ne. Ido numuna meya nabau minabo wenina ya mona nosámibo-asámibo moloti idafa-adafa muki abi loto nebo ya linune, linune, loti holiyanako, wenina mikau-mikau hefana onona

liyabo yasi idafawa liti hefanalo fuloti, weninawalokati hefana-afana ya liti u idafa wa nabo wenina bu-liyabo ne,

loto lonumiye. ⁴Ena okulumauti ha nola libo ma ya holiyobo feto libo,

Hemotina weninane minabo ya emogi maina mona nosámibo moloti, lifima linabo yaidana oti litanae, loto numuna ya fulitoti holi wilo. ⁵Emo lifimala yomo uto, okuluma ana lito, ido Gotikafo monala nosámibo-asámibo molaibo ya hala holi fulo edáminako, hemotina fulitoti holi wilo.

⁶Wenawa ya hemotina bibo yaidana oti liwila oti muilo. Ido hemotina bibo mulalo-mulalo lifima naba ya liwila oti muilo. Ido nanaiye, loto no waini hasuwala fibo aubafofo libo no ya lifefe lo betibo yaidana oti muilo.

⁷Ido eimola ula etuwa holito, huliya ito yoto luwala loto, idafa dowa-idafa yagunu auba ito holito idafawa libo ya hemotina onesa idafa munubo idafawa ya li yoima betinaie, loti ula ogofu naba-naba yagi, ido hena naba-naba yagi li mulalo-mulalo muilo.

Wenawa ya eimola lula-halau feto loto luwala libo, Nemo hiyaba wena wenahudi ya minomo yowobo ne. Ido wena-hiyona minámowe. E'e, wena-hiyona minámobo ya hufo nama ya ámanogolowe, loto holi-nako, ⁸hamena mako maloko ayalo mona nosámibo eito-eito ya emo nedo oloto pi munaiye. Feto feyanaibo idafa ya idafa i hiliyabo mona, ido hufo nama abo mona, ido inagunu fuliyabo mona ya emodoka oloto pi munaiye. Ido Wenaba Goti yakafo lifima hona molo munaibo ya aubafofo yawala nenako, ula ya so hito ludo edanigilae,

loto libo ne.

⁹Ena mikalo hiyaba we wehudi we-nawa yagi hopa li unoti, emogi mikaleka idafa yagunu gedoti holiti liyabo we yasi soku ludibo sokila ya wati, hufo nama oti, ikitinalo hesoba inigilae. ¹⁰Ido lifimala linaibo ya wati, holi naba-naba biyageto, faiga yowaleka sinoi minoti, fetó lanabo,

Aiyo, aiyo, numuna meya naba Babiloniyo, numuna ge hofa danibo ya hemo haita lifimaka oloto pi humibo yo-holae,
loti lanigilae.

¹¹Ena huwamenatina meina finabo wenina ma minámanako, mikau-mikau hefana onodo we wenawagunu holiti, hufo nama anigilae. ¹²Ido huwamenatina ya hefana goli, ido hefana siluwa, ido hefana fowena meina naba nebo, ido peseku heila okani hilibo idafa meina finigilabo ya minámanabo ne. Ido lafo-lafo feke wanoba nebo, ido lafo-lafo hamulu libo, ido lafo-lafo dowa libo, ido lafo-lafo luta libo meina finigilabo ya minámanabo ne. Ido yá mona-mona unala ladanuwa aibo, ido safu-elefeni wela-hauwagunu idafa lifefe labo, ido yá meinala nebogunu idafa lifefe labo, ido bolonisigunu idafa lifefe labo, ido aini-gunu idafa lifefe labo, ido hefana dowa libo yagunu idafa lifefe labo, idafa-adafa mona-mona lifefe labo ya meina finigilabo ya minámanabo ne. ¹³Ido huwamenatina idafa ma hulitina sinamoni, ido henena, idafa hiyato sokila unala ladanuwa aibo, ido yá nowala unala ladanuwa aibo huliya mulu, ido sokila unala ladanuwa aibo hiyabo huliya falagenesenisi ya meina finigilabo ya minámanabo ne. Ido huwamenatina no waini, ido olifi nowala, ido palawa dowa nebo, ido suwa witi meina finigilabo ya minámanabo ne. Ido huwamenatina bulumakau, ido sipisipi, ido safu-hosi, ido safu-hosi ika aibo idafa, ido wenina

utina ido weudina meina finigilabo ya minámanabo ne.

¹⁴Ido hefana onodo we yasi lomunabo, Idafa-adafa muki yagunu lukahakau dowa loto holito linowe, loto holanibo ya fulo hedoitaiye. Ido idafa-adafaka dowa-idafa nebo, ido hulika faka yoiboma ya moda hulito hofa liyámanogolane, loti lomunigilae.

¹⁵Ido hefana onodo we idafawa hefanalo fuloti, emodokati meina naba li-li abo we yasi faiga yowaleka sinoi minoti, lifimala libo wa edato, holi naba-naba bito, yagunu hufo naba oti, hai moloti lanabo,

¹⁶Aiyo, aiyo, numuna meya nabao, ukalo owo ya lafo-lafo feke wanoba nebo, ido lafo-lafo hamulu libo, ido lafo-lafo dowa libo, ido lafo-lafo luta libo ya iyanibo, ido goli yakafo, ido hefana fowena meina naba nebo yakafo, ido peseku heila okani hilibo idafa yakafo ukalo ya li golo minane. ¹⁷Ido hamena fouma efomako wani auwa yalo ya muki idafawa wa nanibo moda u hopa utaiye,

loti lanigilae.

Ido sipi hiyaba we muki, ido sipiku moniyabo wenina muki, ido sipiku onona liyabo we muki, ido ho nolo hefana onona liyabo we muki ya faigaka sinoiti minanae. ¹⁸Ido ludibo sokila wati, hai moloti lanabo, Aya numuna meya naba gedibo yamaidana feyaibo ma ya igaleka ne? loti lanigilae. ¹⁹Feto loti manadinalo ya mika huwopa ya fuloti, hufo naba-naba oti, lutina-hatina fulito, hai moloti lanabo,

Aiyo, aiyo, aya numuna meya nabalo sipi hiyaba we loti huwamenatina hefanalo fuloti wa nabo we buliyabo ne. Ido hamena fouma efomako wani auwa yalo ya li u hopa utaiye.

²⁰ Hemotina okulumau minabo ya emogunu ake naba-naba iyalo. Ido hemotina Goti weninalagi, ido aposologi, ido polofetigi ya ake naba-naba iyalo. Gotikafo wenawa mona nosámibo hemotina molo betibo yagunu lifima hona molo muiye,

loti lanigilae.

²¹ Ena enisole ma aubafofo libo yakafo hefana naba-naba li faka loto ho noku yau fuloto feto libo,

Nemo hefanama aubafofo loto fulobo monane yaidana oto numuna meya nabama Babiloni ya auba iti fulato, hulito hofa oloto piyámanigilae.

²² Ido Babiloniyo, hemodoka nama loti melege linune, loti hapu hofabo idafa monalo-monalo nola libo, ido nama nomu iyabo nola libo, ido bomu wekilofo fu labo nola libo ya hofa holámanigilae.

Ido onona monalo-monalo onona li holiyabo we ma hemodoka ya hofa oloto piyámanigilae. Ido ononagunu hulolo-halolo ya hemodoka hofa holámanigilae.

²³ Ido hemodoka lamu lamenala ya hofa lamena ladámanogolaiye. Ido hipate olute mofu molanigilaibo ya notina ya hemodoka hofa holámanigilae. Homu hemo hefana onodo we ya hulitinagi nebo wenaba minae. Ido

hifena-lusaka hiyanibo yakafo wenina mikau-mikau ya hotina iye.

²⁴ Ido aya ebalo ya polofeti hofa beti fuliyabo lunutina, ido Goti weni-nala hofa beti fuliyabo lunutina, ido mikau-mikau hofa beti fuliyabo wenina muki lunutina ya oloto piyabo ne,

loto libo ne.

19 Ena nemo okulumauti ya wenina nuba naba-naba ha naba loti labo holiyobo feto loti labo,

Goti ebola lokelo. Emo ya li nomude waibo we minoto, huliya yoimo wito, aubafofo naba ne. ² Yagunu lifima hona molo lumibo monala ya ona hula minoto fefe libo ne. Ido hopa li uno-uno monibo wena auba ibo nebo mona nosámibola yakafo mikau-mikau minabo wenina hatina lito li hopaitaibo ya hona moloto lifimala muiye. Ido houba-nabala wenina hofa beti fulibo yagunu lifima liwila oto muiye,

loti lae. ³ Ido hofa ha naba loti labo,

Goti ebola lokelo. Emo ludibo so soki ya minowa-minowa oto yoimo unaiye,

loti lae.

⁴ Ena we kilofo hulitina nebo we tuwedi-fo (24) ido idafa hofawa nebo fo (4) yasi Goti ya ekeni folomolo amedoto nebo we ya weudina-lutina-hatina muti ebola loti feto labo, Ya onae. Goti ebola lokelo, loti lae. ⁵ Ido ekeni folomolokati nola makafo feto libo,

Hemotina houba-nabala we muki holiya holiyabo ya hulitina nebo weninagi, ido aifa lumuti minabo weninagi hemotina muki Gotite ebola lalo,

loto liye.

Sipisipi Mofola ya wena linaibo ha

⁶ Ena wenina nuba naba-naba ha naba loti lato holiyobo ya notina ya noila naba satibo nola yaidana oti labo, ido ho halake naba-naba libo yaidana oti ha naba loti labo,

Wenabate Goti aubafofo yawala ya hiyaba we wehudi nenako, ebola lokelo. ⁷ Feito leimo ake naba-naba ito lute-hate li dowa loto, huliya li faka lokelo. Yagunu Sipisipi Mofola ya wena linaibo hamenala selo ainako, olonafo ya eimola li henemu o ne. ⁸ Ido Gotikafo oluwa ulalo owo feke loto pana hito hiluwa libo holoinaibo ya muiye,

loti lae. Ulalo owo feke libo ya Goti wen-inala fefe libo monatina ya ne.

⁹Ena enisole yakafo fetu lonumibo, fetu lufuwa iyo. Sipisipi Mofola wena liyageto, hemotina loti wetina-idafa nanune, loti sutina finaibo wenina yasi lutina-hatina ake naba inigilae, loti liye. Fetu lotu ha ma onu ito libo, Aya hawa ya Goti hala ona hula ne, lotu lonumibo ne. ¹⁰Fetu lito, weune-lune-hane munogolowe, lotu hinalo hine obula fiyofa, fetu libo, Hemo fetu feyámo. Nemokafo hemogi ido hounakafo-mota Yesu ha ona hula ya oloto pi ledaibo ya holi hikito li-li abo we yamaidana oto Goti houba-nabala we minowe. Hemo Goti yako weuga-luka-haka muto huliya li faka lo. Yagunu Yesu hala ona hula ya oloto pi ledaibo yakafo polofeti hala ukuwa lo oloto molanae, lotu mino o betibo ne, lotu lonumibo ne.

Safu-hosi feke ma meyalo monibo ha

¹¹Ena okuluma godo neto wa obo ya moda safu-hosi feke ma sinoi nebo meyalo nebo we ya huliya Monala Fefe Lotoko Molaibo we ido Ona Hula Gedibo we ne. Lifima li hona molaibo ido lowa fido mona fefe lotoko molo-molo aiye. ¹²Ido nomuna ya so huluma yaidana oto neto ido atalalo mikalo hiyaba we wehudi helekamu yaidana oto helekamu abi idafa mofu nebo ne. Ido emodoka huliya lufuwa nebo ya eimolako holito, huliya holinaibo ma ya minámibo ne. ¹³Ulalo owo ya lunu bulibo i neto, ido huliya ya Goti Hala ne. ¹⁴Ido okuluma himiwe nuba abi idafa safu-hosi meyalo minoti, utinalo owo feke lotu pana hito hiluwa libo iyabo ya ege molomo uwae. ¹⁵Ege molomo uwato, ido welauti mi wela hasuwala fi haibo ma yoibo yakafo wenina mikau-mikau ya li yoima o betinaibo ne. Ido eimolakafo holobo aini-gunu lifefe labo ya lito aubafofo lotu hiyaba o betinaibo ne. Ido emokafo

hefana masa nabau nala waini ilawa lala iyageto, nowala lumibo ya Goti sebala hala-kala naba-naba libo monala ya ne.

¹⁶Ido ulalo owo yalo, ido hina amisalalo huliya feito lufuwa ibo,

Hiyaba wehudi muki ya Hiyabatina

We Wehuditina minoto, ido wenaba muki ya Wenabatina nebo ne,

lotu nebo ne.

¹⁷Ena wa edobo enisole ma folo sinoi nebo yakafo muki nama okulumalo akawa bu lotu moniyabo ya ha naba lotu fetu lobibo, Hemotina ya Gotikafo hobina naba hofu hido yalo loti li nuba alo. ¹⁸Mikalo hiyaba we wehudi utina mila, ido himiwe hiyabatina wenaba utina mila, ido hulitina nebo we utina mila, ido safu-hosigi ido meyalo moniyabo we yagi utina mila, ido muki wenina ya houba-naba onona liyabogi, ido eimotina ononatina liyabo aifa wenina ido wenina hulitina nebo utina mila hemotina nanune, loti loti nuba alo, lotu lobibo ne.

¹⁹Ena wa edobo ya hafa hasuwala fibo ido mikalo hiyaba we wehudi yagi, himiwetina mau minabogi yasi safu-hosi meyalo monibo we yagi himiwela mau minabo yagi lowa finune, loti nuba oti minae. ²⁰Fetu feyafa, ido hafa hasuwala fibo ya analo hinalo liti, ido sugi polofetima ya hafa hasuwala fibo welalo ya idafa hofawa Satani aubala li oloto pito itibibo we ya emogi analo-hinalo liti nala i betiyae. Nala i betibo we ya mebe-mabawa yakafo wenina hafa hasuwala fibo anela liti utinalo iti, ido fefelumala weudina-lutina-hatina muti, huliya li faka labo wenina ya hotina i-i aibo ne. Yagunu loitiwa ya hofawa minaibo ya adinalo-hidinalo liti so momenoma hefana salifagunu lotu lutalo minaigu yau fulu betiye. ²¹Ido filiga ya mi wela hasuwala fibo safu-hosi meyalo monibo we welauti yoibo yakafo hofu

beti fulito, nama yasi lo fedoti utina mila noti houmatina aibo ne.

Satani nala finaibo ha

20 Ena nemo enisole ma okulumauti lumibo ya wa edobo lowa fina eba hanu sinaibo oso ya li minoto ido ana filiga ya nala naba hena aibo ma ainigunu lifefe labo ya li ne. ²Li minoto hosofa nabama, aidena yomalokati minomo yoibo himoi-boloti ya nosámibo yawala Satani nebo ya analo-hinalo lito, melege wani tauseni (1,000) yalo nalau unanaiye, loto nala fi edaiye. ³Nala fi edoto lowa ebau fulo edoto, hanu huto, mikau-mikau wenina hofa hotina iyámageto, melege wani tauseni (1,000) hulanaiye, loto welalo lotanaito hikitiye. Melegewa ya hulageto wina edato, hamena fouma efoma feka moninogolaiye.

⁴Ena nemo ekeni folomo wa obo mulalo amedoti minabo Gotikafo li halo molo betinabo onona linae, loto auba bibo ne. Ido wenina Yesu hala ukuwa lo oloto molomo uwabo yagunu henobatina fukato, fuliyabo we weudina ya betiyobo ne. Aya weninawa yasi hafa hasuwala fibo, ido fefelumala weudina-lutina-hatina muti huliya li faka ladámabo anela ya onobatinalo ido adinalo liti iyámabo ne. Iyámoti fuliyaguti hofa sinoiti, Kilisto yagi maina hiyaba abo ononatina melege wani tauseni (1,000) yalo limo uwabo ne. ⁵Aya wenina u homu moloti fuliyaguti hofa sinoiyabo ne. (Fuliyabo wenina filiga ya melege wani tauseni (1,000) hulageto fuliyaguti hofa sinoiyabo ne.) ⁶Weninawa u homu moloti fuliyaguti hofa sinoiyabo ya ake naba-naba iti, Goti fele weninala minabo ne. Ido aliga ona fulinabo mona ya aya weninawa ya hofa beti fuliyámito, Gotigi ido Yesugi sokila hi bi-bi anabo wetina minoti melege

wani tauseni (1,000) yalo emogi hiyaba we wehudi onona limo unabo ne.

Satani li yoima o edaibo ha

⁷Ena melege wani tauseni (1,000) ya uwageto Satani wina edageto, nala numugu yauti loto ⁸hotina inowe, loto wenina numudo-namado mika filiga-filiga oka waka minadokati uto, Goki weninala yagi, ido Magoki weninala ya sebatinau ile fali witunu ito, Goti weninalagi fina finae, loto li nuba o betinaibo ne. Nuba anabo weninawa ya ho no anawalo sesepa yaidana oti hito huladámánigilae. ⁹Weninawa yasi mikau-mikau monimo uti uti Goti weninala hu unabo eba numuna meya naba Goti lula-halau dowa libo yalo fedoti, li hona o edanabo ne. Feto feyanafa, ido okulumauti so ya lumuto muki ya hito ludaiye. ¹⁰Hito ludageto, Satani hotina ibo we ya so momeno hefana salifakafo so fiyámánaigu yau hafa hasuwala fibo ido sugi polofeti ya fulo betiyagu yau emo yagi ya fulo edae. Yau ya fo libo lubu ibo minowa-minowa oti ogofu naba-naba holimo unigilae.

Lifima li binaibo ha

¹¹Ena ekeni folomo naba feke libo yagi, ido yalo amedoto nebo we yagi wa edobo ne. Emo nedokati mika okuluma ya holi utaito, hofa oloto piyámanigilae. ¹²Ido wa obo wenina fuliyabo hilitina nebo, ido hilitina minámibo ya ekeni folomo nomunalo sinoi minato, buku-aku ya li ata lae. Ido buku ma ya hofawa minomo yowabo buku yagi li ata lae. Bukuwama li ata labo yalo fuliyabo wenina monatina molabo ha ya bukuwa yau lufuwa ibo ya hito, lifimatina hona molo betiye. ¹³Aya hamenalo ho no lulau fuliyabo wenina ya fuliyaguti hofa sinoiyato, ido wenina fulimo uwabo mona molabo, ido fuliyabo eba Eidisi yau minabo wenina

muki ya fuliyaguti hofa sinoiyato, ido muki eimotina monatina ya buku yau lufuwa ibo yagunu lifima hona molo betibo ne. ¹⁴Ena fulimo uwonibo mona ido fuliyabo eba Eidisi ya so momeno so fiyámanaigu yau fulaiye. So momenowa so fiyámanaibo ya ona fulinabo eba ya ne. ¹⁵Ido we makafo huliya ya hofawa minomo yowabo buku yau minámitoma momenowa so fiyámanaibo yau fulaibo ne.

Okuluma hofawa ido mika hofawa ha

21 Ena nemo okuluma hofawa ma ido mika hofawa ma wa obo ne. Yagunu okuluma lilama ido mika lilama hulito, ho no onesa ya minámiye. ²Ido wa obo ya fele huliyaigi numuna meya naba ya numuna meya naba hofawa nebo Yelusalemu ya wena ma wanafote adinalo li binabo ya ulalo ekeni golaibo yaidana oto okulumalo Gotidokati lumito wa obo ne. ³Ido ekeni folomolo yati nola naba holiyobo ya feto libo, Moda onesa me ya Goti numuna hu unaibo ya wenina minagu neto, ido emo ya minagu minanaaye. Ido weninala minato, Goti eimola emotinadoka minoto Gotitina mino betinaibo ne. ⁴Nomudina nowala muki hilili o betinaibo ne. Mika okuluma lilama ya huliboma nenako, wenina fuliyabogi, hufo nama abogi, hono miluma holiyabogi, utina ogofu hofa holiyabogi ya minámanaaye, loto liye.

⁵Ido ekeni folomolo amedoto nebo yakafo libo, Idafa-adafa muki ya hofawako li oloto pi minowe, loto lonumuto hofa onu ito libo, hawa ona hula gedibo ya lufuwa iyo, loto lonumiye.

⁶Ena lonumibo, Idafa-adafa muki ya moda huliye. Hana ona yoimaloka neimone ya minoto, ido aliga muki idafa hulanaibo ya minoto, ya apiyobo we minoto, onuwa molobo we minowe. We makafo nogunu holinaibo no ya no atala

yaidana oto aifa munowe. ⁷Ido makafo Satani fina fi hofoti li akaima o edanaibo we ya idafawa dowa nebo nemodoti lito, Gotila minoto, ido emo ya hipane minanaibo ne.

⁸Feito minanaifa, ido holi egiki iyabo, ido holi hikitámabo, ido mona nosámibo eito-eito ona molabo, ido wenina hofa beti fuliyabo, ido hofa-hofa li unabo, ido hifena lusa hiyabo, ido sugi goti lifefe loti weudina-lutina-hatina biti hilitina li faka labo, ido sugi ha labo muki ebatina ya so momeno salifagunu so fiyámanaigu ya nenako, yau unabo ne. Aya ebawau yau ona fulinabo ne, loto lonumiye.

Yonikafo Yelusalemu hofawa ya waibo ha

⁹Ena enisole seweni (7) lapema seweni (7) ya negu-negu ya idafa nosámibo Goti mikalo wenina binaibo idafa ya seweni (7) faitibo ya li minaguti makafo nemodo loto feto lonumibo, Hemo ageto Sipisipi Mofola olonafo minanaibo olu ya hilibinowe, loto lonumiye. ¹⁰Lonumito, Weuna Fele mino nedaito, enisole nilimito uto obula naba fana nedo fedoto, fele huliyaigi numuna meya naba Yelusalemu ya okulumalo Gotidokati lumibo ya nilibiye. ¹¹Idafa nilibibo ya Goti lamena naba nebo yakafo lamena hu-hu libo minomo wiye. Hefana fowena meina naba fi unaibo huliya yasipa pana hibo yaidana oto lamena hu-hu libo ne. ¹²Ido hefana hila naba fana fana ya numuna meya nabama li hona aito hanu hadena tuwelu (12) neto, ido yalo enisole tuwelu (12) ya minomo uwae. Ido hanu hadena nedo-nedo Isilaeli wenina afu monalo-monalo hilitina tuwelu (12) ya lufuwa iti molabo ne. ¹³Hila fo yoidokati negu hanu hadena tili (3) neto, ido hila filigaleka negu

hanu hadena tili (3) neto, ido hila fo lumidoka negu hanu hadena tili (3) neto, ido hila filigaleka negu hanu hadena tili (3) nebo ne. ¹⁴Aya numuna meya naba hilalawa naba monalo ya hefana tuwelu (12) ya moloti, mulalo hila huwabo nedo yalo Sipisipi Mofola aposolola tuwelu (12) hulitina lufuwa iti molabo ne.

¹⁵Enisolema ha lonumibo ya numuna meya nabafena, ido hanu hadenafena, ido hefana hilalafena, ya fanala wato hitanowe, loto holobo goligunu lifefe labo ya anau li ne. ¹⁶Numuna meya nabama hilalawa ya yofoto nebogi sino loto nebogi ya holobola yakafo moloto wato hitaibo ya numuna meya naba fanala ya tu tauseri fo hadeti (2,400) kilomita ne. Ido yofototo ido sino loto yagi ayaidana ne. ¹⁷Ido enisolemakafo wenina idafa molo wati li minabo yaidana oto hila molo haibo sikisiti (60) mita ne.

¹⁸Ido hilawa ya hefana yasipagunu lifefe loti, ido numuna meya nabama ya goli ona botolo yaidana oto pana hibogunu lifefe labo ne. ¹⁹Hila monalo hefana naba nebo ya hefana eito-eito meina naba yoto nebo falake-falake loto nebo yakafo ekeni li edae. Ido hila mona naba wani (1) hefana yasipa ya ne. Ido hila mona naba tu (2) hefana diyau libo huliya safaiya ya ne. Ido hila mona naba tili (3) hefana yailako libo huliya ageti ya ne. Ido hila mona naba fo (4) hefana yailako ona libo huliya emelali ya ne. ²⁰Hila mona naba faifu (5) hefana luta libo huliya sadonikisi ya ne. Ido hila mona naba sikisi (6) hefana luta libo huliya koniliyani ya ne. Ido hila mona naba seweni (7) hefana sifuga libo huliya kilisolaiti ya ne. Ido hila mona naba eiti (8) hefana lubufa libo huliya belili ya ne. Ido hila mona naba naini (9) hefana sifuga libo huliya topasi ya ne. Ido hila mona naba teni (10) hefana hiyoba libo huliya kilisopelesi ya ne.

Ido hila mona naba leweni (11) hefana lubufa libo huliya yasiniti ya ne. Ido hila mona naba tuwelu (12) ya hefana hamulu libo huliya ametisiti ya ne. ²¹Ido hanu hadena tuwelu (12) ekeni idafa meinala naba yoibo heila okani yaidana hilibo yagunu lifefe lae. Hanu muki ya ekeni idafawagunu lifefe lae. Ido numuna meya nabau hanu moninabo eba ya hefana goli ona botolo yaidana oto pana hibo yagunu lifefe lae.

²²Ena Wenaba Goti aubafofo yawalagi Sipisipi Mofolagi fele huliyagi numunala minainako, numuna meya nabau ya fele huliyagi numuna ya wagámobo ne. ²³Ido aya numuna meya nabau ya Goti lamenalala naba yakafo lamena muito, ido Sipisipi Mofola ya ebawa lamula le nenako, yagunu fofe, ido iganafe igaidana oto lanaibo ne? ²⁴Ido mikau-mikau minabo ya aya lamenalawa yakafo lamena aido ya moniyato, ido mikalo hiyaba we we-hudi muki ya idafa-adafatina dowo idafa liti aya numudo anabo ne. ²⁵Ido yalo hofa midipu iyámanogolainako, ya hamena-hamena hanu huwámanabo ne. ²⁶Ido yalo mikau-mikau minabo wenina yasi hefana huwamenatina dowo idafa hulitina naba yagi liti anobo ne. ²⁷Ido idafa nosámibo fuma ibo ido mona nosámibo-asámibo yalo yowámito, ido wenina mona nosámibo mona-mona molabo ido ha sugi-fagi loti moniyabo wenina ya numunalau yowámato, wenina ya hulitina Sipisipi hofawa minomo yowabo bukula yau nebo yako yonabo ne.

22Ena enisolema yakafo no naba hofawa minomo yonabo pana hibo ya nilibito wa obo ne. No nabawa ya Gotigi Sipisipi Mofolagi ekeni folomotina yaloti lumuto ²uto numuna meya nabau hanu hofalalo lusaku yalo wiye. Wito, no naba onuwa filiga-filiga yá hofawa minomo yoibo ya minomo

lumiye. Ido yáwa ya iganalo-iganalo tuwelu (12) ya ilawa i-i aibo ne. Ido yáwa aila yakafo wenina mikau-mikau li faka lo beti-beti aibo ne. ³Ido idafa-adafa Goti meya muibo ya idafa ma aya ebawa yalo minámibo ne.

Numuna meya nabau ya Gotigi Sipisipi Mofolagi ekeni folomotina yalo neto, houba-nabala wenina weudinalutina-hatina mu-mu abo ne. ⁴Emo holawela ya wa minato, ido onobatinalo yalo huliya minanaibo ne. ⁵Ido midipu hofa iyámanogolaiye, loto Wenaba Gotikafo lamenala binako, yagunu lamu le lame-nalafe, ido fo lamenalafe lanabo hame-natina ya moda hulibo ne. Ido hiyaba anabo ononatina ya moda minowa-minowa oti limo yonigilae.

Yesu liwila oto anaibo ha

⁶Ena enisolema yakafo feto loto lonumibo, Hawa ya ona hula gedibo ha ne. Ido Wenaba Goti ha mono lo oloto molo-molo abo we ya mino betibo wekafo idafa oloto pinaibo alili aibo idafa ya oloto pi betiyageto holinigilae, loto enisolela ya ilifi molaibo ne, loto lonumiye.

⁷Yesukafo libo, Holilo. Moda nemo aloko oloto pi binogolowe, loto liye. Feto lito, wenina ya ha lo oloto molaibo lu-fuwa negu yau hitoti holiti hawa meyalo molanabo ya ake naba inigilae.

⁸Nemo Yoni neimo ya idafa-adafawa holito wa hulobo ne. Holito wa huloto enisole idafawa nilibi nebo ya weune-lune-hane munowe, loto hinalo hine obula fiyofa, ⁹ido emokafo, Hemo feto feyámo. Nemo ya hemogi ido hounakafo-mota polofeti ido lo oloto molaibo ha bukuwa negu ya meyalo molo-molo abo wenina muki yagi maina houba-nabala we ya minone. Yagunu Goti yako weuga-luka-haka muto, huliya li faka lo mino, loto lonumiye.

¹⁰Feto lonumuto ya ha ma onu ito libo, Hamena alili aibo nenako, lo oloto molaibo ha bukuwa nebo ya li faluku ámo. ¹¹Feito wenina mona nosámibo molo-molo abo ya mona nosámibo yako molo-molo omo unigilae. Ido wenina mona fuma ibo molo-molo abo ya fuma ibo mona yako o molo-molo omo unigilae. Ido wenina mono fefe liboko molo-molo abo ya mona fefe liboko molo-molo omo unigilae. Ido fele mona molo-molo abo ya fele monako molo-molo omo unigilae, loto lonumiye.

¹²Yesukafo feto libo, Moda nemo aloko oloto pi binogolowe. Ido wenina muki eimotina mona molado ya lifimatina li we fi betiyobo lito anogolowe. ¹³Hana ona yoimaloka neimone minoto, ido aliga muki idafa hulanaibo ya minanogolowe. Apito minoto ido onuwa ya minobo minowe.

¹⁴Ido wenina utinalo owo noku noi minanabo wenina yasi yá hofawa minomo yowabo ilawa ya noti, numuna meya nabau ya yonae, loto auba mino betiyageto ya numuna hanu hadeku yonabo ya ake naba-naba inigilae. ¹⁵Feto feyanafa, ido wenina utinalo holiti, mona nosámibo-asámibo mona-mona molabo, ido hifena-lusa hiyabo, ido hopa li unabo, ido hofa beti fuliyabo, ido sugi goti lifefe loti weudinalutina-hatina biyabo, ido wenina muki sugi ha lutina-hatinagi dowa loti holiti sugi lolo abo ya aya weninawa numuna meya naba hilala feka yalo minomo yonigilae.

¹⁶Nemo Yesukafo mono weninane nuba abo hawa ona hula ya lobinaiye, loto enisolene ya hemodoka ilifi molowe. Nemo ya Defiti yufa figu yauti gala ya minowe. Ido ofiya ya leda luwaila lamena naba liboma Moikabo nemo ya minowe, loto libo ne.

¹⁷Ena Weuna Fele ido Sipisipi Mofola olonafo yasi, Yesuwo, ano, loti lomuwato, ido wenina muki bukuwa iy-

obo hawa holinabo yagi, Ano, lomuiilo. Ido wenina muki ya nogunu holinabo ya alo. Loti no hofawa minomo yowabo no nanune, loti holiyatoma, ya aifa biyageto nanae.

Fuka ha ido lo molaibo ha

¹⁸Ena wenina muki hawa lo oloto molo biyobo bukuku yau holinabo ya fuka ha lobinogolowe. Holilo. Aya hawa yalo ha ma onu inabo ya Gotikafo idafa nosámibo ya bukuwau molaibo yama binaiye. ¹⁹Ido aya hawa yaloti ha ma li fulanabo ya Gotikafo yá hofawa mi-

nomo yonabo ilawa ya hona moloto bito, ido fele huliyagi numuna meya nabau ebatina bibo yagi ya emotinadokati liwila oto linaiye. Aya buku ya negu idafawa lolumiye.

²⁰Emo ya idafawa oloto pi ledaibo we Yesukafo fetoto loto libo, Ya onae. Nemo moda henemane aloko oloto pi binogolowe, loto liye. Ya onae. Wenabate, Yesuwo, ano.

²¹Wenaba Yesu aifa li dowo lo ledaibo monala Goti weninala muki minadoka ya mino betinaiye. Onae.